Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

1/2017

4. ledna 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde

11. ledna 2017

Z obsahu

* *Co si myslí o Ježíši křesťané, kteří nevěří v Krista*
* *Základ*

Novoroční poselství

Heslo tohoto roku 2017 bylo vybráno před třemi lety ekumenickou pracovní skupinou biblického čtení. Je to první polovina 26. verše ze 36. kapitoly proroka Ezechiele. V kralickém překladu zní: *„A dám vám srdce nové a ducha nového dám do vnitřností vašich“*. Verš dále pokračuje: *„a odejma srdce kamenné z těla vašeho, dám vám srdce masité“*.

Celý tento výrok je krásný, plný naděje a snad i vícevrstevný, jak už to u starozákonních výpovědí bývá. Kamenné srdce nám bude odňato a nahrazeno živou citlivou tkání. Kámen tu není jen symbolem lidské tvrdosti, ale jako by sem zdáli prosvítal obraz ze starověkého egyptského náboženství. Tam byl vkládán do těla balzamovaného vysokého hodnostáře kamenný skarabeus. Původní srdce bylo nahrazeno kamenem. Ne proto, že nerost se jen tak nerozloží, ale jako výbava k posmrtnému soudu. Původní srdce by pravdivě vypovídalo o hříších nositele, zatímco kámen nic neprozradí. Chrání před zodpovědností za vlastní činy. A duše se může odebrat do „zářivého světa“ bez starostí. Netáhne s sebou zátěž hříchu. A tak si bohatý Egypťan i na tomto světě může všechno dovolit. Náhradní kamenný nebo zlatý skarabeus místo srdce to jistí. Depresivní pohled. Tolik rozdílný od našeho verše. Zde lidské srdce různými hříchy znecitlivěné, zkamenělé, bude odňato a nahrazeno citlivou tkání. Ezechielova výpověď nám přibližuje chvíle zlomu. Po trestech, hrůzách, rozehnání vyvoleného lidu po vší zemi, jež prorok popisoval v předcházejících kapitolách svítá naděje. Naděje na smíření. Zkamenělá srdce už toho natropila dost.

„A tak vám dám možnost začít znovu, obnovím své vedení nad vaším životem. Kámen únavy, netečnosti a lhostejnosti bude změněn v citlivé centrum osobnosti. Ať jste mým obrazem na zemi. Napravujte! Čiňte dobré! Buďte aktivní, viditelní a prospěšní tomuto světu. Dám vám odvahu a už ji máte v srdci, jen ji nenechte zkamenět. Jděte do toho – jsem s vámi. Dám vám svého ducha do vnitřností vašich. Dám vám sílu k následování, už vás nebude ovládat srdce nemilosrdné bez soucitu, ale srdce, které je schopno donutit člověka k akci ve prospěch druhého.“

Kéž nás Pán v našem snažení svým vedením provází po celý rok.

Hana Jalušková, kazatelka Ochranovského seniorátu Rovensko p. Troskami

Naplněný čas

Slova evangelia o naplnění stanoveného času ve mně probouzejí radostnou jistotu, že já a vy nežijeme v chaosu, ale v řádu, jak ho Bůh stanovil. V tom řádu určil počátek všem věcem a také jejich konec. Vše musí spět k zjevení Božího království a pro mne jako i pro vás, kdo věříme v Ježíše Krista, připravil Bůh vzkříšení z mrtvých a věčný život s ním, abychom si nemuseli zoufat nad sebou a ani nad světem. Život je dobrý, protože má dobrý smysl, lze jej žít nejen jako povinnost, ale s dobrou a veselou myslí, i když často bývá těžký a pro někoho k neunesení. Prezident Masaryk dokonce nazval svou knihu o sebevraždě masovým jevem moderní civilizace a dal jej do souvislosti s odklonem lidí od Boha a od Krista. Přesto jsme si vědomi toho, že království Boží v tomto našem světě pokročilo díky Boží vládě nad celým universem. Počátek tohoto pokroku se jmenuje zákon, praktikovaný v Izraeli.

Zákon, který předchází Ježíšovu příchodu, je na jedné straně vychovatelem ke Kristu, ale na druhé straně držel lidi v ochranném vězení, neboť ještě nebyli zralí pro svobodu. Proto zákon nemůže představovat spojku mezi Starým a Novým zákonem, zákon spíše staví Starý zákon na úroveň pohanství. Patří totiž principiálně ke všem náboženstvím, patří k přirozenému člověku. To však neznamená, že by Starý zákon a pohanské náboženství si byly rovny. Starý zákon přece musíme

Dokončení na str. 2

Předsevzetí?

Pro uvolnění. Představme si, že muž či žena se rozhodnou, že v roce 2017 vstoupí do stavu manželského. A přitom nemají žádnou známost. Pobloudilé. Mírně řečeno. Na druhou stranu lze doporučit to, co 100% dodržíme! Jezdím-li na kole a nemám auto, ani řidičák, pak nebudu jezdit po dálnici rychlostí 30 kilometrů za hodinu. Podobně nekuřákovi můžeme poradit, aby si předsevzal, že nebude kouřit. Nebo - nebudeme vydávat peníze za žádné zbytečné věci, nýbrž jen za potřebné... Podivné by však bylo, kdyby si manželé dávali předsevzetí, že si ten příští rok nebudou nevěrní. Nejspíše by v té věci neměli zcela jasno. Snadno však také dodržet, že si nebudeme pro příští rok žádná doporučení dávat."

Pozoruhodné je, že si lidé dávají nejčastěji taková předsevzetí, o nichž předem vědí, že jsou nanejvýš ošidná a již je ozkoušeli. A jsme u toho: máme si vůbec nějaká předsevzetí dávat?

Ono nebývá vůbec snadné „před sebe něco vzíti", zní to i archaicky. Ale je to určitě méně tuctové, než mluvit o vizích, projektech. Máme-li své představy, nápady a plány, týká se to především našeho já. A nekompromisně dát něco před ně, není žádná legrace. Před se něco vzíti, vzíti něco před sebe, to znali již překladatelé Bible kralické. Ve svých výkladových poznámkách ke knize proroka Izajáše 54,7-10 zdůrazňují, že jen Hospodin, jen on sám nás předejde, ve svém slitování předejde. A dále k Iz 37,35 podotknou, že „zahanběte se a styďte za cesty své, za všecky skutky a předsevzetí (!) zlá".

Tomu, jak my chápeme svá předsevzetí, zvláště ta novoroční, odpovídá nejspíše prosté „přání". A plus je, že je nečiníme druhým, nýbrž sami sobě. Případně to vyjádřil apokryfní Sírachovec dobírající si pošetilce (18,22-23): Rozmysli si dříve, než něco slíbíš, a slib splň.

Jan Kašper

Aktuálně: Novoroční ekumenická slavnost se konala v kostele sv. Václava Na Zderaze

Tradiční novoroční ekumenická slavnost byla letos věnována 500. výročí reformace. Zúčastnili se vrcholní představitelé prakticky všech církví působících v České republice - Římskokatolickou církev reprezentoval kardinál Dominik Duka, Českobratrskou církev evangelickou synodní senior Daniel Ženatý, Církev československou husitskou patriarcha Tomáš Butta, Pravoslavnou církev arcibiskup Michal Dandár, Církev bratrskou Daniel Fajfr. Zúčastnili se i představitelé Jednoty bratrské, Armády spásy, Církve adventistů sedmého dne, Evangelické církve metodistické, Starokatolické církve, Bratrské jednoty baptistů, Slezské evangelické církve a.v., Apoštolské církve, Evangelické církve a.v. a další.

Bohoslužba byla zahájena společným zpěvem písně "Tebe, Bože, chválíme" a čtením textů Žalmu 46,2-8, Římanům 3,21-26 a Jan 8,31-32. Krátkými promluvami na texty posloužili Dominik Duka na text žalmu a listu Římanům a Daniel Fajfr na text Janova evangelia.

Úryvky z díla Martina Luthera přečetla Michaela Dolinová.

Bohoslužbu doprovodil zpěvem Ensemble Mathesius - soubor mladých lidí, který se zabývá moderní interpretací barokní a renesanční hudby.

Závěr bohoslužby patřil společnému zpěvu Lutherovy písně "Hrad přepevný jest Pán Bůh náš" a Áronskému požehnání, kterým posloužil Jan Waclawek, biskup Slezské evangelické církve a.v.

(hb)

Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. (Ř 12,12)

Ať tě tvá naděje rozradostní. Buď trpělivý v těžkých časech a nikdy se nepřestávej modlit.

Z církví doma i ve světě

Evangelická akademie získala ocenění za práci s Romy

U příležitosti Mezinárodního dne lidských práv se v Praze 10. prosince 2016 konalo vyhlášení cen Roma Spirit 2016. Projekt je zaměřený na podporu aktivní snahy všech, kteří se podílejí na zlepšení životních podmínek Romů v České republice.

Bylo předáno pět ocenění. V kategorii Společnost – firma/zaměstnavatel za podporu projektů zaměřených na sociální pomoc a podporu romské komunity získala cenu Evangelická akademie v Praze (www.eapraha.cz). Na této vyšší odborné škole sociální práce a střední odborné škole funguje od roku 1997 projekt Sociální činnost v prostředí etnických minorit. Umožňuje velmi kvalitní vzdělání romským studentům, a to i dálkovou formou.

Množství úspěšných Romů, kteří jsou absolventy této školy, je jedním z důkazů vysoké kvality a odbornosti.

Vedení církve si váží odvahy zpěváka Radka Bangy

Na slavnostním večeru při udílení cen promluvil vedle ministra kultury Daniela Hermana, velvyslance USA Andrewa Schapira, bývalého ministra pro lidská práva Jiřího Dienstbiera a dalších také romský hudebník Radek Banga. Moderátorka jej vyzvala, aby se vyjádřil ke společenské odezvě, kterou vzbudil jeho nedávný protest proti udělení ceny Český slavík 2016 skupině Ortel. Radek Banga řekl, že se stal terčem nenávistných slovních útoků včetně vyhrožování smrtí, ale nechce mluvit o této negativní stránce, nýbrž zdůraznit stránku pozitivní, totiž, že vzápětí začal dostávat také vyjádření na svou podporu. A těch bylo víc.

Synodní rada Českobratrské církve evangelické si váží odvahy pana Bangy a je stejně jako on přesvědčena o tom, že rasistické a nenávistné projevy ve společnost nelze bagatelizovat a přecházet mlčením. Obrací se na sbory i jednotlivce s prosbou, aby na pana Bangu a na všechny, kdo jsou podobně ohroženi, pamatovali v přímluvných modlitbách i ve svých občanských postojích.

Jana Vondrová (mluvčí ČCE)

V Praze vznikne farnost neslyšících katolíků

Z pražské komunity neslyšících katolíků se v lednu stane nová farnost. Společenství neslyšících katolíků v Česku čítá asi 30 až 40 lidí, aktivní jsou i v dalších městech, v Praze se jim však dostane stálého duchovního vedení. Slavnostní mši při příležitosti jejího zřízení bude 8. ledna sloužit v kostele sv. Prokopa ve Stodůlkách biskup Václav Malý, uvedlo pražské arcibiskupství. V Praze se má v květnu konat setkání neslyšících katolíků z celé Evropy.

V Praze byla na podzim povýšena na farnost komunita německy mluvících katolíků. I pro další skupiny cizinců v hlavním městě existují farnosti se stálou duchovní správou, početná je třeba polská, která má kolem 300 členů. Ještě větší je slovenská, i přes blízkost jazyků upřednostňují slovenští věřící bohoslužby ve svém rodném jazyce. Dvě desetiletí se scházeli v kostele sv. Voršily na Národní třídě, od roku 2008 je slovenská farnost při kostele sv. Jindřicha, kam na nedělní slovenské mše přichází až 400 věřících.

Anglicky mluvící katolíci se scházejí v kostele sv. Tomáše na Malé Straně, kromě komunity francouzské, španělské, italské či vietnamské působí v Praze i komunity Albánců, Arménů či Koptů. V rámci pražské diecéze působí přes 40 zahraničních kněží.

Komunita neslyšících katolíků může zapadat mezi skupiny cizojazyčné, neboť používá svůj společný jazyk, znakový. Její počátky sahají do roku 2012, kdy neslyšící katolíci požádali o duchovní vedení polského kněze Stanislawa Góru, který působí v ČR od počátku 90. let. S prací s neslyšícími má zkušenosti od roku 1996. Má k dispozici dvě pastorační asistentky, z nichž jedna tlumočí do znakové řeči. Kněz, který by ovládal znakový jazyk tak, aby v něm mohl zpovídat, v Česku zatím není. Tlumočník je proto také vázán zpovědním tajemstvím. Informace o pražském společenství jsou na www.neslysicikatolici.cz

www.christnet.eu

Průměrná mzda římskokatolických kněží je okolo 18 000 korun hrubého za měsíc

Česká biskupská konference (ČBK) zveřejnila v závěru roku tiskovou zprávu, ve které poprvé v historii nechala dobrovolně nahlédnout do hospodaření Římskokatolické církve. Z ní vyplývá, že v loňském roce bylo církví investováno 1,2 miliardy korun s cílem budoucího výnosu. Další prostředky dala římskokatolická církev na společensky prospěšné aktivity. Jedná se především o investice do školství, zdravotnictví, sociální projekty a péči o kulturní dědictví země – celkově jde přibližně o jednu miliardu korun. Největší část prostředků z této sumy, zhruba tři čtvrtě miliardy korun, šla na péči o kulturní dědictví. Církev se stará celkem o 6 683 historických staveb, především kostelů a kaplí.

Římskokatolická církev zaměstnává více než 3 100 lidí. Na mzdy loni české a moravské dicéze v úhrnu vynaložily 1,3 miliardy korun. Průměrná mzda kněží je těsně nad hranicí 18 000 korun hrubého za měsíc, informoval generální sekretář ČBK Stanislav Přibyl. A doplnil: „U civilních zaměstnanců, učitelů, pracovníků v lesích či zemědělství, se snažíme přiblížit se odpovídajícím mzdám. Lidem se snažíme dát co nejlepší perspektivu a být solidním zaměstnavatelem."

V roce 2014 zveřejnil svoji mzdu také pražský arcibiskup Dominik Duka. Hrubá mzda podle jeho článku na blogu tehdy činila 23 710 korun a přidal, že sám si přitom platí nájem, energie, ale například i místo v klášteře. Duka tehdy reagoval na nařčení, že je jeho plat zbytečně vysoký.

podle ČTK

Naplněný čas

Dokončení ze str. 1

charakterizovat jako společenství smlouvy s Bohem, které bylo od všech ostatních národů odděleno, zvláště od všech mimobiblických náboženství. Starý zákon tedy nakonec popře to, co vidí, a naznačuje zákon, totiž náboženskou rovnost Starého zákona s pohanstvím.

Bůh dlouho připravoval zjevení Krista, a to nejen v Izraeli, neboť je Bohem všech národů a je autorem nejen dějin spásy, ale také vedoucím univerzálních dějin. Víme už, že Bůh si vyvolil Izraele ze všech národů a učinil jej nositelem zjevení, avšak podobně užil jiných národů, aby formoval Izraele podle svého plánu. Dějiny Izraele jsou proto nerozlučně spjaty s dějinami jeho velkých sousedů.

Bůh použije Asýrie a Babylónie, aby potrestal Izraele a Judu. Přečtěte si o tom velkém zpustošení Iz 7,18 a dál, kde Hospodin svým hvizdem přivolá mouchy egyptské a včely asyrské a v ten den zůstane člověku jedna kravka a dvě ovce. Hospodin však také vysvobozuje svůj lid ze zajetí.

Použije k tomu perského krále Kýra, jenž slíbí propouštěným zajatcům, že jejich země bude osídlena a města zbudována, i Jeruzalém bude vybudován a chrám založen. Kýros proto dostává od Hospodina jedinečný titul: „Hle, můj pastýř. Vyplní každé mé přání." (Iz 44,24-28)

Je pozoruhodné, že národy, které zničily Davidovo království a zbavily je vší moci a právní identity, přispěly přímo i nepřímo k příchodu Vykupitele.

Před Alexandrem Velikým a Římskou říší byla náboženství od sebe oddělena nacionálními a státními hranicemi. Válečná kariéra Alexandra Velikého a Římské impérium společně zbořily hranice národních náboženství: Cesta pro vyslance křesťanských společenství se dokořán otevřela, a ovšem také pro propagátory všech jiných náboženství.

Avšak uvnitř těchto náboženství a také v řecké filosofii a v římské civilizaci vůbec se cítí nespokojenost s dosavadní tradicí. Všude se lidé táží a hledají. Stará náboženství neuspokojují, nevyhovují univerzálnímu myšlení lidu. Řecká věda přichází s novým konceptem pravdy a kritiky. Řecká filosofie „objevila" člověka.

To, co se děje v Athénách a proniká odtud do celého světa, nemusíme vidět a chápat jako něco zcela jiného nebo zcela opačného oproti tomu, co se událo v Palestině. V Athénských filosofických školách objevený logos – slovo, jako princip univerzálního humanismu i jako rozumový princip řídící celý vesmír, není zajisté totožný se slovem z Prologu Janova evangelia, nicméně není bez vztahu k němu, jakože to není pouhá náhoda, že v době, kdy Pavel hlásal evangelium v Římě, otrok Epiktét tam vyučoval morálnímu náboženství, které vyžadovalo důvěřovat Bohu a milovat člověka takového, jaký je. Ale to už jsme v čase, kdy většina národů kolem Středozemního moře byla vzrušena očekáváním Vykupitele. Lidé totiž v sobě objevili ponětí a pocit hříchu a viny a s tím spojenou potřebu vykoupení.

Když se naplnil tento čas přípravy, poslal Bůh svého Syna, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni tak, abychom byli přijati za syny a dcery. (Ga 4,4)

Josef Veselý

Blahodárné účinky odpuštění

Proč Pán Ježíš Kristus vložil záležitost odpuštění do nejdůležitější modlitby na zemi? Jistě proto, že mu velice záleželo na tom, abychom odpouštěli druhým a také usilovali, aby bylo i nám odpuštěno. Velmi mu záleží na tom, abychom byli opravdu šťastnými lidmi. Jsme nedokonalí a často zarmucujeme svého Pána – Dárce života a způsobujeme také zármutek a bolest sobě i druhým. Vzájemná zranění ničí radost a naplňují nitro člověka negativními pocity a vedou až k zoufalství. Osvědčeným lékem na uzdravení nitra člověka i vzájemných vztahů je odpuštění. To konstatují i psychologové.

Lia Graingerová napsala článek „Odpuštění je dobrý lék." „Většinou odpouštění bereme jako cosi, co činíme kvůli někomu jinému. Nový výzkum však ukazuje, že to je jen část celého příběhu. Člověku, který odpouští, se mění fyziologie, vysvětluje doktor Robert Enright, zakladatel Mezinárodního ústavu pro odpuštění a autor knih Život v odpuštění a Osm klíčů k odpuštění. Studiu sil a účinků odpouštění se věnuje už přes tři desetiletí. Odpuštěním se zbavujeme čehosi, čemu říkáme toxický hněv, pokračuje doktor Enright. Ten totiž může člověka doslova zabít. V roce 2009 publikoval se svým týmem v časopise Psychology and Health studii, v níž se věnuje účinku odpouštění na zdraví srdce kardiaků. Ukazuje v ní, že ti, kdo se dokážou přimět k odpuštění, vykazují ještě po čtyřech měsících zlepšený průtok krve srdcem. Z fysiologického hlediska to dává smysl. Ve chvílích, kdy vám mozek zaplaví pocity hněvu a touhy po pomstě, aktivují se najednou obě části autonomního nervového systému - sympatická i parasympatická, přičemž ta první člověka stimuluje, zatímco ta druhá jej zneklidňuje. Představte si pedály plynu a brzdy u auta. Co se stane, když sešlápnete oba najednou? Vůz se začne zuřivě zmítat, což přesně odpovídá stresujícím protichůdným signálům, které tělo a srdce dostává vždy, když se člověk oddává odporu a hněvu. Odpuštěním se však neléčí jen srdce. V roce 2011 zveřejnila Společnost pro behaviorální medicínu studii prokazující, že pomáhá od nespavosti, a další studie, tentokrát Lékařské fakulty Dukeovy univerzity v Severní Karolíně, prokázala souvislosti mezi odpouštěním a posílením imunitního systému u pacientů s pozitivním HIV. Výzkumy tak rok po roku odhalují nové a nové léčivé účinky odpouštění – od nespavosti po rakovinu. Jsme velmi vděční odborníkům za tyto výsledky výzkumu, protože potvrzují pravdu biblického učení. V Bibli se setkáváme s trojím odpuštěním.

První je odpuštění Boží, které každý z nás potřebuje. Jsme lidmi, kteří zdědili přirozenost, ve které je mnoho infekce zla. Pán Ježíš nám tuto infekci odhaluje: „Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka." (Mk 7,21-23). Tato infekce zla v nás působí, vede ke zlým myšlenkám, slovům i činům, odděluje od Boha a naplňuje nitro nepokojem a výčitkami. S touto duchovní a mravní špínou nemůžeme mít společenství s Bohem, ani pokoj a radost v srdci; potřebujeme nutně Boží odpuštění a vnitřní proměnu. David to vyjádřil slovy: „Mlčel jsem a moje kosti chřadly, celé dny jsem pronaříkal. Ve dne v noci na mně těžce ležela tvá ruka, vysýchal mně morek jako v letním žáru. Svůj hřích jsem před tebou přiznal, svoji nepravost jsem nezakrýval, řekl jsem: Vyznám se Hospodinu ze své nevěrnosti. A ty jsi ze mne sňal nepravost, hřích můj." (Ž 32,3-5). A pak vroucně prosil: „ Odvrať svou tvář od mých hříchů, zahlaď všechny moje nepravosti. Stvoř mi, Bože, čisté srdce. Dej, ať se zase veselím z tvé spásy." (Ž 51,11-12.14). K prvnímu odpuštění dochází tehdy, když si uvědomíme, co jsme zlého mysleli, řekli a vykonali před svatým Bohem, pokoříme se a prosíme o odpuštění. Milostivý Pán Bůh přijímá naši prosbu a pro zásluhy Pána Ježíše Krista nám odpouští a snímá z nás naši vinu. Člověk pak prožívá úžasnou úlevu, pokoj a radost.

Druhé odpuštění potřebujeme, když jsme něčím zarmoutili nebo zranili svého bližního. Je nutné, abychom se pokořili, šli za ním a poprosili o odpuštění. Není to jednoduché, protože pokoření sebe samého je pro většinu lidí velmi náročné. Sebepokoření je však tou jedině správnou cestou. V Písmu čteme: *„Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost. Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas."* (1 P 5,6). Na pokoření se a upřímnou prosbu většina lidí reaguje odpuštěním. Po odpuštění zavládne opět vzájemná úcta, důvěra a radost.

Třetí druh odpuštění nastává, když někdo ublížil nám a my mu odpouštíme, i když nás o odpuštění neprosil. V Novém zákoně nás učí odpouštět sám Boží Syn, když se na kříži modlil za všechny, kteří ho odsoudili k ukřižování i za ty, kteří ho nejhroznějším způsobem trápili, tupili a znevažovali: *„Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí."* (L 23,34). V modlitbě „Otče náš" se učíme prosit o odpuštění i odpouštět: „A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme těm, kdo se provinili proti nám." (Mt 6,12). *„Kdykoli povstáváte k modlitbě, odpouštějte, co proti druhým máte, aby i váš Otec, který je v nebesích, vám odpustil vaše přestoupení."* (Mk 11,25). *Petr přistoupil k Ježíšovi a řekl mu: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát? Ježíš mu odpověděl: Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát."* (Mt 18,22-23).

Dokončení na str. 3

Poselství křesťanským sborům

Zjevení 2,18–29 = odvaha k očistnému řezu

Pán zná ty, kdo jsou jeho! A zná je velmi dobře. Dovede ocenit jejich ryzost i opravdovost. Pán chválí svoje věrné. Chválí je pro růst v lásce, pro rytířství víry, pro pohotovost služby bližnímu, pro věrnost v těžkých zkouškách života. Za to všechno jsi, křesťane, chválen. Ale přece jen ti něco chybí. Je to duchovní moc! Trpíš mezi sebou falešné učení a s ním i falešnou životní praxi! Víš o tom, ale nic s tím neděláš. Nemáš vnitřní sílu, která by přetrhala nevěru a nevěrnost. Žiješ kompromisem a v kompromisu. Neumíš se postavit na odpor něčemu, o čem dobře víš, že to není správné, a že se to ani tvému Pánu nelíbí. Víš dobře, že nelze snoubit život naplněný Božími příkazy se životem podle pohanských ideálů. Stoupenci falešného proroctví v tom vždycky spatřovali a spatřují vlastní moudrost, dokonce hlubší proniknutí k Boží pravdě. Jenže to je velice zavádějící. Vidíš, jak ses nechal svést? Necudnost, pohanské obětní hostiny a další nešvary. A ti svedení ještě o sobě říkají, že takovým životem pronikají do hlubších tajemství. Jak se k tomu postavíš? Nesmíš mít falešný ohled. Musíš mít odvahu k upřímnému a očistnému řezu, který je zároveň i činem pokání. Musíš se držet víry v Pána Ježíše Krista! A Ježíš na tebe nenakládá těžšího břemene, než které bys mohl unést. Dej proto pozor! Za pokáním přichází zaslíbení nového jitra, zaslíbení jitřní hvězdy, zaslíbení Kristovy blízkosti. Pán Ježíš Kristus je sám ta jitřní hvězda. A tomu, kdo překonal v síle víry temné stíny noci, se otvírá zaslíbení spoluúčasti Kristovy vlády nad pohany. Toto zaslíbení je určeno všem, kdo vytrvají v dobrém až do konce. Takže zaslíbení nové síly je přichystáno tomu, kdo zápasil a zvítězil, i nad svou mdlobou! Nebuď tedy mdlý, netečný nebo bezradný. Nebuď kompromisní. Jsi na cestě k branám věčnosti. Zmrtvýchvstalý Beránek Boží tě na této cestě doprovází. Volá tě a prosí tě o věrnost v jeho službách!

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Na hrnčířském kruhu

Jeremiáš 18,3–4

Vždy znovu na hrnčířském kruhu
začínáš své dílo,
ty, věčně trpělivý s nepoddajnou hlínou,
vždy hotov ze zkažené
nádobu tvořit jinou.

Nepustíš vzpurný střep
už ze své dlaně svaté
a začneš třeba
sedmdesátsedmkráte.
Prosadíš jistě svoje tvůrčí plány.
Hrnčíři, nezdary nikdy nezklamaný.

Vím, tvoje ruka znovu stisknout musí
nádobu, která rozpadla se v kusy,
když zdálo se, že hotovo je dílo.
Ach, vezmi, vezmi, prosím,
co tu ještě zbylo,
a byť i bolestí, však přetvoř, Bože silný!
Již nikdy nechci utíkat z tvé dílny,
až na hrnčířském kruhu
z té hlíny tvrdé, chudé
nádoba, Pane, dle tvé vůle bude.

Zdena Garajová – Jelínková

Povánoční přemítání Iz 9,2.6; 1 J 1,1–10

„Navraťte se k tomu, od něhož hluboko zabředli synové Izraelští.“ **Iz 31,6**

„My jsme poznali a uvěřili o lásce, kterou Bůh má k nám, Bůh láska jest, a kdo v lásce přebývá, v Bohu přebývá a Bůh v něm.“ **1 J 4,16**

Lživí a nenávistní lidé jsou ve světě proti hledačům pravdy a dobrodincům lásky zpravidla v přesile. Syn člověka musí mnoho trpět, být potupen a křižován, avšak třetího dne z mrtvých vstává možná i dnes. Dosud působí Bohu jeho stvoření nezměrnou bolest a lítost, ale také i dnes ještě se ve svaté skrytosti nebes radují i nad jedním hříšníkem činícím pokání. Tak aktuální je evangelium.

Pán Ježíš se s učedníky před svým utrpením modlí: *„Otče, oznámil jsem jméno tvé lidem, které jsi mi dal ze světa“* (J 17,6)… Dávno přece Izrael vyznává: *„Hospodine, ty jsi Otec náš, my hlína, ty pak učinitel náš, a tak jsme všichni dílo ruky tvé“* (Iz 64,8). Jaké tedy dosud nepoznané jméno Svatého Izraelského? Ježíš z Nazaretu je živou prezentací Boha silného nejvyššího, Hospodina, Otce našeho a ze všech slov nejblíže tomu zjevení je slovo LÁSKA. Tak je před počátkem všeho „Otec světel,“ píše Jakub, „ u něhož není proměnění v čase, ani v prostoru pro obrácení se jinam zastínění“ (Jk 1,17-18). V časoprostoru vězíme my, vystaveni změnám v pohybu odněkud někam. Všecko teče (panta rhei), shrnul a zobecnil svá pozorování světa Herakleitos z Efezu. Jakub nabádá k opatrnosti, když myslíme a vzýváme toho, z jehož LÁSKY tento svět jest, protože chtěl. Tak věříme a vyznáváme, co nám svěřil, čím nás inspiruje.

Vyjádřením jeho LÁSKY je vesmír v čase a prostoru. Tak začíná své sepsání Ježíšova evangelia Jan: *„Na počátku bylo SLOVO, a to SLOVO bylo u Boha, a to SLOVO byl Bůh.“* SLOVO PRAVDY A LÁSKY, v němž je život jako světlo lidí. Svítí do temností, ale tmy ho nepohltí.

Tak dal Duch tušit člověku počátek, dnes bychom řekli Velký třesk, zrození časoprostoru s jeho miliardami let, zákonitostmi a konstantami, jak jsme je odpozorovali. Konečně se dnes teoretičtí fyzikové v kosmogonii shodují, že vesmír má, sice nám nedostupný a nepředstavitelný, ale přece jen počátek: singulární bod nepochopitelného NIC, řekne člověk odcizený Bohu. Víra se vztahuje k Iniciátorovi „JSEM“ (Ex 3,14; J 8,12), který tvoří, protože chce, a stále ještě se dává smrtelníkům poznat. O tom jsou Vánoce.

Protože chtěl, svítá ve stínu vod pramoří život. Laskavostí Boží, kterou člověk bez Boha nazve „vhodnými podmínkami“, vydává i země duši živou (Gn1,24), a posléze dechem Boží LÁSKY se stává duší živou i člověk s pomyšlením na Stvořitele. Duší vědomou sama sebe, chápající příčinnou souvislost něčeho po něčem, atd. Jsme duší živou nejen slastí sytosti a sexu, ale schopnou smíchu a pláče, duší s pamětí umožňující vzdělání a tvorbu. Jedinečný Stvořitel stojí za jedinečností jednoho každého z nás. Jím živi tušíme také svoji částečnost a nehotovost. Hledáme jeho tvář.

Z něho, z Ducha slitovné Boží LÁSKY, jsou dávná předjímání jeho vidoucích a tlumočníků. Očekávání a prorocká vidění přicházející plnosti smyslu všeho, kdy Bůh milovanému stvoření, navzdory zármutku a bolesti, kterou mu působí (Gn 6,6), zpřístupní svatou svoji skrytost (J 14,1-3). V tom je LÁSKA… Ne že bychom my Boha milovali, ale že ON miloval nás a poslal nám svého Syna, oběť slitování kvůli naší temné nemožnosti být s ním“ (1 J 4,10). LÁSKA, trápená k smrti těmi, které miluje, někde zarezonuje. Někde vzbudí ohlas, jako umírající zrno probouzí život. LÁSKA vzklíčí hořkostí pokání a spasitelným slitováním… Zapomínáme snadno. Z pozornosti se vytrácí, co nechápeme. Stejně, jako událost Velkého třesku, uniká nám, že SLOVO PRAVDY A LÁSKY se stalo tělem. Proto nám na závěr adventu děti připomněly: *„Naleznete nemluvňátko plenkami ovinuté, ležící v jeslích…“* Chápeme?

Ten chléb na krmelci němých tváří, chléb z nebe sestupující, který dává život světu? Brzy o sobě tento jedinečný člověk Ježíš řekne: *„Já jsem ten chléb živý… Bude-li kdo jíst ten chléb, živ bude na věky. A chléb, který já dám, tělo mé jest, které já dám za život světa“* (J 6,50n). Rozumíme mu? Rozumíme v čase vánoční hojnosti volání: Kdo se živí mnou, má příbytek ve svaté Boží skrytosti LÁSKY, z níž je všecko? Má život věčný? Hle, před vámi v jeslích chléb těla, jako je vaše. Vezměte, jezte, to je mé tělo, obnažení naší lidské neutěšenosti před Bohem a zjevení jeho vánoční štědrosti. Než ho utýrají řekne pravdoláskař Ježíš svým soudcům o svých Vánocích: *„Já jsem se k tomu narodil a proto jsem na svět přišel, abych vydal svědectví PRAVDĚ* (dosvědčuji pravdu o vás a PRAVDU Boží). PRAVDU jací jsme, jak tím trpí a jaké má řešení…) *Kdo je z PRAVDY, slyší můj hlas“* (J 18,37). Poplivali ho, zbičovali a umořili na kříži. Vydává se všanc našim rukám, rukám svých trapičů, aby stvořil jedinou šanci jejich a naší spásy: *„Hle, radost veliká, která bude všemu lidu…!“* Radost v slzách těch z PRAVDY, kteří uslyší zaslechnou můj hlas, a pro nesmírnou moji LÁSKU si mne zamilují; toho, jejž tak ztrápili a někdy stále ještě trápí, takže pláčí. („Plačtiví bratři“ se kdysi v našem kraji říkalo těm, kteří to tak brali. Zůstaly po nich stopy ve skalách na konci zátoky potoka Mastníku.) Ne z evangelické slušnosti ani ze strachu, ale z pohnutí LÁSKOU darovanou, z lásky činí pokání…, a nebe se raduje: *„Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle!“*

„Ta vůle, přikázání Otce, je život věčný,“ shrnuje Ježíš své evangelium před zástupy (J 12,50). Apoštol mluví o Otci, který nás učinil hodnými účasti údělu svatých ve světle. O Otci, který nás vytrhl z moci temnosti a přenesl do království milého svého Syna (Ko 1,12-13), k tajemstvím DUCHA PRAVDY A LÁSKY. Smysl stvoření vidí Bible ve vzkříšení člověka k LÁSCE Stvořitele, jíž miloval Syna před ustanovením světa (J 17,24). V obnovování této naší identity v jeho blízkosti (1 K 15,44-45) nyní i vždycky (2 K 5,17n).

Modlitba:

Otče náš, Lásko zjevená v Pánu Ježíši, osloveni Vánocemi se chceme dobrat smyslu tvého příchodu na svět, PRAVDY tvého svědectví o nás a o tobě. Vzkříšený ze smrti, kterou jsi u nás nalezl, živý, nezměněný ve své LÁSCE, nás ujišťuješ o svém zájmu k našemu dobrému. Jsi s námi, abychom každý tento svůj dnešní den (jiný nemáme) žili z tvého daru poznáváním tebe. Zplodil jsi nás slovem pravdy a živíš nás jím k životu věčnému. Dnes jasněji než jindy, vidíme, jaké místo máš v našich životech a s hanbou si přiznáváme, že jsme ještě tak pro občasnou tvoji přátelskou nenáročnou návštěvu, která nestojí moc našeho času, sil a prostředků. Ano, právě v těchto našich možnostech jsou naše pokušení, vyznáváme, ale do svých problémů tě sebou nebereme. Říkáme: neuvoď nás… a zbav nás… a myslíme případná pokušení a ohrožení zlem zvenčí, zatímco ten zlý vysedává v nás a ty, nezván, se nevměšuješ… My to s ním zkoušíme a zacláníme světlo sobě i jiným.

Odpusť nám, prosíme, své trápení s námi, dobrotivý Otče, odpusť nám jalové dny pohodlnosti, lenosti, prázdné zábavy, ano ztučnělého srdce, kdy jako bychom byli od pravého kmene odřezáni. Ještě se smiluj, Bože, ještě nás, prosíme, očisti od sebeklamu a marnosti. Díky za každé ošetřování k duchovnímu růstu. Ještě dej, prosíme, i nám nést ovoce ke tvému oslavení.

Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Blahodárné účinky odpuštění

Dokončení ze str. 2

I apoštol Pavel připomíná křesťanům důležitost odpuštění: *„Buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám.“* (Ef 4,32). Jsme nesmírně vděční, že smíme být v Boží škole a učit se prosit svého Pána o odpuštění, prosit o odpuštění i ty, které jsme zarmoutili nebo zranili a také odpouštět všem, kteří nám nějakým způsobem ublížili.

Odpuštění má blahodárné účinky. V prvním případě dochází k obnovení důvěrného vztahu lásky mezi svatým Bohem a člověkem. Srdce člověka naplňuje pokoj, radost a jistota, že je v Boží ochraně. V druhém případě ze srdce člověka odchází hněv, zlost i touha odplatit druhému člověku za ublížení. Srdce člověka, který odpustil, naplňuje pokoj, spokojenost a radost.

Smíme dokonce prosit o odpuštění zlého jednání, kterého se dopustila naše společnost. Ve dnech 17. až 25. května 1995 se konala v Soulu mezinárodní konference misijních pracovníků z celého světa. Na konferenci se sjelo 4 a půl tisíce misijních a evangelizačních pracovníků ze 186 zemí. Byl jsem svědkem následující události: Japonský delegát pastor Dr. Paul Ariga klekl na jevišti na podlahu před korejským delegátem Issacem Lee a před celým shromážděním řekl: „Tvůj dědeček byl zabit Japonci ve jménu císaře. Japonci nazývali 2. světovou válku svatou válkou, ale to byl hřích. Lituji toho před Bohem. Jedině skrze krev Ježíše Krista prosím tě odpusť mi a Japoncům. My jsme zabili tvého dědečka.“ Korejský delegát s velkým dojetím odpověděl: „Odpouštím tobě i tvému národu. Prosím, odpusť mi také; my jsme vás nenáviděli.“ Oba muži se pak vroucně objali. Všichni přítomní byli dojatí. Byl to viditelný projev působení Ducha svatého v jejich svědomí.

O Božím odpuštění čteme už i ve Starém zákoně v Ex 34,6-7: *„Hospodin, Bůh plný slitování a milostivý, shovívavý, nejvýš milosrdný a věrný, který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení, který odpouští vinu, přestoupení a hřích.“* Když lid Izraelský stál před zaslíbenou zemí, Jozue a Káleb ho povzbuzovali k víře a dalšímu putování. Lid však uvěřil deseti pesimistickým zvědům a začal reptat a bouřit se proti Bohu. Mojžíš pokorně prosil Boha o smilování a odpuštění pro celý národ: *„Promiň prosím tomuto lidu vinu podle svého velikého milosrdenství, jako jsi mu odpouštěl od Egypta až sem. Hospodin odvětil: Na tvou přímluvu promíjím.“* (Nu 14,19-20).

Veliké Boží milosrdenství a slitování vyjadřuje i prorok Micheáš: *„Kdo je Bůh jako ty, který snímá nepravost, promíjí nevěrnost pozůstatku svého dědictví! Nesetrvává ve svém hněvu, neboť si oblíbil milosrdenství. Opět se nad námi slituje, rozšlape naše nepravosti. Do mořských hlubin vhodíš všechny jejich hříchy.“* (Mi 7,18). *„Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní! On ti odpouští všechny nepravosti.“* (Žalm 103,2.3).

Jsme nesmírně vděčni, že máme tak laskavého a milujícího Otce v nebi, že nejedná s námi lidmi podle našich nepravostí, ale podle svého velikého milosrdenství. Jsme velmi vděčni za Písmo svaté, že se smíme učit v Boží škole žít v harmonickém vztahu se svým Stvořitelem i s našimi bližními. Pak se mohou v našem životě realizovat slova, která napsal apoštol Pavel: *„Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.“* (Fm 4,4.7).

Stanislav Kaczmarczyk

Jedno rito

Přijel jsem a zatroubil.
Počkal jsem několik minut. Pak jsem zatroubil znovu. Měla to být moje poslední jízda toho dne, a tak jsem si říkal, že bych mohl odjet, ale místo toho jsem auto zaparkoval, šel ke dveřím a zaklepal.
„Chviličku“, ozval se za dveřmi slabý hlas starší ženy. Slyšel jsem, jak tam něco táhnou po zemi.
Dveře se otevřely až po dlouhé přestávce. Stála přede mnou maličká asi devadesátiletá žena. Byla oblečená v kartounových šatech a klobouček se síťkou, jako v nějakém filmu ze 40. let. Vedle ní stál na zemi malý kufřík.
Byt vypadal, jakoby v něm nikdo po mnoho let nebydlel. Všechen nábytek byl zakrytý prostěradly. Na stěnách nebyly hodiny, na poličkách nebyly ani hrnečky ani nějaké ozdůbky. V rohu stála kartónová krabice plná fotografií a skleněného nádobí.
„Pomohl byste mi odnést tu tašku do auta?“, požádala mě.
Odnesl jsem kufřík do auta a vrátil jsem se, abych pomohl té ženě.
Chytla se mě za ruku a pomalu jsme šli k vozu. Stále mi děkovala za laskavost.
„To nic není“, řekl jsem jí, „snažím se jen chovat se ke svým pasažérům tak, jak bych chtěl, aby se lidé chovali k mé matce“.
„To jsi opravdu hodný chlapec“, řekla mi.
Když jsme se usadili do auta, nadiktovala mi adresu a zeptala se, zda bychom mohli jet přes centrum.
„Ale to není nejkratší cesta“, upozornil jsem ji.
„Ach ano, já vím“, řekla. „Ale já nespěchám. Jedu do hospicu“.
Podíval jsem se do zpětného zrcátka. Její oči se leskly.
„Moje rodina už dávno odjela“, pokračovala tichým hlasem. „Lékař říká, že mi nezůstává moc času“.
Pomalu jsem natáhl ruku a vypnul taxametr.
„Jakou cestou byste chtěla jet?“, zeptal jsem se.
Následující dvě hodiny jsme jezdili po městě.
Ukázala mi budovu, kde kdysi dávno pracovala jako obsluha výtahu. Jeli jsme čtvrtí, kde s mužem žili jako novomanželé. Přivedla mě ke skladu nábytku, v němž byl kdysi taneční sál, kam chodila ještě jako malá holčička. Občas mě požádala, ať zabrzdím před konkrétní budovou nebo uličkou a seděla schoulená v koutku, beze slova.
Pak najednou řekla: „Jsem už unavená, asi pojedeme“.
Jeli jsme mlčky na adresu, kterou mi dala. Byla to nízká budova, něco jako maličké sanatorium s příjezdovou cestou podél průčelí. Dva sanitáři přišli k autu jak jen jsme dorazili. Opatrně jí pomohli vystoupit. Museli ji čekat. Otevřel jsem kufr, a zanesl malý kufřík do dveří.
Žena už seděla v pojízdném křesle.
„Kolik vám dlužím“, ptala se, když vytáhla kabelku.
„Nic“, řekl jsem. Vždyť si musíte vydělávat na živobytí“, namítla.
„Mám i jiné pasažéry“, řekl jsem jí.
Téměř bez přemýšlení jsem se k ní sklonil a objal ji. A ona mě také pevně objala.
„Daroval jsi staré ženě trochu štěstí“, řekla. „Děkuji ti“.
Stiskl jsem jí ruku a odešel. Dveře se za mými zády zavřely a byl to zvuk uzavírající další knihu života…
Na zpáteční cestě jsem nebral žádné pasažéry.
Jel jsem, kam mě vedly oči, ponořený do myšlenek.
Nemohl jsem ten den skoro ani s nikým mluvit. Co kdyby ta paní natrefila na nějakého naštvaného řidiče, nebo na někoho, kdo by nechtěl tak dlouho čekat, než skončí směnu? Co kdybych jí odmítl splnit její prosbu nebo co kdybych byl jen párkrát zatroubil a prostě odjel? Nakonec bych chtěl říct, že nic důležitějšího jsem ještě v životě neudělal.
Jsme zvyklí si myslet, že náš život se otáčí v kruzích kolem velikých okamžiků, ale ty veliké okamžiky nás často zastihnou nepřipravené, protože jsou krásně zahalené tím, co někteří mohou považovat za maličkost.

poslala Ludmila Hallerová

Bůh, který dává víc, než jsme prosili

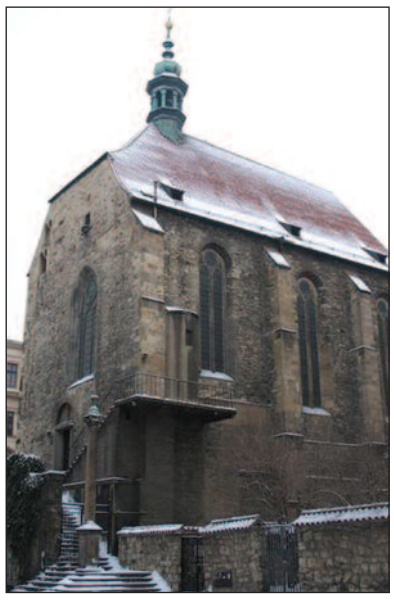
Před nějakým časem jsem dostala dopis. Od kamarádky, kterou jsem padesát let neviděla a dobrých čtyřicet let o ní neslyšela. Kdysi jsme spolu hodně kamarádily, ale pak jsme se odstěhovaly každá jinam, nějakou dobu jsme si ještě psaly a pak přestalo i to. Až teď. Ale nebyl to dopis, který by potěšil. Psala, že již je sama a že má asi počátek rakoviny. (Vzpomněla jsem si, že někdo v její rodině ji měl.) Že to nechtěla nikomu říkat, ale že je to moc těžké a že si vzpomněla na mne.
O moc víc v dopise nebylo a hlavně tam scházela její adresa nebo číslo mobilu. Razítko na známce prozradilo jen středně veliké město dost daleko ode mne.
Co teď? Bylo mi hrozně mizerně. Pak jsem se přece trochu vzpamatovala a začala se modlit. Konec konců jsem pastorační pracovnice, ale tohle bylo tak hodně jiné než má obvyklá služba. Ty tři neděle byly hrozné. Prosila jsem Pána Boha, aby ji uzdravil, nebo aby aspoň moc netrpěla, ale stále se mi zdálo, že je málo jen se tak modlit.
A pak přišel další dopis, docela jiný. Hned na začátku psala: „Jsem hrozně šťastná“, a pak dál, že se mýlila ona i její lékař, že byla v nemocnici a tam jí našli něco banálního, co prý „má kdekterá ženská a co se běžně odoperuje a vyléčí“.
Ale nejvíc se rozepsala o tom, jak na ni byli v nemocnici všichni moc hodní, jak jí paní doktorka řekla, že už jí opravdu nic není, ale kdyby měla nějakou starost, že může kdykoli přijít.
A jedna sestřička – ale všechny byly moc milé – jí pověděla, že paní doktorka je moc hodná na všecky a že je to asi proto, že má za manžela faráře. A že on si ji moc dobře vybral. „A tak jsem si vzpomněla“, psala kamarádka dál, „na naše hodně dávná léta, jak jsme tenkrát jezdily na ta poloilegální sejití mládeže a bylo mi strašně hezky“. Mně také a tehdy mě napadla ta věta, že Pán Bůh někdy dává víc, než oč jsme prosili. Škoda jen, že zase chyběla adresa, ale když znám město, tak snad nebude tak těžké nalézt nemocnici, moc jich tam asi nebude. Snad se s nimi nějak domluvím - třeba přes tamější sbor. Chce to jenom mít trochu odvahy a důvěry v Pána Boha, který dává často víc, než o co jsme prosili.

Hana Najbrtová

Z historie kostela Na Zderaze

Letošní novoroční ekumenická slavnost proběhla v kostele sv. Václava Na Zderaze v Praze 2, který patří Církvi československé husitské. Stavba patří k nejstarším v Praze a má velice zajímavou historii. To, že se dochovala až do současnosti, je malý zázrak.

Osada Zderaz je prastarého původu, odvozovaného etymologicky od jména vlastníka Zderada. Roku 1115 se ves připomíná i s kostelem. V letech 1180–1190 osada patřila dvěma českým šlechticům Kojatovi a Všeborovi (Svéborovi) z rodu Hrabišiců, kteří darovali svůj majetek k založení kláštera řádu křižovníků. Jelikož tím obyvatelé vsi přišli o svůj farní kostel, založili bratři románský kostel sv. Václava, který převzal farní funkce. Dochovala se dokonce zpráva o svěcení kostela 26. 11. 1181 pražským biskupem Valentinem. Roku 1324 koupil klášter dům u kostela s lázní a zřídil v něm špitál. Po založení Nového Města se kostel sv. Václava stal jedním z novoměstských farních kostelů a byla při něm škola i hřbitov. Dne 5. 8. 1420 byl klášter vypálen husity a kostel sv. Václava s farou byly předány husitským kněžím. Po husitských válkách došlo k obnově kostela a byly přistavěny oltáře. Až do r. 1586 zůstal beze změny, pak na jeho záchranu přispěl částkou 300 kop císař Rudolf II. Roku 1623 daroval císař Ferdinand II. kostel se zvonicí, zvony, školou, hřbitovem a s farou řádu bosých augustiniánů. Roku 1646

bylo na západní straně kostela vystavěno rozsáhlé klášterní stavení. O rok později byl kostel při obléhání Prahy Švédy poškozen dělovými koulemi.

V roce 1785 byl klášter zrušen, odsvěcen a od roku 1809 zde byla umístěna novoměstská trestnice. Kostel sloužil pro potřeby trestnice až do roku 1884, kdy byla přemístěna na Pankrác, a celý komplex budov koupilo město. V rámci asanace Prahy v 90. letech 19. století měl být kromě kláštera zbourán i kostel. Pro jeho záchranu intervenovala Komise pro soupis stavebních, uměleckých a historických památek královského hlavního města Prahy a podařilo se demolici kostela zabránit. Kolem roku 1904 byl celý klášterní objekt zbořen a terén zplanýrován na úroveň nově proražené Resslovy ulice. Kostel se však rekonstrukce nedočkal. V roce 1904 sice objednal Spolek pro obnovu kostela návrh na rekonstrukci, na kterém se podíleli architekti Antonín Wiehl a Josef Fanta, a v roce 1909 pověřila městská rada architekty Eduarda Sochora a Ladislava Čapka záchranou stavby. Kolem kostela byla však jen vytvořena terasa a po roce práce opět skončily.

V roce 1926 kostel odkoupila náboženská obec Praha – Nové Město. Zrekonstruovala ho a v roce 1929 znovu pod jménem Sbor kníže te Václava otevřela pro veřejnost. Nový mobiliář byl z největší části vytvořen Františkem Bílkem. V roce 1936 bylo pod sníženou pozdně renesanční malovanou kruchtou citlivě zřízeno kolumbárium podle návrhu ing. Belady.

V roce 1945 byla stavba poničena při náletu a v roce 1968 byla opět poškozena tankovými střelami.

Helena Bastlová

Novinka z Kalicha

Poeticko-kritický katechismus / Meditace o víře a rozumu
Gerd Theissen

Tento katechismus je pokusem o shrnutí křesťanské víry do meditativních textů, které zvou čtenáře ke kontemplaci. Chce podnítit k přemýšlení o základních a mezních otázkách života. Stejně jako klasický katechismus je rozčleněn do otázek a odpovědí. Autor, přední německý teolog Gerd Theissen, se snažil každý oddíl formulovat tak, aby byl srozumitelný sám o sobě a aby se mohl číst pokud možno i samostatně.

Tyto meditativní texty jsou rozčleněny do řádků, z nichž každý je nositelem smyslu. Připomínají tak básně. V některých převládají obrazy, v jiných reflexe, některé chtějí informovat, jiné i kritizovat. Reprezentují protestantismus, který chápe moderní svět jako výzvu k tomu, abychom křesťanskou víru vyjádřili vždy nově. Všude musíme rozlišovat mezi tradiční vírou a tím, co v ní dnes nacházíme pravdivého a smysluplného.

V co možná nejúspornějších výpovědích jsem se snažil vyjádřit, co považuji na křesťanské víře za nejdůležitější. Dával jsem přednost shodě se sebou samým před shodou s dogmaty a církvemi. S takovýmto přesvědčením se ovšem protestant nenachází na okraji své církve, nýbrž uprostřed ní. Protestantismus je náboženství rozumu a svobody. Tato věrouka je i přes svůj osobní charakter orientována ke konsensu. Navazuje na tradici, nechce se od ní unáhleně distancovat. Usiluje o porozumění a respekt pro víru i tam, kde se jí nedostává souhlasu.

G. Theissen

Dr. Gerd Theissen je od roku 1980 profesorem novozákonní teologie na univerzitě v Heidelbergu. Ve svém bádání aplikuje sociologické principy a metody na studium Nového zákona. Přitom nepřestává být plně teologem, který ve svých sociologických pracích zdůrazňuje jejich teologický i historický rozměr. Česky vyšla jeho mimořádně populární kniha Galilejský (historické bádání o Ježíši formou vyprávění, Kalich 1996) a Úvod do Nového zákona (Mlýn, 2008).

Přeložila Věra Lukášová.
464 stran, první vydání.
Cena 397 Kč
http://www.ekalich.cz/produkt/6483-POETICKO-KRITICKY-KATECHISMUS-Meditace-o-vire-a-rozumu/index.htm

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu s kázáním Mgr. Lenky Ridzoňové. Toto ekumenické setkání se uskuteční v úterý 10. ledna 2017 od 18 h (předpokládaný konec do 19 h) v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

JNe

* * *

Jarní zájezd do Izraele
20. – 29. března 2017

Odlet v pondělí 12.25 h letadlem spol. EL AL-LY 2522 z Ruzyňského letiště, terminál sever 1. Sraz nejpozději v 9.00 h. Spojení autobusem č. 119 ze zastávky Veleslavín metra A. Přihlášky: plné jméno dle pasu, telefon, e-mail, datum narození, č. pasu, platnost od-do (platnost nejméně 6 měsíců od návratu) – posílat L. Hallerové Veškeré další informace ohledně odletu, ceny, převodu peněz a programu na uvedených adresách:

Informace: Ivana Šímová – vedoucí zájezdu
e-mail: iva.asia@seznam.cz
mobil: 725 677 158
Asistence: Ludmila Hallerová
e-mail: hallerova@volny.cz
mobil: 774 572 671
telefon: 242 428 814

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

2/2017

11. ledna 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
18. ledna 2017

Z obsahu

* *Kážeme Krista*
* *Pád Babylona*

Poselství k 2. neděli po Zjevení Páně

Jednota v Kristu, ale rozličné dary
1 K 12,12–27

Jednotní, a přece tak různí. Napájeni jedním Duchem, a přece tak rozmanití ve svém smýšlení, jednání a ve svých obdarováních. Taková je Pavlova vize Kristovy církve. Snoubí se v ní jednota a rozmanitost, úzké sepětí a současně jinakost jednotlivých údů. Každý je cenný jako součást Kristovy církve ve své osobitosti a originalitě, s obdarováními, která jsou pro něj příznačná a kterými se odlišuje od ostatních. A přitom všichni tito různí jedinci mají jedno společné, křest Duchem svatým, vnitřní proměnu, víru v Krista.

Jednota a rozmanitost. Dva důležité aspekty Kristovy církve, které se však v běžném životě církví mohou vychýlit z rovnováhy. Jak snadno touha po viditelném sjednocení ústí v tlak vedoucí k uniformitě a k nedocenění zvláštních obdarování. A naopak. Jak snadno při jednostranném zdůraznění rozmanitosti dochází k roztříštěnosti, atomizaci a ztráty jednoty společenství. Jednota v rozmanitosti se nám tak leckdy jeví jako nedostižný ideál, k němuž se jen s obtížemi přibližujeme.

A přesto na ni lze hledět jako na realitu, která je nám darována. „Vy jste tělo Kristovo a každý z vás je jedním z jeho údů.“ (1 K 12,27). Jednotu v Kristu nelze vytvořit zvnějšku, když druhé zbavíme jejich osobitosti a přinutíme je přizpůsobit se nějakému univerzálnímu obrazu křesťana či církve. Je to Kristus sám, kdo tvoří jednotu křesťanů zevnitř, totiž tak, že v nás svým Duchem rozdmychává jiskry víry, lásky a naděje. Kristus neusiluje o to, abychom všichni byli stejní, nýbrž abychom žili z jednoho Ducha a v jeho moci konali to, k čemu jsme dostali zvláštní obdarování.

Tabita Landová
učitelka teologie na ETF UK

Co si myslí o Ježíši křesťané, kteří nevěří v Krista

Ti, kdo nevěří v Krista, věří jen v Ježíše. Není to dávno, v 19. století se oficiální teologie evangelické církve dala tímto směrem, pravdu a spásu připsala Ježíši, Krista odmítla jako filosofickou smyšlenku. Ježíši připsala pravdu, kterou oblékla podle svých přání. Tímto způsobem zdeformovala křesťanské původní vyznání, které jak Ježíši, tak Kristu vděčí za pravdu a spásu, proto vyznáváme Ježíše Krista, od Boha poslaného proroka a spasitele. Postavit Ježíše zvlášť je násilí, neboť vkládá na Ježíše víc, než mu patří a co by sám ani neunesl. Boží vůle se zjevila v pověření, jímž se Ježíš stal Kristem, spasitelem, jímž Ježíš sám nikdy být nechtěl a ani nemohl.

Ti, kdo věří jen v Ježíše, mají ho za velkého náboženského vůdce lidstva. Myslí si o něm, že je první, kdo objevil věčné pravdy náboženské a mravní. Ježíš je zvěstoval a ti, kdo mu uvěřili, přijali je, aby se jimi ve svém životě řídili. Jejich kazatelé tehdy snadno proměnili evangelium, radostnou zvěst o odpuštění všech hříchů, v snůšku jednotlivých mravních a náboženských zásad, za něž nikdo neručí. Žijí svým životem, nejsou spojeny s žádnou osobou. Ježíš je jen objevil a možná i formuloval, ale pak už s nimi nemá nic společného. Žijí tak jako známá Pythagorova věta o trojúhelníku, která dosud žije v dnešních školách. Trochu jiný pohled vidí Ježíše jako originální typ zbožnosti, jíž dosáhnout je v moci každého člověka, i toho, který o Ježíši ani neslyšel. Nicméně jako typ zbožnosti mohl sloužit jako podnět, abych i já, člověk jako on, mohl se pokusit jít jeho cestou ke zbožnosti.

Mimo tento pohled na Ježíše existuje vyšší pohled, který jej má za náboženského génia, a to nejvyššího. Toto určení prozrazuje, že Ježíš dospěl k té genialitě postupně a že tedy ani mně, člověku jako je on, není tato cesta ke genialitě uzavřena.

Všechno, co jsme dosud řekli o Ježíši jako člověku, znělo relativitou; oznamovalo, že při tomto Ježíši není nic definitivního, nepřekonatelného, nic božského. Tak je tomu i s označením geniality, patří mezi stupně, kterých může dosáhnout každý člověk, pokud půjde cestou, kterou před ním šli ti, o nichž dnes říkáme, že byli géniové. Avšak ani jeden z nich, ať to byli géniové, učitelé nebo typy zbožnosti, neměl autoritu poslední pravdy. To, čeho se dovolávají při svém vyučování pravdy, je bez autority, protože jejich pravda není to, co přichází shora, ale je z nich. Stále se objevují řečníci, kteří se legitimují touto pravdou, která je z nich a která

Dokončení na str. 2

Biblické heslo pro Kostnické jiskry – evangelický týdeník pro rok 2017

Ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo. **Jan 15,16**

Bývá zvykem si vytáhnout poslední den v roce novoroční heslo-biblický verš, který nás nasměruje, osvětlí, povzbudí či něco nám připomene pro rok příští.
Dovolil jsem si vytáhnout takový verš i pro náš Evangelický týdeník – Kostnické jiskry, ale jistě není určen samotnému týdeníku, ale lidem, kteří ho tvoří, a těm, kteří ho rádi čtou. Dokonce, trochu odvážně, si všichni můžeme přivlastnit povzbuzení, že tyto naše noviny přinášejí ovoce a jistě myslíme na dobré ovoce. Jako následovníci našeho Pána Ježíše Krista, když jsme v něm zakotveni, neseme hojné ovoce a to našim blízkým, ale i dalekým, kteří ani netuší, že vánoční radost z narození Spasitele je pro všechny lidi, že on miluje každého, dává každému naději a ujišťuje nás, že je zde s námi. To je ta výzva či pověření, že toto ovoce má zůstat, má poslání a věřím, že bude i potěšením.

Přeji nám všem hodně inspirace, sebedůvěry, moudrosti i radosti v tomto novém roce.

Jan Trnka

Co je Božího, dávejte (pouze) Bohu!

(Zatrženo v zahraničním i tuzemském tisku)

„Křest patří k nejvlastnějším církevním úkonům. Jako takový by měl být vyňat ze státního přezkumu,“ cituje Benjamin Lassiwe bavorského vrchního církevního radu Michaela Martina.
V deníku Rheinische Post ze 14. 12. 2016 rozebírá Lassiwe v článku Když úřad zkoumá víru praxi německého spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, dále jen „BAMF“). Dříve dostávali uprchlíci z Íránu a Afganistánu, kteří se v Německu nechali pokřtít, azyl prakticky pokaždé. V létě 2016 ale BAMF nabral spoustu nového personálu, aby si v rámci azylového řízení na nově pokřtěné důkladně „posvítil“. Přitom dochází až k absurdním momentům, jež vyjevují, že do zkoumání opravdovosti konvertitovy víry jsou zapojeni lidé, kteří o víře nemají potuchy. Podle faráře Gottfrieda Martense z Berlína např. komusi hrozí odsun do Íránu, neboť na BAMF nedokázal uvést jména obou synů z evangelijního podobenství o marnotratném synu. (Tato jména bychom ovšem v Novém zákoně hledali marně.) Jindy prý zase vyslýchající dáma z BAMF volně zaměňovala apoštolské vyznání víry s modlitbou Páně. (Blíže viz http://www.rp-online.de/politik/deutschland/wenn-das-amt-den-glauben-testet-aid-1.6463585.)
Chybička nanejvýš půvabná se, dokonce opakovaně, vloudila rovněž do hlavního článku Lidových novin ze 30. 11. 2016 z pera Michaely Kabátové, v němž se pod titulem Bingo! Češtinu čeká rázné omlazení referuje o chystaném výkladovém slovníku českého jazyka. Výraz „cmunda“ (v jižních Čechách zavedený termín pro bramborák) je v textu článku i v doprovodné tabulce označen za „religionismus“ (tj. za výraz pocházející z náboženství)! Správně mělo být nade vší pochybnost „regionalismus“ (tj. výraz pocházející z určitého regionu, kraje). Záměna „regionalismu“ za „religionismus“ je, vyjádřeno po havlovsku, symptomatická, příznačná, výmluvná. Jako by sdělovala určitou diagnózu a varovala před přílišným vyzdvihováním regionálních specifik a jejich nekritickým vzýváním. Podobně jako výsledek červnového britského referenda (tzv. brexit) i podzimních amerických voleb. Záměnu dvou podobně znějících termínů s diametrálně odlišným obsahem bychom tedy mohli vyhlásit novinářským překlepem roku 2016 ...
Oba výše citované články ponoukají k úvaze: Německé i světové dějiny by se možná odvíjely jinak, kdyby Martin Luther svého času vložil překladatelskou a vykladačskou vsuvku „pouze“ /„pouhou“ nejenom do Pavlova povědění o ospravedlnění, ale také do Ježíšova evangelijního výroku o tom, že co je Božího, má se dávat (pouze) Bohu (Mt 22,21 par).

František Schilla

Z církví doma i ve světě

Nepalme odpad, vyzývají evangelíci

Láska k bližním a péče o životní prostředí patří neodmyslitelně ke křesťanskému směřování. Člověk byl podle Bible Bohem pověřen správcovstvím Země a podle toho by se k ní měl chovat. Evangelíci proto v zimním období spouští webové stránky upozorňující na problematiku spalování odpadu a na dopady takového jednání.

Ještě nedávno se pálení odpadu v kamnech považovalo za něco úplně normálního. Tehdy byl odpadem hlavně papír. Jenže dnes papír nahradily plasty a další materiály. A jejich spalováním vzniká chemický koktejl, který nejenom páchne, ale obsahuje celé spektrum jedovatých látek. Tyto látky poškozují zdraví a imunitu, způsobují astma, chronickou bronchitidu, dráždí oči a plíce a v neposlední řadě přispívají ke vzniku rakoviny. Například nedokonalým spalováním PVC vzniká fosgen, bojový plyn používaný v 1. světové válce. Pálením odpadků ničíme zdraví sobě, sousedům, ale i zvířatům a rostlinám.

Na webových stránkách http://nepalmeodpad.cz/ je možné nalézt odpovědi na otázky, co dělat, když soused pálí odpad nebo jak může obec zakázat spalování nevhodných materiálů. Obsahují také odkazy na podrobnosti o škodlivinách vznikajících při spalování odpadu nebo při nesprávné obsluze místa, v němž je odpad pálen. Nechybí ani texty věnující se teologickému rozměru takového počínání.

„Dejme svým sousedům jako vánoční dárek čistý vzduch. Přestaňme pálit odpad a dejme jim možnost se nadechnout," vyzývá iniciátor akce Marek Drápal.

Organizátorem akce je Česká křesťanská environmentální síť ve spolupráci s Poradním odborem pro otázky životního prostředí při Českobratrské církvi evangelické.

Kontakt: Marek Drápal: 481 120 877; marek@drapal.org

Výzva synodní rady Českobratrské církve evangelické

Synodní rada ČCE vyzývá jednotlivce i sbory, aby na lid Koreje mysleli ve svých přímluvných modlitbách: Sedmdesát let od konce druhé světové války, po níž došlo k osvobození Korejského poloostrova od japonské nadvlády a k rozdělení Koreje na severní a jižní část, vydala Presbyterní církev v Koreji 100 modlitebních témat, jejichž prostřednictvím vyzývá nyní své spřátelené církve ke společným modlitbám. Jejich sdílením chce pokorně a upřímně pozvat k připomínce nenaplněného sjednocení obou zemí. V modlitbách zaznívají prosby za zhojení, smíření a mírové znovusjednocení korejského lidu. Více na:

www.e-cirkev.cz

Alianční týden modliteb za děti – 8. až 15. ledna 2017

Nikdy v minulosti nebylo na světě tolik dětí, jako dnes. Děti tvoří asi 1/3 obyvatel Země (asi 2,5 mld. ze 7,5 mld.). Děti jsou budoucností tohoto světa. Nesmírně proto záleží na tom, v jakých podmínkách budou vyrůstat a jak budou vychovávány. Děti jsou rovněž jedním z největších misijních polí. Stejně jako dospělí mají duchovní potřeby, stejně jako dospělí potřebují záchranu pro věčnost, stejně jako dospělí mohou porozumět evangeliu a přijmout spasení. Když nás Ježíš posílá kázat evangelium všemu stvoření (Mk 16,15), nemůžeme opomenout děti. Pán Ježíš Kristus dává děti za vzor (Mt 18,3–4). Děti jsou vnímavé na evangelium a duchovní vyučování, zájmem o evangelium zahanbují dospělé. Získat dítě pro Krista znamená získat pro něj celý lidský život. Děti jsou také jednou z nejohroženějších skupin populace. Jsou křehké a zranitelné. Mnohé negativní jevy ve světě (hlad, pronásledování, válečné konflikty, přírodní katastrofy, krize rodiny) nejvíce dopadají na děti. Věřím, že naše společné modlitby v rámci Aliančního týdne modliteb mohou být povzbuzením pro církev, aby lépe naslouchala dětem, jejich radostem a trápením, ale i otázkám, nápadům a snům.

Děti potřebují naše modlitby!

Jiří Unger, tajemník České evangelikální aliance

Sbírka Aliančního týdne modliteb 2017

Již tradičně prosíme, abyste během modlitebních shromáždění uspořádali také sbírku. Tentokrát bychom její výtěžek rádi věnovali na potřeby Sítě křesťanských učitelů, která vznikla společnou iniciativou ČEA a KAM. Konkrétně pak na fond Vzdělávání křesťanských učitelů zřízený ČEA, který poskytuje stipendia křesťanským učitelům a lektorům pro získání aprobace pro Etickou výchovu a absolvování Lektorské akademie. Etická výchova je volitelný předmět, který ve školách dává prostor morálnímu formování i duchovnímu nasměrování žáků. Lektorská akademie učitele připravuje k realizaci preventivních, etických a duchovních programů ve školách. V letech 2014–2016 fond podpořil 20 učitelů částkou 103 190 Kč. Každý váš dar bude navíc zdvojen jiným dárcem, takže přinese ještě větší užitek.

Své dary na tento účel můžete zasílat s variabilním symbolem 2117 na účet ČEA – č. ú. 13808359/2010. Předem děkujeme za vaši štědrost.

Zdroj: www.ea.cz

Týden modliteb za jednotu křesťanů 2017 bude mít téma: Smíření – Kristova láska nás nutí

Zveme vás k účasti na Týdnu modliteb za jednotu křesťanů, který se bude konat od 18. do 25. ledna 2017. Tématem nadcházejícího Týdne modliteb za jednotu křesťanů je „Smíření – Kristova láska nás nutí". (2 K 5,14).

Průvodce k nadcházejícímu Týdnu modliteb za jednotu křesťanů ve formátu MS Word i ve formátu PDF naleznete na webových stránkách: www.ekumenickarada.cz

ERC

Co si myslí o Ježíši křesťané, kteří nevěří v Krista

Dokončení ze str. 1

koneckonců dříme v každém člověku.

To, co jsme až dosud uvedli o Ježíši-člověku, je v protikladu s tím, co o Ježíši učí sami apoštolové a také s tím, co Ježíš říká o sobě a co činí. Jedním slovem to, co Ježíš učí a činí, zjevuje jeho mesianitu. Učiníme z Ježíše toho, o kterém jsme říkali, že je typ zbožnosti, náboženský génius, ale jen pod podmínkou, že zbavíme jeho osobu a jeho vyučování původního smyslu, jeho imperativu, tedy prstu, který ustavičně ukazuje k nebi.

Blíž k tajemství Ježíšovy osoby se dostaneme, když ho přijmeme jako proroka. Prorok nepronáší nějaké věčné pravdy, ale takové pravdy, které nikdo nemůže poznat a které taky nikdo nemůže podrobit kritice, protože patří do oblasti Božího zjevení. Jsou to pravdy Boží. Takový je biblický obraz proroka.

Skoro bychom byli s tímto výkladem Ježíšovy osoby u konce, kdyby on sám o sobě neřekl, že je víc než prorok. Jinak řečeno oznámil, že v něm a v jeho slovech vchází Boží království do tohoto světa. Odmítl připojit se k řadě proroků: Je jedinečný. Boží pravda se ztotožnila s Ježíšovým životem a jeho slovy. Nakonec musíme zjistit, že ani tak výsostné postavení, jako je prorocké, nestačí plně osvětlit a vysvětlit Ježíšovu osobu. On je víc. (L 11,32 – Hle, zde je více než Jonáš.)

Josef Veselý

Základ

Mk 11,12–22; 12,1–11; 1 K 3,9–17

„Nepostavil nás Bůh k hněvu, ale k nabytí spasení skrze Pána našeho Jezukrista, který umřel za nás, abychom, buď že bdíme, buď že spíme, spolu s ním živi byli."

Někdy v padesátých letech jsem jako student koupil v laciném výprodeji knihkupectví Kalich za dvě padesát knížku od evangelíka Fr. Hrejsy „Úpadek nebo vítězství" – (Zkoumání podstaty křesťanství) (1932). Starý vilémovský farář problém otvírá otázkou: „Jest nynější krise církve zároveň krisí křesťanství?"

Píše, jak před první velikou válkou se mluvilo o hrozbě „jáství" každého z nás, které zná především sebe bez ohledu na druhé. Ukazuje se, že pokrokem vědy a vynálezy, růstem životního pohodlí se bezohlednost a sobectví nemenší. A tak se zabezpečujeme zákony, které mají bránit v nepravostech těm druhým, zatímco bychom potřebovali takové, které by přiměly nás na sebe zapomenout, sblížit se přízní navzájem a konat dobro. Na to předpis není. To si žádá přerod v srdci, zdůrazňuje Hrejsa a takový zázrak krátce před druhou světovou válkou, si slibuje od obnovené církve cituji: *„Ty staré* (píše), *které hlásají, že především se jedná o to, aby Bůh lidem hříchy odpustil, mluví dnes buď k hluchým uším nebo podávají pouze uspávací prášek. Nic neprospěje odpuštění hříchů, nebude-li lidstvo zároveň vyproštěno z hříšnosti, zproštěno své staré přirozenosti a znovu – zrozeno. K tomu je cesta ovšem ještě daleká. Bude snad potřebí i nové Golgoty lidstva, ale práci tu jistě vykoná Ježíš sám."* (Konec citátu.)

Nenásledovala nová Golgota. Stará trvá. Ale nastal Armagedon druhé světové války...

V co doufáme dnes tváří v tvář krvavým konfliktům stále stejného „jáství"? Že se k nám nepřelejí? Jiří Schneider končí svůj dnešní politický komentář „Kolaps nadějí" (KR 4/16) také pohledem k Ježíši: *„Kde čerpat naději pro dnešní dobu? Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší (nejbídnější KB) ze všech lidí (1 K 15,19). Jedinou nadějí je proměna srdce a smýšlení! Ve společnosti hříšníků můžeme očekávat možná nenápadný příchod nových poměrů. Přijď království tvé!"* (Konec citátu.)

Myslím, že lačnící Ježíš i dnes kráčí kolem zelených stromů s nadějí a věřím, že i fíkovník ČCE má své místo na jeho zahradě. Myslím, že i dnes přichází Syn pro užitky Otcovy vinice svěřené vinařům. Jak pochodí, jsme-li zvyklí z toho dědictví spíše dostávat a brát?... Že by po nás taky něco chtěl? A pro něco si přicházel? Je na to čas? Divný advent, že? Apoštol píše do Korintu o základním kameni svého zvěstování a jejich víry. Je jím Ježíš Kristus. Jiný základ nikdo nepoloží. Avšak jen občas na něj slavnostně poklepat, připomenout si ho a dost? Jak na něm stavíš? V rodině? Ve společenství? A v neposlední řadě na kazatelně? Přichází den, který to prověří ohněm. Dříví, seno, sláma shoří.

Krizí církve podle Hrejsy může být, že kázané se na duši nezachytí. Sklouzne. Letmo zaslechnuto mizí v závalu informací, anebo uspává pohodlným pardon, odpouštěním si, tedy sobě na konto Velikonoc, jejichž utrpení jako by Pána Boha dávno přebolelo. To nás zajímá, protože míváme pocit, že zasloužíme trestání a rádi přijímáme uklidnění, že je vše vyřízeno. Pro zásluhy Krista věříme, že máme jaksi otevřený účet, avšak přiznejme si, že naše vděčnost, úleva ani nadšení nad vyvázáním z trestní odpovědnosti na soudu Božím, na onu bytostnou změnu v nás nestačí.

„Proti komu jsme vlastně zhřešili?" ptá se Hrejsa. *„Proti sobě* (odpovídá si): *Uchýlili jsme se a uchylujeme z cesty, která vede k ŽIVOTU. A co nám prospěje, budou-li nám pokuty za všecky hříchy, kterých jsme se dopustili, odpuštěny, zůstáváme-li na staré cestě? Starým poznamenáni a formováni? Co prospěje, když se naučíme nějaké kouzelné formulace, pro které nám bude po smrti trestání za všechny hříchy odpuštěno, když náš celý život, od kolébky až do hrobu, bude ve službě hříchu? Věříš, že minulé neplatí, ale trefíš s tím nezměněn, k Bohu do jeho přítomnosti ve svaté skrytosti a PRAVDĚ? Co prospěje hlásati lidstvu nejkrásnější náboženství a nejvznešenější zákon, když víme, že se podle něho řídit nebude a nemůže?"* (Konec citátu.) Regulace se sankcemi ho k tomu nepřiměje. Ani jen věřivá povědomost něčeho o něčem mimo časnost, o kterou jde světu především.

Pavel píše Titovi, vlastnímu synu ve víře, že se zjevila spasitelná milost Boží všechněm lidem (Ti 2,11). Živá víra není pouze světovým názorem obeznámeností ve věrouce a pevným přesvědčením, ale je účinkem oné roznětky Boží milosti: Je činem Boží moci v nás skrze evangelium Ježíše Krista; je osvícením očí mysli pro příčiny jeho utrpení a moc jeho oslavení. Pro tento jeho transparent pravdy, který nese dějinami: Evangelium, že křižujeme, hubíme své dobro, ale Boží LÁSKA je křísí z mrtvých. Ježíš Kristus svědčí pravdě, co jsi zač, a co s tím dělá Bůh. Zjevená SPRAVEDLNOST jeho LÁSKY je životem s touto PRAVDOU: Je komplexní duchovní mobilitou nastartovanou otřesem vlastní spravedlnosti (Ga 5,16) Je činorodostí dobré vůle ducha i těla ke skutkům dobrým, které Bůh připravil, abychom v nich chodili, píše apoštol (Ef 2,10). Ospravedlnění je přeskupením našich hodnot a obrácením naší orientace, je Ježíš sám, jemuž moje „já" dělá v životě (v myšlení, řeči i skutku) místo. Jsme s PRAVDOU – „spravedlností Boží v něm" (2 K 5,21).

Vrátíme-li se k Hrejsově kritické myšlence, shledáváme, že odpuštění se děje dnes. Tady a teď neodpuštěním šlapu činorodosti své víry na brzdu, zůstávám viset a jen pohled do dálky mě nespasí. „Odpusť nám naše viny…" jsou spojité nádoby.

Mou cestou dál kráčí ON se svými ranami i svou slávou. Můj přešlap, má vina, řečí Bible můj hřích už není jen tak... Jeho rány rozdírá. Moje „odpusť" už není jen tak... Odpouští mi svoji bolest. Bolest LÁSKY. Milostí ve mně zůstává..., jako naděje slávy (Ko 1,27). Tak osobně, jednotlivě, se děje Boží věčná Smlouva s jeho lidem (Ez 11,19; Jr 31,33).

Apoštol píše do krize v Korintu: „Jsme divadlem tomuto světu. My blázni pro Krista, vy opatrní v Kristu" (1 K 4,9-10). „Mnozí kramaří s Božím slovem" (2 K 2,17), avšak „Bohu buď chvála! Vždycky nám dává vítězství v Kristu a vůni své známosti skrze nás zjevuje na každém místě... Upřímně z Božího pověření mluvíme před Boží tváří v Kristu."

Modlitba:

Pane Ježíši, prosíme, obnovuj nás v této apoštolské jistotě! Amen

Samuel Jan Hejzlar

Mrznutí

Mrznoucí mrholení,
mrznoucí mramor mrákot.

Mrznoucí mravy,
mrznoucí srdce.

Musíme bejt tlustý v lásce.
(Autentický výrok Češky,
žijící léta v Equadoru).

Můj Bože, ač to divně zní,
dej, prosím,
ať jsem obézní.
Dej, ať se sotva unesu
v tom ztučňujícím procesu.
Ať je nás pořád víc a víc.
Ne z buchet, husy, jitrnic
se denně tloustne pro zdraví.
Což o tom Písmo nepraví,
že chléb svůj najde v pohodě,
kdo pouštívá ho po vodě?

Eva Budzáková

Poselství křesťanským sborům

Zjevení 3,1–6 = život žitý v síle víry

Až mrazí! Pán církve vznáší proti tobě, křesťane, tu nejpřísnější výčitku! Platí na adresu toho, jehož víra je jen ozvěnou prázdných slov! Křesťan jen podle jména. Snad pověst o vnější živosti nebo dokonce o minulé svěžesti. Jenže uvnitř mrtvo! Pán církve vidí a prohlédá až do nitra. Co ti je platné, že před světem druhých máš dobré jméno a dobrou pověst, dokonce se holedbáš svým křesťanstvím, když před Bohem neobstojíš? Nosíš jméno, které ti dali lidé. Jsi možná pyšný i na svoji křesťanskou pověst, kterou jsi možná získal bez práce, zdědil jsi ji po otcích a jdeš v duchu staré a dobré tradice. Honosíš se krásou, kterou jen předstíráš. Jenže všechno je u tebe jen vnější maska, klamné roucho. Spíš na vavřínech své bývalé svědecké věrnosti. Pamatuj, že před Pánem padají všechny přetvářky i masky. Co svému Pánu potom povíš? Probuď se k opravdovému životu víry a z víry. Je ještě čas! Tvůj opravdový život z víry znamená růst, vpravdě žít v lásce, obživovat druhé a pomáhat jim k životu. Nebesa se radují nad těmi, kteří žijí v Bohu a s Bohem. Pro ty je připraveno bílé roucho vítězství! I ty, křesťane, který dosud spíš, probuď se! Vstup v upřímnosti mezi ty, kteří žijí a pro které jsou nebesa otevřená. Potom nebude tvoje jméno vymazáno z knihy života, ale bude vysoko vyzdviženo před trůnem milosti.

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Počátek a obnova české státnosti, aneb tři knížata a tři prezidenti

V krátkém podzimním sledu jsme slavili koncem roku 2016 tři státní svátky. A všechny bývají vztahovány k české státnosti. Každý z nich si zaslouží náš zájem. Budeme se věnovat prvému z nich a osobnostem, s nimiž souvisí. Kdysi i dnes. Třem knížatům a třem prezidentům, analogie je ovšem zcela náhodná...

1. Státní svátek

Pod vlivem Národních staroboleslavských poutí vzniká dojem, že byly vždy spojeny se Starou Boleslaví a státní svátek s knížetem Václavem. Pokud jde o Starou Boleslav, v „Národní pouť" se vyvinula roku 2003 z každoroční poutní oslavy konané ve Staré Boleslavi z popudu Římskokatolické církve, reprezentované místní kolegiátní kapitulou, Pražským arcibiskupstvím a Českou biskupskou konferencí i městem Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. Po převratu se předtím po řadu let konala v jiné formě v Praze.

Státní oslavy svatováclavského milénia vyvrcholily v roce 1929 na Václavském náměstí 27. září. Na těchto oslavách promluvil o svatováclavské tradici i prezident Masaryk, měl říci: *„Svatý Václav byl knížetem míru, ale statečně hájil přemyslovského státu a uhájil jej. Jeho političtí odpůrci museli pokračovat v jeho politice."* V politicky i nábožensky rozjitřené době to byl krok ke společnému smíru a vzájemnosti: *„Život a smrt svatého Václava nás učí, že zdravý život národa spočívá ve vzdělanosti a mravnosti, posvěcené pravou zbožností."* Odpovídalo to jeho přesvědčení, že *„Státy se udržují jen duchovním a fyzickým zdravím národa."* Na státní oslavy navazovaly poté dva dny oslavy církevní. Tím je dán určitý problém, když na některých mších se objeví poněkud cizorodě někdo z ekumeny (spíše okrajově, bez možnosti podílet se na eucharistii), nebo státní představitelé. Kardinál Miloslav Vlk 2008: svátek svatého Václava jako státní svátek, účast nejvyšších představitelů státu a veřejného života, přítomnost národa prostřednictvím sdělovacích prostředků, jsou toho jasným dokladem. I z římskokatolické strany nad tím někteří neskrývají rozpaky, např. Tomáš Halík: „Projevy politiků při katolické mši (a to nejen těch, kteří se vždy od náboženství distancovali) jsou jak z občansko-politického, tak i z nábožensko-liturgického hlediska anomálií: „Klaus k oltáři nepatří!" A je pastýřskou povinností biskupů dbát na posvátný charakter liturgie a bránit se nebezpečí oživování rakousko-uherské „jednoty trůnu a oltáře" - ta se v minulosti církvi velmi vymstila." Nicméně posléze v samotné Staré Boleslavi ke koloritu mše patří přivezená Václavova lebka i účast politiků, pokud přijali pozvání. Mimořádnou událostí pak byla návštěva papeže Benedikta. K oslavám státního svátku, připadajícího na 28. září zbývá dodat, že není Václavův, nýbrž dle zákona č. 245/2000 Sb. změna 101/2004 Sb. ze dne 29. června se jedná o Den české státnosti.

2. Tři prezidenti

Bezesporu není náhodné, že oba první prezidenti popřevratové, obnovené české státnosti nesli křestní jméno Václav. V případě obou náboženské pozadí bylo spíše rodově společenské. Havel sám měl smysl pro to, „co nás přesahuje", transcendentno a absurditu. Ve václavské tradici byl tím, kdo okusil svou bezmoc stejně jako bezmoc mocných, aby se posléze sám „mocným" stal. Při jediné, krátké návštěvě Staré Boleslavi ji označil za místo, kde se kdysi na staletí rozhodovalo o postavení naší země v Evropě, v souvislosti s celkovou utvářející se konstrukcí Evropy. Národní staroboleslavské pouti se začaly konat v době, kdy jeho prezidentství končilo.

Václav Klaus byl zřejmě prvním, kdo z ústavních politiků na mši ve Staré Boleslavi přijel se svou manželkou a naposled nyní i spolu s úřadujícím prezidentem Zemanem. Kardinál Vlk přitom v roce 2008 zdůraznil, že „Strom nelze beztrestně odřezávat od kořenů, jinak zahyne." Se stromem národa je tomu také tak. Počátek a obnovení české státnosti podle něj mají něco společného. Ukotvení dané vlasti, její budování i další směřování. Při oslavách Václav Klaus průběžně zdůrazňoval, že jsme součástí dlouhé civilizační, kulturní a státní tradice a že je nejvyšší čas začít tyto hodnoty bránit, a to nejen mlčky a uvnitř svých společností ale veřejně: *„Je to povinností nás všech, kterým tyto věci nejsou lhostejné – a tak to jistě cítí i církve, zvláště pak církev největší - katolická."* Jedná se dle něj o reálné riziko, kterému náš tisíciletý český stát jako součást křesťanské civilizace aktuálně čelí.

Pokud jde o samotného prezidenta Zemana, ten uctil ostatky svatého Václava v chrámu svatého Víta, když byl uveden do prezidentského úřadu. V minulosti o tomto patronovi přitom hovořil jako o muži s ohnutou páteří. V letošním roce překvapil svou účastí (společně s Václavem Klausem a jeho chotí). Byv požádán o slovo, překvapivě připomněl svou návštěvu Kralic a s nimi spojenou Bibli kralickou. I ocitoval v kralickém překladu slova apoštola Pavla: *„Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov a zvučící zvon."* A popřál všem víru, lásku a naději. Můžeme jen zvažovat, zda tak chtěl vyvážit jednostranný římskokatolický ráz slavnostního dne (také vzhledem ke svému postoji vůči knížeti Václavovi). Takto průhledným záměrem sotva mohl potěšit evangelíky, katolíky i ateisty.

3. Tři knížata

Když se za úsvitu českých dějin vynoří první, historicky doložená, postava knížete Bořivoje, rozhodující je jeho krok vedoucí do „Evropy". Při návštěvě dvora velkomoravského knížete Svatopluka se jej Metoděj ptal: „Ty, muž vynikající, s pasáky sviní na zemi chceš seděti?" Nebyl totiž jako pohan pozván ke knížecímu stolu, protože je pohan. Vrací se pak domů Metodějem pokřtěný patrně i se svým doprovodem v doprovodu kněze Kaicha. Do české kotliny, kde zatím žádných kněží, ani kostelů nebylo. Citovali jsme již Kristianovu legendu, patrně nejvěrohodnější zdroj, zřejmě již z 10. století (některými byl i odhadován, jako bratr knížete). Je obzvláště spolehlivým pramenem o sv. Václavovi. Mimořádně pozoruhodný je úvod o Velké Moravě a staroslověnštině, když měl Cyril v Římě pro ni lobbovat: „Bráníte služby Boží zpívati slovansky; všeliký Duch má chváliti Hospodina!" A nakonec se liturgickým jazykem také stala.

Věnujme pozornost Bořivojovým vnukům a pravnukovi, Václavovi a oběma Boleslavům. Za nich se vytvářela prvotní česká státnost. Václav sám je ještě v mlžném oparu až mýtickém a jeho obraz je dotvářen řadou legend. Za své kratičké vlády se tento mladík stačil mnohem více profilovat duchovně než politicky. Stal se symbolem odkazujícím do budoucnosti. Existují i indicie, že byl ženat a měl syna s ženou, nejspíše nelegitimní (přitom ženy obou Boleslavů mají nesnadně doložitelný původ). Pokud o nich nebyly další zprávy, oba zahynuli patrně s Václavem. V kontrastu ke krutým poměrům doby byl později Václav nahlížen jako kníže pokoje, byť již neměl příležitost svůj koncept politiky prověřit a dovršit. Po smrti byl Václav bezprostředně prohlášen za svatého. Pro svou zbožnost i smrt.

Boleslav I.

Boleslav II.

Boleslav III.

Tehdy ještě nebylo potřeba souhlasu Vatikánu. Později se tradovalo, že k jeho ctnostem patřilo vlastnoruční pěstování vína a obilí pro svaté přijímání, péče o chudé, otroky a vězně, údajné stavění kostelů, ničení pohanských svatyní a podobně.

Mladšího bratra Václavova, Boleslava, přirovnal zmíněný Kristian ke Kainovi, „neblahému katanu vlastního bratra". Těžko se mohl tohoto znamení zbavit, byť údajně činil veřejné pokání. Součástí toho měl být příslib, že syn Strachkvas se stane knězem. Studoval v Řezně, stal se mnichem a byl rodově určen pro kariéru biskupa. Třetím biskupem se zřejmě pro předčasné úmrtí nebo nemoc nestal. Podle některých mohl být autorem tzv. Kristianovy legendy. Boleslav I. byl zcela jistě pragmatik bez skrupulí, jenž neváhal hledat výhodnější cestu spojenectví dle výhodnosti s Bavorskem či Saskem. Po válečných půtkách s Ottou I. našli společné východisko a české vojsko pomohlo v roce 955 porazit nájezdnické Maďary, kteří rozvrátili i Velkou Moravu. Do té doby byli metlou střední Evropy, až díky porážce přešli k usedlému stylu života. Boleslav byl prostě úspěšný politik, dařilo se mu hospodářsky; budovatel státu. Kouzlem nechtěného náš kainovský vladař dostál svému přízvisku, když biblický Kain byl budovatelem města a jeho potomek Túbal-kain, byl „mistrem všech řemeslníků obrábějících měď a železo." Boleslav I. exceloval ve vlastní rodině, jeho nástupcem se stal syn Boleslav II., zvaný Pobožný. Ten dosáhl roku 973 ustavení pražského biskupství. Dále upevnil jednotu státu vyvražděním Slavníkovců 28. září 995 v jejich sídelní Libici. Napadení se hájili v blízící se vražedné řeži, že se nemá válčit na den sv. Václava. A útočící na ně křičeli, ať si mají svatého Václava. To oni mají Boleslava! Druhý pražský biskup, Vojtěch Slavníkovec měl trudný osud. Byť přežil nepřítomností na Libici svůj rod, Čechám se již vyhýbal, dle řady indicií prospěl christianizaci Uher a snad pokřtil i krále Štěpána a zemřel při misii pohanských Prusů. Přemyslovcům při dobytí Libice pomáhal rod Vršovců, kteří byli později – údajně natřikrát - vyvražděni Přemyslovci (1003, 1014, 1108)... Dcera Boleslava II. Doubravka se provdala za polského knížete Měška a prospěla k tomu, že přijal křest, vlastně i k christianizaci Polska. Mladší dcera Mlada se stala abatyší nově založeného kláštera benediktinek u sv. Jiří na Pražském Hradě. Až potomci Boleslava II. na přelomu 10. a 11. století by málem rozvrátili svými rozbroji budovaný stát. Od zakladatelů naší české státnosti se můžeme i v době její obnovy učit dobrému i zlému...

Jan Kašper

Reakce čtenářů

V Kostnických jiskrách - evangelickém týdeníku č. 33/2016 (23. listopadu 2016) vyšel na titulní straně článek Stanislava Kaczmarczyka „Mimořádná výzva". Autor v něm reaguje na projev prezidenta republiky při Svatováclavských slavnostech ve Staré Boleslavi a oceňuje, že prezident Zeman „čte Písmo (jak to autor ví?), je jím osloven, předává poselství o lásce celému národu a jedinou cestu vidí v následování Krista, v obětavé lásce a životním stylu podle Ježíšova učení".

Skutečně si autor myslí, že vybízí národ k životnímu stylu dle Ježíšova učení člověk, který vzkazuje uprchlíkům, že je k nám nikdo nezval, bez špetky solidarity útočí na Angelu Merkelovou a její proimigrační politiku, podporuje nejrůznější šovinisty a xenofoby, vyvolává strach, je vulgární a pomstychtivý, programově rozděluje společnost a podporuje nepřátelství mezi jednotlivými skupinami?

V souvislosti s tím chceme upozornit na prohlášení Reakce synodní rady ČCE na zneužívání pojmu „křesťanské hodnoty" z 18. října 2016, kde se mimo jiné říká: „Záleží nám na tom, aby označení "křesťanský" nebylo vyprazdňováno. Pokládáme za nepřijatelné, používá-li se "křesťanská" rétorika pro šíření předsudků a nenávisti vůči cizincům, nejčastěji muslimům, pro odmítání pomoci uprchlíkům, přivolávání střetu civilizací či vyvolávání duchů nacionalismu. Obáváme se toho, aby se povrchní "křesťanská" rétorika nestala ospravedlněním naší nechuti dělit se s druhými nebo něco obětovat. Evangelium přijímáme jako dobrou zprávu pro slabé a trpící, která je v příkrém rozporu s každým hloubením příkopů mezi lidmi, vytvářením přehrad a nepřátelství. "

V projevu ve Staré Boleslavi přesně šlo o zneužití křesťanských hodnot. Z chování Miloše Zemana je jasné, že ho nezajímají, natož aby se jimi řídil ve svém konání. On si je jen snaží přivlastnit a svézt se na nich, čímž je devalvuje, relativizuje a v konečném důsledku podkopává. Nelze přece vyvozovat jakési oslavné až triumfalistické závěry z osmivětého prezidentova vyjádření ve Staré Boleslavi jen proto, že se v něm objevují termíny jako Bůh, láska a Bible kralická, a pominout jeho činy a výroky k těmto termínům a hodnotám zcela protichůdné. Tedy vlastně lze, protože v dnešním světě, zdá se, lze říci, napsat, sdělit téměř vše, bez ohledu na to, co je pravda, co je správné. Lze zcela volně a beztrestně šířit mlhu polopravd, dezinformací a vytvářet tím dojem, že nic není, nic neplatí a že třeba odmítání solidarity je vlastně totéž co láska. Pokud k tomu přispěje i církevní tisk, hlásící se k odkazu české reformace, je to dvojnásobně znepokojivé.

Jednota křesťanů jistě nespočívá v unifikaci, je třeba naslouchat nejrůznějším názorům a konfrontovat je. Zároveň je však třeba mít na paměti, že se svobodou říci a napsat (a také otisknout) cokoli, se pojí i zodpovědnost.

S pozdravem

Patrik Pospíšil a Petr Ryšavý

Brigadýr Armády spásy Josef Korbel

(14. 1. 1907 Praha – 4. 7. 2002 v USA/ Colorado)

Josef Korbel se vyučil textilním kresličem a pracoval od r. 1925 v Brně, kde se setkal s Armádou spásy a kde se obrátil ke Kristu. Absolvoval důstojnickou školu Armády spásy, 1927 se stal poručíkem a 1928 kapitánem, mnohem později potom brigadýrem. Oženil se 1933 s Ernou v. Thunovou (1910-1980) a měli tři děti. (Za okupace ji nacisté přinutili, aby přijala německé občanství, což mělo 1945 za následek, že byla vypovězena z Brna a zdejší občanství pak získávala jen postupně.)

V roce 1947 se zúčastnil mezinárodní konference mládeže AS v Londýně. Ještě než komunisté Armádu spásy zakázali (1950), byl zatčen a 1951 odsouzen ke 12 letům žaláře. Po propuštění 1959 pracoval v Praze jako průvodčí v tramvaji a 1961-68 ve výchovném ústavu. Účastnil se života a práce Jednoty českobratrské (Církev bratrské). V r. 1968 se snažil o obnovení Armády spásy u nás, navštívil Velkou Británii a Nizozemí. Po sovětské okupaci emigroval do Rakouska a pak do Švýcarska, kde pracoval ve sboru AS v Arbornu. V letech 1971-73 již byl v Chicagu v USA, odkud konal evangelizační práci. Na odpočinek se odstěhoval do Colorada, kde získal americké občanství. Jeden dům Armády spásy v Brně dnes nese jeho jméno.

StB ho výstižně hodnotila jako „člověka nebezpečného náboženským vlivem".

O svém životě napsal v knihách „V nepřátelském táboře" (1980, česky 1991) a „S Bohem do pekla" (německy 1984).

Vím, že dnes ve světě moc temnosti uplatňuje svůj zhoubný vliv ve všech vrstvách lidské společnosti... Ale vím také, že jediným způsobem, jak přemoci vliv temnosti a zůstat národem pod Božím vedením, je dokázat svoji osobní víru a lásku k Bohu.

Bohuslav Vik

Zemřela Hebe Charlotte Kohlbrugge

Ve věku 102 let zemřela 13. prosince 2016 v Utrechtu nizozemská teoložka H. Ch. Kohlbrugge, pravnučka elberfeldského novoortodoxního faráře Fr. H. Kohlbruggeho. Její otec byl zemědělským inženýrem a měla ještě čtyři sestry. Studovala teologii ve Švýcarsku, kde poznala také profesory Karla Bartha a J. L. Hromádku. Měla za sebou už pobyt v Anglii, kde pracovala jako au pair, a v Německu, kde pomáhala Vyznávající církvi (ve spolupráci s M. Niemoellerem), ale nacisté ji vykázali. V okupovaném Nizozemí se zúčastnila odboje, byla spojkou se Švýcary (1942 se tajně vydala za K. Barthem do Basileje a zaVisser't Hooftem do Ženevy) a vypravila se také za vládou v britském azylu, ale r. 1944 ji gestapo zatklo a uvěznili ji v koncentračních táborech ve Vughtu a Ravensbruecku (kde se seznámila s několika Češkami); odtamtud byla propuštěna před koncem války domů. V době studené války navázala kontakty s církvemi ve východní Evropě (účastnila se i Křesťanské mírové konference) a zařídila výměnné studium teologů mezi Nizozemím a Východem. Získala tak neoficiální síť spolupracovníků, kteří pak prostředkovali přísun nedostupné teologické literatury ze Západu. Udržovala rovněž styky s disidenty. Prahu navštívila několikrát, naposledy v roce 2011.

Obdržela různá vyznamenání, mimo jiné čestný doktorát teologie v Praze 1991. Z jejích spisů vyšly česky: Boží okno (1999) a Dvakrát dvě je někdy pět (2011).

Bohuslav Vik

Radikalizovat reformaci

Takový cíl má pětisvazková německá edice v nakladatelství LIT-Verlag. Zatím vyšla jen část: 1. svazek má titul ***Osvobození ke spravedlnosti*** *(U. Duchrow, C. Jochum-Bortfeld) a 2. svazek* ***Osvobození od mamonu*** *(U. Duchrow, H.G. Ulrich).„Jen když otevřeme uši pro nářek obětí, které jsou rubem našeho hyperkapitalistického světového řádu, může se reformační jubileum stát rokem osvobodivého jásotu (Jubel)." „Ospravedlnění se musí znovu odhalovat jako výraz hlubokého Božího soucitu se všemi v Ježíšově smrti."*

Tak o teologickém díle referuje S. Seidel, Der Sonntag, 1.11.2015.

BohuslavVik

Promluva na ekumenické slavnosti

Ježíš řekl Židům, kteří mu uvěřili: „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými."

J 8,31–32

Milí přátelé, je před námi nový rok, co nám přinese? Něco málo víme. Víme například, že proběhnou volby do Poslanecké sněmovny, dojde ke zrušení roamingových poplatků v rámci Evropské unie, připomeneme si 500 let světové reformace. Někteří se těší, že ukončí studium, jiní že konečně půjdou do důchodu.

Víc toho ovšem nevíme. V životě je to jako v matematice, kde se počítá s konstantami a proměnnými. Tak například Ludolfovo číslo pí, či gravitační konstanta G nás ani v roce 2017 nezklamou, nezmění se. Těch proměnných je ale víc, proto nevíme, co rok 2017 bude znamenat pro nás osobně, pro naše rodiny, pro naši společnost, pro svět. O to víc potřebujeme životní konstanty, abychom se měli o co opřít.

Jaké jsou tedy naše jistoty, s čím můžeme počítat? Přečtený text z Janova evangelia mluví o jedné konstantě života a tou je víra. Řeknete, něco tak křehkého jako je víra: jak může člověk stavět na víře. Nemyslím víru, o které Karel Čapek řekl: kdo ztratil víru, neměl žádnou. Mám na mysli víru, která nezklame! Víru, která vede k pravdě a ta zas ke svobodě, jak jsme četli. Onu víru, která se stala reformačním heslem - Sola Fide, neboť pouhou vírou v Ježíše Krista člověk dochází spásy.

V přečteném textu není napsáno, že lidé uvěřili tomu, co Ježíš říkal, ale že uvěřili jemu. Podstata víry není ani tak v tom, čemu člověk věří, ale spíše komu nebo v koho věří. Náš text mluví o tom, že lidé uvěřili Ježíši. Ne jen jeho slovům, ale jemu samotnému. Je jistě dobré, když můžeme věřit slovům, ale ještě důležitější je, můžeme-li věřit tomu, kdo to říká!

Denně slyšíme spoustu informací, tvrzení, slibů. Ovšem co z toho je pravda. Někteří nazývají dnešní dobu: éra post – pravdy. Jakoby pravda a pravdivost přestaly být důležité. Zvykli jsme si na lež, na polopravdy, a to je zlé. Mám za to, že právě důrazy reformátorů vedly k obnově důležitých hodnot života, jako je víra. Chtěli vynést na světlo praxi víry, která vede k pravdě o člověku, o Bohu, ale také ke svobodě, nejen té vnější. Víra – pravda – svoboda jsou tři sestry, které patří k sobě, a které nás mohou provázet v nastávajícím roce. Vyskytují se vždy tam, kde jde o skutečný život, pravdivý a svobodný. Proto je skvělé pokud máme kolem sebe někoho, komu můžeme věřit, kdo je důvěryhodný – manžel, manželka, přítel, šéf v práci. To je podstatná konstanta života. Ale i kdybychom neměli nikoho takového, z dnešního textu se dovídáme to, co říká Ježíš na jiném místě ještě důrazněji: Já jsem ta cesta, pravda i život. Celý Ježíšův příběh je důvěryhodný, jemu můžeme věřit, svým životem i smrtí to potvrdil.

V jistém období života jsem si upravil Descartův výrok *Myslím, tedy jsem* na: *pochybuji, tedy věřím*. Už pochybnost může být zárodkem živé víry. Dovolte mi na závěr malou ilustraci: Na jaře, na okrajích asfaltových chodníků, můžeme spatřit zvláštní úkaz. Ve vybouleném asfaltovém povrchu se tu a tam objeví malá puklina, ze které vystrkuje hlavičku květ podbělu. Tato křehká léčivá rostlinka, kterou snadno rozmáčknete mezi prsty, prorazí tak tvrdou překážku. Je to vlastně malé podobenství o tom, že síla života je paradoxně úměrná síle naší víry. Díky Bohu, že máme komu věřit. Tak ať nám to věří i v nastávajícím roce.

Daniel Fajfr

Vzpomínka na br. kazatele Šolce st.

Desáté výročí úmrtí br. kazatele Miloše Šolce st. (1911-2007), které připadá na 15. leden, je příležitostí podělit se o osobní vzpomínku na tuto výraznou osobnost českého protestantismu. Poznal jsem ho jako čtrnáctiletý r. 1958, pár měsíců po své konfirmaci ve strašnickém sboru ČCE a pár týdnů po začátku svého dvouletého pobytu v učňovském internátu, kam jsem se - zcela nepřipravený na trávení pracovního týdne mimo domov - dostal v důsledku rozhodnutí vládnoucí strany. Pozvání navštívit vinohradský baptistický sbor jsem tehdy rád přijal. Jednoduchá, výrazně christocentrická kázání br. Šolce, naplněná křesťanskou radostností a nadšením, pro mne v krušném učňovském období znamenala nesmírně mnoho. Pod jeho kazatelnou jsem si uvědomil, že být křesťanem neznamená přijmout nějaký filosoficko-etický systém, nýbrž následovat Krista. Vděčně vzpomínám i na hojně navštěvované sobotní schůzky mládeže, které br. Šolc sice formálně neřídil a často tam ani nebyl fyzicky přítomen, ale přesto za ně plně odpovídal (nejen před úřady) a na jejich úrovni mu velice záleželo. Zval mezi mládež různé výrazné osobnosti včetně učitelů tehdejší Komenského evangelické bohoslovecké fakulty. Byl mezi nimi i praktický teolog prof. Adolf Novotný, jehož důraz na Krista v kázáních br. Šolc do své kazatelské praxe zřetelně promítal.

Postupem doby se mi biblický fundamentalismus br. Šolce stal poněkud vzdáleným, přesto však jako začínající středoškolský profesor jsem občas rád zajížděl z Frýdlantu v Čechách do Liberce poslechnout si jeho biblické výklady. V teologickém myšlení byly mezi námi nepřehlédnutelné rozdíly, ale jeho nadšení, opravdovost a radostnost byly oslovující a inspirující. A teď když jako (sice ještě na malý úvazek pracující) důchodce, který se snaží být ve své ČCE platným výpomocným kazatelem, se ohlížím zpět, vděčně na kazatele M. Šolce st. vzpomínám a jak jeho kazatelský christocentrismus, tak i jeho pomalá, zřetelná a dostatečně hlasitá řeč mi jsou vzorem.

Jiří Nečas

Inzerce

Sbor ČCE Vanovice hledá kazatele (vhodné pro manžele) s možným nástupem od srpna roku 2017. Sbor je venkovského typu. K dispozici je prostorný byt na faře.
tel.: kurátor sboru: 721 475 008,
místokurátor sboru: 721 731 160.

č. 15

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET
Kostnické jiskry
Evangelický týdeník
3/2017

18. ledna 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
1. února 2017

Z obsahu

* *Důležitost zvěstování*
* *Podobenství o nepoctivém správci*

Poselství k 3. neděli po Zjevení Páně

Nestydím se za evangelium Římanům 1,14–17

Vícekrát jsem slyšel vyjádření, že Česká republika je zemí, kde nic není hanba. Lidé se nestydí krást, veřejně lhát, střídat partnery, rozbíjet rodiny … Známý psychiatr Max Kašparů podtrhuje, že z české kotliny se vytratil stud: „Dítě se nestydí zesměšnit učitele, muž se nestydí opustit ženu a děti kvůli milence, potomci se nestydí zvednout ruku na své rodiče, není hanbou žít jako parazit nebo veřejně propagovat zlo.“

Jestli se někdo v této zemi za něco stydí, pak jsme to často my křesťané. Mnozí se stydíme, že nedokážeme věrně následovat Krista, že nedokážeme více odolávat konzumnímu materialismu a dalším pokušením. Pokud je to výrazem našeho pokání, pak je to na místě! Určitě nestačí se jen stydět; svého hříchu máme litovat a své viny vyznávat. Proč se ale stydíme za Kristovo evangelium? Proč často vítězí náš ostych přesto, že evangelium je Boží mocí k záchraně každého, kdo věří, ať Žida či Řeka? V mnoha oblastech je něčím neetickým a zbabělým dodržovat politickou korektnost a přitom zamlčovat pravdu. A už vůbec je nepřirozené, když my křesťané zamlčujeme to nejkrásnější a nejpotřebnější, co naše společnost potřebuje. Apoštol píše římským křesťanům, že se za dobrou zprávu nestydí a je připraven ji statečně nést i do hlavního města impéria.

Pavel jako apoštol pohanů znal cenu dobré zprávy a věděl, co je radost z evangelia. Evangelium není naším vlastnictvím a jeho moc vede ke spáse. Vydat svědectví Kristu – zjevené Pravdě je výsadou! Zde není ostych na místě! Apoštol zároveň věděl o nebezpečí kompromisů a zapírání Krista. Setkával se s útoky svých židovských bratrů i s ohrožením ze strany lidí patřících do světa helenistického a římského. Někdy konal svou zvěstovatelskou službu evangelia s bázní a třesením (1 K 2,3). Musel překonávat lidský strach a snahu vyhnout se nepochopení a utrpení. S podobným pokušením dnes bojují křesťané v mnoha zemích. Nám zatím hrozí jen posměch, nepochopení, opovržení a někde třeba i marginalizace. Vzpomeňme na slovo o tom, že kdo se přizná k Ježíši před lidmi, k tomu se Ježíš přizná před svým Otcem v nebi.

Pavel Černý,
emeritní kazatel a předseda CB

Kážeme Krista ukřižovaného

1 K 1,17-25; 2 Tm 1,7-10

„V pravdě veliké je tajemství zbožnosti: Bůh zjeven jest v těle, ospravedlněn v Duchu, ukázal se andělům, je hlásán pohanům, uvěřeno je mu na světě, vzhůru je přijat do slávy.“ **1 Tm 3,16**

Ukřižovaný Kristus... Jak jinak, že? Zvykli jsme si. Krucifixů jako klíčů do nebe je plný svět. Už nám ani nepřijde, že odedávna vyhlížené Boží promluvení, které jsme očima viděli a ušima slyšeli, SLOVO ŽIVOTA, jehož se tyhle naše ruce dotýkaly, pravdolásku Boží, jsme znenáviděli a vysmívaného jej utrápili k smrti..., odklidili, aby tu mezi námi nebyl.

Pokud se snad přece někdo nad tím pozastaví, nabídne mu pár kazatelů a teologů, s kvalifikovaným odstupem léčitelů, svá vysvětlení.

„Vydán jest pro hříchy naše a vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše“ (Ř 4,25). Lidově jako by šlo o jakousi proceduru nebo technologii spásy: Boží LÁSKA postihuje milovaného Syna za naše viny, protože jakási absolutní spravedlnost to žádá. Věřitel platí naše dluhy atd. atp. My, co tomu věříme, jsme oddluženi, jsme vyňati z trestání, je nám odpuštěno a odpouštěno. Sláva!... Až na ty vtírající se otázky:

Je Stvořitel vskutku tak prostě určen naší pokleslou minulostí? Nemotá-

Dokončení na str. 2

Milí čtenáři a příznivci našeho týdeníku, v roce 2016 jste přispěli na naše společné dílo těmito finančními dary, za které srdečně děkujeme. Také díky jim jsme mohli vydat plánovaný počet čísel.

Církev bratrská – Jilemnice	1.000 Kč	br. Matuška Jaroslav	500 Kč
Církev bratrská – Praha 5 Smíchov	6.000 Kč	br. Najbrt Martin	1.000 Kč
Církev bratrská – Praha 9 Horní Počernice	2.500 Kč	br. Nečas Jaroslav	1.000 Kč
Farní sbor ČCE – Lysá nad Labem	1.200 Kč	br. Novák Ctirad	1.000 Kč
Farní sbor ČCE – (místo neuvedeno)	300 Kč	ses. Pařízková Lydie – Jevíčko	2.000 Kč
Farní sbor ČCE – Olomouc	5.000 Kč	ses. Paulů Herta	20.000 Kč
Farní sbor ČCE – Praha 4 Jižní Město		br. Pawlica	2.000 Kč
(*sbírka při pohřbu br. Kejře*)	29.776 Kč	br. Pečeňa Milan – Slovensko	10.000 Kč
ses. Baďurová – Moravský Písek	500 Kč	br. Petratur Michal	700 Kč
ses. Blažková – Horka na Moravě	520 Kč	br. Plotěný Vladimír	10.000 Kč
br. Ing. Bolech Jan	500 Kč	ses. Pražanová Marie – Praha 2	1.000 Kč
br. Brouček Miloslav	1.000 Kč	ses. Průšová Renata	500 Kč
br. Bulíček Ladislav	200 Kč	ses. Rádlová – Praha 8	500 Kč
ses. Červeňáková Jana	1.000 Kč	ses. Ryšavá Věra	500 Kč
ses. Daňková Milena – Jičín	1.000 Kč	br. Schilla František	3.000 Kč
br. Dejmek Jaroslav	500 Kč	ses. Smržová Ludmila – Borkovice 95	1.100 Kč
br. Dus Jan Zeno	3.000 Kč	Š. J.	6.000 Kč
ses. Fechtnerová Jarmila – Chrudim	10.000 Kč	br. Švaříček Jaroslav	2.000 Kč
br. Halama Jindřich	1.000 Kč	ses. Tomšová Vlasta	300 Kč
ses. Hamplová Helena	800 Kč	br. Turek Oldřich	10.000 Kč
br. Hanus Ladislav	15.000 Kč	br. Vandas Jiří – Příbram	2.000 Kč
br. Heřman Petr	1.500 Kč	ses. Vedralová Miloslava – Praha 10	1.000 Kč
ses. Hlavsová Jelena – Praha 4	10.000 Kč	br. Verner Pavel – Sušice	500 Kč
ses. Karbusová D – Hrušovany, Úštěk	500 Kč	ses. Vernerová Ludmila	500 Kč
br. Kejř Bohumil - Praha		ses. Viková Alena	500 Kč
(*šéfredaktor ET-KJ zemřel srpen 2016*)	1.750 Kč	ses. Vorlová Miriam – Klokočov	1.000 Kč
ses. Kotasová Lydie	500 Kč	ses. Voříšková Lydie	2.000 Kč
br. Ing. Krůta Zdeněk	500 Kč	br. Vyskočil Jaromír	1.000 Kč
br. Mareček Miroslav – Praha	800 Kč	nejmenovaní dárci	4.400 Kč
br. Marek Vojtěch	2.000 Kč		

Jak učit Jericho?

Nedávno mi tu otázku položila jedna věrná učitelka „nedělky“. Nedovedl jsem dát lepší radu než: „JERICHO PROSTĚ NEUČ!“ – „Ale je to přece v Bibli, tak to snad děti mají znát?“ – „Rozhodně ne, to není příběh pro děti. Bůh, k němuž voláme „Otče“, nikdy nenařídil Izraelcům, aby v zaslíbené zemi vybíjeli celá města, včetně malých dětí. Tomu přece sama nevěříš a nevěří tomu ve skutečnosti ani ti, kteří tě navádějí, abys to dětem říkala, protože si myslí, že se tomu „musí“ věřit, když je to v Bibli.“

Při výkladu dětem – pokud na něm trváme – necháme asi Bibli zavřenou (jak se svěřil jeden farář) a dojde na humanistickou a mravnostní cenzuru příběhu. Rachab nebude prostitutkou, nýbrž paní hostinskou. Pobití obyvatel vynecháme, protože zdůvodňovat je Božím příkazem může děti jedině mást a poškozovat jejich duchovní růst. Nutnost násilně likvidovat cizí náboženství – jak to zní na pestré náboženské scéně, kde naše děti žijí? Když ale to masové zabíjení vynecháme, před čím Rachab svou rodinu zachraňuje? Snad před nebezpečím, že by při pouličních potyčkách a bourání města mohl někdo přijít k úrazu. To je dramaticky dost slabé. – A čím vůbec zdůvodníme nutnost dobýt Jericho? Snad smyšlenkou, že to město bylo plné nepřátelských vojáků, kteří se chystali přepadnout pokojné izraelské osadníky, takže vlastně nešlo o dobývání cizího území, ale o preventivní obranu. Je třeba doufat, že děti nepřijdou na nelogické detaily, např. na to, že při pádu hradeb se musel zřítit i Rachabin dům, který byl jejich součástí. – Suma sumárum: Nelžeme dětem! Máme toho pro ně v Bibli a i jinde v biblickém duchu tolik, že se bez Jericha snadno obejdeme.

Asi jsme si jako evangelíci dlužni, abychom se – především my dospělí – osvobodili od otrockého vztahu k liteře Bible. Snad nám pomůže, když přestaneme říkat, že Bible je Slovo Boží. K vyjádření nejvyšší úcty postačí označovat ji za Písmo svaté. Opusťme představu, že jednotlivé knihy diktoval pisatelům slovo od slova Duch svatý. I o nich platí, že máme poklad „v nádobách hliněných“. Naslouchejme těm teologům, kteří přijali studium a výklad Bible za svůj celoživotní úkol. Ti nám dovedou tlumočit i poselství knihy Jozue. To má trvalou platnost přesto, že skutečný příběh usídlení Izraelců v Palestině (resp. příběh převládnutí víry v Hospodina v této zemi) probíhal podle historiků podstatně jinak. I sama víra v Hospodina se vyvíjela, teologicky řečeno Bůh se zjevoval svému lidu postupně. Proto máme v Bibli zachyceny různé „vrstvy“ tohoto postupu a uděláme dobře, když je budeme rozlišovat.

Pavel Říčan

Z církví doma i ve světě

Papež nechce jezdit v obrněných autech

Papež František si uvědomuje, že může být terčem útoku, ale přesto hodlá nadále jezdit v normálních neobrněných automobilech a bez velkého bezpečnostního doprovodu. Podle agentury Reuters to napsal v úvodu k nové knize věnované jeho dosavadním zahraničním cestám. "Jsem si vědom hrozících rizik," konstatuje František. "Možná jsem lehkovážný, ale musím říct, že se nebojím o sebe, nýbrž o bezpečnost těch, kteří cestují se mnou, a především lidí, s nimiž se setkávám v různých zemích. Vždy hrozí nebezpečí neuváženého činu šílence. Ale vždy je přítomen Bůh," dodává.
Italská policie v uplynulých dvou letech po útocích islamistických extremistů v Evropě výrazně zvýšila bezpečnostní opatření kolem Vatikánu. Nicméně papež nadále používá při návštěvách farností v Římě běžný modrý Ford Focus a trvá na nižší úrovni zabezpečení.

podle ČTK

Čeští muslimové vyzývají ke společnému postupu proti terorismu

Terorismus je zlo, proti kterému se musí spojit všichni bez ohledu na svou víru. Na kongresu Společně proti terorismu k tomu vyzval bývalý předseda pražské muslimské obce Vladimír Sáňka. "Terorismus ohrožuje nás všechny, včetně desítek milionů muslimů, kteří žijí v Evropě," řekl Sáňka. Odsoudil také činnost teroristické skupiny Islámský stát. Teroristická skupina podle něj zabíjí především muslimy a ničí muslimské památky v Sýrii a v Iráku. Lidé, kteří se dopouštějí atentátů a páchají je ve jménu islámu, jsou podle Sáňky v otázce víry analfabeti a nelze podle nich soudit všechny muslimy. Přispělo by to podle něj k obnovení principu kolektivní viny, který ve 20. století vedl k vyvražďování celých skupin obyvatelstva.
Orientalista Petr Pelikán upozornil na to, že islám se jako o základní pravidlech opírá o Korán a sunnu, v nichž lze najít mnoho činů, které se dnešním pohledem hodnotí jako násilí a terorismus. "Je otázka, zda můžeme na jedné straně poměřovat našimi dnešními evropskými měřítky něco, co se stalo před téměř půldruhým tisíciletím za zcela jiných společenských poměrů a ve zcela jiné oblasti, než ve které žijeme.

podle ČTK

Reakce čtenářů

Nic zvláštního se nestalo

Na Nový Rok vysílala Čt 2 rozhovor pana kardinála Duky, primase českého, s prof. Janem Sokolem, signatářem Charty 77, a to pod názvem "Společný výslech". Pořad byl zajímavý, dotkl se řady otázek, mimo jiné i vztahu Římskokatolické církve k současnému státu. Jan Sokol jemně vytkl panu kardinálovi příliš vstřícný postoj k politikům. Ze souvislosti bylo možno vyvodit, že se jedná zejména o pana prezidenta. Řekl: "Politik za oltář nepatří" (pan prezident vystoupil totiž na svatováclavské pouti 28. září ve Staré Boleslavi). Mimochodem, synodní rada Českobratrské církve evangelické byla adresnější, ta dokonce kritizovala ve svém oficiálním prohlášení z 18. října pana prezidenta přímo (pro zneužití pojmu "křesťanské základy" na téže pouti). Co mě však ve "Společném výslechu" zaujalo nejvíce, byla zmínka pana kardinála, že rok se sedmičkou na konci není z hlediska dějin nijak významný, snad s výjimkou roku 1517 (vystoupení Martina Luthera, jež dokonce vyzdvihl papež František svou účastí na oslavách ve Švédsku 31. října) a roku 1917 (to se zjevila dětem ve Fatimě "paní" - pan kardinál neřekl Panna Maria, jak by byl člověk předpokládal). Marně jsem čekal, že bude také řeč o roce 1457, případně 1467. Jednota Českých bratří (odchod skupiny kolem bratra Řehoře do Kunvaldu a pak již přímo založení církve) není zřejmě pro aktéry "Společného výslechu" ničím pozoruhodná, ač první prezident Československa Tomáš G. Masaryk soudil zcela jinak. Inu, i tak je možno na dějiny nahlížet.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Oprava a omluva

V čísle 35/2016 v článku **"Poselství křesťanským sborům - Zjevení 2, 8-11 = Pán tě volá k věrnosti až do konce"** byl omylem otištěn nesprávný text. Text proto otiskujeme znova a čtenářům se velice omlouváme.

(red)

Pán života i smrti někdy dopouští pronásledování. Život není jen procházka růžovým sadem. Někdy v něm přicházejí i mnohé těžkosti, úzkosti, sevření a soužení. I takové situace přináší život. A Pán Bůh dopouští i chudobu, nemoci, problémy. To všechno proto, aby zkusil věrnost tvé víry, křesťane, aby vyzkoušel tvoji věrnost ke Kristu za všech okolností! Pán nám sice pověděl, že budeme mít na světě soužení, ale také dodal, že máme doufat, protože on přemohl svět! Odložme proto všechny otázky proč to či ono Pán Bůh dopouští. Důvěřujme svému Pánu! Jen tak můžeme projít, jako prošel roku 156 vítězně smyrenský biskup stařec Polykarpos, který umíral mučednickou smrtí pro Pána Ježíše Krista, v plné důvěře a v plném očekávání na něho. A jako tenkrát jemu, tak i tobě, křesťane, Pán říká: Buď věrný až do smrti. Svůj zápas musíš probojovat se štítem víry v ukřižovaného tichého Božího Beránka, i se štítem zaslíbení, že on je první i poslední, a také mocný a živý, na věky, navzdory všem nástrahám moci pekla, až do konce! Tam, přepálen ohněm zápasů víry, na tebe křesťane, čeká tvůj Pán s korunou života. Ty už nebudeš muset projít druhou smrtí, o které je řeč ve 21. kapitole, 8. verši. Tou projdou jen ti, kteří podlehnou hříchu, pokušení i svodu ďábla. Ti pak budou naházeni do močálu, ve kterém hoří jen oheň a síra!

Kážeme Krista ukřižovaného

Dokončení ze str. 1

me do jeho svrchované velkorysosti (Mt 18,27; L 7,42) člověčinu svého zákonického „něco za něco“? Je přitakání k tak hrubě zjednodušující zkratce vskutku orientací živé víry?
„Většina křesťanů ve složité době neuměla předat svou víru další generaci,“ píše o současné krizi naděje profesor, doktor teologie, Petr Pokorný (KR 416) a pokračuje: *„Těžko jim to vyčítat, protože vědomě vyjádřit svou víru dřív křesťané nepotřebovali. K tomu aby někdo křesťanem byl, stačilo, že neměl pádný důvod z církve vystoupit. Dnes je to jinak. Člověk musí mít velmi vážný důvod k tomu, aby se křesťanem stal nebo jím zůstal a křesťansky vychovával své děti“* (konec cit.). Až dnes?
Církev pouhých příslušníků nepotřebujících o své víře svědčit svým dětem, množina vekřtěných do církve, ať už kdysi římských legionářů na pokyn císaře Konstantina Velikého, nebo kojenců po staletí volky nevolky vekřtívaných do církve z vůle rodičů, se ukazuje být spíše jakousi názorovou stranou té které denominace evidující bezděčné takykřesťany, nejspíš duchovně dávno mrtvé duše (Zj 3,1n). Naděje, kterou o nich církve ve statistikách chovaly, je v zahanbující krizi. Aby se člověk rozhodl pro Krista a odevzdal svůj život jemu, má a měl k tomu velmi vážný důvod vždycky, a pouhý názor nestačil. Kážeme Krista ukřižovaného, abychom ten důvod a vážnou příčinu křesťanství (2 T 1,7-12) aktuálně připomněli a, dá Bůh, i ozřejmili:
Ježíš vidí Boží pšeničné pole po nocích osévané koukolem. „Nepřítel člověk to učinil,“ říká učedníkům. „Pole je tento svět, pšenice jsou synové toho království, plevel pak synové toho zlostníka. Nechte je spolu růst až do skonání věků“ (Mt 13,25-30; 36-40). Avšak když služebníci pustí na pole nepřítele a škůdce nejen skrytě v noci, ale i otevřeně za dne, je na krizi zaděláno. Když se domluví s tím, který to neúspěšně zkoušel v poušti na Ježíše, nakonec jim přijde jeho hlas jako hlas Boží.
Na mučednickou církev prvních staletí vyrukoval pokušitel s návnadou a podvodem těžkého kalibru: V krvavé řeži (312 u Milvijského mostu) o vládu nad západní částí římského imperia vyhlásí vítězný vojevůdce vidění kříže. Vítězí tedy zjevně díky přízni nebes a v tom znamení bere pak milostivě do holportu dosud všelijak utiskované vyznavače Ukřižovaného... Politicky geniální, vždyť jich ve vojsku navzdory pronásledování, stále přibývá.
Křesťané pod ochranou císaře? „Jaká šance pro tebe, Pane Kriste, s pohany konečně zatočit! Což není psáno: Roztlučeš je prutem železným a jako hrnec hrnčířův je roztříštíš?! (Ž 2,9) Teď je to tady. Neberte to, ve znamení kříže, že!“
„Ne tak bude mezi vámi,“ varuje Ježíš (Mt 20,25.36.); takže, bratři, jinak! Nepolitickou politikou pokojně a zbožně v přízni císaře, vrchnosti od Boha (Ř 13,1), ba přímo inkarnace samotného Pantokrátora Krista... Chleba z jeho ruky církev živí, a ona jej bere jako shůry sestupující.
Kde jednou pokušitel pochodí, je brzy jako doma: „Jeho andělé tě na rukou ponesou při záboru pohanských chrámů, nevěsto Beránkova, abys o kámen nohu neurazila, jak stojí psáno“ (Ž 91,12). Kazatele, martyry a mučedníky střídají kramáři slova Božího (2 K 2,17) i toho kříže Kristova. „Všecko ti dám, jestliže se se mnou pokloníš mému bojovému znamení. Co vidíte, patriarchové, máte mít,“ rozhoduje blahoslavený Konstantin Veliký, záštita prvního koncilu v Nikai 325 (Mt 4,1-10). Brzy se znechutí ani ne tak profitující církvi, jako římským občanům, když úkladně zavraždí vlastního syna Crispa, oblíbeného vojevůdce, coby domnělého spiklence. Pak milovaná matka Helena odhalí křivé obvinění a pro nařknutí dá císař v lázních uškrtit i manželku Faustu. Pro nepřízeň veřejného mínění pak přesídlí do řeckého města Byzantion, pevnosti na Bosporu, které učiní sídelním městem, baštou východní části říše, centrem Byzance, Konstantinopolí. Zadělal tím na tisícietou roztržku toho, co se zve křesťanskou církví.
„Křesťané pochopitelně (píše Pokorný) *chtěli využít příležitosti ovlivnit dějiny i prostřednictvím struktur moci. Do velké míry se jim to podařilo...,“* pan profesor ve výčtu dobrodiní křesťanské euro–americké civilizace zmiňuje i *„vědecké zkoumání přírody, k němuž židé a křesťané otevřeli cestu tím, že přírodní jevy přestali uctívat jako božstva“* (konec cit.).
Rudoch Tatanka Iotake, Sedící Býk, náčelník Siouxů, muž, který vedl (1863-68) boje indiánů s americkou vládou o kmenová území, řekl bílé tváři v Bílém domě, tedy Andrew Johnsonovi, nástupci zavražděného Lincolna: „Každý díl této země je mému lidu svatý.“ (Jeho kmen pro masové vybíjení bizoních stád vymřel na hladomor a starý Sitting Bull se živil vystupováním ve Wild West Show Buffalo Billa, než byl nedopatřením v rezervaci zastřelen.)
Svatost země plné Hospodinovy slávy jsme vědecky ze zřetele ztratili a temnota v nás za necelé století stihla mnohonásobně podminovat náš svět. Žijeme na časované bombě a zdá se, že náš genius si vykládá pasiáns, čí doutnák nenávisti, sobectví a pýchy jako první to tu s konečnou platností rozmetá.
V úterý po biblické stíhám obvykle v osm relaci Radia plus o knihách, na které vám nezbyl čas. Tentokrát (18. 10. 2016) Jiří Mejstřík představil „Stíny zapomenutých předků“ od amerického astronoma, astrofyzika a popularizátora vědy, Carl Sagana. Se spoluautorkou Ann Druyan se ohlížejí po počátcích našeho prostoru a času, hmoty a života, jak o nich uvažuje vývojová teorie. Vedle obecně přijímané hypotézy samovolné evoluce došlo ovšem i na odedávný předpoklad Stvořitele všeho a Iniciátora tajemného počátku, neboť co se prokazatelně rozpíná, nejspíš nějak začalo a říkáme tomu jak známo, velký třesk. Bod zrodu, kdy v rozbalujícím se prostoru nepředstavitelné záře a posléze hmoty, spustily pendlovky času a snad i nějak odstartovala slavná evoluce. Našemu pomyšlení se to vymyká stejně, jako je nám nepředstavitelný Bůh, který z této své předpočáteční skryté jsoucnosti, o níž je v Bibli řeč jako o nepřístupném světle (1 Tm 6,16), ten singulární bod nula, nula, nula způsobil, a po svém do našich příčinných souvislostí vstupuje.
„Taková holka pro všecko,“ zavtipkovala komentátorka.
„Až na to,“ poznamenal pan redaktor, „že jaksi nesvede, zachránit nás před námi samými.“
Myslí snad suveréna, který by lidem pomohl od zkázonosných pohnutek jejich srdcí, a tak způsobil, aby se rozhodli před hrozbami, jimiž jsou sobě i jiným, zachránit svět? Napadlo mě po biblické hodině...
Že v sobě někde máme klíč k tomu, co přijde, si napsali na zeď už v delfské svatyni: Sám sebe poznej! Rada nad zlato, nebýt ovšem mé ovčí mlhy. Kdo mi vyseká díru v ledu, který mě dusí? Kdo mi stáhne deku nebohosti a nebožnosti světa a sundá víko, abych se zvenčí uviděl a poznal? Abych uklidil ten svůj chlív v životě a nějak jinak, snad lépe mohl dál?!
Naplnil se čas, přišlo mi. Je znovu na čase kázat křižovaného Krista: Bůh LÁSKA omezující se kvůli nám do naší podoby v člověku Ježíši, nám tu možnost změny dává: Po-znej sebe sám! Vzpomínám, jak mě probudil, otřásl tím, čím a jak se sobě zdám, a vytáhl mne do průvanu a nečasu, kde všecko stojí proti mně i já sám...,abych vyšel. Beru tu možnost. Odcházím. Jdu od toho a krok za krokem mi nezbývá než víra. Je cestou, pravdou, životem ve smyslu Ježíšova: „Já v nich, Otče, a ty ve mně.“ Je komplexní duchovní mobilitou na cestě té pravdy (Ga 5,16)., hybností ducha i těla (Ga 5,6).
Někde v Bibli se mluví o víře Boží. Že by Bůh, LÁSKA, do toho šel od samého počátku vírou? Vírou že nese muka kříže, zadíravé hřebíky litery Zákona, zápisu ustanovení svědčících proti nám? Vírou že ho odnímá zprostřed soudu nade mnou, aby vydal svědectví lepší spravedlnosti své LÁSKY? Vzkříšením z prázdnoty a ničemnosti naplňuje duchovní smysl i mého lidství skrze víru, která je mocné dílo Boží (Ko 2,12). Zevnitř, přes moje vědomí a vůli, mě zachraňuje ode mne, abych vyšel a žil jemu. V sobě, jak se vidím a poznávám, mám nejvážnější důvod být křesťanem.
Sumou: Křižovaný Kristus nám svědčí, co jsme zač, že jsme s to znenadání zahubit spolu se sebou i stvoření, které je nám svěřeno. Ukazuje však a krvavě dokládá, že Bůh naší nepravostí určen není, jak se některým zdá. Lhostejností, odcizením, naší ztraceností krutě trpí (Gn 6,6), avšak místo aby po nás šel, otřesené nás z toho darem víry dostává. (Ef 2,8). Zachraňuje nás od nás samých a dobrou vůlí lásky pro lásku osvobozuje: „Odpusť nám, odpusť mně, Otče moje viny, svůj zármutek a bolest....“ Tak doufám. A není to planá naděje, protože jeho láska se rozlévá i v mém srdci skrze Ducha svatého, který je nám dán (Ř 5,5). Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Modlitba:

Bože, v Pánu Ježíši náš Otče, Otče věčnosti, děkujeme, že jsi se tak uskrovnil ve svém Božství, abychom se s tebou mohli potkat: vidět, slyšet, dotýkat se a porozumět, že se nám ze svaté své skrytosti dáváš. Díky za duchovní živobytí, za chléb který dává život světu… Díky za stín věcí budoucích vržený do minulosti světlem, k němuž mříme, které od věků osvěcuje PRAVDU, jíž je tvé tělo, kterou naše zemitá soustřednost nesnesla a nesnáší, tělo hříchem našeho světa trápené k smrti abychom se v tom nade vší pochybnost poznali… a přesto z mrtvých vstávající k naší spáse… Díky, že nás činíš lidem živého slova. Amen.

Poselství křesťanským sborům

Zjevení 3,7–13 = tichá vytrvalost

Filadelfie byla symbolem snášení nejbolestnějších skutečností. Jeden útok za druhým se na křesťany v tomto městě valil a oni museli čelit tlaku státní moci. Odmítali císařské kulty. Sílily konflikty s okolním řeckým pohanským světem. Navíc se přidávalo nepřátelství ze strany Židů, kteří křesťany také nijak nešetřili. Ale ze Zjevení zní potěšení: Neboj se, křesťane, když snášíš taková utrpení. Pán je blízko. A je s tebou i ve všech bolestech a při všem utrpení. Jeho zachraňující ruka plná lásky nad tebou bdí. Neboj se ničeho. Jen nezapomínej na to, že on má v rukou tento svět. Jeho plány i možnosti s celým lidským pokolením jsou větší, než všechna protivenství tvých nepřátel. Vždyť víš, že ještě čeká na Boží svaté hodina zkoušek. Jedna vlna pronásledování za druhou se sice přes tebe převaluje a ještě možná nějaký čas bude převalovat. Jenže ty přece znáš modlitbu Ježíšovu v Getsemanské zahradě. Tvůj Pán se tam modlil „ne, aby věrní byli vzati ze světa, ale aby byli zachováni od zlého!“ Tvůj Pán od tebe požaduje tichost a trpělivost v boji s pokušením i v období těžkých životních zkoušek. Tichá rozvážnost a trpělivá vytrvalost vyvěrá z jistoty, že nad tebou je vztažená Kristova milostivá ruka. Co on dopustí, to tu bude. Proto můžeš s Danielem povědět: Ať mne Bůh vytrhne z pece utrpení či nevytrhne, jeho chci chválit a chci se pevně držet toho, co mám, abych neztratil korunu vyvolení, a aby se také naplnilo i při mně slavné Kristovo zaslíbení o tom, že kdo zvítězí, stane se sloupem v Božím chrámě, sloupem pevným a nezničitelným v nebi. Pane, pomoz mi zvítězit a doběhnout až do cíle!

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Pád Babylona

18. kapitola Janova Zjevení (doplněná o začátek 19. kapitoly) přináší jeden z živých obrazů budoucnosti, které Jan na ostrově Patmos viděl a zaznamenal. Někdo zde může vidět kus jakéhosi scénáře filmu popisujícího budoucnost. Je však třeba pamatovat na to, že Bible není historiografickým dílem ani křišťálovou koulí věštící budoucnost; i v textech, které jsou formulovány tak, jako by popisovaly minulou či budoucí historii, jde o vyjádření Boží vůle, o vyjádření vztahu mezi Bohem a člověkem. Bible se obrací do současnosti: formou přímo do současnosti pisatelů jednotlivých textů, obsahem do kterékoli doby, tedy i do naší současnosti. Platí to jak o těch biblických textech, které vypadají jako líčení minulosti, tak o těch, které hovoří o budoucnosti. Celá historie ukazuje onu rozumem nepochopitelnou a našimi lidskými prostředky plně nevyjádřitelnou vzájemnost Boží suverenity a lidské svobodné vůle. Naše odpovědnost před Bohem a celým stvořením znamená využívat svobodné vůle k dobrému jednání, a proto je nutné vidět budoucnost jako otevřenou, dávající prostor svobodné vůli a lidskému rozhodování, a tedy spojenou s neurčitostí. Janovo vidění pádu Babylona je vyjádřeno převážně v přítomném čase. Babylonu původní čtenáři rozuměli jako symbolickému označení Říma - centra utlačovatelské politické moci. O místo ovšem nejde. Geopolitická situace se mění, Písmo zůstává živé a aktuální. Babylonu Janova zjevení rozhodně náležel přívlastek "prosperující". Prosperita jako taková není Písmem a priori odmítána. Prosperita nebyla důvodem toho, že na Joba přišly zlé věci. Praotcové izraelského národa prosperovali; víme, že prosperita byla znamením, jímž se Bůh přiznával k Jákobovi před Lábanem. Konec prosperujícího Babylona v Janově apokalyptickém obraze znamenal pro mnohé velký sociální otřes, skok z bohatství do bídy. Podobného sociálního zvratu se bojíme a snažíme se vyhnout se mu i za cenu mnohých obětí, pochopitelně takových, o nichž si myslíme, že se nás bezprostředně netýkají. Obětujeme často něco ze Země, z našeho velkého, avšak ne nekonečného, ne neomezeného domova, který nám náš nebeský Otec dal k přebývání během tělesného života. Zájmenem nám nemyslím jen nás Evropany či bělochy, nýbrž lidi z celé Země, všech dob a všech ras, a nejen lidi, nýbrž nás všechny Boží tvory. My občané ČR ze začátku třetího tisíciletí po Kristu z obav před nutností se uskromnit a před růstem nezaměstnanosti v západní části Ústeckého kraje jsme s to uvažovat o ortelu smrti nad Horním Jiřetínem a dalšími obcemi, pod nimiž je uhlí. Přispěli bychom tak sice k dalšímu nebezpečnému růstu podílu oxidu uhličitého v atmosféře, ublížili tím celému stvoření, a také naznačili, že závazek z loňské pařížské konference nebereme vážně, tedy že se pohybujeme ve lži - hlavně když jakž takž prosperující ekonomický systém by navenek fungoval dále. Pro jeho fungování přinášíme i mnohé další oběti - tam, kde byla životodárná půda, rostou nákupní centra, skladovací haly, průmyslové zóny a dálnice. Dáváme přednost naší pomíjivé prosperitě před vzácnými, nenahraditelnými Božími dary, které mají sloužit nejen nám dnes, nýbrž jsou určeny i všem těm, kdo snad mají na Zemi žít po nás. Tato scestná preference se promítá i do oblasti kultu. Máme ohromné chrámy konzumu, kam mnozí chodívají trávit den Páně. Říkává se jim "nákupní střediska" či vznešeněji "obchodní centra". Lidé se odtud vracívají se spoustou nakoupených věcí, které často vůbec nepotřebují, zatímco člověk jdoucí tam koupit si něco konkrétního, po čem touží a co potřebuje, odejde s velkou pravděpodobností s nepořízenou - na informační tabuli se nedoví, kde dostane ten který druh zboží, nýbrž to, kde prodává ta či ona firma, tedy kde je kaplička zasvěcená tomu či onomu svatému, uctívanému při kultu mamonu a konzumu.

Prosperita sama o sobě není špatná. Prosperita Babylona však byla spojena s hříchem. Součástí tohoto hříchu byla ztráta vlastní identity, ztráta smyslu bytí. Prosperita naší společnosti - dnes už poněkud nahlodaná příznaky politické krize - je také spojena s hříchem, k němuž rovněž patří ztráta vlastní identity, ztráta smyslu bytí. Konec Babylona byl neodvratný. ... - Byl důvodem velké radosti v nebi. Ne proto, že skončila babylonská prosperita, nýbrž proto, že skončil babylonský hřích. Písmo neříká "ne" prosperitě jako takové, avšak říká "ne" prosperitě vyrůstající z hříchu. Ekonomická prosperita v naší civilizaci se opírá o hřích - o drancování toho, co nám Bůh svěřil k pečování a co má sloužit celému stvoření, o nespravedlivé rozdělování Jeho darů. Když někde vzniká hřích či pohoršení, je třeba proti tomu jednat, byť by to bylo za cenu oběti něčeho dobrého, užitečného a fungujícího; připomeňme si Ježíšova slova z Kázání na hoře: „Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrvi je a odhoď pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla“ (Mt 5, 29-30).

S jiným než kapitalistickým ekonomickým systémem máme hodně špatné zkušenosti. To však neznamená, že bychom si ten současný systém měli stůj co stůj udržovat. Pohanský kult konzumu, kult, který škodí celému stvoření, i když lokálně a dočasně vykazuje mnohé sociálně dobré rysy, zde kvete a bují. Přikázání "Nebudeš mít jiného boha mimo mne" sem mluví zcela zřetelně.

Odklon od jediného pravého Boha, charakteristický pro Babylon Apokalypsy, je příčinou současného stavu. Tvrdé a bezohledné jednání vůči druhým lidem i vůči ostatnímu stvoření je důsledkem odklonu od Boha k baalovi konzumu a neomezeného materiálního růstu. Janovo vidění obsahovalo radost v nebi nad pádem bezbožného Babylonu. Pán Ježíš také hovoří o radosti v nebi (L 15, 6.7). V nebi je radost nad jedním každým, kdo slyší výzvu k pokání a přijme ji. Je však v současné Evropě, v České republice výzvy k pokání slyšet? Prostor kázat Krista jako toho, který přišel, aby hledal a zachránil, co by zahynulo, zůstává do značné míry nevyužit. Tato skutečnost je výzvou všem nám, kdo se ke Kristu hlásíme a chceme jít Jeho cestou.

Kult baala konzumu a růstu je přestoupením prvního přikázání desatera. Přináší porušení do celého stvoření. Činit pokání, následovat Krista - to znamená postavit se proti hříchu. Nejde o to bořit ekonomický systém, nýbrž změnit životní orientaci, o změnit myšlení a jednání. Jde o to nové, co činí Kristus. A k tomu z lidské strany patří i promýšlení ekonomických vztahů a zákonitostí a hledání spravedlivého sdílení Božích darů a ohleduplného nakládání s tím, co on stvořil.

"Aj nové činím všechno". Tato slova slyšel a zaznamenal Jan v závěru svého zjevení (Zj 21,5 – kralický text). Bývají vztahována k eschatologické budoucnosti, nacházející se mimo náš čas - nikoli ovšem za naším časem nebo po skončení našeho času. Boží budoucnost, Boží království mohutně přesahuje materiální svět, avšak týká se i jeho a zasahuje i do současnosti. My jsme zváni směřovat k Božímu království a dívat se na svět z jeho perspektivy. To neznamená nějaký útěk z reality, nýbrž právě naopak: plně, smysluplně prožívat život zde, na zemi - celými osobnostmi, myšlením, usilováním, jednáním. Náš Pán a Spasitel říká: Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a vše ostatní vám bude přidáno (Mt 6,33).

Jiří Nečas

Naše recenze

Postel, hospoda, kostel

– název věru podivný pro knihu rozhovorů o Bohu, o církvi, o ekumeně, o hodnotě mezilidských vztahů, o radosti, o štěstí, … probíhajících mezi katolickým farářem Zbigniewem Czendlikem, veřejnosti známým především z televizního pořadu Uchem jehly, a redaktorkou Markétou Zahradníkovou. Lucie Bílá, která byla požádána, aby slavnostně uvedla dialogy – často přecházející ve farářovo monologické vyjádření – na knižní trh, vysvětluje smysl pojmenování knížky takto: „V posteli se rodíme, milujeme se a umíráme. V hospodě navazujeme přátelství, řešíme sousedské problémy, domlouváme si výpomoc. V kostele se scházíme ke společné modlitbě, slavíme křtiny a svatby, prosíme Hospodina o odpuštění nebo uzdravení. Tato tři místa jsou spojena s prvními i posledními věcmi člověka.“

Čtenář Kostnických jisker, zvyklý většinově na vážné texty a hlubší teologická či celospolečenská zamyšlení, bude možná překvapen humorem, který nadpisem knihy zdaleka nekončí, někdy humorem okořeněným vtipem téměř „na hraně“, udiví ho asi také tu a tam jen lehce nahozené myšlenky s otevřeným koncem, udiví ho pointa nejednoho vyprávění příběhů z každodenního života. Autor však vědomě nevystupuje v roli filosofa či učitele, nevystupuje ani v roli sociologa či teologa. Pouze se volně zamýšlí nad problémy církve, společnosti i jednotlivce, a to v takové šíři, že nejednou nejen nemůže či neumí, ale snad ani nechce na kladené otazníky odpovídat komplexně a vyčerpávajícím způsobem. Upřímně přiznává: „Nezavírám oči před ničím, ale přijal jsem fakt, že je mnoho otázek, na které neznám odpovědi. I tak věřím v Boží milosrdenství a lásku. Jsem holt ten Kačer Donald, ale na rozdíl od něj si své mentální limity uvědomuju. Vím, že některé věci v tomto životě prostě nepochopím. To mi ovšem nebrání důvěřovat v Boha a jeho dokonalost.“

A je to právě upřímnost a otevřenost Zbigniewa Czendlika, která patří k tomu nejlepšímu, k tomu příkladnému, co nám kniha může přinést. Další její premisou je opakovaně zdůrazňovaná radostnost víry, jíž jsou často výpovědi o Bohu šťastně poznamenány. Nemusíme všemu rozumět, nemusíme a často ani neumíme všechno udělat tak, jak bychom měli a chtěli, nemusí se nám vše podařit, jak bychom si přáli, ale darovaná, uvědomělá, vírou a důvěrou nesená jistota, že jsme Bohem za každých okolností bezpodmínečně milováni, a to i když se nám nedaří, ba i když selháváme, může, má, musí – jsme-li důslední – prozářit všechny naše dny, i ty nesnadné a trpké, a učinit z nás lidi Radosti a Pokoje. Otazníky jdou stranou, vzhledem k boží milující vertikále jsou i ty nejpodstatnější nepodstatné.

Na závěr mi dovolte ještě jeden pozoruhodný úryvek z rozhovorů:

„Proč nás Bůh stvořil tak nedokonalé? Já bych si na jeho místě pořídila lepší materiál.“

„Materiál jsme dobrý, ale vypadá to, že nás stvořil spíše jako takový polotovar. Nedal nám všechno úplně hotové, dost toho nechává na nás samotných. Máme svobodu volby, My, co svobodu milujeme, jsme s tím spokojeni.“

Opravdu máme svobodu volby Bohem darovanou? V čem, pane faráři, ptá se překvapený čtenář? Ke své postavě nemůžeme přidat ani centimetr, k délce svého života ani den, zdraví, bystrost, talent, krásu – to vše také pouze přijímáme nebo po tom marně toužíme. A přece! Na mnoha stránkách nám autor znovu a opět, téměř do omrzení připomíná, že existuje široká oblast života, v níž jsme svrchovanými pány MY. Je to oblast etiky, oblast mravní. Jen na našem rozhodnutí záleží, využijeme-li svůj darovaný čas života k tomu, abychom poskytli prostor laskavosti, dobrotě srdce, projevům odpuštění, pomoci bližnímu, … jako smysluplnému cíli našeho přebývání na zemi.

Milada Kaďůrková

Kristína Royová: Staniša

Kristína Royová (1860-1936) je nepochybně nejznámější slovenská evangelikální spisovatelka. A je známá nejen na rodném Slovensku, neboť její knihy byly přeloženy do více než třiceti jazyků. Křesťanský sbor Ostrava nyní vydal její román Staniša v překladu Ludmily Hallerové. Tuto knihu dopsala v roce 1928 na Staré Turé, baště slovenského evangelikalismu, kde se narodila a kde také zesnula.

Byl jsem požádán, abych ke knize napsal předmluvu, což jsem s radostí učinil. Snad se nebudete zlobit, když si nyní obsah této předmluvy přečtete v této recenzi:

„Držíte v ruce knížku, psanou v jiné době. Knížku, jaké se dnes píší velmi, velmi zřídka. Jinakost doby na vás dýchne snad z každé stránky. A přitom mám dojem, že knížka popisuje skutečnosti nadčasové. Z hlediska obsahového v ní najdete hřích, pokání, obrácení, víru, lásku i naději, odpuštění, Boží vedení. Z hlediska formálního se vám bude někdy jevit téměř jako detektivka – takový má vyprávění spád. Najdete v ní ale rovněž krásné popisy přírody nebo líčení vnitřních hnutí v duši člověka. Námitka, kterou patrně vznesou nevěřící čtenáři – ale je možné, že i někteří čtenáři věřící – je, že je to příliš krásné, možná až příliš sladké.

Děj vám nebudu prozrazovat. Knížka někdy připomíná pohádku, přitom ale její děj není nerealistický. Každá stránka ovšem svědčí o tom, že autorka miluje Pána Ježíše Krista. Pokud se nám někdy zdá, že knížka líčí duchovní skutečnosti příliš přímočaře, položme si otázku, zda ve skutečnosti nejsou opravdu takto přímočaré – zda problém není v nás, když si komplikujeme věci, které jsou ve skutečnosti jednoznačné. Hřích je hřích, pokání je pokání, nový život je nový život. Knížka potěší a povzbudí snad každého člověka, který miluje Pána Ježíše Krista. A pokud ji vezme do ruky nevěřící nebo neobrácený člověk a pokud ji po několika stránkách neodloží, možná pozná, co je to skutečné křesťanství.“

Knížka má 210 stran a předpokládám, že brzy bude k dostání v křesťanských knihkupectvích.

Dan Drápal

Bratrský biskup a básník Martin Michalec

(1504 Litoměřice – 27.1.1547 Prostějov)

Získal vzdělání na bratrské škole v Mladé Boleslavi, kde vyrůstal pod vedením („bohoslovce Jednoty“) bratra Lukáše Pražského (+1528). V roce 1529 se stal jáhnem a 1531 knězem. Působil ve sboru boleslavském a od roku 1533 prostějovském. Už v roce 1532 byl zvolen do Úzké rady a v roce 1537 (v pořadí 13.) biskupem. V letech 1533 a 1535 vedl jednání s wittenberskými reformátory Lutherem a Melachthonem a v roce 1540 s vratislavským Johannem Hessem. Požádal Luthera o předmluvu k Bratrskému vyznání, které už bylo přeloženo do němčiny. Při setkání v Kyjově se snažil (ovšem neúspěšně) o dorozumění s zwingliánskými Bratřími habrovanskými. Byl učitelem Jana Blahoslava, kterého roku 1543 vyslal na studium do slezského Goldbergu (dnes Zlotoryja). Osvědčil pedagogické vlohy při práci s mládeží a pastýřský takt vůči kněžím Jednoty. Trpěl těžkou a dlouhou chorobou, které ve věku 43 let podlehl.

Podle Blahoslava byl „mužem zdařilé povahy, vtipným a výmluvným kazatelem, který chvalitebně vedl biskupský úřad a spravoval (církevní) služebníky téměř pro celou Moravu“. Psal polemické spisy se zvláštním zřetelem na večeři Páně a vydával i knihy jiných. Do Šamotulského kancionálu 1561 pojal Blahoslav 31 jeho písňových textů. Několika z nich užíváme dodnes.

Národe český, chvaliž Boha, /neb tobě obzvláště dobrodiní mnohá/
v tom učinil,/ že Mistra Husa k službě vzbudil,
/ aby skrze jeho kázání/ obnovil v Čechách církev svou pro spasení./
Kdož jsou toho nyní účastni,/ buďme vděčni.
/Vzezřel Bůh na hrozné zavedení/ od Písma svatého,/
vzpomenul na věrné zaslíbení/ Krista, Syna svého,/
že těch dní ukrátí,/ Antikrista srazí/
duchem úst svých/ skrze posly své kázáním jich.

Bohuslav Vik

Zamyšlení nad žalmem 23

“Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek.“
Žalm 23

Borovský

Snad je to tím krajem u Přibyslavi, kde lidi připomínají kameny a kameny zas lidi, že se tu narodil novinář a buditel národní cti, k jehož myšlenkám se vracím stále častěji; jako kluk jsem četl Křest svatého Vladimíra a smál se epigramům, ale ostatní dílo jsem měl za překonané a tedy určené pro bádání historiků, proto mě později vyrazilo dech, jak jsou stále platné názory Havlíčka z Borové, jak v nich nacházím sám sebe, jak musím žasnout nad tou pevnou, čistou řečí, v níž není místo pro tvrdá slova, která by chtěla jen bít a kamenovat; Havlíčkova řeč je ryzí, Havlíček říkal věci, na které jiní netroufli ani pomyslet, Havlíček je pro mne to, čemu se na Vysočině říká opravdové chlapisko.

Rádo se říká, že neměl rád církev a jako by ani v Boha nevěřil, ale kdo četl jeho spisy, dobře ví, že Havlíček rozlišoval nabubřelou instituci církve od náboženství, které uznával a ctil a viděl ho jako niterný obsah svého vlastního duchovního života – Věřím v Boha, otce všemohoucího, stvořitele nebe i země – vyznává ve svém „havlíčkovském credu“ – Věřím, že o něm nikdy nebudu nic jistého vědět, a věřím, že by to byla pošetilost přít se, kolik má vlastností …

Snad už nám nehrozí absolutistická vláda církevních hierarchů, proti níž tak sveřepě vystupoval, zato jeho opravdovost by měla být předmětem našeho zkoumání, obdivu a následování. O ničem nebyl Havlíček tak přesvědčen, jako o přínosu vlasteneckých kněží, kteří – bez světské bázně, ovšem způsobem mírným a slušným, mají lidem otevírat oči v občanských záležitostech.

Vedle kněžstva viděl Havlíček potřebu silného a nezávislého pedagogického sboru, který by přijímal základní křesťanské prvky jako východisko k výchově. Proto navrhoval zřídit pedagogicko-teologickou fakultu, z níž by vyšli kněží a učitelé, kteří by – vyhlásili boj sedícímu vojsku byrokratů a plížícímu se vojsku udavačů.

Zatímco buditel Jungmann se dočkal rytířského řádu, Havlíčka jen posmrtně ozdobila trnová koruna Boženy Němcové. Snad nikdo v té době neměl tolik nepřátel, nikoho však národ nemiloval jako svého „Tygra z Borové“, učme se proto žít a mluvit u českého Havla, přátelé a dědicové Borovského Karla.

Jan Schwarz

Pán Bůh skrze Krista vstoupil s námi lidmi do blízkého společenství. Tak to žalmista vyznal hned v prvním verši (Ž 23,1n):„ Hospodin je můj pastýř“. Dotyčný vidí Hospodina jako osobu, která se o něj každý den stará. A to na výbornou, neboť jak dále vyznal (Ž 23, 1n): „nebudu míti nedostatek“. Žalmista se totiž přesvědčil o tom, že o něj tento pastýř pečuje každým dnem. Proto se neobává zítřka, neboť ví, že i v budoucnosti bude předmětem jeho spasitelné péče. A my jako křesťané víme, že to nejlepší Boží “pastýřství“ se projevilo v Pánu Ježíši Kristu. Vždyť on sám o sobě řekl (Jan 10,11): „Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce.“ Tento náš dobrý pastýř za nás položil svůj život na kříž, abychom skrze jeho smrt získali přístup mezi jeho společenství. A právě zde můžeme zakoušet onu jedinečnou Boží péči. Sám žalmista o tomto pečujícím Božím pastýři pověděl, že mu dává (Ž 23, 2n): „odpočívat na travnatých nivách“ a že ho (Ž 23,2nn): „vodí ho na klidná místa u vod“. Kristus nás přivádí z mnohých bouří našeho života na tichá místa rozjímání nad slovem Božím. To je ona duchovní strava, kterou nás Bůh sytí. A zároveň nám dává při těchto pokojných chvílích napít z pramene vody živé, jímž je Duch svatý. Ten činí slovo Hospodinovo živé, mocné a aktuální. Toto slovo sytí. Někdy nás tento pastýř živí (1 Pt 2,2) “duchovním mlékem“, jindy (Žd 5,14) “hutným pokrmem“. On dobře ví, co jeho ovce potřebují. Ale co víc, tento nebeský pastýř nám (Ž 23,5) “kalich po okraj plní“. Sám Kristus nám dává při večeři Páně napít z kalicha Boží milosti. Ano, toto viditelně milostivé slovo se nám stává onou opojnou radostí. Vždyť Bůh odpouští! On nejen sytí, ale i chrání. Má k tomu jako pastýř dřevěnou hůl, kterou může odehnat dravce a berlu, jíž může vytáhnout ztracenou či zatoulanou ovečku z jámy. A my jako křesťané víme, že nás tímto způsobem chrání od Satana, od hříchu a od zlých mocností. A činí tak opět slovem Božím. A nakonec tohoto žalmu slyšíme, že on nás nikdy neopustí. Však tento dobrý pastýř řekl (Mt 28:20): „A hle, já jsem s vámi po všecky dny až do skonání tohoto věku." On je nám nápomocný i v těch nejtěžších životních situacích. Žalmista vyznává (Ž 23,4): „I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty.“ I v tak těžké chvíli, jakou je blízkost smrti, nebude člověk opuštěn. Moc Kristova Ducha ho přes tyto svízelné okamžiky přenese a vzkříšením z mrtvých ho uvede do nebeského příbytku. To je naše společná naděje víry, neboť jak čteme v dopise apoštola Pavla Korintským (1 K 2,9): „Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“

Kéž nás i v roce 2017 předchází onen nebeský pastýř. A kéž nás posiluje a chrání svým pastýřským slovem a svojí pastýřskou mocí. A kéž nás ve svůj čas uvede do naplňující slávy synů a dcer Božích.

Daniel Smetana
kazatel Církve bratrské
v Horních Počernicích a
kaplan v Nemocnici Na Homolce

Prameny vody živé

Kde není voda, tam se rozprostírají a ujímají vlády neúrodné pláně a pustiny. Tam přestává pulzovat život a o slovo se hlásí velice výrazně a neodbytně smrt.

Rozmanitou lidskou vyčerpanost a vyprahlost však chtějí osvěžovat proudy živé vody. Do strastiplného putování pouští dní, do všelijakých bolestí a životního sevření přináší Duch svatý vzpruhu a zbohacení. V textu z Janova evangelia zve k tomuto zdroji sám Pán Ježíš. „V poslední, veliký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! (7,37).“

Zmíněná slavnost byla velkolepá a okázalá. Vnější nádhera a pestrá hudební produkce či rozmanité kněžské úkony však snadno zatlačí kamsi do kouta nosný obsah zvěsti. Ze shromáždění se tak může stát zajímavá podívaná, pastva pro oči. Zůstává se ovšem jen na povrchu. Srdce účastníků slavnosti jsou a zůstávají i nadále vyprahlá. Toto Ježíš velice dobře ví. Není proto divu, že je značně kritický k zaběhaným a léty posvěceným rozličným náboženským praktikám a zvyklostem.

Poutníci – přistupte proto přímo ke mně! Já chci i mohu osvěžit všechny ty, kdo jsou svíráni palčivou žízní. Ty, kdo klesají pod životními či jinými břemeny. Hledáte opravdu plný a až po okraj naplněný život? Ten nabízím a daruji já sám. Zdávna vyhlížená a očekávaná spása je tady a zde. A není určena jen někomu, ale je nabízena všem.

Koho se týká Ježíšovo pozvání? Je nabídka adresována skutečně i nám? Pravda, zdraví nepotřebují lékaře. Avšak – kdo je vlastně zdravý? Je to tak jasné? Ježíš nijak neškatulkuje. Neteoretizuje, ale přichází s konkrétní pomocí. Každému dává a nabízí novou životní příležitost. Neučí a nepřesvědčuje nikoho, že má žízeň. On totiž tuto žízeň, ať již přiznanou či zamlčovanou, prostě a jednoduše sám tiší.

Ježíš dobře ví, jak na tom kdo je. A křesťan nežije z toho, co má, co vlastní. Žije z toho, co přijímá, co zdarma dostává. Ježíš obdarovává bohatě chudé. A církev si má uvědomit – v tom či onom společenském uspořádání – že je chudá, a právě proto odkázaná na zbohacení shůry. V tom je i její šance.

Ježíšův vztah k nám není závislý na tom, čím se kdo můžeme prokázat a vykázat. Nepotřebuji se pochlubit jakostí, úrovní svého života. Smím přijít. A to takový, jaký jsem. Kristus mne přijímá. Ano, vždyť Kristus hříšné přijímá. Jestliže tomu tak opravdu je, pak se nemusím obávat lidí. Nemusím se potácet dny bez špetky humoru a bez zdravého nadhledu. Nebudu se ani zlobit a rozčilovat, že jsem někde přišel příliš zkrátka. Co jsem dostal, to mám rozvíjet a dávat znovu do služby. Tímto způsobem se stává život vpravdě bohatým.

Kdo přijde a uvěří, ten je napojen i stále napájen kvalitní vodou, ten se posléze stává sám těšitelem i tišitelem lidské žízně. Bude mít druhým co dát, co předat. Z jeho nitra bude vycházet, vyvěrat proud živé vody. To znamená: Není možné si ponechávat a ve sladkém blaženství okoušet a zažívat co jsem zdarma dostal. Dar je totiž nutno i radno nést dál. K tomu je také i určen. Takové je jeho zaměření. Ježíš neuznává sobecké, do sebe ustavičně zahleděné, a proto ale neužitečné, příjemce milosti. Z lidského nitra mají vytékat proudy živé vody. Jaká obrovská a sotva představitelná změna a proměna!

Najednou je tu zcela nová situace. Díky Kristu jsme uschopňováni nést dobrou a nadějnou zprávu o jiné jakosti života; o jiných, dosud netušených možnostech. Máme se stávat občerstvením pro druhé.

Živá voda je opakem vody stojaté, zahnívající. Proudící voda se žene nezadržitelně dopředu. Překonává i nastavěné a nahromaděné překážky. Čím člověk překypuje, čím přetéká, to i předává. O to se i dělí. Jestliže žijeme z evangelia a jsme naplňováni Duchem Kristovým, nebudeme se zavírat se svou vírou kamsi ustrašeně za dveře.

A tu se možná zvídavě zeptáme: Je možné prokázat viditelně a zjistitelně, co s námi činí Duch svatý? Není pochyb o tom, že dělá velké věci. Kdo přišel k Ježíšovi, kdo zaslechl a uposlechl. jeho pozvání, tak se mění. Asi ne hned a v okamžení, ale postupně. Duch ho přetváří a bere do služby. Vyvádí z neplodné zahleděnosti do sebe a směřuje k potřebnému bližnímu.

Pouhé setkání či rozhovor s některými křesťany působí úzdravně a povzbudivě. Kde jsou tito lidé přítomni, tam je zvláštní svoboda a spontánní radost. Jsou přitažliví už svým přístupem, postojem k životu. Vyzařují dobrotou, pokojem i srdečností, jejich úsměv není nijak křečovitý. To vzácné, co přijali shůry, dávají a předávají dál. Tiše a poslušně. Možná, že si i posteskneme: Ach, těchto lidí je příliš málo, je jich v církvi i ve společnosti citelný nedostatek.

Křesťan může sloužit pouze tehdy, když přijímá. Občerstvit a povzbudit může proto jen ten, kdo byl sám nejprve občerstven. Potěšovat může zase jen ten, kdo už byl dříve potěšen shůry. Budeme moci tišit žízeň, pokud budeme sami pravidelně přicházet ke zdroji, k prameni vody živé. A my opravdu smíme přijít i přicházet. Jsme zváni. Jsme chudí, ale je nám zdarma nabízeno vnitřní obohacení. Řečeno spolu s apoštolem: „Jsme chudí, a přece mnohé obohacujeme. Nic nemáme, a přece nám patří vše“. Díky za to.

Jaroslav Nečas

Z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. ***Ř 12, 12***

Ať tě tvá naděje rozradostní. Buď trpělivý v těžkých časech a nikdy se nepřestávej modlit.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

4/2017

1. února 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
8. února 2017

Z obsahu

* *Biblická láska*
* *Křesťan jako sůl*

Poselství k poslední neděli po Zjevení Páně

Tento poklad však máme v hliněných nádobách … 2. Korintským 4,6–10

Apoštol Pavel nám vlastně vypráví takové malé podobenství: Bůh jako hospodář sklidil z pole úrodu. Jako obilí do sýpek, jako mince do džbánu do nás uložil Kristovo evangelium, Boží moc ke spasení, Krista samého.
Když se řekne hliněná nádoba – představíme si nejspíš džbán – pěkně malovaný, nebo hrníček na ranní kávu, nebo starou amforu, kterou vykopali po staletích archeologové. Hliněné nádoby mohou být malé, velké, staré, nebo ještě vonět čerstvým vypálením a glazurou. Mohou být pestře malované nebo jen velmi prosté a obyčejné. Ta široká škála možností, jak může vypadat hliněná nádoba, nám připomíná různost a pestrost nás samých, církví, denominací, sborů a společenství. Všechny ty nádoby mají ale cosi společného:
1. Jsou z hlíny, jsou z prachu a vody. Prach ze země a voda.
2. Každá hliněná nádoba, má-li být pevná, musí projít ohněm. V ohni zkoušek, těžkostí a soužení mazlavé bláto ztvrdne, přebytečná voda se odpaří. Proces vypalování je ale velmi delikátní záležitost. Musí se vypalovat opatrně, aby nádoba nepukla. Začíná se nižší teplotou, ale žár postupně sílí. Hliněná nádoba, která prošla ohněm, je připravená přijmout a nést Krista.
3. I po vypálení však hliněná nádoba zůstává křehká. Naše křehkost a zranitelnost nás netěší. Stejně tak křesťanská společenství, církve. Tu mají hluboké praskliny, tu je malování sotva rozeznatelné. Uražená ouška, otlučené okraje. Kristova církev je nádoba všelijak poslepovaná, sdrátovaná, někdy se nám zdá, že sotva drží ty jednotlivé kousky pohromadě. Jsme křehké hliněné nádoby. Ty, které milujeme, my sami, každý člověk.
Apoštol Pavel přesto říká: ***ale neklesáme na mysli – i když navenek hyneme***. Opravdu je zde velmi pádný důvod, proč navzdory té vší křehkosti a chatrnosti nemusíme nadobro propadnout bezradnosti a malomyslnosti. Tím důvodem je obsah nádob. Nejsme jen hrníčky pro ozdobu – na chvíli. Jsme nádoby, které na hrnčířském kruhu vykroužil a ohněm provedl Bůh. Jsme Jeho hliněné nádoby, Jeho sýpky. Bůh sklidil z pole a v Kristu je všechna spása světa. Nový život v Kristu je mezi námi, i když v hliněných nádobách. Hluboko uvnitř je naší součástí. Bůh znovu a znovu bere zrno ze sýpek a rozsévá – bere nás, bere z nás a dává světu. V tom je naše sláva i naše slabost.

Ivana Procházková,
farářka ECM, Praha 2

Být s Kristem

Proč chodím do kostela? Když mě vidíte každou neděli na mém místě – ano, už tam mám své místo, které by mě mohl jen cizinec zasednout – máte za to, že chodit do kostela je evangelická samozřejmost, od níž se nic zvláštního nečeká. A vskutku, evangelík, když se v neděli vrátí z kostela, ví jen to, že tam byl a když se ho ptáte dál, sdělí vám, s kým se tam setkal a jmenuje dva nebo tři takové, jako je sám. Ostatně, když tam vydržíte až do konce, zjistíte na vlastní oči a uši, že jde o sbor lidí, kteří se znají a mají si co říct jako bratři a sestry. Však k tomu ten kostel je, poskytuje těm bratřím a sestrám přístřeší.
Avšak to, co jsme o nich řekli, není to hlavní. Na co zapomněli spolu se svými rodiči. Dokonce je to generační zapomnění. Snažme se je pojmenovat. Jde o záměnu osoby (v tomto případě Ježíše Krista) za věc. Ty pojď za mnou – v tomto případě jsou tu dvě osoby, které spolu jednají. Ta první nemůže uhnout. Tak oslovuje evangelium člověka a on se tomu nemůže vyhnout. Známe to ze své zkušenosti. Tuto osobní výzvu změníme ve věc: kdo mne miluje, nebude chodit v temnotě. Cítíte, že osobní vztah té první výpovědi je oslaben, Spíše než o osobu Ježíše Krista jde o věc. O následování ve světle. Dochází k opaku toho, o čem jsme se rozhodli jednat, jak to zřetelně vyjadřuje název tohoto článku „Být s Kristem“. Tak se totiž původně vyjádřil apoštol Pavel v listu, který poslal do Filip, nejvýznamnějšího města Makedonie, kde na své druhé misijní cestě založil křesťanský sbor. Jeho vý-

Dokončení na str. 2

Zemřel ThDr. Josef Veselý

V pátek 13. ledna zemřel bratr ThDr. Josef Veselý, farář Českobratrské církve evangelické, který byl nejstarší z kmenových autorů našeho týdeníku (9. března by se dožil 103. narozenin). Tyto jeho příspěvky se podařilo vydat v knize „Věřit a rozumět“ (Eman 2010). Uspořádal také sbírku kázání „Radost na nové cestě“ (Kalich 1988), překládal Kierkegaarda „Čistota srdce, aneb chtít jen jedno“ (Kalich 1989) a napsal s Petrem Pokorným knihu „Perspektiva víry“ (Kalich 1992).
Důchodový věk bratr Josef Veselý trávil v Brně. Poslední chvíle života však prožil ve své rodině v Českých Budějovicích, kde do poslední chvíle psal pro náš časopis příspěvky, které nám věrně mailem posílala jeho snacha. Rozloučení se konalo 24. ledna v Blahoslavově domě v Brně.

(red)

Přátelství s ThDr. Josefem Veselým

Je to přes 70 let, co jsme byli ve vzájemném styku a porozumění. Od října 1938 byl Josef Veselý vikářem v brněnském, tehdy ještě nerozděleném, sboru až do 31. 1. 1941. V této době jeho vikářování jsem jako student teologie musel po zavření vysokých škol nacisty ujet co nejdříve z Prahy domů do Brna. Poněvadž každý musel být tehdy zaměstnán, ujalo se mne staršovstvo brněnského sboru a zaměstnalo mě nejprve jako kancelářskou sílu. Tehdy jsem sedával vedle vikáře Veselého ve farní kanceláři v Blahoslavově domě pod vedením bratra faráře dr. Viktora Hájka. Tak jsem poznal br. Veselého a hned jsme si padli do oka. Obdivoval jsem jeho bystrost, originální nápady a téměř anglickou eleganci. Od dr. Hájka jsme se mnohému naučili a také zažili mnohou legraci poněvadž měl výborný smysl pro humor. Práce bylo dost, poněvadž mnoho lidí chodívalo pro křestní listy, kvůli árijskému původu. Také vlastní duchovenské práce měl ve velkém sboru br. vikář hodně. Jednou vzbudil zvláštní pozornost i jisté obavy odvážným kázáním na text „Všemuť se pak přibližuje konec.” (1 Pt 4,7). Začátky našeho přátelství byly pak přerušeny jeho odchodem do Jilemnice.
Pak jsme se vídali jen o celocírkevních příležitostech a já se také dočítal o jeho nesmírné a trpělivé práci v podkrkonošském sboru. Sám píše o tom ve studii „Pohled na minulé století”. Bydlel se svou ženou v provizorních bytech, kázal ve škole, kde také konal biblické hodiny, sloužil v nemocnici. Velkou pomocí mu byly sestry diakonky, které v místní nemocnici pracovaly.
Kázal věrně evangelium Ježíše Krista. Dožil se i jistých bolestných zklamání. Svoje působení v Jilemnici shrnuje sám takto: „Jilemnickému sboru jsem téměř po 40 let proti pokrokářství i komunismu zvěstoval přicházející Boží království spravedlnosti a pokoje v Ježíši Kristu”. Došlo také na vnější zaopatření sboru vystavěním sborového domu roku 1950 se sálem pro shromáždění a konečně dobrého bytu pro faráře.
Nakonec a nejpěkněji jsme se stýkali po roce 1979, kdy Josef Veselý odešel do Brna do penze. Zpočátku to bylo nejprve v kostele na Pellicově ulici a občas u nás na faře, kdy jsme probírali různá témata z teologie a z církevního života. Vypili jsme při tom i sklenku vína. Vždycky jsem se těšil na Pepíčkovo zazvonění večer u nás na faře. Zvláštní půvab měly v posledních letech návštěvy, kdy bratr Veselý pobýval u své dcery Evy Květonové v Ivanovicích poměrně blízko od nás. Byly to milé chvíle v pěkném prostředí mezi dobrými lidmi.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Zemřel prof. Zdeněk Sázava

Prof. Zdeňka Sázavu z Církve československé husitské mnozí znají z působení v novozákonní překladatelské skupině českého ekumenického překladu Bible, z teologické komise Ekumenické rady církví nebo z práce v komisích Leuenberské konkordie. Na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy vedl katedru biblistiky a judaistiky.
Prof. Zdeněk Sázava zemřel 17. ledna a Církev československá husitská se s ním rozloučila 24. ledna ve Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové

(hb)

Přibývá křesťanů, kteří apelují na KDU-ČSL i na ostatní vládní strany, aby projednaly zákon o sociálním bydlení v původním znění

V otevřeném dopise se více než stovka křesťanů obrací na místopředsedu vlády Pavla Bělobrádka (KDU-ČSL) a upozorňuje ho na nevhodnost jeho rétoriky ohledně připravovaného zákona o sociálním bydlení.
Otevřený dopis apeluje na křesťanské demokraty, aby se vzdali farizejské logiky, která podle signatářů nakládá neúnosná břemena lidem v bytové nouzi a aby na vládě a poté v poslanecké sněmovně podpořili zákon o sociálním bydlení v původní podobě, která obcím stanovuje povinnost zajistit bydlení potřebným skupinám obyvatel.
Jeden z autorů dopisu, filosof Jan Bierhanzl, uvádí: „Místopředseda vlády jako představitel privilegované skupiny, jedné z vládních stran, která se explicitně hlásí ke křesťanství, pranýřuje sociálně slabé za to, že domněle „nechtějí pracovat". Raději než používat Boží slovo jako bič na chudé by představitel „křesťanské" vládní politiky měl meditovat nad jiným Ježíšovým výrokem ze stejné kapitoly Matoušova evangelia: „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Vyjídáte domy vdov pod záminkou dlouhých modliteb; proto vás postihne tím přísnější soud." (Mt 23,14)
Signatáři poukazují na to, že chce-li KDU-ČSL podporovat rodiny s dětmi, jak proklamuje, měla by situaci dětí pozorně sledovat a mít na mysli, že penalizací rodičů dětem nepomůže a rodinám jako celkům už vůbec ne. „V Česku vyrůstá na ubytovnách 7 tisíc dětí. Každé z nich je dostatečným důvodem pro přijetí účinného zákona o sociálním bydlení. KDU-ČSL by neměla zavírat oči ani nad tím, že chudoba (také v podobě ztráty bydlení) je jedním z nejčastějších důvodů odebírání dětí," říká další z autorů výzvy, evangelický farář Tomáš Trusina.
Otevřený dopis podepsali např. religionista Ivan Štampach, dokumentaristka Apolena Rychlíková, literární historik Martin C. Putna, ředitel Institutu pro sociální inkluzi Martin Šimáček, básník Adam Borzič nebo ředitelka Křesťanského gymnázia Božena Böhmová.
Podporu návrhu zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení vyjádřil také Výbor Spolku evangelických kazatelů (SpEK). Evangeličtí faráři a farářky považují dle svých slov za nutné, aby se otázka důstojného bydlení pro ty, kteří si jej z nejrůznějších důvodů nemohou dovolit, řešila smysluplně a efektivně. Návrh zákona o sociálním bydlení tímto směrem podle nich jde.
„Nechápeme, proč zákon, který si sama vláda dala do svého programového prohlášení a spolu s dalšími subjekty jej připravila, ještě nebyl přijat," podivuje se člen Výboru SpEKu Matěj Opočenský. V apelu na vládu se píše: „Vyzýváme tedy vládní strany, aby se k tomuto návrhu zákona přihlásily a uvedly jej v život. SpEK odmítá obchod s chudobou, k němuž absence tohoto zákona vede."
Křesťané se tedy projevují stejně jako zbytek populace, který zákonnou povinnost pro obce zajistit nájemní bydlení ohroženým skupinám obyvatel široce podporuje. 88 % respondentů podporuje, aby nárok na sociální bydlení měly v případě nouze matky samoživitelky, 86 % to říká o obětech domácího násilí, 85 % v případě dětí z dětských domovů, 84 % v případě lidí se zdravotním postižením, 79 % v případě rodin s dětmi a 75 % v případě seniorů. Vyplývá to z nedávného šetření agentury Median, která ve svých závěrech uvádí, že samotná existence sociálního bydlení není chápána jako pravicová či levicová agenda, ale jako veřejný zájem, který spojuje voliče všech stran.
Křesťany znepokojuje, že počet lidí v nevyhovujícím bydlení se v Česku stále zvyšuje. Zatímco v roce 2007 se odhad počtu domácností ohrožených ztrátou bydlení pohyboval mezi 50 až 150 tisíci, v současnosti je to 200 tisíc lidí. Uplynulé dvě dekády podle křesťanů jasně ukázaly, že pokud nebude zákon poskytování sociálního bydlení obcím ukládat jako povinnost, situace se nezlepší a počty lidí v bytové nouzi budou nadále stoupat.
Kontakt na autory otevřeného dopisu místopředsedovi vlády:

Jan Bierhanzl: jan.bierhanzl@gmail.com
Tomáš Trusina: tomas.trusina@evangnet.cz
Kontakt na Výbor SpEKu: spek@evangnet.cz

Přátelství s ThDr. Josefem Veselým

Dokončení ze str. 1

Naposledy to bylo ještě 21. 12. 2016. Bratr Veselý byl ve výborné duševní formě, vzpomínali jsme na staré časy, nám známé osoby a probrali ještě některá teologická témata. Těšil se také z toho, že jsem mu přinesl „Parole pour tous" — francouzský písmákův deník na rok 2017. Netušil jsem, že se vidíme naposledy. Odjel pak ke svému synovi do Českých Budějovic, kde po krátké nemoci 13. ledna 2017 v nemocnici zemřel. V téže nemocnici, kde při návštěvě své dcery v roce 1933 zemřel i můj dědeček, brněnský farář Václav Pokorný.
S velkou vděčností myslím na toto dlouholeté přátelství, mnoho jsem v něm přijal a velice jsem teskliv po tomto milém bratru.

Jan Pokorný

Být s Kristem

Dokončení ze str. 1

znam vyrostl tímto listem, jímž Pavel jedinečně otevřel své srdce: Toužím odejít a být s Kristem. V té souvislosti, totiž v světle Kristově, v níž křesťan nyní žije, smrt, která přijde, ztratila svůj hrůzný význam: naopak je úvodem k životu věčnému.
Je to možné a skutečné, ale jen proto, že ten, kdo věří v Krista, má již věčný život (J 6,47). Vírou v Krista se zmocňuje Boží lásky, od níž věřícího nemůže nic oddělit. Boží láska je sama Boží podstata a máš-li vírou na ní účast, věz, že smrt zahalí tvé milování, ale samu lásku zničit nemůže. Ve světle víry smrt ztrácí charakter tragiky a definitivy. I když předvádí (asi ráda) svou moc na našich blízkých a říká nám, že ani pro nás není úniku, lže. Nemůže navždy zadržet, musí propustit, tak nás učí víra. Bůh je velký. Smrt je jen epizoda. Ale je tu ještě něco dalšího, co nám nedovoluje klidně spát. Je to hřích. Ale my si máme připomenout, že přece jsme ospravedlněni vírou: hřích i smrt byli zbaveni své moci. A tak si říkám: jestli ospravedlnění zbavilo hřích moci, pak i smrt je bezmocná.
Vážnosti, s kterou žil a umíral náš Pán Ježíš Kristus, nechť odpovídá všechno, čím se k němu vztahujeme, ať vírou nebo skutky. K této vážnosti nás nabádají oba apoštolové, kteří o víře a životě víry píší, Jan a Pavel. Ti nám nedovolí, abychom si víru vykládali jako libovolný postoj, který nemusí mít s Kristem mnoho společného, případně nic. Proti tomu Pavel vyznává, že jeho víra není nic jiného, než touha být s Kristem. Tím není nijak zneváženo Ježíšovo učení. Oba zmínění apoštolové je široce citují a vykládají, všechno, co je v Novém zákoně uvedeno pod jménem apoštola Jana a pak všechny listy apoštola Pavla. Toto učení samo o sobě řekne, že jeho smysl je dát tomu, kdo mu uvěří, život věčný.
Zde se sluší vzpomenout Luthera, který v Božím slovu shledal nesmrtelnost. Nikde jinde „Ten, ke komu Bůh mluví, ať v hněvu nebo milosti, je nesmrtelný". Nesmrtelní tedy nejsme díky své duši a její náklonnosti, ale jen díky Božímu slovu, které nás volá do života. Jen díky tomuto slovu se nacházíme na straně věčného života. Věřící je spojen s Boží láskou a s životem věčným, z něhož ho žádná pozemská moc nemůže vytrhnout.

Josef Veselý

Vánoční poselství z Německa

Prezident Spolkové republiky Německo Joachim Gauck oslovil o Vánocích národ takto:

Dobrý večer ze zámku Bellevue.
Přeji vám radostný a požehnaný vánoční svátek.
Ano, opět jsou tu Vánoce. Opět nespočetné množství lidí slyšelo vánoční evangelium a slavilo narození Kristovo. Opět svítí v milionech domácností vánoční stromky.
A přece je letos něco jinak.
Teror, který ve světě už léta zakoušíme, náhle dorazil až do našeho hlavního města. Sice jsme všichni věděli, že Německo nemůže zůstat uchráněno před takovými teroristickými údery. Přece nás ti mnozí mrtví a ranění na berlínském vánočním trhu hluboce zasáhli a vyděsili.
A tak to na nás přišlo: zlost a hněv, ale i pocity úzkosti a bezmoci.
Ovšem: Když tyto dny bedlivěji prozkoumáváme, rozpoznáváme další.
Cítíme úzkost – ale úzkost nás neovládla.
Cítíme bezmoc – ale bezmoc nás neovládla.
Cítíme zlost – ale zlost nás neovládla.
Jsme teď víc semknuti jako společenství těch, kteří hájí spolulidství. Teď se zcela rozdílní lidé spolu vyhledali, vzájemně se povzbudili, prokázali si vzájemnou vlídnost a blízkost. Konfrontováni s vražednou nenávistí posílili své Ano k přátelskému a pokojnému soužití – své Ano k životu.
To vůbec neznamená zříci se odlišných stanovisek v politice, ani v otázce uprchlíků. Ta rozličná stanoviska se musí vyjádřit, i v té věci, zda napříště budeme muset dělat pro zajištění bezpečnosti našich občanů ještě víc. Avšak právě v době teroristických útoků bychom neměli příkopy v naší společnosti prohlubovat, ani některé skupiny paušálně podezřívat či paušálně obviňovat některé politiky. Měli bychom si zachovávat míru a věnovat pozornost i politickým protivníkům. A právě v těchto dnech pomýšlet na to, co Vánoce znamenají a co se stalo součástí naší kultury bez ohledu na křesťany.
Křesťanská vánoční zvěst říká: v člověku Ježíši nás potkává láska Boží. Vztáhněme toto poselství na sebe, vždyť ono nás může inspirovat k tomu, abychom žili citlivě a hotovi pomáhat. Pak se naše zlost a hněv nepřeklopí do nenávisti. Pak se zlost a hněv mohou proměnit v sílu, která ochrání před nenávistí, násilím a pohrdáním druhými. A naše společnost zůstane prostorem solidárního spolužití.
Nelíčím tady žádná snová přání. Mluvím o skutečnosti. Na příklad o Berlíňanech, se kterými jsem se setkal. Očití svědkové toho útoku, kteří, poslušni niterného impulzu, rychle spěchali pomoci umírajícím a raněným aniž pomysleli na vlastní nebezpečí.
Uvádím jen tento příklad. Ale ustavičně potkávám lidi, kteří svou působností činí naši zem obyvatelnější, spolehlivější a důvěryhodnější – ať v práci nebo ve volném čase, v rodině nebo v úřadě.
Řekněme si v tento svátek jednou zřetelně: tato země si zasluhuje důvěru svých občanů. Také i dnes když zápasí s nevyřešenými problémy. Tuto základní důvěru spoluvytvářejí nespočetní:
Například zdravotnické sestry a pečovatelé, kteří v našich nemocnicích a ústavech, navzdory střídmým platům, spolehlivě a obětavě pečují o každého jedince a poskytují mu hřejivou lásku. Nebo pečovatelky v dětských jeslích a učitelé, kteří jsou vstřícní vůči všem, zvláště i vůči nejobtížnějším dětem. Vojačky i policisté, angažovaní odboráři i odpovědní podnikatelé, sociální pracovnice a ubytovatelé a všichni, kteří prosazují cestu práva.
A pak mnozí dobrovolníci, kteří nějak pomáhají uprchlíkům a tím předvádějí, že aby to naše vlastní bylo ochráněno, nemusí být to cizí odmítáno a vykazováno pryč.
Právě v dobách nejistot si uvědomujeme jaké ocenění si zasluhuje spolehlivá práce takové spousty lidí. Ne proto, že by dělali něco mimořádného, nýbrž proto, že dělají obyčejné tak mimořádně dobře. Proto se můžeme v naší zemi cítit doma. A za to jim chci poděkovat.
Nakonec se musím ještě jednou vrátit k vánočnímu příběhu. Navzdory všem nepokojům ve světě, navzdory válce v naší blízkosti, to heslo pokoj na zemi letos zcela jistě proniklo zvláště hluboko do srdcí milionů lidí. Ono probouzí naše přání a je částí naší touhy.
A my cítíme: toto slovo o pokoji myslí nás. Vyvolává naši odvahu, naši hotovost k odpovědnosti i naši schopnost být spolulidmi. Neboť víme: pokoj na zemi teprve přijde.

Přeložil Blahoslav Hájek

Uzávěrka přihlášek na Kirchentag

Ekumenická rada církví organizuje výpravu na 36. evangelický Kirchentag, který se bude konat od 24. do 28. května 2017 v Berlíně a ve Wittenbergu. K účasti na Kirchentagu jsou zváni všichni, kteří mají chuť se tohoto tradičního svátku křesťanů účastnit. Pravidelně se tam sjíždí víc než 100 000 lidí všech generací z celého světa. Tématem nadcházejícího Kirchentagu je „Ty mě vidíš" (Gn 16,13). Kirchentag zahrnuje koncerty, přednášky, práci s Biblí, modlitby, bohoslužby, divadelní a pohybová představení, trh možností, výstavy atd. Hlavními komunikačními jazyky na Kirchentagu jsou němčina a angličtina. Letošní Kirchentag bude výjimečný i tím, že bude součástí připomínek 500 let reformace (https://r2017.org/en/). Závěrečná bohoslužba Kirchentagu s večeří Páně se bude konat na louce u Labe ve Wittenbergu a setkají se při ní účastníci Kirchentagu a Kirchentagu na cestě, který se bude konat v osmi dalších reformačních městech. Celkem se na této bohoslužbě očekávají stovky tisíc lidí. V rámci Kirchentagu připravuje ERC česko-německý večer s bohoslužbou a následným hudebním vystoupením Tomáše Najbrta. Pro účast na výpravě ERC na Kirchentag 2017 je třeba doručit vyplněnou přihlášku do Ekumenické rady církví v ČR do 20. února 2017. Účastnický poplatek byl stanoven na 1600 Kč. Zahrnuje vstupenku na Kirchentag, jízdenku po Berlíně během konání Kirchentagu (středa – neděle), ubytování buď společné ve škole nebo v rodinách (pro osoby starší 35 let), 4x snídaně a občerstvení během Česko–německého večera a společnou dopravu autobusem z Prahy do Berlína a zpět z Berlína přes Wittenberg do Prahy.

Více informací: www.ekumenickarada.cz/ktg2017

Poselství křesťanským sborům

Zjevení 3,14–22 = vlažnost a prostřednost

Slyšíš dobře, křesťane, co praví Duch Boží? Pán mluví o tvé vlažnosti! Obklopen bohatstvím jsi zpohodlněl. Jenže Pán ti říká, že jsi chudý, slepý a nahý! Potřebuješ bohatství duchovního života. Jenže ty o něj nestojíš. Spokojuješ se s prostředností. Neupadáš sice do těžkých vin, jenže nejsi ani horlivý v Boží službě. Nejsi ani studený, ani horký! A přece Pán čeká na tvoji horlivost. Když upadáš do problémů a nevíš si rady, děsíš se svého stavu a začínáš činit pokání. Ale vlažnost? Ta tě jen ukolébává. Nejsi ani ryba, ani rak. Pamatuj, že tvůj duchovní život se musí podobat jasnému čerstvému prameni, ne vyčichlé vlažné vodě. Nejnebezpečněji vedený život křesťana je ten, který se podobá mrtvému moři. Nad ním neletí žádný pták, na jeho březích nekvete žádný květ. A takový život způsobuje vlažnost. Boží Syn ale nad tebou neláme hůl. Jen stále znovu a znovu ze své lásky k tobě klepe na dveře tvého srdce a svým slovem i „metličkami“, jak krásně překládají Kraličtí, tě napravuje. „Já kárám a trestám všechny ty, které miluji!“ Pán tě miluje, stojí vedle tebe a chce ti pomoci. Zná a vidí tvou bídu. A ty jeho blízkost nevidíš a nevnímáš? Jen otevři svoje vnitřní oči i uši. On stojí u dveří tvého srdce, klepe a chce vejít. Americký teolog John Smith to pověděl kdysi krásným obrazem: „V srdci každého člověka je zahrada, kterou si Pán stvořil pro sebe. Tato zahrada je uzamčena. Jsou k ní jen dva klíče. Jeden má tvůj Pán a tvůj Bůh, proto tam může vejít jen on sám a nikdo jiný tam nemůže být vpuštěn. Druhý klíč však vlastníš ty, člověče. A proto tam ani tvůj Pán a Bůh nemůže vejít bez tvého souhlasu, bez tvého otevření. V tom je obrovská svoboda, která je ti darována. Když se sejdou oba tyto klíče, klíč Boží lásky a klíč lidské svobody, klíč Božího volání a klíč lidské odpovědi, potom se ti vrátí pravý ráj do srdce, který jsi hříchem ztratil!“ Boží Syn klepe a stojí připraven se svým klíčem u vchodu tvého srdce. Jenže ty se tváříš, jako bys ho někam uložil nebo že ses hledání vzdal? A při tom po celou dobu držíš klíč ve své ruce. Jen se chtěj podívat! Opusť vlažnost a uchop se svého klíče a Pán tě vezme k sobě na svůj trůn!

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Podobenství o nepoctivém správci

Lukáš 16,1-10

Ježíš chválí nepoctivého správce. Ten je obviněn, že s majetkem svého bohatého šéfa špatně hospodařil. Proto dostává vyhazov. Než se tak stane, musí ovšem udělat inventuru.

Správce vidí, že je zle. Kariéra se hroutí. Co bude dělat? Podobné místo neseženeš. Na fyzickou práci si netroufá. A žebrat? Žebrat se stydí, stejně jako bychom se styděli i my.

Přemýšlí a dostane nápad. Udělá něco pro jiné. Snad se potom, až bude na dlažbě, někdo nad ním smiluje a nechá ho u sebe dožít a nakrmí ho… Volá si postupně jednotlivé dlužníky svého pána a ptá se: Kolik jsi dlužen? Když někdo řekne: „100 věder oleje“ podá mu jeho dlužní úpis se slovy: “ Napiš nový. Napiš 50“. Jiný dluží zase 100 měr obilí. Správce mu vrací jeho záznam a řekne: „Napiš 80.“ - Zdá se, že je to opravdu špatný správce, když takto postupuje a dělá další podvody. Tímto svým jednáním jen potvrzuje, že jeho zaměstnavatel nemá proč být s jeho službami spokojený.

Možná si nad jednáním správce vzpomeneme na doby nedávno minulé, kdy se pod heslem: „Kdo nekrade, okrádá rodinu“ takové podfuky dělaly ve velkém. „Ruka ruku myla“ a lidé si z toho cizího stavěli baráky, chaty a dílny a mnozí se stávali kamarády na život a na smrt. „Dar otvírá srdce“, čteme na jednom místě v Bibli. Co na tom, že to byly dary, které vycházely z podvodných machinací na účet někoho jiného… Věděli jsme o tom a mlčeli jsme. Pokud jsme nebyli i my do podobného kolotoče zapojeni, tak jsme to pohoršeně odsuzovali.

Co si máme teď myslet o tomto vychytralém správci? – Asi nic pěkného. Jenomže v přečteném oddílu stojí: „Pán pochválil toho nepoctivého správce, že jednal prozíravě“. „To snad ne!“, řekneme si. Že by Ježíš chválil tohoto předchůdce slovenského Jánošíka za to, že bohatým bral a chudým dával?“Může Ježíš chválit nepoctivost? – Určitě ne. A zcela jistě nás zde Písmo nenavádí k okrádání svých zaměstnavatelů. Ježíšovi jde o něco jiného. Říká zde, že „synové tohoto světa“ umějí jednat prozíravě a získávat si přátel. Že si umějí pomáhat navzájem a také podržet někoho v kritické situaci. Správce není vylíčen jako věřící, ale naopak, jako člověk, který si dělá zákony bez Boha, zákony své… Přesto Pán Ježíš používá tento příklad – zvláštní a zarážející – abychom si něco uvědomili. Totiž to, že nemáme sedět na tom, co nám Bůh dává, jako slepice na vajíčkách.

Často si nad Biblí připomínáme, že Bůh nám dává víc, než bychom mohli ze svých sil dosáhnout. Bůh nám dává nejen duchovní nasycení, ale pomáhá i v pozemských potřebách. Pro nás křesťany je on (Bůh v Ježíši Kristu) tím boháčem, který dává. Otázkou je, jak budeme dary z Jeho ruky spravovat. Blíží se čas, kdy i my budeme skládat účty za svého správcovství. Jsme schopni pomoci z toho, čím vládneme, pomoci tomu, komu chybí 100 věder oleje či 100 měr mouky?

Nemusíme krást. Bohu také neukradneme nic, když někomu v nouzi ulevíme. Spíš opak je pravdou. Krademe tehdy, když zašíváme do punčoch a zakopáváme ze strachu, že bychom měli něco pustit. Tehdy okrádáme Boha o jeho dávání skrze nás. A tehdy také okrádáme sebe o poslání, které máme v tomto životě. Tehdy špatně hospodaříme.

Někdo řekne: “Tady čtu, že i nespravedlivým majetkem (“mamonem“) si můžete získat přátele“. Ale já přeci nedělám žádné podvody. Můj majetek přeci není nespravedlivým mamonem!“…- Co mu odpovíme? „Čteš dobře. Ježíš bez rozlišování nazývá peníze a majetek nespravedlivým mamonem.“

Trochu s tím zápasíme… Ale klíč je v tom, co je to „spravedlnost“.

Spravedlnost je podle Písma věc jiného řádu. V Janově evangeliu stojí, že spravedlnost je v tom, že Ježíš jde k Otci (J 16,10). To jest v tom, že Ježíš byl po ukřižování vzkříšen a usedl na Boží pravici.

Když peníze zadržujeme pro sebe, jsou vždycky nespravedlivým mamonem – a to i přes to, že jsme je vydělali prací. Kdo peníze hromadí, žije pro věci nespravedlivé a je sám nespravedlivý. - Peníze jsou nespravedlivé. Tak je to uloženo v našem textu. Spravedlnost je v tom, že Ježíš Kristus byl vzkříšen. Jediné očištění peněz se děje tím, že se stanou nástrojem v rukou Spravedlivého, který je u Boha. Proto je řečeno: „I nespravedlivým mamonem si můžete získat přátele a až majetek pomine, budete přijati do věčných příbytků.“

Lidé tohoto světa mají zákony své. Jsou mazaní. Pojišťují se machinacemi a rozdáváním, aby si zavázali své spoluhráče a v případě krize byli přijati pod jejich ochranu.

Ale ti, kdo Boha nazývají svým Otcem, mají před očima jinou vizi, jiný cíl. Ne výměnek u kamaráda, který kradl a neprasklo to. – „Synové světla“ vědí, že zde na zemi se rozhoduje o jiných komnatách. A právě k tomu, abychom dohlédli dál než jsou jen naše prahy, vypravuje Ježíš toto podivné podobenství. Neradí, co konkrétně máme dělat. Ale říká nám, abychom byli natolik prozíraví a velkorysí, abychom přes mamon hleděli k něčemu podstatnému, k něčemu, co je trvalé – až k příbytkům, které nám připravil Kristus.

Slož účty, brzy budeš svého správcovství zbaven. A až majetek pomine, budeš přijat do příbytků věčných. Amen.

Marian Šusták

Pokora

Jen ona pravda,
co vzdá se svého práva,
jen ona pravda
je opravdu ta pravá.

Jen ona víra,
co hloubku duše svírá,
jen ona víra
nikdy neumírá.

Jen ona láska,
co laská, když ji bodnou,
jen ona láska
je láskou láskyhodnou.

Jen ona krása,
co neví o své kráse,
jen ona krása
kráse podobá se

Ralf Mošt

Důležitost zvěstování

Pán Ježíš vysílá učedníky s velmi naléhavým poselstvím. Mají všude vyřizovat, že se přiblížilo nebeské království. Mají usilovat o hlubinnou záchranu člověka. Právě proto, že zdávna očekávaná říše a její král stojí takřka přede dveřmi. Toto mají učedníci – arciže ve vší lidské nedokonalosti a chatrnosti rozhlašovat po celém světě. „Jděte a kažte, že se přiblížilo království nebeské“ (Mt 10,7).

Jde o nesnadný úkol, vždyť ne každé lidské srdce se otevře a přijme vyhlašovanou novinu. Ježíšovi věrní však přece jdou. Z nepatrného, počtem zpočátku zanedbatelného hloučku, z maličkého semene, vyroste časem košatý a rozvětvený strom církve. Malí palestinští lidé jdou se zvěstí do okolí v Ježíšově síle. Nemají se čeho bát. Jejich Mistr je s nimi stále přítomen, byť i neviditelně.

V Palestině je ohnisko přímo světodějného významu. Odsud vysílá Ježíš své učedníky do okolního světa, odsud vyjdou zanedlouho apoštolé. Světu, který leží v temnotách a mlžném oparu, mají svědčit o přicházejícím pravém Světle. Ježíš neslibuje svým učedníkům rozhodně žádný med. Nezatajuje před nimi nemalou tíhu a riziko poslání. „Aj, já posílám vás jako ovce mezi vlky“ (Mt 10,16). Tuto je ostatně výchozí postavení pro Ježíšovy věrné v každé době. Pro učedníky tehdy dávno v Palestině, jako i pro nás dnes v zesvětštěné Evropě. Ptáme se: Co mají učedníci, co má křesťanská církev zvěstovat? Co je potřebí stále a neúnavně vyřizovat? „Kažte, že se přiblížilo království nebeské“.

Prvořadým úkolem učedníků, apoštolů a všech jejich pokračovatelů je kázat. Tak vyrozumíváme. Tento úkol je svěřen kazatelům, ale jistě nejenom jim. Máme zvěstovat o Božím království. O tom, že je Bůh blízko nás. O tom, že se k nám blíží v osobě a díle Ježíšově. V něm, v Božím Synu, vstupuje napjatě očekávané a vyhlížené království do světa. V něm se spojují nebesa se zemí. V něm přichází nebe mezi nás.

Kristus posílá apoštoly zvěstovat, ale i konat pomocnou a záchrannou službu. I v církvích jsou zcela jistě důležité a potřebné i jiné práce, ale přece nesmí vytlačovat nedělní či sváteční kázání z vedoucí pozice. Totéž platí o kazateli. Opravdu nemá právo se vymlouvat na to, že pro množství jiné práce neměl čas na přípravu kázání nebo na poctivý výklad textu při biblické hodině. Nic důležitějšího na práci jako evangelický kazatel nemá.

Pro církev vždy bylo, je a jistě i bude lákavým a vábným pokušením konat působivější a efektnější akce a podniky než je „pouhé“ pravidelné kázání a vykládání Písma. Toho jsme ostatně už dnes leckde svědky. Církvi hrozí nebezpečí, že se ze sborů stanou společenská a kulturní střediska, že lidé budou chodit na bohoslužby kvůli uměleckému, kulturnímu zážitku, a ne kvůli kázání. Kde církev podceňuje kázání, a dá více na lidská přání a tužby, než na příkaz svého Pána, tam si podkopává půdu pod nohama. Tam si uřezává větev.

Viditelný úspěch, plný kostel, hmatatelný výsledek práce, může jistě vzbudit obdiv – někdy snad i oprávněný. Poctivé a z hlubin těšící kázání může i chce měnit posluchače a přivádět je ke zdroji věčného a pravého občerstvení a nasycení. Tichý, ale svědomitý kazatel, třeba i bez mimořádného daru výmluvnosti, udělá více užitečné práce než táborový řečník, který přednáší své nápady, myšlenky a konstrukce.

Povinností církve je kázat. O čistotu, o jakost zvěstovaného slova mají dbát nejen kazatelé, ale i posluchači. Církev káže. Nezvěstuje však nikam do prázdna. Káže, ale také i naslouchá. Víra je ze slyšení. To je zásadní výpověď. Není proto možné v evangelickém pojetí prohlašovat, že jsem věřící člověk, ale zároveň i tvrdit, že se bez kázání a bez společenství sboru docela dobře obejdu. Se sborem a s církví, ve které již věřící nic od kázání nečekají, není jistě něco podstatného v pořádku. Vyostřeně lze říci: Kdo se vyhýbá slyšení, ten se také vyhýbá i zdarma nabízené spáse.

Ježíšova výzva ke zvěstování má jasný obsah. „Přiblížilo se království nebeské“. Toto je třeba vyřizovat a tlumočit. I dnes. Co to ale znamená, že se přiblížilo nebeské království? Nic méně, než Boží příchod k nám. Jde o zvěst o Bohu, který se blíží ke svému stvoření, který má o člověka otcovský zájem. Bůh přichází, aby prosvěcoval temnotu světa i našich sobeckých srdcí. Bůh se přibližuje v Kristu. V něm vstupuje do světa vtělená svatá láska. Láska, pravda a spravedlnost mají vládnout mezi lidmi.

A jestli se dosud všude viditelně neprosazují, pak věřme a důvěřujme, že se přece jednou prosadí – v dokonalé Boží říši. Boží království se nicméně blíží, protože je Bůh blízko. Není třeba o něm hlubokomyslně uvažovat, ani filosoficky meditovat. Bůh přichází za vámi i za mnou, v Betlémě, v Ježíši Nazaretském. Jemu máme připravovat stále vstup do svého srdce. Takový je úkol pro křesťana – vnitřní očista. Příprava, aby se Ježíš mohl znovu stát i stávat Pánem našeho života. A ta trvá po celý rok, kalendářní i církevní. Ano, po celý život.

Jaroslav Nečas

Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši.

Ř 8,1

Pane Kriste,
ty jsi tichý střed uprostřed každé bouře,
v tobě je utišení, ať venku duje jakýkoliv vichr,
v tobě je uklidnění, ať jsou vlny jakkoliv vysoké,
v tobě je stabilita, ať je příboj jakkoliv nepříznivý.

Eddie Askew

Bratrský biskup, bohoslovec a básník Jan Roh (Johann Horn)

(asi 1487 Domažlice – 11.2.1547 Mladá Boleslav)

Jeho otec byl hrnčířem a sám se vyučil řemeslu plátenickému a knihařskému. Oslovil ho Lutherův stoupenec Beneš Bavoryňský, ale náležel k Jednotě bratrské. Získal vzdělání v Mladé Boleslavi, kde se stal jáhnem. Jako kněz od 1518 působil v Bělé pod Bezdězem a od 1529 v Litomyšli, později v Mladé Boleslavi. Vedl jednání s Lutherem a 1531 se přičinil o příklon Jednoty k wittenberské reformaci. 1529 byl zvolen biskupem a 1532 i sudím Jednoty. V r. 1546 se však k luterskému pojetí křesťanské svobody postavil kriticky a opětovně se přihlásil k Lukášovu směru, „vyznával se a pokání činiv, pověděl to s pláčem“: „Nikde jinde jsem nenalezl tak celého a gruntovního učení při věcech Bohem zřízeného spasení jako v Jednotě bratrské.“

Jako „muž čacký, velmi vážný a soudný“ (Blahoslav) měl značný vliv a odmítal zasahování šlechty do věroučných otázek. Podílel se na formulaci bratrských vyznání v češtině, němčině a latině.

Z jeho pera je také latinská Apologie pravé víry. Přeložil rovněž Lutherův spis O uctívání svátosti a Bucerův O pravé duchovní péči. Redigoval český kancionál 1541 (reedice 1927) a německý 1544 (vydán 13krát) a v obou jsou jeho texty či úpravy dodnes zpívané.

Pane všemohoucí od věků věčnosti,
my k tobě voláme ve mnoho úzkosti,
kterou pro tebe máme;
pomoci žádáme,
buď obrana naše
nyní v tomto čase.
(Z upravené písně „V širý svět blud vyšel“ 1541)

Bohuslav Vik

Vzpomínka na Manfreda Motela

8. září 2016 zemřel v Berlíně po dlouhé těžké nemoci potomek českých exulantů Manfred Motel. Jeho předkové přišli v 18. století z Horní Čermné u Lanškrouna do exulantské kolonie Českého Rixdorfu. Český Rixdorf, založený 1737 před branami Berlína, byl v roce 1873 sloučen s Německým Rixdorfem. Rixdorf se stal 1899 městem (které do svého erbu pojalo husitský kalich), v roce 1912 byl přejmenován na Neukölln a o osm let později se stal městskou čtvrtí Berlína. Potomci exulantů se starali, aby si jejich původní exulantská ves při všech těch změnách zachovala svůj zvláštní charakter. Až do roku 1875 se potomci exulantů scházeli v Rixdorfu vedle německých ještě i k českým bohoslužbám pod vedením Pavla Nathanaela Pulkrábka. Pak se čeština z Rixdorfu začala pomalu vytrácet, ale i německy mluvící potomci českých exulantů vzpomínali a vzpomínají s vděčností na své české předky i na pruského krále Friedricha Wilhelma I., který je přijal do své země. Uprostřed velkého města Berlína zůstává zachováno jádro exulantské kolonie známé dnes pod názvem Böhmisches Dorf (Česká Ves).

Manfred Herbert Motel se narodil v Berlíně-Kreuzbergu 22. února 1942, v neutěšené válečné době. V roce 1943 bomby českou kolonii založenou v 18. století uvnitř města Berlína ve Vilémově ulici (Wilhelmstraße) zcela zničily a z českého kostela, který nechal pro Čechy postavit pruský král na své náklady, zbyly jen zdi. V lednu 1944 byla z velké části zničena i bratrská modlitebna v Neuköllnu. Zatímco potomci exulantů ve Vilémově ulici byli válečnými událostmi zbaveni svých příbytků a rozprášeni, v České Vsi byly škody menší a řada exulantských rodin zůstala ve svých domcích.

V posledních válečných letech byly ženy s dětmi z Berlína evakuovány, a proto prožíval Manfred Motel svá první léta života se svou matkou a dvěma staršími sourozenci na různých místech mimo Berlín. Otce rodiny našli po válce těžce zraněného v darmstadtském lazaretu. Rodina pak byla zas pohromadě, ale domů do Berlína se hned tak vrátit nemohla, protože příliv obyvatelstva do rozbitého města byl v prvních poválečných letech silně omezován. Teprve když otec v roce 1953 zemřel, podařilo se matce získat dovolení k návratu. Jedenáctiletý Manfred tak konečně našel svůj trvalý domov v rodičovském domě svého otce v berlínské České Vsi. Po maturitě studoval několik semestrů práva, ale pak se rozhodl pro úřednickou dráhu na střední úrovni a nakonec pracoval dlouhá léta na ministerstvu výživy, zemědělství a lesnictví.

Ve svém volném čase se Manfred Motel angažoval především ve sboru obnovené Jednoty bratrské a kromě toho mu, jak ve svém stručném životopise sám napsal, „leželo na srdci zachování domova, České Vsi v Berlíně-Neuköllnu, a v té souvislosti i snaha podpořit porozumění a smíření mezi českými a německými lidmi“. Jeho manželka Beate měla pro jeho činnost a „srdečné přání“ nejen pochopení, nýbrž i sama se aktivně na této práci podílela.

V rámci nového hospodářského rozmachu se v Berlíně prosazovala nová výstavba, zájem investorů byl velký a ohrožena byla i intaktní stavební substance České Vsi. Počátkem osmdesátých let bojoval Manfred Motel o udržení stavebního charakteru České Vsi. Rušivé stavební plány se podařilo zastavit a v následujících letech se dostala řada budov v České Vsi pod ochranu památkové péče.

V roce 1984 patřil Manfred Motel k zakladatelům spolku „Fördererkreis Böhmmisches Dorfes in Berlin-Neukölln“ (Kruh podporovatelů České Vsi v Berlíně-Neuköllnu) a stal se jeho dlouholetým předsedou. Spolek si stanovil jako svůj úkol nejen péči o Českou Ves, nýbrž i pěstování exulantské tradice v souvislosti historických událostí od počátků staré Jednoty bratrské až do nejnovější doby. V tomto předsevzatém rámci hledal spolek hned cestu do Čech. První pokus navázat partnerství s Mladou Boleslaví (jako bývalým střediskem Jed-noty bratrské) selhal, ale byly navázány přátelské styky do Ústí nad Orlicí, které nakonec v roce 1989 vedly k oficiálnímu uzavření partnerství Berlína-Neuköllnu s Ústím nad Orlicí. V České Vsi byly pořádány vesnické slavnosti připomínající exulantskou tradici, menší i větší výstavy a ke 400. výročí Jana Amose Komenského byla založena Komenského zahrada se zvláštní pedagogickou koncepcí. Na místě, kde stál český Betlémský kostel, jehož ruina byla v roce 1963 stržena, byl 1999 přičiněním potomků exulantů v dlažbě vyznačen mozaikou půdorys českého kostela a náměstí, které na tomto místě vzniklo, bylo po něm nazváno „Bethlehemkirch-platz“.

V roce 1992 byla v modlitebně bratrského sboru v České Vsi založena „Deutsche Comenius-Gesellschaft“ (Německá společnost Komenského), která našla pro svou činnost (vydávání spisů Komenského, zpřístupňování informací o literatuře a současném stavu bádání, konference atd) mezi komeniology brzy uznání. Manfred Motel patřil k zakládajícím a aktivním členům.

V roce 2004 byl založen i spolek „Museum im Böhmischen Dorf“ (Muzeum v České Vsi). Ten se soustřeďuje na dokumentaci a prezentaci historického vývoje České Vsi a pečuje o to, aby se především návštěvníkům z České republiky dostalo potřebných informací. Manfred Motel stál u kolébky i tohoto spolku. Manfred Motel se staral o uskutečnění výstav (o příchodu exulantů do Berlína, o Komenském, aj.), spoluorganizoval „české“ vesnické slavnosti, přijímal vysoké návštěvy, prováděl i méně významné zvídavé návštěvníky po České Vsi, pěstoval styky s českými přáteli a zúčastnil se i oslav 200. výročí založení Zelowa v Polsku. U svých německých přátel si svými čilými aktivitami vysloužil laskavě míněnou přezdívku „der Oberböhme“. Manfred a Beate Motelovi a Albert Schönleber převzali 26. června 2001 jako zástupci Kruhu podporovatelů České Vsi z rukou ministra zahraničních věcí České republiky Jana Kavana Cenu Jana Masaryka Gratias agit za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí.

Z pera Manfreda Motela vzešla v roce 1983 stostránková knížka „Das Böhmische Dorf in Berlin. Die Geschichte eines Phänomens“, v níž autor shrnul dějiny České Vsi a podložil je i obrazovým materiálem. Zveřejnil i celou řadu článků, ale jeho velkým předsevzetím bylo položit základ k podrobnější „věčné“ kronice České Vsi. Po léta sbíral materiál ze starých i novějších časů.

V roce 2007 šel Manfred Motel do penze a doufal, že se v následujících letech bude moci o to víc věnovat své činnosti ve sboru a ve výše jmenovaných spolcích. Avšak už v následujícím roce utrpěl mozkovou mrtvici. Své plány hned tak nevzdal a v roce 2012 ještě spoluorganizoval přípravy na oslavy 275. výročí založení Českého Rixdorfu, ale pak přišly další těžké nemoci. Práce na „věčné kronice“ uvázla, ale jeho vůle byla silná a jeho manželka Beate mu byla věrnou oporou a obětavou pomocnicí. Knihu se přece jen podařilo v minulém roce vydat pod názvem: „Ewige Chronik – Věčná kronika. Das Böhmische Dorf in Berlin-Neukölln (Rixdorf) in Geschichte und Gegenwart 1237 - 2012“ (Hg. von Beate Klompmaker in Berlin, trafo Wissenschaftsverlag). Po kratším úvodu dotýkajícím se starších dějin, včetně prvních historických zmínek o městech Cöllnu a Berlínu i o vsi Čermné ve východních Čechách (odkud v 18. století přišla většina zakladatelů exulantské kolonie Český Rixdorf) se autor, brzy dostává k Husovi, Lutherovi, Jednotě bratrské, Komenskému a náboženské emigraci z Čech do Lužice. Pak začíná dat přibývat. Vztahují se k příchodu prvních exulantů do Berlína, vzniku exulantských kolonií v Berlíně a v Českém Rixdorfu, vzniku bratrského sboru a k další historii exulantské kolonie až do padesátých let 20. století. Druhá polovina knihy je věnována událostem, které autor už sám v České Vsi prožíval, a aktivitám, na nichž se sám podstatnou měrou podílel.

Motlova „věčná kronika“, kterou dopsal až do roku 2012 v naději, že nalezne pokračování, zrcadlí jeho naléhavé „srdečné přání“: Berlínská exulantská historie, která spojuje dva národy, nemá být ani v dalších generacích zapomenuta a vzájemné vztahy německy mluvících potomků českých exulantů a jejich českých přátel mají být i nadále pěstovány.

Edita Štěříková

Inzerce

Umělecká malba kostelů, obnova fasád a restaurování.
Nabízíme slevu z ceny a stoprocentní kvalitu. www.reart.eu.
e-mail: reart007@gmail.com
tel.: 00421 905 389 162
č.11

Sbor ČCE Vanovice hledá kazatele (vhodné pro manžele) s možným nástupem od srpna roku 2017. Sbor je venkovského typu. K dispozici je prostorný byt na faře.
tel.: kurátor sboru: 721 475 008,
místokurátor sboru: 721 731 160.
č. 15

Pozvánka

Místní sdružení Kostnické jednoty v Kolíně zve na sejití v modlitebně Církve bratrské 5. února v 15 h. Tématem setkání bude: **"Vzpomínka a svědectví - št. kpt. Václav Morávek - 75. výročí"**. Přednášku bratra Josefa Ptáčka obohatí vzpomínkou z doby protektorátu neteř Václava Morávka, sestra Jaroslava Karbanová.

(jp)

Včas i nevčas

(10 let od úmrtí Milana Opočenského)

„Pokud by se práce na sborech dělala pořádně, nemuselo by u studentů teologie k žádným krizím víry docházet,“ zdůrazňoval prof. Milan Opočenský (5.7.1931-31.1.2007) při fakultních přednáškách. A v kázání během studentských bohoslužeb u Salvátora jednou prohlásil, že Ježíšovi učedníci „nebyli žádní náboženští profesionálové“.

Obecně se má za to, že rozestup mezi pomyslným konsensem v teologické vědecké obci a pomyslným konsensem na sborových kazatelnách (tj. mezi duchovními v terénu) činí plus minus dvacet let. Každý z pedagogů na někdejší Komenského evangelické bohoslovecké fakultě (KEBF) reflektoval uvedený rozestup po svém (prof. Amedeo Molnár např. obliboval ironické spojení „farářské sádlo“). Prof. Opočenský se jej jakožto celocírkevní kazatel snažil včas i nevčas (srov. 2 Tm 4,2) přemostit na jakýchsi spanilých výjezdech na tzv. pastorální konference (měsíční setkání kazatelů z určitého seniorátu Českobratrské církve evangelické).

To bylo na přerovské „pastorálce“ moravskoslezského seniorátu povyku, když prof. Opočenský přednášel o fundamentalismu! Už samotnou přednášku, rozdělenou do devíti bodů, pravidelně protínal dotčený komentář kohosi z přední řady: „Myslím, že jsme všichni fundamentalisti!“ (Vše se odehrávalo zhruba v půli osmdesátých let.) Leč přednášející neochvějně analyzoval a analyzoval … A zastávaná stanoviska nakonec ustál i v navazující diskusi, nemálo vzrušené. Klobouk dolů i po třech desetiletích! (Téma mezitím nabylo umocněně na aktuálnosti i relevanci v měřítku přímo celosvětovém.)

František Schilla

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

5/2017

8. února 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
15. února 2017
Z obsahu
* *Pavel a boj o jednotu církve*
* *Tolerance v Novém zákoně*

Poselství k neděli Septuagesimae

(70 dnů před Velikonocemi)

"Běh pro nepomíjitelný věnec"
2. Korintským 4,6–10

Neznám moc lidí, kterým by zajiskřily oči, když se začne mluvit o kázni. Vlastně neznám žádné takové. Znám lidi, kteří druhé rádi kážní, ale vedle takových vám je spíš úzko než mile. Navíc se dnes napříč církvemi mluví spíš o tom, že musíme zvěstovat milost a ne morálku, takže bychom podobné texty, jako ten dnešní, měli možná taktně pominout. „Ranami nutím své tělo ke kázni." Milý Pavle, jak ti porozumět?

Je zajímavé, že Pavel sám v širším kontextu mluví o svobodě, kterou má, ale z nějakého důvodu se rozhodl vzdát se jí. Proč? Ten důvod byl, že viděl kolem bližní, kterým chtěl kázat evangelium, předat dobrou zprávu o milosti Boha. Pavel chtěl všem, které viděl, všem u kterých viděl, jak zápasí o své bytí, říct dobrou zprávu: „Váš život nemusí pominout." A aby ho pochopili a brali vážně, aby se jim přiblížil, tak se židům stal židem, těm, kteří lpěli na zákonu, byl pod zákonem, těm bez zákona, byl bez zákona, slabým se sám stal slabým atd. Vzdal se své svobody, aby vstoupil do kontextu života druhých. To vyžadovalo trénink, to nepřišlo samo od sebe. Vstoupit do kontextu života bližních nejde bez vzdávání se. Pro znázornění, použil obraz závodních běžců a boxerů. Právě takoví závodníci, když chtějí vítězství, jsou ochotni vzdát se své svobody a podrobit se stravovací, tělesné i mentální kázni. Navzdory tomu, že stupně vítězů jsou krátká pomíjivá chvilka, sportovec dokáže své tělo vystavit obdivuhodné kázni, když má před sebou vidinu vítězství, vidinu dobře zasazené rány. Přece nebudu boxovat do prázdna, říká Pavel.

Zdá se tak, že dnes nejde o morálku nad druhými ale o otázky pro mne: „Jsem ochoten, vzdát se své svobody, abych získal svobodu druhým? Jaký trénink, jakou vlastní kázeň jsem ochoten naordinovat sám sobě, abych bližnímu přinesl evangelium do jeho kontextu? Bude to podobné běžci, který udělá všechno pro to, aby vyhrál, jakoby záleželo jen na vítězství?" Možná právě podle toho se zřejmě nakonec pozná, zda je pravda, když tvrdíme, že milujeme své bližní podle ochoty vzdát se své svobody, podrobit sám sebe nějaké kázni, aby oni získali naději.

Vždyť nakonec naším cílem nejsou pomíjivé stupně vítězů, ale věnec vítězného, věčného, nepomíjitelného bytí v Božím objetí. Pro nás všechny.

Petr Asszonyi
Kazatel Církve bratrské
v České Skalici

Evangelický kostel v Hořicích

Úspěšný závěr roku hořického sboru

Farní sbor ČCE v Hořicích je od roku 1995 neobsazený z ekonomických důvodů, které máme v církvi nastavené. Pro takový sbor je to těžká situace. V administraci se za tu dobu u nás vystřídali čtyři faráři: Jan Halama z Jičína, Vojen Syrovátka a Aleš Mostecký ze Dvora Králové a v současné době náš sbor řídí Radim Žárský ze Semonic.

I když po celou tu dlouhou dobu je nás sbor funkční – konáme pravidelné nedělní bohoslužby, vysluhujeme svátosti – přesto tato práce stojí dost sil nejen nás, ale i naše administrátory.

Projevuje se to hlavně v účasti na bohoslužbách, kdy se nás schází průměrně 6 až 8 účastníků a někdy i méně.

Proto je pro nás posilující, když občas máme bohoslužby významnější.

To se stalo koncem minulého roku. V polovině listopadu u nás proběhl křest čtyř romských dětí. Farář Radim Žárský po tříměsíční předkřestní přípravě pokřtil za přítomnosti i 20 romských spoluobčanů: Niko lu Gorolovou, Vanesu, Julii a Samuele Čonkovy. Děti jsou ve věku 5 až 17 let.

Na první adventní neděli jsme měli vzácnou návštěvu z Prahy, Janu a Bohdana Mikoláškovy, kteří strávili mnoho let ve Švýcarsku, kde Jana byla farářkou ve dvou sborech a Bohdan varhaníkem. Jana je dcerou našeho bývalého faráře sboru Josefa Koláčného, který se svojí rodinou v 70. letech minulého století bydlel v Hořicích. Celé setkání proběhlo v milém ovzduší, Jana kázala a vysluhovala večeři Páně. Bohdan hrál a zazpíval několik svých písní. Všichni jsme zůstali po bohoslužbách v modlitebně při společném obědu. Odpolední program měli připraven Mikoláškovi, vzpomínalo se a zpívalo. Přítomen byl i bratr Jany Mirek Koláčný se synem.

Na třetí adventní neděli jsme měli bohoslužebné setkání v ekumenickém duchu, které bylo slaveno společenstvím Českobratrské církve evangelické a Církve československé husitské. Takováto setkání se konají 4x do roka. Dvakrát u nás a 2x v synagoze církve husitské.

Poslední bohoslužby na Hod Boží vánoční se konaly s dětmi, kterým se při večeři Páně dostalo požehnání bratra faráře a malá vánoční nadílka. Účast byla až 30 lidí na každé akci.

Tyto čtvery bohoslužby přinesly do sboru patřičnou radost nutnou pro život sboru. A tak, i když se scházíme za malé účasti, víme, že Pán Ježíš nám dal zaslíbení, pokud se sejdeme dva nebo tři v Jeho jménu, je on uprostřed nás.

V této jistotě tedy jdeme a očekáváme lepší budoucnost pro náš sbor.

Oldřich Nekvinda
kurátor sboru

Stvoření z ničeho

I tak se dá kvalifikovat Bůh, který ke stvoření všeho, co existuje, nepotřeboval nic. Co řekl, to se stalo. Dávní i dnešní filosofové se však snaží ukázat, že právě z toho nic Bůh učinil celý vesmír. Podobně jako kdysi, ve čtvrtém a pátém století před naším letopočtem, filosof Platon, přisoudil „nic" negativní význam, říkal mu me-on, to, co není, oproti tomu, co je. Nic byl chaos a první temnoty i všechno, co nemělo formu a bylo neuspořádané.

Částice „z", z ničeho nemohla poskytnout oporu výkladu, že z toho nic Bůh stvořil vesmír. A přece se někteří filosofové chytili této opory, zatímco naopak ta částice „z" jen dokládá, že Bůh při stvoření všeho neměl k ruce ani „nic", byl sám. Vedle Boha nebylo ani „nic".

Filosofové, kteří dávali tomu nic aktivní obsah, se tak snažili uvést nepochopitelný zázrak stvoření mezi události, které se dějí – marně, místo zázraku nabízeli první hmotu, která dostala formu. Tento způsob, který chce zformovat chaos, je základem všech mýtů o stvoření. Naproti tomu novozákonní myšlenka o stvoření vylučuje všechno, co by chtělo spolupracovat s Bohem při stvoření. Stvoření znamená, že Bůh sám bere plnou odpovědnost za existenci vesmíru. Žádné nic, žádná hmota se výslovně nebo anonymně nezúčastnily stvoření, což by vysvětlovalo jeho nedokonalost.

Před stvořením neexistovalo nic mimo Boha a jeho slova. Stvoření je dílem Božího slova. Na počátku bylo slovo, všechno bylo jím stvořeno: „Co on řekl, to se stalo, jak přikázal, tak vše stojí" (Ž 33,9). Protože však ve Starém zákoně zůstaly stopy po jakési prvotní hmotě, je nutné při stanovení stvoření vycházet z výroků novozákonních, v nichž už není nejmenší stopy o existenci toho, co by omezovalo absolutní Boží moc při stvoření. On sám stvořil vše, bez čehokoli, co by s ním chtělo spolupracovat. Takový je význam slov stvořit a stvoření v Bibli.

Filosofům se jeví myšlenka takového stvoření jako filosofický nesmysl. Křesťanská víra naopak nemá tuto myšlenku ani za požadavek, ale za fakt daný Bohem. Naším úkolem není jej ospravedlňovat myšlením, ale přijmout jej jako daný Božím zjevením. Odtud, od zjevení musíme vycházet, máme-li mluvit právě o stvoření. Když si nedáme říct a vyjdeme ze sebe, ze svého rozumu, objeví se stvoření jako nesmysl.

Stačí připomenout si události jako je zemětřesení nebo záplavy, které postihnou lidi, kteří v dané oblasti bydlí. Zeptejte se jich, zda přisoudí stvořenému vesmíru smysl nebo nesmysl. Všichni postižení vyčítají stvoření jeho nesmyslnost.

My se proto vrátíme ke slovu, které stvořilo vesmír a k Bohu, který byl při stvoření vesmíru svoboden. Nikdo a nic se nestalo jeho spolupracovníky při stvoření. Boží svoboda při tomto díle může být poznána toliko víře.

Žádná filosofie nezná myšlenku stvoření z ničeho. Platonův demiurg, jeho vykonavatel, není stvořitel, ale jen modelář vesmíru, Aristoteles, Platonův žák, první filosof řeckého světa, učil věčnou koexistenci Boha a vesmíru. Tak, jak se západní filosofie vzdaluje křesťanskému učení o zjevení, nahrazuje myšlenku stvoření vesmíru myšlenkou věčného vztahu Boha a vesmíru.

Ono to ale ani jinak není možné. Buď je lidský rozum schopen myslet Boha a v tom případě Bůh není Pán a Stvořitel, a nebo Bůh je Pán a Stvořitel, a v tom případě lidský rozum není s to jej myslet: Bůh sám může sám sebe zjevit a zjevit se jako stvořitel. Člověk ho vůbec nemůže myslet, ale může ho přijmout vírou. Bůh, který samým slovem stvořil vesmír z ničeho, je zároveň zjevovatelem, který se svým samým slovem sděluje člověku.

Josef Veselý

„Neříkej při pohledu na svět: Nevěřím v Boha, protože ho nevidím. Řekni raději: neumím se dívat." ***(Anonym)***

Z církví doma i ve světě

České feministky vyjádřily solidaritu s ruskými ženami kvůli změnám v zákonu o domácím násilí

Ve středu 11. ledna přijala Státní duma v Rusku v prvním čtení návrh změny zákona o domácím násilí, ve kterém je zbití "blízkého příbuzného" označováno za trestný čin. Jedná se o zákon umožňující trestat pachatele, kteří se dopustili násilí na svých rodičích, sourozencích, dětech, manželkách a manželech a blízkých příbuzných. Článek č. 116 ruského trestního zákona tak ve svém znění definuje blízké členy rodiny a za prokázané násilí je možné pachatele odsoudit až ke dvěma letům vězení. Podle navrhovatelů pozměnění zákona by již domácí násilí nemělo být zhodnoceno jako trestný čin, ale jako přestupek, za který hrozí pokuta. Proti tomuto návrhu protestovala v Praze před ruskou ambasádou i malá skupina českých křesťanských feministek a o svém protestu informovala média.
Pro mnohé obyvatele a obyvatelky je tento zákon nutným opatřením, neboť podle ruských aktivistek bojujících za ženská práva zemře v Rusku ročně až 10 000 žen na důsledky domácího násilí a podle oficiálních statistik ruské vlády téměř 40 procent všech trestných činů tvoří právě násilí v prostředí domova, stojí v prohlášení skupiny českých žen.
Ruský prezident je velkým obhájcem tradiční rodiny. Dekriminalizace domácího násilí tak podle něj má zamezit rozvrácení rodinných vztahů, ke kterým po uvěznění dochází. Takto se současné kroky Dumy vysvětlují oficiálně. Neoficiálním vysvětlením takového kroku je ale podle skupiny protestujících žen současná situace ruské společnosti, která se propadá do čím dál tím horší ekonomické a sociální krize, obyvatelstvo chudne a mnoho lidí přichází o práci. Ruští politici si uvědomují, že se tento vývoj v průběhu dalších let nezmění, proto se pokoušejí vyhnout přeplněným věznicím v důsledku násilí plynoucího z frustrace obyvatelstva. Česká televize ale uvádí i jiné důvody a upozorňuje, že kriminalizaci lehčích forem násilí kritizovala rodičovská sdružení kvůli obavám, že rodiče půjdou na dva roky do vězení i za plácnutí dítěte. Podle České televize ruská Státní duma nakonec definitivně odsouhlasila novelu zákona, která dekriminalizuje lehčí formy domácího násilí. První případ násilí v rodině bez vážné újmy na zdraví tak bude posuzován jako pouhý přestupek. Lidem už nebudou hrozit dva roky za mřížemi, ale maximálně jen 15 dnů ve vazbě. Zákon o domácím násilí poslanci zpřísnili v červenci loňského roku. Nově tak facky nebo pohlavky trestným činem nebudou. Jako trest budou ukládány třeba pokuty, prospěšné práce nebo maximálně 15 dnů za mřížemi. Závažnější prohřešky by stále spadaly do kriminální kategorie a pachatelům by hrozil žalář. Také druhý podobný případ bude už posuzován jako trestný čin. Kritici legislativy ale takový přístup odmítají. Násilí, které nenechává stopy, někdy může i přesto změnit život oběti v peklo, konstatovala podle webu ČT 24.cz novinářka listu Novaja Gazeta Olga Bobrovová.

www.christnet.cz

Papež František nechce být na vatikánských euromincích

Papež František si nepřeje, aby vatikánské eurominneed nadále zdobil jeho obličej. Rozhodl proto, že při ražbě nových vatikánských eur a centů bude na straně, která zobrazuje motivy z jednotlivých zemí platících evropskou měnou, znázorněn papežský znak, informovala agentura APA.
Podle vatikánského úřadu pro filatelii a numizmatiku rozhodnutí, že mince v hodnotě od jednoho centu do dvou eur napříště nebude zdobit Františkův obličej, přijal Vatikán na výslovnou žádost samotného pontifika.
František byl od roku 2014 zobrazen na mincích ve třech různých verzích. Své portréty měli na euromincích také papež Jan Pavel II. a Benedikt XVI. V období sedisvakance po smrti Jana Pavla II. v roce 2005, tedy v době, kdy papežský úřad nebyl obsazen, Vatikán vyrazil také 60 000 kusů mincí s emblémem papežské kanceláře.
Vatikán není členem Evropské unie, na jeho území se ale platí eurem a může razit vlastní mince. Dohoda s Bruselem z roku 2010 stanovila jejich celkovou hodnotu na 2,3 milionu eur (62 milionů Kč). Tuto částku doplňuje ještě obnos, který se pravidelně nově počítá. Vatikánské mince jsou velmi žádané mezi sběrateli.

www.christnet

USA: Biskupové odsoudili výstavbu zdi na mexické hranici

Je třeba budovat mosty, ne zdi. Těmito slovy reagovala Konference biskupů USA na rozhodnutí nového amerického prezidenta Donalda Trumpa vybudovat zeď na mexické hranici dlouhou 3200 kilometrů.
Předseda Komise pro migranty Mons. Joe Vasquez ve svém prohlášení tvrdě odsoudil tento příkaz a zdůraznil, že církev v USA udělá vše pro to, aby byla nablízku migrantům a jejich rodinám. Podle slov preláta tato zeď způsobí, že migranti, „především ti nejzranitelnější, ženy a děti", budou ještě více vykořisťováni „překupníky a pašeráky". Kromě toho, pokračuje dále Mons. Vasquez, vybudování této bariéry „destabilizuje mnohé komunity, které žijí v míru podél hranice".
Prelát zodpovědný za pastoraci migrantů v USA také odsoudil novou politiku zadržení a deportace přistěhovalců, kterou ohlásil Donald Trump. Americký prezident rozhodl o tom, že vláda zastaví dotace těm městům, které odmítnou věznit nebo deportovat nelegální imigranty. Tato politika, vysvětlil ve svém prohlášení Mons. Vasquez, „rozdělí rodiny a zvýší paniku a strach ve společnosti".
Podle amerického biskupa se katolická církev v USA bude nadále snažit prokázat solidaritu a pomoc migrantům. Každý den „zakoušíme bolest rodin, které bojují za život, který by se podobal normálnímu rodinnému životu," dodal na závěr Mons. Vasquez. Politická rozhodnutí prezidenta Trumpa „ještě více obrátí naruby rodiny migrantů".

www.krestandnes.cz

Biblická láska

Autor 1. Janova listu píše nesmírně úderně a naléhavě. A přece – v bratrské lásce. V té lásce, která si neutváří druhého ke svému obrazu. V lásce, která nekrouží ustavičně sobecky kolem vlastního, do sebe zahleděného „já".
A je třeba, abychom se ptali po prameni, po zdroji a zřídle skutečné hlubině ukotvené lásky. „Milovaní, milujme se navzájem" (1. Jan 4,7). To je jasná výzva. Slovo, které zní až nepříjemně jednoznačně a srozumitelně. Určuje naše vzájemné vztahy v církvi Páně?
Opravdová, hluboko zakotvená láska nevychází z nás. Není nějakou lidskou ctností, ale jde jednoznačně o Boží působení v nás. Svůj původ, svůj pramen má v Bohu. Tuto lásku tvoří a umožňuje Boží čin, Boží záchranný, spásný zájem. Boží příklon je prvotní. Předchází tomu, co činíme my.
Láska nehledá žádné senzace. Nechce se tímto způsobem prosazovat a zviditelňovat. Ten, kdo je formován láskou shůry, tomu ani nepřijde na mysl, že snad dělá něco skutečně velkého, hodnotného a nevšedního.
Leckdy se možná zaměstnáváme až příliš sami sebou. To se projeví i v tématech našich rozhovorů. Ano, máme své problémy, nemoci, neúspěchy a poranění – a to přece mají druzí slyšet, vědět, i pochopit. V duchu si říkáme: Ano, budeme také milovat, zaujímat kladné a přejné vztahy, projasňovat dusné ovzduší, ale nejdříve se přece musíme zbavit vlastních starostí a potíží.
Je však vůbec možné, aby se člověk nemusel vyrovnávat na každý den s všelijakými novými a nečekanými problémy? Snad je hodně lidí vnitřně nemocných i z toho prostinkého důvodu, že nedokáží překročit práh vlastního, egoisticky zaměřeného „já".
„Kdo nemiluje, nepoznal Boha". Je proto zcela falešné a nevěrohodné mluvit o lásce k Bohu, pokud se nepromítá do vztahu ke konkrétnímu člověku z masa a krve. Láska k Bohu a k bližnímu patří převelice úzce k sobě. Kdo přijímá Boží lásku, má ji nést i předávat. Má ji proměňovat do drobných mincí služby, kladných vztahů i přátelských úsměvů. Nad naším křesťanstvím se nutně vznáší povážlivý otazník, jestliže nevnášíme do všelijak napjatých mezilidských vztahů, do nevraživosti a odcizení, vůbec nic pozitivního.
První je Boží láska. Odsud, z ní je třeba vždy vycházet. Co to je opravdová a důsledná láska, dotažená až do krajnosti, poznáváme na Ježíšově oběti. Bůh posílá do světa, mezi nevděčné stvoření, svého milovaného Syna. Tady je začátek, nosné východisko pravé lásky. Co děláme, je pouze naší nedokonalou odpovědí na Boží prvotní lásku.
A zde je i ten vskutku největší zázrak. Bůh jde vstříc i těm, kdo o něj nijak nestojí. Vybíhá v ústrety ztraceným synům a dcerám. Své nepřátele nepřemáhá mečem a tvrdostí, ale láskou, obětí, slitováním a odpuštěním. Tvoří, pomáhá vytvářet nový začátek. Staví mosty pro zcela nové možnosti života. Iniciativa je ovšem stále na jeho straně.
Boží láska naráží vždy na ty a ony vlny odporu. Bůh se přesto nedává odradit lidským postojem vůči zdarma nabízenému dobrodiní. Odsud je třeba vyjít a nikdy nespouštět ze zřetele tuto základní skutečnost. Ano, narážíme nejednou na neporozumění u svých bližních; u lidí, s nimiž přicházíme dnes a denně do styku. Ptejme se však a chtějme vidět i něco jiného. Nemá to snad Pán Bůh s námi lidmi pořádně těžké? Můžeme o sobě říci s čistým svědomím, že jsme hodné, poslušné a učenlivé děti? Kolikrát jsme spíše na bezhlavém útěku jako marnotratný syn ze známého evangelijního podobenství. Sami máme rozhodně k nějakému ideálu převelice daleko. A je třeba, abychom si to i uvědomili a vzali vážně. Potom nebudeme předčasně a snadno očerňovat druhého, nebudeme na něm pozorovat a odhalovat především chyby, slabiny a zápory. Naopak – budeme trpělivě usilovat o prolomení nedůvěry, chladu a všeho toho, co se staví mezi nás jako balvan do cesty. Skutečně milovat a vidět bez předsudků bližního může jen ten, jehož život už proměnil Bůh. Důkazem ryzí lásky nejsou velká slova, ale činy. Láska k neviditelnému Bohu se musí promítnout do konkrétních postojů k lidem.
Stavíme na svědectví Písma. Ve víře přijímáme Boží lásku, projevenou i dosvědčenou na kříži. Z této lásky na každý den i žijeme. Ona má moc proměnit i stále proměňovat naše vztahy. Boha nelze vidět. Nicméně – chce se dostávat ke slovu nepozorován i naším prostřednictvím a jednáním. Náš postoj k lidem přece kotví v Božím příklonu k němu.
A právě nezištná láska k trpícím, nemocným, smutným, všelijak postiženým, unaveným a léty obtíženým, je tichým, nicméně zcela zřetelným a věrohodným svědectvím o skutečné a přetvářející aktuální Boží moci. Je svědectvím o jemném vlomu Božího království do chodu světa, do života jednoho každého z nás.

Jaroslav Nečas

Existuje Bůh ???

Když se Jurij Gagarin vrátil z vesmíru po svém kosmickém letu dne 12. dubna 1961 v lodi Vostok 1, kdy obletěl Zemi a po 108 minutách přistál, pak také řekl slova: „Boha jsem ve vesmíru neviděl, takže neexistuje". To že Boha ve vesmíru neviděl, to je pravda. Bůh totiž není kus hmoty, je duchovní bytostí, a je pro nás lidi opravdu neviditelný.
Bůh je neviditelný stejně jako naše myšlenky. Také bychom mohli tvrdit, že když myšlenky nevidíme, tak neexistují. Všichni však víme, že neviditelné myšlenky mají v našem životě rozhodující význam. Kdybychom nemysleli, neměl by náš život skoro žádnou hodnotu. Neviditelné myšlenky jsou projevem osobnosti člověka a tvůrčí silou lidského života Podobně je tomu s Bohem. Bůh jako duchovní bytost je neviditelný, je však geniální osobností s neomezenou tvůrčí silou. Často slyšíme větu „uznávám jen to, co vidím". Tito lidé si však neuvědomují, že i na zemi máme skutečnosti, které nevidíme, a přece existují. Nevidíme vzduch, a přece ho dýcháme, nevidíme elektrický proud, a přece ho každý den využíváme, nevidíme gravitační síly, a přece ve světě stále působí. Nevidíme lidské myšlenky, a přece jsou stále zdrojem tvůrčí aktivity člověka.
Druhým argumentem ateistů, že Bůh neexistuje, je tvrzení, že nemáme žádné důkazy o jeho existenci. Proto jsou ateisté vyznavači evoluce „Evoluce – přesněji biologické evoluce – je dlouhodobý a samovolný proces, v jehož průběhu se rozvíjí pozemský život".
Myslím, že na naší Zemi platí konstatování: Každé dílo vydává svědectví o svém tvůrci.
Obraz vydává svědectví o svém malíři, kniha o svém spisovateli, stůl o svém stolaři, stroj o svém konstruktérovi, dům o svém staviteli. Ukažte mi obraz, který se namaloval sám, ukažte mi knihu, která se sama napsala, ukažte mi stůl, který se sám vyrobil, ukažte mi stroj, který se sám vymyslel a vyrobil, ukažte mi dům, který se sám postavil. Za každým dílem, které je na Zemi, stojí tvůrce, i když ho neznáme a nikdy jsme ho neviděli.
Dovolte mi zcela obyčejnou otázku. Je možné, aby se „počítač" vytvořil sám někde v hromadě hlíny? Je možné, aby se počítač sám naprogramoval? Jistě NE. Myslícím lidem trvalo tisíce let, než vymysleli první počítač a než ho naprogramovali. Počítač je skutečně geniálním dílem myslící bytosti – člověka.
Přemýšleli jste už o tom, že třeba zrníčko pšenice má v sobě tři geniální zázraky?
1. Především má v sobě zázrak života. Vložíte ho do země a ono žije a roste. Kde je v zrníčku život? Mohli byste mi to ukázat?
2. Zrníčko má v sobě program, podle kterého vyroste skvělá rostlina, na které je klas plný zrníček. Mohli byste mi ukázat, kde je v zrníčku program a vysvětlit, kdo to zrníčko naprogramoval?
3. Zrníčko má vlastnosti, které umletím dovolují vznik výborné mouky, ze které máme chutný chléb, koláče a celou řadu dalších výrobků. Mohli byste mi vysvětlit, jak z hlíny, z vody a slunečních paprsků vznikla mouka? Zrníčko pšenice je daleko dokonalejší než nejdokonalejší počítač.
„Dnes máme geniální vědce, kteří mají k dispozici dokonalé hypermoderní laboratoře, a přesto nejsou tito mimořádně nadaní lidé schopni vyprodukovat ani jedno pšeničné zrníčko, ve kterém by byl život, program a skvělá mouka. „Chce snad někdo tvrdit, že mrtvá hlína, vánek větru a šplouchání vody daly vzniknout dokonalému pšeničnému zrníčku? Chce tvrdit, že vánek a pleskot vody byly dokonalejší nežli nejnadanější vědci současnosti?"
Ano, pšeničné zrníčko musel vytvořit někdo mnohem nadanější, než geniální člověk. Musel do zrníčka vložit program růstu a vývoje nové rostlinky, i obilku složenou z bílku, klíčku a zárodku. Tuto obilku, primárně určenou ke vzniku nového jedince pšenice, my lidé po rozmělnění mletím denně využíváme ke své obživě. Vždyť chléb je pro lidstvo základní potravinou.

Pokračování na str. 4

Poselství křesťanským sborům

Zjevení 2. a 3. kapitola = nepřeslechni tichý hlas Božího Beránka

Čas naplnění slávy Beránkovy je přede dveřmi. Proto se, křesťane, vzpamatuj a zreviduj svůj život víry na základě sedmi vzácných rad ze Zjevení svatého Jana. Vrať se k první lásce, k opravdovosti prvotní víry, která tak mocně prozářila tvůj život! Veď statečný a věrný zápas víry uprostřed všedních dnů navzdory všem nástrahám světa až do konce! Projevuj svoji věrnost vnější i vnitřní. Pouhé sebeobětování před světem nestačí. Jde o tvoji ukázněnost a opravdovost v životě, odolávání vůči všem svodům tohoto světa. A k tomu všemu ti nesmí na cestě víry chybět vnitřní síla. Nesmíš žít kompromisem. Musíš se umět postavit na odpor všude tam, kde se to příčí Boží vůli a kde to není v souladu s Božími příkazy. Musíš najít i odvahu k očistnému řezu! Tvoje víra se ti nikdy nesmí stát ozvěnou prázdných slov. V pravý čas musíš umět odhodit vnější masku, klamné roucho a probudit se k životu opravdové a hluboké víry! Uč se stále znovu a znovu snášet v tichosti a v trpělivosti všechny těžkosti, nemoci, trápení i bolesti, které v životě přicházejí. Pán to od tebe požaduje. Ale ze všeho nejvíce se varuj vlažnosti. Tvým duchovním životem musí pronikat radost ze svěžího voňavého vánku Boží lásky a Boží blízkosti. Pán tě stále volá a zve k sobě, i když jsi slabý, všelijak nedokonalý, unavený, zklamaný a váhavý. On tě miluje a zahrnuje tě svou láskou a bohatou péčí. A koho Pán miluje, toho také napomíná, aby ho potom mohl ještě něžněji k sobě přivinout. Nech se proto pozvat do jeho blízkosti s vědomím, že u něho je pramen živé vody. Jen u něho je pravý pokoj, který tolik potřebuješ. Nepohoršuj se nad jeho slovem. Boží slovo není nikdy slovem k odsouzení, ale je slovem k napomenutí i slovem úžasného zaslíbení. Pán nám skrze svoje slovo vždycky ukazuje cestu a tak nás chce vést. Proto k němu v pokoře svých srdcí voláme, aby nám dával vždycky sílu k věrnému zápasu víry, aby nám přidával i svého Ducha, který by nám pomáhal dojít vítězně až do cíle. Prosíme o čisté a pokorné srdce, které by toužilo po Bohu. Prosíme o otevřené uši, které by nepřeslechly tichý hlas Božího Beránka!

Pavel Rybín

Křesťan jako sůl

„Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.“

Mt 5,13

Proč Pán Ježíš použil sůl jako podobenství? Jistě proto, že tímto podobenstvím chce ukázat svým učedníkům, jak velmi významné a důležité mají poslání na zemi a zároveň je chce důrazně varovat před velikým nebezpečím.

Tajemství soli

Jak vzniká sůl? Podívejme se do učebnice chemie. Sůl vzniká sloučením dvou chemických prvků: sodíku Na a chloru Cl. Spojením těchto dvou prvků vznikne NaCl - chlorid sodný, tedy sůl. NaCl se vyskytuje v přírodě v podobě nerostu známého pod označením sůl kamenná. Je to velmi důležitá sloučenina potřebná pro životní funkce většiny organismů. Krystalický chlorid sodný je bezbarvý nebo bílý, průhledný, lesklý.

Podívejme se blíže na tyto dva prvky, ze kterých se sůl skládá.

Sodík - chemická značka Na (lat. natrium) - je měkký, lehký a stříbrolesklý kov; je tak měkký, že ho lze krájet nožem. Sodík dobře vede elektrický proud i teplo, je lehčí než voda a plave na ní.

Chlor - chemická značka Cl (lat. chloros) - je toxický, tedy jedovatý, otravný, světle zelený plyn. Je to velmi reaktivní plyn, který se ochotně slučuje s většinou prvků periodické soustavy. Při práci s plynným chlorem je nezbytné zachovávat přísná bezpečnostní opatření, protože je velmi silně toxický a z průmyslových provozů je známa řada havárií se smrtelnými následky.

Když se však spojí jedovatý „chlor“ s měkkým, lehkým a stříbrolesklým „sodíkem“, vzniká velmi užitečná sůl. Jedovatost chloru zmizí a stane se zcela užitečným. To je vskutku pozoruhodný a jedinečný zázrak v přírodě.

V tom spojení chlóru se sodíkem je pro nás velmi důležité podobenství.

Člověk je jako ten jedovatý chlor. Dovede svým sobectvím a svévolným jednáním otrávit život své rodině, svým spolupracovníkům i širokému společenství lidí.

Ježíš Kristus je jako ten lehký a stříbrolesklý sodík. Kam vstoupí, tam vnáší lásku, pokoj, vzájemné porozumění a nový život. Když se člověk spojí s Kristem, vzniká z něho zcela nový člověk, nové stvoření -„kristovec“ – křesťan – Boží sůl. To je veliký Boží zázrak. Proto platí slova: „Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle je tu nové.“ (2 K 5,17) Takový člověk, který se spojil s Kristem a dal ho na první místo ve svém životě, je duchovně zdravým člověkem a stává se požehnanou duchovní solí v lidské společnosti. Jen ten křesťan je duchovní solí, který se cele spojil s Ježíšem Kristem a je jeho mocí zcela proměněn. Když Kristus svým Duchem a svým slovem zcela pronikne člověka, pak v jeho myšlení, i v pocitech, v jeho rozhodování, slovech i veškerém konání, nastává zázračná proměna. Takový člověk je Kristovec – tedy opravdový křesťan. O takových lidech platí následující slova: „Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“ (Jan 1,12) „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus.“ (Ga 2,20)

Poslání soli na zemi

Sůl má na této zemi dvojí důležité poslání: především dává chuť jídlu, tedy ochucuje potraviny. Potraviny mají pro život člověka zásadní význam. Neumíme si představit některá jídla bez soli. Druhé poslání soli je v tom, že zabraňuje rozkladu masa, má tedy konzervační účinky. Aby měl člověk po celý rok z čeho žít, musejí se potraviny konzervovat. O veliké Boží moudrosti svědčí rovněž slaná voda v moři. Sůl v moři je skvělým konzervačním prostředkem. Nikdo z lidí nedovede spočítat, kolik se již dostalo do moře mrtvých těl a kolik špíny se dostává do moře s vodou, která tam proudí v řekách. Kdyby nebyla v moři slaná voda, bylo by moře již dávno zapáchající stokou. Průměrná slanost mořské vody činí přibližně 3,5 %. V moderní době se sůl používá rovněž v chemickém průmyslu.

Přirovnává-li Pán Ježíš své učedníky k soli, chce tím vyjádřit, že mají v lidské společnosti veliké poslání. Vnášejí do života lidské společnosti pravou kvalitu v oblasti duchovní a mravní, což se projevuje novými kvalitními mezilidskými vztahy. Lidé žijící s Kristem mají rovněž silný konzervační vliv, zabraňují mravnímu rozkladu lidské společnosti. Tak jako sůl má blahodárné konzervační účinky, tak blahodárný vliv mají na společnost i lidé žijící s Kristem. Křesťané vědí, že všechna jejich duchovní kvalita je z Krista. Proto vědomě trvají v plném spojení s Kristem. Všude, kde žijí, vychází z nich Kristova pokora, tichost a láska.

Svým životem mezi lidmi ovlivňují křesťané myšlení i jednání svých bližních. Svým svědectvím připomínají Boží normy, které platí pro život každého člověka.

Svým životem a svými veřejnými postoji zabraňují mravnímu rozkladu společnosti.

Pamatují však, že nepůsobí blahodárně ve společnosti svou mocí, ale působí skrze ně Boží slovo, které Duch svatý používá jako nástroj k proměně. To vidíme v celých dějinách.

Důrazné varování

Pán Ježíš nás však velmi důrazně upozorňuje, že může nastat tragická změna. Když křesťan opustí Krista, pak jeho život ztratí duchovní a mravní kvalitu a stává se znovu jedovatým chlórem. Pro takového křesťana platí Ježíšova slova o soli, která ztratila kvalitu: K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.“ Je to nejhroznější skutečnost, jakou může křesťan prožít.

Tato slova mají vést každého křesťana k zamýšlení a k sebekontrole: Jsem s Kristem důvěrně a nerozlučitelně spojen? Je Kristus v mém životě na prvním místě, jsem mu ve všem podřízen? Je mým životním programem plnění jeho vůle? Pokud vztah s Kristem není v pořádku, pak je jediným řešením opravdové pokání a upřímný návrat k Pánu Ježíši.

Může se to stát, že křesťan odpadne od Krista? Žel, Písmo i o této smutné skutečnosti vydává svědectví. Apoštol Pavel napsal bolestná slova: „Démas mě totiž opustil, protože více miloval tento svět.“ (2 Tm 4,10) „Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení.“ (1 Tm 6,10) „Kdo byli už jednou osvíceni a okusili nebeského daru, kdo se stali účastníky Ducha svatého a zakusili pravdivost Božího slova i moc budoucího věku, a pak odpadli, s těmi není možno znovu začínat a vést je k pokání, protože znovu křižují Božího Syna a uvádějí ho v posměch.“ (Žd 6,4-6) Tyto citáty z Písma jsou velmi důrazným varováním pro každého křesťana. Proto nám Pán Ježíš stále připomíná: „Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení.“ (Mt 26,41)

Lidé žijící s Kristem mají tedy na této zemi jedinečné a nezastupitelné poslání. Vnášejí do lidského společenství to, co každý člověk nutně potřebuje, aby měl šťastný a kvalitní život zde na zemi a věčný život v Božím království. Proto nám Pán Ježíš naléhavě připomíná: „Vy jste sůl země.“

Stanislav Kaczmarczyk

Vyplouvání

Zvuk flétny
a kapek deště
oponu zvedá
v té písni o životě

I my zvedli
pohár k ústům
kotvy své samoty
nechali jsme u přístavu

Dva páry lidských dlaní
prosí tě nyní o vedení
Doplout chceme
k tobě

Dana Krausová

Reakce čtenářů

Ještě k článku „Mimořádná výzva“

V Kostnických jiskrách – evangelickém týdeníku č. 2/2017 (11. ledna 2017) Patrik Pospíšil a Petr Ryšavý reagují na článek Stanislava Kaczmarczyka „Mimořádná výzva“ v č. 33/2016. Vadí jim „jakési oslavné až triumfalistické závěry z osmivětého prezidentova vyjádření“, jejichž napsání a otištění považují za nezodpovědné.

Pisatelé zpochybňují prezidentovo čtení Bible, jeho právo citovat Bibli, a to proto, že jim vadí jeho postoje neslučitelné s tím, co hlásá, a tudíž mají obavy z vyprázdnění označení „křesťanský“. Uvažme, jestli v době invaze islámského fundamentalismu do Evropy prezident považuje za nutné nás vyzvat, abychom se vrátili ke křesťanským kořenům, nedlužíme tady společnosti jasnou výzvu k obrácení ke Kristu my, kteří se považujeme za křesťany?!

Dále své znepokojení vyjadřují nad tím, že „lze beztrestně šířit mlhu polopravd, dezinformací a vytvářet tím dojem, že nic není, nic neplatí a že třeba odmítání solidarity je vlastně totéž co láska.“ Je tomu skutečně tak? Prezident opakovaně nabádá k ostražitosti v přijímání ilegálních narušitelů hranic a k pomoci uprchlíkům z válečných oblastí v zemích nejblíže jejich domovině. Když na pozadí vlny teroru islámského fundamentalismu připomíná „Bůh láska jest“ a povzbuzuje, abychom se k těmto kořenům opravdu vrátili, co je na tom špatného? Apoštol Pavel takové prohlášení nemohl očekávat ani od císaře Claudia, ani od císaře Nera, a přesto křesťany v Římě nabádá: „Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha… Vládcové jsou v Boží službě, když se drží svých úkolů…“ (Ř 13,1-7). Timoteovi připomíná: „Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímluvy, díkůvzdání za všechny lidi, a za vládce a za všechny, kteří mají moc, abychom mohli žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti. To je dobré a vítané u našeho Spasitele Boha, který chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu. Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas“ (1 Tm 2,1-6).

Vraťme se ke kritizovanému článku! Farář Kaczmarczyk se odvolává na internetovou zprávu „iDNES.cz“ z 28. září 2016 a v následujícím odstavci čtyřikrát zmiňuje prezidenta s oceněním jeho odkazu na Písmo svaté. Pána Boha – Ježíše Krista s různými atributy zmiňuje 39 krát. V článku je tedy jednoznačně vyvýšen Kristus, nikoli prezident. Vadí toto dnes ve svobodné zemi v církevním tisku, „hlásícím se k odkazu české reformace“? Pro autory reflexe „je to dvojnásobně znepokojivé“. Nemělo by nás však znepokojovat, že z veřejných sdělovacích prostředků je evangelium zcela vytěsněno náboženským synkretismem všech možných kultů? Kolik dětí a mladých lidí ví něco o spasení v Kristu? Je tedy nutné ještě umlčet i toho, kterého kdysi chtěla ve zvěstování evangelia umlčet StB, přestože za jeho zvěstí stojí zodpovědné jednání a bohaté ovoce celoživotní služby?

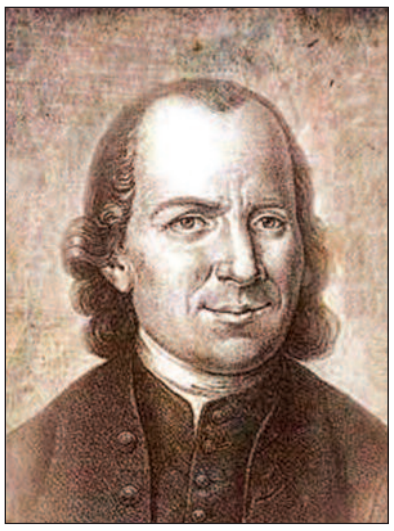
Komunisté chtěli faráře Kaczmarczyka odepsat tím, že mu v roce 1974 odňali souhlas k výkonu duchovenské služby na téměř deset let a stále ho bedlivě sledovali. Podle Archivu bezpečnostních složek MV – 1. odd. OaVS a v něm uloženého Záznamu č. 75154 ze dne 7. 3. 1989 je patrno, že byl do poslední chvíle totalitní vlády v naší zemi v hledáčku StB jako nežádoucí živel. Stojí v něm: „Pramen byl úkolován, … aby informoval věřící o činnosti duch. KACZMARCZYKA jak v minulosti, tak v současné době, čímž je jeho působení v Č. Těšíně zcela pro církev vyloučeno.“

Je nutno podotknout, že farář Kaczmarczyk byl nenáviděn tehdejším režimem vysloveně kvůli věrné a jasné zvěsti Kristova evangelia, která zaznívá i v závěru napadaného článku: „Nikdo není Bohu lhostejný! Bůh chce, aby všichni lidé byli věčně šťastní. Pro nás křesťany je tu však velmi náročný úkol: Vyřídit každému člověku v naší zemi Boží pozvání a Boží nabídku.“ A tato výzva je naléhavá stále.

Stanislav Piętak

Kristian David

zakladatel Ochranova, zvaný svými současníky též „moravský Mojžíš“

I když habsburská vítězná moc udělala po Bílé hoře všechno pro to, aby zcela vykořenila v českých zemích jakoukoli vzpomínku na časy zápasů o svobodu svědomí a náboženskou toleranci, i když její tvrdé zákony neúprosně vyžadovaly od dědiců učení Mistra Jana Husa bezvýhradnou poslušnost, i když zpustošenou zemi opustila právě pro svobodu svědomí téměř celá jedna čtvrtina jejích obyvatel, milovaný odkaz otců měl příliš silné kořeny, a byl-li násilně umlčen, potom často jen zdánlivě. Národ se učil žít dvojí tváří, učil se klamat silnějšího nepřítele. Když nesměl svobodně, četl tedy tajně, za zavřenými okenicemi, i Bibli kralickou i zakázané spisy Komenského a předával dál po svém štafetu vlastního poznání synům a vnukům. Mnozí z těch, kteří zůstali ve vlasti, zakusili, že i přetvářka může být východiskem pro čas útlaku a bezpráví. Zakusili však také její ponížení, její hořkost a tíhu. Stala-li se nesnesitelnou, hledali i oni útěkem záchranu v cizině. A tak se exilové utrpení, započaté direktivními vymezeními v roce 1627, přenášelo v nových podobách do dalšího století českých dějin.

Jedním z utečenců-vystěhovalců, jejichž jméno se vepsalo do historie, je tesař Kristian David, narozený 17. února 1692 v Ženklavě u Nového Jičína. Na jaře 1722 stanul na panství hraběte Mikuláše Ludvíka z Zinzendorfu a Pottendorfu v Horní Lužici, aby zde vydal svědectví o utrpení spolubratří žijících na Moravě a patřících dosud ke zbytkům staré, kdysi slavné Jednoty bratrské. Bohatý, zbožný hrabě nabídl bez váhání svou pomoc. Již 17. června 1722 na jeho pozemcích na místě Hutberg, nedaleko hraběcího sídla Berthelsdorfu na cestě z Lubavy do Žitavy, porazil Kristian David první strom ke stavbě obydlí pro přistěhovalce z Moravy. Zbožný správce panství Hertz podává v dopise do Drážďan svému pánu tuto dochovanou zprávu: „Bůh dej, aby na Hutbergu město zbudováno bylo, jež by nejen pod ochranou Páně (Herrn Hut) stálo, ale jehož obyvatelé by i na stráži Páně (Herrn Hut) stáli…“ Tak dostalo toto místo darované svobody své jméno Herrnhut, což česky znamená Ochranov. Vešlo později svou výraznou existencí do světových náboženských dějin, neboť právě zde byla obnovena stará Jednota bratrská se svým svérázným odkazem prakticky žité víry, se svými přísnými církevními řády i se svou obětavou, rozvětvenou misijní činností spojenou s úsilím o šíření vzdělanosti a hospodářského rozkvětu.

Kristian David proslul jako věhlasný kazatel a neohrožený, obětavý misionář. Nejznámější z mnoha uskutečněných misijních cest se stala jeho opakovaná misie v Grónsku. Prostý tesař zde nejen stavěl domy, ale naučil se i grónsky, aby mohl kázat slovo Boží, a vydatně se spolupodílel také na složité výstavbě nového kostela, který nakonec sám slavnostně otevřel a posvětil v přítomnosti asi 300 místních obyvatel. Bratrská obec v Grónsku pokračovala ve své požehnané činnosti až do roku 1900, kdy byla předána do správy dánské státní církve.

Ucelený obraz pozoruhodné osobnosti zakladatele obnovené Jednoty bratrské podává zdařilá, velmi podrobná, věcná a zároveň svěží a čtivá monografie Edity Štěříkové Christian David, vydaná v roce 2012 občanským sdružením MORAVIAN, které jako Historicko-vlastivědná společnost v Suchdole nad Odrou střeží a pečlivě uchovává vzácné stopy statečných Moravanů.

Milada Kaďůrková

K zamyšlení

Když přijde řeč na evropské hodnoty, politici začnou zeširoka o toleranci a lidských právech a o našem způsobu života, který si nesmíme dát vzít. Ovšem co to přesně znamená, náš způsob života, těžko říct; snad je řeč o moravském vínu, se kterým na billboardech tak rádi politici pózují, a třeba ještě o – dosaďme si sami – třeba o moravských klobáskách, se kterými se straničtí reprezentanti rovněž rádi fotografují a taky ještě o naší specificky české zábavě. Jenomže ani tolerance ani mlhavě pojatá lidská práva, ani feminismus a ani ty naše české Babovřesky, s celou tou svojí srandou, jak se říká, nejspíše nejsou tou myšlenkou, pro kterou by stálo za to zemřít, nejsou dokonce ani ideou, pro kterou by stálo za to žít.

Zdá se mi, že důvod je paradoxní: naše Evropa nebere vážně fakt vlastní smrti. Vědomí smrti a vědomí smyslu, myslím, jsou spolu propojeny. Naše civilizace, která si za svůj cíl vytkla štěstí a to, aby si člověk konečně trochu užil, civilizace oplývající i na zpravodajských serverech recepty, jídlem a sexem, v obou případech tak a nebo ještě i jinak, a péčí o zdraví a sportem a zábavním průmyslem a vůbec vším, co podráždí nervová zakončení, a popisem, co ještě úžasného život přináší, tato civilizace zároveň a překvapivě vyniká dramatickým nárůstem depresí, pocitem ztráty životního smyslu, braním drog, voláním po eutanázii, asistovanými i neasistovanými sebevraždami, potraty a celkovým pohrdáním životem. Civilizace, která popírá fakt smrti, nebo se alespoň neobtěžuje na ni myslet, je civilizací eutanázie duše, po které přichází logicky eutanázie těla...

Naopak civilizace, která bere smrt vážně, je paradoxně civilizací života, která ví, že počet mých dnů na této Zemi je konečný a že se musím velmi snažit, abych je směnil za něco nadčasového.

***Marek Orko Vácha: Civilizace života? Ta, která bere vážně smrt** (úryvek)*

Vzpomínka brněnských na J. Veselého

Bratr farář Josef Veselý se narodil v roce 1914 v Kroměříži. Datum narozenin si v našem brněnském sboru velmi dobře pamatujeme; za posledních 8 let se stalo pro nás s nadsázkou jedním ze svátečních dnů církevního kalendáře. V neděli připadající nejblíže k datu 9. března jsme si vždy připomínali jeho narozeniny – navenek sice spíš neformálně, ale vždy s radostí a pocitem jisté slavnostnosti a neopakovatelnosti tohoto okamžiku. Nabízí se myšlenka, že nás k tomu vedla neuvěřitelná dlouhověkost pana faráře spojená s jeho dokonalým duševním zdravím – ano, ale to samotné by nestačilo. Bratr farář byl po dobu téměř 40 let aktivním členem sboru Brno I, snažil se co nejvíc dělit se se svým blízkým i celocírkevním okolím o své zkušenosti, poznatky, nápady - o vše, co mu bylo během dlouhého života darováno a co mu bylo umožněno poznat a nalézt v evangeliu. Byla to taková farářská služba třetího věku s citlivým nevměšováním se do služby povolaných farářů sboru. Bezprostřední odměnou nám při těchto (pro nás slavnostních) bohoslužbách byla kázání, která pro nás bratr farář vždy na tuto neděli připravoval - až do roku 2013 je sám přednášel z kazatelny Betlémského kostela, od roku 2014 je četla sestra farářka Olga Tydlitátová.

Curriculum vitae z pohledu počtu zastávaných pracovních (nebo spíš služebních) pozic je neobvykle stručné: po ukončení studia teologie 2 roky vikariát v Brně, 40 let služba v Jilemnici, 36 let penze v Brně – tuto výjimečnou stálost si můžeme vyložit tak, že bratr farář chápal své pracovní a životní zařazení vždy jako opravdové poslání – i ta penze byla pro něj určitou formou služby.

Po studiu bohosloví v Praze, v Edinburghu a v Paříži zahájil bratr farář Josef Veselý svou kazatelskou a pastýřskou službu 1. září 1938 (v tehdy ještě nerozděleném brněnském sboru) jako vikář pod vedením faráře Viktora Hájka

– ještě předtím se brněnskému sboru představil 4. července na kazatelně Betlémského kostela. Své první dopolední nedělní bohoslužby v Betlémském kostele a v Blahoslavově domě vykonal 6. listopadu (v té době se v brněnském sboru konaly v neděli dopoledne pravidelně dvoje bohoslužby – v ½ 9 v Betlémském kostele a v 10 h v Blahoslavově domě, v 17 h (19 h) potom ještě odpolední bohoslužby v BD), 20. listopadu 1938 byl ordinován zde v Blahoslavově domě seniorem Jadrníčkem. V Betlémském kostele svou službu církvi 4.7.1938 zahajoval, po 75 letech 10.3.2013 na stejnou kazatelnu vystoupil naposled.

Na začátku roku 1941 byl bratr farář Josef Veselý na přání synodní rady zvolen vikářem jilemnického sboru – jilemnický sbor spravoval 40 let až do konce roku 1980, poté se manželé Veselí přestěhovali do Brna – zdaleka ovšem ne jen na odpočinek, jak by měla naznačovat poslední položka pracovního životopisu – penze.

S manželi Veselými jsme se od té doby pravidelně potkávali ve společenství sboru Brno I a s vděčností přijímali jejich službu i samotnou přítomnost (s paní farářovou Milenou Veselou jsme se vídali až téměř do konce roku 2010 – 11. prosince 2010 jsme se s ní loučili zde v Blahoslavově domě). Bratr farář se aktivně zapojil do života a správy sboru jako člen staršovstva, podle potřeby vypomáhal nadále jako kazatel (nejčastěji ve sboru, v Silůvkách nebo v kazatelské stanici v Rychmanově) a také při sborových setkáváních. Pokud to považoval za potřebné, neztrácel čas a sám se postaral o rozšíření nabídky sborových činností – vedl např. dlouholetý hojně navštěvovaný cyklus vzdělávání s podrobným výkladem církevních dějin. Mnohokrát taky vystoupil s přednáškami, ve kterých nám přibližoval evangelium. Až do dneška můžeme stále v církevním tisku sledovat (např. ve vydání KJ z 11. ledna) úvahy, rozbory, ponaučení a výklady pevně stojící na biblických základech – všechno zažité a ověřené dlouholetou aktivní službou v církvi – tak dlouholetou, jaké se málokomu jinému zatím dostalo.

Jako každý rok i letos jsme byli připraveni požádat bratra faráře o kázání, které by bylo přečteno v neděli 12. března v našich kostelech - při příležitosti jeho narozenin jsme mu vždy přáli klidné a spokojené dny v rodinném kruhu i v kruhu církve s prosbou k našemu Pánu o ochranu s přídělem životní síly a přiměřeného zdraví. Věříme, že se mu takového požehnání plnou měrou dostalo.

Jsme dnes zarmouceni ale naplněni vděkem a poděkováním našemu Pánu, že nám bylo umožněno strávit tolik času v blízkosti manželů Veselých - jsme smutní, ale jsme v naději očekávání dobrého příštího.

Václav Matoulek

Blahoslavův dům, 20. ledna 2017

Existuje Bůh???

Pokračování ze str. 2

Vezměme si například obyčejné slepičí vajíčko. Má v sobě bílek a žloutek, kryté skořápkou. Na obsahu vajíčka si můžeme po jeho usmažení pochutnat. Když slepice vajíčko po tři týdny zahřívá vlastním tělem, vyklube se z něho malé kuřátko.

V oplodněném žloutku je ukryta genetická informace, která je nezbytnou podmínkou pro započetí vývoje nového jedince. Bílek zde slouží jako ochranné prostředí, které zabraňuje poškození vajíčka, a současně vyživuje zárodek. V bílku a žloutku je tedy zašifrováno tajemství života a zároveň geniální program, podle kterého se z těchto dvou součástí vyvine živé kuřátko.

Vy ateisté věříte, že vajíčko vzniklo vývojem z neživé hmoty. Jste přesvědčeni, že z mrtvé hlíny se postupně vytvořil zázrak života a geniální program, který je ve vajíčku.

Vyzývám vás, ateistické vědce, abyste ve svých moderních laboratořích prostřednictvím svých úžasných znalostí a schopností vytvořili alespoň jedno, jediné slepičí vajíčko, které bude mít ve svém bílku a žloutku zakódován geniální program vzniku a vývoje nového jedince tak, aby se z něho po třech týdnech zahřívání vyklubalo živé kuřátko. Pokud toho nejste schopni, pak je to důvod k zamyšlení, zda svým postojem vlastně nepřiznáváte, že mrtvá hmota byla už v daleké minulosti schopnější a moudřejší než současný vědecký svět, elita lidstva.

Nevím, zda jste se někdy vůbec zamysleli nad tím, že každá živá buňka v sobě obsahuje „zázrak života“ a „geniální program“. Když si uvědomíme, kolik je druhů rostlin a každé semínko rostliny má v sobě jiný program, podle kterého rostlina už tisíce let roste, tak žasneme. Když si uvědomíme, kolik je druhů živočichů, ptáků a zvířat a každá zárodečná buňka má v sobě jiný program, podle kterého živočichové, ptáci i zvířata vyrůstají a žijí, pak jsme plní úžasu. Klademe si otázku: Kdo vytvořil ten nekonečný počet originálních živých buněk, kdo vymyslel pro každou buňku jiný originální program?

Připouštíte snad, že ten zázrak života vytvořila mrtvá hlína, anebo že vznikl sám? Možná se domnívám, že každá živá buňka se naprogramovala sama, anebo si myslíte, že ji naprogramovala mrtvá hlína? Nejvýznamnější vědci do dnešního dne zcela nepochopili zázrak života v buňkách. Uznáváte tedy, že mrtvá hmota byla schopnější, nežli vy, když vytvořila zázrak života a geniální program pro každou živou buňku nepřeberného množství nejrůznějších živých tvorů.

Stanislav Kaczmarczyk

Dokončení příště

Inzerce

Pronajmu atypický byt 2+1 (85m²) na Dobříši, v RD, u náměstí, pouze zájemcům z ČCE.
Od konce února 2017.
Samuel Hejzlar, tel.: 603 578 108.

č. 1

Pozvánka

Mladý člověk na cestě k vědomému uchopení krajiny a k ekologickému myšlení je téma besedy, k níž zve Ekologická sekce České křesťanské akademie na úterý 14. února 2017 od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

Mgr. Ondřej Ševčík, středoškolský profesor přírodovědných oborů, bude hovořit o svých bohatých zkušenostech s ekologickou výchovou studentů.

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

6/2017

15. února 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
1. března 2017

Z obsahu

* *O hříchu předběžně*
* *Pověření shůry*

Poselství k neděli Sexagesimae

(60 dnů před Velikonocemi)

„Charakteristika Božího slova“
Židům 4,12–13

Slova, slova, slova... Kolik jich za den vyslovíme, kolika z nich někoho potěšíme anebo také zraníme. Slovo je mocný nástroj, i když zprofanovaný. Čemu máme věřit z toho, co slyšíme a čteme? Boží slovo je úplně jiné. Ostré jako meč. To, co o nás řekne Bůh, je totiž pravda pravdoucí. On vidí až na dno naší duše. Nemůžeme před ním nic zaretušovat, překrýt úsměvem nebo lichotivými řečmi. Bůh ví. Možná proto se mnoho lidí kontaktu s Bohem vyhýbá. Nechtějí pravdu o sobě slyšet. Nechtějí si přiznat, jací doopravdy jsou. A nechtějí si připustit, že jednou všechno vyjde najevo. Člověk byl stvořen jako tvor zodpovědný – bude se totiž Bohu zodpovídat. Ale to nás přece nečeká až na konci. Bůh chce, abychom „odpovídali“ už teď na jeho volání, napomínání, na jeho pokyny. Abychom odpovídali vírou, nadějí a láskou.

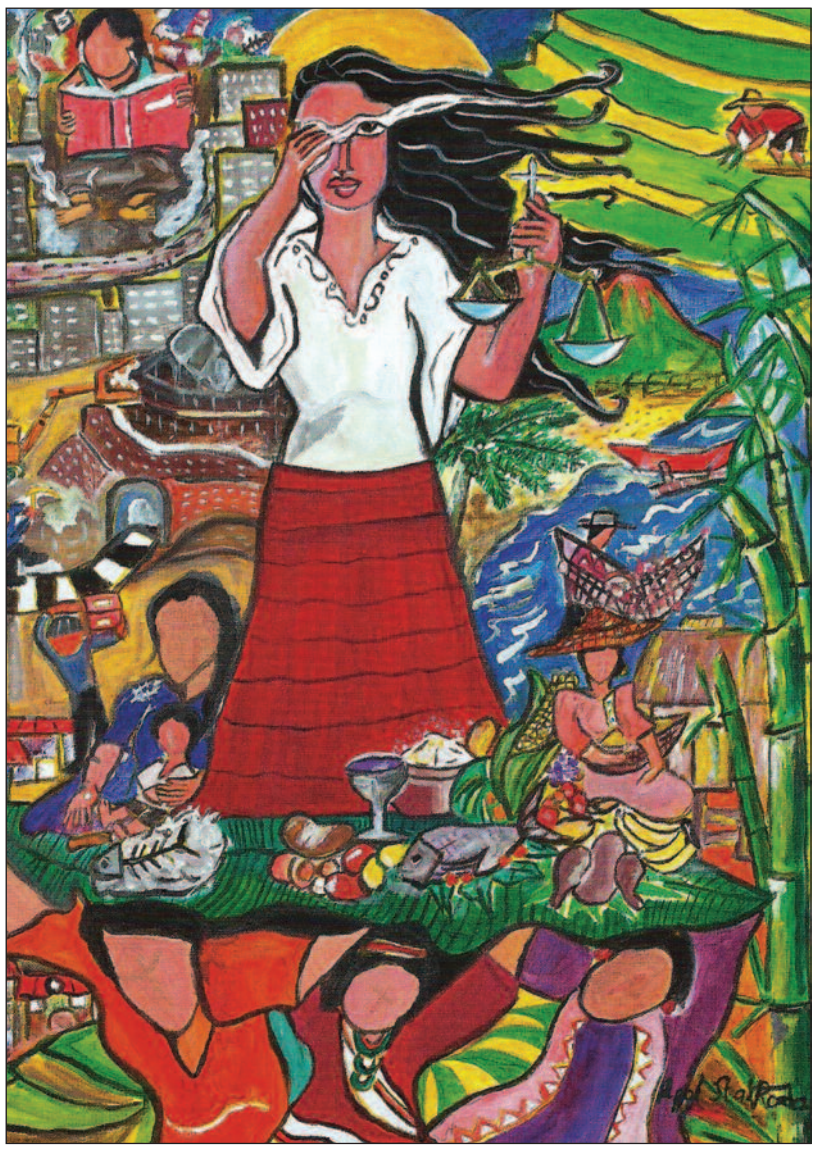
Na dně naší duše ale Bůh najde třeba i to, co jsme se snažili udělat dobře, a nepovedlo se to, nebo to nikdo neviděl a neocenil. Boží slovo nechce člověka deptat, ale chce mu dát správnou orientaci, správný náhled na život a svět, na to, co má smysl a hodnotu. Boží slovo nás nenechává v klidu, a to nám právě někdy vadí, protože my chceme především klid a pohodu.... Ale také nás nestraší, nýbrž nabízí směr dobrého života. A k tomu právě patří zodpovědnost. Vědomí, že jsem na světě z Božího rozhodnutí a že tu mám nějaký úkol. Nemám svůj čas promarnit.

Nemyslím, že zrovna vy, čtenáři Kostnických jisker, jste pohodlní sobci. Ale člověk může někdy marnit čas i velmi „zbožně“. Když se pořád ptá, jestli už udělal dost, aby ho Pán Bůh měl rád. Nebo když nedokáže přijmout, že i věci těžké a nepříjemné mohou být k dobrému. Když se lituje. A když lpí na tom, čeho dosáhl (naše tituly!), když se nedokáže vzdát svých milých věcí, svého prostředí (jak obrovský problém je odejít do domova seniorů!), když se stává tyranem těch nejbližších, protože chce, aby se mu sloužilo způsobem, který je mu milý, ale vyčerpává ty, kteří mu slouží.

Boží slovo nás vždycky znovu staví pod Boží autoritu a ptá se: Je Bohu milé to, jak žiješ, jak přemýšlíš? Může přitakat k tomu, co děláš?

Nakonec budeme stejně překvapeni. Budeme se zodpovídat, ale zároveň víme, že u toho vypovídacího řízení bude také náš advokát. A ani poté, co vyjde najevo i to, co jsme celý život skrývali, se nás Ježíš Kristus nevzdá. Je náš zastánce a zachránce. Ten tvrdý text o Božím slovu jako meči totiž pokračuje slovy: *„Máme přece mocného Velekněze... přistupme směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a nalezli milost a pomoc v pravý čas“* (Žd 4,14-16).

Ester Čašková
farářka sboru ČCE
Praha 2 - Vinohrady

Rowena Laxamana - Sta. Rosa: Pohlednice k letošnímu setkání SDM

Pavel a boj o jednotu církve

V prvotní církvi existovaly různé tendence, které hrozily rozbít její jednotu, ale nikdy nezvítězily. Církev nikdy neztratila vědomí jednoty, i když v ní existovaly různé sbory - třeba ty nové, které se duchovně neorientovaly podle Mojžíšova zákona a těm starým se musely jevit jako neodpovědné. Ty nové povstaly z misijní práce apoštola Pavla, avšak právě on vyhlašoval Jeruzalém za matku všech sborů, nových jako starých.

O starých původních Dvanácti apoštolech učil, že oni svým svědectvím o vzkříšení Krista založili církev. Na tom nic nezměnil Pavlův spor s nimi o svobodu jeho evangelia od zákona. Ten spor skončil tím, že Pavel a Barnabáš si podali ruce s Petrem, Jakubem a Janem na stvrzení dohody: oni půjdou mezi židy, Pavel s Barnabášem mezi pohany. Když si srovnáte Pavlovo vylíčení tohoto sporu v 1. a 2. kapitole listu Galatským s Lukášovým vylíčením v 15. kapitole Skutků, zjistíte rozdíl: obrazu církve ve Skutcích apoštolů nebudete moci tak důvěřovat, jako obrazu Pavlovu, který je také starší a pochází z vlastní Pavlovy ruky.

Ti staří apoštolové se naprosto

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Kolem mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze je opět dusno

Na www.christnet.eu byl zveřejněn článek Martina Vaňáče “Podvodem ke smíření?” Autor v něm vysvětluje, jak pátral po smyslu osobního dopisu kardinála Duky, kterým se obracel na představitele církví ohledně mariánského sloupu. S odkazem na vstřícnost katolické církve vůči církvím nekatolickým v rámci vyrovnání majetkových křivd se v něm dovolával velkorysosti a žádal, *„aby představitelé nekatolických církví dokázali deklarovat, že tuto záležitost nevnímají kontroverzně a jsou ochotni obnovu sloupu umožnit“*. Dopisem se zabývala i ERC. Její v podstatě kladné stanovisko navržené řídícím výborem však nebylo schváleno, proto valné shromáždění přijalo usnesení, kde je uvedeno: *„Ekumenická rada církví v ČR usnesením 13. Valného shromáždění nepřijala společné stanovisko k dopisu kardinála Duky jednotlivým církvím ze dne 22.9.2016 ve věci obnovení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí a jako vrcholný orgán ERC doporučuje jednotlivým členským církvím, aby se k tomuto dopisu kardinála Duky vyjádřily samostatně.“*

Martin Vaňáč navštívil starostu Prahy 1 Oldřicha Lomeckého, který potvrdil, že řadu let nechtěl dát souhlas k něčemu, co by ještě více rozdělovalo současnou společnost. Koncem roku 2016 ho však navštívil kardinál Duka a on změnil názor. Byla prý splněna jedna z jeho podmínek, že obnova sloupu už nebude společnost rozdělovat a ostatní církve proti ní nebudou aktivně vystupovat. V podkladech k tomuto rozhodnutí však měl mj. neschválené stanovisko ERC a kladné vyjádření Církve československé husitské. Ve skutečnosti však šlo o vyjádření prof. Zdeňka Kučery o vztahu CČSH k mariánské úctě z 18. října 2016. V úvodu bylo uvedeno, že ho sepsal na vyzvání Petra J. Řehoře. Zajímavostí může být, že Petr J. Řehoř je kancléřem českého velkopřevorství Řádu sv. Lazara Jeruzalémského, který se aktivně zasazuje za obnovu sloupu a prof. Kučera byl 11. prosince 2010 přijat za společníka řádu. CČSH se přitom zcela jasně několikrát vyjádřila, že je proti obnovení sloupu. Stejně tak se vyjádřila ČCE i další církve. Není těžké si domyslet, komu takový způsob jednání může prospívat.

(red)

Světový den modliteb letos představí Filipíny

Modlitební setkání Světového dne modliteb, která se pravidelně konají první pátek v měsíci březnu ve více než 170 zemích celého světa, mají společné poslání: poznávat - modlit se – konat (pomáhat). Tak například loni připravily liturgii ženy z Kuby a jen u nás se na shromážděních Světového dne modliteb vybralo tolik peněz, že bylo možné zaslat 3000 eur na pomoc kubánským ženám a dětem.

Letos představí Filipíny - zemi, která má jeden z největších populačních nárůstů z celého světa. Dnes má přibližně 100 milionů obyvatel a v jejím hlavním městě Manile žije víc lidí než v celé České republice. Na Filipínách se mluví 120-170 jazyky, společně s různými dialekty je jich až 300. Národní jazyk filipínštinu, jejímž základem je jazyk Tagalog, se vláda snaží upřednostňovat od roku 1930. Oficiálním jazykem pro komunikaci je však angličtina.

Náboženské složení historicky ovlivnila španělská nadvláda. Filipíny a Východní Timor jsou jedinými zeměmi v Asii, kde se přes 90 % obyvatel hlásí ke křesťanství. Převažují římští katolíci. Dále jsou zde protestanti a Nezávislá filipínská církev (katolická církev nezávislá na Římu). Filipínci nepřijali ve větší míře hinduismus ani buddhismus. Buddhisté a animisté jsou zastoupeni v malém počtu. V 15. století se z Bruneje začal na Filipíny šířit islám. Nepřekonal však španělský vliv a křesťanství. Muslimové žijící převážně na ostrově Mindanao a souostroví Sulu reprezentují asi pětiprocentní menšinu. Společně s Vatikánem zůstanou Filipíny patrně jedinou zemí na světě, kde nejsou povolené rozvody. Brání tomu silný tlak Římskokatolické církve, a to přesto, že by schválení zákona o rozvodech podpořilo zhruba 60 % Filipínců.

Specifickým problémem Filipín je užívání drog, jejich pěstování a distribuce. Současný prezident Rodrigo Duterte slíbil už ve své předvolební kampani, že nechá zlikvidovat tisíce zločinců a zbaví zemi problémů s drogovým byznysem. Od července 2016 si válka s tímto zločinem vyžádala přes 2000 obětí. Organizace lidských práv prezidenta kritizují za množství vražd, 91 % Filipínců ho však podporuje.

Liturgii tedy letos připravily ženy z Filipín. Pokud se 3. března zúčastníte některého modlitebního shromáždění, dozvíte se o této vzdálené zemi a jejích problémech mnohem víc.

Helena Bastlová

Z církví doma i ve světě

Italská vláda podepsala s muslimy pakt o boji proti násilí

Zástupci muslimských obcí v Itálii 1. února podepsali s italským ministerstvem vnitra dokument, v němž se obě strany zavázaly bojovat proti všem formám násilí a proti terorismu. Text obsahuje také slib, že tradiční páteční modlitby muslimů v zemi budou v italštině, nebo do ní budou překládány, informovala tisková agentura ANSA.

"Je to velmi důležitý dokument, který zakotvuje v přítomnosti i v budoucnosti mezináboženský dialog. Můžeme být různých vyznání, ale všichni jsme Italové," zdůraznil po podpisu italský ministr vnitra Marco Minniti. Také italská muslimská konfederace pakt přivítala jako velmi důležitý v obtížné době, která je plná "islamofobních předsudků, mýtů o střetu civilizací a mýtů o nemožnosti kompatibility západní kultury s islámskou vírou".

V Itálii žije podle odhadů asi jeden až dva miliony muslimů, z nichž většina jsou imigranti. Podle italského ministra vnitra dokument podepsali zástupci sdružení, která reprezentují nejméně 70 procent muslimských obcí v zemi. Ministr Minniti označil za velkou chybu, když někteří dělají rovnítko mezi imigrací a terorismem. Podle něj ale nelze říci, že neexistuje žádný vztah mezi přistěhovalectvím a terorismem. Ministr zároveň prohlásil, že mimo jiné atentát v lednu 2015 na redakci francouzského satirického týdeníku Charlie Hebdo ukázal, jak nedostatečná úroveň integrace vytváří škodlivé kulturní napětí.

podle ČTK

Výtěžek letošní Tříkrálové sbírky překonal 100 milionů korun

Obsah všech kolednických pokladniček Tříkrálové sbírky 2017 je úředně sečten. Výsledná částka koledy činí obdivuhodných 99,2 milionů Kč, spolu s DMS pak výnos poprvé překročil hodnotu sta milionů korun. To je o téměř 3 miliony více než loni. Výnos sbírky tradičně pomůže v České republice lidem v sociální nouzi, rodinám s dětmi v tísni, lidem s postižením či vážně nemocným, seniorům a dalším ohroženým skupinám obyvatel.

„Výsledek sbírky svědčí o veliké štědrosti našich spoluobčanů. Chci proto poděkovat každému, kdo do Tříkrálové sbírky přispěl," říká Lukáš Curylo, ředitel pořádající organizace Charita Česká republika. „Díky získaným penězům můžeme pomoci řadě jednotlivců a rodin, kteří se ocitli v obtížné životní situaci. Současně jsou pro nás závazkem, který musíme naplňovat účinným zmírňováním utrpení doma i ve světě," dodává Lukáš Curylo.

Rozdělení sbírky má přesná a neměnná pravidla: Téměř dvě třetiny (65 %) obnosu zůstanou v regionu, kde byly vykoledovány, a podpoří projekty místních Charit. Jen několik příkladů: Nákup automobilu pro terénní služby Oblastní charity Tišnov, podpora terénní pečovatelské služby pro seniory na Strakonicku, provoz a nákup sportovních pomůcek pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Střelka ve Dvoře Králové nad Labem, pořízení kompenzačních pomůcek a vybavení pro domácí hospicovou péči v České Kamenici, podpora seniorů prostřednictvím pečovatelské služby Matky Terezy v Ostravě, přímá pomoc sociálně potřebným na Zlínsku, podpora provozu Domova pro seniory sv. Jana Pavla II. ve Stříbře, nákup polohovacích postelí a lůžkovin pro 24hodinovou péči v Domu pokojného stáří v Libiši atd.

Dalších 15 % výnosu sbírky připadá na projekty diecézních charit (v západních Čechách např. na provoz Domova pro seniory Bor či Noclehárny Betlém v Chebu, na východě Čech např. podpora dobrovolnického centra, provoz skladu humanitární pomoci či přímá pomoc osobám v nouzi), 10 % výnosu sbírky je věnováno na humanitární pomoc a rozvojovou spolupráci v zahraničí (např. na podporu domácí péče v Moldavsku; z výtěžku je rovněž sestaven krizový fond pro řešení nenadálých humanitárních krizí), 5 % výnosu sbírky připadá na podporu projektů Charity Česká republika a zbylých 5 % výnosu pokryje v souladu se zákonem režii sbírky.

Letošní Tříkrálové sbírky 2017 se zúčastnilo kolem šedesáti tisíc dobrovolníků, zejména dětí ze škol, farností a skautských oddílů. „Tříkrálové skupinky letos koledovaly s téměř 22 tisíci pokladničkami. Skupinek koledníků je letos opět více než loni," říká hlavní koordinátor Tříkrálové sbírky Marek Navrátil. „Děkujeme všem malým i větším koledníkům za jejich obětavost a často i osobní statečnost, s jakou bojovali zejména s nepřízní počasí. Velké díky patří i vedoucím skupinek, koordinátorům a všem, kdo vytvořili příjemné zázemí, včetně všech ochotných pracovníků a pracovnic obecních a městských úřadů, nápomocných při úředním pečetění a otevírání pokladniček. Ani bez nich by se úspěšná akce nemohla uskutečnit," uzavírá Marek Navrátil.

zdroj: Charita ČR

V Plzni se v březnu uskuteční mládežnická konference UNIT

V Plzni se o druhém březnovém víkendu uskuteční mládežnická ekumenická konference UNIT. Akce se bude konat v prostorách Evangelické církve metodistické Maranatha. Konference s podtitulem "Nade všechno mějte lásku" je určena svým zaměřením pro mladé lidi. Na programu akce jsou promluvy, semináře, workshopy, společné chvály a modlitby. Pro návštěvníky bude také k dispozici poradensko-modlitební tým.

Mezi témata probíraná na seminářích patří: Zůstat v Boží lásce, Rodina a sexualita, Partnerská láska, Milovat bližního svého jako sám sebe, Povolání ke svobodě a další.

Jako vedoucí seminářů se představí katolický jáhen Elva Frouz, ředitel centra pro efektivitu ve vedení (Centre for Leadership Effectiveness LLC) Frank Zauflik, psycholožka Andrea Jarošová a pastor sborů Cesta života Petr Petrášek. Souběžně s akcí bude probíhat program pro děti – Dětská "minikonference" UNIT.

Konference začne v 17.30 h v pátek 10. března a potrvá do neděle 12. března. Podrobné informace a registrační formulář jsou uvedeny na internetových stránkách a na sociální síti Facebook.

http://unitos.cz

Pavel a boj o jednotu církve

Dokončení ze str. 1

shodli s Pavlem, že Pánem církve je živý Kristus, k němuž je otevřena nová cesta víry pro všechny. K této shodě došlo přesto, že první apoštolové nebyli teologové a nemohli chápat, ba ani vidět dosah rozdílů ve víře. Pavel, ač svou myšlenkovou bystrostí, pochopením Krista a víry v něho bude vždycky převyšovat každého člověka, podal si s nimi ruku ke společné práci.

Jeruzalémský sbor nebyl jediný, který vznikl před Pavlem. Takových sborů bylo víc v Sýrii, Palestině i v Římě, ale o jejich víře a životě víme málo. Pokud však jsou původu židokřesťanského, dopídíme se jistých podstatných známek, jimiž se budou lišit od sborů, které založil Pavel z pohanů. Jeruzalémský sbor si z počátku nebyl ani dobře vědom, čím se liší od židovské synagogy, od níž převzal presbyterní systém. Ten se však mohl prosadit jen omezeně, neboť v Jeruzalémě žil apoštol Petr a někteří z Dvanácti, kteří řídili sbor. Později se v Jeruzalémě stal vedoucí autoritou Jakub, bratr Páně. Mezi židokřesťanskými sbory získal Jeruzalémský sbor výjimečné postavení, které uznával i Pavel. Z toho zvláštního výjimečného duchovního postavení vyplynulo právo vybírat od ostatních sborů jakousi daň ve formě sbírky pro jeruzalémské chudé. Z toho, co víme o apoštolském koncilu, na němž Pavel musel tvrdě bojovat o nezávislost svých sborů, vysvítá, že byly ve hře dva různé koncepty církve: autoritářský a duchovní. Ten první se rád opíral o právní povinnosti, ten druhý je naopak zcela vylučoval. Chtěli bychom vidět, že Pavlův koncept (duchovní) zvítězil na celé čáře, ale skutečnost byla jiná. Staří apoštolové učinili vůči apoštolovi Pavlovi tři ústupky: Pavel bude tak jako oni pokládán za apoštola, jeho kázání, svobodné od zákona, bylo uznáno, že pochází od Krista a sbory, které založil, byly schváleny jako sbory Ježíše Krista.

Avšak trvalá opozice ukazuje, že židokřesťanští apoštolové nepochopili učení o Kristu, ani jeho pojetí církve. Zpečetěný mír nepřekonal úplně opozici. Pavel vyslovil souhlas s minimálním požadavkem apoštolů: daň chudým nebo svatým v Jeruzalémě. Zvláště druhý list Korintským svědčí, jak svědomitě ten závazek plnil. Uvedl dokonce svůj život v nebezpečí tím, že sbírku pro chudé přinesl do Jeruzaléma osobně. Jednota církve byla zachována, i když neměla dostatečný teologický základ. Proto opozice nesložila zbraně, až konečně kanonická legální, autoritářská koncepce církve zvítězila nad Pavlovou.

Dokonce vznikly spisy, přisuzované Pavlovi, které však podporovaly protipavlovskou koncepci církve, i když místy naopak z Pavla vycházely. Říkáme jim „pastorální", 1 a 2 Tm a Tt a Žd. Byly přijaty do Nového zákona, ale jsou dokladem, že Pavlova duchovní koncepce se z církve vytrácela.

Josef Veselý

Existuje Bůh ???

Dokončení z minulého čísla

Kdo z vás mi může ukázat továrnu, která se vyprojektovala a postavila sama? Jabloň je takovou továrnou na výrobu jablek. Pracuje zcela automaticky a produkuje velmi chutná jablka z vody, z hlíny a slunečních paprsků. Myslíte si snad, že jabloň se vyprojektovala sama a sama se také postavila? Dovedli byste navrhnout a realizovat nějaký strom na výrobu ovoce, který by pracoval automaticky jako jabloň a produkoval tak skvělé a chutné plody, jako ovocné stromy? Mohla mrtvá hlína vyprojektovat jabloň a všechny ovocné stromy? Pokud tomu tak není, kdo tedy navrhl všechny ovocné stromy?

Jistě jste už viděli pumpu na vodu. Ukažte mi pumpu, která se vymyslela a vyrobila sama. Lidské srdce je skvělou pumpou. Každý den přečerpá u dospělého člověka 5 až 7 000 litrů krve, při těžké práci nebo náročném cvičení přečerpá až 5 krát více krve v průběhu dne. Během 50 let přečerpá srdce 180 milionů litrů krve. Pracuje automaticky a u mnohých lidí bez jediné opravy v průběhu celého života. Ukažte mi podobnou pumpu, kterou vymyslel člověk, aby pracovala 80 let bez opravy, bez přerušení a zcela automaticky. Myslíte, že ta pumpa srdce se vymyslela a vytvořila sama? Dovedli byste podobnou pumpu vymyslet?

Kdyby vám někdo tvrdil, že se Třinecké železárny vyprojektovaly a postavily samy, jak byste na toto tvrzení reagovali? Jistě byste řekli: Je to nesmysl. Kolik vzdělaných inženýrů je vymýšlelo a pak stavělo. Co myslíte, že je složitější a geniálnější – lidské tělo nebo Třinecké železárny? Genialita lidského těla je nesrovnatelně větší než Třinecké železárny. Myslíte si snad, že lidské tělo, ve kterém je mnoho geniálně vytvořených orgánů, které pracují zcela automaticky se vymyslelo a vytvořilo samo? Dovedli byste vymyslet žaludek, aby automaticky zpracovával pokrm, dovedli byste vymyslet oko, aby vidělo, dovedli byste vymyslet mozek, aby myslel a tvořil? Myslíte si, že tyhle geniální orgány se vymyslely a vytvořily samy, anebo je vymyslela mrtvá hlína?

Jeden z nejvýkonnějších superpočítačů v současnosti, BlueGene od IBM, disponuje výkonem 92 trilionů operací za sekundu a osmi terabajty operační paměti. To je 413 krát nižší výkon a 481 krát méně operační paměť, než by potřeboval počítač soudobé konstrukce, aby se výkonem vyrovnal lidskému mozku. „Lidský mozek je mnohosetkrát výkonnější než nejlepší superpočítač." (*Zdroj: http://technet.idnes.cz/lidsky-mozek-je-mnohosetkrat-vykonnejsi-nez-nejlepsi-superpocitac-1 1 0-/tec*)

Vajíčko ženy a spermie muže – tyto dvě buňky, které se spojí, mají v sobě dokonalý program pro celé tělo člověka, pro všechny orgány v lidském těle i pro lidský mozek. Kdo naprogramoval všechny orgány lidského těla a kdo vložil ten super-geniální program do dvou maličkých buněk? To se udělalo samo, anebo to naprogramovala mrtvá hmota? Stále tvrdíte, že to všechno vzniklo „vývojem". Už jste viděli počítač, který se sám „vyvinul", vytvořil a sám naprogramoval? Když nedovede „vývojem" vzniknout počítač a sám se „vývojem" naprogramovat, jak mohly vzniknout „vývojem" dvě geniální buňky, ve kterých je nejen program pro dokonalé tělo člověka, ale také zázrak života?

Živá příroda je tak geniální, že ji všichni obdivují. Žádný geniální člověk není schopen vytvořit ani jednu živou buňku. Myslíte, že živé buňky vytvořila mrtvá hlína, anebo se vyprojektovaly a vytvořily samy? Stále platí moudré konstatování: Každé dílo vydává svědectví o svém tvůrci.

Živá příroda vydává jasné svědectví o svém Tvůrci. Život i program v buňkách je geniálním dílem „duchovní bytosti", kterou je Pán Bůh. Celá živá příroda, každé semínko, každá živá buňka vydává svědectví o svém geniálním Tvůrci, kterým je náš Stvořitel.

Pán Bůh nám zjevil také všechno potřebné o sobě v Bibli, kterou napsali lidé, kterým se Bůh zjevil a ke kterým mluvil. Pán Bůh nám v Bibli zjevuje také tři důležité skutečnosti:

1. Že nás lidi geniálně stvořil a velmi nás miluje;
2. Že nás stvořil pro věčnou existenci; ve věčnosti jsou dvě možnosti: život s Bohem ve věčné blaženosti a radosti, anebo existence bez Boha v propasti zoufalství a beznaděje; každý člověk má svobodnou vůli a sám se rozhoduje, kde chce prožívat věčnost; poslal k nám Ježíše Krista, který nám řekl plnou pravdu, připravil pro nás místo v Božím království lásky a věčné blaženosti; Kristus zaručuje každému, kdo si ho zvolí za svého Průvodce životem a bude mu cele důvěřovat, místo v Božím království lásky a radosti. Tam budou lidé věčně šťastnými.

Přeji vám, abyste si zvolili Krista za svého Průvodce a patřili také k těm věčně šťastným lidem.

V Bibli je také napsáno: „Ne my jsme si zamilovali Boha, ale on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy."(1 J 4,10)

Stanislav Kaczmarczyk

V LESE

Sestup níž
s každým stromem jdi pít
vodu živou

Nestav je do zástupu
každý nese svou tvář
jen žízeň je pojí

Neviditelnou rukou
vodu ti podá
nehnutě
tiše
vytrvale

Moucha kreslí ti svatozář
jakoby tě znala
sama sebe přesvědčuje

Do ticha křídly
zašeptá
pár tónů pták
Jeho jméno jsi přeslech

Chci ti tu krásu dát

Dana Krausová

Tolerance v Novém zákoně 1

Chceme se zamyslet nad tolerancí Ježíše Krista a jeho apoštolů. Co je tedy tolerance?

Příruční slovník naučný uvádí tuto definici: „Tolerance je snášenlivost k odlišnému mínění, názorům někoho, zvláště politickým nebo náboženským."

Wikipedie uvádí následující definici: „Tolerance (z latinského slovesa tolerare, snášet, strpět) znamená česky snášenlivost, tj. ochotu, schopnost případně možnost přijímat či snášet něco samo o sobě spíše nežádoucího nebo nepříjemného."

Abychom pochopili Ježíše Krista a jeho apoštoly, uvedu nejprve příklad z oblasti medicíny. Jsme velmi vděční odborníkům, kteří objevili viry a bakterie, které způsobují lidem mnoho utrpení a mnohdy i smrt. K nim patří Louis Pasteur, který došel k závěru, že všechny nakažlivé choroby jsou způsobeny živými organismy (mikroby), choroboplodnými zárodky, které vnikly do těla a tam se rozmnožily. Pasteur vytvořil základy aktivní imunizace jako metody preventivního očkování proti nakažlivým chorobám. Zachránil život mnohým lidem.

Mohou být lékaři v současné době tolerantní vůči mikrobům – virům a bakteriím, které ničí lidem zdraví a mnohé usmrcují? Lékař, který by toleroval u pacientů viry neštovic, žloutenky, AIDS, zánětu mozkových blan a také by toleroval bakterie cholery, tyfu, tetanu, moru a jiných nemocí, by přivedl mnohé pacienty na hřbitov a dostal by se jistě do vězení. Tak jako Pasteur došel k závěru, že infekce virů a bakterií ohrožují lidstvo a lékaři musejí vést s nimi nekompromisní boj, tak je tomu i v duchovní a mravní oblasti v životě člověka.

Život lidí na zemi ohrožují nejen viry a bakterie, které ničí tělo; v lidech jsou mnohé viry-hříchy, které ničí jejich charaktery, mravní hodnoty a vztahy mezi lidmi. Působení virů v oblasti mravní má děsivé následky: nenávist mezi lidmi, zločiny, vraždy, rozbitá manželství, nešťastné rodiny a přeplněná vězení.

Pán Ježíš Kristus přišel k nám, aby nám lidem odhalil zdroj veškerého zla, které ničí lidem život na zemi a oddělují lidi ze společenství s Bohem, ale především proto, aby připravil pro nás záchranu. Příčinou veškerého zla je duchovní a mravní infekce zla, kterou všichni lidé dědí. Bible tuto infekci nazývá hříchem. Kristus přišel také jako geniální Lékař, který připravil lék proti veškeré infekci zla. Kdo se svěří do jeho odborné péče a plně mu důvěřuje, prožívá zázrak uzdravení.

Pán Ježíš odhaluje v Bibli velké množství duchovních virů, které lidem ničí život. Uvedu citáty ze slovenského ekumenického překladu, který je přesnější: *Zvnútra, totiž, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstva, krádeže, vraždy, cudzoložstvá, chamtivosť, podlosť, podvody, neviazanosť, závistlivé pohľady, rúhania, pýcha, pochabosť.*" (Mk 7,21-22) *„Či neviete, že nespravedliví nebudú dedičmi kráľovstva Božieho? Nemýľte sa! Ani smilníci, ani modlosluţebníci, ani cudzoložníci, ani homosexuáli a ich súložníci, ani zlodeji, ani lakomci, ani opilci, ani rúhači, ani vydierači nebudú dedičmi kráľovstva Božieho.*" (1 K 6,9-10)

Ježíš Kristus jako Lékař duší a mezilidských vztahů je ke všem virům-hříchům, které ničí život člověka, naprosto netolerantní a vede s nimi nekompromisní boj. Každého člověka velmi miluje, má maximální soucit s každým trpícím a infikovaným člověkem a připravil všechno pro jeho záchranu. Člověk se však musí rozhodnout, zda chce být z infekce zla vyléčen a zachráněn pro nový a kvalitní život a svěřit se s plnou důvěrou do jeho odborné péče. Ježíš Kristus je v duchovní a mravní oblasti jediným skvělým Odborníkem a opravdovým Zachráncem. Tak jako Pasteur pomohl mnohým lidem, tak i Kristus pomohl již milionům lidem na této zemi. Jeho přístup k lidem, kterým infekce zla ničila život, byl nejen tolerantní, ale přímo vstřícný.

Uvedu tři příklady. Zákoníci a farizeové přivedli k Ježíši ženu přistiženou při cizoložství a řekli mu: *„Mistře, tato žena byla přistižena při činu jako cizoložnice. V zákoně nám Mojžíš přikázal takové kamenovat. Co říkáš ty?"* On nějakou dobu mlčel. Pak jim po naléhání řekl: *„Kdo z vás je bez hříchu, první hoď na ni kamenem". Když všichni odešli, zeptal se jí: Nikdo tě neodsoudil?... Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš."* Jeho slova měla uzdravující moc. (J 8,3)

Muž, kterého chamtivost a nečestné jednání učinilo velikým boháčem, chtěl vidět Ježíše. Jelikož byl malé postavy, vylezl na strom. Byl jistě velmi překvapen, když z úst Ježíše zazněla slova: *„Zachee, pojď rychle dolů, neboť dnes musím zůstat v tvém domě"*. Pak čteme: *„On ho s radostí přijal."* Na veřejné reptání mnohých odpověděl: *„Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a koho jsem ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně. Ježíš mu řekl: Dnes přišlo spasení do tohoto domu. Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo."* (L 19,1-10)

Kristus ho uzdravil z infekce hříchu. Pán Ježíš byl hostem u jednoho farizea. Když se jedna žena, známá ve městě jako hříšnice, dozvěděla, že Ježíš je hostem u farizea, přišla do jeho domu. *„S pláčem přistoupila zezadu k Ježíšovým nohám, začala mu je smáčet slzami a otírat svými vlasy, líbala je a mazala vzácným olejem."* Po rozhovoru s hostitelem jí Ježíš řekl: *„Jsou ti odpuštěny hříchy… Tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji."* (L 7,36-50)

Pán Ježíš ji přijal s velikou tolerancí jako kající hříšnici a ona prožila zázrak odpuštění a uzdravení.

Stanislav Kaczmarczyk

Pokračování příště

Výčitky a odpuštění Sk 10,43

Člověk bývá stavěn před pokušení, které lze nazvat snahou o únik před Bohem. My někdy pociťujeme, že není něco v pořádku, ale odmítáme vzít na vědomí, že je v nepořádku náš vlastní život. V tu chvíli se pokoušíme uniknout Božímu oslovení, které k nám promlouvá skrze zmatky našich životů. To, že nám něco nejde, že cítíme někdy i svou vinu, je jakýsi osten, který nás přivádí k otázce po Bohu. Snažíme se nalézt svoje vlastní východisko, ale to nás přivádí do ještě větších zmatků. A tak se utíkáme k pomluvám, ve kterých druhé nalézáme horšími, jen abychom my sami ve srovnání s nimi byli ti lepší. Snižujeme ty, kteří nás zahanbují, jen abychom se vyhnuli výčitkám při setkání s jejich dobrým jednáním a činěním. Utíkáme do hluku a ponořujeme se do různých zvuků, jen abychom neslyšeli Boží hlas, který nás ustavičně tiše volá a nabízí nám svou pomoc. Takový je svět našich úniků. Hledáme různé cesty. Ale je jedna cesta, ke které potřebujeme mít hodně pokory i odvahy, abychom si dovedli přiznat, že je něco převráceného v nás samotných. Pokoušíme se utišit výčitky svědomí nejrůznějšími způsoby, třeba tím, že popíráme svou vinu, i když cítíme, jak nepřesvědčivě nám to zní. Od přirozenosti víme, že nám v hříchu není dobře. Brzy poznáváme, že naše útěky nemají úspěch. V hříchu a povázanostech se necítíme dobře, takže se jim nechceme navždy odevzdat. Jenže Pána Boha zase nemilujeme natolik, abychom se byli ochotni svých nejrůznějších povázaností vzdát. Tak vzniká napětí z touhy po Bohu na straně jedné, i z odklonu od Boha na straně druhé. V prostoru mezi vírou a nedostatkem víry máme jen velice nejasnou představu o smyslu svého života. A přece bez hlubokého smyslu života, který nalézáme jen v Bohu, nemůže žít. Zůstávají v nás potlačované výčitky, které pokud nejsou překonány odpuštěním, nás ubíjejí. Písmo nám připomíná cestu k uzdravení, která vede údolím pokání a pokory před Bohem. Výčitky svědomí se musejí nakonec stát voláním po Božím milosrdenství, po Božím odpuštění a po Boží blízkosti. Hluboká lítost se musí stát hlubokou vírou ve velikost Božího milosrdenství i v touze po přijetí nabízeného zázraku v podobě ustavičné Boží lásky, Božího doprovodu. Pán Bůh touží po našem přátelství. Jeho láska a touha po nás se projevila v oběti Pána Ježíše Krista, Božího Syna. On svoji lásku k nám projevil až do krajnosti. Proto jen zármutek z výčitek svědomí nestačí. Je třeba, aby se přetavil v upřímnost srdce, v pokání vztaženýma rukama i srdcem k Bohu, z vděčnosti za jeho milost i lásku, protože jen tak se otvírá výhled k Božímu odpuštění. Pokání otvírá brány víry i naděje, uši i oči k slyšení Božího hlasu, k vidění doteků Boží lásky a velkých Božích darů. Pokání otvírá srdce, ale také ruce i nohy ke službě jako konkrétní odpovědi uprostřed všech životních zápasů na Boží milostivé sklonění se k nám a na jeho odpuštění. Boží ruka se vždycky ujímá kajícího hříšníka, pozvedá ho z bláta vin a povázaností, posiluje ho k novotě života a doprovází každý jeho krok. Otevřené uši i oči pro Boží lásku a milosrdenství, to je víra, která vzešla z pokání. Není lidským skutkem, ale převzácným Božím darem. Smyslem našeho života tedy nejsou bezcílné výčitky svědomí, ale hluboká lítost před Bohem, která přivádí do stínu křídel Hospodinových. Písmo nás volá k životu doprovázenému Boží láskou a Božím odpuštěním, k životu s Bohem a v Bohu, protože náš Bůh je Bohem milostivým, Bohem všelikého slitování.

Pavel Rybín

Reakce čtenářů

Písmo tedy není Boží slovo? A navíc o Bohu lže?

Odpověď panu profesoru Říčanovi

Vážený pane profesore, Váš článek o Jerichu (KJ 3/2017) mě velmi zklamal. (A nejen mě. I některé členy našeho sboru.) S vaším pohledem na Bibli rozhodně nesouhlasím. Vy sice zprvu píšete jen o Jerichu (Joz 6), ale nakonec svým článkem vyjadřujete svůj postoj vůči Písmu jako takovému.

Jednak tvrdíte, že byste raději volil nějaký mimobiblický příběh k učení dětí v nedělní škole, než problematický biblický příběh. Říkáte: „Nelžeme dětem! Máme toho pro ně v Bibli a i jinde v biblickém duchu tolik, že se bez Jericha snadno obejdeme." Tím dáváte najevo, že pro vás není Bible jediným zdrojem Božího sebe-zjevení, čímž popíráte reformační pravidlo Sola Scriptura.

Navíc nás vyzýváte, abychom se „osvobodili od otrockého vztahu k liteře Bible". Co to znamená – ten otrocký vztah k Písmu? Že beru vážně, co v Bibli je? A že z ní nechci nic vyškrtnout a nic k ní přidávat? (Dt 4,2; Zj 22,18-19) Podle vás je člověk svobodný tehdy, když začne být mírou všech věcí? Když začne „svobodně" (z mého pohledu ale svévolně!) rozhodovat, co do Bible patří a co do ní nepatří, co budeme číst a co číst nebudeme, co budeme kázat a co kázat nebudeme, co budeme naše děti učit a co je učit nebudeme? K tomu přidáváte radu, abychom přestali „říkat, že Bible je Slovo Boží". A k tomu dodáváte, že máme opustit „představu, že jednotlivé knihy diktoval pisatelům slovo od slova Duch svatý. I o nich platí, že máme poklad „v nádobách hliněných"."

Těmito svými výroky jste nenapadl jen pravdivost jednoho oddílu ze Starého zákona. Ale celé Písmo! Apoštol Pavel vyhlašuje: Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. (2 Tm 3,16-17) Za prvé zde Pavel říká: Veškeré Písmo. Tedy psaná podoba Božího slova (a on tehdy nemůže myslet víc, než právě Starý zákon) pochází z Božího Ducha. Za druhé zde říká, že Písmo pochází z Božího Ducha. Doslova: Je vydechnuté Božím Duchem. Autorem Písma je tedy Duch svatý především! A za třetí: Veškeré Písmo je podle Pavla dobré v první řadě k učení. (Dále např. Ř 15,4; 2 Pt 1,19-21)

Ale vy tvrdíte, že to není pravda. Že Bible bezezbytku není slovo Boží. A pro vás jsem jistě fundamentalista. Tak ať! Bible sama o sobě jinak než fundamentalisticky nemluví. Bůh o Písmu jinak než vysoko nesmýšlí.

A že Bibli psali lidé („hliněné nádoby"), to nikdo nepopírá. Ale to ještě nutně neznamená, že se Písmo musí mýlit. Nebo že dokonce mluví o Bohu jinak, než by mělo - tedy nepravdivě. Protože přesně to tvrdíte ve svém příspěvku! V Joz 6,2-3 (a také Joz 7,10-15) Hospodin sám přikazuje dobýt Jericho. Bible podle vás tedy na některých místech přináší lživý pohled na Boha. Říká o něm něco, co není pravda. Ale kdo nakonec rozhodne, co je autentický popis Boha a co není? Kdo nakonec rozhodne, co Bůh udělal a co neudělal, jaký je a jaký není Hospodin? Vy sám? Teologové, kterým jste se rozhodl věřit? Nebo vědci? Tedy: Lidé?

Ptám se: Kde to skončí? Až se vás někdy zase nějaká učitelka nedělní školy zeptá, jak má učit děti například vyvedení z Egypta, co jí poradíte? Má to také tiše přejít? Nebo má vynechat ty nejobtížnější výroky o Bohu (např. Ex 4,21-23)? A co třeba Sk 5,1-11, příběh o Ananiáši a Safiře? Vždyť i v Novém zákoně jsou texty, které se naší humanistické duši nebudou líbit.

Jsem bytostně přesvědčen, že církev bude zdravá a bude růst jedině tehdy, když bude brát smrtelně vážně Písmo – tedy jako slovo Boží. A když tedy bude i kázat a vyučovat celou Bibli jako slovo Boží (Sk 20,27). Některé texty bude s lehkostí vykládat a také radostně přijímat. Nad jinými bude zápasit, pokorně (před Bohem, na modlitbách) hledat jejich smysl a význam pro nás a pro současný svět kolem nás. (Tedy nikoli: Zda učit? Ale: Jak učit?) Naopak váš pohled na Písmo, který jste ve svém článku vyjádřil, je z mého pohledu cesta k zániku církve.

Petr Kulík, farář FS ČCE v Javorníku nad Veličkou

Co víme o Jerichu?

Jericho (=Město Měsíce) existovalo už v mladší době kamenné (v předkeramickém období) před 11 000 lety a mělo mohutné hradby. Je zřejmě nejníže položeným městem na světě (250 m pod hladinou Středozemního moře) a má jakožto oáza v prolákline tropické klima („Město palem"). Blízko vedly obchodní cesty a to přispívalo k jeho bohatství. Archeologové objevili asi 20 vrstev z různých období a je to pro ně bohaté naleziště. Hradby asi nesloužily jen jako obrana proti útočníkům, ale také jako ochrana před dravou zvěří. Pokud jejich zbytky vždycky nenesou znaky dobývání, je nasnadě, že zkázu města mohlo také způsobit zemětřesení, což je v tektonickém pásmu podél Jordánského příkopu pochopitelné. Je myslitelné, že zemětřesení kolem r. 1500 př. Kr., v mladší době bronzové, předcházelo příchod izraelských kmenů do Kenaánu a že už nestálo. V době královské bylo ovšem znovu vybudováno, ale Babyloňané je v 6. století zničili. Velký rozkvět znamenala vláda Heroda Velikého (1. století př. Kr.). I později bylo osidlováno. Dnešní Ar-Erichá stojí o 2,5,km dále. Bohatý pramen ein es-sultán byl vždy důležitým předpokladem života v tomto místě.

Biblické vyprávění samozřejmě myslí na zázrak ve smyslu výpovědi Rachab (2,9): „Vím, že Hospodin dal tuto zemi vám." Sedmero obcházení města (podobně jako už slavnostní přechod Jordánu) navozuje představu, že tu je scénář bohoslužebného dramatu pro nějaký svátek připomínající Boží skutek.

Bible přece není knihou historickou (i když odráží historické skutečnosti – W. Keller: „Bible má přece pravdu"), ale bohoslužebnou. (Totéž máme na zřeteli u vyprávění o stvoření světa v 7 dnech.) Katecheti mohou příběh vyprávět tak, aby vynikla tato jeho zvěst a aby legendární povahu podání nemuseli později vyvracet.

Bohuslav Vik

Z rozloučení s ThDr. Josefem Veselým

„Ježíš jí řekl: ´Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře na věky.´“ **J 11, 25-26**

Vážená zarmoucená rodino, vážení hosté, bratři a sestry,
když jsme zde v Blahoslavově domě naposledy četli kázání, které pro nás připravil bratr farář Veselý (bylo to při příležitosti jeho stých narozenin), začínalo oslovením „Milí hříšníci“. Mohl si to dovolit. Jednak ho tu všichni přítomní přijímali v jeho otcovské autoritě a vlídnosti, jednak bylo zřejmé, že k hříšníkům se také sám počítá.
A tak bylo člověku pod jeho kazatelnou dobře. Nebývalo to vždycky pohodlné, člověk neslyšel o tom, jak je s ním vlastně všechno v pořádku nebo co ještě dalšího musí nebo má udělat. Byl tu usvědčován z hříchu. Ale zároveň jsme slyšeli, že je pro nás naděje. Kazatel Veselý vyřizoval slova o soudu. Ale tím spíše pak mohl vyřizovat slova evangelia. Evangelium pro něj znamenalo radostnou zprávu o Boží záchraně pro každého.
Ale vraťme se k přečteným slovům Písma. „Ježíš jí řekl: ´Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ Je to Ježíšova odpověď na vyznání Marty z Betanie. Ježíš je vyslovuje v rozhovoru s Martou, když za ním přichází ve smutku po úmrtí svého bratra Lazara.
Lazar zemřel. Ježíš se o tom dozvěděl, kdesi se sice ještě pozdržel, ale pak přichází své přátele do Betanie navštívit. Marta mu vychází naproti. Vítá ho slovy: „Kdybys tu byl, Pane, nebyl by můj bratr zemřel.“
Je možné v těch slovech zaslechnout zklamání: kdybys byl přišel dřív, kdybys tu byl, kdybys zapůsobil svou mocí, náš bratr by nezemřel, mohl tu být s námi ještě nějakou dobu. Kdybys tu byl, třeba by ani tolik neonemocněl. Kdybys tu byl, kdybys byl působil, Pane, to zlé by se nám nepřihodilo.
V té větě Marty z Betanie je ale zároveň možné zaslechnout vyznání: při Ježíši je taková moc, která může přemáhat zlé, přemáhat nemoci, nebo dokonce odvracet smrt. Je tomu tak proto, že má zvláštní postavení před Bohem a o cokoli Ježíš požádá, Bůh mu dá.
Ježíšova slova jsou ale odpovědí i na druhé vyznání Marty z Betanie. Marta vyznala svou víru, že v onen poslední den nastane vzkříšení mrtvých. Věří tak, jak obvykle věřili lidé v Judsku v té době: přijde poslední den, den soudu a nastane spravedlnost. A Bůh povolá k životu své vyvolené. Byla to naděje, která se upínala kamsi k těm posledním událostem světa.
A na ta dvě vyznání tedy Ježíš Martě odpovídá: „Já jsem vzkříšení a život.“ Tajemství vzkříšení nenastane až někdy na konci času, nastává už teď a tady. Ježíš je ztělesněním vzkříšení. Ježíš zpřítomňuje pravý život – tím, co dělal, co mluvil, svou láskou k lidem, tím vším, co ani smrt nezničí a nezruší.
Marta – a spolu s ní my ostatní – to bude moci nahlédnout a pochopit až po velikonočních událostech v Jeruzalémě. Až vstane z mrtvých Ježíš sám. Až budou lidé moci přehlédnout celý jeho život a uvidí, že byl životem plným a trvajícím.
„Ježíš svým životem, smrtí a vzkříšením uskutečňuje Boží záměr zachránit člověka.“ Tak to vyřizoval i bratr farář Josef Veselý ve svých kázáních, při svém vyučování, při rozhovoru s lidmi. V souhlasu s reformačními vyznáními domýšlel úvahy a vyjádření reformátorů. Neopomíjel mluvit o Kristově vítězství nad smrtí.
Tehdy v Betanii Ježíš ale přece jen nechal projevit něco ze své jedinečné pravomoci. Nechává vyzvednout náhrobní kámen a Lazara povolá zpět k životu. Udělá tento neslýchaný, jedinečný skutek také proto, aby naznačil, jakou má moc, jaký je při něm život, jaká je při něm láska a soucit. A také proto - jak sám předem řekne - aby Syn Boží byl oslaven.
Naše víra a naděje a také naše pochybnosti a smutek mohou být podobné tomu, co tehdy zažívala Marta: Kdybys byl, Pane přítomen, kdybys působil dříve, třeba by nenastalo leccos z toho, co maří a ničí náš život či životy našich blízkých, naše nemoci, naše závislosti, ztráta životní síly…
Anebo může být podobná naše naděje, která se vztahuje až k tomu, co je někde daleko před námi, k onomu „vzkříšení v poslední den.“ Naděje vzkříšení jako neurčitá představa toho, co snad jednou nastane. Co by bylo dobré, kdyby nastalo.
A tu i k nám zaznívají Ježíšova slova: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.“ To neurčité začíná dostávat pevné, konkrétní obrysy. Na Ježíši smíme vidět, co znamená vzkříšení. Je to povolání k novému životu, k životu v Boží blízkosti. Vzkříšení tak konkrétní a zemité, jako když se balvan odvalí od vchodu do hrobu.
Bratra Josefa Veselého tahle naděje provázela životem. Jak jste vy nejbližší vyslovili, v tom posledním čase jakoby už nechával další a další záležitosti stranou a soustředil se na to, co před sebou viděl jako to jediné podstatné. Jak to jednou vyjádřil: „V Písmu, ve svědectví apoštolů Ježíše Krista jsem došel k pevné jistotě, že Bůh miluje a odpouští nade vše pomyšlení“. Věříme, že se s Božím odpuštěním a zachraňující mocí setká. Amen.

Martin Horák

Pro zájemce o uspořádání Světového dne modliteb

Pokud byste měli zájem přidat se letos ke křesťanům z více než 170 zemí celého světa a uspořádat modlitební setkání Světového dne modliteb ve vašem sboru, farnosti nebo náboženské obci, napište si o materiály předsedkyni českého výboru SDM na adresu:
Mgr. Alena Naimanová
Bezručova 16, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
Komu stačí materiály v elektronické podobě, může napsat na: naina@seznam.cz

Významné jubileum Doc. PhDr. Evy Melmukové

Naše jubilantka je rodačkou z Říma, kde se narodila 25. 2. 1932 jako Eva Romana Šašecí (její otec tam v té době působil jako zástupce ČSR v Mezinárodním ústavu zemědělském). Maturovala v roce 1950 na Nerudově gymnáziu v Praze a pak studovala na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě a současně mimořádně archivnictví a historii na filosofické fakultě UK. Od roku 1954 působila jako duchovní ČCE v Praze na Smíchově, ale už roku 1957 přišla o tzv. státní souhlas k duchovenské činnosti a dalších 29 let střídala různá civilní zaměstnání. Její otec byl v letech 1957-60 politickým vězněm. Po svatbě 1960 s evangelickým farářem Jiřím Melmukem s ním naše jubilantka odešla do Stříbra, kde se manželům narodil syn Petr. Roku 1963 se Melmukovi stěhovali do Velké Lhoty u Dačic a pak do Telče, odkud paní Eva dojížděla postupně do několika zaměstnání. Přitom zůstávala v úzkém styku s církví. Tak se sblížili s celou rodinou i moji známí z Třebíče - ať při Eviných přednáškách či při lyžování v Janských Lázních.
Po překonání mozkové příhody v částečném invalidním důchodu získala roku 1986 státní souhlas k duchovenské činnosti na půl úvazku pro sbor ČCE v Telči (v letech 1990 - 1996 to byl už plný úvazek). V roce 1991 se habilitovala na Evangelické teologické fakultě UK, kde přednášela jako soukromá docentka, a pracovala i v zastupitelstvu města Telče.
Při své znalosti němčiny a francouzštiny a velké aktivitě byla spolupracovnicí řady mezinárodních akcí týkajících se křesťanských dějin a přednášela v různých sborech ČCE i jinde.
Vydala historické knihy Patent zvaný toleranční, Setkání po dvou staletích, básně Ohlasy 50. a 60 let.
Patnáct let byla moderátorkou Historické společnosti pro aktualizaci odkazu české reformace Veritas. V létě 2015 ovdověla. V práci ThDr. Jiřího Melmuka pokračuje jako farář ČCE v Telči jeho syn ThDr. Petr Melmuk,Th.D., kterého znají mnozí z Husitské teologické fakulty UK i z Husova institutu pro teologická studia, kde se věnuje oboru biblistika.
Já jsem se s ní setkal až po Sametové revoluci: Na podzim 1990 jsem byl vyslán naší Církví československou husitskou do vznikajícího Kruhu českých duchovních tradic (KČDT), který byl obecným pokusem o (jednotný) český pohled na dosud různě chápané etapy našich dějin (římskokatolický, reformační či obecně humanitní). Vůdčí osobou se tam rázem stala sestra Eva Melmuková. Při potížích se sháněním jednací místnosti např. nabídla jak možnost setkání na faře ve Velké Lhotě u Dačic, tak v bytě rodiny Melmukových v Praze. Také díky tomu se KČDT již 16 let 3x ročně schází a formuluje naše shodná stanoviska. Věřím, že sestra Eva se při zdraví a síle dočká i úspěšného zakončení tohoto "svého" díla (projednáváme poslední etapu: Tradice T. G. Masaryka a období První republiky).

Radek Hobza

Václav Morávek

Vděčně si připomínáme odkaz tohoto bez sentimentu hrdiny boje za svobodu našeho národa a navíc věřím i vzoru ochránce hodnot, jako jsou vlast, čest, rovná páteř, statečnost a víra.
Ze vzpomínek a z popisu druhými to byl sympaťák se smyslem pro nevšední humor, sice prý nevysoký, drobný chlapík s brejličkami, ale inteligentní, bystrý, odvážný a romantik k tomu. Milovník koní a psů, po mamince zdědil hluboké náboženské přesvědčení a vždy měl u sebe Bibli - Písmo Svaté a za svou víru se nestyděl ani v čase útisku a utrpení.
Co ještě v krátkosti připomenout o tomto nevšedním a mimořádném člověku, který obětuje svůj život za svobodu a za vlast? Snad jen, že označení „Pobožný či evangelický pistolník“ mu právem jistě přináleží v souvislosti s odbojem proti násilnosti a zvůli okupační moci. A také s tím souvisí Morávkovo krédo: „Spoléhám na Boha a svoje pistole.“
A pro nás dnes opět a znovu výzva: Jak je to opravdu a skutečně s námi, vždyť Boha jsme od sebe zapudili, Bohu se vysmíváme a křesťanskou víru našich předků úspěšně zapíráme?!?!? Ano, jako národ, Václave Morávku, tvojí víru, se kterou jsi šel na smrt, opětovně zrazujeme. Tak si chceme nejen tvůj život přiblížit, ale také si z něj vzít poučení, posílení a povzbuzení a být těmi v našem národě, kteří vědí a konají co je spojeno se svobodou, vlastí, ctí a vírou.

Josef Ptáček

Novinka

Bachletová Eva: Vo večnosti slobodná

Eva Bachletová, publicistka, spisovateľka sa prvýkrát čitateľom predstavuje samostatnou básnickou zbierkou z oblasti duchovnej tvorby. Doposiaľ svoju náboženskú a civilnú poéziu publikovala časopisecky, v bibliofíliách, antológiách, v rôznych médiách či krajanskej tlači v zahraničí.
Eva Bachletová v básnickej zbierke Vo večnosti slobodná reflektuje svoju cestu viery a svoj pohľad na život. Autorka troch knižných titulov žije a tvorí v Bratislave.

Knihu vydalo vydavateltví ViViT Kežmarok a lze ji objednat na:
www.krestanska-literatura.sk/obchod?page=shop.product_details&category_id=28&flypage=garden_flypage.tpl&product_id=159

Inzerce

Pronajmu atypický byt 2+1 (85m²)
na Dobříši, v RD, u náměstí, pouze zájemcům z ČCE.
Od konce února 2017.
Samuel Hejzlar, tel.: 603 578 108.

č. 1

Sbor Českobratrské církve evangelické Mšeno nabízí k pronájmu byt 2+1 ve Mšeně u Mělníka. Nastěhování je možné v dubnu 2017.
Bližší informace u Michala Šimka, tel.: 608 718 898,
e-mail majkl.simek@seznam.cz.

č.2

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

7-8/2017

1. března 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
15. března 2017

Z obsahu

* *Hřích je vzpoura*
* *Podobenství o perle*

Poselství k neděli Invocavit

(Vzývati mne bude a vyslyším jej)

Trůn milosti
Židům 4,14–16

Znáte hru „trůn moudrosti/trůn hlouposti"? Hrává se na táborech, na kurzech pro mládež. Vedoucí položí otázku, dva soutěžící běží, jde o to, kdo zasedne „na trůn" jako první. Jenže ten první ještě nemusí mít „pravdu", je sice rychlejší, ale splete se a na správný trůn usedne ten pomalejší. V té hře jde o moudrost být ve správný čas na správném místě. To je asi také jediná souvislost s „trůnem milosti", k němuž jsme pisatelem listu Židům vybízeni směle přistoupit. Nezáleží tu na rychlosti, na vědomostech, na náhodě. Křesťanská víra, držící se Krista, vnáší do života jiný pohled: nejsme sami na vítězství ani na prohry. Je tu někdo, kdo nám nabízí radost ke sdílení, ale také pomoc, zastání, soucit. Je tu Ježíš, který vším lidským, co nás sužuje a sráží, prošel, ale neodcizil se Bohu, proto může být prostředníkem mezi námi nesvatými a svatým Bohem. Protože on sám se stal beránkem obětovaným. „Proto také Ježíš trpěl venku za branou, aby posvětil lid svou vlastní krví." (Žd 13,12). Hradba utrpení, násilí, ponížení nás chce oddělit od Boha, zloba, sobectví a nenávist chtějí mít trůn pro bohaté, mocné a silné, jenže to bývá trůn nemilosti, nespravedlnosti a pýchy. K takovému trůnu se nedá přistupovat důstojně, spíš se ustrašeně plazit. Ale my jsme, pro Krista, pro jeho náklonnost k nám, vyzýváni: „přistupme směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství". Milosrdenstvím se uplatňuje Kristova vláda v tomto světě. Nic nás v tom přístupu nediskvalifikuje a nic není potřeba, jen důvěra, že smíme (s tím souvisí slovo „smělost"). Nemohou nám v tom zabránit ani mnohé trůny nemilosrdné a pyšné, které se nad námi ve světě kymácejí, protože „v nebi je trůn, pravdy hlavní sídlo, všem vladařům připomínej!"

Anna Lavická,
farářka FS ČCE v Chrudimi

O hříchu předběžně

V Bibli jsou dvě základní slova. První je vykoupení, druhé je hřích. Obě tato slova naleznete v samém centru Bible, takže se dá říct, že Bible chce člověku říct to dvé, že je hříšník a že ho z jeho hříchu vykoupil Ježíš Kristus svou láskou a svou smrtí. Z této souvislosti vyplývá, že hřích není jen nějaký zlý skutek, třeba lež nebo jiný podobný skutek morálního rázu, ale je to vědomí, že potřebuji tak jak jsem, celý potřebuji odpuštění a spásu. Morálku žiji před lidmi a s lidmi, spásu a její potřebu před Bohem.

Hřích poznávám vlastně teprve když se setkám s Kristem Pánem. Teprve když mne Kristus přijal do svého přátelství, poznal jsem, jaký jsem byl hříšník, jak jsem potřeboval obecenství s Kristem a novou společnost bratří a sester. Bez vykoupení každý hříšník obelhává sám sebe. Teprve ve světle vykoupení můžeme poznat, co je člověk bez tohoto světla.

V celém Starém zákoně je jenom jedno místo, které je Božím zjevením o pádu člověka. Je to Genesis 3. Tato skvělá kapitola první knihy Mojžíšovy vypravuje obdivuhodným způsobem, jak se člověk stal hříšníkem: podlehl svůdci hadu a chtěje se rovnat Bohu, poznává jen svou bídu.

A přece, chceme-li se dovědět o hříchu podstatně víc, otevíráme stránky Nového zákona. Ten nám poví podstatně víc než Starý zákon o pádu i o stvoření. To ovšem neznamená, že se zřekneme poučení knihy Genesis o hříchu, naopak s užitkem čteme v Genesis, jak o stvoření, tak o hříchu. Nicméně náš hlavní zájem půjde k tomu, co o hříchu a stvoření učí náš Pán, Ježíš Kristus. On je pro nás základem všeho našeho vědění. Tak nám odpadnou všechny svízele, které vznikají při výkladu mýtických textů Genesis 1 a 3. Tyto texty patří do doby, která měla svou představu o prostoru. Ta představa už nám nepatří. Divíme se těm vykladačům, kteří se snaží tu starou dávnou představu vtěsnat do naší dnešní představy.

Když se podrobíme zákonu, který chce, aby Kristus, vtělené Boží slovo, byl základem všeho našeho dogmatického vědění, zjistíme, že jsme osvobozeni od závislosti na starozákonních textech o hříchu i o stvoření.

Vypadá to tak, že my, křesťané, Starý zákon vůbec nepotřebujeme. Je to ovšem jen zdání některých křesťanů, kteří dokonce v nechuti vůči Starému zákonu postoupili tak daleko, že podnítili vydávání separátů evangelií k misijním účelům, anebo s takovým vydáváním souhlasili. Nebyli daleko názoru, že Starý zákon do Bible nepatří a byli by jej z Bible nejraději vypustili.

Církev ovšem tento názor odmítla zcela rozhodně s vědomím, že Nový zákon nemůže bez Starého existovat, jsouc jeho první částí. Starý zákon ukazuje k Novému a Nový potvrzuje zaslíbení Starého. „Slyšeli jste, že bylo řečeno", tak se Ježíš odvolává nejprve ke Starému zákonu. „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého". „Já však vám pravím: milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují". (Mt 5,43-44)

Starozákonní učení o pádu, přes své mytické prvky, je nepostradatelné v tom, že zřetelně a názorně ukazuje, že bez poznání hříchu by lidé nepochopili vykoupení, jež nabízí Nový zákon. Jen lidé, tedy lidstvo, které ví, že je ve stavu pádu, pociťuje, že potřebuje záchranu, vykoupení. V tomto uvědomění hraje příběh o pádu z Gn 3 podstatnou roli. Jinak by výroky Nového zákona o nebezpečné hrozivé situaci celé lidské společnosti nebyly srozumitelné a účinné. Samo slovo hřích by ztratilo svou skutečnou tvář lékařské diagnózy, oznamující pacientovi, že jeho dnům se přibližuje konec. Hřích by, jak už se stalo, upadl mezi podněty k vtipům a jako hříšek by i zjevně ztratil svou původní tvář vůbec.

Josef Veselý

BIBLE

Oltář z kamene
mých představ o tobě
jak zlaté tele
v prach jsi proměnil

A v žáru plamene
uprostřed Slova
zouvám své opánky
zahlédla jsem tebe

Dana Krausová

500 let reformace – Solus Christus

Latinská slova „Solus Christus" překládána jako „Pouze Kristus" nebo „Jedině Kristus", ukazují na výjimečnost Ježíše Krista v biblickém pojetí spasení, které jednoznačně učí, že pouze Ježíš Kristus je prostředníkem mezi Bohem a člověkem: *„Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny."* **(1 Tm 2,5)**

On jediný je cestou k Bohu Otci, jediným Spasitelem a Vykupitelem: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne." **(J 14,6) Není proto nikdo a nic pod nebem, v kom nebo v čem by člověk mohl nalézt spásu:** *„V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni."* **(Sk 4,12)** *„Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši."* **(Ř 3,24)** *„V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost."* **(Ef 1,7)** *„Jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupení."* **(Žd 9,12)**

Jedině ve jménu Ježíš máme odpuštění všech hříchů, které připravil všem kajícím hříšníkům svou obětí na kříži. *„Jemu všichni proroci vydávají svědectví, že pro jeho jméno budou odpuštěny hříchy každému, kdo v něho věří."* **(Sk 10,43)** *„Budiž vám tedy známo, bratří, že skrze něho se vám zvěstuje odpuštění všech hříchů."* **Sk 13,38.** *„Píšu vám, děti, že jsou vám odpuštěny hříchy pro jeho jméno."* **(1 J 2,12)**

Jedině Ježíš je vítězem nad smrtí a nabízí věčný život: *„Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky."* **(J 11,25) Jedině Ježíš zaručuje všem, kdo v něho věří, věčný život:** *„Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezahynou na věky a nikdo je z mé ruky nevyrve."* **(J 10,11.27-28)**

Ježíš Kristus je učitelem pravdy. Můžeme mít stoprocentní jistotu, že vše, co učí, je pravda: *„Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas."* **(J 18,37)** *„Já mluvím pravdu, a proto mi nevěříte. Kdo z vás mě usvědčí z hříchu? Mluvím-li pravdu, proč mi nevěříte?"* **(J 8,45-46)**

Ježíš Kristus je hoden božské úcty. *„Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí- a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán."* **(Fp 2,9-11)**

Ježíš Kristus je středem dějin. Skutečnost, že dějiny lidstva jsou rozděleny na epochu před Kristem a po Kristu, nás vede ke konstatování, že Ježíš Kristus zasáhl do dějin jedinečným způsobem a stal se středem dějin.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Maltští biskupové říkají rozvedeným, kteří uzavřeli nový sňatek: Přijímejte eucharistii, pokud cítíte, že jste smířeni s Bohem

Maltští biskupové prohlásili, že rozvedení, kteří uzavřeli nový sňatek, by měli přijímat eucharistii, pokud si myslí, že jsou smířeni s Bohem. V novém dokumentu Kritéria pro aplikaci VIII. kapitoly Amoris laetitia biskupové tvrdí, že „pokud odloučení nebo rozvedení lidé, kteří žijí v novém vztahu, dokáží s informovaným a osvíceným svědomím uznat a věří, že jsou (sic!) smířeni s Bohem, nemůže jim být bráněno v účasti na svátosti smíření a eucharistie“.

Jan Pavel II. a Benedikt XVI. potvrdili stálé učení Církve, že rozvedení katolíci, kteří uzavřeli nový sňatek, nemohou přistupovat ke svatému přijímání, s výjimkou případů, kdy se snaží žít „jako bratr a sestra“. Avšak maltští biskupové tvrdí, že vyhýbat se sexu s novým partnerem může být „nemožné“. Tento nový dokument, který zveřejnily vatikánské noviny, zdůrazňuje rozpory mezi biskupy na celém světě ohledně tradičního církevního učení ve světle Amoris laetitia. Biskupové z Polska a Kostariky, několik severoamerických biskupů a další potvrzují tradiční nauku, zatímco ostatní se od ní odchylují. Diecéze San Diego v listopadu uvedla, že rozvedení a znovu sezdaní katolíci mohou „dospět k závěru, že je Bůh volá, aby se vrátili k plné účasti na životě Církve a eucharistii“.

Kardinál Raymond Burke řekl, že kdyby výklad diecéze San Diego začal být obecně přijímán, „byl by s církevním učením o manželství konec“. Maltští biskupové tvrdí, že Amoris laetitia vzhledem k poznámce 351 novou praxi podporuje. V ní se o začlenění osob žijících v „iregulerním stavu“ uvádí: „V některých případech by mohlo jít také o pomoc svátostnou.“

Tato poznámka vyvolala obrovskou debatu. Někteří tvrdí, že pouze potvrzuje učení Jana Pavla ve Familiaris consortio: „Svátost smíření, která otevírá cestu k svátosti eucharistie, může být udělena jen těm, kdo litují, že porušili znamení smlouvy s Kristem a věrnosti k němu, a jsou upřímně ochotni žít tak, že to už nebude v rozporu s nerozlučitelností manželství.

Konkrétně to znamená, že nemohou-li se muž a žena z vážných důvodů – například kvůli výchově dětí – rozejít, jak by byli povinni, ‚zavážou se, že budou žít v úplné zdrženlivosti, totiž že se zdrží úkonů, které jsou vyhrazeny manželům‘.“ Maltští biskupové však uvádějí, že páry by místo toho měly „zvážit možnost milostné střídmosti“. Biskupové odkazují na „složité situace, kdy je volba žít ‚jako bratr a sestra‘ lidsky nemožná. Tridentský koncil uvádí, že je vždy možné držet se mravního zákona: „Vždyť Bůh nepřikazuje nic nemožného. Naopak, přikazováním napomíná k tomu, abys činil, co můžeš, abys žádal o to, co sám činit nemůžeš.“ „Kdyby někdo řekl, že zachovávat Boží přikázání je nemožné i pro člověka ospravedlněného a stojícího pod milostí, anathema sit.“

Maltský dokument podepsal arcibiskup Charles Scicluna z Malty, bývalý vatikánský úředník a někdejší postgraduální student kardinála Burkea, a biskup Mario Grech z Goza. Kardinál Walter Brandmüller k tomu ještě poznamenává: „Ten, kdo si myslí, že přetrvávající cizoložství je slučitelné s přijímáním eucharistie, je heretik a podporuje rozkol.“

RC monitor

Charles Darwin vypadl z tureckých osnov

Sekularismus, reinkarnace a ateismus mají být v tureckých učebnicích náboženství klasifikovány jako „problematická přesvědčení“ a „nemoci“. Oznámil to list „Die Presse“.

Také kontroverzní evoluční teorie Charlese Darwina má být odstraněna ze středoškolských osnov, uvedl turecký ministr školství Ismet Yilmaz. Balíček opatření by měl vstoupit v platnost již v únoru.

V Turecku se již dříve objevily problémy ohledně evoluční teorie. V roce 2009 byl z nařízení státní Vědecké rady stažen článek o Darwinovi, jenž měl vyjít v odborném časopise „Věda a technika“. Šéfredaktorka byla tehdy následně propuštěna.

RC monitor

500 let reformace – Solus Christus

Dokončení ze str. 1

Tuto skutečnost nelze změnit.

Co dává Ježíš Kristus celému lidstvu?

Kristus dává lidstvu příklad dokonalého života. V něm září před námi příklad opravdového lidství, které nehledá svůj prospěch, ale se cele obětuje pro dobro druhých. Během celých dvou tisíc let byl jeho život příkladem, který mnozí lidé s velikým nadšením i sebezapřením následovali a jejich život se vždy radikálně změnil. Sami se pak stali vzácnými lidmi a vzory hodnými následování.

Ježíš Kristus dává lidstvu jedinečné učení, které je nepřekonatelné. Je srozumitelné pro ty nejprostší a zároveň plné dokonalé moudrosti pro nejvzdělanější. Ježíšovo učení je zdrojem nových mezilidských vztahů, pravé osvěty, pokroku, skutečné moudrosti i kvalitního života. Ježíšovo učení ukázalo, že před Bohem mají všichni lidé stejnou hodnotu, muži i ženy.

Ježíš Kristus je zdrojem síly k novému životu. Mnozí lidé přicházejí k poznání, že jejich život nemá hodnotu, po které touží, ani kvalitu, o kterou usilují. Usilovně se snaží a stále znovu prožívají veliká zklamání. Když však dovolí Ježíši Kristu, aby svým Duchem proměnil jejich myšlení i přirozenost, zjistí ke svému velikému překvapení, že Duch Ježíše Krista jim dává sílu k novému životu.

Ježíš Kristus dává lidem jistotu, že život nekončí smrtí těla, ale bude mít věčné pokračování. Těm, kdo si ho zvolí za svého Průvodce, zaručuje místo ve svém království lásky, pokoje a radosti.

Stanislav Kaczmarczyk

Pověření shůry

Hora má typický, ba přímo teologický, nikoliv pouze a jenom geografický význam. Hora je místem Božího zjevení.

Apoštolové se ubírají na „horu“ – podobně jako kdysi starozákonní velikán Eliáš. Prorok se ubírá k Boží hoře Chorébu, kde se s ním setkává Hospodin, kde k němu promlouvá překvapivě, leč zcela zřetelně.

V evangeliu spatří apoštolové – a to rovněž na „hoře“ – svého vzkříšeného Pána. Ten je shromažďuje a dává jim zcela zásadní rady a pokyny pro jejich další službu.

Církev zvěstuje, křtí, vyučuje. Evangelium mají uslyšet a přijmout i jiní. Je přece určena všem, překračuje a překonává rozmanité hranice. Vnitřní přijetí, vděčné přitakání ke spásnému, záchrannému poselství, však nelze nikomu vnucovat. Násilí, a to ani psychické, k víře nepatří.

První křesťané se v zásadě nijak nezpěčovali slavnému poslání a úkolu nést evangelium i pohanům. Misijní příkaz je univerzální. Nezná hranice. „Jděte ke všem národům“ (Mt 28,19). Zásadní důležitost pak má otázka: Kdo dává tento jasný příkaz?

Je naprosto zřejmé, že křest byl už pro ranou církev nesmírně závažný. Apoštol Pavel už předpokládá: Kdo je křesťan, ten je i pokřtěn. Vždyť to žádá sám Pán církve. Při křtu opakujeme, co Ježíš stanovil závazně pro všechny národy. Ano, konáme určitý viditelný úkon. Věříme však, že v něm působí neviditelně sám Ježíš.

Křtíme ve jméno trojjediného Boha. Ve jméno Otce, i Syna, i Ducha svatého. Tak zní zřetelný, výslovný příkaz. Křest pak vypovídá cosi velice závažného o změně vlády. V jakém smyslu? Pokřtěný už nepatří nějakým neurčitým osudovým či zlým a zotročujícím silám a mocnostem. Patří nadále Kristu Ježíši. Tomu, kterému je dána veškerá moc na nebi i na zemi.

Vzkříšený Pán posílá a zmocňuje ke službě. Platí o něm to, co je řečeno v Danielově knize o Synu člověka: „Byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctívali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno“ (7,14).

Kdyby tomu tak nebylo, bylo by nutně zvěstování, křtění a vyučování církve čímsi značně problematickým. Kdo však poznává a vyznává vzkříšeného Ježíše, tak ví: On je jedinečný, a také i neporovnatelný s jinými velikány lidských dějin. Náleží mu celé stvoření. A to dokonce nezávisle na tom, jestli to ví a vděčně přijímá, či nikoliv.

Kdo věří, nemá po ruce žádné hmatatelné důkazy. Vyznává však – a to všemu zdání, jakož i vší zkušenosti navzdory: Vládne ten, který byl potupně ukřižován na Golgotě. Bolestná smrt však nebyla posledním slovem. Proto patří velikonočnímu Vítězi slovo poslední i rozhodující nejenom nad námi, ale i nad celým světem.

Ježíšovi je dáno jméno nad každé jméno. Patří mu proto neohraničená vláda. To potom znamená: Církevní zvěstování, křtění, vyučování, se nedějí proto, aby se rozšířila Ježíšova vláda co nejdéle, ale do posledních, nejzazších končin země. Ale tak tomu není! Takové počínání by bylo z naší lidské strany zcela nutně nervózní, křečovité a všelijak neslavně ukoptěné. Každý člověk, včetně křesťana, přece nejednou selhává, upadá, pochybuje. Kristova vláda – a to je radno červeně podtrhnout – není závislá na lidském počínání, na lidské aktivitě či na zbožné horlivé přičinlivosti.

Církev vyhlašuje, proklamuje Kristovu vládu, která tu už je, která existuje, byť zatím ještě neviditelně a ve skrytosti. Nicméně – k misii, ke zvěstování, ke kázání, patří určitý vnitřní tlak, vnitřní puzení. Pavel napíše: „Nemohu jinak, běda mě, kdybych nekázal“ (1 K 9,16).

Křesťané mají vědět, mají přejímat i přijímat všechno to, co Bůh vykonal z lásky pro člověka, pro jeho nadějnou časnost i věčnost. Vyučování, kázání, patří neodmyslitelně k životu živé křesťanské církve. Kde se neschází nad Biblí, ani malý kroužek věřících, není to pro sbor dobrá vizitka, dobré vysvědčení.

Učedník, křesťan si nemá říkat: Mám mocného Pána, ale příliš vzdáleného. Kdo koná věrně misii, kdo vykládá, tlumočí evangelium, ten není a nejde nikdy sám. Jeho Pán je neviditelně s ním. Zaslíbení Ježíšovy přítomnosti má i početně malé, ba nepatrné křesťanské shromáždění. Nepoznáváme v něm, aspoň občas, že je tu opravdu přítomen jeden navíc?

Kristus přislibuje: „A hle, já jsem s vámi po všecky dny, až do skonání tohoto věku“ (Mt 28.20). Jaká povzbuzení a posílení se skrývají právě v těchto slovech! Všude tam, kde jsou předávána, vykládána Ježíšova slova a postoje, je On sám uprostřed svých věrných. Je a chce být nejen s ranou církví, ale i dnes s námi. Ježíš s námi zůstává. Promlouvá k nám svým Slovem. Obnovuje nás vnitřně svým Duchem.

V závěru Matoušova evangelia se naplňuje to, co slyšíme hned na jeho začátku, v první kapitole. „Dají mu jméno Immanuel, to jest přeloženo Bůh s námi“. V posledním verši téhož evangelia říká Ježíš: „Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“. Díky za to.

Jaroslav Nečas

Hříchů mnohých mé mladosti již nevzpomínej, Pane!

Tak zpíváme v žalmu 25., jak jej pro Evangelický zpěvník zbásnil J. Batelka (původně podle J. Strejce: hříchů pak mé mladosti, ó, nerač mi vzpomínati). Volá-li takto žalmista, pak by jistě stejnými ústy nemohl razit heslo: odpustit, ale nezapomínat. Tato směrnice pro naše současné myšlení je v naší společnosti jaksi závazná, byť se zaklínáme svými křesťanskými kořeny. Ale právě z křesťanského hlediska je to zřejmý protimluv (jak říkali latiníci, contradictio in adiecto). Nám nestačí vzpomínat při různých výročích na hrdiny, my musíme zároveň také připomenout ty, co se nezachovali statečně. A tak se z filmů, televizních seriálů a různých memoárů dovídáme (viz aktuální seriál Bohéma), jak se za protektorátu choval ten který herec zbaběle či dokonce podlézavě. Zároveň s chartisty je také zapotřebí stále ukazovat detaily tváří našich herců při shromáždění v Národním divadle u příležitosti tzv. anticharty. Ani jiní umělci, kdo vykonali v české kultuře veliké věci, až už jde například o básníky, zpěváky, filmaře nebo výtvarné umělce, neuniknou naší "objektivitě", jestliže se neangažovali v prvním, druhém a třetím odboji, nebo nedokázali vzdorovat ďábelskému mechanismu tajné policie. V devadesátých letech se dejme tomu muselo vždycky připomenout, přišla-li řeč na Prodanou nevěstu, že autorem libreta je konfident Sabina. A přitom zaujímáme místo na soudné stolici, třebaže naše situace je naprosto odlišná od situace těch, jejichž poklesek se snažíme vytrvale udržovat v živém povědomí. Sloveso nezapomínat je v podstatě rovné slovesu připomínat. Žalmista prosí Hospodina, aby mu nepřipomínal někdejší hříchy. A Hospodin to také naštěstí nedělá. Odpouští a nepřipomíná nám naše staré hříchy, i když ovšem chce, abychom se nedopouštěli těch přítomných a budoucích. To víme od našeho Pána Ježíše Krista.

Jaroslav Kraus

Reakce na změny v návrhu zákona o ochraně přírody a krajiny

Prohlášení poradního odboru Českobratrské církve evangelické pro otázky životního prostředí: „Podle Bible byl svět nám lidem svěřen do péče, abychom byli dobrými hospodáři. Svojí činností jsme však náš svět přetvořili za dlouhá tisíciletí natolik, že především v Evropě nezbývá mnoho míst, kde bychom měli šanci setkat se tváří v tvář s nenarušenou či nerušeně se obnovující přírodou.

Taková místa chráníme především v národních parcích. Ty zaujímají 1,5 % rozlohy České republiky. Máme za to, že alespoň na tomto zlomku území musí mít ochrana přírody přednost před ostatními lidskými aktivitami – které mají naopak přednost na zbývajících 98,5 % našeho státu. Proto se přidáváme i my k výzvě poslanců Parlamentu ČR, aby se při svém nadcházejícím hlasování přidrželi původní verze novely zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve verzi schválené v prosinci 2016 Poslaneckou sněmovnou, a zamítli verzi, kterou 18. ledna 2017 schválila horní komora Parlamentu ČR. Senátní verze zákona totiž především narušuje jasnou definici cílů existence národních parků (§ 15), což nás vede k obavám, že by zákon v této verzi vedl k faktickému vyprázdnění pojmu „národní park“ v české legislativě a k ohrožení reálné ochrany přírody v Národních parcích České Švýcarsko, Krkonoše, Podyjí i Šumava.“

Kontakt: Jana Vondrová (mluvčí ČCE): vondrova@e-cirkev.cz

Tolerance v Novém zákoně 2

Pán Ježíš miloval všechny lidi a pomáhal všem, kteří přišli k němu s důvěrou. Všechny lidi učil lásce a vzájemné úctě. Dokonce učil i lásce k nepřátelům: *„Milujte své nepřátele. Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí. Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují.“* (L 6,27) Kristus byl však netolerantní k lidským výmyslům, které byly překážkou mnohým lidem k jejich záchraně a k novému životu. Když přišel v Jeruzalémě do chrámu, byl šokován tím, co lidé udělali v chrámovém prostoru. *„Vešel do chrámu a vyhnal prodavače a kupující v nádvoří, zpřevracel stoly směnárníků a stánky prodavačů holubů; řekl jim: Je psáno: Můj dům bude zván domem modlitby, ale vy jste z něho udělali doupě lupičů.“* (Mt 21,12-13) Velmi si přál, aby chrám byl místem záchrany pro všechny, kteří touží po proměně života a ne místem, kde se konají bezduché obřady.

Byl také netolerantní k názorům Židů, kteří ho pro jeho učení chtěli zabít. *„Já jsem vám mluvil pravdu, kterou jsem slyšel od Boha, a vy mě chcete zabít… Ježíš jim řekl: Kdyby Bůh byl váš Otec, milovali byste mě, neboť jsem od Boha vyšel a od něho přicházím. On mě poslal. Proč mou řeč nechápete? Proto, že nemůžete snést mé slovo. Váš otec je ďábel a vy chcete dělat, co on žádá. On byl vrah od počátku a nestál v pravdě… Já mluvím pravdu, a proto mi nevěříte… Mluvím-li pravdu, proč mi nevěříte?“* (J 8,40-46) Ježíš Kristus je Učitelem pravdy. Řekl to jasně a nekompromisně: *„Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne.“* (J 14,6) Pilátovi, který ho soudil, odpověděl slovy: *„Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“* (J 18,37) Jako Učitel a Svědek pravdy nemůže tolerovat falešná učení, která svádějí lidi na scestí.

Podle vzoru Mistra byli i apoštolové vstřícní a tolerantní ke všem lidem a k takovému životu vedli i všechny věřící. *„V úctě dejte přednost jeden druhému.“* (Ř 12,10) *„Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého. Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám… Vůči všem mějte na mysli jen dobré.“* (Ř 12,15) *„Bratra ve víře slabšího přijměte mezi sebe, ale nepřete se s ním o jeho názorech. Někdo třeba věří, že může jíst všechno, slabý však jí jen rostlinnou stravu… Někdo rozlišuje dny, jinému je den jako den… Nesuďme už jeden druhého, ale raději posuďte, jak jednat, abyste nekladli bratru do cesty kámen úrazu a nepůsobili pohoršení… A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu.“* (Ř 14,1) *„My silní jsme povinni snášet slabosti slabých a nemít zalíbení sami v sobě. Každý z nás ať vychází vstříc bližnímu, aby to bylo k dobru společného růstu.* (Ř 15,1-2)

Tak jako Kristus, ani apoštolové nemohli tolerovat učení a náboženské obřady, které přivádějí lidi do duchovního otroctví a záhuby.

V městě Lystra uzdravil Pavel chromého od narození. Lidé plní úžasu klasifikovali Pavla a Barnabáše jako bohy. Rozhodli se, jistě z vděčnosti a z obdivu, že je budou uctívat jako bohy. Pohanský kněz dal přivést k bráně ověnčené býky a chtěl je apoštolům obětovat. Apoštol Pavel tento projev obdivu a uctívání rozhodně odmítnul. K jejich snaze uctívat ho jako boha byl naprosto netolerantní. Řekl jim rozhodně: *„Co to děláte? Vždyť i my jsme smrtelní lidé jako vy. Zvěstujeme vám, abyste se od těchto marných věcí obrátili k živému Bohu.“* (Sk 14,11a18)

Na ostrově Kypru přijali Pavel a Barnabáš pozvání od vzdělaného místodržitele Sergia Pavla, který měl zájem o zvěst Božího slova. Když kouzelník Elymas, který působil na dvoře místodržitele, viděl s jakým zájmem místodržitel poslouchá Boží slovo, vystoupil proti apoštolům a snažil se odvrátit místodržitele od víry. Apoštol Pavel netoleroval kouzelníkovu snahu udržet místodržitele pod svým kouzelnickým vlivem a vystoupil radikálně proti: *„Ty svůdce všeho schopný, synu ďáblův, nepříteli Boží spravedlnosti, kdy už přestaneš podvracet přímé cesty Páně? Nyní na tebe dopadne Boží trest: Oslepneš…“* *„Když místodržitel uviděl, co se stalo, uvěřil, pln údivu nad učením Páně.“* (Sk 13,8-12)

Apoštolové Pavel a Silas byli v městě Filipis a setkali se tam s dívkou, která měla věšteckého ducha. Když šli do modlitebny, šla za nimi a volala: *„Toto jsou služebníci nejvyššího Boha. Zvěstují vám cestu ke spáse.“* Dělala to mnoho dní. Pavlovi to bylo proti mysli. Řekl tomu duchu: *„Ve jménu Ježíše Krista ti přikazuji, abys z ní vyšel.“* Duch odešel. Přestala věštit. Její majitelé ztratili zdroj výdělku. Pavel byl k věšteckému duchu netolerantní. Když její páni zjistili, že přišli o svůj zisk, zorganizovali vzpouru proti apoštolům a obvinili je, že pobuřují město. Soudcové je dali zbičovat a uvěznit. Ve vězení oslavovali Boha zpěvem. Jaký byl výsledek uvěznění? Strážce vězení uvěřil s celou rodinou v živého Boha. (Sk 16,16-18)

V Bibli čteme, že i apoštolům nebylo tolerováno nesprávné jednání. Apoštol Jan dostal zjevení o svatbě Beránkově. Byl plný úžasu a padl andělovi k nohám. Sám tu událost zapsal: *„Tu jsem padl na kolena k jeho nohám. Ale on mi řekl: Střez se toho! Jsem jen služebník jako ty a tvoji bratří. Před Bohem poklekni!“* (Zj 19,9) Když pak viděl apoštol Jan nádheru nové Země, padl opět na kolena před andělem: „A když jsem to uslyšel a spatřil, padl jsem na kolena k nohám anděla. Ale on mi řekl: *Střez se toho! Jsem jen služebník jako ty a tvojí bratří proroci. Před Bohem poklekni.“* (Zj 22,8-9)

Apoštol Pavel píše: *„Když pak Petr přišel do Antiochie, postavil jsem se otevřeně proti němu… Nejprve jídal společně s pohany… když přišli někteří lidé z okolí Jakubova, začal couvat a oddělovat se. Spolu s ním se takto pokrytecky chovali i ostatní židé. Řekl jsem Petrovi přede všemi: Jestliže ty, který jsi Žid, nedodržuješ mezi námi židovský zákon, jak to, že nutíš pohany, aby ho dodržovali?“* Pavel jako učitel Kristova učení nemohl tolerovat pokrytecké jednání apoštola Petra. (Ga 2,11)

Stanislav Kaczmarczyk

Pokračování příště

Věra Sosnarová

(5. 5. 1931)

Příběh o úžasném člověku, příběh o ženě těžce zkoušené lidskou nenávistí, zlobou, sobectvím a tyranskou mocí, kterou celou dobu držela víra v Boha, modlitba ve vysvobození a víra v návrat do rodné vlasti.

Nevšední a mimořádně těžký životní úděl brněnské rodačky, která ze zlovůle sovětské moci a licoměrnosti českých úřadů byla NKVD odvlečena během osvobození v květnových dnech roku 1945 na Sibiř do nechvalně proslulých táborů Gulag společně s matkou a mladší sestrou. Vše jako odplatu za to, že její matka po bolševické revoluci v roce 1917 si dovolila opustit s českými legionáři válkou a hladem zmítané Rusko a našla nový domov v Československu.

Ano přežila, přežila znásilňování, bití, mlácení, mučení, ale také zimu, hlad, těžkou dřinu, špínu i nemoci. Ano, přežila 20 let v lágrech Gulagu, nejdříve 8 let v lesních táborech, kde se pracovalo za opravdu nelidských podmínek 12 hodin denně – pracovní náplní bylo kácení lesů, kde si prodělala tyfus, a pak dalších 12 let neskonale tvrdé dřiny v azbestových uranových dolech, na rybářské lodi, ve slévárně, až nakonec skončila v ruském kolchoze. A teprve odsud na osobní přímluvu předsedy ruského kolchozu, který měl kontakty na JZD na Moravě, se dostaly spolu se sestrou (ale zase až po třech letech) zpět do Československa.

Na závěr = Nelehké konstatování, jak se vláda rodné země zachovala k této ženě a její sestře!!! A také k dalším a dalším, pro nás dnes již neznámým lidem, kteří prošli podobnými příkořími. = Žádné odškodnění, poněvadž jste vy osobně nepředložila doklady!! To, že vám je úřady této země zabavily, to že jste musela dlouhých 25 let povinně docházet na STB a znovu a znovu podepisovat slib mlčenlivosti o svém utrpení v ruských Gulazích pod pohrůžkou opětovného vězení a deportace na Sibiř, o tom se nikde nehovoří a za to i dnes zase nikdo nenese zodpovědnost!?!?!. Smutné potvrzení toho, jak se k vám vaše rodná vlast macešsky zachovala!!!!.

A slova samotné paní Věry Sosnarové: ***„Vždycky naše vláda, všechny noviny a rozhlas říkají, že v lágrech v Německu byli lidi mučeni, mluví se o Židech a o všech možných. Ale nikdá v životě nikdo nevzpomene na ty český lidi, co zahynuli na Sibiři. Nemyslete, že jich bylo málo! Bylo jich hodně. A kdo zůstal živej? Pár lidí zůstalo živejch, co se vraceli domů.“***

Věra Sosnarová je poslední žijící pamětnicí. A Pán Bůh zaplať, že může mluvit!

Josef Ptáček

Buď, anebo

Markovo evangelium 8,27

Nedaleko Cesareje Filipovy se Ježíš obrátil na učedníky s otázkou: „Za koho mě lidé pokládají?“ A během času se tato otázka objevovala neustále v životě lidí. Učenci i prostí lidé, věřící i nevěřící si stále znovu kladli otázku, kdo je vlastně Ježíš z Nazareta? Pro někoho výjimečný člověk, pro jiné vůbec neexistoval. Pro křesťana je Spasitelem a Pánem světa i zárukou nečekané budoucnosti lidstva. Jenže je i mnoho těch, kteří prohlašují, že Kristus žije a je třeba ho následovat, ale jejich životy nedokazují, že by se vůbec narodil. Ježíšovo jméno žilo na rtech učedníků všech dob, kteří v něho uvěřili a přijali ho jako Pána a Krále svých životů a proto se nestyděli sloužit trpícím, sytit hladové, sklánět se k chudým a stát při umírajících. Kdo je ten, který se na tebe obrací a staví před tebe jednoznačnou volbu: Buď, anebo … Buď být s ním, jít s ním, být v jeho milostivé dlani skryt a jeho láskou a jeho blízkostí se nechávat formovat, pokoušet se následovat jeho cestu a v ní nalézt všechno pro smysluplný život, uskutečnit i svoji věčnou budoucnost, anebo jít proti němu, prosazovat svou přízemnost a nicotu. Není neutrálního území, na kterém by ses mohl pohodlně usadit. Buď, anebo … můžeš prožívat jen ve vztahu k Bohu. Jen Bůh, Stvořitel všeho, po tobě může požadovat, abys na jeho volání a lásku reagoval v plnosti své svobody. Buď můžeš odpovědět na jeho volání odevzdaností svého srdce, nebo jít svým životem bez něho, a tedy vlastně proti němu. Před Boží tváří se této volbě nemůžeš vyhnout. Kdo je pro tebe Ježíš Nazaretský? Není to nikdo, kdo by se chtěl obklopit slávou, drtit svoje protivníky a mstít se jim. Přišel na tento svět jako Boží Syn, pro nás a kvůli nám, v pokoře a tichosti, aby nás svou láskou a milosrdenstvím provázel životem, stíral naše slzy a tišil náš pláč. Přišel se zastat chudých, tichých, pokorných, a uzdravovat rozbolavělá lidská srdce. Přišel od Boha, aby nám dokázal, jak Bůh miluje člověka. A čeká na naši odpověď. Chce být zdrojem spásy a záchrany v každém našem zápase. Ježíš o sobě řekl, že je cestou k věčnosti, zdrojem pravdy a života. Mnozí kolem nás se ptají: Je Ježíš pravdou, cestou, vzkříšením i životem? Je světlem tohoto našeho světa? Při tvé odpovědi je v sázce buď, anebo…! Váháš? Nechceš se stát obětí žádné iluze? Jenže Boží Syn není iluze! Ježíš vzkříšený je živý Pán a Král, který se ti v lásce nabízí a chce se stát tvou jedinou budoucností. Židé byli kdysi přesvědčeni, že se rouhá a proto volali: ukřižujte ho! Jenže mnozí jiní tušili, že se v Ježíšově životě i v jeho poselství otvírají nové obzory, a odpověděli: Pane, ke komu půjdeme? Vždyť ty jediný máš i pro nás slova věčného života! Jsi spásou a věčnou budoucností pro ty, kdo otvírají svoje srdce a odpovídáš na jejich tápání a hledání. Jsi jim silou, nadějí, přítelem nejdražším, v tvé blízkosti je skryta jejich existence. Až se i naše víra probojuje za kříž, ke Kristovu vzkříšení, které pro nás přestane být mlhavou skutečností a dostane jasnější obrysy, pak začneme chápat, že vzkříšený Ježíš je i naší budoucností. A pak poodhalíme význam Ježíšovy výzvy „buď, anebo…“

Pavel Rybín

„Poctiví lidé byli dávno dřív, než byli křesťané, a chvála Bohu jsou poctiví lidé i tam, kde křesťané nejsou. Takže je možné, že lidé jsou křesťany, protože pravé křesťanství odpovídá tomu, čím by byli i kdyby křesťanství nebylo. (L 16)“

Georg Christoph Lichtenberg
německý vědec, satirik
(1742 – 1799)

26. 12. 2016 zemřel náš varhaník u Klimenta prof. RNDr. Petr Hájek, DrSc. Děkujeme za jeho službu.

Kytička vzpomínek na bratra faráře Zdeňka Boreckého (1932 – 2016)

V nuselském evangelickém sboru jsem se objevil poprvé necelý rok poté, co do něj nastoupil jako farář tehdy čerstvý padesátník Zdeněk Borecký. Ve sboru jsem nikoho neznal, sborová sestra Eva Buchtová mě pozvala na náboženství pro děti, do něhož jsem ovšem ve svých čtrnácti letech příliš nezapadal, a tak jsem brzy přesedlal na návštěvu konfirmačních cvičení. Sám jsem si již našel cestu na nedělní bohoslužby, a to vše mi otevřelo nový svět, svět víry. Kázání bratra Boreckého byla živá, často proslovená v tematických celcích – kázal postupně na příběhy starozákonních hrdinů (Gedeona, Josefa, Jonáše, Abrahama, Rut), ale i na Desatero, blahoslavenství a kázání na rovině (Lukášovo evangelium, 6. kapitola), i na novozákonní spisy – epištolu Jakubovu, Filipským, 1. Korintským 13. Řada kázání pak v nultých letech vyšla samizdatově péčí někdejšího kurátora sboru Aleše Friedricha. Četba těchto kázání umožňuje ještě dnes se s kázáními br. Boreckého živě setkat. Kázání jsou solidně biblicky podložená (teolog v nich vidí i odkaz prof. Slavomila Daňka, který byl ostatně členem Nuselského sboru), vyslovují se k tehdejší současnosti 80. a (otevřeněji) 90. let, jsou kritická, ale vždy přirozeně ústí do útěchy v Ježíši Kristu. Vzpomínám si i, jak jsme o některých kázáních při vycházení z kostela živě diskutovali. Některá kázání byla delší, ale na taktní upozornění na rozsah bratr farář tehdy slyšel – po čtyřicetiminutovém pak následovalo příští neděli devítiminutové.

S bratrem farářem jsem se pravidelně setkával také na konfirmační přípravě a na mládeži. Na mládeži nám většinou nechával volnou ruku a po biblickém programu tiše odcházel domů (i když si vzpomínám i na chvíli, kdy s námi hrál na mrkanou). Někdy se s námi rozloučil politickým vtipem – když jsme začali kolektivně chodit do tanečních, komentoval to: „Už vás učili přestavbáček? To je tři rázné kroky zpět, úkrok stranou a nesmělý krůček vpřed...".

Zato na konfirmačním cvičení, které trvalo skoro dva a půl roku, se nám Zdeněk Borecký věnoval velmi důkladně. Obsah přípravy, k němuž kromě znalosti Bible a základních křesťanských textů patřily i dějiny církve (vybavuji si zvláště předchůdce Husovy), prokládal rozhovory o podnětech, které jsme přinášeli (vzpomínám si na rozhovor o futurologické knize Jiřího Mrázka Kde začíná budoucnost i o Kámasútře, kterou jsem přinesl na „konfirmák").

Při některých odpočinkovějších hodinách vzpomínal bratr Borecký na časy minulé, které sice většinou nebyly nikterak dobré, ale s humorem se daly přežít: Těsně po válce konala YMCA tábor kdesi v pohraničí, kde nedaleko tábora bylo německé vojenské letiště. Zdeněk vlezl do kabiny německé stíhačky, zavřel za sebou – a nedokázal již otevřít. V zoufalství mačkal různá tlačítka v kabině, v jednu chvíli se přitom začala otáčet i vrtule. Nakonec nalezl červené táhlo. Když za něj zatáhl, ozvala se rána, letadlu odpadla křídla i část ocasu a kokpit odlétl. Tentokráte to prošlo... Do hodiny latiny na gymnáziu si přinesl stříkací pistolku, jíž za zády profesora smazal napsanou tabulku latinských sloves. Profesor se otočil, shlédl škody, otočil se zpátky a nerušeně pokračoval ve výkladu. … Vikářoval v Trmicích pod mentorem Zdeňkem Somolíkem, známým to sionským humoristou. Když za ním zašel tehdy ještě mladý profesor Smolík a představil se hlubokým hlasem: „Já jsem Smolík", kontroval Somolík: „Já se jmenuji stejně, jen vy máte o kolečko méně". Jindy jim volali nějací „žertéři" z JZD, že potřebují pokřtít tele. Na to reagoval Somolík bez mrknutí oka: „Soudružko, to musíte přijet vy osobně na faru. Potřebuji nejprve promluvit s matkou dítěte." Po nedlouhém působení v Trmicích a seniorátním vikářování v Ústeckém seniorátu (1958-1960) působil bratr Borecký 24 let v Třebenicích (1960-1984), a poté ve sboru Praha 4 – Nusle, kde dosloužil až do důchodu (1984-1999). Kazatelskou pochodeň po něm převzali Miloslav Nekvasil (1999-2000), Irena Škeříková (2000-2012) a Marta Zemánková, jež působí dodnes.

Rád vzpomínám na různá setkávání s bratrem farářem, na chvíle veselejší i docela smutné (vyprávěl mi např. o smrti svého syna Pavla v jeho 26 letech) i na mnoho různých lidí, kteří v té době tvořili nuselský sbor i širší komunitu kolem něj. Mnoho z nich potkávám, když mám příležitost se jednou za několik let do Nuslí podívat, další se rozlétli na různá místa v církvi i mimo ni (pokud dobře počítám, tak například se z tehdejších mládežníků „urodili" 4 současní faráři – Jiří Ort, Jiří Weinfurter, Michal Vogel a moje maličkost), někteří již patří, jak věřím, do církve zvítězilé.

Do svého nebeského domova se vrátil i bratr farář Borecký v pátek 9. prosince 2016 v požehnaném věku 84 let.

Mikuláš Vymětal

Sbor církve bratrské Praha 5, Vrázova 4 ***pořádá už 7. ročník jarních setkání pro veřejnost. Jde o tři moderované diskusní večery se zajímavými osobnostmi, letos na téma „Křesťanská víra a současný svět".***
Vždy ve čtvrtek v 18.30 h - 2. března, 6. dubna a 27. dubna 2017.
Téma prvního večera 2. března – „Všechno kolem nás je dnes špatně!" *– Nedávná analýza několika desítek tisíc zpráv na sociální síti Twitter ukázala, že většina z nich je plná frustrace, znechucení až vzteku. Internetové diskuse negativismem přetékají. I komentátoři v médiích si tohoto ducha doby všímají. Jaký je pro to důvod? Lze s tím nějak bojovat? A co na to křesťané?*
Hosty večera budou: *Ing. Daniel Fajfr, M.Th. – Kazatel, předseda Rady CB a předseda ERC v ČR, vyučuje na ETS; PhDr. Jan Jandourek, Ph.D. – Novinář, sociolog a spisovatel. Působil jako kněz v ŘKC, v současnosti působí ve Starokatolické církvi; Mons. doc. Ing. Mgr. Aleš Opatrný, Th.D. – Římskokatolický kněz, teolog, pedagog a autor duchovní literatury, od r. 2015 probošt Vyšehradské kapituly.*
Kontakt: Sbor církve bratrské v Praze 5, Vrázova 4, 150 00 Praha 5. Tel.: 257 319 839, e-mail: smichov@cb.cz, web: www.cb.cz/praha5.
Spojení: Metro B – stanice Anděl, tramvaj 4,5,7,10,16,21 – stanice Zborovská.

Pozvánky

"Tvému divíme se dílu" je téma besedy, k níž zve Ekologická sekce České křesťanské akademie na úterý 14. března 2017 od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49. *RNDr. Jiří Nečas, matematik, ekolog a kazatel, vycházeje z pohledu vědy a z pohledu víry se bude zamýšlet nad vytvářením vztahu ke světu, přírodě a lidem.* Předpokládaný konec besedy je kolem 19. h.

JNe

* * *

Na pravidelném semináři historické společnosti VERITAS promluví emeritní moderátorka společnosti doc. Eva Melmuková na téma „Proměna civilizací kolem Středozemního moře a v Evropě". Seminář se bude konat jako obvykle v Pardubicích v sálku na faře ČCE v ulici Sladkovského č. 638, a to v sobotu 18. března 2017 od 10 h. Všichni zájemci jsou do přátelského prostředí srdečně zváni.
(Fara je šestý dům za evangelickým kostelem ve směru k trati.)

Inzerce

Pronajmu atypický byt 2+1 (85m²) na Dobříši, v RD, u náměstí, pouze zájemcům z ČCE.
Od konce února 2017.
Samuel Hejzlar, tel.: 603 578 108.

č. 1

Sbor ČCE Vanovice hledá kazatele (vhodné pro manžele) s možným nástupem od srpna roku 2017. Sbor je venkovského typu. K dispozici je prostorný byt na faře.
tel.: kurátor sboru: 721 475 008,
místokurátor sboru: 721 731 160.

č. 15

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Evangelický týdeník Kostnické jiskry

rejstřík ročníku 101 (2016)

Aktualita (A), Z církví doma i ve světě (CDS), Poselství k neděli (PO), Reakce čtenářů (RČ), Recenze (RE), Článek v příloze (PŘ)
(Drobné zprávy přejaté z jiných zdrojů neuvádíme)

Balcar Adam – Adventní doba 35
Bárta Zdeněk – Údolí suchých kostí 25
Bartošek Josef – Žijeme z Boží milosti **(PO)** 6/7
Bastlová Helena – Společné prohlášení u příležitosti katolicko-luteránské připomínky reformace **(CDS)** 32
- Světový den modliteb letos představí Kubu 5
- Z rozloučení s Mgr. Bohumilem Kejřem 24
Beneš Jiří – Bándy Juraj: Slávnostne a kajúce Žalmy **(RE)** . . 15
- Člověk před Boží tváří – Vladimír Kubáč **(RE)** . . . 30
- Ladislav Heryán: Země bez obzoru **(RE)** 6/7
Blažek Daniel – Milujme se navzájem... **(PO)** 22/23
Brychtová Lenka – Od dizertační práce ke skutečnému muzeu 34
Bulíček Ladislav – Ivan Meštrović 29
- K poznávacímu zájezdu do Dalmácie 10
- Nin – počátky starochorvatské církve 3
Carstens Erdmann – Prezident Německa v Ochranově 18
Čapek Jan – Kázání při pohřebním rozloučení s Janem Šimsou 16
Čapek Karel – Betlém 36/37
Černý Pavel – Soužití křesťanů a muslimů v budoucí Evropě 19
Červeňák Josef – Je mi potěšením **(PO)** 8
ČTK – Opravený mirovický sbor Jana Husa a Jeronýma Pražského opět slouží věřícím **(A)** 29
- Poslanci chystají interpelaci kvůli azylu čínských křesťanů **(A)** 25
Drápal Dan – Boj s nedůvěrou 11
- Hledání křesťanské církve **(RČ)** 12
- Jeroným Klimeš: Křesťanství, vztahy a sex **(RE)** . . 25
Drápal Marek – Netradiční půst? **(A)** 5
- Věřící vyrazí do kostela na kole **(CDS)** 24
Drápalová Iva –K článku br. Ottera **(RČ)** 2
Dvořáková Naděžda Zdeňka – Kdo byli Lányové? 29
Ekumenická rada církví v ČR – Tisková zpráva: Péče o děti **(CDS)** 8
- Představitelé ERC napsali dopis ohledně souzeného misionáře (P. Jaška) **(CDS)** 33
- Prohlášení předsednictva ERC v ČR (azyl pronásledovaných čínských křesťanů) **(A)** 26
Fajfr Daniel – Bůh nás povolal k posvěcení **(PO)** 27/28
Firbas Petr – Když Duch Boží zavane **(PO)** 16
Gerloff Johannes – Sto let od uzavření Sykesovy- Picotovy dohody 26
Hájek Blahoslav – Blýská se na lepší časy? 15
- Jak se chovat k muslimům? 4
Halama Ondřej – Jsme divadlem pro svět **(PO)** 2
Halamová A. a Halama J. – Tabita Landová: Liturgie Jednoty bratrské (1457-1620) **(RE)** 12
Halamová Eva – Na čem stojí sbor? **(PO)** 15
Hána Michael – Rozloučení s ThDr. Zdeňkem Souškem 4
Hanusová Lenka – Koncem září se otevře brána milosrdenství kostela Jana Husa a Jeronýma Pražského v Mirovicích 25
(hb) – Historické setkání papeže a pravoslavného patriarchy **(A)** 8
- Novoroční ekumenická slavnost zahájila rok Karla IV. **(A)** 2
- Záchrana chrámu narození Páně **(A)** 11
Hejl Miroslav – Katolické pojetí M. J. Husa **(PŘ)** 20/21
Hejzlar Samuel Jan – Hledejte moji tvář 1
- Jeho kralování 18
- Jeho kralování II. 25
- Jeho kralování v čase 30
- Kdo jsi, Pane? 33
- Požehnání svého uděliž nám Bůh... 12
- Zůstaňte 6/7
- Život věčný v Kristu Ježíši – zdraví duše 19
Henych Daniel – Ach, ti Ukrajinci! 11
- Koncert 35
- Návštěva **(PŘ)** 36/37
- Nesplněné sliby 22/23
- Povrhel (*K začátku školního roku)* 24
- Přístav (*Ke Dni matek*) 15
Hlaváč Pavel – Širší souvislosti jedné „československé písně" („Kdo za pravdu hoří") 30-31
Hofman Jiří – Rezonanční příběhy **(RE)** 33
Holeka Pavel – Známí a neznámí hrdinové podzimu 1939 (*Bohumil Procházka*) 2
Hübner Miloš – AD Reakce Miloše F. Pechara z ET-KJ č. 3/2016 **(RČ)** 5
- Hlas pro Tel Aviv **(RČ)** 29
- Včera a dnes 17
Hušek Petr – Kdo tedy, Pane? 13/14
- Ztroskotání na cestě do Říma 15
Hromádka Josef – Co zůstalo z Husa dnes **(PŘ č. 3)** 20/21
Hruška František – Cíl Boží lásky **(PO)** 17
Chadima Martin – **(PŘ č. 4)** 22/23
jap – „Otec vlasti" zažertoval **(A)** 19
- Vítej, mistře Jeronýme u filatelistů 18
Jelinek Miroslaw – Dobře se narodit **(PO)** 11
JP – Jan Hus – Cesta bez návratu *(film)* 5
Just Jiří – Bratří a král Dobře 12
- Daniel Arnošt Jablonský 20/21-22/23
- Jan Hus v šesti staletích **(PŘ č. 2)** 13/14
- Moravská konfese z roku 1566 10
- Novum Instrumentum omne 8
- Žeravický synod a Jan Amos Komenský 16
Kaczmarczyk Stanislav – Jablko – super zázrak 27/28
- Mimořádná výzva 33
- Vesmír mlčí – ale Bůh mluví 34
- Vrchol radosti 8
Kadlec Oldřich – Boží lásku znát nebo Boha milovat? **(PO)** 4
Kaďůrková Milada – Vzpomínka na spisovatele Viktora Fischla 17
- 410. výročí narození Rembrandta van Rijna 33
KALEB – Moje setkání s muslimem 16
- Rozloučení s bratrem farářem *(Lubomírem Hánou)* 11
- Tesař a hrabě 11
- Tom Segev: Simon Wiesenthal – Skutečnost a legenda **(RE)** 12
Kalus Pavel – Sůl v žižkovském těstě 6/7
Kantor Jiří – Vítězství nad světem **(PO)** 12
Kantor Milan – „...ústy vyznáváme k spasení" **(PO)** 25
-kar- – Bombastická akce? **(CDS)** 13/14
Karban Jiří – Člověče, nejsi jediný 9
- Rizika horlivosti 8
- V zajetí pokleslosti 1
Kašper Jan – Od popeleční ke škaredé 9
- Na oslu i lodí 22/23
- Poslední pomazání Gustáva Husáka? *(dlesme)* 2
- Vánoční poselství? 3
Kejř Bohumil – Jan Štěpán: Babylonské zajetí církve 1948-1989 **(RE)** 9
- Další výročí Kostnických jisker 19
- Doslov k Listům M. Jana Husa 31
- Doslov k recenzi knihy Babylónské zajetí... 9
- Gerta Viktorie Ludmila Kalliková – Figulusová 20/21
- Jeroným Pražský / Evropan / vzdělanec / buřič 18
- Noc kostelů 2016 **(CDS)** 20/21
- Novoroční pozdrav s novým ročníkem ET-KJ 1
- Pokus o hymnologickou doušku 31
- Prof. PhDr. Dagmar Čapková, DrSc. 19
- Rezonanční příběhy **(RE)** 8
- Rozhovor se zahraničním zpravodajem *(David Miřejovský)* 13/14
- Velikonoční zamyšlení (s fotbalovou nahrávkou) 10
Keřkovská Marta – Výtvarný jazyk Šamotulského kancionálu 24
Kirschner Jan – Halík a ČBK se u tématu migrace neshodnou? 16
Kocián Matúš – Bůh miluje i zvířata. A co člověk? 29
Kočnar Pavel – Pán je blízko **(PO)** 35
Kočnarová Támar – Informace z redakce 30
- Moje vzpomínka na milého „šéfa" **(A)** 24
- Vzpomínáme na sestru Evu Kratochvílovou **(A)** 22/23
Kovalčík Václav – Něco mi to připomíná aneb historie se opakuje! **(RČ)** 5
- Rozmařilý životní styl není všechno 15
Kraus Jaroslav – Sedmé přikázání 5
- Usnesení dosud nepřijaté **(RČ)** 2
Kraus Petr – Čas jako dar od Hospodina 17
Kreusel Joachim – Novoroční biblické poselství **(PO)** 1
Krůta Zdeněk – Hledám církev, křesťanskou **(RČ)** 13/14
Kucová Lydie – „Ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha" **(PO)** 36/37
Kultová Ivana – Co není a co je braním Božího jména nadarmo? 24
- Nesmyslnost dobrých skutků? 33
Landová Tabita – Jan Augusta ve světle nových objevů 27/28
- Šamotulský kancionál slaví 455 let 22/23
Listy M. Jana Husa - 71. Janu z Chlumu 1
- 72. Přátelům svým v Kostnici 2
- 73. Svým přátelům v Kostnici 3
- 76. Přátelům svým v Kostnici 4
- 77. Celému národu českému 6/7
- 78. Jindřichu Škopkovi z Dubé 5
- 79. Žáku mistru Martinovi a vysvětlení redaktora 8
- 80. Otci 9
- 82. Přátelům v Kostnici 10
- 83. Přátelům svým v Kostnici 12
- 84. Havlíkovi, kazateli v Betlémě 11
- 85. Nějakému knězi 13/14
- 86. Mistru Křišťanovi 15
- 87. Přátelům v Kostnici 16
- 88. Věrným Čechům 17
- 89. Přátelům v Kostnici 18
- 90. Přátelům v Kostnici 19
- 91. Věrným Čechům 20/21
- 92. Věrným Čechům 22/23
- 93. Obci vysokého učení Pražského 24
- 94. Václavu z Dubé a Janu z Chlumu 25
- 95. Janu z Chlumu 26
- 96. Václavovi z Dubé 27/28
- 97. Svým přátelům v Čechách 29
- 98. Poslední prohlášení předložené sněmu 30
- Doslov 31
Litomiský Miroslav – Vzpomínka na Petra z Mladoňovic 29
Lukášek Marek P. – Byli jsme pokřtěni v jeho smrt? **(PO)** 19
Macurová Anna – Vzpomínáme – farář Boguslav Kokotek 22/23
Meislová Vladimíra – Vzpomínka na ústeckého varhaníka *(Mgr. Jaroslav Švejda)* 33
Moravec Jan – Vzpomínka na sestru Mirjam Doležalovou 17
Mrázek Jiří – Bláznovství víry podle Jakuba *(Výklad Jakubovy epištoly)* 1-32
Naimanová Alena – S Lutherem k papeži 31
- Věrní služebníci Kristovi **(PO)** 34
- Vánoce v srpnu (*přel. a upr. z němčiny*) 35
Nečas Jaroslav – Abrahamovská víra 19
- Apoštolova radost 31
- Opuštění a opouštění 32
- Nebeské vítězství 35
- Potřeba bdělosti 34
- Prázdné ruce 26
- Rolníkova trpělivost 27/28
- Správné slyšení 4
Nečas Jiří – Boží láska směřuje k celému světu 35
- Budete mi svědky... 5
- Buďme vděčni 27/28
- Dvě či tři tváře času 15
- Matúš Kocian: Etika životního prostředí **(RE)** 13/14
- Naděje či zklamání 18
- Ohlédnutí za pařížskou konferencí o klimatu 25
Novák David – Generace 21, Iráčané a má to smysl pomáhat! 13/14
- Účast na díle evangelia, zájem o své bližní **(PO)** 30
Novosad Pavel – Vyvoleným sluší Boží šaty **(PO)** 13/14
Nývltová Rut – Ohlédnutí za mezinárodní konferencí „Exulanti, vyhnanci a uprchlíci" 32
Ondříčková Dagmar – Pravý půst 6/7
Orlík Karel – Když se Bůh směje, je to vážné 2
Otter Jiří J. – Hus měl také německé přátele a následovníky **(PŘ č. 3)** 20/21
Palatý Marta – 80 let plodného života 26
Pavlíček Vladimír – A tak usilujme o to... **(PO)** 26
Pavlis František – Evangelium podle Lukáše 36/37
- Jste stavbou... 4
- Povelikonoční zamyšlení 11

- Trojiční zamyšlení 16
- Utrpení 9
Pečeňa Milan – Hľadám cirkev, kresťanskú 5,9
- Hľadám cirkev, kresťanskú
(Dovysvetlujúci dodatok) 19
Pechar Jaroslav – Ohlédnutí za synodem
Českobratrské církve evangelické **(CDS)** 18
Pechar Miloš F. – Reakce na článek
„Hostem jsem byl" **(RČ)** 3
Pejlová Pavlína – 80. výročí založení
zlínského sboru ČCE **(CDS)** 11
Pellar Ondřej – Na závodní dráze **(PO)** 3
Pfann Miroslav – Hledáme zájemce,
kteří by v létě učili... **(A)** 13/14
Plotěná Marie – Bezcestí 6/7
- Body 13/14
- Jakou měrou měříte... 32
- Jsme solí? 25
- O těch našich pokladech 2
- Vánoční čas **(PŘ)** 36/37
Plzák Michal – O Evě
(*Eva Kratochvílová + 28.6.2016*) 22/23
Pokorný Jan – Bude líp?! 2
- Meze vědění 16
Polma Jiří – Noc kostelů
v Ochranovském sboru... **(CDS)** 19
Potoček Josef – Abrahámovská náboženství **(RČ)** 27/28
- Náměstí Jana Žižky v Hradci Králové
– mýtus a realita **(RČ)** 5
- Skutečný předchůdce reformace **(PŘ)** 20/21
Procházka Petr – Noc pokročila a den
se přiblížil **(PO)** 33
Procházková Marta – Neznámá toleranční modlitebna
v centru Prahy... 3
Rada Církve bratrské, Redakční rada Bratrské rodiny
– Jan Štěpán: Babylónské zajetí církve 1918-1989 **(RE)** . . . 9
RaVat – Vyšel nový teologický dokument
o vztazích s judaismem **(CDS)** 1
(red) – Festival UNITED – Více než jen festival 20/21
- Informace z redakce 18
- Pavel Filipi 3
Rybín Pavel – Poselství křesťanským sborům
(výklad knihy Zjevení 2. a 3. kap.) 33-36/37
- Velkolepý projekt naděje **(PO)** 32
Sabo Martin – Velekněz? **(PO)** 5
Schilla František – Co by pomohlo tuto dobu zvládat...
(k odkazu Bohumila Kejře) 26
- Hospodinova je země 29
- Knihy navzájem neslučitelné? 3
- Miroslav Janeba vidoucí 22/23
- Naděje v marasmu 16
- Neskákat Bohu do řeči 1
- Pavlova „peněžní diplomacie" 27/28
- Posvěť se Jméno... 11
- Vědec v „neimpaktovaném periodiku" 4
Schwarz Jan – Dělení 35
- Herodes 34
- Marie nebo Salome? 17
Soběslavský Ondřej – Vzpomínáme -
MUDr. Vlasta Hůlová 22/23
- Rozloučení se sestrou Zlatou Voborskou 34
Staršovstvo sboru a. v. ČCE Č. Těšín –
Významné životní jubileum br faráře
Stanislava Kaczmarczyka 32
Staršovstvo FS ČCE Hořice – Výročí narození
bratra faráře Daniela Henycha 9
Susa Zdeněk – Ať žijeme, ať umíráme,
patříme Pánu **(PO)** 31
Svoboda Vlastislav – K 286. výročí vydání Hesel
Jednoty bratrské **(A)** 1
Synodní rada ČCE – Vyjádření k útoku vandalů
na Diakonie ČCE **(CDS)** 16
Šimr Karel – Česko opět propojila vzpomínka
na oběti nehod **(A)** 33
- V Chrástu děkovali za úrodu
už popáté **(A)** 27/28
Škaloud Radomír – Jak kdo potřeboval **(PO)** 20/21
Škrabal Zdeněk – Bůh nám dal ducha síly,
lásky a rozvahy **(PO)** 24
Šlechta Miroslav – Náměstí Jana Žižky
v Hradci Králové **(RČ)** 1
Šorm David – Nikdy tě neopustím! 10
- Vánoční uprchlíci 36/37
Štěpán Jan – Kazatel Miloslav Jech devadesátníkem 8
- Končí se dosavadní „historie"
Kruhu českých duchovních tradic 20/21
- Čeští křesťané různých tradic sbližují
své postoje o vztahu TGM k náboženství 26
- Malá vzpomínka na profesora Pavla Filipi
a jeho poslední biblický odkaz 4
- Babylonské zajetí církve 1948 – 1989 9
Štěpán Jan a Novotný Radislav – K výročí 130 let
YMCA v českých zemích 10
Šusták Marian – O posledním soudu 34
- Památka zesnulých 31
- Výzbroj proti Zlému **(PO)** 29
Tabačan Martin – Cesta k jednotě **(PO)** 9
Trnka Jan – Coventry 33
- Sagrada Familia – chrám Svaté rodiny 36-37
- Valašský sbor Církve bratrské – 100 let 32
Trousil Libor – Zase další Velikonoce? **(PO)** 10
Trusina Tomáš – Na okraj útoků na kavárny
a Diakonii ČCE **(A)** 16
Vávra David - Karel IV. – urbanista **(PŘ)** 27/28
Vavrečka Ondřej – Posuzování jako výraz sobectví
a sebestřednosti **(PO)** 18
Vejnar Emanuel – Jděte do Galileje 10
- Obecní advent 35
- Vyjde hvězda z Jákoba, povstane
žezlo z Izraele 36/37
Veselý Josef – Adam a Eva nebyli Izraelité 9
- Ano, ano, ano... 5
- Bůh a čas 33
- Církev – tělo Kristovo 26
- Čas očekávání Krista a přípravy
na jeho příchod 36/37
- Člověk pán přírody 22/23
- Do světa s láskou 1
- Dvojí způsob Boží péče o svět 24
- Jedinečnost křesťanské víry 13/14
- Ježíšovo božství 35
- Johannes, strážný anděl Arménů - Lepsius 12
- Naše přítomnost není dílem
šťastné náhody 27/28
- Největší problém lidstva 3
- Nepřizpůsobujte se tomuto věku 32
- O Ježíšově lidství 34
- Pěkný dárek z Bruselu, a užitečný 20/21
- Proč asi z Bible zmizely mapy 8
- Přednost evangelia před soudem 30
- Víra se vztahuje k minulosti, přítomnosti
i budoucnosti 15
- Všemu se pak přibližuje konec 35
- Stvoření pokračuje 31
- Vyvolení 29
- Ze smrti do života 10
Vik Bohuslav – Anglický dramatik
William Shakespeare 13/14
- Autor známých adventních písní
Philipp Nicolai (Rafflenböhl) 34
- Česká konfese 1575 15
- Český baroknís skladatel a básník
Adam Michna z Otradovic 30
- Český evangelický historik Jindřich Vančura 2
- Český reformovaný farář, redaktor a básník
František Kozák 8
- Evangelický farář a církevní historik
Josef Lukášek 3
- Evangelický farář a spisovatel
Jan Pelíšek 29
- Evangelium a evangelia 2
- Německý evangelický farář a básník
Paul Speratus 24
- Německý evangelický farář a filantrop
Friedrich Chr. K. v. Bodelschwingh st. 19
- Německý mystický kazatel a spisovatel
Johann Arndt 20/21
- Slovenská diakonka a spisovatelka
Kristina Royová 35
- Šamotulský kancionál 1561 16
- Švýcarský reformátor
Huldrych Zwingli 30
- Zakladatel metodismu
John (Benjamin) Wesley 9
- Zpívající americký evangelista
Philipp Paul Bliss 36/37
Vinklát Marek – Přednášky pro veřejnost
na Husitské teologické fakultě 24
Vondrová Jana – Den pro Kubu 11
- Do Prahy zamíří kamion, který připomene
evropskou reformaci **(A)** 32
- Jeroným Pražský 2016: Evropan – vzdělanec
– buřič **(CDS)** 9
- Na Sjezd evangelické mládeže dorazil
rekordní počet účastníků **(CDS)** 31
- Reakce Synodní rady ČCE na zneužívání pojmu
„křesťanské hodnoty" **(A)** 31
Vymětal Mikuláš – Vyložte mi sen
této noci... **(PŘ č. 2)** 13/14
www.icej.cz –ICEJ ke sporu o školní atlas **(CDS)** 26
www.husitstvi.cz - Řekli o husitství **(PŘ č. 2)** 13/14
www.modlitby24-7.cz – Konference Zlomené srdce
na téma nevyslyšených modliteb **(A)** 15
www. rcmonitor.cz – Velikonoce společně **(A)** 6/7
Zelenka Marek – 700 let od narození
otce vlasti Karla IV. **(PŘ)** 27/28
Zikmund Vladimír, Ženatý Daniel, Gruber Jiří –
Synod ČCE napsal papeži... **(CDS)** 18
zš – Pavel Filipi – kazatel 3
- Tři mušketýři
(Jiří, Ladislav a Petr Zejfartovi) 29
Žárská Eva – Srdce 3

Básně

Budzáková Eva – Rýmování velikonoční 10
- Zaveršování adventní 34
Izar Hovhannes – Člověk a ďábel... 3
Kepr Tomáš – Jesle 36/37
Kovalčík Václav – Nedělní vzpomínka 31
Krausová Dana – Betlémská 35
- Vánoční 36/37
Matouš Miroslav – Tak neskonale 36/37
Mošt Ralf – Na počátku (konečném) 35
- Vánoční melodram 36/37
Nerková Delicie – Štědrost 36/37
- Vánoce 36/37
- Vánoční polévka podle Delicie 36/37
Soušek Zdeněk – Jednou to bude naposled... 4
Svoboda Vlastislav – Výročnímu Heslu roku 2016 9

Písně

Henych Daniel – Před jídlem 30

Kresby

Henych Daniel – 11, 15, 22/23, 24, 35, 36/37
Plotěná Marie 2, 6/7, 13/14, 32, 36/37 **(PŘ)**

Články bez uvedení autora

Synod Slezské církve evangelické a. v. zvolil
osmého biskupa **(A)** 20/21

Seznam příloh

Příloha č. 1 - ET-KJ 6-7
Rejstřík 2015
Vyšlo: 2. 3. 2016

Příloha č. 2 - ET-KJ 13-14
Jan Hus v šesti staletích
Vyšlo: 20. 4. 2016

Příloha č. 3 - ET-KJ 20-21
Odkaz Mistra Jana Husa současnosti
Vyšlo: 13. 7. 2016

Příloha č. 4 - ET-KJ 22-23
Žák Husův, neklidný duch, brilantní diskutér a bytostný intelektuál (Jeroným Pražský)
Vyšlo: 17. 8. 2016

Příloha č. 5 - ET-KJ 27-28
700 let od narození otce vlasti Karla IV.
Vyšlo: 5. 10. 2016

Příloha č. 6 - ET-KJ 36-37
Vánoce 2016
Vyšlo: 21. 12. 2016

Gándhí: Mocnější než veškeré násilí je srdce

Čemu máme věřit? Když nás chválí, nebo když nás haní? Obojí může být nezasloužené. Měli bychom tedy být sami svými soudci? Pak se však můžeme mýlit. Jen Bůh ví, co jsme, ale ten nám to nesděluje. Proto je nejlepší, když se vůbec nezabýváme tím, co jsme a za co se považujeme. Jsme, co jsme. Nic tím nezískáme, pokud víme nebo se domníváme, že víme, co jsme.
Velikost člověka tkví v jeho srdci.

* * *

Sebekázeň vyžaduje bezmeznou trpělivost. Člověk by se neměl křečovitě snažit odhánět špatné myšlenky – i to by znamenalo určitou porážku. Nejlepší je patrně ignorovat je a věnovat se svým nejbližším povinnostem.

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

9/2017

15. března 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
29. března 2017

Z obsahu

* *Hříšník pod Božím hněvem*
* *Vykoupení*

Poselství k neděli Oculi

(Stále upínám své oči k Hospodinu)

Jak se sluší a patří
Efezským 5,1–8

Jistý typ lidí mě od dětství fascinuje vytrvalostí v napomínání. V napomínání vlastních i nevlastních dětí a leckdy i jejich rodičů. Oni prostě ví, co se sluší a co ne. Sluší se děkovat, zdravit, prosit a omluvit se. Nesluší se křičet a hulákat, protahovat se, pobíhat a skákat.

Záhadná je především sebejistota těchto imperativů. Jak si mohou zdvižené obočí a pokrčené čelo být jisté, že košile ve shromáždění patří do kalhot? Jedná se o tajné učení, smysl pro věc, instinkt nebo o společenský úzus? Zdůvodnění v takovou chvíli obvykle nehraje velkou roli a už vůbec nemá smysl pokoušet se bránit logickou argumentací. Tak to prostě je.

Oko puberťáka v našem textu vidí právě takového člověka. Tohle se sluší, nedělej, nesmíš. Okamžitě se dostavuje alergická reakce. Vše, co je napsáno okolo, se stává lacině líbivou omáčkou, do které se balí moralistické hořekování.

Autor listu své „πρέπει“ (sluší se, hodí se) používá ovšem uvážlivěji a té omáčce je dobře věnovat pozornost. Pisatelovo drzé sebevědomí totiž není svévolí, ale vyrůstá z víry ve vzkříšeného Krista. Toto „tajné“ učení, proměnilo jeho instinkty a změnilo nazírání na společenské hodnoty. Nyní se vidí jako milované dítě, jako ten, za koho se Kristus z lásky sám vydal, a jako ten, kdo má zaslíbené dědictví v Božím království. Jen proto si troufne nazvat se svatým a jen toto nyní udává, co se patří.

Jak se takový nový život projevuje? Co se k němu hodí? Co mu sluší? To, co dostal, dává dál. Žije v lásce a napodobuje (CEP překládá následuje) Boha, kterého v Ježíši poznal.

V našem úryvku je jmenováno několik věcí, které se s takovým novým životem vylučují. Efezští zahýbali svým manželkám a manželům, milovali se s milenci a milenkami, vůbec žili sexuálně volně, byli lakomí a vedli oplzlé řeči.

Pokud efezští chtěli napodobovat Boha, tak leda nějakou modlu. Milování, pocházející od pravého Boha, je totiž plností lásky, která vede i k plnosti lidství. Proto zasahuje i celého člověka, jeho milování, rodinu, vztahy, tělo, peněženku i pusu.

Toto nové „jak se sluší“ si musí být vědomo toho, z čeho vyrůstá. Musí vědět, proč zvedá obočí a krčí čelo. Pokud to bude vědět, nebude se krabatit a nebude peskovat své okolí pro nic za nic.

Napodobujme tedy Boha jako milované děti, a žijme v lásce, jako i Kristus miloval nás a vydal sám sebe za nás jako dar a oběť Bohu v příjemnou vůni.

Jan Macek
vikář sboru CB Praha - Smíchov

Hřích je vzpoura

Středem biblického poselství je odpuštění a spása, avšak jejich předpokladem je poznání hříchu. Hřích však není něco morálního, ale je to stav, kdy člověk potřebuje odpuštění a spásu. Co je hřích, se dovídáme z Nového zákona, neboť starozákonní mýtické vyprávění v Genesis 3 o hadu svůdci nedokázalo ovlivnit učení církve o hříchu.

Nezapomeňme, že teologové záhy přijali k biblickému svědectví základní přístup, který žádá, aby Kristus byl základem každé dogmatické myšlenky. Pro nás, lid církve, to znamená, že se musíme osvobodit od starozákonního příběhu o pádu (Genesis 3) pokud jde o poznání hříchu a pádu. Neopouštíme ovšem vědomí, že jen lidstvo ve stavu pádu poznává potřebu vykupitele.

Ve Starém zákoně není příběh o pádu člověka zopakován. A v Novém zákoně je zmíněn jen dvakrát, a to v Ř 5,12 a v 1 Tm 2,14, avšak v celé Bibli je nespočet míst, kde je hřích určen jako defekt a vzpoura proti Bohu. Řečtí filosofové naproti tomu učí, že pramenem zla je naše smyslnost, instinkty ochromují duchovní vůli. Základní vinu má naše konstituce, slepená z ducha a přirozenosti. Duch je odpovědný, že se lépe nebrání přirozeným podnětům a neovládne je. Zlo v jejich smyslu bychom tedy označili slovy „ještě ne“, ještě neovládnuté duchem.

Bible naopak mluví o tom, co „už není“. Hřích není něco prvotního, ví, že přichází až potom, co Bůh určil člověku hranice a on je překročil. Však takto proroci vytýkali lidu:

Dokončení na str. 2

opustili jste svého Boha, porušili

Zlatý obraz, dobrý film

Čtenáři románu Anne-Marie O'Connor Dáma ve zlatém i podle něj natočeného filmu se stali svědky pátrání po osudu mimořádného obrazu Gustava Klimta i osudu lidí s ním spojených. Na pozoruhodném obraze, v kontrastu k nádherné ženě, vidíme v její ruce hlavu Holoferna. Připomeňme, že šlo o neskutečně odvážnou židovku, která se podle deuterokanonické knihy měla úskočně dostat k vojevůdci vojska, jež mělo být záhubou Izraele. A Judit neváhala opilého Holoferna bodnout dvakrát do krku a poté mu utnout hlavu. Svým způsobem jakoby šlo o duplicitu děje, popsaného v biblické knize Soudců. Tam zase Jáel probodla stanovým kolíkem spánky vojevůdce Sísery.

Klimtův obraz vytvořený kolem roku 1904 měl pohnutou historii. Sbírka Klimtových obrazů byla po anšlusu Rakouska nacisty zabavena a přemístěna do rakouské národní galerie. Dáma ve zlatém je k vidění ve vídeňském Belvederu podnes. Část rodiny vlastníků zemřela při nacistickém běsnění, z přeživších zůstala dědičkou nároku na obrazy Maria Altmannová (18. února 1916, Vídeň, Rakousko – 7. února 2011, Beverly Hills). Až v samém finále svého života se pustila do zápasu o dědictví, když Rakousko odmítalo její restituční nároky a s pochopením a pomocí se nedočkala ani v USA. Až poté, co se jejího případu ujal mladý, zprvu podceňovaný právník Randy Schönberg a po vypjaté čtyřleté soudní kauze se mu podařilo majetek vysoudit a vrátit jí jako pravoplatné majitelce. Ta se netajila hořkostí vůči rakouskému, poválečnému jednání a nesmířila se s laciným postojem vůči nacismu: „Teď říkají, že Rakousko bylo obětí nacistů. Věřte mi, nebylo. Ženy házely na vojáky květy, zvony na kostelech vyzváněly. Vítali je s otevřenou náručí.“

Stojí ještě za zmínku, že Klimt vytvořil několik variací obrazu. Jeden z nich s dobře doloženou dokumentací je v Ostravě. Zmíněná kniha i film atmosféru událostí po anšlusu Rakouska i doby nedávné ztvárnily zdařile. A stojí zato se i dnes na čarokrásné obrazy podívat.

Jan Kašper

Aktuálně: Nová duchovná opera k 500. výročiu Reformácie – Hrad prepevný

Slovenský hudobný skladateľ Víťazoslav Kubička pripravuje k blížiacemu sa 500. výročiu Reformácie novú duchovnú operu s názvom Hrad prepevný – venovanú osobnosti Martina Luthera s akcentom na Kristovo posolstvo ľudstvu.

V hlavných úlohách sa predstavia: Marianna Gelenekyová, Andrea Hulecová, Roman Krško a Peter Šubert. Spoluúčinkovať bude Dievčenský spevácky zbor Rozhlasu a televízie Slovenska, miešaný spevácky zbor ANIMA CANTANDA a Spevokol cirkevného zboru ECAV Kežmarok. Hudobného naštudovania sa ujme dirigent Adrián Kokoš. Režisérom bude Michal Babiak.

Na príprave opery sa podieľa aj evanjelický farár Roman Porubän, ktorý vedie Spevokol cirkevného zboru ECAV Kežmarok. Prvé predstavenia sa budú konať v artikulárnom kostole v Kežmarku, ako aj v Prešove a Modre.

Slávnostná premiéra opery Hrad prepevný sa bude konať v historickej budove Slovenského národného divadla v Bratislave v deň výročia Reformácie 31.10.2017 v sprievode Symfonického orchestra RTVS pod taktovkou dirigenta Adriána Kokoša.

Nová opera zameraná na osobnosť reformátora vzniká desať rokov od uvedenia duchovnej opery od Víťazoslava Kubičku s názvom Martin Luther. Pripomeňme, že pôvodná slovenská opera Martin Luther mala premiéru 22.mája 2005 vo Veľkom evanjelickom kostole v Bratislave a počas 19 predstavení ju videlo asi 14 000 divákov, a to na Slovensku, ako aj v Českej republike.

Na všetky predstavenia novej duchovnej opery Hrad prepevný srdečne pozývame!

Eva Bachletová

Bližšie informácie:
Víťazoslav Kubička, vitokubicka@gmail.com, 0907 287 603
Na fotografii Andrea Hulecová

Z církví doma i ve světě

Medaile vděčnosti pro Františka Radkovského

Medaili vděčnosti převzal v pondělí 20. února z rukou synodní rady Českobratrské církve evangelické emeritní biskup Římskokatolické plzeňské diecéze František Radkovský. Synodní rada chce tímto krokem vyjádřit uznání za jeho službu. Váží si dlouholeté výborné spolupráce a utváření vstřícných ekumenických vztahů.

František Radkovský se narodil v roce 1939 v Třešti u Jihlavy. Vystudoval Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy. Po absolvování základní vojenské služby pracoval jako matematický statistik. V roce 1966 nastoupil do kněžského semináře a začal studovat na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích. Kněžské svěcení přijal v roce 1970 (působil v Mariánských a Františkových Lázních), biskupské v roce 1990. Biskupem plzeňské diecéze byl od jejího zřízení v roce 1993 do 12. února 2016.

Medaile vděčnosti je výjimečné ocenění, které uděluje synodní rada Českobratrské církve evangelické od roku 2010 jako výraz uznání.

Kontakt: Jana Vondrová (mluvčí ČCE): vondrova@e-cirkev.cz

V létě začnou vykopávky v Abú Goš. Podle Bible zde byla Archa úmluvy

Tým izraelských a francouzských archeologů začne v srpnu pod vedením profesora Israela Finkelsteina s vykopávkami v arabské vesnici Abú Goš. Místo bylo na základě staršího arabského názvu – Karját al-'Ináb – ztotožněno s biblickým Kirjat Jearim. Právě v tomto místě, zmiňovaném v Bibli více než desetkrát, měla stát přibližně dvě desetiletí Archa úmluvy. Podle zmínek v Knize Jozue, kde je pojmenováno Kirjat Ba'al, Ba'ala či Ba'alej Jehuda mohlo jít o starší posvátné místo, zasvěcené kananejskému božstvu Ba'alovi. To by odpovídalo známému pravidlu „posvátné jednou – posvátné navždycky".V římském období zde sídlila X. římská legie Fretensis. Byzantinci tu v 5. století postavili chrám, roku 1141 zde založili další kostel křižáci (řád Špitálníků) a roku 1924 zde Francouzi postavili Chrám Panny Marie od Archy úmluvy. Vykopávky se však zaměří na dobu železnou, období ztotožňovaném podle Bible s vládou krále Davida, a tedy i umístěním Archy v Kirjat Jearim a jejím přenesení do Jeruzaléma. „Je to jedno z mála důležitých míst v Judsku, kde dosud neproběhl systematický archeologický výzkum," řekl k tomu Finkelstein. Vykopávky tak mohou přinést zásadní informace i k otázkám týkajícím se právě Jeruzaléma.

Křesťan dnes

Arcibiskup Irbílu: nezmeškat čas návratu

Křesťané mohou znovu ztratit své vesnice a města na Ninivské planině, pokud jim nepomůžeme v návratu domů – varuje arcibiskup Bashar Warda. Jako chaldejský ordinář Irbílu zná situaci vysídlených křesťanů lépe než kdokoliv jiný. Právě v jeho arcidiecézi se totiž shromáždila největší skupina křesťanských uprchlíků. Nyní všichni s nadějí hledí na ofenzívu irácких vojsk. Pokud se jim podaří porazit Islámský stát v Iráku, přijde čas návratu k normalitě, který se nesmí zmeškat. Uprchlíkům je potřeba pomoci v návratu do domovů, zdůrazňuje arcibiskup Warda: *„Pokud se nezasadíme o to, aby se křesťané rozhodli k návratu, a nezajistíme jim nezbytné životní podmínky, opustí Irák další velká vlna uprchlíků. Rodiny potřebují dostat pomoc, jakou si zaslouží. Problém ovšem spočívá v tom, že vládě v Bagdádu na tom nezáleží. Nedělá nic proto, aby přesvědčila křesťany k setrvání v zemi a zajistila jim bezpečnost. Je nutné si uvědomit, že máme co do činění s marginalizací křesťanů a jezídů. Všichni mluví pouze o boji s Islámským státem. Nesmíme přitom ale zapomínat na další potřeby našich lidí."*

Arcibiskup Warda dodal, že chápe obavy Evropanů z přílivu migrantů, jejichž integrace je téměř nemožná. Uznal také, že hrozby Islámského státu na adresu evropských zemí jsou velmi vážné. Nejlepší věc, jakou mohou - podle chaldejského arcibiskupa Irbílu - západní země udělat, je předcházet dalším vlnám migrace prostřednictvím pomoci uprchlíkům, kteří zůstali na Blízkém východě, a vyvíjet na jednotlivé vlády nátlak, aby respektovaly základní práva všech obyvatel.

RaVat

Zpřesnění informací

o Vojenském a špitálním řádu sv. Lazara Jeruzalémského

V České republice od r. 2004 prakticky existují dvě větve zastoupení tohoto řádu, orleánská a maltsko-pařížská obedience. Jmenovaný pan Petr J. Řehoř, který podporuje obnovu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí, je kancléřem Českého velkopřevorství orleánské obedience Vojenského a špitálního řádu sv. Lazara Jeruzalémského. Jejím velmistrem je Jan Dobrzenský z Dobrzenicz. Toto společenství se mimo jiné prezentuje jako mezinárodní katolický rytířský řád pod ochranou královského domu Francie.

Kromě Českého velkopřevorství a to jsem chtěl ve vztahu k článku v ET-KJ 6/2017 upřesnit, působí v České republice ještě samostatná jurisdikce maltské obedience zmíněného řádu, tzv. Český velkobailivik, v jehož čele stojí velkopřevor dr. Ludvík Belcredi, kancléřem je Ing. Ondřej Farka. V tomto případě se jedná o nefundamentalisticky a ekumenicky otevřené společenství. Nicméně obě tyto obedience, i když v historii velmi úctyhodného řádu, na území České republiky spolu nespolupracují a nerespektují se.

Otázkou však nadále zůstává, která z těch dvou stran volí raději cestu schismatu, než cestu sjednocení, která byla v březnu 2004 na generální kapitule v Torontu deklarována volbou nového velmistra sjednoceného řádu Francisca de Borbon.

Dušan Ehmig, kazatel ČCE
Dvakačovice

Hřích je vzpoura

Dokončení ze str. 1

jste smlouvu, odešli jste od něho, abyste sloužili baalům.

Stejným způsobem mluví Ježíš o hříchu, nazývá jej vzdálením, vzpourou, mladší syn opouští svého otce, ukazuje mu záda, chce žít po svém. Zlí vinaři si počínají jako vzbouřenci. Přečtěte si celý ten skandální příběh u L 20,9-16: vinaři zbijí a vyženou služebníka, který přišel, aby ve jménu majitele vinice vzal její výnos. Třikrát se opakuje totéž. A když pán vinice poslal svého milovaného syna, domluvili se mezi sebou a syna vyvlekli ven z vinice a zabili.

Izrael rozuměl takovému kázání, byl si vědom, že je první na řadě. Jeho proroci ho nijak nešetřili. Naopak, připomínali mu jeho vyvolenost, aby jeho neposlušnost a zrada tím víc křičely. Čtete-li prorocká kázání, třeba u Izajáše nebo Jeremiáše, máte pocit, že hřích vzpoury je záležitost Izraele. A je to tak správně: nelze přehlédnout rozdíl mezi údělem vyvoleného Izraele a všech ostatních národů. Odpovědnost těchto národů před Bohem je menší, protože nemohly Boha a jeho vůli poznat tak důkladně jako Izrael.

Apoštol Pavel, který se tímto rozdílem obírá v Ř 1,19, trvá nicméně na odpovědnosti všech národů před Bohem, neboť všechny mohly poznat věčnou moc a božství Boha – a jsou tedy bez výmluvy. Český národ je mezi těmi, kteří jsou bez výmluvy, při pohledu na lidi Izraele, na jejich způsoby, jimiž vyjadřují svou náboženskou jinakost, řekne si s jistým zadostiučiněním, že podobné známky nějaké jinakosti nenosí. Čech je rád, že je jen obyčejný občan. Apoštol mu tuto snahu, žít bez odlišení, nemít nic na sobě ani při sobě, čím by se prozradil, kdo je a kam směřuje neschvaluje. Nechává však na každém věřícím křesťanu, jak svou víru projeví, pokud ji nezapřel.

A potom bude soud. Ten vysloví pravdu: hřích není podmíněn lidskou smyslností ani slabostí ducha, není „ještě ne", ale „už ne". Naplno řečeno, člověk nejde k lepšímu, ale už spěje k horšímu. Hřích je vzpourou proti Bohu. Je odporem, revoltou, nechť si každý hříšník uvědomí, jak vážné je jeho postavení.

Josef Veselý

Život tkví v životě

Nad knihou Jakuba S. Trojana Ježíšův příběh – výzva pro nás

„Marně rozžíháme svá světla do noci v bouři: kříži blesků je přetíná pravda.", napsal v básni Se smrtí hovoří spící Otokar Březina. V nekonečných diskuzích o podobách ekumenického symbolu se Kristův kříž jeví jako něco zcela přirozeného. Jenže realita je jiná. Ne pro každého je obraz umírajícího Ježíše na kříži tím, co tvoří podstatu jeho spirituální orientace. Někdo preferuje mariánské symboly, někdo víno, vodu, kalich či chléb. Snad ani ve velké říši buddhistického krále Ašóky, jenž byl pověstný svou stavitelskou a misijní pílí, bychom nenašli víc náboženských symbolů, než jaké nabízí fenomén křesťanského kříže. I když se symbolické protnutí vertikály s horizontálou objevuje v náboženských dějinách celého světa a i když na kříži umíralo nekonečné množství lidí, jen na jednom z křížů zemřel Boží syn, Ježíš Nazaretský.

Kříž je

Inflace kříže v této době je ohromná. Najdeme jej všude. V heraldických figurách, na vlajkách států, v geometrii, matematice, abecedě, v jízdních řádech, a dokonce i na dopravních značkách. Kříž táhne i rozrušuje, prodává i slouží. Je znamením odporu proti moci i posledním útočištěm pro lidi zbolavělé beznadějí. Viděl jsem klečet před křížem člověka, jenž ve svém životě všechno prohrál. Padl u paty dvou zkřížených ráhen na kolena a plakal, aby tam zase všechno našel. Našel? Pro někoho je kříž pohoršením, pro někoho zas útěchou. Někdo dává přednost jen samotnému prostému kříži, někdo krucifixu, jiný zas ve svém životě místo pro kříž nenajde vůbec. Následuje Krista vzkříšeného na cestě do Emaus, nebo se obrací ke Kristu putujícímu či sedícímu po pravici Boží. Tisíceré umělecké formy a díla učinily z kříže globální konstantu vizuálního světa, kterou nelze minout. Kříž nosí na prsou asketa chodící v otrhaném hábitu, kulaťoučký pastýř a paradoxně i ten, kdo si vůči křesťanství a církvím udržuje – a často právem – určitou distanci. Pro někoho je kříž talismanem, jinému tvoří osu celého stvoření. Jsou místa na světě, kde se lidé dobrovolně přibíjejí na kříž, aby Bohu dokázali svoji věrnost. A objevují se případy, kdy jsou lidé zase křižováni za to, že se nepodrobili některé ze šílených pseudonáboženských ideologií. Všechno se jednou někde protne. Dokonce i dvě rovnoběžky v nekonečnu... A právě v tomto nekonečnu, ve věčnosti trvalého staň se, která je součástí naší pozemské existence, máme svoji naději. Máme?

Kříž v lidských rukách

Sám razím, co se týče symbolů, cestu duchovního minimalismu. Ne odjakživa. Ta cesta byla dlouhá. V barokní krajině této země je kříž přítomen jako jemné předivo. Minout ho fyzicky je skoro nemožné. Je všude. Míjet ho duchovně je velmi jednoduché, zatímco ho objevit a přijmout snadné není. Složité katolicko-reformační dějiny v tom člověku moc nepomáhají. Kříž býval beranidlem, jímž se jedni (ti, nebo oni) vlamovali do cizích dveří a brali si, co jim nepatřilo. A tahle zkušenost v nás i po tolika letech nějak zůstává. Trochu tvrdosti, trochu nátlaku, trochu představ o trestajícím Bohu, který člověku jeho neúctu k symbolům jednou pěkně spočítá... Zdá se mi, že tam, kde se symboly nešetří a kde jimi prostor přetéká, bývá nějak víc smutku, askeze, bolesti, nejasností, ustrašenosti, nátlaků, zranění, pověr a všelijakých duchovních zauzlení. Vždyť i nemoc, a svým způsobem tedy kříž, bývá ještě někým spojována s hříchem a trestem. Nevěříš, vzpíráš se, hřešíš – zaplatíš. Jenomže kříž odkazuje k životu. Není mstivý. Bůh na kříži i v čase před křížem je láska. Možná ale máte jinou zkušenost.

Jedinost jedinečného

Tam, kde je přesymbolizováno, spatřuji cosi jako křesťanské šamanství. Jako by se člověk chtěl v tom lesu symbolů schovat. Jenže před Bohem se schovat nedá. Jádro Ježíšova učení je jinde a abundance symbolů a obřadů připomíná v jistém ohledu spíš mýtus. Dokonale opakuji rituál, abych tak jako mýtičtí hrdinové přežil. Bůh je ale víc. Je opakem mýtu. Je sám život. Nevolá k zrcadlovému napodobování a opakování, nýbrž ke svobodnému následování. *„Kdo chce jít se mnou..."* (Mk 8,34) Tam, kde slovo říká něco vážného, stačí mi jedno. Tam kde znamení odkazuje k nějakému smyslu, vystačím si s jedním. V posvátné prázdnotě mě zaujme drobný, sotva viditelný kontrapunkt – paprsek slunce, ticho nebo vůně. Když miluji, miluji jednu ženu. Když čtu, čtu jednu knihu. Když fotím, hledám vlastně cosi jako okamžik v nekonečnu a v něm malý bod. A podobně to mám i s křížem. Nepotřebuji být obklopen symboly toho, komu jsem kdysi uvěřil a věřím. Intimita mojí duchovnosti je rámovaná dobrovolnou skromností. A tak je to i s teologií a estetikou kříže. Kříž má, jak by řekla filosofka Edita Steinová, svoji vědu. Jeho teze jsou věčné. Jeho antiteze občerstvující. Jeho přednášky nekonečné. Jenže i věda o kříži, na němž zemřel Spasitel světa, musí vést k radosti a uzdravení. Řečeno s Friedrichem Nietzschem, jenž pro nás všechny otřásal křesťanstvím i jeho nejvlastnějším symbolem a pravdami, teologie kříže může být *la gaya scienza – die fröhliche Wissenschaft* – radostná věda. Radost z jeho Vtělení, radost z jeho života a práce, radost z jeho překročení hranice smrti.

Připomínám si při této příležitosti v českém teologickém prostoru jednu dosud výjimečnou knihu. Jedná se o monografii protestantského teologa Jakuba S. Trojana Ježíšův příběh – výzva pro nás, kterou kdysi vydalo nakladatelství Oikúmené a která je nyní dostupná i v elektronické podobě. Ve své rozsáhlé práci Trojan interpretuje a promýšlí různé teologické postoje teologie kříže. Hlavní část se týká teologické tradice 20. století, české i zahraniční. Setkáme se tu s Josefem L. Hromádkou a jeho pojetím kříže, se zvěstí kříže J. B. Součka, s christologickými exegezemi Petra Pokorného i úvahami biblisty Jana Hellera. Z evropských bohoslovců vybírá Trojan Karla Bartha, Wolfharta Pannenberga, Hendrika Berkhofa, Jürgena Moltmanna, Rudolfa Bultmanna, Friedricha Gogartena, Eberharda Jüngela a Gerharda Ebelinga. Je tu ale i kříž Ricouerův, Lochmanův, Sölleové nebo Kasperův.

Reflexe Jakuba S. Trojana

„Všechny křesťanské konfese", píše Trojan, *„považují smrt Ježíše Krista na kříži za základní datum víry."* Důležitým motivem jeho úvah je však rehabilitace pozemského Ježíšova

Pokračování na str. 3

Tolerance v Novém zákoně 3

Dokončení z minulého čísla

Do galatských sborů, kde Pavel působil, začali přicházet židovští zvěstovatelé, kteří přinášeli do těchto sborů jiné evangelium a mnohé ovlivnili. Pavel členům sborů napsal: *„Divím se, že se tak rychle odvracíte k jinému evangeliu. Někteří lidé vás zneklidňují a chtějí Kristovo evangelium obrátit v opak. I kdybychom my nebo sám anděl z nebe přišel hlásat jiné evangelium, budiž proklet. Znovu to opakuji: Jestliže vám někdo hlásá jiné evangelium, budiž proklet!“* (Ga 1,6-9) *„Vy pošetilí Galatští, kdo vás to obloudil, vždyť vám byl tak jasně postaven před oči Ježíš Kristus ukřižovaný… Začali jste žít z Ducha Božího a teď spoléháte sami na sebe?“* (Ga 3,1) *„Jak to, že se zase navracíte k těm bezmocným a ubohým mocnostem a chcete se jim dát znovu do otroctví? Dodržujete ustanovení pro dny a měsíce, období a roky! Bojím se, aby úsilí, které jsem vám věnoval, nebylo nakonec nadarmo.“* (Ga 4,9-10) Pavel nemohl souhlasit s falešným evangeliem a velmi radikálně je odmítl. Tolerovat falešné evangelium by znamenalo souhlasit s hroznou duchovní infekcí.

V dopisech sedmi sborům v Malé Asii ukazuje Pán Ježíš, co je příčinou šíření duchovní a mravní nákazy v Církvi. Tak, jak není možné tolerovat viry a bakterie v těle člověka, tak není možné tolerovat duchovní viry a bakterie hříchu v těle Církve.

Sboru v Efezu píše: *„Mám proti tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku. Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrať se a jednej jako dřív. Ne-li, přijdu na tebe!“* (Zj 2,4)

Sboru v Pergamu píše: *„Mám proti tobě, že máš u sebe zastánce učení Balaámova…který učil svádět syny Izraele, aby se účastnili modlářských hostin a smilnili. Proto se obrať… přijdu a budu s nimi bojovat mečem svých úst.“* (Zj 2,14)

Sboru v Thyatirech píše: *„Mám proti tobě, že trpíš ženu Jezábel, která svádí moje služebníky ke smilstvu a k účasti na modlářských hostinách…. Sešlu na ni nemoc a do velikého soužení uvrhnu ty, kdo s ní cizoloží.“* (Zj 2,20)

Sboru v Sardách píše: *„Podle jména jsi živ, ale jsi mrtev. Probuď se a čiň pokání. Nebudeš-li bdít, přijdu tak, jako přichází zloděj.“* (Zj 3,2)

Sboru v Laodikeji píše: *„Vím o tvých skutcích; nejsi studený ani horký. Ale že jsi vlažný, vyplivnu tě ze svých úst..Jsi ubohý, slepý a nahý.Vzpamatuj se tedy a čiň pokání.“* (Zj 3,15)

Kristova přísnost a rozhodnost vyjádřena v těchto slovech je důkazem, jak mu velice záleží na tom, aby křesťané žili kvalitním, duchovně a mravně zdravým životem, aby bděli a rozhodně odmítali všechny viry hříchu a bojovali dobrý boj víry, proti veškerému duchovnímu a mravnímu zlu. Je to zápas o zachování svatosti a věrnosti na cestě do Božího království. Žádná tolerance s duchovními viry hříchů nemá místo v životě člověka, který následuje Krista. Kristus, který si nás zamiloval a velmi mu záleží na našem duchovním zdraví a na opravdové kvalitě našeho života, dává nám každý den své Slovo, které je zdrojem duchovního zdraví. Dává nám také rady, co máme dělat, aby duchovní a mravní viry hříchu nezničily náš osobní život, naše vztahy, kvalitu našeho zemského života a jasnou perspektivu do budoucnosti a jistotu věčného života v Božím království. Je velmi důležité, abychom brali vážně všechna Kristova zaslíbení i varování. *„Já jsem světlo světa; kdo mne následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.“* (J 8,12) *„Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.“* (J 5,24) *„A nevstoupí tam nic nesvatého, ani ten, kdo se rouhá a lže, nýbrž jen ti, kdo jsou zapsáni v Beránkově knize života.“* (Zj 21,27) *„Blaze je těm, kteří slyší Boží slovo a zachovávají je.“* (L 11,28) Pro každého křesťana platí Kristova slova: *„Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života.“* (Zj 2,10)

Stanislav Kaczmarczyk

Život tkví v životě

Dokončení ze str.2

života. Nejde mu o to upozaďovat Ježíšovu výkupnou smrt na kříži, ale nemůže se, na pozadí dějin christologického, antropologického a ekleziologického tázání neptat: *„Je kříž jádrem křesťanské zvěsti?“* Sám Trojan nabízí patero východisek k teologii kříže, a to předně v reflexi Podobenství o zlých vinařích (Marek 12,1–12). Jeho úvahy jsou i dnes aktuální a živé, a to tím spíš, že se nejen v katolickém prostředí dostávají do popředí ty podoby zbožnosti a kultu, které na lidský život nahlížejí výhradně skrze oběť a utrpení Božího syna na kříži, a zároveň popisují život a svět bridelovským jazykem z jeho knihy Co Bůh? Člověk? Člověk je puch, hlen a nic. Nic nemá, nic nemůže, k ničemu není. Bolest, nemoc, neúspěchy, malost, hřích, smutek, podrobení, různé temné síly, utrpení a smrt jako by hrály v životě stěžejní roli. Kladné motivy Kristova příběhu o víře, naději, lásce a vykoupení ustupují poněkud do pozadí. Říkám tomu smutné křesťanství orientované na bolest, soumrak a tmu, v němž se paradoxně poněkud ztrácí i radost z toho, že se kříž bezpochyby stal jedinečnou nadějí člověka jdoucího ke svému konci a tento konec překračující (crux spes unica). Při své stáži v hospicu jsem s umírajícími poznával, že oni – trpící skutečně až do krajnosti – hledají v duchovním rozhovoru motivy světla, Ježíše putujícího k lidem, Ježíše milosrdného, přátelského a laskavého. Jemu šli vstříc celým svým životem nebo jeho částí, do něhož utrpení patří, ale nevyčerpává se v něm; rozhodně ne vždy a pokaždé.

Rehabilitace rozhodujících momentů

Trojan se ve své teologické pouti kříže rozhodl 1. Depotencovat Ježíšovu smrt na kříži. Vidí v novozákonním kánonu i jiné teologie Ježíšova příběhu. Řečeno jeho vlastními slovy: „Smrt na kříži není oním rozhodujícím a výlučným obsahem novozákonní zvěsti, s nímž má být spojována spása.“ 2. Pokusil se vyhnout punktuálnímu pojetí kříže a kladl důraz na celý Ježíšův pozemský život, v němž se „otevírají témata, která bývají spojována výlučně s pašijním děním.“ 3. „Odmítl spojovat s Ježíšovou smrtí zástupnou a smírčí oběť, jakožto rozhodující dění mezi Bohem a lidským pokolením.“ Jinými slovy to, o co v lidském životě a směřování jde, je podle Trojana „rozprostřeno na velkou plochu Božího a lidského příběhu“. A kříž je „jen“ jednou, třebaže důležitou, částí Božího plánu s člověkem. 4. Navrhl, aby se oči postmoderního křesťana, žijícího v naprosto jiných dějinných a kulturních okolnostech než biblický člověk, neobracely již toliko ke kříži a události Velkého pátku, ale aby změnily směr. Jde mu o autentické „přetlumočení biblické zvěsti z pohledu přicházející Boží budoucnosti“. 5. Rozhodl se nově interpretovat „metafyzické představy, které jsou spojovány s Bohem, s preexistentním Kristem, s pojetím Trojice jako komunity tří subjektů, které v dramatu spásy vystupují v různých rolích, jejichž komunikace je zvlášť intenzivní právě v minulosti, ale dnes jakoby vyhasínající a frekventní už jen v liturgických úkonech církví.“

Co to znamená, že musel trpět?

Kříž tedy není jen symbolem toho, že Ježíš musel trpět. Měl by osvětlovat temná místa naší přítomnosti a ukazovat, co Ježíš žil, co říkal a co v Božím slovu trvá a otevírá dveře přicházejícímu času. Jakub S. Trojan odvážně poznamenává, že sousloví musí trpět je třeba vykládat jinak. Nikoliv jako „nezměnitelné Boží rozhodnutí vydat Ježíše na smrt“. Bůh vydává svého Syna za nás (Ř 8,32) v celé délce, šíři a hloubce jeho existence. Způsob nového (svatého) života se souhrnně projevuje v jeho vezdejším bytí, v jeho díle i v jeho konci. Přitakání Boží vůli (buď vůle tvá) je aktivní a týká se jak života, tak svobodného setrvání na cestě (sebe)vydávání. „V tomto trvalém dávání sebe sama“, říká Trojan, „je smrt zakalkulována, ale není koncentrátem „vydávání života“.

Vůbec nejsilnějším motivem Trojanovy obhajoby Ježíšova života jsou slova, která by vyznavače trpitelského modu života mohla až šokovat. „Je však třeba zabránit svatořečení jeho smrti. Bůh měl zalíbení v Ježíšově životě, nikoli v jeho smrti.“ Pro Trojana je naprosto samozřejmé, že Ježíšova, a tedy Boží láska, se rozprostírá v celém jeho životě, od narození přes vystoupení k poslednímu dni. Je synonymem jeho přátelského vztahu ke světu, k lidem, k bližnímu i k nepřátelům. Láska nekorunuje pouze smrt na kříži, ani v tomto okamžiku nezačíná. Jen stěží můžeme uvažovat, že by Kristova láska na kříži byla větší než láska jeho všedních dní. Tyhle duchovní kupecké počty tu neobstojí. Autor připomíná, že se Ježíš po celý svůj život „nevrhá bezhlavě a střemhlav do smrti“, nýbrž že druhým slouží, život zachraňuje, koná zázraky a ke svému konci jde bez velkých vnějších trpitelských gest. Pomalu připravuje učedníky na to, co se stane, ale stejný důraz klade na to, co se děje. Mezi tímto věčným děje se a stane se nepanuje napětí. Oběť a smrt na kříži tu jsou „posledním akordem sonáty“ Ježíšova civilního, každodenního života služby a lásky. Na pozadí textu z Ř 8,3 Trojan explikuje, že tomu není tak, že *„Bůh posílá Ježíše na smrt, že ukřižování je prapůvodní záměr, který spojoval s činností svého Syna. Úlohou Syna bylo zvítězit nad hříchem, a to činil s plným nasazením. O smrti není v Ř 8,3 řeč.“*

Kříž jako křižovatka porozumění

Tváří v tvář symbolu kříže si uvědomuji, proč Jakubu S. Trojanovi záleželo na tom, aby vyzdvihl „předpašijní období Ježíšova života“, v němž spatřuje „těžiště jeho zvěsti“. V čem tedy tkví podle Trojana podstata Ježíšova příběhu, známého ze čtyř evangelií, o nichž TGM řekl, „že přímo voní realitou“? Tkví v *„Ježíšově životě, v jeho vztahu k Bohu, k lidem je vyjádřeno vše podstatné i pro nás, pokud jeho poselství přijmeme jako nepřeslechnutelnou výzvu.“* A tak tam, kde při svých cestách vídám kříž, dívám se na něj jako na křižovatku čtyř směrů. Z nich ke středu Božího bytí, a tedy tajemství, k protnutí horizontály s vertikálou, přichází každý, kdo hledá pravdu a jehož životním motivem není utrpení a bolest, nýbrž sám život a láska rozdávající se pro druhé. Bez událostí kříže by byl Boží plán spásy v pohledu evangelií nemyslitelný. Spojit ale událost Vtělení a kříže jde jen skrze život živého a v čase jednajícího Syna.

Kdybyste si chtěli to, co jsem nastínil a o čem rozvažuje Jakub S. Trojan, vizualizovat, podívejte se na sakrální stavby architektů Rudolfa Schwarze, Emila Steffanna nebo Franka Lloyda Wrighta. Pochopení posvátného prostoru, jaký vytvořil Wright v Unity Temple v Oak Park v Illinois, je mi nadějí, že střed Kristovy zvěsti o naději, lásce a vykoupení, ono centrum securitatis, tkví v Jeho bytí pro druhé. Dívat se na Jeho život a nebýt fascinován utrpením a smrtí. To je poselství, které z jeho Života odezírám.

Zdeněk A. Eminger
www.christnet.eu

Reakce čtenářů

Je Bible Božím slovem?

Reakce na článek Petra Kulíka: „Písmo tedy není Boží Slovo? A navíc o Bohu lže?“ z čísla 6/2017

Můj kolega a milý přítel Petr Kulík ve svém polemickém článku, pojatém jako dopis prof. Říčanovi, vehementně argumentuje ve prospěch pojímání Bible jako Slova Božího. Argumentuje tím, co píše apoštol Pavel: *„Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha…“* (2 Tm 3,16n). Znamená toto apoštolovo vyhlášení, že Bible je automaticky Božím Slovem? Když se blíže podíváme na význam slova *theopneustos* (Bohem vdechnuté, inspirované), které se nachází v rámci Bible jen na tomto místě, zjistíme, že v helenistickém světě označovalo např. sny, které pochází od božstev na rozdíl od těch snů, které jsou „přirozené“. Ve vztahu k literatuře toto označení znamenalo rozpoznání božského vnuknutí u těch autorů, kteří psali s entuziasmem a jejichž díla byla nahlížena jako inspirativní. Ovšem např. dochovaná diskuze o vztahu původních věšteb k jejich zápisu ukazuje, jak moc byl tento zápis považován za něco sekundárního, co inspiraci umenšuje až i zcela ruší. Proto je u apoštola Pavla nápadné, že je to právě Písmo, které je Bohem inspirované, ne jen nějaký původní Boží výrok. Znamená to však, že když Bůh určité texty inspiroval, že jsou tyto texty bez dalšího, vždy a za všech okolností, Božím Slovem?

Osobně je mně bližší pojetí, které skrze tyto texty očekává a hledá Boží oslovení. Autorita těchto textů spočívá pro mě v tom, že si je Bůh používá. Z toho plyne také to, že si je použít nemusí a ony pro danou chvíli promlouvat jako Boží Slovo nebudou. *„Vždyť „Boží slovo je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč…“* (Žd 4,12). Bible v sobě jistě má tento mečovitý potenciál, ovšem může být také „literou, která zabíjí“ (2 K 3,6). Pozoruhodné je, že touto literou, která zabíjí, je podle následujícího verše Desatero (smlouva literami vytesaná do kamene). Tedy ne nějaký z dnešního hlediska etický problematický text o vyvražďování obyvatel Jericha, ale to, co považujeme za jádro biblické etiky.

Pokud budeme trvat na tom, že Písmo je Božím Slovem, musíme dořící, co to vlastně znamená. V jakém smyslu jsou např. xenofobní názory, které měli starověcí Izraelci na své sousedy, Božím Slovem? Konkrétně např. toto žalmové blahoslavenství: „Záhubě propadlá babylónská dcero, blaze tomu, kdo ti odplatí za skutky spáchané na nás. Blaze tomu, kdo tvá nemluvňata uchopí a roztříští o skálu.“ (Ž 137,8-9). V jakém smyslu je blahoslavení těch, kdo mají brutálně zabíjet děti nepřátel, Božím Slovem?

Souhlasím s apoštolem Pavlem, že veškeré Písmo je dobré k učení…, ale to neznamená, že každý biblický text je vhodný k vyučování dětí. Některé texty bych raději nechal až pro vyučování dospělých, protože vyžadují více objasňování, než kolik lze zprostředkovat dětem. A proto, když prof. Říčan doporučuje učitelce „nedělky“: „Jericho prostě neuč!“, tak mně to přijde jako moudré rozlišování učební látky s ohledem na věk recipientů.

Závěrem dodávám, že jsem rád za polemiku tohoto druhu, protože může přispět k našemu porozumění tomu, čím je Bible a jak s ní správně zacházet.

Lukáš Klíma, farář FS ČCE v Proseči

Čím je nám Bible?

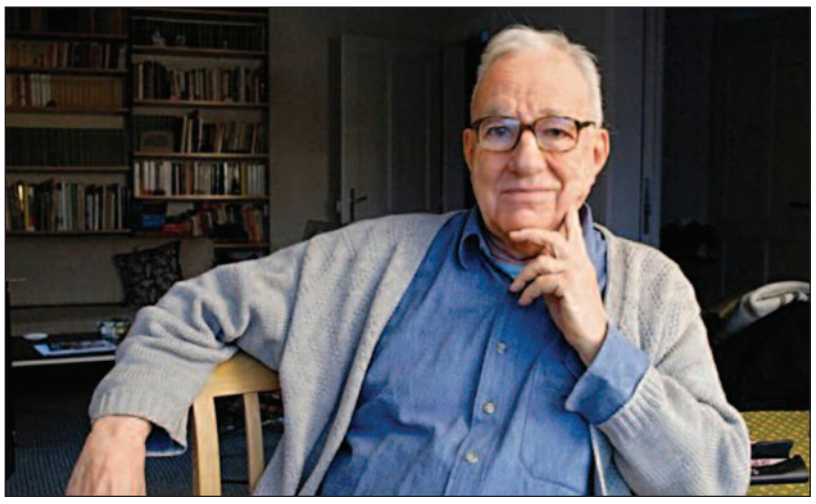
Milý bratře faráři Petře Kulíku, když mě manželka upozornila na Váš článek „Písmo tedy není Boží Slovo?“ (ET-KJ, č. 6) hned jsem si na internetu pustil Vaše kázání. Potěšilo mě. Myslím, že by mi bylo dobře pod Vaší kazatelnou!

Mrzí mě, že se docela neshodujeme v pohledu na Bibli. „Slovo Boží“ opravdu není totéž co „Písmo svaté“. Je to tak, že jsou v naší církvi – mezi duchovními i mezi řadovými členy – liberálové i fundamentalisté (i když ne vždy tak rozhodní jako Vy). Je správné, že spolu diskutujeme, někdy je dobře vyjadřovat názory naplno a projevit nesouhlas třeba i docela ostře. Já s Vámi v mnohém souhlasím, zvláště v tom, že si z Bible nesmíme vybírat, jak se nám zamane!! Ano, je třeba číst ji ve společenství, s modlitbou a s pokorným rozjímáním, pokud možno pod vedením těch, kteří se jejímu výkladu věnují celý život. V osobním rozhovoru by se možná ukázalo, že v podstatných věcech se naše názory liší méně, než by se zdálo na první pohled.

Kdybych to k Vám neměl z Pelhřimova tak daleko (už se mi špatně cestuje), navrhl bych, abychom si spolu klekli, poděkovali Pánu Bohu za tu skvělou knihu a poprosili ho, aby k nám skrze ni mluvil on sám.S přáním radosti a pokoje

Pavel Říčan, evangelík ze sboru v Moravči

Švýcarský farář, básník a esejista Kurt Marti zemřel

11. února v Bernu zemřel ve věku 96 let Kurt Marti. Narodil se 31. 1.1921 v Bernu jako syn notáře, vzdělával se na svobodném gymnáziu (spolu s Fr. Duerrenmattem) a na univerzitách v Bernu a v Basileji. Nejdříve studoval práva a potom teologii – silně ho ovlivnil Karl Barth, později na něho silně zapůsobila také Dorothee Soelleová. 1947-48 se v Paříži podílel na ekumenické službě válečným zajatcům, 1948-1950 byl farářem v Rohrbachu, 1950-1960 v Niederlenzu a 1961-1983 v Bernu – Nydeggu. V r. 1950 se stala jeho manželkou Hanni roz. Morgenthalerová (+2007) a měli čtyři děti.

Marti se veřejně angažoval v boji proti atomovému zbrojení, proti atomovým elektrárnám, proti válce ve Vietnamu a proti nespravedlivé globalizaci (byl spoluzakladatelem sdružení „Bernské prohlášení" 1968, od 2016 s názvem „Public Eye") a pracoval ve spisovatelské skupině Olten. V r. 1972 mu byla z politických důvodů zamítnuta profesura v Bernu, ale obdržel čestný doktorát tamní univerzity.

Napsal řadu článků, básní, některé také v nářečí, a povídek: *Neštěstí v Mattmarku, Poznámky a maličkosti, Západ: Básně* (obsahující také „po-apoštolské vyznání") nebo *Hrnec plný času 1928-1948*. Do češtiny jeho verše překládal Zdeněk Svoboda.

ne / egypt / není / cílem / útěku / dítě / se zachrání /
pro tvrdší dny / cílem / útěku / je kříž

(KJ 1968)

Bohuslav Vik

Podobenství o perle

"Podobno jest království nebeské člověku kupci, hledajícímu pěkných perel, který, když nalezl jednu drahou perlu, odešel a prodal všecko, co měl a koupil ji."

K tomuto podobenství jest nejprve připomenouti, že perla je drahokam úplně čistý, jasné barvy a beze vší poskvrny a proto v tomto podobenství může k ní, v obrazném smyslu, jistě právem býti přirovnán zákon Boží, v němž je obsaženo mnoho dobrých, čistých, jasných a neposkvrněných skutků. Tím člověkem kupcem, o němž mluví evangelista, je ve vlastním smyslu člověk sám, jenž bloudí na cestách tohoto světa a jenž bývá obtížen rozličnými pracemi a mnohými neustále bědami a starostmi vezdejšími a jak se čte v knize Jobově "nikdy nezůstává v témž stavu". A proto správně se nazývá kupcem a je přirovnáván k člověku kupci, který má, ustavičně hledaje, choditi a chodě hledati, aby nalezl onu drahocennou perlu, totiž zákon Páně, který, bude-li tak hledati a choditi, jistě nalezne, jak praví Lukáš v evangeliu svém: "Hledejte a naleznete". Když pak člověk takto hledaje nalezne na tomto světě zákon Boží, ve kterémž, jak výše řečeno, je mnoho dobrých, čistých, jasných a neposkvrněných skutků i ctnostných: tu právem můžeme jej přirovnati k oné drahocenné perle, kterou onen člověk nalezl a odešel i prodal vše co měl a koupil perlu, která se právem nazývá drahocennou. Neboť nic není drahocennějšího a většího na tomto světě, než podle nařízení Božího zachovávati pilně jeho přikázání, která jsou obsažena v onom zákoně. To nás z nařízení Božího učí Jan ve svém evangeliu, když praví: "Milujete-li mne, přikázání má zachovávejte". Zachovávaje ta přikázání bude sloužiti Bohu a proto potom s ním i kralovati. A tak je možno porozumět tomu, co praví Augustin: "Bohu sloužiti jest kralovati" a týž: "Kdo zachovává zákon Boží a přikázání Boží, která jsou v zákoně Božím obsažena, Bohu slouží a s ním společně bude kralovati".

Co pak se dále praví v podobenství, že člověk onen "odešel a prodal všecko, co měl, a koupil onu perlu", znamená dále pomíjející život, v němž nyní pracujeme a žijeme. V něm pak člověk ze dne na den přechází a odchází a každý den se více přibližuje smrti. Proto má v tomto životě prodati všechno co má: hříchy a všechny pozemské žádosti a tělesné vášně, mírniti se zdrženlivostí a jinými dobrými skutky. Za ně má koupiti zákon Boží, který jest onou drahocennou perlou a bude-li ji dobře opatrovati, ubíraje se takto po cestě pravé, jistě bude blažen. Neboť se praví v žalmu: "Blahoslavení bezúhonní na cestě, kteří chodí v zákonu Páně". A tak blahoslaven, neposkvrněn a čist vejde do brány království nebeského. A tato brána, která je celá z drahocenných perel, se mu ihned mocí této perly, to jest zákona Božího, otevře a tehdy uzří moc oné perly, která je z bran svatého města Jeruzaléma, když skrze ni vstoupí do onoho svatého města, o něm a o jeho branách mluví Jan ve Zjevení: "Dvanácte bran města jest dvanácte perel a každá z těch bran byla z jedné perly".

Je pozoruhodné, že tento výklad podobenství je nám velmi blízký, srozumitelný a neustále aktuální i když je ze čtyřicátých let 14. století. Tímto výkladem na slova Evangelia sv. Matouše, jehož autorem je Otec vlasti, král Karel IV, náš nejvýznačnější panovník, si chceme připomenout, že nejvýznamnější evropský vládce pozdního středověku se skláněl před autoritou Boží a také to bylo na jeho činech vidět. Přáli bychom si, aby někdo podobný, který by ctil a řídil se Božím zákonem mohl být i v čele naší vlasti.

zaslal Jan Trnka

Dopis Josefu Čapkovi

Vážený spisovateli, vážený malíři,

uplynulo již 130 let od chvíle, kdy jste 23. března 1887 v malebném Hronově spatřil světlo světa,. Jak Vám při té příležitosti nepoděkovat za všechna ta moudrá, jemná, přemýšlivá prozaická povídání počínaje hravou *Krakonošovou zahradou* i tajemnými *Zářivými hlubinami* nebo věcně kritickým dramatem Ze života hmyzu, které jste vytvářel ještě společně s mladším bratrem Karlem. A jak o to více nepoděkovat za pozoruhodného *Kulhavého poutníka*, který se zrodil někde na toulkách poetickým, zasněným údolím Oravy, kam jste si jezdíval v létě asi deset let rok co rok s rodinou a přáteli odpočinout. Tady někde jste se setkal se svým kulhajícím společníkem, abyste v dokonalém soustředění vytvořil jedno z nejvážnějších, nejmoudřejších a filosoficky nejopravdovějších děl české a snad i světové literatury vůbec. František Langer si tuto Vaši útlou knížku plnou bytostných otázek a hledajících, tápajících odpovědí jako jedinou vzal s sebou, když v devětatřicátém roce odcházel do emigrace. *„Čítal si v ní jako v breviáři …"*, vzpomíná spisovatelova žena Anička.

Do Vašeho v podstatě velmi šťastného běhu života, plného činorodé tvorby a vzácných přátelských setkání, neblaze zasáhla až mnichovská zrada, mnichovské zaprodání, vzápětí pak 15. březen 1939. Potom následovalo už jen temno. Temno nad národem, temno nad Vaším ohroženým, spoutaným životem. Všechno to zlé, co náhle dostávalo viditelné kontury, jste tušil pochopitelně mnohem dříve a promýšlel jste vyjádření vlastního protestu. V roce 1937 vychází Váš varující, výmluvný cyklus kreseb *Diktátorské boty*. Když byla země rozervána a poté násilnicky obsazena, začal jste pracovat zjitřený bolestí, beznadějnou vzpourou a nevyplakaným zoufalstvím na cyklu *Oheň a Touha*. Obrazy skrývají kromě bolesti a vzdoru především jakési silné, statečné tajemství vyčkávání, vyčkávání, které se nevzdává.

Poslední jednání dramatu je v rozpřažených rukou, je v rukou zaťatých v pěst, je dokonce i ve vyčerpaných dlaních složených v klíně, je v toužícím zaklonění hlavy, v zoufalém rozhodnutí ženy zůstat na domovském místě navěky a navždy. Zůstat navzdory cloumající vichřici, navzdory beznadějné přesile, navzdory porážce zející do tváře. Zůstat, neboť není dobojováno.

I Váš osobní život plný demokratických aktivit a veřejných vystoupení byl náhle v přímém ohrožení a přátelé Vás moudře varovali. Ale emigraci jste statečně odmítl. I za to Vám dnes chceme poděkovat. Příkladně jste stál za svým dílem, za svými etickými názory a nechtěl jste utíkat od svého stojanu, od svého psacího stolu, ze svého domova, ze svého města, ze své vlasti. Stál jste pevně, nezvratně vkořeněn do půdy své země jako Vaše žena-bojovnice, i když jste věděl, že nebude ještě dlouho dobojováno. Když Vás pak vláčeli z jednoho koncentráku do druhého a snažili se Vás zlomit, zdeptat, zničit, nepodlehl jste vyčerpané apatii, Vy – vždycky tak snadno zjitřený a zranitelný. Potěšoval jste své druhy v utrpení, dodával jste jim odvahu žít – laskavým skutkem, drobnou kresbou i uměleckým slovem. Vaše silné lidství nebylo vleklou bolestí zeslabeno, natož umlčeno. Verše, které jste začal psát, jsou dnes pro nás svědectvím o tiché, leč neústupné statečnosti jednoho z největších synů české země. Po válce byly sebrány do sbírky nazvané velmi důmyslně rovněž *Oheň a touha*, neboť svým obsahem Váš silný malířský odkaz dotvářejí. Ještě 13. dubna 1945, tedy pouhé dva dny před osvobozením koncentračního tábora Bergen-Belsen, zamořeného tyfem, jste byl mezi živými. Potom už nenalézáme žádnou Vaši stopu. Nevíme, kde máte svůj hrob, nevíme, jak jste zemřel. Víme však, jak jste žil!

Pět roků uvězněn zaživa nežil jsem,
pět let už nepoznal jsem volný kraj,
nedýchal modrý les, nespatřil žito kvést,
neviděl děti, jak si v slunci hrají –
Ztratil jsem víc, než možno povědět:
já ztratil víc než života pět let! …
Buď žel! –
Ztratil však ve mně něco svět?
(Ze sbírky Oheň a touha – napsáno v koncentračním táboře r. 1944)

Ano, stokrát ano, svět ztratil mnohé Vaším předčasným, tragickým odchodem ze života, malíři z nejskvělejších a nejněžnějších, nejcitlivějších a nejmilovanějších, malíři úsměvů, hravosti a krásy, malíři protestu, odvahy a vzpoury, básníku barev, básníku myšlenky, básníku něhy – spisovateli-mysliteli z nejváženějších.

Každý tah Vašeho štětce – geniální ve své jednoduchosti – je přitakáním životu a jeho etickým hodnotám. Každé slovo Vašich literárních děl je nádhernou harmonií ve skutek proměňované laskavosti a hluboce žité zodpovědnosti. Zodpovědnosti za každý čin, za každé slovo, za každý krok, za každý zanedbaný stisk ruky, za každou žitou chvíli. Zodpovědnosti před vlastním svědomím, před bližním, zodpovědnosti před samým Bohem.

Milada Kaďůrková

Sdružení evangelikálních teologů

ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, email: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: email: jaromir.stradal@atlas.cz
Kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČ: 68381549, č. účtu: 2500212981 / 2010

24. Teologické fórum

pod záštitou Slezské církve evangelické a.v. a Komenského institutu

Martin Luther a jeho odkaz pro současnou církev

Místo konání: Sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15
Datum: pondělí 3. 4. 2017

09:00 – 09:30	Registrace
09:30 – 09:40	Zahájení a uvedení fóra – (ThDr. Pavel Černý, Th.D.)
09:40 – 10:20	Bylo 95 Lutherových tezí začátkem reformace? Kontext a reformace. (doc. PhDr. Petr Hlaváček, Ph.D.)
10:20 – 10:30	Diskuse
10:30 – 11:15	Lutherova cesta od teologie rozumu k teologii srdce I. (prof. Jaroslav Vokoun, Th.D.)
11:15 – 11:40	Přestávka (káva/čaj)
11:40 – 12:25	Lutherova cesta od teologie rozumu k teologii srdce II. (prof. Jaroslav Vokoun, Th.D.)
12:25 – 12:45	Diskuse
12:45 – 13:45	Přestávka – polední občerstvení
13:45 – 14:30	Martin Luther a spiritualita (Mgr. Ondřej Macek, Th.D.)
14:30 – 14:40	Diskuse
14:40 – 15:45	Martin Luther a Bible: Dvojí jasnost (David Beňa, lic. theol.)
15:45 – 15:55	Diskuse
15:55 – 16:00	Závěr

Prosíme o **zaslání přihlášek k účasti do 27. 3. 2017** na adresu: pavel.cerny@cb.cz nebo písemně na: Dr. Pavel Černý, Soukenická 15, 110 00 Praha. Přihláška je třeba pro zajištění občerstvení, které je zahrnuto v registračním poplatku. Cena setkání je **200 Kč** na osobu (polední občerstvení a další výdaje spojené s konáním TF). Platit je možné převodem na účet č.: 2500212981 / 2010. Prosíme, uveďte do poznámky své jméno a variabilní symbol 170403. Pro členy SETu platí cena 150 Kč na osobu. Ti, kteří přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí registraci ve výši 150 Kč a opatří si polední občerstvení samostatně.

Výbor SET, únor 2017

Inzerce

Sbor ČCE Vanovice hledá kazatele (vhodné pro manžele) s možným nástupem od srpna roku 2017. Sbor je venkovského typu. K dispozici je prostorný byt na faře.
tel.: kurátor sboru: 721 475 008,
místokurátor sboru: 721 731 160.

č. 15

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

10/2017

29. března 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
5. dubna 2017

Z obsahu

* *Totalita hříchu*
* *Život z víry vyplněný láskou*

Poselství k neděli Judica

(Bože, zjednej mi právo)

Ježíš původce věčné spásy
Židům 5,7–9

5. neděle postní nese název Judica. Podle prvních slov Žalmu 43 tradičně čteného v tuto neděli: *„Judica me, Deus, et discerne causam meam“ do češtiny přeložených „Dopomoz mi, Bože, k právu, ujmi se mého sporu“* (ČEP) nebo také *„Suď mne, ó Bože, a zasaď se o mou při“* (Kralická bible). Jistě bychom všichni chtěli, aby nám Bůh byl advokátem i soudcem ve při s „bezbožným pronárodem, před člověkem záludným a podlým“, jak žádá David ve svém Žalmu. Ale dožadovali bychom se spravedlnosti také v kauze, v níž sedíme na lavici obžalovaných? Volali bychom „Judica me, Deus“ i ve věci vlastních hříchů? V kauze, kde jediný možný rozsudek zní „vinen“? Ale Boží akt lásky k člověku v Ježíši Kristu **překračuje hranice** pojmu spravedlnost. Bůh soudí a navzdory naší vině verdikt zní: „věčná spása“.

Jako člověku odkojenému křesťanskou terminologií mi vždy připadalo spojení slov „věčná spása“ jaksi nadbytečné. Něco jako mokrá voda či horký oheň. Vždyť spása, jejímž původcem je Ježíš, je ze své podstaty věčná. Avšak spasen neboli zachráněn může být člověk od lecčeho. V krajním případě od smrti. Mnozí, jejichž život byl v poslední chvíli zachráněn, spasen, svědčí o tom, že každý další den svého dalšího života vnímali jako vzácný dar. Dar, který přijímají každé nové ráno po celý zbytek života. Dar na celý život. Zatímco verš, který hovoří o Ježíši jako o původci věčné spásy, hovoří o daru, jehož rozměr se vymyká našim měřítkům, o daru nekonečně větším, než si vůbec lze představit. O daru, který **překračuje hranice** našich životů.

Zdánlivě nadbytečné spojení slov „věčná spása“ zdůrazňuje právě ono překročení hranic. Překročení hranic chápání spravedlnosti, překročení hranic lidského života. Překročení hranic, které se uskutečňuje velikonočními událostmi: Ježíš Kristus ve svém vtělení překračuje dosud nepřekročitelnou hranici mezi Božským a lidským, ve svém nesení našich hříchů překračuje hranici mezi svatostí a hříchem, ve svém ukřižování překračuje hranici mezi porážkou a triumfem, ve své smrti překračuje hranici mezi trestem a milostí a ve svém vzkříšení překračuje hranici mezi životem a smrtí. *„A tak dokonalý jsa, učiněn jest všechněm sebe poslušným původem spasení věčného.“*

Daniela Klimešová
kaplanka vazební věznice
v Teplicích

Město Hildesheim vzniklo při brodu přes řeku Innerste, roku 815 zde bylo založeno biskupství a kolem roku 1000 vybudoval biskup Bernward dóm, z něhož se mnohé dodnes zachovalo. Kolem roku 1200 se město rozrostlo o další čtvrti a kolem 1240 bylo biskupství povýšeno na říšské knížectví. Kolem 1250 si město na biskupovi vymohlo samosprávu, roku 1367 se stalo členem Hanzy a roku 1542 přešla část města k reformaci. Kostel svatého Michala byl postaven v 11. století v otonském slohu.
Jde o trojlodní baziliku s plochým dřevěným stropem. Uvnitř chrámu se nachází stropní freska ze 13. století. Na bronzových dvoukřídlých dveřích je zobrazeno na každé straně osm biblických scén.
Po druhé světové válce musel být kostel téměř znovu vystavěn.
V roce 1985 byl zapsán na seznam kulturního dědictví UNESCO.

Hříšník pod Božím hněvem

Každý člověk je Boží stvoření, jeho vztah k Bohu existuje, nemůže být zrušen žádným lidským činem ani žádným jeho prohlášením. Řekneli, že je „bez“ vyznání, nebo že je členem spolku ateistů, vzbudí tím jen pobavení v nebi, ale na své odpovědnosti Božího stvoření naprosto nic nezmění. V nebi nevedou takové zvlášť, vědí, že i tímto způsobem, jako na zapřenou, hraje hříšník svou vzpouru proti Bohu. Bůh se o člověka hlásí, vysílá k němu vzkaz své lásky a očekává jeho lásku a obecenství s ním. Kdo zklame nebo oklame Boha a neodpoví na jeho vzkaz lásky, přestává být tím člověkem, kterým byl, ztrácí svou původní svobodu. „Každý, kdo hřeší, je otrokem hříchu.“ (J 8,34)

Teď, když se stal otrokem hříchu, je mu nemožné, aby svůj vztah k Bohu obnovil. Pozná, jak je hřích definitivní, nelze jej zrušit, protože nelze jeho kroky obrátit, jako by se nestaly. Obecenství s Bohem je zrušeno a zrušena je i původní svoboda. Člověk ztratil všechnu svobodu, on sám však zůstal odpovědnou bytostí, která se rozhoduje. Zůstává morální osobou, rozhoduje se pro dobro, pro právo a spravedlnost, ale ztratil možnost rozhodovat se tak, jak to Bůh od svého milovaného žádá. Tuto svobodu, aby se Bohu líbil, ztratil naprosto, navždy.

Znovu řekněme důrazně, že být hříšníkem před Bohem neznamená, že jeho život, myšlenky a skutky dostaly negativní znaménko, jaké užíváme v matematice, když označujeme zápornou, negativní hodnotu minus -. Naopak, jsou to často hodnoty aktivní, označené znamením plus +. Jinak řečeno, hříšník nevyloučil Boha ze své existence. Nicméně nad těmi aktivními či

Dokončení na str. 2

Aktuálně: A nebyl to hladký Happy End – navrácený vězeň

Média přinesla zprávu o propuštění lékaře Petra Jaška ze súdánského vězení. Súdánské úřady proti Jaškovi a třem Afričanům vznesly obvinění ze sedmi trestných činů, včetně rozvracení státu. Doloženo mělo být, že pomohl finančně na léčbu studentovi, který utrpěl popáleniny při demonstraci. Odsouzen byl na dvacet let.

Řekne-li se Súdán, může hned dojít k nedorozumění. Jsou totiž dva. Od Súdánu s hlavním městem Chartúm se po občanské válce po referendu oddělil ten menší, Jižní Súdán (sousedící mj. s Etiopií) s hlavním městem Džubou (Jihosúdánská republika). Na tom severním je dosti ekonomicky závislý, byť má zdroje ropy. Na jihu je více křesťanů, na severu muslimů, vedle animistů aj. Od roku 2013 však propukla občanská válka na samotném jihu. Občanská válka se děje mezi vládními a opozičními silami, podmíněná také etnicky, kde při jednání protistran se údajně od minulého roku hledá řešení. Bojuje se ale také v řadě míst severního Súdánu.

Ministr Zaorálek na dotaz, kterak došlo k úspěšné akci bez úniku do médií a zda nebylo ve hře i výkupné odpověděl: „Snažili jsme se, aby o cestě vědělo jen minimum lidí, tedy pouze ti, kteří ji připravovali, anebo se mnou do Súdánu letěli. O výkupné nešlo v žádném případě. Součástí dohody o propuštění Petra Jaška byla právě i moje

Dokončení na str. 2

Smírná bohoslužba k 500. výročí reformace

Křesťanské církve v Německu uspořádaly 11. března kající a smírnou bohoslužbu u příležitosti 500. výročí reformace. Události, která je součástí procesu tzv. uzdravení vzpomínek církví, se kromě čelních představitelů německých křesťanů účastnil i generální sekretář Světové rady církví Olav Fykse Tveit, německý prezident Joachim Gauck a kancléřka Angela Merkelová.

Bohoslužba se konala symbolicky v kostele sv. Michala v Hildesheimu, v němž se modlili luteráni a benediktinští mniši již od roku 1542. „Připomínka reformace má být novým začátkem cesty, která nás, církve, již nedělí, nýbrž vede k jednotě,“ zdůraznil během promluvy předseda rady Římskokatolické církve v Německu biskup Heinrich Bedford-Strohm. Spolu s ním kázal formou dialogu také předseda Německé biskupské konference kardinál Reinhard Marx, který označil událost za „den naděje“: „Mám radost, protože dnes tvoříme znamení společného života ve smíření. Přijímáme naše dějiny, díváme se na to, co si křesťané vzájemně udělali, a společně jdeme dál. Neděláme to ale s výčitkami nebo sklíčeně, nýbrž v postoji naděje a nového začátku.“

Podle generálního sekretáře Světové rady církví Olava Tveita je bohoslužba „rozhodujícím krokem směrem k jednotě církve“. V procesu uzdravování vzpomínek může podle něj „síla odpuštění“ uvolnit cestu ke společnému svědectví církví, které svět zoufale potřebuje.

Během bohoslužby vytvořili mladí lidé symbolicky kříž z bariéry, která připomínala rozdělení. „Existuje cesta ven z bariér, existují cesty, jež překonávají rozdělení. A my jsme viděli, jaký je k tomu klíč: z bariéry se stal kříž,“ komentoval gesto Bedford-Strohm. „Křesťané v naší zemi stojí pod znamením kříže nikoliv sami pro sebe, nýbrž jako nositelé naděje pro všechny lidi, především pro chudé, slabé a zoufalé,“ dodal kardinál Marx.

Událost byla součástí procesu tzv. „Healing of Memories“ (uzdravení vzpomínek), během něhož církve hledají cesty ke smíření. Již v září 2016 podepsala katolická a evangelická církev v Mnichově prohlášení „Uzdravit vzpomínku – svědčit o Ježíši Kristu“. V něm se křesťané dohodli, že se „upřímně podívají na rozdělení církví, uznají jeho bolestivé následky a Boha i sebe navzájem poprosí za odpuštění za selhání“.

Ondřej Mléčka
(zdroj: Evangelische Kirche in Deutschland, katholisch.de, SIR, Riforma.it, oikoumene.org)

Z církví doma i ve světě

Evangelíci adoptují hrob významného architekta

Adopci hrobu architekta Bohumila Bareše na Olšanském hřbitově schválila tento týden synodní rada Českobratrské církve evangelické. Bohumil Bareš (1906 – 1965) je podepsán zejména pod sakrálními stavbami – navrhl například dřevěný kostel v Rožnově pod Radhoštěm, který je od roku 1995 kulturní památkou, sborový dům v Ratiboři nebo Milíčovu modlitebnu v pražských Malešicích.

Hrob tohoto významného stavitele je zařazen do projektu adopce hrobů, který vyhlásila Správa pražských hřbitovů v roce 2013. Zapojila do něj hroby významných osobností, ke kterým se nikdo nehlásí a které chátrají. Pokud se nenajde zájemce, bude místo zrušeno a znovu prodáno.

Českobratrská církev evangelická hned na počátku projektu adoptovala hrob faráře a autora knihy Broučci Jana Karafiáta na vinohradském hřbitově. Práva na knihu odkázal Karafiát církvi, která díky tomu mohla finančně podporovat vydání Bible i církevních tisků. Církev se stará také o hrob evangelického faráře a filosofa Jana Blahoslava Kozáka na Malvazinkách, o hrob diakonek a o hrobku Růžičkových na Olšanech.

Do nákladů na hrobová místa a nejnutnější opravy investovala církev zatím desítky tisíc korun. Další opravy plánuje v příštích letech.

Kontakt: Jana Vondrová (mluvčí ČCE)

Rusko: Biskupi žiadajú odstrániť Leninove telo

V ruskom meste Kolomenskoje sa konala v stredu 15. marca spomienková bohoslužba k 100. výročiu abdikácie cára Mikuláša II., ktorého zastrelili v r. 1918. Liturgiu viedol patriarcha Cyril I. Mariánska ikona z Kolomenského sa považuje za ochrankyňu Ruska v ťažkých časoch, najmä v revolučnom roku 1917, v následnej občianskej vojne a pri prenasledovaní cirkvi Leninom a Stalinom.

Ruskí biskupi v diaspore dôrazne požadujú odstránenie Leninovho tela z mauzólea v Moskve na Červenom námestí a jeho využitie na iné účely. Bolo by „znamením zmierenia ruského národa s Kristom“, keby mŕtvola Lenina, „najväčšieho prenasledovateľa kresťanov 20. storočia“, zmizla z Červeného námestia“, ako sa uvádza v liste pravoslávneho spoločenstva Ruskej zahraničnej cirkvi, ktorá je v plnom spojení s Moskovským patriarchátom (ROCOR). List sa čítal pri všetkých bohoslužbách 12. marca vo viac ako 450 ruských pravoslávnych kostoloch v 43 krajinách. Biskupi ROCORu ďalej žiadajú, aby sa zničili aj Leninove pamätníky. Mestá, provincie a ulice v Rusku majú tiež dostať svoje pôvodné historické predrevolučné názvy.

Synoda ROCOR sa ďalej s ľútosťou vyjadrila o morálnom a hospodárskom úpadku, za čo je zodpovedná sovietska nadvláda, ako aj „pokračujúce hanobenie“ Ruska zo strany Západu, ktoré dnes vládne ako pred sto rokmi. Biskupi vyzývajú veriacich „vo vlasti aj v diaspore“, aby si strážili pravoslávnu vieru ako Boží dar a „ako oko v hlave“.

KAP

A nebyl to hladký Happy End – navrácený vězeň

Dokončení ze str. 1

cesta do Súdánu a príslib súdánské strany, že restartujeme naše bilaterální vztahy v oblasti ekonomiky, migrace, terorismu, ochrany historických památek a parlamentní diplomacie, výměnu informací mezi zpravodajskými službami, protože Súdán je transitní zemí běženců s bezpečnostním rizikem“. V roce 1991 se do země přesunul Usáma bin Ládin se svou organizací al-Kajdá a začal podporovat penězi i mocí vládnoucí garnituru. Ze země byl vypovězen v roce 1998, po tom, kdy letadla americké armády zaútočila na farmaceutickou továrnu v Chartúmu, kde se údajně pokoušel vyrábět chemické zbraně. Světové pohoršení vzbuzují kruté činy arabských milicí (džandžavíd) vůči civilistům. Toto řádění není pod kontrolou centrální vlády, ta však nestačí a ne vždy usiluje o uklidnění situace. Kruté násilí je často dopouštěno na křesťanech. Právě proto došlo k misi Petra Jaška, který se do země vypravil jako křesťanský misionář a humanitární pracovník, vyslanec americké organizace hlas mučedníků, člen její české pobočky a Církve bratrské v Kladně. Súdánská vláda v lednu 2013 vyhnala všechny západní křesťany s ultimátem 24 nebo 48 hodin. Podle Jaškových slov “se tam od té doby nikdo neodvažoval. Byla mi umožněna čtyřdenní návštěva. Z toho se ale stalo 14,5 měsíce věznění.“ Ve vězení byl mučen, mlácen do hlavy také od spoluvězňů, z nichž někteří patřili k extrémním islamistům. Vypověděl, že je tam běžná malárie i jiné nemoci a vězni nebývají léčeni. Nejvyšším trestem pro vězně je, že otevřou jímku se splašky a ponoří tam vězně až po krk na půl hodiny. I kvůli tomu se tam šíří cholera. Dozorci, kteří patří ke kriminálním živlům a mají nepatrné platy, parazitují na vězních. Dokonce ještě major propouštějící Jaška si vyžádal dárek; mohl mu dát několik mu došlých liber. Zvláštním zážitkem muselo pro vězně být, že při všem tom temném, v jedné z věznic byla kaple, v níž sloužíval italský kněz. Petr Jašek je ve své vlasti i laickým kazatelem. Během Vánoc mu kněz umožnil, aby také jednou kázal. V každém případě italský kněz poté říkal, že tolik posluchačů (kolem tří set) neměl on ani v Římě. Zajímavé je, že jeho kázání bylo překládáno jednak do arabštiny pro Súdánce, jednak pak z arabštiny pro Eritrejce do jejich jazyka.

Po návratu náš osvobozený vězeň vyvolal obdiv tím, že vězněním prošel nezlomen. Jeho záchrana v posledních dnech letošního února nebyla zřejmě jen husarským kouskem našeho ministerstva zahraničí, nýbrž jeho solidní prací, jež nakonec zachránila našeho občana. Uvádí se také, že měla přispět i švýcarská diplomacie. Cause mimořádně prospěla česká velvyslankyně v Egyptě Veronika Kuchyňová Šmiglová. Osobními návštěvami v Chartúmu připravovala půdu pro Jaškovo propuštění. Petici na záchranu českého občana podepsalo 400 000 lidí z celého světa. Nakonec mu byla udělena prezidentská milost a súdánský prezident nařídil jeho okamžité propuštění. Petr Jašek létá ve své službě po celém světě, cítí se k této službě ve prospěch trpících být povolán. Na snímku je zachycen se svou statečnou manželkou Vandou.

Jan Kašper

Hříšník pod Božím hněvem

Dokončení ze str. 1

pozitivními hodnotami se vznáší Boží nelibost. Vyjádřil to žalm 18,27: „Ryzímu svou ryzost osvědčuješ, s neupřímným se však pouštíš do zápasu.“ Jak ty ke mně, tak já k tobě. Svatý Bůh dává hříšníkovi svou opozici či nesouhlas najevo. „Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost,“ píše apoštol Petr ve svém 1. listě. (1 P 5,5) Tato opozice či nesouhlas se v Písmu jmenuje Boží hněv. Co člověka přitahovalo k Bohu, se proměnilo v odpor vůči Bohu a tento odpor je proměněnou, negativní formou původní lásky k Bohu. Já a vy, my všichni hříšníci jsme teologicky řečeno pod Božím hněvem.

Projeví se to u nás špatným svědomím a strachem z Boha, což je vědomí i pocit, které přepadají nás, hříšníky, kdykoli se postavíme před Boha. Proto se raději před Boha nestavíme a raději se před ním schováváme, což je první důsledek hříchu, vzpoury proti Bohu. Všechna náboženství, která neznají Boží zjevení, doporučují svým příznivcům skrýt se daleko od Boží tváře. Ostatně celý život hříšníka je poznamenán tímto útěkem před Bohem.

Kultura lidstva se nepřiznaně skrývá před Bohem. Člověk sám však nerozeznává toto znamení Božího hněvu a většinou o něm ani neví, jako by neexistovalo. Tak jej hřích oslepil. Tato slepota patří k hříchu od začátku. Hříšník dokonce ani neví, do jaké míry je hříšník, třebaže špatné svědomí jej tíží bez ustání a on se vzpírá uvědomit si svůj hřích.

Hříšník nechce být uznán hříšníkem. Proto nepůjde k faráři, který od hříchu neupustí, ale obrátí se na psychologa nebo ještě lépe na psychiatra, který se bude snažit zahnat hříšníkovo vědomí viny do oblasti nevědomí. Psychoanalytik, vykladač snů a lékař, specialista na problémy duše, může hříšníkovi pomoci. Ještě před několika stoletími byli takoví prohlášení za šejdíře, za šarlatány. Nejméně od počátku 20. století si vydobyli řádné místo mezi vědami, jejich nejlepší reprezentant G. C. Jung uveřejnil knihu: Psychologie a náboženství, která zařadila psychologii mezi vědy, s jejichž výsledky počítají i teologové. Osvobození od Božího hněvu a napravení vztahu k Bohu existuje pro hříšníka jen v Kristu.

Josef Veselý

Vykoupení

Mk 10,45; J 8,31–36

„Jeden jest zajisté Bůh, jeden také i prostředník Boží a lidský, člověk Kristus Ježíš, který dal sebe samého mzdu na vykoupení za všecky, na osvědčení časem svým.“ **1 Tm 2,5-6**

Výkupným rozumíme dnes většinou výnos násilného omezení něčí osobní svobody, spojené často s ohrožováním života uneseného člověka, tedy výnos trestné činnosti.

Za starodávna patřilo znevolnění člověka jeho prodejem, případně jeho vykoupení, k legitimním lidským vztahům. Zchudlý, když prodal, co měl, mohl prodat sebe, své dcery apod. V Izraeli pozoruhodně reguloval sociální poměry Zákon daný skrze Mojžíše. Institut milostivého léta, vždy po sedmkrát sedmi letech stanovil osvobození zotročeného Izraelce i s rodinou, pokud jej už předtím nevykoupili příbuzní. Padesátého léta se rovněž bez náhrady vracely dědičné pozemky a příbytky na vsi (nikoli ve městě).

„Země nebude prodávána v manství (na dobu neomezenou); nebo má jest země a vy jste příchozí a podruzi u mne“ (Lv 25,23)... „Jestliže by zchudl bratr tvůj u tebe, takže by se prodal tobě, nebudeš ho podrobovat v dílo otrocké... Nebudeš panovati nad ním tvrdě, ale báti se budeš Boha svého“ (v. 39. v. 43) Synové Izraelští jsou služebníci moji, které jsem vyvedl ze země Egyptské: Já, Hospodin Bůh váš“ (v. 55).

V jedné velmi staré biblické knize najdeme výrok člověka bezradného ve velikém svém utrpení: „Vím, že Vykupitel můj živ jest a že v den nejposlednější nad prachem se postaví. A ač by kůži mou i tělo červi zvrtali, však vždy v těle svém uzřím Boha“ (Jb 19,25-26). Vykoupení se posouvá ze sociální a ekonomické pomíjivosti a nabývá významu naděje konečného zjevení pravdy, odhalení vyššího smyslu tohoto nesmyslného trápení, které proti němu osnuje překážeč Boží, satan. Jobova naděje vykoupení zřetelně přesahuje práh časnosti: „Uzřím Boha...“

Mnohem později skrze Druhého Izaiáše svolává Duch Boží toutéž nadějí ostatky Izraele zdomácnělé v Babylonském zajetí: „Neboj se, nebo vykoupil jsem tě, povolal jsem tě jménem tvým, můj jsi ty...“ jako by volal do vězení dlužníků: Neboj se, vykoupil jsem tě. „Půjdeš-li přes vody, s tebou budu, pakli přes řeky, nepřikvačí tě. Půjdeš-li přes oheň, nespálíš se, aniž plamen chytí se tebe...“ (Iz 43,1-2). Půjdeš-li..., půjdeš-li? Jestliže z toho, v čem běžíš, vykročíš, učiníš tuhle neslýchanou, jedinečnou zkušenost vykoupení, „nebo já jsem Hospodin Bůh tvůj, Svatý Izraelský, JSEM Spasitel tvůj.“

A opět půl tisíciletí později na předělu věků SLOVO toho vykoupení a povolání přichází v těle. Přichází tvůj Spasitel ve způsobu člověka. V hodině úporného strnutí na liteře Zákona a slepého troskotání marné snaživosti skutků a horlivosti bez víry, přichází světlo a svědectví PRAVDĚ, ale v jejich zbožnosti se jim to Boží jeví jako kámen urážky, a stává se skálou pohoršení (Ř 9,31-33; Iz 8,14).

Podle Jana vysvětluje Ježíš těm, které zaujal: „Jestliže zůstanete v mé řeči, budete skutečně mými učedníky, poznáte PRAVDU a PRAVDA vás vysvobodí,“ vykoupí. Nejen zjeví, jak se věci mají, ale zmocní ke změně, jak z toho ven…, jak být s PRAVDOU.

„Což nejsme dost svobodní? Potomci Abrahama neotročíme nikomu,“ namítají.

„Kdo činí hřích, je jeho služebník,“ připomene jim Ježíš. S tím máte zkušenost všichni: „Žádosti hříchu skrze Zákon provodí svou moc v našich údech k nesení ovoce smrti“ (Ř 7,5), vysloví se později o lidském nevolnictví apoštol. Zlo a služba porušení jsou nám vlastní (Ř 8,21).

Jsou tu sice opravné prostředky: oběti, kající modlitby..., ale služebník nezůstává v domě na věky... „Každý nejvyšší kněz, sám obklíčen nemocí, za lid i za sebe samého obětuje za hřích“ (Žd 5,3)... ustavičný pendler mezi hříchem a svatostí. „SYN zůstává v Otcově domě napořád, na věky. Jestliže vás Syn vysvobodí, budete opravdu svobodní...“ (J 8,35), „svobodou slávy synů Božích,“ píše Pavel.

Na konci kapitoly chtějí tihle, zprvu sympatizanti, Ježíše kamenovat. Je pro ně skálou pohoršení. Kamenovat se jim ostatně chce už na jejím začátku: Strážci mravnosti se vbourali kamsi do intimního kouta a vlečou na pranýř ženu, kterou přistihli v posteli s cizím mužem... Ježíš sedí a učí lid.

„Zákon mluví jasně: kamenovat! Přece jsi to nepřišel rušit, pravdoláskaři z Nazaretu... Vyslov se!“

Ježíš sklání hlavu a prstem převrací písek...

Dotírají...

„Dobrá. Kdo z vás je bez hříchu, tak do toho...,“ zve je Ježíš od litery Zákona (která zabíjí) na soud Ducha (který obživuje). Obviněni svým svědomím odcházejí... „Kdo mnou pohrdá a nepřijímá moje slova, má v nich nakonec nikoli vykoupení, ale odsouzení.“ (J 12,48).

„Víme zajisté, že Zákon je duchovní, ale já jsem tělesný, prodaný hříchu,“ vyzná později jeden z nich (Ř 7,14).

„Žádný tě neodsoudil?... Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš.... Nepřišel jsem, abych soudil, ale abych hledal a spasil...“ Osvobodil, vykoupil. „Zůstanete-li v mé řeči, vstoupíte do nové skutečnosti... Syn člověka nepřišel, aby mu bylo slouženo, ale aby on sloužil, a aby dal svou duši (PSYCHÉ) na vykoupení za mnohé.“

Pro fyzický život má řečtina slovo ZOE. Ježíš dává ze své duše. Rozdává se. Nositelku mohovitosti a štědrosti svého vnitřního člověka, dává, aby vykoupil mnohé do pravé svobody, jak sám upřesnil: káže, učí, zvěstuje evangelium Božího kralování, svobodu člověku ze služby sobectví, pokleslé nátuře, žádostem a závislostem... Je tu výkupné, mé SLOVO, má řeč. Zjevuje se skrze ni spravedlnost Boží (jak být s PRAVDOU) z víry jak se věci mají, k víře rozhodné změny.

Bůh SLOVO je tělem: slyšíte je, na vlastní oči je vidíte a svýma rukama se ho dotýkáte. „Duše všelikého těla je krev jeho,“ čtete u Mojžíše (Lv 17,11.14.). Nuže, „nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nemáte v sobě život“ (J 6,53). „Zůstaňte ve mně a já ve vás jako ratolest, která žije z kmene“ (J 15,4)... Tvrdá absurdní kanibalská metafora zázraku vykoupení živobytím z Krista, Syna Božího, dostává jasný smysl. Zůstanete-li, budete vykoupeni, svobodní... osvobozováni. Beze mne schnete a nicujete.

PRAVDU své duše (PSYCHÉ) dosvědčí Ježíš položením i fyzického života (ZOE): „Vezměte, jezte, to je mé tělo... To je krev má té Nové smlouvy...“ Kdykoli jíme ten chléb a z toho kalicha pijeme, zvěstujeme Páně smrt, dokud nepřijde... Ano,

Pokračování na str. 3

Naše recenze

Rejchrt Miloš: Dveře se otvírají. Vyšehrad, Praha 2017.
Edice: Rozhovory nad Biblí, svazek 9, stran 248, cena: 248 Kč.

Na počátku roku 2017 vyšel již devátý svazek oblíbených vyšehradských výkladů biblického textu formou rozhlasových rozhovorů. Jako všech osm předchozích svazků jej v písemné podobě připravil Petr Vaďura, když je předtím v pořadu Ranní slovo (neděle 7:30) na stanici Český rozhlas 3 Vltava již také odvysílal. Letos to vydalo na 39 rozhovorů, z toho 13 na starozákonní texty a z nich 9 na Žalmy (žalmům věnuje největší pozornost). V Novém zákoně je stejně početně zastoupeno Janovo a Matoušovo evangelium (po pěti rozhovorech).

Petr Vaďura si nyní vybral faráře Českobratrské církve evangelické (násilím odstaveného v letech 1972-1989) v důchodu a bývalého náměstka synodního seniora Miloše Rejchrta, překladatele (z francouzštiny), znalce díla reformátora Jana Kalvína, postavu společensky i politicky činnou (vedoucí náboženské redakce ČR a člena rady ČT), známou však zejména z množství písní, které složil a které jsou dnes natolik zlidovělé, že se zpívají v každém křesťanském společenství mládeže. Výrazný potenciál těchto písní má schopnost mobilizovat víru, otevírat naději a probouzet sounáležitost mezi lidmi. Tento potenciál a mladistvý ráz Rejchrtova svědectví víry je velmi dobře patrný i v jeho výkladech Bible, takže lze konstatovat, že Rejchrt byla dobrá volba.

Miloš Rejchrt absolvoval Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu a jako jeden z mála ještě pokračuje ve způsobu tehdejší práce, tj. pokračuje v poměrně dlouhé tradici pojímání teologie jako služby církvi. Projevuje se to na jeho výkladu Bible, který je zaměřen na posluchače (ale nejen do církve) a má tyto výrazné znaky: snaha být srozumitelný, důraz na vyznavačské postoje (dělná víra), snaha podpírat křehkou víru svých posluchačů (cítí odpovědnost za své posluchače), neukazování na sebe, pečlivá pozornost vůči detailům biblického textu a pokora před Božím dílem odrážejícím se v biblické zvěsti.

Miloš Rejchrt ve svých výkladech vychází z původních jazyků, a proto se nepotřebuje odrážet od sofistikovaných komentářů ani jimi krýt své výpovědi. Čte biblický text prizmatem své víry a vykládá jej zcela samostatně a svobodně jako výpověď živé víry, jakoby stál vedle autora biblického textu a pozorným naslouchám se snažil porozumět jemu a pak skrze jeho zkušenost porozumět Bohu i sobě. Bere biblický text vážně, a když formuluje jeho poselství, snaží se o neotřelost a působivost. Miloš nikde nenudí a tím, že nehraje vševědoucího, tak občerstvuje. Jeho odpovědi jsou výstižně formulované, bez zbytečného slovního balastu a bez odborného žargonu. Neřekne víc, než nač je tázán, neboli Vaďurovo vedení při výkladu akceptuje (neprosazuje se). S vykládaným textem se tedy vyrovnává prizmatem otázek Petra Vaďury a vlastních zkušeností takovým způsobem, že vždycky cílí na spirituální rozměr biblického svědectví, tedy na to, čím sám jako vykladač sytí svou duši a čím by text mohl infikovat víru jeho posluchačů /čtenářů. Miloš navíc umí překvapit neotřelými formulacemi a nezvyklým úhlem pohledu, což odhaluje nové souvislosti. To souvisí i se širokým kontextem, v němž Miloš Rejchrt Bibli čte: zohledňuje nejen jazykovou stránku textu a dobové reálie, ale také náboženské, kulturní a společenské dimenze posluchače / čtenáře (např. narážka na spornou amnestii V. Klause na str. 42), jemuž biblický text vykládá velmi citlivě. Je k tomu vybaven poetickou citlivostí a bohatou slovní zásobou výrazů, které jeho sdělení činí plastickým (např. neologismus *„vyduchnout“*). Čtenář tak Milošovi spontánně důvěřuje, protože čtenáře do objevování skrytých poloh textu bere s sebou a nikde z něj nečiní hlupáka. Díky tomu všemu se pak kniha dobře čte.

Zajímavý je způsob, jakým Miloš Rejchrt koriguje navyklé a zaběhlé stereotypy při čtení Bible. Například, když opakovaně vysvětluje a) slovo *„amen“* větou *„tak je to pravda“* (28.85); b) co znamená chválit Boha slzami vděčnosti pomocí působivé zkušenosti jednoho z vězňů koncentračního tábora Dachau (prof. Biče) po osvobození; c) výraz *„David“* v žalmových nadpiscích jako označení adresáta (*„pro Davida“*), nikoli autora žalmů a to kvůli spojení výrazu *„David“* s předložkou v hebrejském textu (str. 43. 46. 47. 82). Poučí pastýřsky a připomene citlivě, když ukazuje, v kom je základ naší naděje a jak vypadá očekávání na Boha a důvěřování mu. A mnoha dalšími způsoby kultivuje Miloš vnímání a myšlení čtenářů Bible a pomáhá nám tak otevírat dveře novým pohledům. Jsem mu za takové čtení Bible s námi vděčný a mnohému jsem se přiučil. Současně jsem rád, že Petr Vaďura tato vysílání pro Český rozhlas obětavě a vytrvale připravuje, biblické texty zpracovává a tím popularizuje a duchovní život nás vděčných posluchačů tak pomáhá formovat. Díky vstřícnosti a podpoře nakladatelství Vyšehrad je kniha cenově dostupná a za tento přístup děkuji zejména panu řediteli Novákovi.

Ale hlavní podíl na tom, že kniha výkladů Bible formou rozhlasových rozhovorů v této podobě vznikla, má již zmíněný redaktor a kazatel církve metodistické, Petr Vaďura. Jako zakladatel edice Rozhovory nad Biblí a hlavní propagátor tohoto způsobu práce s Biblí zde dobře zúročil své pedagogické vzdělání. V devíti svazcích vytvořil určitou obecně využitelnou didaktiku, v níž krátkými sondami učí všímat si výrazných momentů v Bibli a přemýšlet o nich. Tato edukativní forma konfrontace s látkou Bible je velmi účinná a dobře přístupná jakémukoli posluchači, neboť není zatížena náboženskou ideologií. A její přidanou hodnotou je estetický efekt beletristického podání.

Pozornému čtenáři knihy ovšem neuniknou drobné detaily, které by jej mohly zmást. Uvedu tři. Na str. 48 narazíme na větu *„podle Komenského jsou děti doslova hrůza pekla“*. Ta není míněna tak, že by děti měly představovat *„hrůzu pekla“*, nýbrž tak, že peklo má z dětí hrůzu. A u výkladu žalmů 28 a 36 objevíme dvojí statistiku hebrejského podstatného jména *raša* svévolník v Bibli. Jednou je *„více než 270krát“* (70) a jednou 261krát (82). Podle konkordance je počet 258 a připočteme-li ostatní tvary tohoto podstatného jména, dojdeme k číslu 303 (slovesa nepočítaje). Proto si myslím, že by statistické údaje ani nemusely být uváděny a postačilo by Rejchrtovo shrnutí *„bezbožníků je všude plno“* (82). Třetím, ovšem teologicky nejdosažnějším „detailem“ je přeceňování argumentace apoštola Pavla ohledně *„židovského rozlišování pokrmů na kulticky dovolené a kulticky nedovolené“* (183). Nevím, na čem je založeno přesvědčení, že se Pavel rozešel s židovstvím a *„rozhodně odmítá židovské rozlišování“* (183). A nevím, zda kdy mělo toto „rozlišování pokrmů spásný význam“ (183). Přívlastky *„kulticky“* a *„židovský“* jsou zde pejorativní a druhotné, neboli textu nevlastní, křesťansky přezíravé a vzhledem k Hospodinovu výroku ve třetí knize Mojžíšově (kap. 11) nenáležité. Zde je třeba říci, že apoštol Pavel se nevyjadřuje k tomu, že *„jíst se může cokoli, ba i vepřové … pokud to žaludek snese“*, neboť v Lv 11 jde o Hospodinův výrok, nikoli o prehistorické židovské kultické dietetické předpisy. Přehlížet tuto skutečnost znamená ignorovat a) smysl (zvěst) příběhu o mluvícím hadovi, který právě ignoraci Hospodinova výroku o zákazu jedení ovoce „ze stromu poznání dobrého zlého“ (Gn 2,17) ilustruje následky, které mají od tohoto přístupu preventivně odradit; b) Ježíšův program nerušit *„Zákon a Proroky“* (Mt 5,17). Souhlasím s odpovědí Miloše Rejchrta, že *„v tělesné oblasti“* není *„dovoleno vše“* (183). Upřesnil bych ji: ani křesťanům není dovoleno zpochybňovat Hospodinovy výroky a schovávat se při tom za Pavla.

Jiří Beneš

Lidská zpupnost, Boží kenóze

(Kurt Marti – žák K.Bartha, souputník F. Dürrenmatta)

„Člověk vejtaha, bůh sebevyprazdňující.“ – Tak lze přeložit ústřední aforismus z lyrické sbírky gott gerneklein švýcarského reformovaného faráře, esejisty a básníka Kurta Martiho (31.1.1921-11.2.2017). I tento – dle mého názoru nejpřípadnější – překlad za předlohou („Mensch Gernegross / gott gerneklein“) žel pokulhává…

Voni si ale uměli vybrat!

Německý výraz „Gernegross“ znamená „megaloman, vejtaha, domýšlivec“. Marti, ovlivněný dadaismem, jako protipól zvolil méně obvyklý termín „gerneklein“, přičemž v rozporu s pravidly spisovné němčiny (veršoval v bernském nářečí) použil malé počáteční písmeno nejen u daného podstatného jména, ale dokonce též u podstatného jména „Gott / Bůh“ (pravopisná anomálie je zde navíc umocněna graficky – použitím obřích liter na straně jedné a sotva znatelných písmenek na straně druhé). Při převodu jsme si vypomohli novozákonním pojmem kenóze / Božího sebevyprázdnění. Sice v souladu s Martiho teologickou koncepcí, oproti originálu ale termínem přece jen odbornějším, techničtějším. (Poetičtěji zní výraz „pokorný“, vedle Martiho překvapivého výrazu nicméně poněkud všední. Profesor Jan Heller by zas asi dal přednost výrazu „sestupující“, leč ten je spíše starozákonní …)

K aforismu, který dal sbírce název a který je překladatelským oříškem, dva středoevropské dodatky: 1. Režisér Dušan Klein, narozený ve slovenských Michalovcích v létě 1939, uvádí ironický židovský výrok na adresu těch, kdo se do Slovenského štátu nebo do protektorátu narodili s příjmením Klein: „Voni si ale uměli vybrat!“ Totéž lze vztáhnout na Syna Božího! 2. Jeden z českých premiérů, který se svého času holedbal a kasal natolik, že mu pozdější pokání mnozí nevěřili (možná neprávem), měl shodou okolností příjmení „Gross“…

Soutěž o „poslední slovo“

Knížka GOTT GERNEKLEIN oslovuje, jak vidno, nejen Švýcary. Kterýpak svědomitý církevní pracovník kdekoli na světě se například může distancovat od zmarnění zachyceného v básni s názvem Kazatelská nouze: „Místo shromažďuje, / lidé zpívají, / slova zaznívají, / na Slovo nedojde.“ V důrazu na Slovo nezapře autor svého učitele Karla Bartha, u něhož v Basileji studoval ve 40. letech. Některé další důrazy sdílel s dramatikem Friedrichem Dürrenmattem, spolužákem z gymnázia. Jiné s německou teoložkou Dorotheou Sölleovou. Dialog s marxistou Konradem Farnerem vzbudil značný veřejný ohlas, stál ovšem Martiho (v roce 1972 už skoro jistou) profesuru homiletiky (nauky o kázání) na univerzitě v Bernu…

„A křesťané řekli: / Vzhůru, zřiďme si jednu světovou církev, / která urbi et orbi dosvědčí, / že my jsme ti, / kdo mají pravdu a poslední slovo / na této planetě.“ – Tak zní druhá ze šesti slok básně Stavba věže nejen v Babylóně z téže publikace. (Poslední strofa pojednává o Hospodinově soudu, „aby museli přestat stavět“; pět předchozích postupně líčí, co páchají „muži“, „křesťané“, „vůdci koncernů a národů“, „badatelé“ a „normální spotřebitelé“.) Navzdory slovům „urbi et orbi“, převzatým z repertoáru papežského, spatřuji v citované sloce osten ekumenický (řeč je koneckonců o „křesťanech“ vůbec). Před listopadem 1989 probíhala u nás leckdy při pohřbech (zejména při závěrečném rozloučení se zesnulým a pozůstalými na hřbitově) „soutěž o poslední slovo“ mezi duchovním a občanským řečníkem. (Tuto soutěž šlo jistě, v pohrdnutí zesnulým i pozůstalými, stupňovat ad absurdum…)

Mistr jazyka

Závody o „poslední slovo“ přispívají církevníci k postupující obecné devalvaci slov. Něco podobného konstatoval spisovatel Jan Balabán známou větou: „Žvanil jak evangelický farář.“ Kurt Marti slovy naopak šetřil. Básně a aforismy, ale třeba i proslovy k pozůstalým, cizeloval a cizeloval, ořezával a ořezával. Až na dřeň!

Jako farář se Marti nechal předčasně penzionovat v roce 1983 (muži ve Švýcarsku odcházeli a odcházejí do řádného starobního důchodu v 65 letech) v důsledku pocitu zmarnění v oblasti katecheze. Působil pak přes 30 let převážně tiskem. Pirmin Meier v deníku Basler Zeitung jej označuje za posledního z významných duchovních mezi předními autory švýcarské literatury (po Jeremiasi Gotthelfovi, Paulovi Hallerovi a Josefu Vitalu Koppovi). Podle Romana Bucheliho z deníku Neue Zürcher Zeitung sloužil německý jazyk Martimu zároveň „jako dalekohled i lupa“. Pirmin Meier a někteří další autoři nekrologů v německojazyčných denících přirovnávají Martiho „reformátorskou“ jazykovou stopu k Martinu Lutherovi. Jiní v něm spatřují protestantskou obdobu legendárního rakouského žurnalisty Karla Krause. (Český výbor z díla Kurta Martiho Něha a bolest vyšel v překladu Jarmily a Zdeňka Svobodových z Církve československé husitské v nakladatelství Blahoslav roku 2001.)

František Schilla

Odkaz:

Marti, K.: gott gerneklein. Gedichte. 2. vydání, Radius-Verlag Stuttgart 1996, 78 s.

Vykoupení

Mk 10,45; J 8,31–36

Dokončení ze str.2

účastníme se bolesti Beránka, který snímá hřích světa. Kéž k ní vlastní vinou nepřidáváme!

Dávno jsem se ve svém životním směřování obrátil. Dávno mě vzal Ježíš do prádla a dává si se mnou práci. Jeho kralování z tohoto světa není, a přece uzemněno řadou podobenství je tu laboratoří nového... „Narodil jsem se (říká Pilátovi), abych vydal svědectví PRAVDĚ“ (J 18, 35.37). Ne na pultech a tržištích, ale v srdci. Svědectví PRAVDĚ víry, jímž je svatý Duch zaslíbení, závdavek našeho dědictví na vykoupení toho, co ON dobyl k chvále své slávy (Ef 1,13.14). Jinými slovy Duch onoho zůstávání v jeho SLOVU.

Kdo je z PRAVDY, slyší jeho hlas, a reaguje. Opravuje své směřování k PRAVDĚ za horizontem. Až mně svíčka zhasne..., odtamtud se mi rozednívá. Amen.

Modlitba:

Předivný Bože, v Kristu náš Otče, který jsi ve svaté skrytosti, poraď nám, prosíme, taky dnes. Zachraň nás. Zachraň naši duši před prázdnotou, posvěť se tvé JMÉNO. Ztiš drmolení v nás i kolem nás. Díky za ticho, v němž ty přicházíš ke SLOVU. Učiň, ať litera Písem nám ožije Duchem ke změně nás i světa. Buď vůle tvá k životu s tebou, k životu věčnému. Přijď tvé kralování. Přijď, radosti z pokladu skrytého v poli, ať vidíme tvou krásu, perlo nejvzácnější...

Také dnes nám dej jíst chleba ke zdraví těla a ze svého SLOVA dej věčné živobytí našim duším. A odpusť. Odpusť nám zavinění svého zármutku a trápení. Nedej nám je opakovat. Veď nás jinudy a zbav od zlého v nás i mimo nás. Vždyť tvá je autorita, tvé jsou i prostředky a tvoje všecka proslulost. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Přímluvná prosba:

V tomto chytrém čase, Pane, nenech nás zhloupnout. Nedej oněmět svému slovu před prázdným slovem člověka. V této studené době nechť naše srdce hoří. Dej v lásce trvat těm, kteří vzýváji tvé jméno. V této unavené době dej sílu k novému dílu. Kde naše srdce, malomyslní , buď ty, Pane, naší silou! Amen.

(Lindolfo Weingärtner, die Losungen 2017)

Vrchní církevní rada Dr. Heřman z Tardy

(19. 11. 1832 Husinec ve Slezsku – 15. 3. 1917 Praha)

Byl synem faráře Josefa a vnukem faráře Mojžíše z Tardy, po kterých zdědil (uherský) zemanský titul; studoval filosofii v Praze, teologii v Heidelbergu a v Halle nad Sálou a v r. 1858 se na 9 let stal farářem evangelického sboru h.v. v Hořátvi u Nymburka. 1867-1904 působil jako člen vrchní církevní rady ve Vídni. Tam sloužil také při českých bohoslužbách a biblických hodinách. Byl nesmírně aktivní a vůdčí osobností českého protestantismu a zastával novoortodoxní teologii F. H. Kohlbruegeho a Ed. Boehla. Zasazoval se (spolu s Kozákem, Císařem a Pelíškem) o presbyterně-synodní zřízení, usiloval o církevní nezávislost na Vídni, o zřízení evangelické bohoslovecké fakulty v Praze, o církevní gymnázium, učitelský ústav a českou podpůrnou jednotu. Často hovořil při církevních slavnostech a byl také členem církevní delegace do USA1869. Zajímal se o písemné památky po českých emigrantech a byl rovněž literárně činný.
1865-1867 redigoval časopis Hlasy ze Siona a spolu s J. Karafiátem 1890 korigoval text Kralické bible z r.1613. Vydal *Heidelberský katechismus* (1866), *Konfesi helvetskou* (1866), *Malý kancionál* (1869) a *Agendu reformovanou* (1869). Podílel se rovněž na vydání *Památníku roku slavnostního* (1863), napsal *Lidu českého vzkříšení* (1863) a *Historii sboru hořátevského*. Přeložil do češtiny rovněž Kohlbrueggovu Postilu.

Bohuslav Vik

Jiří Třanovský 425 let od narození

(27. 3. 1592 Těšín – 29. 5. 1637 Liptovský Mikuláš)

Narodil se v Těšíně na Velký pátek 27. března 1592 (den před Komenským). Rodiče pocházeli z blízkých Třanovic a patřili do luterské církve. Studoval na luterských německých školách. V letech 1607-1611 na univerzitě ve Wittenbergu. Pak učil na malostranském gymnáziu v Praze. Od roku 1613 do roku 1625 byl správcem sboru ve Valašském Meziříčí. To už i sem zasáhlo pobělohorské pronásledování. Třanovský byl i vězněn. Dvě děti mu zemřely při epidemii moru. Sám byl nemocen. Odešel s manželkou a malým dítětem nejprve do slezského Bílska a odtud pak na Slovensko. Roku 1631 se stal duchovním správcem v Liptovském Sv. Mikuláši. Vážili si ho tu pro jeho vyznavačskou horlivost. Jenže to už měl podlomené zdraví a 29. května 1637 zemřel.
Krátký život vyplnil Třanovský pilnou prací. Vydal knihu modliteb, latinský zpěvník pro studenty, ale především Citharu. Vyšla v Levoči 1636 a měla 412 písní. Velká část jich pocházela z českých zpěvníků. Spojovala Čechy a Slováky. V některých valašských sborech se z ní zpívalo při bohoslužbách ještě na konci první republiky.
Dílo:
Konffessí Augšpurská – překl. Augsburského vyznání z r. 1530; Olomouc 1620.
Phiala odoramentorum – nábožné modlitby; 1635.
Cithara sanctorum – kancionál, známý pod názvem *Tranoscius*. První vydání obsahovalo text i nápěv 412 písní, z nichž přes 150 přeložil nebo složil sám Třanovský. Tento zpěvník byl relativně často vydáván a doplňován - z původních asi 400 písní bylo koncem 19. století písní asi 1200. Byl vydán minimálně 215krát.
Odarum sacrarum sive hymnorum libri III – sbírka 150 latinských ód psaných rytmometrickým veršem; ke sbírce je připojen autorův veršovaný životopis nazvaný *„Coronis ad posteritatem"* (Závěrečné slovo k potomstvu) a polemická rozprava *„Disertatio de christiano-gentilismo"*; Břeh 1629.

Miroslav Frydrych

Sbor Církve bratrské Praha 5, Vrázova 4 pořádá už 7. ročník setkání pro veřejnost

Jde o moderované diskusní večery se zajímavými osobnostmi, letos na téma „Křesťanská víra a současný svět". Vždy ve čtvrtek v 18.30 h - 6. dubna a 27. dubna 2017.

Téma druhého večera 6. dubna – „Rodino, kde jsi a kam jdeš?!"
Po mnoho staletí slovo rodina představovalo společenství i více generací, jehož základem byli manželé (žena a muž) a jejich děti, případně jejich rodiče. Role každého v rodině byla jasně dána – výchovné metody se mnoho nezpochybňovaly. Dnešní doba toto uspořádání významně zpochybňuje, jsou velmi akcentována práva dítěte, začíná být dobře přijatelná i rodina s rodiči stejného pohlaví, střídajícími se partnery apod. Jaký postoj zaujímají křesťané?
Hosty večera budou: doc. PhDr. Jan Hábl, Ph.D. – *Pedagog na univerzitách v Hradci Králové a Ústí nad Labem, ordinovaný kazatel v CB. Ve svém vysokoškolském působení se zaměřuje např. na teorii výchovy obecně, na výchovu etiky apod.*
PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D. – *Studoval hydrogeologii a psychologii v Praze a Texasu. Vyučoval psychologii na SPŠ, FF, 1LF UK a VŠE. Věnuje se i psychologii náboženství, partnerské a rodinné problematice.*
Kontakt: Sbor církve bratrské v Praze 5, Vrázova 4, 150 00 Praha 5, tel.: 257 319 839, e-mail: smichov@cb.cz, web: www.cb.cz/praha5.
Spojení: *Metro B – stanice Anděl, tramvaj 4,5,7,10,16,21 – stanice Zborovská.*

Jan Amos Komenský – muž modlitby a víry

V tomto roce si připomínáme již 425. výročí narození Jana Amose Komenského, *„rodem Moravana, jazykem Čecha, povoláním teologa"* (převzato z jeho vlastního životopisu). V Herbornu na Nasavské akademii byl při studiu zapsán pod jménem Jan Amos Nivnický. Přesto však spor o místo jeho narození není dodnes jednoznačně vyřešen. Nivnice? Uherský Brod? Komna?
O významném pedagogu světového formátu nazvaném z úcty k jeho metodickému novátorství, z něhož dosud čerpá školský systém podněty, učitelem národů, o výrazném teologu a filosofu, o populárním politikovi své doby i o jedinečném spisovateli a vědci, o věhlasném posledním biskupovi Jednoty bratrské bylo napsáno již velmi mnoho, neboť svými statečnými postoji a svým pozoruhodným dílem stále promlouvá daleko za hranice svého času. Nejen odkaz hluboce žité víry, ale i jeho etický příklad vybízí k následování. Kolika životními tragédiemi musel projít, a přece zůstal nezlomen a ještě po sobě zanechal obrovské dílo, které představuje na dvě stě padesát prací! Po pokořující porážce na Bílé hoře se tragický úděl národa u Komenského umocňuje těžkými ranami osobními. Musel okamžitě uprchnout ze své fulnecké farnosti a skrývat se, jeho domov vzápětí shořel, byla zničena knihovna a s ní některé započaté práce, a když se v kraji rozšířil mor, zemřela jeho milovaná manželka a s ní i jeho dvě děti. Své druhé dítě otec nikdy nespatřil. Po letech skrývání byl nakonec donucen odejít do exilu, aby se už nikdy domů nevrátil. (*„Celý můj život byl putováním a neměl jsem vlasti. Nikdy a nikde jsem neměl stálého pobytu."*) V polském Lešně stál v čele bratrského gymnázia, pracoval jako sekretář bratrského sboru, jako jeho kněz, písař, archivář, historiograf, jako vědec, učitel i spisovatel. Jeho záběr byl obrovský. Když zemřela několik týdnů před uzavřením nešťastného vestfálského míru po porodu syna Daniela jeho druhá manželka Marie Dorota, jako by se tragický pobělohorský prožitek opakoval. Zraněný, opuštěný uprostřed beznadějných politických výhledů, zklamaný v důvěře ve švédskou pomoc, do níž vložil mnohé ze svých snah. Bezradný v cizině se třemi dcerami a s batolátkem v roztřesených stárnoucích rukách. A když potom v roce 1655 bylo Polsko v nešťastných dozvucích třicetileté války napadeno Švédy, dům Komenského opět vyhořel do základů a s ním i četné rukopisy připravené k tisku. Shořela Metafyzika, shořela sbírka kázání za všechna ta léta, shořel Poklad jazyka českého. A tak stál zraněný Komenský v cizím světě opět s holýma rukama, chudý, vyčerpaný, otřesený, poražený. Poražený? Ti, kteří mu podávali pomocnou ruku a zvali ho do Amsterodamu, nevnímali jeho prohry. Měli na mysli především jeho věhlas, jeho genialitu, jeho strhující ideály, jeho vědeckou i mravní vážnost a respektovali tohoto muže bez vlasti, bez střechy nad hlavou s obdivem a úctou.
Odkud bral Jan Amos sílu k překonávání porážek, zklamání a bolestí tak mnohých? Slova vroucí modlitby zaznamenaná v jeho Labyrintu světa jsou jedinečným svědectvím o jeho neotřesitelné víře, o jeho absolutní, nediskutované oddanosti Bohu, která se proměňovala ve věčný pramen síly: *„Nebe a země od Tebe jsou a dobré jsou a krásné jsou a žádostivé jsou, protože od Tebe jsou… Zdržuj mne, Pane, veď mne, nes mne, abych od Tebe nebloudil a neklesal. Tady jsem, Tvůj jsem, Tvůj jsem vlastní, Tvůj jsem věčně. Odříkám se nebe i země, jen ať Tebe mám …"*
Velký učitel národů bez domova a poslední biskup umírající církve bydlel v úkrytu Nejvyššího a své noci vždy přečkal ve stínu Všemohoucího, řečeno volně slovy žalmu 91, a proto vycházel ze svých porážek jako ten, který v Bohu zvítězil.

Milada Kaďurková

Poznávací zájezd „Izrael – ke třem mořím"

v termínu 12. – 19. 6. 2017

Zájezd je určen pouze pro nezadané křesťany z různých církví a vedle bohatých cestovatelských zážitků skýtá i možnosti seznámení.
Program: Tel Aviv, Jaffa, Středozemní moře, Jeruzalém, Betlém, Olivová hora, Getsemanská zahrada, Golgota, Cesarea, Akko, Mrtvé moře a okolí, Kumrán, Haifa, Tiberias, Masada, výjezd na Golany, řeka Jordán, Galilejské moře a okolí, Hora Blahoslavenství, plavba po Galilejském moři na rybářských člunech…
Celková cena: (vč. leteckých tax a příplatku): 20 490 Kč + 100 USD
Pořádá: cestovní agentura Olivetour Agency, **kapacita:** 50 míst
Více informací a přihlášky:
www.olivetour.cz, e-mail: info@olivetour.cz tel.: +420 722 305 735

Pozvánky

Kostnická jednota Kolín srdečně zve na velikonoční bohoslužby:
9. 4. - Květná neděle se zpěvy hudebních a pěveckých sborů - 15 h
v kostele ČCE, Politických vězňů 560
13. 4. - Pašijový Zelený čtvrtek - l8 h
dle možností každé denominace
14. 4. - Velký pátek s VP - 18 h
dle možností každé denominace

Inzerce

44letá věřící žena, evangelička, hledá hodného a milého křesťana, evangelíka, 44-50 let. Jsem tělesně postižená křesťanka.

č. 3

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

11/2017

5. dubna 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
12. dubna 2017

Z obsahu

* *Nejtěžší zkouška*
* *Zákon*

Poselství ke Květné neděli

Takové smýšlení, jako v Kristu Ježíši
Filipským 2,5–11

Když byl apoštol Pavel uvězněn, začali někteří Filipští tím směleji kázat evangelium. Jedni to dělali z lásky a touhy dokázat, že Slovo Boží nelze uvěznit. Jiní, žárlící na Pavlovo postavení, ucítili šanci jej zastínit. A těm všem apoštol napsal: *V ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností… každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.* A hned se dovolal toho, co zpívali před večeří Páně. Chtěl tím říci: Uvědomte si, co s chválou vyznáváte o cestě svého Pána, a pamatujte na to, i když volíte cíl a prostředky cesty své.

Ten měl od počátku postavení Božího Syna, a přece si neřekl: Co uchvátím, to už nevrátím. Sdílel s Otcem lásku k hříšnému lidstvu a k zotročenému stvoření. A uvěřil Otci, že jejich záchrana se neobejde bez Jeho osobní služby na zemi. *Sám sebe zmařil, přesněji vyprázdnil.* Odložil vše kromě toho, s čím jsme my lidé schopni komunikovat. *Vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí.* Jenže Filipský sbor ode všech slýchal: Ti, kdo slouží zájmům jiných a nepracují pro své vlastní potřeby, sny a ambice, jsou slaboši, kteří prohráli. Jejich životy jsou nenaplněné, zmařené. Je to však pravda? Vždyť Pán Ježíš si vybral službu dobrovolně, a ne proto, že byl slabý. Slabí jsou naopak ti, kterým se rozhodl sloužit. Hříšní lidé se sami neuměli vykoupit z otroctví smrti a navrátit se k Bohu. On však na to stačil a rozhodl se jednat za ně. To nešlo jinak, než že se stal také člověkem a *v podobě člověka se ponížil*. Postupně se stal synem chudých rodičů, uprchlíkem, občanem města špatné pověsti, kazatelem, který nemá kde složit hlavu, nepohodlnou osobou, na niž mají spadeno elity duchovní i politické. Když byl zrazen a obklíčen, dovolil, aby ho zajali, aby na něm spáchali justiční vraždu, aby si ho přehazovali jako horký brambor, aby ho připravili o přátele, svobodu i o lidskou důstojnost, aby ho týrali a popravili proklatou smrtí. Nesestoupil z kříže, ač věděl, že pro některé tak bude navždy ztroskotaným proklatcem. Poslušně odnesl všechny následky našeho hříchu a nestal se ani v nejmenším jeho spojencem. Proto mohl umírat se slovy: *Dokonáno jest*. Pro tuto cestu se Ježíš nerozhodl pod vidinou ještě větší slávy, slibované Otcem předem. Přivedla jej na ni dokonalá láska k Otci i k jeho stvoření. A Bůh Otec se k této cestě přiznal.

Toho, který měl odvahu vůbec nemyslet na sebe a vzdát se všeho z lásky k bezbožným, Bůh Otec učinil Pánem všeho stvoření. Ten, který si vůbec nedělal jméno, ale vše činil k Otcově slávě a k našemu dobru, dostal jméno Bůh, Spasitel, Láska, Světlo, Cesta, Pravda, Život. Ten, který se pokořil a cele zasvětil službě druhým, je vyvýšen, aby Jej uctívaly všecky nebeské, pozemské i podsvětní bytosti. Ten, s nímž mocní hráli své šachy, odzbrojil všecky mocnosti a moci. Ten, který trpěl na kříži opuštěn a zavržen, je určen k tomu, aby se k němu jako k Pánu veřejně přiznal každý jazyk. *My ovšem ještě nyní nevidíme, že by mu vše bylo podmaněno.* Ale vidíme, že se mu lidé otvírají a poddávají i tam, kde to nejméně čekáme, a jeho moc je proměňuje v nová stvoření. Že tam, kde jméno Ježíš vyslovovali jen při klení, je nyní vyslovují s láskou a chválou. A občas vidíme i to, jak dílo Ježíše Krista přežívá režimy, jež chtěly jeho jméno vymazat z povrchu zemského. A to vše můžeme přijímat jako závdavky té plnosti jeho kralování, jež se zjeví na konci věků. Ježíšův život se ukázal jako ten nejnaplněnější ze všech. Skrze jeho vyprázdnění sama sebe jsme dostali smíření s Bohem, důstojnost jeho dětí, dědictví spolu s Kristem v Božím království. A proto i naše životy budou naplněny tím více, čím více budeme od Krista přijímat moc žít pro druhé.

Dagmar Ondříčková
farářka ČCE

Torzo Bratrské borovice vysazené jako památka na synod Jednoty bratrské

Volba prvních tří kněží historické Jednoty bratrské

Před 550 lety, snad na Zelený čtvrtek 26. března 1467, došlo v historii české reformace k významnému přelomu. Tehdy se ve Lhotce u Rychnova sešlo shromáždění asi šedesáti osob, které se odhodlalo k činu nedozírných následků – k volbě vlastních kněží.

Cesta k tomuto rozhodnutí byla dlouhá a nesnadná. První Bratří za neoficiálního duchovního vedení B. Řehoře zvolna dospívali k poznání, o němž probíhaly už dříve diskuse mezi valdenskými a husity táborské orientace. Pochopení zásady všeobecného kněžství, kde jediným prostředkem mezi Bohem a člověkem je pouze Ježíš Kristus a žádný jiný, patří k základům reformační teorie i praxe.

Konkrétní jednání skupiny Bratří, vedených neformálním vůdcem B. Řehořem, bylo v roce 1467 nepochybně ovlivněno zejména dvěma bezprostředními impulsy. V roce 1466 byla totiž vyslovena papežská klatba nad českým voleným králem Jiřím z Poděbrad a vzápětí, právě v roce 1467, došlo v důsledku toho i k vypuknutí občanské války. Důvěra v jednání husitů s Římem byla hluboce otřesena. K tomu přistoupil i úděs z jednání olomouckého biskupa, který dal právě tehdy upálit tři roky vězněného B. Jakuba Chýlavu z Vyškova, který odepřel odvolat tvrzení, že zlý kněz neposvěcuje.

Na to Bratří v modlitebním a postním ztišení se ujistili v tom, že nastal vhodný čas k jednání. Ve Lhotce u Rychnova zvolili nejdříve 20 bratří ke správě sboru. Potom vykonali volbu kněží, přičemž sledovali biblický způsob ze Sk 1 (doplnění kruhu apoštolů). Vybrali 9 mužů, jimž důvěřovali, a rozdali 12 lístků. Na třech z nich bylo napsáno „jest", to je souhlas s volbou dotyčné osoby. V případě, že by kladný lístek neobdržel nikdo, byli připraveni volbu odložit. Posilou jejich záměru jim však bylo, že všechny tři kladné lístky našly své adresáty. Byli jimi: Matěj z Kunvaldu, selský syn, potom Eliáš z Chřenovic, mlynář, a konečně Tůma Přeloučský, krejčí schopný i komunikace v latině.

Dodatečně byla ještě provedena zajímavá symbolika. Příslušník Jednoty bratrské B. Michal, vysvěcený původně ještě jako římský kněz, byl vyslán k nejstaršímu valdenskému knězi v Čechách, od něhož přijal i valdenské svěcení (o němž se Bratří domnívali, že pochází z doby předkonstantinské církve). Potom se B . Michal obojího svěcení vzdal a po volbě za bratrského kněze si vyžádal nové potvrzení od B. Matěje. Tím bylo jakékoli navázání na formální apoštolskou posloupnost definitivně přerušeno.

Ve shromážděních církví hlásících se k české reformaci se dosti často zpívá píseň Radujme se vždy společně. Až ji budeme znovu zpívat, můžeme si připomínat, že se vztahuje právě ke vzpomenuté události.

Eva Melmuková

Totalita hříchu

Tímto označením je řečeno, že hřích je čin osobního rozhodnutí, které se vztahuje na celou existenci člověka. Vytvoří člověku nový způsob života. „Osvobodí" celou jeho existenci. Hříšník se celý vymaní z Boží ruky. Syn, jak ho známe z podobenství, vezme, co je jeho a zařídí si život podle svého přání a na svůj účet. Takový je hřích, pronikne do všeho myšlení a konání, neboť chce osvobodit celého člověka, i když si toho člověk není plně vědom. Je to jako když vypukne revoluce, která bude chtít všechno změnit a nastolit nový řád: většina revolucionářů si není vědoma, o co vlastně jde. Ne tak hřích.

Hřích prosazuje svou vládu tak, aby všichni pochopili, že jde o všechno a že se změny týkají všech, i jich. Smysl hříchu je ovládnout všechno. Tato totalita je jeho příznačnost.

Hřích tedy se zmocní celého člověka. Lidé tohoto světa ho tak nechápou. Vidí nebo i jinak vědí o hříchu svých sousedů, ale domnívají se, že jejich hřích je u každého jiný a postihuje část člověka. Jeden je na holky, jiný je na vdolky. Dojdou tak až do důchodu nebo ve stáří dojdou

Dokončení na str. 2

Aktuálně: Jan Jelinek v „Zahradě spravedlivých" ve Varšavě

Dne 6. 3. 2017 vyhlásil výbor polské instituce „Dom Spotkań z Historią" v Muzeu dějin polských Židů ve Varšavě jména tří „spravedlivých", jejichž jména budou umístěna na pamětní kameny v „Zahradě spravedlivých" ve varšavské čtvrti Muranow, kde budou také na jejich památku vysazeny stromy. Varšavskou čtvrť Muranow obývali v meziválečném období téměř výhradně Židé. Za druhé světové války se z ní stalo ghetto, které bylo nacisty po krvavém potlačení povstání srovnáno se zemí. Na ruinách domů a sklepů vyrostla po válce moderní obytná čtvrť. V nedávné době zde byla otevřena jedna z nejpozoruhodnějších současných polských staveb – „Muzeum dějin polských Židů" finského architekta Rainera Mahlamakého. Vznikla zde rovněž „Zahrada spravedlivých", mající připomínat ty, kteří ve dvacátém a jednadvacátém století měli odvahu postavit se proti nelidským totalitním režimům, zachraňovali lidské životy, pomáhali pronásledovaným a bránili lidskou důstojnost. Každým rokem v zahradě přibudou tři pamětní kameny a stromy.

Letos vybral výbor z devatenácti návrhů na „spravedli-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

V Rusku pozastavili činnost náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, chtějí je zakázat

Ruské ministerstvo spravedlnosti pozastavilo činnost náboženské společnosti Svědkové Jehovovi v celé zemi a požádalo soud, aby zakázal tuto organizaci jako extremistickou. Oznámila to ruská média.

Nejvyšší soud má přijmout konečné rozhodnutí o zákazu 5. dubna. Náboženská společnost Svědkové Jehovovi v Rusku oficiálně působí od roku 1991.

"Kdyby nejvyšší soud rozhodl ve prospěch ministerstva, mělo by to pro Svědky Jehovovy v Rusku katastrofální následky," uvádí se na webu organizace. Každý z více než 170 000 jehovistů v Rusku "by mohl být trestně stíhán pouze za to, že se účastní náboženských setkání, čte si s ostatními Bibli nebo mluví s lidmi o své víře".

Interfax připomněl, že činnost jehovistů je pravidelně předmětem pozornosti úřadů po celém Rusku. Sami jehovisté často viděli v pozadí ústrků vlivnou pravoslavnou církev, úzce spjatou s ruským státem.

"Při všech soudních procesech proti Svědkům Jehovovým bylo vidět, že soud nedopřál sluchu obhajobě a stanul na straně prokuratury či ministerstva spravedlnosti," řekl ruské redakci BBC mluvčí ruských jehovistů Jaroslav Sivulskij, podle kterého není k zákazu žádný důvod.

"Snažíme se vysvětlit lidem, že nejsme žádní extrémisté. Jsme řádní občané, platíme daně a dodržujeme zákony, a tak obvinění z extremismu je prostě absurdní," řekl.

dle ČTK

Na Národní pochod pro život a rodinu vlakem zdarma

Hnutí Pro život ČR zve v sobotu 22. 4. do Prahy na Národní pochod pro život a rodinu. Nad Pochodem pro život převzal záštitu prezident republiky, pražský arcibiskup, zástupce Rady hl. m. Prahy nebo lidovecký místopředseda vlády.

Předem přihlášené rodiny čeká celá řada výhod, které cestu usnadní a uleví také finančnímu rozpočtu. Hnutí Pro život ČR zajistilo vlakovou dopravu pro účastníky ze severní i jižní Moravy, kde bude dětem do 15 let poskytnuto jízdné zdarma a ostatním sleva na vstupném při návštěvě areálu Pražského hradu.

RC monitor

Světová reformace a dnešek

(Zatrženo v zahraničním tisku)

„Kdo ochrání Luthera před jeho vychvalovači?“ Otázkou reaguje historička **Ulrike Jureitová** na vícero slavnostních prohlášení k blížícímu se reformačnímu jubileu.

Ve stejnojmenném článku v deníku Frankfurter Allgemeine Zeitung ze 17. 3. 2017 volá Jureitová v návaznosti na Heinze Schillinga po důkladné „historizaci“ připomínek Lutherova reformačního vystoupení v roce 1517, tj. po jeho zasazení do světa pozdního středověku a po nahrazení mýtického obrazu Luthera výkladem historicky fundovaným. Reformace byla podle Jureitové především příběhem rušivým a konfliktním. Teologický a eklesiologický střet přinesl závažné politické a společenské otřesy jaksi bezděčně, neboť pozdně středověká Evropa neznala oddělení duchovní a světské moci. Lutherova kritika kupčení s odpustky, jeho boj proti kněžskému a papežskému poručníkování, jeho pojetí křesťanské svobody, jakož i jeho – takto nazvané později – „učení o dvou říších“ narušily sice neúmyslně, leč radikálně středověké „corpus christianum“ (celospolečenské „křesťanské těleso“).

Postoji Luthera a některých dalších reformátorů bylo založeno propojení protestantismu s vrchností, které představovalo novum s dalekosáhlými důsledky. Výsledkem církevní a politické konfrontace nebyla náboženská svoboda, nýbrž rozdělení církve a konfesijní stát. To ještě dlouho po tzv. vestfálském míru z r. 1648 formovalo politický řád v Evropě. Souběžná existence znepřátelených konfesí a církví si vynutila metody dlouhodobě nosných řešení konfliktů a dala impulzy pro rozvoj moderního práva v Evropě, včetně práva trestního. (Zde, dodejme, autorka navazuje rovněž na Henryho Kissingera, zatímco např. prof. A.Molnár oproti koncepci míru vestfálského vyzdvihoval model míru kutnohorského z r. 1485.) Nikde jinde se reformátory rozpoznaná světskost světa nejeví tak dramaticky aktuální jako v našem právním systému zpochybňovaném nyní nábožensky motivovaným násilím, uzavírá Jureitová. *(Viz https://fazarchiv.faz.net/fazSearch/index.)*

Kritické hlasy odborníků neulehčují postavení Margot Kässmannové, pověřenkyně Evangelické církve v Německu (EKD) pro popularizaci reformace. Ta zmiňuje „soustavnou kritiku reformačního jubilea ze strany některých profesorů“ (dodejme: dle některých je samo ústřední datum špatně vybrané, převratným prý bylo až reformátorovo vystoupení na říšském sněmu ve Wormsu r. 1521) a v závěru rozhovoru v deníku Rheinische Post z 16.3.2017 nahlašuje svůj odchod do důchodu v červnu 2018 (kde zpočátku nehodlá dělat „vůbec nic; každopádně nic veřejného“). Nabádá též k opatrnosti v úvahách, zda by dnes Luther využíval internetové sociální sítě apod.: „Luther si dnešní společnost, ve které žijeme, nedokázal představit. Vyzýval by ale lidi k četbě Bible. Šokovalo by jej, že lidé v zemi reformace už nevědí, co stojí v Bibli.“ *(Viz http://www.rp-online.de/kultur/interview-margot-kaessmannes-geht-um-einen-kritischen-glauben-aid-1.6692362.)*

Při veškerém vzájemném napětí se Jureitová i Kässmannová shodně distancují od nacionalisticky pojatého reformačního jubilea před 100 lety, tj. v roce 1917. Ještě dále v daném směru šel svého času prof. Amedeo Molnár, když upozornil na existenci dobového zkratového hesla „Od Luthera k Hitlerovi“ (o němž v současnosti média cudně mlčí).

František Schilla

Totalita hříchu

Dokončení ze str. 1

klidu, jakoby hřích už nepanoval. Jeho totalitní vůli nevidí. Jinak je ten člověk dobrý, jeho holkařská minulost je jen částí totality hříchu. Ještě dodejme, že původ hříchu přičítají nižší, smyslovější části lidského těla. Tak je hřích, jeho zlo lokalizováno.

Něco na tom je. Jmenovité hříchy jsou umístěny, avšak za hřích nese odpovědnost člověk, celá osoba. Není to tak, že by za hřích nesla odpovědnost jen část. Já jsem hříšník a ne ta nebo ona část mé osoby. Člověk, a ne jen jeho některá část, se odvrátil od Boha. Člověk má tělo a ducha, ty dvě části tvoří jednu osobu. Této dvojici těla a ducha slouží srdce k sjednocení, aby se tělo a duch poznali jako jedna osoba.

Hřích má v srdci své sídlo. Odtud vychází a ovládá člověka. Srdce člověka je zlé. Nepředstavuje nějakou podřízenou instanci, ale hlavní generální štáb, rozhodující místo osobnosti, odkud uslyšel Bůh, že mu člověk dává výpověď. Nechť psychologové nalézají v lidském duchu různé části, srdce je všechny objímá. Tvoří z nich celek, který pak předchází částem. Celý člověk ve své totalitě vstupuje do vzpoury proti Bohu, já celý se všemi částmi těla a ducha.

Je prospěšné uvědomit si v této souvislosti, že velký filosof Kant učí o radikálním zlu totéž, co slyší křesťané z kazatelny o hříchu a jeho původu v srdci. Kant odmítá názor, že by hřích pocházel z lidské smyslnosti, tedy z těla. Zlo neexistuje z toho, že tělo projevuje své požadavky (má hlad, ale i jiné choutky). Ale z toho, že je člověk prohlašuje, že má na ně nárok a proto je chce. Ty požadavky, které se ozývají z těla, nejsou samy o sobě špatné. Stávají se špatnými teprve tehdy, když je člověk uposlechne, podlehne jejich pokušení, a ještě horší je, že přeběhne do tábora Pokušitele. Zlo je podle Kanta čin celého člověka, akt veskrze osobní. A filozof začíná mluvit o zlém srdci a učí, že zlo je radikální, protože zkazí základ všech mravních zásad.

Tady jej opustíme, protože odmítá řídit se podle Božího zjevení a zůstává poddán Božímu zákonu. Z toho vyplývá, že hloubka zla nemůže být poznána. Poslední hloubka zla unikla pohledu i tak velkého filozofa jako je Kant. Naštěstí máme většího, apoštola jménem Pavla, jehož slova, která napsal křesťanskému sboru v Korintě asi roku 52, ukazují na hranice lidské filosofie: „Přišel jsem k vám sláb, s velkou bázní a chvěním; má řeč a mé kázání se neopíraly o vemlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovaly se Duchem a mocí, aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží“.

Josef Veselý

Postní realita (2017)

Ředitel jednoho českého nakladatelství nedávno připomněl, jak je na tom většina obyvatel republiky se svým vztahem k dobru a zlu. Jinými slovy, jak je na tom s odvahou. Není to úplně tak zlé, jak by se mohlo zdát. Hájíme lidská práva a najdou se mezi námi i opravdoví hrdinové a lidé hodní následování. Přesto čas od času pod tlakem podléháme; to však nelze nikomu a nijak vyčítat. Těch zbylých pár % tvoří ti, kteří lavírují mezi egocentrickou touhou po moci a psychologickou poruchou či psychiatrickou diagnózou. Dnes nám už nehrozí udávání a zatčení gestapem či vyslýchání komunistickou státní bezpečností. Dnes si na onu většinu brousí zuby vlci jiné garnitury, než byla ta nacistická a bolševická. I z dnešní politické kultury musí být člověku však poněkud mdlo.

Důležité je nenechat se ovlivnit sladkou smetánkou, po které, když se po čase slízne, zůstane suchý, tvrdý a prázdný korpus biče. Pod ním se pak musíme ohýbat, aby nás uštědřené rány tolik nebolely. Ten, kdo do nás takhle řeže, se nám vysmívá, povyšuje se nad nás a dělá z nás hlupáky a chudáky. Pěkně jsme mu nalítli. Křesťan si ale může říci, jak se naučil z četby Bible a hlavně z evangelií: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo - duši zabít nemohou. Spíše se bojte toho, který může zahubit v pekle duši i tělo.“ Život věřícího člověka je v rukou Božích. Nemusí se bát. Jemu svět může vzít sice tělesný život, ale nikdy mu nebude moci vzít život nesrovnatelně větší, který pro ně připravuje nebeský Otec. Údělem křesťana je i to, že se setkává s odporem světa. Nemá se znepokojovat, ale radovat, protože to je znamením, že je opravdovým učedníkem evangelia. Křesťan by ale neměl být nečinný, když se někomu děje příkoří. Nesmí se nechat přemoci strachem, leností, lidskými ohledy a nejistotou. Má vždy obhajovat stanovisko evangelia. Má jej hlásat a proměňovat v konkrétní skutky, a zvláště ta slova, která se týkají lásky k bližnímu. Buďme konkrétní.

V Německu mají novou hlavu státu. Nás to brzy také čeká. Nástupcem pastora Joachima Gaucka se stal Frank-Walter Steinmeier, uznávaný politik, který často vyzývá k odvaze. V poslední době u nás získávají body politici, kteří těží ze strachu lidí, nejvíce z imigrace. U našich sousedů na západě to však takto nezafungovalo. Vyhrál uvážlivý muž a praktikující křesťan, který i když dobře zná realitu světa, vyzývá k odvaze a solidaritě. Byl zvolen na základě shody nejsilnějších politických stran. Není to dostatečně pozitivní inspirace, jak čestně přistupovat k veřejným věcem? Zamlouvá se mi názor a postoj profesora Jiřího Drahoše, předsedy Akademie věd ČR, který nás navštívil, aby s námi pobesedoval. Svůj život věnoval vědecké práci s úmyslem prospívat druhým a nikoliv sobě. Podle něj má prezident sloužit své funkci, ne naopak. Má sjednocovat, nikoliv rozdělovat. Ve všem, co koná a říká, se má odrážet, že je prezidentem všech bez rozdílu.

Pokusme se v době postní porozumět tomu, co je to odvaha. Je stále třeba hledat způsoby, jak čelit všem typům zla, lži a ponižování. Zkusme se nebát odkrýt pravou tvář těch snobsky, egoisticky a populisticky zaměřených lidí, ať na hradě, či v podhradí.

Dušan Ehmig
pastor dvakačovický

Jan Jelinek v „Zahradě spravedlivých“ ve Varšavě

Dokončení ze str. 1

vé“ ruskou básnířku a disidentku Natalii Gorbaněvskou (jednu z pěti lidí protestujících v roce 1968 v Moskvě proti zásahu Varšavské smlouvy v Československu), českého faráře Jana Jelínka a argentinského diplomata Roberto Kozaka (v sedmdesátých letech zachránil mnoho lidí pronásledovaných chilským režimem Augusto Pinocheta, mezi nimi i současnou chilskou prezidentku Verónicu Michelle Bachelet Jeri). Jan Jelinek (1912-2009) pocházel z polského Zelowa, narodil se do rodiny potomků pobělohorských exulantů. Po vystudování Misijní školy v Olomouci se stal kazatelem českého evangelického sboru v Kupičově na polské Volyni. V době válečného šílenství bez ohledu na riziko pomáhal Židům, které ukrýval na faře a potom i pronásledovaným Polákům, Ukrajincům a Němcům. Zachránil desítky lidských životů. S manželkou později dobrovolně vstoupili do 1. československého armádního sboru v SSSR, s nímž vrátili do Československa. Zde se hned zapojil do pomoci při reemigraci potomků českých exulantů ze Slezska a Polska. Od roku 1947 působil ve sborech Českobratrské církve evangelické v Kralovicích (vikář pro Valeč), v Podbořanech a v Oráčově. V roce 1958 byl komunistickým režimem odsouzen na dva roky do vězení za pobuřování. Po propuštění nemohl dále působit jako farář a směl vykonávat pouze dělnické profese. I tehdy však pomáhal při tajných dodávkách Biblí pro věřící v SSSR. Svůj život zachytil v knize vzpomínek „Pouštěj chléb svůj po vodě“.

Jan Bistranin

Život z víry vyplněný láskou Ko 3,12–17

Apoštol Pavel píše list do Kolos, do křesťanského sboru, který založil bohatý občan Epafros, kterého přivedl k víře. Laskavým způsobem připomíná některé důrazy, o kterých se mu zdá, že nejsou zcela jasné některým křesťanům. Ukazuje, jak by měl vypadat život člověka, kterému v srdci vládne Kristus. Má na mysli život z víry, který je cele vyplněný láskou. A při tom nezapomíná zdůraznit, že víra i láska nejsou nikdy obchodem, ve kterém platí něco za něco, ale že víra i láska, pokud jsou opravdové, nic nepředstírají, nic nepřikrývají, že je to odevzdanost milostivému a pravdivému Bohu v Pánu Ježíši Kristu! Jen hluboká a upřímná odevzdanost lidského srdce vytváří základní obrys života, chování a jednání „nového člověka“, ke kterému jsme všichni povoláni. Apoštol Pavel si je vědom toho, že je třeba vyvodit vážné důsledky z toho, že nám Kristus odpustil všechny naše viny, a že před Bohem žijeme výhradně a výlučně jen z moci tohoto odpuštění, z nezaslouženě přijímané Boží milosti. A oblečení se do „nového člověka“ znamená vštípení do těla Kristova. A takové vštípené do Kristova těla apoštol prohlašuje za „vyvolené Boží a svaté“. Jsou to ti, kteří se oblékli v lásku, která je svazkem dokonalosti. Láska je poutem, které váže člověka k člověku, všechny členy obecenství Kristova lidu navzájem. Tak se buduje církev. Je projevem toho, že se jeden sdílí s druhým, jeden druhého podpírá, jeden druhému pomáhá, sdílí se s ním o všechny vnitřní i vnější dary a potřeby. Láska je předjímkou budoucí dokonalosti Božího království a je poutem, které spojuje přítomnost s budoucností. Láska je zdrojem, ze kterého vyplývají a ve kterém se shrnují všechny ostatní závazky. Je tím poutem, které sjednocuje jednotlivé projevy našich povinností před lidmi i před Bohem. Z lásky všechno vyplývá, říká apoštol Pavel. V lásce má všechno své dovršení a svůj smysl. Láska je v našem životě odleskem budoucí dokonalosti.

Jenže všechno to, o čem mluví apoštol Pavel, může být naplněno a uskutečněno jedině tak, že v našich srdcích, tedy v samém nejvlastnějším jádru našich bytostí, bude vládnout a rozhodovat pokoj Kristův! Apoštol Pavel ve svých listech mluví velmi často o pokoji. Už ve Starém Zákoně je šalóm-pokoj, jakýmsi souhrnným označením Boží záchrany, jehož podstatou je smíření se s Bohem a pokoj s Bohem. A tento pravý pokoj je zakotven v Božím povolání, kterým jsme byli vštípeni do jednoho těla Kristovy církve. A ten v nás může vládnout jen tehdy, když si to vděčně budeme připomínat. Jen z opravdové a překypující vděčnosti za všechno, co každému z nás bylo v Pánu Ježíši Kristu dáno, vděčné přijetí všech Božích darů, kterých se nám skrze Pána Ježíše Krista a v něm dostalo, a na každý den znovu a znovu bohatě dostává, vědomí, že nic nejsme sami ze sebe, je předpokladem toho, abychom žili opravdu spontánně z pokoje Kristova. Vděčnost se přelévá potom do bohatství darů a radostných chval Božích dětí.

Takže všechno naše chování a jednání by mělo vyplývat z jednoho jednotícího principu, z lásky. A měla by to být i vděčnost, která ji doprovází, jako nezměrná oddanost Pánu Ježíši Kristu, v jehož jménu se všechno má konat. A všechny tyto jednotlivosti jsou nakonec výrazem srdce člověka, z kterého vyvěrá osobní oddanost Pánu Ježíši Kristu a vděčnost Bohu Otci, který je nám blízký a přítomný v Duchu svatém, a který s námi jedná právě skrze Pána Ježíše Krista!

Apoštol Pavel zmiňuje lid vyvolený a lid svatý. A my bychom se tak rádi pod to slovo postavili. Jenže nepřeslechněme Pavlovy podmínky! Apoštol Pavel má na mysli svatost Božích dětí i všechny další vlastnosti, které na sebe musí vzít a musí si je přivlastnit, chce-li se nazývat křesťanem. A to v praxi znamená naučit se potlačovat v sobě všechnu lidskou bídu a přízemnost a obléci si Kristův šat. Jenže to bolí! Protože k tomu je nejprve potřeba vyčistit svoje srdce od vší pýchy, nelásky, žárlivosti, všech zlých návyků, nezájmu o druhé a nezájmu o Boží vůli. A to je velice těžké. A stejně nesnadné je vyplnit svoje srdce láskou, přívětivostí, trpělivostí, pravdivostí, poctivostí, laskavostí za každé situace, něhou a péčí. A navíc je třeba vzít v potaz všechny Kristovy příkazy: „Ale já pravím vám!“ Snadno se o tom všem hovoří, ale těžko se takový šat navléká! My máme často sklon k pocitu, že se nám mnohé daří, jenže máme velmi daleko k dokonalosti. Pán Bůh staví našemu způsobu myšlení i jednání zrcadlo v podobě svého slova. Ukazuje nám, jak se znovu musíme před ním kořit, jak často musíme znovu k Pánu Bohu volat a prosit ho o novou milost a nové odpuštění. On o našem upřímném a hlubokém zápase ví. Zná ty, kteří k němu v hlubokostech volají a v pokoře a důvěře přicházejí, a k němu se obracejí. On se nad takovými slitovává a sám je vede, vyučuje je svým slovem, pomáhá jim krok za krokem překonávat všechny nástrahy života, otáčí jim hlavu kupředu, aby se nemuseli stále obracet zpátky. Vpředu totiž na ně čeká on sám se svou pomocí, laskavostí, silou a mocí, která pomáhá a posiluje k vítěznému běhu. Pán zná ty, kteří jsou v hlubokém zápase před jeho svatou tváří. Bere je za ruku, podpírá je v nemoci, bolesti a zápase, v utrpení i v problémech a dává jim poznat, že při nich stojí. Dotýká se jejich srdcí a pomáhá všechno unést. Uděluje jim novou milost. Dává jim novou sílu, aby mohli zvednout hlavu a mít novou naději a bojovat ten dobrý boj víry až do konce. Nová síla, nová radost, nová naděje v podobě nového odpuštění, nového pohlazení láskou, to je to, co rozlévá do srdce zápasícího člověka životodárný Kristův pokoj. A v této Boží síle se potom srdce otevírá, rozhýbávají se ruce, nohy, celý život ke službě druhým. Rozhýbává se život vyplněný láskou! A potom začínají i lidé kolem kroutit hlavami, někteří nerozumí, a někdy ani my nerozumíme. Protože pojednou z našich úst i z našeho činění se nese Kristova píseň lásky, a lidé kolem nás s údivem v nás objevují ono „nové Kristovo roucho“! A my cítíme, že nám Boží slovo není na obtíž, že je to slovo laskavé, vyučující a napomínající, kterému v Duchu svatém začínáme rozumět, a které nezbytně potřebujeme do všech našich všedních zápasů. A také cítíme, že naše srdce už nejsou tak zatvrzelá, ale otvírají se Bohu a touží po jeho blízkosti a otvírají se i pro potřeby druhých. Naše ústa přestávají být němá, ale vydávají svědectví. Naše oči vidí a naše uši slyší ty, které nám Pán Bůh staví do cesty. Naše srdce pak začíná zpívat radostnou píseň díků a chval. Je to jedna velká chvála za to, že už život není přízemním živořením, ale že je životem z moci a z odpuštění toho, který nás miluje, a kterému nejsme lhostejní. A teprve potom lze, i když velice, velice opatrně, hovořit o lidu vyvoleném a svatém, do jehož zástupu se můžeme zařadit i my. Není to však naším vlastním přičiněním! Je to jen a jen z Boží neskonalé milosti, péče a Boží lásky. To Pán Bůh sám nás do takového zástupu zařazuje. To Pán Bůh sám nás oslovuje přívlastkem, který bychom si my sami sobě nikdy nemohli dát, svatí. Říká nám: Vy jste přece ve mně a do mne vštípeni, žijete-li z mého slova, žijete-li z mé lásky a žijete-li z mého odpuštění. Potom ovšem můžete jít do světa vyzbrojeni touto mou láskou a v něm být solí země, protože jste zakotveni v mé milosti! A to je potom ohromný dar! Apoštol Pavel nás volá k tomu, abychom postavili základy svého života na Boží milosti a na Kristově lásce. Boží milostí může změnit jednání a chování každého z nás v ono „nové stvoření“, a to tím, jak se otvírá naše srdce pro Boží práci, jak se pokoušíme žít z moci Kristova odpuštění a jak přijímáme na sebe i do sebe ten vzácný Kristův šat. Cesta vede z pokání a vyznání vin přes hluboké ukáznění svého osobního života, žitého pod zorným úhlem evangelia. A vede k novotě života s Kristovým pokojem v srdci. A pak dává i naději zařazení do zástupu Božích vyvolených a svatých. Z poctivého a upřímného zápasu o hluboké naplnění smyslu života se nebe raduje. Raduje se z každého věrného Božího dítěte, které se nechává formovat a ztvárňovat Boží rukou. A u těchto Božích dětí pak sílí vědomí, že jsou zakotveni pevně v Boží ruce, že je Pán Bůh miluje, že je nikdo z Boží blízkosti nemůže vytrhnout. Nakonec jsou naplněni jistotou, že Bůh v Kristu Ježíši je vítěz, Pán a Král jejich životů, a že tento Bůh ozdobí věncem vítězství všechny cesty jejich života!

Pavel Rybín

Na konci minulého roku se magazín Christnet přesunul z domény Christnet.cz na novou adresu Christnet.eu. Doména s koncovkou cz nebyla v přímém vlastnictví spolku, který magazín provozuje. S jejím majitelem se redakce snažila více jak 5 let dohodnout a nabídnout různé formy vzájemného vyrovnání za převedení, většinou bez jakékoliv reakce z jeho strany.

Cílem spolku Christnet je poskytovat kvalitní a nezávislé zpravodajství o dění v církvích a náboženských společnostech a o jejich působení ve společnosti. Jedná se o unikátní ekumenický projekt, který běží již 17 let bez přímé závislosti na žádné existující církvi, nadaci nebo státní instituci. Žurnalistiku redakce portálu Christnet.eu vnímá jako veřejnou službu, ne jako komerční projekt, jehož cílem je maximalizace zisku.

Redakce portálu Christnet.eu doufá, že si čtenáři najdou svůj portál i na nové adrese s koncovkou eu.

(kir)

Reakce čtenářů

K textu Stanislava Pietaka v rubrice Reakce čtenářů – KJ 5/2017

Dobrý den, chci ještě reagovat na výše uvedený text.

Pokud měl článek faráře St. Kaczmarczyka (Mimořádná výzva, ET-KJ č. 33/2016) být oslavou Krista, proč je zmiňován prezident Zeman jako ten, kdo zprávu o Kristu přináší? A pokud tato zmínka o prezidentovi měla jen podtrhnout oslavu Krista a celý článek má jakýsi „misijní charakter“, proč nevyšel v Parlamentních listech nebo Blesku? Čtenáři uvedených listů by pravděpodobně prezidenta Zemana brali jako autoritu. Pokud to ale měla být oslava Krista určená pro čtenáře KJ, bylo třeba ji podepírat citací projevu prezidenta republiky?

A ještě několik poznámek (redakci) odpovědí ke konkrétním výrokům:

„Nedlužíme – společnosti jasnou výzvu k obrácení...?“

Dlužíme, ale více než výzvu, dlužíme společnosti příklad obrácení ke Kristu a to bez ohledu na jakékoli domnělé „invaze“. Také společnosti v dnešní době dlužíme poselství o naději a o životě beze strachu.

„Když ... povzbuzuje, abychom se k těmto kořenům ... vrátili ... co je na tom špatného?“

Není podstatné jen to, co se říká, ale také kdo a proč to říká, neboli integrita osobnosti mluvčího. Ostatně i evangelia ilustrují příběhem o pokušení Ježíše Krista skutečnost, že říkat a žít pravdu není totéž. Pravdu občas říká i ďábel, v uvedeném příběhu dokonce cituje Písmo. Přesto je Kristem vykázán do patřičných mezí.

„Vládcové jsou v Boží službě, když se drží svých úkolů.“

Co je úkolem prezidentského úřadu? Snad určování směru, předávání vizí, povzbuzování k aktivitě a probouzení naděje celé společnosti. A realita? Směr výhod a šíření strachu z imaginárních ilegálních narušitelů hranic. Jak se zdá, tento úkol plní prezident dobře, ale rozhodně to není úkol v Boží službě. V otázce, zda je v článku vyvýšen Kristus, není rozhodující statistika. Jak víme z Písma, Krista lze vyvýšit, aniž by padlo jeho jméno („Ne každý, kdo mi říká Pane, ... ale ten, kdo plní vůli mého Otce...“) a dokonce aniž by dotyčný o Kristu něco věděl („... kdy jsme Tě viděli hladového, ... žízniveho...?“).

Obava z umlčování je poněkud přehnaná, žijeme přece v demokratickém zřízení. Ve svobodném zvěstování evangelia, stejně jako v prosazování jakýchkoli jiných myšlenek, nám nikdo a nic nebrání a už vůbec ne jakýsi ***„náboženský synkretismus všech možných kultů“.***

S velkým údivem občas sleduji aktivity lidí, kteří velice horlivě hovoří o křesťanských hodnotách až (a mnohdy i jen) v okamžiku „ohrožení islámským fundamentalismem“, nebo o významu rodiny pouze v době konání pochodu Prague pride. Pokud ztrácíme identitu, je to v první řadě problém náš samých, nikoliv nějakého vnějšího (a fiktivního) nepřítele.

Odejmutí státního souhlasu a dohled StB jistě svědčí o konzistentním postoji a odvaze faráře Kaczmarczyka, ale neříká nic o pravdivosti jeho zmíněného článku v KJ. Jako občan si například vážím mnoha členů společenství svědků Jehovových, kteří také byli pro své postoje cílem nacistické a komunistické perzekuce, ale to neznamená, že se ztotožňuji s jejich přesvědčením a už vůbec nic to nevypovídá o pravdivosti tohoto přesvědčení.

Patrik Pospíšil

Odmítnuté církve

Podle příslušných zákonů mohou v naší zemi vznikat za určitých podmínek nové církve. Nejprve zákon č. 308/1991 Sb. v § 4 odst. 1 obsahoval tuto definici: *„Církví nebo náboženskou společností se podle tohoto zákona rozumí dobrovolné sdružení osob stejné náboženské víry v organizaci s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy a obřady.“* Posléze Návrh na registraci církve a náboženské společnosti musí obsahovat základní charakteristiku náboženské společnosti, jejího učení a poslání, zápis o založení církve a náboženské společnosti na území České republiky, v originále podpisy a osobní údaje 300 zletilých občanů České republiky nebo cizinců s trvalým pobytem v České republice hlásících se k této církvi a náboženské společnosti a základní dokument církve a náboženské společnosti. Zákon č. 3/2002 Sb. umožňuje registraci jen subjektům se sídlem na území České republiky. Podpora 10 000 osob se stala podmínkou pro přiznání tzv. zvláštních práv. Zároveň bylo odstraněno zvýhodnění církví spojených se Světovou radou církví a formulace zákona nepřímo připustila i působení neregistrovaných církví a náboženských společností.

Sotva kdo odhadl, jaké nejrůznější pokusy o založení „církve“ budou předkládány. A skutečně se dle médií neuvěřitelné stalo. Tak například. Stoupenci Jaroslava Dobeše (gurua Járy), který byl odsouzen za znásilnění žen během obřadu. Řád Lva kulatého stolu. Pivní církev. Česká ortodoxní církev. Řád strážců koruny a železného krále a zlatého. Konopná církev.

Často docházelo k falšování jmen, osobních údajů a podpisů. Mnozí podpisující vlastně ani nevěděli, pod co se podepisují, či za jiným účelem.

Málo platné, lze předpokládat, že desetitisíce hodnověrných podpisů by získala církev Járy da Cimrmana!

Jan Kašper

Zemřel RNDr. Jan Štěpán

(11. 5. 1932 – 15. 3. 2017)

Po delší nemoci byl v polovině března ve svém nedožitém 85. roce života odvolán do nebeského domova bratr Jan Štěpán. Odešel ze své rodiny a ze svého společenství v Církvi bratrské v Praze 1, v Soukenické ulici. Připomeňme, že bratr Jan byl svým vzděláním přírodovědec, ale jeho zájem se během let stále více zaměřoval na dějiny. Velmi silně ho upoutaly tři významné osoby našich dějin. Byl to jeden ze zakladatelů Církve bratrské a vlivný kazatel i teolog Alois Adlof (Jan Štěpán redigoval a částečně o něm napsal obsáhlou monografii). Druhou osobou byl prezident T. G. Masaryk (vyšla o něm kniha, kterou připravili společně s profesorem Josefem Smolíkem). Třetí osobou byl Přemysl Pitter, jehož archivu dovezenému ze Švýcarska se bratr Štěpán věnoval. O P. Pitterovi pak napsal řadu studií a také o něm rád a živě přednášel. Jan Štěpán po dvě desítky let také obětavě pracoval jako archivář Rady Církve bratrské.

Připomeňme také dlouholetou práci Jana Štěpána v redakční radě Evangelického týdeníku – Kostnických jisker a množství článků, kterými toto periodikum obohatil.

Jan Štěpán nám byl příkladem přesnosti v řeči i v psaní. Měl výbornou paměť a to, co nastudoval, dovedl přesně reprodukovat. Ve sboru jsme si vážili jeho věrnosti ve službě, v modlitbách i v ekumenickém zaměření. Měl mnoho přátel v různých církvích.

Jeho život byl zakotven v pěkném rodinném zázemí, které mu bylo předpokladem pro náročnou práci botanika a později archiváře a historika. Ještě nedávno, obtížen nemocí a častou slabostí, dokončil a svým nákladem vydal knihu „Babylónské zajetí církve“. V této knize pro současnou i budoucí generaci posbíral příběhy z doby totalitního útisku církve.

Jan Štěpán nám byl příkladem člověka, který své úkoly dotahuje do konce, i když to znamená přinášení osobních obětí.

Ať je jeho památka mezi námi požehnaná a modlitby, které vyslovil, dojdou naplnění.

Pavel Černý

Odešel Miroslav Rada

(26. 2. 1926 – 16. 3. 2017)

Někteří lidé by neměli umírat.

Malíři, spisovatelé, básníci, stavitelé gotických katedrál, velmistři nebeských tónů, kejklíři všech možných i nemožných disciplín by měli žít mezi námi a rozdávat radost, krásu a humor a neumírat.

Rád jsem navštěvoval vernisáže bratra Miroslava Rady a vždycky jsem byl potěšen a pohlazen jeho obrazy, odvážnými grafickými listy a jeho Deník ze dnů „něžné revoluce“ (29. - 30. listopad 1989) s nenapodobitelným portrétem Václava Havla mně každý den připomínají velikost mého přítele a mohu jen potvrdit, že platí to, co napsal jeden vzácný člověk. Snažme se „zblízka obdivovat lehkost a bravuru jeho kresby, mnohovrstevnatost malby a nevyčerpatelnost nápadů“.

V naší malé domácí galerii se každý den těším z přípravných studií k portrétu naší dcery, rád listuji v dětských zpěvnících (Buď Tobě Sláva) kde jsou nádherné kresby z Ježíšova života, Pastýř, vousatý Rozsévač (nádhera!) zpívající Děti a zase děti a Ovečky, Ukřižovaný Kristus a úžasný Úžas žen, které stojí nad prázdným hrobem. A prožijeme někdy také i my okamžik údivu na své cestě ke Golgotě? Scéna zachycující uzdravení slepého byla možná nakreslena pro mě (akryl, olej – 1997). Nelze přece žít bez naděje a požehnání! Monumentální a vskutku ohromující mistrovská práce zdobí sakrální prostor vinohradského kostela a je oslavou Boží moci a lásky.

Celé dílo bratra Rady zhodnotí jistě někdo povolanější, ale já jen doplním, že muž, který zemřel 16. března 2017 v noci ve 23.00 zanechal dílo nesmírně cenné: obrazovou učebnici biblické christologie pro naši církev, kterou opravdu miloval.

Zdeněk Škrabal

Rozloučení s kardinálem Vlkem

V důsledku těžké nemoci byl 18. března ve svých nedožitých 85 letech odvolán z časného života kardinál Miloslav Vlk. Právem byl spojován s porevoluční podobou římského katolicismu v České republice a také s ekumenickým hnutím v naší vlasti.

Kardinála jsem znal osobně více než dvacet let a naše původní pracovní ekumenické vztahy přerostly v přátelství. Kardinál Miloslav v žádném případě nebyl od života odtrženým hierarchou. V jeho myšlení a jednání se projevilo, že znal z osobní zkušenosti problematiku všedního života z rodné vesnice, práce dělníka a později také po ztrátě státního souhlasu umývače oken.

Kardinál Vlk vnesl do české ekumeny nové podněty a jeho přínos je nepřehlédnutelný. Za jeho předsednictví v České biskupské konferenci a spolupráce s Ekumenickou radou církví, byly nově rozděleny rozhlasové a televizní přenosy bohoslužeb a zavedeny kaplanské služby v armádě, ve věznicích a zdravotnických zařízeních. V Evropě je zcela ojedinělé naše vysílání vojenských kaplanů, kteří vždy při své práci zastupují všechny církve české ekumeny. Kardinál se velmi zasazoval o narovnání vztahů mezi státem a církvemi v dlouhých dvaceti letech jednání o zmírnění křivd komunismu. Ve složitých jednáních se státem vystupoval ekumenicky a velkoryse s ohledem na druhé. Ve svatovítské katedrále nás protestanty vždy vítal jako v naší společné katedrále, která je symbolem z doby ještě nerozdělené církve. Za jeho působení také Římskokatolická církev podepsala s řadou českých církví Chartu oecumenicu, kde jsou zakotveny principy vzájemné úcty a mezikonfesijní spolupráce.

Významný je jeho duchovní profil. Kardinál se hlásil k hnutí Focolare a z jeho spirituality také hodně čerpal. Velký důraz vždy kladl na modlitbu a Bible mu byla vzácným zdrojem zbožnosti a směřování života. Byl duchovním člověkem a své podněty a vize přinášel do Evropské rady biskupských konferencí, které řadu let předsedal a také do struktur Vatikánu. Snažil se nazývat věci pravými jmény a bojoval proti pokrytectví a zákonictví. V kardinálu Vlkovi měla ekumena tolerantního, moudrého a ochotného spolupracovníka.

Píši tyto řádky s vděčností Pánu Bohu za přátelství mezi římským kardinálem a „českým bratrem“, které jsem po mnoho let směl prožívat, a to až do nedávných dnů. Miloslav mi bude chybět!

Pavel Černý

Na fotografii je autor s kardinálem Vlkem v Římě

Kulturou proti antisemitismu

www.vsichnijsmelidi.cz

https://www.facebook.com/Kulturou-proti-antisemitismu-177038872333099/

23. 4. 2017 Praha

14.00 pochod dobré vůle: Staroměstské náměstí

Jestliže si také myslíte, že antisemitismus je nákaza, která znovu ohrožuje civilizaci, přijďte a připojte se tak k těm, jimž to není jedno.

15.00 XIV. ročník veřejného shromáždění: Valdštejnská zahrada

Veřejné shromáždění s kulturním programem za účasti pamětníků holocaustu připomene osud „děvčat z pokoje 28“ vězněných v Terezíně. Hudební doprovod: izraelské jazzové trio Tinshom a kantor Michal Foršt. Vstup volný.

K triumfu zla postačí, když slušní lidé nebudou dělat nic!

Pod záštitou místopředsedy Senátu PČR Jaroslava Kubery, ministra kultury Daniela Hermana a primátorky hl. m. Prahy Adriany Krnáčové pořádá Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ ČR).

Rodinné rekreace v Chotěboři 2017

Kuratorium Evangelického střediska Chotěboř připravilo na letošní prázdniny následující termíny pobytů:

Termíny běhů:	Vedení běhu:	Zaměření:
1. běh 1. 7. – 8. 7.	ses. M. Zemánková	rekreace – Víra a světlo
2. běh 8. 7. – 22. 7.	br. J. Hála, ses. E. Plzáková	hudební
3. běh 22. 7. – 29. 7.	ses. A. Matějovská	rodinná rekreace
4. běh 29. 7. – 5. 8.	br. L. Červenka	rodinná rekreace
5. běh 5. 8. – 12. 8.	br. O. Zikmund	rodinná rekreace
6. běh 12. 8. – 19. 8.	br. T. Matějovský	rodinná rekreace
7. běh 19. 8. – 26. 8.	br. O. Pellar	divadelní workshop

- je možné se přihlásit na dva i více běhů za sebou
- více informací je možné získat ve vašich sborech a na naší internetové stránce
- uzávěrka přihlášek je 30. dubna 2017

Přihlášky přes internet na stránce http://es-chotebor.evangnet.cz
(platí pro zájemce, kteří byli v posledních letech ve středisku na rekreaci)

Přihlášky potvrzené sborem zasílejte na adresu:
Ing. Petr Černý, Jateční 712, 280 02 Kolín IV

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

12/2017

12. dubna 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
19. dubna 2017

Z obsahu

* *Jediný zákon daný křesťanům ve světě*
* *Pramen radosti*

Poselství k velikonoční neděli

Držte se víry!
1. Korintským 15,1–11

„Cestující je povinen se za jízdy držet!“ Tak nás kdysi nabádala červeně psaná věta v prostředcích MHD. Dnes na to stačí výmluvný piktogram. Copak to ale jde, cestovat vestoje a přitom se nedržet? Vzpomínám si na věčně přeplněný autobus, který nás odvážel na kolej. Cestujících bývalo tolik, že se řidiči často podařilo zavřít dveře až na několikátý pokus. A v takových chvílích bývalo těžké se nejenom držet, ale i udržet. Kolikrát jsem tiše doufal, že vahou svého těla v prudké zatáčce někoho nezdrtím anebo někomu nespadnu do klína.

Zdá se, že apoštol Pavel přináší zdánlivě zbytečnou radu: Držte se evangelia a stůjte na něm! I tady nás napadne: Copak lze věřit v Ježíše a nedržet se evangelia? Ano, zní to jako protimluv, ale ze základu víry je skutečně možné sejít. Sám apoštol se raději drží evangelia tak, jak ho kdysi přijal. A také radí: „Držte se ho tak, jak jsem vám ho zvěstoval!“ Určitě bych nechtěl posílit dojem, že v životě s Bohem nejde o nic jiného, než se bezpečně udržet u nějaké té tyče, až na úplnou konečnou. Přešlapování na místě s bolestivou grimasou, to zrovna nevypadá lákavě!

Proto Pavel vybízí: *„Vždyť jste přece neuvěřili nadarmo!“* Je až pokořující číst o jeho dlouhých cestách a nekonečném utrpení během nich. Je neustále v pohybu, nikdy neví, kam ho Duch zavane. Odpočívá, jen když musí, zpravidla ve vězení. Jsou extrémní výkony něco, co se nám Pavel snaží předat? Sám přiznává, že se napracoval více než druzí. Ale právě tak připouští, že to nakonec nebyl on sám, kdo pracoval: „nýbrž milost Boží, která byla se mnou.“

Milost Boží - ta je tou nejsilnější šťávou pro naši cestu víry. Rodí se v bolestech na kříži, probouzí se v prázdném hrobě a dochází k plnosti během setkání s živým Pánem.

David Kašper,
kazatel Církve bratrské
v Praze 5, stanice Beroun

Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položili. *Marek 16,6*

Ilustrace: Miroslav Rada

Zákon

Podívejme se, do jak podivné souvislosti staví apoštol Pavel zákon. V 5. kapitole svého listu Římanům totiž mluví dost široce o provinění jednoho člověka, Adama, které přivodilo smrt mnohým. A najednou zmíní zákon, „který k tomu (provinění) navíc přistoupil, aby se provinění rozmohlo“ (Ř 5,20). Uvědomili jste si tu absurditu: Zákon způsobil rozmnožení provinění!

V americkém západě zaváděli zákon proto, aby provinění a provinilců ubývalo. Šerifové s hvězdou se pak chlubili tím, že v jejich oblasti díky přítomnosti zákona ubylo provinění a přibylo řádu a spravedlnosti. A teď do toho vstoupí apoštol se svým tvrzením, že zákon způsobuje rozmnožení provinění, což je tvrzení, které se také nás dotýká: My jsme ti provinilci, které zákon přivedl k provinění. Tentýž zákon, který nás svedl k provinění, nás zároveň obžalovává.

Rozvažte, na kterou stranu se přidáte, k americkému šerifovi nebo k apoštolovi. S šerifem budete zákon chválit, s apoštolem jej naopak zahrnete mezi dočasné prostředky Boží vlády. Nebudete jej chválit, ale dopřejete mu dočasnou existenci.

Jinak je tomu s křesťanem, ten se svou vírou v Ježíše Krista není podán zákonu, žije ve svobodě, kterou mu Kristus vydobyl a daroval, nicméně vzpomene-li na svou předkřesťanskou minulost, zákon se mu jeví jako nepřítel, který mu připomínal jeho hříšnost. Do zrcadla zákona se raději nedíval, jeho provinění odtud na něj padalo zdvojenou tíhou, z vlastního svědomí i ze zákona.

Napadlo mě, že celá lidská společnost, ať má demokratické nebo totalitní zřízení, se bez zákona neobejde. Zákon je u nich v úctě. Křesťan věřící v Ježíše Krista, se svou svobodou vůči zákonu nezapadá do společnosti, pro niž je zákon jediným prostředkem, jak udržet řád a pokoj. Křesťan žije v řádu a v pokoji z vnitřních pohnutek své víry.

Křesťanský pohled na zákon vychází z poznání, že v jednání a chování

Dokončení na str. 2

Paradox smrti a života

Pilát si myje ruce, nechce, aby vina ulpěla na něm. Byť jen z pohledu římského práva. A pod tlakem židovského davu. Nabízí mu, výměnou za Ježíše jiného zločince - a není to přijato. Ježíšovi to spočítali. Velký, tragický osud. Chtělo by se říci tragédie. Ale tragédie to nebyla - s tím přídechem, jak to běžně chápeme a povíme: to je ale tragédie. Dopadlo to zle, vše ztraceno, nemělo to smysl. Proč takovouto tragédií Ježíšova smrt nebyla?

Jsou lidé, kteří dají svůj život i pro zlý cíl. Apoštol Pavel připouští jen opačnou možnost pro křesťana: Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život. (Římanům 5,7) Pod tímto úhlem pohledu bývá nahlížena smrt Maxmiliána Maria Kolbeho, Jana Husa, Jana Masaryka, Milady Horákové, Jana Palacha. Určitě to nebyla nicotná smrt.

A Ježíš umírá mezi lotry. Patrně teroristy, nebo by se mohlo povědět mezi aktéry osvobozeneckého hnutí. Umírá i pro ty lotry. Jeden z nich bude s ním v ráji. Druhý Ježíšem pohrdl. A ten prvý se k němu obrací za vteřinu dvanáct. Ježíš Kristus zůstává věrný svému poslání i na hraně života a smrti, kterou také projde. Byl započten mezi zločince. (Marek 15,28) Má to dopad i na nás. I my vkročíme do mezidveří života a smrti. Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní. Tam, kde je konec, vstříc Ježíši Kristu, tam ani pro nás život nekončí.

Jan Kašper

Nevyslyšená prosba? Žalm zklamání?

Mt 27,46; Mk 15,34; Ž 22

Tak úpěnlivě Otce prosil,
až se krví potil,
aby tíhu bolesti
až do konce donésti
nemusel.

Co však viděl, uslyšel,
když se s písní Izraele
k Otci obracel?

Zástupy, jimž otevřela
výhled spásy dobolená
oběť lásky,
která zcela
k všem se lidem obracela,
obrací,
když se tu moc bezmoci
stává mocí jedinou
nad hříchem i nad smrtí
vítěznou.

Obsahem té písně není
bolest, pláč a zarmoucení.
Pro tu oběť bezmeznou
jest nám písní vítěznou.
Jest nám písní prorockou
pro národy,
pro svět celý.

Dobře-li jsme uslyšeli,
tak ji pějme, naslouchejme,
užasněme, poděkujme!

Ptáme-li se:
Proč a k čemu?
Ke království nebeskému
aby všech, kdo uvěřili.
cesty zamířily.

Dalibor Molnár

Z církví doma i ve světě

V Římě se setkali historici na téma „Luther po 500 letech“

Mezinárodní kongres pod názvem „Luther po 500 letech – reflexe nad Lutherovou reformou v historickém a církevním kontextu“ uspořádal Papežský výbor pro historické vědy ve dnech 30. a 31. března v Římě. Celý program byl rozdělen do pěti bloků: úvod, náboženský kontext, sociálně – politický kontext, Luther v diskusi a ekumenický kulatý stůl.

V diskusi u kulatého stolu se nad tématem: “Perspektivy setkání a křižovatky dvou oddělených cest” setkali emeritní předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů kardinál Walter Kasper, zemský biskup Evangelické církve v Německu prof. Heinrich Bedford-Strohm a další akademičtí odborníci spolu s novináři.

Papežský výbor pro historické vědy uspořádal při této příležitosti i koncert s názvem “Pevný hrad je náš Bůh. Hudba reformace “, který bylo možné navštívit 30. března v kostele Teutonic ve Vatikánu.

Zmíněný kongres je další z akcí v rámci připomínky 500. výročí reformace i půl století vzájemného dialogu mezi evangelickou a Římskokatolickou církví.

podle RaVat

Bazilika Božího hrobu v Jeruzalémě je po rekonstrukci opět přístupná

Za přítomnosti zástupců různých křesťanských církví byl 9. března v Konstantinově bazilice Svatého hrobu v Jeruzalémě ekumenickým obřadem zpřístupněn rekonstruovaný Svatý hrob. Slavnostního otevření se zúčastnili jeruzalémský patriarcha řecké pravoslavné církve Teofilos III., řecký premiér Alexis Tsipras, arcibiskup Pierbattista Pizzaballa, apoštolský administrátor jeruzalémského latinského patriarchátu.

Patriarcha Teofilos ve svém proslovu označil rekonstrukci Božího hrobu “nejen za dar naší Svaté zemi, ale celému světu”. Dodal, že ke komplexní rekonstrukci tzv. edikuly – malé svatyně v bazilice – došlo poprvé po více než 200 letech od jejího vybudování v letech 1809-1810. Velikonoční neděli tedy budou moci katolíci i pravoslavní slavit v chrámu.

Zrestaurovaná hrobka, v níž bylo údajně uložené tělo Ježíše Krista po jeho ukřižování, je součástí baziliky Božího hrobu v jeruzalémském Starém městě. Nachází se ve východní části Jeruzaléma.

podle www.krestandnes.cz

Španělsko si připomnělo výročí vyhnání Židů ze země

Před 525 lety (31. března 1492) podepsali španělský král Ferdinand II. Aragonský a královna Isabela Kastilská dekret o vypovězení Židů ze Španělska. V té době žilo ve Španělsku na 200000 Židů. Na 50000 z nich se pokusilo perzekuci uniknout přijetím křesťanství. Ti, kteří odmítli přestoupit na křesťanství nebo odejít ze země, byli povražděni. Ostatní pak odešli do jiných evropských zemí, do severní Afriky a Osmanské říše.

Potomci Židů z Pyrenejského poloostrova se označují jako Sefardové. Do svých nových domovů si s sebou odnesli vlastní jazyk, směsici středověké španělštiny a hebrejštiny - ladino, které je jakýmsi protějškem jazyka jidiš aškenázských Židů původem z Německa a východní Evropy.

Isabela, která byla prohlášena královnou v roce 1474, v době, kdy zemí zmítaly vnitřní problémy i spory s Francií a Portugalskem, se provdala za Ferdinanda, budoucího vladaře Aragonska, čímž dala základ sjednocení španělského státu. Stinnou stránkou vlády královského páru byla podpora fanatické inkvizice, která se do dějin zapsala krutým mučením, upalováním a vyháněním Židů a muslimů. Již v lednu 1492 bylo totiž dobytím Granady křesťanskými vojsky završeno také postupné vytlačování muslimských Maurů z Pyrenejského poloostrova.

V roce 2015 španělská vláda a parlament, aby smyly "historickou chybu", prosadily zákon usnadňující udělení občanství potomkům španělských, tedy sefardských Židů. Ti musejí předložit důkaz o příslušnosti k této skupině občanů potvrzený španělskou federací židovských komunit nebo rabínem z místa svého současného bydliště.

V současné době žije ve Španělsku podle různých odhadů 13000 až 50000 židů. Sefardé tvoří asi 16 procent světové židovské populace, nejvíce jich žije v Izraeli (asi 1,4 milionu), ve Francii a USA.

podle ČTK

Zákon

Dokončení ze str. 1

Boha s člověkem nebylo původně pro zákon místa. Apoštol o něm napíše, že „navíc přistoupil“ tam, kde původně neměl co dělat. Byl cizím tělesem, které se vmísilo do Božího chování a jednání s člověkem, které vycházelo z Boží lásky. Bůh mluvil a jednal s člověkem osobně a láskyplně. Člověk na to odpovídal dětskou důvěrou a láskou. Tento vztah lásky nepotřeboval žádný zákon. Nevyžadoval jej. Člověk směl jíst ze všech stromů mimo z toho jediného, který si Bůh rezervoval pro sebe. Kdyby člověk nepodlehl pokušení být jako Bůh, žili bychom v lásce s Bohem a přijímali bychom každý den jako dar jeho lásky.

Když se rozešel s Bohem, ztratil i bezprostřední vztah k němu. Nahradil jej zákon. Od té chvíle bude mezi Bohem a člověkem instance, neživá, neutrální, studená, bez lásky. Bůh už nebude osobně jednat s člověkem. Místo Boha nastoupí vůči člověku neosobní zákon. Člověk se místo v Boží náruči ocitl pod zákonem. Má konat dobro, a protože je má konat, tak také může, tak ho zákon nutí konat dobro, ačkoli člověk, který se zřekl důvěrného obecenství s Bohem, není toho schopen. V tom se projevil Boží hněv, že Bůh vzal člověka za slovo: Chceš být sám svůj, nezávislý? Buď si. Tvá spása je ve tvých rukou, čiň dobro svou vlastní silou. A od té chvíle zákon nebude vyjadřovat vůli milujícího Otce v nebesích, ale ustupujícího za zákon, který nebude tak jako otec vyžadovat srdce člověka. Bude mu stačit něco, co člověk bez velkého zaujetí odloží nebo udělá.

Chválíme Ježíše Krista, že vrátil člověka do Boží lásky a my s radostí věříme, že Ježíš je konec zákona.

Josef Veselý

Kristus král

Pilát tedy znovu vešel do paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: "Ty jsi ten židovský král?" Ježíš mu odpověděl: "Říkáš to sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní?" Pilát odpověděl: "Jsem snad já Žid? Tvůj národ a vrchní kněží mi tě vydali. Co jsi udělal?" Ježíš odpověděl: "Mé království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům. Teď ale mé království není odsud." Pilát mu tedy řekl: "Takže jsi král?" Ježíš odpověděl: "Ty říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas."

Jan 18,33-37

Kristus je v Novém zákoně na více místech popisován jako dlouho očekávaný král Židů (Mesiáš). Panovnický titul vyjadřuje vládu a svrchovanost, kterou věřící křesťan přiznává Ježíši Kristu nad svým životem. Boží království se považuje za uskutečnění nejhlubších tužeb každého člověka. Je to prostor pro jeho plný rozvoj, stav plného a konečného štěstí. „Boží království spočívá ve spravedlnosti, pokoji a radosti“. (Ř 14,17)

V tomto příběhu však Pilát váhá. Ani při sebelepší snaze o dialog nemůže pochopit Ježíše. Vždyť orientuje svůj život na moc, kariéru a osobní prospěch. Jak má tedy poznat vyvoleného Krále nebes i země v chudém, sloužícím a trpícím? Sám Spasitel to potvrzuje slovy: „Potom Král řekne těm po své pravici: „Pojďte vy, kdo jste požehnaní od mého Otce, přijměte za své dědictví to království, které je pro vás připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl a vy jste mi dali najíst, měl jsem žízeň a dali jste mi napít, byl jsem cizincem a přijali jste mě“. (Mt 25,34-35) Teprve víra z Ducha svatého otevírá člověku oči a mění hodnotové orientace. Podíl na Božím království stojí za to, abychom Krista následovali a to plně a ve všem. Dokonce i v utrpení, bude-li třeba.

Na konci života snad zjistíme, že cenu má jen to, co jsme vykonali z lásky ve službě Krista. Chtěl bych zde nyní zdůraznit sociální rozměr duchovní služby. Všímám si totiž, že v některých chudých zemích roste Církev rychleji než u nás v bohaté Evropě. Nevím, jestli je příčinou státní systém podpor a dávek, který možná budí zdání, že se to bez nás obejde, ale přesto se domnívám, že stojí za zamyšlení tento verš: „A Král jim odpoví: Amen, říkám vám, že cokoli jste udělali pro nejmenšího z těchto mých bratrů, to jste udělali pro mě“. (Mt 25,40) V životě záleží především na tom, jak se zachováme vůči svým bližním, protože tím prokazujeme službu samotnému Králi. Celou záležitost bychom však neměli vidět čistě realisticky.

Ve světě možná vládne výrok z knihy Kazatel: „K obveselení se strojí pokrm a radost životu dává víno; peníze vyřeší všechno“ (Kaz 10,19), ale už se zapomíná na výsledek takového snažení: „Urození, dlouho ještě bude tupena má sláva? Milujete marnost, vyhledáváte lež“. (Ž 4,3) Tento prorok se správně domníval, že všechno je marnost (Kaz 1,14). Tu spojoval se lží a s trápením ducha. A vskutku, na světě můžeme často vidět, že různé humanitární pomoci nic neřeší, a že se mnohde pak bída ještě více prohloubí. Některé skupiny obyvatel zase neumějí hospodařit a z jejich situace je nevyvede ani ten sebeštědřejší dar. Domnívám se však, že Ježíš měl na mysli trochu něco jiného. Naším úkolem jako věřících je především sytit hladové Božím Slovem, napájet žíznivé láskou a mocí Ducha svatého a udělovat cizincům azyl v Kristově Království, jenž se nachází mezi námi ve společenství Církve. Milovat druhé hlavně znamená se za ně modlit a vyprošovat pro ně spásu, která je záchranou před věčnou smrtí. A bude-li to potřebné a přínosné, nemáme váhat ani s materiální pomocí.

Přijde den, kdy se Ježíš Kristus slavně zjeví jako Soudce a Král. Je psáno, že to může být brzy, ale nikdo neví kdy. Takže se někdy může zdát, jako by byl druhý příchod Vykupitele v nedohlednu. Uvědomme si však, že počátek jeho vlády na této Zemi již dávno nastal, a to v Církvi. „A tak poddal všechno pod jeho nohy a dal ho církvi jako hlavu nade vším. Ona je jeho tělem, totiž plností toho, který naplňuje všechno ve všem“. (Ef 1,22-23)

Ostatně, kde jinde se může člověk setkat s Hospodinem než ve společenství svatých, kteří jsou shromážděni u nohou svého Pána. Výraz svatí, znamená lidé oddělení pro Boha. Jsou to ti, kteří se radují a těší z Kristovy přítomnosti. Sám Spasitel o sobě přeci říká: „Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec, praví Pán, který je a který byl a který přichází, ten Všemohoucí“. (Zj 1,8) Boží Syn se od nás nevzdálil, ale stále zůstává s námi, aby nás nakonec u soudu obhájil a převedl nás přes práh věčnosti. Žijeme-li v Pravdě, jež nám je zjevena v Písmu, tak jistě slyšíme Jeho hlas. Ano, Pán je živý a je blíž než se zdá. Jeho moc na tomto světě reprezentuje Duch svatý, který přebývá mezi námi. Vy, kteří si připadáte zbyteční, osamělí, chudí, opuštění, zklamaní a ztrápení, netruchlete! Je tu přeci někdo, kdo vás miluje, kdo se o vás zajímá, komu na vás opravdu záleží. Nechte ho kralovat ve svém srdci! Brzy smutek odejde a ve vašem nitru zavládne radost, pokoj a mír. Zůstávejte s Pánem a budete mít podíl na jeho království.

Modlitba:

„Hospodine, ty jsi navěky vyvýšený. Dobrovolně a s radostí se poddáváme tvé vládě a děkujeme ti, že se můžeme stát občany nebeského království. Prosíme tě, hovoř k nám svým hlasem, abychom dokázali včas poznat potřeby ostatních a požehnej nám, abychom je dokázali i naplňovat. Děkujeme ti za to, že jsi nás přijal, sytíš nás a občerstvuješ. Dej ať jsme i my hodni tvého jména“.

Ivo Kraus

"...i Petrovi..."

Je to zvláštní: písmák se celý život zabývá Písmem a zdá se mu, že všechno už bylo řečeno; že není třeba žádného dlouhého vysvětlování. A pak najednou přijde kázání na pondělí velikonoční na Markovo evangelium 16, 1-8 a něco ho zarazí ve verši 7. Jak to: "Povězte učedníkům jeho i Petrovi"? Proč musí anděl zdůrazňovat, aby byla ta epochální zvěst o zmrtvýchvstání sdělena i Petrovi? Cožpak on snad mezi učedníky nepatřil?

Pravda, dá se navázat na ono pověstné trojí Petrovo zapření a předpokládat, že Maria Magdaléna, Maria Jakubova a Salome se nějak (tak rychle?) o tom smutném selhání dozvěděly a stále to Petrovi měly za zlé, takže anděl je vlastně takto nepřímo vyzval k odpuštění. Ale Petr určitě na potkání nerozhlašoval, čeho se dopustil. Vždyť se to, po pravdě řečeno, rovnalo životnímu debaklu a s tím se nikdo rozhodně nechlubí. Kromě toho cítíme, jak špatně by šla dohromady dějinná událost s jednou okrajovou epizodou jednoho člověka. Uvažme i Mk 3,16: "Šimona, jemuž dal jméno Petr." Stejně jako u Jakuba a Jana Zebedeovců (Boanerges, synové hromovi - v. 17) šlo u Petra o přezdívku, jak tomu tak mezi muži často bývá. Ve velkém latinsko-českém slovníku je pod heslem "petra" uvedeno na prvním místě "balvan" a teprve na druhém "skála". (V italštině je "pietra" kámen a ve francouzštině znamená "petra" dokonce trulant). Byl tedy Šimon Petr vlastně tak trochu natvrdlý, leccos nechápající (vymlouval přece Ježíši jeho rozhodnutí jít cestou utrpení), na druhé straně však to byl člověk citlivý, Ježíše nesmírně milující a nakonec jeho přední svědek. Markovo evangelium je nejstarší. Bylo napsáno pro křesťany z pohanů, ještě v době, kdy byl živý jistý nesoulad mezi apoštolem Pavlem a apoštolem Petrem, spočívající v tom, že si Petr nebyl tak zcela jist, zda nemají pravdu ti křesťané z Židů, kteří trvají na nutnosti obřízky. Marek musel mít Petra velmi rád, jeho teta Maria Jakubova mu jistě o něm vyprávěla (vzpomeňme, jak Ježíše a učedníky špehoval po poslední večeři na horu Olivetskou jakýsi "mládeneček", my bychom řekli kluk - Mk 14,51). I když v otázce obřízky s Petrem nesouhlasil, záleželo mu na tom, aby mu mezi křesťany z pohanů nebylo upíráno jeho postavení jako toho, kdo býval Ježíši nablízku. Zdá se tedy, že to "...i Petrovi..." není takovou záhadou, jak by se na první pohled mohlo zdát.

Jaroslav Kraus,
Mariánské Lázně

„Člověče, jsi to ty?“ podivil se Bohumil Čiháček, když po sobotním představení pro důchodce stál frontu na kabát. „No, jasně!“ zadíval se pozorně na něho prošedivělý muž, který si už vyzvedl svrchník od šatnářky a odnášel si jej stranou. „Ty seš Boban Čiháček a já sem Fanouš Kokrda a byli sme spolu ještě za komoušů v turistickým oddílu, co ho vedli bejvalí skauti. Jenže pak si vodešel na študie do Prahy a já sem zapad´ do učňáku. Jesli chceš, počkám, až si taky vyfasuješ kabát, a popovídáme si.“

Když bývalí trampi vyrazili z divadla, bylo už šero a do kabátů se jim opřel studený vítr. „Víš co, Bobane? Jesli nepospícháš, mohli bysme se na chvíli posadit do tamhletý hospůdky,“ navrhl František. A tak už za chvíli seděli proti sobě u stolu a upíjeli ze sklenic horký grog.

„Chodíváš často do divadla?“ vyzvídal František. „No, dokud žila ještě žena, tak dost často. Julinka však bohužel před půlrokem umřela, a tak vyrážím z domova málokdy.“ – „Tak to přijmi mou upřímnou soustrast!“ zvážněl František. „Vono to není snadný žít sám. Ty máš aspoň pěkný vzpomínky, ale já sem propás´ na ženění vhodnou chvíli a probíjím se životem jako starej mládenec. Víš ale, co? Když sme se teď my dva po těch letech zas našli, co kdybysme spolu vyrazili v létě někam na vandr jako za starejch časů?“ – „Na vandr?“ V tomhle věku? To přece nemyslíš, Fanouši, vážně!“ – „Naprosto vážně, Bobane! Já to tak dělám každej rok. Mám v komoře takovej malej předpotopní stan a do toho bysme se oba vešli!“ začal František plánovat. „A kam bychom prosím tě vandrovali?“ pochybovačně pokrčil rameny Bohuslav. „To už nech na mně!“ rychle uzavřel rozhovor na tohle téma František, aby snad nově objevený kamarád necouvl.

Bohumil ale nebyl unaříkaný, plačtivý vdovec. A tak došlo k tomu, že počátkem července dva obstarožní trampové vyrazili vlakem na venkov. Plán byl – mírně řečeno – dosti chaotický. „Budem´ chodit po krajině a vobjevovat všelijaký zapomenutý památky. Ty si, Bobane, ilustroval oddílovou kroniku, tak budeš ty památky malovat do bloku, a já je budu fotit. Mám tady na mapce vyznačený místa, kde by se mohlo něco zajímavýho najít. A večer si vopečeme buřta.“

Krásně se to řekne, ale v praxi to dopadá poněkud jinak. Bohumil už dávno odvykl turistice a po pár kilometrech s těžkým ruksakem na zádech byl celý zchvácený. Když se pak blížilo první nocování v přírodě, vyčetl ostře svému souputníkovi neuváženost a bezohlednost, že ho vytáhl do tak drsných podmínek. No a František mu stejně ostře opáčil, že neměl tušení, že bude muset s sebou vléct takového padavku. Nakonec se mezi nimi rozhostilo zarputilé mlčení. Představa, že budou muset nocovat spolu, nebyla pro ně právě příjemná. Nedalo se ale nic dělat. Bylo třeba vztyčit starý, sluncem a deštěm vyšisovaný stan a zatlouct stanové kolíky.

Avšak právě ve chvíli, kdy Bohumil uhodil podruhé nebo potřetí do kolíku, narazil jeho hrot na překážku. „Podívej se, Fanouši, jaký tady trčí divný kámen!“ zapomněl Bohumil v tu chvíli na podvečerní hádku. „Tak zkus zatlouct kolík vedle!“ odbyl Bohumila jeho druh. Přece jen se ale šel podívat. Při pohledu na špinavý, divně rozeklaný kámen ale rázem ožil: „Ale to není jen tak obyčejnej šutr! Vždyť to je vršek vod smírčího kříže! Možná, že je pod drnama i spodek!“ – „Smírčí kříž? O tom jsem jakživ neslyšel,“ přiznal Bohumil.

„Počkej, pokusíme se ho vyhrabat a pak ti vo něm něco povím,“ slíbil František.

Trvalo dost dlouho, než důchodci odstranili sekyrkou a lopatkou z turistické výstroje ztvrdlou hlínu kolem nálezu. Kámen se jim nakonec nepodařilo ze země vyzvednout, ale alespoň zjistili, že jsou na něm vyryté sotva znatelné zkřížené čáry. Když si celí upachtění sedli vedle rozrytého naleziště, začal František vysvětlovat:

„Já nejsem, Bobane, na tyhlety věci žádnej vodborník, ale zkusím se ti to s tím smírčím křížem vobjasnit takhle: Když si za starejch časů lidi udělali navzájem nějakou vopravdu hnusnou věc, vyřizovali si to obyčejně sami a když se do toho vložilo i příbuzenstvo, vznikla z toho krevní msta. Víš přece, jak lidi dovedou bejt zabejčený! Pozdějc se ale do těch záležitostí začaly vkládat vrchnosti a církevní inštance a ty rozhodly vo tom, kdo je vinej a kdo nevinej. Ty obviněný lidi bejvali častokrát krutě potrestaný – za těžkej zločin třeba i oprátkou nebo že jim usekli ruku a podobně. V lepším případě to tý druhý, poškozený straně museli pachatelé nějak vynahradit. No a když se dohodli, zasadili na znamení usmíření do země takovejhle smírčí kámen. Tak tomu alespoň rozumím já. Možná ale, že se takovým křížem chtěli lidi smířit nejenom mezi sebou, ale i s Pánem Bohem. Ale v tom jsem já úplnej negramota. Vzpomínáš přece, jak nám vtloukali už na základce do hlavy, že žádnej Pán Bůh není!“

„Tak koukám, že o tom smíření s Pánem Bohem ti budu teď muset něco povědět zas já,“ vzal si slovo pro změnu Bohumil:. „Moje Julinka byla z pobožné rodiny a já jsem s ní začal chodit do kostela. Ostatně chodím tam i teď, bohužel už bez ní. No a v kostelech se dost často mluví – zvlášť kolem Velikonoc - o kříži, co byl na něm přibitý Ježíš.“ – „Jo, to samozřejmě zná i takovej neznaboh jako jsem já!“ vskočil Bohumilovi do řeči František. „Takovejch krucifixů je přece po hřbitovech plno a vzpomínám, že jeden malinkej nosila na sametce ke svátečním šatům i má bába. Jenže nemám tušení, proč si lidi navykli uctívat právě ten kříž. Vždyť to křižování muselo bejt jeden z nejkrutějších druhů popravy - asi jako voběšení na šibenici!“

„Zdá se mně, že to s tebou bude pěkná fuška, Fanouši!“ zasmál se Bohumil. „Jsi ale aspoň na dobré cestě. Před chviličkou ses mi snažil vysvětlit, že smírčí kříže se stavěly na památku usmíření mezi lidmi. No a Kristův kříž je zas znamením smíření mezi Bohem a námi. Takové usmíření potřebujeme všichni bez rozdílu. Musíš přece, Fanouši, uznat, že pořád děláme něco, co není zrovna fér. Někdy to bije přímo do očí, jindy si to skoro neuvědomujeme. Rozhodně to však je v rozporu s Boží vůlí a zasluhovali bychom, aby nás za to Bůh trestal. Na to, abychom se s Bohem smířili, jsme krátcí. Ale právě Ježíš to udělal za nás, na našem místě. Vzal na sebe naše provinění i potrestání za ně, a to nejenom na kříži. Po ukřižování musel dokonce přetrpět odloučení od samého nebeského Otce, jak někdy tituluje Boha Bible. To je snad to nejhorší, co si dovedeme představit.“

„Jo, vono se to, Bobane, moc pěkně poslouchá, ale stejně to nechápu! Je to na mě složitý!“ prohlásil František. „Budeš mi to muset příště vysvětlit trochu jasnějc a podrobněj´!“ – „Už se na to chystám,“ zasmál se Bohumil. „Každý večer na téhle naší pouti ti budu dávat lekce z katechismu. Těš se! Ale teď, ještě než zalezeme do stanu, uděláme alespoň smírčí kříž nad tím, co jsme si dnes nehezkého pověděli. Souhlasíš, Fanouši?“ – „Jsem pro!“ prohlásil František. „Ale ještě zamaskujem´ ten dnešní nález trochou hlíny.“

Daniel Henych

Král

Ty světem poplivaný,
na oltář lůze daný,
vždy znovu křižovaný,
přec vítězně jdeš dál.
Ač stojíš před katany,
Jidášem zaprodaný,
jsi přece králů Král!

Hrob obsadili stráží,
žes mrtev lidu káží,
památku tvou že smaží,
však ty jsi přece vstal!
Žoldáckou tvrdou paží
život prý smrtí sváží –
tys pouta potrhal.

Pro srdce ubolená
pro duši, která sténá
svědomím utrýzněna,
jsi lékařem se stal.
Již padám na kolena.
Tvé jméno nad vše jména:
Má spása jsi a Král!

Zdena Garajová – Jelínková
(1957)

Utrpení – Sedmá vlna

Já se teď pokusím přiblížit utrpení v naději sedmé vlny a právě ta vlna bude pro čtenáře možná nečekané překvapení. V těžké zkoušce života bývá pod lavinou trápení a bolesti právě tahle sedmá vlna nejdůležitější, já se o ní už několikrát zmínil i na kazatelnách v husitských sborech.

Při práci na faře jsem se občas potkal s lidmi, kteří se mi svěřili, že jsou v koncích, že se ocitli v beznadějné situaci, že už přišli o veškerou naději ... Pak nastalo většinou ticho a já přemýšlel, jestli mi může dotyčný porozumět, když se ho zeptám na Motýlka, až jsem odložil ostych a optal se u šálku kávy, jestli slyšel příběh tvrdohlavého a nezdolného vězně, který hledal cestu z důmyslně střeženého vězení a při sebemenší příležitosti utíkal na svobodu a jestli ví, jak Motýlek dokázal přežít 2 roky samotky a po dalším nezdařeném útěku žil dokonce 5 let v naprosté izolaci a naposled, už jako bělovlasý stařec, tělesně zničený a zdeptaný, seděl na útesu opuštěného ostrova, kam byl za trest deportován a kde měl dožít strastiplný život v bídné chatrči, jak z toho útesu pozoroval mořský příboj, tříštící se o skály a přemýšlel nad bezvýchodnou situací. Vězně už tady nikdo ani nehlídal, protože odtud nebylo úniku, vlny by nárazem o skálu rozdrtily každého, kdo by se odhodlal skočit do moře.

Jiný by po těch nezdarech rezignoval, nebo se pod tíhou neprodyšné izolace zbláznil ze samomluvy, ale Motýlek ukázal, jak je důležité neztrácet naději, nevzdával se ani při pohledu do vln, které se s ohlušujícím rachotem valily, jedna za druhou, na skalní útes; až si všiml, že kokosový ořech, který právě v zamyšlení hodil do vody, neskončil roztříštěný na skále, ale pluje si stále dál, pryč od ostrova prokletých, a protože byl zvídavý, zjistil brzy, že šest vln útočí na skálu, ale každá sedmá vlna odnáší předměty na volné moře.

PŘEKVAPENÍ, úžas a radostné zjištění ho vedlo k pokusu. Cesta ke svobodě se osvědčila a vězeň nakonec odplul na pytli s ořechy až k vytoužené svobodě. Čas a soustředění, a taky pevná vůle – to bylo jediné vybavení, které však Motýlkovi pomohlo přežít a najít v nouzi zdánlivě neřešitelné situace sedmou vlnu.

Kolika lidem vrátil Motýlek naději?

Životní osudy mnoha lidí potvrzují slova dalšího vězně Alexandra Solženicyna – Požehnaná nejsou vítězství, ale porážky.

Osobně jsem jako politický vězeň poznal za minulého režimu vazební věznici v Brně Bohunicích, potom pražskou Pankrác a pak i plzeňské Bory, kde jsem s V. Havlem taky čekal na sedmou vlnu, a třeba to bude znít posluchačům jako fráze, ale já to povím – Po nedávno prožité havárii, no, ono už to taky bude brzo deset let, kdy jsem letěl ve vrtulníku do Vojenské nemocnice, ale po nečekaném setkání s babičkou ve chvíli klinické smrti jsem pochopil, že ..... ale já to přece jen vyslovím – Utrpení a neštěstí nás nutí budovat v srdci chrám vnitřního života a každé utrpení nás učí se nad všechny bolesti povznést.

A tak, až nám bude nejhůř, neměli bychom ani v tom největším zoufalství přestat vyhlížet sedmou vlnu, poutníci na cestě křížové, přátelé svobody na cestách osudu i vyznavači životních překvapení, Boží požehnání vám vyprošuje stálý čekatel sedmé vlny a milostiplné vlnobití na moři života vám přeje

Jan Schwarz

Pašije

"Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte."

Marek 14,34

V Getsemanské zahradě nahlížíme do Ježíšova modlitebního zápasu. „Ten se měl, když věděl dopředu, jak to dopadne. Taková víra není pro život,“ říkají mnozí. A z Ježíše, našeho bratra, se pro ně stává herec v předem hotovém Božím scénáři. Takový Ježíš by do propastných otázek života opravdu neměl co říci. Také mnoho křesťanů si bojí přiznat, že Ježíš, Syn Boží, musel zápasit s vlastní slabostí, s pokušeními, se strachem a pochybnostmi, a že právě proto je spása, kterou přináší, **tak pravdivá a věrohodná**.

Ježíš zápasil o nalezení Boží vůle i o smysl svého utrpení zcela v našich podmínkách. Byl to zároveň zápas o to, aby setrval na cestě důvěry, že smíření a odpuštění jsou tou nejúčinnější zbraní proti všemu zlému. Tato cesta nebyla ani snadná, ani slabošská, ani laciná. Modlitba v Getsemane je svědectvím, že spásu, odpuštění a pozvání k následování přijímáme od toho, kdo **na sobě zakusil všechna pokušení jako my**. Přesto zůstal zajedno s Bohem, který nás touží právě tímto bezbranným způsobem získat na svou stranu.

Ale slyším z dnešního textu také to, že sám Ježíš touží po blízkosti těch, které oslovil: **„Zůstaňte zde a bděte“**. Bdít s Kristem. Nezjednodušovat život vytěsňováním nesnadných otázek. Unést skrytost Božího působení, unést situace, na které nemáme žádné odpovědi. Ježíš touží po tom, abychom sdíleli uprostřed světa spolu s ním zápas o věrnost Bohu který je milosrdenství a pravda. Také Bůh touží po tom, abychom vnitřně porozuměli jeho cestám, a tak v časech světla i temnoty bděli s Kristem v Getsemane.

Bděte. Otvírejte svá srdce i mysl Bohu, který není tvrdým soudcem, ale spíš trpí každou tvrdostí svých dětí. Když si budeme o Velikonocích znovu připomínat, že Kristus zemřel za nás, pak mějme na paměti také jeho výzvu, abychom v našem světě bděli spolu s ním. Ať nás k tomu posiluje každá bohoslužba i večeře Páně.

Petr Firbas

Vzpomínka na Miroslava Radu

Milí přátelé, bratři a sestry,
dnes už bylo řečeno mnohé a já připojím jen malou poznámku k člověku, kterému nešlo říkat jinak než Mirek, protože všechna ostatní oslovení by zatemňovala tu až božsky nádhernou a neobyčejně promlouvající obyčejnost toho, který nás teď předchází na cestě k Tvůrci. Kde se to vzalo, že potkat se s ním znamenalo potkat se (promiňte ten politický podtext) s "klidnou silou"? Nejsem Bůh, psycholog ani jeho maminka, ale troufnu si říci, že to je proto, že on byl člověk z jednoho kusu, bez nepřístupných koutů a disproporcí mezi jeho tvorbou a jeho životem. Když maloval, tak žil. A když žil, tak vlastně spolutvořil a s tím, ve kterého věřil a který mu umožňoval „nedělat vlny", neprodávat se skrze pečlivě cizelovanou image „velkého umělce". A krom toho, že být nablízku takovému laskavému a moudrému balvanu je neskutečně příjemné, učil nás Mirek (a koneckonců celá ta jeho radovská huť, v níž tvoří všechno, co má ruce), že věřit neznamená souhlasit s Boží existencí nebo vlastnit členskou legitimaci nějaké církve. Znamená to vrůstat tah za tahem, linku za linkou do osobního vztahu s Kristem, který nás chce mít za přítele a ne nohsledy. Asi není lepšího místa, kde bychom to vzájemné vrůstání mohli uvidět lépe než v této modlitebně. Tak jako Kristus získával v Mirkovi své kontury, tak se také Mirek otiskoval do svého Krista. Jen se na toho Mirkova Krista podívejte. To není žádný mystický duchovní atlet, to je pořádný chlap z pořádných kostí a pořádného masa, co by se v životě určitě neztratil. Je člověčí, ale v té původní stvořené obyčejnosti prvního Zemáka čili Adama, který důvěrně rozmlouvá se Stvořitelem i ve chvíli průšvihu a utrpení. Tohle mě, a věřím že i nás, Mirek bez revolučních fanfár učil a za to mu navždy budu vděčný. A když ti dva byli takoví kamarádi, že se až začali sobě navzájem podobat, tak nějaká smrt je nemůže rozdělit. To si teda pište, že přes to vlak nejede!

Michal Otřísal

Poděkování rodnému sboru

Při příležitosti mých devadesátých narozenin s vděčností vzpomínám na Boží svědky Sboru Českých bratří v Zábřehu, zvláště na apoštola severní Moravy, bratra vikáře Rudolfa Šedého, který mne křtil, na bratra kazatele Blahoslava Černohorského, který mne učil Desatero, na kazatele Jana Košťála a na bratra faráře Lubomíra Moravce, který mne ve Zlíně konfirmoval. Pokorně děkuji Pánu Bohu za tyto svědky víry.

Miloslav Hronek,
t. č. člen sboru ČCE v Praze-Libni

Až do konce láska.
Můj rodný kraj,
to není jen má kolébka a louka,
na které jsem prvně obdivoval krásu kvítí,
to není jenom masiv hor a slunce,
které jasně svítí,
mé vzpomínky jdou dál.
Když jako chlapec s rodiči
jsem nedělního jitra
do svatyně vcházel
a v nedělní škole
první zrnka víry
Bůh do mé duše sázel
to byl můj pravý domov, rodný kraj.
Kde zrodila se Boží láska, tam je ráj.

Dík Bože za ty cesty lásky pravé,
dík za svědectví stálé
sboru zábřežskému.
Opatruj jej, prosím,
nechť dále svědčí o tvé lásce neskonalé
v slovu a v písních, které zní mi stále v duši,
i tehdy, na dveře když nemoc buší.

A když se potom do oblaků dívám,
kde ty jsi, věčný věků Pán,
tam, prosím, jednou přijmi
nás v zmrtvýchvstalém Kristu
v svůj věčný Boží stan.

Nejtěžší zkouška

„Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet. Řekl mu: "Abrahame!" Ten odvětil: "Tu jsem." A Bůh řekl: "Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mórija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!"

Genesis 22,1n

Je to zvláštní zkouška. Jakoby nedávala smysl. Chtít, aby Abraham obětoval všechno, pro co žil a kvůli čemu vyšel na cestu k nové zemi. Kvůli čemu tak dlouho se Sárou čekali, obstáli, ale i selhali v jiných zkouškách? A nyní: „Vezmi svého jediného syna, kterého miluješ…" To je přeci úkol, za kterým Abraham nemůže poznávat povahu a hodnoty Boha, kterému uvěřil a se kterým se důvěrně sblížil. Abraham ale na Boží pokyn vyjde. Po kolikáté již? Musí se jim jít těžko – jemu, Izákovi i služebníkům. I tři dny cesty se mohou vléci docela dlouho. Třetího dne se ukáže, jak to je… Čeho je to zkouška? Abrahamovy oddanosti Bohu i ve chvíli, kdy vše dostane? Bude pro něj Bůh stále znamenat více než syn – dárce více než dar? Abraham poslechne, vydá se na cestu, vezme syna, dřevo na podpal i nůž. A přeci věří, že to může všechno dopadnout jinak. Služebníkům říká: „Počkejte tu s oslem, já s chlapcem půjdeme dále, vzdáme poctu Bohu a pak se k vám vrátíme". Jeho víra je oddaná, ale nikoliv zaslepená. Izákovi pak řekne: „Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné." Jsou to všechno zvláštní slova. Abraham ví, že musí poslechnout, bude to pro něj velmi těžké, ale také věří, že to bude mít šťastné rozuzlení. Ve zkoušce obstojí on a také Izák.

A přece ten příběh jakoby ukazoval dále. Jaké to je, dát v oběť svého milovaného syna? Dát ve prospěch druhých to nejcennější? Ponořit se do třech dnů nejistot, pochybností, ale i naděje? A co když jedinou smysluplnou cestou bude, vyhlédnout si svého syna, který půjde k oběti jako beránek?

Neodkazuje hora Mórija, k jiné hoře - Golgotě?

Čteme-li tento příběh velikonoční optikou, tak z toho mrazí. Najednou Hospodinu dobře rozumíme v tom, co dává (syna) a jak je to pro něj cenné. Rozumíme Ježíši Kristu v jeho poslušnosti (a zápasu o ni) a opuštěnosti na kříži. Bůh si sám vyhlédl „beránka" k oběti. V něm vydal Bůh sebe sama. A přeci v tom všem je i naděje na dobré rozuzlení… „Počkejte zde a já se synem se k vám vrátíme". Nevím, jestli to bylo pro Hospodina zkouškou, ale rozhodně to byl důkaz nabídnuté milosti pro člověka, který tak často pro dary zapomíná na Dárce, kvůli stvoření zapomíná na Stvořitele a po odpuštění zapomíná na Odpouštějícího. Na té hoře Mórija, o které se pak říkalo „Hospodin vidí" pak podle tradice byl vybudován Jeruzalém a chrám. Je to na dohled od místa Ježíšova ukřižování. Také se tam vidělo a dodnes vidí, co Bůh dává člověku. Ničím nezaslouženou milost. Odpuštění, které nemůže překazit žádná lidská vina. To vše pro důvěrné sblížení.

„Hospodine, pro Ježíše Krista náš dobrý Otče, s přibývajícím věkem poznáváme, že život se skládá z množství zkoušek, ve kterých máme obstát – ve věrnosti, lidskosti, pokoře, víře, lásce a naději. Ve zkouškách tě prosíme, neuveď nás v pokušení. Ať je na nás naloženo tolik, co dovedeme unést. Kéž s tvou pomocí dovedeme obstát. Dej nám sílu vydržet a svůj kříž nést dále. A ve chvílích selhání tě prosíme, abychom neztratili své blízké, tebe a sami sebe. Amen."

David Šorm

ilustrace: Miroslav Rada

Vážení čtenáři,

mnozí z vás již zaregistrovali, že si mohou přečíst náš časopis i na webových stránkách a že tam v rubrice "Archiv" mohou najít i všechna čísla od roku 2006.
Adresa je:
www.evangelickytydenik.cz
Pro ty, kteří náš časopis na webu čtou a neodebírají jeho tiskovou podobu, zveřejňujeme číslo účtu: 228961190/0300,
aby i oni měli možnost přispět na jeho vydávání.
Aktuální informace, zveřejňujeme i na Facebooku:
https://www.facebook.com/100kostry
Děkujeme za vaši přízeň a přejeme příjemné počtení.

Vaše redakce

Požehnané prožití velikonoční radosti ze vzkříšení

přeje redakce

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě ke Dni Země, která bude v úterý 25. dubna 2017 od 19:00 v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora (u Karlova mostu).
Kázáním poslouží Mgr. Renata Wesleyová, farářka CČSH v Praze - Ďáblicích, zpěvem pěvecký sbor Gabriel.

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

13/2017

19. dubna 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
3. května 2017

Z obsahu

* *Kristus sjednocuje*
* *Zákon deseti přikázání*

Poselství k neděli Quasimodogeniti

Nově se narodit
1. Petrova 1,3–9

První neděli po Velikonocích se podle staré tradice říká Quasimodogeniti. Tento latinský název se skládá ze tří částí (quasi-modogeniti) a česky znamená *jako právě narození* nebo *novorození.* I dnes se obrazně říká, že se člověk třebas po koupeli cítí jako znovuzrozený, a vyvázne-li o vlásek ze smrtelného ohrožení, jako by se znovu narodil.

V Bibli má ovšem obraz nového zrození hlubší smysl.

Hesla Jednoty bratrské nám doporučují pro tuto neděli ke čtení oddíl z 1. epištoly Petrovy. O této epištole se soudí, že její autor chtěl mimo jiné seznámit bývalé pohany s tím, co bude pro ně znamenat, dají-li se pokřtít. Bude to pro ně začátek nového života. Není tedy divu, že právě v tomto spisku se o novém narození mluví dokonce třikrát (1,3 a 23; 2,2). Ale i na jiných místech Nového zákona se setkáváme s tímto jinotajem (např. Mt 18,3; Ef 4,22-24; Žd 5,11-13 aj.). Zvlášť důtklivě působí Ježíšova slova v disputaci s židovským zákoníkem Nikodémem: *Nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.* (J 3,3)

Vnitřní znovuzrození je vázáno především na samého Krista. Před zcela krátkým časem jsme prožívali Velikonoce. Podle starého satisfakčního učení splatil Ježíš Kristus svou velikonoční obětí naše dluhy, naše hříchy, a to víc než dost (satis). Také 1. epištola Petrova vyjadřuje obdiv ke Kristovu jedinečnému vykupitelskému dílu, ale činí to chvalozpěvem: *Veleben buď Bůh a Otec našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději.* Díky Ježíši Kristu se tedy naše vyhlídky radikálně změnily.

Ale co my na to? Víra v Krista a jeho dílo by měla člověka zasáhnout a poznamenat. Apoštol Pavel napsal lapidárně: *Kdo je v Kristu, je nové stvoření.* (2 K 5,17) Co vůbec znamená být v někom nebo v něčem? Možná, že si vzpomeneme na často ležérně užívané anglické slůvko „in“. Být „in“ znamená být v něčem doma, vyznat se v tom, dobře se v tom orientovat. Žijeme v Kristu a z jeho zvěsti? To je přece otázka naší každodenní praxe! V Písmu svatém najdeme zcela konkrétní návody, jak to máme činit (Kol 3 i jinde). Opakem „in“ je ovšem život „out“, venku – asi jako když se míč dostane mimo hřiště. Takže pozor, ať se se svým křesťanstvím neocitneme v autu, mimo Krista!

Daniel Henych
bývalý farář ČCE
v Praze Dejvicích

Zacheův fíkovník v Jerichu - viz str. 3

Jediný zákon daný křesťanům ve světě

Zjišťujeme, že vedle kulturních institucí a cestovních kanceláří, které vidí svět veskrze pozitivně a chválí jej za všechny dobroty a krásy, je tu církev jako jediná, která před ním varuje, neboť v něm vidí démonské, satanské panství. Je zajímavé, že církev převzala toto vidění světa z Nového zákona. Starý zákon neužívá slovo svět téměř vůbec, nahrazuje je slovy „nebe a země“. Nový zákon užívá slova svět a rozumí mu jako padlému, od Boha vzdálenému, odcizenému. Do tohoto světa byl člověk postaven svým narozením a svou smrtí se „zařadil“ a podrobil se jejich zákonům a efemérní existenci. Nicméně tento člověk odvozuje svůj původ od Boha. Bůh jej stvořil a on zůstává závislý na Bohu.

Z Nového zákona jsou to zvláště dva apoštolové, Jan a Pavel, kteří užívají slova svět, a to převážně ve smyslu negativním. Z dobrého Božího stvoření zbývá moc málo: svět je to lidstvo, jehož hřích jej odcizil Bohu. „Být v Kristu“ je opak toho, v čem žije člověk, který opustil Boha: je „ve světě“. Kdo je v Kristu, unikl mocnostem světa. Křesťan je vyvolen zprostřed světa (J 15,19). Tím unikl i nepřátelství jež proti Bohu zvedlo, vyhlásilo celé lidstvo. Podobně, ale vyostřeněji to vyjádřil apoštol Pavel: „On nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného syna (Ko), v něm máme vykoupení a odpuštění hříchů. Víra je účast na Kristu. Je také vítězství, které přemohlo svět (1 J 5,4).

Nezáleží na tom, že věřící jsou ve světě, ten zlý, poražený, přemožený svět trvá dál jako byl před jejich obrácením k víře. Apoštol věří, že Kristus zvítězil nad světem, ale ví, že ze své víry nemůže získat jiný důkaz než jistotu, že „podoba tohoto světa pomíjí“ (1 K 7,31). Křesťané musí jako všichni lidé zemřít. Až do konce života musí poslouchat zákony vesmíru a nést na sobě jejich důsledky.

Dokončení na str. 2

Pramen radosti

Apoštol Pavel zve k radosti, která nepřestává. Volá k radosti, která nikdy nekončí. Tato radost je ovocem Ducha svatého, a jako taková není nijak závislá na vnějších okolnostech. Zůstává i ve strastech, dokonce je s křesťanem i ve vězení.

Na místě je teď prostá otázka: Co je to vlastně radost?

Dá se nějak blíže určit, popsat, vymezit či definovat? Známý švýcarský bohoslovec Karl Barth napsal kdysi výstižně: „Radost je nejprostší forma vděčnosti“. Je to její prvotní, jakási zárodečná podoba. A ta ještě není a nemusí být myšlenkově, rozumově zpracována a utříděna, ani oděna do přesného slovního hávu. Radost má totiž i svou důležitou citovou, emoční složku. Právě proto však není možné, ba je přímo nesmyslné, chtít i nějak vynucovat, předepisovat a naordinovávat. Vždyť zde jde o cosi ryze vnitřního a hlubokého, o neviditelné vyzařování.

Z radosti upřímné a otevřené – byť i dané jen něčím vnějším – toho právě teď moc není, stává se, že starosti ekonomického rázu zatlačují i v leckterých sborech kamsi do kouta a na vedlejší kolej otázky hlubší, duchovní.

Proto je plně na místě připomenout si ve složité situaci apoštolův výrok: „Radujte se v Pánu vždycky“ (Fil 4,4). O jakou radost však může i má jít? Pavlův výrok nevede a rozhodně nemíří do nějaké nepřirozené křeče. Neradí nám, abychom se i na pohřbu usmívali a pošetile argumentovali tím, že se přece máme stále radovat – a to i viditelně. Křesťan se nestydí za slzy, ani za projevy bolesti. Vnitřní radost, hluboce uložená a ukotvená, nemusí; a ani nemůže být patrná a zjevná v každé životní chvíli a situaci.

Apoštol vybízí vskutku naléhavě a nepřeslechnutelně: radujte se! Umí však i jasně říci, kdo dává radost, kdo ji vzbuzuje a probouzí. Umí povědět, kde je její základní zdroj. Nicméně – je třeba, aby nám byly otevřeny oči, abychom prohlédli a správně i zaostřeně viděli. Pavlovi nejde o ledasjakou radost. Proto ji i blíže vymezuje. Mluví o „radosti v Pánu“. K této radosti může ovšem vybízet jenom věřící. Ty, kdo už patří do těla Kristova, do křesťanské církve, do určitého společenství – a v něm i žijí, a sdílejí s ním nejen věci příjemné, ale i to, co působí zřetelné vrásky.

Pavel je v žaláři, a přesto se raduje. Není to zvláštní a podivné? Člověka je možné umlčet, případně i vsadit někam do nevlídného „chládku“. Radost, která ho naplňuje, a která jím proniká – však

Dokončení na str. 2

Aktualita: Národní pochod pro život a rodinu 2017

Hnutí pro život ČR zve na Národní pochod pro život a rodinu, který se bude konat v sobotu 22. dubna 2017 v Praze.

Program
10.00 - Pražský hrad, katedrála
mše za nenarozené děti, rodiče a lékaře
12.00 - Klárov - park před stanicí metra Malostranská
pořádný dlabanec pro všechny přihlášené, bezplatný pro rodiny s dětmi
Mantaban - jedinečná a soudržná hudební směs
Teátr Pavla Šmída - pro malé i velké
Centrum pro rodinu a sociální péči Ostrava - fotografická výstava
14.00 - Pochod centrem Prahy se závěrečným duchovním programem na Václavském náměstí
16.00 - Zakončení

Z církví doma i ve světě

Papež na Zelený čtvrtek umyl nohy mafiánům spolupracujícím se spravedlností

Liturgii, zahajující velikonoční triduum – tedy mši na památku večeře Páně na Zelený čtvrtek večer – sloužil papež František již potřetí v nápravném zařízení. Tentokrát zavítal do věznice v obci Paliano (okres Frosinone), která náleží do palestrinské diecéze a leží na jih od Říma, v srdci hornatého kraje Ciociaria (známého z Moraviovy Horalky).

Trest si zde odpykávají někdejší příslušníci italských mafiánských organizací (mafie, camorra, ndrangheta, sacra corona unita aj.), kteří se rozhodli spolupracovat při soudním vyšetřování. Podle údajů italského ministerstva spravedlnosti je to šedesát vězňů, převážně mužů, ze kterých čtyřicítka dochází na katechetická setkání a liturgii, slouženou vězeňským kaplanem, donem Luigim Paolettim. Podle něj vězni příznivě vnímají papežovu empatii a soucit s lidmi, kteří chybovali, ale mají odvahu k novému začátku. Po odpykání trestu totiž vycházejí z věznice jako lidé, jejichž totožnost není známa ani řediteli nápravného zařízení, čímž se zvyšuje naděje na jejich volný pobyt na svobodě a zejména na ochranu jejich rodin.

Obřady Zeleného čtvrtku z pochopitelných důvodů probíhaly v přísně soukromé formě a nepřenášel je Vatikánský rozhlas ani televize. Dodejme, že ihned po nástupu na Petrův stolec, v březnu roku 2013, papež František na Zelený čtvrtek umyl nohy vězňům z římské věznice pro mladistvé. O rok později se vydal mezi osoby se zdravotním postižením do jednoho z římských pečovatelských domů nadace Dona Gnocchiho. Předloni papež navštívil římské hlavní vězení Rebibbia, jehož ženská věznice je největší v Itálii a Evropě vůbec, a v loňském roce se vypravil mezi uprchlíky a žadatele o azyl.

podle RaVat

Luteráni věří, že dohoda o interkomuniu se blíží

Papežova účast na protestantských oslavách 500. výročí reformace v Lundu otevřela nové cesty na poli vzájemných vztahů – konstatuje předseda Světové luteránské federace biskup Munib Younan. Zdůrazňuje, že katolíci na celém světě po vzoru papeže Františka stále více spolupracují s protestanty.

Největším přelomem ve vzájemných vztazích je však, jak se domnívá, zahájení diskuse nad interkomuniem, tedy vzájemném sdílení stolu Páně. Církev vždy učila, že to není možné, protože luteráni nesdílejí katolickou víru v eucharistii a jejich pastoři nejsou kněžími ve svátostném smyslu, a tedy ani jejich liturgie není svátostná. Luteránský biskup Younan je nicméně přesvědčen, že za deset či nejdéle patnáct let se podaří dojít v této věci k dohodě.

„Před setkáním v Lundu nebylo možné o interkomuniu vůbec mluvit. Nyní je tomu jinak. Na tiskové konferenci v Malmö kardinál Kurt Koch řekl, že je musíme považovat za otázku, o níž se dá diskutovat. A to je velmi důležité. Na příštím setkání Světové luteránské federace a Papežské rady pro jednotu křesťanů budeme hovořit o eklesiologii, duchovní službě a eucharistii. Jsou to tři otázky, v nichž se neshodujeme. Dnes ovšem ekumenismus už nespočívá výlučně na teologickém dialogu, ale také na vzájemné důvěře a přátelství. A právě díky této důvěře a přátelství, díky otevřenosti a síle, která vyplývá ze setkání v Lundu, věřím, že za deset, maximálně patnáct let, dojdeme v této věci k dohodě. Během deseti let naše společná smíšená komise vypracuje dohodu stvrzující, že se naše dvě církve navzájem uznávají. Věřím, že to bude požehnáním“ – řekl Vatikánskému rozhlasu předseda Světové luteránské federace.

www.krestandnes.cz

Pramen radosti

Dokončení ze str. 1

nelze umlčet, tu nejde udusit. Jak to? Není a nepochází z nás. Není proto závislá na jedincově osobním rozpoložení, ani na momentálním postavení.

Když si plně uvědomíme, odkud Pavel píše, nabývají i jeho slova na věrohodnosti a závažnosti. Radost se má osvědčit právě v dobách všelijakého protivenství a potíží. Radost v Pánu se liší od radostí z vnějšího, pozemského štěstí a rozmanitých lidských úspěchů – až již jde o kariéru ve společnosti, ve vědních oborech či o sportovní vavříny.

Křesťansky zakotvená radost nespočívá v proměnlivé lidské náladě, ani v rozmanitých nevšedních zážitcích a mimořádných prožitcích. Hlubokou a trvalou radost zakládají Boží činy, Boží dílo, Boží zájem a aktivita. Ta slavná a nesamozřejmá skutečnost, že se k nám Bůh v Kristu Ježíši sklání, a to právě v naší lidské slabosti a křehkosti, v našem mnohém lidském selhávání a troskotání. Pevná je jedině ta radost, která kotví v Božím záchranném, spásném díle. Ta doprovází křesťana vítězstvími i porážkami, výsluním i mlhou a temnotou. Tuto radost, radost v Pánu, radost ze společenství s Kristem, nemůže zmařit nic vnějšího. Vrcholem radosti je být s tebou, Hospodine“, vyznává i starozákonní žalmista.

Zejména list Filipským dýchá jakousi zvláštní, snad až i nakažlivou radostí. Tou radostí, která žije už teď – byť i uprostřed nesnází a každodenních všedních problémů – ze zaslíbené Boží budoucnosti. Radostí, která má před sebou nadmíru slavný cíl. Vždyť přítomná radost je předjímkou a odrazem té poslední, konečné eschatologické radosti v nebesích, v Božím království. Kdo má svou budoucnost v Pánu, kdo v něm skládá své doufání, ten má jistě důvod k radosti. A to i v slzách, zmatcích i nejistotách přítomného věku.

Jaroslav Nečas

Jediný zákon daný křesťanům ve světě

Dokončení ze str. 1

Tím jsme se dostali k důležitému poznání: křesťané nemohou posvětit svět, nemohou učinit z lidí svaté. To je naopak jejich úkol, aby byli v temném světě, mezi zlými lidmi jako světla, nebo jako ovce mezi vlky. Tak ostatně je posílá jejich Pán, výslovně do nepřátelského světa a jako ovce mezi vlky (Mt 10,16). Tam mají svítit svými dobrými skutky tak, aby je lidé viděli a chválili Otce, který je v nebesích. K tomu dostali jasné upozornění: “Nemilujte svět ani to, co je ve světě (1 J 2,15) a nepřizpůsobujte se“. Je to oprávněné varování, protože celý svět je pod mocí zlého (1J 5,19). Ale také je pravda, že všechna satanská moc byla poražena na kříži. V listu ke Koloským se o tom vítězství čtenář Písma doví a zaraduje se: „Kristus vítěz vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství“ (Ko 2,14,15).

To se ovšem nestalo před očima světa, ale v tom světě, který je zjevný jen víře a zjeví se všem očím až na konec, při Kristově slavném příchodu. Do té doby jsou ty mocnosti a síly v našem světě ustavičně při díle. Proto je třeba se tohoto nepřátelského světa bát a chránit se před ním.

Teď se ozve otázka, jak se má křesťan v tomto nepřátelském světě chovat. Je to otázka, jež se ptá po křesťanské praxi v tomto světě. Tváří v tvář světu rozvažuji, s čím se jako věřící v Ježíše Krista představím světu, lidem, s nimiž se setkám. Nejpříhodnější se mi jeví přátelství neboli láska. Vzpomněl jsem si, že Bůh miluje svět a že mu dal svého Syna, aby nikdo nemusel zahynout. Jen se ptám, zda najdu způsob, jak svému sousedovi prokáži lásku. Proto nám Pán přikázal, abychom se cvičili v lásce mezi sebou. Potom lidé poznají, že jsme Ježíšovi učedníci, když se máme tak rádi mezi sebou. Připomněl to i apoštol Pavel v listu Galatským 5,6: „rozhodující je víra, která se uplatňuje láskou“. Nebudete vodit lásku za ručičku, ona sama nejlépe zná své cestičky k lidským srdcím.

Josef Veselý

Janovo evangelium 21,4a

„Když začalo svítat, stál Ježíš na břehu…“

Ježíšovo zjevení u Tiberiadského jezera je příběhem setkání se vzkříšeným Pánem uprostřed každodenních zápasů života! Učedníci byli soustředěni na svou práci, která je spojovala a která byla nezbytná k obživě rodin. Chtěli zapomenout na to, co se před nedávnem stalo. Ježíš jim sice dříve pověděl: “Učiním z vás rybáře lidí“ (Mt 4,19), jenže po jeho smrti se všechno změnilo. Oni se museli nějak živit! A prací chtěli zapomenout. Sice slyšeli od žen, že Ježíš žije, ale oni si o tom mysleli své. Chtěli být stále se svým Mistrem, v jeho blízkosti, protože jim bylo spolu dobře, ale teď bylo všechno pryč! Přepadla je marnost a beznaděj.

Trápení, beznaděje a marnost přepadá i dnes mnohé z nás. Máme někdy pocit, že všechno naše snažení i počínání je zbytečné. Jsme z mnohých věcí i událostí kolem sebe často zklamáni a upadáme do beznaděje. Někteří lidé to řeší po svém, drogami, alkoholem, nezřízeným životem, a říkají si, že to všechno nemá smysl, proč se ještě namáhat?! Nic se z našich představ stejně neuskuteční, tak proč máme ještě na sobě pracovat, když upadáme do stejných chyb! Pocit marnosti nás okrádá o energii, kterou potřebujeme k životu, a často nás zraňuje. Zbytečnost je zkušenost, o které mluví Písmo na mnoha místech. Například Job si stěžoval na začátku zkoušek a trápení, že se nadarmo namáhal a útěcha těch, kteří byli kolem něho, vyzněla naprázdno. (Jb 9,29) Prosebník ze Žalmu učinil podobnou zkušenost a volal, že si zbytečně zachovával ryzí srdce a všechno jeho kroužení okolo Boží vůle bylo zbytečné. (Ž 73,13) Zoufalý žalmista dokonce říká, že se rouhačům stejně vede lépe, tak proč by se měl plahočit po všechny dny, když je všechno marné. Všechny velké řeči, všechny slavné činy se rozplynou stejně v nicotě: „Každý žitím putuje jako přelud, hluku nadělá ten vánek pouhý!“ (Ž 39,7)

Z marnosti našeho činění a konání nás nikdo z lidí nevysvobodí, ani když budeme jako učedníci, kteří tak ochotně následovali Petra a doufali, že by jim mohl ukázat cestu k úspěšnému a radostnějšímu životu. Jenže jen s počátečním nadšením se toho mnoho nepodaří. Snad jen na chvíli. Když Petr učedníkům řekl, že jde lovit ryby, odpověděli mu s nadšením: “I my půjdeme s tebou!“ (J 21,3) Mnoho lidí dnes naslouchá kde komu. I ti učedníci se chovali podobně. Fascinováni tím, co z Petra vyzařovalo, nastoupili do loďky v naději, že od téhle chvíle už bude všechno zase dobré. Jenže museli na vlastní kůži poznat, že jejich lidské snažení bylo marné. „Té noci však nic neulovili!“ (J 21,3) Skrze tmu nic neviděli, navíc v jejich srdci bylo temno a převládal pocit zbytečnosti. Loďka je vezla ještě hlouběji do noci. A potom se najednou stalo něco zvláštního! „Když začalo svítat, stál Ježíš na břehu!“ (J 21,4a) Do šedivého rána vší jejich marnosti a bezútěšnosti vstoupil Ježíš. Kdo se v noci trápí marností všeho svého snažení, touží po lepším ránu. Jenže ne každé ráno přinese úlevu. Existují také šedivá a bezútěšná rána, kdy se nám vůbec nechce vstát, protože nevidíme smysl prožití nového dne.

Na břehu toho rána stál Ježíš! Učedníci byli ještě ve své loďce, ve světě marnosti, nevědomí a svých snů, a náhle Ježíš vstoupil z jiného světa do jejich života. Učedníci ho zpočátku nepoznali, ale on s nimi navázal kontakt. Zeptal se jich: “Děti, nemáte něco k jídlu?“ Nazývá je tak, protože ještě nic nechápou a ničemu nerozumí.

I když to byli zkušení rybáři, nechápali, na čem v jejich životě opravdu záleží. Proto jim Ježíš ukazuje cestu. Bere je do své školy a oni v ní postupně začínají rozumět, že ta jejich lidská námaha je zbytečná, že se pachtí a namáhají pro nic! A aby byl jejich život skutečně plnohodnotný a měl hluboký smysl, potřebují jít jinou cestou. Ovšem na ni mohou vstoupit jen tehdy, když v pokoře připustí, že jsou skutečně dětmi. Když jde o něco opravdu podstatného a velikého, že jsou jejich schopnosti k ničemu. Tak se s nimi Ježíš potkává. Ne proto, aby je posílil v jejich marnosti a beznaději, ale aby nalezli smysl a obsah svého života!

Mnohá setkání mají na nás v našich životech hluboký vliv. Někdy dokonce mohou změnit směr a povahu života. Proto není jedno, koho v životě potkáme, anebo kdo se s námi potká. Příkladů máme v Písmu dost. Líčí např. těžce sevřeného Jákoba v totální beznaději. Rozladěn, odchází od svého strýce Lábana a touží po usmíření se svým bratrem Ezauem. Jenže neví, jak na to a netuší, jak to všechno v jeho životě dopadne. A pak čteme, že „Jákob šel cestou svou. Tu se s nimi srazili Boží poslové. Jakmile je Jákob spatřil, zvolal: To je tábor Boží!“ Kraličtí překládají „Vojsko Boží jest toto!“ (Gn 32,1-2).

Saul, krutý nepřítel prvních následovníků Ježíšových, byl proměněn v jiného muže u Damašku v Pavla. Potom se potkal s Ananiášem, který mu řekl: “Saule, můj bratře, posílá mě k tobě Pán – ten Ježíš, který se ti zjevil na tvé cestě; chce, abys opět viděl a byl naplněn Duchem svatým!“ (Sk 9,17)

Nepotkali jste se také s lidmi, kteří byli pro vás požehnáním? Jenže to nejkrásnější, co nás může v životě potkat, je setkání s Pánem Ježíšem Kristem! „Když začalo svítat, stál Ježíš na břehu!“ Setkání s Kristem znamená prohlédnutí, setkání se s životem, s pravdou a s radostí!

Ještě dříve, než se Ježíš potkal s učedníky, oslovil ženy, které byly nesmírně smutné a sevřené beznadějí. Žádná lidská slova nepomohla Marii Magdaléně, ani druhé Marii k tomu, aby odvalila kámen z jejich srdcí. Pomohlo až Ježíšovo slovo: “Buďte pozdraveny!“ Ty ženy najednou padly k jeho nohám a klaněly se mu! A najednou bylo všechno jiné! (Mt 28,9)

Něco podobného se nyní stalo těm sedmi učedníkům. Jan, miláček Páně, ho poznává a říká Petrovi: “To je Pán!“ (J 21,7) A v tu chvíli se jejich život úplně změnil. Ne, že by ho měli snadnější nebo bez problémů. Samozřejmě, že přicházela mnohá trápení, bolesti a pronásledování pro evangelium, pro živého a drahého Mistra. Jenže oni by ho za nic na světě nevyměnili! Od této chvíle byl pro ně život poznamenaný tímto setkáním s Ježíšem, s tím, který je zformoval do podoby Božích dětí, a kteří potom už do konce života vyznávali, že už nejsou sami svoji, ale že patří svému Pánu a Spasiteli!

Prožíváš také ve svém životě marnost a pocit, že všechno co děláš, ať jdeš jakoukoliv cestou, že to nemá smysl, nebo že je všechno zbytečné? Možná, že sis dával mnohou práci se svými dětmi, a ony jdou jinam, jinou cestou, a ty máš pocit, že bloudí? Máš pocit, že tvoje práce je marná, nevidíš v ní smysl, ani nevede k úspěchu a uspokojení? Marně se snažíš být jiným, stále se jen vracíš zpátky v bludném kruhu? Zastav se ve své zbytečnosti u Ježíšových slov: “Děti, nemáte něco k jídlu?“ (J 21,5) Nemáš a nenalézáš smysl svého života? Nemáš nic, co by tě skutečně těšilo a co by tě uspokojovalo? Ježíš stojí na břehu tvého šedivého rána a oslovuje právě tebe. Volá tě tvým jménem, aby právě tvůj život nebyl marný, aby nesměřoval do prázdna, ale byl zdravý a plný, vyplněný Boží blízkostí, Boží láskou, Božím odpuštěním, Boží péčí a milostí. Pán Ježíš stojí na břehu tvého šedivého života a volá tě: Pojď za mnou! Já ti dám odpočinutí a vložím pokoj do tvého srdce a vyplním ho radostí! Jak mu odpovíš?

Pavel Rybín

Bedřich Smetana

2. 3. 1824 - 12. 5. 1884

Konečně se sládek dočkal

Když František Smetana napsal do rodinné bible, že „V Litomyšli dne 2. Märtzi 1824 outery 10 hodin narodil se synáček“, byl přesvědčen, že má dědice, který půjde v jeho stopách a jednou jako zkušený sládek bude hospodařit v zámeckém pivovaru; zápis v bibli ještě doplnil „….dáno jméno Friedrich.“
A že se tento Bedříšek (doma mu říkali Francínek) nakonec po strastiplné životní pouti s tragickým koncem stane jedním z velikánů v dějinách české hudby, milovaný a uctívaný věrnými posluchači. To byl vskutku zázrak!
O Mozartovi se mnozí odborníci bez rozpaků vyjadřují jako o jedinečném zázraku a já jsem přesvědčen, že toto více než čestné dějinné poslání, povýšení mezi nesmrtelné, může být také základním znakem a ozdobou celoživotního díla Bedřicha Smetany

Je to také dar pro mě?

Smetanova hudba je DAR všem Čechům, celému národu i čtenářům Kostnických jisker a snad i na mě Francínek myslel. Je to dar neocenitelný, fantastický, prostě nádherný.
Smetana tvořil své opery, symfonické básně, komorní hudbu, mužské a ženské pěvecké sbory, předehry, kadryly (Quadrilles – čtverylky), valčíky, polky (Louisina, Jiřinková, Velká), a další lyrické a bravurní skladby – tak to rozlišuje akademik Zdeněk Nejedlý, fantasie a písně.
Z mnoha árií Prodané nevěsty, nejslavnější opery Bedřicha Smetany, se staly nezapomenutelné evergreeny a při jejich poslechu dochází k okysličování nejvzácnější tekutiny v našem těle.
A kdykoli orchestr začne hrát slavnou předehru, jde o nevídanou větrnou smršť. Vždycky mi běhá mráz po zádech a bojím se, že ta bouře smyčců skončí nějakým karambolem; někomu spadnou brýle, nebo noty, praskne struna a tak se ptám, dostanou se všichni ti šílení houslisté, violisté, flétnisté a další hráči nakonec k cíli? Ale snad to nakonec všechno dobře dopadne, hraje se přece předehra k opeře Bedřicha Smetany a to je mimořádná událost!
A co ta slavná, přeslavná Má vlast? Cestujeme po krásné zemi, tancujeme polky a valčíky, opakujeme si dějiny, zavítáme mezi husity a dvě poslední básně Tábor a Blaník nám připomenou hrdinství věrných a statečných. Ten Bedřich to ale uměl!! Smetanovu Vltavu si zamiloval můj už dávno zemřelý přítel, evangelický farář a svou lásku k tomuto skladateli a jeho dílu vyzpíval v krásné básni, kterou si můžete recitovat při poslechu CD.

Co jsem nevěděl

Podrobnosti ze života Bedřicha Smetany napsal historik a muzikolog Zdeněk Nejedlý. Jeho dílo v sedmi svazcích vydalo před mnoha lety nakladatelství Orbis. Čtenář musí být velice trpělivý, zvědavý a s dobrým zrakem.
Krásný a vtipný životaběh napsal spisovatel Zdeněk Mahler. Vyšel v nakladatelství Slávky Kopecké pod názvem Nekamenujte proroky v roce 2013. Je to krásná kniha se zajímavými informacemi, které naše paměť už neregistruje. „Smetana byl převezen do pražského blázince u Kateřinek do oddělení pro nebezpečné chovance a v cele 172 trávil svoje poslední dny. V pondělí 12. května 1884 Bedřich Smetana skonal.“
A ještě několik čísel o slavném geniovi: *„Postava špatně živená, pokožka sinalá… lebka 18 cm dlouhá, 14 cm široká, váha mozku 1250 gramů. Mezi narozením a skonem proběhlo 21987 dní, stačil zkomponovat 1900 stran operních partitur, jeho orchestrální dílo přesáhlo 1100 stran, dovršil půl 8mého sta skladeb klavírních, komorních a vokálních. Otřesnost osobní katastrofy přidala jeho dílu dimenzi: není to jenom hudba, byl to v pravdě heroický akt“* (Z. Mahler).
Velikost Bedřicha Smetany podtrhne ještě zdravice z díla Dějiny opery Národního divadla:
Vůdčímu a strážnému geniu národního divadla Bedřichu Smetanovi budovateli, udržovateli i posvětiteli českého umění po všechny časy, za dob šťastných i nejtrudnějších novému a novému vždy vítězi (Z.Nejedlý).

Zdeněk Škrabal

Reakce čtenářů

Jericho

Vážená redakce,
tento e-mail Vám píšu s velkými rozpaky. Uvědomuji si, že jeho obsah je nekonformní a může být pro někoho nestravitelný. Mám obavy, že právě proto bude redakcí preventivně odmítnut, aby byla chráněna dětinská víra běžných čtenářů ET. Ale není dětinskost předstupněm dospělosti: "Dokud jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě, když jsem se stal mužem, překonal jsem to, co je dětinské" (1 K 13,11). Opravdu překonal ?
V ET-KJ 3/2017 mne stejně jako jiné čtenáře zaujal článek "Jak učit Jericho". V hlavě mi stále zvoní větička "Nelžeme dětem". Bude však čtenářům přijatelná moje stejně provokativní otázka Jak učit Mojžíše? a Jak učit hebrejštinu a hebrejské písmo? A co takhle nelhat sami sobě ?
Abych svým dětem a vnoučatům nelhal o evangeliu, vědí už ode mne že "není pod nebem jiného jména zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni"(Sk 4,12) a také, že "máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí" (1 Ko 15,19). Teprve přijmou-li tuto víru nejen mé, ale jakékoliv děti nikoliv jako nějakou lidskou hypotézu, ale jako dar od Pána Boha, mohu si být jist, "že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu, nedokáže ty naše děti odloučit od lásky Boží... (Ř 8,38). Je-li evangelium evangeliem, nemůže být vyprázdněno našimi pochybnými spekulacemi o tom, co je evangelium (Ga 1,6-9).
Takže proč by nás měl uvádět do rozpaků ten biblický příběh o Jerichu? Proč si tak houževnatě přejeme, aby ta skupinka osvobozených otroků surově vyvraždila obyvatele toho města, jež při jejich průchodu kolem bylo už staletí v troskách? Nevypovídá takové pojetí fundamentalismu něco spíš o nás? Proč tak bez zájmu lhostejně pomíjíme mnohem závažnější a neoddiskutovatelnější historický fakt, že kolem trosek toho Jericha procházel nárůdek osvobozených otroků do země, jež jim byla zaslíbena Božím požehnáním? A že už před třemi tisíci lety dostali požehnání a předpověď, že hlavní město jejich země bude v centru pozornosti všech národů světa? Kterému jinému hlavnímu městu se přihodilo totéž? Ta pozornost světa k nim nebude vždycky laskavá. Otevřete-li si Nehemiáše 3, 33-35 a 4,1.2, najdete v Bibli už před třemi tisíci lety zapsanou předlohu ke všem těm stížnostem, jimiž dnešní potomci tehdejších Arabů neúnavně zásobují OSN. Kdo navštíví dnešní Jeruzalém dnes, uvidí stejné prostředí, jaké bylo před třemi tisíci lety (Nehemiáš 4,12-24). Dodnes stavitelé Jeruzaléma musí v jedné ruce držet zednickou lžíci a ve druhé zbraň. Tak se text Bible věrohodně promítá do dnešní doby. Není to dostatečný a mnohem důležitější důkaz věrohodnosti textu Bible, i když o nelichotí naší duchovní sentimentální fantazii?

Dokončení na str. 4

Ladislav Zejfart: Vltava

1.
Ve klíně Šumavy
pramének Vltavy
zurčivý, bublavý,
s hvozdy si vypráví.
Ze skály vyskočí,
radostně poskočí,
v kole se zatočí,
po stráni spěchá.
Hluboké lesy a modravé pomněnky
břehy tu vroubí a střeží,
potůček svírají jak náruč maměnky
a on jen běží a běží.
Teď potkal bratříčka. Poběží spolu?
Chvíli se vadí, však vkrátku se smíří,
s rybkami tančí, v peřejích víří,
kamením hopkují vesele dolů.
Šumava šumí a zpívá a hučí,
mohutnou písní tou hvozdy se chvějí,
o recích statečných píseň svou zvučí,
o strážcích vlasti, jichž kosti již tlejí.
Jak vlny, když v moři se vzdouvají,
tak hory se k nebesům zdvihají
a tajemnou mluvou svou Vltavu volají:
„Vltavo, pozdravuj národ svůj drahý,
pozdravuj Vyšehrad s věžemi Prahy,
pozdravuj vísky a jejich lid,
dej jim svou lásku a dej jim svůj klid!“
Vltava mohutní, plyne a plyne,
Šumava naposled v pozdrav ji kyne.

2.
Do strání do polí
Vltava zpívá,
do úzkých údolí
proudy své vrývá,
zelení lesů
se prodírá v dál,
ve vůni vřesů,
okolo skal.
Tu z lesních tišin jak střela hbitá
zvuk lesních rohů letí nad krajinu,
a letí, stoupá, chvěje se a kmitá
a s výšin padá lehce na hladinu.
A znovu vzlétá, vždy blíž a blíž,
až náhle v houští podle vod
jak blesk se mihne štvaná laň
a prchá s větrem o závod.
A lovců sbor ji v patách stíhá,
již ostrý šíp se vzduchem míhá -
laň zasažena k zemi klesá.
Sbor lovců nad kořistí plesá
a Vltavěnku svírá žal -
však plyne dál a plyne dál.

3.
Sníš či bdíš? -
to česká kapela
kdes hraje pěkně zvesela -
Svatba tu je, hola hej,
kde jsi kdo, sem pospíchej!
Hudba hraje bez přestání,
že to je až k udýchání.
Polka svižná jako proutí,
rozveselí, nezarmoutí,
žertovná a laškovná je,
s každou žilkou v těle hraje,
srdce při ní poskočí,
slzy vstoupí do očí
každý, kdo jen trochu může,
do kola si vyskočí.
Ženich točí nevěstinku,
pantáta zas paňmaminku,
basa bručí, chasa výská,
hola hej, hola hej,
vše se dává v pestrý rej.
I v té Vltavěnce naší
srdíčko se plaší -
však musí dál, vždyť do kraje
se závoj noci snáší.

4.
A luna přes obláček zašlý
svým stříbrem z jíní zemi krášlí
a stříbrem tónů víly láká.
Jak mlžná pára nad jezerem,
když rozvlaje ji lehký vánek,
tu tančí žínky bledým šerem
a zahánějí denní spánek.
Jak tichý sen se lehce vznáší,
když na paprscích luny plynou,
hned vzhůru k hvězdám, hned se snáší
v třpytné vlnky nad hladinou.
A Vltavěnka tichá, snivá
vílám v tanec sladce zpívá
a plyne dál a plyne dál.
A náhle ve vší mohutnosti,
jak mocná závan minulosti,
tak, s nebetyčných skal,
se do krajiny rozevlál
dech starých českých hradů.
A jejich stářím sešlou tvář
jen luny bledá jasní zář
a každou věž a každý kout
jak kdyby chtěla obejmout.

5.
V tu chvíli záře pohasíná,
však místo ní se rodí jiná -
to nad vrcholy hradů, skal,
nový den zas zlatem vzplál.
Rozjásal se den, rozjásal se kraj
slunko teple shlíží na ten boží ráj,
každý jeho úsměv v dobrou zem se ztrácí,
která jako lásku národu jej vrací.
Vltava lásku tu do hrudi skrývá,
láskou tou mohutní, sílí a roste,
nese ji národu do duše prosté,
do duše lidu ji hluboce vrývá:
„Svorný buď, národe, věrný a statečný,
celistvým, proudem buď, chceš-li být bezpečný!“

6.
Však slyš, co hučí tak zlověstně v dáli,
že chvěje se země, že chvějí se skály?
Jakoby mohutné Vltavy tělo
v tisíc se drobných roztříštit mělo -
zrádné se balvany ve vodách skrývají,
v divokém běsnění vlny se zmítají,
do skalisk bijí a ječí a sténají –
Jak vichřice ničivá, lítá,
když divoce oceán zmítá,
tak Vltavu drásá šílení běsů,
až umdlévá náporem hrůzy a děsu,
však znovu se vzchopí a vřavou se prodírá -
jen slaboch se vzdává a zbaběle umírá.
Podlehneš, Vltavo? Zvítězíš? – „Odolám!!“

7.
Utichá běsnění, vřava zas umírá,
Vltava z mrákot se k vědomí probírá,
vítězstvím zcelena roste a sílí,
v živelném nadšení dere se k cíli.
„Vlasti má, lide můj, slyšíš můj hlas?
Nezoufej, nelekej a důvěřuj zas!
Jako dnes k tobě i k předkům jsem mluvila,
s tebou jsem slávu i bídu tvou prožila,
s tebou chci jít, kam vede tě Bůh.
Nezhyneš, národe, nezhyneš, neskonáš,
s pomocí Boží vše hrdinně překonáš!!“

8.
A Vyšehradu pevná skála,
kde Libuše kdys s předky stála,
ozvěnou jí slova vrací. –
Ty, skálo, buď nám vzorem síly,
již žádné bouře nerozbily
a která jako symbol věčný
ve vesmír vzhlížíš nekonečný
a čelem hvězd se dotýkáš!
A Vltava se k skále vine,
vždy těsněji se přimyká
a plyne dál,
kde Praha se stem štíhlých věží
jí pevné břehy pevně střeží.
Ubíhá Vltava, ztrácí se v dál,
každičká vlnka je modlitbou,
vroucí a tichounkou modlitbou,
aby Bůh národ náš zachoval.
A plyne dál a mizí v dál.

Polibek Boží lásky

Píseň písní 1

Nejkrásnější píseň ze všech asi tisíce písní Šalomounových je připisována zbožnému, moudrému a slavnému izraelskému králi Šalomounovi, jehož jméno v překladu zní „pokojný“. V Písni písní jde tedy o vzkaz Pokojného krále. A hned první slova překvapí: „Ó by mne políbil …“ Tak nezačíná ani jedna kniha Písma. Žádné suché vypočítávání dějů či osob, ale hned od prvního slůvka je tu plno touhy. První církev tomu už od 1. st. n. l. rozuměla tak, že v obraze milého a milé viděla vztah Hospodina k Izraeli a Pána Ježíše Krista k církvi. A proto také tuto knihu roku 90 n. l. na synodu v Jamnii přijala mezi kanonické starozákonní spisy. Starozákonní člověk polibkem jakoby druhému dával pít vlastní duši. Tak vyjadřoval svou upřímnost. V úvodním obraze se přesně takto spojují milý s milou v jedinou duši. Obraz touhy tedy předznamenává tuto Píseň. Ta však předpokládá opětování také z druhé strany. Často se ptám, zda nás volá touha po Bohu a po Kristu do obecenství našich sborů, k modlitbám, k životu víry a z víry, ve kterém se rozhoduje o naší záchraně a o Božím odpuštění, nebo zda jsme všechno podstatné přikryli nánosy svých představ? Nebe by se radovalo, kdybychom do svých obecenství chodili v toužebném očekávání a s přáním, aby nás Kristova láska políbila, dotkla se nás a vlila do našich žil novou radost, sílu, občerstvení i tolik potřebnou Boží milost a odpuštění!

pokračování příště

Pavel Rybín

Sbor církve bratrské Praha 5, Vrázova 4
pořádá už 7. ročník jarních setkání pro veřejnost.

Jedná se o tři moderované diskusní večery se zajímavými osobnostmi, letos na téma „Křesťanská víra a současný svět“. Vždy ve čtvrtek v 18.30 h.

Téma třetího večera 27. dubna: **„Stesk, samota a prázdnota. Co s tím?“** – *Významně se prodlužuje lidský věk a materiálně se celkově máme dobře jako možná nikdy předtím. Obojí přináší významně více volného času a určitého druhu samoty, zejména po ukončení aktivního zaměstnání. Co s tím? Je dost možností, jak čas smysluplně využívat, nebo je spíše jen nějak „zabíjen“? V současnosti to začíná být velký problém seniorů – mohou zde pomoci církve a jak*?

Hosty večera budou:

MUDr. Karel Dlask – *lékař v Hospicu sv. Štěpána v Litoměřicích a soudní znalec ve specializaci dětské resuscitační péče.*

Prof. Jan Sokol, Ph.D., CSc. – *filosof, pedagog, překladatel a publicista, signatář Charty 77. Přednáší především filosofii, antropologii, zabývá se i etikou, evropskými dějinami apod. Jako aktivní věřící křesťan pracoval i na ekumenickém překladu Bible.*

Mgr. Jan Valeš, Th.D. – *kazatel CB, ředitel Evangelického teologického semináře v Praze. Studium na ETF UK zakončil doktorátem. Pracoval také jako sociální asistent, pedagog volného času.*

Kontakt: tel.: 257 319 839, e-mail: smichov@cb.cz, web: www.cb.cz/praha5.
Spojení: Metro B – stanice Anděl, tramvaj – stanice Zborovská

Reakce čtenářů

Dokončení ze str. 3

K 21. století a tedy i k nám promlouvají nejen dějiny archeologie, ale i dějiny etnografie a dějiny lingvistiky. Ač tyto vědy nejsou Božím slovem, nejsou prolhané, nemáme důvod jim nevěřit. Takže když se od prof. Biče z jeho "Dějin Starého zákona" dozvíme, že hebrejština, kterou je psána Bible, se jako jazyk konzolidovala tepve čtyři století po příchodu přišelců do zaslíbené země smísením jejich jazyka s jazykem původních obyvatel, musíme se smířit s tím, že Mojžíš nemohl mluvit jazykem, který ještě neexistoval, tedy hebrejsky. A nemohl psát kvadratickým písmem, které vynalezli až Féničané asi 100 let před odvlečením Židů do babylonského zajetí.

Někdy v 8. století před n. l. nechal izraelský král Ezechiáš vykopat vodovod do Jeruzaléma. (2 Kr 20,20) Král nechal kopat vodovod ze dvou stran. V místě, kde se oba kopající týmy setkaly, vysekaly do skály zápis o této události, informačně mnohem bohatší než ten biblický záznam. To, co se nevešlo do Bible, vešlo se na skálu. (viz: www.Bible, tunel Krále Ezechiáše.cz) A tento nápis prokazatelně pocházející z 8. století před n. l. není ještě psán kvadratickým písmem dnešního Tenachu. V té době se kvadratické písmo teprve začínalo kdesi u Féničanů rodit. A ještě dlouho trvalo, než se stalo vlastnictvím židovských zajatců v Babyloně, aby jím zapsali Písmo.

Ten dodnes nepočetný nárůdek, ať chceme nebo nechceme, se stal požehnáním pro všechny obyvatele světa. Kromě toho, že byli vyvoleni, aby dali lidstvu Bibli a s Biblí i Mesiáše, který jiný podobný národ dal světu 120 nositelů Nobelových cen a tisíce vynikajících spisovatelů, filosofů, učitelů, lékařů, politiků? Nikdo není víc slepý než ten, kdo to odmítá vidět. Stejně jako je pro mne záhadou moje vlastní víra v Mesiáše Ježíše, je mi záhadou i vznik houževnatého křesťanského antisemitismu. Poradí mi někdo ?

Miroslav Šlechta, Pardubice

„Křesťanství si příliš často měnilo učení života, chartu synů Božích, jíž je Kázání na hoře, v morálku složenou ze samých předpisů a zákazů, která se velmi podobá onomu farizejství, kterému metal Ježíš do tváře své ‚Běda vám!“

Adolf Kajpr
(1902 – 1959)
český novinář a římskokatolický duchovní

Představujeme Husův sbor Čechů a Slováků v Curychu

Snad jste o tomto sboru něco málo slyšeli, ale zcela jistě jste slyšeli o humanistovi, pedagogovi a kazateli Přemyslu Pitterovi a o jeho rozsáhlé činnosti v Čechách. Známá je i jeho práce v německém táboře „Valka“. Avšak méně známé je jeho působení ve Švýcarsku. Od začátku se snažil navázat kontakty s domovem, věnoval se literární činnosti a v polovině šedesátých let sledoval s radostí politické uvolňování. Nastalo zklamání. Po okupaci Československa a po přílivu uprchlíků v roce 1968 zakládá Přemysl Pitter v Curychu ekumenický Husův sbor a to především pro stoupence české a slovenské reformace, kteří mají zájem prohlubovat duchovní život na základě evangelia Ježíše Krista.

Tento sbor, i když v malém počtu, po 48 letech ještě žije. Jako dlouholetá předsedkyně předávám tuto funkci mladšímu kolegovi, faráři Jiřímu Přečkovi a při této příležitosti se trochu ohlížím do minulosti.

Zabývala jsem se historií sboru, listovala v našich kronikách, sledovala události, které jsme prožili a kterých bylo skutečně mnoho.

Chybí mi slova chvály a obdivu pro ty, kteří nesli tíhu začátku.

Není už mezi námi mnoho těch, kteří prožili počáteční údobí. A nebylo jistě snadné. Ale zakladatel sboru Přemysl Pitter společně s Olgou Fierzovou a jistě i s dalšími, mnou nejmenovanými, neúnavně pracovali na stabilizaci, na Stanovách sboru a zůstávali duchovními rádci až do posledního svého dechu. Ve sboru měl být uplatněn Ježíšův požadavek pomoci a milosrdné lásky ke všem lidem.

V počátečním období stál na kazatelně většinou Přemysl Pitter sám, poté zval ke kázání faráře, kteří se hlásili k reformaci z různých končin Švýcarska. Přijížděla jsem na pozvání br. Přemysla z francouzské části z Fribourgu, kde jsme bydleli, poté ze Sursee, nežli jsme se v roce 1974 přistěhovali do Curychu. S bratřími a sestrami jsme prožívali radostná modlitební shromáždění, na která jsem se vždy těšila, byla mi velikou pomocí a posilou.

Přemysl Pitter ustanovil i druhou kazatelskou stanici a to v Bernu, které se ujal farář dr. Štěpán Pavlinec. Vznikla i sobotní česká doplňovací škola v Curychu, kterou vedli učitelé Vali Machulková a manželé Marie a Karel Mařasovi. Na vedení školy se podílel také Jaroslav Job, který byl za komunismu vězněn v těžkém žaláři.

Prvním předsedou Správního výboru byl jmenován bratr, který je dodnes činný u nás jako pokladník, br. Titus Zelený. Ten vykonával tuto funkci od roku 1970 do roku 1976. Jeho nástupcem se stal prof. Josef Balcar, který už po dvou letech se ze zdravotních důvodů této činnosti vzdal.

Vedením sboru jsem byla pověřena v roce 1978; přijala jsem tuto funkci s bázní a třesením. Ale měla jsem velmi dobré rádce a spolupracovníky, kteří mi byli v každé době nápomocni.

Léta plynula, zažili jsme doby klidnější i turbulentní, především v osmdesátých letech, kdy nastal ve Švýcarsku veliký nápor českých uprchlíků – ti hledali u nás v Curychu pomoc, mnohým byla poskytnuta a veliká část odešla do jiných zemí, mnozí do USA a Kanady.

Co vše jsme s naším sborem prožili! Slyšeli nesčíslně zajímavých přednášek, krásné koncerty, různé kulturní slavnosti, zájezdy do Gwattu, k Hallwilersee, do Kirchbötzbergu, těšili se z předvánočních slavností a poskytovali mnoho sociální výpomoci potřebným.

Nemohu nepřipomenout každoroční zájezdy do Kostnice, kde u Husova a Jeronýmova kamene přednášeli často význační hosté. Mezi jinými byli to např. katolický kněz Alexander Heidler, prof. Segert z USA, prof. Jan Milíč Lochman z Basileje, či dr. Štěpán Pavlinec z Bernu. Z naší Církve československé husitské to byli prof. Vladimír Kubáč, současný patriarcha dr. Tomáš Butta a farářka Hana Vojancová z Prahy. Tyto vzpomínkové oslavy byly po celá léta natáčeny Svobodnou Evropou a poslouchány v naší republice.

Uvědomuji si velikost přijatých obdarování. Prožili jsme mnoho krásných událostí, avšak samozřejmě i doby bolestné, kdy jsme se loučili s mnoha našimi vzácnými členy, kteří nám dodnes chybí.

Mnohá jména bych ráda uvedla, ale vše máme pečlivě zaznamenáno v našich kronikách, zapsaných od roku 1968 do roku 1979 Olgou Fierzovou, od roku 1980 do roku 2009 jsme se společně s manželem snažili zaznamenat všechny události a v posledních letech od roku 2010 vede kroniku jednatel sboru br. Jiří Král.

Ve sboru si připomínáme význačné osobnosti, různá historická výročí, ale nezapomněli jsme a nezapomínáme na svou drahou původní vlast. Chceme následovat Pána Ježíše Krista. Doposud nás vedl, nám pomáhal a dával jistotu, že ať pro časnost, tak pro věčnost nejsme opuštěni.

Prosíme, aby Kristova láska, která byla ohněm a světlem Přemysla Pittera, platila i pro nás. Nechť Pán Bůh našemu sboru, novému vedoucímu faráři Jiřímu Přečkovi a všem nadále žehná.

Připomeneme si slova z proroka Jeremiáše: *„Zastavte se na cestách, rozhlédněte se, ptejte se po cestách pradávných: Kde je ta dobrá cesta? Po ní jděte a vaše duše najdou odpočinutí.“*

Marie Mařasová
(otištěno se souhlasem farářky tohoto Husova sboru Daniely Rajmanové)

P.S.

Zmíněný Husův sbor se v loňském roce se sestrou farářkou Danielou Rajmanovou loučil také tímto dopisem:

Zürych 22. 5. 2016

Ženu statečnou kdo nalezne?
Nebo daleko nad perly cena její.
Přísloví 31,10

Milovaná Danielo,

dnešní den je pro Tebe i Husův sbor významný, neboť se loučíme s Tebou, jako s předsedkyní a farářkou našeho sboru.

Pro nás jsi nezapomenutelná, statečná a vzácná žena.

Statečná jsi byla, když jsi se přihlásila ke studiu teologie, i když jsi věděla, jaké obtíže Tě čekají.

Podruhé jsi byla statečná, když P. Pitter hledal faráře do Zürychu a Ty jsi dojížděla z Friburku. Za to všechno máš náš obdiv a my Ti upřímně děkujeme.

Byla jsi a vždy jsi ve svých kázáních naší posilou. Jako farářka jsi křtila, oddávala a loučila ses se zesnulými a posilovala jejich rodiny.

S Tebou společně pracoval v našem sboru Tvůj milovaný manžel Tomík, jako jednatel sboru, i na něj máme krásné vzpomínky.

Děkujeme Ti, milá Dano, za vše, čím jsi náš sbor obohacovala, za Tvoje přátelství a lásku.

Přejeme Ti Boží požehnání, zdraví a ochranu.

Husův sbor Čechů a Slováků

Vážení a milí přátelé!
Po roce Vás zase srdečně zvu na dvě přednášky
Ženu statečnou kdo nalezne (Přísloví 31,10)
Statečné ženy Bible a naše realita
V sobotu 29. 4. 2017 od 14 h v modlitebně Církve bratrské Husova 344, Veselí nad Lužnicí
Kontakt: Helena Brůhová: bruhova.h@centrum.cz
a
Jak jsem si tvůj Zákon zamiloval (Žalm 119,97)
Je možné milovat Zákon?
V neděli 30. 4. 2017 od 17 h v modlitebně Církve bratrské, Ve Žlíbku 168 Praha 9 - Horní Počernice
Kontakt: Tomáš Rais: TRais@seznam.cz

Obě přednášky spočívají na základě znalosti hebrejského jazyka a mnoholeté zkušenosti ze života v Izraeli. Na závěr přednášek bude prostor pro otázky.
Pokud by měl nějaký sbor nebo společenství zájem o manželovu nebo mou přednášku, můžete se na nás obrátit mailem.

Krista Gerloffová

Inzerce

Daruji kompletní ročníky 2006-2016 časopisu ČCE Český bratr. Tel.: 235 350 038

č. 4

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

14/2017

3. května 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
17. května 2017

Z obsahu

* *Starý zákon a věda*
* *Zákon Kristův*

Poselství k neděli Jubilate

„Víra přemáhá svět“
1. Janova 5,1–4

Vítězství, které přemohlo svět, je naše víra. Ale popravdě řečeno, ona není tak úplně naše. Nevlastníme ji, nedržíme ji, neumíme ji probudit, ale ani zabít, zničit. Víra vskutku přemáhá svět a s ním i nás. Odkudsi přijde, zavolá: „Pojď za mnou,“ a přiměje nás věřit, donutí nás dělat kroky, které by nás dříve snad ani nenapadly. Zvedneme se, všeho necháme, opustíme rybářské sítě a jdeme za neuchopitelným, ba nepochopitelným snem Božího království, který ale začínáme zažívat.

Rozpoznáváme, že sen se stává skutečností v osobě kráčející před námi. Nejsou to jenom slova; je to tělo, je to život. Objevujeme, že nejde jen o náhodného kolemjdoucího, který se přidal a jde teď kousek s námi. Nedochází nám to hned, ale ve společenství, v rozhovoru, v lámání chleba s ním zjišťujeme, že on se nepřidal k nám, ale my skrze něj na cestu věčnosti. My jdeme za ním, ne on za námi.

Člověka takové zjištění rozechvěje, rozezvučí v něm struny, o kterých netušil, že je v sobě má. Pomalu rozpoznáváme, že se v příběhu tesaře setkáváme s Bohem, a tak váhavě, zlehka přiznáme nejdříve sobě a posléze snad i druhým, že Ježíš je Pán. Že navzdory všem biologickým závislostem je zrozen z Boha, že je Bůh sám. Nejde o otázku rozumu či brilantní apologetiky, ale o víru, která přemohla a přemáhá svět. I nás, i mě.

Vítězství víry, její síla spočívá v probuzení poraženého k životu. Dějiny nám vyprávějí o vítězstvích, ve kterých poražení v lepším případě přežili jako otroci. Víra však přemožené nevraždí, nezotročuje, nesvazuje, nýbrž probouzí k životu, k vítězství, jež jsme dříve neznali.

K životu, ve kterém dovedeme milovat, ne jenom o lásce mluvit. K životu, v němž o Bohu nepotřebujeme filosofovat a místo toho ho milujeme. K životu, ve kterém nekážeme morálku, ale neseme ovoce lásky k Bohu, plníme, zachováváme jeho přikázání. Ne z donucení, ne za trest, ale pro příležitost, kterou jsme dostali. Všechna je můžeme plnit, protože v Kristu jsme vítězi.

Boží láska k nám se tím, jak dodržujeme jeho přikázání, nezvětší, ale ani nezmenší. Avšak naše může růst. V lásce k Bohu, k lidem, k celému stvoření rosteme právě tím, když jsme obrazem, ba odrazem Božím v čase a prostoru, který nám je dán. Ne pro naše schopnosti, ne pro naši víru, ale pro tu, která přemohla svět i nás. Pro víru, naději i lásku v Ježíši, který je Pán.

Jakub Ptáček
kazatel sboru CB
Praha 2-Vinohrady

14. května – Den matek

Zákon deseti přikázání

Říkáme mu krátce desatero, nebo latinsky dekalog. Je pozoruhodný tím, že navzdory známosti nepatří mezi dary zjevené a věnované přímo od Boha. Apoštol Pavel, největší myslitel křesťanské církve, se vyslovil o desateru s úctou, avšak nespojil je přímo s Bohem, nýbrž jen s anděly: „Byl vyhlášen anděly a svěřen lidskému prostředníku“ – Mojžíšovi (Ga 3,19). Prostředníka není třeba tam, kde jedná sám Bůh. Přes tento nebožský původ desatero představuje ve své druhé polovině souhrn základních vztahů člověka k bližnímu, neopomene připomenout jeho nejzákladnější potřeby, bez nichž by lidská existence nemohla obstát. Desatero však jako souhrn zákona v deseti přikázáních nemá absolutní hodnotu. Stačí si vzpomenout, že Ježíš vůči nim řekl: „Ale já pravím vám“. Jeho pohled kupříkladu ochránil bližního nebo zvlášť ženu před ponížením, které samo přikázání Nezabiješ nemohlo zjistit a postihnout.

Druhá a hlavní jeho hodnota spočívá v úvodní větě, která majestátně oddělí deset přikázání od základního Božího vyhlášení osvobození z egyptského zajetí. Kdyby tohoto osvobození nebylo, dějiny izraelského lidu by neustály systematický útlak svého podmanitele a ztratily by svou svébytnost. Izrael by se stal nepojmenovaným a bezvýznamným shlukem několika rodin a zmizel by ze scény národů. Hospodinovo mocné vyhlášení o vysvobození Izraele z egyptského otroctví patří mezi neotřesitelné jistoty, na nichž Izrael stavěl svůj život a stal se přes svou početní malost významným, jak po stránce kulturní, tak i mocenské.

Věděl a také to vyznával, že za tuto

Dokončení na str. 2

Aktualita: České vysílání z Izraele

Vážení přátelé,
oznamujeme Vám, že bylo zahájeno české vysílání z Izraele pod názvem Fokus Jeruzalém. Na You Tube jsou nyní každý čtvrtek zveřejňovány nové díly, a to na dvou kanálech: na jednom naleznete díly televizního magazínu, na druhém biblické impulsy Johannese Gerloffa. Magazín „Fokus Jeruzalém“ přináší zajímavosti z oblasti hospodářství a vědy, zdravotnictví a archeologie i ze života společnosti v Izraeli včetně vzájemných vztahů etnických i náboženských skupin. V biblických impulsech nás zase teolog, novinář a spisovatel Johannes Gerloff zve na cestu po stopách otce Abrahama. Tyto úvahy vedou nejen k pochopení biblických souvislostí, ale často i k překvapivým aktuálním souvislostem.
Doporučujeme, abyste se přihlásili k odběru těchto kanálů. Pak budete automaticky dostávat informaci emailem, když bude zveřejněno nové video. Máte-li zájem o obě části, můžete se přihlásit k odběru obou kanálů.
Nové díly najdete na těchto kanálech You Tube, které jsou také uvedeny na www.wilberforce.cz:
Magazín: https://www.youtube.com/channel/UCGOaAu9cWzqGnpO_wBikjTg
Biblické impulsy: https://www.youtube.com/channel/UCHkI80DdqsQxacReenGfzuA
Magazíny je také možné najít pod Fokus Jeruzalém 001, Fokus Jeruzalém 002 atd.
Impulsy pod Biblický impuls 001, Biblický impuls 002 atd.
Přejeme Vám příjemný čas u (zatím počítačové) obrazovky!

Johannes Gerloff, Krista Gerloffová a Mojmír Kallus www.wilberforce.cz

Martin Luther a jeho odkaz pro současnou církev

Pod tímto názvem se konalo již 24. Teologické fórum pořádané Sdružením evangelikálních teologů (SET). V pondělí 3. dubna 2017 se ve Sboru Církve bratrské v Praze 1 - Soukenické setkalo sto účastníků z nejrůznějších církví. Zastoupeno bylo celé spektrum církví české ekumeny (Apoštolská církev, Církev adventistů sedmého dne, Církev bratrská, Církev československá husitská, Evangelická církev a. v., Evangelická církev metodistická, Českobratrská církev evangelická, Křesťanské společenství, Slezská církev evangelická a. v. a Římskokatolická církev). V tomto pestrém společenství zaznělo několik přednášek inspirovaných 500. výročím veřejného vystoupení reformátora Martina Luthera (1517).

V letošním jubilejním roce se koná, a ještě bude konat mnoho konferencí o Lutherovi a reformaci. Mnohé se zaměřují na historické rozbory a šíření reformačních myšlenek či na slavnostní připomenutí společensky a kulturně významné doby. Teologické fórum SET si dalo za cíl prozkoumat vnitřní duchovní zápas Martina Luthera. První přednáška doc. Petra Hlaváčka z FF UK barvitě a názorně nastínila kontext šíření reformačních myšlenek. Ukázalo se, že 95 Lutherových tezí zdaleka nebylo začátkem reformace, jak bývá někdy chybně interpretováno. Byli jsme řečníkem přímo vtaženi do doby středověku s duchovním vřením a různými mesiánskými nadějemi. Luther nebyl začátkem zcela nového reformačního proudu. V různých zemích, včetně té naší, se již dříve ozývaly a zrály reformační myšlenky.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Skauti si na Hradě připomněli svatého Jiřího. Po loňském zákazu zazpívali hymnu raději potichu

Asi dvě desítky členů jedné ze skautských organizací si 24. dubna odpoledne na Pražském hradě připomněly svého patrona svatého Jiřího. Nejmladší děti u jeho sochy složily slib. Skauti z organizace Skaut - S.S.V. ze Kbel si u sochy vedle katedrály také zazpívali hymnu. "Budeme zpívat hymnu, ale potichu," řekl dětem jejich vedoucí. Loni totiž policie skautům z jiné organizace zpívat hym-nu na Hradě zakázala, protože shromáždění nebylo řádně oznámené. Podle organizátorů to ale nikdy dřív nebylo třeba, dnešní akci ale skauti dopředu pražskému magistrátu nahlásili.
Skautských organizací je v Česku několik, patrona svatého Jiřího si připomínají kolem 24. dubna různě. Členové nejpočetnější z nich, spolku Junák - český skaut, se každoročně v sobotu nejblíže svátku scházejí v Beskydech u mohyly Ivančena, kde uctívají památku skautů popravených ve 2. světové válce. Na zasněženém hřebeni se jich letos sešlo několik stovek.
Svatého Jiří jako symbol boje dobra proti zlu zvolil jako patrona skautům Robert Baden Powell, který hnutí v roce 1907 založil. Na světě je v různých organizacích celkem asi 50 milionů skautů, u nás v největší organizaci necelých 58 000.

podle ČTK

Halíkovo dílo je v USA nominováno na Knihu roku v oboru filosofie

Kniha teologa a kněze Tomáše Halíka "Chci, abys byl" se stala jedním z finalistů na cenu Kniha roku (Foreword INDIES Book of the Year Awards) v oboru filosofie. Posláním ocenění je upozornit knihovníky a knihkupce na výjimečné publikace nezávislých vydavatelů a jejich autory. Vítězové v desítkách odborných i beletristických kategoriích budou oznámeni na konferenci Asociace amerických knihoven, která se uskuteční v červnu v Chicagu, informovala na svém webu Filosofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze. Vítězné tituly vybírá porota složená ze čtenářů, knihovníků a knihkupců. Společně s Halíkovou knihou je v oboru filosofie nominováno dalších pět děl, která se věnují například Kantově filosofii či etickému pragmatismu. Anglický překlad Halíkovy knihy "Chci, abys byl" vyšel v nakladatelství University of Notre Dame Press v roce 2016 pod názvem "I want you to be". Halík v ní nabízí nový úhel pohledu na lásku člověka k Bohu, k sobě samému i k bližním včetně nepřátel.

podle www.christnet.eu

EU kritizuje Rusko kvůli zákazu činnosti společnosti Svědkové Jehovovi

Evropská unie 21. dubna kritizovala Rusko kvůli zákazu činnosti společnosti Svědkové Jehovovi na celém jeho území. Porušuje prý právo na shromažďování. Nejvyšší soud Ruska náboženskou organizaci označil za extremistickou a nařídil okamžitě uzavřít její regionální pobočky po celém území země. Úřad šéfky evropské diplomacie Federiky Mogheriniové ve svém prohlášení vyzval Rusko, aby dodržovalo vlastní ústavu. "Svědkové Jehovovi, stejně jako jiná náboženská uskupení, mají právo svobodně se scházet. Garantuje jim to ústava Ruské federace a mezinárodní standardy pro lidská práva," píše se v prohlášení.
Rozsudek dnes kritizovalo i Německo a Británie. "Jsem znepokojená řešením soudu označit Svědky Jehovovy za extremistickou organizaci. Kriminalizuje pokojné náboženské vyznání 175 000 ruských občanů, což je v rozporu s právem na svobodu vyznání, které garantuje ústava," řekla britská ministryně pro lidská práva Joyce Alenayová.

podle www.christnet.eu

Zákon deseti přikázání

Dokončení ze str. 1

převahu děkuje Hospodinově náklonnosti, o níž bude ubezpečovat otec své syny, kteří ji budou vštěpovat svým synům: „Budeš o ní rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. Uvážeš si slova o Boží milosti jako znamení na ruku a budeš je mít jako pásek na čele mezi očima. Napíšeš je také na veřeje svého domu a na své brány" (Dt 6,7-9). Tato absolutní závislost jej naučila otvírat ruce a brát z Hospodinových darů každý den. Tak je uvedeno i desatero. Dříve než bude Izraelita o něco požádán, je mu připomenuto, že jej Hospodin vysvobodil z egyptského otroctví. Ostatně Martin Luther při výkladu požadavků Desatera nejprve poukázal na vysvobození a pak dovodil „Proto se máš Boha bát a jej milovat – teprve potom se člověk dověděl, že nebude přece krást - vždyť byl vysvobozen z otroctví. Hospodin Bůh nejprve dává a pak požaduje. Dárce předchází žadatele. Milost Boží bude vždy předcházet zákon. V tom je jeho nedostatečnost.
Na nedostatečnost desatera nejvýrazněji upozornil Ježíš: „Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu. Já však vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě, a kdo svého bratra zatracuje, propadne ohnivému peklu" (Mt 5,21-22). Z Ježíšova hlediska desatero stěží představuje pro křesťanský sbor ideální normu. Jako souhrn náboženských, právních a morálních předpisů nemůže být pokládáno za zákon platný pro církev. Opět to byl Luther, který sice desatero nezavrhl, a při vyučování ho žákům vykládal, ale nezamlčel svůj názor, že křesťanský sbor, vedený Duchem svatým, by mohl vytvořit nové a jasnější desatero. Lépe než kdo jiný uvažoval nad úvodem k desateru a zjišťoval, že Bůh je láska a u člověka vyžaduje lásku. První skutečností je Boží dar, jejž člověk přijímá bez zásluhy a sám sebe chápe jako příjemce. Teprve na druhém místě vyvstává Boží požadavek vůči člověku; je odpovědí na Boží lásku. Jakmile to pořadí převrátíte a desatero k tomu dává příležitost, vnímáme-li je bez jeho úvodu, budete užívat desatera nesprávně. Úvod desatera má totiž sloužit k tomu, aby při jeho uživateli vyloučil myšlenku na spravedlnost ze skutků.
Zákon, který na nás hledí z desatera přikázání, není obrazem původní Boží vůle. Představuje její zvěcnění, cosi odumřelého, co původně bylo živé jako živá vůle, která se obracela k živým osobám s úmyslem použít jich k uskutečnění nějakého plánu. Tato živá Boží vůle nechce ode mne něco, ale mě pro sebe a nechce předně, abych něco udělal, chce abych Boha miloval z celého srdce a bližního jako sebe samého. Středověká teologie se dala neosobní cestou a reformátoři ji dále propracovali: Zmizel jim pod rukama živý člověk a zůstala jen věc nebo ideální, leč neživý člověk. Boží vůle je věčná, ale není zákon. Vztahuje se k člověku a žádá jeho srdce. Vztahuje se na člověka a je plná lásky. Je sumou, souhrnem všech přikázání a proto nemůže být zákonem. Je spíše jeho koncem. Kdo je v Kristu, není pod zákonem.
Tomu, kdo spočívá v Boží lásce, není třeba přikazovat lásku, ani mu diktovat, aby dělal to a ono, jak to zákon bezohledně činí. Paradox lásky záleží v tom, že je cílem k němuž směřují všechna přikázání desatera, ale nelze ji přikázat. Zákon nikdy nestvoří lásku. Ta může být jen tam, kde je darovaná, ne přikázaná.

Josef Veselý

Nad Biblí

Které znění modlitby Páně je správné?

O vysvětlení této otázky jsem byl nedávno požádán čtenářem Bible, který se po návratu z Německa zajímal, proč se tam překlady modlitby Páně různí, takže její znění není při bohoslužbách stejné. Proč jim nestačí jeden základní překlad M. Luthera? (Ve sborech proto mívají vytištěno pro hosty své „domácí" znění, aby nedocházelo k narušení při společné modlitbě.) Zde je nutno vysvětlit, že nejde o rozdíly v nových překladech, ale v různých textových odchylkách, které se datují již od prvních překladů. Různé odlišnosti máme i v našich Biblích: pouhé oslovení „Otče" (bez „náš"), „jenž" (který) jsi, „v" („na) nebesích"; „posvěť se („buď(iž) posvěceno tvé jméno", „odpusť nám viny (dluhy) naše", „jako(ž) i my odpouštíme".
Jednodušší je to v Římskokatolické církvi při jejím úsilí o jednotu ve víře i v řádech, a to již od přelomu 4.-5.století, kdy církevní otec Jeroným (Hieronymus) revidoval starší latinské překlady bible do nového překladu pod názvem Vulgata. Ten byl po dalších úpravách potvrzen Tridentským koncilem (od r.1564) jako závazný liturgický text. (Je pochopitelné, že latinský text Vulgaty užíval i M. J. Hus a že se stal značnou orientační pomocí i překladatelům Kralické bible.)
Původní záznam textu modlitby Páně neexistuje. Musel by znít v aramejštině, která byla i Ježíšovou rodnou řečí, ale byla v řecko-římské kulturní oblasti nahrazena řečtinou. Ježíšovy výroky i vzpomínky učedníků se původně šířily v ústním podání a postupně byly i zapisovány. (V řeckém textu Nového zákona se dochovalo v ústech Ježíšových několik aramejských vět, mezi nimi i jeho modlitebné „Abba" ve smyslu synovsky oddaného „Tatíčku".)
Pokud jde o řecké znění modlitby Páně je nutno mít na paměti, že ony různé textové odchylky se netýkají překladů do různých národních jazyků, ale výběru (jako „různočtení") ze dvou paralelních novozákonních předloh: podle záznamu evangelisty Matouše (Mt 6,9-13) a podle záznamu Lukáše (L 11,2-4). Ty se liší v Novém zákoně nejen časovým zařazením, ale i variantami v řeckých rukopisech, jak se během let dochovaly v různých oblastech prvokřesťanských sborů.
Lukášův text (snad starší?) je uveden připomínkou (L 11,1), že se na Pána Ježíše obrátil jeden z jeho učedníků s prosbou: „Pane, nauč nás modlit se, jako tomu učil své učedníky i Jan." A on jim odpověděl (cit. Český ekumenický překlad ČEP): „Když se modlíte, říkejte: *Otče* (doplňující var.(+) dole: *náš, jenž jsi v nebesích*), *buď posvěceno tvé jméno. Přijď tvé království.* (var.(+): *staň se tvá vůle jako v nebi, tak i na zemi.*) *Náš denní chléb nám dávej každého dne. A odpusť nám naše hříchy, neboť i my odpouštíme každému, kdo se proviňuje proti nám.A nevydej nás do pokušení.*(var.(+) *ale vysvoboď nás od zlého.*)
Evangelista Matouš má svou verzi Otčenáše zařazenu do souboru Ježíšova vyučování v Kázání na hoře. To je uvedeno větou: „Když spatřil zástupy, vystoupil na horu, a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je: (Mt 5,1-2). Text Otčenáše následuje za Ježíšovým výkladem jak se chovat při modlitbě (ne okázale na veřejnosti, ale v tichém soukromí, a bez mnohomluvnosti). Již zde však Pán Ježíš mluví o Bohu jako o nebeském Otci. Jde o znění které užíváme v našich církvích i dnes (podle kralického znění) s výjimkou formulací: *„staň se vůle tvá"*, *„náš denní chléb"*a zvláště: *„jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám"*. A v závěru: *„nevydej nás v pokušení, ale vysvoboď nás od zlého. Amén"*.(S ř. ***É-éta***.)
Dobrořečící závěr je uveden jako var.(+) dole mezi odkazy na významné rukopisy. (Novozákonní věda má dnes k dispozici mnoho postupně nalezených řeckých rukopisů z různého období a oblastí, které jsou roztříděny podle svého původu a obsahové závažnosti. Nejvýznamnější jsou z 4. a 5. století.)
Rozdíly ve znění obou evangelijních verzí svědčí i o tom, že Pán Ježíš chtěl učedníkům připomenout především základní věci pro modlitebný život, ale neustanovil tuto svou „nápovědu" modlitby za závazný liturgický text. Za správné znění modlitby Páně je možno pokládat každé, které se obrací k Bohu jako k Otci a které uvádí následné prosby podle biblického pořadí.

Jiří Otter

Martin Luther a jeho odkaz pro současnou církev

Dokončení ze str. 1

Luther na mnohé z nich tvořivě navázal a dostal mimořádný prostor pro jejich rozvinutí. Jeho vystoupení posloužilo jako roznětka k reformaci církve.
Další dvě přednášky se zaměřily na Lutherovu cestu od teologie rozumu k teologii srdce. Prof. Jaroslav Vokoun z Teologické fakulty Jihočeské univerzity se zaměřil na Lutherův vnitřní duchovní zápas. S velkou pozorností jsme sledovali vlivy studia Bible na Luthera i příklady jeho oblíbených učitelů, mezi něž patřili Augustin a Bernard z Clairvaux. V Lutherově zbožnosti byl kladen důraz na modlitbu, zpěv, zvěstování, na fyzickou práci, opisování důležitých spisů a studium a překlad Bible. V přednášce byl také otevřen zápas s pokušením, s těžkými zkouškami a ďáblem. Luther dobře vystihl, že „ďábel nepokouší ty, které už má v kapse".
Další přednáškou posloužil Dr. Ondřej Macek, farář ČCE a překladatel Lutherových spisů. Provedl nás Lutherovou spiritualitou. Mohli jsme znovu prožít, jak hluboké místo má v reformačním zápase pokání, osobní modlitba, zpěv, zpověď, meditace nad Písmem, význam křtu i biblické zakotvení svaté večeře Páně. Křesťan, který se nemodlí, je, podle Luthera „líný darebák". Luther vystihl široké duchovní bohatství v žalmech a také pestrou paletu v nich vyjádřených emocí.
Závěrečná přednáška se zaměřila na Lutherův vztah k Písmu svatému. David Beňa, lic. theol. – učitel ETS a studijní tajemník Rady Církve bratrské, otevřel nesmírně důležitý bod Lutherova díla se vztahem k dnešní době. V době, kdy křesťanské církve z jedné strany ohrožuje teologický liberalismus a z druhé strany náboženský fundamentalismus, dochází buď k relativizaci Bible nebo k jejímu zdeformovanému výkladu. Martin Luther byl odborníkem na výklad Písma, ale také na jeho zvěstování a aplikaci do každodenního života. Podle Luthera Písmo mluví „dostatečně jasně". Dozvěděli jsme se, proč Erasmus neměl rád Lutherův biblismus. Sledovali jsme Boží skrytost a zároveň Boží veřejné slovo. Písmo Lutherovi září Kristem a svítí do tmy života. Přemýšleli jsme nad vnějším slovem Písma a niternou zkušeností s Písmem. Naše důvěra v pravdivost, nadčasovost a jasnost Písma svatého byla posílena.
Teologické fórum se vydařilo, jak o tom svědčí vyjádření řady účastníků. Knihkupectví Samuel prodávalo na fóru novou knihu prof. Jaroslava Vokouna „Luther – finále středověké zbožnosti" (Karmelitánské nakladatelství, Praha 2017). Při malé autogramiádě bylo možné si knihu nechat autorem podepsat. Lutherova společnost na fóru prodávala překlady Lutherových knih do češtiny a další literaturu, která se dotýká Martina Luthera a reformace. Teologickému fóru udělily záštitu Slezská církev evangelická a.v., Komenského institut a Lutherova společnost. O významu fóra svědčí také účast některých představitelů církví a učitelů teologických fakult a seminářů. K dobrému průběhu posloužila společná občerstvení s možností vzájemného seznámení účastníků a sdílení zápasů, které vedeme o reformaci církví dnes. Těšíme se, že přednášky ve formě článků vyjdou v časopise Theologia vitae.

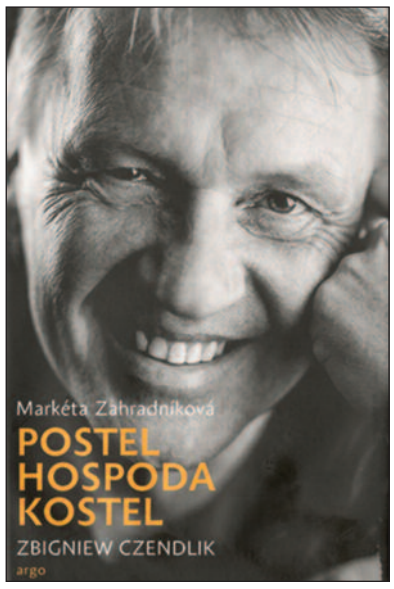
Pavel Černý, foto: Jana Křížová

Farář včera, dnes a zítra

Od chvíle, kdy se zjevil na naší scéně polský kněz Zbigniew Czendlik, jsem trochu chápal některé své římskokatolické přátele, když měli od něj odstup. Byl pro ně šoumen. Oddává „celebrity“, může tušit, čeho se u některých dočká a tím více je cenné, že umí s nimi setrvat v přátelském vztahu. Sám to chápu v evangelickém pojetí, v němž manželství není svátost, nýbrž zjednodušeně řečeno přirozený lidský - a přitom i dobrý Boží řád. Jak jsem jej průběžně sledoval, během doby se zdál být méně povrchním, více podnětným a zajímavým. Jeho mediální zdatnost a provokativní bonmoty měly své kouzlo pro veřejnost, zatímco uměřené „duchovní osobnosti“ nudily, nebo zarážely naučenými floskulemi bez špetky jiskry. Sám vzpomíná, jak kardinál Duka pověděl novinářům, že jeden Czendlik v české církvi není problém, ale kdyby takových Czendliků bylo deset, tak už by to problém byl. K nadřízeným je přitom vždy loajální. Sám o sobě tvrdívá, že je konzervativnější, než si mnozí myslí. Oproti hierarchii své církve má výhodu, že není vázán její přepjatou odpovědností a také je sám sobě mluvčím. Je to ovšem spojeno i s odvahou, že vyvolá nevoli u některých svých představených pro porušení subordinace a je vnímán veřejností jako ten, kdo mluví za svou církev. Přitom právě té jen prospívá, když na zesvětštělé obecenstvo působí kněz překvapivě jako normální, plnokrevný člověk a ne předuchovnělý stín svého úřadu. Dosvědčuje to právě velice úspěšná kniha předvánočního trhu, vyvolávající nadále zájem: **Markéta Zahradníková/Zbigniew Czendlik, Postel, hospoda, kostel (Argo 2016, 269 stran, 27 fotografií)**. Nenudí a zaujme výrazným projevem. Neotravuje obšírnými, košatými, složitými proslovy. Výborně mu v této knize rozhovorů nahrává i usměrňuje spoluautorka Markéta Zahradníková. Šanci faráři porozumět má stejně křesťan, jakož i „pohan“. Je dobře, že si zpovídaný považuje ateistů: „Zrovna nedávno jsem dostal rozhořčený dopis od jedné náboženské fanatičky, která se rozhodla ve jménu víry, dělat mi ze života peklo, když jsem někde řekl, že mne obohacují ateisté. …Mám rád ateisty už pro jejich odlišný názor. Nikdo z nás nevlastní pravdu a nemá na ni patent.“ Vadí mu nasládlá a nadsvětná pobožnost: „Popravdě si moc nerozumím s lidmi, kteří se považují za svaté. Přílišná svatost totiž brání našemu růstu. Občas mi někdo tou svou přepjatostí leze na nervy a řekl bych, že Pán Bůh takovému přístupu také nefandí.“ A nemá rád „italský, sádrový kýč“. Jen ve stručnosti je naznačen přerod vzorného ministranta z tradiční polské rodiny v dospívajícího středoškoláka, již svébytného studenta semináře a v kněze reflektujícího žhavou současnost 21. Století. Smysl pro reflexi současnosti projevil i ve věci tří lanškrounských kostelů, z nichž jeden by předal ve prospěch města. Byl by proměněn v knihovnu, avšak svými farníky nebyl podpořen.

V autorově projevu se setkáme nejednou s týmiž otázkami, jež předkládá profesor Halík, nicméně na ně odpovídá lapidárněji. Je si vědom své vzdělanosti bez přítěže katedry a nemá proto sám před sebou mindrák. Nemá rád sterilní myšlení, ani on nepodléhá černobílému vidění světa. Bezesporu má nadhled a odstup, dokáže si tropit legraci ze sebe sama. Je to ovšem dáno i žánrem, beletristicky, autobiograficky daným – nejedná se o přednášky na dané téma. V takovémto žánru nalezneme ze zdařilých například autobiografie Dominika Pecky, nebo evangelických farářů Svatopluka Karáska a Miloše Rejchrta.

Při snaze o transparentnost v projevu si je Czendlik vědom, že „Některé věci bývají skryty, protože jsou velice intimní. Stejně tak, jako pravá víra, která leží pod povrchem. Prostě občas v životě narazíme na něco hlubšího. I proto bychom měli být ve svých soudech rozvážnější. Nehodnotit ukvapeně a povrchně, na vlastním názoru příliš netrvat, protože většinou víme moc málo.“ Přijde-li řada na nejběžnější a přitom ošidnou otázku, typu nebe, peklo ráj, vypomůže si i celou řadou bonmotů, přirovnání, ilustrací, citací. Neotřelými i obecně známými. Tak například k nebi: „Zajímavé je, že když se lidí v kostele zeptám, kdo věří, že se dostane do nebe, tak nikdo nezvedá ruku. Jak je možné, že tomu nevěří? Já věřím, že tam budu! Ovšem někdy, když se dívám na obrázky svatých, mám pochybnosti, jestli se tam pro mě najde ta správná parta… Myslím, že to byl svatý Augustin, kdo řekl, v Nebi budeme třikrát překvapeni. Poprvé, když tam neuvidíme ty, které jsme tam čekali. Podruhé, když tam uvidíme ty, které jsme tam nečekali. No a potřetí, že jsme se tam ocitli my sami.“ Nebo očistec: „Myslím, že to bude něco takového, jako nápravné zařízení. Takový pasťák pro pokročilé. Budeme to tam muset nějak vydržet. Jsem zvědavý, jak dlouho tam budu muset trčet já. …budeme si muset Pána Boha vystát, jako kdysi banány. A na otázku Kde je potom ďábel a všichni ti čerchmanti, když peklo není – odpoví v tomto stylu: „To, že si dělám legraci z našich představ o pekle a zlých mocnostech, neznamená, že zpochybňuji jejich existenci. Jsou to však spíš nějaké síly, svody, které nás lákají či přímo táhnou ke špatnostem. A záleží jen na nás, jak a zda tomu odoláme. Jsou lidé, kteří si cestu zla zvolí dobrovolně.“ Vážně a s účastí probere situaci těch, kteří podepsali spolupráci s estébáky. Pochopení však nemá pro ty, kteří se neomluvili a dělají mrtvé brouky. Dodá však, že „k opravdovému pokání nelze lidi dotlačit ... Mnozí lidé si vůbec nejsou schopni svou vinu připustit. Takoví jedinci mají svědomí zcela degenerované, jsou vlastně hendikepovaní. Tak je potřeba se na ně dívat. Brát je jako na postižené chudáky, kteří jsou nějakým způsobem vytunelováni.“ Nasnadě bylo se zeptat kněze na rozvod. Je pro něj velký problém, když jsou v manželství děti: „Taková zkušenost je více či méně ovlivní. V některých případech je i pro děti lepší, když k rozvodu dojde. Mám na mysli ty extrémy, kdy jeden z rodičů druhého týrá, nebo dokonce ubližuje dětem. Pokud takovou situací vyřeší rozvod, pak ho vítám. A jiné to je, když

se dva dospělí lidé v klidu dohodnou a rozejdou, aniž by si vzájemně ublížili. To lze chápat jako hřích lehčího kalibru.“

Bezesporu má autor pochopení pro protestanty, jestliže s Erazimem Kohákem souhlasí, jako on přirovnává náboženství k jarní louce a má na mysli její pestrost a nádheru, spočívající v rozmanitosti. Odmítá „se tvářit jako Boží prominent“ jen proto, že je římský katolík. Připomene ještě postoj Jana Pavla II, jenž Husa měl označit za reformátora církve. A jde ještě dál, když zmíní náboženství jiná, než křesťanské. Jednoznačně je také přívržencem papeže Františka a jako jeden z prvních v naší zemi se k němu jednoznačně příznivě hlásil. Potvrzuje to jeho častými citacemi, na něž navazuje. A je pozoruhodné, že ohledně celibátu se vyjádří pro jeho zdobrovolnění. Sám papež letos, v roce následujícím po vydání knihy pronesl, že by církev mohla uvažovat o svěcení ženatých mužů, kteří by potenciálně mohli pracovat v odlehlých oblastech, které se potýkají s nedostatkem kněží.

Autorova sdělnost jen tu a tam vyzní laciněji, jako třeba ve vyprávění o oslu a studni. Zato foto s oslem je skvělé! A vůbec, předložené fotogalerie (10 autorů) jsou nadmíru zdařilé, co se kvantity i kvality týče. Nevyčítejme slogan na titulní stránce knihy, koupí si ji a přečte více lidí, než kdyby zněl Umělec, pokoj, růženec. Kniha se pravda dobře čte, přičemž její obsah nevyznívá mělce. A není na škodu, že vyvolává mediální pozornost. Závěrem výstraha! Před čtením knihy lze varovat čtenáře zarytě tradicionalistické - i povýšené estéty.

Jan Kašper; christnet.eu

P. S.

Kniha vyhrála cenu čtenářů Magnesia Litera 2017. *(pozn. red.)*

Kristus sjednocuje

Jednota církve byla ohrožena od samého začátku. Nikdy neexistoval nějaký ideální, ba přímo rajský stav církve. O tom nám podává Nový zákon dostatečně přesvědčivé a jasné svědectví. Různé zápasy ve sborech se přitom odehrávaly a odvíjely na nestejných frontách. Nebezpečí také přicházelo v rozmanitých podobách a formách. List do Efezu ukazuje třenice, k nimž docházelo mezi křesťany, kteří měli nestejný původ. Konkrétně: mezi věřícími ze Židů a z pohanů. Posledně jmenovaní by se zřejmě rádi osamostatnili, emancipovali od židokřesťanů. Nahrává jim i ta prostá skutečnost, že mají ve sborech – zejména po roce 70, po židovské válce – početní převahu. A většina shlíží obvykle velice ráda pohrdavě, ba přezíravě, na menšinu.

Právě křesťané z pohanů, nově obrácení na víru, mají slyšet a vzít velice vážně na vědomí, jak na tom byli ještě v docela nedávné minulosti – ztraceni a bez Boha na světě. Mají slyšet, a spolu s nimi i všichni ti, kdo jen neradi mluví a slyší o nějaké tradici, návaznosti, o kontinuitě; kdo míní, že teprve jimi začíná správné pojetí života víry a uskutečňování křesťanství: „Byli jste bez Krista, odloučeni od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení, bez naděje a bez Boha na světě (Ef 2,12). Křesťané z pohanů mají uznat a vzít velmi vážně, pokud nechtějí žít v bludu, iluzi a namyšlenosti, že jsou židokřesťané jejich přinejmenším zcela rovnocennými partnery. A totéž platí i o těch, kdo přicházejí dodnes do církevního společenství zvenčí. Je možné, ba i pravděpodobné, že jsou značně kritičtí vůči určitému zaběhlému církevnímu chodu. Vůči tomu, co se vskutku i může jevit na první pohled jako neživá a zkostnatělá tradice.

Nicméně – není možné se chtít obejít bez stávající církve. Kdo přichází ke Kristu, kdo se otevírá jeho nabízené záchraně, vstupuje zároveň i do jedné svaté, obecné církve. Spásu nelze hledat kdekoliv, ale v církvi Páně. V té církvi, která už prošla dlouhý kus cesty dějinami. V církvi, v níž se pravidelně zvěstuje evangelium.

Kdysi znesvářené skupiny a strany spojuje svou smírčí obětí Ježíš Kristu. Usmířil ty, kdo si byli doposud vzdáleni. Z dalekých udělal blízké. Pro všechny je dárcem a tvůrcem skutečného, hlubokého vnitřního míru a pokoje.

A tu se někdo možná zeptá: Musí člověk ještě stále patřit do křesťanské církve? A to i v moderní, rádoby osvícené elektronické době? Jistě – nemusí. On do ní však patřit smí. Je to převzácná výsada. Kdo věří, ten se sotva obejde bez církevního společenství. To je důvod ke stálé vděčnosti. Mám svůj domov v církvi. A to rozhodně není vůbec nic samozřejmého.

Pokusme se o určité vysvětlení. V jeruzalémském chrámu byla několikametrová zeď, která oddělovala vnitřní chrámový obvod. Přesněji: tzv. „síň Izraele“ od „síně pohanů“. Do prvně zmíněné nesmí pohan vstoupit. Řecký a latinský nápis na zdi důrazně varují: Pokud vstoupí dovnitř pohan, tak riskuje, že přijde o život. Nápis říká: Milý pohane, jsi vyloučen. Nemáš šanci. Máš prostě smůlu. Aby nedošlo k omylu či nějakému nedorozumění, je třeba v této souvislosti upozornit na určitá scestná řešení. Je poměrně rozšířené mínění, že má Bůh radost, když se o něj člověk začne zajímat. A aby to zájemce neměl příliš těžké, může se k Bohu obrátit kdykoliv a kdekoliv. Toto myšlení a přesvědčení se kdysi prosadilo zejména v německém protestantismu. Rozhodně však nevedlo k prohloubení duchovního života.

Boha totiž hledám tam, kde se dává on sám najít, a kde i zaslibuje svou zbohacující přítomnost. To znamená: ve společenství víry, a ne ve velebném chrámu přírody. Dává se najít tam, kde se zvěstuje evangelium, a vysluhují svátosti.

Izrael se zjevně přeceňoval. Byl domýšlivý na své vyvolení. Měl však na něco takového vůbec nárok? Byl lid Staré smlouvy snad lepší či početnější než ostatní národy? Nikoliv, vyvolen byl prostě a jednoduše proto, že si ho Hospodin zamiloval. Ve své volbě je Bůh zcela svobodný a svrchovaný. Není ani v nejmenším závislý na člověku a na jeho nějakých kvalitách.

Dává se nicméně poznat. A sice tak, že jde s těmi, které si vyvolil. A to zase docela konkrétně. Izrael je církev Starého zákona. Je to viditelná veličina, která ovšem není ani zdaleka bez poskvrny a vrásky. A přece má určitý náskok před druhými. Situace se však díky Kristu radikálně mění. U Boha jsou všichni doma. Křesťané ze Židů i z pohanů tu mají domovské právo. A to darem – a ne nějakými svými zásluhami. Kdo ví, že dostává to nejdůležitější k životu zdarma, ten se nebude nad druhé povyšovat. Lidé se dělí obvykle na vítěze a poražené, na úspěšné a na ty méně zdatné. Na ty, kdo se dokáží prosadit a rychle zorientovat, a na ty, kdo dravému proudu prostě a jednoduše už nestačí. Před Bohem ovšem právě toto neplatí. Jaká obrovská naděje a povzbuzení! Před Bohem není žádné škatulkování. Copak se k němu mají dostat pouze ti, kdo jsou zdatní a výkonní, zatímco ostatní budou z obecenství vyloučeni? Chudí v duchu, tiší, pokojní, odstrčení, lačnící a žízniví – ti jsou právě nejblíže nebeskému království. Ježíš tu je v prvé řadě pro hříšníky. Pro všechny ty, kdo vědí, že se nemohou a ani nemají čím pochlubit a prokázat. Běžné rozlišování a třídění mezi lidmi nadále padá. Vždyť Kristus „zbořil zeď, která rozděluje a působí svár“. K usmíření a překonání protikladů už není třeba lidského vzepětí a křečovitých výkonů. Je třeba něčeho jiného: Golgoty, Kristova kříže.

Jaroslav Nečas

Píseň písní 2: Úcta k Božímu jménu

Touha po Boží blízkosti předpokládá hlubokou úctu k Božímu jménu. Nějak jsme si zvykli, že k našemu programu automaticky patří řeč o Bohu a o Kristu. Ale my nemáme Boha k dispozici! On je svatý, svrchovaný, mocný Bůh a Pán nad všechny naše představy, s kterým nelze manipulovat, ani ho oklamat nebo si ho přizpůsobit svým představám. Písmo ho definuje jako Pána pánů a Boha bohů. Jeho jméno je svaté a mělo by zářit na cestu naší zbožnosti i našeho myšlení. I v ústech Ježíšových bylo svaté. Bůh má v rukou iniciativu, přichází ke svému lidu, zavazuje si ho smlouvou. I k nám se sklání ve svém jednorozeném Synu Pánu Ježíši Kristu a v něm nás vede, ukazuje cestu a zachraňuje nás svou láskou a péčí. Bůh Písem je ten, který se stává v Ježíši Kristu Bohem osobním, Bohem lásky a Bohem milosrdenství, kterého se můžeme bezvýhradně chopit vírou v nejrůznějších zápasech, bolestech a sevřeních života. A Písmo tohoto Boha v Písni písní oslavuje a zpívá o vůni Božího jména, která by na každém z nás měla ulpět. Měli bychom být touto vůní poznamenáni, provoněni, prosyceni, pokud budeme vůni Božího jména nablízku. A tato vůně by nás měla všechny spojovat. Nejsou už sami ti, kdo jsou nějakým společným znakem poznamenáni, říká apoštol Pavel. Všichni, kteří v pokání hledají, touží po odpuštění a v pokoře přistupují k trůnu milosti, jsou v Boží blízkosti znamenáni znakem vůně Božího jména. Kdo má hlubokou úctu k Božímu jménu a je prosycen vůní Božího jména, ten také může radostně chválit svého Pána, protože v něm nalezl hluboký smysl svého životního zacílení.

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Představujeme sbor ČCE Praha 10 Strašnice

Jak to všechno začalo
obrazy z nejstarších dějin našeho sboru

V letošním roce si připomínáme 80. výročí založení našeho sboru. Ve skutečnosti však evangelíci ve Strašnicích aktivně žijí již od roku 1921.

Po vzniku republiky, v atmosféře nadšeného „odchodu od Vídně a Říma“, vystoupilo mnoho lidí z katolické církve a nepatrná část z nich vstoupila do nově vzniklých církví, včetně naší Českobratrské církve evangelické (tomuto jevu v období prvních let Československé republiky se říká přestupové hnutí).

Zároveň se v té době začaly více osidlovat pražské Strašnice. V naší sborové kronice se můžeme dočíst, že zpočátku žilo ve Strašnicích jen několik evangelických rodin, které docházely do sboru na Žižkově (dnešní sbor Žižkov I). V roce 1921 však do ČCE vstoupilo téměř 200 nových členů ze Strašnic. Protože se tím žižkovskému sboru výrazně zvýšil i počet dětí ve školním věku, vznikla 7. prosince 1921 Strašnická nedělní škola (vyučování probíhalo v hostinci U Ledvinů – nacházel se naproti strašnické obecné škole.)

Vzhledem k neustálému přestupování nových členů do ČCE byla pak 5. března 1923 ve Strašnicích založena kazatelská stanice. Do té doby však jediným zprostředkovatelem práce ČCE ve Strašnicích byla zmíněná velmi aktivní „nedělka“, což je zajímavý jev, který náš sbor provází po celou historii až dodnes.

Ve vedení bohoslužeb v kazatelské stanici se střídali dva faráři: žižkovský farář Kristian Pavel Lanštják, který měl na postupném vznikání strašnického sboru zásadní podíl, a emeritní farář z Jimramova Jan Volek.

Bohoslužby se nejprve konaly v bytě ochotného předsedy výboru kazatelské stanice J. Vojtěchovského, později však bylo potřeba najít větší prostor. Ten byl nalezen ve strašnické obecné škole, i její prostory však brzy přestaly stačit. Proto byl pronajat Kramářův sál, který se nacházel v dnešní Starostrašnické ulici. Bohoslužby se již mohly konat každou neděli a život sboru se začal rozvíjet i mimo ně – začala se formovat mládež a roku 1927 vznikl „Kroužek sester“ (předchůdce naší Křesťanské služby).

Bylo jasné, že ve Strašnicích roste nový samostatný sbor, což vedlo i k uvědomění si toho, že absence vlastních sborových prostor se musí co nejdříve vyřešit.

Roku 1928 schválilo sborové shromáždění zakoupení stavebního místa, které našel farář Lanštják. Na koupi místa a později na stavbu domu se podařilo sehnat peníze z darů a půjček členů sboru, ze speciálního stavebního fondu a zejména ze sborových sbírek (které později splatily i půjčky).

Samotná stavba proběhla poměrně rychle mezi 15. červnem a 30. listopadem roku 1930. Později (v roce 1936) byla ve dvoře ještě přistavěna dnešní modlitebna.

Postavení nové církevní budovy, která poskytovala řadu využitelných prostor, vedlo k rozšíření aktivit sboru. Vznikly např. nové pravidelné fungující skupiny, dorost a sdružení mládeže.

I Nedělní škole se díky novým místnostem dařilo stále lépe. Ve 30. letech se „nedělky“ pravidelně účastnilo více než 70 dětí a počet všech členů sboru rostl až do pohnutých 50. let).

Díky takovému rozvoji se kazatelská stanice stále více osamostatňovala a roku 1935 podal její výbor žádost na synodní radu o osamostatnění sboru (o kterém výbor uvažoval už několik let – sborové shromáždění schválilo cestu k osamostatnění již v roce 1933).

Definitivně byl strašnický sbor osamostatněn dekretem synodní rady č. 241 dne 1. března 1937. Tento den byl zvolen na památku vzniku staré Jednoty bratrské. A toto datum si letos připomínáme.

Prvním prozatímním administrátorem sboru byl vybrán žižkovský farář Lanštják, který byl téhož roku zvolen i pražským seniorem.

K dalšímu rozvíjení sboru patřilo i zakoupení varhan v roce 1938 a konečně volba vlastního faráře, kterým byl 19. března roku 1939 zvolen dosavadní klimentský vikář Lubomír Balcar.

Tím se završila cesta k úplné samostatnosti sboru, jenže – jak víme – v té době zároveň začaly těžké časy pro celý svět, naši republiku, naši církev, a tím i pro nový strašnický sbor.

Celými pohnutými dějinami 20. století však náš sbor prošel s křesťanskou nadějí v Boží milost a vnitřní svobodou, která byla a je zosobněná v mnohých statečných členech sboru (vzpomeňme třeba na strašnické padlé z pražského povstání roku 1945), výrazných farářích, pracovitých presbyterech, ochotných sestrách a dobrovolnících, v aktivních mládežnících i radostných dětech.

Toto dědictví si s vděčností neseme dodnes, kdy se náš svět zdá šťastnější, ale přináší zase jiné složité výzvy...

„Setrvávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi přesvědčen. Víš, od koho ses tomu naučil. Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše.“ 2 Tm 3,14-15.

Benjamin Roll

(otištěno se svolením ze strašnického sborového časopisu)

Vyzýváme i ostatní sbory, farnosti a náboženské obce všech denominací: představte se také a podělte se s námi o zkušenosti ze života společenství – s jeho radostmi i starostmi.
Příspěvky i fotografie posílejte na adresu redakce: Ječná 19, Praha 2 nebo mailem: ET.KJ@worldonline.cz
Rádi otiskneme i vaše příběhy.

(red)

Vzácná návštěva na dvakačovické faře

Dvakačovickou faru navštívila další významná osobnost, římskokatolický biskup Václav Malý, držitel jednoho z klíčů od Korunní komory v Pražské katedrále. Ve své funkci má na starosti pastorační péči o české komunity v cizině, je mentorem kandidátů na kněžství a stará se o oblast školství. Uznává a prosazuje aktivní ekumenický přístup formou setkávání různorodých společenství, evangelíků, katolíků i lidí mimo církev.

Při hodnocení revolučních událostí v roce 1989 hovořil o nedůslednosti ve změnách právního rámce, o nedostatečném zhodnocení hrozících nebezpečí a přílišném až vyhraněném zdůrazňování ekonomických aspektů. Kladně hodnotil klidný průběh listopadových demonstrací i samotný přechod k demokracii. Bohužel dosud nebyli potrestáni ti, kterým byly prokázány zločiny, a to nejvíce proti všeobecným lidským právům a svobodám. Toto se mělo stát nikoli z motivu msty, ale proto, aby nebylo podkopáno veřejné mínění, aby neutrpěla důvěra v nový politicko hospodářský systém.

Na dotaz z pléna ohledně svého působení v disentu a při podpisu Charty 77 odpověděl, že chtěl vždy, za každou cenu a zodpovědně vůči evangeliu vykonávat kněžské poslání, a proto také nesouhlasil se způsoby vládnoucí komunistické strany, která neplnila např. tzv. Helsinské dohody. V připojení se k Chartě viděl způsob, jak tento svůj postoj vyjádřit a žít. Podepsání Charty 77 mu zprostředkoval jeho přítel Ivan Medek. Většina katolických duchovních, kteří se k podpisu připojili, odešla do emigrace. Václav Malý se proto nejvíce stýkal s evangelickými duchovními, kteří neodešli do exilu. V roce 1989 to byl on, kdo nabádal ke klidnému řešení a pomáhal zklidnit rozhněvaný dav lidí přejít na Hrad.

Své kněžské povolání na začátku vykonával ve Vlašimi a po zákazu, tedy po odebrání státního souhlasu, konal bohoslužby, učil náboženství a uděloval svátosti po bytech v rodinách.

K současné politické a společenské situaci poznamenal, že postrádá kultivovanost a kulturu a že společnost je odlidštěná, atomizovaná, fascinovaná novými technologiemi, která z lidí dělá otroky. Doporučuje více kontaktů s lidmi v obci, mimo faru a kostel ve spolkové činnosti, ale i v hospodách. Ideálním řešením je podle něho spolupráce obce a křesťanské farnosti, protože právě v tomto společenství se setkávají lidé všech sociálních vrstev. Nebezpečí současné společnosti vidí právě ve vytváření přísně výlučných nebo uzavřených komunit. Zdůraznil, že za tuto vzájemnost i za to, co se děje v místě našeho každodenního života, je každý z nás osobně zodpovědný.

Při debatě o současném prezidentu vyjádřil názor, že vítá, že Miloš Zeman jezdí po venkově, ale že není dobré, že zde nezodpovědně komentuje společenské dění, vyvolává strach a negativismus. Zneužívá toho, že ho lidé jako známou autoritu poslouchají. Prezidentův příklon k východním zemím, resp. k Rusku a Číně, neodpovídá našim tradicím, neboť jsme vždy vyznávali hodnoty západního evropanství.

Hovořilo se také o současném mírném postoji papeže Františka k rozvodům katolických věřících a jejich přístupu k eucharistii. Podle Malého je třeba v tomto přistupovat k jednotlivým případům citlivě a preferovat dobrou výchovu dětí ve víře a další dobré fungování rodiny.

Jednoznačně se vyjádřil i k otázce potratů. Spíše než rovnou provádět tento zákrok, by doporučoval osvětu, intenzivní a účinnou pomoc na mnoha úrovních a erudovaný rozhovor s ženami s motivací, že každý život je dar a my nemáme právo o něm rozhodovat, neboť nám nepatří. Na závěr se Václav Malý zmínil o svém dětství. Pochází z učitelské rodiny, ze skromných poměrů, v nichž se vždy držely důsledně prosazované výchovné zásady s apelem na kulturnost a široké vzdělání.

Dr. Jarmila Šavlíková a
Mgr. Dušan Ehmig,
Dvakačovice/Černošice

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 9. května 2017 od 17.30 do přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49, na besedu s etnologem a spisovatelem Mgr. Janem Pohunkem, Ph.D. Tématem budou Pověsti z lesů, skal a jeskyní. Předpokládaný konec besedy je kolem 19. h.

JNe

Inzerce

Sbor ČCE Nový Jičín nabízí na faře pokoje k rekreaci.
(Beskydy, Poodří, řada památek v okolí).
Tel.: 731 664 545, 732 638 517

č. 5

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

15/2017

17. května 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 31. května 2017

Z obsahu

* *Já budu vyhlížet k Hospodinu*
* *Kalvínova víra a církev*

Poselství k neděli Rogate

Modlitby za všecky lidi
1 Tm 2,1–6a

Modlete se. Tu výzvu najdeme v Bibli na mnoha místech: od knih Mojžíšových přes žalmy a evangelia po dopisy. Bývá vyjádřena různými slovy: děkujte, proste, žádejte. Pozoruhodně často čteme: modlete se za nás, za mne, jeden za druhého. Přimlouvejte se. Přímluvy obsahem našich modliteb bývají. Je nám to vlastní. Přimlouváme se za ty, které máme rádi, za své rodinné příslušníky a přátele, přejeme jim to dobré od Pána Boha. Je to tak správné.

Proč tedy Pavel (nebo kdo že ten dopis napsal) o to žádá Timotea tak naléhavě, na prvním místě? Že by se tehdy křesťané málo modlili? Nebo se modlili jenom za svoje děti, jenom za členy svého sboru?

Timoteus a sbory jemu svěřené se mají modlit za všechny lidi a pak zvlášť za vládce. Vládci mají v rukou moc a mohou znepříjemnit život i křesťanům. Je dobré se za ně modlit, abychom mohli žít v klidu, aby nás ti mocní neutiskovali, nepronásledovali a nezabíjeli. Víc se od nich ani nečeká, jen aby nepřekáželi, když chceme slavit bohoslužby, zvěstovat evangelium a pomáhat lidem. Timoteus mohl být vděčný za to, že působil v době poklidné; nikdo tehdy křesťanům neubližoval. Podobně jako ve střední Evropě na začátku jedenadvacátého století.

Jinde je to jinak. Jsou lidé, kteří ubližují, a když mají moc, ubližují velmi. Timoteus má dohlédnout na to, aby se konaly přímluvy za všechny. Bůh přece chce, aby všichni lidé došli spásy. Pro nás může být obtížné přimlouvat se za násilníky a lháře. Jenže: Věříme, že Bůh i s nimi zamýšlí dobré?

Naopak, skutečnost, že Bůh chce, aby všichni lidé došli spásy, je povzbudivá pro ty z nás, kdo máme příbuzné a přátele, kteří ještě nevěří v Ježíše Krista. Je správné se za ně přimlouvat, je správné prosit Boha, aby uvěřili. Vždyť Ježíš Kristus zemřel za všechny, i za ně.

Přitom je pravda, že nebudou spaseni proto, že jsou hodní, že uznávají duchovno nebo že mají správné názory. Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš.

Přimlouvat se u Boha za někoho znamená vlastně přát tomu člověku dobré. Bůh to od nás čeká.

Jana Křížová
kazatelka sboru ECM v Brně

Starý zákon a věda

Starý zákon jako nejstarší část Bible byl napsán asi v 6. století před Kristem. Od té doby se také stal jediným pramenem poznání okolností, v nichž se uskutečnilo Boží stvoření všeho. Starozákonní člověk se z Bible dověděl nebo usoudil, v jakém prostoru a čase se vše událo a které byly první a neměnné formy života v přírodě. Tento stav poznání trval dlouhá staletí, uvážíme-li, že první evropské univerzity vznikly až ve 12. století po Kristu (pařížská Sorbona) nebo ve 14. století (pražská Karlova) a s nimi začalo i svobodné vědecké bádání. Při jeho rozmachu si zvláště dnes uvědomujeme, jak je biblický obraz okolností stvoření zastaralý a naprosto neudržitelný.

Kupříkladu podívejme se, jak biblický člověk viděl prostor, v němž se mělo udát stvoření: byla to země, podobná obrácenému talíři dnem vzhůru, kterou obsáhneme pohledem. Dnešní vědci počítají prostor, v němž žijeme, jednotkami které nazvali „světelnými roky“ a nakonec nám sdělí, že prostor celého vesmíru nutno vidět proti všem výpočtům milionkrát rozšířený.

S časem je to podobné. Biblický člověk si myslel, že země je stará asi 6 tisíc let. Dnešní vědci určují zemi, která je oproti hvězdám maličká, miliardy let. Čas vesmíru jak ho dnes známe, je milionkrát důležitější než co byl pro biblického člověka a tedy i pro církev až do poslední doby.

Je však zajímavé a důležité zjistit, že v jedné věci věda potvrzuje sdělení Bible, že vesmír má začátek. Věda i Bible společně odmítají řeckou filosofickou myšlenku, že vesmír je bez začátku. Čas, říkají společně, není nekonečný, a ani prostor není nekonečný. Zjistit, zda se k sobě přibližuje počátek universa, jak jej vypočetla věda, a počátek, jak jej vidí a

Dokončení na str. 2

Asi neznámějším arménským klášterem je Khor Virap (Խոր Վիրապ), s krásnou polohou na skále nedaleko hranic s Tureckem a především siluetou Araratu v pozadí. Právě zde uvěznil pohanský král Trdat III. Řehoře Osvětitele na dlouhých třináct let do studně (ta dala klášteru jméno, khor virap znamená „hluboká studna“), než sám roku 301 konvertoval ke křesťanství a misionáře osvobodil. Řehoř se pak stal prvním biskupem arménské církve.

Smutné výročí genocidy Arménů

Dne 24. dubna 1915 začala v bývalé Osmanské říši hrozná tragedie arménského národa. Arméni se z rozhodnutí tehdejšího vedení stali nepohodlnými a bylo rozhodnuto o úplném zničení všech Arménů žijících v Turecku. Začala krutá likvidace bez ohledu na to, zda půjde o ženy, děti či invalidy - a to bez jakéhokoli soucitu či výčitek svědomi. Masakry, pochody smrti přes poušť si během dvou let vyžádaly na 1,5 milionu obětí. Dodnes Turecko jako nástupnický stát Osmanské říše rezolutně odmítá, že by šlo o genocidu.

Poslanci našeho parlamentu teprve nyní 25. dubna 2017 přijali usnesení, v němž odsuzují tyto činy a označili je za genocidu, což vyvolalo protesty Turecka. Zařadili jsme se mezi státy, které dovedou zločiny nazvat pravými jmény.

Dějiny Arménů se v mnohém podobají dějinám Židů. Také mnoho Arménů bylo rozptýleno do diaspory. Arméni tvořili a tvoří malé, ale významné menšiny v mnoha zemích světa, kde většinou dosáhli významných postavení, neboť byli velmi pracovití a schopní. Jejich dějiny jsou ve znamení neustálých zápasů o existenci. Jsou nám blízcí i tím, že přijali křesťanství jako státní náboženství již v roce 301, tedy jako první stát na světě. Jejich církev se až do dnešních dnů nazývá Svatá arménská apoštolská církev a stala se záchranou pro celý národ po všechna těžká období.

Armenie patří do oblasti Kavkazu. Velká část historické Arménie je dnes na území Turecka. Je to země neobyčejné krásy. Jejím symbolem je hora Ararat (je na území Turecka), která je považována za posvátnou. Majestátná hora je vidět z celé třetiny jejich nynějšího území. To, že si Arméni udrželi svoji identitu i svoji víru v tak nepřátelském prostředí, je také možno pokládat za zázrak podobně jako Izrael. Přeji tomuto hrdému a statečnému národu Boží požehnání.

Jan Trnka

Aktualita: Pochopení v náboženských otázkách příslibem naděje?

Na okraji pozornosti evropských médií proběhla 28. dubna v Egyptě mírová konference pozoruhodná minimálně tím, že se na ní sešli církevní představitelé, kteří se v minulosti příliš nebo vůbec nestýkali - např. římský papež František, koptský papež Theodor II., ekumenický patriarcha Bartoloměj I. a také vrchní šejch univerzity Al Azhar Ahmed Tajib. Nejvýznamnější islámská univerzita Al Azhar totiž celé setkání organizovala.

Ahmed Tajib hned v úvodu vyzval k minutě ticha a uctění památky obětí terorismu, k nimž počítá i uprchlíky. Uvedl, že je smutné, když mnoho uprchlíků zemře dřív, než dosáhnou cíle své cesty.

Řekl, že se zamýšlel nad tím, proč v 21. století, kdy po celém světě existují stovky mírových organizací, spolků a institucí, mír stále není. Podle něj je to tím, že lidé zavrhli Boha a náboženství, která dávají

na první místo v životě člověka mravnost a nezištnost a ukazují mu, že není v životě nejdůležitější vlastní touha po moci a osobním prospěchu, ale sledují vyšší cíle. Jedním z takových cílů je bratrství, poznávání a milosrdenství.

Všechny lidi přece stvořil jeden Bůh a ten nikomu nedává přednost. Milý je mu však takový člověk, který má vztah k ostatním lidem a je jim prospěšný.

Ahmed Tajib uvedl, že v Koránu se píše: "Lidé, věru jsme vás stvořili z muže a ženy a učinili jsme z vás národy a kmeny, abyste se vzájemně poznali. Avšak nejvznešenější z vás před Bohem je ten, kdo je nejbohabojnější – a Bůh je vševědoucí a dobře zpravený."

Je třeba očistit náboženství od toho, co k němu kdo přidal z nenávisti. Islám není náboženství terorismu. Jde o malou skupinku lidí, kteří si texty Koránu špatně vykládají a které navíc někdo finančně podporuje, protože je to výhodné pro jeho politické cíle. Stejně tak přece křesťanství není náboženstvím terorismu proto, že někteří křesťané se schovávali

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Ruská církev chce omezit přístupnost Simpsonových kvůli pokémonům a falešné sexuální morálce

Představitelé ruské pravoslavné církve požadují zvýšení věkové hranice pro sledování amerického animovaného seriálu Simpsonovi kvůli epizodě, ve které hlavní hrdina Homer loví v kostele pokémony, virtuální postavy odchytávané v reálném světě pomocí mobilních telefonů. Agentura TASS napsala, že v ruských médiích podle kněží začala propaganda falešných morálních hodnot, která cílí na mladistvé. V novém díle seriálu Simpsonovi totiž hlavní hrdina Homer hraje oblíbenou hru i v místním kostele. Na pokárání kněze odpoví, že "hra je oblíbenější než byl kdysi Ježíš".

Podle představitelů pravoslavné církve popularita hrdinů seriálu stojí na jejich "ohyzdnosti", a proto je potřeba před nimi mládež chránit. Nový díl může prý podkopat morální zásady mladistvých a vyprovokovat je, aby se do kostela vydali lovit pokémony. Kněží požadují zvýšit věkovou hranici pro sledování seriálu, protože si jsou vědomi, že není možné jeho vysílání zakázat úplně. V současné době je v Rusku pořad doporučený pro diváky od 16 let. Ruská televize 2x2 už oznámila, že nový díl neodvysílá.

Podle některých duchovních jsou Simpsonovi zářivým příkladem toho, že média šíří silnou propagandu falešných morálních hodnot. "Dokonce ve filmech pro děti se začali masově objevovat hrdinové netradiční sexuální orientace," řekl moskevský kněz Andrej Novikov. Cílem této propagandy je podle něj rozložit ruskou společnost. Petrohradský kněz Vladimir Vasilik si myslí, že ruský mediální trh by měl vytvořit "ochranné pásmo pro mediální produkty", které bude nevhodný obsah filtrovat.

Soud v Jekatěrinburgu nedávno obvinil ruského blogera Ruslana Sokolovského z hanobení víry, když v místním největším pravoslavném kostele lovil pomocí mobilního telefonu pokémony. Hrozí mu až tři a půl roku v nápravném zařízení.

podle ČTK

Trump zrušil zákaz politické činnosti církví

Americký prezident Donald Trump 4. května podepsal exekutivní příkaz, který ruší zákaz politických aktivit církví a náboženských organizací. Podle dosavadních pravidel se nesměly zapojovat do politického dění, protože by přišly o výhodu osvobození od daní. "Nedovolíme, aby věřící byli napříště obelhávání a umlčováni," komentoval prezident své nařízení.

Podle zákona z roku 1954 se nesměly americké organizace osvobozené od daňové povinnosti zapojovat do politických kampaní a otevřeně podporovat kandidáty ve volbách. Nesměly takové osoby ani finančně podporovat. Ke zrušení příslušného zákona by prezident potřeboval souhlas Kongresu. Podle právních expertů ale může záležitost vyřešit i tím, že vládu exekutivním příkazem pověří zákaz politických aktivit ignorovat.

Trumpův příkaz rovněž částečně ruší regulační nařízení, která postihovala pracovníky církevních organizací bojujících proti potratům. Dekret ale neobsahuje ustanovení, které by vládním úředníkům umožnilo odmítnout služby homosexuálům s odkazem na své náboženské přesvědčení. Tohoto kroku se americké organizace na ochranu lidských práv obávaly.

podle ČTK

Do Taizé přijíždějí i muslimové zajímající se o křesťanství

Komunita bratří z Taizé organizuje setkání mladých křesťanů a muslimů. Probíhat bude pod heslem: „Probudit Boží přítomnost v nás“. Jak říká představený komunity, bratr Alois, akce vznikla zcela přirozeným způsobem. Do Taizé totiž přijíždí mnoho muslimů. Často doprovázejí své křesťanské přátele nebo patří ke školním skupinám. Kromě toho komunita hostí muslimskou rodinu ze Sýrie a 20 mladých muslimů ze Súdánu, Eritreje a Afghánistánu. Mladí muslimové přijíždějí do Taizé, protože se upřímně zajímají o křesťanství. Křesťané, mezi nimiž žijí, jim ovšem nedokáží poskytnout úplné informace o své víře, podotýká bratr Alois a poznamenává, že po teroristických útocích ve Francii vzrostla vzájemná nedůvěra mezi muslimy a křesťany. K jejímu překonání je nutné navázat osobní vztahy. Řešením rozhodně není krajní laicismus, který pohrdá náboženstvím a usiluje o jeho vymýcení z veřejného života. Podle bratra Aloise jsou tyto tendence vykořeněním pravé laickosti, která ctí náboženství a umožňuje všem svobodně vyznávat svoji víru. Téhož názoru je naštěstí mnoho Francouzů.

podle www.krestandnes.cz

Starý zákon a věda

Dokončení ze str. 1

určuje víra, je otázka nerozhodnutá.

A jsme na místě, kdy je třeba zmínit dva muže, nejprve Mikolaje Koperníka, Poláka narozeného v Toruně (1473-1543), hvězdáře, který svým učením o Slunci, kolem něhož se točí země a všechny planety, způsobil, že o biblický názor na prostor a čas se zvedly těžké boje mezi teologií a přírodními vědami, které ovšem skončily v neprospěch teologie. Po smrti Mikolaje Koperníka to trvalo ještě plných 100 let, než církev přijala jeho heliocentrickou (sluneční) soustavu. Ptolemaiova teorie geocentrické soustavy se nakonec vzdala své vlády, ustoupila důkazům.

Zatím se však chystalo ještě důležitější utkání: šlo o biblické sdělení, že rostliny a zvířata, které Bůh stvořil na počátku trvají a nemění se. Do tohoto útoku se pustil anglický vědec, evoluční biolog Charles Darwin (1809-1882). Dokázal, že biblický názor o neměnnosti stvořených rostlin a zvířat odporuje stavu poznání, k němuž dospělo vědecké zkoumání v poslední době, které právem tvrdí, že většina forem života, které dnes důvěrně známe, neexistovala vždycky a mnohé z nich, které existovaly, zatím zanikly. Ty rostliny a ta zvířata, která s námi žijí, nemůžeme pokládat za původní, za prvotní, ale naopak za pozměněné kopie, které následují po prvních, původních.

Náš G. J. Mendel (1822-1884) objevením zákonů dědičnosti přispěl k rozvoji genetiky.

V dnešní době 21. století jsme už dávno opustili předsudek, že to, co moderní věda předvádí má jen hypotetický charakter, a postavili jsme se s moderní vědou souhlasně a přejně, protože její výsledky jsou podepřeny důkazy a je-li některý bod, kde se s vědci neshodneme, vinu na tom nese starozákonní zpráva o stvoření v Genesi 1-3, zatímco novozákonní zpráva o stvoření bývá v této diskusi neprávem opomíjená.

Posléze zbývá mezi věřícími a vědci jediný problém a ten se jmenuje člověk.

Josef Veselý

Nad Biblí

Modlitba Páně v období textových revizí Nového zákona

Po vysvětlení v předchozím článku, že drobné rozdíly ve znění modlitby Páně se zakládají na různosti původních textů v podání evangelistů Lukáše a Matouše, je důležité ještě připomenout, že úsilí novozákonních badatelů o správné překlady Nového zákona pokračovalo od 19. století novým historicko-kritickým průzkumem nashromážděných řeckých rukopisů. Novozákonní badatelé se posléze shodli na jednom výsledném znění pod názvem Textus receptus (text přijatý), který vydal r. 1906 E. Nestle ve Stuttgartu. Na jeho základě došlo k vydávání revidovaných překladů ve snaze ulehčit pochopení biblické řeči novým čtenářům. (Připomeňme, že i naši kraličtí překladatelé napomáhali svým čtenářům alespoň okrajovými poznámkami. V modlitbě Páně jim šlo o smysl jednotlivých proseb, např. „posvěť se jméno tvé“! Jak posvětit? – Vysvětleno: „Od nás lidí.“) Nové revidované texty měly zprostředkovat současným čtenářům stejné porozumění, jaké asi měli ve své době první čtenáři.

U nás se zapojil do revizního překladového úsilí novozákoník na Husově evangelické fakultě v Praze profesor F. Žilka. (Byl přítelem mého otce, který ho v době okupace občas zval do našeho plzeňského Husova sboru k povzbudivým přednáškám z českých dějin. Fakulta byla tehdy nacistickým režimem uzavřena.) V církvi byl pokládán spíše za liberála, ale revizi Nového zákona, který byl pro něho „jedinečnou posvátnou knihou,“ se věnoval se zvláštní úctou, až pokorou. Takto přistupoval i k samému kralickému textu. Své rozhodnutí pro jeho revizi vysvětlil v předmluvě slovy: *„Čeština Kralické bible je klasická, čistá, výmluvná, mocná, slavnostní, ale má na sobě ráz doby. Je archaická a ve slovosledu namnoze příliš latinská. Všichni jsme se na ní učili výrazné a správné češtině, ale dnes se takovou řečí již nemluví ani na kazatelně.“* Žilka se však snažil **vystihnout i ducha** Nového zákona. Zastával pojetí, že správný překlad není mechanické přenesení slov, nýbrž **přemyšlení pojmů**. Byl veden myšlenkou, jak by dnešní theolog vyjádřil řecký originál pro dnešek. Žilkův překlad vyšel r. 1933 (podobně vyšlo i několik překladů katolických: Sýkora Coll, Škrabal, Petrů) a měl velmi příznivý ohlas: do r. 1970 došlo k jeho sedmému vydání.

Pokud jde o revizi textů modlitby Páně v Lukášově a Matoušově podání zvolil i Žilka jako předlohu řecký Textus receptus. V českém překladu **Lukášovy verze** (L 11,2n) začíná prostým ***„Otče,“*** a klade přivlastňovací zájmena před podstatná jména: ***„svaté budiž Tvé jméno, přijď Tvé království; náš denní chléb dávej nám denně.“*** Prosbu „Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi“ vynechává, (stejně jako lat. Vulgata), žel, zde bez bližšího vysvětlení.) Namísto „naše viny“ (ř. *ofeilémata*: dluhy) použil Žilka variantu ***„a odpusť nám naše hříchy“*** (kterou má i Vulgata: *peccata nostra*), a vysvětluje: *„vždyť i my odpouštíme každému, kdo se proviňuje proti nám.“* Končí větou ***„a neuvoď nás v pokušení“*** (opět jako Vulgata).

Matoušova verze Žilkova překladu (Mt 6,9n) se shoduje do značné míry s novým ekumenickým překladem (ČEP) z r. 1979. Jediný rozdíl je ve formulaci: ***„a nevydej nás v pokušení“***. (Pod čarou dole je varianta: ***„na pospas zkoušce“***, s doplňkem: ***„ale vysvoboď nás od zlého“***; a var +: ***„Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen“***.) Jestliže tedy Žilkův překlad Nového zákona představuje evangelickou biblickou revizi z počátku 20. století, můžeme překlad ČEP pokládat za novou revizi při závěru století. Jeho mimořádný význam je v tom, že vznikl ve spolupráci novozákonních biblistů v ekumenickém společenství a stal se prvním mezicírkevním biblickým překladem v našich církevních dějinách.

Jiří Otter

Evangelíci podpořili Jiřího Drahoše v předvolební kampani

Synodní rada Českobratrské církve evangelické (ČCE) přijala na svém pravidelném zasedání v úterý 2. května kandidáta pro prezidentské volby 2018 – profesora Jiřího Drahoše. Vyjádřila mu podporu v předvolební kampani a v rozhovoru otevřela některá témata. Na facebookovém profilu přátel ČCE vyjádřili někteří diskutující údiv nad přímou podporou určitého kandidáta. Vzhledem k demokratickému presbyterně synodnímu zřízení církve zřejmě jde jen o doporučení k volbě ze strany synodní rady, která církev zastupuje navenek.

Synodní rada si však profesora Drahoše zřejmě váží a na zpravodajském serveru e-cirkev.cz, který provozuje, ho prezentuje jako vzácného hosta. Naopak by pravděpodobně nevyjádřila podporu prezidentu Zemanovi i vzhledem k opakovanému odmítání představitelů církve k účasti na ceremoniálu předávání státních vyznamenání při oslavách státního svátku 28. října. Oslav státního svátku na Hradě se nezúčastnil v minulých letech také bývalý synodní senior Joel Ruml ze solidarity k rektorům univerzit.

Podle serveru e-cirkev.cz jsou stanoviska prezidentského kandidáta i představitelů evangelické církve občansky, společensky i politicky velice podobná. Jiří Drahoš přiznal, že s kandidaturou docela váhal a až když se neobjevil žádný pro něj volitelný kandidát, souhlasil se svou nominací, k níž jej mnozí vybízeli. Organizační tým kampaně už je zformován a J. Drahoše překvapilo, že se hlásí přes pět set dobrovolníků, kteří jsou ochotni sbírat 50 000 podpisů na petiční archy k podpoře jeho kandidatury.

Jiří Drahoš o sobě říká, že je nepraktikující katolík, ale Desatero a evropské židovsko-křesťanské kořeny jsou pro něj přirozeným a solidním základem. Jak dále uvedl, celý život jej provází záliba v hudbě, která povznáší ducha a proto dlouhá léta zpívá v pěveckém sboru.

podle www.christnet.eu

Aktualita: Pochopení v náboženských otázkách příslibem naděje?

Dokončení ze str. 1

za kříž a šli zabíjet jiné lidi, aniž by rozlišovali mezi ženou, dítětem, mužem zajatcem a mužem bojovníkem. Evropská civilizace přece také není civilizací terorismu, přestože nedávno někteří Evropané vyvolali dvě světové války, v nichž zahynuly milióny lidí. Všechno je to způsobeno odvrácením od Boha a vzájemným obviňováním místo hledání cesty k pochopení a spolupráci. Je přece daleko víc možností, jak se shodnout např. v pomoci hladovějícím, lidem bez domova apod. Abychom byli skutečná rodina, která si umí pomáhat a současně se umí i společně postavit proti politice násilí, myšlenkám o střetu civilizací, konci dějin, ateismu apod.

Závěrem se vrchní šejch Al Azhar pomodlil k milosrdnému a slitovnému Bohu, aby se toto setkání stalo prvním krokem k rozšíření bratrství a společného soužití všech lidí po celém světě.

Papež František, který nazval Ahmeda Tajíba „bratrem“, ve svém vystoupení popsal tři hlavní zásady pro dialog mezi kulturami a náboženstvími: (1) neobětovat svou vlastní identitu, (2) chápat druhého jako společníka na cestě, nikoliv jako nepřítele a (3) být upřímný, aby se dialog vedl s láskou k pravdě a nikdy s postranními úmysly.

Podle papeže totiž existují jen dvě alternativy: kultura setkání a nekultura střetu. Různá náboženství a kultury se mají setkávat a zasazovat za dobro všech, aniž by přitom ztrácely vlastní identitu. „Tato spojenectví jsou dnes naléhavá více než kdy jindy,“ řekl papež.

Náboženství také mají prosazovat přikázání „Nezabiješ“. „Násilí je popřením jakékoliv autentické náboženské zkušenosti. Jakožto náboženští představitelé jsme tedy povoláni, abychom demaskovali násilí, které se převléká do hávu domnělé zbožnosti a přitom absolutizuje egoismy namísto opravdové otevřenosti vůči Absolutnu. Jsme povinni odsuzovat porušování lidské důstojnosti a lidských práv, poukazovat na pokusy ospravedlňující násilí jménem náboženství a odsuzovat je jako modlářské falšování Boha. Jeho jméno je svaté: on je Bohem míru,“ uvedl František.

V závěru svého projevu papež poukázal na to, že hlubším kořenem terorismu a válek je šíření zbraní, které, pokud jsou jednou prodány, bývají dříve či později také použity. Je tedy nutné zablokovat tok peněz a zbraní.

Více než 200 náboženských osobností z celého světa se s jejich názory ztotožnilo.

Helena Bastlová

Zákon Kristův J 14,21–24; Ř 1,16–17; 3,23–24

„Kdož by se vzhlédl v dokonalý Zákon svobody a zůstával by v něm, ten nejsa posluchač zapominatelný, ale činitel skutku, blahoslavený bude v skutku svém.“ **Jk 1,25**

„Tomu kdo mne miluje…, zjevím samého sebe,“ překvapil Pán Ježíš učedníky. Čekali, že se zviditelní ne-milujícím, aby si ho zamilovali… světu.

„Nám se chceš zjevit, Mistře?“ diví se Juda. „Copak jsme tě dost nepoznali? Na cestě za tebou obráceni jen k tobě? Když jsi nás posílal s evangeliem království, mysleli jsme, že pomáháme tvojí věci a čekali, že se dáš poznat světu…, o jehož spásu ti přece jde. Uvažujeme podobně. Každou neděli jsme v kostele, čteme Bibli, víme přece, o co jde… Svět potřebuje o tobě slyšet. Musí tě poznat, Ježíši Kriste, má-li si tě zamilovat. Musíme víc o tobě mluvit, abychom k tobě obrátili pozornost. Srozumitelněji tě citovat, atraktivněji inzerovat, jak jsme tě pochopili… Moc to nezabírá.

Také nám to říká Ježíš, že nejen soud, ale i spása se děje od domu Božího, jímž jsme my, ti jeho. Děje se nikoli řečí ale mocí (L 19,9; 1 K4,20). Krátce před smrtí se s učedníky modlí za nás, za ty, kteří skrze jejich slovo v něho uvěří, abychom byli jedno: *„Jako ty, Otče ve mně a já v tobě* (říká), *aby i oni v nás jedno byli, aby svět uvěřil…, aby svět poznal, že jsi ty mne poslal a že jsi je miloval, jako jsi mne miloval.“* ON ví, jak na to a shrnuje, co před tím pověděl o předpokladu svého zjevení, které jednotu zakládá a tím prostředkuje světu poznání Otce, jediného pravého Boha a toho, kterého ON poslal, Ježíše Krista. Poznání, které je spásou, respektive životem věčným (J 17,3). Předpokladem a slávou jednoty, jíž se dává poznat světu, je vaše láska ke mně. *„Kdo by měl a zachovával moje přikázání, ten mě miluje… Milován bude od mého Otce i já ho budu milovat… K němu přijdeme a budeme u něho přebývat… Především jemu, takto věřícímu, zjevím samého sebe…“ „Vždyť přece věří, je náš, Ježíši! Pokřtěný konfirmand je poučen! Jsme učedníci, činovníci, presbyteři!“* Ježíš nadto těm svým slibuje zkušenost duchovní. Svého Ducha Utěšitele, který vás naučí a všecko vám připomene. Bez něho ve světě mnoho nepořídíte.

Elán, s nímž hrneme nápady, je dobrý, ale majíce Ježíšova přikázání, přesvědčujeme jedině tehdy, jestliže je zachováme, a ON se nám dává průběžně poznat. *„Beze mne nic nemůžete vykonat,“* říká (J 15,5). Hledíme-li si Zákona Kristova, pak jej vpravdě milujeme, jak sám ozřejmil. Láskou, která nejen informuje, ale přemáhá… a Krista zjevuje, protože ON se zjevuje. *„Kdo mne nemiluje, slyší má slova, leč neposlouchá…, pohrdá mnou. Připomenou se mu až v nejposlednější den“* (J 12,48).

V letošním jubilejním roce církevní reformace, kdy si evangelický svět připomíná postavu a dílo Martina Luthera, zvláště jeho říjen 1517, myslíme též na o sto let dřívější mocný pohyb v Čechách, na červenec 1415 Mistra Jana, na jeho odvolání se k pravdě zjevené v Kristu, a na Bratry z Kunvaldu a jejich „svolení na horách rychnovských“ 1464 na českou reformaci.

Čtvrt století po bratrovražedné bitvě u Lipan se v Čechách, v prostředí zvlažnělé církve „pod obojí“ (utrakvistů) ustavila Bratrská jednota zákona Kristova (1458). Bratrstvo stmelené upřímným úsilím lépe rozumět a konat. Důraz položili na odříkavost vůči světu. Zápasili o mravní dokonalost a plnění Kristových přikázání. První i poslední slovo má zjevená milost Kristova a snaha nebrat ji nadarmo (2 K 6,1).

Rudolf Říčan v „Dějinách Jednoty bratrské“ uvádí slovo šťastného rozeznání Bratra Prokopa, zvaného Ryšavý (bakaláře z Jindřichova Hradce, posléze sudího Jednoty), jak veliký význam má dobrá vůle, opravená milostí Boží. Ta činí člověka Bohu milým i při nedostatcích, které při něm ještě zůstávají (1489?). Kristus do nás vidí a naší dobré vůli se dává poznat. Duchem své milosti osvěcuje oči mysli ochotné ke změně, k nápravě a duchovnímu růstu (Ef 1,18). Prokopovo osvobodivé pojetí křesťanova života, jako cesty v průběžné péči Kristovy milosti, by po pětadvaceti letech bývalo mohlo být pomocí mladému Lutherovi ve vnitřní krizi z obavy o milost za prahem časnosti. Tou dobou však má naše Bratry ještě za proklínané a nebezpečné české kacíře.

Martin, syn horníka z Eisleben, robustní člověk spíše hrubšího ražení, z malých poměrů, přichází v osmnácti na práva v Erfurtu, tehdy středisko humanismu. Zná lidi, z nichž pochází, umí je oslovit a psát pro ně. Ve dvaadvaceti už na erfurtské univerzitě přednáší Aristotelovu metafyziku a etiku. Náhlá smrt přítele a ohrožení vlastního života v bouři jím otřese. Vyleká ho pomyšlení, že by měl znenadání v tomto svém čase otevřených možností skončit a stanout před Soudcem živých i mrtvých. Zneklidněn se uchyluje do augustiniánského kláštera v Erfurtu. Z „nouze spasení“ se stává mnichem, avšak přísnou sebekázní ani sebetrýzněním klid nenachází. Věnuje se teologii, 1507 je vysvěcen, přednáší dialektiku na nové univerzitě ve Wittenbergu, 1511 putuje do Říma. Kristus zemřel za všechny, ale všichni spaseni nebudou. Co bude se mnou? Hledá u sv. Augustina, ptá se církve, ani v mystice představeného kláštera, J. Staupitze klid a jistotu spasení nenachází. Jako právník soudí, že Boží spravedlnost bude vůči hříšníku po zásluze zničující: Každému, co jeho jest… 1512 je doktorem teologie. 1513, prý ve věži witenberského kláštera, nad známými verši z ep. Pavla Římanům, které jsme četli, pojednou zpozorní: *„Spravedlnost Boží se skrze evangelium zjevuje z víry pro víru, jakož psáno jest: Spravedlivý z víry živ bude…“* Boží spravedlnost, zjevující se evangeliem Ježíše Krista, je tedy jiná než na jakou je zvyklý, jiná než s jakou se ve světě počítá. Životodárná… Označil ji *„justitia Dei passiva“* – pasivní spravedlnost Boží. Opřena o Pavlovo: *„Není rozdílu. Všichni zajisté zhřešili a nemají Boží slávu. Spravedlivi učiněni bývají zadarmo, milostí jeho, skrze vykoupení, které se stalo v Kristu Ježíši,“* se *„Boží pasivní spravedlnost“*, tento Lutherův vhled (nebo objev), stal principem reformace. (Vítaným mimochodem kurfiřty, vrchností papežem ždímanou za odpustky).

Luther nezavírá oči před svými nedostatky. Je si jich vědom. Křesťan je zároveň spravedlivý i hříšník, říká. Jak je to možné? Skrze víru jsme pro Kristovy zásluhy ospravedlněni výrokem Boží plnomocné soudní svrchovanosti (justificatio forensis sola fide), pouhou vírou a z pouhé milosti (sola gratia) (srvn. 1 J 1,8-9). Bratři v Čechách vítají v Lutherovi spolubojovníka proti Římu a spoludělníka na roli Písem. Heslovité zkratky provází písmáckým výkladem *„Hřeš statečně, věř statečněji!“* (Pecca fortiter, crede fortius!), myslí: Neboj se vyznat! Když už jsi šlápl vedle, neschovávej se s tím. Stůj s lítostí při tom, čeho ses dopustil! Tvá víra v odpuštění je silnější.

Přes jisté Písmem zdůvodněné rozpaky Jednota bratrská respektuje reformátorův věhlas, Luther ví, že nové v Kristu se se starým nesmiřuje, toho jsou plné epištoly (např. 2 K 5,17), ale vědí to vždycky luteráni?

V Památníku k 500. výročí založení Jednoty uvádí prof. Říčan, že 1546 dospěli bratři Roh a Agusta k zásadnímu poznání, že Jednota *„příliš neopatrně opustila cestu Lukášovu, jsouc příliš oslněna světlem luterství. Nad jeho spisy si starší uvědomili cenu těch duchovních darů, které měla Jednota doma.“*

Jsme-li milostí Boží opravováni ve své dobré vůli, jak Duch svěřil B. Prokopovi, pak je naše ospravedlnění nejen forenzně deklarovaným stavem, ale i průběžnou opravou kurzu našeho směřování k PRAVDĚ a stálou obnovou našeho zůstávání v tom, který je PRAVDA sám. Za nás, pro nás a kvůli nám učinil Otec věčnosti svého milého Syna, Bůh svého Krista, ano v něm sebe sama hříchem, jemuž stejně, jako jeho bolesti stále ještě konce není… Ještě nás krev očišťuje od všelikého hříchu, abychom byli učiněni spravedlností Boží v něm (2 K 5,21).

Modlitba:

Bože, náš Otče v Pánu Ježíši Kristu, přicházíme od vzrušujících tragédií a zábav tohoto světa. Ze smyšlených příběhů i skutečných, příliš skutečných bolestí se vracíme k tobě…, který jsi přece vždycky s námi, ale my býváme jinde, duchem nepřítomni, rozptýleni a za školou. Ztrácíme se, nebýváme na příjmu. Zas máme pocit, že tu jsme dnes kvůli tobě, ačkoli dávno víme, že jsi a zůstáváš SLOVEM vtěleným kvůli nám, bez tebe se neobejdeme. Jsi při nás, když se v sobě nevyznáme. Dřív než nás tě trápí, když si škodíme svévolí a nedbáme tebe. Když se klameme a selháváme, obracíš nás k PRAVDĚ, jak jsme na tom před tebou. Díky za SLOVO, vysvobozující z falše a zmýlení. Díky za vykoupení do svobody. Opravuj, prosíme, naše vědomí, obnovuj nás v dobré vůli odpírat nepravostem a zbav nás od zlého. Ve zmatcích našeho myšlení, v haraburdí mnoha slov se posvěť SLOVO a JMÉNO TVÉ. V motanici našich nápadů a cest prosaď kralování své. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Nápad zpod kazatelny

Postěžoval si nedávno jeden kazatel: „Někdy mi přijde líto, že je kázání taková MONOLOGICKÁ záležitost...“

Reakce posluchače: „Bratře faráři, tak vezměte příště poslední kázání na biblickou hodinu a povyprávějte nám celý jeho příběh. Začněte volbou textu, přes exegezi a souhrnnou úvahu, až po aplikaci. Podělte se o radost z nečekaných vhledů při jeho přípravě, o to, na kterých místech jste při přednesu pocítil vděčnou reakci posluchačů, ale také o pochybnosti a nejistoty, o otázky, které zůstaly nedořešené, o potíže s dotažením až do konkrétních praktických důsledků atd. Možná se vám nepodaří podnítit živou a plodnou diskusi hned napoprvé, ten monologismus má ČCE snad už v genech. Ale až posluchači překonají uctivý ostych před duchovní autoritou a strach uplatnit ve věcech víry i svůj vlastní úsudek – pak si užijete dialogu, až vás možná bude hlava bolet.“

Biblické hodiny, byť perfektně připravené, myšlenkově bohaté a věroučně bezpečně ukotvené, narážejí v mnoha sborech na pokles zájmu. Kazatelé proto prodlužují letní „prázdniny“, někdy až na půl roku. V jednom – jinak mnohostranně prosperujícím a mimořádně zodpovědně vedeném – velkoměstském sboru byly biblické hodiny dokonce pro nezájem na několik let zrušeny. „Krize biblických hodin je podle mě jednou z nejpalčivějších“, řekl nedávno Ondřej Macek. Návrh posluchače, kterého při poslechu kázání napadá řada myšlenek a který prožívá mnohé, o čem touží hovořit, co by rád sdílel, by snad stál za vyzkoušení. Právě takový dialog a sdílení má být jádrem sborového společenství, o kterém napsal ve stati „Církev káže“ Josef Veselý (tehdy stoletý), že je nezbytnou podmínkou toho, aby kázání skutečně dosáhlo až k posluchači. (Dialog je ovšem třeba vést nad hotovým kázáním, které už bylo předneseno v kostele, nikoli nad kázáním ve stadiu přípravy.)

Pavel Říčan

Kostnická jednota v Kolíně zve na Letnice

29. 5. – 4. 6. 2017 – týden modliteb

"Působení Ducha svatého dnes"

MODLITBY ZA LIDI A MĚSTO KOLÍN I JEHO OKOLÍ

* br. P. Pýter (Duch Svatý - zapomenutý slib?)
  29. 5. 18.00 Apoštolská církev
  V Zídkách 402, Kolín II
* br. M. Moldán (Duch Svatý - přicházející)
  30. 5. 18.00
  Církev bratrská, Královská cesta 226, Kolín IV
* br. farář senior M. Frydrych (Duch Svatý - přebývající)
  31. 5. 18.00 Církev bratrská
* br. farář J. Halama (Duch Svatý - sestupující)
  1. 6. 18.00 Církev bratrská
* br. P. Nehyba (Duch Svatý - zmocňující)
  2. 6. 18.00 Křesťanské sbory
  Husův dům, Kmochova ul., Kolín II
* br. M. Merta (Duch Svatý - pomáhající, sloužící)
  3. 6. 14.30 Adventistický sbor
  Husův dům

Vyzýváme sbory, farnosti a náboženské obce všech denominací: představte se a podělte se s námi o zkušenosti ze života společenství – s jeho radostmi i starostmi.
Příspěvky i fotografie posílejte na adresu redakce: Ječná 19, Praha 2 nebo mailem: ET.KJ@worldonline.cz
Rádi otiskneme i vaše příběhy.

(red)

Píseň písní 3: Bůh si nás neoškliví

Důvod k radosti je nemalý. „Jsem černá, ale milostná … půvabná…“. (1,5) Pocit ožehlosti, uprášenosti i pocit porušenosti nevede zrovna člověka ke zpěvu. Jenže když mu svítí světlo Božího slova do života, pak poznává a začíná vidět svou uprášenost i stín své lidské nepravosti. My všichni jsme uprášení a ožehlí všelijakou porušeností a člověčinou. Ovšem krásné a velice důležité pro nás je to, že jsme poznali ve svých zápasech víry, že si nás Pán Bůh neoškliví pro naši uprášenost, porušenost a hříšnost, že nám odpustil, a na každý den znovu odpouští, pozvedá nás z prachu této země, bere nás do náruče a staví nás na nohy vzpružené Kristovým vítězstvím, očištěné krví Beránkovou a vzpřímené svým slovem lásky a naděje! Bůh na nás hledí skrze kříž a oběť svého milého Syna. A to nám dává naději nové milosti a nového odpuštění, které jsou důvodem naší radosti. Jenže žijeme uprostřed tohoto světa, ne v nebi, a šestý verš první kapitoly nám připomíná, že člověk člověku často způsobuje bolest, trápení a problémy. My si navzájem často komplikujeme život. Ale je tu ten, který si nikoho z nás neoškliví, který nás miluje a volá k životu v bezpečné důvěře v jeho vedení. Touží po našem přátelství. Zná nás lépe, než známe sami sebe. Díky za to, že tomu tak je. Bůh hledí k srdci a odkrývá naši pravou tvář. A my to velice potřebujeme, protože tu svoji tvář často maskujeme sami před sebou i před druhými. Před Božím zrakem nic neukryjeme! Nepřikryjeme nic, ani svou falešnou zbožnost, ani svou okázalost. Jen upřímné, čisté a pokorné srdce před Bohem obstojí. Jen v hluboké upřímnosti a pokoře můžeme pozvednout svoje oči beze strachu k nebi, protože Bůh si nás neoškliví!

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Česká a uherská královna MARIE TEREZIE

(narozená 13.5.1717 – zemřela 29.11.1780 ve Vídni)

Byla vychována jezuity a také její zpovědník byl z jezuitského řádu. Nastoupila na trůn podle „pragmatické sankce“ (z r. 1713) po svém otci císaři Karlu VI. (+1740), jímž habsburský rod vymřel po meči. 1736 se provdala za Františka Štěpána Lotrinského, který se 1745 stal císařem (+1765) a se kterým měla 16 dětí (nejznámější byli Josef II., Leopold II. a Marie Antoinetta).

Osm prvních let její vlády trvaly války „o dědictví habsburské“ s Bavorskem, Francií, Španělskem a Pruskem, při nichž ztratila větší část Slezska, kam se uchýlila řada tajných evangelíků, a Kladsko. Za bavorského vpádu se česká šlechta i pražský arcibiskup podrobili nepříteli, a proto královskou korunovaci 1743 v Praze musel provést olomoucký biskup. Válečné neúspěchy potvrdily hospodářskou a kulturní zaostalost říše a daly podnět k četným reformám daňovým, školským, právním i politickým (tedy ke značné centralizaci státní správy). Židé osočení z kolaborace za války s Pruskem byli na čtyři roky vyhnáni z Čech. 1772 byla při dělení Polska získána Halič.

Neúroda 1770-1773 přispěla k selským nepokojům a povstáním, jichž se částečně účastnili také tajní evangelíci.

Osvícený absolutismus se uplatnil i v náboženských záležitostech: omezení papežské pravomoci, omezení svátků, zrušení klášterních žalářů, cenzura byla vyňata z moci církve, 1773 byl (papežským breve) zrušen jezuitský řád a 1777 bylo zřízeno arcibiskupství olomoucké a biskupství brněnské. Evangelíci požadovali toleranci a po vyhlášení falešného patentu na Valašsku 1777 došlo k nepokojům, které byly v Růžďce potlačeny vojskem. Dvorská komise v čele s proboštem J. L. Hayem záležitosti prošetřovala a uplatnila „tichou toleranci“. Byly zřízeny nové katolické fary, jichž byl nedostatek. Sama panovnice evangelíky trpět nehodlala. Josef II., její spoluvladař (a císař) od 1765, se s ní v mnoha věcech dostával do sporu.

Alou!, s kuráží
půjdem do patálie:
dívati se na nás bude
královna Terezie.

(italsky battaliglia = bitva)

(M. Aleš, Špalíček národních písní a říkadel, Melantrich 1940, 264)

Bohuslav Vik

Kulturou proti antisemitismu

V neděli 23. dubna 2017 si odpoledne ve Valdštejnské zahradě v Praze už po čtrnácté několik set lidí připomnělo památku židovských obětí holocaustu, ale byla to také výzva k osobnímu postoji proti antisemitismu, který je ve světě stále přítomný. V poslední době jsme svědky dramatického nárustu antisemitských útoků nejen na Středním východě, ale i v Evropě a Severní Americe. “Byl to nejhorší rok od nacistické éry”, uvedl izraelský velvyslanec Daniel Meron.

Vzpomínkovému programu předcházel pochod s izraelskými, ale též i s českými vlajkami ulicemi pražského židovského města, pokračoval kolem Rudolfina, na Klárov a do Valdštejnské zahrady. Tuto vzpomínku pořádala česká pobočka organizace Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém nejen jako vzpomínku, ale i výzvu v duchu vyjádření britského politika a filosofa Edmunda Burkeho, který apeloval na potřebu chránit naši civilizaci, jenž je plodem mnoha staletí, před pokusy změnit její charakter. Vyjádřil to takto: "K triumfu zla postačí, když slušní lidé nebudou dělat nic". Podobně mluvili i hosté, zástupce senátu, města, ministr kultury i velvyslanec Izraele v ČR. Velmi působivé bylo i vystoupení paní Eveliny Merové a Judith Rosenzweigové, které prošly terezínským ghetem a paní Evelina i osvětimským táborem. Obě shodně vyjádřily, že po svých zkušenostech mají jinou stupnici hodnot. Podle nich by člověk měl vnímat jen to důležité a s nepodstatnými věcmi si nedělat starosti a umět je rozlišit. Paní Evelina připomíná: "Nedělat nic proti svému svědomí, i když je to někdy těžké. Člověk nemusí plnit všechny rozkazy, když jsou proti lidskému svědomí."

Paní Judith přijela až z Izraele, kam se po válce odstěhovala. Jejím přáním je, aby byl všude na světě klid a mír, neboť nemá cenu se navzájem zabíjet a ztrácet drahé lidi. Vyjádřila ale obavu, zdali se jí toto přání splní.

Izrael si připomíná Jom ha šoa, tedy den památky obětí holocaustu, při dubnovém výročí povstání varšavského ghetta, kdy na dvě minuty se vše zastaví. Jinak tento památný den připadá na 27. ledna, kdy byl v roce 1945 osvobozen koncentrační tábor Osvětim.

Izrael potřebuje naše modlitby, aby mohl žít v bezpečí a pokoji, i všichni Židé na celém světě.

Jan Trnka

Slavnost živého Izraele: Zman Le-Chajim! Čas k životu!

Sobota 27. 5. 2017 13–18 h: Terezín 2017

Téma: Veliký den Jizreele (Ozeáš): slavnost Božího lidu, chvála a díky za Boží plán pro Izrael
Kde: Terezín, Kulturní dům, nám. ČSA 85
Pořádá: SimachT Sijón (Radost ze Sijónu)
Kontakt:
Lydie Martykánová: lydie.martykanova@seznam.cz, tel.: 724 115 010
Podrobnosti k této akci sledujte na webu: http://www.simchat-sijon.estranky.cz/clanky/zman-le-chajim-terezin.html

Před deseti lety proběhla v Terezíně, na místě spjatém s největším utrpením Židů v českém národě, kající bohoslužba za 2000 roků křesťanského antisemitismu (i za vše, co dobrého jsme Židům neudělali). A od té doby se sem každoročně sjíždějí přátelé Izraele k radostné oslavě Boha a Mesiáše Izraele. Navzdory historii, navzdory současnému dění ve Svaté zemi i v Evropě. Boží zaslíbení jsou věrná!
„ZMAN LE-CHAJIM!" – je "ČAS K ŽIVOTU!"

V centru všech svědectví, slova a chvály bude letos Veliký den Jizreele. Srdečně zveme ke společné oslavě. Co dobrého vnesete, to se rozmnoží!

Podzimní pobyt pro seniory v Chotěboři

Zveme vás na 36. podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát.

Termín: od 2. září do 9. září 2017
Cena pobytu: 2600 Kč
Uzávěrka přihlášek: 15. 7. 2017
Přihlášky přijímá a informace předá:
Hana Capoušková, hana.cap@seznam.cz, tel.: 777877080, 602468436

I v letošním roce nabízíme zajímavý a pestrý program, který začne v sobotu společnou večeří a seznamovacím večerem. V neděli se sejdeme na bohoslužbách a odpoledne při koncertu v kostele sv. Jakuba, kde vystoupí umělci Václav Uhlíř a Hana Medková (varhany a zpěv). Dále bude na programu beseda s hostem, přednáška na aktuální téma a celodenní autobusový výlet. Součástí pobytu jsou také vycházky po okolí, zdravotní cvičení a výtvarná dílna. Ranní a večerní pobožnosti bude mít bratr farář Jiří Doležal. Pokud chcete strávit týden v přírodě, v příjemném prostředí a v milém společenství, přijeďte. Těšíme se na vás.

Pozvánky

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s občanskými sdruženími a s městskou částí Praha Suchdol zvou na již desátou **EKUMENICKOU BOHOSLUŽBU ZA KRAJINU** v sobotu 27. května 2017 v 15 h na levém břehu Vltavy, na zahradě nad Sedleckými skalami.

Bohoslužbě předchází pouť od románského kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Dolních Chabrech; začíná v 11 h a vede pěšky krajinou se zastávkami. Kostel si bude možno prohlédnout před poutí od 10 h.

Kázáním poslouží P. RNDr. Matúš Kocian z farnosti sv. Matěje v Praze Dejvicích a duchovní správce ČZU v Praze. Po bohoslužbě následuje beseda o vztahu člověka a stvoření, kterou uvede geolog a teolog RNDr. Martin Hrubeš.

Místo je jako obvykle na zahradě nad Sedleckými skalami nedaleko žlutě značené cesty ze Suchdola do Roztok, je dosažitelné ze zastávek MHD v Praze-Suchdole (Kamýcká, Budovec), od železniční zastávky Praha-Sedlec nebo od přívozu v Praze-Sedlci (z posledně zmíněných dvou míst vede cesta po poměrně prudkém výstupu).

Více na www.drahan.chabry.cz

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

16/2017

31. května 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 7. června 2017

Z obsahu

* *Sanace duše*
* *Víra jako poznání*

Poselství ke Svatodušní neděli

Splněné zaslíbení Ducha svatého
Skutky 2,1–18

Kolem ukřižovaného Ježíše se vyprávějí různé zvěsti, které nejsou k uvěření. Někteří dosvědčují, že se s ním setkali, druzí slyšeli tuto zvěst z ústního podání. Mezi Kristovými učedníky se vzmáhá neklid smíšený se strachem: je přece známo, že vrchnost jakékoliv šíření zpráv o vzkříšeném Kristu trestá. Památka Ukřižovaného má být přece zcela vyhlazená z lidské paměti.
Uprostřed takového vzrušení myslí volí učedníci Ježíšovi tu nejmoudřejší cestu: čekají a v ústraní vyhlížejí naplnění Kristova zaslíbení: „Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým, až uplyne těchto několik dní“ (Sk 1,5). A tak využijí darovaného mezičasu, doplní apoštolský kruh ztenčený Jidášovou zradou, svorně a vytrvale se modlí. Však ono se zaslíbení v určený okamžik splní a věci se vyjasní, tak jako dávná zkušenost Božího lidu dosvědčuje, že Pán Bůh své sliby plní.
Nevím, zda učedníci Ježíšovi očekávali změnu tak radikální, ale když nastala, všechno se změnilo. Učedníci ukrytí ze strachu v uzavřené místnosti vyšli ven a uchváceni mocí, která nebyla z nich, kázali směle a bez ohledu na reakci posluchačů slovo Boží. Apoštol Petr uvádí tuto proměnu do souvislosti s krajní naléhavostí času: nacházíme se v „posledních dnech“ (Sk 2,17) a to, jak se tváří v tvář vůči Boží moci zachováme, bude rozhodující pro naše spasení. Už nebylo třeba pochybovat a hledat důkazy: Duch svatý sám dosvědčoval v lidských srdcích, že náš Spasitel žije, Duch svatý sám činil evangelium srozumitelným lidem ze všech národů.
Událost Letnic je vzorem situace, která se opakuje jak v životě jednotlivého křesťana tak i celého křesťanského sboru. Čteme Boží zaslíbení, poměřujeme jimi skutečnost kolem sebe a ta se nám zpravidla zdá příliš neduchovní, stagnující a klesající do zvykovosti. Vzpomínám na přirovnání používané bratrem farářem Miroslavem Heryánem: církev bez Ducha svatého připomíná mořské pobřeží za odlivu. Mezi kameny se tvoří loužičky a rybníčky, které si už ani neumí představit jinou budoucnost než pomalé vysychání a zahnívání. Ale kde už mizí naděje, přichází příliv a všechny loužičky se stávají součástí širého moře. Tak přichází Duch svatý a proměňuje naše hloučky a pozůstatky sborového společenství v jediný svůj lid oživený Boží milostí. Žijme z této milosti a jistoty víry nejenom o Svatodušních svátcích, ale každý den. Toužím po příchodu Ducha svatého pokaždé, když slyším unavené hlasy pochybující o smyslu ekumenického hnutí: pořád si někdo něco vymýšlí a vztahy mezi církvemi zatuhly do nehybnosti. Ale pokud se do našich kostelů a modliteben prolomí moc Boží, změní se všechno a rázem se zhodnotí i naše modlitby a vytrvalé očekávání.

Miloš Hübner
farář ČCE v Trnávce a v Přelouči

Letnice: Jean Restout (26. března 1692 Rouen - 1. ledna 1768 Paříž)

Kalvínova víra a církev

Asi tak jako vy jsem si dlouho nevšiml, že Kalvín proti apoštolskému vyznání přesunul svatou církev obecnou až na konec vyznání. Jeho Instituce pojednává o církvi až v poslední, čtvrté knize. Této tradice, zvané reformovaná, se drží kalvínská církev dodnes. To přesunutí Kalvín ospravedlňuje tím, že zkoumá církev jako „vnější podporu víry“. Církev není spojena organicky s vírou, nýbrž je pouze vnější podporou víry, ovšem nezbytnou, čili jen podporou, která nemá s vírou nic společného. Víra je individuální, jednotlivcova realita, k níž se nakonec připojí společenství víry, které však nemá s ní nic společného. Kalvín, muž církve a její zakladatel, odděluje církev od víry, kterou chápe ve smyslu individualistickém. Věřící potřebují církev, ale jsou věřícími nezávisle na ní.
Katolíci, pravoslavní i anglikáni pokládají tento individualismus za herezi. Víra a církev tvoří u nich jednotu. Bez církve není víry. Novozákonní svědectví zní takto: Pojetí církve jako vnější podpora víry není v Novém zákoně k nalezení a je objektivně nemožné. Člověk je věřící tak, že je členem církve, těla Kristova. Víru si nelze představit bez církve.
A přece u Kalvína nalézáme místo, kde by víra mohla být podstatně spojena s církví. Je to jeho pojetí neviditelné církve. Tuto církev Kalvín definuje jako počet vyvolených, ne však jako obecenství, ale jako číslo vyvolených. S obecenstvím nepočítá. Individualismus nepřekonal. A hlavně učil, že víra a církev nejsou téže podstaty.
My se však musíme držet novozákonního svědectví, které je jednoznačné: Církev a víra se drží spolu

Dokončení na str. 2

Aktualita: V radě Luterského světového svazu zasedne poprvé i Češka

Olga Navrátilová z Českobratrské církve evangelické se stala první Češkou v radě Luterského světového svazu. Byla zvolena na dvanáctém valném shromáždění svazu, které se konalo v polovině května ve Windhoeku v Namibii.
Valné shromáždění se schází jednou za šest let a je nejvyšším rozhodovacím orgánem. V době mezi shromážděními je svaz řízen radou složenou ze 48 zástupců volených ze 145 členských církví z celého světa. Rada se schází nejméně jednou za dvanáct měsíců a zabývá se strategickým směřováním svazu, schvaluje rozpočty, přijímá finanční zprávy a plní další povinnosti vyplývající z ústavy svazu.
Kromě radních byl zvolen také nový prezident svazu arcibiskup Musa Panti Filibus z Nigerie. Ten bude od založení svazu v roce 1947 druhým Afričanem, který bude tento post zastávat. Instalace nové rady se uskutečnila na závěrečné bohoslužbě valného shromáždění.
Vrcholem letošního shromáždění je akce k 500. výročí reformace, které si v Namibii společně připomínají tisíce lidí.
Luterský světový svaz zastupuje své členské církve v oblastech společného zájmu, jako jsou např. ekumenický a mezináboženský dialog, lidská práva, humanitární pomoc, teologie a různé aspekty misie.
V současné době má svaz 138 členských církví z celého světa, které reprezentují téměř 66 miliónů křesťanů.

www.e-cirkev.cz

Překvapivá změna

Známe své známé a míváme o nich obvykle jasnou představu. Nic nás nepřekvapí, přece o nich víme své. Starého osla novým kouskům nenaučíš a mladý nás také nejspíš neohromí. Platilo to rovněž o mladém králi Saulovi. Nikdo mu nevěštil mimořádný osud. Čím snad mohl upoutat: Hezký mladík. Mezi Izraelci nebylo hezčího muže nad něj; od ramen vzhůru převyšoval všechen lid. Byl to vlastně již pořádný chlap. A Izrael potřeboval krále. Situace jak u nás před volbami. Po kom sáhnout? Přesto by Saule nikdo za budoucího mocnáře netypoval. Ani prorok Samuel, který se v mocenských spletitostech nejednou vyznal. Ale ani Saul sám sebe tak neviděl: "Což nejsem Benjamínec? Z těch nejmenších izraelských kmenů? A má čeleď je ze všech čeledí Benjamínova kmene nejnepatrnější!“
Boží povolání, pověření je zásahem do života, osobnosti, charakteru a probuzené zbožnosti. A s tím spojený projev dotyčného jedince, nebo těch, kteří Boží zásah společně prožívají. O Saulovi je řečeno, že Bůh mu proměnil srdce v jiné. Znamením toho bylo, že se připojil k hloučku proroků. Také jeho se zmocnil duch Boží a upadl do prorockého vytržení. Přihlížející byli šokováni: „Co se to s ním děje? Což také Saul je mezi proroky?" Dokonce vzešlo v Izraeli přísloví: Což také Saul je mezi proroky? Duch Boží se jej totiž zmocnil a on upadl do prorockého vytržení. Byla to zřejmě jednorázová událost. Stavy extatického vytržení jsou jevem známým v nejrůznějších náboženstvích. A nejde tak o jejich formu, jako o obsah. Setkáváme se s tím i v křesťanských tradicích. Připomeňme jurodivé v pravosláví. Stávali se jakýmisi „blázny pro Krista“. Jejich projev byl nejednou spojen s výtržností a pohoršením pro církevní autority. Dokázali se postavit i carům. Až carevna Kateřina se snažila jejich pronásledování zastavit. Posléze Ruská pravoslavná církev svatořečila řadu jurodivých proroků a kazatelů, jako byli Vasil Blažený (je mu zasvěcen moskevský chrám Vasila Blaženého). Budili pozornost na veřejnosti, která mohla jejich jednání pochopit jako projev Boží blízkosti a sdělení i pro ni. Svým způsobem se stal v dané situaci i Saul, oslovil tak přítomné tehdy i dnes znamením zásahu ducha Božího. Zaujal i básníka Rainer Maria Rilkeho, když napsal báseň Saul mezi proroky a sledoval jeho vzestup i pád. A Saul byl zprvu spravedlivý panovník a skvělý vojevůdce s požehnáním od Boha. Vždy měl při sobě jako rádce a kněze i Samuela. Duch svatý jím doslova zatřásl a všichni na to hleděli a divili se. Katastrofou pro něj bylo, když Duch Hospodinův od něj odstoupil. A on nedal také již na svého rádce a oporu Samuele.
Ve svatodušní době jsme připomněli Saule. Ostatně hlouček galilejských zprvu nevzbuzoval moc důvěry ani velká očekávání pro budoucnost. Mnozí se opovržlivě ptali: "Což nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje?“ A jejich stav vytržení si vykládali jako podroušenost. A nebyly ohnivé jazyky a hukot z nebe, co by jen mnohé z nich hlouběji oslovilo, nýbrž Petrovo srozumitelné slovo, jemuž kupodivu každý rozuměl ve svém jazyku. Přijali je jako zásah ducha Božího do svého srdce a do života platné pro ně i jejich rodiny a nechali se pokřtít. Tato překvapivá změna vedla ke zrodu formující se církve. Nikdy to nesklouzne do bezvýznamu. Slavíme letnice.

Jan Kašper

Z církví doma i ve světě

Nový kostel za přispění muslimů

„Viditelné a konkrétní znamení posilující národní svornost“ – těmito slovy přivítal starosta Ismailie v egyptské provincii Minya otevření nového kostela zasvěceného Panně Marii a sv. Jiřímu. Vybudování sakrální stavby, informuje list L´Osservatore Romano, umožnily také finanční dary místních muslimů. V oblasti Ismailie žije zhruba 20 tisíc osob, z jedné třetiny křesťanských koptů a ze dvou třetin sunnitských muslimů. Nový kostel křesťanským věřícím ulehčí dosavadní dlouhé a nebezpečné dojíždění na nejbližší koptskou liturgii, uzavírá vatikánský deník.

(jag) RaVat

Ve Wittenbergu je otevřená výstava k 500. výročí reformace

Ve východoněmeckém městě Wittenberg začala 20. května světová výstava u příležitosti 500. výročí zahájení reformace. Město, v němž Martin Luther přibil svých 95 tezí na dveře zdejšího kostela, počítá s tím, že si desítky atrakcí do 10. září prohlédne na půl milionu návštěvníků.

Na místním nádraží se tyčí zřejmě nejvyšší Bible světa. Sedmadvacet metrů vysoká kniha, která je z jedné strany potištěna kompletním Lutherovým překladem Bible, je zároveň vyhlídkovou platformou, která nabízí nerušený pohled na centrum města.Nepřehlédnutelná instalace je jednou ze sedmi takzvaných bran svobody, které tvoří hlavní osu světové výstavy. Tematicky se věnují například duchovnu, kultuře, spravedlnosti a míru, globalizaci nebo mladým lidem. Atrakcí rozhodně je i obrovské panorama Wittenbergu z doby Luthera. Pozornost návštěvníků ve městě, které má zhruba 46 000 obyvatel, přilákají jistě i větší instalace. Jednou z nich je ruské kolo, které vedle vyhlídkové jízdy nabízí i zvláštní možnost soukromého rozhovoru s duchovním ve výšinách. Zajímavostí bude také loď na jednom ze zdejších rybníčků, která nedávno k italským břehům dopravila 190 uprchlíků. Návštěvníci se budou moci seznámit s jejich příběhy, někteří běženci možná dorazí i k besedě. Dojmy z velké části Evropy v sobě zase skrývá kamion, který v uplynulých týdnech najezdil na 25 000 kilometrů po 19 evropských zemích, kterými prošla reformace. Ve více než šedesáti městech přitom dobrovolníci sbírali osobní příběhy lidí ve vztahu k reformaci i dalším zásadním změnám ve světě. Pořadatelé věří, že si do města, které se už od roku 1938 oficiálně jmenuje Lutherstadt Wittenberg, během léta najde cestu na půl milionu návštěvníků.

podle ČTK

Biskup Slezské církve evangelické augsburského vyznání Mgr. Tomáš Tyrlík uveden do úřadu

Volba nového biskupa Slezské církve evangelické augsburského vyznání se uskutečnila dle vnitřních předpisů církve rok před koncem funkčního období stávajícího biskupa Mgr. Jana Wacławka, a to 4. června 2016 na 2. zasedání XXXI. řádného synodu, jakožto nejvyššího orgánu Slezské církve evangelické a. v. Novým biskupem SCEAV byl zvolen Mgr. Tomáš Tyrlík, dosavadní náměstek biskupa.

Slavnostní bohoslužby s uvedením do úřadu biskupa SCEAV Mgr. Tomáše Tyrlíka se konaly v neděli 21. května 2017 v českotěšínském evangelickém kostele Na Nivách. Slavnostní akt provedl stávající biskup SCEAV Jan Wacławek za asistence biskupa Těšínské diecéze Evangelicko-augsburské církve v Polsku Adriana Korczaga a biskupa Východního distriktu Evangelické a. v. církve na Slovensku Slavomíra Sabola.

Pozvání na bohoslužbu přijala celá řada vzácných zahraničních biskupů a hostů z Rakouska, Německa, Polska, Maďarska, Ruska, Lotyšska, dále hosté z české ekumény i akademické obce a také ředitelka odboru církví Ministerstva kultury ČR Pavla Bendová.

V průběhu slavnostní bohoslužby zazněly tóny dechových orchestrů, dále písně smíšených pěveckých sborů ze sborů SCEAV a písně ženského kvintetu. Součástí bohoslužby byly také zdravice hostů.

Tomáš Tyrlík se narodil v roce 1969. Po studiích na teologických fakultách v Bratislavě, Varšavě a Erlangen byl 31. července 1994 ordinován na pastora SCEAV. Od roku 1994 působil ve Frýdku-Místku, kde založil nový sbor SCEAV. Od roku 2003 až do současnosti působil ve farním sboru v Třanovicích. Od roku 1998 zastával také úřad seniora Frýdeckého seniorátu SCEAV. V říjnu 2011 byl zvolen náměstkem biskupa a v červnu 2016 byl zvolen biskupem SCEAV se začátkem působnosti od 21. května 2017. Tomáš Tyrlík je ženatý, s manželkou Lilií mají tři děti.

Bližší informace vám rádi poskytneme na níže uvedeném kontaktu.

Tomáš Samiec, tiskový mluvčí SCEAV
tel: +420 608 455 088, mail: tsamiec@sceav.cz

Církev bude od roku 2018 používat nové logo

Českobratrská církev evangelická bude od 1. ledna 2018 používat nové logo, které vzešlo z veřejné soutěže. Vítězný návrh zaslala kreativní agentura Kreatura, jeho autorem je MgA. Petr Kincl. Do soutěže bylo přihlášeno 34 návrhů. Výběrová komise předložila synodní radě pouze jeden návrh, který následně schválil synod. Vybrané logo je jednoduché, přehledné, profesionálně zpracované a ve všech předložených formách zůstává čitelné. Obsahuje tradiční symboliku církve (Bibli a kalich) a zároveň reflektuje moderní cestu církve.

Autor návrhu jej popisuje takto:

Pod praporem s kalichem k modernímu pojetí víry a života podle evangelia. Základní symbolika značky se odvolává ke korouhvi, šíří vizuální poselství po způsobu prvních nositelů reformace. Kalich jako základní motiv symbolizuje poselství ČCE. Druhý pohled na navrhovanou značku vnáší symboliku knihy – nositele evangelia se záložkami v jejím obsahu. Posledním čitelným znakem je litera „E“, která odkazuje na moderní a současné směřování Českobratrské církve evangelické s upozorněním na webovou doménu e-církev.cz.

podle www.synodcce.cz

Kalvínova víra a církev

Dokončení ze str. 1

jako dva sourozenci. Na druhé straně se Kalvínovo pojetí církve jako vnější podpory víry nenalézá nikde v Novém zákoně, naopak víra a církev jsou téže podstaty, stojí nerozlučně spolu.

Základní Kalvínova chyba záleží v tom, že církev chápal jako něco - jako instituci. Nový zákon však nikdy a nikde nevidí církev jako instituci, ale vždycky a výhradně jako společenství lidí. Jako společný život související se společenstvím s Kristem. Být vírou v Kristu a být ve společenství je jedna a tatáž věc: Společný život, život v lásce je opakem života, jaký žijí lidé toliko pro sebe a v izolaci od druhých.

Nový zákon nás učí věřit, že Bůh dal svého Syna, abychom s ním a skrze něho měli obecenství s lidmi. Hřích pak chápeme jako ztrátu společenství s Bohem a v důsledku toho jako ztrátu společenství s lidmi. Apoštol Pavel píše ve svým aplikacích v listu Římanům a Galatským, že prvním důsledkem víry je Boží láska, vylitá do našich srdcí, která se zviditelní ve vzájemném společenství. Kristus je nám dán, abychom žili v lásce s Bohem a druhými. Kde není společenství, ani láska k Bohu a k bližnímu, tam je izolace, která vytváří temnotu a smrt.

Novozákonní sbor bratří a sester v Korintu nebo v Římě představuje autentické bratrstvo - viditelné společenství smířených s Bohem, i když mezi nimi může být několik členů, kteří k němu náleží jen formálně, ne vnitřně. Společnost rozpoznávala, že je všechny spojuje láska, kterou projevují jeden druhému. A to je právě to, co Ježíš Kristus chce, chce mít lid, který se miluje, a ne instituci. To platí zejména o lidu Izraele. Ten nebyl jako většina národů lidem státu, měl státnické organizace, ale byl lidem Božím.

Oproti Kalvínovi, který chce mít jednotlivé věřící, Ježíš Kristus chce mít lid. On je Pán, hlava toho lidu. A znovu nakonec: Bůh nechce instituci, ale společenství, v němž vládne Bůh a jeho láska.

Josef Veselý

Křesťanská víra a současný svět

V měsících březnu a dubnu 2017 proběhl ve sboru Církve bratrské v Praze 5 již 7. ročník 3 moderovaných diskusních večerů, ve kterých se „církevní i necírkevní veřejnost“ setkává se zajímavými osobnostmi a jejich pohledy na některé aktuální problémy dnešní doby.

První večer byl nazván **„Všechno kolem je dnes špatně!“** Panelisté (předseda CB kazatel D. Fajfr, novinář, sociolog a spisovatel J. Jandourek a probošt vyšehradské kapituly A. Opatrný) se spolu zamýšleli nad skutečností, proč je dnes ve společnosti tolik frustrace, znechucení, negativismu. V této souvislosti upozornili například na časté úskalí porovnávání se s druhými, které vede k negativním osobním pocitům, i když je situace objektivně vlastně dobrá. Řešil se i „další“ pocit - pocit bezmoci cokoliv ovlivnit, nebo třeba i to, že neumíme „hojnost mít“, jako ap. Pavel. Problémem je i potřeba „ukotvení“ – a právě zde věřící lidé, spoléhající na Pána Boha, mají výhodu. Na závěr pak byly zodpovídány písemné otázky od posluchačů.

Ve druhém večeru **„Rodino, kde jsi a kam jdeš?!“** se klinický psycholog J. Klimeš a kazatel a vysokoškolský učitel J. Hábl zamýšleli s moderátorem nad faktem, že po mnoho generací slovo rodina představovalo společenství, jehož základem byli manželé (žena a muž) a jejich děti, případně jejich rodiče, kde role každého byla jasně dána. Dnešní doba toto uspořádání významně zpochybňuje. Tak se, mimo jiné, mluvilo o tom, jaké mají výhody klasické rodiny, zda má smysl posilovat autoritu muže a bylo zdůrazněno, že jakákoliv autorita je dána především tím, za čím dotyčný stojí a o co usiluje. Řešil se smysl výchovy i s výhledem na vztah k Bohu, a odpovídalo se na to, co jsou dobré výchovné prostředky. Ukazovalo se, že biblické výzvy směrem k rodině jsou stále platné a užitečné. A na závěr opět otázky z pléna.

Poslední večer byl věnován dalšímu aktuálnímu tématu – **„Stesk, samota a prázdnota. Co s tím?“**. Ve čtyřech částech panelisté (hospicový lékař K. Dlask, vysokoškolský pedagog a filosof J. Sokol a kazatel a ředitel ETS J. Valeš) hledali odpovědi na problémy osamělosti, pocitů prázdnoty, pocitů zbytečnosti i pohledy a rady Bible. Byla ukázána výhoda jasného smyslu života již v mládí, zdůrazňovala se potřeba dobrých vztahů v úzké i širší rodině, ale i mimo rodinu, mluvilo se o nerezignaci ve stáří – i tehdy může být člověk užitečný, a to třeba „jen“ přímluvnými modlitbami. Osobní víra i živé křesťanské společenství jsou velkou pomocí. Zazněl i vážný apel na větší angažovanost křesťanů v praktické službě starým, nemocným, ale i jiným, kteří se cítí osamělí a prázdní.

Smyslem těchto večerů není dávat jednoznačné návody do života, ale inspirovat posluchače k přemýšlení o problémech, které si možná ani neuvědomují. A také k hledání osobních postojů a řešení s připomenutím křesťanských pohledů, tak, jak nám je předkládá Bible.

(PCh)

Obrozující moc

Řada kazatelů používá při bohoslužbách liturgickou formuli: Ve jméno Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Kdo je míněn Bohem Otcem, si dovedeme představit. Je to sám Tvůrce, který stál na počátku všeho, zanechává stopy tvůrčích prstů na svém díle a nás zformoval k svému obrazu, abychom s ním mohli komunikovat. Celkem dobře si umíme představit i Syna, poněvadž dočasně přijal naši podobu a promlouval naší řečí. Ale co Duch svatý? Toho si představujeme dosti těžce. Duch je přece podle Slovníku spisovné češtiny „pomyslná netělesná bytost“ a přívlastek svatý jen umocňuje jeho záhadnost. Autorka detektivek i hodnotných teologických statí Dorothy Sayersová napsala: ***„Jaký je názor církve na Ducha svatého? Přesně nevíme.“***

1. Podle Písma byl Duch svatý přítomný při vzniku církve. To nám připomínají právě svatodušní svátky. Byly to chvíle, kdy Ježíšovi učedníci, kteří se po Ježíšově ukřižování zdržovali v izolaci, prolomili toto uzavření a vykročili se svou vírou dobrovolně ven. Nikdo nemohl tehdy tušit, jak rozsáhlé účinky bude tento krok mít. Možná, že k původní masové explozi církve nedošlo tak úplně znenadání, v každém případě bylo ale zřejmé, že nečekaně dozrálo Boží rozhodnutí, které z lidských předpokladů nikdy nedovedeme předem odhadnout a události nabraly z Božího impulzu nový směr.

2. Dalším dokladem, že na světě působí skrytá Boží moc, jsou duchovní dary. Je těžké rozhodnout, zda k obdarování dochází jen v církvi nebo i mimo církev. Vždyť nás kolikrát až zahanbuje, s kolika soucitnými, obětavými, skromnými a moudrými lidmi se setkáváme také mimo církev. Kde se to v nich bere? I apoštol Pavel, spojující tato obdarování s Boží mocí působící v církvi, se sám s nimi setkával též za jejími hranicemi (např. Sk 27,3.43 a 28,2.7; Ř 2,15). Boží ruka s dary Ducha svatého není jistě „ukrácena“ (Iz 50,2) jen na společenství věřících.

3. Místo takových spekulací je však asi užitečnější zamýšlet se, jak Duch svatý působí v našem osobním životě. Právě tam mají své místo všecka ta pestrá označení, jimiž charakterizujeme jeho působení - Utěšitel, Přímluvce, Zastánce, zapalující oheň, vytržení mysli i jiná. Nejpozdnější evangelium Janovo se nám snaží Ducha svatého přiblížit jako skrytého Ježíšova pokračovatele. Podobně jako Ježíš Nazaretský útočil na srdce svých posluchačů, tak to činí v přítomnosti také Duch svatý. Bez okolků nás znepokojuje, usvědčuje, obžalovává, ale naopak, když se cítíme před vševědoucím Bohem odhalení a zdrcení, dovede i povzbuzovat, pozvedat a ukazovat nám směr k Boží milosti, jímž se můžeme klopýtavě vydat. Absolutní obroda lidského nitra zůstává pro nás sice nedostižnou metou, ale „Duch svatý přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modliti, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním. (Ř 8,26)

Daniel Henych

Budu vyhlížet k Hospodinu

„Já budu vyhlížet k Hospodinu, čekat na Boha, který mě spasí. Můj Bůh mě vyslyší!“

(Proroctví Micheáše proroka 7,7)

Lidský život se postupně vyvíjí a z malého človíčka vyroste rychle dospělý člověk, který si začne uvědomovat sám sebe i svoje místo v životě. Brzy si také začne uvědomovat i svou lidskou omezenost a sám si volí cestu s Bohem nebo bez něho! Jeho rozhodnutí ovlivňuje do značné míry prostředí, ve kterém se pohybuje. Lidský život je ustavičné kolísání mezi pýchou a úzkostí. Víra prolamuje obojí, protože ukazuje člověku, že pýchu a úzkost odstranit sám z vlastní síly nedokáže! Neumí se od nich osvobodit, protože při nás a v nás je jakýsi pohyb vzdoru, i proti nám samotným. Věřit není žádné lidské hrdinství. Je to uvědomění si toho, že nejsme sami ani ve své slávě, ani ve své bídě, ale že nám jde Bůh, Pán a Král našeho života naproti, že se nás zastává, že se s námi potkává, že jsme s ním tím či oním způsobem spojeni. A naše setkávání s Bohem je setkáváním se slovem milosti, které Bůh promluvil ve svém Synu, Ježíši Kristu. Jde o slyšení slova milosti ve vší svobodě tak, že se ho nemusíme, ale smíme přidržet, že ho nemusíme, ale smíme vzít pro sebe. Když se nějakého slova v životě přidržíme, znamená to, že si ho vážíme nad všechna ostatní slova, kterých je ve světě kolem nás mnoho. A víra znamená určitou důvěru, ve které se smíme spolehnout na věrnost druhého, na to, že jeho příslib platí. Potom to, co žádá, žádá nezbytně! My nevěříme jenom v sebe, ve své síly a schopnosti, ale věříme v Boha, který nám tuto sílu a schopnosti dává a předchází nás ve všem našem snažení. Naše víra je důvěrou, že se smíme jeho držet, že se můžeme o něho opřít, že se můžeme spolehnout na jeho slovo, na jeho přísliby, vnímat jeho pokyny a držet se jeho značek, které nás nasměrovávají správným směrem, abychom v životě nezabloudili. Ve víře jde ovšem i o určité rozhodnutí. Víra není jen nějaké mínění, které vyměníme časem za jiné, ale je to definitivní vztah, protože v něm jde o Boha. Ve víře jde o to, co jednou provždy pro nás ve svém Synu Bůh učinil. To nevylučuje, že by víra v životě nemohla kolísat. Ale kdo jednou věří, věří pro vždycky. My můžeme být v životě často zmateni, můžeme o mnohých věcech vážně pochybovat, ale pokud věříme, máme na čele nesmazatelnou pečeť. Smíme se zpočátku utěšovat tím, že jsme drženi, postupně však poznáváme, a pak zcela jistě víme, že jsme drženi Boží rukou! Pán Bůh je ten, který nás provází na všech našich cestách svou láskou i pomocí. On je Bohem věrným. Zůstává Bohem milosti a ze své lásky dává a posílá na svět svého Syna, abychom mohli nalézt ten nejhlubší smysl svého života v lásce a porozumění s druhými a neměli před sebou nicotu a prázdnotu, ale mohli žít pod zorným úhlem věčnosti.

Každý člověk má před sebou volbu. Může jít s Bohem nebo bez něho. Bůh si však povolává člověka často zvláštním způsobem. Příkladem je cesta Saulova, později apoštola Pavla. Zpočátku byl úhlavním nepřítelem Ježíšovým a všech jeho následovníků. Jenže potom si ho Pán Bůh zvláštním způsobem zastavil a změnil celý jeho život. V dějinách Božího lidu je takových příkladů mnoho. Vzpomeňme třeba na Augustina. I dnes si Pán Bůh člověka zvláštními způsoby zastavuje, oslovuje ho, dotýká se ho, nabízí mu svou lásku i milosrdenství. Naděje je tady vždycky! A není často jen na nás a naší vůli! I Martin Luther, německý reformátor 16. století, říkal: „Já věřím, že ke svému Pánu nemohu přijít a v něho uvěřit z vlastního rozumu a z vlastní síly!“ Co Bůh činí, je často nepochopitelné. On se nám zjevuje, on se nám odhaluje, on se s námi potkává, i když o to někdy ani nestojíme. V tom je obrovská naděje, že ve své výchově, tradici a snažení nehrajeme my lidé zase tak příliš velkou roli. Bůh sám nás osvobozuje. A po tomto osvobození činíme to, k čemu jsme pozváni. Slyšíme to, co jsme před tím neslyšeli. Najednou některá slova a některé skutečnosti u nás ztrácejí význam, jiné zase získávají vysoký kurz. To tehdy, když do našeho srdce vstoupí slovo života, slovo naděje, slovo Boží milosti a slovo Božího odpuštění. Když vstoupí do tvého srdce Bůh v Kristu Ježíši, potom tvoje uši zpozorní a ty můžeš zaslechnout jeho slovo, které v tobě vzbuzuje víru i důvěru. A tato víra ukazuje na to, že věrnost je jedině u Boha, že se ho smíš držet, že se smíš spoléhat na jeho přísliby, že se smíš držet jeho pokynů a že se na něho můžeš vždycky spolehnout. Bůh je ten, který tě miluje. Vyhlíží tě a volá tě k plnosti života. Je tady pro tebe a ty můžeš v této naději žít. Držet se Boha znamená všechno od něho přijímat, všechno činit pro něho, navzdory tomu, co proti takovému činění mluví. Ve víře jde o skutečný život v celé jeho šíři. Ty se smíš na Boha spolehnout se zřetelem na sebe i se zřetelem na to, co tebou hýbe kvůli jiným. Víra je svobodou k tomu, abys měl takto široce pochopenou důvěru. A k takové víře i důvěře v Boha tě vybízí prorok Micheáš. Volá tě, abys ji přijal pro sebe a v tichém a pokorném zápase života před Boží tváří k ní přiváděl i druhé. Abys spolu s nimi uprostřed všech zápasů života i uprostřed vřavy světa mohl vyhlížet k Bohu a v upřímnosti svého srdce volat: Já budu vyhlížet k Hospodinu navzdory všemu, co se kolem mě děje, a budu očekávat na Boha, který mě povede tou svou dobrou cestou a nakonec mě i zachrání. Protože já vím, že Bůh ve svém neskonalém milosrdenství mě slyší a vyslyší!

Pavel Rybín

Robea Herrick: Litanie ke svatému Duchu

V hodině, když úzkost mám,
když se z hříchů vyznávám,
pokušením utýrán,
milý Duchu, povzbuď mě!
A když v loži, v noční čas
dávám pochybnostem zas
srdce, mysl na pospas,
milý Duchu, povzbuď mě!
Když dům pláče, samý sten
a svět v snách je ponořen
a když bdí mé oči jen,
milý Duchu, povzbuď mě!
Když můj lékař ničemný,
žádostiv jen odměny
i naději upře mi,
milý Duchu, povzbuď mne!
Když v té spoustě medicín
umění moc nevidím,
když mi hrozí zabitím,
milý Duchu, povzbuď mne!
Když zvon velký začne bít
a chce duši poděsit,
že se musí rozloučit,
milý Duchu, povzbuď mne!
A když v světě tomto zřím
málo přátel, a když vím,
že si víc nezasloužím,
milý Duchu, povzbuď mne!
Když kněz domodlí se teď
a já kývnu v odpověď,
nejsa schopen kloudných vět,
milý Duchu, povzbuď mě!
Když Bůh o mém zmatku ví,
o strachu či zoufalství,
dřív než svět je objeví,
milý Duchu, povzbuď mne!
Když jsem pokušitelem,
štván a téměř zatracen
hříchy mládí, lží a zlem,
milý Duchu, povzbuď mne!
Když Soud zlomí pečeť všem
tajemstvím, jsem odhalen,
když však k tobě volal jsem,
milý Duchu, povzbuď mne!

Svatodušní zamyšlení

Vánoce, Velikonoce, Svatodušní svátky. Tři nejdůležitější, obecně přijímané křesťanské svátky. Jako senior „70+“ vzpomínám, že v dobách mého dětství tomu tak bylo. Vánoce a Velikonoce ve všeobecném povědomí zůstávají, byť v hodně zkreslené formě, jak dokazuje i nařízení o zákazu prodeje ve velkých obchodech (o tak významných svátcích, jakými jsou Velký pátek a Velikonoční neděle, se prodávat smí, kdežto na Velikonoční pondělí, které se v některých křesťanských zemích ani za svátek nepovažuje, se prodávat nesmí) Svatodušním svátkům – Letnicím – podobná deformace nehrozí: pracovní volno na Svatodušní pondělí už po několik desítek roků není a autoři běžně vydávaných kalendářů ani u sedmé neděle po Velikonocích neuvádívají, že jde o Neděli svatodušní. Taková je u nás realita. Zarážející je, že Svatodušní neděle se v porovnání s Vánocemi a Velikonocemi poněkud vytrácí i v životě církve. Nabízí se otázka, zda zvěst Svatodušní neděle nechybí v našem křesťanství podobně, jako chyběla efezským křesťanům, když tam přišel apoštol Pavel (Sk 19,1.2).

O Velikonocích jsme si připomínali Ježíšovu oběť za nás, hříšné lidi, a pak především úžasnou skutečnost jeho slavného zmrtvýchvstání, jasně demonstrujícího, že hřích nemá poslední slovo, že dobro vítězí nad zlem, že život vítězí nad smrtí. Když čteme v evangeliích o Ježíšových setkáních s učedníky po jeho zmrtvýchvstání, uvědomujeme si, jak vše probíhalo nenápadně, diskrétně. V den padesátý se však tato nenápadnost ztratila (Sk 2). Dnešní církev v české či evropské společnosti nebývá výrazná. Vypadá to, jakoby se zastavila někde na cestě mezi Velikonocemi a Letnicemi, jakoby o dar Ducha svatého ani příliš nestála. V hlavním křesťanském proudu tomu tak může být zčásti i kvůli určitým obavám z teologie těch křesťanů, jimž zas svatodušní poselství příliš vyniká před ostatními důrazy evangelia. Letniční seslání Ducha sv. bylo naplněním Ježíšova zaslíbení (J 16). Prosba o Ducha sv., očekávání na něho a přijetí jeho daru patří k životu Kristova následovníka. Apoštol Pavel píše Timoteovi (2 Tm 1,7.8a): *„Neboť Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy. Nestyď se tedy vydávat svědectví o našem Pánu.“* Náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus nás posílá zvěstovat světu evangelium. Přemýšlíme-li o dnešním světě, v němž bují nenávist, bezohlednost a sobectví, musíme si uvědomit, jak moc je současný svět potřebuje. Kristus je (jedinou) nadějí pro svět. Pavlova výzva Timoteovi „Nestyď se tedy vydávat svědectví o našem Pánu“ je aktuální pro každého křesťana. Bázlivost, často skrývaná za lépe znějící slovo „diskrétnost“, rozhodně nepatří ke Kristovu učednictví. Bůh nám nabízí ducha síly, lásky a rozvahy. Toužíme po něm? Chceme ho opravdu v plnosti přijmout, tak aby naše životy ve všech projevech – v postojích, ve slovech i v činech – byly svědectvím o Kristu, který jediný je Cestou, Pravdou i Životem? Evangelista Jan zaznamenal Ježíšova slova (J 14,12-14): *„Amen, amen, říkám vám: Kdo věří ve mne, bude dělat skutky, které dělám já. A bude dělat ještě větší skutky, neboť odcházím k Otci. O cokoli poprosíte v mém jménu, to udělám, aby byl Otec oslaven v Synu. Když mě budete o něco prosit v mém jménu, já to udělám.“* I letošní Svatodušní neděli můžeme přijmout jako pozvání k novému očekávání na Ducha sv., k novému přijetí výzvy svědčit světu o Kristu, který přišel spasit (= zachránit) svět.

Jiří Nečas

Z dopisů čtenářů

Dodatek k článku "Bedřich Smetana" - ET-KJ č. 13

Bedřich Smetana komponoval také duchovní skladby: 4 chorály na německé a 2 chorály na latinské texty (1846) a Modlitbu (1880).

Bohuslav Vik

Chybně uvedené autorství

Husův sbor v Curychu uvedený v ET-KJ č. 13 představila jeho farářka, sestra Daniela Rajmanová. Dopis na rozloučenou se sestrou farářkou napsala členka sboru, sestra Marie Mařasová.

Našim čtenářům a hlavně Husovu sboru Čechů a Slováků v Curychu se omlouváme.

Píseň písní 4: Přítel nejvzácnější

Všichni jsme v zorném úhlu přísného, soudícího, svatého Božího pohledu, ale také pohledu milostivého a odpouštějícího pro Pána Ježíše Krista, Božího Syna a skrze něho. A proto se zase tolik nemusíme bát. Můžeme mu na doporučení Písně písní povědět všechno. „Oznam mi všechno…“ (1,7) Povězme Pánu Bohu všechno a pak v něm nalezneme přítele nejvzácnějšího a nejvěrnějšího. Kdo by netoužil nalézt takového přítele? Kdo by nechtěl přijít na místo tak bezpečné, kde už člověk nemusí hlídat každé své slovo a nemusí dbát na výraz své tváře! A přitom toho přítele nejvěrnějšího všichni dobře známe. Je jím Pán Ježíš Kristus, Boží Syn, který kvůli nám lidem a pro nás prošel cestou nepředstavitelnou. To nás znovu zvedá, když ztrácíme naději. To nám ukazuje cestu, když začínáme tápat a bloudit. Vědět o tom, že Ježíš Kristus je přítel nejvěrnější, který nám nabízí svůj pokoj, že se už nemusíme bát a můžeme mu oznámit všechno. Pak zjistíme, že ještě dříve, než mu všechno ze svého srdce oznámíme, že má pro nás už dopředu připravené řešení. A ptáme se: Jak ho nalezneme? Píseň písní říká: „Vyjdi po šlépějích stád a ovcí“. To je dobrá rada. Chce nám povědět, abychom se drželi na cestě životem všech poslušných a věrných svědků živého Boha, kteří šli před námi nebo jdou tiše vedle nás za hlasem svého Pána a Krále. Třeba někdy váhali pro svou malou víru, třeba někdy sešli z cesty, ale zase se z Boží milosti vrátili zpátky na cestu upřímných a v pokoře hledajících, a nikdy nezabloudili. Je to dobrá a srozumitelná rada, která nezapomíná na to, že chodíme nohama po této zemi.

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Jitřní

Modlitba není jen prosba o zázrak ani škemrání o získání výhod na úkor těch druhých, v tom se tedy mýlí ti, kdo se pokoušejí s Bohem licitovat, včetně Ambrose Bierceho, který kdysi prohlásil modlitbu za podivnou prosbu o porušení přírodních zákonů ve prospěch jediného žadatele, který sám navíc přiznává, že toho není hoden; a já z té ironické definice usuzuji, že americký publicista se asi příliš nemodlil, poněvadž by věděl, že když chce Pán Bůh někoho potrestat, splní mu všecka jeho přání, že modlitba je víc než prosba, modlitba je dech duše, je to cesta k Bohu přes kamení našich slabostí a vin až k vrcholu oběti, kde na kříži visí Boží syn, modlitba je čin, v němž člověk silou své touhy odvalí ze srdce hrobový kámen a prožije dotek živé Boží lásky, modlitba je tajemství, bolestně sladké a občerstvující, avšak nepopsatelné, podobné ptačímu zpěvu, který se nad ránem rozezní, i když noc je ještě tmavá.

Snad každý kluk na venkově ví, že ptáci jsou ve tmě bezbranní, že proto se kočka tulačka vydává v noci na stromy a svými drápy vytahuje z hnízd opeřence, kteří neuletí, jen se bázlivě přikrčí a vyděšeně pípnou, zkuste si někdy přivstat a sami si poslechněte, co pak v tom prvním ranním trylku uslyšíte, jak nepopsatelná je naděje úsvitu nového dne i poděkování za přežití stínů smrti, a kdo se modlí, ten to ví, protože modlitbou vítá v duši svítání.

A nedávno jsem slyšel modlitbu – Bože, stokrát svatý, silný a usměvavý, který jsi stvořil papouška, užovku, pruhovanou zebru, přikazuješ žít veverce i hrochům, teology lechtáš vousky brouků, nyní, kdy je mi tak smutno a dusno a temno, usměj se nade mnou – a poznal jsem, že tak se modlí jen ten, kdo v Bohu žije a s ním je spokojen, zatímco jiný se Bohu pokloní a řekne – Pod křídlem tvým půjdu spát, ztichnou domy, řeky, sad; skřivan zmlkne nad krajinou, zvířátka si odpočinou, i mne, Bože, v Kristu Pánu proveď nocí k svému ránu. – a jinou dětskou modlitbu jsem si v kanceláři postavil tak, aby mi na ni občas padnul zrak, je psaná velkými klikyháky školáčka prvňáčka přes celou stránku – Milý Pane Bože, dělám, co můžu. Franta – a já, třeba hluboce zamyšlen, dodám vždy jen s tichým úsměvem – ámen, přátelé duše zpívající nad obžurky hnízd, že jitro přichází, díky Bohu, tím jsem si jist.

Jan Schwarz

Nové knihy

Ludmila Hallerová doporučuje ke čtení následující knihy, které je pro sbor dobré objednat přímo v nakladatelství (adresa: j.ostrolucky@centrum.cz) Ráda Vám to zařídím, když mi pošlete adresu sboru (pastora, faráře), na niž Vám z nakladatelství knihy rádi pošlou.

Ján Ostrolucký, IZRAEL A PALESTINCI (200,-Kč)

Kristina Royová, STANIŠA (150,-Kč)

Ludmila Hallerová, POD OBLAKEM (200.-Kč)

IZRAEL A PALESTINCI je velmi důkladné objasnění tohoto eschatologického problému, který zajímá celý svět. Tak důkladné pojednání není ani v zahraniční literatuře.

STANIŠA je poslední román Kristiny Royové, poprvé vydaný v roce 1928. Motto románu je: *Kristus ve vás, ta naděje slávy. Kol 1,27b*

Je to příběh mladého muže, který uvědoměle tuto jistotu žil a měnil pouště v ráj, či spíš Pán Ježíš skrze něho. Je to moderní román, napínavý a osvěžující. Přeložený do češtiny.

POD OBLAKEM je svědectví o Božím jednání v mém životě.

GENOCIDA V ČÍSLECH: Počet lidí, kteří zahynuli v různý válkách a konfliktech v roce 2016. Válka zuří nejen v Sýrii. Na mnoha místech na světě zuří války, revoluce, občanské války, krveprolévání, jako na jihu Súdánu, v Somálsku, boje mezi gangy a různými bandami v Mexiku, v Afghánistánu či v Nigérii, abychom uvedli jen některá místa, kde za rok zahynou tisíce lidí… Jen v samotné Sýrii přišlo v posledních 6 letech v občanské válce o život na 500 000 lidí …

(lh)

Zde stojím, nemohu jinak

V německém Wormsu, kde Luther na říšském sněmu v roce 1521 pronesl svá slavná slova (viz titulek článku), je velký, působivý památník reformace. Jeho ústředním motivem je nadživotní pomník Martina Luthera, obklopený čtyřmi sedícími postavami. Těmi jsou Petr Valdo, John Wycliff, Jan Hus a Girolamo Savonarola. Martin Luther tak obrazně stojí na ramenou svých předchůdců.

Petr Valdo (2. pol. 12. stol.) byl bohatý lyonský kupec, který prožil Boží zastavení, rozdal všechen svůj majetek a stal se cestujícím kazatelem. Nevíme, kdy a za jakých okolností zemřel, zanechal za sebou ale Valdenské hnutí – tvrdě pronásledované – které prof. Molnár označil jako „červánky reformace". John Wycliff (1320-1384) byl teolog působící na Oxfordu, který církev podrobil zásadní kritice. V traktátu O pravdivosti sv. Písma (1378) prohlásil Písmo za základ pro život křesťana. Ve spisku O moci papeže (1379) označil papežství za úřad vytvořený člověkem. V traktátu O eucharistii (1380) odmítl transsubstanciaci. Díky ochraně šlechty dožil svůj život – na rozdíl od ostatních Lutherových předchůdců – v poklidu, odveta církve ho dostihla až dodatečně. Na koncilu v Kostnici roku 1415 bylo 45 tezí vybraných z jeho spisů odsouzeno jako hereze a na základě toho byly jeho ostatky roku 1428 vyhrabány a rituálně spáleny… Jan Hus (1371-1415) byl Wycliffem silně ovlivněn, jeho spis O církvi obsahuje citace z patnácti Wycliffových traktátů, jejich podíl činí téměř čtvrtinu latinského originálu. Akta Husova procesu se nedochovala, je však známo 30 článků, pro které byl odsouzen. Článek 25 zní: „Odsouzení 45 článků Johna Wyclifa od doktorů je nerozumné a nespravedlivé; nejedná se o herezi." Ani Hus – podobně jako Luther – „nemohl jinak". Pro své svědomí a poznanou Boží pravdu neodvolal a byl upálen. Podobně se vedlo Savonarolovi (1452-1498). To byl kněz, který v italské Florencii získal podobné postavení jako Kalvín v Ženevě, pak se ale dostal s církví do konfliktu, byl obžalován, odsouzen a upálen. Ve 45 letech, v podobném věku jako Hus.

Luthera samého mohlo potkat něco podobného, nebýt jeho vlivných šlechtických příznivců. Wormský edikt z roku 1521, kterým nad ním byla vyhlášena říšská klatba a jeho spisy byly zakázány, se tak ukázal jako neúčinný. Luther se na dva roky ukryl a když se vrátil do Wittenbergu, reformní hnutí se už nedalo zastavit. Když na dalším sněmu ve

Špýru císař žádal, aby se přívrženci reformace podřídili ve věcech víry požadavkům Wormského ediktu, odpověděli prohlášením (šest knížat a zástupci 14 říšských měst), které vešlo do dějin jako Protest ze Špýru (1529, „protestanti"). Odtud pak už vedla cesta k Augsburgskému vyznání víry roku 1530. Dvěma z Lutherových šlechtických příznivců (Fridrich Moudrý, Filip Hesenský), jeho spolupracovníkovi Melanchtonovi, humanistovi Reuchlinovi a třem říšským městům (Magdeburg, Špýr a Augsburg) se pak dostalo místa na už zmíněném Památníku reformace ve Wormsu.

Je potěšující, že ta doba urputného pronásledování, násilných konverzí, pálení Biblí a vraždění pro víru je za námi. Základním postojem dříve nesmiřitelných odpůrců je dnes respektování názoru druhého a pozice dialogu. Zahájení jubilejního roku 500. výročí Lutherova vystoupení dne 31. 10. 2016 ve švédském Lundu se zúčastnil papež František. Na mezinárodním kongresu historiků v Římě ve dnech 30.- 31.3.2017 na téma „Luther po 500 letech" se setkali – vedle dalších akademiků – emeritní předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů kardinál Walter Kasper a zemský biskup Evangelické církve v Německu prof. Heinrich Bedford-Strohm. 11. 3. 2017 se v Německu konala „Smírná bohoslužba", na které zástupci katolíků i protestantů nešetřili optimismem: „Připomínka reformace má být novým začátkem, který vede k jednotě církví" (tak předseda ŘKC v Německu). "Je to rozhodující krok k jednotě církví" (generální sekretář SRC). Předseda Světové luteránské federace biskup Munib Younan vyjádřil v relaci pro Vatikánský rozhlas dokonce názor, že „ekumenismus dnes už nespočívá výlučně na teologickém dialogu, ale také na vzájemné důvěře a přátelství". Věří, že za deset, patnáct let dojdeme k dohodě i v takových věcech, jako je učení o církvi, duchovní služba (kněžství) a eucharistie.

Naděje je dobrá věc. Cit pro realitu a přesná znalost věci ale napovídá, že tak snadné to asi nebude. Reakcí středověké církve na snahy o reformu nebyla tolik potřebná reflexe, nýbrž umlčování odpůrců. Oficiální odpovědi se reformátoři dočkali od Tridentského koncilu (1545-1563), který podstatu katolické církve zachoval (postavení papeže, kněžství, eucharistie atp.). Jeho opakované „budiž proklet!" je více než výmluvné. K tomu vedle uctívání svatých přibyla později i mariánská dogmata, dogma o papežské neomylnosti atp. Oficiální rehabilitace Mistra Jana Husa se – přes chvályhodnou snahu příslušné komise – nekonala... Můžeme si také připomenout dokument vatikánské Kongregace pro nauku víry „Odpovědi na některé otázky o aspektech církevního učení" z roku 2007: „Církev Kristova se uskutečňuje v katolické církvi… Tato církev je řízena Petrovým nástupcem a biskupy ve společenství s ním." Podle tohoto dokumentu křesťanské komunity, vzešlé z reformace 16. století, nenazýváme církvemi: „Podle katolické nauky tato společenství nemají apoštolskou posloupnost, nezachovala pravou a celistvou podstatu eucharistie a proto postrádají konstitutivní prvek bytí církve." Toto stanovisko potvrdil papež Benedikt XVI.

Co říci závěrem? V době Lutherova vystoupení promeškala tehdejší církev svoji příležitost. Místo obnovy nastalo rozdělení, po pravoslavném schizmatu z roku 1054 se další část církve dostala mimo autoritu papeže. Reformace, to nebylo jen nějaké hašteření, situace, kdy se dva pohádají a pak, když hlavy vychladnou, se zase usmíří. Byl to těžce vybojovaný zápas o určité biblické zásady, které katolická církev odmítla. Za změnu atmosféry od konfrontace k dialogu jsme všichni Pánu církve upřímně vděčni. Při pohledu na tu hroznou minulost to není málo. Meritum věci ale nespočívá pouze ve vztazích, nýbrž především v duchovních principech. Reformace nebyla omylem. Dobrou vůlí a respektem vůči druhé straně by protestanti určitě šetřit neměli; není ale jasné, co by měli změnit, aniž by význam a výsledky reformace oslabili či zpochybnili.

Josef Potoček

SVATODUŠNÍ

Hledám tě v čase
neustále vyhlížím
odkud bys přišel

Na krovu chléva
bělostná holubice
Přiletí ke mně?

Někdo prý viděl
hořet skromné plamínky
v očích dítěte

DELICIE NERKOVÁ

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

17/2017

7. června 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 14. června 2017

Z obsahu

* *Elizeovo přání*
* *Modlitba apoštola Pavla*

Poselství k neděli svaté Trojice

Údiv nad Božím milosrdenstvím Římanům 11,32–36

Apoštol Pavel má v listu Římanům za sebou dlouhou a intelektuálně náročnou pasáž, v níž se snaží vystihnout Boží záměr se Židy a s pohany. Vypadá to, že se mu to nakonec podařilo, i když několik otázek přece jen zůstává, například otázka poměru lidské svobody (zatvrdit se) a Boží vůle (někoho zatvrdit). Pavlův bystrý rozum a jeho vytříbená rabínská argumentace nesou skvělé plody, ale zároveň narážejí na své limity. A oboje, jak radost z pochopení Božích záměrů, tak poznání omezenosti lidského rozumu, se na konci tohoto náročného pojednání slévají do jednoho z nejkrásnějších chvalozpěvů, které v Bibli máme. Pavlovo velebení zvedá teologické téma ze sféry člověka s jeho obrovským potenciálem i zřetelnými limity a prolamuje se do sféry Boží, kde „z něho“, „skrze něho“ a „pro něj“ je úplně všechno (v. 36a). Pavlův chvalozpěv tak připomíná moment, kdy letadlo po startu protrhne pás mraků a cestující se ocitnou v záři slunce a v nekonečném prostoru. Tady už je jasné, že Bůh nemá za sebou žádného kontrolora, nad sebou žádného soudce, vedle sebe žádného rádce ani vůči sobě žádného věřitele (v. 33b-35). Hloubka jeho bohatství, moudrosti a vědění je prostě nesmírná (v. 33a).

Tento nekonečný prostor nad mraky ale není studeně a netečně prázdný, je zabarven do bleděmodra Božím milosrdenstvím: všechno to připravil a učinil proto, „aby se nade všemi slitoval“ (v. 32). Nejenom velkorysost („nade všemi“), ale hlavně příčinu Božího zájmu o všechny lidi a jeho angažmá v jejich prospěch nemůže člověk při vší mohutnosti svého rozumu pochopit. Nezbývá než vydechnout tak jako Pavel: „Jemu buď sláva na věky. Amen“ (v. 36b).

Zdeněk Vojtíšek
kazatel Církve bratrské

Německy se pivoňka řekne Pfingstrose: letniční růže. A kvete skutečně vždy o svatodušních svátcích.
Pivoňky zasadil a pro nás vyfotografoval:

Jan Kašper

Víra jako poznání

Jan Kalvín se vyjádřil zcela jasně: Víra záleží v poznání, ne v nevědomosti. O téměř půl tisíciletí později se k němu přidal ještě důrazněji vedoucí evropský teolog Karl Barth: Víra je poznání, které odpovídá svému předmětu (Bohu). K tomu je ovšem třeba říct, že víra je zvláštní poznání. Začíná tam, kde končí tak zvané objektivní poznání, které zkoumá předmět své volby. Všechno ostatní kolem svého předmětu vyloučí ze svého pohledu. Poznání víry si počíná naopak: Snaží se do svého pohledu zahrnout všechno, co se týká jejího předmětu, jímž ovšem není žádný předmět, ale naopak subjekt, osoba v absolutní existenci. Víra se snaží svým poznáním vstoupit do její existence, vtáhnout ji do přítomnosti a vnímat ji v nejmožnější míře. To je první zvláštnost poznání víry.

Druhá zvláštnost poznání víry záleží v tom, že je cosi jiného, než rozumíme pod slovem pochopení, chápání. Začíná na hranicích, tam, kde končí pochopení. Je to v tom bodě, kde sami sebe pochopíme jako odpovědné osoby, ale nechápeme, odkud přišlo to volání, které způsobilo, že jsme poznali svou odpovědnost. Víra však je to pochopení, jímž člověk pochopí sám sebe, a to díky Bohu, který se do lidského příběhu rád vměšuje. To se přihodí jen v tom případě, kdy tentýž Bůh, který mne prohlásil za svého, a přece viníka, zároveň mně odpouští vinu mého hříchu a uděluje mně jistotu svého synovství.

Je tedy poznání víry zvláštního druhu. Je k němu třeba účasti osob, jinak nemůže být poznáno a vyzkoušeno. Bez vztahu osoby k osobě, bez poznání, že mne miluje, víra není nic jiného, než důvěřivé a přece udivené poznání tohoto vztahu lásky. To pak znamená, že víra je víc než poznání, je darem vztahu, kdy ten druhý mne miluje a toto tajemství on jediný zná. Ohlašuje se vyznáním: Já jsem tvůj a ty jsi můj.

Dokončení na str. 2

Aktualita: Francouzští protestanté si do svého čela zvolili ženu

Emmanuelle Seyboldtová jako vůbec první žena stanula v čele Francouzské spojené protestantské církve (EPUdF), ta sdružuje luterskou a reformovanou (kalvinistickou) církev.

Šestačtyřicetiletou farářku z Besançonu, vybral církevní synod, který se konal 27. května v Lille na severu Francie za účasti dvou stovek delegátů.

Seyboldtová dříve působila jako duchovní v nemocnicích, vyučovala věrouku, řídila protestantský časopis či předsedala radě reformované církve na východě Francie.

„Je to pro nás radostné, ale nemá to žádný hlubší význam,“ vysvětlil agentuře AFP výběr první ženy do čela církve její předchůdce Laurent Schlumberger, který až dosud vedl církev vzniklou v roce 2012 sjednocením dvou protestanských proudů.

Více třetinu ze 450 duchovních této církve, která má ve Francii asi 250 000 věřících a tisícovku kostelů, představují ženy, které se plně mohou věnovat tomuto poslání ve Francii od roku 1965.

Zatímco ve Francii má blízko k protestantismu podle církve asi čtyři procenta Francouzů, na světě je protestantů přes půl miliardy.

Církev uplatňuje presbyterní a synodní principy. Za jedinou hlavu církve je považován Ježíš Kristus, jeho autorita není delegována. V čele jednotlivých církevních obcí stojí vedle voleného faráře i volené staršovstvo, složené z osvědčených laiků. Na regionální a celostátní úrovni patří rozhodovací pravomoc kolektivním orgánům volených delegátů, nejméně z poloviny tvořených laiky.

podle www.christnet.eu

Ve hře je srdce a Duch

Heslo na rok 2017: ***A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha - praví Hospodin.***

Na počátku každého roku si obyčejně přejeme, aby celý rok až do jeho skončení, jsme prožili v pokoji. Naplní se tato naše naděje? Co nás ještě očekává v tomto roce? A co jsme od tohoto roku čekali? Jakých setkání jsme se dočkali? Není to vzácný dar moci znovu nastartovat i příští čas s impulzem biblických slov - našeho hesla?

Toto platí jistě jak v malém, tj. v našem osobním životě, ale platí to i ve velkém, tj. ve společenských podmínkách.

Je to totiž důležité ve všech oblastech života, a to ve vztahu k Bohu a jeho Duchu. V těchto slovech Písma jde o podivuhodný dar; nejde tu o nic vnějšího, nýbrž jde o naše nitro. Je tu osloveno naše srdce. Prorok Ezechiel tento vzácný dar zaslibuje izraelskému národu: totiž že Bůh vytvoří ve vás něco nového. My smíme uvěřit, že Bůh to opravdu činí i dnes. Vždyť on chce, "aby všichni lidé byli spaseni a přišli k poznání pravdy".

Jsou tady ve hře srdce a Duch, tj. rozum. Je tu ale ve hře také velmi jasná věc a je to naše neklidná a často se měnící mysl. I když je jako kámen tvrdá, může znovu ožít a stát se senzibilní - spolucítící.

Naše starost, která plodí odpor proti Stvořiteli, a naše úzkost, která sahá až po její horizont, jsou překonané. A Boží Duch na nás působí tak, že nám ohřívá srdce a my se stáváme opravdovějšími. A tím se dostáváme vnitřně i vnějšně do pohybu. Letošní heslo nás vyzvalo k tomu, abychom byli neustále Bohu k dispozici a abychom na něm zůstali závislí.

To nás uschopňuje k tomu, aby Boží pokoj v nás působil a Boží láska byla neustále v našem srdci. A aby v každých těžkostech a úzkostech i tento rok byl pro nás radostný.

I sbor Jednoty bratrské v Herrnhutu (v Ochranově), který letošní heslo vybral, chce i naše srdce proteplit a dát do pohybu i našeho ducha. Toto heslo by mělo být naším každodenním průvodcem po celý rok.

Nový překlad zní:

"Gott spricht: Ich schenke euch ein neues Herz und lege einen neuen Geist in euch."

Vlastislav Svoboda, emeritní farář ČCE

Z církví doma i ve světě

Slovo synodu Českobratrské církve evangelické k nadcházejícím volbám

V České republice stojíme před dvojími důležitými volbami. Na podzim budou volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a začátkem příštího roku volby prezidenta republiky.

Už téměř třicet let žijeme v politické svobodě, ale důvěra v politické strany a v politiky je nízká. Jsme přesvědčeni, že stojí za to usilovat o zlepšení správy veřejných věcí a že má cenu se občansky angažovat. Nechceme se vzdávat odpovědnosti za veřejné věci. Jako občané se snažme poznat ty, kdo usilují o veřejné funkce, jejich programy i jejich dosavadní působení, abychom mohli posoudit, komu dát svou důvěru. Křesťanství není politický program. Následující výzva není vázána na žádnou politickou stranu, ale na respekt k základním hodnotám lidského soužití.

Při volbě podporujme kandidáty, od nichž lze očekávat, že ve své politické funkci

* budou mluvit pravdu a jednat v souhlase s tím, co pověděli,
* budou dávat přednost obecnému prospěchu, a nejen soukromým nebo skupinovým zájmům,
* budou usilovat o spravedlnost a dosavadním osobním příkladem dosvědčují úctu k právu, vzdělání a tradičním hodnotám slušnosti,
* budou zvyšovat respekt k pravdě a ke svobodě a čelit tak těm, kteří šířením strachu usilují o lacinou popularitu,
* budou i ve vypjatých chvílích povzbuzovat k odvaze hájit lidská práva a pomáhat tam, kde jsou lidé postiženi neštěstími,
* budou naslouchat bolestem a starostem spoluobčanů, hledat pokojná řešení a zabývat se problémy postihujícími celou společnost,
* budou si vážit lidí úspěšných, poctivých, nesobeckých a zároveň věnovat pozornost lidem v jakémkoli ohledu slabým a společností vyřazovaným,
* budou brát vážně problémy týkající se životního prostředí a podporovat rozhodnutí odpovědná vůči životu následujících generací a stavu planety vůbec,
* budou připraveni zasahovat aktivně do událostí překračujících naši domácí politiku, hledat prospěch širšího celku a pěstovat solidaritu uvnitř Evropské unie i mimo její hranice.

Nadcházející volby chápeme jako příležitost pozitivně ovlivnit roli, kterou bude Česká republika hrát v následujících letech v evropské i světové politice. V řadě zemí získávají převahu – ani u nás nechybějí – hlasy, zpochybňující základní pilíře demokracie, svrchovanost práva, svobodu slova, solidaritu, a tím i sám unikátní evropský politický projekt, jehož jsme součástí. Historie nás poučila, že odvržení těchto hodnot by mohlo mít neblahé dopady na životy nás všech.

Mějme naději, že každý z nás může běh věcí ovlivnit a že apatie a sobectví nepřeváží nad touhou po pokojném a tvůrčím spolužití.

V Praze 20. května 2017

Poslanci synodu Českobratrské církve evangelické

Odvrat od konzumního životního stylu sníží riziko katastrof

Státní sekretář Vatikánu Pietro Parolin ujistil účastníky Globální platformy pro snížení rizika katastrof, že Svatý stolec je jednoznačně připraven podpořit úsilí fóra vyrovnat se s budoucími sociálními a ekologickými výzvami. Platforma se skládá z více než 5 tisíc členů a představuje globálně nejdůležitější setkání zainteresovaných subjektů.

Parolin zmínil, že je nezbytné mít na paměti správné pořadí priorit, jako je boj s chudobou, řešení klimatických změn a ústředního postavení lidské osobnosti. Zdůraznil, že upřednostnění konzumního způsobu života může vést pouze k násilí a vzájemné destrukci.

RaVat

Víra jako poznání

Dokončení ze str. 1

Tato výměna, tento nejosobnější vztah – to je víra.

Naše poznání je vždycky akt, jímž se stávám majitelem. Víra naproti tomu, jak o tom svědčí proroci, je vzdát se sebe, nechat se zmocnit, chytit, ovládnout, povolat nebo vyvolit. Věřící je ten, který je poznán Bohem a Bůh je ten, který zná. Toto Boží poznání člověka se v Bibli rovná sdělení, že Bůh toho člověka miluje. Být poznán a být milován je to, co je nám uděleno v Ježíši Kristu. Tak se láska, která je to, co je Bůh, sděluje. Je darem, jenž nás mění. Pravda tu není charakterizována slovem mít, ale slovem být, nebo ještě lépe – být v ní. Právě tak Bible mluví o pravdě i o poznání. Toto poznání neuvádí pouze do poznání, ono mění lidskou existenci.

Znovu citujme Kalvína, jenž ve své Instituci píše: Naše vědění, pokud může být nazváno pravým a solidním, se odvozuje od dvou věcí: Poznání Boha a nás samých. Ty dvě věci jsou tak úzce spojeny různými pouty, že není snadné říci, která předchází – která vytváří druhou: Řekněme nyní, co je správné: Víra je poznání. Nemůže však zapřít, co o rozdílu mezi vírou a poznáním napsal apoštol Pavel: „Poznání nadýmá, vede k domýšlivosti, kdežto láska buduje. Jestliže si někdo myslí, že něco už plně poznal, ten ještě nepoznal tak, jak je třeba. Kdo však miluje Boha, je od něho poznán.“ (1 K 8,1-3)

Všechno poznání víry je provizorní, neúplné, útržkovité, protože pravé poznání by muselo vyzrát na zralé osobnosti, my však ještě nejsme, co máme být, ještě se neukázalo, co budeme. (1 J 3,2) Pavlova slavná 13. kapitola 1. Korintským končí slovy: „ A tak zůstává víra, naděje, láska – ale největší z té trojice je láska.“

Josef Veselý

Sanace duše

Mt 11,25–30; Fp 2,1–11

„Častokrát a rozličnými způsoby mluvíval někdy Bůh otcům skrze proroky, v těchto pak posledních dnech mluvil nám skrze Syna, kteréhož ustanovil dědicem všeho, skrze něhož i věky učinil. Kterýžto jsa blesk slávy, a obraz osoby jeho, a zdržuje všecko slovem mocnosti své, očištění hříchů našich skrze sebe samého učiniv, posadil se na pravici velebnosti na výsostech…“ Žd 1,1-3

„Rozhlédněte se, zajímejte se o své konkrétní možnosti a příležitosti: Už jste si všimli, jestli je třeba někoho v Kristu povzbudit? Někoho z lásky potěšit a posílit? Duchovně se shromáždit? Prokázat soucit a slitování…? Buďte v tom zajedno, udělá mi to radost,“ píše apoštol přátelům. Diskuse, dialog jsou dobré… i reformace toho, co je na scestí, co zastarává, kostnatí a stagnuje. Mívá smysl snad někdy soutěživost, kde odměnou je uznání…, ale spojuje nás, co je mimo diskusi, a obecně přijímáno ani chváleno není. Naší pohnutkou není kýžený obdiv a sebeprosazení. Motiv svého rozhodování a konání vidíme jinde. Ohlížíme se po jiných výzvách a podnětech a tak to svedeme. Dokážeme mít druhé za důstojnější sebe.

A přece, Pavle, když o někom vím, že selhal, že nás poškodil, že je vlastně mimo a stará se hlavně o sebe, mít ho za úctyhodnějšího? Hodnotit ho jako přednějšího? Vždyť nevím, jestli vůbec má cenu s ním ztrácet čas. Zajímat se o jeho problémy a hledat, co mu poslouží? Dokážu to odhadnout a nestrkat přitom nos do jeho soukromí, jako bych věděl, co je pro něho dobré líp než on? Nemáme každý člověk pro jistotu kolem sebe ohrádku konvenční slušnosti: já pán, ty pán?

Máme a žádným návodem, žádnými pravidly to nezměníme a obecenství křesťanské lásky (koinonia) nevzbudíme, nezavedeme. A přece účast na Kristu člověka člověku otvírá, takže přestává mít na zřeteli jen prospěch svůj… „Myslete jako ON a nemožné se vám stane možným,“ radí apoštol. „Smýšlejte jako Kristus Ježíš… Jsa ve způsobu Božím… (opusťme tady své pozlacené monarchistické představy) jsa ve způsobu Božím, omezil se, aby byl s námi. Narodil se a žil v tajemné jednotě se svým Božstvím, s Otcem. Učinil jeho JMÉNO známým (Jahve je spása „Jehošua“) a sdělil jeho SLOVO. Je a zůstává zřetelně sám sebou. Se všemi riziky jde „Syn toho Požehnaného“ (Mk 14,61) na veřejnost, bez stínu pochybnosti nebo pocitu nepatřičnosti. Svoji totožnost v jednotě se Svatým Izraele nebere člověk Ježíš za Bohu působenou újmu: „Nepokládá si za loupež, rovný býti Bohu,“ jak uvažují jeho soudci a kati. „Otec mne miluje“ (J 10,17; 3,35; 5,20). Ví, a nenechává si to pro sebe. Mluví o Bohu v sobě, a o svém bytí v Bohu, s plnou kompetencí a zřejmou autoritou, s mocí jako silovým polem Otcova blízkého kralování, které skutečnost mění. „Kdo vidí mne, vidí a poznává Otce“ (J 12,44n). V takového Ježíše věříme – v takového Boha. „Kdo ve mne věří, ne ve mne věří, ale v toho, který mne poslal.“ Víra přesahuje, co je před očima.

„Viděli jsme,“ potvrzují apoštolové. „Viděli jsme jeho slávu, slávu jakožto jednorozeného od Otce… SLOVO plné milosti a PRAVDY“ (J 1,14). „V něm (v obrazu Boha neviditelného) přebývá všecka plnost Božství tělesně“ (Kol 1,15; 2,9), pochopil apoštol Pavel Krista, Boží moc a Boží moudrost (1 K 1,24).

Mezi takovými, jako jsme my, tenkrát lidem přišlo, že na Boha nevypadá. Neprokázal se tím, co si zbožní od Boha slibovali, ani tím, jak by si ho představovali bezbožní. Nestravitelným paradoxem sebezapření tento Syn člověka sama sebe mezi predátory svého stvoření zmařil: „Člověk… Ecce homo, jen člověk,“ ohrnuli nos, kteří doufali, že právě on obnoví slávu Izraele… Moc, ležící před ním na ulici, nezvedl, a natěšené, že zas budou něco znamenat, vytahoval z houfu před Boží tvář: „Čiňte pokání!“

„Ať se tedy ukáže, božský…!“ baví se na popravišti. A hle, ukazuje se Boží trápení s námi, bolest nad naší nepravostí: „…v způsobu nalezen jako člověk, ponížil se, poslušný až do smrti, a to smrti kříže…“ Poslušný svého odhodlání lásky, na svém těle vnesl na kříž svědectví PRAVDĚ, transparent nemožnosti lidí být s Bohem, diagnózu, jíž léčení začíná… Poslušný Božského „lege artis“ umění spasitelného, poslušný vůle hledat a zachránit, co zahynulo, jde jedinou zbývající, krajní, ano extrémní cestou… Hle, svědectví PRAVDĚ Božího východiska z naší bezvýchodnosti. Hle, aktuální příležitost skrze smrt Syna se smířit s Otcem, jaký vpravdě JEST, a dojít spásy skrze jeho život (Ř 5,10).

Bůh trpící lidským zlem a nepravostí se stává trhlinou v sebevědomí každého člověka, a tak většina radši nevěří. Roztržením soběstředného samolibého „jáství“ v nás (Jl 2,13), začíná Bůh sanování, ozdravení naší duše. Dávno předjímali proroci jeho spásu (Jr 31,33; 32,40) jako Novou Boží Smlouvu s tím, jejž stvořil k obrazu svému. Ježíš mluví o setbě SLOVA do té trhliny a brázdy, o zrnu svého kralování, které v duši klíčí. Roste v nás (Mt 13,32) a jako strom se zmocňuje svého prostoru… Myslíme a soucítíme v Duchu Krista Ježíše. Co se zprvu zdálo jako apoštolova nadsázka, se stává zkušeností.

Do Korintu Pavel píše: „Kristova láska nás má ve své moci (zavazuje) jakožto ty, kteří tak smýšlíme, že jeden je Bůh a kvůli nám trpí a umírá. Vzdáváme se svého sebevědomí, jako bychom zemřeli. Dosud žijíce už nežijeme sami sobě, ale tomu, který za nás, pro nás a kvůli nám zemřel a z mrtvých vstal“ (2 K 5,14-15).

Otec ho povýšil nade vše. Jako je Kristův kříž svědectvím PRAVDY o nás, je vzkříšení Krista svědectvím a pečetí pravosti jeho díla spásy. Božství sbírá ze smrti a hrobu své lidství, své rozervané tělo. Duch obživuje, tělo nic neprospívá (J 6,63)… avšak „neopustím vás, sirotky, přijdu k vám“ (J 14,18). Nejen z lůna matky přišel v těle, ale i z lůna hrobu přichází. Jako mne slyšíte a vidíte, v těle se dotýkáte, mnohem jistěji jsem živ a i vy živi budete (J 14,19; 1 J 1,1-2). „Blahoslavení, kteří neviděli, a uvěřili“ (J 20,29).

Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Kazatel

Byl to takový drobný vrásčitý stařík se zamyšleným úsměvem na tváři, vytrvale šlapal s rukama svěšenýma podél těla v rozepnutém balonovém plášti, s malým koženým kloboučkem na hlavě, přes útlé rameno měl přehozený dětský chlebník ze zeleného plátna, míjel mne krátkými šoupavými krůčky a potkával jsem ho pravidelně, většinou jsem se už vracel z procházky lesem zpátky do města, když se proti mně objevila jeho silueta; tehdy mě ani ve snu nenapadlo, jaké vítězství prožívá na svých cestách.

Poprvé jsem si ho všiml na zastávce autobusu, byl to ten jeho zvláštní, cupitavý krok, který vzbudil mou pozornost. Při dalších setkáních jsem ho potkával stále dál od města, v uličce zahrádkářské čtvrti, pak v polích na Terůvkách, potom v lese u studánky pod Pekelňákem, až nás náhoda svedla na vrchol kopce, z něhož je nádherný výhled na zvlněné hřbety Vrchoviny, a tady jsem vyslechl příběh, který mi připomněl pasáž z jedné moudré biblické knihy – Pojal jsem v nenávist všechno své klopotné pachtění pod sluncem, neboť jeho plody zanechám člověku, který bude po mně. Kdo ví, bude-li moudrý nebo pomatený, přesto se však zmocní všeho, čeho jsem se při své moudrosti pod sluncem klopotně dopachtil. Odvrátil jsem se od toho se srdcem plným zoufalství. – Mnozí z vás jistě poznali, že tak to zapsal autor knihy Kazatel a stejným jménem jsem v duchu nazval tohohle stařík, který se po těžké operaci vrátil z nemocnice, aby teprve doma mezi dveřmi zažil největší překvapení svého života, neboť jeho jediný syn, který se domníval, že otcovy dny jsou už sečteny, stačil mezitím prohýřit všechny uložené peníze a rozprodal z velké většiny i zařízení jeho bytu. – Nemohl jsem vědět, že to přežiješ – řekl na vysvětlenou syn otci a odešel s pocitem křivdy, aby se už nikdy nevrátil.

První noc jsem ležel na lůžku a přál jsem si skutečně zemřít – pronesl ten stařík s pohnutím v hlase – přesto jsem v sobě nakonec objevil sílu a vyhlásil boj svému slabému odumírajícímu tělu, když umřít, tak ne na místě rodičovské hanby, ne ve vykradeném bytě a odevzdaně na posteli, a hned druhý den jsem se vypotácel z domu a s nepředstavitelnou bolestí nasedl do autobusu městské dopravy a nechal se dovézt na konečnou; další den jsem přidal už pár krůčků směrem do zahrad a každý následující den jsem se dobelhal s vypětím všech sil o několik metrů blíž k lesu. Celou tu dobu jsem počítal s tím, že moje slabé srdce to vypětí nakonec nevydrží a pukne námahou a já padnu na zem jako podťatý a konečně zemřu na té cestě bolesti a ponížení. Ale smrt nepřišla, jen já šel pořád dál, až na vrchol kopce a nikdy jsem si nepomyslel, že ještě spatřím tak nádherné místo na Zemi – usmál se Kazatel při našem posledním setkání a ukázal s neskrývaným obdivem do toho Božího kraje pod námi.

Už jsem ho potom nikdy nepotkal, ale od té doby vím, že na trasách života mohou mít stejné vzdálenosti zcela odlišný význam, ne na rychlosti ani na délce kroku, na srdci přitom nejvíc záleží, přátelé šťastných cest.

Jan Schwarz

Bůh se sklání k pokornému srdci

„Z hlubin bezedných tě volám,
Hospodine, Panovníku,
vyslyš můj hlas!“
Žalm 130, 1-2

V hlubinách země, moří nebo vesmíru může nalézt člověk smrt. Jen v jedné vzácné hlubině nalezne poklad. Jedná se o hlubinu životních zápasů, bolestí, chvílích beznaděje a těžkých sevření života! Žalmista vyznává, že v hlubinách svého zápasu našel Boha. Volal k němu, když se ocitl na dně, a dostal od něho novou sílu, občerstvení, posilnění, že mohl znovu povstat a projít vším vítězně. Žalmista věděl, že jeho bída spočívá v tom, že opouštěl Boha, spoléhal se na svoje síly a schopnosti, uprostřed kterých se dostával na cestu nepravosti. Proto ve vší pokoře, v naději odpuštění, se znovu obrací k Hospodinu, a volá k němu: Pane, slyš můj hlas. Všechno to, co ti z hloubi svého srdce vyznávám je pravdivé, upřímné. Vím, že bez tvého odpuštění a přikrytí mých nepravostí, nemohu jít dál. Jen u tebe je odpuštění, milost a nové pohlazení lásky. Proto na tebe očekávám, na tvoje slovo milosti a lásky, prosím, uzdrav mě.

Kdo v hlubinách svých zápasů přemýšlí o své životní cestě a ve vší důvěře se obrací k Bohu, ten ví, že Bůh ve svém milosrdenství se sklání k pokornému srdci. Lidské zbědované „já“ nachází v hlubinách Boží „ty“, Boha z hlubin! Žalmista nenalezl nikdy tak skutečně živého a všudypřítomného Boha, jako když se ocitl zcela na dně svých sil. Nezoufejme proto, když do únavy zápasíme s obtížemi, bolestmi, nemocemi i smrtí. Můžeme jít dál s myšlenkou, že tam můžeme potkat a nalézt svrchovaného, svatého a milostivého Boha, jako jsme ho dosud nikdy takového nenalezli. Protože Bůh z hlubin je tady pro nás, stojí vedle každého našeho zápasu, touží po našem přátelství a ze své lásky nám jde naproti, aby prozářil náš život světlem naděje.

Bůh, Hospodin zástupů, ke kterému Žalmista volá, je Bohem z hlubin. Je to i náš Bůh, kterého jsme se chopili bezvýhradně vírou ve všech souženích, sevřeních i bolestech. „Uvedu tě na poušť a budu mluvit k srdci tvému“, říká Hospodin. Taková je jeho cesta, na které podává každému z nás svou ruku lásky a milosti, jako poslední záchrannou skutečnost. A my teprve v takových situacích objevujeme nový základ a z hlubin voláme se Žalmistou: „Z hlubokosti volám k tobě, Hospodine!“ Celou odvahou své víry to musíme učinit, i kdyby nad tím mnozí kroutili hlavami nebo se nám smáli a říkali: Spustili se na svého Boha! My se nemusíme ničeho bát! Můžeme s Jobem vyznat: „I kdyby mě zabil a já už neměl co očekávat, přece bych chtěl před ním obhájit své cesty!“ (Job 13,15)

Tváří v tvář Boží svatosti nacházíme sami sebe, a postupně si začínáme uvědomovat nesmyslnost všeho našeho pachtění za nejrůznějšími vábničkami tohoto světa, za kariérou, majetkem, penězi, slávou. Činíme a chováme se někdy jako šílení, jako kdybychom my byli svrchovanými pány tohoto světa! Tváří tvář Boží velikosti a svatosti se však můžeme znovu roztoužit po tom, abychom z Boží milosti byli těmi, kterými nás tady na této zemi chce mít Bůh, jehož jsme, v jehož řádu na věky stojíme a bez kterého nemůžeme nalézt ani sebe, ani svoje místo v životě. Naše víra v živého a milostivého Boha, skrytost v jeho dlani, není žádný bezcenný sentiment! Pro ty, kteří okusili něco z Boží lásky, milosti a z Božího odpuštění, je to naopak vzchopení se k nové odpovědnosti, k radostnosti života v Boží síle. Takoví z hloubi svých srdcí ve vší upřímnosti vyznávají: Volal jsem k tobě Bože z hlubin svých zápasů a tys na mě milostivě pohlédl, uslyšels mne a dals mi novou sílu k zápasu uprostřed života! A s tímto novým základem potom už jinak pohlížíme na všechny svoje trampoty a životní nesnáze. Už nejsme zoufalí, neztrácíme víru, ani odvahu, protože víme, že na to všechno nejsme sami. Stojíme ve svém zápase zakotveni v Bohu, který svou lásku a milosrdenství k nám projevil ve svém Synu, Pánu Ježíši Kristu, kterého nám dal, abychom mohli žít život radostný pod úhlem věčnosti. A v tomto Bohu stojíme uprostřed všech svých zápasů i uprostřed tohoto světa.

Bůh Žalmisty je Bohem z hlubin. Není to ovšem jen Bůh Žalmisty, ale také Bůh proroků, apoštolů, svědků první církve i dalších věrných Božích svědků. Náš Bůh je Bohem z hlubin, který v Pánu Ježíši Kristu dokázal nejmocněji, že v hlubinách ponížení, bídy, utrpení kříže a smrti konal a dokonal svoje dílo spasení. V Pánu Ježíši Kristu hledal a stále znovu a znovu hledá to, co už se zdá mnohým ztracené. Svou obětí na kříži otvírá brány Božího milosrdenství pro všechny, kteří v slzách nad svým bídným a přízemním životem, se sklonili v pokoře před Bohem a k němu upřely svůj zrak. Uvěřili a spolu s Jobem vyznali: „Jen z doslechu o tobě jsem slýchal, teď však jsem tě spatřil vlastním okem!“ (Job 42, 5) Taková je převzácná Boží milost, která rozradostňuje lidská srdce a vnáší do nich hluboký Boží pokoj!

Pavel Rybín

Noc kostelů prozářená světlem

Výjimečně se pro všechny návštěvníky otevřou 9. června v jeden den brány zhruba 1500 chrámů, kostelů a modliteben po celé České republice. Během Noci kostelů mají všichni možnost setkat se s křesťanstvím jak v podobě prohlídky mnohdy nedostupných architektonických skvostů, tak prostřednictvím mnoha setkání s jeho představiteli i s jeho idejemi. Pořadatelé z jednotlivých diecézí se při pořádání inspirovali podobnou akcí, která dlouhodobě probíhá s velkým úspěchem v Rakousku.

Letošní, již devátý ročník, nabídne pestrý kulturně-duchovní program, který organizují tisíce dobrovolníků. „Jen v Praze a Středočeském kraji se otevřou téměř tři stovky kostelů,“ uvedl Michal Němeček, ředitel Pastoračního střediska Arcibiskupství pražského a dodal, že zájem o Noc kostelů bývá obrovský: „Loni jsme ve středních Čechách zaznamenali na 130 tisíc návštěvnických vstupů, v celé republice to bylo na půl milionu příchozích.“

Ti, kteří navštíví kamenné kostely nebo modlitebny, si mohou vybrat z nesmírně pestré nabídky: nebudou chybět koncerty, komentované prohlídky, workshopy nebo divadelní představení. Možnost bude nahlédnout do kostelních sakristií či klášterních zahrad, zkusit si zahrát na varhany, vystoupat na věže či sestoupit do starobylých krypt, prožít liturgii nebo jen v tichém zastavení vnímat to, co bylo inspirací pro stavitele křesťanských chrámů. Velký zážitek slibuje i tradiční pražská Pouť světla přes Karlův most. Tu mohou lidé absolvovat s hořící svící v ruce z kostela sv. Tomáše na Malé Straně do kostela Nejsvětějšího Salvátora na Křižovnickém náměstí. Zájemci si budou moci vyzvednout svíčku a zapálenou ji přes Karlův most individuálně či spolu s ostatními přenést na druhou stranu Vltavy. Tam ji v kostele uloží na označené místo.

Záštitu nad Nocí kostelů letos převzala řada osobností nejen z pořádajících církví, ale také mnozí politici.

(red)

Píseň písní 5: Bůh si nás přizdobuje

Boží lid je vždycky na cestě v Boží ochraně a v Boží péči. Jednou jde za hlasem v oblaku, když vychází ze země egyptské, z domu poroby a otroctví, jindy vychází za hvězdou, jako ti mudrci od východu, anebo podle Písně písní jde za „ovcemi stáda, které nás předešly“. Tak jdeme i my ve své době za svědectvím Božích svědků a vytváříme novou řadu svědků Páně. Jdeme za tím, který nás vidí takové, jací jsme, jací bychom měli být a jací bychom snad i chtěli být. Jde před námi a vede nás a slibuje nám, že si nás přizdobí. (1,11) To je obrovská věc, protože můžeme jít za ním právě takoví, jací jsme. V tom je naše naděje. Před Bohem si nemusíme na nic a na nikoho hrát. On si nás chatrné, ve slabosti zápasící a hříšné, přesto v upřímnosti toužící po jeho blízkosti, ozdobí ke svému obrazu. Píseň písní nás volá na cestu: „Táhni mne za sebou a dám se v běh!“ (1,4) Volá k životu v bezpečné důvěře, že Boží království, navzdory lidské pýše a zlobě platí i na této naší uprášené zemi. Náš život, naše bydlení na zemi, naše těžkosti i radosti v práci, mezi lidmi, doma i v církvi, jsou Bohu známy. Náš Pán dobře ví o naší lidské bídě, osamocenosti, starostech a zápasech života. On nám lidem této země dává ty, kdo jsou nám ku pomoci. Posílá nám a staví nám do cesty svoje anděly a přidává i ty, kdo naši pomoc potřebují. Dává nám úplně všechno, co k životu potřebujeme! „Trámové domů našich jsou z cedrů a pavlače naše z jedloví“. (1,17) Tak jde stvoření se svým Stvořitelem a nemá v ničem nedostatku!

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Ježíš a děti

Kdosi přináší děti k Ježíšovi (Mk 10,13). O koho přímo a přesně jde, neslyšíme. Proto nevíme, kdo vlastně přichází s dětmi za Ježíšem. Mohou to proto být nejen otcové nebo matky, ale i starší sourozenci či blízcí lidé.

Rodiče zřejmě již něco o Ježíšovi slyšeli či se setkali nějakým způsobem s jeho spásnou činností. Vědí, anebo přinejmenším tuší, že Ježíš má jejich maličkým co dát, co nabídnout. Přicházejí a nelekají se úskalí cesty. Kdo jde za Ježíšem, toho to bude asi vždycky něco stát. Na společenském zřízení přitom nezáleží, byť se i překážky mění.

Ještě před několika desetiletími se leckdy rodiče obávali vodit děti do kostela. Nechtěli jim „komplikovat“ život. Ano, to mnozí ještě dobře pamatujeme. Kdo chodil do kostela, mohl, a často i měl, problémy s přijetím ke studiu.

Díky Bohu byli i v době nepříliš dávné takoví rodiče, kteří prostě a jednoduše nedali na rozšířené obavy a ustrašenost. Věděli, co je pro děti skutečně potřebné, co je pro životní vývoj a rozhodování důležité a zásadní. Proto s nimi nepřestali chodit do kostela, pod vliv Ježíšova slova a společenství víry.

V současnosti jsme zase někde o kus jinde. „Doba“ je ovšem opět nepříznivá. Proč? Jestliže dítko přijme křesťanské zásady a principy, tak se v životě údajně neprosadí. V nelítostném konkurenčním boji, v zápase o dobré místo na slunci, o slušnou pozici, je třeba užívat řádně tvrdých loktů. Vidina úspěšnosti, zajímavého finančního toku a vlivu navenek se posouvá rychle dopředu. Dítě se učí a studuje, aby mělo jednou slušně honorované místo. Tomu ostatně podřídí i obor studia. Rodiče chtějí pro své děti přece to nejlepší. A je nutné zvládnout nejprve to a ono. Křesťanská výchova a výuka Bible se dostává zase na spodní příčky žebříčku. Výsledek je obdobný, jako byl, řekněme před třicetí či čtyřiceti lety. Změnilo se ovšem zdůvodnění. Ale nakonec za všechno může zase ta nešťastná „doba“ ...

Rodiče či příbuzní přicházejí za Ježíšem vskutku zblízka i zdáli. A tu se jim kdosi staví do cesty. Kdo to jen je? Učedníci. Není to překvapivé? Chrání svého Mistra – jak míní – před nemístným obtěžováním a zatěžováním. Opět prozrazují – ti nejbližší – svou nechápavost a nesrozumívání. Konají jakousi pořadatelskou službu. Moderně bychom řekli: Působí podobně jako osobní ochranka. Starají se až dojemně o to, aby měl Ježíš aspoň trochu klidu a oddechu. A copak má ztrácet svůj převzácný čas s dětmi?

Učedníci se na rodiče přímo rozkřikují. Zakazují jim, aby přicházeli s dětmi do Ježíšovy bezprostřední blízkosti. Jak jsou necitliví a pozoruhodně nechápaví! Domysleme jen: Chtějí rozhodovat, co má jejich Mistr dělat. Jejich počínání je pošetilé, netaktní i nerozumné. Dělají něco, co si opravdu nikdy nemohou dovolit. Žák, učeň, přece nemůže „mistrovat“ skutečného Mistra...

„Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim“. V dané chvíli jsou těmi, kdo „brání“ Ježíšovi blízcí učedníci. A kdo jsou těmito „bránícími“ v naší současnosti? Nejsou to nejednou i sami křesťané? Ať již nedobrým životním příkladem či problematickou, nekřesťanskou výchovou? V Ježíšovu slovu je obsažena vzácná nabídka a nevšední pozvání. Poslechneme? Vydáme se rádi a poslušně za pozváním, v němž jsou skryty netušené možnosti, anebo dáme spíše na soudobé trendy, většinová mínění, našeptávání a strachy, které od Ježíše tak či onak odvádějí?

Ježíš bere děti do náruče s nevšední láskou a péči. „Objímal je, vzkládal na ně roce a žehnal jim“ (Mk 10,16). Má děti rád, což dává i zřetelně a bez ostychu najevo. Na nás dospělých křesťanech potom je, abychom dokázali dětem zprostředkovat setkání s tím, který má děti rád – se vtělenou Láskou. Vždyť tato Láska se obětovala za ně, ale i za nás. A platí jim i nám.

Boží království nelze přijmout jinak než jako dar. Právě děti se dají a dávají rády obdarovat. Nebrání se. Nemají ještě zakalenou a zamženou mysl všelijakými složitými propočty a kalkulacemi. Dítě si nemůže samo nic vydobýt. Je závislé na druhých, a proto se dává i obdarovat.

Dveře království otevírá ze své milosti Ježíš Kristus. Iniciativa je vždy na jeho straně. Dveře se otevírají těm, kdo se podobají malým dětem. Těm, kdo si uvědomují a kdo i vděčně vyznávají, že to v životě opravdu nejdůležitější přijímají nezaslouženě jako dar.

Proto potřebujeme dětskou důvěru a otevřenost. Pokud ji budeme mít, budeme se i snažit přivádět děti pod Ježíšův vliv, do společenství sboru a církve, mezi křesťany. A pak budeme také moci klást na srdce i křtěným dítkám: jste pokřtěny. Nesete na sobě nesmazatelnou pečeť drahé Kristovy milosti. Na tom smíte stavět. Na to smíte spoléhat. Životem chce s vámi jít váš Pán a Spasitel. Otevírá před vámi nové, nadějné možnosti smysluplného života. Ježíš říká: Nechte děti přicházet ke mně.

Jaroslav Nečas

Vyzýváme sbory, farnosti a náboženské obce všech denominací: představte se a podělte se s námi o zkušenosti ze života společenství – s jeho radostmi i starostmi.
Příspěvky i fotografie posílejte na adresu redakce: Ječná 19, Praha 2 nebo mailem: ET.KJ@worldonline.cz

Rádi otiskneme i vaše příběhy.

(red)

Ing. Josef Kostomlatský
kazatel Svobodné církve reformované

(11. 2. 1848 Nové Ves u Brandýsa n. L. – 1. 6. 1918 Brno)

Pocházel z reformované rodiny v libišském sboru. V Praze vystudoval strojírenství a našel místo v papírně ve Vraném. V době nemoci 1872 pod vlivem své sestry Anny Novotné prožil obrácení a účastnil se v Praze v Bartolomějské ulici shromáždění konaných americkými kongregačními misionáři. Když od 1876 pracoval v železničních dílnách v Děčíně-Podmoklech, konal evangelizační shromáždění v bytě a kolportoval Bible. 1879 byl v Praze přijat do misie a absolvoval misijní biblický ústav v Sankt-Chrischoně u Basileje. 1882 vypomáhal v kazatelských stanicích Svobodné církve reformované (ustavené 1881) v Praze, samostatně působil v Táboře, 1888 v Písku, 1889 v Rychnově n. Kněžnou, 1890 v Bystrém u Náchoda, kde se k církvi připojila Svobodná církev evangelická (vzniklá působením Jana Balcara). Od 1899 pracoval v Praze na Vinohradech a od 1903 v Brně. Měl dar skloubit různé proudy a osobnosti v církvi a získávat nové pracovníky. Od 1883 vydával časopis „Betanie", od 1885 s přílohou „Výklady Starého zákona Biblí kralické šestidílné" a od 1888 s přílohou „Listy křesťanských mladíků". Vydal rovněž kázání amerického misionáře Clarka, Bunnyanovu „Svatou válku" a Duchovní písně".

Vzal jsem na sebe kolportérský ranec a pokoj vešel do srdce mého.

Bohuslav Vik

Lipský kancionál 1737

Exulanti v době pobělohorské protireformace se podle možností v cizině shromažďovali a také vydávali českou literaturu, alespoň zčásti určenou i pro tajné souvěrce ve vlasti. Významné jsou zvláště reedice Kralické bible a kancionály. Vyšly kancionály Amsterodamský 1659, Žitavský 1710, Kleychův 1717, Liberdův 1732, Lipský 1737, Drážďanský 1748 a Elsnerův 1753.

Lipský kancionál v r. 1737 (tedy za vlády kurfiřta Fridricha Augusta II. a v době působení J. S. Bacha v Lipsku) uspořádal slezský pietista Jiří Sargánek (1702-1737), teolog a pedagog působící v Halle nad Sálou, s názvem *CITHARA SANCTORUM* aneb *Žalmy a písně duchovní staré i nové*. Kromě 150 žalmů obsahuje 800 písní, z nichž většina jsou překlady z němčiny. Kancionál není notovaný; řada textů byla později pojata do *Evanjelického kancionálu 1877* a 11 z nich naposled do *Evangelického zpěvníku 1979*. V toleranční době byl znovu vydán už v Čechách, a to dvakrát. Tak objemné dílo si jistě nemohl opatřit každý, a tak je u nás vlastnili jen zámožnější rolníci a mlynáři. Pokud se z něho zpívalo při společných shromážděních, muselo se proto nahlas předčítat.

Ó zasvěť se nám v jitřní záři,
nebeské věčné světlo ty,
ať jasnost, Pane, od tvé tváři
rozptýlí všechny mrákoty;
by každý čest ti vzdal
a vděčně vyznával,
že lid svůj chráníš
a že se ke svému
houfečku věrnému
vždy v lásce skláníš. (Upravil L. B. Kašpar 1877)

Bohuslav Vik

BENEDIKTUS
KOMUNITA S LIDMI S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Lidé s mentálním postižením mohou být znamením Boží lásky k člověku. Jsou schopni dotknout se srdcí a povolávat ostatní k jednotě, lásce a plnosti života.

- Jsme komunita s lidmi s mentálním postižením a chceme dělat více než jen kvalitní sociální služby.
- **Hledáme odvážné lidi žijící v důvěře v Boha a s nohama na zemi, kteří pomohou komunitu popotáhnout o kus dál.**
- Nabízíme prošlapanou cestu organizace, prostor pro realizaci vlastních nápadů a srdce otevřené nejen v pracovní době.
- Aktuálně nejpotřebnější práce k zastání jsou vedení výdělečných dílen a finanční administrativa organizace. Oceníme i dobrovolnickou spolupráci všeho druhu. Více na **www.benediktus.org**

Peněženka a kultura

Peněženka bývá jen někdy plná, ale častěji prázdná.
Za mírně zvýšené vstupné jsem opět po roce navštívil na holešovickém výstavišti knižní veletrh a s neznámými lidmi jsme byli překvapeni a potěšeni nabídkou našich nakladatelských domů novými překlady světové literatury, „supermoderními" učebnicemi cizích jazyků podle nichž se nikdo nic nenaučí a vložené CD, namluvené rodilými mluvčími, stěží vedoucí k lepšímu pochopení a osvojení tajů a záludností gramatických pravidel, zrádných konjunktivů, aspoň trochu slušné výslovnosti a smysluplné konverzaci, knížkami pro děti (jako vždy s nádhernými ilustracemi) zajímavými cestopisy, detektivkami se slavným Herculem Poirotem (šedé mozkové buňky všechno vyšetří!), životopisy slavných vědců, herců, básníků, fotografů a podezřelých „psavců" taky umělců a tak se ptám: Kdo a jak určuje cenu této potravy pro tisíce hladových a žíznivých, často s nevyzpytatelnými charaktery drogově závislých jedinců s fantastickými sny o životě, krásе a vlastní budoucnosti?
Beru knihy do ruky, hladím je, zajímám se o jejich provedení, vazbu, písmo, vůni a vzhled (na oblečení přece záleží!), ilustrace a o všecko co k výbavě knihy patří (úvody, doslovy, poznámky atd.). Prostě s nimi hovořím.

Pod záštitou primátorky hlavního města Prahy
Adriany Krnáčové
starosty Městské části Praha 1
Oldřicha Lomeckého
starosty Města Ostrov
Josefa Železného

se koná ve středu 21. června 2017 v 17.00 hodin

PIETNÍ SHROMÁŽDĚNÍ
K UCTĚNÍ PAMÁTKY 27 POPRAVENÝCH
PŘEDSTAVITELŮ ČESKÉHO ODBOJE

v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze

Pořádají:
Kostnická jednota, potomci a příbuzní mučedníků popravených na Staroměstském náměstí, sdružení EXULANT – potomci pobělohorských exulantů, Masarykova společnost, ČSBS, ČsOL, Společnost E. Beneše, Církev československá husitská - náboženská obec Praha 1-Staré Město, historické společnosti a další organizace

Program v chrámu sv. Mikuláše

Úvodní slovo

Mgr. Miluše Kobesová "Jáchym Ondřej Šlik a jeho rodina"
Přednášející je historička, muzejní pracovnice a kurátorka řady výstav, která se mj. zabývá i historií rodu Šliků

Koncert pěveckého sboru Resonance
Sbormistryně a umělecká vedoucí Mgr. Miloslava Pospíšilová

Projevy hostů

Závěrečné slovo předsedy Kostnické jednoty

Několik údajů k osobnosti Jáchyma Ondřeje Šlika
(9. září 1569, Ostrov - 21.6.1621)

Tento šlechtic pocházel z rodu Šliků, starobylé luteránské rodiny původem z Chebska.
Studoval na jenské universitě, kde poté několik let působil jako její rektor, a pracoval devět let u drážďanského dvora jako vychovatel saských princů (např. Jana Jiřího, který během povstání působil jako saský kurfiřt).
V jednáních vzbouřených českých stavů se angažoval již od roku 1608. Právě on přesvědčil Slezsko a Lužici, aby se k českému stavovskému povstání přidaly. Patřil k čelným představitelům luteránského křídla vzbouřených stavů. Za vlády Matyáše Habsburského v roce 1611 se stal královským maršálkem. Poté od „Zimního krále" Fridricha Falckého, k jehož zvolení značně přispěl, přijal úřad nejvyššího zemského sudího. Účastnil se třetí pražské defenestrace, pravděpodobně byl jedním z jejích vykonavatelů.
Před soudem zmizel na krátkou dobu do ciziny a tím o chlup unikl zatykači. Tajně se však do Čech vrátil a do zatčení v březnu roku 1621 se skrýval u svého synovce Kryštofa z Redernu na Frýdlantě. Sašti špehové dle zašifrování "jelena dostihli u Rederna" ho odvlekli do Drážďan. Jeho žena se sice o záchranu svého muže snažila, seč mohla, a to i za cenu, že při této "cestě" byla trojnásobně oloupena, nicméně její pokusy nepřinesly žádné ovoce. Jáchym Ondřej Šlik byl odsouzen ke ztrátě cti, hrdla i majetku.
Popraven byl 21. června 1621 na Staroměstském náměstí - nejdříve byl sťat, poté mu kat uťal pravici.

Pietní akt u desky se jmény popravených se letos z důvodu rekonstrukce věže Staroměstské radnice nekoná.

ANO, knihy to je také byznys! Stovky autorů, překladatelů, tiskáren, smluv i právníků, to je naprostá realita trhu prodávaných a kupovaných knih, to je skutečně tvář obchodu s literaturou a publikacemi všeho druhu a tak se čtenář ptá, pokorně a se zvědavostí: kolik zaplatí autorovi za nesmrtelné dílo, talent, dřinu, nápady, jazykovou krásu a celkové existenciální směřování někdy až celoživotní práce a kolik zaplatí za papír a výrobní náklady?
Vypočítat cenu knihy je určitě náročná účetní úvaha a kumšt, ale přece se ten závislák, vlastně šílenec a milovník literatury trochu zarazí, když má z peněženky vylovit pět tisíc za Ars Sacra a dalších pět za Muzeum umění (které jsem nemohl z knihkupectví dopravit sám, ale díky škodovce mého přítele A.S. jsem ho dovezl domů, ale knížku jsem nezvážil, jenom změřil: 40x32x18,5 cm, kolik je to kilogramů?) a už si nevzpomínám za kolik jsem dostal francouzskou knížku La Terre vue du ciel, Řády a kláštery a další a další přítelkyně-knihy, lákající a říkající: kup si mě, máš přece v knihovně ještě místo.
Když jsem tak pochodoval přes hory a doly, kolem prodejních stánků se stovkami knih a podával ruce svým vzdáleným přátelům z Anglie, Francie, Ameriky, Německa, Švédska, Norska a Izraele, koupil jsem si ještě jednu knížečku s názvem Herbář s 202 krátkými kapitolkami a s doslovem Evžena Gála Herbář na duši aneb léčivá slova (Sándor Márai, Academia) Před několika lety jsem zažil hezké chvíle při četbě Deníků stejného autora; můžete se ještě těšit na maďarský bestseller s názvem Chtěl jsem mlčet; Márai v roce 1949 píše: „Nedovolím, aby se tato kniha dostala před zahraniční veřejnost, nechci, aby to smutné vyznání, tuto obžalobu Maďarů četli i cizí čtenáři". Nejde tu však o kritiku Maďarů obecně, ale především o kritiku vlastní společenské vrstvy, která nese břímě odpovědnosti za roli, kterou Maďarsko sehrálo ve Druhé světové válce. Nechme se překvapit!
K mému údivu mi nakladatelství Atlantis darovalo dvě knihy, jednu od Karla Pecky s názvem Motáky nezvěstného a druhou s názvem Samet a pára od Jana Nováka. Těším se na ně a děkuji!
Myslel jsem si, že příští rok už do Holešovic nepojedu, ale na základě prezidentského hesla Emmanuela Macrona „En Marche!" se přece jenom na výstavu knih zase vydám.
Ale jak to dopadne s peněženkou?

ZŠ

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka České pošty
800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

18/2017

14. června 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 28. června 2017

Z obsahu

* *Útočiště*
* *Ježíšova radost z maličkých*

Poselství k 1. neděli po sv. Trojici

Láska nezná strach
1. Janova 4,16–21

Bojíme se? Kdy se bojíme a čeho? Můžeme se strachovat o život svých dětí, které odjíždějí na dalekou cestu, můžeme se obávat o životy svých bližních, kteří cestují hodně autem, neboť havárie na cestách jsou poměrně časté. Ovšem někdy jsou naše velké obavy z jiného důvodu. Jsou to strachy z neznámého, strachy, které nemají moc reálný základ. Myslím teď hlavně na strach z přistěhovalců a uprchlíků. Nejsou to jen velmi nepravděpodobné hrozby? Otázka je, zdali nejsou viditelné jen proto, že nám je přinášejí v médiích, která mají kamery a fotoaparáty s velkými čočkami?

Sestry a bratři, spíš to vypadá, že strach má velké oči. To je staré známé pořekadlo. Strach opravdu působí muka, jak píše Jan. Totiž může být až sžíravý, úzkostný. Potíž je, když vyděšený člověk přehlédne pro ty velké a podlité oči třeba i bližního, který je vedle něj/ní a potřebuje pomoci.

Člověk se může velmi strachovat, třeba i ze soudu, jestli se celý můj život neukáže jako planý, jestli jsem toho dost dokázal, udělal atd. Všimněte si, že ty zlé strachy se nejvíce týkají člověka, který se strachuje o sebe sama (o svou spásu, o svůj dobrý život zde, když se cítí ohrožen…). Strach je temnota. Proto se já osobně nejvíce bojím lidí, kteří strach vyvolávají, rozšiřují a umocňují. Asi se tak děje, protože se ve strachu dá s druhým manipulovat, ovládat jej, podsunout sporné věci, získat nějaké body. Ovšem není to zahrávání si s ohněm? Když se oheň nekontrolovatelně rozšíří, nastává velký požár; tedy může nastat požár v lidských duších a tím i ve společnosti. Dobře, můžete se zeptat jaké má ten Jan řešení? On se domnívá, že skutečnou bojovnicí proti strachu je Láska. Milí čtenáři, celá Bible vyznívá proti strachu, všimněte si velmi časté výzvy: Nebojte se! A Jan zde píše, že v lásce není strach. (1 J 4,18a) Je to dokonalá láska, která strach vyhání, zahání. Láska miluje, nemanipuluje, je pro druhého, učí nás bližního vnímat, respektovat, pomáhat; strach zahání do kouta, láska protisměrně vyvádí ven, uzdravuje, prosvětluje, zachraňuje. Ano, láska přímo osvobozuje (od nás samých). Jednou ze základních melodií Bible je právě záchrana, osvobození z různých zajetí. Proto i apoštol Pavel napsal tato slova: *Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče!*

Vážení čtenáři, ten Jan také prohlubuje naše chápání živého Boha, Krista. Láska je, podle něj, přímo z Boha - Bůh je láska, čteme. Láska proudí od Boha k nám a od nás dále k lidem. Kristovec, křesťan pak je člověk, který přináší a šíří lásku (nikoliv strach).

Ladislav Havelka
farář ČCE ve Vysokém Mýtě

Noví nemocniční kaplani

Na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy se 2. června konalo slavnostní zakončení již třetího běhu kurzu Nemocniční kaplan. ETF UK ho totiž organizovala ve spolupráci s Asociací nemocničních kaplanů a s podporou jednotlivých církví, protože úspěšné absolvování kurzu je podmínkou pro práci duchovních ve zdravotnických zařízeních. Je rovněž v souladu s metodickým pokynem ministerstva zdravotnictví o duchovní péči ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče poskytovatelů zdravotních služeb, který byl vydán v letošním roce.

Šestnáct účastníků ze šesti církví (českobratrské evangelické, československé husitské, římskokatolické, adventistů sedmého dne, luterské a pravoslavné) absolvovalo 200hodinové vzdělávání, jehož součástí byly i pětidenní praktické nácviky ve třech zdravotnických zařízeních - v Praze v Ústřední vojenské nemocnici a v Nemocnici Milosrdných sester sv. Karla Boromejského a v Olomouci ve Fakultní nemocnici, kde je vedli zkušení nemocniční kaplani, kteří tam už delší dobu působí.

Podstatou kurzu je nejen získání praktických znalostí, ale i rozpoznání vlastních schopností a dovedností, zdrojů síly i nedostatků, aby se absolventi mohli stát plnohodnotnými členy týmů, které se starají o zdraví nemocných po všech stránkách, a aby si přitom mohli zachovat svou individualitu. Naučili se i různým způsobům komunikace s nemocnými, s jejich rodinami a blízkými i se členy týmu.

Osvědčení absolventům slavnostně předali děkan Evangelické teologické fakulty UK Jiří Mrázek, proděkan Ladislav Beneš (garant kurzu) a nemocniční kaplan Ústřední vojenské nemocnice Jan Blažek, který zastupoval Asociaci nemocničních kaplanů. Za absolventy poděkoval římskokatolický kněz a řeholník Jan Fatka.

Za ministerstvo zdravotnictví se předání zúčastnila náměstkyně ministra Lenka Teska Arnoštová, která ocenila ekumenickou spolupráci církví, které se na projektu podílely a spolupracovaly i na metodickém pokynu o duchovní péči ve zdravotnických zařízeních.

Kdo byl nucen strávit delší dobu v nemocnici, určitě poznal, jak je důležitá nejen perfektní péče o nemocné tělo ale i starost o duševní pohodu člověka upoutaného na lůžko. Mnohým nemocným se už nejspíš stalo i to, že jim návštěva příbuzných a známých (vykonaná jistě v dobré víře) příliš na optimismu nepřidala. Právě proto je činnost vzdělaného a připraveného nemocničního kaplana tak důležitá a jistě by bylo dobře, kdyby ho dokázala přijmout do týmu většina zdravotnických zařízení lůžkové péče.

Helena Bastlová

Co chybí starozákonní víře

Jako kazatel Kristova evangelia jsem si hned zpočátku uvědomoval, že Starý zákon mluví o víře zahaleně a neúplně, zatímco Nový zákon o ní mluví vysloveně, úplně a jásavě. Sám jsem tomu rozdílu rozuměl tak výrazně proto, že jsem ze Starého zákona slyšel mluvit ve jménu Hospodina proroky, v Novém zákoně však samého Ježíše Krista, Božího Syna. Odtud jsem porozuměl, proč má v něm víra ústřední postavení, a proč ve Starém zákoně ji předčí význam Božího zákona, Tóry, která provází věřícího a určuje jeho chování za všech okolností. Neskromně se domnívám, že moje poznání může pomoci některému kazateli při výkladu starozákonních textů a může pomoci i některému čtenáři při jeho četbě Starého zákona a zařadit ji do celku biblického poselství. Proto se i odhodlávám napsat k naznačenému rozdílu více než několik těchto úvodních poznámek.

Vycházím ze základního poznání, že víra ve Starém zákoně nezaujímá ústřední postavení tak, jako je tomu v Novém zákoně, kde hraje od začátku do konce prim. A ptám se, proč ve víře Starý zákon zaostává za Novým? Nemyslete však, že by v Novém zákoně šlo o jiného Boha než ve Starém, naopak, jde o téhož Boha, který se ovšem projevuje jinak ve Starém než v Novém zákoně.

Čtenář Bible, ale i posluchač v kostele snadno rozezná ten rozdíl. O za-

Dokončení na str. 2

Aktualita: Den Jeruzaléma 2017 – 8. Sivan 5777

Takhle nějak to muselo vypadat, když táhly izraelské kmeny do Jeruzaléma na oslavu svátků: Spousta tančící a zpívající mládeže, rodiny s dětmi, ale i staří a postižení lidé. Nekončící proud lidí. Na šedesát tisíc lidí se podle oficiálních pramenů 24. května účastnilo vlajkového průvodu Jeruzalémem na oslavu padesáti let sjednocení Jeruzaléma.

Oslavy Dne Jeruzaléma už mají padesátiletou tradici, ale ještě nikdy v jejich dějinách nezaplavilo tolik židovských občanů po cestě k Západní zdi Starého města. Radostný zpěv talmudické školy „Bnei Akiva:“ „Vykupitel přijde k Sijonu“ – “Goel ba l-Zion“ - byl přerušován hlášením organizátorů: „Ženy směrem k Jaffské bráně! Muži směrem k Damašské bráně!“

Modrobílá barva izraelských vlajek a oděvů sionistů, kteří byli částečně do vlajek zahaleni, přehlušila černobílou barvu ultraortodoxních účastníků oslavy. Panovala radostná atmosféra. Nafotilo se tisíce fotek a nafilmovalo tisíce filmů. Mnozí si přáli vyfotit se s policisty a vojáky, na které je izraelský lid

tak hrdý a rušili je tak ve vykonávání povinnosti. Jen malá skupina demonstrantů s vážnými tvářemi, černými nafuko-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Památník holocaustu v Jindřichově Hradci

22. května 1942 bylo na tři sta jindřichohradeckých židů odvezeno transportem do Terezína a odtud pak většina z nich do Osvětimi. Nejmladší holčičce byly tři roky a nejstarší paní přes devadesát let. Na den přesně sedmdesát pět let poté se ve slunečném nedělním odpoledni sešli lidé na historickém náměstíčku poblíž původní synagogy, v jehož okolí ona židovská komunita žila. Přišli si připomenout onu zrůdnou událost odhalením památníku obětem holocaustu. Památník uprostřed náměstíčka je prostý – češství symbolizující lípa, žulové kvádry ve tvaru židovské hvězdy a okolo modro-bílé květiny. Lípa protože se tito „naši sousedé, zaměstnavatelé, přátelé“, jak zaznělo na slavnosti, k češství hlásili. Byli to vážení občané, podnikatelé, byl mezi nimi i městský radní. O vybudování památníku se zasloužil spolek místních nadšenců, který vznikl s myšlenkou jeho vytvoření a trvalého připomínání židovské kultury. Památník mohl vzniknout díky podpoře města, které poskytlo i pozemek, židovské obce a několikaměsíční veřejné sbírky. Vyskytli se i jeho odpůrci, kteří se této připomínky báli a mezi jejichž „argumenty“ patřil i ten, že tam židé nikdy nežili. Město zaujalo k jimi sepsané petici jednoznačně odmítavý postoj. Na slavnosti zazněly krátké projevy starosty města a zástupce Národního památkového ústavu. Zazněla radostná slova přítomných členů původních židovských rodin. Evangelický farář přednesl slova ze Starého zákona. Trochu se tleskalo, a pak si všichni povídali. Také o tom, jak je to skvělé, že máme svobodu, ve které se můžeme sdružovat a dělat dobré věci.

Eliška Novotná

Noc kostelů ve Strmilově

V posledních letech se vžila nová tradice Noci kostelů a stále přibývá i evangelických sborů, které ji pořádají. Stáváme se tak součástí širšího společenství sborů a farností zemí, ve kterých akce probíhá. Myšlenka Noci kostelů vznikla v roce 2001 v Německu, odtud se rozšířila do Rakouska a Nizozemí, kde se tato událost koná od roku 2005, a od roku 2011 též na Slovensku. V České republice se myšlenka Noci kostelů ujala v roce 2009, a tak letos pořádáme již její devátý ročník. Farní sbory otevírají své kostely, zahrady a dvory veřejnosti a vítají ji bohatým programem. Ten je dlouho dopředu připravován pro děti i dospělé, pro zábavu i ztišení. Tak třeba u nás, v evangelickém sboru ve Strmilově, děti z „bibláků“, tj. vesměs z necírkevního prostředí, hrály dramatické scénky nacvičené s trpělivou a iniciativní paní farářkou. Četli jsme z jedné ze vzpomínkových farářských knih, jak je vydává nakladatelství Kalich. Připomněli jsme si tak léta nesvobody farářů bez státních souhlasů, jejich rodin a přátel, slyšeli jsme i o radostech i strastech farářského života. Zazněla hudba - bez té by to jistě nešlo. Návštěvníci si mohli prohlédnout výstavu fotografií a zakoupit produkty Fair Trade. Členové sboru a místní YMCA připravili také občerstvení, jak to v našich sborech bývá zvykem.

Přípravou programu pro tento den otevřených dveří se staršovstvo zabývalo několik měsíců a ta práce stojí za to - lidé náš malý kostelík zcela zaplnili. Je jistě skvělé, že se takto a v kostele setkávají křesťané s neznabohy (protože přicházejí především ti). Říkáme tím: „Nebojte se nás, nejsme tajemní spiklenci odtržení od každodenního života. Jsme všichni na jedné lodi a jsme tu nejen pro sebe, ale i pro vás!“

Eliška Novotná

Co chybí starozákonní víře

Dokončení ze str. 1

čátku dějin a o veliké době proroků k němu promlouvá Starý zákon, Nový se mu prozradí tím, že vypravuje o Ježíši Kristu, Pánu a o jeho apoštolech. Tady jsme však narazili na hluboký rozdíl, který vysvětlí, proč je starozákonní víra proti novozákonní zahalená a neúplná.

Je tomu tak proto, že ve Starém zákoně se Bůh zjevuje dvěma prostředky: Dějinami (historickými událostmi) a osobami proroků. Ta podvojnost dokládá nedostatečnost nebo neúplnost Boží přítomnosti. Teprve když se narodí Ježíš, ta podvojnost zmizí. Zjeví se v něm jednota Boží přítomnosti zde na zemi mezi námi. A v tom, co Ježíš činí a co jako zplnomocněný Boží Syn mluví, se výslovně a úplně zjevil Bůh. Víra, která věří Ježíšovi, netrpí žádným nedostatkem, je úplná.

Za druhé se stalo, že Izrael byl Bohem vyvolen, aby byl jeho zvláštním lidem. Vyvolení, tento dar měl vždycky předcházet Božím požadavkům, a tak měl být zdrojem pokoje a radosti. Izrael se však dal oklamat svou neposlušností a nevděčností a dal volnost prorokům, aby místo radosti z daru oznamovali lidu soud a trest. Strastiplné události babylonského zajetí jako by jim dávaly za pravdu, že všecko to zlé na sebe přivodili svými hříchy. Nový zákon neshromáždil kolem sebe lepší lidi, než byl Izrael. Chytili se však Božího daru spásy a nepustili se ho, i když museli vyznávat svou hříšnost. Jejich vděčnost se prodere navenek a za dar odpuštění a spásy vždy znovu vyvolá radost a lásku: „My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás.“ (1 J 4,19)

Za třetí ještě uvedu, proč starozákonní víra není stále skutečnou a plnou vírou. Ani mně přitom nepřišlo na mysl, abych ji pomlouval, že není zbožná, opravdová a vroucí. To všechno ta víra je. Je niterná, obrácená k sobě a do sebe, ne mimo sebe. Avšak právě v tom je její nedostatek, její neúplnost, že nehledá své ujištění v Bohu, ale v sobě. Základem této víry a její jistotou je její vlastní zbožnost. Zbožný Izraelec přistupuje k Bohu, Hospodinu zástupů podobně jako to činili farizeové, spokojení se svou zbožností: „Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci a cizoložníci. Postím se dvakrát za týden a dávám desátky ze všeho, co získám.“ (L 18,11)

Proroci – tedy Starý zákon – zpochybnili Izraelcům cenu chrámu a jeho kultu, ale neotřásli jejich jistotou, že mají vlastní spravedlnost, která Boha tolik nepotřebuje. Novozákonní víra jej potřebuje naprosto. Modlí se: „Bože, slituj se nade mnou, hříšným.“ (L 18,13)

Josef Veselý

Rezoluce UNESCO o Jeruzalému

UNESCO je zkratka Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu. Izrael má kolem sebe mnoho nepřátel. Arabové ve snaze získat Jeruzalém pro sebe se snaží skandálním způsobem přepsat dějiny naší civilizace nesmyslným popřením historických a duchovních vazeb židovského národa na Jeruzalém a na konkrétní náboženská místa a památky. To je jedna z podob konfliktu mezi Palestinci a Izraelem vytvářením lživé propagandy, že Jeruzalém má historické a duchovní vazby pouze na muslimské náboženství. Pokračuje politizace této organizace, která má primárně za úkol starat se o vzdělání vědu a kulturu. Místo toho věnuje svou pozornost a energii napadáním jediného skutečně demokratického státu v regionu, a také členského státu.

V říjnu 2016 na návrh několika muslimských zemí byla výkonnou radou této organizace - zástupci 58 států (Česká republika v ní není, proto nehlasovala), přijata skandální rezoluce, která představuje Chrámovou horu v Jeruzalémě jako výhradně islámské místo.

Nejnovější ostudná protiizraelská provokace spatřila světlo světa 2. května 2017. Je sice méně skandální, protože přiznává význam Starého města Jeruzaléma pro tři monoteistická náboženství (judaismus, křesťanství, islám), ale popírá veškeré právo Izraele na Jeruzalém.

Velmi si cením toho, že naše poslanecká sněmovna 23. května 2017 přijala usnesení k uvedené rezoluci UNESCO pokračující v politizaci otázky Jeruzaléma:

* Vyjadřuje zásadní nesouhlas s rozhodnutím výkonné rady UNESCO,
* odmítá tuto rezoluci, která potvrzuje trvalý zaujatý a nepřátelský postoj,
* vyzývá vládu, aby se zasazovala o respektování Jeruzaléma jako hlavního města Izraele,
* vyzývá vládu, aby zastavila veškeré platby členských příspěvků České republiky UNESCO.

Izraelský premiér Benjamin Netanjahu velmi ocenil toto usnesení českého parlamentu. Řekl: "Český parlament je jediný, který takto ostře vystoupil proti této rezoluci a také způsobu, jakým UNESCO k Jeruzalému přistupuje."

Připomeňme si klíčová data Chrámové hory:

asi 960 př. n.l. - Král Šalomoun začíná stavět jeruzalémský chrám.

586 př.n.l. - Chrám vypálila vojska babylonského krále Nebúkadnezara. Následovala deportace a exil židů z judského království do Babylonu.

537 př.n.l. - Židé dostali povolení k návratu do Judska a mohli s sebou vzít chrámové vybavení a také Kýrův výnos, který obsahoval povolení ke stavbě chrámu.

19 př.n.l - Král Herodes Veliký začal přebudovávat skromný chrám na mimořádnou stavbu z bílého mramoru (kompletní dokončení bylo až v r. 64)

70 po Kr. - Židovské povstání proti římské nadvládě skončilo dobytím Jeruzaléma a druhý chrám byl definitivně zničen.

685 – 691 - Po dobytí Jeruzaléma muslimy nechal postavit chalífa Abd Al-Malik ibn Marwán na místě někdejšího židovského chrámu Skalní dóm.

705 - 715 - Na jižním okraji Chrámové hory byla postavena mešita Al-aksá.

1948 - Staré Město včetně Chrámové hory obsadila jordánská Arabská legie. Židé neměli na tato místa přístup.

1967 - Izrael v šestidenní válce obsadil i Chrámovou horu. Izrael si nárokuje nad místem suverenitu, nicméně náboženskou správu předal muslimské radě.

Jsem hrdý na to, že naše republika pomohla už v roce 1948 Izraeli udržet nezávislost a že zůstává jeho přítelem i nyní. První předseda vlády David ben Gurion často připomínal, že bez naší republiky by nebylo Státu Izrael.

Jan Trnka

Aktualita: Den Jeruzaléma 2017 – 8. Sivan 5777

Dokončení ze str. 1

vacími balony a fialovými transparenty se nemohla radovat. Levicoví Izraelci, částečně ze strany Merec, proklamovali: „Jeruzalém patří nám všem“! „Šalom Izrael Palestina“, „Jeruzalém proti pochodu holocaustu!“ „Žádná svatost v okupovaném městě“ a „Do kdy červen 67?“

Většina účastníků si této skupiny ani nevšimla. Pár mladíků se cítilo demonstranty vyprovokováno a začalo jejich směrem zpívat. Kritika ovšem patřila spíš hlavě vlády Benjaminovi Netanjahu než levicovým demonstrantům. Policisté kolem nich pohotově postavili zábranu, za níž po hodiny se svými transparenty vytrvale stáli, pohledům skryti za spoustou radostných účastníků pochodu.

I někteří jednotlivci se pokusili přinést svou zvěst. Tak držel a nesl například jeden muž velikou vlajku s obrazem chrámu a nápisem: „Udělejte mi chrám!“ Několik křesťanů z velmi různých zemí neslo veliký transparent: „Mezinárodní pochod solidarity za sjednocený Jeruzalém“. „Jsme s vámi!“ Nad ním vlálo několik barevných neizraelských vlajek a do výšky se tyčil izraelsko – německý prapor, spojený z obou vlajek.

Už brzy odpoledne začali proudit lidé směrem ke Starému městu, neboť Muzeum Davidova věž u Jaffské brány otevřelo své brány široké veřejnosti. Toto jedinečné muzeum dějin Jeruzaléma má mnoho východů na různé terasy, střechy a na věž. Tam úplně nahoře převlečení herci zobrazovali krále Heroda a jeho rodinu. V Jeruzalémě se sotva najde hezčí a lepší výhled na město i Chrámovou horu než odsud. Herodes se chlubil, co všechno ve městě postavil, a divil se, co to za jemu neznámé stavení na Chrámové hoře stojí.

Na zaokrouhlené střeše trochu níže se svou stavební činností mohl pochlubit sultán Saladin. Dole v palácovém dvoře hrál Andalúzský orchestr izraelské písně. U východu stál jeruzalémský starosta Nir Barkat a neúnavně odpovídal na otázky a fotil se se všemi, kdo vyslovili takové přání. „Mensch gadol! Mensch gadol!“, vyjádřila jedna židovská babička napůl jidiš a napůl hebrejsky svůj obdiv.: „Velký člověk“! Když Žid řekne „velký člověk“ tak nemyslí jen na velikou osobnost, nýbrž na lidskost. Větou „Zůstaň člověkem!“ se Židé posilovali během nelidské brutální nacistické doby.

Pozvánky na den otevřených dveří muzea byly vytištěny ve třech jazycích, v hebrejštině, arabštině a angličtině. Arabští občané, pokud přišli, nebyli k rozpoznání. Byla to převážně židovská slavnost doprovázená zpěvem studentů ješiv. I mezi Jaffskou bránou a muzeem tančila skupina radostně zpívající slova proroka Izajáše:: „Můj dům modlitby se bude nazývat Domem modlitby pro všechny národy!“

Ve svém ranním svátečním proslovu projevil izraelský prezident Reuven Rivlin nespokojenost se zanedbaným stavem arabských čtvrtí města. Vidí v tom opravdu špatné svědectví o sjednocení Jeruzaléma. Večer mimo jiné premiér Benjamin Netanjahu děkoval českému parlamentu, že navrhl vládě přestat finančně podporovat UNESCO pokud neskončí s nenávistnou propagandou vůči Izraeli a uznat Jeruzalém za hlavní město Izraele.

V některých kruzích žije velké očekávání, co se tento rok ještě stane. V roce 1967 objevil Charles Warren v Jeruzalémě antický vodní systém a tím i původní Davidovo město. 50 let předtím, v roce 1917 dobyl britský generál Alenby Jeruzalém, který byl 400 let pod tureckou vládou. 50 let po té dobyla izraelská armáda východní Jeruzalém obsazený Jordánskem. Co se stane v roce 2017, padesát let potom? Přesunou s Izraelem spřátelené země svá velvyslanectví z Tel Avivu do Jeruzaléma?

© Krista Gerloffová, Jeruzalém, Izrael

Fotky k tomtuto článku najdete v našem dropboxu: https://www.dropbox.com/sh/35kktay0xlrpcly/AAAiJlcfZIQVXL0L6OCKh7xta?dl=0

Ekumenický postoj protestantských charizmatických komunit

Papež František přijal na audienci skupinu vedoucích evangelikálních společenství, kteří se v Římě spolupodíleli na modlitební vigilii před svátkem Seslání Ducha svatého. Na přání papeže měly oslavy 50. výročí vzniku Katolické charismatické obnovy ekumenický rozměr. Papež při krátké audienci poděkoval zástupcům protestantských společenství za jejich ekumenické snahy:

„Děkuji vám za to, co děláte, za práci pro jednotu křesťanů, všichni spolu, jak si přeje Pán. Kráčejme společně, společně pomáhejme chudým, společně v charitě, společně ve výchově, všichni spolu. A ať teologové z jejich strany pracují a pomáhají nám. My však vždy kráčejme, nikdy nestůjme nehybně, vždy v pohybu a společně. Toto je to, co si přeji, a děkuji vám, protože vím, že vy to děláte.“ Na závěr audience se všichni spolu pomodlili modlitbu Páně – Otče náš, každý ve svém jazyce.

podle RaVat

Modlitba apoštola Pavla

Ef 3,14-21

V Listu do Efezu, který píše apoštol Pavel z vězení, se obrací na křesťany z pohanů a ukazuje jim, jaká to byla nesmírná Boží dobrota, která povolala Židy i pohany ke Kristu. V něm jsou všichni spojeni. Proto tomu ovšem také musejí přizpůsobit svůj život, ať mají jakýkoliv původ nebo jsou v jakémkoliv společenském postavení. Apoštol Pavel „kleká na kolena před Otcem, od něhož pochází každý nebeský i pozemský rod“ a soustřeďuje se k modlitbě, ve které se dovolává bohatství Boží slávy, která se podle něho projevuje v Boží dobrotě vůči všem lidem.

První Pavlova prosba směřuje k posílení a upevnění věřících sboru skrze Ducha svatého s ohledem na „vnitřního člověka“. Jde o to, aby ona vyšší, duchovní přirozenost člověka (podle Ř 7,22), vítězila nad tou vnější (podle 2 K 4,16), smyslnou a tělesnou. A toto duchovní posilnění a zmohutnění se potom uskutečňuje skrze dary Ducha svatého.

Jádrem druhé Pavlovy prosby je přání, aby Kristus skrze víru přebýval v srdcích všech věřících efezského sboru. Má tím na mysli, aby žili takový život z víry, aby Pána vtahovali do každé události svého života, aby Kristus skutečně ztvárňoval a formoval jejich srdce, celou jejich existenci, aby bez jakékoliv okázalosti ve vší pokoře byli schopni povědět, že už vlastně nežijí oni, ale že v nich žije a přebývá sám Pán Ježíš Kristus (podle Ga 2,20). Protože jako každý křesťan je součástí Kristova těla, tak zase Kristus žije v srdcích všech křesťanů. Podmínkou tohoto přebývání je ovšem víra. Apoštol Pavel však nemyslí na nějaké abstraktní poznávání dogmat, ale na každodenní kroky života, který by byl zcela provázán a prožíván ve víře! Jde mu tedy o život, který by víře skutečně odpovídal a na víru reagoval.

Ve třetí prosbě Pavel přechází od víry k lásce. Vyzdvihuje lásku pevnou, která vydrží všechny překážky a zkoušky, aby byli „zakořeněni a zakotveni v lásce“, jako je pevně zakořeněný strom v zemi nebo jako budova, která stojí na pevných základech. Tak má být křesťan zakotven v Kristu, má být pevnou „Boží stavbou“ (podle 1 K 3,9). A k tomu má být se všemi ostatními křesťany spojen navzájem láskou.

Ve čtvrté prosbě Pavel hovoří o prostoupení „vší plností Boží“. Touto prosbou se vrací na začátek modlitby, protože bez prostoupení Boží láskou a oním posilněním a zmohutnění pro „vnitřního člověka“, nemůže křesťan ani pochopit šířku i délku, výšku a hloubku a poznat lásku Kristovu, která přesahuje veškeré lidské poznání. Apoštol Pavel tu má na mysli onu nesmírnou lásku Pána Ježíše Krista k nám. Proto o toto poznání lásky prosí a vyprošuje ji od Boha pro všechny! Je uchvácen touto Kristovou láskou, která se projevila zvláštním způsobem, v povolání všech lidí k záchraně. Pavlovo největší přání je, aby věřící efezského sboru tuto Kristovu lásku poznali a aby ji v celé hloubce pochopili.

Šíří míní Kristovu lásku, která se nevztahuje jen na vyvolený národ, ale i na všechny pohany. Délkou Kristovy lásky naznačuje, že tato láska nemá počátku a bude trvat až na věky! Výškou připomíná, že jsme jako věřící lidé byli povzneseni až k výšinám nebes, a to právě spojením s Kristem! V tomto spojení jsme se stali účastníky oné výše Božího života! Hloubka Boží lásky se projevila nejhlubším ponížením Božího Syna, potupnou cestou kříže, kde Ježíš umíral za viny nás všech. A apoštol Pavel připomíná, že poznávat více tuto Kristovu lásku potřebují všichni křesťané. Proto za ni prosí. Uchvácen touto Kristovou láskou a nadšen Boží moudrostí potom uzavírá apoštol Pavel svou modlitbu slovy: „Tomu pak, který působením své moci mezi námi může učinit nade všechno víc, než začprosíme a co si dovedeme představit, jemu samému buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všecka pokolení na věky věků! Amen.“ Apoštol Pavel ve své modlitbě prosí o milost pro ty, kteří budou jeho řádky číst. A silně zdůrazňuje, že Boží dobrota, láska a milosrdenství může mnohem víc, než co jsme schopni vůbec pochopit. Když se modlíme, nevíme, co je pro nás dobré. Naše modlitby jsou velmi často vyvolávány okamžitou potřebou. Jenže nevíme, zda vyslyšení, tak jak si my myslíme a žádáme, je pro nás z toho Božího pohledu dobré. Proto apoštol Pavel připomíná, že se hluboká modlitba, tryskající ze srdce, musí vždycky umět povznést nad všechny ty naše lidské a přízemní starosti a ubohá přání. Musíme se naučit odevzdávat se Pánu Ježíši Kristu a otevírat se dobrotě nebeského Otce, který nás dobře zná a ví, co přesně potřebujeme. Čím více budeme stavět na Boží vůli, tím více se můžeme spoléhat na vyslyšení svých modliteb. Apoštol Pavel nemá dost slov k tomu, aby vylíčil, jak Boží láska a dobrota i Boží moc přesahuje všechny naše prosby, všechno naše přemýšlení, a jak je tedy i naše důvěra oprávněná. Tato důvěra a naděje potom ještě roste při vzpomínce na sílu, kterou v nás Boží láska a Boží milosrdenství působí. A tou silou je Boží moc a milost Ducha svatého. Konečným cílem Božího díla je sláva Boha Stvořitele, který bude na věky oslavován v církvi ve spojení s Kristem. A nejkrásnější oslavou našeho Boha je vždycky modlitba.

Nepřeslechněme čtyři důrazy z této krásné modlitby apoštola Pavla.

1. Posílení a upevnění vnitřního člověka. O co Pavlovi jde? Jde o program našeho křesťanského života, ve kterém vedeme zápas o tu lepší část v nás! Každý musíme neustále svádět boj s tím naším nižším člověkem, kdy jsme stahováni ke zlobě, k hněvivosti, k tomu pozemskému a hříšnému. A tento boj bude trvat tak dlouho, jak dlouho budeme tady na této zemi žít. Proto apoštol Pavel tak úpěnlivě prosí o posílení „vnitřního člověka“. Je to prosba za náš zápas, aby v nás sílil a upevnil se ten „vnitřní člověk“, ve kterém by nakonec zvítězilo ono kristovské pojetí života, ona hluboká propojenost víry a života, která by nasměrovala naše kroky ke konečnému vítězství.

2. Kristovo přebývání v našich srdcích skrze víru. Víra má životodárnou sílu. Jenže Pán Ježíš Kristus přebývá v našich srdcích jen tehdy, když je naše srdce i myšlení založeno v lásce. Tam kde není víra propojena s láskou, tam nelze povědět, že v našich srdcích přebývá Kristus! Nebyla by to víra pro vnitřní posvěcení. Podle apoštola Pavla potřebuje poznání víry nezbytně lásku. Ta je nutná k tomu, abychom byli schopni pochopit velikost svého povolání, ale i lásku Pána Ježíše Krista, kterou měl a má stále k nám. To je cesta, kterou je naše srdce naplňováno k plnosti Boží.

3. Dimenze Boží lásky. Apoštol Pavel prosí, abychom poznali šířku, délku, výšku a hloubku Boží lásky. A my se můžeme ptát, jaké je vlastně to dílo Boží lásky? Je to vykupitelské dílo Pána Ježíše Krista! Je to především jeho příchod na tento svět, i jeho smrt na kříži, jeho vzkříšení, ale zároveň i naše povolání na cestu následování živého a zmrtvýchvstalého Pána, zavolání na cestu posvěcení krví Beránkovou. To je dílo Boží lásky, které si zaslouží obdivu. Apoštol Pavel byl dobrý psycholog. Dobře věděl, že když věřící lidé poznají a pochopí Kristovu lásku, že se už o ně nemusí bát. Jen se ptám, zda jsme i my pochopili tu Kristovu lásku? Pokud ano, potom budeme upevněni a ukotveni ve své víře. Ale dávejme při tom pozor na to, aby naší víře nechyběla láska, která je hnacím motorem veškeré vroucnosti. Jen vroucí oheň lásky je schopen si uvědomit dimenzi Boží lásky! Je schopen vnímat její šíři, která neobjímá jen nás samotné, ale i všechny ty, kteří stojí vedle nás a kolem nás, tedy obrazně řečeno Samaritány, farizee, přátele i nepřátele, miláčky i zrádce, spravedlivé i hříšníky. Pak budeme rozumět i délce Boží lásky, která nezačíná v Betlémě nebo na kříži, kde byl Boží Beránek zabit, ale potáhne se od počátku tohoto světa. Láska Kristova začala už ve chvíli, kdy v Boží radě bylo uloženo, že druhá božská osoba zemře, abychom my mohli získat život! A tato Kristova láska bude trvat až do konce světa. A zároveň spatříme i výšku Boží lásky, která je nad nejvyššími vrcholky světa i vzdáleností ve vesmíru. Výši Kristovy lásky ani nemůžeme pochopit, protože nemá hranic. Apoštol Pavel nám vysvětluje, že ji budeme schopni pochopit až na věčnosti. U hloubky Kristovy lásky poznáme, že ta naše láska k Bohu a ke Kristu nemá příliš hlubokých kořenů, stejně jako naše láska k bližním. Je velmi vrtkavá, protože my chceme jít za Kristem oslaveným, a už méně za tím ukřižovaným. Milujeme bližní, kteří jsou nám milí a kteří nám odplácejí láskou, ale málo ty další. Milujeme často jen tou povrchní láskou, která nijak moc nestojí, a už mnohem méně tou hlubokou, kristovskou, která se solidarizuje s druhým. Pán Ježíš Kristus miluje každého hříšníka! Miloval nejen ty, kteří ho milovali, ale i ty kteří ho nenáviděli. Jen v hloubce Kristovy lásky padají všechny přehrady mezi lidmi.

4. Neskonalá Boží dobrota. Chvála Boží, kterou končí tento oddíl, určený bratřím a sestrám efezského sboru, vrcholí v radostném přesvědčení, že Pán Bůh může učinit nekonečně víc, než za co jsme vůbec schopni prosit nebo pochopit. Větší než všechny naše prosby a modlitby je přenesmírné Boží milosrdenství, Boží dobrota a Boží láska. A jen tam, kde v upřímnosti svých srdcí, v tichosti a v pokoře před Boží tváří, budeme na tuto Boží dobrotu očekávat a z ní se radovat, tam bude mít naše volání a obracení se k Bohu ten nejhlubší smysl!

Apoštol Pavel nás ve své modlitbě učí volat a prosit, aby se ten náš „vnitřní člověk“ posílil a upevnil natolik, aby v našich životech přebýval Kristův Duch, aby náš život měl dimenzi Boží lásky. Potom nebudeme ve svých modlitbách a voláních k Bohu už umět nic jiného, než spolu s apoštolem Pavlem v upřímnosti svých srdcí volat: „Tomu pak, který působením své moci mezi námi může učinit nade všechno víc, než začprosíme a co si dovedeme představit, jemu samému buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši“ po veškerý čas našeho pozemského putování!

Pavel Rybín

Elíšovo přání

Je jen potěšitelné, když chce žák věrně následovat svého učitele. Až s nevšední neodbytností ujišťuje třikrát Elíša: „Jakože živ je Hospodin a jakože živ jsi ty, neopustím tě“. 2 Kr 2,2.4.6

Eliáš podniká se svým žákem svou poslední pozemskou pouť. A to nikoliv náhodně. Navštěvuje známá posvátná místa. A chce být aspoň na chvíli sám. Elíša se však drží svého mistra přímo křečovitě. Ve sportu bychom asi nejspíše řekli: Jde tu o jakousi těsnou, přísnou osobní obranu. Elíša je odhodlán následovat Eliáše vskutku až do posledního okamžiku. Nedá se poslat nikam pryč.

Elíša ví, že má vstoupit do Eliášových stop a šlépějí. V dané chvíli mu jde zejména o to, aby i on působil zdárně a požehnaně, aby i na něm spočinulo mistrovo plné, ničím nerozdělené a neumenšené požehnání. Proto nezavádá, když smí vyslovit svou poslední prosbu: „Ať je na mně dvojnásobný díl tvého ducha!“ (2 Kr 2,9)

Co to znamená? Jak tomu máme rozumět? Duchovní dědictví chápe jako to vůbec nejvzácnější a nejdůležitější. Je to prosba, abych se zařadil do řetězce Božích svědků. Mezi prorocké postavy, a šel i nadále jejich cestou. Takové je Elíšovo horoucí, toužebné přání: Být dobrým, jakostním článkem, navazovat na klasickou izraelskou prorockou tradicí.

Dnes bývá ve vzduchu leckde právě opačné přání, než jaké formuloval Elíša. Zní: Jak se konečně úspěšně vymaníme z předávaného „prý“ zpátečnického duchovního dědictví? Jak se zbavíme starých vzorů? Toho, co tu kdysi bylo?

V posledních desetiletích jsme svědky toho, jak vznikají stále nové církvičky, sekty a roztodivná duchovní uskupení. Některá navazují na to, co v naší zemi už před lety snad krátce bylo a žilo, jiné jsou opravdu čímsi zbrusu novým. U většiny novátorů jde o společného jmenovatele: Teprve s námi začíná něco skutečně nového, hodnotného, přitažlivého Jen my jsme ti první obdarovaní, charismatici. To, jak si počínají a jak pracují stávající zavedené církve, které mají za sebou už delší cestu dějinami, to je jen tradiční, a proto i neživotné. Proč se máme ohlížet dozadu a brát vážně myšlenky našich předků? Proč navazovat, proč být pouhým, byť snad i dobrým spojovacím článkem v řetězu?

Proto se znovu ptejme: Není Elíša nakonec zpátečník? Chce zarytě pokračovat v díle svého učitele a mistra. Převelice touží po tom, aby směl cele a věrně vstoupit do šlépějí svého předchůdce. Eliáš pak rozhodně nechce nějak omezovat nebo dokonce duchovně znásilňovat svého žáka. Nakonec zmizí z jeho očí. Věrný následovník mu proto nemůže postavit ani pomník...

Elíša má zachovat živého Eliášova ducha, stát se jeho pokračovatelem, ale už ve vlastní odpovědnosti. Chce zastávat s horlivostí Boží věc. Chce, aby na něho v tomto smyslu přeskočila jiskra z Eliáše. Z proroka, který dokázal vystupovat proti panovnické domýšlivosti a rozpínavosti. Samozřejmě – i proti bujícímu modlářství. Tato linie se nemá přerušit. Prorocká bdělost má i musí i nadále zůstávat. A to za všech okolností.

Elíšovo přání dobře chápeme. Rozumíme mu. „Ať je na mně dvojnásobný díl tvého ducha“. Eliášova odpověď je spíše zamítavá. Proč? Prorocký duch se nedědí. Není to něco, co lze jen tak beze všeho dalšího odkázat mechanicky budoucím generacím. Duch přichází od Boha zcela svobodně. Je to dar shůry. Proto Eliáš upozorňuje: „Těžkou věc si žádáš“. Ano, chceš víc, než je v mé moci. Ducha se nelze nijak zmocnit, uzavřít ho do nějaké význačné prorocké školy, směru nebo skupiny. Duch vane, kam chce.

Eliáš odkazuje Elíšu do patřičných mezí. A přece mu dává na cestu do neznámých a nezmapovaných dní cosi velmi důležitého. Něco, co mu ukáže, zda mu Bůh dal opravdu prorockého ducha. Kde je ono znamení? Elíša je svědkem Eliášova vytržení vzhůru, do nebe, do oblaku Božích svědků. Eliáš vstupuje do nebe, k Bohu. Jeho konec je tudíž obestřen rouškou tajemství. Není divu, že se v Novém zákoně objevuje na „hoře proměnění“ vedle Mojžíše. O Mojžíšovi čteme: „Nikdo až podnes nezná jeho hrob“ (Dt 34,6). Proroka nelze jen nějak posmrtně pietně uctívat. To by bylo žalostně málo. Eliáš je vzat do nebe. Podobně jako náš Pán Ježíš, který sedí na Boží pravici.

Kdo prosí o prorockého ducha, ten má vědět: Eliáš ani Ježíš nemají na zemi hrob, k němuž by mohly proudit davy zvědavých poutníků. Prorokům není radno stavět pomníky a mauzolea. Máme však prosit, abychom směli zápasit ve světě o Boží věc podobně jako oni. Jistě, bylo by naivní chtít bezduše kopírovat vše, proti čemu vystupovali před staletími a tisíciletími Mojžíš, Eliáš nebo i Ježíš. Vždyť „Litera zabíjí, ale Duch dává život“.

Oživuje a stále tvoří nové věci. Bůh nám dal svého Ducha. Teprve při druhém příchodu Páně ve slávě se však plně ukáže, kdo se skutečně zasazoval o pokoj, o dobré vztahy mezi lidmi, o pravdu a svobodu, o šíření evangelia – prostě o Boží věc v našem všelijak porušeném světě. Je na nás, abychom pevně drželi: Litera zabíjí, zatímco prorocký duch obživuje. A nadto vede i k poznání, že smíme vděčně a pokorně vstupovat do šlépějí těch, kdo i v naší zemi vyorali na církevním či společenstevním poli hlubokou, nepřehlédnutelnou brázdu.

Jaroslav Nečas

Reformovaný superintendent Ferdinand Císař

(27. 2. 1850 Ledčice pod Řípem – 14. 6. 1932 Loučeň u Nymburka)

Po studiu teologie a filosofie ve Vídni, Halle n. S. a Edinburgu nastoupil jako diasporní kazatel v Roudnici, pak byl vikářem ve Vanovicích u Boskovic, farářem v Novém Městě na Moravě a 1877-1922 v Kloboukách u Brna, stal se seniorem. V roce 1899 byl zvolen za superintendenta, (v roce 1880 přijal T. G. Masaryka do reformované církve). Těšil se pro svou pracovitost značné úctě, a tak zastával významné funkce i na synodech, obdržel i různá uznání rakouská i zahraniční. V letech 1918-22 se stal také členem synodního výboru ČCE. Jako výmluvný kazatel a řečník hovořil při mnoha slavnostních církevních shromážděních, zastupoval církev i v zahraničí (v Itálii, Švýcarsku a Skotsku), se kterým navázal kontakty při oslavě 100. výročí Tolerančního patentu 1881 v Kloboukách. Ekumenické smýšlení ukázal rovněž v roce 1920, když přivítal amerického metodistického biskupa J. Atkinse a metodistickou misii v republice vůbec.

Z jeho spisů připomeňme:

Kristus v plamenech, Kralická v Kralicích, Pláč a ples, Chléb života, O tom nejdůležitějším, Pamětní spis jubilejní slavnosti toleranční 1881 a Po stu letech. Vydal *Katechismus mateřsky, Elsnerův katechismus* a s F. Kozákem postilu *Slova víry*. Přeložil některé spisy De Witt Talmage, Smilese a J. Tullocha. Redigoval časopis „Hus“ (spolu s F. Kozákem a J. Pelíškem) a přispíval do mnoha jiných časopisů. Patřil k čelným představitelům českého protestantismu 2. poloviny 19. století a k průkopníkům jeho osamostatnění a sjednocení.

Bohuslav Vik

Nicejské vyznání víry

První ekumenický koncil v Nikaji na jaře 325 musil stanovit pravověrné učení o Kristu. Spor vyvolal vyloučený alexandrijský presbyter Arius, který oslaboval Kristovo božství, jeho rovnost s Otcem a jeho předvěkou existenci. Jeho odpůrcem a zastáncem pravověří byl mimo jiné pozdější alexandrijský biskup Athanasius (+373). Koncil do tohoto města v maloasijské Bithymi svolal a vedl císař Konstantin a zúčastnilo se ho asi 300 biskupů, z toho asi jenom pět ze Západu. Bylo zde formulováno symbolum, které vycházelo z Jeruzalémského křestního vyznání a upřesnilo je: narodil se, nebyl stvořen a je stejné podstaty s Otcem. Vyznání se ovšem těžko prosazovalo, císař kolísal a spor se protáhl. V jeho prospěch promluvila také synoda v Římě v r. 340. Později bylo „Niceanum“ doplněno 2. koncilem v Cařihradě 381, (a proto se přesněji nazývá Nicejsko-cařihradské), a tak bylo přijato na Východě i na Západě. Západní církev ovšem v r. 589 na synodě ve španělském Toledu připojila k článku o Duchu svatém, který z Otce vychází, dodatek „a ze Syna“, což ovšem východní církev nepřijala.

NICEANUM se stalo součástí liturgie na Východě i na Západě, protestantské církve je sice také přijaly, ovšem používají v liturgii vyznání Apoštolské, které je stručnější a navazuje na Římské křestní vyznání. Nicejské vyznání se však přesto odráží v některých písních: *Věříme my v svého Stvořitele* (1541), *Věříme srdečně v jediného Boha* (1636) nebo *V Boha jednoho věřím* (1979).

Bohuslav Vik

Píseň písní 6: Bůh si nás proměňuje

Člověk uprášený životem všedních zápasů zvedá hlavu a zpívá novou píseň díků a chval. Už nevolá „Nehleďte na mne, protože jsem snědá“ (1,6), ale volá radostně se zvednutou hlavou: „Já jsem růže!“ (2,1) Tak Bůh člověka přizdobuje a proměňuje, tak formuje svoje děti, aby byly jako růže nebo jako lilie mezi trním Tak tomu mělo být vlastně od počátku. Jenže jsme se uprášili prachem této země. A dojít nové krásy můžeme jen tehdy, když si nás Kristus přizdobí. Někdy jsme příliš unaveni zápasy života a spěcháme si na chvíli odpočinout, spěcháme do stínu stromu. „Ve stínu jeho žádostivá jsem byla sedět…“ (2,3) Písmo připomíná, že je jen jeden strom života, v jehož stínu můžeme být dokonale ukryti a zároveň občerstveni, posilněni a proměněni, že je jen jediný pokrm k životu. Je jen na nás zda chceme, aby nám Boží milosrdenství bylo k potěšení, anebo zda chceme jen na čas zakrýt svoji bídu a dělat, že se vlastně vůbec nic nestalo? Písmo nám připomíná, že ten, kdo uzná Boha za svého Pána, nebude nikdy zklamán. A dodává, že k tomuto Bohu musí člověk vždycky přijít ve vší pokoře. Musí žádat pro sebe milosrdenství k potěšení. Musí toužit po trvalé Boží blízkosti a přebývání s ním. Pak u něho obdrží víc, než očekával. Pak si nejen odpočine ve stínu stromu, ale pak bude i občerstven a nasycen. Náš Bůh nám v Písmu ukazuje všechny normy pro život a nabízí nám i vzácná zaslíbení, na která se pak můžeme v životě vahou své víry vždycky spolehnout. Boží přítomnost podle Písma je místem, kde Bůh nabízí všem zemdleným občerstvení i všechno k obnovení sil, aby se znovu mohli vydat na cestu („… sedím, nebo ovoce jeho sladké jest ústům mým …“ (2,3), ale už ne ve své síle, ale v síle Boží a s Božím požehnáním.

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Pacient – človek a lekár – človek

Vždy tak nejako opakujeme, že ten náš onkologický pacient je chorý človek. Nechcieť vidieť len jeho nádor, ale vidieť chorého človeka. Je to aj povahová charakteristika pacienta, prostredie, v ktorom žije a aj dôvera svojmu lekárovi.

V tejto súvislosti si opakovane spomínam na jednu staršiu pani, u ktorej sme zistili vážny onkologický nález a bolo potrebné, aby bola liečená. Odmietala hospitalizáciu. Po dlhšom prehováraní súhlasila, že teda sa dá liečiť, ale pod podmienkou, že bude mať posteľ, na ktorej ešte nikto nezomrel. Bol som v rozpakoch a nakoniec som ukázal na jednu prázdnu posteľ, že to je na celom oddelení posledná tohto druhu. Pacientka sa začala smiať a povedala, že teda dobre, že sa dá liečiť. Prehlásila: „Klamete pán doktor, lebo keď klamete, tak sa červenáte.“ V prijímacích listoch som zistil meno pacientky – Adriena Stanger Friesenhofová, dôchodkyňa, bytom v Brodzanoch. Stará pani bola bývalá majiteľka veľkého kaštieľa v Brodzanoch, dedinke na strednom Slovensku. Na začiatku komunistickej vlády ju z kaštieľa vysťahovali a ubytovali v jednej izbe malého domu. Kaštieľ vyrabovali. Ona si mohla odniesť len nejaké fotografie a písomnosti. Po niekoľkých rokoch literárni vedeckí pracovníci v Moskve zistili, že Puškin napísal niekoľko listov svojim deťom, ktoré trávili prázdniny v kaštieli v Brodzanoch. Naša pacientka, stará pani, bola v príbuzenskom vzťahu s Puškinovou manželkou. Potom začali kontakty a pátranie z Moskvy až do Prahy, až do prezidentskej kancelárie, až do Brodzian. Naša stará pani Puškinove listy mala u seba a odovzdala ich vrchnosti. Zvýšili jej starobný dôchodok o 30 korún (1 €). Táto naša stará pani bola veľmi zhovorčivá, plynule hovorila nemecky, francúzsky a slovensky s krásnym francúzskym akcentom. Prinášala na oddelenie úsmev, pomáhala sestričkám a povzbudzovala druhé pacientky.

Keď som ako mladý lekár mal raz v nedeľu službu na pôrodníckom oddelení, bol som tam sám. Na pôrodnej sále bola jedna žena pred pôrodom. Bola to ale nie typická poloha plodu. Robilo mi to starosti, aby nedošlo k žiadnej komplikácii. Stále som myslel na všetky komplikácie, ktoré sa môžu vyskytnúť počas takéhoto pôrodu. Bol som plný úzkosti a strachu. Nakoniec všetko dobre dopadlo a malý človiečik sa krásne rozplakal. Keď potom táto pani aj s dieťatkom odchádzala domov povedala mi, že obdivuje kľudný a rutinovaný prístup, ktorý videla u mňa počas celého pôrodu. Ona sama, že bola v strachu a úzkosti a nakoniec plná radosti. Nepovedal som jej moje úzkosti a strach a nakoniec tiež radostný pocit. Lekár – človek.

Tie vzťahy lekár – pacient sú mnoho razy veľmi komplikované. Dôvera a nedôvera. Veľmi častá je snaha pacienta o názor aj iného lekára – odborníka. Pacient má na to právo. V súčasnosti tento vzťah je značne skomplikovaný internetom, ktorý prináša množstvo informácií aj z oblasti onkológie – diagnostiky aj liečby. Mnohé z týchto publikovaných informácií sú však ešte len v experimentálnej oblasti a nie sú už vhodné pre klinickú aplikáciu. Tak sa už objavuje aj internetové samoliečenie často so smutnými zakončeniami.

Pred krátkym časom som strávil niekoľko dní ako pacient v jednej nemocnici. Na izbe, kde som ležal mávala službu od skorého rána jedna mladá, veselá sestrička. Všetkých pacientov oslovovala „zlatko“. Zlatko sem, zlatko tam, to boli celkom príjemné rána. Jeden deň prišla smutná a mlčanlivá a nebolo žiadne „zlatko“. Tak som poprosil o jedno „zlatko“. Usmiala sa a povedala: „zlatko ďakujem“ a pohladila ma.

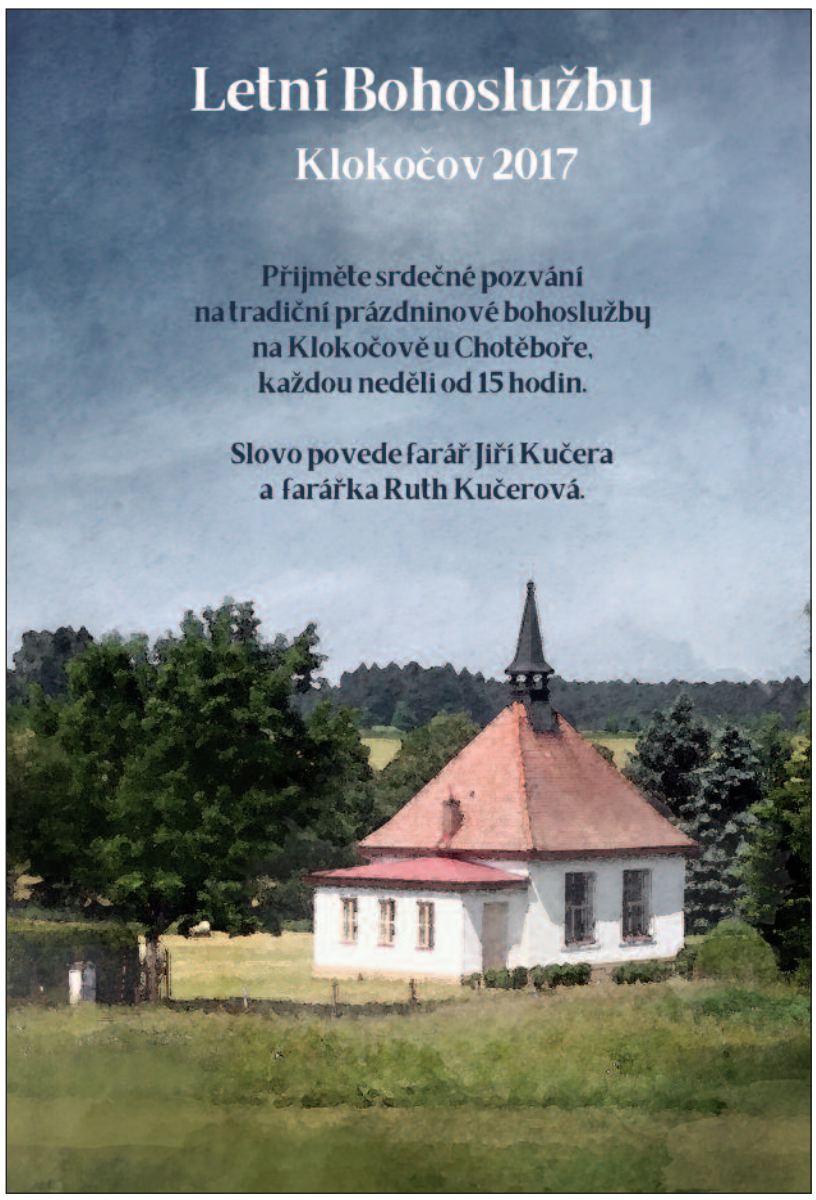
Pravidelný rytmus v nemocnici je vizita izbového lekára a potom veľká vizita s prednostom kliniky. Veľká vizita. Ten „izbový“ lekár referuje prednostovi kliniky o každom pacientovi. A tak prešla veľká vizita. Prednosta kliniky prešiel úplne bez slova. Sestrička „zlatko“ mi potom povedala, že pracovníci oddelenia ho menujú „docent mráz“. Uzavretý, mlčanlivý, studený. Onkologický pacient veľmi potrebuje komunikáciu s lekárom. Niekoľko slov pomôže v ťažkých situáciách, do ktorých sa onkologický pacient veľmi často dostáva. Šanca na vyliečenie, rodina, zamestnanie. Moja mama mi často opakovala jeden verš z Biblie (Rim. 12,8), keď som bol smutný z častých neúspechov v liečbe. „Kto činí milosrdenstvo nech to robí s veselou tvárou a ochotne.“

Pred viacerými rokmi som určitý čas pracoval v Berlíne. Každú sobotu ráno som cestoval do centra mesta do nemocnice Charité, kde vždy v sobotu doobeda operoval profesor Kraatz, veľká osobnosť nemeckej gynekológie. Poslucháreň bola vždy plná, lekári, medici a aj novináři. Bol skvelý operatér a múdry človek. Bol som na jeho rozlúčkovej prednáške, keď dosiahol vek odchodu z aktívnej činnosti. V tú sobotu neoperoval. Prišiel do posluchárne a pár slovami prehovoril, že operačná sála je zvláštny priestor. Na výsostnú činnosť pomáhať tomu chorému a je to priestor aj na zamyslenie. Po týchto slovách citoval pár známych viet monológu Goetheho Fausta. „Preštudoval som už mnoho filozofických prác, aj právnických a množstvo medicínskych a žiaľ aj teologických. Dnes tu stojím tápajúci a hľadajúci ako na začiatku.“ Pán profesor sa uklonil a odišiel z posluchárne.

Faust je hľadanie a nenachádzanie plnosti života len v múdrosti. V Biblii v 23 žalme (23,13) je oslava Božieho riadenia životom. „On občerstvuje moju dušu a vodí ma po cestách spravodlivosti.“

Byť lekárom onkologických pacientov je krásne povolenie a je to aj poslanie.

MUDr. Ján Siracký, DrSc.

Nový ředitel Národní knihovny

Novým generálním ředitelem Národní knihovny bude Martin Kocanda, kterého 31. května jmenoval do funkce ministr kultury Daniel Herman. Bývalý vězeňský kaplan a vedoucí tajemník ústřední kanceláře Českobratrské církve evangelické vystřídá v čele knihovny památkáře Petra Kroupu.

„Nového ředitele čekají nelehké úkoly, spojené především s dokončením revitalizace Klementina. Ty budou vyžadovat zejména koncepční myšlení, znalost právních předpisů a v neposlední řadě schopnost odpovědné personální práce,“ uvedl při jmenování Daniel Herman. Podle něj má nový ředitel potřebné kompetence a během své profesní kariéry je již mnohokrát prokázal.

(red)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

19/2017

28. června 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
19. července 2017

Z obsahu

* *Všeho zkuste, dobrého se přidržte*
* *Židovství a křesťanství v teologickém zápase*

Poselství k 3. neděli po sv. Trojici

"Dík za milost ke službě Bohu"
1. Timoteovi 1,12–17

Také my se smíme podílet na tom, že další lidé ochutnají nádhernou Boží milost, najdou osobní vztah s Kristem a svobodu k projevům nesobecké lásky. Apoštol Pavel nad tím, že si k něčemu takovému Bůh vybral právě jej, nepřestával žasnout. Z jeho slov adresovaných Timoteovi vděčnost a úžas doslova přetékají. Byl si totiž dobře vědomý své dřívější zaslepenosti vůči Ježíši jako Kristu. Pohrdal tímto Kristem a s velkým uspokojením ponižoval jeho následovníky. Proč si Bůh vybral právě jeho - nejméně pravděpodobného kandidáta na apoštolskou službu? Možná správně tušíme, že odpuštění tak velkého dluhu, probudilo v tomto farizeovi obrovskou vděčnost a lásku. On sám to vysvětluje tím, že na něm Bůh chtěl všem ukázat, jak zachraňující milost může proměnit opravdu kohokoli. Jakoby říkal: „Jestliže zachránil člověka, jako jsem já, pak je tu naděje pro každého!" Pavel, na základě své vlastní zkušenosti, přímo skálopevně vyznává: *„Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky."* Bůh je Zachránce, který hledá cestu k lidským srdcím. Je to skutečnost, o kterou se potřebujeme opírat, když s druhými sdílíme naději evangelia. Pro Pavla to byla jistota a klíč k chápání celého jeho života. Nic ho nemohlo zadržet. Byl rozhodnutý, svým dalším životem prokazovat Bohu čest a slávu. Znovu a znovu děkoval Pánu Ježíši, že se mu dal poznat. Děkoval za odpuštění svých vin. Děkoval za to, že si ho povolal ke službě. A tento žár vděčnosti v něm nikdy nepohasl. Nezapomínejme děkovat! Bůh potřebuje posly živé naděje.

Pavel Kuchynka
farář sboru ECM
Plzeň 1-Lochotín

Útočiště

Jr 16,14–21

Hospodine, má sílo a má záštito, mé útočiště v den soužení.
Prorok oslovuje Boha a toto oslovení je zároveň i vyznáním. Takto vyjadřuje, že Bůh je jeho opora a ochrana, jeho útočiště.
Útočiště je místo, kam utíkáme před nebezpečím. Může to být hrad, kostel anebo policejní stanice… Ale jak může být útočištěm Hospodin? Kde je, když ho potřebujeme? Vlevo, vpravo, nahoře, dole? A je vůbec někde? Umíme si představit Pána Boha jako sílu. Sílu, která nás povzbudí, když nám je mizerně, když máme strach anebo když prožíváme zármutek a beznaděj. Tehdy Boží blízkost námi projde jako vlna potěšení a my opět víme, že jsme na správné cestě. Je posílena naše důvěra naděje, že jednou uvidíme lépe, pochopíme víc, že naše doufání není klam. Neboť, když je Bůh, musí být i smysl toho, co žijeme. - Ale jak je to s tím útočištěm?
Jeremiáš prorokuje zajetí, odvlečení lidu do cizí země. Vidí, že je to zlé s celým Božím lidem. - A co vidí jako nejbližší budoucnost? Ponížení, spoušť, smrt… Lidé usychají jako rostliny bez vody. Co by je také mohlo zavlažit? - Chrám je zničen, a oni v cizí zemi. Jejich země je zasypaná pískem Jejich životy jsou zase pískem v oku těch jinověrců, mezi kterými vyčnívají jako zlomený kůl… Obrazy budoucnosti jsou děsivé. Jeremiáš trpí, pláče. Užírá se. - A tu najednou, přes veškerou bolest a trápení volá: Hospodine, útočiště mé! Chceme mu rozumět. Kde vidí prorok to útočiště? V čem? Můžeme říci prostě: v Bohu. A možná budeme mít pravdu. Bůh opravdu dokáže člověka obstavit svým pokojem jako hradbou i za těch nejtěžších situací. - Myslíme často na mnohé mučedníky – a také na Mistra Jana Husa. Odvolal se k nejvyššímu Soudci, k Ježíši Kristu. Odevzdal do Jeho rukou celý spor. I celé své vyznání, které můžeme heslovitě naznačit: Ježíš Kristus je Pán; normou je Kristův zákon… A Hus, zmučený a těžce nemocný, nedovolal a šel na smrt. Umíral s písní. Zpíval: Kriste, Synu Boha živého, smiluj se nad námi…

Dokončení na str. 2

Skromná připomínka výročí staroměstské popravy v roce reformace

Stovky lidí se znova už více než čtvrt století setkávají 21. června na Staroměstském náměstí v Praze, aby si připomněli výročí popravy 27 představitelů stavovského odboje. Znova proto, že tato tradice vznikla v době první republiky a v období druhé světové války i po ní byla násilně přerušena. Od roku 1990 se pietní shromáždění dělí na dvě části. Ta první se odehrává v chrámu sv. Mikuláše, odkud vyjde slavnostní průvod k desce se jmény popravených umístěné na stěně staroměstské radnice - poblíž místa, kde stálo popraviště. Místo dnes na chodníku vyznačuje 27 křížů, po kterých procházejí denně davy lidí, aniž by si uvědomily, že se tady 21. června 1621 odehrála jedna z největších tragedií, která poznamenala osud i povahu našeho národa. Někteří historikové tvrdí, že pobělohorská doba (kromě toho, že rozdělila národ hlubokou propastí, kterou jsme dodnes nedokázali odstranit) způsobila i

Dokončení na str. 2

Aktualita: Církev československá husitská připomněla 90. výročí úmrtí prvního patriarchy ThDr. Karla Farského

Bohoslužbou a otevřením nové kaple si Církev československá husitská připomněla 90. výročí úmrtí prvního patriarchy dr. Karla Farského (26. 7. 1880 Škodějov - 12. 6. 1927 Praha) v sobotu 17. června v jeho rodišti a ve sboru ve Vysokém nad Jizerou, který nese jeho jméno.
Přes nepřízeň počasí se na bohoslužbě pod širým nebem shromáždily desítky členů církve ze všech diecézí. Liturgii vedli biskupové (královéhradecký Pavel Pechanec, olomoucký Rudolf Göbel, pražský David Tonzar) a biskup-patriarcha Tomáš Butta, který posloužil kázáním. Bohoslužbu doprovodil zpěvem dětský sbor Jizerka.
Ve Vysokém nad Jizerou následoval zajímavý program, který připravila královéhradecká diecéze. Jednak byly představeny publikace, které církev k výročí vydala, děti se mohly zúčastnit biblické výuky, kreativních dílen nebo se pobavit vtipným loutkovým divadlem ToTem. Pro dospělé byla připravena přednáška o rodném kraji dr. Karla Farského a dva koncerty: Jaroslava Hutky nebo Tomáše Kočky. Řada věřících dala přednost zahradní slavnosti, protože se mohli setkat s lidmi z ostatních diecézí a vyměnit si zkušenosti.
Prvního patriarchu si členové církve připomínají v jeho rodišti každoročně, protože si váží toho, že církvi obětoval celý krátký život (mj. připravil liturgii, zpěvník, výklad věrouky, napsal řadu postil...) a připravil půdu pro to, aby se mohla udržet až do dneška.

Helena Bastlová

Z církví doma i ve světě

Papež přijal Merkelovou a ocenil její nasazení pro mír

Nasazení německé kancléřky Angely Merkelové za mír ocenil 17. června papež František a po zhruba čtyřicetiminutové soukromé audienci ve Vatikánu jí předal medaili s olivovou ratolestí. Merkelová po svém už čtvrtém přijetí u hlavy Římskokatolické církve řekla, že se cítí být posílena pro boj proti chudobě v Africe a za ochranu klimatu.

"Povzbudil mne, abych dál šla touto cestou a stejně tak jako dosud bojovala za mezinárodní dohody," řekla šéfka německých křesťanských demokratů. Protestantka Merkelová podle DPA očekávala posilu od papeže, s nímž jsou si v mnoha tématech obsahově velmi blízcí.

Rozhovor papeže s Merkelovou se měl soustředit na hlavní body nadcházejícího summitu hlav států a šéfů vlád zemí G20, který se bude konat počátkem července v Hamburku za účasti amerického prezidenta Donalda Trumpa. Zvláštní vzpomínka patřila bývalému kancléři Helmutu Kohlovi (který zemřel 16. června) a jeho neúnavné práci na sjednocení Německa a Evropy, sdělilo Tiskové středisko Svatého stolce.

podle ČTK

Vysoký predstaviteľ Palestínskej samosprávy daroval peniaze izraelskej nemocnici

Vysoký predstaviteľ Palestínskej samosprávy – z dôvodu ochrany svojho súkromia označený len ako „M." – daroval desiatky tisíc šeklov zdravotníckemu centru Rambam v Haife po tom, ako sa tam liečil na rakovinu. On sám je jedným z približne 1 200 Palestínčanov zo Západného brehu Jordánu a pásma Gazy, ktorí sa v nemocnici každý rok liečia. Jeho dar je určený na výstavbu rekonvalescenčnej jednotky na onkologickom oddelení. „Keď som prišiel do Rambamu, videl som tím zdravotníkov, ktorý sa staral o pacientov, ale videl som aj utrpenie chorých detí," zaspomínal M. na nedávnej slávnostnej udalosti, na ktorej odovzdal svoj dar. „Palestínske, izraelské, sýrske a ďalšie deti sa tam liečia na vážne ochorenia a potrebujú všetku pomoc, ktorú môžu dostať. Izraelská aj palestínska spoločnosť v dôsledku násilia trpia. Chcem svet, v ktorom môžeme všetci prispieť k mieru a zdraviu, starať sa o deti, zachraňovať životy, zdieľať vedomosti a dokonca školiť v nemocnici Rambam palestínskych lekárov. Medicína je most medzi ľuďmi a ja dúfam, že vďaka tomuto daru a tým, ktoré ešte prídu, sa všetci zaslúžime o lepší zajtrajšok."

zdroj: icej.sk

500 let evropské reformace evangelíci oslaví v Ratiboři

Výročí reformace se Českobratrská církev evangelická rozhodla připomenout tam, kde má luterství zakořeněnou tradici, tedy na východě republiky. Celocírkevní slavnost se uskuteční 10. září v Ratiboři. Program zahájí slavnostní bohoslužby s kázáním synodního seniora Daniela Ženatého, liturgii povede farářka Jarmila Wiera Jelinek a o hudební doprovod se postará Evangelický chór Zlín pod vedením celocírkevního kantora Ladislava Moravetze. Bohoslužby bude přenášet Český rozhlas. Odpoledne je na programu se koncert, přednáška, divadelní představení nebo komentovaná prohlídka. Chybět nebude program pro děti, stánky s knihami nebo občerstvení.

(red)

Útočiště

Jr 16,14–21

Dokončení ze str. 1

Stovky a tisíce křesťanů před Husem i po něm se v blízkosti smrti utíkali k Ježíši Kristu. I stovky a tisíce Židů hledali ve svém Hospodinu, v našem Hospodinu, útočiště v pronásledováních a pogromech!…

Ovšem, ne každá zkouška musí být ukončena mučednictvím. Jsou i zápasy bez viditelných dramat. Papež Jan XXIII. v době příprav druhého vatikánského koncilu prožíval velké napětí. A tak se stalo, že se uklidil do jedné kaple. Jeho sekretář ho hledal několik hodin. Když ho konečně objevil, ptal se: Kde jste byl, všude Vás hledám? Papež přiznal: Tady, v kapli.- A co jste dělal celou tu dobu? - Co? Říkal jsem: Ty jsi tady, já jsem tady… Našel útočiště ve svém Bohu. A pochopil, že to, co se tak těžce dojednává, je věcí Boží. Ne jeho.

Podobně i my můžeme najít ten hrad přepevný, když je nám nejhůř. Není to samozřejmé. Vybojovat skutečně duchovní zápas, nebývá jednoduché. Ne všichni jdou pod povrch věcí… Jeden spisovatel napsal: Lidé netouží po pravdě. Chtějí ujištění. Ujištění, že svůj život zvládají, že jsou dobří. Že jsou v pořádku. - Jenže v pořádku není nikdo z nás. A v pořádku nebyl ani Boží lid za Jeremiáše.

Boží hlas hřmí. Řekneš-li v srdci: Proč mě to potkalo? - Pro množství tvých nepravostí. Viděl jsem tvé ohyzdné modly. Může snad Kušíjec změnit svou kůži, či levhart svou skvrnitost? - Jak byste vy mohli jednat dobře, když jste se naučili páchat zlo?… Rozptýlím je jako stébla slámy, jež poletují ve větru z pouště!… - To je soud. Boží hněv dosahuje vrcholu. A prorok dostává pokyn, při kterém se tají dech. Nemodli se za dobro tohoto lidu! Ani když se budou postit, nevyslyším jejich bědování. Zcela s nimi skoncuji, mečem, hladem a morem!

Jeremiášův úděl je děsivý. Je trápen ve vězení, hozen do cisterny, ale on přesto musí prorokovat, ohlašovat příchod Božího trestu. Jeho proroctví se naplní. Země je vypleněna, lid odvlečen do zajetí. Doma zůstane je loutková vláda a hrstka původních obyvatel. A on, prorok pohromy! Jeremiáš proklíná den svého narození. Trpí: tím, co prožívá i za svůj lid. A tu se ozve jeho volání: Hospodine, má sílo, mé útočiště… Prorok ví, že Bůh, ten jediný, Bůh Abrahama, Izáka a Jákoba, umí ochránit. Ale umí i vzplanout hněvem… Jak volat na svůj lid? A co má dělat on sám? To neví. Ale pere se, zápasí... A Bůh se přiznává. Přiznal se k Jeremiášovi, přizná se i k nám.

Hospodin často připomíná minulá vysvobození. Já jsem Bůh, který tě vyvedl ze země egyptské, ze země otroctví, slyší Boží lid od začátku. - Teď něco podobného zaznívá i k prorokovi: Nepřichystal jsem ti dobro? Nesrazil jsem kvůli tobě nepřítele v čase zlém, v čase soužení? (Vzpomeň si, posuď!)

Takto Bůh jedná i s námi. Chce, abychom si připomněli pomoc, které se nám dostalo dřív. Cožpak jsi zapomněl? Nikdy se tě nezřeknu! Nepochybuj, ale věř! - Takto mluví Bůh ke svým služebníkům. Odvrací naši mysl od sebelítosti, strachu, a poutá náš pohled k Jeho činům. A Jeho dílo neustává. Probíhá teď a jde dopředu. Za Mojžíše to příští bylo: Uvedu vás do země, o níž jsem přísahal, že vám ji dám. - Je však vůbec něco před Božím lidem v této situaci? Vždyť se zdá, že budoucnost je navždy ztracená. - Ale tak se to může jevit jen z naší úzké perspektivy. Boží ruka dosahuje dál a připravuje něco nového. Už to drží, už to hněte!

Prorok zápasí. Nechce povrchní ujištění, nechce podléhat klamu. Touží (jako Jób) po světle, po něčem ryzím. Po živém Bohu, po Bohu bez příkras a balastu. Pere se se sebou i proti sobě, pere se za svůj lid i proti svému lidu!...Bůh není hluchý k takovému volání, a tak ho nenechá bez povšimnutí. Řekne nejdřív to: Nepřichystal jsem ti dobro? A po tomto osobním slovu Hospodin vzápětí vyhlásí zaslíbení pro celý lid: Přivedu je zpět do země, kterou jsem dal jejich otcům! - Ne konec, ne smrt je na programu, ale nový začátek! Je budoucnost, je něco dobrého pro Boží lid – a tedy vždy i pro nás. Je pro co žít, i když se nám rozpadne svět a všechny naděje mizí ve větru jak stébla slámy. Je pro co žít, když Bůh něco právě připravuje! Někdy jsme jak odsouzeni k zániku. Meč smrti nám vezme někoho nejbližšího a my jsme jako bez ru-kou a bez nohou. Jindy nás ochromí nemoc. Ale to není konec, to stále nemůže být konec, když Pán Bůh něco chystá.

Ptáme se dnes, co je útočiště, jak může být Bůh útočištěm… Na Jeremiášův zápas odpovídá Bůh tak, že mu poodhalí budoucnost. Jeremiáš touží po pravdě a Bůh ho do své pravdy zasvětí. Uvádí ho předem, už teď do příští záchrany. - Osvojili jsme si termín, že nás Bůh a Kristus předchází. Otec jde vstříc marnotratnému synu, Ježíš po svém vzkříšení předchází učedníky do Galileje…To známe. Ale smíme to říct ještě důrazněji. Bůh za námi přichází se svojí připravovanou budoucností. Nepotvrzuje daný stav. Přichází s budoucností. Nejsme pod skleněným zvonem. Mít útočiště v Bohu znamená být vtahován do něčeho, co ještě není vidět, ale už se děje. Znamená to propadávat se do toho, co Bůh přináší.

Tak tomu bylo za Mojžíše, tak to vidíme u Jeremiáše, a tak to je i při nás. Ono prosté Neboj se toliko věř, není nic jiného, než spolehnout se na budoucí Boží jednání. Útočiště je v tom, co se stane, v Bohu, jehož jméno JHVH znamená nejen Jsem, který jsem, ale taky Budu, který budu. K budoucnosti obrací proud Ducha i Jeremiáše. Ve chvíli, kdy oznamuje zkázu, už vidí i to, co nastane po ní: Bůh vrátí svůj lid a dá se poznat národům. Poznají, že jeho jméno je Hospodin. Amen.

Marian Šusták

Skromná připomínka výročí staroměstské popravy v roce reformace

Dokončení ze str. 1

to, že jsme dnes považováni za nejateističtější národ na světě.

Od doby první republiky se pietního shromáždění účastnili i představitelé politické moci - shromáždění se několikrát zúčastnil i prezident Tomáš Garrigue Masaryk. I dnes se pravidelně účastní senátoři, poslanci, europoslanci, starostové ..., což hodně vypovídá o jejich vztahu k české historii.

Letošní setkání se konalo pouze v komorní atmosféře chrámu sv. Mikuláše, protože v roce reformace je Staroměstské náměstí v rekonstrukci. Vzhledem k současné politické situaci na domácí i evropské scéně se nemohli zúčastnit senátorka Daniela Filipiová, europoslanec Jan Zahradil a poslankyně Miroslava Němcová, kteří od počátku tato pietní shromáždění podporovali. Jan Zahradil však poslal z Bruselu e-mail: ***"Dovoluji si pozdravit všechny účastníky dnešní slavnostní vzpomínkové akce na události 21.června. Bohužel nemohu být osobně účasten kvůli povinnostem v Evropském parlamentu. Mám však radost, že i letos, jako každoročně, je tato tradice dodržena. Významných výročí, která spoluutvářela naši státnost i národní identitu, je třeba si vážit. Děkuji všem vám, kdo nezapomínáte, všem vám, kdo předáváte dědictví naší historie dalším generacím, všem vám, kdo vkládáte vlastní energii i čas do organizace této akce. Všichni konáte dobrou a záslužnou věc. Nashledanou příští rok."***

Účastníky pietního shromáždění v chrámu sv. Mikuláše uvítala místní farářka Libuše Roytová a vzpomínkové setkání moderoval zástupce Kostnické jednoty Pavel Černý, který přivítal zástupce pražského magistrátu Jakuba Michálka, starostu Prahy 1 Oldřicha Lomeckého, místostarostu Mnichova Hradiště Jiřího Bínu a zástupce Města Ostrov, ředitele Domu kultury Jana Filipa. Ten představil město, které letos pietní shromáždění zaštiťovalo a zajistilo odbornou přednášku o popraveném Jáchymu Ondřeji Šlikovi, kterému zámek a panství patřilo. Přednášky s názvem "Jáchym Ondřej Šlik a jeho rodina" se ujala historička Miluše Kobesová. Uvedla řadu zajímavostí o rodině Šliků, jejíž potomci žijí ještě dnes a na shromáždění se představili. Kromě nich přišli i potomci Fridricha z Bílé, Václava Budovce z Budova, Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdružic a Nathanaela Vodňanského z Uračova. Modlitbou Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdružic zpestřila program Jaroslava Kretschmerová z divadla Ypsilon.

Starosta Prahy 1 Oldřich Lomecký rekapituloval naši pohnutou historii a připomněl momenty, které poznamenaly národ na dlouhou dobu dopředu. Ještě dnes jsme rozdělení např. i tím, že se neustále vede spor o to, zda znovupostavit tzv. mariánský sloup. Zástupce magistrátu Jakub Michálek k tomu uvedl, že podobný spor se vede i na magistrátu a že je dnes lepší se dívat dopředu a nerozdmychávat staré spory. Program byl doplněn varhanním vystoupením prof. Bohumíra Rabase, který uvedl část Gotické suity Leóna Boellmanna a III. chorál a moll Césara Francka.

Program ukončil koncert pěveckého sboru Resonance se sbormistryní a uměleckou vedoucí Miloslavou Pospíšilovou. Definitivní tečkou za pietním shromážděním byl společný zpěv státní hymny.

I takto okleštěné pietní shromáždění navštívili lidé z celé republiky i potomci z Rakouska a Německa - ctitelé naší reformační tradice.

Helena Bastlová

Známe lepší cestu

Je vám, milí čtenáři, tento výrok nějak povědomý? Krásně by se vyjímal na bilboardu jakékoli politické strany či na evangelizačním letáku.

Nová Zelená vlna, slýchaná na Radiožurnálu, má ve svém štítě právě tuhle větičku. A před ní se dozvíte, že tam či onde na dálnici nebo silnici se pohybují lidé, nebo také pes, jindy stádo ovcí, vepřů, krav. A není vyloučen ani kůň.

Žánrový obrázek z jedné písničky Mira Žbirky popisuje, že: „Po dálnici beží kuoň." Je to vyjádření nespěchání, „Len pomaly, len pomaly".

Přes dálnici nepřejdeš, po ní se neprojdeš, jen musíš dál, sem tam zastávka na benzince, lze tam i poobědvat, jak jsem se nedávno při jednom autobusovém zájezdu přesvědčila.

Zelená vlna všechen ten silniční i dálniční ruch mapuje. Ví o každé pneumatice, provozu podlehnuvší srně či čem na silnici a nabízí další slogan: Pomozte nám najít lepší cestu. Dle mého mínění velice sympatický program, jemuž dala prostor Česká televize, Exit 316 nabízel východisko z „labyrintu světa" ,a chce se mi věřit, že leckomu mladému (a třeba i trošku staršímu) ukázal ten správný směr. Představíš-li si život jako dálnici, lze ten mumraj opustit. Stačí ale vždycky „jen" si přečíst Jan 3,16?

Jako křesťané žijeme spolu doma, s těmi druhými v práci, a dost často, nenechali-li jsme se odradit faktem, že i tam jsou „jenom lidi" také ve sboru. A právě tady se vyskytujeme mezi slovy. Znějí nám, někdy libě, jindy varovně či odradivě, z kazatelny, v různých debatách na biblických hodinách jich ještě přibude. Nabízíme tedy bližním „jen" cestu slov?

Slova, slova, slova ----

To přece snad tak není, tedy spíš by nemělo být!

Věta „Známe lepší cestu" to by měla být nabídka vzhledem k poptávce po něčem pravdivém, nefalšovaném, jistém!

Eva Budzáková

Má vlast podruhé

Znovu jsme se po roce ocitli, díky hodným sponzorům na zahajovacím koncertu Pražského jara a seděli na tvrdé lakované lavici varhanní empory, sedadla 14,15. Nepohodlná, ale výborná místa jako na Petřínské rozhledně. Tady jsme už vítali symfoniky z Vídně a z Petrohradu a nyní opět netrpělivě čekáme na filharmoniky z Vídně. Jejich orchestr je jedno z nejlepších těles na světě a když přicházejí do hlavního sálu vítá je bouřlivý potlesk. Ovšem to, co se děje při příchodu slavného světoobčana Daniela Barenboima neumím popsat. Potlesk neměl konce a měl jsem strach, že koncert vůbec nezačne!

Argentinec ve Smetanově síni Obecního domu v naší Praze, ale pozor, kdo a jaký Argentinec se ujme dirigování Smetanova díla? V sedmi letech uskuteční svůj první veřejný klavírní koncert v Buenos Aires, v roce 2006 je jmenován doživotním čestným dirigentem (Chicago Symphony Orchestra) a ještě následovalo jedno jmenování čestným dirigentem (Staatskapelle Berlin 2000). Sto čtyřicet umělců je připraveno předvést vrcholné dílo českého génia, cyklus šesti symfonických básní Bedřicha Smetany a tak Pražské jaro zahájí dámy Charlotte B. a Aneeleen L. krásným sólem dvou harf z básně Vyšehrad.

Ale POZOR!! Nenápadným pohybem ruky přeruší dirigent z Argentiny jemné tóny obou harfenistek a čeká až neznámá VIP matka ve spěchu s kňourajícím dítětem opustí sál (možná, že VIP dítě čekalo jinou smetanu a polekalo se vyšehradské skály) a já jsem doufal, že se všichni přece jenom sejdeme pod Blaníkem!

Ticho v sále bylo hrozivé, snad nikdo ani nedýchal. A tak opakované BRNK, BRNK už podruhé zahajuje Pražské jaro.

Všiml jsem si, že na dirigentském pultu není partitura Smetanova skvostu; vidím jenom stavitele monumentální katedrály z drahokamů, a barevnými gotickými okny pozoruji českou krajinu. Tábor a Blaník mě vezmou do náruče a strhující bouře husitského chorálu mně připomene hrdinství věrných a statečných.

Zvládnutí rytmických úskalí, složité dynamické struktury jednotlivých básní, vybudovat s orchestrem zvukomalebnou kulisu a nabídnout posluchačům alespoň chvíli, zdůrazňuji alespoň chvíli nádherné hudby českého génia, aby posluchači v sále Obecního domu byli pozváni ke královské hostině. Věřím, že nabídka šesti symfonických básní byla hodnotnější než účast na rautu pro VIP hosty. Jak by pochodil Ježíš s pěti chleby a dvěma rybami? Lukášovská hostina pro pět tisíc poutníků by jistě neurazila argentinského světoběžníka.

Jen ten, kdo miluje Bedřicha Smetanu a jeho dílo umí dirigovat zpaměti a procházet celou naší krásnou zemí. Poutník kráčí podle mimořádného jízdního řádu, začíná u Vyšehradské skály ve stověžaté Praze a cíl je až u legendární hory Blaník v jižních Čechách. Šest zastavení, šest pohledů do minulosti české krajiny a šest setkání s jazykem a dějinami prostých lidí.

Setkání Daniele Barenboima s Bedřichem Smetanou bylo velkou událostí a potlesk na konci koncertu nebral konce. Potlesk při standing ovation.

(zš)

Radost z návštěvy koncertu dirigovaného Danielem Barenboimem byla zkalena jen nečekaným úmrtím našeho slavného dirigenta Jiřího Bělohlávka.

Bůh žehnej jezuitům!

To požehnané přání, které zřejmě zvedá některé reformované „ze židle“ nepochází ode mne, i když nemám problém se s ním ztotožnit. A nevyslovil ho ani Tomáš Halík, když vřele přivítal volbu prvního jezuitského papeže a s nezvyklou upřímností dodal, že Tovaryšstvo Ježíšovo patří k tomu nejlepšímu, co může Církev světu nabídnout. Zde je to nadpis komentáře, který v Katolickém týdeníku (KT 33/2014) pochází z pera evangelického faráře M. T. Zikmunda, když aktuálně komentoval cestu papeže Františka do Jižní Koreje. Ten v návaznosti na velké jezuitské misionáře (František Xaverský, Mateo Ricci aj.) zvolil „po jezuitsku“ asijské destinace.

Jezuité se víc než jiní dostávali do napětí mezi víru a náboženství, mezi pavlovskou svobodu (1 K 9,19n) a institucí vázanost, až byli nakonec na 40 let (1773-1814) zrušeni jako řád papežem malého ducha, Klementem XIV., kterému byli již předtím trnem v oku. O století dříve se totiž vyhrotil spor o tzv. „čínské obřady“ kdy šlo o to, zda pro šíření evangelia je přípustné použít i forem pohanských. Jezuitští misionáři působili v Pekingu na císařském dvoře velmi úspěšně jako přední rádci v oboru diplomacie a věd a důkladně si osvojili čínské způsoby a zvyky. Přejali čínské obřady i s obleky, aby tak mohli nenásilným způsobem předat evangelium v návaznosti na místní tradice, kde úcta ke Konfuciovi formovala život. Pohlíželi na tyto obřady s respektem a nepokládali je za uctívání falešných bohů, zatímco papežským stolcem vyslaní řeholníci je považovali za modloslužbu, kterou nelze trpět. Jezuité argumentovali tím, že ač je pro víru nebezpečné tyto obřady připustit, je ještě nebezpečnější je zrušit. Dále jim byl vytýkán důraz na „oslaveného Krista“ bez prioritního odkazu na „ukřižovaného Krista“ - znali totiž čínský odpor k násilí. Po vleklém sporu s Římem byly „čínské obřady“ příslušnou kongregací zakázány a trpělivá práce mnoha desítek let obrácena vniveč. Trvání Vatikánu na teologické pravověrnosti způsobilo trhlinu a izolaci Číny po staletí. Císař vypověděl papežského legáta z Číny a prohlásil: „Poznal jsem, že Západaané jsou opravdu malí. Zdá se, že jejich náboženství se neliší od malých bigotních buddhistických a taoistických sekt“. Co k tomu dodat? Snad jen to, že ve svatém rozhorlení nad směšováním prvků lidských a božských bylo inkviziční Svaté oficium tak blízko protestantům jako nikdy předtím!

Náboženskost, religiozita; už v samém základu toho slova je spojení, religio (z lat. religo): navazuji, znovu spojuji. A byli to v první řadě vždy jezuité, kteří pro svou vzdělanost a šíři záběru byli téměř u všech iniciativ, navazovali na, spojovali s.

V návaznosti na astronomická pozorování – už mnoho let je jim svěřena špičková Vatikánská observatoř (http://www.astronom.cz/grygar/vatikan.htm) - byli hlavními poradci (C. Clavius) papeže Řehoře XIII. při reformě a zavedení současného kalendáře.

Velkou postavou byl francouzský jezuita a paleontolog T. de Chardin, který už počátkem 20. století v návaznosti na evoluční poznatky nastínil optimistickou vizi vývoje lidstva až k bodu Omega, setkání s Kristem na konci dějin. Jejich teologové (Rahner, Bea, De Lubac aj.) byli hlavními strůjci změn a „zdnešnění“ církve na II. vatikánském koncilu; byl to tak trochu „jejich koncil“, k závisti a nevůli jiných, co změnám nepřáli. V návaznosti na reformaci přispěli ke změně liturgie a pojetí eucharistie jako hostiny, s přihlédnutím na globální propojování světa přispěli k formulacím pozitivní role nekřesťanských náboženství a k dialogu s judaismem v deklaracích Nostra aetate a Redemtor hominis, které hovoří o náboženstvích jako o "velkolepém bohatství lidského ducha“ (ET-KJ 5, 6-7/2013). Vzali v úvahu i pozitivní prvky „opia lidu“, marxismu, a přispěli tak (J. Sobrino) k nástinu „jihoamerické“ teologie osvobození. Ač církví ve svém celku odmítnuta, její důrazy na službu a pomoc chudým v éře vlády kapitálu „bez lidské tváře“ nechaly nesmazatelný otisk v pontifikátu papeže Františka.

V současném katolicismu převládla ve vztahu k mimokřesťanským náboženským projevům ona tolerance, která byla příznačná pro jezuity ve vztahu ke zmíněným „čínským obřadům“. *„Úcta ke každé osobě má vést křesťana k tomu, aby miloval a respektoval všechno, co je dobré v kultuře a náboženském úsilí druhého člověka. Teologicky mluveno, každé náboženství představuje tradiční způsob, jakým určitý národ odpovídá na dar a osvícení Boží“* (Nostra aetate). A protestantské církve se, alespoň v Indii, ubírají stejnou cestou, kdy během posledních sta let vzniklo v Indii přes stovku církví a společností snažících se spojit prvky hinduistické kultury se studiem Bible a s vyznáním panství Ježíše Krista, jak o svých dojmech z této země referovala kdysi Jana Opočenská (ET-KJ 3-4/85).

Je to nepřijatelný náboženský synkretismus? Pro určitou část křesťanů určitě ano. Ale jezuité tento pavlovský přístup *„všem jsem se stal vším, abych získal aspoň některé“* (1 K 9,19n) vzali za svůj a praktikovali na svých misiích mezi prvními.

K chvále české reformace budiž řečeno, že jim v tom na jiných územích zdatně sekundovali bratři z Jednoty bratrské.

Již před sto lety píše prozíravý A. Stifter, že začíná doba, kdy člověk bude vtažen do všeobecného styku. Ve stejné době nabádá luterský biskup N. Söderblom křesťanstvo, aby zužitkovalo všechny náboženské podněty a vzruchy. F. Heer se rozepisuje ve svém díle „Bohatší život“ o Bohu stále větším. A pak je tu originální a bystrý Chesterton, který ve své „Orthodoxii“ popisuje zkušenosti přerodu agnostika v křesťana. Cituji: *„Čím více jsem uvažoval o křesťanství, tím více jsem poznával, že když stanovilo pravidla a řád, hlavním smyslem toho řádu bylo, aby dobrým věcem byla úplně povolena uzda... Evropské země, které jsou dosud ovlivněny kněžími, jsou právě země, kde dosud žije zpěv a tanec, pestrý kroj a umění na volném vzduchu. Katolická nauka a kázeň je snad zdí, ale je to zeď kolem hřiště... Křesťanství je jediné zřízení, jež uchovalo pohanskou radost nezbedných dětí Božích..“*

Možná, že právě tohle dnešní evangelické spiritualitě chybí, ona „pohanská radost“ v křesťanské svobodě *„Miluj – a čiň co chceš!“* (Augustin). Tu snad člověk najde, včetně toho zpěvu a tance, ještě tak na katolické jižní Moravě!

Možná nám, z reformace vzešlým, k tomu chybí katolické přesvědčení, že *„milost neruší přirozenost“* (Tomáš Akvinský). Jako bychom křečovitě drželi, že přirozenost ruší (pohoršuje, znemožňuje) milost.

(pH)

Ježíšova radost z maličkých

Ježíšovu modlitbu díků (L 10,21) je třeba vidět v širším zarámování do celku evangelia. Následuje totiž nedlouho poté, co Mistr vyslovuje své přísné a nekompromisní „běda“ nad těmi místy, která s učedníky sice navštívil, avšak v nichž nenašel víru, ani uznání a přejné přijetí.

Nyní se Ježíš připravuje na cestu do Jeruzaléma. Nedělá si přitom žádné iluze. Ví dobře o tom, že si o něm vlivní a mocní už udělali dopředu nepříznivý, negativní úsudek. Moudří a rozumní se prostě uzavírají evangelijnímu poselství.

Za toto důležité poznání děkuje Ježíš svému nebeskému Otci. U mocných, sebespokojených, sebejistých a nábožensky vyspělých a pyšných naráží na zcela nepřekonatelné překážky. Mnohá srdce prostých, chudých, tichých a odstrkovaných lidí se mu však naopak otevírají dokořán.

Okolo Ježíše jsou vesměs lidé, kteří nemají nijak zvučná, známá a slavná jména, a jejichž postavení ve společnosti je také často značně problematické. „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým“ (L 10,21). Slovu „maličký“ je třeba rozumět ve smyslu nedospělý, nezkušený, prostý, skromný, ano: „v duchu chudý“. Jde ovšem o ty, kdo jsou schopni i ochotni dát se obdarovávat, otevřít se. O ty, kdo vědí něco o tom, že to nejdůležitější v životě nemají vposledu sami ze sebe. O ty, kdo poznávají a uznávají, že jsou odkázáni na slitování a přispění někoho mocnějšího než jsou lidé.

V Ježíšově jásotu, v jeho „velebím tě, Otče“, je nicméně skryta i určitá tíseň z toho, že si před jeho poselstvím zakrývají určité skupiny své uši. Překvapivá a přímo nepochopitelná je ovšem skutečnost, že se Ježíš – a to i navzdory trpkým zkušenostem – dokáže i radovat. Ano, Otče, tak tomu má být, „tak se ti zalíbilo“.

Co je vlastně skryto moudrým a rozumným? Původně jde zřejmě o Ježíšovy mocné činy a o jejich hlubinný význam. V celkové souvislosti pak může jít i o to, že se „maličcí“ mohou těšit a radovat z té výsady, že jsou jejich jména známa Bohu, ano, že jsou „zapsána v nebesích“ (L 10,20).

Nicméně, my se dále ptáme: Jak se může radovat Ježíš z toho, že s ním a s jeho zvěstí nechtějí mít celé vrstvy národa nic společného? Proč ho těší, že zůstávají kdesi stranou a neslovitelní ti „moudří a rozumní“?

Nejprve se však tažme: kdo se za nimi nejspíše skrývá? Uvažovat můžeme třeba o Ježíšových sourodácích. Pro ně je Ježíš jen syn tesaře Josefa. A ještě k tomu syn značně nezdárný. Neplní dobře své rodinné povinnosti. Po otcově smrti měl jako nejstarší syn převzít jeho místo – a to se všemi úkoly a odpovědností – a stát se pánem domu. Ježíš však právě to, co se od něho takřka samozřejmě očekává, a co se sluší a patří, neudělá. Vidí před sebou narýsovanou docela jinou, dosud neprošlapanou a nezmapovanou životní cestu. Na ní je i neodolatelně volán. Shromažďuje kolem sebe skupinu žáků, učedníků. Ukazuje jí nové životní možnosti. Třeba to, jak je pošetilé lpět na majetku, postavení, či na dlouhodobě posvěceném životním rytmu a přejímaných zvyklostech.

Ježíš je nakonec rád, že se k němu nepřidali sourodáci. Ti, kdo dovedou posuzovat jen z vnějšího hlediska. Běda, kdyby se jim Ježíš stal falešným idolem, vzorem, a oni byli přesvědčeni o tom, že spása tkví především v rušení stávajících společenských struktur a vazeb, v nešetrném bourání všech tradic a dokonce i v potulném životě.

Nejnebezpečnější jsou pro Ježíše ti konkrétní „moudří a rozumní“, na něž narazí ve svatém městě Jeruzalémě. S jejich jakýmsi předvojem se setkává v galilejských synagogách. Nejde zde pouze o to, že tito lidé usilují o Ježíšův život. V naší souvislosti hrozí ještě jiné ohrožení. Zákoníci a protřelí politici totiž dovedou zesložebnit náboženství tak, aby sloužilo vyloženě jejich cílům, aby podporovalo jejich zájmy. Kolikrát jen v dějinách docházívalo k neblahému a ostudnému sepětí trůnu s oltářem.

Nejhorší je, když chtějí „moudří a rozumní“ využít křesťanskou víru pro své nečisté cíle. Potom chtějí řídit církev i po vnitřní, obsahové, věcné stránce. A Ježíš pak děkuje svému Otci za to, že zná ty, kdo ho nepřijímají, a kdo ho posléze dovedou až na potupný kříž na Golgotě.

Žijeme ve společnosti, která je v našich končinách ve zdrcující většině nekřesťanská. Církev se nemusí obávat těch, kdo proti ní a její zvěsti otevřeně brojí. Těch teď ostatně ani není moc. Ohrožení přichází z jiné strany. Není proto hned vidět. O to je však nebezpečnější. Přichází od lidí, kteří snad ani doposud své svazky s církví zcela nezpřetrhali. Nevystoupili z ní, avšak již po léta nechodí do kostela a své životy vůbec neutvářejí podle Písma.

„Maličcí či nedospělí“ jsou otevřeni pro oslovení. Mají i široké srdce. Poznávají, co nutně potřebují ke smysluplnému životu. Žijí z radostného poselství evangelia. „Moudří a rozumní“ si naopak myslí, že drží ve své ruce klíče ke všem problémům, že si vždy sami poradí.

Přejme si proto vroucně, abychom vědomě a vždy patřili k těm „maličkým“, a dávali se rádi i vděčně obdarovávat shůry. K těm, kterým otevírá oči i nitro sám Ježíš, aby mohli vyslovit v plnosti „Abba“ – Otče, a tak poznali, že jsou a zůstávají před Bohem napořád jen malými dětmi. Chtějme být i my těmi maličkými, odkázanými prvořadě na štědrost, lásku a milost Otcovu.

Jaroslav Nečas

Pietistický bohoslovec, pedagog a spisovatel

August Hermann FRANCKE

(23. 3. 1663 Luebeck – 8. 6. 1727 Halle nad Sálou)

Byl synem právníka a měl pět sourozenců, ovšem jeho otec brzy zemřel a o děti se starala matka. August Hermann získal bohoslovecké a jazykové vzdělání v Erfurtu, Kielu a Hamburku, stal se magistrem a později soukromým docentem v Lipsku a jeho farářským působištěm byl Erfurt, Glaucha a Halle. Působili na něho různí pietističtí myslitelé, zvláště Ph. J. Spener (1635-1705). V roce 1687 prožil obrácení. Se svými stoupenci se scházel v biblických kroužcích (collegia philobiblica). Pro své smýšlení byl v nemilosti u ortodoxních a osvícenských teologů a musil několikrát změnit působiště. 1692-1727 žil trvale v Halle, kde přednášel teologii a orientalistiku.

Založil řadu ústavů: školu pro chudé, měšťanskou školu, gymnázium, paedagogium, seminarium praeceptorum, seminarium orientale, sirotčinec, misijní ústav, biblický ústav – ve spolupráci s K. H. von Cansteinem- (vyšla také tři vydání české Bible), lékárnu a expedici léků. Mezi jeho odchovanci byli také hrabě N. L. Zinzendorf a Matěj Bél. Pietismus ovlivnil celý německý protestantismus i tajné evangelíky v českých zemích. Překlenoval konfesijní rozdíly a vyzdvihoval „zbožnost srdce“, praxis pietatis a odvrácení od světského způsobu života.

Kladl důraz na obrácení, které se projevuje vroucí a činorodou zbožností.

Z jeho spisů připomeňme: *Veřejné svědectví o díle, slovu a službě Boží* (1702), *Požehnané šlépěje dosud živého a panujícího, laskavého a věrného Boha* (1701-1709) a revue *Observationes biblicae* (od 1709).

„Bez výchovy ztrácí jakákoli výuka smysl.“

Bohuslav Vik

Co soudil M. Jan Hus o Bibli a kacířství

Království nebeské znamená Písmo svaté... Brány tohoto království jsou výklady, a ty výklady, mistři, zákoníci a pokrytci před lidem zavírají, bráníce, aby sprostní (lidé) Písmu (ne)rozuměli, a sami také v Písmě výkladem pravým nevcházejí. Protož velmi neradi vidí, že lidé světští umějí Písmo, a brání jim, aby nečtli a tak aby nerozuměli, a zvláště proto, aby jejich hříchů nekárali, po třetí proto, aby v kázání jejich bludů neznamenali... a po čtvrté, že se domnívají, že by od světských se tak vážení byli!

I dal milosrdný Spasitel poznání mnoha mistrům, kněžím i světským (tj. za časů Husových), že proti kazatelům volali, když (tito) kázali, že papež jest Bůh zemský a (že) může komu chce dáti odpuštění hříchů i muk a že má (právo) mečem železným bojovati jako světský král; a z těchto (t.j. mužů protestujících) Martin, Jan a Stašek byli sťati a ve jménu Božím položeni v Betlémě (tj. v kapli betlémské) a jiní potom jímáni, mučeni a žalářováni ....

A tak nynější náměstkové Petrovi zapletli se do poprav: přezdívajíce věrnému křesťanu „kacíř“ upálí ho, jako kněží učinili Ježíšovi!

(Tato prorocká slova psal na Kozím Hrádku r. 1413 a nalézají se v jeho Postile v XI. výkladu evangelia)

Píseň písní 7: Proměna v nádhernou růži

Uprostřed života zápasíme v naději Božích zaslíbení. Jenže někdy na nás dolehne úzkost a strach z toho, abychom o Boží blízkost nepřišli a neztratili ji. Z Písně písní zní slovo naděje: „Zavazuji vás přísahou…“. (2,7) Bůh, kterého potkáváme, který nás občerstvuje a ztvárňuje, je nám stále na blízku. My to poznáváme ve chvílích únavy, bolestí, zápasů a těžkostí, kdy jsme někdy ubiti problémy a pomalu už ani nic od života nečekáme. A tu nás náhle Bůh zastavuje a my cítíme jeho hřejivou a lásky plnou ruku, která nás znovu nabíjí, dává novou naději i sílu. Jeho přibližování se k nám je popisováno v Písmu jako běh přes hory: „On se béře. On skáče po horách. On stojí za tvou stěnou. On hledí skrze mříže.“ (2,8-9) Takto v obrazech k nám přichází Bůh. Směřuje ve své lásce k nám přes hory a pahrbky až k domu našeho srdce. Jenže tam je často zastaven mříží naší pýchy a našeho vzdoru. Ale on to nevzdává. Proměňuje se v květ, jen aby prokvetl až dovnitř! A v tom je naše naděje, že Bůh nikdy nebude nikým a ničím zastaven na cestě ke svému lidu, v lásce k člověku, v úmyslu přebývání v našich srdcích! On k nám přichází přes všechny dálky a oslovuje nás tak, že slyšíme jeho hlas (2,14): „Vstaň znovu a pojď!“ V jeho volání není žádná výčitka, že se k nám musí takto znovu dobývat, že bychom mu snad byli na obtíž nebo že by kvůli nám musel sestupovat až z trůnu. Volá nás jako své přátele! A tam, kde Bůh volá, tam se můžeme stoprocentně spolehnout, že z jeho strany je všechno připraveno. On dovede proměnit zimu našeho života v jaro, dovede zaměnit smrt za život! A co je nejúžasnější? On, který nás oslovuje, zároveň proměňuje náš život z uprášenosti do podoby nádherné růže! A potom už jen čeká na naši reakci, na slovo naší vděčnosti a našeho vyznání, na slovo našeho osobního přiznání se k Bohu: „Nechť slyším tvůj hlas a obličej tvůj žádostivý!“(2,14)

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Apoštolové Slovanů Konstantin (Cyril) a Metoděj

Můj lid však pozná, pozná v onen den, že to jsem já, kdo prohlašuji: Zde jsem. Jak je krásné, když přicházejí ti, kteří přináší radostnou zprávu, kteří zvěstují pokoj, hlásají dobré poselství a oznamují spásu ... **Iz 52,6-7**

Apoštol je Ježíšův učedník a zdá se mi velmi příhodné Cyrila a Metoděje nazývat tímto krásným názvem a kteří tak naplnili toto starozákonní proroctví novozákonním evangeliem.

Oba bratři byli posláni na Moravu císařem Michaelem III., na něhož se moravský kníže Rastislav obrátil s touto žádostí: "Náš lid se odřekl pohanství a drží se křesťanského zákona, ale nemáme takového učitele, který by nám vyložil v našem jazyku pravou křesťanskou víru".

Byli vybráni, protože byli připraveni k takovému úkolu. Oba bratři se již předtím intenzivně zabývali myšlenkou misionářského působení mezi Slovany. Získali pro tento plán i řadu spolupracovníků. Především Konstantin má zásluhu na sestavení slovanské abecedy a je dobré si povšimnout velikého nadšení, aby jeho prostřednictvím mluvil Kristus. Své překladatelské dílo uvádí takto: "Proto slyšte, Slované, Slovo, které od Boha přišlo, Slovo, jež krmí lidské duše, Slovo, jež sílí srdce i rozum, Slovo, jež vede k poznání Boha."

Překlad části Bible byl dokonalý, přesný a výstižný. Oba bratři byli přesvědčeni, že jednotlivé národy nemohou pokládat Zjevení za plně přijaté, dokud je neuslyší ve svém jazyce a nebudou je číst v písmu své vlastní abecedy.

Misie měla záhy neobvyklý úspěch. Oba bratři i jejich spolupracovníci si získali mezi lidmi velké sympatie. To však vzbudilo nevraživost u franckého kleru. Zvláště jim vadilo, že se staroslověnština používá jako bohoslužebný jazyk. Oba bratři se proto v r. 867 vydali do Říma, aby tuto skutečnost obhájili. Svým odpůrcům Konstantin jako hlavní mluvčí řekl: "Nepadá déšť Boží stejnoměrně na všechny? Nebo nesvítí slunce stejně všem? A nedýcháme všichni stejný vzduch? Tak proč se nestydíte nechat jen tři jazyky, latinu, řečtinu a hebrejštinu a odsoudit všechny ostatní jazyky a národy ke slepotě a hluchotě? Povězte mi, zda si představujete, že Bůh je bezmocný a tedy nemůže to dáti, anebo je závistivý a tedy toto nechce?"

Když papež Hadrian II. poznal smýšlení a názory obou bratrů, slavnostně prohlásil, že povoluje jak překlad Bible, tak slovanský bohoslužebný jazyk. Víme, že Konstantin (Cyril) se již na Moravu nevrátil, protože byl vážně nemocen a v Římě zemřel. Odpovědnost za misii teď ležela jen na Metodějovi. A nebylo to snadné, zažíval mnoho protivenství, ale až do jeho smrti (885) se poselství evangelia na Moravě šířilo a když pak bylo zničeno, šířilo se do ostatních slovanských zemí.

Zlatým písmem se tak oba bratři zapsali do našich dějin.

Je pozoruhodné, jak předstihli svoji dobu. Důraz a prosazení používat bohoslužebný jazyk všech národů, důraz na znalost Bible a její uplatňování v životě pak nastalo až v české husitské reformaci, později ve světové reformaci a v Římskokatolické církvi až ve dvacátém století po II. Vatikánském koncilu.

Neméně důležitý je jejich odkaz i dnes určený všem křesťanům i hledajícím lidem, že Boží slovo sytí lidské duše, sílí srdce i rozum a vede k lásce a odpuštění – k poznání Boha.

Jan Trnka

Věrozvěstové na Karlově mostě v Praze

Naše tvář v zrcadle Husově

„A jistě, kdyby člověk často v sebe hleděl a sebe poznal, tehdy by mohl i Boha poznati a mnohé věci jiné sobě ku prospěchu. Protož mudrci napsali nad veřejemi své školy toto: „Poznej sebe sám!“ aby, kdo chce moudrost znáti, nejprve od sebe počal; nebo kdož sám sebe právě nezná, kterak jiné věci může poznati?“

Tato slova v Postile M. J. Husa svědčí o tom, jak hluboce a pravdivě rozuměl náš reformátor duchovním věcem. Neběží zde vůbec o nějaké vědecké poznání ani o rozumový, matematicky jistý a pro všechny lidi závazný důkaz jsoucnosti Boha. Kdo si představuje, že ho pouhá logika nebo psychologie a experimenty přírodní jedině mohou přesvědčiti o ceně náboženství, nedočká se výsledků své metody. Snad přezírá nahoře zmíněnou cestu, k Bohu vedoucí, právě proto, že se zdá tak prostá a bez aparátu. Ale mýlil by se, kdo by ji pokládal za snadnou; k cíli vede, ale přes překážky, které vyžadují síly a otužilé vytrvalosti. Dvě jsou hlavně příčiny, proč v naší době nepostupuje se rádo tak, jak Hus doporučuje: předně lidé nynější nenacházejí pomalu ani čas, aby se vážně zabývali sami sebou. Hledají naopak všelijaké rozptýlení a ohlušení, aby nemuseli vejíti „do pokojíka svého“, a raději v „labyrintu světa“ se sobě a svému lepšímu „já“ ztrácejí, než by hledali „ráj srdce“. Snad se bojí tam setkat se s Pánem a Mistrem, snižujíce a znehodnocujíce vlastní existenci a život, aby nemusili vyvodit důsledky z vyššího poznání. A to je ta druhá příčina, neboť „poznati sám sebe“ znamená uvědomit si také vlastní nedostatky a spatřit jako v zrcadle jasně všecky křivé rysy obličeje i všecky skvrny na svém zevnějšku. (Této mravní nečistotě a zmrzačilosti říká Bible „hřích“, což se zdá v 21. století zastaralým názvem, ač věc sama jest odvěkým přívlastkem lidstva!) Jedině z takového bezprostředního „nahlédnutí v sebe“ může vyplynout upřímná a opravdová snaha po nápravě – ale to stojí čas a námahu! Chápete, proč se tomu vzpírá naše moderní požitkářství, naše změkčilost a naše domýšlivost?

(AF)

Podzimní pobyt pro seniory v Chotěboři

Zveme vás na 36. podzimní pobyt pro seniory v Evangelickém středisku v Chotěboři, který pořádá Chrudimský seniorát.

Termín: od 2. září do 9. září 2017
Cena pobytu: 2600 Kč
Uzávěrka přihlášek: 15. 7. 2017
Přihlášky přijímá a informace předá:
Hana Capoušková, hana.cap@seznam.cz, tel.: 777877080, 602468436

I v letošním roce nabízíme zajímavý a pestrý program, který začne v sobotu společnou večeří a seznamovacím večerem. V neděli se sejdeme na bohoslužbách a odpoledne při koncertu v kostele sv. Jakuba, kde vystoupí umělci Václav Uhlíř a Hana Medková (varhany a zpěv). Dále bude na programu beseda s hostem, přednáška na aktuální téma a celodenní autobusový výlet. Součástí pobytu jsou také vycházky po okolí, zdravotní cvičení a výtvarná dílna. Ranní a večerní pobožnosti bude mít bratr farář Jiří Doležal. Pokud chcete strávit týden v přírodě, v příjemném prostředí a v milém společenství, přijeďte. Těšíme se na vás.

Inzerce

Svobodná VŠ, 34 let, 180 cm vysoká, bez závazků, hledá muže pro společný život.
Kontakt: 776 156 052

Pozvánka

Místní sdružení Kostnické jednoty v Kolíně zve na vzpomínku na Mistra Jana Husa, která se koná jako každoročně 6. 7. 2017 ve 14.30 hodin.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

20-21/2017

19. července 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 16. srpna 2017

Z obsahu

* *Jak mluvit o stvoření*
* *Prázdniny*
* *Slovo*

Poselství k 6. neděli po sv. Trojici

Křest – cesta k novému životu
Římanům 6,3–11

Křest je ohromná skutečnost! Nebe se setkalo se zemí, pokřtěný vstupuje na cestu nového života, protože křest je v Kristu smrt a pohřeb starého, načež křtěnec povstává spolu s Kristem k něčemu zcela novému. Křest je úžasná událost! Jako vody potopy smetly všechno zlé z povrchu země, je smyt hřích hříšného člověka. Jako Izraelci přešli Rudé moře a za nimi se definitivně zavřela cesta do Egypta, byly spáleny všechny mosty ke starému životu v otroctví hříchu. Jako další generace Izraelců přešla přes Jordán do Zaslíbené země, přešel člověk ve křtu ze smrti do věčnosti, z pouště do Ráje. Jako se otevřelo nebe nad Ježíšem, když vyšel po křtu z téhož Jordánu, otevírá se nebe nad každým křtěncem a ten si může přisvojit stejné Boží otcovské přiznání: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil."

Křest je podivuhodný fakt! Pokřtěný je ponořen do Boha Otce, Syna a Ducha svatého. A protože je více než namočen do Pána Boha, je také pokřtěn do církve, neboť církev je Kristovo tělo. Jako ve křtu náleží zcela Bohu, od té chvíle přináleží neoddělitelně a nově k Božímu lidu, do svaté rodiny.

Křest je realita přesahující lidské chápání! A proto to není člověk ani církev, kdo disponuje křtem, ale je to třikrát svatý Bůh, který se ve křtu setkává s nemluvnětem nebo dospělým konvertitou, aby ho navěky k sobě přivinul. Ono totiž nezáleží na přesném rituálu ani na množství vody, ale právě jen a především na Bohu, který se smilovává a na tom, co On činí. Toho si konečně byl vědom i apoštol Pavel, který překvapivě pověděl: „Kristus mě neposlal křtít, ale zvěstovat evangelium," ačkoliv tak úžasným způsobem psal o křtu křesťanům do Říma.

Bronislav Matulík,
kazatel Církve bratrské v Praze 1

Svátek mistra Jana Husa oslavili na desítkách míst bohoslužbou - někde, např. v Litomyšli, v ekumenickém duchu i za účasti Římskokatolické církve

Ekumena v roce reformace

I Světové společenství reformovaných církví připojilo svůj podpis ke Společnému prohlášení k nauce o ospravedlnění. Ceremonie, považovaná za důležitý krok směřující k jednotě křesťanů, se odehrála 5. července v německém Wittenbergu. Deklaraci v roce 1999 stvrdili podpisem zástupci Římskokatolické církve a Světové luterské federace a v roce 2006 se k ní připojili také metodisté. Delegaci Svatého stolce do Wittenbergu vedl biskup Brian Farrell, sekretář Papežské rady pro jednotu křesťanů, který pro posluchače Vatikánského rozhlasu význam této deklarace vysvětlil: „Jedním z hlavních problémů v 16. století bylo teologické a duchovní chápání toho, jak se spása přinesená Kristem uskutečňuje v životě člověka. Bylo to předmětem mnoha sporů, které můžeme zjednodušit jako spor o to, zda jsme spaseni pouhou milostí nebo dobrými skutky. V rámci ekumenického procesu jsme my, katolíci, s luteráns a později také s metodisty, dospěli k závěru, že tento problém chápeme stejným způsobem: že totiž jsme spaseni milostí, ale že to zároveň vyžaduje, abychom prokazovali svůj vztah k Bohu v dobrých skutcích. Nyní další reformované církve, kterých je na světě velmi mnoho, po určitém rozlišovacím procesu rozhodly, že se k tomuto zásadnímu učení připojí. Znamená to tedy, že Římskokatolická církev a většina historických protestantských církví se nyní na tomto zásadně důležitém učení shodují, že všichni stejně chápeme podstatu toho, co znamená ospravedlnění. Máme tedy nyní daleko silnější základ, na kterém můžeme budovat naše duchovní i eklesiologické vztahy."

„Je to obrovský krok. Papež Benedikt XVI. nazval deklaraci o ospravedlnění „milníkem" v ekumenických vztazích. Nyní ji budeme sdílet také s dalšími. Kardinál Ratzinger, který vznik této deklarace umožnil, velmi přesně rozuměl tomu, co obnáší, a když ji nazval milníkem, znamená to, že je skutečně velkým krokem v ekumenických vztazích," uvedl dále biskup Brian Farrell. „Reformované církve chtějí zdůraznit, že jsme-li ospravedlněni milostí, máme z toho plynoucí odpovědnost vnášet tuto milost do reálného, viditelného světa, a to prostřednictvím boje za spravedlnost. Přejí si, abychom pochopili, že bezprostředním projevem podpisu této deklarace má být hlubší úsilí o spravedlnost ve světě. Shrnuli své úsilí do tří oblastí: úsilí o ekonomickou spravedlnost, ekologickou spravedlnost a rovnost mezi pohlavími. V podstatě ve všech těchto tématech s nimi souhlasíme... Věříme tedy, že nyní budeme mít na všech úrovních lepší příležitost pracovat společně a nikoliv izolovaně, každá církev po svém," dodává Brian Farrell.

Připomeňme, že společné prohlášení k nauce o ospravedlnění podepsala 31. října 1999 v Augsburgu Římskokatolická církev a Světová luterská federace. Datum bylo zvoleno právě jako připomínka dne, kdy Luther vyvěsil svých 95 tezí proti odpustkům. Tentokrát mělo tento počáteční akt reformace připomínat místo konání ceremonie – Wittenberg.

Část společné deklarace týkající se ospravedlnění zní takto: *Vyznáváme společně, že hříšníci jsou ospravedlňováni vírou ve spásné jednání Boha v Kristu. Jednáním Ducha svatého při křtu hříšník dostává dar spásy, který tvoří základ veškerého křesťanského života. Hříšníci kladou svou důvěru v Boží milostiplná zaslíbení ospravedlňující vírou, která zahrnuje naději v Boha a lásku k němu. Taková víra je činná v lásce a tak křesťan nemůže a neměl by zůstat bez skutků. Avšak cokoli, co v ospravedlněných předchází či následuje svobodnému daru víry není ani základem ospravedlnění, ani toto ospravedlnění nezasluhuje.*

Podle Vatikánského rozhlasu redakce

Židovství a křesťanství v teologickém zápase

Po druhé světové válce roku 1950 napsal Martin Buber, vynikající židovský filosof a teolog knížku nepříliš tlustou, ale bohatou na exegetické poznatky i na srovnávací vědu náboženskou s názvem Dva způsoby víry. Pokusil se dokázat, že tu víru, kterou zná Starý zákon, apoštolové svým myšlením totálně změnili. Knížka si stanovila tři cíle: ukázat, jaké náboženské poselství přináší židovství, za druhé ukázat, že Ježíšovo poselství dobře zapadá do téhož náboženského světa, v němž žije židovství a za třetí ukázat, že teologie apoštolů, zvláště Pavla a Jana, která tvoří základ křesťanství, je cizí náboženskému světu víry.

Křesťanští čtenáři souhlasí s prvními dvěma cíli Buberovy knížky, avšak třetí cíl, který činí z apoštolů Pavla a Jana zvěstovatele podivné karikatury evangelia Ježíše Krista, je pro ně nepřijatelný, dokonce jej cítí jako velký útok proti křesťanství, což Buber snad ani neměl v úmyslu.

Buber vyloží, jak došel k poznání radikální opozice mezi tím, co vnímá jako starozákonní víru a jak rozumí teologii apoštolů: „Nejen starozákonní víra, ale i živá víra pozdějšího židovstva je v opozici k Pavlovi,

Dokončení na str. 2

Aktualita: Ekumenická komise prozkoumá období 17. století

Na svém prvním koordinačním setkání se 28. června sešla komise pro české církevní dějiny 17. století. Klade si za cíl najít cestu k pochopení tohoto období našich dějin, které je pro mnohé lidi v naší společnosti traumatizující, a chce se z rozhodnutí České biskupské konference a Ekumenické rady církví snažit hledat porozumění. „Smyslem práce komise by mělo být prohloubení ekumenického dialogu a spolupráce, ale i výzva do širší společnosti, že je nutné stavět na tom, co nás spojuje, a nehledat to, co nás rozděluje," říká k práci komise předseda České biskupské konference kardinál Dominik Duka OP.

Důkladné ekumenické prozkoumání období církevních reforem a nábožensko-politických střetů v raném novověku u nás bude probíhat do roku 2021. Badatelé se přitom zaměří na problematická místa českých dějin, jako jsou stavovské povstání, bitva na Bílé Hoře a rekatolizace. „Je to úsilí, abychom odstranili předsudky, které jsou mezi námi, a pravdivě se dotkli událostí, které nás dovedou k pravdě, neboť jsou vedeny Kristovským směrem. Jde o to, abychom si i díky výstupům z práce komise byli jako křesťané blíž," připomněl smysl společného setkávání předseda ERC Daniel Ženatý.

Práce komise je rozdělena do dvou rovin: odborné (publikace, kolokvia, výroční konference) a výstupů pro veřejnost (osvěta pro členy církví a širokou veřejnost).

Členy komise jsou:

Dominik Duka OP – předseda ČBK, Stanislav Přibyl – generální sekretář ČBK, Mgr. ThLic. Tomáš Parma, Ph.D. – akademický pracovník Cyrilometodějské teologické fakulty UP v Olomouci

Mgr. Daniel Ženatý – předseda ERC, ThDr. Petr Jan Vinš – generální sekretář ERC a Mgr. Jiří Just, Th.D. – vědecký pracovník Historického ústavu AV ČR, v. v.

(dle ERC)

Z církví doma i ve světě

Daniel Ženatý se stal novým předsedou Ekumenické rady církví v ČR

Novým předsedou Ekumenické rady církví v ČR je od 1. července 2017 synodní senior Českobratrské církve evangelické Daniel Ženatý. Ve funkci předsedy nahradil Daniela Fajfra z Církve bratrské, který sloužil v čele ERC od listopadu 2013 a na funkci předsedy rezignoval.
Rodák z Moravského Krumlova působil 10 let jako farář v Pardubicích, 7 let byl kaplanem v tamní věznici. Od roku 2015 zastává funkci synodního seniora Českobratrské církve evangelické.

www.krestandnes.cz

Opera Hrad prepevný

Slovenský hudobný skladateľ Víťazoslav Kubička pripravil k blížiacemu sa 500. výročiu reformácie novú duchovnú operu s názvom Hrad prepevný, venovanú osobnosti Martina Luthera s akcentom na Kristovo posolstvo ľudstvu. Prvé predstavenia sa konali v artikulárnom kostole v Kežmarku 7. 7. o 17. h, v Prešove 9. 7. o 14. h v rámci 20. Dištriktuálneho dňa Východného dištriktu ECAV na Slovensku.
Konať sa budú v Mestskej športovej hale, ďalej v nemeckom evanjelickom kostole v Modre 25. 7. a v evanjelickom kostole v Necpaloch 10. 9. V hlavných úlohách sa predstavia: Marianna Gelenekyová, Andrea Hulecová, Roman Krško a Peter Šubert. Spoluúčinkujú Dievčenský spevácky zbor Rozhlasu a televízie Slovenska, miešaný spevácky zbor ANIMA CANTANDA pod vedením Viery Jägerovej, Spevokol cirkevného zboru ECAV Kežmarok, Gregor Regeš, violončelo, Denisa Stašková, klavír. Hudobného naštudovania opery sa ujal dirigent Adrián Kokoš. Na príprave opery sa podieľa aj evanjelický farár Roman Porubän, ktorý vedie Spevokol cirkevného zboru ECAV Kežmarok.
Slávnostná premiéra opery Hrad prepevný sa bude konať v historickej budove Slovenského národného divadla v Bratislave v deň výročia reformácie 31. októbra 2017 v sprievode Symfonického orchestra RTVS pod taktovkou dirigenta Adriána Kokoša.
Nová opera zameraná na osobnosť reformátora vzniká po viac ako desatich rokoch od uvedenia známej duchovnej opery od Víťazoslava Kubičku s názvom Martin Luther. Pripomeňme, že pôvodná slovenská opera Martin Luther mala premiéru 22. mája 2005 vo Veľkom evanjelickom kostole v Bratislave a počas 19 predstavení ju videlo asi 14 000 divákov, a to na Slovensku, ako aj v Českej republike.
Na všetky predstavenia novej duchovnej opery Hrad prepevný srdečne pozývame a ďakujeme vopred za modlitby za zdar tohto diela, za interpretov, sólistov, spevácke zbory, dirigenta a hudobného skladateľa. Nech je toto dielo oslavou Božieho mena!
Bližšie informácie: Víťazoslav Kubička, 0907 287 603

Eva Bachletová

Na Velehradě byly oceněny osobnosti veřejného života

Součástí hlavní poutní velehradské mše je již tradičně i předání ocenění ČBK lidem, kteří různými formami svědčí ve společnosti o své víře. Nejinak tomu bylo i ve středu 5. července 2017. Představujeme sedmičku oceněných.
Řádem sv. Cyrila a Metoděje pro rok 2017 byl oceněn sochař, malíř a grafik Jan Koblasa. Ze zdravotních důvodů ale na Velehradě nemohl být přítomen, ocenění převezme při jiné vhodné příležitosti.
Děkovné uznání České biskupské konference obdrželi:
Jan Bernátek - hudební skladatel, autor mnoha skladeb s duchovní náplní, spoluzakladatel Společnosti pro duchovní hudbu a autor vítězné skladby soutěže o vokální dílo k sv. Vojtěchovi v době svatovojtěšského milénia.
Folková skupina Ztracená kapela - za dlouholetou tvorbu a interpretaci křesťanských písní pro děti i rodiče.
Pamětní medaili ČBK pro rok 2017 obdrželi:
Marek Navrátil (mnoholetý národní koordinátor Tříkrálové sbírky)
Manželé Michaela a David Prentisovi (původně metodisti), kteří se dlouhodobě věnují přednáškové činnosti v oblasti přirozeného plánování rodiny na základě učení Římskokatolické církve. Jsou zakladateli Ligy pár páru ČR, což je pobočka stejnojmenné mezinárodní křesťanské neziskové organizace CCLI věnující se šíření povědomí o symptotermální metodě (STM). V roce 1995 přestoupili s celou rodinou do Římskokatolické církve.
Jiřina Prekopová, která je propagátorkou metody pevného objetí původně vypracované jako metoda terapie autistických dětí. Jiřina Prekopová však metodu zdokonalila a upravila ji pro rodinnou terapii jako metodu rozdávání, sdílení a upevnění lásky v rodině.
Jakub S. Trojan, člen Českobratrské církve evangelické, kterého jistě nemusíme v našem časopise představovat.

www.cirkev.cz

K 500. výročí evropské reformace

Českobratrská církev evangelická oslaví 500. výročí evropské reformace na celocírkevní slavnosti 10. září v Ratiboři. Výročí reformace se rozhodla připomenout tam, kde má luterství v Česku zakořeněnou tradici, proto zamíří na východ republiky.
Program zahájí slavnostní bohoslužby s kázáním synodního seniora Daniela Ženatého, liturgii povede farářka Jarmila Wiera Jelinek a o hudební doprovod se postará Evangelický chór Zlín pod vedením celocírkevního kantora Ladislava Moravetze. Bohoslužby bude přenášet Český rozhlas. Odpoledním programem se pak prolne koncert, přednáška, divadelní představení nebo komentovaná prohlídka. Chybět nebude program pro děti, stánky s knihami nebo občerstvení.

podle www.e-cirkev.cz

Židovství a křesťanství v teologickém zápase

Dokončení ze str. 1

ale v téže opozici je i Ježíš se svým kázáním na hoře“. Apoštol Pavel tedy nemá nic společného s vírou starozákonní ani s vírou Ježíšovou. Tento nesmysl není zcela nový. Tak zvaná liberální teologie 19. století také viděla ve víře Ježíšově a v učení apoštola Pavla (třeba výrazně v Listu Římanům) naprostý protiklad, dva světy, zcela odlišné. Buber je ovšem v jistém souladu s novozákoníkem Rudolfem Bultmannem, který přiřazuje Ježíšovo učení v evangeliích ke Starému zákonu, a o Pavlovi a Janovi vykládá: nejprve mají filosofii gnose (poznání) a na ni naroubovali křesťanskou víru.
A píše dál: ve Starém zákoně je víra důvěrou a poslušností, v gnostickém křesťanství (tedy u Pavla) víra je vírou v teologii, která vykládá, jak Ježíš věřil. Křesťanská víra je tedy víra v gnostické učení. Místo víry, která je důvěra a poslušnost, nastupuje přesvědčení, že Ježíš je zplnomocněn Bohem, že přišel, aby lidem odpustil všechny hříchy a zbavil je strachu z bytí. Bultmannovci tvrdí, že u Pavla jsou jisté gnostické doktríny k nalezení. Proti tomuto útoku, vedenému novozákonními vědci, založenému na nápadu, že křesťanská víra prvních svědků, která žila v době, kdy gnose, filosofie té současnosti, ovlivňovala všechen kulturní život, musela té době a filosofii podlehnout, argumentují naši novozákoníci zněním Nového zákona, v němž, v evangeliích není po filosofii ani stopa. Tam se lidé rozhodují k víře, Ježíš je povolává k následování a oni v něm rozpoznávají Božího Syna, zplnomocněného Otcem a oni mu důvěřují, i když někteří se na něm pohoršují (Mt 11,6).
Když se rybář Petr odhodlá oslovit Ježíše jako Krista, nebyl pod vlivem žádné filosofie. Před jeho vyznáním není v Novém zákoně žádný výklad o Ježíši jako Kristu. Buber se pohoršuje nad tím, že Ježíš je v Novém zákoně nazýván Kristem. Tím větším pohoršením bude pro něj vztah křesťana k události kříže. My, věřící křesťané, vyznáváme, že Bůh se v Kristu, v jeho kříži setkává s člověkem a přijímá ho takového, jaký je. I tady Buber bude protestovat. Nenazve člověka hříšníkem, vidí v tom předsudek. Podle něho člověk není nutně hříšník, nepotřebuje vždycky odpuštění, je spíše odpovědný a svobodný. Křesťan naproti tomu vyznává, že je hříšník nejen pro své jednotlivé pády, ale pro celkový propad, pro odvrácení od Boha, pro opuštění Otcova domu a jeho společenství. Svobody nabude až v Kristu, ve víře, v důvěře a poslušnosti, i když i tak zůstává hříšníkem. Plné odpovědnosti a svobody okusí až v Božím království.
Ještě řekněme, že Buber byl k nepochopení, jako by křesťanská víra nevěřila přímo v Ježíše, nýbrž v určitý předobraz vytvořený v Německu filosofií Bultmanna a Heideggera, sveden samými křesťany, kteří nerozlišují víru od učení, jemuž se musí věřit. Dnes je proto nutno, aby teologové zřetelně rozlišovali, co je evangelium a co je doktrína. Ale to je úkol pro každého uvědomělého křesťana, aby toto rozlišení znal a více hledal a slyšel evangelium, než křesťanské učení. Spaseni jsme vírou v Ježíše Krista. Osobní vztah je víc, než teologické vědění, které se vždy tváří jako nejdůležitější.
Ranní nedělní shromáždění s kázáním je pro evangelíkovu víru důležitější než jakákoli přednáška, nebo koncert duchovní hudby, i když to obé lze potom doporučit. Předně však jde o to, abychom byli v pravdě apoštolskou církví, která v biblickém svědectví Pavlových a Janových Listů nalézá zjevení Boží pravdy.

Josef Veselý

Všeho zkuste, dobrého se přidržte

Alena vstoupila do Evangelické církve na jaře roku 1989. Byla to veliká sláva. Spolu s ní byly totiž do sboru přijaty ještě dvě její kamarádky. Většina lidí, kteří tehdy tvořili živé jádro sboru, se totiž netajila názorem, že až odejde jejich generace sedmdesátníků, sbor zanikne. Nutno přiznat, že tento výhled byl velice realistický. Sedmdesátníci ve sboru skutečně zastupovali nejmladší generaci. Příchod oněch tří žen je proto zcela vyvedl z míry. Sloupové sboru si náhle uvědomili, že Pán Bůh není odkázán pouze na ně a na jejich indiferentní děti, ale má skutečně moc učinit si svůj lid z kamení. Nevím, do jaké míry je to potěšilo a do jaké zneklidnilo.
Zpočátku byla Alena s poklidným životem sboru spokojená. V zápalu horlivosti se po celý rok účastnila i biblických hodin pro děti. Mělo to svůj důvod. Vůbec totiž neznala Bibli a chtěla to dohnat. Při biblických hodinách pro dospělé se projevovala jako vášnivá debatérka, která má na všechno svůj osobitý názor. Jako typicky náboženského člověka ji vzrušovalo všechno tajemné a záhadné. Právě na tomto poli to mezi námi občas zaskřípalo. Střízlivý protestantismus schopný akceptovat jako jediné mystérium mysterium vzkříšení, se střetával s jejími exaltovanými vizemi a fantaziemi, jimiž se pokoušela rozkošatit sféru zjevení.
Když k nám začali po Sametové revoluci přijíždět zázračtí léčitelé, Alena se je hned rozhodla vyzkoušet. Její zdravotní problémy sice nezmizely, tvrdila však, že při uzdravovacích aktech cítí zřetelné pohyby ve svých útrobách. Poté co se jí otevřela noha a cesty na stadiony jí dělaly problémy, přešla na televizního biotronika. Bylo to pohodlnější a šetřilo to čas i peníze. S dojemnou věrností vyčkávala s očima upřenýma k obrazovce na jeho napřažené paže. Posléze se však přece jen odebrala k lékaři. Ten jí předepsal nějaké užívání a od té doby získalo biotronikovo působení výrazně na účinnosti.
Jejím oblíbeným tématem byly mimozemské civilizace. Jeden čas viděla ufony za každým keřem. Stolek v místnosti za jejím krámkem pokrývaly časopisy a knihy s obrázky létajících talířů. Mnohokrát mně z nich předčítala zaručená svědectví těch, kteří je viděli. Po ufonech přišly obrazce v obilí. Nakonec jsem musel na její přání svůj vztah k mimozemským civilizacím jasně definovat. Řekl jsem jí, že jejich existenci nevylučuji, ale budu se o ně zajímat až budou věrohodně prokázány. Pěkně jsem si tím nabělhl, protože právě v tu dobu se do sboru vrátila sestra, která se rozešla s jakousi sektou kvůli jejímu učení o "nebeských bytostech".
Nezapomenutelné jsou i Aleniny kontakty se Svědky Jehovovými. Poprvé u ní zazvonili v rámci svých běžných pochůzek. Alena je ve své vstřícné otevřenosti pozvala dál, vyslechla a pohostila. Sotva odešli už mně telefonovala a sdělovala, že jsou fajn, a že se od nás evangelíků vlastně příliš neliší. Popovídali jsme si o tom, v čem jsou silní, v čem se s rodinou křesťanských církví rozcházejí a v čem jsou vysloveně nebezpeční. Bylo mně však jasné, že rozhodující zkušenost s nimi Alena musí udělat sama. Stalo se tak docela rychle. Po jejich druhé návštěvě už nadšená nebyla, ke třetí přizvala mne a čtvrtá se už neuskutečnila.
Její náboženské ochutnávání se nezastavilo ani před východními náboženstvími a nepohrdla rovněž lidovým katolictvím. Fascinovalo ji zrození dalajlámy, božská aura, zázračné amulety či tajemná moc Turínského plátna. To vše ovšem posléze překrylo zjevení v Medžugorii. Někde sehnala hromádku pohledů krvavě rudého nebe nad městečkem a svým hostům na něm trpělivě pomáhala rozpoznat v temném oblaku draka a v bělostně jasném siluetu ženy. Ty méně zasvěcené poučila, že nejde jen tak o nějakou ženu, ale o Marii. Nutno říci, že ve sboru nenacházela pro toto své náboženské experimentování příliš pochopení.
Jednou přišla na biblickou hodinu žena z místní římskokatolické farnosti. Vyslechla výklad, pochválila, podiskutovala. Po několika dnech navštívila Alenu v jejím krámku. Nejprve něco koupila, pak se stavila na slovíčko a nakonec ji pozvala k sobě domů. Důvod byl nanejvýš vznešený - ekumenická modlitba. Spolu s Alenou pozvala i její přítelkyni Evu. Ta jí pomáhala v krámě a právě v tu dobu začala do našeho sboru objevovat cestu. I ona experimentovala se vším náboženským. Ačkoli evangelickou zbožnost hodnotila jako „suchou“, přesto se stále častěji účastnila bohoslužeb a přicházela i na biblické hodiny.
Nebyl jsem nadšený, když jsem se dozvěděl, co se chystá. Vadilo mně zejména mesiánství, s nímž Alena o připravovaném setkání vykládala. Jako by modlitby ve sboru nic neznamenaly. Jako by teprve "ekumenická modlitba" dokázala uvést svět do spásného pohybu. Ale zatnul jsem zuby a nechal si své výhrady pro sebe. Ono mluvit v církvi kriticky o ekumeně je stejně nebezpečné, jako zpochybňovat ve společnosti lidská práva. S napětím jsem čekal, jak úžasnou zkušenost Alena učiní. V den „D“ však telefon nezazvonil. To bylo neobvyklé. Zásadní věci jsem se od ní totiž dozvídal okamžitě. Ticho dávalo tušit něco nestandardního.

Dokončení na str. 3

Carmen, miluji Tě!

Takhle vykřiknul člověk, který už tři týdny ležel ve vinohradské nemocnici v l. patře pavilonu S, tedy na interně a pokoji 6, pod ochranou a dozorem sympatické doktorky C. a dalšího zdravotního personálu. Dostat se do těchto míst bylo dílem okamžiku, ano, jen několik minut trvala cesta z domova na gastroskopii a několik dalších minut do pokoje s velkými okny, jednou židlí a miniostolečkem.

13. října jsem se ocitnul ve zvláštním vězení s nepatrnou nadějí na brzký návrat. Byla to nečekaná a více než překvapující změna v dosavadním životě staršího důchodce, který od samého rána četl a s nevšední chutí poslouchal nebeskou hudbu starých mistrů a ještě v pyžamu „dirigoval" zamilovanou Devátou. S vynaložením všech sil zpíval text Schillerovy básně a protože je čtvrtá věta této symfonie hrána v tempu PRESTO/půlová nota = 96!/ je nad lidské síly obracet listy kapesní partitury, číst německý text Ódy na radost a s písní na rtech *Freude, Freude, Schöner Götterfunken…/ Ty jiskro Boží, dcero, již nám ráj dal sám!* – překlad Pavel Eisner/ dospět společně s kontrabasy v děsivém tempu k cíli. Ovšem geniální Beethoven není žádný troškař a tak ještě jednou provede změnu tempa a 21 taktů před koncem předepíše PRESTISSIMO a ten, kdo uteče, vyhraje! Všechny orchestry, dirigenti a zpěváci by měli dostat medaile, které si Zátopek vydobyl v Norsku na olympiádě.

Zahrát za jeden večer 940 taktů je také olympijský výkon a i když nevím za jaký čas náš vytrvalec uběhl těch 42 km a nějaký kousek navíc, v Birminghamu uběhli chlapci symfonii za 66,1 a s dirigentskou hůlkou je kupředu hnal Walter Wel-ler a filharmonie Slovanica, řízená vytrvalcem Eugenem Divierem zvládla trasu za 63,1. To jsou přece slušné časy.

A protože je den dlouhý a Devátá má také konec (tympány mají přece právo na odpočinek), musel jsem osvěžit domácí program a tak večer přijímám vzácné hosty, které jsem miloval a těšil se z jejich díla. Sedí kolem mě, u stolu tvoří „svatou trojici" a i když jsou dávno mrtví, rozhovor s nimi je nejen napínavý, ale i radostný a potěšující. Velký Kája a jeden svazek z jeho slavné Církevní dogmatiky (Karel Barth 3/4 - Učení o stvoření) znovu připomíná bývalému studentovi stále aktuální problémy a otázky mezilidských vztahů, dětí a rodičů, vztahů mezi blízkými a vzdálenými a mezi mužem a ženou, vztah opravdu existenciální, můj a náš. Číst texty tohoto muže není lehká záležitost, ale trpělivá a pokorná práce je víc než poučná.

Druhý ze svaté trojice, Dietrich Bonhoeffer je laskavý a mírný společník, který měl za sebou zkušenosti bezbranného a pronásledovaného psance a jeho kniha, nádherné Následování, oslovila a potěšila tisíce čtenářů a připomněla, že svědčit v tomto světě o Ježíši Kristu může někdy mít tragické následky, ano, může být korunováno martyriem.

Třetí host, odvážný badatel a autor mimořádně zajímavé Teologie NZ, odkryl nejenom mé chabé znalosti novozákonní řečtiny, ale ukázal budoucím vykladačům schůdnou cestu při exegezi obtížných textů Starého a Nového zákona. Kazatel, učitel a pastýř může pracovat při svém zápase o pochopení biblické zvěsti zcela svobodně a beze strachu a může tak objevit tajemství biblického poselství a odstranit nános balastu, mýtu a pověr. Rudolf Bultmann byl nový Edison; přinesl paprsek světla, který byl tak potřebný při pečlivém studiu Písma. Vřelé díky, Světlonoši. Jeho kniha je opravdu stará, ano, zastaralá. Vyšla v nakladatelství J. C. B. MOHR už v roce 1954! Mohlo by se tedy říci stařešina, ale...! Stále vycházejí nové studie a učebnice o teologii NZ, ale Bultmann je Bultmann a jsem přesvědčen, že ve své badatelské práci při zkoumání pravdivosti novozákonní zvěsti vykročil správným směrem.

Škoda, že jsem nemohl tuto svatou trojici přenést do mého pokoje v nemocnici. Byla by to příjemná změna a tak jsem s radostí a výkřikem přivítal nečekanou zprávu mé manželky, že máme předplatné na operu CARMEN, totiž na přímý přenos tohoto Bizetova skvostu z New Yorku a že toto výsostné dílo můžeme vidět na Žižkově v kině AERO, ve vynikajícím provedení MET OPERY. To by byla bomba!!! Moje maličkost nebojovala v aréně s býkem jako hrdina Escamillo, ale s tetou rakovinou, jejíž návštěvu jsem tušil, ale nevěděl, jak bude bojovat, co má připraveno a co nakonec předvede. Tak co teď, a jak se říká, babo raď! Tajemná cikánka mě možná přivede na jiné myšlenky a to bude důležité, protože karcinom útočí zákeřně a ke svému zločinu nepotřebuje potlesk a řev arény. Jeho taktika se podobá vojenskému výcviku – plížením vpřed. Přichází tiše, skoro nenápadně, nikým nezvána, ale najednou tu je, PIANISSIMO a LENTO. Trochu jiná Devátá!

Problém s převozem pacienta byl vyřešen rychle. Bez těžkostí jsem vyprosil na paní doktorce propustku, doprovodný zikmundovský glejt a můj zeť mě dopravil k milované Carmen včas a v pořádku. A pak v přítmí velkého sálu, nabitého do posledního místečka zvědavými diváky začalo drama tovární dělnice, znovu, nevím už po kolikáté, jsem si připomněl nádvoří továrny, krčmu, horské pašerácké doupě, osud vojenského zběha a to všecko spělo k tragickému konci a vraždě osudové ženy, femme fatale, Carmen dozpívala. Její Habanera je skvostná píseň se známým textem:

Láska přelétavé je ptáče
kdo jeho kouzlu odolá?
Člověk nadarmo pro ni pláče
a myslí, že ji přivolá.

A závěrečné takty posledního dějství? Bizetova opera neměla u pařížského obecenstva úspěch a Carmen propadla. Tragický trojúhelník – umělecký neúspěch, manželský rozvrat a srdeční záchvat – vedl k předčasnému skladatelovu skonu. Zemřel přesně tři měsíce po premiéře, dne 3. června 1875.

Několik hodin po třiadvacátém provedení svého díla, o němž jeden mladý cizinec, který Carmen slyšel v Paříži v prosinci téhož roku, jasnozřivě napsal: *To je v nejpravdivějším slova smyslu mistrovské dílo, to znamená jedno z těch řídkých skladeb, které v nejvyšší míře zrcadlí hudební snažení celého století. Jsem přesvědčen, že Carmen bude za deset let nejpopulárnější operou na celém světě.* Čas dal pisateli za pravdu – byl jím Petr Iljič Čajkovskij.

Znovuuvedení Carmen v Paříži přineslo triumfální rehabilitaci opery G. Bizeta. Vítězné tažení a ojedinělé postavení této opery ve Francii lze dokumentovat faktem, že jen v samotné Paříži se už za 20 let poté Carmen dočkala tisícího provedení. Byla také prvním zahraničním dílem, které bylo roku 1884 uvedeno na scéně znovuvybudovaného Národního divadla v Praze.

Připomeňme si ještě závěr opery, kdy na hudebním pozadí toreadorského pochodu, zaznívajícího z arény, vrcholí pěvecký dialog Carmen a Dona Josého. Zatímco probíhá toreadorův vítězný zápas s býkem, prožívá Carmen odevzdaně svou koridu a provokuje žárlivostí zaslepeného muže k nepříčetnosti. Carmen, milující i na prahu smrti, zůstává ležet před branami arény. Nepochopila, že toreador, idol španělského publika, nemůže milovat nikoho jiného kromě sebe. To je hudba nezapomenutelné krásy, drásavá a zneklidňující až do morku kostí!

Don José:

Vous pouvez m´arreter …
c´est moi, qui l´ai tuée
Ó Carmen! ma Carmen adorée!
Ano, zatkněte mne!
To já ji zabil, já.
Ach Carmen, má Carmen, lásko má!

Mým čtvrtým večerním hostem byla nahrávka opery firmy Polydor International GmbH s orchestrem Metropolitní opery, který řídil Leonard Bernstein. Nahrávku stereo vyrobil Supraphon. Francouzský komentář k opeře napsal Leo Jehne, text libreta přeložil Rudolf Vonásek.

Rozhodující bitvu v aréně chirurgického sálu vybojoval MUDr. P. L.; doufám, že zvítězil.

Carmen, miluji tě!

Zdeněk Škrabal

Český král a římský císař RUDOLF II.

(18. 7. 1552 Vídeň – 20. 1. 1612 Praha)

Narodil se jako nejstarší syn císaře Maxmiliána Rakouského a Marie Španělské, a na jejich přání získal 1563 -1571 vzdělání a výchovu v Madridu. Po návratu do Vídně se stal králem uherským, 1575 českým a 1576 římským. Na rozdíl od své matky nemínil proti vůli českých stavů příliš podporovat protireformaci. 1580 těžce onemocněl, což mělo psychické následky, zvláště po r. 1598. Od 1583 sídlil i se svým dvorem v Praze, kde se proto soustředila i mezinárodní politika se všemi dobovými problémy. Zde se mohl věnovat svým zálibám, což jeho duševní stav na čas zlepšilo. Objevila se u něho ovšem i pohlavní choroba. Nebyl ženat, ale se svou milenkou Kateřinou Stradovou přivedl na svět několik dětí. 1593 vypukla válka s Turky, což také přibrzdilo rekatolizaci země. V Uhrách došlo navíc k Bočkajovu povstání, jímž bylo Sedmihradsko a část Uher odtržena. Jeho bratr arcivévoda Matyáš od r. 1606 podněcoval uherské i české stavy ke vzpouře a příbuzenstvo stálo na jeho straně. 1609 získal Matyáš uherskou korunu, rakouské državy a Moravu. Čeští protestanti využili Rudolfovy tísně, svolali sněm a vynutili si *Majestát*, tedy náboženskou svobodu na základě *České konfese* z r. 1575 (Jednota bratrská byla poprvé zákonně uznána). 1611 vpadlo do země 10 000 pasovských žoldnéřů jeho bratrance biskupa Leopolda, aby podpořili Rudolfa, v Praze ovšem vyvolali chaos a krveprolití. Rudolf musel stejně abdikovat a uvolnit místo Matyášovi. Jeho pohřeb v pražské katedrále byl neoficiální.

Věnoval se sběratelství, podporoval umělce a vědce, (zvláště alchymisty a astronomy, jako byli Johannes Kepler a Tycho de Brahe). Také česká literatura měla „zlatý věk". Jako císař byl sice podprůměrný, ovšem vzhledem k pozdějšímu období Třicetileté války se vláda tohoto renesančního panovníka může jevit jako idylická. Jeho jméno dal koncem 19. století český zemský sněm umístit na stěnu Národního muzea v Praze.

Bohuslav Vik

Památné Husovy kameny

U příležitosti vzpomínek na mistra Jana Husa je dobré navštívit díla předků. Například v Praze můžeme najít kameny na těchto místech:

Praha 5 – Slivenec
Kámen se nachází od roku 1921 ve středu obce proti kostelu. Jedná se o dílo sochaře Karla Zuklína (1879 – 1931).

Praha 6 – Ruzyň
Kámen je u ruzyňské věznice v ulici Krupská před domem č. 2. Postaven byl místními sokoly kolem roku 1921.

Praha 10 – Slatinský lesík
Kámen stojí na vrcholu kopce nad Slatinami. Vztyčen byl roku 1915 Obcemi baráčníků Slatin a Záběhlic.

Jan Vlasák

Všeho zkuste, dobrého se přidržte

Dokončení ze str. 3

Nazítří se objevily Alena s Evou na biblické hodině. Tvářily se jakoby nic. Sotva skončil výklad, tak však Alena významně pronesla: „Včera jsme byly na té ekumenické modlitbě."„Já vím," dal jsem najevo, že jsem nezapomněl, „a jak to probíhalo." Ženy na sebe tázavě pohlédly. „Tak to řekni ty, ty to povíš lepší," špitla rozpačitě Eva. Alena, zjevně polichocena uznáním své kamarádky, se zhluboka nadechla a všem nám bylo jasné, že uslyšíme něco důležitého. „Tak takhle jsem si to teda nepředstavovala," spustila Alena. „Snad hodinu jsme se tam modlili růženec. Pořád dokola. Šly na mě úplně mdloby. A ty mariánský modlitby! Vy víte, že mám pro Marii slabost, ale tohle bylo moc. Cítila jsem, že to tam na mě vysloveně negativně působí. Já byla tak ráda, když jsme odtamtud vypadly ven." Eva k Alenině proslovu decentně přikyvovala. Když domluvila, potvrdila hodnocení své kamarádky slovy: „Já jsem to cítila úplně stejně jako Alenka. Jako by tam se mnou někdo manipuloval. Tady je to takové svobodnější."

Mezi přítomnými se rozhostilo ticho. Tak přece jen došlo na zásadní sdělení. My evangelíci většinou pokládáme svobodu a spontánnost projevu za něco samozřejmého. Ale ono to vůbec samozřejmé není. Měli bychom si proto tyto projevy hýčkat a chránit jako oko v hlavě. Mlčení po chvíli prolomila až Alena. Z úst jí přitom vyšla ta nejkouzelnější identifikace s evangelickou střízlivostí, jakou jsem kdy slyšel: „Po tom, co jsme s Evičkou včera prožily, jsem si uvědomila, že u těch evangelíků je to stejně nejlepší. Ti všechno zpochybňují a problematizují a tak je jen tak někdo nezblbne."

V duchu jsem se musel smát: Sotva se hledačky „náboženství těžkého kalibru" setkají s něčím, co se je pokouší postavit do pozoru a předepsat, jak svou víru budou projevovat, už troubí k ústupu a opěvují střízlivost a svobodu. To je povzbuzující. A samozřejmě rovněž zavazující, protože střízlivost a svoboda se dá i v Evangelické církvi snadno prošustrovat. Pro Alenu byl tento experiment její poslední náboženskou ochutnávkou. Zřejmě nabyla dojmu, že už všechno zkusila a nyní je na čase přidržet se toho, co vyhodnotila jako pro život nejnosnější. Drží se toho už bezmála třicet let a sdílí svou víru i se svým manželem, dětmi a vnoučaty.

Emanuel Vejnar

Kdo chvíli stál …

(K Lutherově lipské disputaci)

„Luther usiloval o katolickou církev reformovanou podle evangelia a pravděpodobně ještě kolem roku 1525 byl přesvědčen, že k ní dospěje," tvrdí Jean-Louis Schlegel.

Ve dvojčísle francouzského časopisu Esprit z března a dubna 2017 shrnuje Schlegel na základě děl Thomase Kaufmanna, Heinze Schillinga a Marca Lienharda (z let 2014 až 2016) průběh a výsledky Lutherova reformačního vystoupení. Všímá si, že od roku 2017 se již teolog nepodepisuje „Luder", nýbrž „Luther", což prý představuje německou mutaci řeckého výrazu „ELEUTHERIOS" (tj. „SVOBODNÝ"). Teze k odpustkům vydané porůznu ve formě traktátů označuje Schlegel za „jeden z prvních bestsellerů (a možná vůbec první) v dějinách knihtisku", který nakladatelství dodal výrazný impuls k dalšímu rozvoji. Upozorňuje, že augustiniánský řád na jaře 1519 ve věci protiodpustkových tezí Luthera proti dominikánům podržel. Výstižně popisuje výbušnou dobovou atmosféru, kdy papežství bylo krajně nepopulární a reforma visela latentně ve vzduchu …

Schlegelova celkově přínosná studie obsahuje několik nepřesností. Největší spočívá v nedocenění významu lipské disputace Luthera s Janem Eckem z července 1519. Tu nově vyzdvihla Lyndal Roperová v lutherovské anglické monografii z roku 2016, od jara 2017 stále více diskutované. Po lipské disputaci pro Luthera, vyjádřeno s Roperovou, „nebylo cesty zpět" (prof. Molnár hovořil o „spálení mostů"). Podle Schlegela byla lipská disputace založena prostě na nedorozumění – Luther vycházel z pouhého Písma, Eck z papežského primátu. Roperová (jako kdysi prof. Molnár) dovozuje, že z Eckovy strany běželo daleko spíše o promyšlenou (a „úspěšnou") taktiku: vmanévrovat protivníka na ožehavou půdu. Intelektuál se, jak ironicky konstatoval prof. Molnár, „vyznačuje mimo jiné tím, že se bojí o svůj kejhák". (V tomto smyslu Luther typickým intelektuálem nebyl.) Prof. Molnár podtrhoval zejména, že při lipské konzultaci se Luther poprvé veřejně přihlásil k Janu Husovi …

Kdo chvíli stál, už stojí opodál … To jako by platilo též v lutherovském bádání. Oproti Schlegelovi se autorovi těchto řádků v říjnu 2016 poštěstilo strávit pár nerušených hodin ve dvou nezávislých londýnských knihkupectvích. Především se mu ale v mládí dostalo životní výsady ve formě účasti na přednáškách, v nichž prof. Molnár rozebíral (a s nemalým hereckým talentem přehrával) klíčové momenty z Lutherových zápasů. Kdo dostatečnou dobu (a „s deštníkem nerozevřeným") prodléval na přednáškách prof. Amedea Molnára, může se ještě po desetiletích (byť třebas mezitím jistou dobu „stál opodál") orientovat v odborných debatách k vybraným historickým tématům …

František Schilla

Odkaz:

Schlegel, Jean-Louis: La Réforme de Luther. Origines et sens d´un héritage. Esprit mars/avril 2017, s. 2009-221

(http://www.esprit.presse.fr/article/schlegel-jean-louis/la-reforme-de-luther-origines-et-sens-d-un-heritage-39271?folder=3)

Jaká byla Lutherova manželka?

Ještě za války vydal "Kalich" zdařilou knížečku Jana Niebauera "Paní Jitřenka". Jitřenka byla jedna z přezdívek Lutherovy ženy Kateřiny z Bory a budí v nás asi představu, že šlo o jemnou bytost, prozařující nelehký život reformátorův.

- K 500. výročí světové reformace (30. 10. 2017) přeložil bratr Marek Světlík, překladatel z finštiny a němčiny, jiné životopisné dílo o paní Käthe, a to od německé autorky Ursuly Kochové (1944). Jde o knihu, která vychází z dobré znalosti historických podkladů a vykresluje nám živě hlavní postavu se zemitějšími detaily její životní pouti. Lutherova manželka tu vystupuje jako rozhodná žena, bez jejíž všestranné pomoci by "otec světové reformace" jen obtížně zvládal těžké boje, jež mu bylo uloženo podstoupit. Však také Luther dával náležitě najevo, jak si Kateřiny cení.

Kniha má 175 stran, graficky ji upravila M. Študentová a postavu paní Käthe na obálce vytvořila M. Prachenská. K vyprávění je připojen stále se rozrůstající seznam děl, která vydalo Světlíkovo nakladatelství. Knihu si můžete koupit v knihkupectvích, v dejvickém sboru ČCE nebo objednat emailem: m.e.s.s.@centrum.cz

(D. H.)

Píseň písní 8: Střízlivost víry

Uprostřed zápasů víry hrozí také určité nebezpečí. Jsou tu ti, kteří „škodu dělají na vinici". (2,15) Kraličtí ve svém překladu hovoří o lištičkách, za kterými církev všech dob viděla mnohá sektářství, falešná učení i povrchní přístup k Božímu slovu, k Božím věcem, svádění od opravdovosti a věrnosti Bohu, odvádění k jiným líbivým jistotám, než přidržení se podstaty a pravosti víry. I dnes mnozí radí jít cestou přes ztrouchnivělý most nebo přes krásně vypadající mokřiny poseté mechem, kde se v důsledku povrchnosti nebo naopak fanatismu nakonec člověk může utopit. Jen hluboká, opravdová, v pokoře a v pokání volající, upřímná a zároveň střízlivá víra vytváří pevnou půdu pod nohama! Povrchnost přístupu k Bohu nebo sektářství přecházející k fanatismu jsou nebezpečnými hranami, které narušují základy církve. „Zlapejte tyto lištičky" (2,15), radí Písmo, protože u věrných Božích způsobují úzkost a strach z toho, aby se právě takoví nestali zkázou církve a podloudně se z jednoho či z druhého tábora nepropašovali až k pilířům církve a nezničili je. Nepřeslechněme tuto úzkost Písně písní právě v dnešní době v jistotě toho, že Bůh vždycky chránil a bude chránit svoji církev. Ovšem je i na nás, abychom střežili Boží zákon, evangelium i dobré vyznání našich otců ve vší čistotě, střízlivosti a v pravdě!

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Životní jubileum Zdeňka Svobody

Pán Bůh žádného člověka nestvořil k tomu, aby byl netečným divákem života. Pán Bůh sám také není takovým divákem, který by pozoroval lidské hemžení. Právě proto, že nás má rád, dal nám Ježíše Krista, aby šel s námi až do nejhlubší bídy a obětoval se za nás. Každý křesťan jej má následovat. Církev není společenství diváků, ale těch, kteří chtějí ve jménu Ježíše Krista něco dobrého udělat, kteří třeba i riskují, kteří se nebojí zastat se člověka, kterému jde o pomoc bližnímu, kteří snesou i nějakou tu ránu, protože vědí, že jdou ve šlépějích Ježíšových.

To nejhorší, co může člověk udělat, je - nedělat nic.

Tato slova napsal literát, básník, textař, překladatel a duchovní Církve československé husitské Mgr. Zdeněk Svoboda v roce 1966 do Českého zápasu. A nejen napsal, také se těmito slovy vždy a za všech okolností řídil.

Narodil se 5. července 1927 ve Slavkově, později se s rodiči odstěhoval do Brna, kde se nejprve přihlásil na filosofickou fakultu. V Brně se však také setkal s vysokoškolskou mládeží Československé církve sdružené v Akademickém klubu Tábor. Snad pod jejím vlivem našel jiný rozměr života a v roce 1949 se přihlásil ke studiu teologie - tehdy ještě na společné Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké. Už při studiu i po jeho ukončení působil jako duchovní v různých náboženských obcích Církve československé (husitské).

Přitom společně někdy i s manželkou Jarmilou pro nás překládali Kurta Martího, Joachima Dachsela, písně z různých cizích zpěvníků, ale také básně u nás téměř neznámých maďarských básníků, na které ho upozornil farář Reformované církve Daniel Kostsánszký. Překlad vyšel pod názvem „Na voze Eliášově" v roce 2005. Také napsal řadu textů k písním především pro Laďku Kozderkovou.

Většina protestantských církví má asi ve zpěvnících písně, třeba "Dej nám moudrost, odvahu", "Tobě, Pane, patří dík" a další, o nichž možná ani nevědí, že nám je svými překlady zprostředkoval právě Zdeněk Svoboda.

Ve zlínské náboženské obci, pro něj zorganizovali oslavu k 90. narozeninám a pomohli zajistit vydání jeho zatím poslední knížky se zajímavým názvem "Všelicos". Jde o útržky vzpomínek, novinových článků, her pro děti, vlastních i přeložených básní, písňových textů...

Ve Zlíně vzpomínají i na ekumenickou spolupráci v křesťanské mateřské škole, kde Zdeněk Svoboda vedl duchovní péči.

Prostě nikdy se nesmířil s tím, že by křesťan měl být jen čekatelem na přesun do Božího království, ale pomohl mnohým, aby tam našli cestu už tady a teď. Kéž se mu to ještě mnoho let daří.

Helena Bastlová

Sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15
hledá:

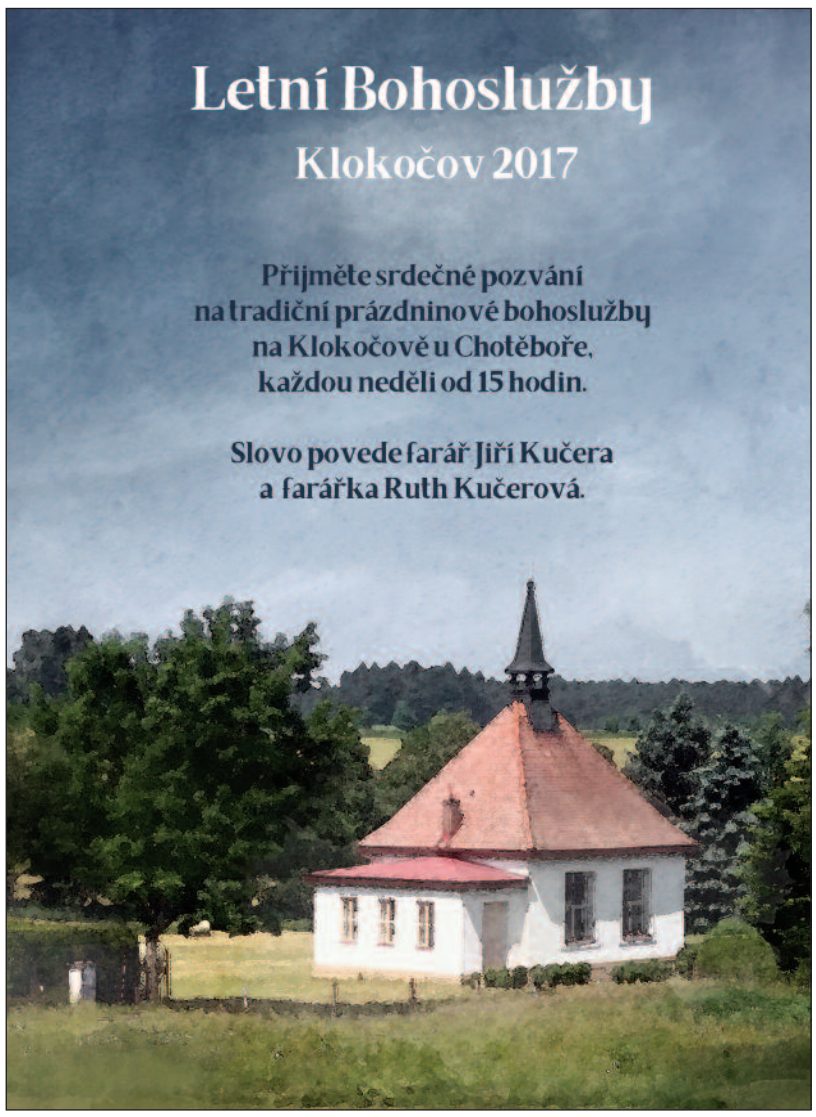
Správce modlitebny

Nabízíme:
- Odpovídající plat
- Stravenky
- Možnost služebního bytu 2,5+1

Požadujeme:
- manuální dovednost
- samostatnost
- organizační schopnosti
- časovou pružnost

Nástup možný od 1. 9. 2017

Kontakt:
Bronislav Matulík, kazatel sboru
Jan Němeček, hospodář sboru
e-mail: soukenicka@cb.cz

Oznámení

V sobotu 2. července jsme se v Brně – Blahoslavově sboru rozloučili se zemřelou sestrou

Jiřinou Michalovou
rozenou Vikovou,
pracovnicí Armády spásy v Praze.

Byla odvolána 26. června po těžké nemoci ve věku necelých 79 let. Pohřební shromáždění vedl bratr Josef Knoflíček.

Zarmoucená rodina a přátelé.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

Příloha 2

21 – 22/2017

VYCHÁZÍ: 19. ČERVENCE 2017

500 LET REFORMACE: 1. ČÁST: REFORMÁTOŘI

K 500. výročí reformace jsme připravili dvě přílohy. Tato první je věnována reformátorům, které jsme pro vás zobrazili hned v úvodu. Martina Luthera jistě poznáme snadno, možná i další, takže hned na úvod malý test. Poznáte je všechny? Odpověď najdete na konci přílohy a možná se dozvíte i něco, o čem jste dosud neslyšeli.

"Původce" světové reformace

Dr. Martin Luther se narodil 10. listopadu 1483 v městečku Eisleben. Vyrůstal v Mansfeldu. V 15 letech odešel do latinské školy v Eisenachu. V 18 letech – tedy v roce 1501 odešel do Erfurtu, kde studoval právo podle přání svého otce. V univerzitní knihovně se poprvé setkal s Biblí. V roce 1505 obdržel titul magistra a byl jmenován učitelem filosofie. Dne 2. července 1505 prožil zásadní proměnu svého životního zaměření. Na cestě z Mansfeldu do školy prožil u vesničky Stotternheim – 8 km před Erfurtem – děsivou bouři. Blesk ho srazil k zemi. Martin ve smrtelné hrůze zavolal: „Svatá Anno, pomoz, stanu se mnichem." Dne 17. července splnil svůj slib a vstoupil do augustiniánského kláštera v Erfurtu. V letech 1510 – 1511 vykonal cestu do Říma v záležitostech augustiniánského mnišského řádu. Mravní a duchovní úpadek papežského dvora otřásl Lutherovou vírou ve „svaté" město. Po návratu byl přeložen na univerzitu ve Wittenbergu. V roce 1512 se stal doktorem teologie. Na prodávání odpustků, které papež nařídil v církvi, reagoval napsáním 95 tezí, které přibil 31. října 1517 na dveře zámeckého kostela ve Wittenbergu a tak vyzval akademickou obec k učené rozpravě. Teze se setkaly s mimořádným zájmem a ohlasem u veřejnosti a v krátkém čase se rozšířily po celém Německu. Tento čin se stal počátkem světové reformace křesťanské církve.

Jeho teze zní:

Protože náš Pán a Mistr Ježíš Kristus řekl „Čiňte pokání", chtěl, aby celý život věrných zde na zemi byl ustavičným a nepřerušeným pokáním.

Lidské výmysly vypravují ti, kteří hlásají, že když peníz zazní ve skříni, duše odlétá z očistce.

Opravdovým pokladem církve je svaté evangelium slávy a milosti Boží.

V roce 1518 se uskutečnilo setkání Luthera s papežským legátem Kajetanem, který nutil reformátora k odvolání tezí. V roce 1519 se Luther setkal s papežským zplnomocněncem Miltitzem, který Luthera naklonil tomu, aby napsal papeži dopis, ve kterém pokorně sděluje, že teze odvolat nemůže. Proti odpustkům přestane útočit, jestli jeho protivníci budou mlčet. Protivníci však nemlčeli. V tomtéž roce se konala v Lipsku veřejná disputace s Dr. Eckem, který obvinil Luthera, že je Husovým stoupencem. Pak napsal Luther tři důležité spisy: *„O babylonském zajetí církve"*, *„O svobodě křesťana"* a *„Dopis křesťanské šlechtě německého národa."* Dne 10. října 1520 obdržel Luther papežskou bulu, kterou ho papež dal klatby. Všechny Lutherovy spisy měly být spáleny a Luther dán do vazby a odveden do Říma. Luther se rozhodl, že papežství definitivně odmítá jako neslučitelné s biblickým učením. Dne 10. prosince 1520 spálil veřejně u Wittenberské brány papežskou bulu i všechna papežská nařízení. Tímto činem se definitivně rozešel s Římem. V příštím roce 16. dubna 1521 byl Luther předvolán na říšský sněm ve Wormsu, kde spolu s císařem a knížaty bylo asi 5 tisíc lidí. Při druhém slyšení 18. dubna Luther prohlásil: ***Jestli nebudu přesvědčen argumenty Písma svatého a zdravého rozumu - nepřijímám autoritu papežů a koncilů, protože si vzájemně odporují. Mé svědomí je podřízeno Božímu slovu – nemohu nic odvolat a také nic neodvolávám, protože jednat proti svědomí je nesprávné a nebezpečné. Zde stojím, jinak nemohu, Bůh mi pomáhej. Amen.***

Sněm pak vydal Wormský edikt, kterým byla na Luthera uvalena říšská klatba a přikázáno spálení jeho spisů. Přátelé připravili pro Luthera úkryt na hradě Wartburg, kde pak přebýval 10 měsíců a přeložil Nový zákon do němčiny. Po návratu do Wittenbergu usměrňoval další průběh reformace. Spolu s ostatními profesory přeložil do němčiny i Starý zákon. Celá Bible se tak dostala do rukou národa v jeho rodné řeči.

Podle evangelia Kristova se pak stoupenci reformace nazývali evangelíky. V roce 1530 se konal říšský sněm v Ausgburgu, kde evangelíci předložili císaři své vyznání, které připravil Filip Melanchton. Jelikož katolíci zaútočili na toto vyznání spisem Konfutace, připravil Filip Melanchton Obranu augsburského vyznání (Apologii).

V roce 1531 ve Schmalkalden uzavřela protestantská knížata obrannou dohodu a pověřila Martina Luthera napsáním článků, které by ještě jednou jasně potvrdily, že evangelíci odmítají papežskou vládu jako odporující Písmu svatému a žádají plnou nezávislost na římské církvi. Tyto Šmalkaldské články měly pak pro další cestu evangelické církve velký význam.

Martin Luther spolu s ostatními reformátory zdůraznil čtyři základní principy, které platí stále pro Kristovu církev: ***Sola Scriptura, solus Christus, sola gratia, sola fide.*** Sola Scriptura – jedině Písmo svaté je zdrojem učení i života církve i každého křesťana! (2 Tm 3,16-17) Solus Christus – jedině Kristus je jediným Spasitelem a jediným prostředníkem mezi Bohem a člověkem! (Sk 4,12) Sola gratia – jedině z milosti Boží může být člověk spasen! Nikdo si spasení nemůže zasloužit, spasení připravil Bůh jako dar. (Ef 2,8) Sola fide – jedině vírou může člověk přijmout Spasitele i dar spásy, který Kristus připravil! (Jan 11,25)

Významným dnem v životě Martina Luthera byl také den svatby s Kateřinou r. Bora - 13. červen 1525. Svědky byli Lucas Cranach a jeho manželka. Manželé Lutherovi měli 6 dětí: Jan byl doktorem práv, Alžběta zemřela jako nemluvně, Magdaléna zemřela ve 13 letech, Martin studoval teologii a zemřel před dokončením studia, Pavel byl lékařem - dvorním chirurgem, Markéta se provdala za šlechtice.

Po životě plném duchovních zápasů o církev, která by se řídila jen Božím slovem a věrně následovala svého Mistra – Pána Ježíše Krista, Martin Luther těžce onemocněl a 18. 2. 1546 odešel ke svému Pánu. Stalo se tak v městě Eisleben. Jeho tělo bylo pohřbeno pod kazatelnou v zámeckém kostele ve Wittenbergu.

„Vzpomínejte na vůdce své, kteříž vám mluvili slovo Boží, následujte jejich víry." (Žd 13,7)

Stanislav Kaczmarczyk

Lutherovi současníci, následovníci a "konkurenti"

Martin Luther (1483-1546), bývalý augustiniánský mnich a průkopník myšlenky ospravedlnění před Bohem pouhou vírou (nikoli záslužnými skutky) se soustředil především na individuální prožitek víry. Došel také k přesvědčení, a to v souznění s českými reformátory 15. století, že člověk smí mít nezprostředkovaný přístup k Bohu a že směrodatné nejsou tzv. lidské nálezky, ale Písmo samo. Pokud jde o veřejné záležitosti, viděl odděleně pravomoci dvou říší - duchovní a světské.

Uveďme si v této souvislosti tři konkrétní osobnosti jeho současníků z řad reformace.

1. Filip Melanchthon (1497-1560) byl významný německý humanista a učenec 16. století. Narodil se v Brettenu, ale působil pak od r.1518 zejména ve Wittenbergu. Byl autorem výborné řecké mluvnice. R. 1521 vydal latinské Loci communes, základní osnovu reformačního učení. Pro říšský sněm v Augsburgu předložil r. 1530 luterské vyznání víry, tzv. Augustanu. Byl znalcem klasických jazyků, filosofie, fyziky, historie i teologie. Pro své velké znalosti byl nazýván "učitelem Německa". Po Lutherově smrti se stal terčem útoků tzv. luterské ortodoxie. Uštván jejich nepřátelstvím zemřel ve Wittenbergu.

Melanchthon na rozdíl od Luthera dokázal více "stavět mosty" mezi různými reformačními směry. Ne náhodou byla česká reformace ovlivněna právě zřetelněji Melanchthonem než Lutherem samým.

2. Huldrych (Ulrich) Zwingli (1484-1531) studoval ve Vídni i Basileji, kněžské svěcení získal v Kostnici. Od r. 1502 byl farářem v Gralu, jako polní kaplan doprovázel na cestách žoldnéře. Postupně studoval humanistická díla a seznámil se i s Erasmem Rotterdamským. V r. 1516 odešel do poutního střediska Einsiedelnu. Zde se vnitřně rozešel s papežstvím. Začal pak působit v Curychu, a to jak výkladem Bible, tak i praktickou pomocí (morová nákaza r. 1519). V dohodě s městskou radou zastával nejen úlohu duchovního, ale také organizátora městského obyvatelstva. Jeho rozhovor s Lutherem o večeři Páně a jejím chápání v Marburgu r. 1529 nevedl bohužel k nalezení jednoty v této věci. Pokud jde o vnější události, ne všechny kantony na území dnešního Švýcarska souhlasily s reformací. To vedlo k posílení proticuryšské opozice. Válečný střet u Kapellu znamenal porážku curyšských. Zwingli byl v boji zabit. Jeho nepřátelé pak jeho tělo rozčtvrtili a spálili..

Shoda obou reformátotrů spočívala v odmítání mše, jestliže se chápala jako smírčí oběť, kterou by chtěl člověk na Boha působit. Učení o přepodstatnění měli oba reformátoři za nepřiměřené. Luther pak chápal jako správné vidět skutečnou přítomnost Kristova těla ve svátosti samotné. Zwingli oproti tomu tvrdil, že zmrtvýchvstalý Kristus nemůže být přítomný svým oslaveným tělem v symbolech chleba a vína. Dovozoval z toho, že svátost připomíná neopakovatelnou Kristovu oběť na kříži, je tedy její památkou. Luther v polemice s ním zdůrazňoval reálnou Kristovu přítomnost přímo ve svátostných živlech.
Na rozdíl od Luthera chápal Zwingli víru ve smyslu věrnosti Kristu. Cítil se být ve službách Ježíšových a jako pravý voják chtěl pro něj bojovat i trpět.

3. Jan Kalvín (1509-1564) vyrůstal v Noyonu severně od Paříže. Na přání otce se stal po studiích právníkem. Od katolictví se brzy poté přiklonil k reformaci a byl nucen z Paříže utéci. V Basileji napsal první velké mistrovské dílo - otevřený list francouzskému králi Františku I., ve kterém se mj. zastal i pronásledovaných valdenských. Ucelený souhrn reformačního učení podal ve svém nejznámějším díle Instituce. Reformátor Vilém Farel přesvědčil v r. 1536 Kalvína, aby se ujal práce v Ženevě. Svůj zápas o kázeňské právo nejprve Kalvín s vrchností prohrál a musel odejít do Štrasburku. R. 1541 se vrátil zpět a setrval v Ženevě v reformačních aktivitách až do své smrti.
Na rozdíl od Luthera se Kalvín celý život zajímal o filosofii. Moudrostí od Boha mu bylo křesťanské učení ve významu zvěsti a souhrnu nadčasových pravd. Svátosti (ve shodě s Lutherem) mají dosvědčovat Boží milost a pravdu. Oproti Lutherovi připomíná, že účast na svátostech nezajišťuje spolehlivost spásy. Ta závisí na kázaném evangeliu přijatém vírou.
Na rozdíl od Luthera toužil Kalvín veřejný život organizovat v součinnosti se správním orgánem - městskou radou (uplatňování "církevní kázně"). Do čela správy reformované církve v Ženevě postavil konzistoř o 12 pastorech a 12 starších. Svěřil jí kázeňskou úlohu s právem vylučovacím. Konzistoř a městská rada spolu pak často soutěžily v kontrole nejen veřejného, ale i soukromého života měšťanů.

Petr Melmuk

Na obrázku:
Zeď reformátorů v Ženevě

Lutherova reformace v českých zemích
(ohlasy luterství v Čechách a na Moravě)

V době, kdy začínal reformační zápas Martina Luthera, byla tu už stoletá zkušenost s touto otázkou ve dvou ucelených státních celcích - v Čechách a na Moravě. V evropských zemích působila Lutherova výzva, šířená rychle pomocí nedávno vynalezeného knihtisku, jako zdroj řešení zásadní ideové problematiky; byla něčím v podstatě novým. Dosud většinově katolická (ve smyslu středověku) církev se na mnoha místech urychleně měnila v církev reformační. Obdobně tomu bylo i v německy hovořících územích Čech a Moravy, kde přelom byl zpravidla výrazný. Zcela zřetelně je tato skutečnost vyjádřena např. historickým vývojem královského města Jihlavy, kde zásadní změnu způsobila činnost představitele luterství Pavla Sperata.
Značně odlišná byla situace na územích s jazykově českým obyvatelstvem. Po zkušenostech 15. a počátku 16. století se tu vytvořila svébytná a rozrůzněná struktura.
Česká reformace se vyjadřovala v hrubém dělení dvěma proudy, Jednotou bratrskou a utrakvismem (podobojí bylo chápáno jako pokračování husitství). Aby situace byla ještě složitější, ani utrakvismus nebyl jednotný; v podstatě v něm lze rozeznat tři hlavní proudy: značně umírněný s koncentrací především jen na otázku laického kalicha (pozdější název "staroutrakvisté"), rozhodnější navazující na bohosloveckou orientaci tzv. pražanů (pozdější název "novoutrakvisté") a radikální v pokračování táborské teologie (pozdější název "staří nebo věrní Čechové").
Rozhovor s Martinem Lutherem byl zahájen velmi brzy, už v roce 1519, a to se zástupci zejména Jednoty bratrské a "starých Čechů". Diskuse a vzájemné informace se rozvíjely, do češtiny bylo postupně přeloženo snad nejvíce z prací Martina Luthera.
I když slibné začátky přerušil nečekaný zvrat a prudké reakce konzervativních kruhů, vývoj se už zastavit nedal. Česká reformace ve své většině (kromě "staroutrakvistů") zůstala už v trvalém dialogu s luterstvím, a to jak s Martinem Lutherem, tak i s Filipem Melanchthonem, který byl blízký zejména "starým Čechům". I při stálém rozhovoru s luterstvím česká reformace neztratila svoji identitu.
Jako praktickou ukázku vztahu luterské a české reformace lze uvést např. okamžik životního příběhu dvou reformátorů. Výše zmíněný Pavel Speratus byl pronásledován a musel opustit Jihlavu. Uchýlil se k svému příteli Beneši Optátovi na jeho faru do Velkého Meziříčí. Nakonec byl bohužel zatčen, souzen v Olomouci a tam pro kacířství odsouzen k upálení.
Na přímluvy markraběte Jiřího Braniborského, knížete Karla z Münsterberka a moravských stavů byl sice omilostněn, ale vyhoštěn ze země. V době procesu mu prokázal cenné překladatelské služby právě Beneš Optát, který ho ani v nebezpečné situaci neopustil.

Eva Melmuková

Na výřezu obrázku ze 16. století:
Luther a Hus podávají večeři Páně

Rozluštění s poučením (pro mnohé)

Zatímco na Zdi reformátorů v Ženevě můžeme mít problém poznat kdo je kdo, na úvodním obrázku to jde docela snadno: zleva Martin Luther, Filip Melanchthon, Jan Kalvín a úplně vpravo Huldrych (Ulrich) Zwingli. Kdo je ten pátý (druhý zprava)? Je to Martin Bucer, který patří mezi první z těch, kteří se museli ve svém veřejném působení vyrovnávat s rozpadem jednoty reformačního proudu. Neřešil to ovšem tak jako mnozí a nepřidal se na jednu nebo na druhou stranu, ale snažil se představitele různých teologických názorů smířit. Snažil se dokonce založit německou národní církev nezávislou na Římu, protože viděl, že by myšlenky reformace mohly oslovit i římské katolíky. Byl to takový apoštol ekumeny. Co o něm víme?
Martin Bucer se narodil 11. listopadu 1491 v německém Schlettstadtu. Vstoupil do dominikánského řádu a začal studovat univerzitu v Heidelbergu, odkud se na krátký čas přesunul do Mohuče. Počátek reformace jej zastihl opět v Heidelbergu, kde se v roce 1518 setkal při jedné disputaci s Martinem Lutherem. V roce 1521 opustil dominikánský řád a pod ochranou šlechticů Ulricha von Hutten a Hanse von Sickingen se stal kazatelem na falckém dvoře. Odtud přešel do města Wissembourg, kde setrval až do roku 1524, kdy byl exkomunikován a vyhnán. Útočiště mu poskytl Štrasburk, kde se stal hlavním farářem.
Štrasburk byl v úzkém spojení se švýcarskými městy, která přijala reformované náboženství odlišné od luteránství, v němž hrály větší roli humanistické společenské koncepce a komunální etika. Štrasburk postupoval společně se skupinou svobodných císařských měst na jihu a západě německých zemí podle podobného modelu. Ovládla ho složitá místní vláda, která byla převážně pod kontrolou několika mocných rodin a bohatých cechů. V Bucerově době vzrůstaly společenské nepokoje, protože řemeslníky nižší úrovně znepokojovala jejich sociální situace. Běžní občané možná neměli v plánu revoluci, ale byli vnímaví k novým náboženským myšlenkám, které by mohly změnit jejich život. K Bucerovu štrasburskému působení se také váže jeho přátelství s Janem Kalvínem, který zde od roku 1538 vedl komunitu francouzských reformovaných.
Pokud jde o problémy teologické, snažil se Bucer především smířit jejich názor na eucharistii. Jestliže Luther věřil, že Kristus je ve víně a chlebu reálně přítomen, Zwingli byl přesvědčen, že je zde přítomen jen v Duchu Kristově. Luther se dokonce rozzlobeně vyjádřil, že nejsou jednoho ducha. Nakonec shodu nenašli a pokusy formulovat aspoň společnou věrouku bez vyjádření k eucharistii se nezdařily. Bucer k tomu smutně poznamenal: “Pokud okamžitě odsoudíte někoho, kdo nevěří úplně stejně jako vy, a považujete někoho za nepřítele pravdy, můžete se stále považovat za bratry? Já jsem se nikdy nesetkal se dvěma lidmi, kteří věřili přesně tomu samému. To platí i v teologii.”
Po porážce protestantů ve šmalkaldské válce Bucer odešel na pozvání Thomase Cranmera do exilu do Anglie, kde nastoupil jako profesor na univerzitu v Cambridge. Tam také 28. února 1551 zemřel. Jeho ostatky však nedošly klidu - za vlády Marie I. byl posmrtně odsouzen jako heretik a jeho hrob byl zničen. Rehabilitován byl královnou Alžbětou.

Helena Bastlová

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

22-23/2017

16. srpna 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 6. září 2017

Z obsahu

* *Zjevení Boha v Bibli*
* *Má nám JFK dnes ještě co říci?*

Poselství k 10. neděli po sv. Trojici

Lítost nad zmařenými hodnotami
Lukáš 19,41–45

Ježíš vjel do Jeruzaléma a dal se do pláče. Chrám i Jeruzalém budou zničeny. Nezůstane kámen na kameni. Bude to úplně jinak, než si kdo dokáže představit. Důvod? Město – spíše však církev a její představitelé - nepoznali, co vede ku pokoji.

Nejprve lítost. Ježíš pláče. Nad tím, co má nesmírnou hodnotu. Nad tím, do čeho bylo mnoho investováno, co mělo všechny předpoklady, aby… A z Ježíšova pohledu - nic z toho nebylo.

Jistou podobnost lítosti nad zmařeným známe. To když sledujeme sebe, nebo druhé, a jsme sevřeni z toho, že ten kdo měl všechny předpoklady pro dobrý život, dobře nežije.

Podobně pláče Ježíš nad Jeruzalémem. Měl všechny předpoklady, aby poznal, co Bůh činí. Jaká je jeho vůle. Podle Ježíše to Jeruzalém nepoznal.

Neodbytně naskakuje myšlenka: a co my? Kdo čte tento týdeník, tak většinou patří k nějaké církvi nebo jednotě. Mnoho přijal, ještě více slyšel, bylo do něj mnoho investováno, lidmi i Bohem.

Jsme v nebezpečí, jako jednotlivci i jako církev, že nepoznáme, co vede k pokoji? Vzdor vší výbavě, kázáním, biblickým hodinám, vzdělávání, sdílení, letním táborům…

Existují ti, kdo poznali a poznávají, kdo je Ježíš, a že v něm je pokoj a naplnění života. Třeba Zacheus - také v této devatenácté kapitole, kam Lukáš jeho příběh umístil. Asi aby nás to trklo. Protiklady. Vedle sebe. Kdo měl výbavu, nepoznal. Kdo výbavu neměl, poznal. Jak to?

Dá se nějak kontrolovat či ověřit, zda nejsme ve stejném nebezpečí jako kdysi církev v Jeruzalémě? Pokusit se ťuknout tím směrem můžeme. Třeba - jak vnímáme postavení těch, kdo se nemají tak dobře jako my. Nebo - zda vzdor úctyhodnému věku umíme zjihnout a dát za pravdu mladším.

Daniel Ženatý
synodní senior ČCE

Jak mluvit o stvoření

Řeknete-li, že Bůh stvořil nebe a zemi, ani si neuvědomujete, že spojujete svět našeho poznání (nebe a zemi) s tajemstvím Boha, který není našemu poznání přístupný. Že Bůh je stvořitel, to nemůžeme vědět, to můžeme jen věřit. Však to tak vyznáváme: Věřím v Boha Otce, stvořitele nebe i země. Všechno, co vyznáváme slovem věřím, patří k pokladu, který nám byl zjeven a svěřen, abychom z něho čerpali a mohli bez pochybování říci „věřím“, což je vědění naší víry, které si je dokonce „jisto, že ani smrt, ani život nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Ř 8,38 a 39). Když křesťanské vyznání mluví o stvořiteli, má na mysli Otce Ježíše Krista.

Bůh, Otec Ježíše Krista je jiný než Bůh Platonův a ovšem jiný než Bůh filosofů 20. století. Není Bůh jako bůh. Křesťanský Bůh, jenž se zjevil mezi námi, ba narodil se, žil s námi a zemřel, ale jako první vstal z mrtvých, tento náš Bůh je originální, jeden, jedinečný.

Tuto jeho originalitu zatemnili teologové, kteří biblické sdělení, že tento Bůh je stvořitel všeho stvoření, četli a vykládali tak, jak je napsáno na začátku Bible, v 1. kapitole knihy Genesis. Tímto způsobem bylo oslabeno novozákonní sdělení, že Bůh činil všechno skrze vtělené slovo, tedy skrze Ježíše Krista, jenž je pak základem všeho křesťanského vyznávání, To první, k čemu se máme vztahovat a odvolávat ve věci stvoření, není k nalezení v Genesi 1, nýbrž v J 1 a

Dokončení na str. 2

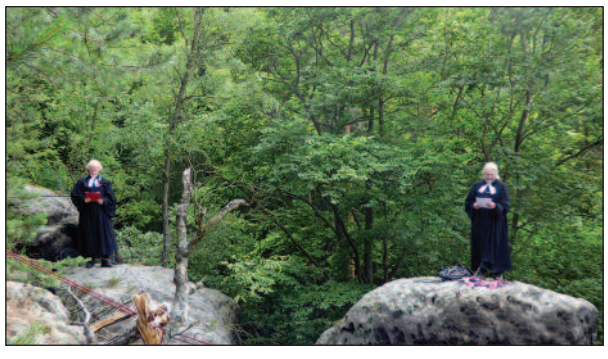
Aktualita: Bohoslužby ve skalách

Bohoslužeb ve skalách na Vyhlídkách u Romanova se počátkem července zúčastnilo téměř 60 lidí všech věkových vrstev - od malých dětí až po dámu, kterou její děti dovezly na vozíku. Přijelo i několik lidí z Německa.

Téma bohoslužby bylo věnováno 500. výročí světové reformace a osobnosti Martina Luthera.Ten svým činem, když zveřejnil svých 95 tezí zaměřených proti odpustkům v říjnu 1517, rozpoutal zápas o podobu křesťanské církve.

Letošních bohoslužeb se jako kazatel zúčastnil farář evangelického luterského sboru Gruna – Seidnitz z Drážďan – Michael Führer. Připomněl, že letos probíhá v Německu, v souvislosti s tímto výročím, řada akcí. Se svou manželkou se nedávno zúčastnil Kirchentagu (sejití evangelíků z celého Německa) v saském Wittenbergu, kde Luther přednášel na universitě. Sešlo se tam 120 tisíc lidí. Zdůraznil, že zde u Mšena se nás tolik nesešlo, ale vytvořili jsme dobrou společnost.

Ve svém kázání připomněl, že kdo mluví o reformaci a Lutherovi, musí v té souvislosti zmínit jméno velkého Čecha Jana Husa. Zdůraznil, že nejde nyní o popisování dějin, ale o přemýšlení, proč je reformace dodnes důležitá. Uvedl, že v průběhu dějin církev udělala i mnoho zlého a křesťanské víry bylo zneužíváno ke zvětšení moci a bohatství. A také církev vytvářela tradici, která neodpovídá biblické zvěsti. „Být evangelický a reformační znamená tedy: mám svobodu a dokonce povinnost prověřovat všechno z církevní tradice a také církevní učení. A odložit to, co není biblické“, řekl. Rovněž zdůraznil, že náš vztah k Bohu nepotřebuje církev jako prostředníka. Evangeličtí křesťané vycházejí z toho, že máme „přímou linku“ k Bohu. „Protestantská církev vede ke svobodě Božích dětí. – Ano, Boží děti jsou závislé na Bohu. Ale to je tisíckrát lepší, než být závislý na politicích nebo církevních hodnostářích“, zdůraznil.

Mšenský evangelický farář Michal Šimek přítomným připomněl vztah Martina Luthera k českým zemím. Duchovní i laici považovali Luthera za pokračovatele úsilí Jana Husa o reformu církve. Při disputaci v Lipsku, v červenci 1519, označil Luthera za českého kacíře jeho odpůrce Johann Mayr Eck.

Dokončení na str. 2

Českobratrská církev evangelická oslaví výročí reformace v Ratiboři

Obec Ratiboř leží asi 8 km západním směrem od okresního města Vse-tína v Hostýnských vrších. Je více než 700 let stará. První písemná zmínka pochází z roku 1306. To byl rok, kdy českému království vládl král Václav III. Tento král se na svém tažení do Polska zastavil v Ratiboři, aby zde podepsal zakládající listinu cisterciáckého kláštera, který měl být postaven při soutoku Ratibořky a Bečvy. Václav III. však byl brzy nato v Olomouci úkladně zavražděn a ke stavbě kláštera už nedošlo. Králův pobyt v Ratiboři nám připomíná královská koruna, která se stala součástí erbu Ratiboře.

V Ratiboři žije více než 1800 obyvatel. Vesnicí protéká potok Ratibořka, který je přítokem Vsetínské Bečvy. V centru obce se nachází Obecní úřad, zdravotní středisko, lékárna a pošta. Občanům slouží několik obchodů a pohostinství, soukromá pekárna a řada soukromých firem, které se zabývají zpracováním dřeva (pila, stolařské firmy), kovovýrobou a kožedělnou výrobou. Je zde také několik kadeřnictví, autoservisů a stavebních firem. V Ratiboři je rovněž středisko zemědělského družstva, které sdružuje pět okolních vesnic. V obci je základní škola pro 1.- 5. ročník, mateřská škola a veřejná knihovna. Nezapomíná se ani na kulturu a volnočasové aktivity. V obci působí dva folklorní pěvecké sbory, jeden sdružuje školní děti a druhý tvoří skupina mladých mužů, kteří si říkají Kosáci. Kromě toho je zde velmi aktivní hasičský sbor, pracují i zahrádkáři a chovatelé. Řada chlapců a mladých mužů je činná ve fotbalovém klubu. Dvakrát ročně se organizují turistické pochody okolo Ratiboře, na jaře probíhá soutěž „O gulášového krále“ s následnou degustací. Na podzim se těší velké popularitě hodový jarmark. Různých akcí je samozřejmě mnohem více, zmínila jsem se jen o těch nejdůležitějších.

Dominantou obce je evangelický kostel, který slouží nejen k bohoslužebným účelům, ale konají se zde také koncerty vážné hudby, zejména varhanní, zvonkové, pěvecké apod. Několikrát jsme propůjčili prostory kostela výstavám květin.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Petice proti obnovení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí

Petici proti obnovení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze iniciovali potomci mučedníků popravených na Staroměstském náměstí 21. 6. 1621, představitelé i členové řady protestantských církví a další občané, kteří nesouhlasí se záměrem některých členů ĭ představitelů Římskokatolické církve rozdělovat společnost na základě vztahu k historii staré více než 300 let i na zpochybňování oprávněnosti vzniku samostatného státu v roce 1918.

S jejím textem se lze seznámit, popř. připojit svůj podpis a vyjádření na: **https://www.petice24.com/petice_proti_obnoveni_marianskeho_sloupu_na_staromstskem_namsti**

Podrobnosti ke snahám o postavení repliky sousoší odstraněného 3. listopadu 1918 uvedeme v příštím čísle.

redakce

Památka M. J. Husa v Hořicích

Na čtvrtou neděli po Svaté Trojici 9. července 2017 se v Hořicích sešla skupinka křesťanů i s hosty v modlitebně Českobratrské církve evangelické v Husově ul., aby si připomněli 602. výročí mučednické smrti mistra Jana Husa – 6. července 1415 v německé Kostnici. Za tímto účelem se pravidelně v den výročí v našem sboru konala ekumenická bohoslužba spolu s náboženskou obcí Církve československé husitské.

Letošní rok proběhla organizační změna, věnec k mistrovu pomníku byl položen ve čtvrtek 6. července, avšak bohoslužby proběhly až v neděli 9.července v modlitebně ČCE – jak bylo avizováno ve vývěsní skříňce u kostela a v Hořických novinách.

Nedělní bohoslužby byly zahájeny v 10 h a vedly je sestry farářky Daniela Brodská z ČCE a Eliška Zapletalová z CČSH. V kázání Daniela Brodská použila část kázání mistra Jana z kaple Betlémské, které měl ještě před vypovězením z Prahy. Text byl z Nového zákona, Lukášovo evangelium, 17. kap., verš 11-19 a celé je v Husově Postille. Je to příběh o uzdravení 10 malomocných Ježíšem. Tehdy trvalo Husovo kázání jeden a půl hodiny a všichni posluchaři je vyslechli ve stoje. Husův text je starý více jak 605 let a přesto mluví do naší současnosti.

Po kázání následovala večeře Páně podle tradice Církve československé husitské. Vysluhovala Eliška Zapletalová. K večeři Páně přistoupilo 20 účastníků ekumenických bohoslužeb z několika církví: Církve bratrské, Českobratrské církve evangelické, Církve československé husitské, Římskokatolické církve a hostem z Prahy byl starokatolík.

Po bohoslužbách bylo pro zúčastněné členkami ČCE připraveno malé pohoštění, které proběhlo v milém a srdečném pohovoru.

Naše česká náboženská historie vypovídá o mnoha těžkých zkouškách. Sám Jan Hus byl pro část společnosti po dobu 585 let kacířem. Následky bitvy na Bílé hoře ještě více naši společnost rozdělily. Jsme proto ve světě považováni za nejateističtější národ na světě. Minulost nikdo nezmění a je třeba se dívat dopředu. Náboženskost – religiozita říká, že jde o spojení, (religio navazuji a znovu spojuji). Navazujeme tedy na Husovu tradici.

Jan Hus je jedním z největších Čechů, ukázal nám i světu, že Pravda vítězí, i když na čas poražena bývá.

Bývaly doby, že se takovéto významné akce zúčastňovali představitelé obce a místní spolky. Snad opět ta doba přijde. Doufám.

Oldřich Nekvinda, kurátor sboru ČCE

Aktualita: Bohoslužby ve skalách

Dokončení ze str. 1

Luther se v Lipsku k Janu Husovi přihlásil. Ještě v létě 1519 probošt Karlovy koleje M. Václav Rožďálovský poslal M. Lutherovi opis Husova spisu „O církvi". Když byly v roce 1537 ve Wittenbergu vydány Husovy dopisy, charakterizoval Luther Husa takto: „Jestliže tento muž nebyl ušlechtilý, silný a neohrožený mučedník a vyznavač Kristův, pak zajisté bude nesnadno dojít spasení."

„S Lutherem vstoupili do přímého kontaktu představitelé reformačních církví v Čechách - utrakvisté a Jednota bratrská. Byly zde velmi záhy překládány a vydávány Lutherovy spisy. Do Wittenbergu, kde Luther na universitě přednášel, jezdili studovat mladí Češi," připomněl M. Šimek.

Několik příkladů – budoucí právník Burián Sobek z Kornic se během svých studií ve Wittenbergu stal Lutherovým přítelem. V roce 1520 přeložil a nechal v Praze vydat jeho knihu o Křesťanské svobodě. Člen Jednoty bratrské - Oldřich Velenský z Mnichova vydal ve své tiskárně v Bělé pod Bezdězem, v roce 1522 Lutherův výklad o Antikristu. Teologové Jednoty bratrské i utrakvisté udržovali s Lutherem osobní kontakty, hovořili s ním a psali si. Luther podporoval jejich úsilí, aby jejich církve zůstaly nezávislé na Římu.

Šimek také připomněl zápas o svobodu svědomí. Německé protestantské církve byly po Lutherově smrti úspěšné v zápase o svobodu svědomí. Naproti tomu protestanté v Čechách a na Moravě v 17. století - po Třicetileté válce a Vestfálském míru - nemohli svou víru svobodně vyznávat. Pro české katolíky byl Luther kacíř a nepřítel. K zásadnímu obratu došlo až po několika staletích. Na Druhém vatikánském koncilu, v roce 1965, byl zásluhou pražského arcibiskupa a kardinála Josefa Berana, přijat dokument o svobodě svědomí. Josef Beran řekl, že Římskokatolická církev v jeho vlasti trpí – bylo to v době komunistického režimu. Pravděpodobně jako následek činů proti svobodě svědomí v minulosti, které se staly v jejím jménu: upálení kněze Jana Husa v 15. století a rekatolizace v Čechách v 17. století podle principu „Cuius regio – eius religio".

V roce 1983, 500 let po Lutherově narození - papež Jan Pavel II. podpořil snahu katolicko-luteránské komise o společné studium osobnosti tohoto reformačního teologa. Luther i z katolické strany začal být pokládán za svědka evangelia, učitele víry a hlasatele duchovní obnovy. Zprávu o tom přinesl i tehdejší český katolický samizdat - Teologické texty.

Michal Šimek

Jak mluvit o stvoření

Dokončení ze str. 1

v některých dalších pasážích Nového zákona, stručně řečeno: pokud jde o stvoření, není ukazatelem cesty Starý zákon, ale Nový zákon. A tam stojí psáno: Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To Slovo bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest (J 1,1-3). A v Ko 1,15-16 píše apoštol Pavel o Kristu: On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný, jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho.

List Židům 1,2 nám sděluje o Bohu: V tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něho stvořil i věky. Ten první citát, označený v Ekumenickém překladu jako Prolog, se nachází jen v Bibli a nikde jinde. Vykládá o stvoření ne proto, aby vysvětlil, proč je tu vesmír a všechno ostatní, ale aby vtáhl člověka do toho děje a ukázal mu, jaký smysl má jeho vlastní existence a dále pak jaký je smysl existence všeho.

Bible nemá zájem vysvětlovat, její slova mají většinou formu otázky nebo výzvy, která nutí k rozhodnutí. Místo aby vykládala jaký Bůh je, učí mne, abych ho oslovil: „Ty jsi Bůh můj a stvořitel". Tento osobní vztah k Bohu je neodmyslitelnou částí našeho mluvení o Bohu, které se pojednou stává vyznáním: Můj Bůh je stvořitel, jenž stvořil mne a všechno ostatní. Nebo: jako absolutní pán je Bůh také stvořitel. Poznání Boha jako Pána předchází poznání stvořitele. Izrael dříve než mohl poznat svého Boha jako stvořitele, poznával jej jako mocného Pána.

Jako křesťané mluvíme o stvoření, které je dílem Božího Slova, jímž je Ježíš Kristus náš Pán a Spasitel. Stvoření, jehož je autorem, je částí naší spásy, nikoli výklad toho jak vznikl svět.

Josef Veselý

Slovo

1K 2,1–16; J 14,8–11

Juda se ptá: „Pane, jak to, že se chceš dát poznat nám a ne světu? Ježíš mu odpověděl: Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo (bude je ostříhat – bude si hledět mého slova), a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mne nemiluje, nezachovává má slova. A slovo, které slyšíte, není mé, ale mého Otce, který mne poslal."

J 14,22-24

Slova, jak je běžně myslíme, když jimi sdílíme zkušenost této časnosti a označujeme svůj svět, se v Bibli často pojí s významy, které si uvědomíme až při opravdovějším zájmu víry. Že se Bible vykládá Biblí, pozná každý písmák, který se v Duchu jejího poselství otevře. Pán Ježíš mluví o Duchu PRAVDY a POTĚŠENÍ, o Duchu moudrosti a zjevení, dodává apoštol (Ef 1,17).

Věřícím v Korintu, kde, jak víme, se křesťané různili podle příchylnosti k výrazným kazatelům, jako byli: alexandrijsky vzdělaný Apollo, judaizující Petr nebo misijně orientovaný učitel pohanů Pavel, vysvětluje apoštol hned zkraje svého prvního listu, podle kralického shrnutí, rozdíl mezi moudrostí Boží a světskou, mezi kazateli evangelia a řečníky, též mezi člověkem tělesným a duchovním: Zvěstujíce Ježíše Krista, toho ukřižovaného, mluvíme jinými slovy. Slovy, jimž vyučuje Duch svatý. ON je tlumočníkem toho, s čím jsme posláni (1 K 1,13). ON prostředkuje slovům významy, jimiž se evangelium Ježíše, ukřižovaného Krista, stává podmanivou mocí k spasení každému věřícímu. V ní, v této moci, spočívá Boží kralování, nikoli v řeči (1 K 4,20).

Člověk blahobytu a zábavy se nezajímá. Myslí prakticky, slova mu zůstávají stavebnicí jeho časných obstarávek. Jakkoli možná informován a nábožensky vzdělán, bez víry neprohlédá k tomu, co Duch sděluje (1 K 2,14).

Leckterý mistr myšlenkových kombinací v dialektice konkrétního postavil z kostek slov nejednu pozoruhodnou konstrukci teologiky, která stojí zemskou přitažlivostí. Vírou se vztahujeme k tomu, co z tohoto světa není.

Ježíš, SLOVO BOŽÍ učiněné tělem (píše Jan), od dětství hledá, jak povědět o Otcově království. Jak lidem v časnosti oznámit JMÉNO Otce věčnosti, dát jim jeho SLOVO a vykonat svěřené dílo (J 17,4.6.8.). Ve třinácti se doptává učitelů v

Dokončení na str. 3

Českobratrská církev evangelická oslaví výročí reformace v Ratiboři

Dokončení ze str. 1

Evangelický sbor v Ratiboři

Počátky sboru jsou spojeny s vydáním Tolerančního patentu v roce 1781. Avšak myšlenky o reformě a obnově církve sem pronikaly už od dob husitského hnutí. Tajní evangelíci se zde scházeli ke svým bohoslužbám. Tady bych chtěla vzpomenout jméno Jana Maniše, lidového kazatele, který kázal na tajných shromážděních, dlouho unikal pronásledovatelům, nakonec však byl zatčen, uvězněn v Brně a deportován do Uher k nucenému pobytu, kde také zemřel. Náš sbor si každoročně připomíná tohoto kazatele u pomníčku v Kobelném, kde stávala jeho chalupa.

Po vydání Tolerančního patentu 13. října 1781 se téměř celá místní komunita přihlásila k víře svých otců. Vytvoření evangelického sboru bylo potvrzeno už 4 měsíce po vydání Tolerančního patentu, a to 11. února 1782, a přihlásilo se k luterskému vyznání. Lidé se zpočátku scházeli v dřevěné kapli. Nynější kamenný a zděný kostel projektoval architekt Franz Föster z Vídně. Stavba byla započata r. 1842, ale dokončena byla až roku 1861 kvůli nedostatku peněz.

Roku 2011 sbor slavil 150. výročí posvěcení kostela. Ovšem zub času a nepříznivé povětrnostní podmínky, zejména voda, se za ta léta podepsaly i na této stavbě. Kostel prošel několika rekonstrukcemi. Jednou z nich byla celková rekonstrukce střechy r. 2012 a o tři roky později, r. 2015, jsme museli řešit ještě závažnější situaci. Ukázalo se, že zdivo je v katastrofálním stavu a dokonce by mohlo dojít ke zřícení čelní stěny za oltářem, která nejvíce trpěla prosakováním vody. Byl to obrovský úkol, do kterého jsme se pustili, ale dnes sami můžete vidět výsledek. Problém nebyl v tom, kde najít spolehlivou firmu, která by všechny práce zodpovědně provedla, ale problém byl v zajištění financí. Polovina financí byla získána z účelové sbírky, která byla vypsána, nemalými částkami přispěla obec Ratiboř a mnohé další instituce včetně Jeronýmovy jednoty. Přispěli i samotní občané Ratiboře, Kateřinic a mnozí další. Ani to však nestačilo pokrýt celkové náklady rekonstrukce, takže jsme si museli vzít úvěr z Jubilejního tolerančního fondu, který teď musíme pět let splácet. Slavnostní otevření opraveného kostela se konalo 18. října 2015. Jsme nesmírně vděčni Pánu Bohu za to, že se nám podařilo toto dílo uskutečnit.

Život ve sboru

Dospělí členové sboru se scházejí pravidelně k nedělním bohoslužbám, zatímco děti mají ve stejnou dobu nedělní školu. Během týdne se konají biblické hodiny, konfirmační cvičení a schůzky malých dětí, které si říkají Broučci. Starší generace se schází k modlitebním hodinám. Příležitostně se konají besedy s pozvanými hosty. Máme také pěvecký sbor, který zpestřuje svým zpěvem bohoslužby, zpívá na pohřbech a dalších akcích. Za zmínku stojí také účast některých děvčat v hudebním souboru Zvonky Dobré zprávy, který má sice sídlo v sousedních Kateřinicích, ale jeho zakladatelkou a dirigentkou je naše paní farářka J. Wiera Jelinek.

V našem kostele se konají také koncerty pro veřejnost a výstavy květin uspořádané členkami místního Gladiol Club'u. Velmi oblíbené jsou adventní koncerty a koncerty ZDZ. Sestra farářka učí náboženství v ZŠ. Pravidelně míváme adventní večery, ekumenické bohoslužby, Světový den modliteb, rodinné bohoslužby, víkendovky, letní dětský tábor a letní tábor zvonkohry spojený s výukou angličtiny, který probíhá ve spolupráci s našimi přáteli z Pittsburghu. Na podzim si připomínáme lidového kazatele Jana Maniše, konáme přednášky, příležitostné soutěže a přehlídky.

Růžena Hříbková

Prázdniny

Konečně zase sedím v babiččině báječném pokoji, zase se mohu pohupovat ve stoleté tonetce a být malá holka na prázdninách. Láduji do sebe šestou buchtu a je mi tak dobře, jak už dávno ne. „Chutná ti, Kristinko?“ ptá se pošesté moje zlatá babička, která ty buchty pekla. „Teď, když už jsi konečně zpátky z toho sanatoria, musíš hodně jíst, aby ses trochu spravila. Jsi kost a kůže.“

Má pravdu. Sice už roky nevidí, ale nic před ní neutajíš. Stačí objetí, pohlazení a bábinka už přesně ví, jak na tom jste, že jste nemožně zhubli, že máte i v tom červencovém horku triko s dlouhými rukávy, že se nějak hrbíte. Babičce neujde nic, co se děje lidem, které má ráda.

„Představ si, Kristinko,“ znovu mě oslovuje, jako by se nemohla nabažit mého jména, „Slavíkovi si přivezli chlapečka. Má ještě sestřičku, je o něco starší, ale nechodí, proto je v jiném útulku. Vezmou si ji také, jen co budou pohromadě všechny ty papíry k osvojení,“ sděluje babička poslední právy z domova i zahraničí. Říká „útulek“ zařízení pro opuštěné děti, jako by to bylo něco pro vyhoštěné psy nebo kočky. Když ale o tom chvíli přemýšlím, je to podobnost docela případná.

Dojedla jsem a babička mi připravuje lůžko. Trvám na starém gauči, kterému se říká divan. Přestože není původně určen ke spaní, já na něm vždycky spala ráda. Má čalouněné opěradlo s takovou stříškou, na které jsou odjakživa památeční předměty z cest a různé dárky. Přestože je babička úplně slepá, nemá nikde ani zrnko prachu a nikdy nic z těch věcí nerozbila. Beru do rukou velkou mušli a přikládám ji k uchu. Pořád v ní hučí moře, stejně, jako když jsem byla malá. Zavírám oči a odplouvám na ostrov. Je plný květin, ovoce a barevných ptáků. Nepřeji si nic jiného než tam skutečně být a mít s sebou babičku. Ani ne kvůli těm buchtám, ale jen tak. Mít někoho, kdo je mi nablízku, nesoudí a nekritizuje a ke komu můžu přijít třeba nemocná, třeba o půlnoci nebo i po dvou letech zmizení ze světa. Uléhám na divan, který mě obemkl ze tří stran svou sametovou náručí vonící domovem, vonící babičkou. U nás doma byly cítit hlavně cigarety a mamčiny parfémy. Pokud jde o domov, vždy byl tady, ve dvoupokojovém bytě na předměstí.

„Jsi hrozně hubená, holčičko,“ říká a láskyplně mi zastrkuje pokrývku kolem těla. “Budu ti vařit samé dobroty. A nechci nic poslouchat o tom, že se bojíš přibrat. Takhle bys ani nemohla mít děti, jak jsi průsvitná,“ dodává babička s velkou starostí v hlase.

Odchází z pokoje a já mohu v klidu brečet. Za zavřenýma očima si přehrávám to svoje ulítlé video. Některé záběry dávají smysl, jiné spíš připomínají útržky podivných fotografií.

Z dětství přichází vzpomínka na prázdniny. Bývala jsem u babičky každé léto až do své dospělosti. Babička učila na klavír, o prázdninách ji navštěvovali její žáčci. Někteří z nich byli moji prázdninoví kamarádi. Kdepak je jim dneska konec? Víc než dva roky jsem tu nebyla. To je doba, za kterou holka nebo kluk v mém věku stihnou spoustu věcí. Dostudovat, provdat se, mít děti. Anebo jako já – nestihnout nic z toho, protože musí projít odvykací léčbou. Nejdřív mě od babičky a kamarádů odtrhl pervitin, potom to, čemu se říká resocializační program. Jeho součástí je zřeknout se všech rizikových vztahů, kontaktů i pochybných citových závislostí. Babička sice zpravidla nepatří do okruhu rizikových známostí, jenže to bylo moje srdce, co se hrozně stydělo a nechtělo jí působit bolest.

Neměla nikdy lehký život. Když jí navíc moje mamka řekla, že jediná vnučka, tedy já, musí do sanatoria s tuberkulózou, byla to pro ni velká rána. Protože nemůže psát obyčejné dopisy, posílala mi po mamce kazety se svým hezkým babičkovským povídáním i s hudbou. Jednu, s Chopinovými klavírními skladbami, dokonce sama nahrála speciálně pro mne. Ty kazety byly mým nejcennějším pokladem.

Připomínám si i vycházky a výlety, na které mě babička brávala. Dědeček už naživu nebyl, ale babička měla kamaráda, kterého nazývala bratr. Znali se z evangelické církve. Bratr byl to, čemu se dříve říkalo gentleman. Byl jako z filmu pro pamětníky. Když zemřel, babička neplakala. Věří, že se jednou setká se všemi blízkými. Neplakala, ale něco se z ní vytratilo. Neměla pro koho péct nedělní bábovku, nebylo komu hrát na klavír. Má pořád ráda lidi a oni mají rádi ji, ale mnozí známí jí už jen připomínají ty, kteří z jejího života odešli. A tak tráví hodně času sama, vzpomíná, poslouchá hudbu a knihy na kazetách a čas od času hraje na klavír svého milovaného Chopina. Někdy i zpívá, ale pak se rozlítostní, zavře piano a jde honem dělat nějakou obyčejnou práci, aby zahnala smutek.

Představuji si, co jí procházelo hlavou, když o mně dlouhou dobu nevěděla nic, než že jsem tak těžce nemocná, že nemohu ani psát ani telefonovat.

Říká se – milosrdná lež. Bylo milosrdné, když mě mamka žádala, ať neříkám, že beru drogy, ať utajím svůj odchod do protidrogového programu, že jsem na dně a rodina se mnou? Táta odešel, prý už se na to všechno nemůže dívat. Mamka mě sice nikdy neopustila, ale svoje zklamání si vynahrazovala všelijak. Také přestala znát přátele. Mnozí se ztratili sami, když se s tátou rozešli. Nemusela tedy nikomu vysvětlovat, proč z naší domácnosti zmizel kazeťák, kamera, kolo, starožitnosti, proč už nenosí briliantové náušnice. Jednu chvíli doufala, že zachrání naši pověst, když mě na čas odstěhuje ke slepé babičce – prý, abych jí pomohla! Kdyby všecko nebylo tak šílené, asi bych se tomu zasmála. Naše babička možná potřebuje, abychom jí pomohli s nějakým tím zašíváním nebo přečtením dopisu, ale to je asi všechno. Ve svých sedmdesáti je tak akční, že ještě pomáhá lidem kolem sebe. Je vstřícná, upřímná a přátelská, ale nikdy dotěrná. Tak by se mohlo zdát, že je snadné klamat ji nebo třeba okrádat. Toho jsem se strašně bála. Věděla jsem, že když potřebuji drogu, selže všechna láska i rozum a já se nebudu štítit podvést nejdražšího člověka na celé planetě...

Mámin pokus nevyšel. Odešla jsem z domova a žila, jak se dalo. Jako každý závislák jsem trávila čas tím, že jsem sháněla peníze, abych zase měla na svůj fet, který byl to nejdůležitější v mém životě.

Tehdy mamka namluvila babičce, že jsem nemocná. Prostě lež jako věž. Jenže mamka už jiná nebude, ona už kolikrát sama neví, co je pravda. O feťácích je také známo, že lžou. Sama to mohu doložit. Jenže my lžeme, protože se musíme dolhat k dávce, bez které nemůžeme být. Proč ale lhali půlkou života? Proč nelže babička, která také neměla nic zadarmo a bez modřin?

Doma jsem dlouho bez velkých obtíží tajila rozpíchané ruce a nohy, průšvihy s policií, nechuť k jídlu, vytřeštěné zorničky, nespavost a absťáky. Když se něčemu bráníte, když něco za žádnou cenu nemůžete do sebe pustit, nevidíte to. Necháte se oblafnout feťáckými kecy, necháte na sobě štípat dříví nebo kolem sebe naslepo mlátíte jen, aby se vám nedostalo pod kůži, že máte v rodině problém.

Dlouho se mi dařilo žít jako by nic. Pod svícnem bývá tma.

„No bóže, tak holka trochu kouří. My nejsme lepší, ha ha,“ pravil žoviálně taťka, když se mu to doneslo. Tak jsem tedy kouřila. A v tom smradu, který u nás doma z cigaret pořád byl, si nikdo nevšiml, že kouřím trávu. Ani nebylo kdy zaznamenat, že už mi tráva dávno nestačí. Tyhle věci jdou hodně rychle z kopce a hodně rychle vás berou s sebou.

V bezpečí starodávného divanu se nechce věřit, že jsem mohla prožít víc než rok v dírách, o kterých babička ani netuší. Není senilní, ví o životě hodně a v lidských nesnázích se dost dobře orientuje. Jenže to jsou nesnáze z jejího světa, jsou srozumitelné a dají se přežít. Ty moje nesnáze jsou více méně z pekla a přežít se dají jen zázrakem. A zázraky, jak známo, nepřichází denně a ke každému.

Pořád nemohu usnout. Snažím se myslet na hezké věci, tak jak nás to učili v programu. Navozovat si pozitivní myšlení. Také nám tam říkali o víře v Boha. Některým to pomohlo. Já to štěstí nemám. Nějak mi v těch mých trablech uniklo, kamže se ten Bůh schovává třeba v noci, jako je tahle, když musím myslet na všechno, co jsem ztratila. Je nějaký Bůh, který by chtěl překousnout, že se z hodné holky stala narkomanka, zlodějka a šlapka? Tvrdili nám sice, že je to tak, že všechno může být odpuštěno, ale já to neprožila.

Nevím, jestli se dají věci kolem mne ještě nějak uspořádat. Jediné, co vím, je, že nikdy je neuspořádám bez babičky, bez její důvěry a lásky, která z ní na každém kroku padá jako dobré ovoce ze staré jabloně. Také nevím, kdy začít a jak odkrývat všechny ty nánosy, co na sobě mám. Jestli je nějaký člověk, který mě může přijmout špinavou a bezcennou, je to jedině ona. A jestli je nějaký Bůh, musí vypadat jako moje babička, tím jsem si jistá.

Když jsem se probudila, slunce jiskřilo na skleněné desce stolku a v jeho odrazu zářily nějaké krásné kytky. Babička je kvůli mně koupila na přivítanou. Teď stojí ve dveřích a obličej má obrácený přesně na mě. Nikdy jsem nechtěla věřit, že opravdu nic nevidí. „Dobré ráno, Kristinko. Když hned vstaneš, dostaneš horké kafíčko a palačinky se šlehačkou. Musela jsem si trochu přivstat. Každou neděli chodím do kostela, však víš.“ Probírám se z ospalosti a přitom mi dochází, co mě v noci nejvíc tížilo, co mě dovedlo až k upřímnosti, ve které jsem ode dneška chtěla za každou cenu žít. Vzbudila jsem se do pocitu závodníka, který stojí na desetimetrové věži a chystá se ke skoku do vody. Ke skoku nebo k pádu?

„Babičko, mohla bych do toho kostela s tebou?“

Odpovídá trochu překvapeně: „To víš, že můžeš. Copak tě to napadlo, tak najednou?“ Zhluboka jsem se nadýchla, odrazila jsem se od strachu a pochyb a pak jsem to řekla:

„Babičko, nelekej se, prosím tě. Mám AIDS.“

Delicie Nerková

z knížky „Darmojedi“

Slovo 1 K 2,1–16; J 14,8–11

Dokončení ze str. 2

chrámě, udivuje otázkami a odpověďmi. „Musím být tam, kde jde o věc mého Otce,“ říká užaslým rodičům (L 2,49). Mateřština na to sama o sobě nestačí. Když snad ve třiceti osloví veřejnost, uchyluje se k přirovnáním. Podobenstvími přibližuje událost Nové smlouvy, tajemství Božího kralování i sebe sama.

ON sám je činem Boží záchrany. Je naplněním Smlouvy staré, která tvoří Izrael (Jer 31,33-34; Ez 11,19). Apoštol o ní mluví jako o stínu (obrysu) věcí budoucích. PRAVDA, která ozářena vrhá tento stín a náznak do minulosti jako vlastní odvěký projekt dějin Izraele, je tělo Kristovo (Ko 2,17). ON je divem Boží LÁSKY od věků nasvíceným ze svaté jeho skrytosti proti proudu času toho lidu, jejž tvoří k požehnání všech pokolení země (Gn 12,3)... A ON je posléze světlem naší šťastné volby i zdrojem síly v ní setrvat. Je chlebem každého dne, který nás živí k životu věčnému.

Abych pojedl, musím být při vědomí. Předpokladem účasti na pokrmu duchovním je duchovní probuzení, oživlá víra. Nejen vědění víry, věrouka nebo náboženský názor, ale vědomé rozhodnutí. Mnohé lze vědět, leccos akceptovat a přitom být duchovně v bezvědomí, Kristu se neodevzdat, živiny SLOVA pro svůj duchovní život nepřijímat a chlebem, který sestupuje z Boží svaté skrytosti (J 6,51), se neživit.

Když do sebe zahleděný člověk nepoznal v divech stvoření Boží moudrost, „zalíbilo se Bohu otřást jeho rozumem, logiku zpochybnit a skrze bláznovské kázání spasiti věřící“ (1 K 1,21)...

Bůh mezi námi na zapřenou jako člověk? V bájích to lidem přišlo jako dobrý nápad už dávno. Avšak že by obraz Neviditelného v lidském těle (Ko 1,15; 2,9) oslovil člověka zaslouženě hynoucího ve své bezbožnosti k jeho spáse? Že mu z lásky rozdá svou duši, aby ho SLOVEM PRAVDY vykoupil? Že za to dokonce v potupě život položí? To nevěděl, že nás normální nic tak nežere, jako pravdoláskaři? Zákonitě končí „na pravdě“, „na spravedlnosti“ neboli na místě popravném. Ať visí! Ale moment! Syn Boží? Není k smíchu Stvořitel, který si tohle nechá líbit? A zvůli svého stvoření se nebrání?! Fakt věříte a chcete říct, že Všemohoucí, zjizvený až příliš skutečnou smrtí kříže, z hrobu vstává jako šance svých katů, šance na život v PRAVDĚ? Neblázněte! (Sk 17,32; 26,24).

Tak neuvěřitelné je evangelium Krista ukřižovaného, píše Pavel. Tak nepravděpodobné a přece se dějí zázraky a víra někým otřese. Do krve se mu zadře svědectví těla Kristova: Kam se poděju s učeností a moudrostí, s chytráctvím tohoto světa, pohrdnu-li takovým Bohem?! Už vím, že ne to tenkrát tamti někde mimo, daleko, dál ode mne, jak to od sebe odstrkuju. Víra, dotek Ducha PRAVDY, je otřesné: „Bože, ano, to já...“ V písni „Pane, jenžs mne koupil sobě“ volá za nás poslední biskup Jednoty bratrské, zděšený nekončící Boží bolestí nad svojí nepravostí a nad hříchem světa, jemuž konce není: „...ať víc nekřižuji tebe, dej mi k tomu pomoc z nebe!“ (Evang. zp. 391)

A ON ji dává. PRAVDOU svého vzkříšení přesvědčuje a k PRAVDĚ obrací: Za nás, pro nás a kvůli nám se obětoval, abychom se poznali a hříchy ležící v našich dveřích, aby se nestávaly. Stvořiteli odcizené aby nás vrátil. Setba jeho duše aby v nás ožila k životu s ním (J 17,24; 2 K 5,8.)... a my už nebyli sami svoji. V Kristu nově tvořeni žijeme tomu, který za nás umřel a z mrtvých vstal, raduje se apoštol (2 K 5,15.17). Jsme v něm. Tvoří a zjevuje sebe samého v nás, jak o to v modlitbě před smrtí stál (J 17,20.22.25). „Zůstaňte ve mně a já ve vás“ (J 15,4).

Slovník, kterým svět poznává a zaznamenává svoje záležitosti, je ošidný prostředník PRAVDY. A cesta vědění snadno zmýlí. Křesťan se nestřeženě ztrácí JMÉNU Otce zjevenému v Synu, JMÉNU, které svět ve slovníku nemá (J 17,11.12). Ježíš v převratné jedenácté kapitole podle Matouše říká: „Žádný nezná Syna, jedině Otec, aniž Otce kdo zná, jedině Syn a komu by Syn chtěl zjevit“ (Mt 11,27). Později bezradnému Tomášovi a všem nám, znovu zdůrazňuje: „JÁ JSEM ta cesta k PRAVDĚ života (J 14,16). A dál: „Jsem v Otci a Otec ve mně jest...“ (v 10.11). „Zůstaňte ve mně,“ důtklivě nás nabádá, protože lze také nezůstat... v duchovním smyslu a významu SLOVA...

Kdo z víry žije, získává „zápočet spravedlnosti“, četli jsme (Gn 15,6; Ř 4,3.20-25; Gal 4,6; Jk 2,21-24), slyší a poslechne. Jde a koná své spasení (Fp 2,12). Bůh v něm působí chtění i skutečné činění. Duch PRAVDY pak opravuje jeho směřování a vede jej do společenství ve svazku pokoje SLOVA, které ožívá a obživuje (J 6,63; Ef 4,3).

Modlitba:

Bože, Otče Ježíše Krista, Otče náš,
ve změti hlasů se chceme přidržet SLOVA tvého. Smyslu, který dáváš našemu životu. Máme tvé signály. Nesplynuli jsme ještě tak docela s proudem na nebezpečné dálnici tohoto světa.
Díky, že v záplavě netoneme a ve zmatcích se neztrácíme. Že jsme neminuli odbočení na cestu úzkou do těsné brány k hojnějšímu životu...
A tak necháváme své bouráky v etapě stát, saháme po bedekru Písem, zouváme si boty svých obstarávek a kvaltování. Zastavujeme se, abychom to stihli za tebou. Na dlaň doměřil jsi nám dnů. Svůj čas od tebe zdržet neumíme, hned pod rukama mizí... Vezmi zpět tento den zas do svých dobrých rukou... Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Vyzýváme sbory, farnosti a náboženské obce všech denominací: představte se a podělte se s námi o zkušenosti ze života společenství – s jeho radostmi i starostmi.
Příspěvky i fotografie posílejte na adresu redakce:
Ječná 19, Praha 2 nebo mailem: ET.KJ@worldonline.cz

Rádi otiskneme i vaše příběhy.

(red)

Švýcarský teolog a humanista Johann Jakob GRYNAEUS

(1.10.1540 Bern – 13.8.1617 Basilej)

Byl synem profesora a faráře Thomase Grynaea, studoval bohosloví v Basileji a v Tuebingen, od 1565 působil jako farář (po svém otci) v Roetelnu v Bádensku, 1575 se stal profesorem Starého zákona a historie v Basileji, 1584 v Heidelbergu a od 1586 v Basileji přednášel Nový zákon a působil jako superintendent. V r. 1588 reorganizoval tamní gymnázium a založil konvikt pro mladé šlechtice (mezi jeho chovanci byl také Karel starší ze Žerotína (1564-1636), žák bratrského gymnázia v Ivančicích a pozdější moravský zemský hejtman). Jakožto stoupenec curyšského reformátora Huldrycha Zwingliho se střetával s pravověrnými luterány (hlavně ve sporu o pojetí večeře Páně). Kvůli svému vzdělání získal značný vliv v reformované církvi i ve společnosti. V roce 1612 zcela oslepl, ale kázal a přednášel až do své smrti.
Z jeho četných latinských spisů připomeňme:
Církevní dějiny (1569, 1577), *Rukověť svatých knih* (1577), *Bohoslovecké názory a otázky* (1588) a *Pravověrné připomenutí svatých otců* (1569).

Bohuslav Vik

Císařův rada

Kniha je příběhovou vzpomínkou na dobu reformace, která před 400 lety ovlivnila jak duchovní, tak občanské dění našeho národa. Autor (autoři) popisuje na příbězích tří generací šlechticů a měšťanů naděje i prohry této doby. Příběh je zasazen do tehdejšího panství Březnice a Rožmitálu, tedy rodů Jiřího z Lokšan a Floriána Gryspeka, jeho syna a vnuka. V knize není opomenuta událost počátku manželského vztahu arcivévody Ferdinanda a jeho sličné a bohaté nevěsty Kateřiny, která se odehrává na zámku v Březnici. Pro věrné dobové pozadí tehdejšího života jsou zde použity příběhy tehdejších řemeslníků a jako obrazové dokreslení doby je v knize hojně použito mincí a medailí panovníků a šlechticů, které se váží k uvedenému období jejich vlády.
Autor zvolil zcela úmyslně třígenerační pohled na tuto dobu, aby bylo zřejmé, jak vývoj událostí měnil a přetvářel jednotlivce a měnil hlavně jejich osobní religiozitu i celou společnost. Příběhy popisovaných postav jsou vsazeny do doby před i po Bílé hoře a před obdobím nazývaným třicetiletá válka.
Autoři: J. Hlavnička J. Svátek, hraběnka Edita ze Salburgu, R. Hofmeister
Vydal: Jirkapress v roce 2017, počet stran 200.
Režijní cena 120.- poštovné 50,-
Kontaktní adresy: Jirkapress@seznam.cz; WWW jirkapress, neb osobně

V čísle 22–21/2017 je recenze na knihu o Lutherově manželce. Chybí tam však základní údaj – název knihy. Po delším pátrání jsem zjistila, že kniha má název RŮŽE NA SNĚHU.

Rut Hanáková

Píseň písní 9: Bůh žije se svým stvořením

Píseň písní nám ve své druhé kapitole připomíná, že naše zformovanost do podoby Božích dětí není žádná naše zásluha, ale práce Boha živého, Otce laskavého v Pánu Ježíši Kristu na nás, při nás a v nás! V Kristu Ježíši nás Bůh zavolal a přizdobil si nás ze své milosti do podoby, která je mu příjemná a potřebná do prostředí, do kterého nás postavil, abychom v něm plnili úkol, který nám dal, být mu každý na svém místě na svědectví a volat ostatní do Boží blízkosti. To je velmi náročný úkol, ale přidává k němu sílu a nové občerstvení, dává odpočinout ve stínu svých křídel ochrany a péče, posiluje uprostřed zápasů. Nežijme proto životem slov, ale reálných činů, ve kterých bychom na každém kroku dokazovali, že patříme Bohu, že se pokoušíme napodobovat cestu lásky, kterou nám v Pánu Ježíši Kristu ukázal. Vyznávejme v pokoře před Bohem všechno a prosme o nové odpuštění a novou sílu do dalších zápasů. Bůh je věrný, stojí vedle nás a plní svoje zaslíbení. I když někdy zemdlíváme, on nám nic nevyčítá, ale trpělivě nás podpírá. Jen nám stále připomíná, že se na něho můžeme vždycky spolehnout, protože nás miluje. Svým pouhým slovem proměnil náš život v život krásné, voňavé růže a stále nás prozařuje svou blízkostí, abychom šířili kolem sebe vůni Božího jména. Od nás však očekává svědeckou službu životem, chvály, vyznání i v upřímnosti a z hlubin pojímané modlitby. Tak žije Bůh se svým stvořením. A tam, kde přicházejí falešní proroci, dává Bůh ze své milosti vidět správnou cestu, pravdu i smysl života, abychom se v labyrintu duchovna 21. století neztratili a žili život jemu na svědectví ve střízlivosti své víry, v pravdě a lásce, k oslavě Božího jména.

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Zvonky a Kosáci v Polsku

Ve dnech 24. a 25. června 2017 se uskutečnil zájezd Zvonků Dobré zprávy do polského Slezska, kde pod taktovkou dirigentky paní farářky Wiery Jelinkové děvčata předvedla své umění hry na ruční zvonky. Tentokrát je doprovázel i mužský pěvecký sbor Kosáci vedený panem Martinem Žabčíkem, místostarostou obce Ratiboř a místokurátorem FS ČCE.
První zastávka v Polsku byl krásný zámek Moszna, který postavili ve středověku templářští rytíři. K zámku patří rozsáhlá zahrada s lipovou alejí, která je krásným místem k procházkám i odpočinku.
Z Moszne pokračovala naše cesta do malé vesničky Piotrówky, kterou spolu se skupinou českých exulantů založil jejich farář Petr Sýkora, po němž vesnička dostala své jméno. Byli jsme přijati místním panem farářem a starostou, kteří nám povídali o historii vesnice. Na oplátku jim Kosáci zazpívali v polštině „Karolinku“, což je píseň, která je nejen v tomto kraji, ale i v celém Polsku, velmi populární. Pro zajímavost řeknu, že příběh, o němž se zde zpívá, pochází ze života jistých dvou rodin českých exulantů.
Z Piotrówky jsme jeli do obce Jemielnica, která je významným poutním místem. Odpoledne se v překrásném cisterciáckém kostele v Jemielnici konal první koncert. Hrály Zvonky, (které také ve svém repertoáru měly „Karolinku“), zpívali Kosáci a obojí měli velký úspěch. Dojatí posluchači potleskem ocenili také proslov dirigentky, paní farářky Wiery Jelinkové, která jim poděkovala za pohostinnost Slezska v dobách pronásledovaní evangelíků. Po koncertě jsme odjeli do vesnice Kamień Śląski, kde jsme byli ubytováni v základní škole. V 19 hodin začaly koncerty. Nejprve zazpívali Kosáci v lázeňském zařízení Sw. Jacka. Měli velký úspěch, zvláště když zazpívali „Karolinku“. Současně probíhal i koncert Zvonků v plesovém sále arcibiskupského paláce. Na závěr koncertu se k nim připojili i Kosáci. Koncert byl velmi úspěšný a pan arcibiskup Alfons Nossol upřímně a dojatě děkoval. Po koncertě jsme se posilnili skvělou večeří v jídelně paláce společně se všemi pozvanými hosty pana arcibiskupa.
V neděli dopoledne jsme si prohlédli lázeňské zařízení, které je zaměřeno na vodoléčbu. Poté jsme odjeli do městečka Gogolina, kde se v odpoledních hodinách uskutečnil v kostele slavnostní koncert Zvonků i Kosáků u příležitosti 50. výročí udělení městských práv Gogolinu a hymny města, což je zmiňovaná písnička „Karolinka“. Obojí měli opět velký úspěch a Kosáci si své první zahraniční vystoupení náležitě užili. Koncert se konal z iniciativy pana Joachima Wojtali, starosty města, který vyjádřil naději na další hudební setkání s těmito mimořádnými týmy.
Na závěr pobytu jsme si ještě udělali společnou fotografii s „Karolinkou a Karlíčkem“ z bílého kamene a vydali se na zpáteční cestu. Po celou dobu nás provázelo nádherné počasí a dobrá nálada. Cestu autobusem nám zpříjemňovali Kosáci svým zpěvem a hrou na harmoniku. Celý pobyt byl pro nás úžasným zážitkem a jsme za něj velmi vděčni. Moc děkujeme.

Růžena Hříbková

O tvrdohlavém muži, jeho přátelích a vzorech

Kniha je radostným svědectvím z „neradostné“ doby koncem minulého století. Z této doby autor vyzdvihuje požehnání z osob, událostí a vztahů, které jej utvrzovaly ve víře. Kniha není strohou autobiografií, je-li jí vůbec, ale je popisem toho jak jeho sportovní, vojenský občanský, a duchovní růst byl „prosvětlován“ jasným paprskem, svítícím do tmy a nesvobody tehdejší kolektivizace i normalizace. Kniha zachycuje krásné a důvěrné kontakty s osobami víry různých církví. Popisuje atmosféru ve Spojeném mužském sboru, mezi přáteli v redakční radě Kostnické jednoty, sborem v Soukenické a dalšími událostmi a osobnostmi. Tento paprsek „JASU,“ vedl autora k osobní a duchovní „aktivaci.“ Právem proto motto knihy je 12. verš žalmu 139: ***Žádná tma pro tebe, Bože, není tmou! Noc jako den svítí.***
Rozsah: 146 stran, lepená vazba. Je hojně ilustrována fotografiemi.
Autor: J. Hlavnička,
Vydal: Jirkapress
Cena: 100,-
Kontaktní adresy: Jirkapress@seznam.cz či hlavnickajirka@seznam.cz

Mimořádný koncert originálního hudebního souboru

„ZVONKY DOBRÉ ZPRÁVY“

sobota 26. 8. 2017 v 14:00 hodin

Synagoga, Kolín, ul. Na Hradbách 157

Koncert se koná za podpory města Kolín

kolín

Pozvánka

Muzejní den na kralické tvrzi a Památníku Bible kralické
Tak jako v předcházejících letech, vás i v tomto roce 9. září 2017, zveme na sváteční setkání na kralické tvrzi a Památníku Bible kralické. Od 9 do 17 h se vám zpřístupní prostory Památníku Bible kralické, kralické tvrze, kostela svatého Martina a přilehlého obecního prostranství.
www.na-kralicke-tvrzi.webnode.cz

Inzerce

V centru Dobříše nabízíme k pronájmu byt 4+1 v rodinném domě se zahradou.
Volný od 1.10.2017. Pouze pro členy ČCE se zájmem o aktivní působení v místním sboru.
Další informace u faráře sboru, Samuela Hejzlara, tel: 603578108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

ET

Příloha 3

22 – 23/2017

VYCHÁZÍ: 16. SRPNA 2017

500 let reformace – 2. část: Jak je tomu s kontinuitou české reformace?

Křesťanská institucionalizovaná církev byla lidskou nedůsledností, ziskuchtivostí, ctižádostí, touhou po moci svářena na scestí a snahy o její nápravu patří k církevním dějinám. Hlasy jednotlivců i menších nebo větších hnutí uvnitř církve volající po důsledném návratu k základům křesťanského učení byly potlačovány, umlčovány, změnily trvale málo, ale jsou nám aspoň důkazem toho, že základ, který byl křesťanské církvi položen, má sám v sobě sebeopravnou sílu a že církev nebyla nutně odkázána na přínos novověkého humanismu a osvícenství a dalších podobných myšlenkových proudů.

Jan Hus patřil k oněm mnohým po celé církevní dějiny se vynořujícím hlasům volajícím po nápravě. Vzdor jeho mučednické smrti by byl mohl zapadnout v moři dnes zapomenutých obětí, které mají institucionalizované křesťanské církve na svědomí. Avšak jeho kázání a jeho smrt vyvolaly v Čechách tak silné a prudké hnutí, že si s ním tehdejší církevní instituce hned tak neporadila. Vojenské křížové výpravy je nezvládly. Nezbývalo, než vyjednávat a vrážet klíny, ale uspokojivého vítězství Řím nedosáhl. Musel se na dlouhý čas a jen nerad smířit s existencí české utrakvistické církve. Utrakvistická církev nechtěla narušit sakrální jednotu církve, ale cílevědomě narušila svévolnou papežskou administrativní jurisdikci. Patřilo to k jejím nedotaženým nápravným přínosům. Kalich, přijímání pod obojí, byl viditelným přínosem. Požadavek souladu života kněží s jejich kázáním se ani utrakvistům příliš nedařil. Radikálnější nápravné myšlenky husitského hnutí (odmítání některých katolických svátostí, víry v existenci očistce, modliteb za mrtvé, modliteb ke svatým a Panně Marii, odmítání církevně nařízených postů a exorcismu při křtu, odmítání kněžských ornátů, svící, zvonění) nepatřily k učení utrakvistické církve. Nebyly všem utrakvistům ani vlastní, a proto mohly být obětovány snaze po udržení sakrální jednoty. Byly v utrakvistické církvi značně potlačeny, ale ne vymýceny. **Shrnujícím podstatným přínosem české reformace bylo volání po návratu k Písmu a důraz na osobní zodpovědnost před Bohem.** Oba tyto základní důrazy nebyly novým objevem české reformace, ale v české reformaci se ujaly v širokém společenském záběru a s větší důsledností než předtím kdekoliv jinde. O Bibli se začali zajímat i prostí lidé a svědomí prostých lidí bylo respektováno (***Kutnohorský mír 1485***). Obojí bylo v 15. století zcela výjimečným jevem.

Skupina Bratří zákona Kristova ve své zodpovědnosti před Bohem nechtěla víc, než konsekventně žít podle biblických rad a příkazů, jak jim rozuměla. Byla zpočátku tolerována. Když však v otázce kněžství narazila na nedůslednosti obou církví (katolické i utrakvistické) a odvážila se zbavit své závislosti na nich, vystavila se persekucím. **Jednota bratrská se stala první skutečnou na Římu nezávislou reformační církví s vlastním církevním řádem a jasně formulovanou konfesí.**

Německá a švýcarská reformace vstoupily do dějin o několik desetiletí později. Měly své vlastní důrazy, prosazovaly se jinými cestami a našly v politicky a společensky pozměněné Evropě širší ohlas než česká reformace, čemuž napomáhala i jazyková situace (němčina a francouzština). Německá a švýcarská reformace českou reformaci ovlivnila, obohatila, ale nepohltila. Svébytnost české reformace zůstávala až do Bílé hory viditelnou. Po Bílé hoře dochází ke zlomu, obě české nekatolické církve, utrakvistická i bratrská, z veřejnosti zmizí a zanikají, ale výsledky české reformace přežívají. O jejich udržení dbá místo zaniklých utrakvistických a bratrských církevních institucí česká reformační tradice.

Tradovaná vyprávění a stará zakázaná literatura povzbuzují z generace na generaci stále znovu zájem o zakázanou Bibli a oživují vědomí osobní zodpovědnosti před Bohem. Kdysi vymezené církevní hranice pozbývají významu. **Písmáci pocházející z rodin původně utrakvistických se sbližují s potomky členů Jednoty bratrské, jejíž sbory přežívají v ilegalitě déle a rozpadají se daleko pomaleji než sbory utrakvistické.** Koncem 17. století jsou téměř všichni čeští písmáci katolicky pokřtěni. To by jim v třetí, čtvrté generaci vzhledem k daným zemským zákonům už snad ani příliš nevadilo, kdyby byli mohli číst Bibli a náboženskou literaturu podle své volby a vyhýbat se některým katolickým církevním zvyklostem příčícím se jejich svědomí. Avšak taková tichá tolerance nebyla přípustná. **Tvrdé pronásledování „nekatolíků" sice mnohé písmáky zastrašilo, ale jiné v jejich víře jen utvrdilo.**

Výsledky české reformace byly v době rekatolizace násilně odstraňovány, ale nemohly být zcela vymýceny. Tajní písmáci z nich žili a stavěli na nich dál.

V ilegalitě se dál vyvíjela jak česká reformační tradice tak i písmácká teologie a náboženská praxe: **Vyprávění o Jednotě bratrské a jejích řádech se dostávala do popředí, přibývaly zkušenosti z výslechů a vězení, řešily se otázky zastírání, přetvářky, lži. Touha po večeři Páně vysluhované pod obojí vedla k praxi lámání chleba a přijímání svátosti i z rukou laiků. Nebylo to však jednání neuvážené, nýbrž bylo biblicky zdůvodněné.**

Do země se tajně vracející exulanti a predikanti a novější ze zahraničí donášená evangelická (především pietistická) literatura pomáhala českým písmákům uvědomovat si příbuznost české a německé reformace, ovlivňovala i způsob jejich zbožnosti, ale nenarušovala českou reformační tradici. Ti, kteří se dostali do exilu do luterské Lužice nebo do Saska, se ochotně hlásili k luterské církvi, ale brzy zaznamenávali vedle základního reformačního souznění i lecjaké rozdíly dané zachovanými důrazy svébytné české reformace (odmítání modliteb za mrtvé, odmítání exorcismu při křtu, odmítání kněžských ornátů, svící, soch a obrazů v kostelích, i později vžité lámání chleba při večeři Páně). Snažili se vtěsnat do řádů luterské církve, ale jejich velkou touhou byly samostatné české sbory s vlastním (bratrským) řádem a nejraději i s vlastním kostelem bez ozdob. Touha po lámání chleba musela zůstat v Sasku veřejně nevyslovena, ale v tolerantnějším Berlíně byla vzdor nepochopení většiny luterských teologů splněna. **Samostatné české sbory vzniklé v exilu v 18. století, ať luterské nebo reformované, nesly pečeť svébytnosti české reformace.**

Kontinuitu české reformační tradice a náboženské praxe lze vzdor rekatolizačnímu pronásledování doložit od Husa až do tolerančního patentu. Napsala jsem o tom ve své knize ***Více sluší poslouchati Boha než lidí*** a nechci se příliš opakovat. Po dobu protireformace byla v Čechách a na Moravě zachována nejen prázdná reformační tradice (vyprávění, zvyky), nýbrž i její náplň: o čem si lidé vyprávěli (**věrnost předků Božímu slovu, osobní zodpovědnost před Bohem**), to se snažili i žít.

Vzhledem ke 160 let trvajícímu tvrdému pronásledování, které vyhnalo do emigrace nejen deseti, nýbrž statisíce exulantů, byl počet evangelíků, kteří v zemi zůstali a po vyhlášení tolerančního patentu se ke své víře vzdor mnohým nejistotám, nevýhodám a materiálním škodám přiznali, pozoruhodný.

Toleranční patent znamenal pro písmáky na jedné straně značnou úlevu (konec slídění po Biblích a zakázaných knihách, konec vynucování zpovědní povinnosti, konec strachu z hrubých výslechů a vězení), ale nepřinesl vytouženou plnou svobodu. Nemohli se hlásit ke své „evangelické bratrské" ani ke „staré českobratrské" víře, nýbrž buď k luterské nebo reformované. Většina se s tím byť nerada nějak srovnala a v důsledku souhry různých okolností se octla v jedné nebo druhé povolené církvi.

Do nově vzniklých sborů přišli luterští nebo reformovaní pastoři z Uher, kteří ve své naprosté většině mohli mít o české reformaci jen povšechné a nedostatečné vědomosti, a to spíše jen o jejich počátcích. O životě tajných evangelíků a o vývoji české reformační tradice v ilegalitě nevěděli téměř nic. Ani pietisticky laděné zbožnosti českých evangelíků nevycházeli příliš vstříc, většina z nich byla nakloněna spíše novému duchu doby – osvícenství. Mnozí z nich museli překonávat i jazykové překážky. O své službě ve sborech měli své představy, svým vzděláním a svými ordinačními sliby byli vázáni na tu kterou konfesi a církevní řády. Zvláštním přáním a zvyklostem svých farníků nemohli rozumět. Střety pastorů s farníky byly tak předprogramovány.

První otázkou, která byla řešena, byla zpravidla otázka lámání chleba. Pastoři, kteří začali ze svých zavazadel vybalovat krucifixy, svícny a svíčky, se nesetkali s vděčností, nýbrž nedůvěrou. Chtěli-li důvěru zas získat, museli být ochotni k jistým ústupkům. Tu se nám vynořuje otázka, do jaké míry a s jakými trvalými výsledky česká reformační tradice ovlivnila nově vznikající luterské a reformované sbory.

Čeští evangelíci trvali na svých tradicích, povolaní pastoři se snažili zavést řády, na které byli zvyklí. Někteří laičtí organizátoři prvních tolerančních sborů se po jejich vzniku stahují zklamaně do pozadí.

Sociolog Zdeněk R. Nešpor (***Víra bez církve? Východočeské toleranční sektářství v 18. a 19. století.*** Ústí nad Labem 2004.) se záslužně ujal tématu „tolerančního sektářství". Pod tento pojem však neprávem shrnul vše, co se odchylovalo od instituce a učení jedné z uznávaných církví, tedy také výsledky české reformace.

První toleranční kostelík v Čechách z r. 1785 dnes patří Českobratrské církvi evangelické a dnes je součástí skanzenu Zichpili. Po vyhlášení tolerančního patentu 13. 10. 1781 se v Humpolci přihlásilo k luterské církvi 44 rodin. V červenci 1783 zde byl ustaven luterský evangelický sbor.

První bohoslužby se konaly 12. října 1783 v domě Jakuba Příborského. Na stavbu kostela, fary a školy přidělily úřady evangelíkům pozemek na Zichpili a 9. října 1785 byl kostel slavnostně vysvěcen. Jde o o jeden z nejstarších tolerančních kostelů na našem území.

Toleranční kostely nesměly mít podobu kostela - neměly zvony ani věž, vchod nebyl z hlavní ulice a okna musela být čtverhranná. Při opravě, která probíhala koncem čtyřicátých let 19. století byl proražen hlavní vchod v průčelní zdi a původní vchod zůstal jako vedlejší.

Česká reformace vyrostla ze společného křesťanského základu, orientovala se výrazně biblicky, byla v době protireformace násilně zbavena svých církevních institucí, byla do velké míry potlačena, ale zůstala přece nepřemožena. Nositelům české reformační tradice v toleranční době nezbývalo, než buď se zařadit do jedné jim málo známé povolené církve, nebo zůstat, kde byli a žít podle svého, nebo se distancovat ode všech. Bez pochyby se vyskytovaly v Čechách a na Moravě v té době (podobně jako i v jiných zemích) různé sekty (zajímavé by bylo evropské porovnání). Avšak nositelé české reformační tradice toto označení nezaslouží. Odmítání kněžských ornátů, svící, soch a obrazů v kostelích, požadavek lámání chleba při večeři Páně a laická spolupráce ve sboru patřily k výsledkům české reformace a je přirozené, že je toleranční evangelíci ať v reformovaných nebo luterských sborech prosazovali a do jisté míry za cenu velkých mrzutostí i prosadili. Ti, kteří trvali na svém přesvědčení, ale nechtěli se dohadovat s kazateli, kteří pro ně nenašli hned pochopení, zůstávali někdy sami pro sebe, ale jen proto nemusí být stavěni na stejnou rovinu s výstředními sektáři odchylujícími se podstatně od biblického učení.

Pojem „sektářství" má dodnes pejorativní nádech, dodnes se v něm obráží podezření ze závažné scestnosti. I velké křesťanské církve si vzájemně scestnost předhazovaly, ale musely se učit snášet. Když se po 160 letech tvrdé protireformace vedle reformačních církví vynořili z ilegality nositelé české reformační tradice, byli bez církevní instituce a nebylo jim dopřáno, aby si ji znovu vybudovali. Proto však by neměli být na rozdíl od ostatních reformačních církví nazýváni sektáři. Mělo by jim být aspoň dodatečně v historických pojednáních dopřáno postavení uznávaného svébytného reformačního proudu.

Exulantská historie dokládá v podstatě jednotný (sjednocený) duchovní proud české reformace, jak se do 18. století v ilegalitě stmelil a vyvinul. V exulantských sborech se přirozeně také vyskytly snahy jednotlivců zaujmout přední místa ve sborové práci, nechyběly ani osobní rivality, ale nevedly k rozkolům, nejednalo se o rozdílná učení. Ve Slez-

sku se vydělila pouze jediná (!) malá sekta třiceti lidí. Pozdější různé církevní zařazení českých sborů bylo dáno životními podmínkami v exilu, nesnadnou orientací v církevním světě a novými duchovními vlivy.

V Čechách a na Moravě se vedle písmáků s jednoznačnou reformační tradicí vyskytovaly bezpochyby i sektářské skupiny, vždyť sekty vznikaly a dodnes vznikají i ve sborech a církvích teologicky pečlivě vedených. Výskyt sektářství v toleranční a potoleranční době však neznamená, že mezi českými „nekatolíky" vládl napořád jen chaos a sektářství.

Toleranční zákony roztříštily duchovní dědictví české reformace, které bylo až do poslední čtvrtiny 18. století zachováno v obdivuhodné jednotné ucelenosti, nejméně do tří skupin: luterské sbory, reformované sbory a hloučky mimo ně. Tato skutečnost nositele české reformační tradice bezpochyby znejistila, oslabila, izolovala a případně i pomýlila, protože ztratili dosavadní vzájemnou oporu. Mohla přispět i k vzniku nových sekt, ale tu nezbývá opatrnosti: Nositele české reformační tradice, ať už zařazených v církvích nebo zůstávajících mimo ně, je třeba odlišovat od skutečných výstředních sektářů.

Život v písmáckých rodinách se v toleranční době změnil. Bible se nemusela schovávat, místo na tajné noční schůzky písmáků se mohlo chodit veřejně do sboru na kázání, a sousedské schůzky ke čtení Bible už nebyly tak nebezpečné. Písmáci, kteří byli příliš opatrní, k toleranci nedůvěřiví nebo její nedostatečností zklamaní, zůstali v katolické církvi a žili si tiše po svém jako dosud s tím rozdílem, že je nikdo nezavíral a netrápil ve vězeních jen proto, že si četli Bibli a vyhýbali se některým katolickým náboženským povinnostem. Jak dlouho přežila česká reformační tradice v takových rodinách? Měly to snazší než písmáci, kteří zakládali evangelické sbory, vnášeli do nich náboženskou praxi české reformace a naráželi na nepochopení zodpovědných duchovních.

O Husovi, husitech, Českých bratřích a některých mučednících z dob protireformace se v písmáckých rodinách i nadále jistě vyprávělo a můžeme vycházet i z toho, že mnohé písmácké rodiny si ještě aspoň po jednu nebo dvě generace udržely ražení svébytné české reformace. Ale úředně povolaní pastoři konali své dílo a podle svých schopností své posluchače ovlivňovali. Pro luterány nebylo nad luterskou církev, pro reformované byla reformovaná tou nejdokonalejší. Děti narozené do těchto sborů v nich vyrůstaly a učily se být luterány či reformovanými, nikoliv Českými bratry, jak se nazývali jejich prarodiče a v zahraničí ještě i potomci exulantů.

Druhá a třetí generace českých evangelických duchovních tendovala k teologickému racionalismu. Pokud je česká reformace vůbec zajímala, sotva mohli pochopit její písmáckou spiritualitu. O prostých členech sborů těchto mladších generací, o jejich zbožnosti a o jejich vztahu k minulosti víme dosud příliš málo, což nám ztěžuje nalézt odpověď na otázku další kontinuity české reformace. Ačkoliv se leckteré praktické důrazy české reformace v tolerančních sborech prosadily, její duchovní síla se zřejmě pomalu vytrácela.

Abychom se dobrali podrobnější uspokojivé odpovědi na otázku, jak v toleranční a potoleranční době přežívala česká reformační tradice a jaká byla její účinnost, potřebovali bychom ještě dlouhou řádku důkladných mikrohistorických studií: podrobnější historie jednotlivých tolerančních sborů, duchovního proudění v těchto sborech i mimo ně, rodinné historie...

S oživením národnostní otázky začal růst zájem o českou historii. Nejen evangelické intelektuály začala zajímat její dosud zastíraná část: husitství, českobratrství, rekatolizace. Revoluční nálada v polovině 19. století podpořila i touhu prorazit hranice nedostatečné tolerance. Reformovaný pastor Bedřich Vilém Košut a luterský katecheta Josef Růžička žádají dokonce obnovení České a Bratrské konfese. **První české evangelické noviny vyšly pod názvem Českobratrský hlasatel.** Česká reformační tradice se tak zas veřejně hlásila k slovu, ale jakou měla hloubku? Nezbyla z ní jen prázdná slupka? Košut i několik jiných evangelických duchovních byli potomky tajných pronásledovaných písmáků, avšak sami vyrůstali už pod jinými vlivy.

V druhé polovině 19. století vznikaly v Čechách (byť i pod vlivy zahraničních probuzeneckých hnutí) nové církve (**Jednota bratrská, Svobodná církev reformovaná, později Jednota českobratrská**) a hlásily se k české reformační tradici. Lze snad v podrobnější historii jejich vzniku vystopovat kontinuitu reformační tradice až do doby předtolerační? V katolické rodině Antonína Balcara v Horní Radechové, strýce zakladatele české Svobodné církve reformované Jana Balcara, se ještě v roce 1840 četla Bible. Takových katolických písmáckých rodin bylo v tom kraji (a bezpochyby i v jiných krajích) více. V padesátých letech 19. století několik desítek osob přestoupilo z katolické církve do reformované.

Hodnotit českou reformaci kladně se stalo mezi intelektuály koncem 19. století módní, Jan Hus byl stylizován jako velký Čech a bojovník za pravdu a svobodu svědomí a v reformační tradici byly hledány národnostní, humánní a sociální hodnoty. Pozornost k české reformaci obracely stále znovu i národnostní třenice. Nabytí vytoužené svobody počátkem 20. století umožnilo přiznat se k české reformaci formálně ve sjednocení české luterské a reformované církve. Také čeští baptisté – **Bratrská jednota Chelčického** – se přiznávala k české reformaci.

Luterského hraběte Mikuláše Ludvíka Zinzendorfa v 18. století nemohla česká reformace nadchnout, ale když nechtěl o své Moravany přijít, musel na ní nalézt aspoň trošku něco dobrého, co by se dalo převzít. Němečtí Moravané reformační tradici žili, a chtěli tak pokračovat i v exilu. Zinzendorf vtiskl obnovené Jednotě bratrské svou pečeť a Moravané tvořili v rychle se rozrůstající nové církvi brzy jen zanedbatelnou menšinu, ale jejich vztah ke staré Jednotě se v obnovené Jednotě obrazil neobyčejným trvalým zájmem o českou reformaci a povědomím sounáležitosti.

Exulantské sbory vzniklé v 18. století byly vystaveny vlivu církví, do nichž se v době svého vzniku musely zařadit a doléhal na ně i masivní národnostní tlak, kterému se zvláště v Německu těžko mohly zcela ubránit. Berlínským českým sborům byli koncem dvacátých let 19. století vnuceni němečtí kazatelé, kteří neuměli česky. Ve Slezsku se potomkům exulantů déle dařilo nacházet cesty, jak čelit germanizačnímu nátlaku. **Zelovští uváděli do rozpaků představitele polské reformované církve, když se ještě i v 19. století nazývali Českými bratry**. (Zástupci Českobratrské církve evangelické v dobře míněné snaze vylepšit zelovský chrám vnucovali na počátku 21. století zelovskému sboru svícny a svíčky.) Svébytnost české reformace, s níž přicházeli Češi v 18. století do exilu, byla sice i v exulantských sborech vnějšími vlivy oslabena, ale leccos se udrželo. Když v roce 1945 vznikly v Čechách reemigrantské evangelické sbory, lišily se od starousedlých českých nejen některými germanismy či polonismy v české řeči, nýbrž především svým úzkým písmáckým vztahem k Bibli a výrazným vědomím osobní zodpovědnosti před Bohem.

Kde a kdy tedy končí nebo nekončí česká reformace – nápravné hnutí vyrůstající z českých husitských kořenů? Až do tolerance lze mluvit nejen o kontinuitě české reformační tradice nýbrž i o kontinuitě české reformace přežívající a vyvíjející se vzdor zákazům a pronásledování. Česká reformační tradice pomáhala v té době uchovávat a rozvíjet výsledky české reformace, byť jen na omezeném poli tajného neinstitucionalizovaného písmáckého společenství. Nesmlouvavé podmínky nedostatečné tolerance snad skutečně narušily kontinuitu české reformace daleko více než protireformace. V povolených církvích nebyl další rozvoj české reformace žádoucí. Reformační tradice jako taková sice neupadla hned v zapomnění, ale prostá písmácká teologie pokračující v kolejích české reformace byla nahrazena učenou novodobou konfesní teologií a písmácký způsob zbožnosti byl vystaven silnému konfesnímu vlivu pastorů přišlých ze zahraničí. Složitou potoleranční situaci známe stále ještě nedostatečně. Ačkoliv výsledky české reformace byly aspoň zčásti převzaty do obou povolených církví, vynořovaly se porůznu i v katolické církvi, nacházely uplatnění ve svobodných církvích a přetrvávaly v zahraničních exulantských sborech, je otázkou, zda můžeme v potoleranční době ještě mluvit o kontinuitě české reformace.

Na rozdíl od české reformace jako takové, pouhá česká reformační tradice dobu toleranční a potoleranční prokazatelně přežila a dovoláváme se jí čile dodnes. Každá doba si ji promýšlí, vysvětluje a hodnotí trošku po svém. To je úděl všech výraznějších historických jevů, lidstvo se musí vypořádávat se svou minulostí, pokud nechce potlačit a ztratit svou historickou paměť. Kontinuita české reformace je jednou z nedořešených otázek. **Podstatnější je však otázka aktuálnosti základního odkazu české reformace v dnešních českých církvích: rozhodné přiznání se k Bibli, Božímu slovu, jako závaznému měřítku a zdůraznění, ale i respektování osobní zodpovědnosti před Bohem.**

Edita Štěříková

Ojedinělou církevní památkou v celých Čechách je evangelický kostel svaté Trojice v Libiši u Neratovic. Jedinečnost stavby spočívá zejména v prakticky nezměněné podobě od doby jejího vzniku na konci osmnáctého století a dále ve vlivu kazatelů maďarské reformované církve, který je dodnes zřetelně patrný v uspořádání interiéru.
Kostel - od svého založení v r. 1789 až do dnešní doby - zůstal stavitelsky prakticky nedotčen, vše, včetně mobiliáře je původní.
Příchod prvního kazatele Jánose Végha, absolventa bohosloví ze Šarišského potoka v tehdejších Uhrách (kde také působil J. A. Komenský), je přímým důsledkem vydání tolerančního patentu v říjnu 1781. Členové tolerované, tedy víceméně trpěné církve, se zprvu scházeli ve stodole domu č. 15 na dnešním Libušině náměstí naproti bývalému utrakvistickému kostelu (v té době už samozřejmě římskokatolickému). O ten také tehdejší evangelíci žádali vzhledem k tomu, že kostel užívali Čeští bratři. Hrabě Věžník, zaujatý proti evangelickému vyznání však žádost protestantské obce nejen zamítl, ale způsobil, že se János Végh musel pod jeho nátlakem vystěhovat do nedalekých Byškovic, kde posléze působil několik let. Ale nevzdal se. Vymohl si osobní rozmluvu se samotným císařem Josefem II. a dosáhl toho, že se na jeho přímý pokyn 18. února 1787 mohl vrátit zpět do Libiše.
I v nepříznivé společenské atmosféře tehdejší doby se prostí věřící z různých církví dokázali domluvit. Důkazem toho byla i situace, kdy při hledání stálého místa pro shromažďování poskytl libišským evangelíkům pozemek - svoje vlastní pole - pro výstavbu vlastního kostela římskokatolický kněz.
Základní kámen kostela byl položen 27. dubna 1788 a již čtyři a půl roku poté, 30. listopadu 1792, se zde konaly první bohoslužby. Sloužil je samozřejmě János Végh, který v té době v Libiši působil již devátý rok.
Návaznost na českou tradici podobojí a husitskou dokladuje pamětní deska mistra Jana Husa, kterou sboru věnovali k 500. výročí jeho upálení tehdejšími konfirmandi. Jinou pamětní destičku najdeme v lavici, v níž ještě čtyři dny před svým sebeobětováním seděl člen libišského evangelického sboru Jan Palach.

obrázky a popisky: (hb)

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

24/2017

6. září 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 13. září 2017

Z obsahu

* *Tomáš G. Masaryk*
* *Moudré přání*

Poselství k 13. neděli po sv. Trojici

Kdo je z Boha, miluje bratra
1. list Janův 4,7–12

Lutherovi se nelíbil v biblickém kánonu Jakubův dopis. Mně se nelíbí listy Janovy. Vždy když je čtu, připadá mi to, jako by Bůh měl v ruce skalpel a operoval mě při vědomí. „Kdo je z Boha, nehřeší". Já ale hřeším. „Kdo je z Boha, činí spravedlnost". I jako křesťan jsem byl mnohdy nespravedlivý. „Kdo je z Boha, miluje bratra". Pane, opravdu každého bez výjimky? Nevynechal jsi v textu něco? Něčí jméno?

Jan říká, že je to buď a nebo. Buď miluji, činím spravedlnost a nehřeším a tak potvrzuji, že jsem Boží dítě, nebo nemiluji, nečiním spravedlnost a hřeším a jsem tedy z ďábla. Proto jistotu spasení mohu mít tehdy, když miluji bratra. A zase bez výjimky. Ve světle tohoto konstatování blednou jiné verše Písma, které mě ujišťují o spáse na základě jiné mé aktivity.

Až nyní si uvědomuji genialitu Písma, které na mě, na nás i na Pána hledí z nejrůznějších stran. Vždyť Pán také počítá s mými pády a pozvedá mě, když se v pokání k němu obracím. Bůh ale nezměnil svůj názor a stále opakuje, že podstatou zákona i podstatou víry je láska k němu a k bližním. Neoddělitelně, ruku v ruce. Poté, co jsme poznali, že láska je v tom, že Bůh miloval první. Dal sám sebe za nás v oběť. To nás posiluje, abychom se snažili také milovat druhé jako první. Neodpovídat až na jejich lásku, ale nabízet jim tu svou. Jan, který byl Pánem tak milován, ví, že není výjimkou. Že obzvláštní láskou miluje Bůh každého z nás. Proto i my můžeme milovat. Je to rázné připomenutí do našeho života a do života našich sborů. Jsi z Boha? Pak miluješ svého bratra, a když to nejde, tak o to zápasíš z celého srdce. S modlitbou, pokáním a touhou. Bůh říká, že to jde.

Pavel Hradský, farář
Evangelické církve metodistické
v Třeboni

Zjevení Boha v Bibli

Jsme zvědaví, jak se v Bibli projeví, jak se ukáže, vždyť je jinak neviditelný, nepopsatelný a ovšem nevyfotografovatelný. Bible je jediná kniha, která se může pochlubit, že něco ví o Boží podobě. Co to je, když to nemůže být nijak zpodobněno? Jsou to Boží skutky. Starý zákon je jich plný, Bůh jimi promlouval ke svému lidu a zároveň jimi vytvářel jeho podobu, když mu svými skutky sděloval, co se mu líbí a co ne.

Touto mluvou sledoval dvojí cíl: z Božích skutků poznával jeho lid, jaký je jeho Bůh (jeho náročnost i jeho milosrdenství) a z týchž skutků pocítil vyznamenání: jsme Boží lid, ne kdejaký, ale Boží. Tak mu to vyslovili jejich proroci: „Já budu váš Bůh a vy budete můj lid (Jr 30,22). Titíž proroci však slíbili lidu, a byl to konečný slib, že Bůh přivodí mesiášskou dobu, kterou bude spravovat Mesiáš, neboť takto odpovídá Boží podstatě, že chce být s námi dokonale. Avšak tato eschatologická doba přináší postavu „Božího služebníka" (Ebed Jahvé) z Iz 53, který na sebe bere vinu svého lidu a nechá se jí zlomit. Tato osoba se stala předmětem mnoha výkladů. Avšak žádný z nich není dostatečný, jedině ten, který v Božím služebníkovi zřetelně rozeznává Ježíše Krista.

Že by Boží služebník měl trpět, to je myšlenka, ke které Starý zákon ještě nedospěl. V tom je jeho nedostatečnost, v tom je starý, překonaný. Nikoli neplatný. Boží zjevování ve Starém zákoně je platné, pravdivé,

Dokončení na str. 2

Ještě k historii kostela i sboru ČCE v Ratiboři

Po vyhlášení tolerančního patentu Josefem II. 13.října 1781 se celá obec přihlásila ke staré víře svých otců, Přijali augšburskou (luterskou) konfesi. Rok po vydání patentu, byl již vystavěn a posvěcen dřevěný kostel, který stál 4 m vpravo od nynějšího kostela pod hřbitovem založeným současně s kostelem. Naproti kostelu byla současně postavena toleranční fara, která stojí do dneška. Dřevěný kostel shnil a musel být zbourán ještě dříve, než byl postaven nový. Proč tak brzy shnil, jsem zjistila teprve před několika lety, kdy jsem změřila biopatogenní zóny a zjistila jsem, že v místě, kde stával původní kostel, se asi nachází pramen.

Nový kostel je postaven v pseudorománském slohu a tvoří dominantu vesnice. Projekt na nový kostel vytvořil architekt Ludwig Förster z Vídně. V té době se ještě na evangelických kostelech nesměly stavět věže, proto byl kostel projektován bez věže. Teprve v r. 1858 se postavení evangelíků zlepšilo a kostel byla nakonec dokončen i s věží.

Ve věži jsou 2 velké zvony a umíráček. Původní umíráček byl přenesen ze starého kostela.Všechna 3 zvony i píšťaly varhan byly v r. 1914 sebrány pro válečné účely.

Nyní jsou v kostele na svém místě nové zvony. Umíráček zakoupila pro kostel obec. Varhany, i když si vyžádaly hodně oprav, jsou velice kvalitní. Oltář, na němž je obraz poslední večeře Páně věnovala rodina Lányů v červenci r. 1892 na počest své matky Roziny Lányové. Kolem oltáře je ohrádka, která je typická pro lutherské kostely. Odděluje naši hříšnost od Boží svatosti.

Nová fara byla postavena v r. 1782. V roce 1949 byl v půdních prostorách vybudován nový byt pro farářskou rodinu. V původním bytě dole byly zřízeny sborové místnosti.

Na hřbitově byl v roce 1824 vybudován Slavín, kde jsou pochovány významné osobnosti sboru faráři a učitelé, kteří tehdy působili na církevních školách. Dominantu hřbitova tvoří kalich a Bible.

Lutherští faráři, působící v Ratiboři:
1. Štěpán Nikolaides - leden 1782 a ještě téhož roku, odešel na Slovensko
2. Samuel Púchovský, byl zde do roku 1785

Dokončení na str. 2

Aktualita: Letošní Evangelický den budou hostit Český Těšín a Cieszyn

Slavnostní bohoslužba, přednášky, zábavný program pro děti a mládež, ale také koncert Janáčkovy filharmonie Ostrava – to jsou některé z bodů programu Evangelického dne, který 17. září v Českém Těšíně a Cieszynie pořádá Slezská církev evangelická a. v.

V letošním roce si připomínáme 500. výročí začátku reformace církve. Proto bude reformace také hlavním tématem Evangelického dne - každoroční slavnosti, kterou Slezská církev evangelická letos pořádá v Českém Těšíně a Cieszynie. Organizátoři za místo konání úvodní bohoslužby vybrali Ježíšův kostel na Vyšní bráně, který je nejvýznamnější stavbou spojenou s reformací v našem regionu. Úvodní bohoslužba zde začne v 10 h a připraven je bohatý program, ve kterém zazní kázání a promluvy k tématu reformace, ale také vícero hudebních vystoupení.

Pro veřejnost budou v tento den například připraveny komentované prohlídky muzeí protestantismu v Ježíšově kostele i v Diakonickém a vzdělávacím centru Slezské Diakonie.

Od 14 h jsou připraveny zajímavé přednášky. O významu reformace budou debatovat profesor Józef Budniak s teologem Jerzym Sojkou a dalšími hosty. Na jiném místě ve stejnou dobu bude hostem například Petr Jašek, o jehož věznění v Súdánu a vysvobození za pomoci české diplomacie nedávno bohatě informovala média.

Od 14 h je také připraven program pro děti i jejich rodiče, a to nejen pro účastníky Evangelického dne. V parku Adama Sikory bude připravena poznávací stezka, skákací hrad a mnoho dalších atrakcí. V 17 h jsou pak všechny děti zvány do KASS Střelnice na představení Malý princ v podání souboru Bajka Těšínského divadla. Představení je pro všechny zdarma.

Zlatým hřebem programu Evangelického dne bude koncert Janáčkovy filharmonie Ostrava v 17 hodin v kostele Na Nivách. Tento koncert církev připravuje ve spolupráci s organizátory Svatováclavského hudebního festivalu. Na programu jsou skladby J. S. Bacha, J. Brahmse a také například Symfonie č. 5 zvaná Reformační F. M. Bartholdyho.

Závěr evangelického dne bude patřit setkání organizátorů a hostí se zástupci místních samospráv a veřejného života. Hlavními hosty budou starostové Českého Těšína a Cieszyna, Vít Slováček a Ryszard Macura. Obě města přijala titul měst reformace a za to jejich představitelům patří dík.

Přesný rozpis míst a časů konání jednotlivých bodů programu Evangelického dne najdete na webu www.sceav.cz/ed

Pro další informace se neváhejte na mne obrátit

Bc. Tomáš Samiec,
tiskový mluvčí a PR koordinátor SCEAV
e-mail: tsamiec@sceav.cz

Z církví doma i ve světě

Evangelická liturgická iniciativa COENA zve

Ve dnech 15.-16. září 2017 proběhne v Českém Brodě po delší době další setkání evangelické liturgické iniciativy Coena. Na programu bude především reflexe vývoje v oblasti bohoslužebného slavení v prostředí Českobratrské církve evangelické, případně též církví sesterských, a to jak z hlediska celocírkevního dění např. v práci liturgické a zpěvníkové komise či diskusí na synodech, tak z perspektivy zkušeností z jednotlivých sborů a seniorátů. Chybět nebude slavení denní modlitby a eucharistické liturgie. Setkání je otevřeno všem zájemcům.

Předpokládaný program

Pátek 15. září

18.00 - 19.30: příjezd a večeře (zvonice)
20.00: nešpory (kostel)
20.30 - 22.30: Co nového v liturgii ČCE (zvonice)
22.30 - 23.30: naše sbory a my v nich
23.30: kompletář (kostel)

Sobota 16.září

8.00 - 9.00: snídaně
9.00: eucharistická bohoslužba (kostel)
10.00: Co nového v liturgii (zvonice)
12.00: oběd (restaurace)
13.00: káva ve zvonici – Co, kdy a jak dál v Coeně?
14.30: zakončení

Program se koná v prostorách sboru ČCE v Českém Brodě - v kostele sv. Trojice v Jungmannově ulici v městském parku a v přilehlé zvonici. Tam je možné i spát (spacák a karimatku s sebou).

Kontakty:

farář Marek Lukášek - e-mail: marek.lukasek@tiscali.cz, tel.: 728 552 024
Mgr. Karel Šimr
e-mail: simrk@centrum.cz, mobil: 739 244 774

Papež: Liturgická reforma je nezvratná

S jistotou a autoritou učitelského úřadu lze prohlásit, že liturgická reforma je nezvratná. Řekl to 24. srpna papež František během audience pro účastníky italského Národního liturgického týdne. Ve svém projevu popsal papež také vývoj poslední liturgické reformy, které je podle něj nutno lépe a více do hloubky porozumět.

„S jistotou a autoritou učitelského úřadu církve můžeme prohlásit, že liturgická reforma je nezvratná," řekl František v aule Pavla VI. ve Vatikánu.

Liturgická reforma 2. vatikánského koncilu byla podle Františka dlouho připravovaná. Existovalo zde liturgické hnutí a samotní papežové odpovídali na obtíže vnímané v modlitbě církve. Již sv. Pius X. reformoval liturgickou hudbu, přispěl k slavnostnějšímu charakteru neděle a ustavil komisi pro liturgickou reformu. Papež Pius XII. se též zabýval reformou a učinil rozhodnutí v otázkách žaltáře, eucharistického půstu nebo užívání živého jazyka při obřadech. Reformoval také obřady Svatého týdne.

Jak dále pokračoval František, druhý vatikánský koncil a jeho dokument Sacrosanctum Concilium, který byl „dobrým ovocem stromu církve", odpovídal na reálné potřeby a naději na obnovu: liturgie měla být „živá" a pro církev oživující. Věřící dále podle reformy neměli být pouhými diváky tohoto tajemství víry, nýbrž měli se jej aktivně a plně účastnit. Po koncilu následovalo vydání nových liturgických knih „podle principu úcty ke zdravé tradici a legitimního pokroku". Tyto knihy byly účastníky koncilu dobře přijaty.

Přesto však podle papeže není reforma u konce, neboť se musí týkat nejen knih, ale i mentality. Reforma vyžaduje „čas, věrné přijetí, poslušnost v praxi, moudré uskutečňování nejprve ze strany vysvěcených služebníků, ale i ze strany jiných služebníků, zpěváků a všech, kdo se liturgie účastní". Neustálou výzvou zůstává také liturgická výchova pastýřů i věřících.

V obnovené bohoslužbě je třeba „nově objevit důvody rozhodnutí, které přijala liturgická reforma, překonat neopodstatněné a povrchní výklady, neúplné přijetí a praktiky, které liturgii pokřivují". To neznamená přehodnotit reformu, nýbrž hlouběji jí porozumět a osvojit si ji. Liturgická reforma je nezvratná, řekl papež.

Ondřej Mléčka, www.cirkev.cz

Ještě k historii kostela i sboru ČCE v Ratiboři

Dokončení ze str. 1

3. Jan Lány starší - působil až do své smrti v r. 1824
4. Jan Lány mladší - synovec J. L. staršího - od r. 1820 do r. 1878, celkem 58 let
5. Bohdan Kalenda - od r. 1878 do r. 1890
6. Čeněk Dvořák - od r. 1889 do r. 1926
Do sboru v Ratiboři tenkrát patřily ještě obce Kateřinice, Lázy, Podolí a Loučka.
Do kostela se vešlo podle starého archivu až 2500 věřících.

Naděžda Zdeňka Dvořáková

P. S.
Šestý luterský farář v Ratiboři Čeněk Dvořák pocházel z rodu Janoviců. Narodil se ve Spypicích u Golčova Jeníkova 8. září 1863. Po vikariátě v Praze u Salvátora šel do Ratiboře zastoupit těžce nemocného faráře Bohdana Kalendu a po jeho smrti byl zvolen farářem. Celkem tam působil 37 let, prakticky celý farářský život.
Zemřel před 90 lety 13. června 1927.

Zjevení Boha v Bibli

Dokončení ze str. 1

lze o něm kázat, ale s vědomím, že bylo překonáno tak, jak je slovo překonáno tělem. Všimněme si, že třebaže byl Starý zákon překonán Novým, neztratil nic na své hodnotě, zůstává zákonem, jen je starý oproti novému. Církev to potvrzuje tím, že při bohoslužbách čte z Bible aniž rozlišuje čtení ze Starého od čtení z Nového zákona. A vůbec potvrzuje to tím, že pod souhrnným názvem Bible skrývá oba zákony, Starý i Nový.

Zjevení Boha v Bibli dosahuje vrcholu v Novém zákoně, v příchodu Mesiáše, který je ve Starém zákoně přislíben jako Boží suverenita, tedy panování Boha, jenž už bude dokonale se svým lidem. Proto je celý Nový zákon veselá novina – Bůh je s námi – zvláště tehdy, kdy Mesiáš trpí a je ukřižován. On je s námi a my s ním. S ním se dostáváme do Božího dění a do nového života, který začíná. Boží dění, Boží čin, který Nový zákon vyhlašuje, není nic jiného než příchod Ježíše Krista, jeho usmiřující utrpení na kříži a jeho vzkříšení. Tak Nový zákon svědčí o Ježíši Kristu a o novém životě Božího lidu, o církvi a mesiášském životě v obecenství s Bohem prostřednictvím Ducha svatého.

Zjevení Boha v Ježíši Kristu jako událost se stalo ve prospěch všech lidí a to na určitém místě a v určité době. Víra pak bude v první řadě právě to, že vezme na vědomí ten prostý fakt, factum perfectum, jak jsme se učili ve škole o tom, co se vskutku stalo. Když si pomyslím, kolik je na světě knih a kolik je lidí, autorů, kteří si je vymysleli, tím více se podivuji knize, kterou nemohl napsat člověk, ani lidé z lidských schopností. Podivuhodná kniha, neboť Bůh se rozhodl v ní se zjevit. Číst v ní není totéž jako číst noviny nebo román. Noviny i román patří do tohoto světa, který pomíjí. V Bibli se dotýkáš věčnosti. Při té četbě platí, že bez víry se nemůžeš líbiti Bohu.

Josef Veselý

Poklad ukrytý v církvi

„Skutečný poklad církve je nejsvětější evangelium slávy a milosti Boží". **Teze č. 62**

Luther mluví o pokladu, o tom, co je pokladem církve. Poklad je pro nás šťastný nález. Něco, co bylo zakopáno v zemi či dlouho ukryto na půdě, a pak na to někdo narazí náhodou: při výkopu nových základů anebo při rekonstrukci baráku. Nález má velkou cenu. Tak velkou, že změní člověku život. Pro získání takového pokladu člověk obětuje vše, co má.

Co ukrývají lidé, když je z domovů vyžene válka? Vždy to nejcennější - zlato, šperky anebo věci, ke kterým mají hlubokou citovou vazbu.

Co je ukryto v církvi jako ten největší poklad? Ve středověku se věřilo, že církev shromažďuje poklad zásluh; k němu přidávají svatí a Bohu oddaní lidé dobrými skutky další a další hodnoty. Tak poklad roste a obyčejní smrtelníci mohou z tohoto čerpat. Jak čerpat? Hříšníkům může být udělováno odpuštění či snížení utrpení v očistci. Mají možnost si odpuštění nebo ono ulehčení muk koupit.

Luther byl augustiniánský mnich. Žil v době, kdy mnohé věci ještě čekaly na vysvětlení. Mnohé věci také čekaly na radikální změnu… Ve Wittenberku vystavoval saský kurfiřt Bedřich takové věci jako větev z Mojžíšova hořícího keře, několik trnů z trnové koruny, slámu z jesliček, dokonce několik kapek mléka samotné přesvaté Panny…

Ale ze všeho nejhorší bylo, že církev jako nástroj k ovládání lidí používala strach. Strach z utrpení v očistci, strach o mrtvé rodiče či děti, strach ze smrti a z věčného zavržení. Místo pomoci a snímání břemen byl Boží lid zotročován. Luther sám tento tlak velmi těžce prožíval. „Od dětství si pamatuju", píše, „že jsem se při vyslovení slova Kristus začal třást strachy, protože jsem byl naučen vnímat Krista jen jako přísného a neoblomného, hrůzu budícího soudce."

Církev za Martinových časů využívala lidského sklonu ke špatnému svědomí. Negativní vnějškové svědomí mělo absolutní moc. Hřích a trest – to byly opratě k ovládání lidí. - Výsledkem byla poroba.

Luther k tomu napsal: „Kristus se stal strašnějším tyranem než sám Mojžíš."

Aby se Martin Luther od všech těchto chapadel osvobodil, musel projít velkým zápasem. Ale i u něj - jako i u mnohých z nás – mu pomoc přicházela ze slov Písma… Po jmenování profesorem na fakultě, začal vykládat Žalmy. Když měl posluchačům vyložit větu ze žalmu 31: „Ve své spravedlnosti mě vysvoboď", v úleku tuto pasáž vynechal. Nakonec se však odváží k velkému osobnímu boji. Vzpomíná na tento zlomový moment takto:

„Když jsem v žalmech poprvé četl „in iustitia tua libera me", pojala mě hrůza. Cítil jsem velkou zášť vůči těmto slovům, vůči Boží spravedlnosti, Božímu soudu, Božímu slovu. Neboť jsem věděl pouze to, že iustitia dei znamená tvrdý soud. A měl mě tak tvrdě soudit? Kdyby tomu tak bylo, byl bych navždy ztracen. Ale když jsem bohudík tomu porozuměl a zjistil, že iustitia dei znamená spravedlnost, kterou nám Bůh udílí skrze svobodný dar Kristova ospravedlnění, teprve potom jsem pochopil grammatica, teprve potom jsem žalmy náležitě vychutnal"… - Nad knihou žalmů prožil Luther zoufalství i osvobození. Bylo mu však z Boží milosti dáno světlo shůry a porozuměl v plné míře, co to je to Pavlovo: „iustitia dei... est fides Christi" - spravedlnost Boží je víra Kristova, tj. víra v Krista…

Luther se od tohoto zlomového rozpoznání stává svobodným myslitelem, kterému pak už nebude dělat potíže poprat se s každou autoritou a ani s každou zbytnělou konvencí… Přestává se bát teroru zdeformovaného svědomí, faktu smrti i hrůzy opuštěnosti. Naslouchá dvojím směrem: slovu, které přichází z Písma svatého – a své vlastní odezvě. A to slovo ho uchvacuje a formuje. A on poznává, že „člověk musí slyšet dřív, než vidí, věřit dřív, než rozumí a být získán dřív, než sám získá"…

Dnes přemýšlíme, co mohl mít Luther na mysli, když napsal, že pravým pokladem církve je evangelium. Hodně nám může napovědět právě poslední citovaná věta, že „člověk musí být získán dřív, než sám získá" - Jde o ten pasivní tvar v pohledu na člověka. Jde o to, že ne já si víru dávám, ale že podstatné je to, co dělá Kristus. On mě nalézá, On mě zachraňuje. Nemusím spoléhat na svůj výkon, nemusím být zraňován vědomím své nedostatečnosti. S vděčností si uvědomuji význam toho, co mohu říci pouze Bohu: Tibi soli peccavi – zhřešil jsem, a to ne ve vztahu k lidem a k institucím, ale tobě samému, „mému Bohu", tobě samému… A co na to odpovídá Pán? „Neboj se, toliko věř."

Luther nachází pravý poklad víry. Nachází ho v tom, že spasení je dar. Stal se extra nos (mimo nás), ale pro nobis (pro nás)… A ke všemu tomu Luther dodává: „Věříš na vlastní nebezpečí, jeden každý věří sám za sebe." - Víra ovšem není to, na co jsme si zvykli, a už vůbec není naším výkonem. Víra je obecenstvím s Kristem Ježíšem. - A aby nedošlo k omylu, Martin ještě upřesní: „To on ve mně věří."

Ptali jsme se na začátku, jaký poklad je ukrytý v církvi?

Ano, je to evangelium – ale evangelium SLÁVY A MILOSTI BOŽÍ. Ta svatá Boží sláva se nám zjevuje jako Milost v Kristu Ježíši. Amen.

Marian Šusták
Pouť smíření 2017 30. 7. - Malý Háj

Křesťané se mohou stát oběťmi nové strategie proti extremismu

Při kázání v Lurdech biskup Mark Davies ze Shrewsbury uvedl, že vládní strategie „se snaží definovat libovolné hodnoty, které by mohly zachránit společnost, která je nyní konfrontována s agresivními ideologiemi a vražedným terorem". Zdůraznil, že problém spočívá v tom, jak se definuje „extremismus". Průzkum ComRes zjistil, že jeden ze tří Britů nyní považuje požadavky křesťanství, a dokonce i osobu Ježíše Krista za symboly extremismu". Průzkum provedený pro Evangelickou alianci také zjistil, že 13 procent ze 2004 respondentů se domnívá, že dalajláma by mohl být považován za extremistu, 20 procent uvedlo, že Gándhí může být považován za extremistu, zatímco 25 procent si myslí, že za extremistu lze považovat i Martina Luthera Kinga a Nelsona Mandelu. Více než 40 procent uvedlo, že lidé, kteří věří, že manželství může být jen mezi mužem a ženou, jsou extremisté.

Biskup Davies řekl: „Existuje destruktivní extremismus, kterého bychom se měli bát a který usiluje o rozvrat nejen manželství a rodiny, ale i samotné identity lidské osoby. „Je tedy dokonce možné," řekl biskup, „že se samotná víra v Krista, na níž vznikl náš národ, stane terčem vládního protiextremistického programu."

Od pracovníků ve veřejném sektoru se očekává, že v rámci programu Prevent budou místním orgánům nahlašovat osoby, u nichž existuje riziko radikalizace.

RC Monitor

Repliku sloupu na Staroměstském náměstí výměnou za kalich?

Poslední vývoj kolem sloupu na Staroměstském náměstí naznačuje, že už mnoho nezbývá a 14m sloup se sochou Panny Marie a masivním podstavcem zabírajícím plochu cca 50 m², který: „Panně rodičce bez poskvrny počavší za obhájení a osvobození města tuto sochu staví zbožný a spravedlivý císař“, se zřejmě blíží k závěru. Bez historických reminiscencí shrňme historii:

Základní kámen byl položen 26. dubna 1650, hotový sloup vysvětil pražský arcibiskup kardinál z Harrachu 13. července 1652 za přítomnosti císaře Ferdinanda III. a jeho syna Ferdinanda IV. Autorem sochařské výzdoby sloupu byl Jan Jiří Bendl a jeho dílna, jméno architekta se nedochovalo. Na vrcholu sloupu byla socha Panny Marie, šlapající po hlavě draka, který symbolizuje ďábla, a na podstavci sloupu byla čtyři sousoší obdobné symboliky - v podobě ďáblů bojujícími s anděly, majícími v ruce kříž a meč, tj. symboly duchovní a světské moci, z nichž jeden je přímo obrácen k místu, kde stálo popraviště 27 představitelů stavovského odboje a symbolizuje poražení kacířství v českých zemích. K soše se každoročně konala povinná procesí ze čtyř stran Prahy - nejdelší z Bílé hory, kterých se účastnili až do období vlády Josefa II. i čeští králové, popř. i císaři, pokud byli současně i českými králi. Josef II. tuto povinnost zrušil a později i procesí zakázal a na opravy a údržbu odmítl přispívat. Z tohoto důvodu sloup chátral a opravy už muselo řešit město Praha za pomoci sbírek. Poslední oprava měla být provedena v roce 1880, ale pro nedostatek finančních prostředků už provedena nebyla.

Ke stržení sloupu došlo krátce po vyhlášení samostatného státu - 3. listopadu 1918, tentýž den, co se na Bílé hoře konala manifestace, které se zúčastnilo asi 30000 lidí. To pravděpodobně vedlo některé římskokatolické historiky k omylu, že rozvášněný dav sloup zničil. Ve skutečnosti ho strhli žižkovští hasiči, které pro tento čin získal František Sauer. O tom, že nešlo o čin směřující proti veřejnému zájmu ani o vandalství, svědčí skutečnost, že nebylo na F. Sauera, který se svým činem nijak netajil, ani na žižkovské hasiče podáno trestní oznámení.

Myšlenka na znovuvybudování sloupu se začala šířit mezi našimi krajany v USA, zvláště v Chicagu, v padesátých letech 20. století. U nás vyvrcholila ustavením Společnosti pro obnovu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze v roce 1990. Přípravný výbor ve své zprávě mj. uvedl: „Účastníci schůzky se shodli na tom, že tento čin je dodnes skvrnou na kulturní pověsti českého národa a že konečně nastala doba tuto škodu odčinit“. Společnost cílevědomě podniká kroky ke znovupostavení „mariánského sloupu“.

Třebaže postavení sloupu nebylo pro odmítavý postoj odboru památkové péče pražského magistrátu povoleno, v listopadu 1993 byla do dlažby Staroměstského náměstí zapuštěna kamenná deska s nápisem: „Zde stál a opět bude stát Mariánský sloup“ (a to ve čtyřech jazycích). Protože bylo magistrátem povoleno pouze označení místa, kde sloup stál, Společnost musela zaplatit pokutu a základní kámen zakrýt kovovou deskou. Přesto trpělivě pokračovala v práci, sbírala podpisy pod petice podporující **znovupostavení repliky celého sousoší, jehož instalace je v podstatě připravena tak, aby mohla být 100 let po stržení zchátralého originálu, jehož některé části se ani nedochovaly, dokončena.**

Pro protestanty, kteří se snaží proti postavení repliky sloupu aktivně vystupovat, má Římskokatolická církev malé překvapení, o kterém se zřejmě domnívá, že hroty otupí a povede ke smíru: Dne 9. 8. 2017 byla na průčelí chrámu Matky Boží před Týnem v Praze osazena maketa novodobého modelu kalicha (symbol úcty k tajemství Eucharistie) dle Rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 27. 10. 2016 (č.j. MHMP 1932921/2016).

Ten kalich v průčelí není ta velká placka nahoře, ale ta nepatrná tečka pod ní zhruba na úrovni oken věže: Foto: Jan Vlasák

Odborná komise (MHMP, NPÚ, Arcibiskupství pražské a další) měla do konce měsíce srpna posoudit vhodnost umístění novodobého modelu na průčelí chrámu a následně se přistoupí k osazení definitivního modelu kalicha, který bude zhotoven z ušlechtilého kovu. Římskokatolická farnost Matky Boží před Týnem vyhověla tímto přání České biskupské konference.

Fotografie spousty lidí nejsou petenti pro a nebo proti sloupu, ale členové sboru Guty. Asi nikomu neuniklo, že právě tam vandalové vypálili unikátní historicky cenný kostelík, který oplakávají milovníci nejen místní obyvatelé, ale jistě celá republika od Třince až po Aš a možná i celý svět. Okamžitě bylo rozhodnuto, že bude postavena replika, přestože kostelík moc bohoslužbám nesloužil (maximálně jednou měsíčně), ale navštěvovali ho hojně turisti a na internetu jsme si ho mohli zdarma i virtuálně prohlédnout.

Ihned byla vyhlášena sbírka, pojišťovna rychle vyplatí pojistnou částku a přispěje i město Třinec. Podle reakcí lidí na sociálních sítích by pachatele měli minimálně zavřít na doživotí, kdyby byl trest smrti, počítám, že mnozí by ho požadovali taky.

Jednu věc jste ale určitě neslyšeli a nikde se o tom moc pro jistotu nemluví. V roce 1545 se vlády nad Těšínským knížectvím ujal mladý kníže Václav III. Adam, který se v 50. letech 16. století stal stoupencem reformačního učení. V roce 1577 nechal vypracovat urbář – soupis povinností jednotlivých osad spadajících pod jeho správu, který pro obec Guty uvádí spolu s fojtem 13 osadníků. Byli to : **Marek, Suszka Janek, Kasza Kaszpar, Kotun Jurek, Wójt stary Pudło, Pyszko Petr, Błażek, Jurek Mały, Laska Janek, Pagunk (Pająk), Steffek, Mikulasz Ondrzej, Urbanek, Walek.** Šest osadníků je uváděno jako „sedláci“, zbylých sedm jako „zahradníci“. Pojem zahradník označoval příslušníka nižší venkovské společenské vrstvy s hospodářstvím o výměře 1 – 3 ha. Sedláci vlastnili pozemky nad 3 ha. Nejmajetnějším a nejvýznamnějším osadníkem byl fojt odpovědný za odvádění daní a naturálií do sídla knížectví.

Uvedený seznam 13 osadníků je významný tím, že to mohli být zejména oni, kdo v roce 1563 pravděpodobně pomáhali se stavbou dřevěného kostela a tvořili základ nově vytvořené evangelické farnosti. Mezi zakladateli kostela figuruje také jméno Tomáše Dzika. V roce 1565 byl do věže kostela umístěn zvon s nápisem: VERBUM DOMINI MANET IN ETERNUM – Slovo Páně trvá na věky. Historické záznamy uvádějí, že duchovní stánek sloužil také souvěrcům z dalších 6 okolních obcí: Nebory, Oldřichovice, Smilovice, Rakowec, Řeka a Tyra.

Prvním duchovním správcem sboru byl Šimon Schopp ordinován v roce 1566 v kolébce reformace ve Wittenberku. Druhým známým pastorem se stal v roce 1606 Josef Reithing.

Pět let po ukončení třicetileté války v roce 1653 Těšínsko přešlo jako léno Koruny české pod správu Habsburků. Císař Ferdinand III. ustavil koncem roku 1563 náboženskou komisi, která v březnu 1654 odebrala evangelíkům v Těšínském knížectví 50 kostelů. Dne 23.března 1654 byl odebrán i kostel v Gutech. Začala doba tajných domácích pobožností i bohoslužeb v „lesních kostelích“, kde evangelíky docházejí ve víře povzbuzovat a svátostí večeře Páně posilovat evangeličtí pastoři z Uher a Polska, převlečeni za horaly. Říkalo se jim „polní“, anebo také „lesní“ kazatelé. Písně kancionálu Jiřího Třanovského, kázání postily Dąmbrovského a zejména četba Bible kralické, pomáhaly našim předkům zachovat věrnost víře otců. Informace z roku 1688 hovoří o tom, že gutští osadníci museli v té době do Střítežské katolické farnosti, která Gutský kostel spravovala, odvádět ročně z císařského lesa 18 fůr dřeva.

Pronásledování skončilo až vydáním Tolerančního patentu 13. září roku 1781. Dovolil evangelíkům v místě, kde se našlo 500 duší, případně 100 rodin založit Dům modlitby. Nejpohotovější byli evangelíci v Komorní Lhotce, kteří už 12. ledna 1782 vyslali do Vídně oficiální žádost o povolení výstavby kostela. Kladná odpověď přišla 5. března 1782 a 1. května 1782 byl na slavnostní bohoslužbě za účasti 4000 věřících položen základní kámen kostela ve kterém gutští evangelíci našli na následujících 168 let duchovní domov. V té době žilo v Gutech 583 obyvatel, z toho 570 z nich se hlásilo k evangelickému vyznání. Věřící z Gut docházeli na bohoslužby cca hodinu cesty.

Po vzniku republiky se otevřely brány k úplné náboženské svobodě a asi v roce 1921 v Komorní Lhotce navštívil tehdejšího pastora Jana Unucku presbyter a v té době také fojt v Gutech Jan Matuszek s manželkou. Přišli se poradit ve věci návrhu komandanta Šodka, který je informoval o možnosti navrácení dřevěného kostela v Gutech evangelíkům. V roce tam 1921 žilo 826 obyvatel. Z toho 706 evangelíků, 105 katolíků a 14 občanů bez vyznání. Obávali se totiž, že by podobné snahy mohly vést k zhoršení stávajících dobrých vztahů mezi evangelíky a katolíky a proto se nakonec rozhodli, že si postaví vlastní modlitebnu. 18. června 1922 se konalo slavnostní posvěcení základního kamene a na jaře 1923 byla stavba dokončena. Kostel se stal vzorem pro výstavbu kaplí v Suché, Hrádku a kostela v Istebné.

Dnes patří tato obec i kostel v Gutech Slezské evangelické církvi a.v. stejně jako fara a škola, kterou vybudovali ještě v době tuhé rekatolizace. Na fotografii je část věřících, kteří se shromáždili u příležitosti 90. výročí otevření kostela.

V současné době je v polském Těšíně otevřená výstava k výročí reformace, kde je možné zhlédnout i Kralické bible, zpěvníky Jiřího Třanovského, kázání a traktáty z té doby, které věřící zachránili z dřevěného kostelíka těsně předtím, než ho museli vydat katolíkům.

Z dřevěného kostelíka se mezitím stala turistická atrakce, ze které zbyl po požáru jen Velký dřevěný kříž a téměř nedotčený hřbitov.

V Gutech je i po třech stech letech rekatolizace a pronásledování, po 40 letech ateistické výchovy a dalším pronásledování, po zesměšňování věřících v posledních letech, nabídce “zábavy” jiného druhu a lákadel moderního světa kvetoucí obec, která svými aktivitami oslovuje nejen široké okolí.

Nebylo by dobře se nad tím zamyslet, jestli člověk potřebuje ke své víře repliky kostelů a repliky sloupů, výměnnou ekumenu ve smyslu my vám kalich a vy nám repliku sloupu, vy trochu ustoupíte ve své víře a můžeme být jedno. Odpustme si, co jsme si - husiti také pobili spoustu katolíků a nakonec třicetiletou válku jste způsobili také vy, když jste se postavili proti císaři, bitvu na Bílé hoře jste taky prohráli a nakonec rozbili jste i Rakousko-Uhersko Svými akcemi “Pryč od Říma” jste způsobili, že je u nás nejvíc nevěřících na světě. Na společnou večeři Páně to tedy zatím ještě nevypadá, ale aspoň před ateisty můžeme zahrát 1. ledna v televizi divadlo.

Helena Bastlová

Evangelický kazatel
Matouš Řečený Ulický

zemřel 11. 9. 1627 v Chrudimi

Pocházel zřejmě z Kostelce na Hané, kde měl otce. Působil v Chrudimi, snad se podílel i na ukrytí Žižkových ostatků, a po vydání císařského patentu 1624 se ukrýval na Moravě, na Slovensku a v Rakousku. Za dánského vpádu (1626-29) se vrátil do Čech a zdržoval se převážně v Krchlebích u Nymburka, kde měl rodinu. Odtamtud povzbuzoval tajné souvěrce kázáními a večeří Páně. Tam však byl v září 1627 zatčen a naneštěstí u něho byla nalezena výzva k povstání proti Habsburkům (podepsaná pseudonymem Theodorus Bohdal).
V Chrudimi byl vyslýchán a mučen, ovšem k autorství výzvy se nepřiznal. Výslechům byl přítomen sám říšský hrabě a válečný zbohatlík Pavel Michna z Vacínova. Matoušovi byla nabízena konverze (hlásil se ke kalvinismu) ale tu odmítl. Byl odsouzen jako buřič a kacíř, vyveden za město na Stínadla, rozčtvrcen a jeho tělo bylo nabodnuto na kůly.
Komenský ve své knize O protivenstvích církve české mu věnuje kapitolu. V roce 1922 mu byl v Chrudimi postaven pomník nedaleko kostela.
Posilňte se v Pánu Ježíši Kristu, hejtmanu svém, ó nejmilejší křesťané a bratří! Zmužile sobě počínejte pro pravdu jeho! Ó rytířstvo Boží, obleč se v zmužilost starých Čechů!

Bohuslav Vik

Exulantský kazatel
Jan Jeník – Jaenicke

(narozený 6. 7. 1748 – zemřel 27. 7. 1827 v Berlíně)

Pracoval nejprve jako tkalcovský tovaryš v Drážďanech. Po studiu teologie a filosofie v Lipsku se stal učitelem a (1779) kazatelem, a to českého luterského sboru v Berlíně při Betlémském kostele.
Byl pietistického zaměření. Měl styky s Ochranovem a s misijními pracovníky a v roce 1800 (po smrti svého bratra Josefa Daniela (misionáře v Indii) založil misijní školu (společně s A. C. F. v. Schirndingem), ve které také vyučoval a v roce 1805 Berlínskou biblickou společnost, která tiskla také české a polské Bible, v roce 1811 traktátní spolek a v roce 1816 spolek pro vydávání vzdělavatelných spisů. Do oblasti diakonie spadá „polévkový ústav".
V roce 1812 navštívil Prahu a zprostředkoval prodej 5000 zlevněných Biblí. Jeho nástupcem ve farářském úřadě se stal Joh. E. Gossner, známý zakladatel vnitřní a zahraniční misie.
Mezi jeho potomky se mnozí osvědčili v církevní práci: například misionář Ernst Jaenicke a zemský biskup Johann R. A. Jaenicke (1900-1979), spolupracovník „vyznávající církve".

Bohuslav Vik

„Křesťané by neměli být nazýváni mrtvými, ale spícími lidmi, a smrt by už neměla být nazývána smrtí, ale spánkem – hlubokým a bezesným."

Martin Luther

Píseň písní 10: Hledání Boha

Kolik lidí kolem nás při hledání Boha vyslovuje slova z Písně písní: „Hledala jsem, ale nenašla!" (3,1) Takové hledání není jednoduché, protože při něm někdy hrozí únava, jindy zastavení se na poloviční cestě, nebo další nebezpečí: „Našli mne ponocní…" (3,3) I s těmi, kteří nic nehledají a nic nenacházejí, se můžeme potkat. Jenže tudy cesta k Bohu nevede a my si musíme znovu ujasňovat, co vlastně hledáme a koho hledáme? (3,4-5) Pokud hledáme Boha, pak musíme vědět, že on nám jde naproti! Proto nakonec můžeme zvolat: „Našla jsem ho…!" Ale opravdu jsme my našli Boha? Z Písma víme, že on přichází! Proto povědět, že jdeme správným směrem, můžeme jen tehdy, když pochopíme, že Bůh nám jde naproti, ne my Bohu. Protož když se s námi Bůh potkává, tak teprve potom začínáme rozpoznávat kontury směru cesty a začínáme vidět, co nám setkání s Bohem dalo, a přejeme si, aby tento hřejivý pocit Boží blízkosti nás už nikdy neopustil. Ve chvílích nalezení Boha okoušíme zvláštní jistotu Boží blízkosti a jeho práva: „Jsem milého mého, kterého jsem se chopila, a už se ho nepustím… Jsem jeho a on je můj Pán a Král." (3,7-11) Hledající nalézají, vyznávají a docházejí cíle! A ti jsou i svědky „v den oddávání a v den veselí srdce jeho…", protože jsou účastni královského průvodu a královské svatby, na které je vyzdviženo: „Jsi krásná, přítelkyně má, oči tvé holubičí", stejně jako „jsi krásný milý můj, jak utěšený…". (1,15-16) Takto je na svatbě Beránkově vysoko vyzdvižena Církev Páně, kráčející napříč všemi denominacemi! A v dalších kapitolách Písně písní je pak její krása ještě podtržena!

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Má nám JFK dnes ještě co říci?

Zaznělo v médiích, že význam JFK odnesl čas, generace přišlé po „zlatých šedesátých" o něm mnoho nevědí a když, spíše věci okrajové. Sto let od jeho narození (29. května) v denících nejednou ani řádka.
Pokusme se postihnout, zda a v čem spočíval zásadní přínos mladého prezidenta. Naznačila to již jeho kniha, která byla přeložena do češtiny a stala se jak v USA, tak na našem hubeném knižním trhu bestselerem. Profily odvahy! Oceněny Pulitzerovou cenou. Životopisná kniha zachycující odvážné činy osmi senátorů Spojených států, kteří při svém rozhodování nadřadili zájem celku – státu nad osobní prospěch a pomohli tím kultivovat vývoj amerického demokratického zřízení.
Tu nejpozoruhodnější kapitolu pozoruhodného díla dopsal John. F. Kennedy svou vlastní krví.
Jsme dnes hákliví na to, když se v politice profilují bezskrupulózní magnáti typu Berlusconiho. Kořeny bratří Kennedyů takové byly. Jejich otec Joseph Patrick Kennedy pocházel z chudé irské, římskokatolické, přistěhovalecké rodiny. Sledoval a prosazoval své životní cíle, jimž vše podřídil: rychle zbohatnout, získat vysoké společenské postavení a uznání a mít podíl na moci. Přitom si coby Ir a katolík připadal jako deklasovaný občan. Ctižádost, ambice a soutěživost jsou vlastnosti, které hrály v rodině Kennedyů i výchově dětí hlavní roli. Svých cílů J. P. Kennedy dosáhl. Dokázal enormně rozmnožit finance. Investoval také do médií. Jeho investicím a obchodům prospěly poměry za 1. světové války, obchod s alkoholem i prohibice, následně hospodářská krize. Dovedl legalizovat prostředky. Uměl se sblížit s politiky, podpořil Franklina D. Roosevelta ve volebním klání a v roce 1937 se stal velvyslancem v Londýně. Objevovaly se u něj až i rasistické a antisemitské názory. Přitom se ale podílel na pomoci pro židovské utečence z Německa a odsuzoval, co se tam dělo. Tuto rozporuplnost je dobře vzít v potaz, abychom tím více ocenili směřování jeho synů (i nejstaršího, který ve válce zemřel, a Johna, který přes celoživotní onemocnění narukoval a byl i těžce zraněn a málem Japonci zajat). A Robert po bratrově smrti přerušil studium a nastoupil k námořnictvu.
John a jeho bratr Robert chovající se jistě i pragmaticky se vymkli dosavadnímu dravému směřování vlastní rodiny. A přesahovali meze establišmentu, jehož byli součástí. Poté, co se John stal prezidentem a Robert nastoupil do úřadu ministra spravedlnosti jeho vlády, pustili se do boje proti rasové diskriminaci, čímž nutně vzbudili nevoli většinové společnosti. Našli si cestu k černošskému vůdci, kazateli Martinu Lutheru Kingovi organizujícímu masové černošské hnutí pro rasovou rovnost z pozice nenásilí. Ten dokázal být alternativou muslimského konvertity Malcolma X, vyzývajícího pro dosažení změn k násilné cestě. Za Kennedyů - od dob Abrahama Lincolna - byly konečně dovršeny přeměny, co se rasové rovnosti týče. A dalších věcí k řešení nebylo málo. A John v těžké době prokázal schopnost spojit tvrdost postupu v případě ruských raket na Kubě a berlínské krize s účinnou diplomacií vůči Chruščovovi. Přitom svět v té době byl jen pár kroků od jaderného konfliktu. Posléze prezident prosazoval smlouvu o nešíření jaderných zbraní.
Tradují se jeho výroky jako: „Lidstvo musí učinit přítrž válce, jinak válka učiní přítrž lidstvu… válečné zbraně musí být zrušeny dříve, než zruší nás". Jednak hájil zájmy své vlasti i spojenců, jednak byl obezřetnější než jeho nástupce Lyndon B. Johnson, jenž zavlekl USA do prohrané vietnamské války. Po bratrově smrti Robert Kennedy poukazoval na její nesmyslnost a přispěl k hnutí odporu vůči ní v USA.
Osud bratří Kennedyových i Martina Luthera Kinga se naplnil stejnou měrou. Jejich život byl dán v oběť na společenském a politickém kolbišti za nejasných okolností. Ma-jí nám dodnes co říci…

Jan Kašper, christnet.eu

Pozvánka

EXULANT, zapsaný spolek zve na svou pravidelnou konferenci, která se bude konat 7. října 2017 v kostele Českobratrské církve evangelické v Šumperku, Revoluční 8. Konference je letos věnována 500. výročí uveřejnění 95 tezí Martina Luthera a 70. výročí reemigrace Čechů z Volyně.
Zahájíme v 10 h bohoslužbami, kázat bude místní farář Jakub Pavlús, dále budou na programu přednášky dr. Petera Morée: Luther a Hus, doc. dr. Jana Malury: Literární tvorba českých „luteránů" v exilu a Mgr. Rut Nývltové: Reemigrace Čechů z Volyně.
Odpoledne se bude k výročí reformace konat koncert.

Inzerce

V centru Dobříše nabízíme k pronájmu byt 4+1 v rodinném domě se zahradou.
Volný od 1.10.2017. Pouze pro členy ČCE se zájmem o aktivní působení v místním sboru.
Další informace u faráře sboru, Samuela Hejzlara, tel: 603578108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 12

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

25/2017

13. září 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
20. září 2017

Z obsahu

* *Dny Noe ve znamení Jonáše*
* *Kristovci*

Poselství k 14. neděli po sv. Trojici

JSME DLUŽNI JEDNAT PODLE DUCHA ŘÍMANŮM 8,12–17

Apoštol Pavel v 8. kapitole listu Římanům staví do ostrého protikladu „tělesný život" a „duchovní život". „Tělem" zde Pavel myslí lidský život poznamenaný a prostoupený hříšností. Takový člověk žije podle vlastní vůle a je určován svým sobectvím, které však znamená duchovní smrt. Naproti tomu víra a duchovní život orientovaný na Ježíše Krista přináší člověku velké požehnání pro časnost i věčnost. Zcela konkrétně je to pak Pavlem vylíčeno v jeho listě Galatským v 5. kapitole, kde jsou na jedné straně popsány skutky lidské svévole, a na druhé straně spatřujeme požehnané plody Ducha svatého. Ke starému životu bez víry v Krista patří smýšlení a jednání „podle těla". Nový život křesťana se naopak vyznačuje tím, že se nechá vést a řídit Duchem svatým, který působí v našem srdci a přináší viditelné dobré a užitečné ovoce.

Tak jednoduché a přímočaré to však není. Sám Pavel v listě Římanům o kapitolu dříve doznává, že nedokáže vždy žít a jednat podle Ducha a uvědomuje si svůj sklon ke zlu. I věřící člověk, ať prošel jakoukoliv cestou – radikálním obrácením a rozchodem s minulostí nebo pozvolným uvědomováním si své víry předané rodinnou tradicí – je v neustálém ohrožení a riziku, že jeho smýšlení a jednání bude vycházet z lidské hříšné přirozenosti. I ty zdánlivě ušlechtilé cíle mohou být někdy vedeny sobeckou snahou člověka a jeho úmyslem prosadit sebe sama a získat výhody. V nitru věřícího člověka tak musí probíhat neustálý zápas se starým lidstvím a se sklonem k hříšnému a sobeckému jednání. Tento zápas víry nemůžeme nikdy předčasně ukončit a vzdát, třebaže někdy prohráváme. Jsme v mnohém dlužni jednání z Božího Ducha. Vždyť v různých situacích nesmýšlíme a nejednáme vždy podle jeho autority.

Život z Ducha svatého, vedení Božím Duchem není něčím, co by člověka svazovalo a co děláme z vnějšího přinucení. Je to naopak něco, co člověk má činit rád a se spontánní samozřejmostí. Není to nové otroctví, ale vnitřní osvobození. Není to úzkost a strach, ale radost a důvěra Božích dětí. Jak to vyslovuje apoštol Pavel: „Nepřijali jste přece ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, ale přijali jste ducha synovství" (Ř 8,15). Je to vděčné jednání těch, kteří byli přijati Bohem za jeho děti. Z rozhodnutí jeho dobroty jsme skrze Ježíše Krista přijímáni za syny (Ef 1,5). Z veliké nezasloužené Boží milosti se stáváme těmito Božími dětmi, syny a dcerami, které Bůh přijímá za své vlastní. Můžeme ho oslovovat s důvěrou „Abba - Otče", jak to smíme činit v jedinečné modlitbě, společné všem křesťanům – v modlitbě Páně „Otče náš".

Vděčná poslušnost autority Ducha je neoddělitelná od následování Ježíše Krista. Co znamená „duch synovství", vidíme především na Ježíšovi samotném. Projevuje se pokorou a poslušností, trpělivým snášením nesnází, tichostí, mírností a pokojem, a především láskou a službou druhým. Nechat se vést Duchem, znamená nechat se vést Ježíšem Kristem, jeho slovem a příkladem.

Tomáš Butta
patriarcha
Církve československé husitské

V Lánech TGM připomíná jezdecká socha

Tomáš Garrigue Masaryk

(7. 3. 1850 – 14. 9. 1937)

Život našeho prvního prezidenta, jemuž byl historiky právem udělen přívlastek „prezident Osvoboditel a Zakladatel státu", zhasnul 14. září 1937. Od té doby uplynulo rovných 80 let a sluší se, aby byl jeho příběh alespoň stručně připomenut. První čtvrtina jeho životní cesty nijak nenaznačovala, že by mělo jít o člověka, který překročí svůj stín a zapíše se do dějin našich národů. Syn slovenského panského kočího Jozefa Masaryka a služebné kuchařky Terezie, rozené Kropaczkové, jíž byla němčina bližší než čeština, neměl příznivé předpoklady, aby hrál v českém prostředí vůbec nějakou roli. Chlapec se klopotně, přerušovaně, ale cílevědomě dostával ke vzdělání. Jednu chvíli se také měl stát zámečníkem či kovářem, ale on dychtil po vědění. Středoškolské studium si vlastně financoval sám, když gymnaziální vědomosti vzápětí jako domácí učitel předával méně nadaným žákům z lepších rodin. Už jako vídeňský univerzitán úspěšně připravil k maturitě synka z bohaté podnikatelské rodiny a jako odměnu obdržel roční stipendium na univerzitě v Lipsku. Tamní pobyt, při němž si měl rozšířit svoje obzory filozofa, se mu stal životně osudový: Setkal se tu s americkou studentkou hudby Charlotte Garrigueovou. Ti dva v sobě našli zalíbení; sňatek sic odložili do složení Tomášových doktorandských zkoušek, ale zasnoubení nikoli. Uzavření manželství Tomáše a Charlotty se uskutečnilo v roce 1878 v New Yorku. Už touto první cestou za moře si (odteď trvale TGM) vytvořil důležité kontakty, na něž navázal při následných politických výpravách.

Na tomto místě našeho vyprávění je vhodné položit otázku: Byl mladý intelektuál TGM osobností konfliktní? (Jeho životopisci rádi uvádějí brněnskou gymnazijní epizodu, kdy tento žák v jakémsi nedorozumění se svým pedagogem sáhl po uhelném pohrabáči – a byl ze školy vyloučen). Musíme odpovědět: Za jistých okolností se stával bojovníkem tvrdým a neústupným. Uveďme tři souvislosti:

1. V 80. letech 19. století byla česká veřejnost šokována muzejním nálezem starých rukopisných básní, jimiž měla být doložena slavná křesťanská a ještě předkřesťanská česká minulost. Naše veřejnost byla vzrušena, neboť tímto nálezem dostávala do rukou pádný argument proti sebevědomým Němcům. Jásali i takoví duchové jako spisovatel Jan Neruda a historik V. V. Tomek. Prof. Masaryk zapochyboval: Tady něco není v pořádku! Postaral se, aby věc zkoumali vědátoři po stránce jazykové, sociologické i chemicko-materiální. V tu chvíli Masarykovi spíláli literáti i národovci a dokonce jeho vlastní studenti. TGM ale trval na svém: Můj národ se přece nebude chlubit falešnými podvrhy a kon-

Dokončení na str. 2

Moudré přání

Jistě by bylo nejen zajímavé, ale i podnětné a velmi poučné zjistit, co si lidé ze všeho nejvíce přejí. Jak by asi odpovídali na přímou Boží nabídku: „Žádej, co ti mám dát" (1 Kr 3,5).

S takovou nabízenou možností se setkává mladý Šalomoun. Bůh se mu zjevuje v Gibeonu, kde mu král štědře obětuje. A tu mu Hospodin říká: „Žádej, začchceš, a dám tobě". Povšimněme si nejprve toho, že Šalomoun nevysypává hned svou odpověď z rukávu. Nemá ji snadno po ruce.

Král nejdříve velebí zakoušenou Boží milost a věrnost. Teprve po chválách se odvažuje něco žádat. Přeje si nicméně jenom to, co potřebuje bezprostředně k nesení vladařského břemena. Uvědomuje si, že není nijak snadné spravovat velký národ a spravedlivě rozsuzovat všelijaké hádky a rozepře. „Když bys tedy dal služebníku svému srdce vnímavé, aby mohl soudit tvůj lid a dovedl rozlišovat mezi dobrem a zlem" (1 Kr 3,9).

S královým přáním je Bůh zjevně spokojen. Vždyť většina lidí by si přála a toužila po něčem docela jiném. Člověk toho chce většinou příliš mnoho. Nechává svému srdci volný rozlet, takže si přeje hodně věcí najednou. Není možné se však

Dokončení na str. 2

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,
ANI LETOS JSTE NA NÁS NEZAPOMNĚLI A PŘISPĚLI JSTE NA VYDÁVÁNÍ EVANGELICKÉHO TÝDENÍKU KOSTNICKÉ JISKRY NEMALOU ČÁSTKOU. NĚKTERÉ SBORY ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ, CÍRKVE BRATRSKÉ A EVANGELICKÉ CÍRKVE METODISTICKÉ DOKONCE VYHLÁSILY SBÍRKU, JEJÍŽ VÝTĚŽEK NÁM POSLALY. VAŠÍ POMOCI SI VELICE VÁŽÍME A ZE SRDCE DĚKUJEME. BŮH VÁM ŽEHNEJ.
VAŠE REDAKCE

CB – Bystré	*4000 Kč (sb.)*	*FS ČCE - Rusava*	*350 Kč (sb.)*
CB – Praha 3 Žižkov	*5000 Kč (sb.)*	*FS ČCE – Vsetín*	*1155 Kč (sb.)*
CB – Praha 5 Smíchov	*11700 Kč (sb.)*	*Ochranovský seniorát – Železný Brod*	*4320 Kč (sb.)*
ECM – Praha 2 (ekumenické sejití)	*1000 Kč (sb.)*	*ses. Hallerová Ludmila – Praha*	*5000 Kč*
FS ČCE – Benešov	*1000 Kč*	*br. Hanus Ladislav – Horní Holetín 2*	*6000 Kč*
FS ČCE – Chrudim	*13000 Kč (sb.)*	*br. Heřman Petr – Praha 2*	*2000 Kč*
FS ČCE – Klokočov	*1000 Kč*	*br. Horák Jan*	*300 Kč*
FS ČCE – Lysá nad Labem	*1750 Kč*	*br. MUDr. Páral Pavel – Ústí n. Labem*	*400 Kč*
FS ČCE – Pozděchov	*850 Kč (sb.)*	*ses. Rhamová Pavla – Praha 4 Chodov*	*160 Kč*
FS ČCE – Praha 1 Kliment	*3232 Kč (sb.)*	*ses. Tesárková Naděje*	*500 Kč*
FS ČCE – Praha 4 Nusle	*700 Kč (sb.)*	*br. Škrabal Zdeněk – Praha 10*	*200 Kč*
FS ČCE – Praha 10 Strašnice	*2563 Kč (sb.)*	*nejmenovaní dárci*	*11250 Kč*
FS ČCE – Prusinovice	*1930 Kč (sb.)*	*celkem:*	*79360 Kč*

Z církví doma i ve světě

Před 75 lety nacisté popravili hrdiny z pravoslavné církve

Před 75 lety, 4. září 1942, popravili nacisté biskupa pravoslavné církve Gorazda, faráře Václava Čikla a staršího církve Jana Sonnevenda. Následující den byl popraven také kaplan Vladimír Petřek. Byla to odplata za hrdinství duchovních, kteří v pravoslavném chrámu Cyrila a Metoděje v pražské Resslově ulici ukryli v červnu 1942 hlavní aktéry úspěšného atentátu na zastupujícího říšského protektora v Čechách a na Moravě Reinharda Heydricha.

Okupanti poté tuto církev rozpustili a chrám uzavřeli a používali nadále jako skladiště.

Biskup Gorazd se narodil 26. května 1879 v rodině rolníka v Hrubé Vrbce u Hodonína jako Matěj Pavlík. Původně římskokatolický kněz Pavlík se po vzniku Československa účastnil reformního hnutí katolického duchovenstva a byl spoluzakladatelem Církve československé. V roce 1924 přijal od srbského pravoslavného patriarchy biskupské svěcení a pod přijatým jménem Gorazd organizoval v ČSR pravoslavnou církev. Svatým byl Gorazd prohlášen českou pravoslavnou církví roku 1987.

Vladimír Petřek se narodil 19. června 1908 v Hodolanech na Olomoucku. Po absolutoriu bělehradské bohoslovecké fakulty byl koncem prosince 1934 vladykou Gorazdem vysvěcen a ustanoven v Praze kaplanem. Do odboje se aktivně zapojil již krátce po okupaci. Ukrýval kancléře a pozdějšího předáka odbojové organizace Politické ústředí Přemysla Šámala nebo majora Jana Sadílka, jednoho z vydavatelů ilegálního listu V boj. Vystavoval také křestní listy Židům, aby je ochránil před perzekucí. Tím se poprvé dostal do zorného pole gestapa. Ještě před atentátem nabídl spolu s Janem Sonnevendem parašutistům úkryt v kostele sv. Cyrila a Metoděje. Nacisté uvěznili a zabili i celou jeho rodinu.

Václav Čikl se narodil 13. ledna 1900 ve Slavětíně na Litovelsku. Po vystudování gymnázia v Litovli, absolvoval teologický kurz v Olomouci a v roce 1922 nastoupil jako duchovní správce v Tovačově. V roce 1938 na žádost biskupa Gorazda odešel do Prahy a stal se duchovním správcem pravoslavné farnosti v Praze po zesnulém otci Kauerovi.

Jan Sonnevend se narodil 25. prosince 1880 v Topolanech na Vyškovsku. Vystudoval v Brně obchodní akademii a poté působil jako ředitel Okresní nemocenské pojišťovny v Brně. Od ledna 1939 byl předsedou pražské pravoslavné církevní obce v nově vysvěceném chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici.

podle www.christnet.eu

Čeští katolíci pošlou obětem hurikánu Harvey půl milionu

České katolické organizace pošlou lidem postiženým hurikánem Harvey 23.000 dolarů (přibližně 500 000 korun). ČTK o tom informoval mluvčí České biskupské konference (ČBK) František Jemelka. Příjemcem peněz bude arcidiecéze Galveston-Houston.

Ničivé záplavy, které přinesla na jih Texasu a Louisiany tropická bouře Harvey, si už vyžádaly přes tři desítky obětí. Podle odhadů by hurikán mohl být nejdražší přírodní katastrofou v dějinách Spojených států. Do finanční pomoci z Česka se zapojila ČBK, Charita ČR, Arcibiskupství pražské, Arcidiecézní charita Olomouc, Arcidiecézní charita Praha, Charita Kyjov a Charita Otrokovice.

"Rychlou finanční podporu lidí, kteří jsou nyní za oceánem v akutní nouzi, chápu jako projev solidarity potřebným bez rozdílu, která by měla být křesťanům vlastní. Američané naší církvi v minulosti také mnohokrát pomohli, a nyní je dobrá příležitost, jak jim to alespoň částečně oplatit. Hurikán navíc zasáhl oblast, která je domovem mnoha našich krajanů, o to víc má pomoc z ČR pro místní komunitu smysl," řekl generální sekretář ČBK Stanislav Přibyl.

Čeští katolíci připomínají, že při povodních v 90. letech se Morava dočkala vydatné pomoci od katolíků z americké strany. Na podzim 2001 naopak peníze do USA poslala česká Charita – po událostech 11. září byla iniciována sbírka, jež vynesla částku přesahující 100000 korun, které pak přes Charitu putovaly do Spojených států.

Lidé, kteří se chtějí k pomoci přidat, mohou využít korunový sbírkový účet Charity ČR číslo 55660022/0800 u ČS, VS 5150.

Odhaduje se, že celkové náklady na obnovu zdevastovaných území budou vyšší než 120 miliard dolarů. K tragédii se vyjádřil i papež František, který ve čtvrtek zaslal arcibiskupovi arcidiecéze Galveston-Houston kardinálu Danielovi Nicholasi DiNardovi soustrastné poselství.

podle www.christnet.eu

Moudré přání

Dokončení ze str. 1

stále rozhlížet po tom, co mají druzí. Je nerozumné a značně pošetilé bažit po všem, čeho dosáhli, a co vlastní. Je třeba cílit pouze k něčemu. K tomu, co opravdu stojí za to, abychom pro to žili, a třeba i leccos také obětovali. Mířit, směřovat k tomu, co nepodléhá náladě a prchavé módnosti, co nezničí nelítostný zub času.

Bůh nepřišel jenom kdysi dávno za Šalomounem – před nějakými třemi tisíci lety. Ona otázka, tehdy vyřčená: „Žádej, začchceš, a dám tobě“, přemosťuje trhliny a hlubiny staletí a doléhá s nemenší vážností a úderností až i k nám. Na její formě či na způsobu sdělení přitom příliš nezáleží. Nejen v Gibeonu, nejen při obětování zvířat či ve zvláštních vizích a při pociťování Boží blízkosti, ale stále – na každý den – se nás Bůh znovu a znovu ptá, co vlastně chceme od života, na čem nám prvořadě a nejvíce záleží, kam směřujeme své kroky. Takřka po celý život se před námi otevírají široké dveře možností. A my se musíme rozhodovat a volit.

Na mladém králi oceňuje Bůh právě to, že si nepřeje zřejmě nic z toho, co by žádali a chtěli mimoizraelští královští kolegové. Šalomoun má odvahu být zcela vědomě jiným. Nechce bohatství, netouží po bezživotí svých nepřátel, nežádá pro sebe ani dlouhý život.

Bohatství bylo a i je stále kouzelným magnetem, lákavou vidinou a omamným snem. Hodně lidí si myslí, že se za peníze dá takřka všeho dosáhnout. Ano, co všechno je člověk schopen udělat, aby měl peníze, majetek či postavení. Cestu za domnělým štěstím mohou zdobit krádeže, loupeže, nepoctivost, podvody. Toho jsme přece i dnes přímými svědky!

Bohatství peněz nicméně rozhodně neučiní člověka vnitřně radostným, pokojným a šťastným. Spíše tomu bývá opačně. Jen se zaposlouchejme do apoštolových stále platných slov: „Kořenem všeho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení“ (1 Tm 6,10).

A konečně další tužba, která spojuje Šalomounovy současníky s námi je: mít dlouhý život. Ano, proč nepřiznat, že se těšíme z toho, když se v novinách dočteme, že se někdo dožil v poměrném zdraví sta let. Jak se naopak rmoutíme, když odchází někdo už kolem abrahamovin! Jestliže se někdo dožije mimořádně vysokého věku, tu se hned lidé shánějí po tom, jakými prostředky, jakou životosprávou dosáhl tak nebývalého počtu let.

Dá se ovšem patrně říci, že se více zajímáme o délku života, než o jeho kvalitu, o obsah. Plnost života však zcela jistě netkví v jeho délce. Měli bychom si spíše přát život dobrý, pokojný, nesobecký a smysluplný, než dlouhý a vposledu bezcílný, a končící v osamocenosti.

Na délku lidského života máme jen malý vliv. Neurčujeme ji. Na to jsme příliš krátcí. Pánem nad životem i smrtí je svatý Bůh. On život dává i odnímá. Neprosme proto jen o dlouhý věk, ale především o dobře využitý čas darovaného životního běhu. Žalmista říká: „Naučiž nás počítati dnů našich, abychom uvodili moudrost v srdce“ (Ž 90,12).

Tím se dostáváme zpět k Šalomounovu přání. Rozumné srdce bychom měli chtít nepoměrně víc než hmotné bohatství, slávu či dlouhý život. Moudrost, o níž hovoří Písmo, je Božím darem. Není to nic, co patří k samozřejmé vybavenosti lidského jedince. Bible ví příliš dobře o tom, že není radno, aby omylný a nedokonalý člověk spoléhal na vlastní rozumnost. V knize Přísloví čteme moudré slovo: „Doufej v Hospodina celým srdcem, na rozumnost pak svou nespoléhej“ (Př 3,5).

Izraelský král prosí o schopnost vyrozumívat, chápat Boží záměry, Boží vůli. Slyšící, otevřené srdce Božímu působení – to je ono biblické srdce rozumné, které bude umět rozeznávat mezi dobrým a zlým, mezi pravdou a lží. Dotkne-li se takového srdce Bůh, člověk se změní. Jeho žebříček hodnot se radikálně mění.

Po Boží říši a jejím uskutečnění touží ten, kdo má dokořán otevřené srdce, kdo umí zaslechnout konkrétní Boží oslovení, a kdo přijaté sdělení nese i dále. Budeme si přát srdce rozumné jako slavný král Šalomoun?

Jaroslav Nečas

Tomáš Garrigue Masaryk

Dokončení ze str. 1

strukty. A odborníci vskutku zjistili a potvrdili: Je to podvrh, který vytvořili muzejní pracovníci Hanka a Linda.

2. Na Jihlavsku u vesnice Polná byla nalezena zavražděná dívka Anežka Hrůzová. Policejní vyšetřování dospělo k názoru, že tenhle zločin má na svědomí někdo z okolních Židů, ježto je přece známo, že Židé potřebují k přípravě bohoslužebných macesů lidskou, nejlépe dívčí krev. Vzápětí se našel i pachatel toho zločinu Žid Leopold Hilsner. Masarykovi to nedalo a vyžádal si o tom případu policejní zápis. Ten ale TGM nepřesvědčil. Už dříve věděl, že křesťanská Evropa tuto pomluvu a pověru o Židech přechovává a šíří, že je to jen součást evropského antisemitismu. TGM žádal, aby byl případ znovu přešetřen. Leopold Hilsner byl pro nedostatek důkazů propuštěn na svobodu.

3. Rakouský ministr zahraničí Aehrenthal dal vyrobit nezvratné důkazy o protirakouských piklech Černé Hory, na jejichž podkladu Rakousko anektovalo její území. I tady zapracovala Masarykova důslednost: Důkazy byly vyrobeny na objednávku.

Ovšem nejvíc energie věnoval pražský profesor filosofie „české otázce“ (tak je také nazvána jedna jeho kniha). Nejméně čtyři desetiletí se zástupci Čechů a Moravanů domáhali, aby měli v rakouském soustátí stejné právní postavení jako Uhři (Maďaři). O Slovensku se vůbec nemluvilo (to byly Horní Uhry). Marně. Na české petice odpovídala vídeňská vláda jen neurčitými sliby.

Na začátku 1. světové války odejel TGM do Švýcarska, kde zahájil širokou kampaň za rozbití Rakouska-Uherska, toho žaláře národů. Přesvědčoval západní státníky, že Češi a Slováci mají historické právo na sebeurčení. Pustil se i do Ameriky, kde přednášel tisícům českých a slovenských vystěhovalců, že přišla hodina k vytvoření společného státu. A jednal o tom i se samotným přezidentem W. Wilsonem, který s rozbitím Rakouska-Uherska váhal. Aby svému záměru dodal ještě větší naléhavosti, pustil se TGM v roce 1917 do Ruska, kde z válečných zajatců našich zemí zorganizoval bojeschopnou padesátitisícovou armádu, zvanou později „legie“, jež prokázala v bitvách u Zborova, u Bachmače, a italské frontě u Vouziers, Arrasu, Dos Alto a jinde, že náš národ je svobody hoden.

V prosinci 1918 se TGM vrátil z exilu do osvobozeného státu. Čtyřikrát byl zvolen prezidentem ČSR velkou většinou národa. Nikdy jej nevolili slovenští nacionalisté a komunisté. V roce 1930 se do sbírky zákonů ČSR dostala věta: T. G. Masaryk zasloužil se o stát.

Zbývá nám zodpovědět otázku: Jak to bylo s Masarykovou osobní vírou? Rád se vymezoval vůči atheismu. Obecně se vědělo, že Bibli dobře zná a denně ji čte. V řadě svých významných projevů použil sousloví „Ježíš, ne Cézar!“, a také formuli „Pod zorným úhlem věčnosti“, ačkoli se přesně neví, co jimi mínil. Svým narozením a křtem katolík přistoupil v Heršpicích u Slavkova do evangelické církve, ale svou příslušnost nepraktikoval. Křesťanským církvím rád připomínal: Dejte národu náboženství živé!, rozuměj: oproštěné od strnulých prvků a nesrozumitelných dogmat. K některým biblickým normám měl výhrady (např. k „neodporování zlému“).

Avšak není od věci poukázat ještě na jednu okolnost: Až do skonu měl k TGM přístup kazatel svobodné církve reformované, který také pana presidenta pohřbíval, František Urbánek, o němž je známo, že byl výrazným zvěstovatelem Krista Spasitele. Tento důraz nemohl ani stárnoucímu Masarykovi smlčet a při jeho případném nepřijetí by se ti dva museli rozejít.

KALEB

Jak se z TGM stal protestant

Masarykův přestup k protestantství se uskutečnil koncem srpna 1880 v nedalekých Heršpicích, kvůli už tak rozbouřené náboženské situaci v Kloboukách. Heršpický evangelický kronikář tuto událost zachytil o několik let později těmito slovy:

Dne 30. srpna 1880 ubírali se odpoledne dva chodci z Klobouk přes Dambořice do Heršpic. Oba byli stejného stáří 30 let, ale nestejného povolání. Jeden superintendent Ferdinand Císař byl evangelickým farářem, druhý T. G. Masaryk soukromým docentem filosofie na vídeňské univerzitě.

V Dambořicích opustili obyčejnou cestu a pustili se cestou lesní k Bílému vlku (hájence). Kráčeli těmi lesy, kterými po roce 1780 brávali se heršpičtí evangelíci zpívajíce služby Boží do chrámu Páně klobouckého. Zpívali zpravidla Žalm č. 84, jehož nápěv se naučili od jednoho francouzského vojáka, který před bitvou u Slavkova byl ubytován v Heršpicích v jednom statku. Od Bílého vlka dali se zase cestou lesní až se ocitli zase na cestě polní, která čím dál pokračovala, tím krásnější umožňovala rozhled. Vždyť měli před sebou kotlinu Slavkovsko – Bučovickou. Tam na východě Buchlov, na severu Habrovany, na západě Prateckývrch a v nížině Slavkov, kde stará Jednota měla kvetoucí sbor… Místní farář Oskar Opočenský již čekal přede dveřmi fary a po krátkém pozdravení řekl T. G. Masaryk: „Přicházím, abyste jste mne přijal do evangelické církve.“

„Ale s radostí, ale napřed si musíte po dlouhé cestě (trvala 3 a ½ hodiny) v mém domě odpočinout a pak Vám všechno vyřídíme.“ Večer na faře proběhl v družné zábavě. Po občerstvujícím spánku napsal pan docent pevnou rukou své oznámení na okresním hejtmanství ve Vyškově a zvláštním poslem odesláno na poštu.

Dokončení na str. 3

Vyprávění o pouti

Na pouť do Santiaga jsem se vypravil v roce 1991. Někteří evangelíci se nad tím pozastavovali: „Co ty, evangelík, budeš hledat na katolické pouti?“ Musel jsem vysvětlovat, že tahle pouť není katolická, ale obecně křesťanská, že po ní chodili poutníci dávno před rozdělením církve – předkové dnešních katolíků i dnešních evangelíků. A že pouť patří snad ke všem náboženstvím: Izraelci do Jeruzaléma, buddhisté k posvátným horám, hinduisté ke Ganze, muslimové do Mekky... A nesmíme zapomínat ani na poutě lidu na hory na počátcích husitství. Putování je součástí snad všech kultur. Chůze ke vzdálenému cíli, který nevidíme, ale po kterém toužíme. Cesta jako obraz života, pouť jako symbol duchovního růstu. Cestu máme i ve svatých textech: „Široká cesta vede k zahynutí, úzká vede k životu...“ A v pohádkách: „Když chodil Pán Ježíš se svatým Petrem po zemi...“

Já jsem se na pouť připravoval vlastně od dětství, kdy jsem s rodiči chodil na výlety. Zajímala mě hlavně romantická místa, začal jsem sbírat navštívené hrady. Ale čím dál víc mě zajímala historie s těmi místy spjatá. Pochopil jsem, že staré děje lépe pochopím, když jsem na autentickém místě. Přitom se mnohdy rozbíjejí tradiční mýty. Na příklad u Malešova, kde prý Žižka do řad nepřátel pustil vozy naložené kamením. Procházel jsem malešovským bojištěm a s údivem konstatoval, že tam nikde není ani nebyl takový kopec, aby se z něj naložený vůz vůbec rozjel, natož se s rachotem zřítil do nepřátelských řad. Zkrátka to tak nemohlo být...

Pouť do Santiaga patřila ke třem hlavním poutním cílům středověku: Svatá země, Řím a Santiago. Byla z nich nejobtížnější a ukládala se tedy jako jakýsi alternativní trest, pokání za nejhorší zločiny. O tom jsem věděl, ale netušil jsem, že se po ní chodí dodnes. Až když se otevřely hranice, dozvěděl jsem se od holandského přítele a velkého cestovatele, že poutní cesta je ve Francii a ve Španělsku vyznačená v terénu a že jsou na ní laciné noclehárny pro poutníky. To bylo něco pro mne! Vyznačená cesta je v západní Evropě vzácná, to jen u nás jsou turistické značky všude. A laciné noclehárny potřeboval tehdy Čech, když se vypravil na relativně drahý Západ. Spojil jsem si to s tehdejším heslem o „návratu Čechů do Evropy“ a rozhodl se, že si ten návrat prožiju takhle. S představou, že to nepůjde rychle a že se při tom pěkně zapotíme.

Jsem lékař a byl jsem v tu dobu zvolen synodním kurátorem ČCE. Nemohl jsem opustit svou práci a službu a několik měsíců se toulat Evropou. Pouti jsem tedy věnoval vždycky jen část dovolené. Rozdělil jsem ji na šest etap a každý rok jsem začal tam, kde jsem loni skončil. Vyšel jsem v létě 1991 a do Santiaga došel roku 1996. Dvě etapy se synem (z toho jednu na kole), tři etapy s manželkou, jednu jsem šel sám.

Slovo „Santiago“ znamená ve španělštině „Svatý Jakub“. V Santiagu je podle legend pohřben Jakub Zebedeův, jeden že čtyř nejbližších Ježíšových učedníků, a proto se tam od středověku chodilo. Já jsem tam ovšem nešel kvůli údajným ostatkům. Smyslem pouti je cesta sama. Vtahuje vás, je za staletí promodlená množstvím poutníků, posetá památkami, stáváte se na ní součástí tisícileté evropské kultury spojené s křesťanstvím.

Ze Santiaga jsme s manželkou došli ještě na mys Finisterre – Konec světa. Tam na skále vystrčené do Atlantiku pouť z Prahy doopravdy skončila. Měl jsem v nohách 3098 kilometrů, z toho 1181 na kole, takže 1917 pěšky. A dál to už opravdu nešlo, před námi bylo jen nekonečné moře.

O pouti do Santiaga se říká, že na ní každý potká svou smrt. Ano, každý si sáhne až na dno svých tělesných možností, každý také vidí kolem cesty pomníčky těch, kteří nedošli. Ale přece jen myslím, že to „setkání se smrtí“ člověk zažije až na konci pouti. Pouť se mu stane natolik obrazem cesty života, že její konec připomene neodvratnou smrt. Dál to už nejde. Člověk se s tím musí nějak vyrovnat, něčeho se chytit. Je dobře, že na té poslední skále nad Atlantikem stojí kříž.

Ale my jsme žili dál a vrátili se do všedního života. Pouť – cesta dopředu – nás natolik prostoupila, že nás pak už neuspokojovala dovolená na jednom místě. V příštích letech jsme ještě několikrát jeli do Francie a prošli několik set kilometrů na jiných větvích svatojakubské pouti, dvakrát přešli Pyreneje...

V roce 2005 – to mi už bylo přes šedesát – jsem si zkusil, zda mi to ještě chodí, a vypravil jsem se na pouť do Assisi a Říma. Zase na etapy, došel jsem v roce 2009 a měl jsem v nohách 1440 kilometrů. Zatímco pouť do Santiaga se mezitím stala až módní záležitostí a chodí po ní davy lidí, Itálií nechodí skoro nikdo. V důsledku toho je tam minimálně značených cest a poutník musí mnohde šlapat po asfaltu. Až z Toskánska přes Assisi jsou do Říma značené cesty. Stojí to ovšem za to.

Posledním mým cestovatelským projektem je „putování pomezím“. Rozhodl jsem se obejít Českou republiku po hranicích. Ne snad od patníku k patníku, to mnohde ani nejde, když hranice prochází vodním tokem. Ale po zajímavostech na obou stranách hranice, kterou přecházím i několikrát denně. Tohle putování jsem začal v roce 2008 a skládal je z mnoha menších etap. K cestě kolem republiky jsem si přidal ještě historickou českomoravskou hranici a letos – ke svým pětasedmdesátým narozeninám – jsem tohle putování po 2837 kilometrech dokončil.

Kam půjdu příště? Nevím, ale určitě nepřestanu chodit, dokud mě nohy ponesou. Země a krajiny poznám nejlíp, když je ohmatávám chodidly. Setkávám se s lidmi i s příběhy minulosti, dochází k rozhovorům, ke kterým by jinak nedošlo. A možná o tom ještě – po knihách „Ultreia“ a „Laudato si“ – něco napíšu.

„Ultreia“ je středověký poutnický pozdrav. To slovo znamená v provensálštině „dál“. Poutníci tak na sebe volali: „Dostaň se dál!“ A mysleli tím také „výš“. To přeji i vám, čtenářům tohoto letního vyprávění!

Zdeněk Susa

foto ČT: Zdeněk Susa v pořadu ČT Sváteční slovo

Obraťte sloup!

Otevřené vyjádření pro Společnost pro obnovu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze

Strahovské nádvoří 132/1,
118 00 Praha, Hradčany

Již brzo má být na Staroměstském náměstí v Praze vztyčen obnovený sloup se sochou Panny Marie. Sochař Petr Váňa, upřímně věřící katolík, věnoval tomuto pozoruhodnému dílu velký kus svého života.

Sloup měl původně vyjadřovat dík Panně Marii za ochranu Prahy před švédským vojskem v r. 1648, a proto měl být postaven právě tam, kde se Pražané, vedení jezuitou Plachým, se švédskými vojáky vítězně střetli. Tedy na staroměstském konci Karlova mostu. Přáli si to tak a usilovali o toto umístění jezuité z Klementina. Tehdy vládnoucí císař Ferdinand III. však trval na tom, že sloup s Pannou Marií musí stát tam, kde jeho otec, Ferdinand II., nechal 21. června 1621 popravit 27 pánů, rytířů a měšťanů. V jeho očích šlo o škůdce svaté církve římské. Panna Marie měla stát na místě jejich popravy, jako by žehnala spravedlivě trestajícím katům.

Nyní po staletích má sloup s Pannou Marií opět stát tam, kde byl vztyčen původně. Má snad Panna Marie znovu vítězně stát před místem, kde byli krutě ztrestáni zastánci svobody vyznání a svobody svědomí? Je snad s katolickou mariánskou zbožností stále spojena představa, že by láskyplná matka Kristova mohla žehnat krutosti a násilnému potírání svobody svědomí a víry?

Katolická církev nyní již nevykonává ani neschvaluje násilnické způsoby jako v minulosti. Na II. vatikánském koncilu v roce 1965 se od násilí, také díky výraznému přičinění kardinála Josefa Berana, obrátila ke svobodě svědomí a stala se její zastánkyní. Katolická církev se obrátila, a tedy by měla být obrácena také tvář sochařsky zpodobněné Panny Marie na Staroměstském náměstí. Tak by se mohla stát vzácným symbolem obratu od násilí ke svobodě svědomí.

Obnovení sloupu, pokud socha Panny Marie bude obrácena zády k hrůzám mučení a poprav, můžeme snad i my evangelíci přijmout. Potom bychom v duchu odkazu Husova a celé české reformace, i v duchu II. vatikánského koncilu, mohli v obnoveném mariánském sloupu uvidět symbol smíření a dobré naděje do budoucna.

21. srpna 2017

Anna Dusová, roz. Říčanová
Suchdolská 77/4
160 00 Praha – Sedlec
anna.milada.dusova@gmail.com

Naděje pro Bangladéš

Bangladéš je u nás málo známá země. Leží na východ od Indie a má pouze 144 000 km². Je však nejvíce zalidněnou větší zemí a počet obyvatel velmi rychle roste. V roce 2016 bylo již více než 1100 obyvatel na km². Je to pro tento velmi chudý stát velký problém.

Od doby, kdy tato země patřila k anglickým koloniím, zde byla a je křesťanská menšina, ale je to stát převážně muslimský. Možná, že teprve nyní i u nás si uvědomujeme jak je muslimské myšlení i kultura zcela jiná než v místech, která byla formována křesťanstvím a židovstvím. Je proto velmi pozoruhodné, úžasné a až neuvěřitelné, že v této zemi se rychle šíří křesťanství. Je zde nejrychlejší početní růst křesťanů na světě. Křesťané zde obyvatelům přináší osvobozující poselství, že Bůh Bible má o ně osobní zájem, Bůh Bible je ten, který miluje všechny lidi světa, poslal svého Syna Ježíše Krista, který svým utrpením na kříži vykoupil všechny lidi a dává spásu – záchranu, vnitřní uzdravení, Boží odpuštění, duchovní obdarovámí těm, kdo uznají, že ji potřebují a kdo ji od něho s důvěrou očekávají a přijímají. Tím mohou prožívat radostný a nový život již zde na zemi a dostávat jistotu věčného života s ním, neboť on je ta cesta, pravda i život. Toto osvobozující radostné poselství - evangelium zasahuje neuvěřitelné množství lidí a hlavně mladých. To co nám už nezní tak úžasně v Bangladéši vyvolává "revoluci hlav a srdcí". Bývalí muslimové jsou ti nejaktivnější, prožívají hluboce svoji víru a předávají ji dál i když, a právě proto, to nemají lehké, neboť často je rodina zavrhne a prožívají různá příkoří, vyhrůžky a někdy i násilí. Stojí jim to ale za to, protože poznali, kdo je doopravdy milující Bůh, co to je osobní vztah s Bohem, neboť to, v čem vyrůstali, bylo úplně něco jiného. Uvědomují si, že dosud museli pít z hořkého pramene, ale z tohoto pramene sladkou vodu nedostali. Osvobozující evangelium je pro ně skutečně Naděje.

Církev zatím může vyvíjet svoji činnost, mít i své školy a zařízení pro mládež, což je velmi důležité, neboť je to tak chudá země, že mnoho dětí nemůže jinak chodit do školy a v těchto církevních školách mnohde dostávají i jídlo a ošacení. Je pozoruhodné, že hodně žáků jsou muslimové, procházejí i biblickým vyučováním a mnozí z nich se stávají křesťany. Společenství sborů je velmi aktivní a i v tak chudých podmínkách, v jakých žijí, dovedou ze společných bohoslužeb udělat slavnost, vyzařovat radost a projevovat opravdovost a důvěru v Boha. Křesťanství tak mění životy muslimů v jedné z nejchudších zemí světa.

Je důležitá zahraniční pomoc křesťanů, která umožňuje provoz křesťanských škol a jiných aktivit.

Je to možné také od nás. Více na: www.mezinarodni-potreby.cz

Přál bych si, abychom uměli žít s Bohem tak naplno jako naši bratři a sestry v Bangladéši. Oni jsou velmi vděčni. Říkají, že nám nemají co dát, ale co nám skutečně dávají, je jejich nadšení,víra a láska.

Jan Trnka

Jak se z TGM stal protestant

Dokončení ze str. 2

Zatím se dostavili svědkové, František Pilát a František Ručný. Pak společně odešli do chrámu. Po krátkém úvodním oslovení dány panu docentovi následující 3 otázky:

1. Věříte v Boha?;

2. Přijímáte-li Slovo Boží jak v Bibli Kralické obsaženo za jediné pravidlo víry a života?;

3. Slibujete církvi evangelické věrnost?. Pan docent odpověděl na každou otázku hlasitým: „Ano.“

Na to místní duchovní: „Jak jste uvěřil, staniž se Vám. Na Vaše hlasité vyjádření a Váš slib přijímám Vás za přítomnosti dožádaných svědků mocí svého úřadu do církve evangelické. Chováme všichni vřelé přání, abyste v církvi zvolené vždy se cítil spokojeným. Hospodin, který dobré dílo ve Vás začal, On je take dokonej.“

Na to všichni přítomní podali p. docentovi blahopřejíce ruku. Po tiché modlitbě opuštěn chrám, presbyterové vrátili se ke svému povolání, ostatní do fary, odkudž oba hosté nastoupili zpáteční cestu.

Z Masaryka se krátce po přestupu stal natolik horlivý evangelík, že připoutal ke čtení Bible i svého kolegu, pozdějšího zakladatele filosofické fenomenologie, Edmunda Husserla, který později taktéž přestoupil k protestantismu.

V jeden čas Masaryk dokonce hodlal odejít z filosofie, vystudovat teologii a stát se kazatelem v nějakém malém zapadlém sborečku. Císař jej od toho však zrazoval: „Jako profesor můžete působit na celý národ, jako český pastor ani ne na vlastní církevníky. Ideu křesťanskou může dnes propagovat věřící laik snadněji než duchovní, jenž tak činí z povinnosti.“

z kroniky vybrala red.

Pohnutý běh života Vavřince Voříška

Nová kniha Bernda Radetzkého upozorňuje na již téměř zapomenutou skutečnost, že se Dolní Slezsko nestalo útočištěm jen pro české evangelíky, kteří sem z nouze spasení prchali v 18. století. Po stu letech tu hledají útočiště opět exulanti z Rakouska resp. z českých zemí – tentokrát bývalí katoličtí řeholníci, kteří v pohnutých dobách kolem roku 1848 vystoupili z katolické církve, vstoupili do církve evangelické a založili rodiny. Někteří z nich, aby unikli stálému pronásledování v Rakousku, prošli i českými exulantskými osadami v bývalém Pruském Slezsku.

V Česku se jejich neuvěřitelně krušnými osudy, pokud vím, téměř nikdo nezabýval. Výjimkou byli historici Josef Lukášek a Ferdinand Hrejsa, kteří se o této problematice okrajově zmiňují a možná se ještě najdou i tací, co kdysi dávno přečetli knihu Terézy Novákové „Drašar" a mají o věci jakési tušení.

V nové knize „Laurentius Vorschischek" se Bernd Radetzky zabývá osudem jednoho z těchto bývalých mnichů, který nalezl útočiště v exulantské osadě Horní Poděbrady u Střelína. Knihu vydal autor vlastním nákladem, je v němčině, má 156 stran a lze si ji objednat na adrese: radetzki@uni-bremen.de. Cena je 10 Euro + poštovné.

JUDr. Pavel Jelínek v resumé knihy píše: *„V roce 2012 autor Bernd Radetzki zveřejnil knihu o obci Husinec. Ta byla založena v Dolním Slezsku v r. 1749. V její blízkosti vznikly v roce 1763 další tři vesnice, z nichž každá, jako součást svého názvu, současně nesla i označení Poděbrady. V létech historického bádání se spisovatel nikdy nesetkal s podivuhodnými životními osudy Vavřince Voříška z Horních Poděbrad. Voříšek se tam s rodinou usadil v roce 1859 a shodně jako předkové tehdejších obyvatel obce tam nalezl ochranu před pronásledováním ze strany státu a katolické církve v Čechách. Obšírně jsou popsány souvislosti. Základem této knihy je tištěná žádost o pomoc, v níž Voříšek popisuje své osudy. Vylíčení pronásledování jeho rodiny, která přestoupila na evangelickou víru, autorovi nejdříve připadalo přehnané a trochu nedůvěryhodné, dokud i nálezy z různých archivů nepotvrdily výpovědi někdejšího mnicha."*

Jan Bistranin

Do kostela na kole už podesáté

Nebuďme lhostejní k zemi, která nám byla svěřena – s takovým heslem vyrazí stovky věřících z celé republiky v neděli 17. září (popř. už v sobotu 16. září) do kostela. Zapojí se do desátého ročníku ekumenické akce Do kostela na kole. Smyslem je propagovat cyklistickou dopravu, která je, stejně jako pěší chůze, šetrná k životnímu prostředí a ve srovnání s automobilovou dopravou nepoměrně levnější, zdravější a na kratší vzdálenosti dokonce statisticky rychlejší. Zároveň upozorňuje na nepřímé důsledky používání automobilů. Znečištěné ovzduší způsobené dopravou má negativní dopady na zdraví. Látky, které jsou součástí výfukových plynů, mohou způsobit řadu závažných zdravotních problémů. Problémem je i hluková zátěž. Hluk má vliv na psychiku a často způsobuje únavu, depresi, rozmrzelost, agresivitu, neochotu, zhoršení paměti, ztrátu pozornosti a celkové snížení výkonnosti. Akce Do kostela na kole má připomenout, že v Bibli je v příběhu stvoření světa člověk pověřen správcovstvím Země a jsme zodpovědní za to, jak s ní nakládáme. Pořádá ji už deset let Poradní odbor pro otázky životního prostředí při Českobratrské církvi evangelické, Ekologická sekce České křesťanské akademie a Česká křesťanská environmentální síť.

Další informace na www.dokostelanakole.cz

Píseň písní 11: Krása církve Páně

„Aj, jak jsi krásná, přítelkyně má!" „Krásná jako měsíc, čistá jako slunce" (6,9), „ústa tvá jako výborné víno". (7,9) Má krásou mluvit, o sebe dbát, má usilovat o to, aby byla krásnou církví. Vždyť „je princeznou!" (7,1), žádnou službou světu! Její přínos je služba královská, ne ponížená! „Má nohy ve střevíčkách". (7,1) A k tomu vší chvály hodná. Jenže to všechno platí jen pod určitou podmínkou, že ponese tvář krásné církve v podobě radostné, živé, aktuální a přece věrné zvěsti Písem a věrného způsobu života, že ponese jasné poselství evangelia své době, že se za Krista svého Pána a Krále nebude stydět a nebude se přizpůsobovat ani se chtít zalíbit své době. Krása církve není dílo náhody. Je to „dílo vyšlé z rukou výborného Mistra řemeslníka". (7,1) Církev dostala do vínku královský domov v nebi! Jenže pokušení prodat domov v nebi za pozemské dobré a pohodlné bydlo stále hrozí. A dnes možná více, než kdy jindy. Při hledání smyslu života nám Píseň písní radí, abychom hledali tak dlouho, dokud nenalezneme potěšení v Boží náruči, pohlazení Boží láskou, ztišení u Kristových nohou a vyplnění svého srdce Božím pokojem. Za to přece stojí bojovat! Apoštol Pavel nás vyzývá, abychom bojovali dobrý boj víry, zápasili o opravdovost svého vztahu k Bohu na modlitbách v duchu pokání. V hlubinách našich zápasů na nás čeká Bůh. V nich se nás dotýká Boží láska, která působí jako živá voda do mrtvolnosti našich cest, našich vztahů i našeho svědectví. A potom spatříme nejen svou bídu, ale i břeh nebeského domova, kam směřujeme, kam nás vede náš Pán, a získáme odvahu znovu vstát a poprat se o tento cíl, který se nám vynořuje čas od času jakoby z mlhy našich zápasů. A vynořuje se nám proto, abychom byli Bohem ujišťováni o tom, že on je věrný a milující Bůh a Pán a Král našeho života. Prosme o novou inspiraci a odvahu znovu vstát, zvednout hlavu a bojovat o krásu církve, aby se z ní stala i prostřednictvím našeho poctivého života víry, živá církev Páně, která by i v našem světě byla útočištěm a pomocí mnohým a nesla věrně svědectví o Boží lásce k člověku!

(pokračování příště)

Pavel Rybín

Za dřevěným kostelem v Gutech

Prakticky všechna česká (i některá zahraniční) média zaznamenala tragický vandalský čin, v jehož důsledku v noci z 1. na 2. srpna 2017 téměř zcela shořel dřevěný kostel Božího Těla v Třinci-Gutech.

Vzácná památka ze 16. století nebyla jen nejstarším dochovaným dřevěným kostelem na Těšínsku, ale také výraznou připomínkou reformačního období v této oblasti.

Gutský kostel byl vystavěn jako luterský počátkem 60. let 16. století. Tradičně se jako rok jeho výstavby uváděl rok 1563, vytesaný na dřevěném portálku nad vchodem do sakristie. Dendrochronologický výzkum (tj. výzkum stáří dřeva na základě letokruhů) provedený v roce 2014 prokázal, že stromy použité na výstavbu kostela byly pokáceny v letech 1560–1564. Evangelíkům kostel sloužil jen devadesát let – do března 1654, kdy byl speciální náboženskou komisí odebrán pro katolickou církev.

Protireformaci se v Gutech ovšem tuze nedařilo. V obci bylo tak málo katolíků, že se v kostele bohoslužby konaly jen sporadicky. Ještě roku 1857 kostel sloužil pouze pěti gutským katolíkům, zatímco protestantů v té době žilo v Gutech 769; dokonce i kostelník byl tehdy evangelického vyznání! Za této situace nebylo do konstrukce málo využívaného kostela nijak výrazně zasahováno (kromě výstavby zvonice a jejího spojení s kostelní lodí v roce 1666). Výše zmíněný dendrochronologický výzkum prokázal, že loď a presbytář kostela (včetně krovu presbytáře) se dochovala do letošního ničivého požáru neporušeně ve stejném stavu, v jakém byla v okamžiku původní výstavby v době reformační. Rovněž v interiérovém vybavení se zachovalo mnoho věcí spojených s obdobím, kdy kostel sloužil protestantské bohoslužbě. Především to byl zvon z roku 1565 s typicky evangelickým nápisem „Slovo Páně trvá navěky" (v latině). Dále to byla část starého hlavního oltáře s obrazem Poslední večeře z roku 1591. Výjimečnou památkou byl také malovaný epitaf s vyobrazením Zmrtvýchvstání Páně, jehož vznik se předpokládá na přelomu 16. a 17. století. Rovněž celá empora byla vystavěna roku 1626 a ozdobena arabeskovými malbami o 16 let později.

Gutský kostel – ač sloužící přes tři sta let katolické bohoslužbě – tak zůstával jedinečným památníkem reformační éry v dějinách těšínského knížectví.

Žel, z tohoto unikátního památníku zůstaly již jen fotografie, popisy, trocha ohořelých trámů a část roztaveného zvonu. Kostely pomíjejí, ovšem – jak hlásal nápis na nejstarším gutském zvonu – „Verbum Domini manet in aeternum"!

Dřevěný kostel v roce 2013 *foto: Wikipedie*

Daniel Spratek

Medicína dělá z lidí nemocné, matematika smutné a teologie hříšné.

Martin Luther

Terezínské ghetto očima dítěte

Povídání o historii 20. století formou vzpomínek pamětnice holocaustu RNDr. Michaely Vidlákové, členky předsednictva Terezínské iniciativy.

Michaela Vidláková, rozená Laušerová se narodila roku 1936 v Praze do české židovské rodiny. Byly ji teprve dva roky, když byla naše republika obsazena nacisty, a šest let, když byla spolu se svými rodiči odvezena do ghetta koncentračního tábora v Terezíně.

Kostnická jednota v Kolíně společně s podporou Městského úřadu Kolín

zve na mimořádné setkání a rozhovor s účastnicí holocaustu Židů v naší republice paní Michaelou Vidlákovou, moderátorem bude pan Radek Hejret, místopředseda české pobočky Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ).

Neděle 24. září 2017 v 15 h v kolínské synagoze

kolín kolín kolín

Pozvánka

EXULANT, zapsaný spolek zve na svou pravidelnou konferenci, která se bude konat 7. října 2017 v kostele Českobratrské církve evangelické v Šumperku, Revoluční 8. Konference je letos věnována 500. výročí uveřejnění 95 tezí Martina Luthera a 70. výročí reemigrace Čechů z Volyně.

Zahájíme v 10 h bohoslužbami, kázat bude místní farář Jakub Pavlús, dále budou na programu přednášky dr. Petera Morée: Luther a Hus, doc. dr. Jana Malury: Literární tvorba českých „luteránů" v exilu a Mgr. Rut Nývltové: Reemigrace Čechů z Volyně.

Odpoledne se bude k výročí reformace konat koncert. Zazní varhanní skladby reformační doby v podání Pavla Brahy a současná hudební reflexe reformační hudby v podání Petry a Jana Meislových a jejich dcer Petry a Christine.

Inzerce

V centru Dobříše nabízíme k pronájmu byt 4+1 v rodinném domě se zahradou.

Volný od 1.10.2017. Pouze pro členy ČCE se zájmem o aktivní působení v místním sboru.

Další informace u faráře sboru, Samuela Hejzlara, tel: 603578108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 12

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

26/2017

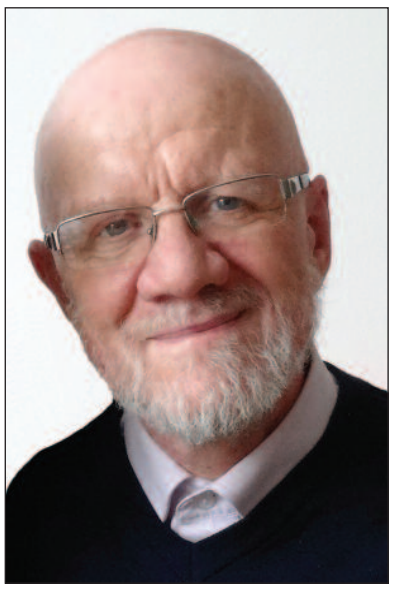
20. září 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 4. října 2017

Z obsahu

* *Matoušův kontrast v podobenství o hostině*
* *Stvoření*

Poselství k 15. neděli po sv. Trojici

Střízlivostí proti Pokušiteli
1 Petrova 5,5–11

Buďte střízliví! Buďte bdělí! Soustřeďme se na apoštolovu výzvu ke střízlivosti, ke které se ve svém dopise několikrát vrací. Víme, že se za slovy o střízlivosti může někdy skrývat neochota v čemkoli se naplno angažovat. Hlavně, abych si zachoval střízlivý neutrální postoj... Střízlivost, o které mluví apoštol, nemá ale s takovým vnitřním odstupem nic společného.

"Buďte střízliví a celou svou naději upněte k milosti, která k vám přichází ve zjevení Ježíše Krista." (1 P 1,13). Střízlivost víry spočívá tedy v tom, že budeme spoléhat na Ježíše Krista a jeho milost i v dobách krizí, jakými procházely už první generace křesťanů, a kterými v jiné podobě procházíme i my. Milost Kristova je tím nejlepším vodítkem i v otázkách, se kterými se potýkáme v 21. století. Není to ale nic samozřejmého. To, že Pán Bůh v Kristově příběhu s námi lidmi všechno vsadil na lásku, pokoru, milosrdenství a odpuštění, se v našem tvrdém světě může jevit jako slabost a jako křesťané býváme považováni za snílky, kteří nevědí "která bije" a kterým chybí právě střízlivý a realistický pohled na svět. My se tím ale ve své víře nenechme zmást a znejistit.

Buďte střízliví, buďte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako "lev řvoucí" a hledá, koho by pohltil. Ďábel je v Bibli vždycky "Našeptávač" a "Pokušitel". Když Ježíš podle evangelijního svědectví vede na poušti zápas s ďáblem, vede vnitřní zápas s pokušením, aby se vyhnul bezbranné náročné cestě milosrdenství a oběti a zvolil cestu síly a moci. To největší ďábelské pokušení je v tom, že nás chce odvést od spolehnutí na Krista a na skutečnou proměňující moc jeho evangelia v církvi i ve světě.

Buďme v našich církvích střízliví a realističtí, přemýšlejme střízlivě a realisticky o jejich budoucnosti, ale modleme se za to, aby to byla střízlivost a realismus, ke kterému vede radostná zvěst evangelia. Na ďábelské pokušení dává apoštol prostou odpověď: "Vzepřete se mu, zakotveni ve víře". Pokud nebudeme zakotveni v Kristu a jeho milosti, pak nás řvoucí lev, ten Pokušitel, snadno sežere. Nenechme se odvést od naděje, kterou v evangeliu Ježíše Krista máme. Modleme se k Bohu tak, jak nás to naučil Pán Ježíš: "Neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého".

Petr Firbas
farář ČCE
Praha 9-Horní Počernice

Evangelický kostel Křížlice - Tichý svědek věrnosti (viz str. 2)

Oč zakopli filosofové

Vzpomínáte si, jak apoštol Pavel vyzval korintské křesťany, aby se ve svém sboru podívali kolem sebe a shledali, koho si Bůh povolává: Není mezi nimi mnoho moudrých, a sám k tomuto zjištění dodal podobně, že nepřišel do Korintu kázat Boží tajemství (evangelium) nadnesenými slovy nebo moudrostí. A ještě znovu řekne, že svá kázání neopíral o vemlouvavá slova lidské moudrosti, aby se jejich víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží (1 K 2,1-5). Nicméně filosofové, jichž muselo být ve velkém přístavním městě Korintu dostatek, zaznamenali Pavlovo kázání a taky se k němu vyjádřili: Je primitivní, neboť místo nějaké ideje, myšlenky, má ve svém středu jakéhosi náhodného člověka jménem Ježíš. Zakopli o tuto všednost, čekali něco vzneše-ného. Leč právě tento chudý člověk Ježíš tvoří samu podstatu křesťanské víry, proti níž filosofové posléze vyzdvihli ideu, Kristovskou doktrínu tak, aby jim takto zdeformované křesťanství vyhovovalo.

Filosofové ovlivnili myšlení církve tak, jak by to apoštolové Pavel a Jan nikdy nepřijali. Protože pozdější církev zapomněla na Ježíše, nebylo by došlo k neblahé deformaci víry; stala se z ní myšlenková soustava, doktrína, vymizel z ní osobní charakter, převládající dojem ze setkání s živým Ježíšem a s jeho slovem a s jeho Duchem. Zvláště, když se církev svezla s politickou změnou (313 edikt milánský) na císařském dvoře a stala se z církve trpěné církví státní. Kdekdo musel vstoupit do církve a stát se křesťanem: Stačilo, když odříkal vyznání a dal se pokřtít.

Masu křesťanů, rychle vyrobených, dostala církev jako věno. Už není kristovská, je křesťanská. Jejím členem je každý, kdo byl pokřtěn a přitom křest se stal povinným. Čeština odpověděla na tuto změnu náležitě, když povinný křest vložila do svého jména, zatímco Němci, Francouzi a Angličané vyšli ze základu Kristus (Christenheit, christianisme, christianity), což je proti naší zvyklosti, ale bližší původnímu, biblickému jménu křesťanství: „V Antiochii byli učedníci nazváni kristovci.“ (Sk 11,26)

Těžkost se jménem křesťanů se objevuje i v ekumenickém překladu, kde v textu čtete „křesťané“, avšak poznámka vás zavede dolů, kde se oznamuje, že na tom místě v řečtině, v původním jazyce, je slovo „kristovci“, od jména Kristus.

To jméno způsobuje pohoršení filosofů nad tím, že křesťanská víra těsně souvisí s tím malým člověkem, Ježíšem, o němž není známo, kde se vlastně narodil; prý v nějaké neznámé lokalitě, kdesi v Judsku a nyní žije v Nazaretě, v Galileji a živí se truhlařinou. Tak malý a ubohý začátek té nové zvěsti jim naznačuje, že z toho nic nebude.

Rozhodli se té malosti pomoci. Přijali evangelium – nové učení, ale bez Ježíše. Zato je svázali s řeckou filosofií jako její sestrou. A hurá do světa. Schovali se pod střechu evangelia a pokud mohli, učinili z něho obecné náboženství bez osoby – náboženskou filosofii, a pak bude přijata do filosofických salónů. Církev se bojí, zvěstuje evangelium tiše, bez důrazu, že je jedinou cestou ke spáse. Ustalo vzývání spasitelova jména Ježíš, náboženská filosofie se vkrádala i do kázání. A církev se snaží, aby věřící lid nepoznal rozdíl, že odstranila ze svého středu Ježíše,

Dokončení na str. 2

Já – češtinář

Spletl jsem se
v mnohém:
sám sobě jsem si byl
bohem
a tak trochu bohém.

Nemoh jsem to vystát!
A tak od dob, co znám
Krista,
jsem spíš Boží
bohemista.

Ralf Mošt

Kristovci

Byl to vskutku zázrak. Pohané klasifikovali Ježíšovy následovníky jako „Kristovce“. Když po ukamenování Štěpána nastalo v Jeruzalémě pronásledování Ježíšových následovníků, rozptýlili se jeho vyznavači do různých zemí. Někteří přišli až do Antiochie Syrské a začali tam zvěstovat Pána Ježíše nejen Židům, ale také pohanům. Moc Boží byla s nimi a veliké množství lidí uvěřilo a obrátilo se k Pánu. Zpráva o tomto zázraku se dostala až do Jeruzaléma. Apoštolové reagovali na tuto zprávu tím, že tam poslali Barnabáše. Když tam přišel a viděl, co se z milosti Boží děje, měl radost a povzbuzoval všechny, aby ve svém rozhodnutí vytrvali a zůstali Pánu věrní. Jelikož tam měl velmi mnoho práce, dal mu Duch svatý myšlenku, aby šel do Tarsu a vyhledal tam Saula. Když ho nalezl, vzal ho s sebou do Antiochie, kde pak spolupracovali celý rok. Vyučovali velké množství lidí. Práce byla velmi požehnána.

Život těch, kteří uvěřili v Pána Ježíše Krista, se úplně změnil; usilovali žít podle vzoru Ježíše Krista. Obyvatelé Antiochie je začali nazývat „Kristovci“. Bylo to velmi výstižné, protože to vyjadřovalo podstatu následování Krista. Kristus totiž řekl: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne.“ (Mt 16,24)

Být klasifikován jako Kristovec, je přesným vyjádřením toho, co Pán Ježíš očekával od svých učedníků. Apoštol Pavel to vyjádřil velmi výstižně v dopise korintským křesťanům: „A tak jsme proměňováni k jeho obrazu.“ (2 K 3,18)

Je jistě velká škoda, že se toto slovo přestalo užívat. V Evropě se nyní používá slovo „křesťan“, ale toto slovo nesoustřeďuje myšlení člověka na následování Krista, ale na křest. Většina křesťanů si myslí, že když jsou pokřtěni, tak jsou křesťany. O každodenním společenství s Kristem a o jeho věrném následování v praktickém životě, mnozí vůbec nepřemýšlejí. V současné době potřebují lidé vidět opravdové „Kristovce“, aby mohli poznat, co jim Kristus nabízí a v čem je podstata křesťanství.

Pavel to vyjádřil v několika krátkých větách. „Oblecte se v Pána Ježíše Krista.“ (Ř 13,14) „Kdo je v Kristu, je nové stvoření.“ (2 K 5,17)

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Katolíci a protestanti mají překvapivě mnoho společného

Protestanti a katolíci na Západě se shodnou, že cesta ke spasení vede skrze víru a skutky, odhalil nový průzkum Pew Research Center, který proběhl při příležitosti 500. výročí reformace.

V západní Evropě a USA převládá názor, že teologie protestanty a katolíky víc spojuje, než rozděluje. I přes pohnutou minulost vzájemného pronásledování a náboženských válek obě větve křesťanství v současné době vyjadřují ochotu k vzájemnému přijetí.

Přestože Martin Luther a další protestantští reformátoři v 16. století obhajovali, že věčnou spásu lze získat pouze vírou (sola fide), průzkum ukázal, že většina západoevropských protestantů si nyní myslí, že spása je dosažena kombinací víry a dobrých skutků – což je tradiční katolická pozice.

V západní Evropě Pew Research Center uskutečnil telefonický průzkum, kterého se zúčastnilo více než 24 000 lidí v 15 zemích. V USA byl průzkum proveden online mezi více než 5 000 účastníky. Průzkum obsahoval i několik různých otázek.

Padesát dva procent amerických protestantů uvedlo, že spása je kombinací víry a skutků, 48 procent si myslí, že spása je výhradně z víry. Čtyřicet šest procent amerických protestantů tvrdí, že Bible dává plné náboženské vedení, které křesťané potřebují, což je tradičně protestantské přesvědčení známé jako „sola scriptura".

Naopak 52 procent amerických respondentů zastává názor, že by křesťané měli hledat vedení v Bibli i v církevním vyučování a tradici – učení, které je vlastní katolické církvi. Jen 30 procent respondentů uvedlo, že jejich teologický základ stojí na reformačních heslech sola fide a sola scriptura.

Z evropských zemí pouze v Norsku většina (51 %) účastníků průzkumu věří, že spása je založena pouze na víře (sola fide), v ostatních zemích západní Evropy převládal názor, že spásy lze dosáhnout kombinací víry a skutků.

Katolíci a protestanti v západní Evropě obecně vykazují nízkou návštěvnost bohoslužeb. Pouze 8 procent protestantů a 14 procent katolíků uvádí, že navštěvují bohoslužby každý týden nebo častěji. Průzkum zjistil, že i přesto že je dopad sekularizace zřejmý, jsou viditelná i ohniska religiozity. Například v Nizozemí se polovina holandských dospělých (48 procent) označuje za ateisty, agnostiky nebo „nijak zvlášť" náboženské. Přesto 43 procent nizozemských protestantů také tvrdí, že chodí do kostela nejméně jednou týdně.

V každé zkoumané evropské zemi, zhruba devět z deseti protestantů a katolíků říká, že jsou ochotni přijmout členy jiné tradice za sousedy a velká většina obou skupin tvrdí, že jsou ochotni přijmout členy druhé skupiny i do svých rodin. Například 98 procent německých protestantů tvrdí, že by přijala katolíka jako člena své rodiny a podobný podíl německých katolíků (97 procent) uvádí totéž o protestantech.

Křesťan dnes

Indie: Zákon proti konverzím přináší nové problémy

Džárkhandští poslanci odhlasovali 12. srpna návrh zákona, který může mít bezprostřední dopad na náboženskou svobodu místních křesťanů. Navzdory silné opozici zástupců náboženských skupin byl návrh „Džárkhandského zákona o svobodě náboženství 2017" předložen guvernérovi, po jehož schválení bude k zavedení zákona zbývat již jen podpis prezidenta.

Podobné zákony proti konverzím, ironicky nazývané „o svobodě náboženství", často přímo ohrožují svobodu vyznání křesťanů. Třetí oddíl této konkrétní legislativní úpravy zakazuje veškeré pokusy o obrácení druhých osob „ať již přímo nebo jakkoli jinak… násilím, prostřednictvím svádění nebo jinými podvodnými způsoby…"

Na základě ustanovení zákona bude možné vyměřit až tříletý trest odnětí svobody, pokutu až 50 000 rupií (přibližně 17 tisíc korun) nebo obojí. Pokud se bude případ týkat konverze nezletilé osoby, ženy nebo příslušníka určené kasty nebo kmene (tj. člověka z nejchudších společenských vrstev), odnětí svobody se může prodloužit až na čtyři roky a pokuta zvýšit na 100 000 rupií (přibližně 34 tisíc korun).

Podobné zákony dnes již platí v dalších šesti indických spolkových státech, přičemž místní vlády nijak nekonkretizují, co v kontextu náboženských konverzí znamenají pojmy jako „svádění", „donucení", „síla" nebo „podvod". Kvůli vágním formulacím jsou tyto zákony často zneužívány radikálními skupinami hinduistických nacionalistů, kteří křesťany obtěžují a zastrašují a zákony využívají jako pouhou zástěrku.

Křesťan dnes

Kristovci

Dokončení ze str. 1

„Život, to je pro mne Kristus." (F 1,21) V těchto jednoduchých větách vystihuje apoštol Pavel velmi přesně, co znamená žít v důvěrném vztahu s Ježíšem Kristem a být jeho opravdovým učedníkem, tedy „Kristovcem".

Rozhodnout se pro důvěrný život s Kristem a pro jeho stále následování, to je nejlepší rozhodnutí, jaké může člověk ve svém životě udělat. Má požehnané důsledky pro zemský život i pro celou věčnost. Pokud ses, milý čtenáři, pro důvěrný život s Kristem ještě nerozhodl, můžeš to učinit v této chvíli, a budeš patřit k věčně šťastným lidem. Kéž by takových Kristovců přibývalo každý den ve všech křesťanských sborech i v naší zemi.

Stanislav Kaczmarczyk

Oč zakopli filosofové

Dokončení ze str. 1

o nějž filosofové zakopli a církev ho táhne sebou jako zastaralé nádobí.

Církev po celý středověk nepřiznala svou vnitřní porážku, politicky byla u moci jako opora státu. A filosofii, jíž podlehla, nazvala svou služkou – ancilla theologie, což byl podvod. Náboženství bez Ježíše triumfovalo.

Tak je tomu v tvrdých obrysech. Avšak základem víry se nestalo kázání o tom, jak církev poznala v Ježíši Krista Syna Božího, nýbrž to kázání, které představuje Ježíše jako člověka. Potvrdil to anglický misionář v Indii Stanley Jones, který poznal, že evangelijní příběhy o Ježíši se dotýkají srdcí posluchačů a vedou je k víře spíše než Pavlovy výklady o víře.

Křesťanství utrpělo značnou škodu v tom, že evangelia byla doktrínou o Kristu Ježíši odstrčena dozadu. Doktrína přišla ke slovu na úkor Ježíše v evangeliích s odůvodněním, že prý evangelia nám neposkytují tak čistý obraz Ježíše jako Pavel a Jan.

Obrat k evangeliím u nás zdůraznil Petr Pokorný svým znamenitým komentářem nejstaršího evangelia Markova. Vydal jej Kalich roku 1974. Evangelista Marek, první z novozákonních svědků sděluje, kdo je Ježíš jako člověk.

U Pavla se dovídáme, co je víra v Ježíše Krista. Markovo vylíčení Ježíše jako člověka zřetelně ukazuje, čím se křesťanská víra odlišuje od všech ostatních náboženství: Jde v ní o historickou osobu, která nás jediná uvádí do obecenství s Bohem.

Martin Luther Marka pochválí, že nás vede k člověku Ježíši s velikou laskavostí. Právě tento člověk je kamenem úrazu pro filosofy dnes i zítra.

Josef Veselý

Tichý svědek věrnosti

Kdo přijíždí do Krkonoš, může již z dálky v horách nedaleko od Kotelních jam zahlédnout nevelký, přesto zřetelně viditelný bílý kostel. A to přesto, že jde o jeden z prvních tolerančních kostelů, který měl být podle tehdejších vrchnostenských nařízení co nejméně nápadný a viditelný. A kdo bude dál za Jilemnicí stoupat do hor směrem na Roudnici, opět zahlédne opakovaně na naprosto nečekaných místech v průhledu tuto křížlickou dominantu. Na místě se pak ukáže, že kostel stojí na první pohled na zcela opuštěném místě. Když k nám během léta přijíždějí do tohoto kostela koncertovat různí hudebníci, tak z jejich tváří často čtu (a někdy se neubrání i vyslovenému překvapení): „A přijde si nás sem vůbec někdo poslechnout?" A pak jsou překvapeni, že se ze všech stran sejdou a sjedou desítky posluchačů. Někdy bývá opravdu plno.

Překvapena byla i tehdejší vrchnost, když se bezprostředně po vyhlášení tolerančního patentu na začátku roku 1782 k evangelické víře ze čtrnácti vesnic přihlásilo 413 rodin. A nejvíce právě v Křížlicích. Přitom na počátku 18. století to vypadalo, že odpor proti přijetí jediného uznaného vyznání byl v podstatě zlomen. Dobová svědectví ještě z druhé poloviny 17. století dokládají pevné odhodlání evangelické víry se přidržet, ať to stojí cokoli. Například štěpaničtí poddaní ve svém listu branskému faráři dali jasně najevo, že se nezalekli ani hrozby tvrdého zásahu: *„Že bychom my sobě raději smrt vinšovali a v zemi odpočinouti žádali, nežli svědomí naše aby nás rmoutiti a nás smutné činiti mělo, ačkoliv jsme ještě nic nekonali a již trápení a zármutku dosti v myslích máme obávajíce se, aby po oučinku něco hroznějšího a smutnějšího, čehož Bůh rač uchovati a chrániti, nám se přihoditi a nás by potkati musilo."* O padesát let později to ale vypadá, že již jen někteří jednotlivci odolávají a věrnost Pánu Bohu podle svědectví evangelia zachovávají. Přesto většina těch, kteří se o dalších padesát let později mohli ke své víře opět hlásit, odkazovala právě k tomuto zdroji své víry. Například Matěj Zelinka z Křížlic, v jehož stodole se lidé zpočátku shromažďovali ke svým bohoslužbám a který později daroval svůj pozemek na stavbu kostela, své odhodlání hlásit se k evangelické víře zdůvodnil jasně: *„Zůstávám při evangelické víře a augšpurský konfesi, že se nám Boží Písmo nedovolilo číst. Já jsem evangelík rozenej, zdědil jsem Písmo po mým otci a že jsem ho schovávat musil, tak mně ho myši snědly. A k tomu, že nám nechtěli pod obojím podávat. Já jsem pravej evangelík."* Tak bylo jeho svědectví, a mnohých dalších, zaprotokolováno. Podle nového prováděcího nařízení z počátku února roku 1782 totiž musel každý individuálně před ustanovenou komisí prohlásit důvody své přihlášky k evangelické konfesi.

Křížlice se tak staly s ohledem na počet veřejně deklarovaných evangelíků přirozeným centrem prvního tolerančního sboru v našich zemích. To rozhodlo také o tom, kde si nově vznikající společenství postaví svou modlitebnu. Tichého svědka evangelijní věrnosti. Tak tu stojí dodnes. A dodnes láká a vábí z mnoha stran. Jeho odkaz je docela jasný. Víra živená svědectvím Písma odolá jakékoli nepřízni času. A to platí i dnes, kdy drsné podmínky, společenské i klimatické, nejsou zdaleka takové, jako bývaly ještě v nedávné minulosti. Křížlické společenství tu stále žije. I když ani u nás se již k četbě a výkladu Písma neshromažďují zástupy (nepočítám-li sváteční či jinak výjimečné bohoslužby). Jsou to spíš malé hloučky, někdy i ekumenické, nesené zaslíbením Krista: „Kde se dva neb tři shromáždí ve jménu mém, jsem uprostřed nich." Ale i tyto hloučky, o nedělích často posílené mnohými příchozími a hosty, jsou příslibem pro budoucnost křesťanské víry (i křesťanské tradice, na kterou se dnes mnozí překvapivě odvolávají), která nestojí na ničem jiném. Na Boží věrnosti dosvědčené biblickými svědky, na četbě Písma, na touze porozumět jeho svědectví, na touze sdílet ve společenství takové poznání s druhými lidmi.

Tak rozumím tichému svědku věrnosti, který stojí v Křížlicích zdánlivě odloučen od současných center života. Podporou jeho svědectví může být i to, že jeho domovským sídlem jsou právě Křížlice. Jeho dřevěný předchůdce tu na vedlejší louce stál již v polovině 14. století (v 15. století kališnický, podle Pamětní knihy lokalie křížlické sepsané rukou římskokatolického faráře F. B. Lukáše). Z té doby pochází legenda o třech křížích, které prý na nedalekém Sejkojří zasadili první dělníci sem přicházející. *„Spatřivše krajinu tak pustou a divokou, s úžasem zvolali: 'To budou pravé Křížlice!'"* Původní tvar jména zněl trochu jinak: Krzesliczych, nebo Krzisslycz, což prý je nejblíž staročeskému křiesiti – křísiti. Tak se tu už kdesi v kořenech snoubí kříž a (vz)křísení. A připomíná nám tak, že věrnost Bohu je spojena s bolestí, utrpením, námahou, že nepřichází jen tak samo sebou a že právě na této věrnosti a skrze ni je možné budovat každou pořádnou obnovu života.

Užity podklady z knihy Luďka Rejchrta Na horách ležící

Jiří Weinfurter

Pouhé Písmo 2017

Se zahájením školního (potažmo akademického) roku bývá rozebírán stav školství. Bilance nevyznívají růžově. Zaměstnavatelé totiž soustavně hlásí, že absolventi základních (ba i středních) škol přicházející na trh práce neumějí pořádně číst ani psát… Novinář Harald Martenstein přišel v této souvislosti v příloze týdeníku Die Zeit s návrhem, že vedle dosavadního předmětu „němčina" by se na německých školách mohly vyučovat hned dva další předměty nové, totiž „opravdové čtení" a „bezchybné psaní".

Obecně klesá též znalost klasických jazyků. Církevní historik Christoph Markschies z berlínské Humboldtovy univerzity v deníku Frankfurter Allgemeine Zeitung pranýřuje znepokojivý jev: Studenti teologie po absolvování rychlokurzu staré řečtiny dokážou jakž takž číst v originále evangelium podle Marka (psané jednodušeji), nikoli však (stylisticky náročnější) evangelium podle Lukáše! Připomíná, že když reformátoři vyhlásili normu „Sola Scriptura" („Pouhé Písmo"), nemysleli tím jistě „Sola pars Scripturae" („Pouhá část Písma"), totiž „Jenom ta část Písma, na kterou akorát tak stačí historické a jazykové porozumění"…

V prostorách Komenského evangelické bohoslovecké fakulty (KEBF) či jirchářského semináře bylo kdysi po zkoušce z latiny možno tu a tam zaslechnout úlevné vydechnutí: „Tak, a teď už latinu nebudu v životě potřebovat …" Skončilo to pokaždé u latiny? Nedošlo časem na hebrejštinu, na řečtinu? Neotrásla se už při onom studáckém zahlaholení samotná norma „Sola Scriptura"? (A nezůstali nakonec bohoslovci katoličtí, kteří by si sotva dovolili vyslovit nahlas, že latinu už – v následném farářování – nikdy potřebovat nebudou, namnoze fakticky blíže když ne rovnou oficiální normě „Sola Scriptura", pak tedy alespoň zásadě „Scriptura"?)

František Schilla

Jsou případy, kdy se prostě nedá všecko stihnout

Když má dnes nastoupit na sbor nový farář, dějí se na jeho příchod rozsáhlé přípravy, aby se tam cítil hned od začátku dobře: Pozvou se malíři, lakýrníci i jiní řemeslníci. Dávají se do pořádku opotřebované části bytového vybavení, případně se koupí nový sporák. Dříve to tak nebývalo. Jednak byly některé sbory opravdu chudé, jednak za komunistů muselo být každé větší vydání zaneseno do plánovaných investic a odsouhlaseno církevním tajemníkem. Proto většinu prací konali neplacení brigádníci z církve.

Bylo to tak i v Jičíně, prvním sboru, kde jsem měl samostatně pracovat. O Jičínu je známo, že z tohoto města na kraji Českého ráje hodlal Albrecht z Valdštejna vybudovat metropoli svého rozsáhlého panství. V mém dětství to bylo krajské město. Na jeho okraji postavil r. 1908 farářský syn a podnikatel Bohuslav Mareček evangelickou modlitebnu a u ní svou secesní vilu, sloužící později jako fara. To tedy bylo mé příští působiště. Do Jičína jsem měl nastoupit 1. prosince 1959. Už při zkušebním kázání jsem poznal kurátora G., tehdy nejmladšího kurátora na Sióně, který stál také v čele sborových brigádníků, kteří se chystali dát do pořádku náš příští dvoupokojový byt (faru obývala také vdova po mém předchůdci). Trochu naivně jsem spolehl, že je všecko v nejlepším pořádku. Kontakt s Jičínem jsem od té chvíle udržoval pouze dopisy. Na zavedení telefonu se tenkrát muselo čekat mnoho měsíců, mobil byl hudbou budoucnosti a na jičínské faře ani u kurátora se tyto vymoženosti ještě nevyskytovaly.

Do Jičína jsme dorazili dva dny před mým nástupem. Poněvadž auto mělo v té době jen několik farářů – a my jsme mezi nimi nebyli – byli jsme rádi, že manželku, naši půlroční dcerku a mne přibrali do své prostorné kabiny vstřícní stěhováci. (Nebylo to proti předpisům?) Při našem příjezdu vyběhly z fary dvě staré sestry, které tam držely uvítací službu. Protože koncem listopadu se už brzy smrákalo, složili autodopravci naše věci částečně na chodbu, částečně na chodníček na dvoře a odkvapili zas do Prahy.

Veliké překvapení nás čekalo, když jsme vstoupili do bytu, který se měl stát naším útulným pelíškem. Všechna okna byla vysazená a uprostřed budoucího obývacího pokoje zela mělká, ale rozlehlá díra po vytrhaných shnilých parketách. Protože jsme neměli chuť přenocovat v pohádkovém lese Řáholci v jeskyni jako Rumcajs, Manka a Cipísek, pospíšili jsem si na nádraží a stihli jsme ještě pozdní vlak do dvacet kilometrů vzdálených Hořic, kde žili tehdy naši rodiče z obou stran.

Když jsem se příští den vrátil odtamtud zas na jičínskou faru a setkal se tam již s bratrem kurátorem, všecko mi vysvětlil stručně a jasně: „My jsme to prostě nestihli!“ Kdo by mohl kritizovat dobrovolníky, kteří obětovali zdarma čas a síly něčemu tehdy tak nepopulárnímu jako byla církev!

Pokračování příště

Žádný omyl není tak velký, aby neměl své posluchače.

Martin Luther

Daniel Henych

Dvě vzpomínky

Bylo to koncem sedmdesátých let minulého století. Byl jsem na svém prázdninovém pobytu ve své rodné chalupě v Nemili u Zábřehu na Moravě. Ve Vrbně pod Pradědem probíhaly tehdy právě biblické kurzy, které vedl pan vikář Jan Košťál. Pana vikáře později pana faráře jsem znal ještě z let dětství před druhou světovou válkou, kdy mne vyučoval náboženství v Zábřehu. Do zábřežského sboru nastoupil duchovní službu v roce 1936, kdy mi bylo devět roků. Když jsem ho navštívil v roce 1978 ve Vrbně p. Pradědem, bylo mu již 70 roků, ale byl v plné tělesné a duchovní síle. Pan vikář mne i se svou paní přivítali a strávili jsme v pohodě část odpoledne. Velmi mne zval, abych zůstal ještě alespoň několik dní na kurzu, ale mně to nebylo možné, povinnosti, práce na zahradách, maminka i manželka mne čekaly v mé rodné chalupě. Vlakové spojení bylo dost složité a navečer jsem chtěl stihnout vlak zpět. I tak jsme si pěkně pohovořili a osvítilo mne duchovní světlo bratra vikáře, které mám uchováno v sobě dodnes. Hned na počátku rozmluvy se mne ptal: „A znáte bratře mou knížku Síla víry?“ Já jsem později jeho knížku šířil mezi přáteli. Při setkání jsem byl již delší dobu v Praze, údem a členem staršovstva libeňského sboru. Rád jsem se účastnil biblických hodin br. faráře Miloše Šourka, kterého jsem později doprovázel po biblických hodinách až k jeho bytu. Rozvinul se mezi námi vztah učitele a žáka. Bratr vikář Košťál se mne vyptal na mé poměry doma i v zaměstnání a velmi ho zajímalo, že vedle svého působení jako hudební pedagog a člen symfonického orchestru pořádám koncerty pro školy, slabozraké a praktikuji muzikoterapii v psychiatrické léčebně v Praze 8. Pamatuji na jeho slova, když zavolal svou paní a říkal jí s podivem. „Podívej se, maminko, tady bratr léčí hudbou.“ Varoval mne před úskalími života ve velkoměstě. Nakonec jsme pořídili společnou fotografii a rozloučili se. Udržoval jsem s ním i s jeho paní písemný kontakt až do konce jeho života, zasílal jsem mu pozdravy ze zájezdů do zahraničí, za které děkoval a vybízel mne, abych mu psal co nejčastěji. Velmi mi doporučoval četbu Následování Tomáše Kempenského a sdělil mi, že tato knížka je jeho každoroční četbou při rozjímání před velikonocemi. Když pak on i jeho paní těžce onemocněli mozkovou mrtvicí, byli v péči jejich syna v Novém Městě pod Smrkem. Chtěl jsem je navštívit, ale br. farář mi napsal, že se to v jejich stavu nehodí. V posledním dopisu potom psal: „Ono to, bratře, není tak zlé. To jen když přijde nový záchvat, vyvede nás to trochu z míry.“ On i jeho knížečka Síla víry jsou mi stálou posilou a za jeho svědectví víry jsem mu velice vděčen já i všichni, kdo s ním přišli do styku. Děkuji za něj i za jeho paní nebeskému Pánu.

Světového pedopsychologa, profesora Zdeňka Matějčka, netřeba veřejnosti představovat. Zapsal se svou činností a svými knihami do mnoha myslí i srdcí. Po prvé jsem ho osobně poznal na jedné z jeho přednášek v modlitebně v Praze Libni. Přednášel na téma o výchově mládeže, která byla jeho doménou. Přednášel o citové deprivaci dětí, které vyrůstají v neutěšených poměrech a trpí i nevhodnou výchovou rodičů, kteří by sami potřebovali výchovu k lásce a toleranci. Ve svých knihách líčí případy, kdy z dětí, které rodiče nespravedlivě a krutě trestají, vyrůstají lidé s podobnými vlastnostmi a jejich hrůzné tresty a „metody“ jejich výchovy se předávají do „druhého i třetího pokolení“. Poznal v nápravných ústavech děti, které byly naprosto otrlé, bezohledné, bezcitné a kruté. Takové povahy dětí se velice těžce napravují a tito jedinci i jejich okolí trpí nedostatkem citu celý život. Sestavoval jsem tehdy s p. PhDr. Študlarem výchovné koncerty v bohnické psychiatrické léčebně a účastnil se semináře muzikoterapie Vysoké školy v Drážďanech. Dospěl jsem ke zjištění, že pokud se dostane relativně vyléčený pacient znovu do prostředí, které působí neblaze na jeho povahu, upadá opět do stejných stavů jako před léčením. Základním rysem pana prof. Matějčka a jeho metody léčení byla obětavá láska a trpělivost, vycházející z jeho křesťanské víry. Věděl jsem, že pan profesor je evangelík, ale nemohl jsem pochopit, proč se o svém evangelictví a o křesťanském základu výchovy ve svých přednáškách poměrně málo zmiňuje. A tak jsem mu napsal a zeptal se ho na důvod. Odpověď přišla nečekaně dopisem, ve kterém pan profesor odpověděl na mé otázky se vzácnou upřímností a jemu vlastní laskavostí.

Jeho vysvětlení bylo vzácné a poučné. Závěrem píše: „Jestliže z mého jednání a chování nevysvítá jasně mé křesťanství, nemá cenu o něm hovořit...mám takovou úctu před Božím slovem, že je vyslovuji jen s bázní a třesením.“ Dále se p. profesor odvolává v dopise na bratra doc. Jaro Křivohlavého, který podobně šetří s plýtváním Božího jména.

Dopis mám schovaný jako vzácnou vzpomínku na pana profesora. Další korespondence se mezi námi již nerozvinula, neboť brzy zemřel. Zatím nemáme žádného pedopsychologa, který by se panu prof. Z. Matějčkovi vyrovnal v odbornosti i praxi jednání v cituplném vztahu k rodičům a dětem. Zůstává všem vzorem. Budiž čest jeho památce.

Miroslav Hronek

Dopis prof. Zdeňka Matějčka

Praha, 17. 2. 01

Milý bratře Hronku,

moc srdečně Vás zdravím a prosím za prominutí, že na Váš dopis odpovídám se zpožděním. Vrátil jsem se totiž právě z Rehabilitační kliniky, kde jsem trávil nějaký čas po operaci (tot. endoprotéza) své od dětství pochroumané levé nohy – čili, teprve teď se dostávám k psacímu nářadí.

Otázka, kterou mi kladete, není pro mne tak docela nová. Odpovídal jsem na ni už několikrát – ale upřímně řečeno, sám si v těchto odpovědích tak docela jistý nejsem. Nejsem stoupencem „nenáboženského křesťanství“, o němž mezi jiným také mluvíte. V našem sboru ve Vršovicích jsem byl dlouhá léta ve staršovstvu,

Dokončení na str. 4

Dny Noe ve znamení Jonáše

Gn 6,5-6; 1 P 3,18-22 ;Mt 24,35-39; 12,38-41

„Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, což bylo zahynulo.“ L 19,10

„Nemeška Pán s naplněním slibů…, ale shovívá nám, nechtě, aby kteří zahynuli, ale všichni ku pokání se obrátili.“ 2 P 3,9

„Jak bylo za dnů Noe, tak bude příchod Syna člověka,“ pověděl Ježíš. Apoštol Petr, když mluví o konci lidského světa svévole a zvůle, přirovnává křest v jeho JMÉNO k onomu spásnému korábu (1 P 3,21). S trapiči Boha (Gn 6,6) to nedopadlo dobře. Přívalům uniklo jen pár…, osm duší, rodina toho, který dal na jeho výzvu a napomenutí. Chopil se šance nejen staré skončit, ale doptat se Boha po dobrém svědomí v nové budoucnosti.

K pobavení všech kolem uposlechl Boha, a místo aby si v duchu doby užíval, stavěl desítky let monstrózní artefakt, cosi, co nemělo logiku. „Jedli, pili, ženili se, vdávali se,“ prostě normálka, připomíná Ježíš pohodu před potopou. Jenom ten NOE, extravagant, provokuje: Stavte loď! Stvořitel po vás spláchne… Spásná byla tenkrát jedině vnímavost a poslušnost Božího slova, orientace na duchovní smysl všeho v Bohu a šel tudy jen NOE.

Ježíš je dnes Božího SLOVA vtělením. „Slovo to tělo učiněno jest…“ (J 1,14). S ním a jenom s ním jsme na dobré stopě, na frekvenci NOE, archetypu šťastné volby. Říká-li Křtitel: „Čiňte ovoce té šance,“ míní tím: Opusťte svůj předpotopní životní styl… a choďte v křestní novotě života.

V bouři dnů Syna člověka půjde o všecko. A tak proti obrazu tragického konce Ježíš ještě zvedá znamení naděje, znamení Jonáše proroka. (Biblisté považují ten příběh za Židům srozumitelný traktát ze 3. st. př. Kr.) Připomíná Izraeli, jak je pohltil drak podsvětí, Babylon, a pak vyvrhl kající zpátky k poslání, být svědky živého Boha (Iz 43,10), které mezi národy opustili. Podobenstvím jejich natvrdlosti je Jonáš a jeho: Se mnou, hříšníci, jde Zákon a na má slova dojde…

„Nic s tím nenaděláte, ortel platí. Ve čtyřiceti dnech končíte. Ninive bude vyhlazeno,“ rozkřikuje se a oni kupodivu pochopí, že si blázny nedělá. Strašně se mu s tím sem nechtělo, až ho na útěku od Božího poslání pohltila propast. V útrobách obludy, v břiše hrobu se vzpamatoval. Koří se a volá k Hospodinu a v tom nepravděpodobném korábu svou potopu přežil. Na rozdíl od ninivetských ví o milosrdenství Nejvyššího, o jeho slitování nad sebou: Že ještě žiju, je moje šance. Nepravděpodobná, ale Bůh, tvůrce zázraků, ji dává. Paradoxně se tím stává znamením těm, jimž hrozí:

„Což kdyby ji dal i nám,“ řekli si hříšníci a pokořili se před Bohem, jehož známost k nim zatáhl ten přivandrovalec. Proti své vůli a za cenu své kazatelské prestiže (vždyť prorokuje katastrofu, konec, soud), zanesl Jonáš k nenáviděným Asyřanům ducha pokání: Lítost a změnu života, možnost být jinak a tak odklad soudu. Sázel na 40 dní, ale Bůh poshověl. Přežila generace nebo dvě než… než co? Než se vrátili k předpotopním způsobům, a na Jonáše došlo. Scénu znovu opanovali běsi krutosti a bohaprázdné bezohlednosti. Poslední věci se ukázaly být horší prvních. Asyrská metropole na Tigridu byla nájezdem Kaldejce Nabopolasara definitivně vyhlazena.

Nad propastí zničující války, přátelé, kdy mocní se chvástají stále účinnějšími prostředky ničení, to může zafungovat. Od dětství bezpočtukrát vyprávěná jonášovská story, stokrát namalovaná úsměvná velryba nám připomíná, že časnost stvořil Bůh jako plovoucí termín. Plovoucí na okolnostech, jimiž jsme my sami. Přes svoji ospalost a mnohou neposlušnost jsme dnes, pokřtěni jeho posláním, doklopýtali do velkolepého Ninive hříšnosti a bezbožnosti. Povzbuzováni duchem bláhových příběhů, Duchem Pravdy, odvažme se paradoxního svědectví o milosrdenství živého Boha nejen pro sebe: „Člověče, válcuje tě soud? Nuže, drak nejhlubších propastí, obluda nesnesitelných osobních krizí a depresí tě může vyplivnout do svobody a nového života tak, jako mě. Věř! Udělej místo SLOVU a DUCHU Pána Ježíše Krista. Pochop smysl události pravdy zjevené v jeho kříži. ON je cesta. Připadáš si někdy odepsaný a mrtvý? Nepřehlédni aktuálnost znamení Jonáše proroka, poznej sebe sám, pravdu o své situaci a chop se změny mocí toho, který z mrtvých vstal. Svěř se jeho spasitelnému umění. Boží přání a přikázání je život. Život časností nevymezený, život s ním, ŽIVOT VĚČNÝ (J 12,50). Popřej sluchu Jonášovi:

„Kdo si hledí marností pouhých, dobroty Boží se zbavuje,“ volá z břicha ryby i na nás (Jon 2,9). Amen.

Modlitba:

„Pane, náš Bože, zbystři naše smysly pro slovo pravdy. Přistihujeme se při tom, že převracíme skutečnost, aby nám dala zapravdu. Stavíme věci do souvislostí tak, aby to posílilo naši pozici. Manipulujeme informacemi, aby sloužily našim zájmům. Pane, náš Bože, zbystři náš smysl pro slovo pravdy. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

RNDr. Michaela Vidláková

Narozena 30. prosince 1936 v Praze do židovské rodiny Lauscherových. Tatínek Jiří byl sionista, který ve 20. letech pobýval několik let v Palestině a patřil k zakládajícím členům Kibucu Sarid. Maminka Irma pracovala jako učitelka v židovské škole v Praze. Oba rodiče se snažili vrátit do Palestiny, ale nezdařilo se jim tento skutek naplnit. Otec pracoval tedy jako technik v továrně na kožešiny a později v dílně při továrně na dřevěné výrobky.

Ve dvou letech malé Michaelky byla naše republika obsazena Němci a v jejích šesti letech, přesněji 22. 12. 1942 byla celá rodina Lauscherova deportována jako Židé do ghetta v Terezíně. Pro odsun byla povolena maximálně dvě zavazadla o hmotnosti 50 kg. Rodina si tedy vzala jen ty nejdůležitější osobní věci, které však stejně z velké části jim byly odebrány při kontrole zavazadel v období vstupu do města Terezína. Malá Michalka si sebou vzala mimo jiných věcí na sebe také knížku, pastelky, blok a dřevěného psa Pluta, který paradoxně celé rodině zachránil životy. Když totiž byly neustále vypravovány vlaky z Terezína do Osvětimi pro celé rodiny Židů zde umístěných či pocházejících z jiných nucených táborů, došlo i na transport rodiny Lauscherových. Ale poněvadž otce Michaely v Terezíně potřebovali na práci právě díky jeho zručnosti, kterou získal při práci v dřevařské dílně, tak mohla celá rodina zůstat v Terezíně a vyhnout se tak deportaci do Osvětimi – do města smrti. Je třeba zmínit, že z židovské školy v Jachymově ulici, kde vyučovala matka český a německý jazyk, přežil válečné a německé běsnění jen jeden žák a maminka.

Po osvobození se rodina vrátila do Prahy, od roku 1948 pracoval otec a příležitostně i maminka na velvyslanectví státu Izrael. V dubnu 1953 se rodina pokusila o emigraci do Izraele, při přechodu hranice však byli zatčeni a souzeni. Maminka s Michaelou strávily půl roku ve vazbě, otec byl vězněn celý rok. Michaela byla pak následně vyloučena z gymnázia a studium dokončovala po složitostech při zaměstnání ve večerní škole pro pracující. Dlouho usilovala o přijetí na Přírodovědeckou fakultu UK a přestože přijímací zkoušky udělala jako jedna z nejlepších, přijata nebyla! Teprve po řadě odvolání a stížností mohla na studium konečně nastoupit. V roce 1960 pak ukončila promocí právě Přírodovědeckou fakultu UK, titul RNDr. však získala až v roce 1971.

Od konce šedesátých let vykonávala různé činnosti v rámci Židovské obce pražské, především pracovala s dětmi. Je i nadále členkou reprezentace Židovské obce v Praze, aktivní v Terezínské iniciativě a dalších sdruženích zaobírajících se židovskými otázkami a holocaustem Židů. Dnes je paní doktorka přírodních věd, jak sami poznáte, velmi vitální a energickou dámou s citlivým smyslem pro humor. A i přes to vše, čím prošla nejen jako malé dítko, ale také jako dospívající mladé děvče a žena, stále z ní vyzařuje vnitřní klid a spokojenost. Děkujeme velice za její stálé svědectví a neutuchající živost!!!

Josef Ptáček

Aspoň my, křesťané

Většina lidí dnes má strach ze stálého zvyšování ceny potravin a z neúrody vůbec. Někteří si možná uvědomují, že může nastat situace, kdy už nebude za co, ale ani co nakupovat. Myslím na dobu krále Achaba, kdy po tři roky nepřišel déšť, ale také na slova Pána Ježíše: Nebudete-li činit pokání, všichni zahynete. (Jako ti, na něž spadla věž v Siloe).

Všichni potřebujeme pokání. Kéž bychom aspoň my křesťané obrátili svůj život od moderních soběstředných trendů k Pánu Bohu a k potřebným bližním. Snad ještě není docela pozdě.

Hana Najbrtová, Myslibořice

Dopis prof. Zdeňka Matějčka

Dokončení ze str. 3

biblické hodiny jsou mým potěšením stejně jako nedělní shromáždění, ve sborech jsem na pozvání hodně přednášel a dosud přednáším – ale jsou určité věci, o kterých se mi dobře nemluví. Jsem zdrženlivý – slovní výraz se mi zdá nedostačující, povrchní, nepatřičný. „Nevezmeš jméno Hospodina Boha svého nadarmo“, praví Bible kralická – a pro mne to není jenom jedno „jméno“, ale více jmen, více pojmů. Více představ – stydím se je vyslovit. Nejsem toho hoden – a tahá mne za uši, když slyším, jak s nimi někdo bezostyšně hauzíruje.

O svém křesťanství, o lásce a odpovědnosti (viz moje stati o Kainovi aj.) a podobných věcech mohu tedy mluvit v křesťanských shromážděních nebo i tam, kde mluvím sám za sebe a o sobě (např. v knížce „Naděje není v kouzlech“) - ale ne tam, kde mluvím k rodičovské, učitelské či jiné „veřejnosti“. Pokud moje víra, postoje, zásady, přesvědčení atd. nejsou z mých projevů patrny, pak je podle mého mínění marné dovolávat se (byť jen okrajově, jak píšete) svého křesťanství. Jsem přesvědčen, že by to nijak nepodpořilo ono poselství, které by v takových článcích, statích, knížkách mělo být, nýbrž spíše naopak oslabilo. I tady pro čtenáře a posluchače platí ono biblické „kdo máš uši k slyšení, slyš“. Bylo pro mne velmi milým a povzbudivým zjištění, že na jednotlivé kapitoly jedné mé knížky kázal kdysi pater prof. Knittl v Novém Městě. (Tato kázání mi pak poslal.)

Co tohle teď píši, uvědomuji si, že např. prof. Jaro Křivohlavý o „Kristovu učení“ (jak píšete) ve vztahu k různým věcem života, včetně psychologie, mluví na stránkách Kostnických jisker – nikdy však explicite, pokud vím, ve svých knížkách. Proč, to jsem se ho nikdy nezeptal – nyní po Vašem dotazu to při první příležitosti udělám.

Ještě jednou moc srdečně zdravím a moc za Vaše otázky a poznámky děkuji.

Váš

Prof. PhDr. Z. Matějček

(prof. Knittl kázal na letních „Akademických týdnech“ v Novém Městě nad Metují – pozn. red.)

Putování po rodových kořenech Zelinkovi – Křížlice

Ex 20,1-17

Bůh vyhlásil všechna tato přikázání:
"Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.
Nebudeš mít jiného boha mimo mne.
Nezobrazíš si Boha zpodobením ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí.
Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující. Stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí,ale prokazuji milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají…

Možná stejně jako já znáte z vyprávění rodičů či prarodičů některé svoje předky. V naší rodině se tradují některé historky, které se postupně stávají legendami a kdo ví, jestli to tak všechno vlastně bylo. Mile nás překvapilo, když byl tatínek v roce 2015 osloven paní Ludmilou Zelinkovou, která se na Mendelově univerzitě v Brně podílela na zpracování projektu „Genetika a příjmení“. Jednalo se o vědecký projekt, jehož cílem bylo zkoumat vzdálenou příbuznost nositelů stejných (nebo velmi podobných) mužských příjmení české populace pomocí genetických metod. Projekt se zaměřil na genealogické souvislosti rozšíření příjmení, která nejsou příliš častá. A právě jméno Zelinka bylo mezi nimi. Tatínek se do projektu zapojil a díky tomu jsme získali precizně zpracovaný rodokmen Zelinků, kteří již v 17. století obývali Podkrkonoší, konkrétně osadu Křížlice.

Na prahu léta letošního roku jsme se rozhodli, že si kraj předků prohlédneme. Na místě nás překvapila krása přírody, všudypřítomný klid i nevtíravá činorodost místních obyvatel, kteří se s láskou a péčí o danou osadu starají.

Prošli jsme si místa, kde rodina Zelinků kdysi žila. S dávkou adrenalinu jsme hledali čísla popisná, uvedená v rodokmenu. Středobodem obce jsou dva kostely – katolický a evangelický. Dozvěděli jsme se, že v minulosti Zelinkové (konkrétně Matěj Zelinka) pozemek na stavbu evangelického kostela a hřbitova církvi darovali. Ačkoliv se tehdy muselo jednat o odlehlé místo, dnes je kostel paradoxně jednou z nejviditelnějších staveb osady, pozorovatelný z dalekého okolí. Právě v něm jsme si při nedělní bohoslužbě, a pak na besedě s místním panem farářem, Jiřím Weinfurterem, uvědomili, jak velký nezasloužený dar naše rodina získala. Dar víry a vědomí Boží přítomnosti a lásky, Jeho pomoci a vedení. Kroky našich předků později vedly z Křížlic do Dolních Štěpanic a dále pak do Prahy, kam můj prapradědeček, Pavel Antonín František, po studiích na biblické škole odjel sloužit jako kazatel prvních sborů Církve bratrské (Žižkov, Libeň, Plzeň, Husinec, Smíchov). V Praze se pak už narodil můj dědeček, Timoteus Čestmír Zelinka, archivář, autor řady popularizačních článků a monografií zejména z dějin Jednoty bratrské a husitství. To už je historie naší rodině známější.

Tam v horách, v ospalé vesničce, jsme však Boží přítomnost více prožili. Uvědomili jsme si, jaké bohatství díky víře naše rodina získala. Putování po rodinných kořenech tak pro nás bylo i ujištěním o tom, že Pán Bůh svá zaslíbení plní.

Křížlice tak k nám v mnohém promluvily. Rádi bychom poděkovali všem, kteří nám pobyt zpříjemnili. Jak místní evangelický farář, paní starostka, tak řada křížlických obyvatel a chalupářů, kteří nám velmi ochotně pomáhali hledat a také doplňovali získané informace. V neposlední řadě jsme vděčni za krásu Božího stvoření a milosrdnou náklonnost našeho Spasitele k naší rodině (…"prokazuji milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají…").

Jana Zelinková

Terezínské ghetto očima dítěte

Povídání o historii 20. století formou vzpomínek pamětnice holocaustu RNDr. Michaely Vidlákové, členky předsednictva Terezínské iniciativy.

Michaela Vidláková, rozená Laušerová se narodila roku 1936 v Praze do české židovské rodiny. Byly ji teprve dva roky, když byla naše republika obsazena nacisty, a šest let, když byla spolu se svými rodiči odvezena do ghetta koncentračního tábora v Terezíně.

Kostnická jednota v Kolíně společně s podporou Městského úřadu Kolín

zve na mimořádné setkání a rozhovor s účastnicí holocaustu Židů v naší republice paní Michaelou Vidlákovou, moderátorem bude pan Radek Hejret, místopředseda české pobočky Mezinárodního křesťanského velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ).

Neděle 24. září 2017 v 15 h v kolínské synagoze

Inzerce

V centru Dobříše nabízíme k pronájmu byt 4+1 v rodinném domě se zahradou.
Volný od 1.10.2017. Pouze pro členy ČCE se zájmem o aktivní působení v místním sboru.
Další informace u faráře sboru, Samuela Hejzlara, tel: 603578108, e-mail: sammyhej@gmail.com.

č. 12

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

27/2017

4. října 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 11. října 2017

Z obsahu

* *Nevzrušujte se kvůli zlovolníkům*
* *Zdroj jednoty*

Poselství k 17. neděli po sv. Trojici

Spasení je rámec našich nadějí Římanům 10,9–18

Prvními slovy Písma svatého kreslí biblický svědek, skvostný myšlenkový architekt, Boží dílo jako velkorysý projekt. A po celý stvořitelský týden jej obsazuje dobrým smyslem. Bůh stvořil nejprve nebesa, čili svět neviditelný, to, co býti má, jako své razítko, aby země, vše viditelné, co dosud není, bylo obtiskem jeho zámyslu. Svět vyšel z dobrých rukou a je v dobrých rukou setrvale. To platí.

Co neplatí na zemi, je stálost. Možnost změny je přítomná. Sebelepší záměry nahlodává plíživé zlo, a jako rez pohřbívá v trávě ztracený hřebík. Známe to: chceme dobré, a objeví se nedůvěra, přicházejí bolesti. Nemoci těla nebo společnosti rozkládají svět radosti. Odkud brát kouzelný lék?

K tomu léku. Pohádkový ráj lidé dlouhodobě neudrží. Očisty země potopou Hospodin litoval. Blahobyt Egypta se opakovaně stával dětem Abrahama pastí nesvobody. Osobní úmysl šlechetný, bytostný důsledek bědný. Touha oprávněná, život nenaplněný. Pomoc daleko.

Účinné pomoci říká Bible spasení. Spasení je v Bibli Božím sebesdělením. S Jozuem vstupuje Izrael do zaslíbené země. *V Hospodinu je spása,* překládáme jméno vůdce do prostoru, kde platí Boží zaslíbení. Totéž jméno nese Ježíš Nazaretský. On je nástrojem Hospodinova milosrdenství, které nám dosvědčují svědkové jeho vzkříšení. V něm je naše naděje, tedy nic z lidí, nic z jejich záchranných pokusů až do ztráty hrdel. Když spasení, tak pokorné přijetí zvěsti žalmů a proroků, že dějiny jsou dějinami spásy v Bohu a jeho Synu. To je naše jediná jistota.

I ty, Samařanko, věz, že spasení je ze židů. O jejich spáse nepochybuje ani apoštol Pavel, jakkoli je uhranut vírou v Ježíše jako Pána. Nejdál došel učitel církve, když připomíná, že Boží vůlí je, aby všichni lidé došli spásy, věřící, i bez osobní víry. Ano, celé stvoření, každý tvor aby spatřil spasení Boží. – No není štěstím být součástí tak nadějné budoucnosti? Tak ji zvěstujme!

Bronislav Czudek,
evangelický farář
na Dolním sboru ve Vsetíně

Vděčnost za stvoření a prosby za ně

Na podzim v našich sborech slavíváme díkůvzdání za úrodu. Je to dobrý zvyk, který nám připomíná, že to, že máme co jíst, není samozřejmé. Vděčnost za to patří Bohu. Nicméně těch pro život potřebných nesamozřejmostí, které však bývají jako samozřejmosti přijímány, je více. Máme kde bydlet, máme se čím odívat, máme zdroje energie. Máme kolem sebe lidi, kteří nás mají rádi, můžeme vnímat krásu přírody i krásu věcí lidmi vytvořených. Náš život je s okolím provázán a je na něm závislý. Bohu patří dík nejen za úrodu, nýbrž i za zdroje energie, za druhé lidi, za přírodu, za krásné prožitky. Bohu patří dík za celé stvoření, za celý kosmos. Dík, znamenající i prožitek sounáležitosti a jednoty. Aby tuto skutečnost zdůraznili, vybrali v pravoslavných církvích první zářijový den jako "Den vděčnosti za veliký dar stvoření a proseb za jeho zachování a obnovu". I z dalších míst zaznívají výzvy věnovat nějaký čas v prvních dvou měsících školního roku biblickému poselství o stvoření a připomínce vděčnosti za ně. Připojují se k nim i Česká křesťanská environmentální síť, Poradní odbor pro otázky životního prostředí při Synodní radě Českobratrské církve evangelické a Ekologická sekce České křesťanské akademie.

K vděčnosti patří rád přijímat, užívat ve sdílení s ostatními a s předmětem vděčnosti dobře zacházet, opatrovat jej a rozhodně jej neničit. Ve vztahu lidí ke stvoření to však, žel, vypadá jinak. Honíme se za spotřebou a ztrácíme vědomí přináležitosti k celku stvoření a vazeb v něm. Člověk se na stvoření dopouští násilí. Navzdory vědomí škodlivých vlivů své činnosti, dotýkajících se přírodního i mezilidského prostředí, dále kácí pralesy, ničí krajinu dálnicemi i dalšími stavbami, nešetrně zachází s půdou; znemožňuje tak vsakování vody, čímž nejen zvyšuje riziko povodní, nýbrž tento vzácný dar – o jeho vzácnosti se čím dále více přesvědčujeme – odmítá a nechává odtéci do moří a oceánů. Pro své pohodlí spaluje dále ve velkém fosilní paliva – třeba tím, že místo aby šel pěšky nebo jel na kole, tak sedne do auta a jede, místo aby si vzal svetr nebo se trochu otužoval, tak zesílí topení - a tak dále zvyšuje nadměrnou koncentraci oxidu uhličitého v atmosféře. Člověk s vzácnými Božími dary zachází sobecky, bezohledně a necitlivě. Na vděčnost za ně zapomíná. Je z této neradostné situace vůbec východisko, či má hřích poslední slovo? Kdo čte Písmo, případně aspoň prošel výukou náboženství, nedělní školou, konfirmačním cvičením či nějakou jinou formou katecheze, tak tvrzení, že by hřích mohl mít poslední slovo, přirozeně odmítne. Tedy: je východisko, je cesta.

"Já jsem ta cesta, i pravda, i život" říká o sobě Pán Ježíš Kristus (J 14,6). Hřích nemá poslední slovo. Bůh nám dává svobodnou vůli, abychom mohli činit dobro a usilovat o ně, abychom mohli vědomě a dobrovolně jít Kristovou cestou, cestou smíření v celém stvoření. Apoštol Pavel píše koloským křesťanům: "Poněvadž se zalíbilo Otci, aby v něm všecka plnost přebývala, a skrze něho aby smířil s sebou všecko: jak ty věci, kteréž jsou na zemi, tak ty, kteréž jsou na nebi. - A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův,k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděčni" (Ko 1,19-20; 3,15). Bůh stvořil svět krásný a dobrý. Kéž vděčnost za celé stvoření provází naše postoje, myšlení i jednání.

Jiří Nečas

Máme všichni jednoho a téhož Boha?

Nemáme. Už Starý zákon rozlišoval, a to velmi ostře, mezi Bohem Izraelců a bohy, které uctívaly okolní národy. Z nich nejpřednější byli baal a aštarot, první byl bůh přírody a životní síly, aštarot byla bohyní úrody a pohlavního života. Jak se k nim staví Písmo: "Izraelci odstranili baaly a aštarty a sloužili jenom Hospodinu." (1 Sa 7,4) Ale jak vysvítá z 1 Sa a pak z celého Starého zákona, Izrael po dobu celé své existence musel kult baale a aštarty vytrhávat ze svého středu jako plevel, který znovu a znovu vyráží. Ještě dnes, není sice tak jmenován, ale vládne. Oslava přírody a zvláště pohlavního života patří k identitě člověka našeho 21. století. V podstatě jde i dnes o totéž, o glorifikaci, o oslavu člověka, Bible však neoslavuje žádnou lidskou velikost, oslavuje Boha.

Kterého Boha? Toho jediného, o němž Naamán syrský vyznal: Není Boha na celé zemi, jenom v Izraeli. (2 Kr 5,15) Toho jediného, který poslal na svět svého Syna, Ježíše Krista. V něm se slovo, jímž Bůh mluvíval k lidem prostřednictvím proroků, se stalo tělem. Ježíš Kristus je Božím slovem. Už tedy bez prostředníků Bůh se s námi setkává, mluví s námi a jedná v Ježíši Kristu. On je Boží slovo - jak jinak by se mohl Bůh s námi setkávat než v první řadě slovem? Bůh je osoba a já jsem osoba. Vězme tedy, že my lidé jsme obdařeni řečí, abychom se mohli svými slovy přibližovat k nepřistupitelnému Bohu a mohli s ním mluvit. Proto je jeho Syn, k nám vyslaný, nazván Božím slovem. Kolikrát se to musí opakovat, že Boží slovo je osoba, lidská bytost. Bůh už nemohl přistoupit blíž k nám. V Ježíši Kristu, v jeho slovech a činech, v jeho utrpení a smrti, tedy v jeho lásce poznáváme Boha, ne však jako informaci, Ježíš

Dokončení na str. 2

Aktualita: Sloup na Staroměstském náměstí zatím nebude

I když by si jistě mnozí lidé přáli trvalejší řešení, nic není definitivní. Zastupitelstvo Hlavního města Prahy sice 14. září postavení sloupu na Staroměstském náměstí opět (jako už několikrát) zamítlo, ale není pochyb o tom, že po příštích volbách začne kolotoč nanovo. Společnost pro obnovu se totiž nevzdává a už téměř třicet let trpělivě získává na svou stranu novináře i politiky, zatímco odpůrci se vždy "probudí" a na poslední chvíli se snaží postavení repliky zabránit.

V názoru se neshoduje ani Ekumenická rada církví - na odmítavém stanovisku se trvale shodují jen Českobratrská církev evangelická a Církev československá husitská.

Přestože noviny uváděly, že sloup nebude postaven jen díky komunistům a zeleným a že pravicové strany (tím jsou myšleny TOP 09 a ODS) postavení sloupu podpořily, není to pravda. Ve skutečnosti proti odmítavému stanovisku hlasovalo jen 6 zastupitelů, 37 bylo pro a ostatní se zdrželi hlasování.

Synodní rada Českobratrské církve evangelické si sice pospíšila s vydáním prohlášení: *Pražští zastupitelé neodsouhlasili ve čtvrtek 14. září návrh postavit na Staroměstském náměstí znovu Mariánský sloup. Toto rozhodnutí vítáme, protože obnovu sloupu nepovažujeme za vhodný krok směrem k jednotě církví, odstraňování vzájemných předsudků a smíření.*

Jsme přesvědčeni, že je třeba dále vést rozhovor o tom, jak se výklad našich dějin vepsal do národního povědomí a základů novodobé státnosti. Potřebujeme společně hledat Kristovu cestu ke společnému, pravdivému a věrohodnému zvěstování evangelia našim spoluobčanům. I proto byla zřízena ekumenická Komise pro církevní dějiny 17. století, aby pojmenovala bolavé události minulosti, a tak umožnila vyjádření lítosti nad tím, co se stalo, umožnila vzájemné odpuštění a smíření. V těchto souvislostech se nám nynější jitření sporů kolem obnovy mariánského sloupu jeví jako nedobré.

V této fázi by však bylo asi užitečnější připravit ve spolupráci s Církví československou husitskou, popř. s historickou společností VERITAS, se spolkem Exulant a dalšími seriózní historický rozbor situace, za které byl sloup postaven a co ve skutečnosti představoval.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Do čela Evropské baptistické federace zvolena kazatelka z Velké Británie

Koncil Evropské baptistické federace zvolil 21. září nové představitele Evropské baptistické federace: Jenni Entricanovou (Velká Británie) jako předsedkyni a Meego Remmel (Estonsko) jako místopředsedu. Otniel Bunaciu (Rumunsko) byl zvolen předsedou Komise pro teologii a vzdělávání. Ingeborg Janssenová (Nizozemí) a Cesar Sotomayor (Rakousko) byli zvoleni jako další členové Rady.

Bývalá učitelka Jenni Entricanová byla po teologickém studiu na Bristol Baptist College v roce 2004 ordinována ke kazatelské službě. V letech 2015-16 působila jako předsedkyně Britské baptistické jednoty. V roce 2015 byla zvolena místopředsedkyní Evropské baptistické federace.

(red)

Přes milión katolíků vytvoří proti údajné islamizaci „růžencový" řetěz kolem hranic celého Polska

Zhruba 1,5 miliónu katolických věřících, a možná i víc, se podle serveru Novinky.cz chystá 7. října vytvořit živý řetěz kolem státní hranice, která měří 3511 kilometrů. Lidé s růžencem se přitom chytnou za ruce a budou se modlit ve snaze ochránit zemi před hrozbou šířící se islamizace a podle organizátorů také proti oddělování se Západu od křesťanských kořenů. Akce, kterou údajně podporuje episkopát a 22 diecézí, ovšem naráží na tvrdý odpor kritiků. Ti označují podobné aktivity za snahy izolovat Polsko od Evropy a vrátit ho do středověku. Kritické hlasy proti aktuálnímu dění v polské společnosti zaznívají i z církve. Jde ale zřejmě jen o menšinový proud.

Projekt, který jeho organizátor Maciej Bodasiński nazval Růženec na hranicích, nezapře mimořádnou náročnost na logistiku a připravuje se už několik měsíců. Věřící, kteří vytvoří živý řetěz kolem Polska, se 7. října nejprve setkají ve 319 kostelích po celé zemi, které se nacházejí poblíž státní hranice. Po slavnostní mši se z nich přesunou do čtyř tisíc modlitebních zón přímo na hranicích se sedmi sousedními státy. „Od 14. do 15. hodiny se držíce za ruce budeme modlit proti islamizaci a teroristickým útokům, které se šíří v Evropě, ale také proti stále více zjevnému oddělování se Západu od křesťanských kořenů," řekl Bodasiński podle týdeníku W Sieci Prawdy. A jak také uvedl v rozhovoru pro televizi Telewizjarepublika, Poláci mají překonat i hranice svého hříchu. Kampaň má své internetové stránky s podrobnými informacemi, jak je možné se připojit. Podle politologa Mariána Sekeráka růženec dnes skýtá možnost přemýšlet o Marii také trochu jinak, jak uvedl v článku pro Magazín Christnet. Jiné církve, zejména protestantské, tento způsob modlitby ve svém učení nemají.

V souvislosti s touto zprávou lze citovat aktuální slova papeže Františka, která pronesl při audienci národních ředitelů sekcí pro migraci, kteří se v Římě účastní setkání organizovaného Radou Konference evropských episkopátů (CCEE). "Drazí bratři a sestry, neukrývám své obavy z projevů netolerance, diskriminace a xenofobie, s nimiž se setkáváme v různých oblastech Evropy. Motivovány jsou často nedůvěřivostí a obavou z jiného, odlišného a cizího. Ještě více mne znepokojuje smutné konstatování, že naše katolické komunity v Evropě nejsou prosty těchto obranných a odmítavých reakcí, které jsou ospravedlňovány blíže nespecifikovanou „morální povinností" zachovat původní kulturní a náboženskou identitu". Podle serveru Křesťan dnes se papež také setkal s generálním sekretářem Světové ligy muslimů Muhammadem Al-Issou. Oba představitelé ve vzájemném rozhovoru konstatovali, že náboženství a násilí jsou neslučitelné.

podle www.christnet.eu

Zakřivenost do sebe 2017

(Zatrženo v zahraničním tisku)

„Je sologamie nejzazším symbolem individualizované západní kultury? Nebo je hloupá? Nebo je smutná?" táže se **Podraig O´Morain**.

V deníku The Irish Times z 6.6.2017 se O´Morain v článku ***Představuje sňatek se sebou smutný krok příliš daleko?*** zabývá novým jevem: určitá osoba si obřadně (slavnostním slibem odvozeným od klasického slibu manželského) „bere" sama sebe. Po rozboru specializovaných internetových stránek (zejména www.Imarriedme.com, kde lze pro obřad tohoto typu objednat prsten či tričko a přečíst si chvalozpěvy např. z televizního kanálu CNN) prohlašuje – při vší korektnosti – sologamii (anglicky „self-marriage") za podivnost a uzavírá: „Pokud si rozhodnete vzít si sami sebe, nezvěte mě!"

Na nezvyklost výrazu „sologamie" ukazuje už to, že můj počítač limitovaný slovní zásobou jakéhosi inženýra společnosti Microsoft uvedený výraz tvrdošíjně přepisuje na „alogamie". V roce pětistého jubilea Lutherova reformačního vystoupení se v dané souvislosti vnucuje latinské označení pro hříšníka pocházející pravděpodobně od Augustina a převzaté Martinem Lutherem a Karlem Barthem: HOMO INCURVATUS IN SE. Doslova přeloženo: ČLOVĚK ZAKŘIVENÝ DO SEBE. Prof. Jaroslav N. Ondra ve fakultních přednáškách v 70. letech 20. století prosazoval překlad drsněji znějící: ČLOVĚK ZAKURVENÝ DO SEBE. Zhruba o tři desetiletí později mě paní Šárka Tůmová z jazykové poradny upozornila na přetrvávání odborného výrazu „KURVIMETR" (laicky vyjádřeno: měřič zakřivenosti). Dnešnímu člověku nemusí být ovšem souvislost s latinou patrná, může být tedy Ondrovým překladem šokován umocněně. V návaznosti na prof. Ondru – a jistě i na Luthera coby notorického nekorektníka – zvolejme: Tím lépe!

František Schilla

Máme všichni jednoho a téhož Boha?

Dokončení ze str. 1

nás nepřišel informovat o Bohu, žil jako Bůh s námi. Dnes jsme od té události odděleni časem, ale poznáváme ho ve svědectví těch, kdo se s ním setkali a žili s ním v jeho lásce. Není to tedy z jejich úst a pak v písemné podobě informace, je to znatelný odlesk Zjevení, jímž byli zasaženi a nemohli pak jednat jinak než vzdát slávu a čest i bázeň Ježíši jako Synu Božímu, abychom nebyli jen informováni, ale pozváni, pobídnuti i přiblíženi k témuž zážitku.

Příchod Ježíše Krista k nám v přesném čase i prostoru je jedinečná událost v lidských dějinách. Už nelze myslet na Boha, skutečného, jediného, živého a nelze o něm mluvit, aniž bychom měli před očima a ušima Ježíše Krista, a to toho ukřižovaného a vzkříšeného. Výjimečně výjimečný filosof Emanuel Rádl mluvil o Ježíši jako bezbranném Bohu, jinak se filosofové nedostávají ve svém myšlení tak hluboko, naopak ubírají se opačnou cestou k Bohu filosofů, který sídlí nahoře nedotčen bolestmi a neřestmi světa. Je daleko spíš principem, zákonem, pouhým pojmem než osobou.

Křesťanská víra v Ježíše Krista nesahala ve svém myšlení po řeckých filosofech, aby se rozvinula, ale, jak jí to bylo vlastní, po starozákonních zaslíbeních. Je spjata se Starým zákonem do té míry, že Nový zákon Pána Ježíše Krista by bez Starého zákona ztratil podstatně na srozumitelnosti i na svém poselství a taky naopak Starý zákon by bez Nového zůstal přípravou, románem bez koncovky. Když mluví o Hospodinu, myslí Starý zákon na Ježíše Krista, ale nemluví tak zřetelně jako Nový zákon.

Odedávna teologové nepřestávají přemýšlet a psát o rozdílu mezi Starým a Novým zákonem, který je opravňuje při zachování jednoty Bible "dělat" teologii Starého zákona jemu vlastní. Novozákoníky nenapadne, aby pohrdali starozákoníky. Na teologické evangelické fakultě pracují vedle sebe a nežárlí na sebe. Je jich 25 na 8 katedrách. Jedni potřebují druhé. Jejich teologie se vztahuje k jednomu a témuž Bohu Ježíše Krista. Církev si byla vědoma, že pro své svědectví ve světě i vůči domácím potřebuje přesné biblické poselství či vyznání: povolala na teologickou fakultu dogmatiky, kteří svou prací a svou osobní vírou dokládají, že Boží zjevení je stále totéž; ve Starém zákoně se Bůh spokojuje slovem, řečí, v Novém zákoně se zjevuje v plné osobní přítomnosti. Jedno Boží zjevení a přece rozdílné, ne v podstatě, ale v intenzitě.

Všechna světová náboženství nemají jednoho a téhož Boha. Jediného Boha a jeho Syna Ježíše Krista vyznávají toliko kristovci, křesťané. Existuje snad náboženské nadání či náklonnost u všech lidí a národů, ale neexistuje všem společné základní náboženství, jehož by byla všechna světová náboženství odnoží, jak se o tom před léty snažil přesvědčit všenáboženský kongres v Moskvě. Bůh Izraele, Bůh Starého zákona a novozákonní Ježíš Kristus jsou jedinečná náboženství, Bůh Izraele zjevováním Hospodina, Ježíš Kristus svým jedinečným synovským vztahem k Bohu - už ho slyším, jak praví: "Já a Otec jedno jsme." (J 10,30)

Vyznávat tuto jedinečnost křesťanské víry v Ježíše Krista není snadné ani lehké. Kdysi a není tomu dávno, co to křesťanská církev vyznávala samozřejmě a pyšně. V posledních dvou staletích utlumila svou pýchu, nyní se spíše brání pocitům bezvýznamnosti vyvolaným i její menšinovostí. Evropské státy a národy už nejsou křesťanské. Blíží se doba, kdy se Kristus Pán zeptá, zda nalezne víru na zemi, v Evropě. Jeho otázka je výzvou, abychom se v ateistickém a všelijak náboženském prostředí přiznávali ke Kristu svou věrností, slovy i životem.

Josef Veselý

Hlad a žízeň po spravedlnosti

Ježíšových devatero blahoslavenství z onoho proslulého kázání na hoře patří k tomu nejzákladnějšímu, co dělá křesťanství křesťanstvím, bez čeho by to bylo úplně jiné náboženství. Blahoslavenstvími lze poměřovat, jak vážně bere křesťan svoji víru a podle vztahu k nim lze také posuzovat církev jako celek.

Co to vlastně je, řekne-li se o někom, že je blahoslavený? Původní hebrejské slovo by se dalo přeložit také jako „šťastný", nikoli však tak, že by to znamenalo pocit štěstí. A už vůbec ne „blažený", jak to překládá řečtina či jiné jazyky. To už přímo sugeruje pocit blaženosti, snad i jakési nirvány. Jenže tak tomu není. Český jazyk proto velmi trefně používá slova „blahoslavený", jež dosti přesně vyjadřuje, oč tu jde. Říká-li Ježíš „blahoslavený je ten, kdo...", znamená to „nechť se považuje za šťastného", případně „já, Ježíš Kristus, tě považuji za šťastného"; nebo také jinak: „važ si toho, považuj za vyznamenání, že..."

Pojem „blahoslavený" známe ovšem i ze Starého zákona, zejména ze žalmů. Jenomže tam to obvykle mívá spíše hmotný podtext a význam se tu tak blíží tomu, co bychom mohli nazvat štěstí v osobním životě, tak, jak by to asi chápal dnešní člověk: vysvobození od zlého, pokoj, početnost rodiny, bohatý dům apod. Podmínka je tu ovšem poslušnost Boží vůle, chození s Hospodinem, jenž pak pomáhá a ochraňuje.

A jako i v jiných případech, tak také v případě blahoslavenství Ježíš pojem přehodnocuje. Nejvíce to bije do očí, když na rozdíl od Starého zákona blahoslavícího majetné a úspěšné blahoslaví Ježíš chudé. Je-li ve Starém zákoně blahoslavený ten, komu Bůh pomáhá, následkem čehož se může radovat, jsou pro Ježíše blahoslavení naopak plačící, kteří jako by zůstávali zdánlivě bez Boží pomoci. A opět tu máme ono Ježíšovo: slyšeli jste, že říkáno bylo vašim předkům..., ale já pravím vám! Pravím vám to s autoritou, jakou nemá žádný člověk, totiž s autoritou synovství Božího.

Řekli jsme již, že blahoslavenství jsou pro křesťanství klíčová. Žádné jiné náboženství se na něčem podobném nezakládá. Nebylo tomu ovšem vždy tak, že by byl na ně církví kladen důraz. Ba naopak: bývala odsouvána do pozadí, zejména v dobách, kdy církev ovládal triumfalismus. Tehdy se blahoslavenství jaksi nehodila. Vykládala se jako nějaká nezávazná symbolika z období očekávání brzkého příchodu království Božího, ale obecně se na nich stavět nedá. Není tomu jinak ani dnes. Prý se v současnosti není možné jimi ani řídit, ani se na ně nějak vázat. Nedávno musel v televizi připomenout religionista Ivan Odilo Štampach církvím sahajícím po majetku, zda nezapomínají na ono „blahoslavení chudí, neboť jejich jest království nebeské". Ale zejména českým evangelíkům by blahoslavenství měla znít naléhavě. Byla to totiž česká reformace od Husa přes husity až po Jednotu bratrskou, jež blahoslavenství vysoko vyzvedla, jakože se i jinak orientovala především na evangeliích.

Mezi blahoslavenstvími bych chtěl vyzdvihnout především čtvrté: blahoslavení, kteří hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou. Ze Starého zákona známe pojem „spravedlivý". Vlastně to v podstatě znamenalo člověka zbožného. Tak to vyplývá třeba z I. knihy Mojžíšovy, kde se dávají spravedliví do protikladu k bezbožným. Řadu příkladů poskytují žalmy. A opět u Ježíše již postřehneme rozdíl: neříká spravedliví a bezbožní, jako to plyne třeba ze žalmu prvního, nýbrž spravedliví a nespravedliví. Nejde mu totiž o vnějškovou zbožnost, jde mu o vnitřní pravdivost člověka, o to, zda bezvýhradně stojí na Hospodinově straně. Rozlišením spravedliví a nespravedliví dává Ježíš najevo: vaše spravedlnost musí být větší než spravedlnost zákoníků a farizeů, kteří jsou přece velice zbožní.

Ve čtvrtém blahoslavenství Ježíš programově navazuje na proroky, jimž šlo o konkrétní spravedlnost. Izaiáš volá: „Dopomozte ke spravedlnosti sirotku", Jeremiáš: „Konejte soud a spravedlnost!" O takovou konkrétní, hmatatelnou, každodenní spravedlnost jde také Ježíši. O takovou spravedlnost, kterou by měli pozorovat kolem sebe, jenže oni kolem sebe doslova na každém kroku vidí nespravedlnost. Je to velmi silné vyjádření, že po spravedlnosti hladovějí a žízní. Vždyť hlad a žízeň jsou pudy tak mocné, že je jim obtížné odolat. A v očích Ježíše Krista jsou blahoslavení právě ti, kdo nespravedlnost nesnášejí jako hlad a žízeň. Jsou to ti, kdo se s nespravedlností nemohou smířit a přímo bytostně po ní touží.

To je slovo závažné za všech časů a také dnes. Příliš mnoho lidí, bohužel i těch, kdo si říkají křesťané zůstává nespravedlností neznepokojeno. Ovšem pokud se netýká jich samých. Slyšíme dnes a denně: co se budu rozčilovat, to nezměním. A tak se neposlouchají zprávy, čte se Blesk a Aha. Kdo si hraje jen na svém písečku, ušetří si nervy. I v církvi je to tak: věci veřejné se vytěsní mimo kostelní zdi, protože prý politika do církve nepatří.

Ale nemylme se: těm hladovějícím a žíznícím se spravedlnosti dostane. Ti lhostejní a nezajímající se budou čekat marně.

Jaroslav Kraus

Zasloužilí křesťané

Studoval jsem v době, kdy býval často připomínán předválečný ukrajinský úderník Stachanov, fantasticky překračující pracovní normu, a kdy se udělovala rozmanitá vyznamenání za mimořádné fyzické pracovní výkony. Tato budovatelská atmosféra mne patrně také trošku poznamenala, protože hned po nástupu v Jičíně jsem se dopustil mladické nerozvážnosti. Poprosil jsem manželku, aby vyrobila řadu úhledných diplomů, a požádal jsem bratra seniora P., aby je při mé instalaci rozdal těm nejpracovitějším sborovým brigádníkům. „Já to tedy udělám," uvolil se, „ale nevím, jestli je to moudré." Dodatečně uznávám, že to moudré nebylo, a dnes bych už čestná uznání rozhodně nerozdával. Ne že bych tehdy na někoho zapomněl, jak se to občas stává. Časem jsem však zjistil, že ve sboru je řada nenápadných bratří a sester, kteří jsou opravdu hluboce zbožní, moudří a obětaví, jejichž podíl na pulsu sborového života nebude zřejmě nikdy oceněn žádným diplomem.

Člověk se však nevyvaruje opakování chyb. Již po letech jsem navštívil v nemocnici smrtelně nemocnou sestru K. ze sousedního sboru, kterou jsem dobře znal. Dozvěděl jsem se od ní, jak mile ji překvapilo, když se u ní objevil její farář s několika členy sboru, aby se necítila vyřazená ze sborové rodiny. „Vždyť jste si to zasluhovala!" pokusil jsem se jí říct něco uznalého. Se zlou jsem se však potázal. Citelně jsem se totiž dotkl jejího svědomí, odkojeného přísnou protestantskou výchovou, pro kterou jsou lidské zásluhy naprosto nepřípustné. „Jak může něco takového pronést evangelický teolog!" zpražila mě pohoršeně. A tak jsem se svým pokusem o pochvalu pohořel.

Je známo, že „otec světové reformace" Luther, jehož vystoupení si připomínáme právě v letošním roce, vehementně bojoval proti záslužnictví. A přece ani luterská církev se záslužnictví nedokázala důsledně ubránit. Kolik nositelů různých vyznamenání a čestných řádů, církevních i světských, na nás hledí ze starých fotografií. Buďme však spravedliví! Nešlo jen o tuto jedinou církev. Ještě v mém dětství i v naší církvi bývali uváděni jako zvláštní sorta věřících mecenáši a zasloužilí členi staršovstev.

V každém z nás se asi skrývá ve větší nebo menší míře přání být někdy alespoň trošku uznán. Tato touha by se však neměla stát motivací a hnacím motorem našich snah. Přečtěme si z první Pavlovy epištoly do Korintu, 12. kapitoly ohlas starověké bajky o lidském těle. Vynímám z ní: „Bůh zařídil tělo tak, že přehlíženým údům dal hojnější čest." Věnujme tedy zvláštní pozornost právě těm přehlíženým mezi námi! Ale ani z toho by nebylo moudré dělat si zásluhu a příliš o tom mluvit!

Pokračování příště

Daniel Henych

Matoušův kontrast v podobenství o hostině

Mezi příměry Páně o představě Božího království zaujímá významné místo i podobenství o velké hostině, v němž však kontrastuje nepochopitelná neochota hostů pozvaných k účasti. Je dochováno ve dvojím evangelijním podání – podle Matouše a Lukáše. Evangelista Matouš je uvádí ve spojení s představou královské hostiny, kterou král vystrojil při svatbě svému synu (Mt 22,2n). Podle Lukáše jde prostě jen o člověka, který uchystal velikou večeři a pozval mnoho lidí (L 14,16n).

Lukášovo jednoduché pojetí je dobře pochopitelné: když měla hostina začít je vyslán služebník, aby oznámil pozvaným, že je vše připraveno, že mohou přijít; oni se však vymlouvají na své různé zaneprázdnění, kterému musí dát přednost. Zklamaný pán domu pak posílá svého služebníka, aby přivedl na přichystanou hostinu nejrůznější ubožáky, jaké najde na ulicích města a posléze i na rozcestích a v ohradách (K: „mezi ploty"). – Matoušovo pojetí však překvapuje zcela revoltujícím chováním některých pozvaných, kteří se dopouští násilí na královských služebnících, až je i zabíjejí (Mt 22,5-6). Takovou troufalost si ovšem král nemůže dát líbit, takže posílá za oněmi odbojníky svá vojska, aby je zahubila a jejich města vypálila. Na přichystanou svatbu pak dává také přivést lidi sehnané kdekoli na nárožích a cestách.

V Matoušově podání nás zaráží ona naprosto negativní a zcela přehnaná reakce těch, kdo byli pozváni na svatební (!) hostinu, stejně jako tvrdá odplata rozhněvaného krále. Překvapuje nás to tím spíše, že máme spojena Ježíšova podobenství o Božím království převážně s představou radosti a nadějného očekávání. A tak je nasnadě otázka, jak mohl Matouš obrátit smysl podobenství o hostině až v jakýsi horor. Zde nám však něco napovídá návaznost Matoušova podání na předchozí podobenství o zlých vinařích (Mt 21,33-45), kde jde podobně o přehnaně tvrdé jednání nájemců vinice, kteří masakrují majitelovy služebníky a nakonec zabíjejí i jeho syna jako dědice. Za tímto líčením však hned čteme, že onen obraz zlých nájemců na sebe vztáhli přítomní kněží a farizeové, kteří začali připravovat úklady proti Ježíšovi, jako „Synu" Božího království (Mt 21,45). A on sám je po skončení svého podobenství přímo oslovuje: „Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce" (Mt 21,43).

Můžeme tedy podobně pojímat i Matoušovo líčení nevydařené královské hostiny jako adresnou aktualizaci zaměřenou na přítomné odpůrce Páně. Tak to pojali i naši Kraličtí ve své poznámce o vojsku, které pošle znevážený král na zlé odbojníky: „Pošle Římany na Jeruzalém a všecku zemi Judskou (viz 7 knih Války židovské kap. 17); nebo vojska Boží slovou všelijací prostředkové, jichž on k trestání užívati ráčí... jako někdy i Nabuchodonozora na Jeruzalém." Někteří moderní vykladači vidí v pozadí Matoušova podání přímou aktualizaci pozdějších dějinných událostí: Matouš, který sepisoval svou verzi evangelia až po r.80, už věděl o zničení Jeruzaléma od Římanů o deset let dříve v r. 70. Mohl tedy i na základě vlastní dějinné zkušenosti vyznačit oněmi kontrastními dějovými doplňky odpor židovských představitelů proti Ježíši jako Božím Synu, a podobně i následný Boží trest na Jeruzalém. Toto Matoušovo jakoby převrácené pojetí hostiny Božího království koresponduje s přímým výrokem Páně u Lukáše: „Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni, kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste. Hle, ve svém domě zůstanete sami" (L 13,34).

Kontrast Matoušova podání nám připomíná, že podobenství Páně mají plným právem i svou druhou, varovnou a velmi poučnou stránku.

Jiří Otter

Stvoření

Gn 1,1–2,3

Milé sestry, milí bratři, možná i vy patříte mezi ty, kdo při prvním setkávání s Biblí otevřeli tuto knihu knih hned na první stránce. Možná jste nevěděli, co všechno vlastně v Bibli je a co všechno s ní ještě prožijete. Ale když jste četli ta slova, dýchlo na vás kouzlo něčeho nevšedního… A když dnes třeba po mnoha létech znovu čtete ty verše, tak kouzlo trvá dál.

Jak je to možné? Čím to asi může být? - Vždyť čteme Bibli a ne nějakou sentimentální poezii! A od Bible čekáme slova soudu, různá ustanovení, příkazy… Jenomže nechtějme se mýlit. Bible má mnoho podob a jedna z nich je i rovina poetická… Můžeme být unaveni či plni starostí, ale když si sedneme v tichu a začneme si říkat tu zprávu o stvoření, znovu nás chytne za srdce. - A jak by také ne?! Vždyť my nečteme, my recitujeme.

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůní byla tma. Ale nad vodami vznášel se Duch Boží. I řekl Bůh: Buď světlo. A bylo světlo. Viděl, že světlo je dobré a oddělil světlo od tmy. Světlo nazval Bůh dnem a tmu nocí. Byl večer a bylo jitro, den první.

Vyslovujeme ta slova, naslouchámе tomu textu a vstřebáváme ho tak, jako bychom ho sáli do sebe, sytíme se jím – tak jako mládě tahá do sebe mléko své matky. Sílíme jím a vůbec nám neleží na mysli, jak to, že Bůh stvořil světlo, ale ne slunce. Vůbec nám ani nevadí, že je světlo, ale je večer… Nejenže nám to nevadí, ale nás to ani nezajímá. Protože víme, že čteme a recitujeme báseň. A tak hned jdeme k dalšímu verši.

I řekl Bůh: Buď klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod. Učinil klenbu a oddělil vody pod klenbou od vod nad klenbou. A stalo se tak. Klenbu nazval Bůh nebem. Byl večer a bylo jitro, den druhý.

Velebně se nese tato báseň a zrovna tak velebně se rozpíná i nebeská klenba nad našimi hlavami. Ať už pohlédneme do nekonečných prostor „tam nahoře" ve dne anebo v noci, když září hvězdy, vždy znovu pocítíme stejný závan tajemství. Ten dotek nás objímá jako plodová voda a my víme, že být na světě je něco velmi zvláštního a také – přes všechny bolesti a ztráty – hrozně hezkého… Je to svět, který je náš. Známe ho, i když ne všemu rozumíme. Jedno ale víme bezpečně: země nám neuhne pod nohama a nebe nám nespadne na hlavu. Všechno má svůj řád, svoje místo. Nemusíme se schovávat před granáty meteorů. Není válka, je mír, mír stvoření. Planety a galaxie mají své dráhy. A i kdyby se směrem k zemi něco z těch nekonečných oceánů přece jen řítilo, ta klenba nás chrání jako filtr, jako síť… Úchvatně a moudře Hospodin všechno učinil a my se nemusíme bát. A je to také tak i řečeno: *I viděl Bůh, že to, co učinil, je dobré…* Co nám záleží na tom, že nad klenbou žádné vody nejsou! Oceány na zemi, oceány prostoru a oceány myšlenek – to všechno je náš svět a v tom jsme doma. Je to báseň, je to balada: myslím to oboje, ten prostor, který je člověku dán k životu, i tu oslavnou zprávu o stvoření na začátku Bible.

To si právě uvědomujeme, když tu pasáž čteme, že to není snaha, přesně vypsat Boží postup. Jde o vyjádření radosti a vděčnosti.

Jistě by bylo nelogické a nemožné, aby Bůh nejprve stvořil rostliny a stromy a až potom hvězdy a slunce. Ale v tomto hymnu také o to nejde. Ani o pořadí a ani o to, jak rychle - totiž, jestli šlo o dny nebo o milióny let. To, co čteme, přijímáme jako celek a spolu s autorem těchto slok chválíme Hospodina, že všechno, co jest, učinil on!

Dnes se samozřejmě smějeme nad představou, že země pluje na moři jako obrácený talíř. Ale o to také neběží. Písmo chce říci, že Bůh to byl, kdo všemu dal své řády a určil i mořím hranice, aby tu zemi nestáhla do hlubin jako děravou loď.

Z hlubin má člověk vždycky strach. Avšak v Bibli i zde nacházíme uklidnění. Když v pátém dni stvořil Bůh různou živočišnou havěť a také různé netvory, *viděl, že je to dobré.* A Bůh tomu všemu požehnal slovy: *Ploďte a množte se a naplňte vody v mořích.*

Bůh požehnal těm hbitým živočichům a veškeré havěti a dokonce i těm záhadným netvorům. Pro nás to znamená, že svět je dobré místo pro život a není v něm nic, co by nás mělo děsit nebo dokonce zničit. - Jistě, na světě je mnoho nebezpečných zvířat, ale proto jsme dostali zdravý rozum, abychom mohli být opatrní. Když uvidíme v lese bachyni se selátky, určitě neřekneme: *Mámo, děti, jdem se na ně podívat zblízka!* Stejně tak se nepůjdeme koupat do řeky, která se hemží krokodýly… Možná ještě objevíme ve vodách nové neznámé příšery. Ale i kdyby – žádný strach. Nejsou to démonické bytosti, ale jen obyčejní živočichové, kteří žijí proto, že tomu tak chtěl Stvořitel. Nemusíme se jich ani bát ani se jim klanět.

Svět je udělán zázračně a úžasně a my dokonce u toho můžeme být. U toho a v tom, protože šestý den stvořil Bůh i člověka. A i jemu požehnal. *Muže a ženu je stvořil a řekl: Ploďte a množte se a naplňte zemi.* A tak jsme zde a divíme se, jak všechno do sebe vzájemně zapadá. Míváme psy a kočky a na balkóně krmítko a hroudu sádla v zimě. Pozorujeme sýkorky a sojky, sledujeme seriály o přírodě a žasneme nad tou krásou. A v tom jsme jako Bůh. Opice může malovat obrazy, zvířata se naučí žonglovat, ale jenom člověk dokáže vnímat harmonii a krásu tak jako Bůh. Pán Bůh se sedm krát podíval na své dílo a pokaždé viděl, že to je TÓV, což znamená dobrý i krásný. A jenom člověku dal tu schopnost, spoluprožít tu krásu, a jenom člověku dal spoluúčast při pečování o to dobré.

Bůh nevypustí život jako kukačka do cizího hnízda a nepádí do neznáma, na druhý konec vesmírného lesa. Hospodin na vše, co vytvořil hledí s láskou a se zalíbením – a v tomto i nás nebeský Otec učinil podle svého obrazu. Vidíme nádheru stvoření a jsme si vědomi toho, že Bůh se k nám sklání s dobrými úmysly a dotýká se nás přívětivě. Někdy se to nezdá, zvlášť v časech trápení a zkoušek, ale hlasy andělů nám to připomínají, nám hříšníkům, u Betléma opět: *Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi, Bůh má v nich zalíbení.*

Ničím jsme si nezasloužili Boží zalíbení (a zasloužit nemohli), ale Hospodin jako svrchovaný Pán rozhodl, udělat člověka tak, abychom slyšeli, že nás zve do svých řádů. I *viděl, že všechno, co učinil je dobré, je velmi dobré…* A viděl to i tehdy, když Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. I to bylo velmi dobré, že Bůh poslal Ježíše Krista: dobré pro nás.

Čteme Bibli, naslouchámе a znovu na nás dýchne kouzlo nevšedního. Neboť Hospodin svým Duchem nevšedně pracuje a tvoří dál. V Ježíši Kristu nás uzdravuje, aby vše bylo opět TÓV, to značí dobré, krásné.

A dobrá a krásná má být i církev. Čím, jak? - Tím, že ve sborech vládne služba, pokora, odpuštění. A vděčnost za Boží dary. - K oslavě a k děkování nás vyzývá žalmista slovy: *Radujte se spravedliví z Hospodina, vzdejte chválu tomu, co připomíná jeho svatost! Amen.*

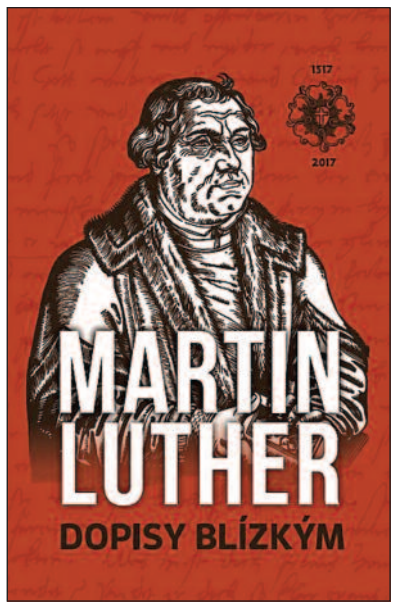
Marian Šusták

„Hudba je jedním z nejkrásnějších a nejnádhernějších darů božích. Je jedním z nejlepších umění. Noty oživují slova. Hudba zahání duchu smutek, jako bychom se dívali na krále Saula. Je nejlepší útěchou pro zarmoucené lidi, jí se srdce upokojí, občerství a osvěží."

Martin Luther

Nové knihy

Martin Luther: Dopisy blízkým

Martin Luther, nejvýznamnější reformátor církve, spolutvůrce německého jazyka a jeden z nejdůležitějších křesťanských teologů, je postavou, jaká nesnadno hledá srovnání. Není však tato jeho velikost spíše drtivá? Není jeho vehemence spíše odstrašující? Jaký to byl vlastně člověk? Jednou z nejpřístupnějších cest, jak najít odpověď, je nahlédnout do jeho dopisů.

Dopisy blízkým jsou stručným výborem z Lutherovy obsáhlé korespondence, který má reformátora představit nejen jako teologa, myslitele či hrdinu, ale především jako člověka. Ukazuje, jaká břemena, těžkosti a nemoci musel přemáhat (někdy i mrzutosti a drsnosti), jak se však stále znovu vracel k radostné naději evangelia, kterou probouzel i v druhých, jak mu nechyběl humor ani citlivost k bližním, jak dobrým uměl být přítelem, oddaným manželem a milujícím otcem a jak své povolání navzdory všemu naplňoval až do konce.

Dopisy přeložili: Alexandr Flek, Pavel Moskala, Mikuláš Vymětal a Tomáš Živný

Předmluva: Doc. ThDr. Martin Wernisch

Vydalo nakladatelství Biblion, Thákurova 3, 160 00 Praha 6

Rok vydání: 2017, počet stran: 173, doporučená cena: 158,-

Objednávky:

https://www.gimel.cz/luther_martin_dopisy_blizkym_db3060

„Až dosud nevěda učil jsem a zastával jsem všechny zásady Jana Husa. Všichni, zkrátka, jsme nevědomky husité, ano sám Pavel a Augustin jsou doslova husité.“

* * *

„Nikdo nemůže z Písma dokázat, že božská spravedlnost vyhledává nebo požaduje od hříšníka nějaké utrpení nebo zadostiučinění. Pak tedy [Božská spravedlnost] vyhledává a požaduje jedině jeho srdečnou a skutečnou lítost.“

Martin Luther

Kdo je pánem našeho života?

Ta otázka zaznívá v blízkosti Cesareje, vybudované patolízalem Filipem k poctě římských císařů - prý světovládců - zpitých představou, jak jsou nejdůležitější na světě a že jej uspořádají tím nejlepším způsobem.

Ta otázka není zvědavá, nevyzvídá pro sebe, ale chce k něčemu dovést. Odpověď učedníků zní: „Ježíš je pro lidi velkou osobností“. Jistě je dobře, že takové příklady jsou. Ostatně, proroci jsou vidící (prohlédající), což bývá často k nezaplacení. Oni ale jenom ukazují, nepřinášejí řešení.

Proto otázka další, docela osobní. A Petr si myslí, že – jako i jindy - zná odpověď; že totiž Ježíš vezme všechny věci do své ruky a dá je do pořádku.

To však není Ježíšovo řešení. Proto mluví o cestě mířící k Velikonocům, k ukřižování a vzkříšení. A to je vlastně vklad, či spíše intervence ve prospěch někoho, ve prospěch člověka. Nový zákon užívá i slovo vykoupení, díky němuž se z otroka toho Zlého a Rozvraceče stává opět Boží svobodné dítě.

Ježíšova cesta (nabídka) otevírá nové možnosti. Svobodný – již ne otrok - smí naplňovat svůj čas hodnotným obsahem. Proto neplatí zub za zub, proto modlitba za nepřátele a jiné a další možnosti.

Ta cesta není snadná. Ale jen na ní patří k přítomnosti hodnotný obsah a k budoucnosti naděje. Ať je Ježíš naším skutečným Pánem.

Ondřej Soběslavský, senior

Píseň písní 12: Lid Bohem vykoupený

Slovo o církvi je slovem o vykoupeném lidu! Vykoupení lidé nejsou ti, kteří se obrátili ke Kristu a z církve si udělali zájmový klub. Vykoupení jsou Bohem vykoupení lidé. Jsou vykoupení z Boží milosti a z Boží vůle. A jejich vykoupení určuje sám Bůh! Takoví lidé ve své pokoře, skromnosti a hluboké zbožnosti o svém vykoupení mohou jen zpovzdálí něco tušit, na základě zaslíbení z Písma svatého. Církev vykoupená a očištěná ukřižováním Kristovým, jeho zmrtvýchvstáním a obdařená Duchem svatým je vykoupená jen a jen Božím zásahem, Božím očistným řezem, v Božích očích zase nová a zase zvláštní. Církev z hlubokosti volající k Bohu, v pokoře se pokoušející následovat Kristova příkladu, která jde napříč všemi církevními denominacemi, taková církev je skutečně církví Boží. Patří svému Pána, svému milému, napříč všemi lidsky vytvořenými strukturami a odlišnostmi. Je jeho všude tam, kde v tichosti a v hluboké upřímnosti svého Boha, nebeského Otce skrze Pána Ježíše Krista, poslušně hledá a kde věrně po vší tváři země vyznává: Pán můj a Bůh můj! Ještě zůstalo mnoho věrných. Písmo hovoří o ostatcích. Ostatkové krásné církve existují. Jsou rozptýlení, někdy i zemdlení, ale jsou tu, a tvoří lid Bohu milý, lid Bohem v Pánu Ježíši Kristu vykoupený.

Pokračování příště

Pavel Rybín

Beze mne nemůžete nic učinit

„Já jsem pravý vinný kmen, a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. Vy jste již čistí pro slovo, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic!“

Janovo evangelium 15, 1-5

Už od svého mládí jsem si rád maloval domky, věže kostelů a nejrůznějších staveb. Maminka říkala, že ze mě bude jednou architekt. Když jsem potom vystudoval teologii, nebyla z toho příliš nadšená. Přesto se mně v dospělosti splnil můj dětský sen. Při svém civilním zaměstnání jsem se mohl podílet nejprve na stavbě nového moderního objektu, později zrealizovat rekonstrukci domu U Borovanských na Starém městě pražském, v roli hlavního investora. Každá stavba má svoje zacílení. Proto se každý architekt snaží co nejvíce zachovat něco z původního ducha staré stavby. Není ovšem stavba jako stavba.

Už naši praotcové při budování svých sídel mysleli na to, aby v jejich domě přebýval především Pán Bůh sám, aby jim žehnal, aby ztvárňoval jejich rodinné vztahy a aby je ochraňoval. U sakrálních staveb to platilo dvojnásob. Vždycky šlo o stavbu, která sloužila k uctívání Boha, k Boží chvále a Boží oslavě. U našich praotců to navíc mělo svůj další akcent. Po dlouhých desetiletích pronásledování a potlačování evangelické víry v naší zemi si mohli po tolerančním patentu, vydaném dne 13. 10. 1781 císařem Josefem II., postavit to, po čem jejich srdce toužila a o co na svých modlitbách dlouho prosili, první nové malé toleranční modlitebny, ve kterých vzdávali čest a chválu Bohu a mohli svobodně a s vděčností v srdci naslouchat Božímu slovu. Jejich srdce byla zocelená z dob pronásledování hlubokou a statečnou vírou, která následně naplňovala jejich shromáždění.

Taková zapálená srdce pro Pána nám někdy chybí při nových stavbách či obnovách starých modliteben. Boží slovo nás už na počátku Písma varuje před lehkomyslností a povrchností. Bez Boha, bez jeho přiznání se k dílu lidských rukou, bez modlitebního zápasu a touhy po tom, aby se Pán Bůh smiloval a požehnal, nemůžeme nikdy nic pořádného a cenného učinit pro věčnost. Protože pokud je tomu jinak, pak i ty nejkrásnější stavby zůstanou jenom zdmi, ze kterých se zubem času či pod útoky nepřátel stane hromada bezduchých kamenů. V První knize Mojžíšově je řeč o stavbě Babylonské věže. „Vybudujeme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno …“ (Gn 11,4). Lidé, o kterých je tam řeč, nebyli žádní ateisté. Znali Boha a nějakým způsobem ho i hledali. Pojmem „dosáhnout do nebe“ je v Písmu symbolicky vyjádřena touha tehdejších lidí přiblížit se co nejvíce Bohu! Paradoxem jejich počínání však bylo především to, že stavěli dílo, aby oslavili svoje jméno, aby „si učinili jméno!“ Jasněji to v Písmu nemohlo být ani pověděno. Nestavěli dílo ke slávě Boží, ale ke slávě své!

Pokud se i dnes obnovují nejrůznější církevní památky bez modlitebních zápasů, a především bez snahy o obnovu lidských srdcí, bez toho, aby srdce hořela pro Krista, našeho Pána a Spasitele, potom se často oslavují jména těch, kteří na to štědře přispívají, ale chybí to nejpodstatnější, láska k Pánu, touha po Božím občerstvujícím slově, základním kameni protestantské víry.

Pán Ježíš svým vrstevníkům s odkazem na proroky připomínal: „Dům můj je domem modlitby!“ (L 19,46, Mt 21,13). Bez této hluboké a podstatné náplně, bez touhy lidských srdcí po setkávání se s Pánem Ježíšem Kristem a s Boží občerstvující láskou a Božím milosrdenstvím, nemají zdi žádných církevních staveb smysl ani duchovního oprávnění.

V dějinách Božího lidu se vždycky nacházeli lidé, kteří duchovní bídu zlehčovali, prorokům se vysmívali a tvrdili, jak to všechno vlastně činí dobře. Vždyť se to přece Pánu Bohu musí líbit! Jenže Pán Bůh se nad lidskou pošetilostí jen usmíval a často odpovídal Božím soudem, stejně jako nad onou babylonskou stavbou, která je některými teology chápána jako stavba chrámu!

Pokud při stavbě modliteben nebo při obnově starých církevních památek bude převládat zviditelnění a sláva lidských rukou, potom výsledkem bude vždycky babylonské zmatení. Podobnou perspektivu pro ty, kteří takto postupují, nastiňuje apoštol Pavel. Ten označuje povrchnost, vlažnost, bezbožnost, což jsou i rysy lidského zviditelňování, za vrchol všeho hříchu (Ř 1,18-32). Mluví o těch, kteří „ačkoliv Boha poznali, přece ho jako Boha nectili!“ Chyběl jim modlitební zápas. Chybělo jim v hluboké pokoře toužící srdce po Boží blízkosti a po Božím požehnání! A tuto vroucnost a horlivost pro Pána někdy postrádám. Žijeme v době a v prostředí, kde se zdůrazňuje především lidský výkon, s tím i lidská sláva, množství peněz a majetku, dílo lidských rukou. Bohužel i v církvi napříč všemi denominacemi jsou ti, kteří se pouští do díla bez Boha! Jsou fascinováni vlastní schopností, svým majetkem a penězi, svým jednáním, mluvením. Málokdo je však dnes fascinován Bohem, jeho konáním a jeho slovem! Písmo nás varuje, abychom nestavěli nové sakrální stavby nebo neobnovovali staré, s duchovní vyprázdněností, s pustotou ve svých srdcích. Ta totiž ve svém důsledku jen znamená vyprázdněné lavice našich kdysi slavných a plných kostelů a modliteben.

Dokončení příště

Pavel Rybín

Sdružení evangelikálních teologů

ThDr. Pavel Černý, Th.D., předseda: tel. 777 559 231, e-mail: pavel.cerny@cb.cz
Mgr. Jaromír Strádal, tajemník: e-mail: jaromir.stradal@atlas.cz
Kontaktní adresa: Sdružení evangelikálních teologů, Soukenická 15, 110 00 Praha 1
https://evangelikalni-teologie.cz
https://etspraha.cz/cs/partnership/group/teologicke-vzdelavani
IČO: 68381549, č. účtu: 2500212981/2010

25. Teologické fórum

pod záštitou Komenského institutu

Jan Kalvín – vývoj a vliv reformovaného učení

Místo konání: Sbor Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15
Datum: pondělí 13. 11. 2017
Druhé teologické fórum k 500. výročí reformace s následujícím programem:

09:00-09:30	Registrace
09:30-09:45	Zahájení a uvedení fóra. (ThDr. Pavel Černý, Th.D.)
09:45-10:15	Reformátor mezi reformátory. Jan Kalvín v teologických a historických souvislostech. (Mgr. Robert Hart)
10:15-10:25	Diskuse
10:25-11:10	Zmapování teologických důrazů kalvinismu a jejich význam. (prof. Pavel Hošek, Th.D.)
11:10-11:20	Diskuse
11:20-11:50	Přestávka
11:50-12:35	Druhý život Jana Kalvína – post-kalvinismus v anglosaském světě. (doc. ThDr. Petr Macek)
12:35-12:45	Diskuse
12:45-13:45	Přestávka – polední občerstvení
13:45-14:45	Reformace a budoucnost křesťanství. (prof. Thomas Johnson, PhD)
14:45-14:55	Diskuse
14:55-15:40	Klady a zápory dnešních aplikací kalvinismu. (prof. ThDr. Ján Liguš, Ph.D.)
15:40-15:55	Diskuse a ukončení

Prosíme o zaslání přihlášek k účasti do 6. 11. 2017 na adresu: pavel.cerny@cb.cz nebo na adresu: SET, Soukenická 15, 110 00 Praha 1. Přihláška je třeba pro zajištění občerstvení a materiálů, které jsou zahrnuty v registračním poplatku. Cena setkání je 200 Kč na osobu (občerstvení a výdaje spojené s pořádáním fóra). Prosíme zaplaťte na účet SET č.: 2500212981/2010. Do poznámky uveďte své jméno a variabilní symbol: 171113. Členové SETu platí 150,- Kč na osobu. Ti, kteří přijdou bez předchozího přihlášení, zaplatí při registraci 150,- Kč a opatří si polední občerstvení sami.

Výbor SET, září 2017

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření, která bude v úterý 10. října 2017 od 18 h ve sboru ČCE v Praze - Nuslích, Žateckých 1169/11. Kázáním poslouží Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th.D. Po bohoslužbě (cca od 19 h) bude následovat beseda o stromech a alejích s RNDr. Marcelou Klemensovou z organizace Arnika.

(JNe)

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

28/2017

11. října 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 18. října 2017

Z obsahu

* *Milost není pod zákonem*
* *Poděkujte - zač a komu?*

Poselství k 18. neděli po sv. Trojici

Usilujme o pokoj a společný růst
Římanům 14,17–19

Mají-li být vztahy mezi lidmi trvalé a přitom pěkné, vyžadují vzájemnou pozornost a ohleduplnost. Je potřebí jim věnovat zájem a myslet na ně už před setkáními a při nich být vstřícní. Leckdy se vzájemné vztahy zauzlí tím, že se lidé soustředí na věci třeba i nepodstatné a unikají jim základní východiska, uvázknou na věcech předposledních a ztrácejí se jim poslední hlediska. To se stalo sboru křesťanů v Římě a apoštol Pavel se tím zabývá ve své epištole. Došlo tam ke sporu, zda je přípustné jíst maso, které bylo používáno také při pohanské modloslužbě. Někteří se tím neneklidňovali a bez rozpaků je jedli, jiní by se tím cítili poskvrněni, protože takové maso považovali za nečisté a proto jedli pouze rostlinnou stravu. Pavel si přeje, aby se lidé navzájem respektovali a dopřáli jedni druhým svobodu v jejich názorech a píše „každý nechť má jistotu svého přesvědčení.“. Dokonce vidí mezi nimi rovnost ve smyslu slov: „Kdo jí, dělá to Pánu ke cti, neboť děkuje Bohu a kdo nejí, dělá to také Pánu ke cti, neboť i on děkuje Bohu.“ Vyzývá k tomu, aby nedocházelo k vzájemnému zlehčování anebo k odsuzování. Lidé se nemají vzájemně ponižovat anebo urážet.

Uvádí tři osvobozující vyšší východiska či hlediska, spravedlnost, pokoj a radost, která křesťan smí čerpat ze skladů Božího království. Spravedlnost vylučuje křivdu mezi lidmi, pokoj umožňuje vzájemné vycházení vstříc člověka k člověku a radost je vlastně dar, který člověk má vnášet do ovzduší při setkání lidí. Právě toto přibližuje Duch svatý, který je dodavatelem Boží osvobozující moci a původcem nových poznatků pro myšlení a cítění člověka. On navozuje nová nahlédnutí do složitosti lidských vztahů. On tvoří duchovní předpoklady pro to, aby se lidé různých názorů sešli ke spolupráci v pokoji a ve společném růstu.

Víme ovšem, že jsou také špatné a zločinné názory a činy protilidské, bezohledné, násilnické, rasistické, teroristické, které je nutno odmítnout a energicky jim čelit. Nicméně vždy trvá úkol pokoušet se malé nebo velké rozdíly mezi názory různých lidí řešit moudře, prozíravě a včas a právě tím předcházet sporům, střetům a válkám. To platí v rodině, v zaměstnání, v církvi, v náboženství, v kultuře, ve vnitřní anebo mezinárodní politice. I zde je třeba se vyvarovat vzájemného zlehčování a odsuzování, pohrdání a vyhrožování a hledat cesty k vzájemnému respektu a snášenlivosti, k dialogu a spolupráci. Křesťané, pokud přijímají a poznávají něco z pokladů Božího království, by mohli dělat mnoho pro takové spravedlivé poměry a pro pokojnou a radostnou budoucnost.

Jan Čapek, farář
Českobratrské církve evangelické

Nechte děti přicházet ke mně...

Co je na bohoslužbách nejdůležitější? No samozřejmě zvěstování Slova Božího v kázání a vysluhování svátostí. Děti, které by kázání nerozuměly, odcházejí do „nedělní školy“, vedeny ochotnými laiky, „nedělkáři“. Ti mají k dispozici přípravky vydávané synodní radou. Někteří duchovní se s nimi každého půl roku, případně dokonce každý měsíc, scházejí k poradám, jež mívají formu přípravných seminářů. Většinou je však zřejmé, že jde o vedlejší, okrajovou sborovou činnost. To hlavní se přece děje ve shromáždění dospělých!

Pedagogický psycholog vidí věc jinak:

NA BOHOSLUŽBÁCH JE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ TO, CO SE PŘI NICH DĚJE PRO DĚTI A S DĚTMI.

Kdysi jsem s vážnou tváří (ale ovšem spíš žertem) navrhl jednomu kazateli, aby alespoň někdy při bohoslužbách nechal dospělé dospělými a odešel s dětmi do „nedělky“ – v taláru nebo bez něj. Byl skoro šokován: „Jak bych mohl?!“

Teď to říkám jako vážný návrh. Máme přece v církvi dost členů, kteří dokáží přednést kázání a vést modlitbu. (Někteří by k tomu potřebovali více povzbuzení a trochu promyšleně vedeného nácviku se zpětnou vazbou za pomoci magnetofonu či videa. Mimochodem – v dnešní době, kdy máme v mediích každodenní přísun formálně perfektních řečových projevů, působí i průměrný duchovní po řečnické stránce jako amatér. To je ale jiná story.)

Půjde-li tedy duchovní – zajisté ke zděšení některých „skalních“ – s dětmi do „nedělky“, neprohloupí ten, kdo se k němu přidá. Práce s dětmi bývá dialogická, je poměrně snadné je „rozpovídat“. Být při tom a vidět, jak děti s radostnou vděčností reagují na výklad, slyšet jejich otázky a spontánní reakce, to nás může nejednou obohatit, potěšit i povzbudit víc než poslech kázání. Přispějeme tím i k tomu, aby děti cítily, že jejich shromáždění není na vedlejší koleji. Navíc svou účastí při zpěvu a jiném dění podáváme důležité svědectví o tom, čemu věříme a z čeho se radujeme. A ovšem – jde-li o naše vlastní děti – získáváme i neocenitelné podněty pro spirituální výchovu v rodině.

V rozhovoru pro časopis Český bratr si strategicky uvažující farář Ondřej Macek posteskl na chudobu našeho evangelického rituálu. To je třeba napravit a práce s dětmi je k tomu skvělou příležitostí. Děti milují rituály! Nedávno jsem viděl, jak jeden duchovní, když vysílal děti do „nedělky“ (úmyslně říkám „vysílal“, nikoli „propouštěl“), tak vzal svíčku, připálil ji od svíce na stole Páně, vložil do lucerničky a předal dětem, aby ji vzaly s sebou. To je ono! Nebyl jsem svědkem toho, jak překvapený „nedělkář“ – neboť tuto akci provedl hostující kazatel – tuto přihrávku využil, ale takovýto obřad mluví i sám o sobě. Říká mimo jiné: „Nesete si s sebou stejný oheň, jaký zůstává ve shromáždění dospělých.“

Kapitola sama pro sebe: místnost, kde se „nedělka“ odehrává. Máme řadu moderních kostelů, jejichž interiér navrhli architekti s mimořádným smyslem pro to, jak prostředí působí na prožívání bohoslužebného dění, jakou atmosféru navozuje, jak může usnadnit pocit vzájemnosti i tiché

Dokončení na str. 2

Nevzrušujte se kvůli zlovolníkům

Ž 37,1,7-9

Písmu se dá rozumět různě: lze jej chápat jako kus archaického textu, který náhodou není součástí archeologických vykopávek, ale z různých příčin zůstal živým archivním materiálem, majícím své specifické použití. Dá se Písmo vzít doslova se všemi svými lidskými i nadlidskými důrazy a uctivě se k němu chovat jako ke svaté knize. Rovněž se může stát Bible i se svým dobovým nádechem vzorovým materiálem, podle něhož se snaží někteří utvářet veškerý svůj život, když veškeré civilizační vymoženosti jsou považovány za hříšné výplody zkažené generace. Prostě, Písmo je jaksi bezbranné vůči způsobu použití či jeho využití. Vydává se nám napospas. Možná, že i to vydávání je jedním z projevů Autority, která za ním stojí: může si Hospodin dovolit, dát nám šifru Písma na pospas; neuškodí to ani Jemu, ani materiálu. Ale mnoho může pomoci člověku, na něhož dýchne z litery duch překvapivě aktuální a nevšední…

Tak jsem si připomněl jeden verš z hesel Jednoty bratrské. Je o tom, že Hospodin miluje právo a své věrné neopouští. Řekl jsem si: pěkná sentence, právo tolik podporované shůry nám jaksi pořád tady na zemi uniká a člověk ztrácí rozdíl mezi právem a bezprávím, mezi spravedlností a podvodem. A že nás Hospodin neopouští, tedy, že neopouští své věrné a nás, jestliže se můžeme za věrné považovat, to je opět vzácné ujištění. Jenže se to v praxi dost málo používá…

A začal jsem od začátku, ne od Adama, ale od Davida, kterému je přisán i 37. žalm. Hned ze začátku mě to chytlo. „Nevzrušuj se kvůli zlovolníkům…“ Uvědomil jsem si, jak ten výraz sedne. Ano, jsem naštvaný, nažhavený, vzrušený, neklidný, nespokojený, rozmrzelý, atd. Žiju totiž dneska a dívám se kolem sebe, vnímám atmosféru, nepokojné ovzduší našeho věku. A nejde jen o stres a přeplněnost úkoly – ty máme všichni různého druhu a v současnosti i včetně důchodců – ale jde o jakousi vnitřní nespokojenost, když zakouším, jak málo slovo váží, jak si z něho dělají lidé tahací harmoniku anebo jako draka jej vypouští do vzduchu, chechtají se a nevázaně se baví rozpačitostí druhých. Lže se a nečervená – a to je v době barevných televizí dobře patrné. Ona už i lež ztratila svou potupnost a skoro se zdá, že umění lhát a vhodně překroutit polopravdivé informace je chápáno jako jedno z postmoderních obdarování, jako výborná výbava zřejmě i nutná pro lukrativní veřejnou funkci.

Ale nechci se zabývat tím, co asi velice podobně cítíme všichni. Chci jen znovu vyznat, jak jsem se v onom doporučení „nevzrušovat se“, našel. Četl jsem dál a radu proti rozčilování jsem objevil v následujících verších hned několikrát. „nevzrušuj se kvůli tomu, kdo jde úspěšně svou

Dokončení na str. 2

Vážení čtenáři,
srdečně vás zdravíme z redakce Evangelického týdeníku – Kostnických jisker. V čísle 25 jsme uveřejnili seznam těch, kteří svými dary pomohli vydávání našeho časopisu. Ještě jednou srdečně děkujeme všem, kteří zareagovali na naši prosbu a nedělní sbírkou nebo darem přispěli společnému dílu.
Faktury za tisk a distribuci však platit musíme, a tak peníze rychle ubývají. Není tedy jisté, jestli budeme schopni slíbených 37 čísel do konce roku vydat. Prosíme vás proto, naši věrní čtenáři, nenechte nás ani letos zahynout a přispějte k úspěšnému dokončení tohoto roku a k zahájení roku 2018.
Přejeme vám pokojné podzimní dny a děkujeme za vaši obětavost.

Vaše redakce

Z církví doma i ve světě

Kalich vydává publikace věnující se Martinu Lutherovi

U příležitosti 500. výročí evropské reformace vydává Kalich čtyři publikace věnující se životu a dílu Martina Luthera.

Bůh je rozpálená pec plná lásky - jde o překlad zhruba sta citátů z Lutherova rozsáhlého díla. Knížečka v omezené míře nabízí vhled do jeho myšlenkového světa.

Menší a Větší katechismus – základní Lutherovy katechetické texty. Překlad Lutherova Většího a Menšího katechismu původně vyšel jako součást Knihy svornosti (Kalich, Praha 2006). Nyní jde o vydání ucelenější, doplněné o poznámkový aparát, o oddávací a křestní knížku, jejíž překlad doposud chyběl.

Martin Luther: Uvedení do života, díla a odkazu – Jaký byl Martin Luther člověk a jak se stal reformátorem? Jak žil, studoval a pracoval? Kdo byl s ním a kdo byl proti němu? Co všechno tu hrálo roli? Kteří lidé v tom byli důležití? Jaké zápasy se v 16. století vedly a jak dopadly? První monografie o Martinu Lutherovi v českém jazyce. Kniha Albrechta Beutela, profesora církevních dějin na univerzitě v Münsteru, představuje čtivým, avšak kvalitním způsobem Lutherův život a teologii. Čtenáři se zde otevírá cesta k pochopení Martina Luthera jako člověka, jako muže své doby, který viděl dopředu. Knihu přeložili Petr Gallus a Ondřej Macek.

O bouřce, Bibli a Martinu Lutherovi – knížka o Martinu Lutherovi pro děti ve věku prvního stupně základní školy. Autory jsou Ondřej Macek a Lenka Ridzoňová, ilustracemi ji doplnila Lydie Férová.

Knihy jsou k zakoupení v Kalichu či na webových stránkách.

www.ekalich.cz

Napomenutí papeže z důvodu šíření bludů

Papeži Františkovi byl 11. srpna doručen pětadvacetistránkový list podepsaný čtyřiceti katolickými duchovními a laickými akademiky. Protože nepřišla žádná odpověď, byl text 24. září zveřejněn. Pod listem je nyní 62 podpisů duchovních i laiků z 20 zemí. V latině se dokument nazývá Correctio filialis de haeresibus propagatis („Synovské napomenutí z důvodu šíření bludů“). Konstatuje, že papež svou apoštolskou exhortací Amoris laetita a dalšími souvisejícími slovy, skutky a nečinností prakticky prosazoval 7 heretických postojů týkajících se manželství, mravního života a přijímání svátostí a způsobil šíření těchto heretických názorů v Katolické církvi. Dokument uvádí seznam pasáží Amoris laetitia, z nichž vyplývají heretické postoje nebo jež heretické postoje povzbuzují, a potom seznam výroků, skutků a opomenutí papeže Františka, z nichž je nade všechnu rozumnou pochybnost zřejmé, že si papež přeje, aby katolíci tyto pasáže vykládali způsobem skutečně heretickým. Dokument rovněž rozebírá dvě příčiny této unikátní krize.

Jednou z nich je modernismus, který byl na počátku 20. století odsouzen papežem Piem X., avšak v polovině století opět ožil. Velký a rostoucí zmatek způsobený modernismem v Katolické církvi prý nutí signatáře k tomu, aby definovali skutečný význam slov „víra“, „blud“, „zjevení“ a „magisterium“. Druhou příčinou je evidentní vliv myšlenek Martina Luthera na papeže Františka. List dokazuje, že Luther, zakladatel protestantismu, měl o manželství, rozvodu, odpuštění a Božím zákoně představy, které odpovídají představám, jež slovem, skutkem i nečinností podporuje papež. Rovněž si všímá výslovné bezprecedentní chvály, kterou papež František tomuto německému arciheretikovi věnoval.

(red)

Nechte děti přicházet ke mně...

Dokončení ze str. 1

soustředění. Opakuji ale: NEJVÍC ZÁLEŽÍ NA DĚTECH! Proč bychom měli interiéru místnosti pro „nedělku“ věnovat menší péči než prostoru pro dospělé? Viděl jsem, jak promyšleně teologicky, navíc s vynalézavým vkusem pojal Pavel Klinecký dětské místnosti ve strašnickém sboru. Často jsme však svědky toho, že si sbor zřejmě vůbec neuvědomuje, jak mocně prostředí na děti působí. Nepřepažená velká sborová místnost, kancelář nebo napůl skladiště... Smutné.

Mezi rodiči je nemálo těch, kteří – když toto pochopí, a proč by to nepochopili? – nebudou litovat úsilí a peněz vynaložených na prostor, kde by se jejich děti cítily dobře, jako doma, kam by se třeba nestyděly (!) pozvat své spolužáky. Rozhodně bych povolal architekta, zvlášť když místnost, jež je k dispozici, byla původně vybudována a zařízena ke zcela jinému účelu. Dataprojektor, dnes už samozřejmý ve škole, by neměl být problémem. (Zde je brzdou naše českobratrská ikonofobie, kterou jiné evangelické církve dávno překonaly – ale to je zase jiný příběh.)

Při úpravě místnosti může být naším cílem např. něco mezi klubovnou, kaplí a školní třídou a děti by měly mít možnost uplatnit i své představy. Ony se budou, když je k tomu pobídneme, rády podílet na dotváření prostředí, ve kterém tráví vzácné chvíle svátečního obecenství.

Naše církev nevzkvétá. Není v tom bohužel sama, v Česku ani v Evropě. Někteří pozorovatelé, včetně duchovních, varují před vymíráním a tak trochu se s ním smiřují. Chce-li zde ČCE za dvacet, třicet let ještě být (a držme se vize, že bude, a to silnější a krásnější než dnes), měla by se soustředit na ty, kteří ji budou jednou tvořit, a hledat nové cesty, především pro ně. Netvrdím, že pedagogika a psychologie to „vytrhnou“. Myslím ale, že se nemáme vzdávat ani těch nejobyčejnějších, v profánní sféře vyzkoušených prostředků práce s dětmi, které zatím opomíjíme. Pokud přijmeme a vezmeme vážně základní tezi tohoto článku, přijdeme na řadu nápadů, stejně dobrých, ne-li lepších, než jsou ty zde.

Pavel Říčan, ricanpsych@seznam.cz

Foto: www.facebook.com/ccshbrnorodiny

Nevzrušujte se kvůli zlovolníkům

Dokončení ze str. 1

cestou…“ „…odlož hněv a zanech rozhořčení, nevzrušuj se, ať se nedopustíš zlého.“ Nevšiml jsem si toho dřív tak zřetelně, možná proto, že jsem nečetl pozorně, nebo že jsem naopak nebyl dostatečně nažhaven. Bratřím kralickým přišlo opakování jednoho hebrejského slova asi jako příliš nepoetické, takže si vybírali různá synonyma, souznačné výrazy jako“ „nehněvej se příčinou zlostníků.“, „…nekormuť se příčinou toho, jemuž se daří na cestě jeho.“, „… nezpouzej se, abys zle činiti chtěl …“. Ale je za tím skutečně pořád to jedno jediné slovo (ch-r-h) se „žhavým“ obsahem: nevzrušuj se, vypusť přetlak, uhas oheň aspoň trochu (uhas hořící seno), brzdi zlost… atd. Žalmista si nemyslí, že by ona zlost byla nemístná, že by šlo o nepřístojné chování, vždyť zlovolníci jednají podle, všechno se jim daří, mají úspěch, mají pozornost i peníze a evidentně jim nic neschází. Dokonce by se dalo přeložit, že podvodně dosahují úspěchu nepravými, deviantními, zvrácenými prostředky (= kují pikle).

Prostě důvodů k rozruchu a nepokoji je spousta. Teď přijde ona dobrá rada: nesdílej pocity, nepřejímej tempo. Nevzrušuj se, nezávidˇ, ale doufej v Hospodina, hledej blaho v něm, jak praví prostě jeden moderní anglický překlad: Učiň Hospodina svou radostí“, nebo doslova: „nádherně se potěš u Hospodina“, naval svou cestu na něj, doslova jej zaval svou nespokojeností i svými výhradami, utiš se a uklidni, jako když po bouřlivé noci vyjde ráno slunce. Vědomě odlož všechno to rozčilení a opusť tu blbou náladu, ona ti nemá vládnout, to ty máš na to, abys ji ovládl. Doufej v Hospodina a konej dobro, zachovávej věrnost.

V tom to právě vězí. Uvažujeme občas o rozdílech mezi námi v zemi fiktivních bezvěrců. Říkáme fiktivních, protože to mnozí postmoderně hrají, ale ve skutečnosti staví na spoustě drobných jistot a historek, pohanských kouzel a pověr, amuletů a fetišů, aby se nepropadli do beznaděje. Nelišíme se skoro vůbec. Depresím i zlosti propadáme všichni. Ale je tu někdo, kdo nejen zavelí to by se svobodymilovní a laxní Čechové vzbouřili – ale kdo laskavě pozve: pojď, potěš se, poslyš, že se nemusíš čílit, vím, že tě to štve, ale to je přece moje věc, jak to dopadne“ ty prostě doufej, konej dobro a zachovej věrnost. On ti dá, nejen co potřebuješ, ale vše, oč tvé srdce požádá.

Vše čeho si srdce žádá? Skutečně? Co všechno? Majetek, úspěch, vliv … To ale přece žádat nemohu, to bych se shodil, ta žádost tkví příliš při zemi. Tak zdraví a spokojenost… Zdraví, smím je žádat, když vidím ty neidentifikovatelné zbytky lidských existencí po katastrofách a teroristických útocích? Jak oni k tomu přišli a jak k tomu přijdu já? Jako v Beslanu, kde si ti přeživší ono peklo před dvěma lety doslova vyčítají, že zůstali naživu, že by spíš měli patřit mezi ty zmasakrované… Tak snad smím žádat, aby vše bylo, jak má být. A abychom byli před evidentním zlem chráněni a aby nic nepřekáželo vůli Boží. Dobré vůli, která směřuje za všech okolností k pokoji a ke smíru… Jistě, tak už říkáme v modlitbě Páně…

A stejně něco vadí. Nefunguje, jak má. V textu je spousta slibů, jako že ti se zlou vůlí zacházející uvadnou jako tráva a že se tak už děje, že zase lidé doufající a spoléhající na Hospodina svou spravedlností nepřehlédnutelně zazáří, že právo se jasně a nade vší pochybnost prokáže (jak se dnes právo prokazuje – spíš se vší pochybností!) a že o naději se opírající věrní dostanou zemi jako dědictví (jak cituje Ježíš v jednom blahoslavenství). Tohle je závada, překážka bezproblémové funkce. Zádrhel. Neodvratitelnou a ne-oddiskutovatelnou zkušeností všech, kteří očekávali racionální naplnění krásných slibů je jejich nedosažitelnost. Od nepaměti. V prorocích se píše o tom, že si člověk nemá dělat starosti s tím, že sliby nevycházejí. Často si trpce věrní stěžovali, tak to tedy nadarmo chovám své srdce v čistotě. Snažím se, snažím, a zatím to nepříjemné odnesu sám a druhým se daří – a ještě se vysmívají těm naivním a dobrohloupým, kteří se ještě opírají o nějaké zásady a věří zaslíbením… Takové názory a postoje jsou přímo součástí Písma, ono je samo v sobě rozdvojené, na jednu stranu chválí a podporuje ty budující spravedlnost a na stranu druhou jim rovnou připomíná, že světská pravidla nerespektují Nejvyššího a že se stvoření vždy znovu staví proti svému Stvořiteli, žije na jeho dluh a on s tím vlastně nemůže příliš něco dělat, protože se už v předvěku rozhodl, že druhou potopu už ne…

Kdo skládá naději v Hospodina, obdrží zemi … kolik věrných se obracelo k svému Bohu, ctilo jej upřímně – a skončilo v zapomnění, anebo v tom horším případě v Treblince… Kolik generací se sklánělo před svým Tvůrcem, bralo jej vážně, přijímalo jeho pravidla života – a přece – kdo má zemi? Upřímní, spravedliví, bohabojní? Nikoliv. Vydřeli si ji právě ti, jejichž ústa se „vozí proti nebesům“, jak říkají výstižně kraličtí. Ti ji vyboxovávají, vydupávají, kradou, loupí, ti ji vlastní. Ostatní zatím čekají, poněvadž věří, že ji dostanou jako dědictví. „Ještě maličko a bude po svévolníkovi“… slyšíme dál, „všimneš-li si jeho místa, bude prázdné.“ Maličko, ještě maličko. Jak dlouho trvá ten malý okamžik? Rok, dva, staletí, celý věk?

Jediný způsob, jak tento rozpor vyřešit a jak se naučit nevzrušovat se a dojít pokoje a utlumit žár, je vzít svého Pána za slovo. Vzít jej jako autoritu s tím, že ne vždy dohlédáme konce věcí. Moudří naši otcové takto věřili. Izraelci vyznávali: pochybovali jsme, ale pak jsme přišli do svatyně a pochopili. Ve svatyni se pochopí, ve víře lze dojít klidu. Prostě, kdy dostaneme zemi do dědictví není naše věc; nemusíme se přeci rozčilovat tím, že protivník je silnější a může svých cílů dosáhnout dříve. Časový okamžik, kdy člověk dar přijme, závisí na dárci. Kdy naše spravedlnost zazáří jak světlo, není naše věc. Kdy zlovolníci uvadnou jako tráva, není naše věc. Proč si někteří vylžou a vyvzdorují úspěch, není naše věc. Kdy se uprázdní místa věrolomných a namyšlených a pokleslých … atd.

Skoro to zavání tradiční českou švejkovskou metodou, že to chce klídek. Ale to nechce nezúčastněnost, vůbec ne. Nikoliv, všechno pustit k vodě a odjet na chatu a zavřít se do rodiny a do soukromí. Naopak. Prostě konat dobro, zachovat věrnost a v té zemi, dosud ještě nedarované, s Boží pomocí přebývat. Nevyklízet pozice. Zaplnit své místo, aktivně je naplnit tím, co dostáváme jako dar. Zaplnit své místo i tehdy, když se místo zlovolníků ještě neuprázdnilo. A realizaci všech slibů odevzdat do rukou Toho, který vidí dál, za obzory, až ke konci věků.

Končím tím, čím jsem začal: opakováním dobré rady Písma: nevzrušuj se. Nerozčiluj se. Naval na Hospodina své otázky a věř, že on sám jedná a bude jednat. To je spolehlivý relaxační prostředek v prostředí, kde tě naopak všechny obecně doporučené metody vedou do ještě většího stresu a hlubší spotřební závislosti.

Nevzrušuj se. A pak, že je Bible archaická vykopávka. Amen.

Bohdan Pivoňka

Sbírka na pomoc ženám v Kongu

Znásilnění je v Kongu používáno jako válečná zbraň, a to jako zbraň velmi ničivá. Cílem není uspokojení sexuální touhy, ale zmrzačení žen, které přináší rozklad celých komunit, v nichž jsou ženy často hlavní ekonomickou silou. Obětmi jsou nejen dospělé ženy, mladé i staré, ale také dívky včetně kojenců. O této situaci mluvil na nedávném valném shromáždění Světového luterského svazu dr. Mukwege, který v roce 1999 založil v Kongu nemocnici poskytující pomoc těmto obětem.

Práci nemocnice financuje nadace Panzi Foundation, kterou se synodní rada Českobratrské církve evangelické rozhodla podpořit vyhlášením mimořádné sbírky (č. účtu 7171717171/2700, variabilní symbol 911701). Sbírka potrvá do konce tohoto roku.

„Svět není dobré místo, je plný násilí a utrpení,“ těmito slovy zahájil svoji řeč k delegátům letošního valného shromáždění Světového luterského svazu dr. Denis Mukwege, lékař z Demokratické republiky Kongo. Tento konžský lékař ví, o čem mluví. Už skoro dvacet let se věnuje péči o děti a ženy, které jsou znásilňovány během zapomenutého konfliktu na východě Demokratické republiky Kongo. I po skončení druhé konžské války zde stále probíhají boje mezi různými povstaleckými skupinami a konžskou armádou. Mír je v nedohlednu, náklady na vedení bojů partyzánské skupiny financují z nelegální těžby diamantů a dalších minerálů, které jsou nezbytnou surovinou pro výrobu počítačů, tabletů a mobilních telefonů. Obrovské nerostné bohatství, které by jinde bylo požehnáním, je pro tuto zemi prokletím.

Jak vypadá situace v Kongu a proč je pomoc důležitá? To ve svém článku popsala Olga Navrátilová z ČCE, která je členkou rady Světového luterského svazu a s dr. Mukwegem se osobně setkala.

Podrobnosti a další část vyprávění Olgy Navrátilové jsou na:

https://www.e-cirkev.cz/clanek/6204-Znasilneni-jako-valecna-zbran-sbirka-na-pomoc-zenam-v-Kongu/index.htm

Komunisti ve staršovstvu

Téměř každý člověk má místa nebo místečka, kde se cítí zvlášť dobře a kam se rád vrací. Pro mne to byly Vojice, kazatelská stanice jičínského sboru. Scházeli jsme se tam k odpoledním shromážděním ve staré roubené chaloupce sestry K. Můj předchůdce o ní žertem mluvil jako o „blahoslavené Anežce“. Tato přezdívka jemně připomínala mládí naší hostitelky. Sama Anežka vzpomínala na své dětství: „Tatínek nás učil lásce k vlasti, maminka lásce k Pánu Bohu.“ Bohužel oba rodiče dosti brzy zemřeli a na Anežku, nejstarší z řady sourozenců, dolehla tvrdě starost o ty nejmladší. Měla tehdy před svatbou a její mládenec ji postavil před rozhodnutí: „Jestli se máme vzít, musí jít nejmladší děti do sirotčince.“ Na to ale Anežka nepřistoupila a rozhodla se zůstat se sourozenci tak dlouho, dokud se nepostaví na vlastní nohy. Poněvadž jí pak kromě chaloupky téměř nic nezbylo, začala chodit pracovat jako nádenice k bohatým sousedům.

Není proto divu, že po válce vstoupila „z přesvědčení“ do komunistické strany. „Dříve jsem dřela na cizím, a to teď už konečně dělat nemusím.“ Vstup do politické strany však pro ni neznamenal, že by se z ní stala ateistka. Už v dosti pokročilém věku se vdala za tichého, zbožného mlynářského krajánka a spolu vítali ve své útulné světnici Anežčiny už dávno dospělé sourozence s rodinami i místní evangelíky. Na své komunistické spolustraníky však dovedla být sestra Anežka přísná. Nesnášela lenochy a dovedla například na schůzi zkritizovat, když místní napodobitel sovětského agronoma Lysenka prosazoval svévolně pokusy s jarovizací cukrové řepy a zavinil družstvu obrovské ztráty. To bylo jistě v pořádku. Problematické ovšem bylo, když vyprávěla, jak se na přednášce očitého svědka dozvěděla, jak si v Moskvě poradili s pouličním zlodějem: „Nedělali s ním žádné štrachy a na místě ho zastřelili.“ Jak je patrno, Ježíšovo evangelium milosrdenství musí občas i u blahoslavených lidí svádět tvrdý boj s tvrdou lidskou spravedlností.

Snad ještě o něco složitější to bylo s dalším komunistou ve staršovstvu. Byl to pracant jaksepatří a kdykoli bylo ve sboru potřeba pomoci s nějakou manuální prací, byl k dispozici. Doslechl jsem se, že ještě před mým příchodem na sbor si tento bratr povšiml, že se kdesi ve městě povaluje velká cívka nového drátěného pletiva. Proč ho nevyužít, když drátěný plot před kaplí už nutně potřebuje vyměnit? A tak v noci přemístil kotouč do sborového dřevníku. To ovšem nebylo dost dobře možné bez výčitek svědomí sladit s přikázáním „Nepokradeš!“ Proto kterési další noci obětavý komunista spolu s kurátorem odvezli pletivo zas na původní místo.

Třetí presbyter-komunista odešel za první republiky ještě jako mladíček za hranice a vyučil se tam zahradníkem. Pak se mu však zastesklo, vrátil se do vlasti a oženil se. V poválečném nadšení vstoupil do KSČ. Ani on se nedal strhnout ateismem, zato jeho žena podlehla nevěrecké filosofii a stranila se církve. A tu se její manžel osvědčil jako vytrvalý a trpělivý misionář – tak jak to doporučuje apoštol Pavel v případech, kdy oba manželé nesdílejí víru (1 K 7,12-16). A vyšlo to! Když jsem po dvanácti letech odcházel z Jičína na jiný sbor, usedali už oba manželé v neděli pravidelně a svorně pod kazatelnou.

Pokračování příště

Daniel Henych

Zdroj jednoty

Jednotu zakládá spásné dílo Kristovo. Vždyť on sám odstranil oddělující bariéry a zlikvidoval rozmanité ploty. Apoštol píše zřetelně: „V něm je náš mír, on dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár“ (Ef 2, 14).

Jistě, jsme lidé různí. Možná, že někdy i hrůzní. Máme nestejné představy, názory, myšlenky či tužby. Pocházíme z různého prostředí. Formovala nás ta či ona tradice. I zbožný člověk je jen hříšník. I upřímně věřící dělá v životě pořádné chyby. I v církvi je hodně člověčiny Tak tomu bylo ostatně vždy. Hned první sbory, první křesťanskou generaci, musí apoštol napomínat ke svornosti, trpělivosti a pokoře.

Rozdělenost křesťanstva je pro nekřesťanský svět bezesporu pohoršením. Tato zřejmá skutečnost se staví do cesty kladnému působení kázání a misijním či jiným církevním snahám a aktivitám.

Jednota ovšem není žádná uniformita. Nezakládají a negarantují ji ani lidé. Na toto církev nejednou v toku času zapomínala. Vždyť ani Bůh se neprojevuje vždy stejně. „Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k našim otcům ústy proroků“ (Žd 1,1). Zde jde o zřetelnou polyfonii. Základní zvěst o Ježíši Kristu je jen jedna, ale má i v Novém zákoně různá vyjádření. Jsou to synoptici i Jan, Pavel i Jakub, list Židům i Janovo Zjevení. Řeč i výrazivo jsou značně rozličné, ale vždy jde v zásadě o jednu věc. Jednota je proto možná i v mnohosti, v nestejnosti důrazů a přístupů.

Pravá jednota je už dána. Nikoliv však tím, co vytváříme my lidé, nýbrž tím, co pro nás z milosti vykonal Bůh v Kristu Ježíši. A jde zásadně o to, abychom drželi, co jsme dostali bez jakékoliv své zásluhy. Církev a její jednota jsou dílem Božím, a ne lidským. Ekumena se jistě leckde pěstuje, ale spíše na vyšší hierarchické úrovni. To může klamat. Má-li mít ekuména smysl, pak musí vycházet vždy odspodu. To znamená: ze sborových rovin, a ne z bombastických akcí a od církevních představitelů a špiček. Zásadně důležité jsou vztahy mezi křesťany na místní, snadno přehlédnutelné rovině. Rozdělenost jedné svaté církve obecné do různých církviček není rozhodně dobrým svědectvím navenek – vůči nekřesťanskému okolí. Církevní konkurence, přetahování a přecházení z jednoho společenství do druhého nepatří, žel, ještě zcela minulosti. Jak však má svět uvěřit, nebudou-li křesťané jednotní a nebudou v praxi táhnout za jeden provaz? Z Ježíšovy velekněžské modlitby k nám jasně zaznívá: „Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří, aby všichni byli jedno ..., aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal“ (Jan 17,20-21).

Nemusíme patřit do nějaké světové církve, kde by byla organizační, liturgická a jiná shoda, kde by bylo všechno navlas stejné. O něco takového jistě nejde. Jednota je možná i v rozličnosti. Z Nového zákona neslyšíme přímo tóny o potřebě a nutnosti organizačního úsilí o vytvoření vnější jednoty. A přece je tu silné a živé vědomí, že se křesťané navzájem velice potřebují. Uvažuje se zde bez nějaké nadsázky ekumenicky. Bůh tvoří jednotu. Ta se má poznat a odečíst právě ze vztahů mezi křesťany. A to nejenom v neděli, ale zejména ve všedním, obyčejném dni. Určuje nás v ekumenickém, širším rozměru ta úžasná skutečnost, že jsme milostí spaseni skrze víru? O jednotu usilují lidé pokojní a pokorní. Ti, kdo vědí, že to vskutku nejdůležitější v životě přijímají z Boží ruky jako dar. A proto také vědí, že se nikdy nemohou chlubit nějakou mimořádnou kvalitou své zbožnosti. Oni jen tiše odpovídají. Nesou klidně a trpělivě, že v rámci současné konzumentsky laděné společnosti nezaujímají žádná přední místa. Ostatně – ani o ně nestojí. Vyznávají jiné hodnoty.

Snaha vyniknout za každou cenu působí vždy rozkladně. Kladně působí skromnost, tichost, trpělivost, velkorysost, dlouhodechost. Vždyť jen považme, jakou nesmírnou trpělivost má Bůh s námi! Proč bychom ji tudíž neměli mít i my navzájem?

Ke čtenářům mluví „vězeň v Pánu“ (Ef 4,1). Je-li někdo v těžkém a svízelném postavení, a přece ještě píše, tak jistě ne něco povrchního. Píše to, co mu leží kdesi hluboko na srdci, co pokládá za velmi naléhavé a důležité. To, co chce nutně sdělit, vyjádřit, předat. I Pán Ježíš prosil o jednotu svého lidu. To jistě není nějaká náhoda. To je i náš úkol: nerezignovat. Nedat se otrávit většinovým nezájmem. A to ani tehdy, když na ekumenickém poli a v konkrétních mezicírkevních a sborových rovinách nebudeme vždy sklízet vavříny, ba ani pochopení a porozumění. Nicméně, Boží Duch vede k jednotě, a ne ke všelijakému dělení a drolení. Vždyť: „Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni. Jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech“ (Ef 4,5.6a).

Jaroslav Nečas

Beze mne nemůžete nic učinit

Dokončení z minulého čísla

Pán nás volá vždycky nejprve k duchovní obnově lidských srdcí, na základě které se potom rozezvučí i hlas Boží lásky a Božího milosrdenství nad vším naším konáním! Když Pán Ježíš mluvil o podstatě křesťanství, použil obrazu vinného kmene a ratolestí. „Já jsem vinný kmen a vy ratolesti! Kdo ve mně zůstává a já v něm, ten nese hojné ovoce, protože beze mne nemůžete dělat nic!“ Jakékoliv činění i budování v církvi, byť by bylo zdánlivě na první pohled úspěšné a pěkné, a vylouply se z něho krásné zdi a nádherné stavby, bude nakonec nežitovné a bez užitku, pokud si budeme plnit jen svoje lidské povinnosti, prosazovat svoje touhy a představy, stavět si pomníky nebo si dokonce plnit jen svoje „náboženské povinnosti“. Bez osobního vztahu ke Kristu, bez vtahování Pána a Krále našich životů do každého našeho zápasu a každého našeho díla, bez toho aniž bychom s ním žili v důvěrném vztahu a celým svým životem ho chválili a oslavovali, bude všechno marnost a znovu marnost. Možná, že půjde o pěkné dílo pro oči světa, kulturní centrum pro setkávání mnohých z obce či města, ale v Božích očích to bude nepožehnané.

Není pro nás snadné přijmout to, co Pán Ježíš se vším důrazem říká: „Beze mě nemůžete dělat nic!“ Někdy se chováme jako stavitelé babylonské stavby a hrdě říkáme: „Pane, vždyť se podívej, co všechno jsme vykonali! Kolik peněz jsme do toho vložili, kolik sponzorů jsme sehnali, jak jsme to všechno dobře zařídili, dokonce jsme sehnali i dotace! Pane, copak nevidíš, kolik práce máme za sebou a co se nám navzdory mnohým nedůvěřivým povedlo?! Copak to Pane Bože, nevidíš?“ Lidsky je to všechno velmi pěkné, ale Písmo nám připomíná podstatu věci, že totiž před Pánem Bohem žádné dílo našich lidských rukou nemá smysl, pokud není činěno a budováno skrze Boha, pro Boha a s Bohem! Přinejmenším bude výsledek takového díla neúměrný naší lidské námaze, nemluvě o jeho významu pro věčnost. Obrovská životní plodnost apoštolů a všech následovníků, kteří byli ochotni pro Krista i zemřít, byla výsledkem jejich hlubokého a důvěrného vztahu s Kristem, jejich lásky k Bohu, Otci v nebi, a jejich poslušnosti vůči němu na každém kroku každodenního života! Neměli často vůbec nic. Přesto se v tichosti a komůrkách svých srdcí radovali z Boží blízkosti a chválili a velebili Boha. My v moderní době máme všechno. Žijeme samozřejmě jinak. Máme mnohé věci, které naši otcové a praotcové neměli. Jen nemáme srdce u Boha a snadno si vystačíme bez něho. Do svých shromáždění chodíme někdy z povinnosti, jindy z tradice, někdy neradi, protože nám to ukrajuje náš vzácný čas. A máme svoje oblíbená místa, kam se před Bohem utíkáme. Vlastně se před ním schováváme, jako kdysi Adam, ve stromech zahrady. Každý máme svoje křoví. Někdo firmu, jiný pole, jiný chalupu. Zacheus měl svůj strom! Eliáš si lehl pod keř. Jonáš sedl na loď a ujížděl do Tarsu. To byly všechno úniky, jak se skrýt před Bohem a jemu se vzdálit. Farizeové se schovávali za svou domnělou dokonalost, Zákoníci za plnění zákona. I my si rádi děláme všechno po svém a na vlastním písečku. Někdy falešně přikrýváme svoje útěky a říkáme, že raději nebudeme Pána Boha obtěžovat svými záležitostmi. Jenže náš Bůh s námi nechce sdílet jen zásadní životní rozhodnutí, bavit se s námi o trablech našeho života, zbožném nebo méně zbožném jednání a chování. On s námi chce být ve všem a při všem! Chce být s námi v tom, co prožíváme, co činíme a jak se utváří každý krok našeho každodenního života! A chce být i při tom, co budujeme v církvi a ve svých sborech. Naše falešná soběstačnost v nás hasí žízeň po Bohu a po Duchu svatém. Snad někdy náš neúspěch a chvíle, kdy narazíme na strop svých lidských možností, nás vyburcuje k novému přemýšlení a zpytování svědomí, kdy začneme chápat, že potřebujeme přítomnost a blízkost Boha ve svém životě více než kyslík, který dýcháme. Až toto pochopíme, začne se nám zase dařit v Boží síle, s Božím požehnáním a s Boží blízkostí!

Jak to poznáme? Když se naše shromáždění začnou znovu naplňovat těmi, jejichž srdce budou plná vroucích chval a děkování! Pak se i opravy nebo nové stavby našich modliteben budou budovat daleko snáz, protože začnou mít hluboký smysl. Nebudou závislé na sponzorech bez víry, ale Pán se k nim přizná. A hlavně budou sloužit všem věrným Božím, kteří v nich zaplní lavice, aby s radostí v srdci společně chválili a velebili Boha na výsostech! Bez Boha to budou jen krásně opravené zdi, ale jinak v nich bude duchovně pusto a prázdno. To proto, že v nich nebudou ti, jejichž srdce hoří láskou a touhou po Bohu! A ti co nehoří pro Boha, k takovým se Bůh obrací zády. Pán Bůh si přeje, abychom žili v hluboké a pokáním pročišťované víře a nesli hojné ovoce. Proto nás, svoje ratolesti, často čistí! Jenže jeho čištění se nám zajídá a moc s ním ani nepočítáme. Stále dokola před ním opakujeme: „Co jsme špatného udělali, že na nás Bůh zase to a ono dopouští?“ Možná, že se někdy budeme více dívat na život lidí tohoto světa a říkat si: „Tak ten do kostela nechodí, Bohu se jen rouhá, má při tom všechno, krásnou ženu, šikovné a zdravé děti, dobrou a výnosnou práci, kariéru, peníze. Jak já k tomu přijdu?“ Nebeský Otec svůj lid čistí a prořezává suché větve. Čistí i nás svým slovem, někdy i nezdary života, někdy způsobem, kterému nerozumíme. Každé čištění bolí! Ale je nezbytné k tomu, aby se naše srdce vrátilo od naší zahleděnosti do sebe, zpátky, k pohledu na Boha! Pán Bůh nás všechny dobře zná. Ví dobře, jak vypadají naše konkrétní a chatrné životy. Ale přes všechnu naši mdlobu a člověčinu nás nepřestává v Pánu Ježíši Kristu a skrze něho milovat. Zve nás na cestu očišťování, duchovní obnovy, aby nám mohl dát více okusit a zakusit sebe, svou lásku a projevit nám znovu to úžasné a nepřeberné množství svého milosrdenství. Kéž bychom v životě dokázali Pánu Bohu děkovat i za nezbytné pročišťování, protože jen tak zjišťujeme, že má Bůh stále o nás zájem, že nám nedovolí zplanět, že pracuje na tom, abychom nesli jeho ovoce dobré!

Nezapomínejme, že jakékoliv dílo, které budujeme v životě, v rodině, ve sboru a církvi, bychom měli nejprve předkládat svému Pánu. Prosme ho o to, aby vstupoval do všech našich záměrů, aby formoval a ztvárňoval naše srdce a myšlení, aby z Božího pohledu přinesly užitek. Prosme o to, aby Pán Bůh byl uprostřed všeho, co prožíváme, o čem přemýšlíme, co naplňuje náš život. A tam, kde se někdy nebude dařit, se ptejme po tom, zda nás Pán nechce čas od času znovu pročistit. To proto, aby v nás obnovil ten hluboký, důvěrný a plný vztah k němu. Jen s ním a v něm má náš život, i všechno naše činění, smysl. To proto, že se k němu Pán přiznává. A kde se Pán Bůh přizná, takové dílo přináší trvalé hodnoty pro věčnost, z kterých se neraduje jenom země, ale i nebe!

Pavel Rybín

František Dvořák
duchovní správce a zakladatel evangelického sboru v Hořicích

Na konci července uplynulo 100 let od smrti druhého reformovaného kazatele v Hořicích, kterého sem v roce 1876 - téměř dva roky po smrti prvního kazatele Františka Ladislava Valenty - vyslal sbor v Semonicích, který sbor v Hořicích administroval. Finančně tuto evangelickou práci, ve zcela katolickém městě, podporovalo misijní společenství ze Skotska. Reformovaný sbor to byl proto, že při vyhlášení Tolerančního patentu 13. října 1781 rakouským císařem Josefem II. byly povoleny jen dvě nekatolické církve. Církev Lutherská augsburgského vyznání, která k nám přicházela z Německa – hlavně z Pruska a rozšířena byla ve Skandinávii. Ta druhá – Kalvínská reformovaná církev helvétského vyznání, přicházela ze Švýcarska. Obě církve vznikly reformací na počátku XVI. století, takže v této době měly za sebou přes 250 let existence. Tak do našeho města přišel třicetiletý vzdělaný kněz. Narodil se v Sánech 20. srpna 1846, což je blízko Libice nad Cidlinou, které bylo kdysi sídelním místem Slavníkovců. Zde v Sánech se narodil také Jan Čapek husitský hejtman, který byl správcem pohraničního hradu v Moravské Ostravě.

František Dvořák studoval gymnázia v Jičíně a Velké Revúci v Horních Uhrách, což je dnešní Slovenská republika. Bohosloví pak studoval v Halle v Německu, v Basileji (Švýcarsko) a v hlavním městě Rakouska-Uherska ve Vídni. Ordinován byl ve 28 letech, 11. října 1874, jako vikář ve sboru Klášter nad Dědinou. Od podzimu 1876 působil v Hořicích, což bylo 10 let po Prusko – Rakouské bitvě u Hradce Králové, takže se běžně setkával s pamětníky této události. Prusové táhli i přes Hořice. Sbor, kam přišel, čítal kolem 45 duší. Byli to převážně chudí, nemajetní lidé. Sbor neměl své zázemí, neměl se kde shromažďovat. Ponejvíce se scházeli v hostinci „U města Plzně" v Jičínské ulici, dnes v Havlíčkově ulici. Asi po 10 letech se na Dvořákův návrh sbor rozhodl, že si zakoupí dům. Sám Dvořák iniciativně odjel do svého mateřského sboru v Sánech a pak i do Libice a v hotovosti přivezl několik desítek zlatých. To ale nestačilo a tak si vypůjčili v bankovních domech a svůj sen tak v roce 1888 uskutečnili. Museli pravidelně splácet svůj dluh a postupně se stali majiteli domku č. 649 v Hradecké, dnes Husově ulici. Po vypořádání všech záležitostí měli své místo pro shromažďování a kazatel Dvořák se svou ženou měli služební byt. Stalo se to po 17 letech prvních evangelických bohoslužeb v roce 1871. Za dalších 21 let, kdy se aktivita sboru rozvíjela, sbor v roce 1909 přistavěl další část budovy asi o 10 m, takže vznikl velký prostor pro bohoslužby a další sborovou činnost, která se za jeho působení velmi rozvíjela.

Velice dobře se znal a přátelil s hořickým rodákem Aloisem Adlofem, který byl členem protestanské svobodné reformované církve, která dnes nese název Církev bratrská. Kromě práce ve svém sboru, kterému věnoval celý svůj život, zajížděl na další 4 místa. Do Sobotky, Dvora Králové, Jičína a Nového Bydžova. Kromě Sobotky pak tam o několik let později vznikly evangelické sbory.

Hořice v tomto regionu byly první, kde byl evangelický sbor. V roce 1914 vypukla světová válka, později zvaná První světová válka. Všichni muži ve sboru postupně odešli na frontu bojovat za císaře pána a jeho rodinu. František vzdoroval, ale osamocen a nemocen odešel navždy 28. července 1917, po 41 letech usilovné a požehnané práce. Bylo mu 71 let. Je pochován na novém hřbitově na Gotthardě poblíž vstupní brány.

Gabriela Dvořáková

Staršovstvo evangelického sboru u Klimenta srdečně zve na neděli 15. října 2017, kdy bude při odpoledních bohoslužbách do služby faráře našeho sboru uveden David Balcar. Začátek je ve 14.30 h.

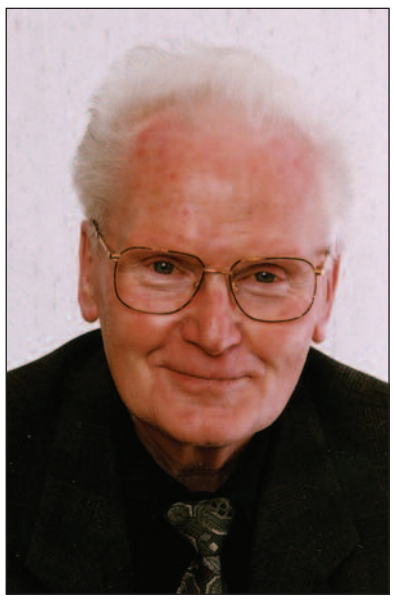
Píseň písní 13: Volání po Boží blízkosti

„Půjdeš se mnou z Libánu, ó choti." (4,8) Z Libánu nebo z jiných míst, přijď Bože, odkud chceš, protože ze všech míst jsme voláni k tvému slovu života. A ty nás upozorňuješ, že se na žádném místě na zemi nesmíme zabydlet! Žádné místo nemůže být překážkou toho, abychom tě neslyšeli, tebe neposlouchali, aby ses nám neztrácel, aby se tvé slovo od nás nevzdalovalo. Žádné místo na této zemi není důležitější ani mocnější nad hlas toho, který nás volá. Ze všech míst Bůh svým slovem vyvádí všechny ty, kteří jdou za jeho hlasem. Zprostřed vší práce, všech povinností, všeho podnikání zní jeho hlas. Bůh hledí na své stvoření (4,9), protože je často poloslepé a nevidí Boží přenesmírnou péči a lásku. Avšak tam, kde oběma očima uprostřed jakékoliv činnosti vidíme svého Pána a Boha při díle a slyšíme jeho hlas, tam můžeme v pokoře vyznávat: Pane, vůbec nejsme hodni, abys ty svrchovaný, na nás pohlédl. Jsme porušení a přízemní lidé, ale ty jsi pro nás studnice a pramen živé vody. Ty nás vždycky z naší přízemnosti pozvedáš a způsobuješ, že se naše oči otvírají, a my o tobě víme, a díky tvé lásce a milosti jsme se vydali tebou posilněni na cestu za tebou. Ty nás svým slovem koriguješ, svými doteky lásky nám dokazuješ, že tvoje dílo není ponecháno rozkladu, ale že jsi Bůh živý a mocný. Za tvoji věrnost navzdory naší nevěrnosti a neposlušnosti ti vzdáváme čest a chválu. A děkujeme ti za každý den. Vyvyšujeme tvé jméno, a v parafrázi té prastaré Písně písní k tobě voláme: „Probuď se větříčku půlnoční a přijď větříčku polední, prověj zahradu našeho života svou milostí, vyplň každý krok svou láskou a svou blízkostí, ať v něm ty sám cítíš krásnou vůni, jako odraz svého jména, ať nejsi zarmoucen způsobem našeho života, ať můžeš kdykoliv vstoupit a jíst rozkošné své ovoce a tak mít radost i ze svých služebníků. A tam, kde to tak dobře při nás neuvidíš, tam nás naprav, napřim, uzdrav a posilni tak, abychom byli tvými poslušnými a dobrými služebníky. Probuď se větříčku polední i půlnoční a občerstvi nás vánkem Boží lásky a Božího pohlazení a prohřej a rozradostni tak náš život!" (4,16)

Pokračování příště

Pavel Rybín

Ohlédnutí za bratrem Miloslavem Jechem – prvním ředitelem ETS

8. 2. 1926 - 11. 9. 2017

Osobně jsem bratra Jecha poznal jako církevního historika a učitele, ale jeho celoživotním prvořadým posláním byla služba kazatele evangelia. Tím nepřestal být ani na ETS. Narodil se v době rozkvětu první republiky a již odmalička směl od rodičů slýchat poselství o Kristově milosti, jemuž později sám uvěřil.. Studia historie a filosofie na Filosofické fakultě UK v Praze končil ale již v těžkém roce 1950 a z politických důvodů mu nebylo dovoleno obhájit závěrečnou práci o Jednotě bratrské. Posléze působil krátce jako středoškolský pedagog v Teplicích a Čelákovicích, ale i tady musel čelit perzekuci, tři roky pak strávil u Pomocných technických praporů (PTP). Následně pracoval jako archivář v zemědělskolesnickém archívu v Mnichově Hradišti a v Děčíně, ale na zásah krajské zprávy MV byl propuštěn a následně během zhruba 7 let vystřídal několik zaměstnání v dělnických i úřednických profesích. Již od roku 1956 ale působil jako laický kazatel v děčínském sboru Jednoty českobratrské (dnešní CB) a ve volném čase se věnoval studiu teologie.

V roce 1965 byl pak povolán do služeb církve jako kazatel na plný úvazek. Svoje kazatelské poslání vyjádřil těmito slovy: „Z milosti Boží jsem na sebe vzal úkol budovat sbory, kde by věřící zakotvili svůj život v Duchu svatém a byli Božím slovem neustále znovu formováni."

V letech 1965-1971 sloužil v Orlických horách ve sboru v Bystrém a pak 17 let až do roku 1988 v Přešově, aby o dva roky později, po revoluci, v roce 1990 spoluzakládal ETS a byl jmenován jeho prvním ředitelem. Ve funkci ředitele působil M. Jech „pouze" šest let, těžištěm jeho učitelského působení se stále intenzivněji stávala půda církevních dějin, a to natolik, že se pro mnohé z nás, studentů i učitelů, stal jejich zosobněním. Přednášel přitom nejen církevní dějiny, ale také ekumenickou eklesiologii, dějiny dogmatu a latinu.

Nikdy nezapomenu na jeho nezaměnitelný učitelský „rukopis" a osobitý přístup k výuce církevních dějin. Když jsem začal svá studia na ETS, byl jsem již absolventem historie na FFUK, přesto pro mě byly přednášky bratra Jecha něco jako zjevení. Historie křesťanské církve, již jsem znal jen v hrubých obrysech, najednou dostávala naprosto živoucí podobu a hluboký význam. Nešlo jen o faktografii nebo historický sled jen málo propojených skutečností, ale o skutečný vhled do života církve v minulosti, o duchovní sondy do její nesamozřejmé a všelijak proměnlivé existence. A v neposlední řadě o teologickou a biblickou reflexi minulých podob církve, která rovněž nastavovala někdy až nemilosrdné zrcadlo církvi současné. V hodinách bratra Jecha zkrátka naše vnímání církve, vnímání jejího poslání, zakotvení i působení procházelo velmi ostrým testováním, v němž se otřásala nejen mladistvá naivita, ale i veškerý i jen potenciální církevní triumfalismus. Učitel to byl laskavý, ale náročný, neodpouštěl lajdáctví a vyžadoval od nás studentů tvrdou práci. Jeho sdílení životních zkušeností ovšem bylo k nezaplacení.

Svůj přístup a zároveň v jistém smyslu svoje životní téma bratr Jech později vtělil do knihy Pátrání po církvi. Přestože některé historické soudy bratra Jecha se mi s odstupem času zdají být příliš příkré (např. dogmatické zápasy prvních koncilů si zaslouží, mám za to, mnohem pozitivnější hodnocení), v každém případě stojí za to jim naslouchat. Stojí za to klást si stejné otázky, jako si kladl Miloslav Jech, naslouchat jeho odpovědím a dát se strhnout k hledání vlastních, k vlastnímu pátrání po církvi, která by žila z moci Boží milosti a která by věrně a oddaně následovala Krista.

Robert Hart
z informačního bulletinu ETS
"Dynamis" 3/2017

Nový předseda Rady Církve bratrské

Na počátku září se ujal funkce předsedy Rady Církve bratrské kazatel David Novák (ročník 1966). Svojí církví byl zvolen již v květnu 2016, oficiálně se však úřadu ujal až nyní. V církvi dlouhá léta působil jako tajemník pro mládež, tajemník pro evangelizaci a správce sboru. Spolu se skupinou spolupracovníků založil na počátku milénia sbor v Praze 13, který během let početně velmi posílil, takže se v jeho nových prostorách - Křesťanské centrum Luka - musí z kapacitních důvodů konat dvě nedělní bohoslužby.

(red)

Pozvánky

Hlavním tématem semináře historické společnosti Veritas bude „Historie a současnost severského protestantismu". Přednášku prosloví Mgr. Jan Dlask, Ph.D., pracovník Ústavu germánských studií na Filozofické fakultě UK v Praze. Seminář se bude konat v Pardubicích v sobotu dne 21. října 2017 v 10 hodin, a to v sálku na faře ČCE ve Sladkovského ulici č. 638. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

29-30/2017

18. října 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 1. listopadu 2017

Z obsahu

* *Dušičky*
* *Nebe*

Poselství k 19. neděli po sv. Trojici

Oblečme nové lidství k Božímu obrazu
Efezským 4,22–32

Dá se staré lidství odložit jednou provždy? Má zkušenost je, že nikoli. Staré lidství je nám příliš blízké, jsme na něj zvyklí a v církvi je dost oblíbené. Staré lidství umíme pěkně odívat do pláště dobrých skutků, morálky nebo misie.

Neříkáme si pravdu, abychom si nedělali nepřátele a nerozzlobili si i své nejbližší. Hněváme se na sebe navzájem tak, že raději nejdeme společně k večeři Páně. Možná nekrademe a dokonce se hodně snažíme si poradit s otázkou, jak se rozdělit s potřebnými. Ale slov, která dovedou natropit mnoho bolesti máme v zásobě dost. A dovršujeme své staré lidství zarmucováním Ducha Božího. Nejčastěji tím, že se s nejlepšími úmysly pokoušíme prosadit pravdu a spravedlnost.

Snažíme se žít co nejlépe a přece… To, jací jsme my křesťané vztahuji v první řadě na sebe. Umím, umíme něco udělat pro nové lidství? Zkouším to a tak se učím spolu s prvními křesťany.

Nové lidství je vlastně staronové. Janovo evangelium říká: *„Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali.“* Bůh stvořil člověka ke svému obrazu a k partnerství, tedy ke vzájemnosti, která začíná u vztahu muže a ženy a jde dál ke vztahu s ostatními lidmi a k celému stvoření. Máme co dohánět.

Říkat si pravdu není nápad apoštola. Ježíš v kázání na hoře chce, aby naše slovo bylo ano, ano - ne, ne. Říkat si navzájem pravdu je těžké. Nechceme druhé zranit, nechceme se dostat do potíží, nemáme odvahu nebo chuť odkrývat svůj pohled na věc. Někdy máme pocit, že tam, kde se lidé o věcech nedohadují, tam je ta pravá křesťanská láska. Jenže právě tady platí: *"zanechte lži ... vždyť jste údy téhož těla."* Když pomyslíme na naše tělo a představíme si, že máme zlomenou nohu, ale náš rozum to nechce vzít na vědomí, je nad slunce jasné, že to s celým naším tělem půjde z kopce a buďto se brzy zhroutíme nebo nám budou muset amputovat celou nohu.

Člověk, který je zaujatý, kterému není jedno co lidé říkají a jak se chovají, hoří pravdou, bývá rozčilený a hněvá se nad nechápavostí druhých. Také člověk, který je pravdou druhého zasažen může být rozhněván. Nakonec i o Ježíši se dovídáme, že se rozhněval, když učedníci bránili dětem, aby k němu přicházely, hněval se, když horlil pro Boží chrám a vyháněl z něj směnárníky a prodavače holubů. Hněvem vyjadřujeme své vnitřní nasazení. Bible nás učí, že hněv má skončit v dohlednu, nemá nad ním zapadat slunce, jinak svým hněvem dáváme prostor pro působení ďábla.

Vše, co děláme a říkáme má přinášet druhým milost, nehřešit proti Duchu svatému. Nezarmucovat Božího Ducha znamená věřit v Ježíše Krista, počítat s Boží láskou a odpouštěním, které platí pro všechny a je žádáno od nás všech. Amen.

Lýdie Mamulová,
farářka ČCE u Salvátora

Z oslavy svátku 28. října u památníku na Vítkově

Milost není pod zákonem

Ačkoli Voskovec s Werichem zpívají "čtěte Bibli, tam to všechno je", není to tak docela pravda. Život s sebou stále přináší spoustu nových situací. Co bylo kdysi běžné, dnes namnoze vymizelo a co včerejšek neznal, se stalo realitou. Když kdysi někdo porušil zákon, byl srozuměn s tím, že za to bude potrestán. Je až dojemné sledovat staré české filmy, z nichž je patrné, jak ještě za první republiky měli zločinci svou "čest" a "smysl pro spravedlnost". Kdysi bylo běžné živit se prací. Pokud člověk pracovat nemohl, uskromnil se a byl vděčný za každou pomoc, kterou dostal. Vycházel totiž z úvahy, že i malá almužna je projevem milosti a na milost že není nárok.

Tohle, kdysi běžné, ze společnosti vymizelo. Dnešní realita je jiná než ta biblická nebo snad ještě prvorepubliková. Současní přestupníci zákona nejsou smířeni s trestem. Snaží se spravedlnosti všemi způsoby vyhnout. Zastrašují svědky, najímají si protřelé advokáty, kryjí se poslaneckou imunitou, pokoušejí se získat podporu médií nebo se schovávají v zahraničí. Současní příjemci sociálních podpor se nechtějí uskromňovat a odmítají být vděční. V televizních šotech vystupují napořád nespokojeně a nazlobeně. Každé přidání provázejí nářkem, že je to málo. Dotaz, proč se neživí prací, když pracovní trh zdaleka není nasycen, pokládají za přečin proti dobrým mravům.

Trendem naší současnosti je neustálé umenšování vlastní odpovědnosti, které jde ruku v ruce s vynucováním si stále větší milosti: Máš víc než já, tak mně dej! Nedáš-li po dobrém, donutím tě k tomu. Hrozí-li společnosti nějaké nebezpečí "zleva", pak vyrůstá z představy, že na milost je nárok. Vynucená milost totiž není nic jiného, než vznešenými slovy opentlená nespravedlnost. Milost potřebuje k životu svobodu. Jakýkoli "podpůrný tlak" ji deformuje a způsobuje, že pro společnost přestává být požehnáním. Vynucování milosti vyvolává napětí a ve svých důsledcích vede k lhostejnosti. Kde se stane vynucování milosti programem, tam čas zraje k zemětřesení.

Církev patří mezi místa, která jsou vynucováním milosti nejvíce ohrožena. To proto, že milost zaujímá v křesťanské víře klíčovou roli. Milostí jsme přece spaseni, z ní se hýbeme a trváme! Ano, ale z milosti Bohem dobrovolně projevené, ne vynucené usnesením synodu, konventu či jiné nátlakové skupiny. Stojí za povšimnutí, že milost, po které je největší poptávka, má i v církvi výhradně materiální podobu. O odpuštění hříchů není zájem, o peníze ano. Modlitba se k žádosti o peníze lepí jen proto,

Dokončení na str. 2

Poděkujte – zač a komu?

Snad každý člověk si jednoho dne vzpomene na své rodiče a obvykle má pádný důvod, aby jim poděkoval. Potom už ta vzpomínka pokročí dál do minulosti k prarodičům a dalším. Takové vzpomínání je známkou dospělosti, kdo nevzpomíná, zůstává dobrovolně zavřen ve svém dětském pokoji.

Naše tělo vydává do značné míry viditelné svědectví o rodu, který se nezapře: podívejte se na ten nos a tady zase na tu vysunutou bradu! A tam z té rodiny vzešli lékaři a z jiné faráři a taky kdysi na počátku a to už je aspoň dvě stě let zpátky, co jeden kovář založil rod Kovářů, z něhož dnes zůstalo jen jméno. Ministryně Kovářová v prozatímní Fischerově vládě o tom řemesle asi nic neví. A člověk jako takový nemůže dobře zapřít, že je víc než tělo.

K takovému lidství nás povolal Ježíš. Učinil z nás křesťany. My, kdo jej vyznáváme jako Krista, vzpomínáme na své věřící rodiče a děkujeme jim, že svým svědectvím přispěli k naší víře. Křesťanská víra se nedědí. Bůh ji daruje těm, kdo uvěří evangeliu a nechají se vést Duchem svatým. Nicméně v tomto tajemném zrodu víry neopomínáme působení rodičů a pak těch předešlých až konečně těch prvních svědků Ježíše Krista. Ve svém tělesném rodokmenu se obvykle nedostaneme daleko do minulosti. V rodokmenu víry máme na prvním místě Ježíše Krista, Božího Syna a v něm dědictví spravedlnosti a svatosti. Bez něho bychom i s nejdelším tělesným rodokmenem nemohli nic učinit.

Stěží bychom se o tom tajeném a dávném dění něco dověděli, kdyby

Dokončení na str. 2

Aktualita: Svátek vzniku samostatného státu, který se moc neslavil

V příštím roce si 28. října připomeneme 100. výročí vzniku samostatného státu, který si samostatnosti dlouho neužil. Jak to tehdy bylo?

Delegace Národního výboru vedená Karlem Kramářem zahájila 28. října 1918 v Ženevě jednání s představitelem protirakouského zahraničního odboje Edvardem Benešem o vytvoření a podobě samostatného československého státu. Mimo jiné dospěli k dohodě, že nový stát bude republikou, prezidentem se stane Tomáš Garrigue Masaryk a Karel Kramář bude předsedou vlády. Téhož dne se kolem 9. hodiny vydali Antonín Švehla a František Soukup jménem Národního výboru převzít Obilní ústav v Praze, aby zabránili odvozu obilí na frontu. Poté se rozšířila zpráva o uznání podmínek míru Rakousko-Uherskem. Tato zpráva se stala impulsem k živelným demonstracím, při nichž lidé jásali v ulicích a ničili symboly Rakouska-Uherska. Na Václavském náměstí u pomníku svatého Václava promluvil k davům kněz Isidor Zahradník a vyhlásil samostatný československý stát. Večer 28. října vydal Národní výbor první zákon - zákon o zřízení samostatného státu československého - a poté bylo ještě zveřejněno provolání Národního výboru. Pod oběma dokumenty byli podepsáni Antonín Švehla, Alois Rašín, Jiří Stříbrný, Vavro Šrobár a František Soukup - později zvaní "Muži 28. října".

Během nacistické okupace českých zemí byl státní svátek zrušen, přesto došlo 28. října 1939 k rozsáhlým protestům. Během demonstrace byly dva lidé zabiti a patnáct zraněno. Mezi mrtvými byl i student medicíny Jan Opletal, jehož pohřeb 15. listopadu se stal impulsem k dalším protestům proti okupaci, na něž Němci reagovali 17. listopadu 1939 uzavřením českých vysokých škol. Po druhé světové válce byl státní svátek slaven jen do roku 1951 a slavení bylo obnoveno až v roce 1988.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Církev v Bangladéši se mobilizuje na pomoc rohingským uprchlíkům z Barmy. Přijede i papež František

Kardinál Patrick D'Rozario, arcibiskup z hlavního bangladéšského města Dháky, navštívil několik rohingských uprchlických táborů, které se nacházejí v Cox's Bazar poblíž barmských hranic. „Chtěl jsem s nimi být, sdílet – tak, jak mohu – jejich bolest a především připravit cestu Charitě, aby jim mohla pomoci," komentoval pro katolickou informační agenturu Crux kardinál Patrick D'Rozario, arcibiskup z Dháky, svou dvoudenní návštěvu několika uprchlických táborů Rohingů.

Kardinál odjel do Cox's Bazar, obrovského rybářského přístavu na úplném jihovýchodě země, kde se poblíž barmské hranice skrývá 600 000 Rohingů, jež vyhnala z Barmy vlna pronásledování. „Tábor funguje dlouho, ale přichází noví a noví lidé," vysvětluje kardinál.

Nejzávažnější pronásledování proběhla v letech 1978, 1991 a 2012. Nicméně aktuální krize, která začala v listopadu 2016 a vyostřila se 25. srpna, přivedla do Bangladéše už bezmála 450 000 rohingských muslimů prchajících před barmskou armádou, která je perzekvuje v Arakanském státě na západě Barmy (Myanmaru).

Dhácký kardinál ocenil odpověď své vlády na rohingskou krizi. Nicméně Bangladéš, jedna z nejchudších zemí světa, může jen stěží poskytnout přístřeší a stravu všem potřebným. Tamější malá katolická komunita (350 000 osob tvořících asi 0,2 % z celkových 162 milionů obyvatel) se mobilizovala na pomoc těmto uprchlíkům, ačkoliv až dodneška „tu církev není přítomna, lidé tu nikdy neviděli kostel ani kněze," lituje kardinál.

„Obdivuji klid, který v táborech vládne i navzdory obrovské lidské bolesti. Není tu násilí a uprchlíci projevují vůči sobě navzájem solidaritu, pochopení a žijí společně v chudobě," poznamenává kardinál dodávaje, že je „velmi pohnut." „Dotkl jsem se v táborech Ježíšových ran," pokračuje kardinál D'Rozario, „jedná se o humanitární utrpení, trpíme pro tyto lidi a spolu s nimi, mé srdce naříká nad tímto lidem, nad takovou mírou utrpení."

„Většina žije v improvizovaných podmínkách, jen s plastovou plachtou na přikrytí, přičemž nemají ani pitnou, ani užitkovou vodu. Dostávají potravinové balíčky, ale ne v dostatečném množství," tvrdí kardinál D'Rozario. Říká, že je „povzbuzen mírou zapojení neziskových organizací a dhácké vlády," a zároveň oceňuje, že „po prvotním šoku při pohledu na podmínky v táborech se začíná pomoc systematizovat. Nicméně je pořád tolik práce." Kardinál D'Rozario uvítá v Dháce mezi 30. listopadem a 2. prosincem papeže Františka. Ten bude do Bangladéše pokračovat hned po své třídenní návštěvě Barmy, kterou uskuteční 27.–30. listopadu.

podle www.christnet.eu

Američtí evangelikálové proti hnutí alternativní pravice

Přední američtí evangelikální vůdcové zaslali dopis prezidentu Trumpovi, v němž žádají jednoznačné odsouzení hnutí tzv. alternativní pravice (alt-right). Jeho text začal po srpnových tragických nepokojích ve Virginii vznikat na půdě největší evangelikální (a vůbec protestantské) denominace ve Spojených státech – Jižní baptistické konvence (SBC). Text inicioval známý černošský pastor Dwight McKissic spolu s děkanem Southeastern Baptist Theological Seminary Keithem Whitfieldem a podpořili jej i současný a minulý prezident SBC (Steve Gaines a Fred Luter). Dokument se začal šířit i za hranicemi samotné SBC, a tak mezi jeho prvními signatáři nalezneme čtyři desítky jmen významných představitelů konzervativního protestantismu v Americe napříč denominacemi. Jsou mezi nimi i teleevangelisté T. D. Jakes a Paula Whiteová (označovaná jako Trumpův „osobní pastor") nebo Samuel Rodriguez, který vystupoval při prezidentově inauguraci, a další.

Autoři výzvy oceňují prezidentův podpis pod kongresovou rezolucí z poloviny září odsuzující „bělošské nacionalisty, hlasatele ‚bělošské nadřazenosti', Ku Klux Klan, neonacisty a jiné nenávistné skupiny". Nyní ho žádají o další krok: Výslovně odsoudit i hnutí alternativní pravice, protože velká část jeho stoupenců jsou rovněž bělošští rasisté.

podle www.notabene.cz

Milost není pod zákonem

Dokončení ze str. 1

aby jí dodala punc nezpochybnitelné svatosti. Kde morální tlak vylučuje racionální úvahu, a brání tak racionálnímu řešení, tam se ovšem dostáváme do sféry totality.

Vynucená milost skutečnou milost kompromituje. S určitou nadsázkou lze říci, že každá vynucená koruna způsobí, že sto jiných korun nebude nikdy darováno. Tlak prostě vyvolává protitlak. Neustálé atakování chodců dvojicemi žádajícími příspěvek naučí i "slabé nátury" říkat ne. Rostoucí počet předepsaných sbírek způsobuje, že v církvi chybějí peníze i tam, kde dosud byly. Na vynucování dobrých skutků – sloužících pouze někomu - je třeba reagovat připomínáním zákona přinášejícího dobro všem. Kdo nebere vážně zákon, ten totiž nechápe, co je milost. Naše zvěstování neoslovuje, protože jsme v něm milost postavili pod Zákon. Ale přikázaná milost není ani spravedlivá ani osvobozující.

Má-li být milost znovu odhalena ve své spásné povaze, je třeba vidět ji v její svobodné nesamozřejmosti. To je možné jen tam, kde si uvědomujeme a respektujeme samozřejmost obecně platného řádu. Nárokovat si milost a nectít přitom zákon je zvrácenost, která vede do pekla. Ježíš říká v Kázání na hoře, že nepřišel Zákon zrušit, nýbrž naplnit. Věk milosti, který svou obětí zakládá, není věkem svévole, klientelismu a chaosu. Jeho povahu určuje dobrá Boží vůle a dobrý Boží řád. - To se dozvídají ti, kteří čtou Bibli. Není v ní zdaleka všechno. Život s sebou stále přináší spoustu nových situací. Kdo v ní hledá realistický a nadějný přístup k životu, ten ho tu však v každé době nalezne.

Emanuel Vejnar

Poděkujte – zač a komu?

Dokončení ze str. 1

jeho účastníci nezanechali o něm zprávu. Ze všech knih, které kdy byly napsány, je Bible první v důležitosti. Na ní závisí časný i věčný život náš i všech lidí. Za ni poděkujme. Že se všech těch 66 biblických knih dostalo až k nám, není samozřejmost ani náhoda. Je to naopak důkaz Boží péče, abychom v těch věcech, které slouží k naší spáse, neměli nedostatek. Urputné a vytrvalé boje sváděli Bohem povolaní lidé, aby svědectví Bible nebylo zdeformováno a zařazeno mezi náboženskou literaturu té doby, jíž do značné míry vládla gnose - poznání, které vycházelo ze základního předpokladu, že Slovo se nestalo tělem a Ježíš je tedy jen člověk a nepatří mu božský titul ani božská moc.

Aby tato gnose nepřevládla v církvi a v jejím kázání evangelia, o to se bojovalo hlavně ve 2. - 4. století. Křesťanům slouží vyjádřit díky těm, kdo stáli v čele toho boje proti gnostikům. Nakonec zvítězili. Bylo to však vítězství, které musí křesťanská církev stále obhajovat. Ani naše 21. století nebude toho ušetřeno, neboť humanistická filosofie nepřestává podvracet hlavní článek křesťanského zvěstování, že Bůh se stal člověkem. Celá kulturní scéna je toho dokladem. A my jsme děti své doby.

Neříkejte, že byste chtěli mít mé starosti, jako byste měli něco veledůležitého na starosti! Nebylo a není větší a důležitější starosti nad tu, jíž jde o spásu člověka, to jest o správný a pravý čili jedině dobrý život vezdejší s neoklamavatelnou nadějí na život nový a lepší u Boha. Vděčně si připomínáme ty, kdo tu starost na sebe vzali a věnovali jí celý život. Byl to Athanasius (295-373), biskup v Alexandrii, jenž vybojoval významné vítězství, které znělo: Kristus Ježíš je plně Bůh. Církev mu dala za pravdu proti Ariovi (256-336), knězi v téže egyptské Alexandrii, který hlásal, že Ježíš nemá stejnou podstatu s Bohem a od ostatních lidí se liší jen svou vysokou mravní kvalitou.

Ariánství, jak označujeme Ariovo učení v církevním životě, neskončilo odsouzením na církevních koncilech v Nikaji (325) a v Cařihradě (381). Ozvalo se ve vzrušené době reformační a pak v tak zvaném svobodném protestantismu, který latentně, pod povrchem žije v církvi mezi těmi, kdo patří ke střední generaci. V této souvislosti stojí za úvahu, že Arius byl o 40 let mladší než biskup Athanasius.

Do našeho uvažování o dávných soubojích A versus A se ozývají zvláště ti, kdo vidí v dějinách jen zápas o moc a peníze. Za ně promluvil svého času J. W. Goethe (1749-1832): "Dva se boxují a tak tomu bude až na věky: jde o omyl a o násilí; zvítězí silnější". Jak na to odpovíme: V dějinách jde o moc a peníze, ale to jsou, jak teologové říkají, neteologické faktory, které provázejí všechny boje a zápasy, které se vedou ve světě i v církvi. Pod nimi však probíhá zápas o pravdu, o Krista Pána, proto trvají tak dlouho. Moc a peníze dobudou lidé bojem, který jde rychle ke konci. Na moc a peníze nemohou dlouho čekat. V ariánském boji šlo o Krista. Neteologické faktory tohoto boje mohou být zajímavé, ale nemohou postihnout podpovrchový boj, který probíhá mezi Kristem a Antikristem.

Žoldnéřům, jimž "ovce" nejsou vlastní, jde o jejich vlastní zájmy, Kristovým vojákům, kteří uvěřili v Kristovo definitivní vítězství a statečně si vedli v boji, patří naše vzpomínání a náš dík, Athanasie, biskupe alexandrijský!

Josef Veselý

Zákon

J 8,1–12; Žalm 32

„To je útěcha v soužení mém, že mne slovo tvé obživuje… Byť Zákon tvůj nebyl mé potěšení, dávno bych byl zahynul ve svém trápení."

Žalm 119,50.92

Zákonností myslíme, jak známo, transparentní společenské poměry v souladu se zveřejněnou vůlí politické moci. Zákony, pravidly platnými pro každého, se stanovuje, co a jak se má či nemá dělat, tedy jednání té které společnosti.

V demokratické se o jejich prospěšnosti dohadují pověřenci skupin podobného názoru na směřování státu, tedy poslanci stran podle občanské volby. Občané se na určitou dobu pro ně rozhodují podle oblíbenosti jejich kandidátů a podle toho, co jim která, často nesplnitelně a ovšem nevymahatelně, slibuje. Tak např. v krizi 1933 slíbila Národně socialistická německá strana prajsme si na demokracii. Dlouhými prsty se jí chopila neviditelná ruka trhu s šancí pro všecky: Ukaž, co umíš! A uměli pochopitelně ti, kteří se zdřívějška vyznali.

Ne že by se ostatním, vedlo zle, ale koukněte se na tamty! Cítí se šizeni a do blbé nálady jim z duše promluví miliardový šikula: ANO, všeci kradnú, ale jen co to zevidujeme, budete se mít líp. Nejlíp v megapodniku (koukněte jak prospěruju) v souladu se zákony (jen co je prosadíme). Mlha přede mnou, mlha za mnou, ANO, krást bude jen jeden. Zákon je zákon. To si ohlídáme. Přijďte do Čapáku a volte nás! Budete se mít cool.

ANO, žádný vůdce nikdy neměl takové prostředky masírování veřejného mínění a řízení dobrovolnosti. Mít se líp je trendy, většinu to bere. O co jiného generaci nedotčecujících se silným řečníkem a vůdcem v čele: „Budete se mít líp bez méněcenných, Judenfrei. Volte krev a půdu, životní prostor, vše pro národ!" Tak došlo 1935 na zákony o ochraně dědičného zdraví německého národa, na zákon o říšském občanství a v důsledcích na holocaust.

O dvacet let později, v postprotektorátní bídě, kdo by se při obnovení čs. státnosti nezaradoval, že bude líp, když všecko bude všech? A tak z vůle lidu, opět vše válcuje jedna všehoschopná strana: Po demokratických volbách 1946 mají komunisté, jak známo, 36 %, a od 1948 tak zvanou socialistickou zákonností (o podvracení, rozvracení, pobuřování atd.) zvykají společnost na zločiny, které budou páchat déle než čtyřicet let. Kdo nese odpovědnost? Líbivé namlouvače a strůjce falešného vědomí v obou případech vynesli k moci důvěřiví lidé a stát se stal podnikem bezskrupulózní silné ruky a na šelmu státní moci nedosáhl nikdo. Stárla, slábla, až zmatené došel dech a vzpomněli ných minulostí a nedotknutelných, jde, že? Odkojeni tekutou modernitou se až na výjimky zalykají blahem postmoderny v postpravdě, takže ANO, jen zlehka a vesele slavností života pestrobarevně vzhůru! Obloha balónky rozkvétá, nahoře to beztak popraská…, všecko na všecky praskne. Všeci lžou, a tak sedmilháře volme znovu. Demokraticky. Jak jinak, že? Hlavně, že si vládneme sami… Zvoní zvonec, ale kde je pohádky konec?

Kupodivu, vždycky se ještě najde pár autsajdrů, kteří takhle trendy nejsou a dají na starosvětská moudra, na hlášky typu: „Nebývejte jako kůň a jako mezek, kteří rozumu nemají, jejichž ústa uzdou a udidly sevříti musíš, aby tobě neškodili." To David, blahé paměti, reflektuje vlastní zkušenost sevření.

Svobodný člověk, král a suverén se trápí úzkostí. Má to zapotřebí? Inu ví, kdo za tím stojí. Zná Zákonodárce, jemuž nevyklouzne. S tíhou na duši nemůže spát. Jeho sebevědomí dostalo trhlinu a nic už si nenalhává. Sám sobě neuteče: „Vyznám Hospodinu na sebe svá přestoupení…," rozhoduje se, a pookřál. Slezl dolů, až dolů, hluboko do tmy. Vyhmátl tam, co světlo nesnese…, ale vysoko nad sebou zahlédl hvězdy. „Ty jsi odpustil nepravost hříchu mého…"

Intuicí, osvícením očí své mysli, vnímá Boží ujištění: „Já ti k srozumění posloužím. Vyučím tě cestě, po níž bys měl chodit; poradím ti. Nespustím tě ze zřetele." (Ž 32,8) – „Amen."

Představte si, on se modlí! Absolutní jednička bezkonkurenčních preferencí? Jakápak tíha na duši, že? řekl by mluvčí. Inu, je to dávno. Nafukovací balónky tehdy ještě nebyly, jen prach a hvězdy, obé v neviditelné ruce Stvořitele.

Svoji bytostnou zkušenost David shrnuje: „Mnohé bolesti jsou bezbožníka, ale toho, jenž naději skládá v Hospodinu, milosrdenství obklíčí."

„Šema Jizrael Adonaj elohénů," zní jim v uších, „Adonaj echad," (Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh tvůj, Hospodin jeden jest.) a tento Jediný od začátku radí: „Buďte svatí…" Kvůli sobě svatí, abyste se dobrali světla za stíny a života za zdáním smrti. Zezdola, z propasti sebe sama v duchu a pravdě se mi blížíte. Nedokonalí, ale svobodní…, opět svobodní.

„Za to se tobě bude modlit každý svatý…," zhluboka vydechuje král, „…pročež vody mnohé v rozvodnění k němu nedosáhnou."

„Svatí buďte, neboť já svatý JSEM," praví Hospodin.

Nejsou svatí. Ani ti Zákona nejdbalejší, ba právě oni ne, a svatí je provokují. „Nelze proroku zahynout, kromě Jeruzaléma" (L 13, 33n). Tenhle, prý Davidovec, nazaretský pravdoláskař, jim vadí. A tak přivedli hanebnici načapanou in flagranti. Ať se ukáže, dobrák. Jak kazí mravy, jak očividně, ano flagrantně

Dokončení na str. 3

Svatební překvapení

Daniel Henych

I v těch nejspořádanějších křesťanských sborech se stává, že se někomu udělá při bohoslužbách nevolno. Také v Novém zákoně čteme o něčem trochu podobném. Když apoštol Pavel navštívil maloasijskou přístavní Troadu a hovořil v tamějším shromáždění, mladý posluchač Eutychos během jeho řeči usnul a spadl z horní atriové balustrády. Vino tím tenkrát bylo, že se Pavlova řeč protáhla až přes půlnoc. (Sk 20,7) Obvykle však mdlobám a omdlévání propadají lidé staršího věku nebo kardiaci i jinak nemocní. A na vině může být i nevětraný prostor.

Zažil jsem víckrát, že někdo byl nucen si při modlitbě nebo biblickém čtení sednout nebo že se dokonce začal kácet ze židle. Obyčejně však byli na bohoslužbách přítomni lékař, zdravotní sestra nebo někdo s kurzem první pomoci a buď si s mdlobou poradili sami nebo zavolali sanitku. Jednou však došlo k takovému kolapsu za zcela zvláštních okolností – při oddavkách či, jak se tehdy říkalo, při církevním požehnání sňatku.

Pro mnoho mladých žen znamená svatební den velmi vzrušující příležitost, jak se mimořádně „zviditelnit" – někdy poprvé a naposledy v životě. Proto se, jak nám ukazují americké filmy, někde ve světě konají dokonce generálky na svatbu – i s knězem. A přání upoutat pozornost se někdy obráží i na oblečení nevěst. Mně osobně byly vždycky sympatické nevěsty, které se zachovávaly v tomto ohledu střízlivě a obešly se bez nápadného krumpování (Ž 45,14n), kokrhelů a vleček. Přesto jsem jednou oddával děvče, které přišlo oblečené v těžkém brokátu a krajkách jako příslušnice španělské královské rodiny, tak jak tuto honoraci zachytil Francisco Goya. Trochu naivně jsem se zeptal, kdo dnes takové honosné šaty šije, a byl jsem jako zaostalec poučen, že přece existují půjčovny svatebního oblečení.

Ale abych se po této vsuvce vrátil k tomu původnímu tématu – totiž k omdlévání! Před lety jsem oddával dva příjemné vysokoškoláky, kteří se nestyděli ani za komunismu přijít po úředních oddavkách ještě do církve, aby si vyprosili Boží požehnání pro svou cestu. Uprostřed mého nedlouhého proslovu se však náhle novomanželka zakymácela a pak se pomalu sesula na záda. Bílé šaty a závojíček se rozprostřely kolem ní po podlaze modlitebny. Všichni strnuli – až na nevěstina tatínka, který vyběhl ze svého místa, klekl si vedle dcery a začal ji popleskávat po tvářích. Ostatním přítomným pak omluvně vysvětlil: „To se dceři někdy stává, když ji něco příliš znervózní!"

Dnes je, pokud vím, z nevěsty matka dospělých dětí. Mne však zkušenost z oné svatby naučila, abych při svatební pobožnosti nenechával nevěstu a ženicha stát. A tak jsem od té doby připravoval pro ně před stolem Páně dvě židle – vlastně celkem čtyři, aby si mohli sednout i svatební svědci.

Pokračování příště

Nad Kaz 10,1

Jsou místa v Písmu, jež mluví přímo, nedvojznačně. Ta vlastně nepotřebují žádný výklad a ani není nutno pátrat po dobových souvislostech. K takovým patří většina Ježíšových výroků. Bohužel se v dějinách církve stávalo, že se právě pro svou jednoznačnost, svědomí jednotlivce i církve obviňující, různými výklady spíše zamlžovaly či oslabovaly.

Pak jsou ovšem také místa, nad nimiž písmák stojí v rozpacích. Jaksi mu nedávají smysl. Říká si: "Je to vůbec dobře přeloženo? Neměl starověký autor v úmyslu říci něco jiného, než co vyjadřuje překlad?" V tu chvíli není na škodu nahlédnout do jiných překladů. Mnohdy stačí neulpívat na jednom verši, ale snažit se pochopit smysl srovnáním s jinými verši téže biblické knihy, dokonce téže kapitoly.

Názorným příkladem tu může být kniha Kazatel 10, 1. V kralickém překladu je tu zvláštní, ba až podivná věta: "Mouchy mrtvé nasmrazují a nakažují mast apatekářskou; tak pro moudrost a slávu vzácného maličko bláznovství zohyžďuje." Příliš si nepomůžeme, uchýlíme-li se k ekumenickému překladu - ten nás spíše zavádí: "Mrtvé mouchy způsobí, že mastičkářův olej páchne a kvasí; stejně působí špetka pomatenosti, je-li ceněna víc než moudrost a čest." Ke komu tu mluví Kazatel, koho tu kritizuje? Jak to vlastně myslí? Zdá se, že dobrým vodítkem je tu kralický překlad Kaz 10, 5: "Jest zlá věc, kterouž jsem viděl pod sluncem, totiž neprozřetelnost, kteráž pochází od vrchnosti." Zajímavé je vzít si k ruce Lutherův překlad. Ten se po několika revizích v průběhu věků dobral v r. 2017 k této stručné, výstižné formulaci: "Mrtvé mouchy pokazí dobrou mast. Už jen trocha bláznovství pokazí moudrost a čest."

Je nepochybné, že varování autora knihy Kazatel před "bláznovstvím" či "neprozřetelností" můžeme vztáhnout na každého jednotlivce. Jelikož však celá 10. kapitola na několika místech uvádí "toho, jenž panuje" (v. 4), "knížata" (v. 7), "krále" (v. 16 a další), je nabíledni, že ostří kritiky je tu namířeno v první řadě proti mocným toho světa. Byť jejich "moudrost a čest" byla sebevětší, byť jejich popularita překonávala všechny meze, mohou se v určitém okamžiku dopustit třeba i malého bláznovství - a všechno se pokazí. A nemusí jít jenom o jednotlivé politiky, může jít o celé státy, ba dokonce o celou jednu civilizaci. Všechno dobré, všechno vznešené, všechno ceněné utrpí v důsledku jednoho malého bláznovství, jedné "neprozřetelnosti" vadu na kráse, jež pak bude znovu a znovu vytahována na světlo, zdůrazňována, stavěna do popředí, případně trčet sama o sobě do prostoru jako němá výčitka. Ba dokonce to jedno "malé bláznovství" může mít za následek zlo, jehož konce nedohlédneš. Daly by se uvádět konkrétní příklady takového bláznovství současného světa, bláznovství prezidentů, předsedů vlád, vlivných osobností všeho druhu. Náš článek však není politologickým pojednáním. Konec konců každý, kdo sleduje dění ve světě, ví, co by asi měl znovuzrozený Kazatel na mysli, kdyby dnes psal svou knihu.

Jaroslav Kraus, Mariánské Lázně

Zákon

J 8,1–12; Žalm 32

Dokončení ze str. 2

porušuje Zákon… „Mojžíš nám přikázal… Mistře, co tomu říkáš ty?" Možná, že ji ani kamenovat nechtějí, ale jde o princip. „Co ty na to? No? Vyslov se, lásko svatá nazaretská!" dotírají, zatímco on se dívá do země a mlčí. Najednou jako by nevěděl kudy kam. „Došel mu dech, dostali jsme ho…" Padla kosa na kámen… Čí? Čí kosa? „Kdo je z vás bez hříchu,… hoď první na ní kamenem," a vidět to nechce, opět se sklání k prachu na zemi.

Mají argumenty. Neprůstřelné, s nimiž nehne, ale copak je s ním řeč? Jasně, že na ně Hospodin může. I spravedlivý sedmkrát padá (Př 24,16). Však zase vstává. Každého soukromá věc, ne? Ale tahle? Máme tu veřejně jasný případ. Sem se dívej! O ten se starej! Suď a trestej! Ukládá snad Zákon výkon spravedlnosti neviňátkům?... Kdo je z nás bez hříchu? Co je ti do toho? Kam se to díváš?! – „Právě… Kam se to dívám? Všimni si, kolik sobě ordinuješ od Boha toho, co téhle odmítáš. LÁSKA si žádá a vyhlíží lásku. Přeslechli jste u Mojžíše …jako sebe samého? Neláskou soudíš a kamenuješ sám sebe."

Možná jim znenadání takhle zhloubi přišlo, že zahlédli hvězdy. Čteme jen, že to vzali a odešli. Královský Zákon, vídaný zdaleka, v té chvíli jako by spatřili zblízka a nahlédli do vlastní jeho tváře.

„Víme, že Zákon – Zákon Boží - je duchovní, ale já jsem tělesný, prodaný hříchu," vyznává zpětně jeden z nich o své zákonické minulosti, kdy matně vyhlížel Vykupitele. „Bídný já člověk! Kdo mne vysvobodí z toho těla smrti?" vzdychal Saul Tarzenský (Ř 7,14.24), než ho vzkříšený Ježíš na cestě nepravostí zastavil a všecko se mění (2 K 5,17 Sk 9,4n). Děkuje Bohu a přijímá poslání dávat svoji převratnou zkušenost dál. Nabízí ji i nám. Zvěstuje dosud odmítaného trestance, jehož spoluvydal katům a jehož stoupence dosud krutě pronásleduje. Jej zvěstuje, jako námi, i mnou, křižovaného, leč nade vší pochybnost z mrtvých vstalého Krista, slitovávající se, odpouštějící LÁSKU, soudce živých i mrtvých (Sk 10,42).

„Není už žádného potupení (odsouzení - ČEP) pro ty, kteří ten paradox přijmou, kteří jsou v Kristu Ježíši, kteří se neřídí vůlí těla, ale vůlí (poznáním) Ducha," vyhlašuje apoštol. „Neboť Zákon Ducha života v Kristu Ježíši mne vysvobodil od Zákona hříchu a smrti (Ř 8,1.2.). Jeden Boží Zákon, jedna Smlouva stará, naplněná v Nové (Jr 31,33), Zákon královský (Jk 2,8), dokonalý Zákon svobody (Jk 1,25) k nám obrací svoji duchovní tvář. Ve svojí PŘÍTOMNOSTI, jiné než tak krátkozraká časná naše, všecky nás obklopuje tajemství Boží skrytosti. Hledejme je. Vnímejme je zrakem víry v Písmu a ve společenství. Sama litera, jakkoli erudovaně pojatá, zabíjí. Duch obživuje, převratně pochopil Pavel (2K 3,6). A nemylte se, „slova, která já vám mluvím, Duch jsou a život jsou," ujišťuje Pán Ježíš (J 6,63). „Jsme-li tedy Duchem živi, Duchem i choďme," (existujme) (Ga 5,25).

Modlitba:

Bože, Stvořiteli života, učinil jsi v Pánu Ježíši Kristu všecko pro jeho rozhojnění. Oslovil jsi nás a postavil před volbu jiných poměrů. Děkujeme, že jsme směli porozumět a uvěřit. Rozhodli jsme se a vešli. Nebalancujeme na prahu sem i tam, jsme tvoji. Přidali jsme se k tomu, co v Kristu konáš s člověkem. Daruješ nám svobodu a důvěru. Svou duší a svými možnostmi znovu šťastně volíme tvoji vládu, tvoje kralování.

Vítáme tvoji radu, dobrotivý Otče, tvá napomenutí, tvůj audit svého života ve chvílích pokušení, kdy moc tvého Ducha nás zbavuje od zlého. Poznáváme, s čím nás posíláš na scénu tohoto světa. Odpusť nám svá zklamání, když se z toho vyzouváme, když ti odmlouváme svým: „Dej, dej," a říkáme : „Udělej to za nás." Chceme odpovědněji naložit s nadáním, které do nás vkládáš. Jdeme. Stůj při nás! Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Pastorův syn

Každou neděli odpoledne, po ranní bohoslužbě a obědě v rodinném kruhu, chodili pastor se svým jedenáctiletým synem po městě a rozdávali letáčky s „Dobrou zprávou o spasení." Byla neděle, venku strašně lilo jako z konve. Chlapec se obléká a říká: „Tati, je čas abychom už šli." „Synku, je velmi chladno a prší!" namítá otec. „Ale tati, nejdou lidi do pekla i když lije?" Táta na to: „Synku, já v tomto počasí nejdu." Chlapec je zklamán, ale hned se ptá: „A mohu jít sám? Prosím!" Otec na moment zaváhá a pak říká: „Můžeš, ale buď opatrný…" – „Díky tati!"

Chlapec vyšel do deště. Procházel ulicemi města ode dveří ke dveřím. Každému, koho potkal na ulici, dával letáček s Dobrou zprávou o spasení. Po dvou hodinách byl promočený a prochladlý. Zbýval mu poslední letáček. Ulice byly prázdné, proto zamířil k prvnímu domu. Zazvonil, ale nikdo neotvíral. Zvonil znovu a znovu, ale nic se nedělo. Už chtěl odejít, když ho něco zastavilo. Vrátil se a pěstí zabušil na dveře. Tentokrát se dveře otevřely. Ve dveřích stála stará dáma a překvapeně se zeptala: „Co si přeješ?" Chlapec s úsměvem řekl: „Paní, je mi líto, jestli jsem vás vyrušil, ale jenom jsem vám chtěl říct, že vás Ježíš opravdu miluje". Předal jí letáček a odešel.

Příští neděli ráno stál táta – pastor za kazatelnou. Když začala bohoslužba, zeptal se: „ Má dnes někdo svědectví, nebo chce někdo něco povědět?" V zadní řadě se postavila starší dáma. Když promluvila, z její tváře začalo vyzařovat zvláštní světlo: „Nikdy jsem zde nebyla. Víte, nebyla jsem ani křesťanka. Manžel před časem zemřel, zůstala jsem sama. Cítila jsem se úplně na dně a neměla jsem už vůli žít. Vzala jsem provaz, přivázala ho k trámu a vylezla na židli. Najednou mne vyrušilo hlasité zvonění. Čekala jsem až zvonění ustane. Potom někdo začal hlasitě bušit na dveře… Pomyslela jsem si: kdo to jen může být? Nikdo k nám na návštěvu nechodil. Šla jsem otevřít dveře. Na verandě stál usmívající se chlapec, který mne hned oslovil: „Paní, přišel jsem vám říct, že vás Ježíš opravdu miluje!" Potom mi dal letáček, který teď držím v ruce. Když ten milý chlapec odešel, přečetla jsem si pozorně letáček. Víte – já jsem nyní šťastná. A protože na letáčku byla vaše adresa, přišla jsem osobně poděkovat tomu malému Božímu andělovi, který mi přinesl novou naději do života."

Výkřiky chvály a díky Bohu se rozezněly celým sálem. Pastor sestoupil z kazatelny, vzal syna do náruče a začal usedavě plakat. Nikdy nebyl tak hrdý na svého syna jako v tuto chvíli.

Dobrá zpráva o spasení je pro každého. I dnes působí ten největší zázrak v lidských životech. Kdo přijme Ježíše za svého Spasitele, ten obdrží požehnání na této zemi a věčný život v nebi.

BTM Brněnská tisková misie, Brno
btm@btm.cz, tel.545 224 253

Lidské srdce je podobno mlýnskému kameni. Nasypete-li pod něj pšenici, rozemílá ji v mouku, nenasypete-li, drtí sám sebe.

* * *

Pomlouvač má ďábla na jazyku a ten, kdo mu naslouchá, má ho v uchu; nepatrný jest rozdíl mezi nimi.

Martin Luther

Zahradník skrytého semene
Václav Kleych/ Glejch

(23. 9. 1678 Lažany u Litomyšle – 11. 8. 1737 Necpaly – Slovensko)

V Lažanech vlastnil statek, ale jako tajný evangelík se octl v nebezpečí, kterému spolu s manželkou a dvěma dětmi unikl emigrací do Žitavy. Tam se zpočátku živil jako nádeník, později jako zahradník a nakonec jako spisovatel, překladatel a vydavatel. Vzdělání si doplnil samostatně s pomocí tamního učitele Kristiána Peška, který s ním také spolupracoval při editorské činnosti.
Kleych české evangelické knihy- se spolupracovníky - pašoval do Čech, na Moravu, do Slezska a na Slovensko. Byl ovšem také několikrát zatčen a vězněn a knihy mu byly zabaveny. V Těšíně však získal císařské povolení k prodeji knih na hřbitově.
Byl ve styku s těšínským kazatelem Janem Muthmannem a se slovenskými kazateli Danielem Krmanem a Samuelem Michaelidesem. Při cestě na Slovensko zemřel. Pro rozsáhlou a úspěšnou vydavatelskou činnost bývá nazýván „exulantský Veleslavín". Knihy měly tvar špalíčků a jako tiskařský signet si zvolil srdce proťaté mečem s křížem a třemi růžemi.
Z jeho vydavatelské činnosti jmenujme: Nový zákon (1720), Modlitby, Konfese čili vyznání víry augsburské (1720), Korunka nebo vínek panenský (1720), Agenda (1734), Kancionály (1717, 1722, 1727), katechismy, Obrana učení o večeři Páně, Slabikář, spisy H. Žalanského a P. Jacobeiho.

Když má hodina nastane,
že budu umírati,
přijď mi ku pomoci, Pane,
nedej v hříších zoufati.
Kdyby ďábel, peklo, zlý svět,
mne obklíčiti chtěli,
nedej mi odvrátit se zpět,
můj drahý Spasiteli.
(1717)

Bohuslav Vik

Nové knihy

Daniela Husnik Wilson:
Na obou stranách železné opony
PROZŘETELNOST ODHALENA

Daniela Husnik Wilson se narodila a vyrůstala v komunistickém Československu. V roce 1982, ve věku 19 let emigrovala do Kanady, kde žila do roku 2006, než se přestěhovala do Spojených států.
Ve své knize vypravuje o svém prázdném a temném dětství. Důsledek byl alkohol, sebepoškozování a opakované pokusy o sebevraždu. Skrze mnohá úskalí, kterým čelila na své cestě životem, si uvědomila, že její život není náhoda, jak ji učili v ateistickém prostředí, ale že Bůh měl po celou dobu nad jejím životem svrchovanou moc a také má pro ni plán a záměr.
Když přišla o veškeré jistoty, které dává svět, byla ochotná riskovat vše, aby nalezla naplnění, které může dát jedině Bůh. A tak místo zoufalého a poraženeckého života, který dosud žila, nalezla Daniela naději, pokoj a lásku skrze Ježíše Krista.
Kéž tato kniha jej oslaví.
Více o autorce na danielasjourney.com

Vydavatel: Křesťanský sbor Ostrava-Kunčičky
204 stran, cena 150 Kč

Píseň písní 14: Přišel do své zahrady

„Přišel do své zahrady…". (5,1), tak začíná další pokračování této strhující Písně písní. Pane, ty jsi jejím majitelem, a proto můžeš svou zahradu obhlédnout kdykoliv. Ty jsi svou církev zasadil, štěpoval, pak svěřil svým správcům. A příležitostně se díváš na výsledky. Jsi dobrý hospodář, který ví, že tam, kde réva proschla, musí být prořezána. Ale patrně jsi nečekal, že bude tolik proschlá. Správci nebyli vždy dobrými hospodáři. Přesto zbytky zeleně zůstaly. Bylo nám z Boží milosti dopřáno uvěřit a podnes můžeme svobodně vyznávat víru svých otců. Smíme žít z víry. Ale také víme, že podle Božích zaslíbení jednou do zahrady našich životů přijdeš jako Boží hospodář všechno vyhodnotit, abys zúročil, cos nám svěřil. Ty nás všechny dobře znáš, dokonce jménem. Znáš i své správce církevní zahrady a víš, jak vedou Boží lid, zda jdou vpravdě cestou Boží vůle, pokory před Bohem, cestou hluboké zbožnosti a pokání, anebo zda si počínají jinak. Ty jako Boží hospodář znáš dopodrobna mapu života každého z nás a znáš i všechny naše zrady, povrchnost i vlažnost. Přesto na nás hledíš skrze rány svého Syna a znovu nám trpělivě ze své lásky odpouštíš. Přicházíš ne s odsouzením, ale s novou příležitostí. Jenže my nemůžeme donekonečna tvoji dobrotu zneužívat. Proto je třeba ve vší pokoře slyšet hlas tlukoucího na naše vyprahlá srdce. Znovu dostáváme příležitost. To Bůh nám prokazuje svou věrnost, odpuštění a lásku. Ještě nenastal čas konečného vyúčtování, i když se již silně připozdívá.

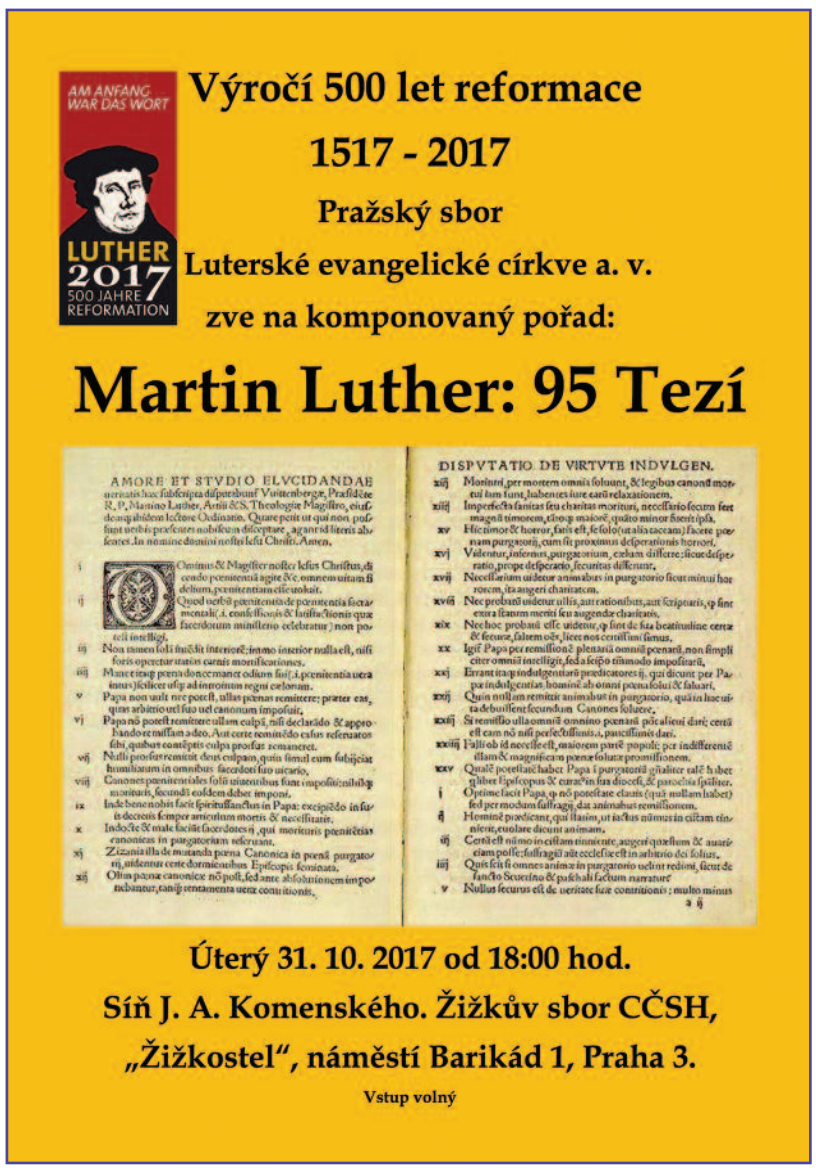
Pokračování příště
Pavel Rybín

Za bratrem Jurajem Daridou

Nejbližší rodina, místní veřejnost a zástupci sboru ČCE v Bruntále se v úterý 26. 9. 2017 ve vesnici Světlá Hora rozloučili se svým spoluobčanem, sbor pak se svým členem a dlouholetým presbyterem Jurajem Daridou při jeho nedožitých čtyřiaosmdesátinách. Obřad rozloučení vedli duchovní sestra Jarmila Strádalová, bratr administrátor farář Vladimír Pír a bratr farář Jaromír Strádal. Bratr J. D. se narodil roku 1933 na jihu Maďarska v kolonii Békés Czaba, kde krom židovské a německé menšiny žila asi šedesátitisícová komunita Slováků. Když se po druhé světové válce v českých oblastech republiky odehrával odsun německého obyvatelstva, napadlo některé vládní činitele, že by se podobně mohla sjednat výměna na jižním Slovensku žijících Maďarů za maďarské Slováky. Zamýšlená akce se sice dala do pohybu, ale nebyla dost promyšlena a brzy se zadrhla. Přesto se do naší republiky tehdy dostalo několik tisíc Slováků a mezi nimi i početná rodina Daridova. V novém prostředí východní části naší vlasti se těžce orientovala a během deseti let se dvanáctkrát stěhovala. Juraj byl ze starších dětí a velmi toužil po osamostatnění a založení vlastní rodiny. Pustil se na Moravu a v Kopřivnici se přihlásil jako dělník u stavebního podniku. Z bývalého domova si nesl evangelické povědomí a jako třiadvacetiletý se zajímal o dodatečnou katechezi a konfirmaci. Příprava k ní se rozeběhla v blízkém Štramberku, ale pak došlo k Jurajovým pracovním přesunům a mohla být uskutečněna až později v Bruntále za farářování manželů Strádalových. Tam se také milý Juraj seznámil s Eugenií Semerovou z české rodiny, přistěhovalé po válce z Ukrajiny. U bruntálského stavebního podniku se dodatečně vyučil stavařině a v tomto oboru pracoval až do své důchodové plnoletosti. Sbor ČCE v Bruntále v bratru Jurajovi krom spolehlivého člena získal významného činitele, velmi potřebného zvláště v době, kdy rozhodnutím okresního církevního tajemníka byl sbor ČCE vykázán z prostorné bývalé německé fary a musel si upravovat svoje podstatně skromnější sídlo přestavbou v okrajové ulici města. Daridovi si zakoupili rodinný domek v 6 km vzdálené Světlé Hoře. Narodili se jim synové Jiří, Bohuslav a Slavomír, dnes už otcové či dokonce dědečkové svých vlastních rodin. Manželé Juraj a Eugenie Daridovi našli asi před pěti lety svoje asylum v nově vybudovaném domově důchodců ve Světlé Hoře. Skon našeho bratra přišel nečekaně k překvapení rodiny i nás všech. Sestře Eugenii Daridové přejeme evangelijní potěšení, jehož základem je Ježíš Kristus vzkříšený, rodině zesnulého pak aby jiskra víry v našeho Spasitele nemíjela jejich životy a prosvětlovala jejich vzpomínky na zesnulého i perspektivu vlastních životů.

Kaleb

Pozvánky

Pěvecký sbor Naši pěvci pod vedením sbormistrů Lydie Härtelové a Filipa Härtela bude zpívat v kostele ČCE v Praze na Vinohradech, Korunní 60 1. listopadu 2017 od 19 h. Výtěžek je určen na obnovu Milíčovy kaple v Malešicích, dlouho nevyužívaného objektu, který získal a obnovuje pražský sbor Ochranovského seniorátu Českobratrské církve evangelické.
Program:
A. Dvořák: Lužanská mše
J. S. Bach: Jesu, meine Freude.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Příloha 4

29 – 30/2017

VYCHÁZÍ: 18. ŘÍJNA 2017

500 LET REFORMACE – 3. ČÁST: MARTIN LUTHER A JEHO DOBA

Historické pozadie Lutherovej doby

Motto:
Nehodní kardináli volili nehodných pápežov a
nehodní pápeži dosadzovali nehodných kardinálov.

V súvislosti s Lutherom sa spomína mnoho dostupných historických udalostí, ale málo sa opisuje náboženská pôda, z ktorej tá doba vychádzala. A práve tá náboženská pôda dáva objektívny pohľad na dobu, v ktorej žil Luther a jeho súčasníci. Preto ponúkam veľmi stručný pohľad na náboženské pomery tej doby.
Martin Luther sa narodil v roku 1483 a zomrel v roku 1546. Počas jeho života sa na pápežskom stolci vystriedalo 9 pápežov:

1. Sixtus IV. (1471-1484)	13 rokov	(*1414 †1484)
2. Inocenc VIII. (1484-1492)	8 rokov	(*1432 †1492)
3. Alexander VI. (1492-1503)	11 rokov	(*1431 †1503)
4. Pius III. (1503-1503)	26 dní	(*1439 †1503)
5. Július II. (1503-1513)	10 rokov	(*1443 †1513)
6. Lev X. (1513-1521)	8 rokov	(*1475 †1521)
7. Hadrián VI. (1522-1523)	1 rok	(*1459 †1523)
8. Klement VII. (1523-1534)	11 rokov	(*1478 †1534)
9. Pavel III. (1534-1549)	15 rokov	(*1468 †1549)

A tak sa skúsme pozrieť veľmi stručne na tie údaje o jednotlivých pápežoch, ktoré nám pomôžu pochopiť náboženskú kulisu tej doby.

Sixtus IV. (pontifikát 1471-1484) - (*1414 †1484)
Vlastným menom Francesco della Rovere bol v poradí 212. rímsky pápež. Bol v súkromnom živote prísny a rozhodný. V pápežskom úrade bol bezohľadný, usilujúci o sekularizáciu pápežstva. Vstupoval do politických otázok Talianska a prejavoval sa viac ako svetský panovník, než ako duchovný vodca. Svoj úrad využíval na zveľadenie majetku a posilnenie pozícií vlastnej rodiny. Najviac uškodil pápežskej stolici neskrývaným nepotizmom. Po svojom zvolení vymenoval dvoch mladých synovcov za kardinálov, z ktorých Giuliano della Rovere sa neskoršie stal pápežom Júliusom II.
Inocenc VIII. (pontifikát 1484-1492) - (*1432 †1492)
Vlastným menom Giovanni Battista Cibo bol taliansky duchovný a 213. rímsky pápež. Na pápežský stolec nastúpil po Sixtovi IV., ktorý povesti pápežského úradu veľmi poškodil. Ako kňaz zastával viaceré biskupské úrady a v roku 1473 ho jeho predchodca vymenoval za kardinála.
Než sa stal kňazom splodil viacero detí, ktorým sa snažil zabezpečovať pohodlný život a počas pontifikátu mu sobáše jeho detí poslúžili ako vhodný nástroj na rozširovanie svojho vplyvu. Napríklad dcéru Teodorinu vydal za neapolského kráľa a syna Franceschetta oženil s Magdalénou de Medici.
Inocent VIII. bol prvým pápežom, ktorý nadviazal kontakty s Osmanskou ríšou. Roku 1484 vydal bulu Summis desiderantes affectibus, ktorou nariadil nemeckým inkvizítorom postupovať s najväčšou tvrdosťou proti bosorkám. V roku 1487 menoval Tomasa de Torquemad hlavným španielskym inkvizítorom. Odvtedy sa Európa zmietala v ošiali čarodejníctva a nik si nemohol byť istý, že naň nepadne tieň podozrenia. Následky boli hrozivé: výnos o potláčaní čarodejníctva si vyžiadal smrť najkrutejším spôsobom azda aj milióna žien.
Alexander VI. (pontifikát 1492-1503) - (* ~1430 †1503)
Vlastným menom Rodrigo Borgia, synovec pápeža Kalixta III., ktorý ho urobil kardinálom-diakonom vo veku 25 rokov. Kňazom sa stal ako 38 ročný a pápežom sa stal keď mal 62 rokov. Historici uvádzajú, že „... aj ako pápež ostal otrokom neskrotenej sexuality ...“ Mal 3 nemanželské deti s tromi rôznymi ženami a potom s Vannozzou de Cataneis mal 4 deti. Najstarší syn Cézar bol už ako 16 ročný biskup, 17 ročný arcibiskup Valencie a kardinál a 23 ročný knieža Valencie. Ako 26 ročný vrátil otcovi kardinálsky klobúk a otec mu daroval kniežatstvo Romagna. Vo veku 34 rokov zahynul v boji. Ďalší dvaja Alexandrovi synovia tiež dostali kniežatstvá. Milenka Rodriga Borgia, Júlia Farnese, tvrdila, že otec jej dcéry Laury je Borgia, ale on sa k otcovstvu akosi nehlásil. Vrchol pápežovho celoživotného smilstva však bol, keď s Júliou Farnesovou splodil v roku 1497 syna, ktorého pápežov syn kardinál Cézar Borgia označil za pankharta, dal ho zavraždiť a hodiť do rieky Tiber. Počas pontifikátu Alexandra VI. objavil Krištof Colon Ameriku a pápež ju daroval Španielsku. Keď sa proti pápežovi postavil dominikánsky mních Savonarola, bol popravený.
Francúzsky kráľ Karol VIII. a milánsky Lodovico Moro sa spojili proti Alexandrovi a chceli ho odstrániť. Ale Alexander VI. sa spojil s Alfonzom Neapolským a s tureckým sultánom - nepriateľom kresťanstva! Karol VIII. dobyl Rím, pápež sa uzavrel v Anjelskom hrade a s Karolom VIII. vyjednával.
Pius III. (pontifikát 1503-1503) - 26 dní (*1439 †1503)
Vlastným menom Francesco Piccolomini. Hoci jeho pontifikát trval len 26 dní, na pápežský stolec sa dostal neskrotným rodinkárstvom. Jeho strýko pápež Pius II. ho vymenoval v roku 1460 ako 21 ročného kardinálom. Za kňaza bol vysvätený až o 43 rokov neskôr - 30. septembra 1503. Ďalší deň bol vysvätený za biskupa a týždeň potom bol zvolený za pápeža.
Pri jeho voľbe kardináli rozhodli, že musí ihneď zvolať snem na prevedenie cirkevnej reformy. Pápež to však nestihol, lebo náhle zomrel.
Július II. (pontifikát 1503-1513) - (*1443 †1513)
Vlastným menom Julian della Rovere bol synovec pápeža Sixta IV., ktorý ho urobil ako 28 ročného kardinálom. Bol nepriateľ Alexandra VI. a už ako kardinál ostro vystúpil proti nemravnému životu Alexandra VI. Ale potom musel pred zlobou Alexandra utiecť do Francie.
Na začiatku pontifikátu zlikvidoval kniežatstvo Romagna, ktoré Alexander VI. vytvoril pre svojho syna Cézara Borgiu. Július II. Cézara zajal a uväznil.
Jeho pontifikát charakterizujú 4 hlavné udalosti:
- základný kameň baziliky sv. Petra, Michelangelova výzdoba sixtínskej kaplnky a Rafaelove fresky vo Vatikáne
- mnohé vojny, ktorých sa zúčastňoval ako vojvodca
- V. lateránsky koncil
- záplava predaja odpustkov
Tento pápež náboženské otázky presunul na druhú koľaj. Usiloval o vznik cirkevného štátu. Nemecký cisár Maximilián a francúzsky kráľ Ľudovít XII. na protest proti pápežovým vojenským výpadom dali zvolať všeobecný cirkevný snem do Pisy a tu Júlia II. zosadili. Keď Francúzi preniesli snem do Lyonu, dal Július II. celé Francúzsko pod interdikt. Súčasne pápež sám zvolal 10. mája 1512 cirkevný koncil do Ríma. Bol to V. lateránsky koncil. Tento snem potvrdil neplatnosť Pisánskeho koncilu a potvrdil platnosť interdiktu nad Francúzskom. Koncil trval až do roku 1517. Medzitým pápež ochorel a zomrel.
Piaty lateránsky koncil bol posledným pokusom o reformu pred reformáciou.
Tu dominikánsky kardinál Tomáš de Vio-Kajetán autoritatívne prosil, „aby sa snem nerozišiel, kým nevylieči chorú cirkev – ináč jej choré údy budú odťaté mečom a spálené ohňom.“ To bolo pre pápežsky sprofanovanú cirkev posledné varovanie pred nástupom Luthera.
Aby získal Július II. prostriedky na stavbu chrámu sv. Petra, zaviedol vtedy najväčší predaj odpustkov. A to bola hlavná iskra pre Luthera. Pápež Július II. bol posledným stredovekým pápežom - ním končí kresťanský stredovek.
Lev X. (pontifikát 1513-1521) - (*1475 †1521)
Vlastným menom Giovanni di Lorenzo de Medici. Pochádzal z vládnúcej kniežacej rodiny z Florencie. Študoval teológiu a kanonické právo.
9. marca 1489 ho pápež Innocent VIII. menoval kardinálom vo veku 13 rokov
23. marca 1492 bol formálne prijatý do Posvätného Kolégia kardinálov
9. marca 1513 bol zvolený za pápeža
15. marca bol ordinovaný za kňaza
17. marca bol vysvätený za biskupa
19. marca bol korunovaný za pápeža vo veku 37 rokov
Teda pápežom sa stal aj napriek tomu, že ešte nebol ani kňaz.
Mal veľký záber.
V roku 1512 viedol pápežskú armádu Júlia II., proti nepriateľom svojej rodiny vo Florencii. Jeho armáda bola porazená a Giovanni bol zajatý. V roku 1517 menoval 31 nových kardinálov hlavne spomedzi svojej rodiny a svojich priaznivcov; celkove vymenoval až 42 kardinálov. V roku 1521 založil alianciu pápeža s cisárom; pokúsil sa založiť pápežský štát z Ferary, Parmy a Piazenzy.
Bol jeden z najslávnejších kniežat na pápežskom tróne. Jeho vášňou bol lov na diviaky a umenie. Na umenie venoval astronomické sumy. Obklopil sa umelcami, umeleckými dielami a hudobníkmi, ktorých pozýval z celej Európy. Jeho živý záujem o literatúru a obklopenie luxusom vyčerpalo zakrátko pokladnicu po pápežskom predchodcovi Júliovi II. a spôsobilo finančnú krízu, z ktorej nikdy nevyšiel. Pomáhal si predajom kardinálskych klobúkov a iných cirkevných úradov, ale neváhal rozpredávať aj nábytok v paláci, šperky a dokonca aj sochy apoštolov.
Na začiatku pontifikátu Lev X. znovu zahájil pohasínajúci V. lateránsky koncil a ešte počas svojho pontifikátu koncil aj ukončil. Tento koncil obišiel všetky potrebné otázky a potrebu reformy kúrie vôbec nemal v programe.
Za jeho pontifikátu Luther vystúpil proti odpustkom. Lev X. vydal bulu Exsurge Domine, v ktorej Luthera odsúdil v 41 bodoch. V roku 1520 Luthera exkomunikoval.
Zomrel náhle vo veku 46 rokov. Po jeho smrti kolovali v Ríme hanlivé pamflety typu: „Ako líška sem vkĺzol, ako lev vládol a ako pes zdochol“ (bez posledného pomazania).
Hadrián VI. (pontifikát 1522-1523) - (*1459 †1523)
Vlastným menom Adrian Florisz Boeyens Dedel sa narodil v holandskom meste Utrecht. Študoval na Katolíckej univerzite v Leuvene, kde bol vysvätený za kňaza v júni 1490. Postupne sa stal profesorom teológie, kancelárom a rektorom univerzity. Bol jediný pápež z Holandska a súčasne posledný pápež, ktorý nemal taliansky pôvod. (Až 455 rokov po jeho smrti - v roku 1978 - sa táto nepredpísaná, ale udržiavaná pápežská dynastia prelomila, keď sa stal pápežom Poliak - Ján Pavol II.)
V novembri roku 1506 sa stal poradcom holandskej guvernérky Margaréty Habsburskej, u ktorej býval cisárov vnuk Karol. Takže Hadrián sa stal aj vychovávateľom Karola, a keď sa Karol stal cisárom, Hadrián bol jeho poradca. A práve táto náväznosť na cisársku rodinu vyniesla Hadriána až na pápežský stolec. Biskupom sa stal Hadrián v roku 1516 na návrh cisára Karla V. Pápež Lev X. to schválil a v ďalšom roku vymenoval Hadriána kardinálom. A po smrti pápeža Leva X. bol Hadrián zvolený jednomyselne za pápeža vo svojej neprítomnosti, nakoľko trvale býval v Španielsku, kde vykonával funkciu generálneho inkvizítora.
Hadrián VI. bol zbožný, prísny a učený muž. ktorý si nepotrpel na prepych. O cirkevné funkcie nemusel bojovať, lebo mu ich vždy prihral bez opýtania jeho „chovanec“ - cisár Karol V.
Hadrián VI. ako jediný renesančný pápež sa vážne pokúsil o reformu cirkvi, ale pre krátkosť pontifikátu to nestihol. Keď bol zvolaný ríšsky snem do Norimberku, pápeža zastupoval Francesco Chiericati, ktorý tam úprimne uznal, že ťažkosti a neporiadok v cirkvi boli zavinené samotnou rímskou kúriou a že by sa mala reformovať. Avšak pápež ako bývalý generálny inkvizitor bol silne proti akejkoľvek zmene a požadoval, aby bol Martin Luther potrestaný za vyučovanie kacírstva. Tento pápež síce chcel reformu, ale bez akejkoľvek doktrinálnej zmeny a napriek svojej učenosti neporozumel vážnosti situácie, ktorá nastala po Lutherovom započatí reformácie.
Na sarkofágu má vytesaný nápis:
Adrianus, Papa, VI., hic situs est, Qui nihil sibi infelicius
In vita, Quam quod imperaret, Duxit
(Tu leží pápež Hadrián VI, ktorého životné nešťastie bolo, že musel vládnuť.)
Klement VII. (pontifikát 1523-1534) - (*1478 †1534)
bratranec Leva X., vlastným menom Július de Medici.
V Lutherovej dobe najrozporuplnejší spomedzi pápežov.
Pri nástupe si vytýčil vyriešiť sporné veci s Lutherom, ale na ríšskom sneme v Norimberku odmietol požiadavku zvolať všeobecný koncil.
Po jeho vážnej roztržke s cisárom, Karol V. poslal do Talianska vojsko, vedené princom Karolom Burbonským, ktorý otvorene prehlásil, že ide obesiť pápeža. Do Ríma vojská dorazili 5. mája 1527 a celý Rím spustošili. Táto udalosť sa dodnes nazýva Sacco di Roma a bolo to najhoršie spustošenie v dejinách Ríma. Pápež sa uchýlil so svojou švajčiarskou gardou do Anjelského hradu, kde bol obliehaný a po vyhladovaní sa vzdal. Bol pol roka väznený a prepustený len za tučné výkupné. O dva roky sa však pápež s cisárom zmieril a 24. februára 1530 pápež v Bologni korunoval Karola V. za cisára.
(Cisár Karol V. predsedal wormskému snemu, kde súdili Luthera. Ten istý cisár dal zajať pápeža a nikto ho nesúdil...)
Pavel III. (pontifikát 1534-1549) - (*1468 †1549)
Vlastným menom Alexander Farnese. Bol klasickým predstaviteľom nepotizmu, tak ako ostatní renesanční pápeži. Hneď po zvolení za pápeža v roku 1534 vymenoval za kardinálov dvoch svojich vnukov, štrnásť a šestnásťročných chlapcov. S manželkou Silviou Ruffini splodil 4 deti: Pier Luigi Farnese, Duke of Parma, Costanza Farnese, Ranuccio Farnese.
V mladosti bol pre svoje excesy vo väzení a po súde musel opustiť Rím. Žil „v exile“ vo Florencii.
Na pápežskú stolicu ho vyniesol milenecký vzťah jeho sestry Júlie Farnese, ktorá bola milenkou Rodriga Borgiu a tvrdila, že otec jej dcéry Laury je Borgia. Keď sa Borgia stal pápežom, vymenoval Júliinho brata kardinálom. Takže Alexander Farnese podstúpil groteskný postup v cirkevných hodnostiach:
- v roku 1493 získal od pápeža Alexandra VI. kardinálsky klobúk
- v roku 1499 ho pápež Alexander VI. vymenoval biskupom
- v roku 1519 dostal kňazské svätenie od Leva X. a v ten istý deň aj vysvätenie za biskupa
- v roku 1534 bol jednomyseľne zvolený za pápeža
Tento pápež je v katolíckych kruhoch nazývaný reformný pápež. Zaslúžil sa o to, že rímskokatolícka cirkev nasadila na staré koľaje nové vagóny. Jeho reforma spočíva na nasledovných pilieroch.
- 1540 schválil Spoločnosť Ježišovu a jej stanovy bulou Regimini militantis Ecclesiaea
- 1542 ustanovil inštitúciu Sanctum officium, ktorá mala strážiť čistotu viery, vyhľadávať hriešnikov a trestať ich
- 1542 založil inkvizíciu v Taliansku

- 1543 ustanovil Index zakázaných kníh - katolík ich smel čítať len s povolením biskupa
- 1545 otvoril Tridentský koncil, ktorý odpovedal na výzvu reformácie
- 1548 obnovil osobnú pápežskú stráž - švajčiarsku gardu.
Pätnásť rokov pontifikátu Pavla III. sa považuje za najplodnejšie a najzásadnejšie obdobie v dejinách katolíckej cirkvi. Definitívne zreformoval vatikánske inštitúcie, započal Tridentský koncil, schválil jezuitský rád a zaviedol inkvizíciu aj v Taliansku. Dá sa to povedať aj jednou vetou:
Tridentský koncil priniesol protireformáciu a jezuiti započali hrozivú rekatolizáciu.

Zhrnutie
Ostáva nám odpovedať si pravdivo, zodpovedne a zmysluplne na otázku:
Ktorý z pápežov z Lutherovej doby by obstál ako radový kresťan vo vašom cirkevnom zbore?

VOLANIE PO REFORMÁCII
PO ROZKOLE V ROKU 1054 SA ZÁPADNÁ CIRKEV, KTOREJ SA HOVORILO AJ LATINSKÁ, ZAČALA ZMIETAŤ V TÝCH PROBLÉMOCH, KTORÉ VZNIKALI PORUŠOVANÍM BIBLICKÝCH ZVESTÍ. A NALIEHAVO NIEKOĽKO STOROČÍ VOLALA PO REFORME.

II. Lyonský koncil – 1274:
»Treťou úlohou koncilu bola reforma cirkvi, nevyhnutnou sa stala predovšetkým reorganizácia voľby pápeža. Z nedostatku času nebolo toto téma podrobne prejednané.«
Viennenský koncil – 1311:
»Pri zahájení 16. októbra 1311 stanovil pápež za najdôležitejšiu úlohu koncilu vyriešenie templárskej otázky, ďalej krížovú výpravu a reformu cirkvi.«
Pisánsky koncil – 1409:
»Bola síce vytvorená reformná komisia, tá však nepripravila cestu reforme cirkvi, ktorá by teraz mala pomalými krôčkami postupovať dopredu.«
Kostnický koncil – 1414:
»Poslaním koncilu malo byť skončenie schizmatu, reforma cirkvi „v hlave i v údoch" a odstránenie herézií.«
Bazilejský koncil – 1431:
»Riešil hlavne spor medzi primátom pápeža a konciliarizmom a mal odstrániť krízu, vyplývajúcu z kostnických reformných zásad. Mal stanoviť základné reformné kroky, ktoré by odstránili základné problémy katolíckej cirkvi. Mal predložiť naliehavo požadované reformy.«
V. Lateránsky koncil – 1512:
»Koncil prejednal a prijal radu reformných návrhov, ale žiaden z nich sa nikdy neuskutočnil. Predovšetkým sa vôbec nezaoberal takými naliehavými otázkami, ako reformou kúrie, rezidenčnou povinnosťou biskupov a tiež zákazom hromadenia úradov či benefícií. Došlo tak k poslednej možnosti o reformu cirkvi pred náboženskou revolúciou – avšak i tento pokus stroskotal.«
Na tomto koncile dominikánsky vodca Tomáš de Vio-Kajetán výslovne prosil, »aby sa snem nerozišiel, kým nevylieči chorú cirkev – ináč jej choré údy budú odťaté mečom a spálené ohňom«.

PRÍCHOD REFORMÁCIE

Boh vypočul volanie po reformácii. Reformácia prišla. Priniesla pre celý svet nový typ očistenej cirkvi. A pre nás už 500 rokov zaznieva Gamalielova rada:
Preto vám teraz hovorím: Dajte pokoj týmto ľuďom a nechajte ich. Lebo ak je z ľudí táto rada alebo toto dielo, rozpadne sa; ak je však z Boha, nebudete ich môcť zahubiť. {Sk 5,38-39a}
V roku 1555 bol uzavretý augsburský mier, v ktorom boli luteráni uznaní za cirkev a cisár im zaručil náboženskú slobodu. Tento mier však nepriniesol medzi katolíkov a luteránov pokoj.

Dušan Seberíni
(Všetky podklady sú prevzaté z kníh, opatrených biskupskou pečaťou - imprimatur)!

Hus a Luther, podobnost a jinakost

Hus psal: „Ó nejsladší Kriste, táhni nás slabé za sebou, poněvadž, když ty nás nepotáhneš, nemůžeme tě následovati...nechť předchází, prostředkuje a následuje tvá milost." Víra je vztah důvěry ke Kristu.
Luther také postavil na přední místo Boží milost a víru člověka, nemáme se klanět svatým, ani ctít sochy, obrazy, pěstovat obřady.
Hus věrně trval na svobodě stát za poznanou pravdou Páně, napsal, „pravda tě vysvobodí od hříchu, od ďábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, jenž jest odloučení věčné od milosti Boží".
Luther napsal spisy O svobodě křesťanově a O babylonském zajetí církve.
Hus odmítal odpustky. Odpuštění je z Boží milosti. Peníze z prodeje odpustků šly na válku papeže proti neapolskému králi. Tři mládenci Martin, Jan a Stašek protestovali a byli zatčeni, Hus se jich zastal na radnici, byli popraveni, pohřeb vykonal Hus v Betlémské kapli. Byla klatba od papeže, pak druhá ztížená klatba a interdikt, což byl vyděračský zákaz bohoslužeb dokud bude Hus v Praze. 18. října 1412 se odvolal k Bohu, svěřuje svou při Kristu, soudci nejspravedlivějšímu. Hus toto písemné odvolání zveřejnil na vratech mostní brány Karlova mostu. Odešel z Prahy na venkov, a působil na Kozím Hrádku a na Krakovci, kázal po širým nebem.
Luther říkal, že odpuštění je činem Boží milosti a tak je člověk činěn spravedlivým, ospravedlněným, obnoveným, očištěným, není možné si zaplacením odpustkového listu odpuštění zjednat. Prodej odpustků provozoval v Německu dominikánský mnich Tetzel. Peníze šly na opravu svatopetrského chrámu. 31. října 1517 Luther přibil list na chrámové dveře ve Wittenbergu, 95 thesí, že celý život je pokáním, ne zpovědí a dostiučiněním od kněží a tím vystoupil proti odpustkům. „Skutečný poklad církve je svatosvaté evangelium slávy a milosti boží". Spasení je z milosti a ne z našich výkonů a zásluh, záslužnictví, výkaznictví, samolibosti. Podle epištoly Římanům člověk se stává spravedlivým vírou bez skutků zákona.
Došlo k pálení knih v akci proti Husovi i proti Lutherovi. Ten spálil naopak papežskou bulu.
Papež prohlásil Luthera za kacíře.
Husa odsoudil koncil jako kacíře.
Pravda Boží. Hus citovanému výroku předesílá výzvu hledat, slyšet, učit se, milovat, pravit, držet, bránit pravdu až do smrti. Stále odkazuje na Písmo.
Pro Luthera Písmo je rozhodující v myšlení víry, ne pozdější tradice a dodatky, napsal: „zůstanu zajatcem Božího slova". V kázání má být opravdovost, prostota. Odmítá uctívání svatých, obřadnictví, poklad církve je Kristus, ne papež.
Hus napsal spis De ekklesia, O církvi, papež není skálou, tou je Kristus, on je základem církve. Z tohoto spisu byl žalován na koncilu.
Hus píše proti svatokupectví, bohatství, rozmařilosti, obžerství, okázalosti, žoky peněz, cituje mnicha Bernarda z Clairvaux.
Luther píše proti zdobivosti v církvi.
Luther vyznává skrytost Boží, Bůh je Deus absconditus, a drží theologii kříže, není potřebí viditelné obřadnictví, poutě, procesí, stačí víra.
Podle Husa je víra o věcech neviditelných a že těžko je skryté věci věřit. Právě milost Boží je zdrojem víry a také víru posiluje.
Hus píše o svědomí před Bohem, varuje před širokým a úzkým svědomím ve spisku Dcerka. Široké je jako pytel, vrata široká, kterými projde kůň i velbloud, vše se tam pomíchá. Svědomí úzké vede k zoufalství, že člověk je příliš zlý, že nic dobře nečiní, úzkým svědomím klame ďábel. Jinde píše, že ďábel se rozhněval na Betlémskou kapli v Praze.
Luther píše velmi často o ďáblovi a jeho pokušitelství, píše o Anfechtung, pokoušení a pochybnosti a varuje před ďáblem. Hudba je zbraň v boji s ďáblem. Dodejme, že v řeckém slově diabollos dia znamená skrze, ballein znamená házeti. Ďábel všechno zpřehází a způsobí chaos.
Luther odmítá přepodstatňování chleba a vína v tělo a krev, Kristus je přítomen svým slibem a skrze víru v něho.
Podobně smýšlel v navázání na Jana Viklefa Hus. Večeře Páně má být vysluhována podobojí, chléb a víno také laikům. Jakoubek ze Stříbra to zaváděl, Hus schvaloval podobojí, psal z Kostnice, že s tím pomůže, až se vrátí.
Podle Husa sbor jsou ti povolaní Bohem, církev má následovat Krista a žít v poslušnosti Božího zákona.
Luther obhajoval všeobecné kněžství věřících.
Hus pamatoval na přítele Jeronýma, ten jel do Kostnice, aby se Husa zastal, byl zatčen, zřekl se Husa, ale pak se ho nově zastal a vrátil se k němu, trpěl v žaláři pověšen na trám za nohy, byl odsouzen, nasadili mu čepici kacíře jako Husovi, byl upálen.
Luther se Husa zastal v předmluvě k Husovým spisům 1529 slovy: „Vizte jak se Hus přidržel ve svých spisech i slovech učení Kristova, s jakou odvahou zápasil s útrapami smrti, s jakou trpělivostí a pokorou vše trpěl, a s jakou velikostí ducha podstoupil ukrutnou smrt na obranu pravdy. A vše to vykonal samojediný v imponujícím shromáždění lidí nejvíce vynikajících a nejmocnějších podoben beránku uprostřed vlků a lvů.".
Hus jel nechráněn do Kostnice, nespolehlivý byl glejt císaře Zikmunda, tam byl uvězněn ve vlhkém vězení dominikánského kláštera, pak na hradě biskupa v Gottlieben, Zikmund ho přenechal koncilu. Mezi jeho odpůrci byl bývalý přítel Štěpán Páleč.
Luthera dal unést kurfiřt Friedrich Moudrý a ukryl ho na svém hradě Wartburg.
Luther píše o hudbě a písních. Připomeňme píseň Hrad přepevný, (ďáblové musejí ustoupiti, je zde Pán s dary Ducha svého) a Z hlubokosti volám k tobě, (z milosti jsou odpuštěny hříchy, utíkám se k Bohu a ne ke svým zasloužením), hrál na loutnu.
Připomeňme Husovy písně, Jezu Kriste štědrý kněže, (dáváš nám bohatství mnohá, sobě nás tak za vzácné máš) a Navštiv nás Kriste žádoucí, (navštiv nás a dej nám se v srdci poznati, chvála Bohu v radosti mezi námi bez žalosti.).
Má se pěstovat společný zpěv i s doprovodem nástrojů, píše Luther.
Hudbou vzdorujeme zlým myšlenkám a tak dodávám: pěstujme hudbu, Bacha, Beethovena, Mozarta, ale také jazz, blues a rockovou hudbu.
Hus podrobuje všechny i krále pod Boží svrchovanost.
Luther mluví o dvojí říši, duchovní a světské, je u něho nebezpečí dualismu, kdy se mu vrchnost vymyká z autority Boží.
Hus soucítil s chudými lidmi, znal venkov.
Luther se postavil proti sedlákům v roce 1525, když se bouřili proti útlaku říšských knížat, vojáky vyzývá sedláky bít a potlačit. Sedláci byli poraženi, jejich vůdce Tomáš Müntzer byl popraven.
Hus nemluvil proti Židům.

Hus a Luther podávají večeři Páně - rytina ze 16. století

Luther ze zklamání, že nepřijímají Krista, napsal hroznou knihu Proti Židům a jejich lžím v roce 1543, v níž žádá jejich tvrdé potlačování.
Hus byl bez manželství, bez rodiny.
Luther měl manželku Kateřinu z Bory, rodinu, šest dětí, jedna dcera zemřela po necelém roce, druhá ve 13 letech.
Jak umřeli? Hus v Kostnici v roce 1415 na hranici v ohni, bylo mu 45 let. Tam řekl: **„A na té pravdě, kterou jsem kázal, psal a učil ze zákona božího i z výkladu svatých otců, dnes vesele chci umříti."**
Luther zemřel v 62 letech roku 1546 v Eisenachu. Jeho poslední slova zřejmě s odkazem na Boží milost byla: **„Jsme žebráci. To je pravda."** Jeho manželka zemřela roku 1552 v nedožitých 54 letech.
Hus a Luther: **Svoboda je z Boha v Kristu a v Duchu svatém, nechlubme se svými zásluhami, víra však nese ovoce činů. Pravda Páně je pramének svobody, který proudí tiše do myšlení a srdce člověka a Boží milost ho vyzbrojuje pro nastávající zápasy a utrpení i tváří v tvář smrti..**

Původně proslov při Husově dni na Kalichu u Besedic 2. 7. 2017, který uspořádal Ochranovský sbor při ČCE v Železném Brodě.
Jan Čapek

Ach, milý Pane Bože, Otče,
dej nám své požehnání i v tomto časném a tělesném životě.
Daruj nám a dopřej milostivě mír, ochraňuj nás před válkou a nepokojem.
Dej nám příznivé počasí i hojnost plodů země.
Nechť je do tvých rukou poručen každý dům, dvůr, muž, žena, i dítě.
Zabraňuj ničitelům a všem andělům zla, kteří nám strojí škody a překážky. Amen.

Modlitba Martina Luthera

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

31/2017

1. listopadu 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 8. listopadu 2017

Z obsahu

* *Lidská předběžnost soudů*
* *Kalendář a láska*

Poselství k 21. neděli po sv. Trojici

„Výzbroj proti zlému“
Efezským 6,10–17

Ďábel přitvrzuje a člověk si začíná víc než kdy jindy připadat maličký, slabý a zranitelný. Zlo demonstruje svou moc; už se nám nechce ani číst zprávy o tom, co se děje ve světě, co si zas který člověk na druhé vymyslel a pořídil, jak je chce zubožit, zranit a zdevastovat. Tak trochu zbaběle zalézáme do své ulitky a někdy nám běží hlavou: „Když nebudeme vědět o zlu, bezpráví, nebezpečí a moci zla, možná přestane existovat?“ Jenže, tak, jako problém nepřestane existovat, když se o něm mlčí, tak nepřestane existovat zlo, když o něm nevíme.

Náš Pán nás vyvolil a povolal do boje proti zlu. Je to boj dlouhý, lítý, úporný, ale ne beznadějný. Lidští nepřátelé mohou být a mnohdy také jsou krutí (jako člověk, co vybrzdí auto a v něm zemře batole; jako režim, co udělá za rok věznění z mladého člověka jen uzlíček bolavých nervů nebo který se rozhodne znásilňovat ženy včetně malých děvčátek, a tak rozložit celou skupinu svého etnika…). Boží nepřítel je vytrvalý, nápaditý a nehodlá si přiznat porážku. Jakoby náš věk skutečně začalo ovládat zlo.

A co nám zbývá? Můžeme se začít bát – a mnohdy se taky bojíme. Můžeme ale přijmout a nasadit Boží zbroj: Pravdu, spravedlnost, pohotovou službu evangeliu pokoje, víru, můžeme na odpor povstat v jistotě spasení a přitom se spoléhat na Boží Slovo. To Slovo, které se stalo tělem. V Kristu přece Bůh zlo porazil. V jeho síle a moci můžeme totéž dělat my. V mnohem menším měřítku, v mnohem menším rozsahu. Možná jen ve svém mikrosvětě, ale přece. Mocně, silně, trpělivě a především vytrvale.

Zdá se to málo? Ježíš na kříži taky vypadal ubohý, slabý a porobený. A jak mocné to bylo. Země se zatřásla. Setník ohromeně vyznával. A zvěst o Kristově oběti a zmrtvýchvstání udivuje a přemáhá lidi přes celé věky až do dnešních dní.

„A tak, bratři a sestry, svou sílu hledejme u Pána, v jeho veliké moci.“ Tam je totiž naděje.

Lenka Freitingerová
farářka sboru ČCE Pržno

Bývali jsme na špici

Nechávám historikům, aby se postarali o důkazy, kterými podepřou mé úvahy anebo je odmítnou, budou-li naprosto napříč historickým faktům. S tímto předpokladem počítám, když uvažuji o událostech kolem reformace 15. - 16. století, o níž je obecně známo, že začala v Čechách o sto let dřív než v západní Evropě, třeba v Německu. Kdyby mi nebylo dovoleno uvažovat a dospět k jistým závěrům a posléze k přesvědčení, protože je nemohu doložit historickým studiem a nezvratnými historickými důkazy, neboť vyplynulo z toho, co jsem o reformační době četl a slyšel, směli by o ní mluvit jen vyslovení odborníci s vyloučením veřejnosti. Protože i odborníci musí hledat za historickými fakty pravdu, směřování ke království Božímu, proto i poučený a uvážlivý laik je vyzván, aby promluvil do diskuse o reformačním dění v Čechách a v jejich sousedství. Nejen laik, ale i odborník trpívá slepotou a tupostí ducha, takže vidí, ale nerozumí, že se pod viditelným povrchovým děním zjevuje pravda tomu, kdo ji hledá. Historik, který ji nehledá, také ji nenajde, natož laik; nehledá-li pravdu, měl by mlčet a poslouchat. Na jeho dojmy, závislé na tom, jak se vyspal a na jeho zanedbaném všeobecném vzdělání, není nikdo zvědav.

Evangelík dluží svým reformačním předkům vděčnost, ale také ochotu porozumět jejich úsilí hledat pravdu, za niž byli ochotni položit život. Tou pravdou byl jim Kristus. I my vyznávejme podle jejich příkladu, že bez Krista není pravdy. K této pravdě se odvolal Jan Hus, za ni bojovali husité, pro ni trpěli a byli pronásledováni Čeští bratři a ještě i tolerovaní evangelíci augsburského a helvetského vyznání. V nacismu a komunismu jsme přímým dotykem poznali Kristova nepřítele, jenž ohrožoval i náš život fyzický i duchovní.

Není důvod, abychom se pochválili za svou věrnost. Kdo byl v té době věrný, byl Bůh v Kristu, neopustil nás ani pro naši nedostatečnost v následování a věrnosti. Jemu buď sláva, neopustil svou církev a nás, hříšníky, jak nám to slíbil na počátku naší společné cesty.

Povím vám, k čemu jsem dospěl ve svém přemýšlení o zrodu reformační, evangelické církve v Čechách a v Německu. Hus vstupuje do evangelických dějin nejpozději jako vězeň koncilu v Kostnici 1414-1418, kde se

Dokončení na str. 2

Aktualita: Ze sjezdu Kostnické jednoty – sdružení evangelických křesťanů

Sjezd Kostnické jednoty - sdružení evangelických křesťanů z. s. se konal 16. října 2017 v Praze. Na programu byla mj. volba nového předsedy. Zvolen byl evangelikální teolog a kazatel ThDr. Pavel Černý, Th.D., který je členem Církve bratrské a bývalým předsedou Rady Církve bratrské. Dlouhou dobu se angažuje v ekumenických organizacích. V ekumenické radě církví v České republice vykonával v letech 2001-2005 funkci místopředsedy a v letech 2005-2009 funkci předsedy. Spolupracuje též se Středoevropským centrem misijních studií.

V současné době je kazatelem Církve bratrské a členem odboru pro vzdělávání Rady Církve bratrské. Vyučuje také na Evangelikálním teologickém semináři v Praze praktickou teologii a misiologii.

Kromě toho je předsedou Sdružení evangelikálních teologů, členem exekutivy Společenství evropských evangelikálních teologů, členem evropské společnosti Societas Ecumenica a předsedou Institutu Williama Wilberoforce. S Kostnickou jednotou už v minulosti aktivně spolupracoval.

(red)

Dušičky

L 6,20-26; L 16,19-31

Jako každý rok, tak i letos přišel čas, kdy chodíme na hřbitovy, abychom se poklonili památce zesnulých. Upravíme hroby a zůstaneme chvíli stát v tichém zamyšlení. Vzpomínáme na rodiče, prarodiče, na děti, na přátele. – Myslíme na to, jací byli, když byli ještě mezi námi. Vybavujeme si jejich poslední období, jejich odchod, jejich poslední chvíle.

Ale když stojíme nad hrobem, přemýšlíme také o tom, jak jim je teď, kde jsou, co se s nimi stalo….

Jaké je to po smrti? – Tato otázka nás napadne za život mnohokrát. Ale zesnulí nám o tom nic neříkají! A Bible? - Bible o tom mluví také velice skromně. A když ano, tak většinou obrazně.

Jedním z nemnohých obrazů o věcech po smrti je podobenství O boháči a Lazarovi.

Zde na zemi byl boháč na výsluní. „Nádherně a vybraně se strojil, a den co den skvěle hodoval“. – Co mu chybělo? Jídla, pití, blahobytu měl dost. O boty, oblečení a jiné materiální záležitosti strach mít nemusel. Barák také měl! Prostě – klídek! Co by mu mohlo asi chybět? – Na první pohled nic. Ale něco přece!

U vrat jeho domu lehával jeden chudák. Lazar. Co měl on? – Jenom hlad a plno vředů. Ležel před jeho domem a představoval si, jak by to bylo krásné, kdyby mohl ochutnat aspoň trochu z těch zbytků, které služebnictvo smetalo pod stoly boháče… I psi, kteří lízali jeho vředy, možná našli k jídlu víc, než měl on.

Takto žili vedle sebe tito dva muži. Žili blízko sebe, na vzdálenost několika metrů. A přece daleko jeden od druhého. Stav jednoho i druhého volá do nebe. Volá do nebe Lazarova nouze, jeho hlad, jeho ponížení, jeho pomalé umírání… Nebe se bouří. Bůh není lhostejný k Lazarovu utrpení! A Bůh také vidí, že Lazar má k chlebu a ke zdraví jenom kousek. Vždyť leží jen pár stop od té hojnosti!

Jenomže jak může Lazar překročit tu hranici mezi trýzněním a blahobytem? To Lazar nemůže. Nejen že by se tam už asi sotva dovlekl – také není zván! Avšak propast mezi bytím a nebytím může překročit ten boháč! Může, ale neděje se to. Něco mu chybí! Nebe se bouří a v nebi zní Běda!... Stalo se, že umřel ten chudák a andělé ho přenesli k Abrahamovi… Zemřel i boháč a byl pohřben! Ovšem jeho „konečná stanice“ nebyla u Abrahama. V podobenství čteme, že se ocitl v pekle! – Daleko od Abrahama, daleko od Lazara, daleko od Boha.

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Známý americký sbor Willow Creek povede žena

Vedoucím pastorem jednoho z největších evangelikálních sborů v USA se stane žena. Heather Larsonová, která nyní zastává funkci výkonného pastora megasboru Willow Creek Community Church, sboru sídlícího na předměstí Chicaga, se příští rok ujme role vedoucího pastora. Nahradí tak Billa Hybelse, který plánoval svou funkci plně předat v říjnu. Druhým lídrem se stane Steve Carter, který bude mít na starosti vyučování.

Heather Larsonová pracovala ve sboru více než dvacet let před tím, než byla Hybelsem pověřená funkcí výkonného pastora, kterou nyní zastává pět let. „Heather Larsonové se dařilo ve všech řídících funkcích, kterými jsem ji pověřil. Její bezúhonný charakter a vynikající vůdčí schopnosti ji činí jedním z nejlepších lídrů sboru, jaké jsem kdy poznal. Nepochybuji, že náš sbor bude nadále vést do úžasné budoucnosti, tam, kde Bůh chce, abychom šli.“ uvedl pastor Hybels, který v roce 1975 sbor založil. V současné době navštěvuje víkendové bohoslužby více než 25 000 lidí v osmi různých lokalitách. Pastor Hybels v kázání zmínil, že se chce v blízké budoucnosti věnovat vedení a koučování lídrů po celém světě a chce přinést Leadership Global Summit do rozvojových zemí a zemí Středního východu.

podle www.krestandnes.cz

Polským kněžím hrozí za akce proti migrantům suspendování

Primas polské katolické církve a arcibiskup hnězdenský Wojciech Polak pohrozil všem kněžím ve své diecézi suspendováním, pokud se zúčastní akcí namířených proti přijímání uprchlíků. Uvedl to v rozhovoru, který zveřejnil časopis Tygodnik Powszechny. "Pokud se doslechnu, že se v Hnězdně (sídle arcibiskupovy diecéze) koná nějaká manifestace proti uprchlíkům a že se jí moji kněží chtějí zúčastnit, budu mít jen stručnou odpověď: každý kněz, který se připojí, bude suspendován," řekl Polak.

"Nemám jinou možnost, protože jsem zodpovědný za ty, kteří jsou součástí mé diecéze. V takových situacích, kdy někdo (z kněží) podporuje jednu ze stran konfliktu, musím okamžitě reagovat," uvedl rovněž.

Podle několika průzkumů mínění je většina Poláků proti přijímání uprchlíků ve své zemi. S tímto názorem se ztotožňuje i vládnoucí strana Právo a spravedlnost (PiS) premiérky Beaty Szydlové. Ta také odmítla systém kvót pro přerozdělování migrantů navržený Evropskou komisí.

podle www.christnet.eu

„Nic se nezapomíná pomaleji než urážka a rychleji než dobrodiní.“

* * *

„Náš Pán Bůh dal své nejkrásnější a největší dary nejprostšímu zvířeti. Jen lidé je tam nehledají.“

Martin Luther

Bývali jsme na špici

Dokončení ze str. 1

proti žalobě z kacířství a proti církevnímu soudu odvolal ke Kristu. Vražda tohoto Kristova svědka leží na svědomí Římskokatolické církve do dneška. Stala se roznětkou husitského hnutí, které především vyneslo do popředí církevního i duchovního života jednotlivců Bibli jako hlavní pramen poznání a zbožnosti. V Římě se preláti dověděli, že táborské ženy se vyznají v Bibli lépe než římští kněží.

Zrození husitské evangelické církve se událo poznenáhlu přes zuřivý odpor církve stávající. Nově zrozená evangelická církev obsadila v českých zemích trvalé místo přesto, že se zuřivému římskému odporu podařilo přerušit její vývoj nejméně na 160 let. Neblahý rok 1620 je pro nás neblaze významný, škody na duši i těle evangelického českého národa se nedají vyčíslit. V době svobodného života před tím rokem se čeští evangelíci představili Evropě společným Českým vyznáním roku 1575, které vzalo v počet znění Bratrského vyznání Českých bratří z roku 1535 i Vyznání táborů Mikuláše z Pelhřimova z roku 1435. Tento pomník táborské neústupnosti a rozhodnosti nemohl ovšem dojít na všech stranách upřímného přijetí, nevoněl zvláště katolíkům, neboť odmítl "tolik svatých koncilů a svatých kánonů" a za soudce mezicírkevních rozhovorů položil svatá Písma Starého a Nového zákona. Evangelium v Čechách dobývalo srdce a myslí lidí, reformace církve se stala také z vůle lidu. Její lidový charakter jí umožnil existovat v době těžkého pronásledování, kdy se musela obejít bez svých kazatelů.

Německé reformaci nebyl dopřán čas přípravy. Vstoupila do života vystoupením mnicha Martina Luthera. Většinu far nově vzniklé evangelické církve obsadili bývalí katoličtí duchovní a mniši, kteří se reformační, evangelické teologii museli naučit rychle při správě své farnosti. Vizitace, které začaly už v roce 1526, zjišťovaly, zda si noví faráři a kazatelé přisvojili reformační, evangelické učení a zda byli schopni předávat základní zvěst evangelia o spáse, která nezáleží na skutcích zákona, ale na samotné víře v Ježíše Krista. Výsledky vizitací nebyly potěšující, přiměly však Luthera napsat Malý katechismus, který se stal knihou lidu. Luther je velký Reformátor Kristovy církve! Nicméně na jeho biblický výklad "Ospravedlnění pouhou vírou" Jednota Českých bratří ústy bratra Lukáše kriticky a na úrovni poukázala na nebezpečí jednostrannosti, která hrozí německým evangelíkům, opomenou-li, že víra se vždycky projevuje dobrými skutky.

Česká evangelická církev, pokud ji představuje Jednota českých bratří, vychází z dějinné zkoušky dobře, snad lépe než ostatní evropské evangelické církve: je biblicky střízlivá a na státu nezávislá. Čeští evangelíci bývali na špici!

Josef Veselý

Nebe

L 24,44–53

Dovedete si to představit? Takto se to stalo. Pán Ježíš se zjevoval učedníkům a vyučoval je. A pak byl z jejich středu vzat a viděli ho, jak vystupuje do nebe. V Jeruzalémě je místo na Olivetské hoře, kde se to prý událo. Můžete to místo navštívit a na tom místě stát a dívat se okolo a také do nebe. Stojí tam teď malá stařičká osmiboká kaplička. Někteří jste tam už také jistě byli.

Zvláštní příběh. Ukazuje důležitou pravdu. Boží pravdu, která je důležitá pro náš život. A pokud by se tato pravda nějak ztratila a ten příběh by pro nás přestal být důležitý, ovlivní to negativně náš život.

Pán Ježíš odešel do nebe a my ho následujeme, jsme jeho učedníky. Nebe je náš cíl, cíl naší životní cesty. Tam na nás Ježíš čeká, to je ten cíl, kam máme dojít. Jsme zde poutníci a cíl máme tam v nebi - poklad máme tam v nebi. Cílem našeho života není prožít bohatý život. Vydělat hodně peněz, získat uznání lidí, vychovat dobře děti, vytvořit něco krásného, být šťastní, odhalit tajemství, mít lásku lidí okolo. Samozřejmě mnoho těchto věcí patří k životu a je skvělé toho dosáhnout. Není na tom nic špatného, naopak, je to Boží dar a požehnání. Ale není to nejdůležitější. Ten hlavní cíl je nebe. Ta vzácná perla, ten poklad.

Mnozí z vás, čtenářů, jsou již věkem starší a věřím, že mi rozumíte. Když jsem byl ještě mládežník, měl jsem hlavu plnou plánů na šťastný život s Bohem tady na zemi. Chtěl jsem toho mnoho dosáhnout. A veškeré moje přemýšlení o Bohu se týkalo pozemského života. Nebe byla pro mne jen abstraktní pravda. Teď už vím víc, že můj cíl není tady na zemi. Cíl a poklad máme v nebi. Nejpozději až jednou budeme umírat, mnoho z toho pozemského ztratí lesk. A bude nám jasné, že na tom pozemském vážně moc nezáleží. Když člověk umírá, je mu jedno, jakým jezdil autem, jak velký měl plat, jestli udělal kariéru, do jakého chodil sboru, jestli se mu povedlo manželství, jak moc byl oblíbený.

Věř, možná se cítíš ještě mladý, abys myslel na věčnost, na nebe. Ale když pro tebe bude nebe podstatnější než časné věci, tvůj časný život bude lepší, krásnější, pravdivější. Protože nebe je ten cíl!

Máš strach z nebe? Odpor k nebi? Takový ten pocit, jako když se bojíš jít domů? Občas jsem se jako dítě domů bál. Snad se bojíš Boha, protože nerozumíš jeho lásce? Čekáš ho jako přísného a zlého, který má tak velké požadavky, že je nikdy stejně nesplníš? Nevěříš, že by mohl mít rád tebe, člověka, kterého vážně nikdo moc nemiluje, který musí své hříchy skrývat, aby ho okolí aspoň trošku přijímalo?

Bůh je jiný. Plný lásky. Přijal nás pro krev Ježíše Krista, z lásky dal svého syna, abychom měli věčný život. Hříchy odpouští a očišťuje nás od nich. Potřebujeme o tom přemýšlet, číst o tom v Bibli, ...

Petr Adamec

Dušičky

Dokončení ze str. 1

Písmo používá pro tento stav oddělení od Boha jako od pramene života obraz ohně. Být odloučen od Stvořitele představuje nesnesitelnou palčivost, nesnesitelná muka! Všichni se jistě zhrozíme při myšlence, že by někomu mohlo z jeho života vzejít něco podobného! Kdo by chtěl být takovým mukám vystaven?! Jistě si to nepřál ani boháč. – Ale stalo se! Teď se peče jako kaštan na roštu a volá k tomu otci víry, k Abrahamovi: „Otče Abrahame, smiluj se nade mnou! Pošli Lazara, ať omočí aspoň špičku prstu ve vodě a svlaží mé rty, neboť se trápím v tomto plameni!“…

Jak se to vlastně stalo, že boháč takto dopadl? Čím se provinil, co udělal? - Na tyto otázky si musíme odpovědět sami. Odpovědi jsou zašifrovány do podobenství.

Boháč není vrah, zločinec, ani Boží nepřítel. O tom se z textu nedovídáme. Je o něm napsáno jenom tolik, že je boháč! Že by jenom to mělo rozhodnout? Když slyšíme slovo „bohatý“, vzpomeneme si na větu Pána Ježíše: „Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý vešel do království nebeského“ Avšak stejně tomu nějak nerozumíme. Vždyť bohatství, majetek, peníze – to samo o sobě nemůže být hříchem! Kdo toto říká, má pravdu. A Ježíš také nikde neřekl, že každý bohatý člověk je hoden zatracení! Boháč a vrchní celník Zacheus (L 19), který uvěřil, také nedal všechny peníze pryč! Po oslovení Ježíšem řekl: „Co jsem ukradl to vrátím a polovinu majetku dám chudým“.

Když je o Zacheovi výslovně řečeno, že byl „velký boháč“, tak bohatým zůstal i po tom, co dal polovinu svého jmění chudým! A přesto o něm Ježíš vyhlásil: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu. Vždyť je to také syn Abrahamův“.

Peníze samy o sobě jistě nejsou hříchem. I apoštol Pavel v 1. epištole do Korintu píše: „… kdo kupují, ať jsou, jakoby nevlastnili.“ Neříká nesmíš vlastnit a obchodovat, ale: nemáš být ničeho otrokem! – Když toto všechno víme, jak si potom vysvětlíme, že ten „bohatý“ se trápí v plamenech? Co udělal? Nic! A v tom je ten největší hřích!

Nechal hynout před vlastním prahem člověka. Nenakrmil ho, neošetřil ho – a tím ho zabil, zavraždil. Přitom stačilo tak málo. Jen udělat pár kroků. Překročit svůj práh! A to je to, co boháč z podobenství nedokázal. Překročit práh svého domu, vystrčit hlavu ze svého přepychu, ze své sytosti – to bylo pro něj tak těžké, jako překročit svůj vlastní stín! – Nebyl slepý. Tak fyzicky postižený nebyl. Byl postižený jinak. Duševně. Nebo spíš duchovně! Zavřel dveře před tím zoufalstvím a těmi odpornými vředy na těle Lazara. Uzavřel se do svého vlastního užívání a nedovolil, aby se tyto dva světy setkaly!

Po smrti také vidí dva světy. V tom jednom, s Lazarem v lůně Abrahamově, je pokoj, požehnání. V tom druhém je trápení. Teď by si přál, hrozně přál, aby aspoň maličko došlo ke spojení těch dvou říší. Teď by rád Lazarovi políbil prst kvůli kapce vody!

Ale už je to jiné než dřív na zemi! Teď je mezi boháčem a Lazarem propast, kterou nelze překlenout… - Tak jako není možné, abychom my, lidé z naší pozemské skutečnosti přeskočili na chvíli bránu nebeského království a prošli se po jeho nádvořích, tak ani není možné spojit nicotu s Bohem. Kde je Bůh, není nicota - kde je nicota, není Bůh. Boháč touží alespoň po malém doteku ze strany Boží vláhy, ale ta propast je příliš veliká!…

A tu si v ohni vzpomene na své bratry. Ví, že žijí jako on. Ví, co jim hrozí. Prosí tedy Abrahama: „Pošli Lazara, ať je varuje, aby také oni nepřišli do tohoto místa muk.“

Tato boháčova myšlenka už není tak absurdní. V Bibli máme mnoho míst o Božích poslech, kteří mají zde na zemi něco vyřídit. Toto učinit v Božích možnostech určitě je. Ale – bylo by to zbytečné! Proč těm pěti bratrům říkat věci, které znají? Mají Mojžíšův zákon, mají slova proroků. A nedbají na to! Když jsou jim lhostejní Mojžíš i proroci, nehne s nimi ani kdyby přišel duch mrtvého. Bratři jsou ohroženi stejně! Visí nad nimi stejné Běda!, jaké znělo nad boháčem. A jaké zní nad každým, kdo jedná jako on - kdo se zde na zemi odřízne od svého okolí a dělá se slepým a hluchým a nevidí a neslyší nářek a volání o pomoc!

Evangelista Lukáš nám staví před oči dva lidi, dva základní typy – a také dva světy. Svět volajících SOS a svět volaných: svět těch, na které ti hladoví a nemocní volají s nadějí. Volající byl Lazar u domu hodování. Ten druhý, kdo si užíval, byl volaný.

Stačí málo, aby se ty dva světy spojily. Stačí, aby volaní otevřeli a udělali pár kroků. Zde na zemi stačí ujít jen pár metrů a propast mezi volajícími a volanými mizí…

Na podzim stáváme u hrobů a přemýšlíme. – O těch, kteří už zde nejsou – a i o nás. Jací byli – jací jsme my. Kdo volal, kdo slyšel?... Kdy voláme, kdy slyšíme… Pokud žijeme, můžeme něco změnit. Potom a TAM už ne. Možná, že „tam“ na jedné straně propasti je o někoho na tomto světě strach. Ale Lazar už jako posel nepřijde. To je zbytečné.

Bůh udělal jiný krok. Vzkřísil Ježíše. Od těch dob je volání hladových zesilováno po celém světě. A ten volaný se musí hodně snažit, aby neslyšel! – Protože u dveří stojí Ježíš a tluče a klepe a do klíčové dírky připomíná Mojžíše a proroky a také toto varování o BLAZE a o BĚDA.

Tomu, kdo otevře, Ježíš říká: Překročil jsi propast. Vejdi. Neboť jsem hladověl a dal jsi mi najíst, byl jsem nahý a oblékl jsi mne.

Tomu, kdo neotevře, už teď něco chybí: mokrá špička Lazarova prstu.

Marian Šusták

Daniel Henych

Hřbitov jako místo silných zážitků

Ještě před čtyřiceti-padesáti lety převládaly pohřby „do země“. Loučení s mrtvým však začalo už několik dní před vlastním pohřbem. Otevřená rakev byla vystavena v pokoji nebo předsíni domu smutku a sousedé a přátelé se přicházeli rozloučit. Přicházely s rodiči i malé děti, ale šoky na křehké dětské dušičce to tenkrát ještě nevyvolávalo. V den pohřbu po připevnění víka na rakvi a kratším biblickém výkladu a zpěvu sborové pěvecké „úderky“ se seřadil pohřební průvod, který pomalu procházel celou obcí. Když občas mrzlo, ocenil jsem při delším pochodu farářský baret a „klapky“ na uši zděděné po otci.

V čele průvodu kráčela místní kapela, která vyhrávala tytéž melodie jako na bálech, jenže v mnohem pomalejším tempu. Předchůdce mého otce na hořickém sboru a pozdější profesor praktické teologie na bohoslovecké fakultě J. chtěl tuto hudbu odbourat, ale pozůstalí si tenhle projev lásky k zesnulému nenechali vzít. Bratr farář tedy průvod ignoroval a sám přicházel na hřbitov jinou cestou. Otec to řešil jinak: dal kapelníkovi noty s vhodnými písněmi z církevního zpěvníku, a tak se všecko vyřešilo k oboustranné spokojenosti.

To nejpůsobivější na smutečním průvodu byli ovšem koně táhnoucí vznosný vůz s rakví. Na hlavě měli černé chocholy, na hřbetech černé přikrývky se stříbrnými nášivkami a také postroje byly samá třpytivá ozdoba. U vchodu na hřbitov pak „pohřebáci“, rovněž v nádherných livrejích, přemístili rakev z vozu na máry a přenesli ji k vykopanému hrobu.

Občas tuto poslední službu vykonali i muži z pozůstalé rodiny. U hrobu pak probíhalo vlastní rozloučení.

A právě tam už jako celkem zkušený kazatel jsem zažil nevšední překvapení. Právě tehdy, když jsme dorazili k vykopanému rovu, vykřikla vdova po zesnulém: „Ale to není náš hrob! Ten je vedle!“ Kdyby došlo k takovému omylu dnes, pravděpodobně by pozůstalá rodina podala žalobu na hrobníka nebo Pohřební službu a požadovala by odškodnění za drahé věnce. Naštěstí ona rodina před lety byla rozumná, a tak jsme se rychle domluvili, že promluvím k přítomným u „nepohřbené“ rakve a rodina a blízcí příbuzní se sejdou znova, až bude vykopán hrob na správném místě. Docela jsem si tehdy oddychl.

Velmi nepříjemnou vzpomínku mám však na jiný zážitek ze hřbitova. Podle vžitého ceremoniálu umístili zřízenci rakev nejprve na dvě tyče, položené napříč přes přichystanou šachtu. Jen o něco dále byla u „hlavy“ rakve položena na vykopané hlíně nevelká podlážka pro kněze nebo řečníky, aby je mohli dobře slyšet také lidé ze zadních řad. Když jsem však jednou na tento piedestal vstoupil, ihned jsem pocítil, že se mírně viklá. Po celou svou promluvu jsem si byl vědom, že nestojím pevně. Nejhorší to však bylo při závěrečné modlitbě. Jako mnoho mých současníků jsem před stárnoucí agendou dával přednost vlastní spontánní promluvě i modlitbě. Zkuste se však pomodlit se zavřenýma očima na nejisté lávce – a možná si vzpomenete na apoštolova slova: „Kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl!“ (1 K 10,12) Zvláště ve vyšším věku jsem pak dával přednost pevné půdě pod nohama, ať si myslí kdo chce, co chce.

Pokračování příště

Díky za Boží Dvakačovice

Jmenuji se Ivan Baborák a jsem rodák z Chrudimi. Už nějakou dobu se dobře známe s panem kazatelem Dušanem Ehmigem z Dvakačovic, který oddával našeho staršího syna. I když nejsem evangelík, rád bych se s vámi podělil o dojmy z posledního setkání s ním a nejen to. Z kraje října t.r. jsem dostal osobní pozvání na oběd. Bývám hodně času zalezlý ve svém atelieru a nejraději nevycházím. Nabídka ale byla lákavá a to nejen proto, že akce oběd se konala v restauraci U Paluků v Chrudimi, kde výborně vaří a atmosféra a vstřícnost obsluhy je dokonalá. Tak trochu připomíná onen slavný film pana Menzela, podle knihy pana spisovatele Hrabala Obsluhoval jsem anglického krále. Šel jsem i proto, že pozvání přišlo od pana faráře z Dvakačovic, kde se mu podařilo díky akcím na zdejší evangelické faře i v kostele vytvořit duchovní a kulturní centrum regionu. Tohle byl první důvod, proč píši. Když se ale znovu vrátím k pozvání na oběd, máme tu druhý důvod. Ještě je třeba zmínit, že původce a pořadatel oběda byl mecenáš a dobrá duše pan Jaroslav Kopista z Úhřetic. Nezbývalo tedy potom nic jiného, než se správně naladit a vyrazit.

Účast byla totiž ohromující, neb jsme se u stolu sešli s paní farářkou z evangelického sboru v Chrudimi Annou Lavickou a chrudimským starostou a mým bývalým sousedem ze sídliště Petrem Řezníčkem. Věděli jsme nad to vše, že nás čeká setkání se zajímavým člověkem. Jako eso byl totiž přítomen kandidát na prezidenta pan Jiří Drahoš se svou sympatickou ženou Evou a několika mladými lidmi z jeho předvolebního štábu. Už nedávno jsem se setkal s profesorem Drahošem jako předsedou Akademie věd ČR právě na jedné z mnoha besed na dvakačovické faře.

A co se dělo? Při setkání během oběda jsem si chtěl ještě sám pro sebe dopilovat pohled na osobnost pana Drahoše s tím, že už od zmíněné besedy jsem rozhodnut mu svůj hlas v prezidentských volbách dát. Nezklamal mě. Zaznamenal jsem jeho soustředěný zájem o zkušenosti z regionální politiky sdílené s panem starostou a jeho zasvěcené otázky vycházející, jak on říkal, z už vykonaných rozhovorů, které má za sebou a z cest, na kterých sbírá zkušenosti i od jiných starostů i na malých obcích. Nedalo se nic namítat k jeho pojetí Desatera jako dostačující normy pro pořádek ve společnosti a pro kvalitu života člověka. Mimo to jsem se pana profesora ptal, zda už uvažuje, koho by si vybral za poradce a úzký okruh spolupracovníků na Hrad, neb dnešní stav poradců a spolupracovníků okolo současného prezidenta je nejen pro mne nepřijatelný. Odpověděl, že už s několika kompetentními lidmi a odborníky jedná, radí mu např. v ekonomických a také v jiných oborech, ve kterých se necítí být sám odborníkem. O konkrétním výběru těch, kteří by s ním nakonec usedli na Pražském hradě zatím neuvažuje, je na to prý brzy.

Pan profesor Drahoš je pro mě člověk, který má dar naslouchat, ale i odpovědně a rozvážně reagovat na otázky, které nejsou zrovna lehké. Častokrát jsme s panem farářem Ehmigem diskutovali o tom, zda vůbec lidé, kteří nevěří v křesťanského Boha a já k nim asi patřím, ale žijí slušně, čestně a zodpovědně, podle svého svědomí, přijdou do nebe. Pokud jednají s láskou a v zájmu druhých, tak se prý do nebe dostanou. Potvrdilo se mi, že pan Jiří Drahoš svědomí má a má hlavně srdce na správném místě (na dlani). Jak moc bych byl rád, kdybych měl takto jasno i v blízkých volbách do sněmovny. Volit určitě půjdu, teď i v lednu. Prý je to i pro křesťany výzvou, která nemá zůstat bez reakce. Popřejme si odvahu a hodně štěstí.

Ivan Baborák, výtvarník a publicista

Ke sjezdu evangelické mládeže

Sjezd (nejen) evangelické mládeže 2017 se konal 6.- 8. října v Jablonci nad Nisou. Motto letošního setkání bylo „Wanted: Bůh“

Bůh se ztratil. Vytratil se z obrazu světa, z lidské zkušenosti. Má cenu ho hledat? Proč? Jak se hledá ztracený Bůh? Jak o něm začít mluvit tak, aby se nevytvářel nějaký paralelní myšlenkový svět k tomu skutečnému? Na základě jaké zkušenosti se o Bohu dá znovu začít smysluplně mluvit? Nebo se snad ztrácíme my? A on hledá nás?!

Jako každý rok připravil téma a obsah sjezdu Celocírkevní odbor mládeže (COM) a Oddělení mládeže Ústřední církevní kanceláře. Spousta práce, příprav, jednání, domlouvání, dohod, nedohod, změn a zase jiných jednání a dohod. Snad to všechno klapne. Kolik jich přijede? Budou mít všichni kde spát? Budou mít co jíst? Bude vidět a slyšet přednášející? Kam se vejdeme všichni společně? Budou na to všechno finance? Promiňte, zase mi zvoní telefon…

Jablonec je někde daleko v horách u hranic. Prší jako z konve a je zima. Má to vůbec cenu se tam vydat?

Přijelo pět set účastníků a zůstali až do konce. Spalo se jako obvykle na zemi ve školních třídách, jedlo se v jídelně odborného učiliště, zázemí k posezení bylo v evangelické modlitebně. Hlavní přednášku proslovil prof. Petr Pokorný „Jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi?“ Největší kino ve městě má 420 míst a sedělo se i na zemi. Další přednášky, semináře a workshopy vedli Jiří Mrázek, Josef Šlerka, Adam Borzič, Petr Sláma, Mireia Ryšková, Daniel Bartoň, Jiří Zedníček, Květa Jakubalová, Pavol Bargár, Marta Špinková, Rut Kučerová nebo Petr Turecký. Na místní Umělecko-průmyslové škole při výrobě šperků jsem nebyl a na procházce s průvodkyní po pozoruhodnostech Jablonce taky ne.

Večerní divadlo Láry Hausera, a koncerty Jakuba Čermáka či Konzervatoře Evangelické akademie zase účastníky sjezdu spojily dohromady. K půlnoci byl čas na ztišení i zpěvy z Taize.

A pršelo pořád. Ale Jablonec už nebyl někde daleko, ale mnozí poznali krásné město. Setkali se v něm a město přijalo je také tím, že vedení města Sjezd finančně výrazně podpořilo. Pomohlo i Ministerstvo kultury ČR a Nadační fond Věry Třebické-Řivnáčové. Díky.

Ono tradiční (NEJEN) v názvu sjezdu jsme naplnili bezezbytku v neděli při bohoslužbách. V římskokatolickém kostele Nejsvětějšího srdce Ježíšova se konaly evangelické bohoslužby s ekumenickou účastí. Některé církve v Jablonci nekonaly ten den bohoslužby vlastní, ale spoluúčastnily se těchto společných. Nejen evangelíci, ale i starokatolíci a římští katolíci, společně jsme slavili Den Kristova vzkříšení. Mládež, dospělí, děti, rodiče, prarodiče, ve víře počínající, zkušení, i ti k dokonalosti se nesoucí, bez ohledu na denominaci, ze které přicházejí. Společenství všech spolu, lid Páně. Bohoslužby připravili jablonečtí faráři ČCE, ten současný Ondřej Titěra spolu s bývalým Tomášem Matějovským. Na kruchtě kouzlili celocírkevní kantor Ladislav Moravetz s manželkou Ester, žesťové Consonare, Originální sjezdový orchestr i pěvecký sbor. Vysluhovalo se osmi ošatkami chleba a šestnácti kalichy vína. „Vzdejme Pánu díky za vše, co nám dává…Svý kroky rozezpívej…“ (Svítá 319)

Logo sjezdu vydražila za 8250,- tajemná skupina laskavých sponzorů „Oblak svědků“, peníze byly určeny, jako i celá sbírka konaná při shromáždění ve výši 21349,-, na nízkoprahový klub Kruháč střediska jablonecké Diakonie. Z těchto peněz bude podpořeno doučování uživatelů zařízení. Vlastní plátno loga dostal darem místní sbor ČCE.

Závěrečná společná fotografie se nekonala. Byla by to spíš reklama výrobců deštníků. A nikomu dešť nevadil. Ne, nebesa neplakala. Prostě jen v Jizerkách na podzim pršelo.

Ondřej Titěra

“Prohlašujeme se za křesťany a tvrdíme, že máme otce, ale ve skutečnosti žijeme ne snad přímo jako zvířata, ale jako lidé, kteří nevěří v Boha, ani v člověka. Jako lidé bez víry, kteří navíc působí zlo, nežijí v lásce, nýbrž v nenávisti, soupeřivosti a válkách. Je snad Boží jméno posvěceno v Nigérii, v děvčatech unášených skupinou Boko Haram? Je posvěceno v křesťanech, kteří mezi sebou zápasí o moc? Je posvěceno v životě lidí, kteří si objednají nájemného vraha, aby se vypořádali s nepřítelem? Je posvěceno v životě těch, kteří nepečují o vlastní děti? Nikoli, tam Boží jméno není posvěceno.“

Papež František
z rozhovoru pro italskou katolickou televizi TV 2000

Křesťanský humanista
Desiderius Erasmus Rotterdamský

***27.10.1467 v Goudě – + 22.7.1536 v Basileji**

Byl nemanželským synem kněze Geralda a Markéty Sevenbergové, kteří o něho pečovali, ale po matčině smrti (1481) byl svěřen poručníkovi. 1487 vstoupil do augustiniánského řádu, který mu umožnil cestu ke vzdělání. 1492 se dal vysvětit na kněze a 1493 pracoval u biskupa v Cambrai. Studoval v Paříži a promoval v Turinu, v Cambridgi a Oxfordu, hojně cestoval v Nizozemí, Itálii a Anglii a všude navázal známosti s učenci. 1514-21 pobýval v Basileji – ve společnosti humanistů kolem tiskaře J. Frobenia, který vydával jeho práce. Avšak po příklonu města k reformaci odešel. Působil také na univerzitách v Lovani a ve Freiburgu. Už za pobytu v Římě odložil mnišský šat, ale z řádu nevystoupil. Sledoval reformační zápas, rovněž kritizoval poměry v církvi a ve společnosti, ale zůstal rezervovaný (k Lutherovi, Zwinglimu i k Jednotě bratrské). Přesto byl osočován z kacířství. Nakonec se vrátil zase do Basileje, kde onemocněl a zemřel. Těšil se velké úctě a sklidil uznání mezi humanisty a světskými i církevními knížaty.

Usiloval o vyšší vzdělanost, o které věřil, že vede k nápravě poměrů, a o výchovu ke křesťanskému životu. Normou mu byla antika, Bible a patristika. Měl i české přátele a stoupence (Řehoře Hubého z Jelení, Jana Šlechtu ze Všehrd a Oldřicha Velenského z Mnichova). Velkým přínosem pro reformaci byla vydání řeckého Nového zákona 1516, 1522, 1527 a 1535 v Basileji.

Z jeho literární činnosti je významná edice řeckého *Nového zákona* 1516 (podle dostupných rukopisů), *Příručka křesťanského vojína* 1503, *O výchově křesťanského vladaře* 1516, *Čistota křesťanské církve* 1536/?, *Zásady k Lutherovu sporu* 1520, *Křesťanská vdova*, *O slušném chování dětí* 1526 a *Chvála bláznovství* 1509. Některé jeho spisy vyšly česky už v 16. století.

Všichni, kdo v různých zemích vyznávají Kristovu filosofii, mají čerpat příkazy svého zakladatele z evangelických a apoštolských pramenů. V nich k nám zní nebeské slovo vyšlé z Otcova srdce.

(Z věnování řeckého NZ papeži Lvu X.)

Bohuslav Vik

Inzerce

Farní sbor v Benešově u Prahy hledá faráře na plný úvazek.
Ve sboru a kazatelské stanici Vlašim se konají pravidelné bohoslužby, biblické hodiny a další sborové aktivity. Nabízíme farní byt se zahradou ve sborovém domě vhodný i pro větší rodinu. Očekáváme aktivní přístup k práci s dospělými i dětmi, ekumenický záběr a ochotu pohybovat se po rozsáhlém regionu diaspory.
Pro další info kontaktujte:
kurátora J. Zavadila,
tel.: 604618095, e-mail: zavadil@ufe.cz
nebo místokurátora T. Duška,
tel.: 733202473, e-mail: t.dusek@seznam.cz.

č. 14

Píseň písní 15: Boží zachraňující ruka

Boží Syn obmyl naše uprášené nohy od bídy pozemskosti života a volá nás k obnovení věrnosti! Píseň písní nám připomíná, abychom šli za ním, protože on už nám jde naproti. On „sáhl rukou svou skrze dveře“. (5,4) Kdyby bylo jen na nás, dávno bychom byli ztraceni ve svých představách a ve svém světě. Je však znovu na Boží věrnosti a lásce! Zasahuje Boží hospodář, kterému nejsme lhostejní. Protahuje svou ruku hřeby na kříži probitou úzkým otvorem dveří našeho života i srdce a nabízí pomoc, lásku a odpuštění. A uchopení se této ruky dává našemu životu směr a náplň. Dokonce pomáhá i ostatním. Protože ti, kterým jsme schopni srozumitelně povědět o Pánu našeho života, se také chtějí vydat na cestu hledání Boha. Proto volají: „hledat ho budeme s tebou!“ (5,17) Hledání Boha stojí za to! Nachází naplnění v cestě Kristově, na kterou nás Bůh zavolal. A i když všemu nerozumíme, někdy i tápeme, přesto se pokoušíme jít v upřímnosti za ním. A potom naše životy víry a z víry budou strhávat i druhé a volat k následování. Pak se i mnozí další dají do hledání cesty, pravdy i života spolu s námi. A právě toto posiluje ostatky a zbytky zeleně, všechny ty, kteří hledají celým svým srdcem. Znovu si totiž oživují svůj úkol, každý svoje místo na Boží zahradě, které nám určil a přidělil náš dobrý Boží hospodář. A dáme se znovu s radostí do práce. To proto, že si uvědomíme hluboký smysl Božího díla a pochopíme, že majitelem a hospodářem zahrady není nikdo jiný než náš Bůh, Pán a Král našich životů!

Pokračování příště

Pavel Rybín

Uvedení kazatele do služby

Smíchovský kazatel a správce sboru Církve bratrské Bronislav Matulík odešel před rokem ze sboru v Praze 5 ve Vrázově ulici do sboru CB v Praze 1 v Soukenické ulici. Při hledání nového kazatele pro Smíchov padla volba na Jana Valeše ml., dosavadního ředitele Evangelikálního teologického semináře (ETS). Předpokladem bylo, že nastoupí na Smíchov hned po ukončení své funkce v semináři ke konci srpna 2017. Sbor tak byl rok bez správce; nutno však dodat, že v tomto období vedl sbor spolu s místním staršovstvem administrátor Zdeněk Vojtíšek. Od svého zvolení kazatel Valeš občas na Smíchově posloužil zvěstí Božího slova, a o prázdninách se již s rodinou zúčastnil smíchovské sborové dovolené.

Uvedení do služby, nazvané podle tradice instalace, se uskutečnilo v neděli 24. září 2017 při dopoledním shromáždění, které vedl místopředseda staršovstva Tomáš Chráska. Vlastní instalací byl pověřen člen Rady CB kazatel Bronislav Matulík, který jako bývalý smíchovský správce k tomu měl výjimečné podmínky: dokonale sbor znal, když v něm sloužil po dobu cca 15 let. Při „slovíčku“ dětem citoval výrok apoštola Pavla „Bratří já nemám za to, že jsem již u cíle, jen to mohu říci, zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, jíž je Boží povolání v Kristu Ježíši“. Přirovnal uvádění do služby štafetovému běhu, kdy štafetový kolík předává on, Bronislav, a přebírá ho kazatel Jan Valeš ml. Není to první předávání, vždyť smíchovský sbor přivítal od svého počátku v roce 1894 řadu kazatelů. „A tak,“ říká Bronislav, „milý Honzo, já ti předávám štafetový kolík štafetového závodu o pohár evangelia tady na Smíchově a kdyby ti náhodou někdy vypadl, nic se neděje, protože ho sebereš a poběžíš dál... ale ty ho také jednou předáš dál.“

Společně s Valešovými jsme zazpívali jejich oblíbené písně: Mne zajmi, Pane můj, pak svobodný hned jsem – Jany Valešové - a Otče náš, milý Pane, dej nám Ducha svatého – Jana Valeše.

Základem kázání Bronislava Matulíka byly jednak verše z již citovaného listu Filipským 3,12-16, jednak z 1. listu Korintským 15,1-11. „Chtěl bych vám připomenout evangelium“ - tak to psal apoštol Pavel. A evangelium je důvod, proč se koná toto instalační shromáždění. Kázání o Kristu musí stále překvapovat. Má oslovovat ty, kteří o něm nikdy neslyšeli, ale i ty, kteří si myslí, že ho dobře znají. O evangelium máme stále vést zápas. Bronislav Matulík připomínal dvě věci:

1. Evangelium je svěřené – ono se tradu-je, přenáší z generace na generaci a nese se dál. Jan Valeš ml. slýchal evangelium od svých rodičů a teď ho s manželkou předává ve své rodině; předává se v rámci církve, ale to ještě nekončí, odevzdává se dalším lidem – sousedům, spolužákům, kolegům, přátelům, ale i nepřátelům, lidem mravným i nemravným. V každé době má znít nově a mladě, a tak kazatel Valeš ml., který je mladší, má říct evangelium nově, mlaději. Bude zvěstovat evangelium o Kristu ukřižovaném a vzkříšeném. A to je jedinečné pověření pro každého.

2. O evangelium je třeba vést zápas, týkající se kazatele a celého sboru. Apoštol Pavel řekl, že všecko dělá pro evangelium. Evangelium se neuzavírá do neprodyšných obalů, ale jde se s ním ven na „Agoru“, na náměstí, na tržiště, tam, kde se hledá pravda a o pravdu se vede zápas. Evangelium musí čelit novým výzvám doby, jen tak zůstane čerstvé. Jde o to, spolu nést evangelium, předávat ho, zápasit o něj, jít do rizika, protože jinak to nejde. Na závěr vybídl slovy apoštola: Konej dílo zvěstovatele evangelia a cele se věnuj své službě jako každý závodník, který se podrobuje všestranné kázni. Přeji ti dobrý běh, a kdyby ti snad štafetový kolík vypadl z ruky, víš, co udělat: sebrat ho a běžet dál.

Vlastní instalace a slib nového kazatele se konaly za účasti místního staršovstva; slib podpory vyjádřili i členové sboru. Kazatel Matulík pak prohlásil Jana Valeše ml. za řádně pověřeného kazatele a nového správce sboru CB v Praze 5. Vyzval přítomné členy staršovstva, aby na potvrzení spolupráce podali novému kazateli pravici. Požehnání pak vyprošoval otec, kazatel Jan Valeš st., a bývalý kazatel v kazatelské stanici Černošice-Mokropsy, Andrej Beňa.

Nový správce sboru pověděl, za co je ve svém životě vděčný: za kazatele, učitele, kteří mu byli vzory, i za vlídné přijetí v tomto sboru. Budoucnost vnímá tak, že jako církev jsme Ježíšovo tělo; on je naší hlavou, pastýřem. Těší se, jak se to bude společně uskutečňovat. Je si vědom svých slabin, selhání, a ví, že sbor bude potřebovat trpělivost. Rád by byl ku pomoci, třeba i tam, kde je situace neplánována ...

Slavnosti se zúčastnila řada hostů, z nichž nového správce sboru pozdravili: zástupce korejského sboru v Praze ve Vrázově ulici; dále kolega z ETS kazatel Viktor Bér a konečně Tomáš Pavlíček, člen staršovstva sboru CB v Praze-Černý Most, kam dosud Valešovi patřili.

Po společné písni Bože, uděl požehnání tomu, jenž dnes vyslán jest, byl čas na modlitební chvíli, kterou otevřel zástupce kazatelské stanice CB v Berouně kazatel David Kašper a kterou pak uzavřel nový kazatel Jan Valeš ml.

Nakonec zazněla společná Modlitba Páně. Konečné přivítání rodiny Valešových a slovo vyslání na cestu podle Žalmu 40 vyjádřil místopředseda staršovstva Tomáš Chráska: Ať jsou veselí a radují se z tebe všichni, kteří tě hledají; ať říkají stále: „Hospodin je velký“ ti, kteří milují tvou spásu.

Jan Kolman

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

32/2017

8. listopadu 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 15. listopadu 2017

Z obsahu

* *Jméno*
* *O poslední neděli*

Poselství k 22. neděli po sv. Trojici

Patříme Pánu
Římanům 14,7–9

Ano, patříme, byť na první pohled to může znít tak, že nás to omezuje nebo svazuje. Že ztrácíme osobní svobodu. Když někdo patří někomu, tak se mu musí podřizovat, musí ho poslouchat. Už si nemůže dělat, co chce, nemůže jít, kam chce a nemůže o sobě rozhodovat, jak by sám chtěl. Vypadá to jako neradostná a nepříjemná okolnost.

Jenže pokud jde o to, že tím, komu člověk patří, je sám Ježíš Kristus, potom je to docela jiné. Úplně jiné ve srovnání s kýmkoliv i čímkoliv jiným.

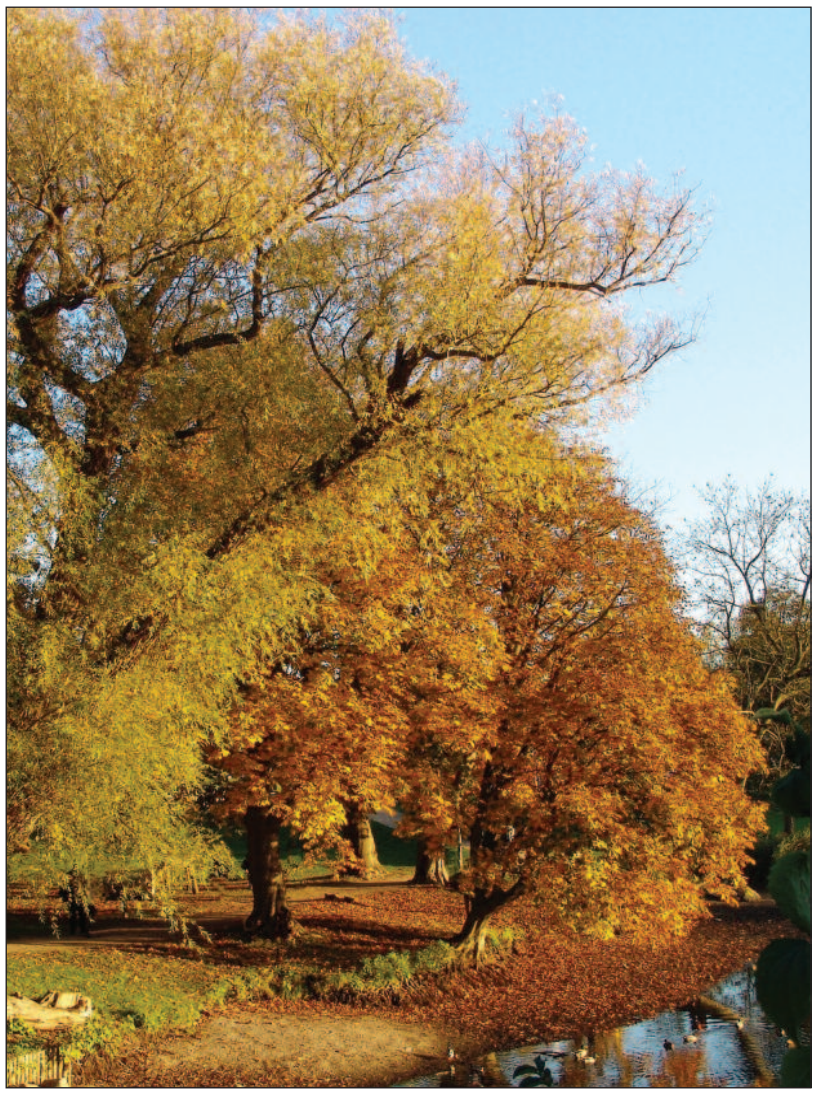
Zkusme se na to podívat z jiného úhlu pohledu, pokusme se o jiné zaměření. Čteme, že „tu svobodu nám vydobyl Kristus." (Ga 5,1). I když to zní paradoxně či nepochopitelně, tak s Ježíšem je člověk svobodnější, než bez něho. A to dost zásadně. Skutečnost, že patříme Pánu, nás při naší pozemské pouti chrání před různými úskalími a nebezpečími. Máme silného spojence, který je na naší straně, a který nám poskytuje ochranu a vedení. A víme, že ta nebezpečí jsou vskutku různorodá, ať už pocházejí z vnějšku, anebo ta, která vycházejí z našeho vlastního sobeckého já.

Skutečnost, že patříme Pánu, nám umožňuje prožít život, který má větší hodnotu, než kdybychom žili sami o své vůli a pro své touhy a přání. Náš Pán nás obnovuje a vede k tomu, abychom nežili sami sobě nebo pro sebe, ale z toho, co nám dává on sám, máme dávat druhým. A skrze druhé můžeme i přijímat to, co je zase dáno jim.

Skutečnost, že patříme tady na zemi Pánu, nám nakonec určuje místo pro věčnost.

Pokud má věřící člověk během svého pozemského života sem tam pochybnost o tom, zda je s Ježíšem skutečně svobodný, tak v první vteřině věčnosti se tato pochybnost vytratí a naopak duše získá přesvědčení, že poddat se Ježíši, bylo vlastně nejlepší rozhodnutí jeho života v těle.

Petr Geldner
kazatel Církve bratrské
Náchod

Lidská předběžnost soudů

Co dnes můžeme či nesmíme jíst – z náboženského hlediska – to nás evangelíky až tak příliš nepálí. Vegetariánství je sice leckde módní, ale sotva se zdůvodňuje věroučně. Dalo by se spíše říci, že problematika, s níž se apoštol vyrovnává (Ř 14,1-13), není pro nás už aktuální. Nicméně, ono nejde jen o jednotlivosti, ale spíše o zásadní, hlubší pohled na nastíněnou problematiku.

Ti tzv. „slabí" soudí velice rádi „silné". Upřímně se domnívají, že tak mohou činit zcela oprávněně. Silní jsou podle nich neposlušní, a hlavně nebezpečně svobodomyslní. Vždyť jedí s chutí a s čistým svědomím všechno! Neptají se, co mohou, a co nikoliv. Jaká hrůza!

Ti tzv. „silní" zase až pohrdají „slabými". Znevažují jejich přístup i jednání. Pochopitelně – vždyť jim chybí zdravá odvaha i svoboda víry. Nemají prostě patřičné poznání. Ti „slabí" patrně nemají na to, aby samostatně uvažovali a přemýšleli.

Teď bychom jistě mohli vážně uvažovat o tom, kdo jsou vlastně ti „silní", a kdo naopak „slabí". Rozdělení je však nutně schematické a šablonovité. Věci jsou většinou podstatně složitější a přechody plynulé. Sotva lze mluvit o nějaké přesné dělicí čáře. Vždyť – jak velmi blízko mají k sobě světci a kacíři!

A přece: ať už teoreticky chápeme a v životě uvádíme do konkrétní praxe křesťanství tak či onak, máme a sníme vědět to hlavní a zcela zásadní. A sice: Bůh nás přijímá. A to právě takové, jací jsme. A to zase nutně znamená: I ve vší vzájemné odlišnosti a svérázu.

Jistě – každá doba s sebou přináší vždy nové otázky a nastoluje přirozeně i novou problematiku. Nicméně – je zjevné, že se máme stále učit zdravé toleranci. Mluvíme i mluvme o jednotě; o jednotě v rozmanitosti, ne v uniformitě. Vždyť jedině Kristus vskutku osvobozuje a sjednocuje. Jenže – kolikrát se i v protestantském táboře setkáváme s všelijakým umným škatulkováním a dělením. To vede jedině k neupřímnosti.

Kdo předčasně soudí a odsuzuje, bere na sebe to, co patří jedině svrchované a nejvyšší autoritě. Kolika roztržkám a rozdělení bychom se v církvi v minulosti i přítomnosti mohli zřejmě vyhnout, kdybychom si vždy uvědomili a vzali opravdu vážně tuto zásadní skutečnost.

Z ovoce svého života se budeme jednou všichni zodpovídat. Staneme před soudnou stolicí Boží. A to každý zcela sám a osobně. To slyšíš-

Dokončení na str. 2

Vy jste toho svědkové

Lukáš 24,47.48

Stalo se, k čemu směřují Písma a vy jste povoláni to dosvědčit. „Moudrost Boží pravila: Pošlu k nim proroky a apoštoly a oni je budou zabíjet a pronásledovat, aby tomuto pokolení byla přičtena vina za prolitou krev všech proroků od založení světa, od krve Ábelovy až po krev Zachariáše, který zahynul mezi oltářem a svatyní." (L 11,49-51).

Ježíš z Nazaretu vypovídá o přirozeném postoji člověka, dokonce vyvoleného a Boží pozorností mimořádně obdařeného, vůči Božím poslům, vůči jeho Slovu, vůči Bohu samému. SYN nemůže dopadnout jinak. Musí mnoho trpět ne proto, že je to dáno u Boha. Hospodin naopak od věků podniká vše, aby to být nemuselo, vše proti zatracení, které v sobě nosíte. Od nepaměti volá k pokání a víře. Smluvně svěřil člověku možnost té cesty, jak v plnosti času zopakoval Hlas volajícího na poušti (Mt 3,2; L 3,3.4).

Bůh trpí a musí mnoho trpět, protože jste, jací jste a ze sebe na to nemáte, abyste se duchovně probudili a obživli, znovu se narodili k novotě života. Proto vám Bůh v SYNU, tedy sám na sobě, postavil před oči, jací jste a jak tím trpí, ale že na to má, to změnit.

Smrt, kterou v sobě nosíme v podobě aktuálního i potenciálního hříchu, zhoubné bujení našeho odporu, nechuti a nepřátelství vůči Bohu nás od něho zahání, odcizuje a předznamenává k zahynutí, jak se v nepochopitelné obludnosti (vždyť jde o Boha v tom těle!) ukázalo na Velký pátek. Sumu nenávisti světa v události ukřižování, jako nezpochybnitelnou vinu, sebeznemožnění a hlodavou beznaděj, však zbavil paušální konečnosti a definitivnosti: Vstal z mrtvých ten, který ukřižován umřel, byl pohřben, sestoupil do pekel... Z deprese, nesmyslnosti a smrti vyvádí tou jistotou každého, kdo věří v něho a v toho, který ho poslal.

Dobrá předsevzetí nestačí. Jedině pokáním, duchovní resuscitací (metanoia) se tě pijavice hříchu pustí. Jsme toho svědkové, že ze Zákona mrtví pro utýrané tělo Kristovo, nepatříme už sami sobě. Zemřelo „já", které nás mělo v hrsti („v němž jsme drženi byli k nesení ovoce smrti" Ř 7,4-6). Chopili jsme se vírou toho, který kvůli nám pro nás umřel a z mrtvých vstal. Patříme jemu ne pod vnějším tlakem výčitky a žaloby Zákona, ale ochotně v novotě ducha s radostí.

Takto zahrnuti láskou Boha, který vydal sebe samého za nás, nelze nám ho nemilovat. Stal se naším jedinečným a prvořadým zájmem. Nemůžeme to smlčet, nepodat o tom svědectví, ledaže bychom nadarmo uvěřili (1 K 1).

Samuel Jan Hejzlar

Aktualita: Vichřice zničila dřevěný kostel v Mostě

Vichřice 29. října ráno zničila v Mostě dřevěný pravoslavný kostel svatého Valentina. Na místě stál šest let, církev ho nechala vybudovat ve stylu takzvané transylvánské gotiky jako památku na rumunské občany, kteří zahynuli při osvobozování Československa na konci druhé světové války.

Dřevěné součásti kostela byly vyhotoveny v rumunské obci Brsana v Sedmihradsku a převezeny do Mostu, kde byla stavba zkompletována. Kostel byl postaven tradiční metodou bez použití hřebíků, kromě šindelové střechy. Součástí jižního průčelí byla 23 metrů vysoká věž. Vysvěcen byl 9. října 2011 za přítomnosti rumunské velvyslankyně a vysokých hodnostářů pravoslavné církve. V areálu mají přibýt ještě letní modlitebna a monastýr.

(red)

Z církví doma i ve světě

Naučná stezka u Růžového paloučku přiblíží historii českého exilu

V Újezdci na Svitavsku je nová naučná stezka o historii Růžového paloučku. Podle pověsti Aloise Jiráska se tam po roce 1620 loučili čeští bratři s rodnou zemí před odchodem z vlasti, mezi nimi byl údajně Jan Amos Komenský. "Naučnou stezku jsem vytvářel tak, aby se Růžový palouček stal pro školní výlety učebnou v přírodě a pro české exulanty z celého světa místem setkávání," uvedl autor stezky Miloš Krejčí.

Naučná stezka, kterou členové spolku otevřeli 28. října, má 13 panelů a je bezbariérová. "Růžový palouček je veřejnosti přístupný po celý rok zdarma, stačí jen přijet. Bohužel není v našich silách zajistit nepřetržité služby průvodce, a proto jsme se rozhodli vytvořit naučnou stezku," uvedl Janecký.

Zastavení na stezce se věnují pověstem o Růžovém paloučku, prvním literárním zmínkám památného místa, Jiráskovým Starým pověstem českým, českému exilu v 16. až 18. století, vystěhovalectví v 19. a 20. století, politickému exilu nebo Komenskému a Jednotě bratrské.

"Horní okruh se věnuje pověstem, symbolice parku, vzdálenější okruh představuje jednotlivá období českého exilu, nejvýznamnější regionální exulanty," řekl Janecký.

Růžový palouček je plocha o výměře asi 350 metrů čtverečních, porostlá zvláštním druhem růží, Rosa gallica neboli růže francouzská. Podle členů spolku se tento druh růže v Česku v takto hojném počtu nevyskytuje. Rostlina je neobvyklá tím, že připomíná spíše bylinu než dřevinu, nemá trny, pouze ostré chloupky na stoncích. "Barva květu je červená až karmínová. Podle jedné z legend vyrostly ze slzí českých bratří, kteří se zde loučili před nuceným odchodem do emigrace," řekl Janecký.

Spolek přátel Růžového paloučku odhalil pomník na památném místě v roce 1921, tehdy uplynulo 300 let od popravy 27 českých pánů na Staroměstském náměstí. Texty na památník napsal Alois Jirásek.

podle www.christnet.eu

V Itálii došlo ke krádeži baňky s krví Jana Pavla II.

Zloději odcizili 27. října z poutního místa Montecastello u severoitalského jezera Garda relikviář s ostatkem krve Jana Pavla II. Jak píší místní média, z chrámu zmizelo také několik kalichů a uchovávané fragmenty kostí dalšího uctívaného Poláka, blahoslaveného kněze Jerzyho Popieluszka, mučedníka komunistické totality.

Pachatelé se údajně vydávali za turisty, policie nevylučuje, že předměty vzali na objednávku. Správce poutního místa Giuseppe Mattanza zloděje vyzval, aby svou kořist vrátili. Relikvii Montecastellu věnoval před třemi roky tehdejší krakovský arcibiskup a bývalý sekretář Jana Pavla II., kardinál Stanislaw Dziwisz.

www.proglas.cz

Modlitba za Evropu proběhne ve Vídni

Kardinál Christoph Schönborn povede 9. listopadu „Ekumenickou modlitbu za Evropu" ve vídeňském dómu sv. Štěpána. Pobožnost se koná při příležitosti setkání mezinárodní křesťanské sítě „Společně pro Evropu" a zúčastní se jí vedoucí představitelé více než 300 křesťanských společenství, která síť tvoří.

K modlitbě jsou pozváni všichni lidé, „kterým leží na srdci pokojné soužití, křesťanské hodnoty v Evropě a jednota křesťanů", jak uvedla vídeňská arcidiecéze. Kromě arcibiskupa se zúčastní i: emeritní pomocný biskup Helmut Krätzl, syrský pravoslavný chorepiskopos Emanuel Aydin, evangelický emeritní biskup Herwig Sturm a anglikánský biskupský vikář pro východní Evropu Patrick Curran.

Ekumenická síť „Společně pro Evropu" vznikla v r. 1999 při příležitosti „Společného prohlášení k nauce o ospravedlnění" Římskokatolické církve a Světového luterského svazu. Iniciativa spojuje katolické, pravoslavné, evangelické a anglikánské křesťany i členy svobodných církví a nových společenství. Zasazuje se za jednotu a smíření různých vyznání a kultur stejně jako za solidaritu, pokoj a toleranci v Evropě.

www.together4europe.org/de

Před 25 lety papež Jan Pavel II. rehabilitoval Galilea

"A přece se točí," zvolal prý italský učenec Galileo Galilei poté, co ho katolická inkvizice pod hrozbou upálení donutila v roce 1633 odvolat své poznání, že Země se točí kolem Slunce. Vědec, který s mnoha objevy z oblasti gravitace nebo astronomie značně předběhl dobu a narušil tak geocentrické chápání středověké církve, byl před 25 lety (31. října 1992) s konečnou platností rehabilitován. Rehabilitoval jej papež Jan Pavel II. po třináctileté práci zvláštní komise.

Astronom, fyzik a matematik Galileo Galilei se narodil v únoru 1564 v Pise ve zchudlé patricijské rodině, nejprve studoval medicínu, později matematiku a fyziku, kterým se pak věnoval až do své smrti. Jeho záběr byl obdivuhodně široký - věnoval se Archimédovu učení a sestrojil hydrostatické váhy, objevil neměnnost doby kyvu kyvadla, což později využil v kyvadlových hodinách, studoval zákony pádu, zákony o stejnosměrném pohybu a setrvačnosti, odhalil i zákon akcelerace. Zabýval se také mechanikou.

Šikmou věž v Pise proslavil házením železných kulí při dokazování zákona o zemské přitažlivosti. Též univerzitní učitel a badatel sestrojil vlastní "přístroj na přibližování dálky", jímž si otevřel okna vesmíru. V roce 1632 napsal tištěný dialog o obou slunečních soustavách, v němž geocentrismus rozcupoval na kousky. To se inkvizici pranic nelíbilo a jeho hlavní dílo Rozhovory o dvou velkých světových soustavách ptolemaiovské a koperníkovské (1632) označili inkvizitoři za kacířské. Vyděšený starý muž hned v následujícím roce své učení odvolal. Zemřel 8. ledna 1642 v Arcetri téměř slepý - tak zaplatil za objev slunečních skvrn.

www.christnet.eu

Lidská předběžnost soudů

Dokončení ze str. 1

me z Písma velmi zřetelně, důrazně i naléhavě. „Každý z nás sám za sebe vydá počet Bohu" (Ř 14,12). Nejsme tudíž vůbec soudci jeden druhého a ani si na ně nemáme neuváženě a pyšně hrát. Každému dáváme i dejme proto svobodu. Ti, kdo se pokládají za „silné", i ti „slabí", rozhodní a přísní vyznavači, i ti spíše "tradiční" a otevření. Všichni přece patříme témuž Pánu. A vposledu opravdu nezáleží na tom, do jaké skupiny se sami řadíme, či kam jsme někým jiným z lidí zařazováni. Nikdo nežije jen sám pro sebe. Žijeme i umíráme Pánu. Kristu pak sloužíme ve „spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého" (Ř 14,17). Svým způsobem chtějí sloužit či opravdu slouží Kristu ti i oni. Tato skutečnost, tento fakt, má být i potvrzován věrohodným utvářením života, jeho smysluplnou náplní a obsahem.

Jistě – může existovat i falešné pojetí svobody. Před ním také i apoštol právem důrazně varuje. Svoboda není nějaká bezuzdnost, libovůle nebo anarchie. „Všechno je mi dovoleno – ano, ale ničím se nedám zotročit" (1 K 6,12). Pavel má na mysli svobodu, avšak vždy ve vázanosti na Krista. Vždyť „ať žijeme, ať umíráme, patříme Pánu".

Kristus nás chce vést a přivádět k dospělosti v úsudku, k uvědomělé, vskutku dospělé víře. Každý se bude zodpovídat ze svého počínání osobně. Pokud se mýlí většina, já se za ni nemohu skrývat. Jestliže jdou všichni po falešné cestě, a já tupě spolu s nimi, nic mne to neomlouvá.

Pravda, malý klacík je ve vodě unášen a strháván dravým proudem. Avšak – já právě nehraji roli onoho dřívka! Je arciť fakt, že prostor pro rozhodování je někdy velmi malý i hodně těsný.

Své pojetí víry a utváření života nemohu druhému nikdy vnucovat. Apoštolovi jde o toleranci a svobodu, o respekt a úctu k bližnímu a jeho názoru. Křesťanská svoboda je právě svobodou „v Pánu", a tedy svobodou ve vázanosti a poslušnosti.

Pavel by se sám postavil na stranu těch „silných". Nechce však způsobit zbytečné pohoršení a rozladění. Nemíní stavět „slabým" nějaké překážky do cesty. Nechce způsobit, aby měli třeba nečisté svědomí. Možná i proto, že přestanou být vegetariány. „Slabí" se budou sice přizpůsobovat „silným", ale bez vnitřního souhlasu a přesvědčení. A tudy cesta dopředu rozhodně nevede.

Kdo je skutečně „silný", a zároveň i vnitřně svobodný, bude mít ve svém srdci také dostatek místa a pochopení i pro tzv. „slabé". Dokonce se kvůli nim někdy rád i vědomě vzdá části své svobody. Kritériem jeho postojů a jednání je láska.

Před svatým Bohem bude jednou stát každý sám. A nebude zhola nic záležet na tom, co si myslel sám o sobě, kam se zařazoval; ani na tom, jak ho hodnotili druzí lidé. Pro všechny křesťany, pro „slabé", jakož i pro „silné", pro nadšence a horlivce, ale i pro ty spíše tradiční, platí modlitební zvolání: „Pane, věřím, pomoz mé nedověře" (Mk 9,24).

Jaroslav Nečas

Máme dědictví v Kristu

Nechali byste zděděné miliony v bance? Pokud byste o nich nevěděli, propadly by po vaší smrti státu... Pokud víme, že máme dědictví, snažíme jej vybrat a používat. A právě mnoho křesťanů o tomto dědictví ani neví. To nemá nic společného s tím, že jsme pokřtěni, spaseni, zachráněni skrze křest a naši víru, příslušnost k církvi. Ano, „kdo věří ve mně, má život věčný," říká Ježíš Kristus" a „každý kdo by vzýval jméno Páně, spasen bude". Toto platí!

Ale že jsme milionáři a bohatí lidé, o tom často nic nevíme. Ani kazatelé o tom často nekáží.

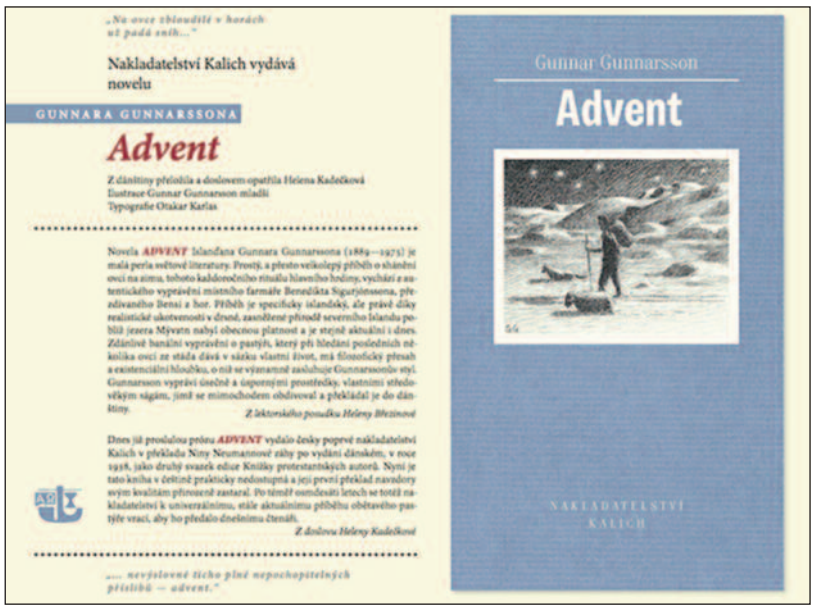
V epištole Římanům 8,14-17 je napsáno: "Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové Boží. Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče! Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. A jsme-li děti, tedy i dědicové – dědicové Boží, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy." V epištole Efezským Pavel říká: "Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení (vidíte, toto je dokladem, že o tom „dědictví" často ani nevíme!), abyste ho poznali a osvíceným vnitřním zrakem (oči srdce – ČSP 2009) viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu a jak nesmírně je veliký ve své moci k nám, kteří věříme (Ef 1,17-19).

Kristus je hlavou církve, která je jeho tělem, plností toho, jenž přivádí k naplnění všechno, co jest. A on, Bůh, nás v Kristu obdařil vším duchovním požehnáním nebeských darů (Ef 1,3b)!

Jakých darů? Především záchranou, spasením skrze kříž! A tím skrze křest. (Ve křtu totiž – symbolicky – „umíráme s Kristem", abychom „vstali z mrtvých" = nově žili. Žili jinak, než lidé kolem nás).

Ale také máme přístup v Duchu svatém k jeho ovoci, což je láska, radost, pokoj... a darům, charismatům (v řeč. darům milosti), slova poznání, moudrosti, víry, proroctví, rozeznání duchů… jak? Vírou. Víra je přece spolehnutí a jak říká Písmo: "být si jist tím, co nevidíme!" Nejenom ty „zproblematizované" jazyky, ale třeba daru moudrosti, té Boží, té bychom potřebovali! Ale my ji máme. Víru, lásku, naději, moudrost, pokoj, tichost, mírnost, milosrdenství, spravedlnost, proroctví, znaky blahoslavenství, svatost, rozeznání duchů, nadpřirozené činy, pokoru... Záměrně prohazuji „dary" a „ovoce" Ducha a charakterové vlastnosti skutečného křesťana.

Máme milionové dědictví v bance, ale my se bojíme do té banky vstoupit... Kristus stojí ve dveřích a volá: „Pojď a napij se té živé vody"!

A k tomu máme i život věčný. „Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí, v domě mého Otce je mnoho příbytků" říká Pán Ježíš. Ale ten věčný život můžeme právě v tom dědictví žít již zde na zemi, v tomto všelijak tmavém a hříšném světě. Jen uchopit vírou to dědictví! Jak? Najdeme to ve slově Božím, v církvi, a ptejme se Ducha svatého! Vždyť v epištole Židům říká pisatel, co všechno zmohli věřící Izraele ve Starém zákoně. My ze Skutků apoštolských víme, co všechno prožívala prvotní církev. Z dvoutisíciletých dějin církve známe svaté Boží muže a ženy, kteří se vydali naplno Pánu Bohu a také víme o křesťanech prvních tří století, s jakou radostí umírali pro Krista! To byla pro ně čest! Proč? Protože věděli, jaké mají v Kristu bohatství!

Víme to i my? Křesťané 21. století? Víme, že máme tytéž zdroje v Hospodinu, v Kristově oběti na kříži a ve svědectví Ducha svatého, který, o tom může, (chceme-li) svědčit našemu duchu… Naslouchám-li mu.

Proč si toto dědictví neumíme vyzvednout? Proč jsme jako církev na tom tak, jak jsme? Vstupme do banky, kterou je Slovo Boží a Duch svatý, a vyberme si ty svoje šeky... Nové lidi ve sboru, mládež, živé sbory, vysvobození ze závislostí, nemocí, ze smutků, problémů a naší vlastní zatuchlosti. Jestliže jsme synové, jsme také dědicové. Pojďme do domu Božího a otevřme se Duchu svatému. Pojďme do svého pokojíku a prosme Pána, ať nám skrze toho ducha moudrosti a zjevení (Ef 1,17) ukáže, jak toto dědictví pro nás, pro církev, pro naše rodiny a pro bližní vyzvednout. Je potřebí být moudrý a mít na to zjevení. Vědět. Skrze modlitbu, kterou Bůh rád vyslyší… Chceme se za to modlit, s děkováním za Boží nabídku? Věříme tomu, že je to vůbec možné? Ale je. Pro tiché a pokorné srdcem, pro vydané Kristu. Dědictví čeká!

Petr Mečkovský *(red. zkráceno)*

Ekumenismus v praxi

Když jsem začal chodit do školy, často jsem potkával už staršího kluka, který na mne pokřikoval: „Katolíci jsou lepší nežli evangelíci!“ Nijak zvlášť se mě to nedotýkalo, dobře to však dokumentuje, jaká byla tehdy doba. Ježíšem naznačený cíl, „aby všichni jedno byli“ (J 17,21) zůstával spíše utopií. Že jednou našeho vnuka a jeho děvče budou oddávat společně evangelický a katolický duchovní, bylo téměř nepředstavitelné.

Že ekumenické sbližování zrálo nepříliš rychle, osvětlí snad trošku tato zkušenost: Když jsem r. 1971 přešel z Jičína do pražského dejvického sboru, začal jsem se setkávat poměrně často – zejména v krematoriích - s římskokatolickými kolegy. Zvláštní ale je, že jsme se míjeli s páterem M., jehož farnost byla v téže čtvrti jako náš sbor. Slýchal jsem během let chvály na jeho působení a dozvěděl jsem se, že když se ocitl ve vážném ohrožení života, desítky jeho oveček se modlily za jeho uzdravení. K osobnímu styku mezi námi však dlouho nedošlo. K bližšímu seznámení mne přivedla tato událost: Měl jsem posloužit biblickým slovem při rozloučení s kterýmsi členem našeho sboru, ale obřadní síň na hřbitově byla právě restaurována. A tu zmíněný pan páter pozůstalým nabídl, aby se smuteční pobožnost konala u něho na faře. Toto řešení však přineslo jistý problém. Pan páter chtěl projevit nečekanou toleranci, ale zároveň byl v rozpacích. Prozradil mi dodatečně, že se narodil na Valašsku a právě tam měli evangelíci odedávna pověst nenapravitelných „beranů“. Ani po vydání Tolerančního patentu r. 1781 se situace příliš nezměnila a velice dlouho vládla mezi tamějšími církvemi vzájemná nedůvěra. Proto pan páter nebyl nikdy ani na evangelických bohoslužbách. Jeho iniciativa a ochota vyjít vstříc evangelickému faráři nebyly tedy pro něho nijak samozřejmé.

On však učinil ještě víc, než že poskytl na faře v podzimní plískanici přístřeší pro rozloučení s jinověrcem. Nakonec přinesl do místnosti s rakví zvonek, který užívají při mši ministranti, a posadil se poblíž rakve. Naše bohoslužby v chrámu i při pohřbech bývají většinou prosté, bez složitější liturgie, a tak pan páter doplnil smuteční „obřad“ tak, že jej na několika místech proložil zvoněním. Bylo to pro mne nezvyklé, ale musím uznat, že to činil s pozorným uvážením a že to průběh posledního rozloučení nijak nenarušilo. Však ani nikdo z přítomných proti tomu nic nenamítal. A pan páter měl určitě uklidňující pocit, že projevil dostatečně dobrou vůli.

Všichni moji prarodiče byli zbožní katolíci, a proto pro mne setkání s poněkud jinou formou zbožnosti nebylo tak nezvyklé. Však jsme se s mou vlastní rodinou víckrát zúčastnili o letních prázdninách katolické mše, když náš kostel nebo modlitebna byly příliš vzdálené. Ale abych nezapomněl! Při loučení mi tehdy pan páter daroval příručku pro duchovní výuku dětí. Určitě tedy ze svého pastýřského hlediska nic důležitého nezanedbal. Čest jeho památce!

Pokračování příště

Daniel Henych

Luther a hudba 1.

Martin Luther nejenže byl velkým milovníkem hudby, autorem duchovních písní a vícehlasé hudby (dochovalo se od něho polyfonní moteto „Non moriam sed vivam“), ale napsal také několik spisů o významu hudby v liturgii a v každodenním životě křesťana. Byl nadprůměrně hudebně vzdělaný, měl za sebou studium sedmi volných umění, hrál na příčnou flétnu, učil se improvizovat na loutnu kolorování vícehlasých motet, zpíval tenor, v humanistických kruzích v Erfurtu byl uznávanou osobností – „učený filosof a musicus“, měl přátelský vztah s nejlepšími skladateli své doby. Při stolování nebo na cestách zpíval se svými společníky žalmy a světskou vícehlasou hudbu. Lutherův přejný postoj k provozování hudby v církvi je dodnes inspirující, snad žádný jiný teolog v dějinách křesťanství neovlivnil církevní hudbu tak jako on. V duchovní hudbě viděl pomoc pro teologii a katechezi. Nastala tak nová éra církevní hudby, která měla od samého počátku pozitivní sociální i kulturní odezvu.

Zpívat a hlásat

Lutherská církevní hudba v 16. století měla tři základní podoby: liturgický jednohlasý zpěv (poněmčený gregoriánský chorál), jednohlasou či vícehlasou píseň v kancionálové sazbě (tzv. chorál) a figurální hudby (moteta, mše). Luther využil bohatou církevní tradici ve službě nového vyznání. Byl stejně tak otevřen progresivně (např. renesančnímu vícehlasu) jako tradici, ke které měl však inovativní přístup. Velmi trefně to vystihuje jeho slogan „zpívat a hlásat“. Luther si totiž představuje zvěstování evangelia nejen mluvenou řečí, ale také zpěvem, slovy i tóny, jednohlasně i vícehlasně (figurálně), pomocí polyfonie: „Kde přirozená Musica je broušená a polírovaná uměním, tam lze vidět a rozpoznat s velikým obdivem velkou a dokonalou Boží moudrost.“ Církevní hudba má posilovat a prohlubovat poselství evangelia a má ukazovat k věčnosti, k Pánu Bohu.

Živý hlas evangelia

„Zpívat a hlásat“, tato dvojí podoba ve službách kultu, je k nalezení také v antice v podobě múzického slova. Základem múzického umění bylo vždy slovo, přetavené do rytmické a hudební struktury. Rytmus, harmonie a slovo i zde tvořily jeden celek. A křesťanská církev je církví zpívající, kde slovo se od samého počátku používá ve zpívané i v mluvené podobě. Tímto spojením se evangelium stává zvučným, živým hlasem, viva vox evangelii. Šíření evangelia se tak uskutečňuje světskými komunikačními prostředky. Luther říká: „Bůh učinil naše srdce a naši mysl radostné. To udělal skrze svého milovaného Syna, kterého nám dal k vykoupení z hříchů, smrti a ďábla. Kdo v to s vážností věří, toho to nemůže opustit, on musí radostně o tom zpívat a hlásat, aby to i ostatní slyšeli a k němu přišli.“ O smyslu společného zpěvu věřících řekl: „Když si to nezazpívají, nebudou tomu věřit.“

Všechno má svou hudbu

Biblická zvěst popisuje hudbu jako dar, kterým se má Hospodinu sloužit. „Hudba je darem Božím,“ napsal církevní otec Augustin ve svém traktátu De musica. Augustinův výrok se vztahuje jak na podstatu hudby, tak i na její působení. Augustinovo myšlení bylo vlastní celé středověké církvi a v této tradici Martin Luther vyrůstal, byl však univerzálnější, když tvrdil, že „hudba se rozprostírá na všechno“, a že „všechno má svou hudbu“. V hlasech zvířat i lidí spatřoval zázraky Božího stvoření. Rozmanitý ptačí zpěv „připomíná Boží moudrost“. A lidský hlas je pro Luthera tím „nejsvrchovanějším, je nejdokonalejším ze všech hlasů“, které byly stvořeny, aby Hospodinovo jméno chválily. Luther kladl u hudby důraz na prakticko-teologický aspekt. Hudba není jen abstraktně matematická, spekulativní věda, ale empirická, induktivní obsluhovaná dovednost. Jde o znějící skutečnost. Jako dar přebývá hudba ve stvoření a ve všech tvorech. Boží chvála není jen lidskou činností, spíše uskutečněním vztahového principu, rezonancí mezi Bohem a lidmi. Jde o projev lidské odezvy k Stvořiteli. Luther dával hudbu na první místo po teologii: „Miluji hudbu a nelíbí se mi blouznivci, co ji zatracují, protože

1. je darem Božím, a ne lidí;
2. rozveseluje lidské duše;
3. vyhání ďábla;
4. způsobuje nevinnou radost, přičemž tlumí hněv, touhu, zkroušenost;
5. panuje v časech pokoje.“

Afektivní hudba jako výraz zbožnosti

Hudba souvisí s vnímáním. Ovlivňuje pohyb srdce, může ovládat lidské afekty. K účinku hudby na lidskou psychiku Luther říká: „Můžeš něco účinnějšího nalézt než hudbu? Neboť nic na zemi není silnějšího než Musica, která mění veselé v smutné, smutné ve veselé, ze zoufalých činí odvážné a srdnaté, pyšné přináší k pokoře, zklidňuje přehnanou vroucí lásku, zmenšuje závist a nenávist.“ Lutherova koncepce opravdového zpívání souvisí s pojmem ruminatio (přežvýkání, přemítání).

Ladislav Moravetz

Pokračování příště

Kalendář a láska

Mám kalendář, v němž je na každý týden citát moudrého autora. Nedávno tam byla věta, která se mi moc líbila: „Hledat lidi, které bychom milovali, to je tajemství a úspěch celého života.“ Autorem tohoto citátu je básník Antonín Sova. Snad k tomuto sdělení není třeba nic přidávat, ale přece! Podíváme-li se do svého života a spočítáme-li své životní lásky, užasneme. Bylo těch lidí hodně, nebo málo? Jsme v tomto směru bohatí? Úspěšní? Možná jsme tento citát měli číst tehdy, když jsme byli mladí a rozum brali. Ve zralém věku leckdy už jen smutně odečítáme promarněné příležitosti.

Je velikým štěstím najde-li člověk milujícího a věrného partnera na celý život. Stejně krásné je, když má kolem sebe dobré přátele, sousedy či spolupracovníky. Málokomu to však takto v životě vychází. V navazování partnerského svazku bývá iniciativnější muž, nebývá to žena, kdo nabízí vztah, i když i ona hledá a přemýšlí, koho by ráda byla nevěstou. Církev bývá nazývaná také nevěstou. Všichni, co uvěřili, nejen ženy, ale i muži, se mohou počítat za nevěstu Kristovu. V Písni písní vybíhá nevěsta a hledá svého milého. Jsou lidé, kterým otázka, zda Bůh je, nebo není, nedává pokoje. Takoví hledají a podle božího zaslíbení Boha i nalézají. Je to však především sám Bůh, který ve svém slově i v postavě Ježíše Krista hledá nás, dříve než my hledáme jeho. Různými způsoby nás vyhledává, neboť nás miluje a záleží mu na nás. Určitě nás v mládí nenapadlo zahrnout do hledání našeho životního partnera také jeho samého. Nebo snad ano ?

Ti z nás, kteří své bližní oslovujeme evangeliem, prakticky fungujeme jako namlouvači budoucího svazku s Bohem ne nepodobného svazku manželskému. Můžeme si tak trochu s humorem připadat jako ten Kecal v Prodané nevěstě Bedřicha Smetany. Tam Kecal přemlouvá a namlouvá pro manželství jak ženicha, tak nevěstu. Maně nám na mysli vytane známý duet o věrném milování, které nepřeruší ani zloba, ani jiné klání. Kéž by to vždy vyšlo a platilo !

V biblické knize Přísloví se praví : „Kdo nalezl ženu, našel dobro a došel u Hospodina zalíbení “. O pár řádků dále čteme: „Přátele má, kdo přátelsky se chová; bližší, než bratr je ten, kdo miluje.“ Známe více forem lásky, lásku rodičovskou, synovskou, mateřskou i sesterskou, lásku bratrskou zvanou filadelfia, lásku k bližním, řecky označovanou jako agapé.

O lásce nikoho nepřesvědčí pouze slova, ale činy. Láska hodlá s milovanou bytostí trávit hodně času, poznávat se, chodit spolu, být si nablízku. S těmi, které milujeme, je nám dobře, těm, které milujeme, prokazujeme dobro. Láska bližnímu zle neučiní. Bůh nás miluje, přeje si náš zájem, naši důvěru, naši věrnost i blízkost. Růst našeho vztahu k němu. Ačkoliv Boha nevidíme, z krásy, bohatosti a rozmanitosti jeho stvoření poznáváme, že je to někdo, kdo nás má rád. Z díla jeho záchrany a spásy to pak poznáváme bezpochybně. Stejně i z mnohých jeho činů v našem životě. On nás vybízí, abychom se navzájem milovali a činili dobře jeden druhému. Vidíme, že především si přeje, aby bylo dobře také těm, kterým se láska nedostává. Maličkým a neprůbojným, málo atraktivním a bez ostrých loktů. Takovým co zůstávají nepovšimnuti, osamělí, ničeho se nedožadují a trpí neopětovanou láskou, různým strádáním i nedostatkem. Těm co jsou slabí a bezmocní, různým způsobem ochuzeni a hendikepováni, kteří v očích tohoto světa nic neznamenají. Přejeme si chodit s Kristem a prokazovat dobro také jemu samému ?

Lze nasytit hladové, navštívit nemocné, napojit žíznivé, potěšit zarmoucené… Nabízí se široké pole možností, jak můžeme my činit dobře našemu Bohu. Můžeme k tomu použít naše ruce, naše nohy, naši pomoc. Všechno, co jsme ochotni dát k dispozici. Vždyť Pán Ježíš sám řekl: „Cokoliv jste učinili jednomu z nejmenších těchto, mně jste učinili.“

„Hledat lidi, které bychom milovali, v tom je tajemství a úspěch celého života“, řekl jeden český básník. Hledejme a nacházejme je, jako nejprve Bůh nalezl nás. Dívejme se kolem sebe nejen v týdnu, kdy jsme si přečetli v kalendáři tento citát a překonejme svou liknavost. Láska je vynalézavá.

Marie Plotěná

Naše recenze

Pavel Říčan: Spirituální výchova v rodině

Spiritualita je slovo dnes citlivé. Z církevně-křesťanské strany, je chápané jako ústup od zřetelné biblické víry, liberální směs pocitů, zkušeností a informací z různých náboženství, psychologie i parapsychologie. Z druhé strany je vnímáno jako nenápadný i nevítaný pokus o import odmítaného náboženství, jako „podpásová misie".

Profesor Pavel Říčan, významný český psycholog, s termínem „spiritualita" pracuje bez obav. Jako klinický psycholog poznal, že mnohé z toho, co ve své víře prožívají křesťané, najdeme i v jiných náboženstvích a také ve zkušenostech těch, kteří žádné církevní zázemí nemají, křesťanskou výchovou neprošli a nemají potřebu se s církví identifikovat. Spiritualita je mu pojmem, jímž zachycuje tyto „průniky množin" náboženských i nenáboženských motivů a interpretací světa. Říčan je bere vážně, dokonce s úctou a nadějí. Proto i jeho „Psychologie náboženství", standardní práce v oboru, dostala v novém vydání jméno „Psychologie náboženství a spirituality".

Knížku „Spirituální výchova v rodině" vydal prof. Říčan v r. 2016 v nakladatelství Portál společně s akademickou psycholožkou Pavlínou Janošovou, s níž zřejmě nalezl společnou řeč. Na první pohled je zřejmé, že oběma autorům jsou významnými tématy psychologie dítěte, výchova dítěte, prostředí rodiny, školy i další, kde se děti pohybují a jež na děti působí. Vždyť děti jsou citliví příjemci podnětů, které vysílají dospělí, často nevědomky a nepřímo.

Autoři si šíří i zmatek pojmu „spiritualita" uvědomují. Proto se na začátku věnují výkladu pojmu včetně rozhledu po podobě české společnosti, namíchané z mnoha ingrediencí náboženských i nenáboženských. Respekt k této mnohotvaré skladbě čtenářstva překvapí hned od počátku a bude příjemným průvodcem celého textu. Křesťané katolíci i evangelíci, nevěřící, ateisté i stoupenci jiných náboženství tu stojí rovnocenně vedle sebe; nikdo nemá přednost, nikdo není diskriminován. Poznáme to i na širokém prostoru citovaných autorit a inspirací: psycholog Zdeněk Helus, prof. Tomáš Halík, evangelická farářka Ester Čašková, psychiatr Karel Nešpor, filosof, hlásící se k ateismu Otakar A. Funda, spisovatel C. S. Lewis, římský papež František, tibetský buddhista Yongey Mingyur Rinpočhe a desítky dalších.

Záběr knížky je široký. Témata nejsou vyčerpána, naopak, jako by se autorům líbilo pouze nadhodit, připomenout, čeho všeho se potřebná spiritualita týká a inspirovat k vlastnímu domyšlení a k aplikaci. Také čtenář, jemuž témata spirituality ani výchovy nejsou cizí, je překvapen, co všechno ze světa dětí i dospělých do společného prostoru obou oblastí patří. Sport i výtvarné projevy, sexualita i stravování, hudba, tanec i filosofie - vše má v dětském světě oprávněné místo a všude má místo vnímavý inspirující rodič a vychovatel. Autoři se dotknou, lehce zaklepou na zvědavost i odpovědnost rodičů, někdy lehce napovědí, opět však bez nároku na úplnost či jedinečnost.

Je to metoda zřejmě vědomá, v textu jsme mnohokrát upozorněni, že nic z řečeného neplatí absolutně jako dogma nebo závazný návod. Už proto, že každé dítě i každý rodič jsou jedineční, nelze klást na stůl poučky. Však základem spirituální výchovy v rodině je neubližovat, raději méně než více, pomaleji než rychle, netlačit na pilu, nechat zrát, mít odvahu čekat, a to i tam, kde rodičům zpravidla trpělivost dochází - autoři kupř. doporučují přestat s explicitní kontrolou toho, co děti sledují na videu nebo na internetu či na videu už někdy v deseti, jedenácti letech věku dítěte, protože nedůvěra a tlak na dítě přinášejí horší výsledky. Kolik z nás, rodičů, právě tehdy s kontrolou dětí v tomto věku začalo!

Překvapilo něco? Velmi příjemně odstranění napětí mezi dogmatikou a životem ve věci předmanželských sexuálních styků. Vzpomínám, jak jsem před několika lety – pamětliv zdrženlivosti, s níž evangelická církevní pedagogika vůči předmanželskému sexu přistupuje – položil deseti dětem třináctí- až čtrnáctiletým, vesměs z „dobrých křesťanských rodin" anonymně otázku, zda předmanželský sex považují za správný nebo nikoliv. Byl jsem překvapen stoprocentní shodou, všichni odpověděli „ano". Měl jsem pocit, že tuto realitu nebere odborná literatura dostatečně vážně. Janošová a Říčan ano. Není však náhoda, že hned po přejně znějící kapitole „Sexuálně-erotická výchova" následuje oddíl „Sebeovládání".

Podobně překvapilo i zdrženlivé hodnocení „nestresové výchovy", jíž je dětské „já chci" svaté a jež se vzdala jakéhokoli řádu a důslednosti v jeho dodržování, podobně neodmítání přiměřených a láskyplných tělesných trestů, dnes leckdy považovaných za trestný čin. Rodiče jsou inspirováni i v tak citlivých záležitostech, jako je vtažení dětí do rodinných financí, práce s „antitalenty", dětmi, které se někde jeví méně než průměrné. Naopak nepřekvapilo, že děti patří do blízkosti smrti, pohřbů, dokonce umírajících, prospívá to duši odcházejících i dětem samotným. A práce s tělem při modlitbě, užití modlitebních manter nebo růžence mohou prospět nejen rodinám buddhistickým nebo katolickým.

Chybělo něco? Možná jsem čekal větší ocenění vícečetných rodin. Zdeněk Matějček užíval bonmotu, že jedno dítě je sólista, se dvěma vzniká konkurenční prostředí, tři mají sklon ke vzniku vztahových trojúhelníků „dva proti jednomu", až teprve od čtyř dětí výše lze hovořit o „týmu", tedy správném výchovném prostředí. Janošová a Říčan upozorňují, že dnes se v tlaku všedního dne lze těžko věnovat naplno více než třem dětem. Možná bych čekal víc než nadhození tématu poučení, jak bránit před pocitem „outsiderství" dítě, které nezná televizní mýdlové opery a jejich hrdiny, nechodí oblékané ve značkových kouscích, protože je vedeno mimo spotřební pseudokulturu.

Autoři nezakrývají své křesťanství, ale nijak je nepreferují. Proto je jejich knížka opravdu a důsledně otevřená všem. Snad jen v předposlední větě tuto „nestrannost" porušují. To když přiznají, že ve výchově „to nejdůležitější nakonec nezáleží na nás". Ale i za toto přiznání jsem jim vděčen.

Pavel Klinecký

Spolupráca českých a slovenských evanjelikov v rokoch 1918–38

Vznikom Československa nadobudli vzťahy medzi Čechmi a Slovákmi vo viacerých oblastiach nové kontúry. Nebolo tomu inak ani v cirkevnej sfére. Táto obsiahla téma v sebe skrýva rôzne možnosti vnímania týchto vzťahov. Českí a slovenskí evanjelici boli po roku 1918 totiž etablovaní do rôznych evanjelických denominácií. Spomedzi viacerých evanjelických cirkví v ČSR je vari najdôležitejšie sledovať vývoj spolupráce medzi českými bratmi organizovaných v Českobratskej cirkvi evanjelickej (ČCE) a slovenskými luteránmi etablovaných v Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku (ECAV).

Spolupráca medzi týmito dvoma najväčšími evanjelickými zoskupeniami sa vyvíjala na rôznej inštitucionálnej úrovni. Medzi samotnými cirkvami už v decembri 1918 počas generálneho zjazdu českých evanjelikov prišlo k prvým vzájomným oficiálnym kontaktom. Na zjazde boli prítomní slovenskí luteráni Jur Janoška, Vladimír Čobrda a Ľudovít Bazovský. V priebehu roka 1919 sa konávali spoločné besedy, českí evanjelici odišli v septembri na dôležitý zjazd na Slovensko. V Liptovskom Mikuláši prebehli vážne debaty o cirkevných a nacionálnych integračných otázkach. Nechýbali však aj vzájomné návštevy počas inštalácií biskupov, seniorov, ako aj zasadnutí konventov a synod. Obe cirkvi od polovice 30. rokov vynakladali snahu organizovať na moravsko-slovenskom pomedzí aj spoločné zjazdy českých a slovenských evanjelikov. Úspešní boli najmä v roku 1937, keď takáto akcia sa konala v Uhorskom Hradišti.

Vari najzaujímavejšou spoluprácou sa javila kooperácia evanjelikov v Kostnickej jednote. V medzivojnovom období mal tento voľný spolok evanjelikov za cieľ budovať evanjelickú spoluprácu najmä medzi Čechmi a Slovákmi. Občas však presahovala základný rámec, keďže spolupráca bola prezentovaná aj v intenciách československej národnej jednoty a dôsledne budovanej cirkevnej kooperácie. Unionistické myšlienky u jednotlivcoch ostávali pomerne živé od jej utvorenia v roku 1903. Kostnická jednota sa snažila etablovať aj na Slovensku a to zakladaním miestnych pobočiek. Úspešná bola najmä v Bratislave. K najdôležitejším aktivitám patrilo organizovanie zjazdu českých a slovenských evanjelikov v septembri 1923 v Prahe ako aj následná spoluzodpovednosť na tvorbe Sväzu evanjelických cirkví v ČSR. Veľkou mierou sa podieľala na príprave I. a II. zjazdu evanjelikov ČSR v rokoch 1928 a 1938 (v Bratislave a Prahe).

Ďalším dôležitým spoločným orgánom bol spomínaný Sväz evanjelických cirkví v ČSR, utvorený na federačnej báze počiatkom roka 1927. Rada sväzu zasadala raz za rok, pričom predmetom rokovaní bývali okrem cirkevných záležitostí aj otázky politického, hospodárskeho a sociálneho charakteru. V priebehu 30. rokov však jeho význam upadal a zanikol rozpadom ČSR. Od oku 1927 boli alternatívnou formou každoročne konávané tzv. konferencie evanjelických duchovných na moravsko-slovenskom pomedzí. Poprednými iniciátormi takejto formy spolupráce boli najmä Ján Ďurovič, Peter Boor, Ján Vladimír Šebesta a Jozef Jadrníček. Okrem oficiálnych porád sa konávali návštevy do okolitých cirkevných zborov za účelom vzájomného sa spoznávania a nadväzovania nových kontaktov. Často sa na nich propagovala aj československá národná jednota. Podstatnou oblasťou nadväzovania vzájomných stykov bola mládež. Najmä českí kalvíni a luteráni si pred prevratom uvedomovali, že užšia kooperácia začala práve u mladej generácie. Okrem vzájomných návštev na oficiálnych poradách zväzov evanjelickej mládeže, sa časom utvorili aj spoločné spolky, krúžky a iné menšie subjekty pre bližšie spoznávanie. Treba spomenúť najmä Sväz nedeľných škôl v ČSR, seniorátne kurzy pracovníkov združení, Zimnú školu združeneckú, či Letný tábor Komenského.

Spolupráca českých a slovenských evanjelikov mala však oveľa širší záber. Iba okrajovo treba spomenúť komplikovanú otázku organizovania českých bratov na Slovensku, ktorá v druhej polovici 20. rokov vyústila do utvorenia samostatnej českobratskej cirkvi na Slovenku. Dôležitú úlohu zohrávali vždy inštitúcie ako spoločné fóra pre hľadane možností spolupráce.

Mgr. Lukáš Krajčír

Pramene a literatúra:

Kostnické jiskry (roč. 1-20)
KUBALÍK, Jozef. Křesťanské církve v naší vlasti. Brno: ČKCH, 1987.
ŠOUREK, Miloš. Úsilí o sblížení mezi církvemi. Praha: Kalich, 1969.
Jubilejní almanach schematism československého evang. v ČSR. Praha: Kostnická jednota, 1928.
I. sjezd československých evangelíků. Praha: Kostnická jednota, 1923.
První sjezd evangelíků v ČSR. Praha: výbor sjezdu evangelíků, 1928.

Píseň písní 16: Zastávky v oázách Boží blízkosti

Kdo hledá, tomu bývá dopřáno nalézt, kdo tluče, tomu bude otevřeno, říká Písmo. Ve chvíli, kdy se nám Bůh dává ze své milosti poznat, okoušíme dotek jeho lásky. Píseň písní to vyjadřuje slovy: „Jsem milého mého a milý můj jest můj…" (6,2) a jinde: „Já jsem milého svého a ke mně je žádost jeho…". (7,10) Tak dochází naplnění naše hledání Boha, který se prolamuje do našich srdcí, vstupuje do našeho myšlení a ztvárňuje naše jednání. „Milý můj sestoupil …" (6,1), přišel do zahrady mého života. O tom vypráví naše víra i zkušenost, naše „nalezení" a setkání se s ním, které je vždycky osobní, které sice zatřese člověkem, ale také rozradostní srdce. Všechny verše 6. kapitoly vyzdvihují odvahu a statečnost na cestě tohoto hledání! Jenže tuto cestu se ustavičně pokouší nahlodat „ten starý nepřítel". Věrnost Bohu, hluboká pokora před ním a ujištění o tom, že mu nejsme lhostejní, jsou ochranou. Píseň písní připomíná: „Být jediný" (6,8), být v Božích očích jedinečný je největším vyznamenáním člověka, víc než všechny drahokamy i posty tohoto světa. Bůh otvírá střízlivý pohled na všechno, co máme a s čím se potkáváme. Vstoupil do naší zahrady a chce tam trvale přebývat. „A tak ráno přivstaneme, na vinice pohledíme, kvete-li vinný kmen, pohledíme, zda se již otevřel květ, zda jsou jablka zralá …". (7,12) Touha srdce došla naplnění. Byli jsme poctěni prohlídkou zahrady našich srdcí a jako bychom v dáli slyšeli slova hospodáře: „vejdi v radost Pána svého …" nebo „příteli, posedni výš …". Potom se můžeme radovat, tančit a zpívat, protože Pán vstoupil do našeho života. Po dlouhém hledání, konečně přijetí na milost navzdory tomu, že cesta je ještě dlouhá. Bude to boj o to neprohrát ani jeden den života. Bude to cesta odvážná i úzká, ale posilovaná radostností v srdci na jednotlivých zastávkách běhu víry. Zastávky v oázách Boží blízkosti jsou odměnou, občerstvením, posilněním, které Bůh uděluje svým věrným. Tam, kde zemdléváme, tam nás on sám posiluje, dává novou sílu znovu vykročit a dojít až k úplnému vítězství.

Pokračování příště

Pavel Rybín

Pozvánky

Pozvání Ekologické sekce České křesťanské akademie

"Jaký dopad na Šumavu má současná legislativa" je téma besedy, k níž zve Ekologická sekce České křesťanské akademie na úterý 14. listopadu 2017 od 17.30 h do přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

Do této stále živé a aktuální problematiky svým slovem uvede Dr. Jaromír Bláha z hnutí Duha.

Předpokládaný konec besedy je kolem 19. hodiny.

Oprava

V článku "**František Dvořák duchovní správce a zakladatel evangelického sboru v Hořicích"**, který jsme otiskli v ET-KJ č. 28, jsme uvedli jako autorku Gabrielu Dvořákovou, zatímco autorem článku je **Oldřich Nekvinda**.

Oběma se omlouváme.

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

33/2017

15. listopadu 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 29. listopadu 2017

Z obsahu

* *Sláva člověka*
* *Idea*

Poselství k 23. neděli po sv. Trojici

Nynější utrpení a budoucí sláva
Římanům 8,18–25

Je-li nám na světě dobře, očekáváme, že to bude trvat věčně. Pokud neprožíváme šťastné chvíle, doufáme, že se to jednou změní k lepšímu. Snad tak to přirozeně může být v našem vnímání poměrně ohraničeného lidského života. A když nám někdo zaslibuje nebe, abychom byli povzbuzeni k vytrvání v těžkých chvílích, dnes už to nebereme tak vážně. Chceme si užít nyní a máme na to přece právo. Co jednou bude, nás příliš nezajímá. Zdá se, že křesťané v prvotní církvi prožívali něco jiného. A nebo ne? Nechybí naopak nám současným lidem důležitý rozměr života?

Apoštol Pavel na jiném místě konstatuje: „Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí!“ (1 K 15,19) Bez ohledu na momentální hodnocení naší životní situace jsme zasazeni do mnohem širšího kontextu. Bible nám odhaluje rozměr věčnosti. A tady už jsou namístě důležité otázky našeho směřování a naší naděje. Jsme podrobeni neúprosnému zákonu marnosti, zmaru, nebo můžeme být přece jen vysvobozeni? Evangelium Ježíše Krista nám dává naději slávy Božích synů. Pokud vírou alespoň trochu prohlédneme za horizont pozemského lidského života, objevíme rozměr, který není až tak z jiného světa. Vědomí budoucí slávy není lacinou náplastí na časná utrpení. To je něco, co vrací lidskému životu důstojnost a obnovuje jeho smysl. Vědomí věčnosti pak proměňuje naše každodenní rozhodování. Lépe rozpoznáme, co je skutečná hodnota lidského života, co má smysl a o co se vyplatí zápasit.

Neměli bychom ovšem přehlédnout, že v daném textu epištoly Římanům se nemluví jen o nás, ale doslova o celém tvorstvu. Nejen člověk ale živá i neživá příroda prochází stejným údělem otroctví zániku. Takový dopad má lidský hřích. O co slavnější je vysvobození, které vybojoval Kristus na kříži. Nehýčkejme si jen to své privátní spasení, ale vnímejme i kosmický dopad Kristova díla. Snad je dnes nepřehlédnutelné, že nám ta příroda velice často sténá a to i díky našemu prapodivnému hospodaření se svěřeným stvořením. Ještě jsme nebyli zproštěni odpovědnosti za péči o darované životní prostředí. I to má v Božích záměrech své místo.

Zaslíbená budoucí sláva Božích synů má dopad do každodenních zápasů života i víry. Pro člověka i pro celé tvorstvo. Tak snad jen zvednout oči víry a to nebe vzít trochu víc vážně.

Pavel Benák, kazatel CB v Českých Budějovicích

Nemocniční kaplan Mgr. Daniel Smetana u nemocného (viz str. 4)

Jméno

Gn 1,1–3a; J 1,1–5.14

„Všecky věci dány jsou mi od Otce mého a žádný nezná Syna, jedině Otec, aniž Otce kdo zná, jedině Syn, a komu by chtěl Syn zjeviti. Pojďte ke mně…“

Mt 11,27-28a

Na počátku stvořil Bůh příbytek své výsadní svaté skrytosti a stvořil časoprostor neskrytosti, svůj předmět. Nesličná ve tmách nad propastmi, pustá trvala Země ve zvláštní pozornosti Ducha Stvořitele… Tak myslí a píší dávní Boží lidé (2 P 1,21), a pokračují biblickou dějepravou: „I řekl Bůh…,“ rozeznávají iniciativu v dalších překvapivých rozněcích Božích počinů. Znovu a znovu řekl Bůh. Promlouvá k tomu, co sám není, ke svému „nejá“, které stvořil a miluje. Formuje své dílo ke své představě a zasvěcuje je Smlouvou. V Bohu je smysl a přesah stvoření. Jménem pak člověk označuje, co vidí (Gn 2,19.20). Člověk, jejž Bůh míní jako bytost duchovní ke svému obrazu.

„Požehnaný Bůh silný nejvyšší, který dal nepřátely tvé v ruce tvé,“ (Gn 14,20) vyznává Abramovi kněz Melchisedech, když se z neznáma u Sodomy objeví a vychází vstříc vítězi nad loupeživými králi. Vítá jej chlebem a vínem a svěřuje mu, jak myslí a věří Boha, a Abram přijímá: „To ON mě volá z měst bohů do země svých slibů, El Eljon, Bůh silný nejvyšší! Jeho promluvení jsem uvěřil, jeho hlasu se chápu, ačkoli nevím, kam přijdu“ (Žd 11,8.10.)…

Kněz i služebníku živého Boha pak dává on, patriarcha, desátek ze všech věcí a dál putuje pod hvězdnou oblohou k otevřeným Božím obzorům. V Duchu Smlouvy se svobodně rozhodl, slyší a odpovídá (Gn 17,1-10). Veden PRAVDOU zamířil k PRAVDĚ, a to se člověku počítá. To je SPRAVEDLNOST (Gn 15,6).

Obecně lidé míní pravdou, co je nasnadě, ve shodě s jejich zkušeností. Pravdou shledávají tuto ověřitelnost

Dokončení na str. 2

O poslední neděli

„Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.“

Tento apoštolský pozdrav (2 K 13,13) nás může provázet i poslední nedělí církevního roku. Slýchali jsme jej pravidelně o všech jeho nedělích. Tato podmanivě krásná, obsažná i tajemná Pavlova věta shrnuje, co je podstatou i předmětem křesťanovy víry. Trojí označení božího díla se postupem času stalo součástí křesťanské věrouky. Pravda, stejně nedokonalého pokusu o vyjádření božích činů s námi lidmi i se světem kolem nás. Zapomeňme nyní na všechny dogmatické formulace o Pánu Bohu a na nejrůznější rozdíly mezi církvemi. Se všemi nás spojuje víra v Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Apoštol Pavel to svou výpovědí trefil.

Často slyšíme, že tomuto vyznání lidé nerozumějí. Podle různých statistik prý v jednoho Boha věří asi 20 milionů Židů, více jak miliarda muslimů a půl druhé miliardy křesťanů, kteří jsou ve svých vyznáních značně pestří. Židé i Islám hovoří především o Bohu a zmiňují i Ježíše. Duch svatý je pominut. Pročpak to Pavel napsal v tomto trojím rozpětí? Pravda, nevyjádřil tím stejně celou hloubku božího tajemství. Jak by mohl. Jen se dotkl tří velkých okruhů božího jednání s námi lidmi a světem kolem nás.

Nejprve v Otcově díle stvoření, v Kristově díle lásky a odpuštění, nakonec v neutuchající inspiraci Božího Ducha v našich životech. A tento Boží Duch, čteme v Bibli, věje kam chce. To vše nás vede k pokoře, která si klade prst na ústa. Dotýká se hloubky božího tajemství. Avšak právě to nás vede k životu, který o tomto Bohu ví, s ním počítá. Pak nepřehlédneme ani svého bližního vedle sebe a s inspirací božího Ducha procházíme životem od kolébky až za hrob. Tyto důrazy křesťanské víry a vyznání nám připomínaly všechny neděle církevního roku nejrůznějším způsobem. Jedna z nich je i poslední, aby slovem apoštola Pavla nám shrnula to podstatné – a otevřela bránu Adventu, který je přede dveřmi.

Jak neděkovat za všechno, co jsme slyšeli o každé neděli uprostřed církve a současně i prosit za všechny, kdo by tuto dobrou zprávu o božím zájmu o člověka a svět mohli slyšet spolu s námi. Nastává čas, že všichni potřebujeme přijmout Boží ochranu, lásku a naději.

Josef Hromádka

Aktualita: V listopadu opět na programu mariánský sloup

Tři setkání se konala v pátek 3. listopadu na připomínku 99 let od stržení mariánského sloupu. Pražský magistrát totiž nedávno zamítl návrh, aby na místě této barokní památky byla postavena její přibližná replika. Okolo čtvrté hodiny se sešlo u kostela sv. Mikuláše asi deset členů různých křesťanských církví na akci Kající modlitba u příležitosti výročí stržení mariánského sloupu. Hlavním organizátorem byl farář ČCE Jaroslav Pechar. Mezi účastníky byli též členové spolku Exulant. Ve stejnou dobu probíhalo na místě zbořeného sloupu modlitební setkání přibližně tří desítek ctitelů Panny Marie, kteří četli litanie k Neposkvrněnému srdci Mariinu a Nejsvětějšímu srdci Ježíšovu. Poté navázala pobožnost Hnutí obnovy duchovních tradic. Na půdorysu sloupu byla postavena velká mariánská socha a socha Pražského Jezulátka. Zatímco ekumenická akce vyzývala ke smíru, účastníky římskokatolických akcí zajímalo pouze, jak dosáhnout toho, aby pražský magistrát přece jen stavbu povolil.

(hb)

Z církví doma i ve světě

Vatikán a luteráni o reformě: velká vděčnost i pokání

Svatý stolec a Světová luterská federace pozitivně bilancují rok Společné připomínky pětistého výročí reformace. V prohlášení vydaném 31. října, u příležitosti jeho ukončení, hovoří o „velké vděčnosti" za duchovní a teologické dary, obdržené skrze reformaci. „Zároveň jsme také prosili o odpuštění za viny a způsob, jakým křesťané zranili Pánovo Tělo a vzájemně se uráželi," stojí v deklaraci.

„My luteráni a katolíci, jsme hluboce vděční za ekumenickou cestu, kterou jsme společně podnikli v posledních padesáti letech," píší autoři prohlášení. Tato cesta vedla k překonání předsudků, posílení vzájemného porozumění a k dosažení významných teologických dohod.

Mezi „požehnané" plody uplynulého roku zahrnuje Papežská rada pro jednotu křesťanů a Světová luterská federace zejména skutečnost, že katolíci a luteráni historicky poprvé nahlíželi reformaci v ekumenické perspektivě. Jak podotýkají, otevřel se tak nový pohled na události 16. století, jež vedly k rozdělení církve. Přestože minulé události nelze změnit, jejich dnešní dopad na nás může být proměněn tak, aby se stal impulsem k růstu společenství a znamením naděje pro svět, totiž naděje na překonání roztržky a rozdrobenosti. Opět zřetelně vyvstala skutečnost, že to, co nás spojuje daleko přesahuje to, co nás rozděluje, čteme v deklaraci.

Den uzavírající připomínku reformace vstoupí do dějin také jako datum, kdy ke Společnému prohlášení o učení o ospravedlnění z roku 1999 připojilo – při slavnostním obřadu ve Westminsterském opatství – svůj podpis rovněž Anglikánské společenství. Kráčí tak ve stopách Světové metodistické rady, která tento významný ekumenický dokument podepsala v roce 2006.

V závěru prohlášení se Římskokatolická církev a Světová luterská federace zavazují, že budou pokračovat ve společné cestě směřující ke stále větší jednotě, jakou si přál náš Pán Ježíš Kristus. „S Boží pomocí a v duchu modlitby, chceme rozlišovat svou interpretaci církve, eucharistie a služby, a usilovat o dosažení podstatného konsenzu, který by vedl k překonání rozdílů, jež jsou stále ještě zdrojem našeho rozdělení".

www.krestandnes.cz

Nikoho nemůžeš mít za přítele, s nímž jsi předtím nesnědl lžičku soli.

Martin Luther

Jméno

Gn 1,1–3a; J 1,1–5.14

Dokončení ze str. 1

svými smysly, a podobně se ptají po Bohu, po PRAVDĚ Boha. Dohadují se, co má na vizitce, označují ho jménem mezi jmény, přou se, jak je spravedlivý po jejich. PRAVDU, jako iniciativu Ducha, jako tah na branku k hojnějšímu životu, branku úzkou a těsnou, zřídka kým hledanou a nalézanou, nechápou (Mt 7,13).

„Oznam mi, prosím, své jméno," marně žádá pragmatik Jákob, Abrahamův vnuk, od svého nočního protivníka v nouzi svědomí u potoka Jabok (Gn 32,29). „Proč se ptáš na mé JMÉNO?" funí mu do tváře muž v tom zdánlivě vyrovnaném zápasu na místě Fanuel…, jako by říkal: Na své se ptej, Jákobe! Od teď sluješ Izrael, „Boží je boj". A k tomuto novému bytostnému určení mu žehná… Mnohem později, v dobách soudců už v zemi zaslíbené, podobně odpoví Boží posel jakémusi Manuovi z pokolení Dan. Zvěstuje mu narození siláka Samsona, ačkoli jeho žena je neplodná (Sd 13,18). „Jaké je jméno tvé?" vyzvídá ten muž na poslu dobrých zpráv, „Abychom ti jmenovitě připili, až se ten vysvoboditel, ten superman v hubení nepřátel, narodí…" „Proč se ptáš na mé JMÉNO, které je divné?" Jseš si jist, že víš proč? Že půjdeš, kam ti otevře? Boží JMÉNO je klíč… Kam otvírá, žádný nezavírá a zavřené nikdo neotevře (Zj 3,7).

Vraťme se pár generací nazpět. Izraelci ještě vězí zotročeni v Egyptě a roduvěrnému hebrejskému chovanci dcery faraonovy, Mojžíšovi, jde o život. Zastával se týraného soukmenovce, zabil přitom Egypťana, a utíká před hněvem krále. V cizině se přidrží kněze Raguela, knížete čili jetra mariánského, ožení se s jeho dcerou a žije tam čtyřicet let. Zrovna žene tchánova stáda pouští k hoře Boží Oreb, když ho Bůh otců zastaví a vyzve k úkolu, který mu připadá nad vlastní schopnosti a síly. Hospodin ale trvá na svém… „Co jim řeknu, až se mě zeptají, které jméno má ten, kdo tě posílá?" vykrucuje se pastýř Mojžíš. Které z tolika těch božích nejen v Egyptě? A slyší: „JSEM, KTERÝ JSEM…" (Copak to je za jméno?!) „JSEM poslal mne k vám, řekneš synům Izraelským…" avšak ten člověk Mojžíš se dál Bohu vymlouvá. Ach, jak se mu nechce! A Bůh? (Člověče, žasni!) Dál jej trpělivě přesvědčuje a přemlouvá: Ne, to tě nešálí smysly ze slunečního úpalu. JSEM vpravdě jsoucí. Řekneš faraonovi: „Propusť můj lid, ať slouží mně!"… (Známe to vyprávání o vyvedení Izraelců z otroctví v tom JMÉNU…)

Mojžíš dál bude Bohu odmlouvat, až velmi rozhněvaný Hospodin mu dá bratra Arona za mluvčího své výzvy. Avšak pozor! Cestou svatého povolání z madiánské země se na přenocujícího Mojžíše oboří a málem jej usmrtí. Poslaný vyvázne díky pohotovosti ženy Zefory, která spěšně obřeže neobřízku jejich, možná už dospělého, syna Gersona… Pochop! Je to na tobě, ale při porušení Smlouvy s otci půjde o život. Tak čteme úvodem ke knize Exodu, zprávě o vysvobození lidu Boží láskou vyvoleného. Budete mi lid zvláštní. Buďte svatí, neboť já svatý JSEM.

S tím jdou z Egypta, zhrublí otročinou, do světa bojů o přežití, kde teče krev. Krev lidí: dětí, rodičů, celých společenství. Generace zpohaněných s vážným deficitem svatosti zemře na poušti v naději, že v potomcích ožije lid Smlouvy, lid Boha JSEM, jsem s vámi… na dlouhé cestě bolesti, násilí, smrti.

Kdo pochopí zdrženlivost Boží v rozkrytí svého JMÉNA v tom čase? „Neuzří mne člověk, aby živ zůstal," řekl Hospodin zákonodárci na hoře Sinai (Ex 33,20). Znamená to: Člověk vidoucí mne, nezůstane naživu mezi vámi? Nepřežije na světě, jaký je? Boží JMÉNO, pohled do jeho tváře, učiní jej pravdoláskařem, jehož nesnesou? Mojžíš, Bohem skryt ve skalní rozsedlině, spatřil toliko záda míjejícího… Lze říci rub Boží slávy? Má Zákon rub a skrytou duchovní líc (Ř 7,14n)?

Po babylonské katastrofě pláče vidoucí mezi navrátilci ze zajetí (520-515 př. Kr.): „Ty, zajisté, Bože, jsi Otec náš! Abraham nic neví o nás a Izrael nezná nás. Ty jsi, Hospodine, Otec náš, Vykupitel náš, to je od věků JMÉNO tvé. Proč jsi nás nechal zbloudit z tvých cest? Zatvrdil jsi naše srdce, aby se tě nebálo?" (Iz 63,16-17). Tehdy bylo zřejmé, že „ne silou, ani mocí, ale dál už jen Duchem mým, praví Hospodin zástupů" (Za 4,6).

Uplynou staletí než ti kolem nazaretského Ježíše po svém Mistru zopakují: „Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se JMÉNO tvé…," a my s nimi… Věříme, že Otec nás chtěl a v našem zájmu promlouvá. Evangelista Jan se podivuhodně chopil tajemství oněch počátků a příčin naznačených na první stránce Bible, aby naznačil a přiblížil, že Bůh byl v Kristu, když podnikl to, co nás Otci vrací a duchovně ustavuje, (jak možná četl u apoštola Pavla 2 K 5,19). Vidí Ježíše Krista jako slitování Otce nad sebemařící bezvýchodností těch, které přivedl na svět. SLOVO od počátku konajícího Ducha Stvořitele se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, plnost milosti a PRAVDY, v níž je svoboda a spása. Přišel rozklíčovat naši obecně lidskou tendenci ke zlu a zahynutí (J 3,16), abychom přišli k sobě a odtud k němu… Přesvědčoval, že zajedno s Otcem na to má nejen zvednou a vyléčit ubitého u cesty, ale hluboce změnit jeho vědomí, srdce a ducha člověka v Nové Boží Smlouvě své vlastní krve (Mk 1,15; Jr 31,33; J 14,10.11).

Struktury starého se o sebe důvodně obávaly a obávají: Smrtelného lze přece zabít, zvlášť, když proti tomu nic nepodniká. Co duchem zmůže proti síle pěstí? Odsoudí ho a spektakulárně popraví.

„Vidíte, jak je nemožnej s těmi novotami?! Kristus, ten král Izraelský?!" (Mk 15,32) Pobaveně si prstem ukazují na trestance, jak trpí a dodělává… Až k zemi se sklání v tom vichru osení, klíčící v srdcích těch, které mu Otec dal. Jeho smrt je hotová věc. Proč ještě včera říkal: „Doufejte, já jsem přemohl svět?" (J 16,33). A přece svou vírou v Boha prošli skrze Syna k Otci, skrze SLOVO učiněné tělem k rozhojněnému životu z Ducha. „Neopustím vás, sirotky, přijdu k vám…" (J 14,18). Tu zář nemohl Jan rozprostřít jinak než v Ježíšově modlitbě: „…oznámil jsem jim, Otče, tvé JMÉNO… Tvoji byli a řeč tvou zachovali, a nyní poznali, že všecky věci, které jsi mi dal, jsou od tebe… Dal jsem jim tvé SLOVO, a oni přijali a poznali… Uvěřili, že jsi ty mne poslal. Já za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal… Chraň je ve svém JMÉNU, Otče, aby byli jedno jako my…

Dal jsem jim tvé SLOVO a svět je nenáviděl, protože nejsou ze světa jako já nejsem…posvěť je ve své PRAVDĚ… Poslal jsem je na svět (modlí se Ježíš a vidí, co ho za pár hodin čeká) posvěcuje sebe samého za ně, aby i oni byli posvěceni v PRAVDĚ… Chci, kde jsem já, aby i oni byli se mnou, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal, vždyť jsi mne miloval před ustanovením světa… Otče spravedlivý… známé jsem jim učinil tvé JMÉNO a ještě známo učiním, aby milování, kterým jsi mne miloval, bylo v nich i já v nich." (J 17)

Je neděle, malověrní. Vstal z mrtvých v to JMÉNO, a ještě nás má čím překvapit. „Já živ jsem, i vy živi budete" (J 14,19). Amen.

Modlitba

Podívej se, můj Pane Kriste, mám bližního, ty víš, koho myslím a víš, že ho nemusím… Člověka poškodí a ještě vykládá pohádky. To si přece nemůžu nechat líbit. Jak bych vypadal?!

Vlastně bych mu to měl prominout, ale lituju, nemám na to. Tak tu teď stojím. Učiň mě jinačím. Pak bych mohl… Pak můžu jednat podle tvé vůle a odpouštějící lásky… Já vím, řekneš: Odpusť, a udělá tě to jinačím… Vidím to zazděný. Nevím, kam by to vedlo, můj Pane… Tak mě postrč. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Pražské zastupitelstvo k mariánskému sloupu

Ve čtvrtek 14. září 2017 Zastupitelstvo hlavního města Prahy jednalo o dvou peticích ve věci obnovení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí. Petice občanů proti znovupostavení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze vznikla již v roce 2013 a byla odevzdána kanceláři primátorky hlavního města Prahy dne 21. 6. 2017 s více než tisícem podpisů (1048). Tím vznikla magistrátu povinnost ji projednat. Téhož dne, 21. června 2017, vydal stavební úřad Prahy 1 rozhodnutí o umístění stavby označené Výstavba obnoveného Mariánského sloupu v Praze 1 na Staroměstském náměstí. Toto rozhodnutí bylo součástí územního řízení, k němuž se v dubnu a květnu 2017 písemně vyjádřily Církev československá husitská, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace Veritas a spolek Exulant. Ústního jednání 9. 5. 2017 se zúčastnili Petr Melmuk a Eva Melmuková za společnost Veritas. Stavební úřad je však nepřipustil za účastníky řízení a k jejich vyjádření ani k předchozím písemným námitkám nepřihlédl. Hlavní město Praha jako vlastník pozemku souhlas k umístění sloupu dalo již v roce 2013. Zdálo se, že obnovení pomníku již nic nebrání. Mnozí si kladli otázku: dá se s tím ještě něco udělat?

V reakci na rozhodnutí stavebního úřadu se koncem července objevila internetová petice proti obnovení sloupu, jejímž autorem je David Loula, kazatel KS ve Žďáru nad Sázavou. Tato petice si kladla za cíl ovlivnit jednání zastupitelů a k 14. září ji podepsalo téměř 1700 lidí. Podobný otevřený dopis s 56 podpisy byl rozeslán zastupitelům 11. září. Podkladem pro jednání zastupitelstva však byla první uvedená petice, kterou představila její mluvčí, spisovatelka Lenka Procházková.

Druhá petice, kterou zastupitelstvo projednávalo, byla formulovaná jedinou větou v několika jazycích jako prosba: Prosím, ať může být postaven mariánský sloup se sochou Panny Marie na Staroměstském náměstí v Praze. Měla 3048 podpisů a přednesl ji sochař Petr Váňa.

Program zasedání byl upraven tak, že projednání petic přišlo na řadu v 19 h. Schůze byla hojně navštívená. Do diskuse se mohl přihlásit každý příchozí s trvalým bydlištěm v Praze. Seděla jsem vedle Petra a Evy Melmukových a sestry Žofie Vobrové, jiné evangelíky jsem na místech pro veřejnost neviděla. Sestra Melmuková byla připravena přednést vyjádření za společnost Veritas, ale nakonec je přečetla sestra Vobrová, která bydlí v Praze. Do veřejné diskuse se přihlásilo celkem 23 přítomných, střídaly se příspěvky zastánců i odpůrců obnovení pomníku. Další rozpravy se zúčastnilo 17 zastupitelů. Průběh jednání je zaznamenán a na webu HMP lze najít podrobný záznam. Tři hodiny večerního jednání tu jsou zachyceny na stranách 125 – 159. Jednání bylo zajímavé a napínavé. Stojí za zmínku, co o chvíli později řekl zastupitel Jakub Michálek při projednávání jedné z dalších petic: „...Myslím si, že v rámci řízení ... je nutné, aby zastupitelstvo, nebo někdo formuloval zájem hl. m. Prahy. Pokud my neřekneme, jaký je zájem, zase si tam úředníci budou moct napsat, co budou chtít, jako když se schválil mariánský sloup, aniž by o tom tady kdokoli v zastupitelstvu věděl..." (při projednávání jiné petice str. 174 zázn.)

K hlasování došlo až v deset hodin večer. Původní připravené usnesení, kterým by zastupitelstvo obě petice pouze bralo na vědomí, nebylo přijato. Pak přišel na řadu další návrh usnesení, podle něhož Zastupitelstvo hlavního města Prahy „nesouhlasí se záměrem obnovení tzv. Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze a ukládá Radě HMP učinit všechny právní kroky vedoucí k rozvázání smluvních závazků a k odnětí souhlasu HMP s umístěním tzv. Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v termínu 31. 12. 2017". Toto usnesení navrhlo společně šest zastupitelů, mezi nimiž je jako první uveden Matěj Stropnický. Bylo schváleno poměrem 36 hlasů pro, 6 proti, 4 se zdrželi.

Jak se ukázalo, petice měly svůj význam. Zastupitelstvo hl. města Prahy jako majitel pozemku vyjádřilo svůj názor na obnovení sloupu: se stavbou sloupu na Staroměstském náměstí nesouhlasí.

… a co není v záznamu

Výsledek hlasování hodně lidí překvapil. Když jsme odcházeli ze sálu, oslovil mě muž v hnědé bundě: „Víte, že ten váš Stropnický je zednář a satanista? A že Masaryk byl taky zednář?" Jak se na něco takového reaguje? Představila jsem se mu jménem a podala mu ruku. On podanou ruku nepřijal a odmítl říci své jméno, neboť „nechce být zavražděn". Kým? Mnou? No přeci těmi, se kterými jsem seděla. Na chodbě před zasedacím sálem to pokračovalo. Slyšela jsem: „rozpoutali jste třetí světovou válku, legalizovali jste násilí, jste agresivní … až budete umírat, budete Pannu Marii potřebovat". Co s tím? Na to jsme nebyli připraveni.

To všechno říkala i jedna starší žena v červeném plášti. Podařilo se nám s ní dát do řeči, vysvětlovat rozdíl mezi Pannou Marií triumfální, vítěznou a trpící, jak evangelíci ctí a respektují Marii jako matku Ježíšovu. Že evangelíci i katolíci křtí ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. A najednou to šlo. Dalo se říci: pomodleme se! Sestra Melmuková pohotově našla vhodná slova. A paní v červeném plášti si přála „ještě Otčenáš". Modlili jsme se společně modlitbu Páně a chtělo se ji tam na té poloprázdné chodbě pěkně nahlas vykřičet! Ta paní se zaradovala, že vyslovujeme známé prosby, poznala, že poslední větu „neboť Tvé jest království, moc i sláva na věky" u nich říká kněz. Rozloučili jsme se se sestrou v Kristu.

Anna Hejlová

(psáno pro sborový zpravodaj Souterrain)

Pouze kmotr, nikoli křtitel

Ve Starém zákoně se dočítáme, jak do života pohanského zaklínače Bileáma velmi výrazně zasáhla oslice (Nu 22,28nn). Totéž se přihodilo také mně.
Stalo se zvykem, že narodí-li se v zoologické zahradě nějaké vzácnější mládě, vyzve tisk nebo rozhlas milovníky němých tváří, ať navrhnou pro zvířecí miminko jméno. Kterýsi rok, když jsem byl už v důchodu, narodilo se v pražské zoologické zahradě během několika dní pět zvířecích mrňátek. Zauvažoval jsem tedy, jak by se dala pojmenovat. Pro čerstvě narozenou oslí samičku jsem našel v latinském slovníku označení „asella = (malá) oslice“. (Jazyková spřízněnost s „oslem“ je zřejmá). A vida! S tímto návrhem jsem se umístil mezi výherci a byl jsem pozván na sobotní odpoledne na malou slavnost, při které budou novorozenci „pokřtěni“. České slovo „křest“ je odvozeno od titulu Kristus. To však už málokdo mimo církev ví a v současné době jsou křtěni nejen lidé, ale i knihy, cédéčka a v neposlední řadě i zvířátka v zoo.
Když jsem dorazil do Tróje, byl tam už shromážděn početný zástup obdivovatelů zvířecích chovanců (všudypřítomných zvědavců, jemuž vévodila zástupkyně „Večerní Prahy“. Tato slečna či mladá paní vyzvala předem všecky výherce, aby si připravili pár vět pro-

Daniel Henych

slovu, a pak celý početný dav vyrazil na okružní cestu po novorozencích. U každé příslušné klece nebo výběhu, kde se nacházelo mláďátko, jsme se zastavili a odborná pracovnice zoo poučila přítomné o životě chovaného druhu. No a pak vždy promluvil navrhovatel jména. Kupodivu se ukázalo, že se všichni dotyční na to důkladně připravili. Také já jsem se chopil příležitosti oslovit sekularizované posluchače a připomněl jsem, že se o oslicích píše také v Bibli a že dokonce sám Ježíš vjel o Velikonocích do Jeruzaléma na oslici. Tím jsem měl asi skončit. Já jsem se však bohužel dal strhnout a navíc jsem se zmínil o tom, že jsem léta křtil lidi a že proto malé Aselle dám pouze jméno.
To jsem si ale dal! Příští den byla ve „Večerní Praze“ otištěna krátká reportáž o „křtu“ v zoologické zahradě a její autorka mi vložila do úst větu „...Je to pro mne nová zkušenost“, což nebyla pravda a v případě bývalého faráře to vyznělo jako výrok úplného pitomce. Ihned jsem poslal do redakce rozhořčený dopis, ale bylo už pozdě, protože – jak známo – „littera scripta manet“.
Snad ještě horší bylo, že církevní tamtamy spojily mé vystoupení v zoologické zahradě s úplně jiným případem. Přibližně v tutéž dobu se můj mladší kolega zúčastnil „křtu“ nového rychlíku „Emanuel Rádl“, a to dokonce ve služebním hávu. A tak mi sám bratr synodní senior zavolal ustaraně: „Prosím tě, Danieli, v té zoologické zahradě jsi vystupoval v taláru?“ Naštěstí jsem mohl díky synovi a zeti, kteří tehdy při oné oslavě v zoo také byli, zanést bratru seniorovi dokumentární snímek, jak stojím ve žlutavé bundě v kruhu vnoučat před jmenovkou „Kiang - tibetský divoký osel“, a dokonce mu předložit i technický záznam svého tehdejšího proslovu.
Snad bych měl ještě dodat, že jsem tenkrát získal písemné osvědčení, že jsem se stal Aselliným kmotrem a z toho titulu nemusím rok platit do zoologické zahrady vstupné.

Píseň písní 17: Kdysi vypadlí a přece Bohem navrácení

V Písni písní jakoby nebylo na církvi žádných stínů. Radost nám vrací opětné nalezení Boha, radostné spočinutí v Pánu, návrat do míst, ze kterých jsme vypadli! „Čiň pokání a první skutky!“, „Rozhorli se a čiň pokání“, „Buď věrný až do smrti a dám ti korunu života!“ To Pán připomíná své církvi a říká, že „kdo zvítězí, dá mu Pán sedět na svém trůnu.“ Přes tento pohled na znovu obnovenou lásku církve ke svému Pánu smíme v naději hledět do budoucnosti. Naše touha směřuje k tomu, abychom patřili svému Pánu, sice jako kdysi vypadlí a přece znovu navrácení, zbloudilí a přece synové a dcery Boží! Církev je v Písni písní označena jako nevěsta! Její přínos světu je především ve službě nejdrobnější, často opomíjené a přece tolik potřebné, ve službě nemocným, starým, bídným, sirotkům a vdovám. Pokud jde církev touto cestou, kdy jí z úst plyne čistota evangelia a snaha po jeho naplnění uprostřed všedních každodenních zápasů, kdy svoje ruce i nohy používá laskavě a ochotně při potřebné službě lidem a neříká s ostatními, že jsou tady ještě ti druzí, pak jí patří chvála, protože přináší radost, potěšení a nese tak nejhmatatelněji poselství evangelia tomuto světu, poselství o lásce, kterou má Bůh k člověku. Krása církve je dílo „výborného řemeslníka“, Mistra a Pána, i když je někdy deformována rukou podnikavců a církevních kariéristů. Svět ovšem velice dobře rozpoznává dílo Mistra od díla diletanta. Rozpoznává čistý tvar a dílo originálu, protože Bůh se k originálu přiznává a vždycky mu ze své milosti, ze svého odpuštění i ze své lásky vdechuje život. Z Písně písní zní volání po tom, aby církev dbala na svou krásu, aby se nestyděla za originál, nepodbízela se světu, ale snažila se plnit poctivě a věrně svůj zvěstný a služebný charakter a úkol, který přijala od svého Pána. Výbavu dostala vzácnou včetně vzácných zaslíbení: výhled k věčnosti, domov v nebi, naději konečné záchrany. Cesta k nebi však vede úzkou cestou, věrnosti evangeliu na každém kroku života, který se řídí Božími značkami a Božími přikázáními. Budeme-li vpravdě Božími dětmi, pak nám všechna Boží zaslíbení budou zářit na cestu a my budeme moci směle povědět: „Když s námi Bůh, kdo proti nám!“ Jiná cesta není, byla by zbytečná. Pán nám k tomu všemu jasně říká: „Stojím u dveří a tluku. Jestliže by kdo uslyšel můj hlas a otevřel dveře, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.“ Prosme o to, abychom neprohráli svoje životy!

Pokračování příště

Pavel Rybín

Luther a hudba 2.

Jde o meditativní formu, spojenou s používáním hlasu. Hudební průběh zpěvu je držen dechem a pozitivním smýšlením, kdy dochází k blahodárným účinkům na duši. A to posiluje obranné psychosomatické síly člověka. Lutherovo chápání hudby se vztahuje též na Krista. Ježíš Nazaretský, Syn Boží, byl člověk jako každý z nás, používal tedy lidskou řeč, ke které patří i různé afekty, vjemy a rozpoložení. Lutherovo tvrzení, že k Ježíšově lidství patří i používání lidských afektů, se naprosto liší od myšlení jeho současníků. On tím však chtěl pouze zdůraznit, že Ježíš je nám blízký. Luther věřil, že hudba znějící k oslavě Boží může lidskou duši potěšit. V chvalozpěvech a ve vzdávání díků sehrává nezastupitelnou roli. Jelikož zpěv v bohoslužebném shromáždění je především společnou odpovědí lidu na Boží slovo, je také projevem víry, naděje a radosti z evangelia Ježíše Krista.

Zbožnost spojená se zpěvníkem

O Lutherovi, který je považován za představitele německé reformační písně, se dnes již nemluví jako o „otci církevního zpěvu“ nebo jako o „největším křesťanském pěvci“, lze však o něm říci, že byl vnímavým pozorovatelem a sběratelem zpěvů, inovativním objevitelem. Výsledek jeho snahy, vložené od obnovy duchovního zpěvu, přinášel kladnou odezvu nejen v církevním, ale i v světském prostředí. Duchovní píseň považoval za partnera kázání, což je významný posun, který postupně vedl ke vzniku specifické evangelické zbožnosti, spojené s církevním zpěvníkem. Emoční prožívání víry je u Luthera propojeno s hudbou: „Dávám hudbě první místo po teologii.“ (Über die Musik 1530). A tak otevírá dveře k uměleckým aktivitám, figurální hudbě, tj. vícehlasému zpěvu duchovních písní, s vědomím, že píseň je buňkou evangelické umělé hudby.

Začátek písňové tvorby

Luther se duchovní písni začíná věnovat poměrně pozdě; bylo mu 40 let. Impulz přichází 1. 7. 1523, kdy jsou na náměstí v Bruselu kvůli hlásání evangelia upáleni dva augustiniánští mniši. Lutherovi řádoví bratři. Luther píše „otevřený dopis křesťanům v Nizozemí“ a hned poté skládá protestní píseň na způsob hrdinské balady o umučení světců „Ein neues Lied wir heben an“, která se formou letáku šířila. Cestou tzv. rýmované publicistiky. Luther nejen informuje, ale také hodnotí. Podobně vznikají další písně vypravěčského a baladického charakteru o vykoupení, jako například „Nun freut euch, lieben Christen g´mein“.
Další a hlavní doménou Lutherovy tvorby je liturgie bohoslužeb. Uvědomil si, že formy a obsahy se nedají libovolně měnit. Hlavním zdrojem při tvorbě nových písní byly pro reformátora zpěvy gregoriánského chorálu (ambroziánské hymny, středověké zpěvy, cantiones). Reformační písňové novátorství spočívá hlavně v novém ztvárnění staré pravdy.
Tak vzniká třeba píseň „Nun komm, der Heiden Heiland“ a hymnu „Veni redemptor gentium“ (Bohu chvála buď i čest) z r. 386 a celá řada dalších zpěvů z gregoriánských předloh.

Žalmové písně

Luther dokázal propojit žalmovou tématiku s problematikou víry v novozákonním kontextu. Jedna z žalmových písní, ve které se pojednává otázka víry a důvěry, je píseň „Aus tiefer Not schrei ich zu dir“ (Z hlubokosti volám k tobě). Tuto píseň přiložil Luther k dopisu, který poslal svému příteli Spalatinovi, v němž vyjadřuje touhu po nové písňové tvorbě, „aby Boží Slovo skrze zpěv mezi lidmi zůstávalo“. To pak ještě jednou zformuloval ve spisu Formula missae (1523): „Mým přáním je, abychom měli mnoho německých písní, které by lid zpíval při mši... ale chybí nám básníci.“
V evangelickém Německu touto Lutherovou výzvou započala tvorba církevních písní, kterou někteří hymnologové na konci 19. století, ve snaze pozvednout reformační píseň na stejnou úroveň, jakou má v katolické církvi gregoriánský chorál, pojmenovali jako „éru protestantského chorálu“.
V době reformace, kdy se měnil postoj vůči provozování liturgických zpěvů, se obrátila pozornost na žalmy. Luther vyrůstal v prostředí, kde modlitby žalmů zaznívaly několikrát denně, měl k nim osobní vztah. I jeho první přednášky na univerzitě byly věnovány právě žalmům. Přemýšlel o tom, jak je lidu přiblížit a rozhodl se pro volnou adaptaci několika žalmů do písňové formy. Tím vznikl nový útvar, kterému se říká žalmová píseň – kreativní způsob přebásňování žalmů, jež vychází z původní tématiky a zachovává žalmovou výstavbu.
Obsahově dochází k výrazným posunům: směle interpretuje poselství starozákonního žalmu christologicky a navíc si jej dovolí aktualizovat do situace, kterou sám prožívá. Jde mu především o srozumitelnost a přiblížení postavy Kristova evangelia.

Hrad přepevný jest Pán Bůh náš

Chorál „Ein feste Burg ist unser Gott“, známý jako symbol protestantismu (Veit), nebo jako Marseillesa reformace (Heine), volně parafrázuje výběr veršů ze 46. žalmu. Hlavní myšlenka této písně je, že ďábel, zlo, smrt budou Bohem poraženy a o tomto vítězství smí věřící člověk již teď vědět. To je evangelium, dobrá zpráva o Božím vykoupení člověka, která k nám přichází v Ježíši Kristu. Tuto píseň napsal Luther při epidemii moru v letech 1527/28. Nejdříve byla vytištěna formou letáku, na nějž známý malíř Albrecht Dürer namaloval rytíře, který zničil smrt a ďábla. Píseň má několik znaků, pro Luthera typických: každá sloka má sedm řádků (tzv. „Lutherova sloka“), využívá iónský modus (durovou tóninu, v té době v duchovní hudbě málo využívanou), melodický průběh je dramaticky ztvárněn zvláštním rytmem pomocí synkop (rétorická figura, podporující zápas), temperament a výstižnost, určitá dravost v řeči, zřetelný kontrast mezi dobrem a zlem, drsné tóny protestu, které působí agitačně, a pevnost pravidelné pulzace půlových not evokují pocit pevné jistoty.

Písně pro bohoslužebné shromáždění

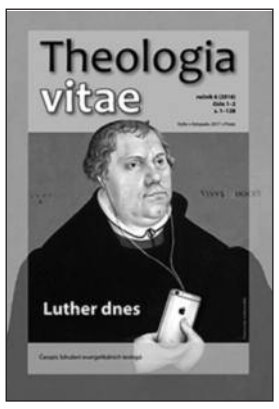
Kromě žalmových písní skládá Luther také písně ke katechismu a k církevnímu roku, např. parafráze modlitby Páně „Vater unser im Himmelreich“ (Otče náš, jenž v nebesích dlíš), píseň k večeři Páně „Jesus Christus unser Heiland“, vánoční, „Gelobet seist du, Jesus Christ“ (Ježíše Krista slavíme), velikonoční „Christ lag in Todesbanden“ (Pán cestou smrti kráčel), svatodušní „Num bitten wir den heiligen Geist“ (Nuž prosme Ducha svatého) a další. Jelikož zpěv v bohoslužebném shromáždění je především společnou odpovědí lidu na Boží slovo, je také projevem víry, naděje a radosti z evangelia Ježíše Krista. Ve společném zpěvu se shromážděný lid sjednotí v jeden celek, aby Hospodina chválil, uctíval, vyznával mu hříchy a vzdával díky. Právě hudba chce ukazovat dál, k Bohu, k věčnosti. Proto řečeno s Martinem Lutherem, je důležité Bohu a o Bohu zpívat „s chutí a s láskou“.

Ladislav Moravetz

(s laskavým svolením autora přetištěno z Křesťanské Revue 2/2017)

Autor je hudební skladatel, celocírkevní kantor ČCE, učitel hymnologie a varhanní improvizace

Lutherovské číslo časopisu Theologia vitae

K letošnímu výročí reformace vychází dvojčíslo časopisu Theologia vitae, ve kterém najdeme články o Martinu Lutherovi a jeho odkazu pro současnou církev.
V čísle je otištěn první český autorizovaný překlad 95 tezí Martina Luthera do češtiny od Jany Nechutové. Zásadními články přispěli Jaroslav Vokoun, Ondřej Macek a David Beňa. Otištěny jsou také recenze knih.
Nové číslo je k dispozici ve Sboru Církve bratrské v Praze 1, Soukenická 15 a také k zakoupení v knikupectví Samuel na stejné adrese. Dalším prodejním místem je knihovna Evangelikálního teologického semináře v Praze 9 - Chvalech.

(pč)

Z podzimního pobytu seniorů v Chotěboři

V sobotu 2. 9. 2017 se sešli v Evangelickém středisku v Chotěboři bratři a sestry z různých míst naší vlasti. Boží slovo nás provázelo ráno i večer po celý pobyt. O jeho přítomnost a výklad se postaral emeritní farář ThDr. Jiří Doležal. Při ranních pobožnostech vykládal 12. kapitolu Izajáše a 37. kapitolu Ezechiela. V obou případech nám objasnil jejich zvláštnosti. Večerní bohoslužby byly ve znamení 2. kapitoly 1. listu Timoteovi, která nabádá k modlitbám za všechny lidi, aby došli spásy. Bratr farář Doležal nám v neděli také posloužil při bohoslužbách s vysluhováním sv. Večeře Páně. Výjimečnost neděle byla umocněna komorním koncertem v kostele sv. Jakuba staršího v Chotěboři. Koncert byl sestaven z děl J. S. Bacha, T. Albioniho a dalších autorů v podání varhaníka Václava Uhlíře a sopranistky Hany Medkové.

Stále bylo o čem přemýšlet. Přispělo k tomu zamyšlení Dr. Jiřího Doležala o ekumeně s Římskokatolickou církví v praxi, kdy jsme se dotkli i ožehavých témat. RNDr. Jiří Nečas (matematik a ekolog) nás svojí přednáškou o vědě a víře vtáhl do problému, zda stojí proti sobě, spolu, či nezávisle na sobě. Víra směřuje ke Stvořiteli, věda ke stvoření. Mezi oběma by měl být soulad, ale historická realita je jiná. Jako jeden z příkladů uvedl přednášející střet mezi názorem heliocentrickým a geocentrickým.

Také beseda se seniorem Chrudimského seniorátu a farářem v Horní Čermné Jakubem Kellerem na téma Co nás ovlivňuje a jak jsme dospěli k víře, byla zajímavá a velmi živá. Hezkým zážitkem byly biblické příběhy jako inspirace pro výtvarná umělecká díla. Spojení promítání obrázků a čtení příběhu z Bible, byl šťastný nápad sestry Naděje Mandysové. Všeobecnou spokojenost sklidily i dva celovečerní filmy, které nám promítl bratr Špaček.

Ani naše těla nebyla ošizena. Ranní cvičení se sestrou Ivou Dohnálkovou nás nastartovalo do prožitků nového dne. Ona a Miluše Kačerová dbaly, aby i zdravotní cvičení patřilo k našim požitkům. Bratr Bodeček obětavě organizoval vycházky pro náročné i nenáročné chodce. Navštívili jsme Libici nad Doubravou, údolí Doubravy a alej v blízkosti střediska s návštěvou kaple sv. Anny, kde jsme si také zazpívali s doprovodem houslí (Marek Janouch) a kytary (Jan Queisner).

I tvůrčí nadšenci si přišli na své pod vedením Hany Capouškové při výrobě pěkných papírových tašek.

Pro většinu seniorů byl velkým zážitkem autobusový zájezd do Slatiňan s návštěvou hřebčína a stájí ušlechtilých starokladrubských vraníků a zámku. V Chrudimi obdivovali barokní sochy v kostele sv. Josefa a Muzeum loutkářských kultur.

Ani kuchyň svými výrobky a mladistvá obsluha při stolování nás nezklamaly. Přestože nám počasí moc nepřálo, pobyt byl radostným shledáním se známými a poznáním nových přátel. Moc děkujeme všem organizátorům, zejména vedoucí pobytu, sestře Capouškové, která nesla na svých bedrech hlavní zodpovědnost.

Jarmila Kafková

70 let kněžské služby žen

Církev československá husitská v letošním roce oslavuje 70. výročí kněžské služby žen. Husitská teologická fakulta UK k této příležitosti pořádá 23. - 24. listopadu mezinárodní teologickou konferenci, která se bude především věnovat:

1. Zhodnocení podmínek a následného vývoje služby žen-duchovních
2. Reflexi současného postavení služby žen-duchovních vzhledem k jiným církvím / v rámci ekumeny
3. Významu služby žen-duchovních v dnešní společnosti.

Církev československá husitská má k tématu hodně co říci, protože byla první denominací, která už od svého vzniku v roce 1920 neřešila rozdíly mezi muži a ženami a většina členů církve přijala kněžskou službu žen zcela samozřejmě. Od roku 1947 přijalo kněžské svěcení více než 250 žen, které pak sloužily v církvi jako farářky, studovaly dále v zahraničí, přednášely na teologické fakultě, pracovaly i v mezinárodních ekumenických organizacích... Zpočátku získávaly teologické vzdělání na Husově československé evangelické fakultě bohoslovecké v Praze, později církev zřídila fakultu vlastní. Už v období 2. světové války, kdy byly vysoké školy uzavřeny tajně vyučovala studenty v bohosloveckém semináři. Také proto, mohla mít už v roce 1947 první vysvěcená farářka dokončené úplné teologické vzdělání.

(hb)

Tři roky nemocničním kaplanem

Mgr. Daniel Smetana je "v civilu" kazatelem Sboru Církve bratrské v Horních Počernicích. Je ženatý a má jedno dítě. Manželka se jmenuje Markéta a dceraRáchel.
Kromě toho je ale také nemocničním kaplanem v Nemocnici Na Homolce v Praze a členem Výboru vedení Asociace nemocničních kaplanů.
Zeptali jsme se ho, co tedy vlastně dělá a jak to všechno může stihnout.

*** Jak jste se dostal k roli nemocničního kaplana?**
Od počátku své duchovní služby jsem vnímal, že mám jisté obdarování v oblasti péče o nemocné a trpící. To se projevovalo v tom, že když bylo potřeba zajít např. za umírajícím, byl jsem připraven jít. Vnímal jsem to jako výzvu dotyčného potěšit, povzbudit a pomoci mu ke smíření. Někdy se to dařilo více, jindy méně.

*** Potřeboval jste k tomuto povolání nějakou odbornou přípravu?**
Jsem přesvědčený, že tato služba není jen o obdarování, ale také i o odborné přípravě a nepřetržitém vzdělávání se. Dnešní standardy spirituální péče požadují u nemocničních kaplanů vysokoškolské teologické vzdělání a následný odborný kurz. To je ovšem minimum. Chcete-li nemocným lidem pomoci zajistit jejich spirituální potřeby, potřebujete další odborné semináře v oblasti duchovního doprovázení, psychologie, geriatrie, péče o pozůstalé atd. Je třeba si uvědomit, že služba nemocničního kaplana je vysoce profesionalizovaná práce, která vyžaduje odbornou přípravu.

*** Jak se stalo, že jste se stal k 1. 4. 2014 prvním nemocničním kaplanem v Nemocnici Na Homolce?**
Byl jsem doporučen jedním vedoucím lékařem tehdejšímu vedení nemocnice. Pozvali si mě tedy na pohovor a na jeho základě mě přijali.

*** Bylo těžké začít se systematickou spirituální péčí v podání nemocničního kaplana?**
Začátky byly krušné. Nikdo přesně nevěděl, co od kaplana žádat? Část personálu mě vnímala jako naprostého exota. Rozhodl jsem se tedy, že nejdříve musím prezentovat principy spirituální péče na poradě primářů a sester. Zároveň jsem chodil na ranní porady jednotlivých oddělení, kde jsem spirituální péči opět objasňoval . Dále jsem vysvětloval příjmovým sestrám metodiku, jak mohou vhodným způsobem nabídnout službu nemocničního kaplana pacientům.

*** Jak jste ale konkrétně začal v nemocnici pracovat?**
Navrhl jsem své nadřízené, vedoucí osobního oddělení, zda bych nemohl aktivně působit na konkrétních odděleních? Ona obvolala primáře, z nichž někteří tuto myšlenku přivítali. Začal jsem tedy aktivně pracovat na neurochirurgii, kardiochirurgii, interně a posléze na cévní chirurgii. Bylo to tehdy v něčem krásné období. Účastnil jsem se jako pozorovatel několika špičkových operací, chodil jsem s lékaři po ranních vizitách a následně jsem navštěvoval jednotlivé pacienty.

*** Kolik stihnete v jednom dni navštívit zájemců o spirituální péči?**
Je to asi osm lidí během osmihodinové pracovní doby.

*** Musíte si své pacienty vyhledat, nebo si vás sami vyžádají?**
Nyní jsme v nemocnici pokročili do fáze, že se na mne s prosbou o zajištění spirituální péče obracejí přímo pacienti, příjmové sestry, či lékaři. Občas přijde výpadek, takže si své pacienty musím na pokojích vyhledat sám, ale těchto výpadků pozvolna ubývá.

*** Co je na práci kaplana nejtěžší?**
Mohu mluvit jen za sebe. Pro mne je nejtěžší, když udělám chybu. Kaplanovo ucho totiž pacient často vnímá jako Boží ucho, jeho ústa jako ústa Boží. Nemocniční kaplan má jedinečnou možnost zprostředkovat hospitalizovanému pacientovi NADĚJI. Jestliže se mi to nepodaří, přestože jsem k tomu měl příležitost, vnímám to jako osobní selhání. Snažím se ze svých chyb poučit, ale není to vždy jednoduché.

*** Co je tedy konkrétně náplní práce nemocničního kaplana?**
V prvé řadě je třeba si uvědomit, že ve změněné situaci hospitalizace se mnohým lidem otevírají nejrůznější spirituální témata a to i přesto, že se dotyční deklarovali jako nevěřící. Když např. lékař oznámí pacientce, že mu je to moc líto, ale že se z jeho pohledu nachýlil čas jejího života, nepřijde nám asi divné, když se bude ptát, jak má naložit se zbytkem svého života a co bude následovat po smrti? Kaplan dotyčného obvykle doprovází svou pouhou přítomností, někdy modlitbou, vysluhováním svátostí a někdy jen podanou rukou.

Nemocniční kaplan pečuje i o příbuzné pacientů. I ti někdy žádají rozhovor, přímluvnou modlitbu a útěchu.

Nemocniční kaplan pečuje i o zaměstnance nemocnice, kteří jsou mnohdy vyčerpaní a potřebují od něj povzbudit.

Povinností kaplana je také zajistit duchovní péči pacientům všech státem registrovaných církví a náboženských společností. To v praxi znamená, že kontaktuje duchovního té či oné náboženské společnosti, aby zajistil duchovní potřeby svých věřících.

*** Jak pracujete na obnově svých duchovních, psychických i fyzických sil?**
Zkušený nemocniční kaplan dobře ví, že k profesionalitě jeho práce nezbytně patří neustálá obnova sil. Pravidelně proto docházím na supervizní setkání do Fakultní nemocnice Motol, v Nemocnici Na Homolce využívám pánskou saunu, chodím s manželkou na procházky, jezdím na kole a občas si zvu do nemocnice římskokatolického kněze, který mi poskytuje důvěrný rozhovor, který je krytý zpovědním tajemstvím.

*** Jak zvládáte být kazatelem Sboru Církve bratrské v Horních Počernicích a současně i nemocničním kaplanem?**
Vždy říkám, že jádro mé práce je být pastorem na sboru a že mým koníčkem je nemocniční kaplanství. Rád kážu, rád pastoruji, rád jsem se svým sborem, kterému jsem vděčný za to, že vnímá moji službu v nemocnici jako důležitou součást mé duchovní práce. Snažím se proto, aby mojí službou v nemocnici netrpěla moje služba ve sboru.

*** Máte nějaké vzory?**
Velmi si vážím zkušeností a profesionální vybavenosti Vítězslava Vursta, který byl předsedou Asociace nemocničních kaplanů. Také si velmi vážím praktických zkušeností a mezinárodních vědeckých zkušeností Miriam Prášilové Szokeové, která byla místopředsedkyní Asociace nemocničních kaplanů. Musím ale přiznat, že si i velmi vážím svých kolegů kaplanů z Fakultní nemocnice Motol a jiných nemocnic. Podle mého názoru je stávající úroveň nemocničních kaplanů pocházejících z protestantských církví vysoká a je srovnatelná s mezinárodní úrovní. Možná i proto nyní žádají státní, krajské i soukromé nemocnice další kaplany, kteří by v jejich nemocnicích spirituální péči zajistili.

*** Co byste závěrem popřál čtenářům Kostnických jisker?**
Přeji nám všem, abychom se uměli radovat z každého dne a uchovali si v nitru jiskru věčné Naděje.

(red)

Pozvánky

Kostnická jednota v Kolíně srdečně zve na "Ekumenické adventní shromáždění" se zpěvy a hudbou, které proběhne 26.11.2017 v 15 h v kostele ČCE, ulice Politických vězňů 560.

Inzerce

Celoroční rekreace v centru Krkonoš - pro skupiny a rodiny nabízíme chalupu"Muchomůrka" ve Svobodě nad Úpou.
Bližší info u br. faráře Samuela Hejzlara, tel.: 603 578 108.

č. 15

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

34/2017

29. listopadu 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde 6. prosince 2017

Z obsahu

* *Jak zvonky budily svědomí*
* *Potřeba dlouhého dechu*

Poselství k 1. neděli adventní

„Naplněním Zákona je láska“
Římanům 13,8–14

Jak prožíváte zavádění letního času? A návraty zpět k normálnímu zimnímu? Mně osobně je to zatím docela jedno, kolik je hodin, když slunce vychází nebo zapadá. Vstávám i uléhám většinou podle toho, jak mi velí povinnosti, nikoli podle jasu na obloze. Musím si pečlivě a častěji číst žalm 127., abych se ukázal. Při žních můžeš vjet do pole stejně, až když sejde rosa a pilnému studentovi má padat hlava nad knížkou hluboko v noci. Něco prostě nezměníme.

Avšak ono posouvání hodinek v nestřeženou chvíli tu sem tu zase tam, vnímám jako typickou lidskou marnost utrhnout něco navíc. Prý bylo toto lidské nařízení snahou ušetřit, něco získat navíc. Nikoli já, naopak to slunce na nebi se musí přizpůsobit mně, chytrému, hrdému. Prostě mi ta akce připomíná heslo ne ještě příliš dávné: “Poručíme větru, dešti“. Co si o sobě myslíš, člověče? Chceš být jako bohové?

Apoštol Páně také dobře ví, že by se člověk chtěl zbavit všeho zatěžujícího. Každý by si rád v životě ulevil, rozjasnil temnoty, ušetřil námahu, něco pro sebe získal do budoucna. No, přiznejme, jak to je. Proč se Mojžíš musel tahat s dvěma deskami Zákona? No, přece kvůli nám, protože si člověk myslí, že něco získá, jen když druhému ubere. Pán Ježíš navíc slova přikázání ještě vyostřuje, když upozorňuje, že nemusíš rukou zabíjet, stačí už, když s hněvem mluvíš. A nemusíš tělem smilnit, stačí, když chtivě hledíš. V takových chvílích si, člověče, myslíš, že získáváš, a přitom ztrácíš. Všechno ztrácíš.

Přitom není tak složité naopak získat. Miluj, miluj bližního svého jako sebe samého. Co bys rád ty sám, poskytni druhému. Když toto Pán Ježíš říkal, nemyslel na masochisty. Potřebuješ-li dobré, dávej dobré. Vyhlížíš-li úlevu, sám ji umožni. Chceš-li mít naději, dávej ji druhým. Nic z takového konání, říkání i myšlení nebude špatně, poskytneš-li sám sebe svému okolí. Láska se tomu říká. Nejsem já tím nejdůležitějším, ale ten druhý. Pro takové má Bible, Pán Ježíš i apoštol, velké zaslíbení: všichni tím získají. Nikdo nebude škodný. Nezdá se vám to? Možná snad dílkem v osobním životě s nejbližšími to platí, ale že by láska pohnula dosavadními pořádky světa?

Už se stalo, zvěstuje apoštol. Láska světem skutečně hnula. Světem a časem. Noc už pokročila, den se přiblížil. Jistěže nikoli konáním naším, lidským, ale konáním a láskou Boží. My se tolik snažíváme posouvat se ke světlu a k lepšímu, a hle on ten posun už nastal! Spasení je blíž! Den Boží už svítá! Přichází nový čas!

Ondřej Titěra,
farář ČCE
v Jablonci nad Nisou

Sláva člověka

Co je člověk? Čím jsme? Nepohybuje se náš význam, naše důležitost v obrovském rozpětí a napětí mezi nicotou a nepostradatelností? Někdy se nás zmocňuje pocit závratné, takřka nebeské radosti, zatímco jindy nás naopak určuje tísnivý, ba smrtelný zármutek. Leckdy si také připadáme zbyteční a neužiteční. Jindy se zase křečovitě utvrzujeme v pyšné domněnce, že to tady bez nás prostě a jednoduše nejde. Ano, pohybujeme se nejednou v těchto krajnostech: Mezi vlastním přeceňováním a podceňováním, mezi domýšlivostí a pohrdáním.

Suverénní osvícenec volá pln nezkrotného optimismu: „Sláva buď člověku na výsostech, neboť člověk je pánem všech věcí“. Věří, ale ještě dnes – v rozbouřeném a chaotickém světě plném násilí – někdo takovým pyšným, sebejistým slovům a pohledům?

Víme a vždy znovu poznáváme, co všechno člověk dokáže. Pravda, smí být do jisté míry i hrdý na své umění, schopnosti a dovednosti; na to, co už kdy a kde vytvořil. Jistě, člověka nelze porovnávat a srovnávat s jinými živými tvory. Otevírají se před ním, a tedy i před námi, stále nové a netušené obzory a možnosti. Jenže – situace se časem citelně mění. A tak se už nejen divíme, nejen obdivujeme nebo snad dokonce oslavujeme lidské tvůrčí schopnosti, ale zároveň se i děsíme právě oněch neomezených možností. Na jedné straně tleskáme vynálezům a objevům, ale na druhé straně se jich i bojíme. Neobrátí se jednou výdobytky vědy proti vynálezci? Není i současná všelijak složitá, nepřehledná a napjatá situace leckde ve světě dána do značné míry právě tím, jakých úspěchů už člověk dosáhl? Tím, kam

Dokončení na str. 2

Aktualita: 17. listopad posloužil volební kampani?

Oslavy 17. listopadu získávají v posledních letech zvláštní pachuť. Místo abychom se radovali ze svobody a z pádu totality, jednou se studenti nedostanou na Albertov, podruhé lidé protestují proti prezidentovi, potřetí pořadatelé nepustí jednoho z kandidátů na příštího prezidenta na podium, aby mohl pozdravit shromáždění na Václavském náměstí...

Brzy se budeme muset rozhodnout, komu z kandidátů dáme v přímé volbě svůj hlas, proto je spravedlivé, abychom zveřejnili, co vlastně chtěl Michal Horáček na Václavském náměstí říci: „Listopadové dny roku 89 jsou nevyčerpatelný pramen. Zdroj naší síly. Žili jsme tenkrát v systému, který nám bránil svobodně žít. A měl tu být "na věčné časy". A přece se zhroutil. Díky lidem, kteří uvěřili ve svou sílu. A začali jednat. Ať je naděje prostupující ty listopadové dny opravdu nevyčerpatelná. Opřeme se o ni, kdykoli zapochybujeme. Proto děkuji, že jste přišli. A že budete přicházet vždycky. A po vás vaše děti a pak děti jejich dětí. Ať je Česká republika silnou zemí hrdých lidí.”

(hb)

Idea

Idea (řecké *idea* nebo *eidos*) znamená původně podobu, vzhled; v současné češtině nejčastěji znamená představu, myšlenku nebo nápad, záměr, projekt.

Pro porozumění významu slova idea je užitečné všimnout si blíže jeho původu. Oba řecké tvary, *idea* i *eidos*, souvisejí se slovesem *eidein* (vidět). Stejně jako jeho slovanský ekvivalent viděti, jako latinské *videó* nebo sanskrtské *véda* se odvozují od společného indoevropského kořene *fid* (veid). Také v češtině existuje úzká etymologická souvislost mezi "vidět" a "vědět", stejně jako mezi řeckým *eidein* (vidět) a *oida* (vím).

Potřebuje člověk mít ideu? Potřebujeme mít v životě ideu?

Asi ano. Mnoho lidí se dívá dopředu, chce před sebou něco vidět, chce vědět. Mladý člověk se trápí ve škole a pak dlouhé roky na univerzitě (Němci pro to mají přiléhavý obrat – *„Man muss Sitzfleisch haben“*) a celou dobu před sebou vidí, ví, že bude lékařem nebo advokátem. Rodiče se v noci budí k plačícímu dítěti, potom namísto aby šli do do kina, tak se školákem opravují úkoly, postodvacáté kupují ztracené bačkory, malují dětské pokojíčky narůžovo nebo namodro, lepí draky, obstarávají klavíry. Otec rodiny staví větší dům, pro dceru, pro syna, pro rodinu.

Jsou i jiné typy idejí. Rozjezd firmy. Politika. Úspěch. A pokaždé člověk vidí vpředu, jak jeho dítě či firma (případně obojí) bude růst, přesvědčí ostatní, získá příznivce, zlepší společnost, jeho dítě nebo jeho záměr bude úspěšný.

Ponechme teď stranou ideje zkažené či pochybné. Takových kázání mám tady v kanceláři tuny, nebudeme se k nim dnes vracet. A tak vše toto snažení, co jsem vyjmenoval, berme jako dobré. Nebo - řečeno školsky - „objektivně dobré“ – tedy to, co prospívá.

Přejdou léta. Vše se, dejme tomu, daří. A přesto se k člověku mohou začít plížit podivné myšlenky. Děti odejdou z domova do svých ordinací a advokátních kanceláří, dům stojí, do firmy kupujeme další nákladďák – vše funguje (slíbil jsem přece, že dnes vynechám černé myšlenky). Jenže sliby se slibují a blázni se radují. Existují lidé a není jich málo, kterým se najednou začne ztrácet půda pod nohama. S přibývajícími léty začínají být potřeba brýle na dálku, najednou jako by bylo vidět nějak hůř, přestává se vidět a vědět dál. Člověk se začíná ptát po smyslu sebe sama. Ten nový nákladďák ve firmě je sice fajn, ale to je ono, proč tu jsem? Záměrně tu nemluvím o lidech, jejichž děti se nepovedly, místo aby se staly advokáty, tak jim je advokát přidělen ex offo v trestní věci, místo toho, aby se staly lékaři, třeba už jim člověk v bílém vypsal úmrtní list. Tady může být příčina ztráty idejí zjevná, tak zjevná, že otázky po smyslu toho všeho jsou oprávněné. Ne, o tyto případy mi dnes nejde – situace je o to vážnější, oč je paradoxnější – vše se přeci daří a přesto, jakoby bezdůvodně, jakoby bezdůvodně prosím dospěje dvaačtyřicetiletý inženýr-stavař k tomu, že se pokusí o sebevraždu nebo jeho ideje jinak vyhasnou. Lidstvu se daří stále lépe – to jsou fakta. Spotřeba antidepresiv soustavně roste – to jsou také fakta.

Přiznejme si bratři a sestry, že takové lidi určitě znáte a dost možná se někdy podobné, různě intenzivní, plíživé, podivné myšlenky připlazily i k vám. Proč?

Protože jsme ulpěli na tomto světě a najednou se podívali do zrcadla smrti. Ve starozákonní knize Kazatel autor vyjmenovává všechna různá snažení lidí, „pachtění“ tomu říká: „čas sít… čas sklízet …Pokolení odchází, pokolení přichází, ale země stále trvá. Vítr spěje k jihu, stáčí se k se-

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Bibliolog: Skupinový výklad Bible poprvé česky a v Čechách

O víkendu 24. - 26. listopadu proběhl v Kutné Hoře ukázkový seminář bibliologu. U nás vůbec poprvé. Bibliolog se využívá při čtení Bible ve skupině. Všichni účastníci se pod odborným vedením mohou podílet na výkladu textu, a tak se k němu dostat blíž.

Metodu vypracoval profesor Peter Pitzele z Harvardské univerzity pro křesťanské a židovské komunity a vzdělávací centra. U nás bude lektorkou docentka Susanne Wolfová z Německa, kde je bibliolog běžnou metodou.

Seminář je předskokanem školícího semináře bibliologu, který se chystá v příštím roce. Bibliolog k nám pozvala mládež Českobratrské církve evangelické, konkrétně její vzdělávací projekt VENITE.

www.christnet.eu

Vrchlabí se připojuje ke sbírce Krabice od bot

Také vrchlabský evangelický sbor se, již tradičně, letos zapojil do sbírkové akce Diakonie ČCE „Krabice od bot". Smyslem akce je obdarovat vánočními dárky děti z chudých rodin či rodin v jiné svízelné životní situaci.

Akce začala v pondělí 13. listopadu a končí v pátek 8. prosince! „Pro všechny, kdo se chtějí do sbírky zapojit, je postup vcelku jednoduchý: do krabice (třeba od bot) zabalíte vhodné vánoční dárečky (nemusí opravdu jít o nic drahého, jde o to, co pomůže a potěší), krabici zabalíte do vánočního papíru a na ni nalepíte ceduličku s popisem, pro koho dárek je – třeba „dívka, 8-10 let". Krabici pak přinesete k nám do sboru na adresu Českých Bratří 112 ve Vrchlabí," říká místokurátor vrchlabského evangelického sboru Jakub Kašpar.

Krabice přijímáme ve vrchlabském evangelickém sboru (Českých Bratří 112, vedle restaurace Partyzán) mezi 13. listopadem a 8. prosincem nejlépe v pondělí, úterý nebo čtvrtek mezi 16. a 18. hodinou. Pokud by tento čas nevyhovoval, je možné se po telefonu zkusit domluvit na jiné době s Janou Michlovou (731 104 122).

Darované krabice poputují dětem ve Vrchlabí a v okolí, které vyberou kolegyně z Odboru sociálního a zdravotního Úřadu Města Vrchlabí.

Rady, co se hodí do krabice, najdete na stránkách Diakonie ČCE: (www.krabiceodbot.cz/chci-se-zapojit/co-zabalit-do-krabice), či na jejím facebookovém profilu (www.facebook.com/darujkrabiciodbot).

Další informace k celé akci, včetně podrobnějších instrukcí, najdete na www.krabiceodbot.cz

Kontakt:

Jakub Kašpar, místokurátor FS ČCE Vrchlabí,
tel.: 724 175 927, e-mail: vrchlabi@evangnet.cz

Judit Brodská, Diakonie ČCE,
tel.: 733 676 207, e-mail: judit.brodska@diakonie.cz

Sláva člověka

Dokončení ze str. 1

jsme se směle vyšplhali? Jsme vnitřně šťastnější než naši předci, kteří neměli nic z toho, co je dnes pro mladší generaci samozřejmostí?

Osmý žalm je žalmem davidovským. Král David je příkladem člověka, který sám bolestně a hořce zakusil hříšně – tragickou zaplетenost lidského srdce. Kdo by neznal Davidovo rychlé a horečné vzplanutí lásky a nezdolného chtíče ke krásce Betsabé? Tento vztah však povede k nesmírně rafinované, byť nepřímé vraždě Uriáše Hetejského, jejího manžela.

Tažme se proto znovu: Co je člověk, který je schopen tolika mocných činů, skvělých děl , i obdivuhodných výkonů a vynálezů – všeho toho, co okoušíme i teď v současnosti? Co je ale člověk, který je schopen na druhé straně tolika hanebností – všeho toho, s čím se na každý den také setkáváme?

Pokusme se položit ještě další otázku: Jak dopadnou naše životní zkušenosti, jestliže je postavíme do záře ného Božího světla? Kdo jsme za onoho výchozího předpokladu, že vezmeme vážně evangelium? Tu skutečnost, že na mne, že na nás, Bůh myslí a pamatuje, že nám sám vychází vstříc? „Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš? (Ž 8,5). Nemáme být velice vděčni? Copak k tomu nemáme žádný pádný důvod? Člověk je koruna stvoření. Je korunován „slávou a důstojností".

Bůh se sklání z nepochopitelné lásky k chybujícímu, klesajícímu člověku. Bůh ozdobuje člověka tím, že Ježíš Kristus, vtělená Láska, přijímá, bere na sebe lidskou podobu. V Ježíši stojí před námi nový, pravý člověk. Avšak – jaká ho zdobí koruna? Zvláštní. Není ze zlata, ale z trní. Ježíš se nám představuje jako ten, kdo bere na sebe naše slabosti a selhání, naše lidské hříchy.

Jsme korunováni slávou a ctí, slávou a důstojností. Nicméně – nemůžeme přitom popřít a nevidět své slabiny, své mnohé stinné stránky. Davidova velikost a příkladnost jsou pak v tom, že se král po hanebném činu upřímně kaje. Prolévá hořké slzy nad tím, čeho se dopustil. K lidské důstojnosti patří, jestliže je člověk hotov přiznat svou velkou chybu, vyznat svůj hřích.

Ježíš stojí před Pontským Pilátem s trnovou korunou na hlavě. Lstivému představiteli římské moci je vložen do úst známý výrok: ecce homo, hle člověk. Ano, posmívaný a potupovaný Ježíš - to je pravý člověk. Trpí s trpícími. Bolesti a úzkosti druhých zakouší jako své vlastní.

„Hospodine, jen maličko jsi člověka omezil, že není roven tobě". Koruně stvoření je dána taková důstojnost, že se blíží až k samotnému Bohu. Pod vlivem řeckého překladu Starého zákona, tzv. Septuaginty, se toto přirovnání v Kralickém překladu zřejmě vědomě oslabilo. Hospodin ustoupil a na jeho místo se dostali do textu andělé (Ž 8,6).

Naše sláva je v tom, že následujeme toho, koho sám Bůh korunoval slávou a důstojností. Svému milovanému Synu, Muži bolesti, dal Bůh vladařskou moc. Z listu do Efezu k nám jasně zaznívá: „Posadil ho po své pravici v nebesích...Všechno podrobil pod jeho nohy" (Ef 1,20.22).

Naše sláva není proto v nás, ale je v díle Kristově. V tom díle, které je určeno i nám. V díle pro nás, pro nobis. Proto můžeme v písni radostně i vděčně vyznávat: „Kristova krev a spravedlnost, to je můj (náš) svatební šat a skvost". To pro mne, pro druhé, pro celý svět vzal na sebe Pán Ježíš vinu, utrpení i smrt. Z této skutečnosti smíme žít. Osvobozeni Kristem kráčíme k přislíbenému slavnému cíli.

Jaroslav Nečas

Idea

Dokončení ze str. 1

veru, točí se točí, spěje dál, až se zas oklikou vrátí…viděl jsem všechno, co se pod sluncem děje, …. Podnikal jsem velkolepá díla, postavil jsem si domy, vysázel vinice…v ničem, co si žádaly moje oči, jsem jim nebránil, svému srdci jsem neodepřel žádnou radost… Stal jsem se velikým a předčil jsem všechny…nadto při mně stála má moudrost", Ale brzy poznává: „a hle, to vše je pomíjivost a honba za větrem. Odvrátil jsem se od toho se srdcem plným zoufalství nad vším svým klopotným pachtěním…".

Může být tedy taková idea ideou absolutní? Absolutní znamená úplný, naprostý. Ale podívejme se opět, jak slovo absolutní vzniklo: Z latinského *absolutus* (úplný, naprostý), trpného příčestí *absolvere* (zprostit) < ab- + solvere, tedy vlastně „oproštěný od všeho". Absolutní tedy znamená „oproštěný od všeho"!

Hledat absolutní ideu ve světě je proto čiré bláznovství. Náš svět není ani dobrý ani špatný. Svět prostě jen „je", je smyslový, relativní a konečný. Už dávno si buddhisté všimli, že absolutní princip není v našem světě k nalezení. Bytí a jsoucno jsou jen přeludem, který za chvíli zmizí. Pravým stavem věcí je podle nich negace bytí – nirvána, nic, nebytí. Platón pak v době předkřesťanské mluví o říši idejí, které jsou absolutní, ke kterým však obyvatelé světa nemají snadný přístup, neboť jsou v zajetí smyslů. Vyhlédnout z této jeskyně, kde jsou vidět jen stíny, na světlo, vyjít na světlo a spatřit „ty věci tam nahoře", může být pro obyvatele jeskyně velmi bolestné – jak se v tomto Platónově podobenství o jeskyni dozvídáme. Když je pak před Piláta Pontského předveden Ježíš Nazaretský, mluví velmi podobně:" Mé království není z tohoto světa", praví.

Jaká tedy je ona absolutní idea? A může vůbec existovat?

My křesťané věříme, že absolutní idea existuje. Zcela určitě je mimo tento svět, zde ji nehledejme. Buďme opatrní i tam, kde nám absolutní ideu nabízejí na ulici nebo jako již v minulém století nejméně dvakrát – z řečnických tribun. Tam se místo idejí vždy nabízely nebo vnucovaly jen ideologie.

Nezbývá proto nic, než se oprostit od všeho – *ab-solvere*. Období životních krizí této ztrátě nespolehlivých idejí koneckonců velmi přejí. Začít negací, popřením, jak říká pravoslavný myslitel a mystik devatenáctého století Vladimír Solovjov: „Jestliže člověk začíná jako konečná přírodní bytost a jako taková má vycházet od smíšení absolutního principu s ubohými a bezmocnými živly světa, pak proto, aby dříve než pochopí a uskuteční absolutní princip, ho dříve oddělil a postavil proti tomuto ubohému a bezmocnému živlu. Abychom pochopili, co to absolutní princip je, musíme nejdříve vůlí a myšlením popřít to, co absolutním principem není".

A jak tedy ta absolutní idea přesně vypadá? – zkouší se opět ptát člověk, který neústupně chce vidět a vědět. Dostanete-li na takovou otázku přesnou, lákavě přesnou, toužebně očekávanou přesnou odpověď, jsme opět u ideologie. Živé očité svědky nemáme, mnoho nám v rukách proto nezbývá. Ale přesto! Buďme logicky důslední – můžeme se opřít právě o tento negativní přístup, ke kterému nás jako k prvním krokům nabádá Solovjov: absolutní ideou je to, co zbývá, když se zbavíme toho, co pro svou ubohost a konečnost absolutní není a být nemůže!

Můžeme zajít snad i o kousek dál, abychom třebas v těch rukách něco měli. Katolický kněz Tomáš Halík mluví o tom, že se máme naučit žít s „radikálním tajemstvím". A v Listu Korintským čteme: „Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, a člověk ani nepomyslil na to, co všechno připravil Bůh těm, kdo ho milují.

Skončeme na tomto místě slovy Hryhorije Skovorody, ukrajinského osvícence a duchovního lyrika, která, myslím, říkají to podstatné: „Všechno pomíjí, ale je to pouze láska, která nakonec zůstává. Všechno pomíjí, kromě Boha a lásky".

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému jako bylo na počátku i nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

David Blažek

Hlas pro Jeruzalém

Dne 29. 11. 1947 přijala OSN rezoluci č.181 o rozdělení Palestiny (mandátního území pod správou Velké Británie) na část židovskou a arabskou. Jeruzalém se měl stát městem se zvláštním mezinárodním statutem. Židé rozhodnutí OSN přijali a svůj stát dne 14. 5. 1948 v Tel Avivu vyhlásili. Arabské státy ho odmítly a právě vzniklý Izrael vojensky napadly s cílem ho zničit. Izrael svou existenci uhájil (své území přitom zvětšil), Jeruzalém si obě strany rozdělily válečným právem. Staré město s Chrámovou horou připadlo Jordánsku, přístup k západní zdi chrámového okrsku (tzv. Zdi nářků) byl Židům odepřen. Takto vzniklý stav byl následně mezinárodně uznán, ustanovení rezoluce č.181 o rozdělení území a o statutu Jeruzaléma se stala mrtvou literou.

Na území, které po této válce zůstalo v arabských rukou, mohli Palestinci bez překážek vyhlásit svůj stát v rozsahu, jak to požadují dnes. Za hlavní město mohli svobodně prohlásit tu část Jeruzaléma, která se nacházela pod arabskou kontrolou. Místo toho Jordánsko Západní břeh anektovalo, pásmo Gazy se stalo součástí Egypta. Na Palestince arabské státy nebraly ohled, programem zůstalo zničení státu Izrael. Jejich konfrontační politika vedla nakonec ke známé Šestidenní válce v roce 1967, ve které Izrael své tři sousedy (Egypt, Jordánsko a Sýrii) porazil, a kromě jiného získal pod svoji kontrolu i zbylou část Jeruzaléma. Město potom sjednotil, dál zůstávalo hlavním městem. Správu Chrámové hory velkoryse přenechal Palestincům, chrámový okrsek se stal všeobecně přístupným. Palestinský stát s hlavním městem Jeruzalémem se stal arabským programem až po další prohrané válce (1973), kdy arabské státy konečně – po 25 letech – začaly hledat cesty politického řešení. Jordánsko se vzdalo nároku na Západní břeh (a na Jeruzalém) až v roce 1988, poté, co byl už přes dvacet let pod izraelskou správou.

Města se mají sjednocovat, nikoli rozdělovat. Jeruzalém byl hlavním městem Izraele ve starověku (od časů krále Davida – v roce 1996 bylo výročí 3.000 let od této události). Přes všechny zvraty dějin (doba makabejská, nadvláda Římanů, židovská diaspora, nadvláda Osmanů) nikdy hlavním městem jiného státu nebyl. Kdyby Palestinci respektovali tyto historické skutečnosti a sledovali vstřícnou politiku, už dávno by za své hlavní město vyhlásili Hebron, Ramalláh či jiné větší město, které se nachází na území palestinské autonomie. V roce 2000 byly obě strany blízko k historické dohodě při jednání v Camp David, to však Jásir Arafat zmařil, když dohodu na poslední chvíli odmítl podepsat. Roky 1947, 1967, 1973, 2000 – to jsou data, kdy se arabská (resp. palestinská) strana zachovala způsobem, který znamenal promarněnou historickou příležitost. Těžko se divit důsledkům. Miloš Hübner ve svém loňském příspěvku (ET-KJ 29/2016) uvádí fakta, která jsou sama o sobě správná. Pomíjejí ale širší historický a biblický kontext, nekonzistentnost palestinských postojů a nevražívost dnešního světa vůči Izraeli. Rozhodnutí o hlavním městě je výsostným právem každého státu. Pokud se jedná o Izrael, náš hlas – křesťanů i našeho státu – by měl patřit Jeruzalému.

Josef Potoček

* * *

Ambasády v Jeruzalémě

Výbušným tématem jsou ambasády v Jeruzalémě. Jakmile někdo zaspekuluje, že by se tam mohla nějaká z Tel Avivu přesunout, je zle. Donald Trump cosi naznačil a Anna Ahronheimová už píše do Jerusalem Postu text s titulem: Přesune-li se americká ambasáda do Jeruzaléma, budeme čelit nové intifádě?

Eylon Aslan-Levy ale v magazínu The Tower vypočítává, že v Jeruzalémě působí devět generálních konzulátů: pět (britský, turecký, belgický, španělský, švédský) ve východní části, čtyři (americký, italský, francouzský, řecký) v západní. Jak je to možné? Proč nikdo nehrozí intifádou? Inu proto, že tyto ambasády obsluhují Palestinskou samosprávu, aniž by musely působit z Ramalláhu.

Takže, úhrnem. V Jeruzalémě smí být ambasáda, ale musí fungovat jen pro Palestince.

Zbyněk Petráček, LN, 25. 3. 2017

Ageus znovu oživlý?

Chci zvýraznit jednu tradiční a starou evangelickou písemnost. Nevím, zda je to typická česká vlastnost, že nenecháme věci na pokoji, v klidu, nebo je to obecně lidské, že je člověk zvědavý - rád poznává a odkrývá, stále něco projednává, rozrývá a přerývá. „Ageus znovu oživlý“, latinsky *Haggaeus redivivus*, je jedním z teologicky významných spisů J. A. Komenského. Před nedávnem jsem jej dostal darem v jeho prosincovém vydání z roku 1952. Tehdy tento spis k vydání připravil Bohuslav Souček v nakladatelství Kalich pod názvem „Obnova církve“, předmluvu k tomuto vydání napsal ThDr. J. L. Hromádka. Pokud vím, tak poslední novější vydání *Haggaea rediviva* je z roku 1971, kdy jej vydala Academia v jeho původním názvu.

Sotva tuto knihu vydá někdo dnes – na první pohled se může zdát, že se jedná o „pěknou vykopávku“ - a snad právě proto se žádné vydavatelství neodváží dát opět do tisku titul, který není komerčně zajímavý. Nicméně jeho úroveň a význam je nesmírný. Nejen historicky ale dosud a právě nyní Komenský stojí a přečnívá ne pouze v české teologické krajině jako ohromný a zdravý strom, do jehož stínu se mohu a chci schovat i já. Ale Jan Amos by se bránil tomu, aby jej někdo takto adoroval (uctíval) leč pouze jediného našeho nebeského Mistra a Pána Ježíše Krista. Snad by o Komenském měli psát spíš ti, kteří mu opravdu rozumí, určitě by velmi milá sestra a výborná paní profesorka Noemi Rejchrtová napsala, pověděla o „otci vlasti“ více a mnohem lépe než já. Vážení čtenáři prominou moji drzost, že církevním historikům „lezu do zelí“ právě já. Moje úsilí je zcela zištné.

V době po tolerančním patentu (13. října 1781) hledali „augšpuráci“ (luteráni – evangelíci augsburského vyznání) na našem území svoji identitu právě v Komenském. Ovšem tento Komenský je zajímavý tím, že sám nehledá pevnou a jistou církevní identitu v konfesním smyslu - ačkoliv myslí a píše za Jednotu bratrskou - Komenskému jde napořád a pouze o *důsledný návrat ke Kristu*. Tato pozice je velmi výrazná právě v „Ageovi znovu oživlém“. Již na první pohled, pouhým prolistováním „Agea“ čtenář zjistí, že téměř 400 let staré dílo má velmi přehlednou strukturu. Každá ze 27 kapitol je pečlivě nadepsána, četbě pomůže neméně pečlivě vytvořený obsah na konci knihy. Samotný obsah díla je výrazem preciznosti. Onen „formální princip protestantismu“ - *pouhým Písmem* (sola Scriptura) - je vyjádřen vysloveně. Komenský cituje Písma sv. v takovém rozsahu až pohrobkovi evangelické víry srdce usedá. Jak vyjádřil jeden ženevský reformátor: *theologus in Scriptura nascitur* (teolog se rodí v Písmu). Komenský velmi zřetelně biblicky přirovnává a transponuje do situace své doby - stojí zato důsledněji číst XXIV. kapitolu nadepsanou *Napomenutí vrchnostem, jak se v povinnostech svých obnoviti mají.* (Ale nejen tímto spisem je Komenský věrný reformačním zjištěním.)

Komenský cituje Písma sv. ve vydání Kralické bible, zmiňuje římského básníka Vergilia (kap. XXV.), uvádí církevní otce (Kléménta Alexandrijského, Origena (kriticky), Augustina…), ale také otce reformační. Je cítit, jakou úctu má k Lutherovi. Ovšem k luteránům má jisté výtky. Komenský pamatoval a věděl o tom, jak se cítili bratrští bohoslovci na studiích v luterském Německu. Luteráni se k bratrským bohoslovcům chovali i jízlivě, Jednota bratrská se přece jen odlišovala důrazem na milosrdnou kázeň, ačkoliv „software“ bratrské teologie lze označit za dobře luterský.

Otto Miklík

Pokračování příště

Těšíme se na věčný život

V životě má člověk mnoho důvodů k radosti. Raduje se z milého domova, z lidí, kteří ho milují, z krásné přírody, z dobře vykonané práce, z pěkného uměleckého zážitku, ze zajištěné budoucnosti.

Každý, kdo žije na této zemi, se však setkává také s nemocí, bolestí, zármutkem, zklamáním, strachem i zděšením. Chvíle radostné a smutné se střídají. Někdo má v životě víc radosti, jiný víc zármutku. S přibývajícími léty přibývá únavy, slabosti, nemocí a trápení. A přece může mít člověk v každém věku a za všech okolností - ve zdraví i v nemoci, ve chvílích šťastných i přetěžkých - nevysychající zdroj radosti a jistoty: věčný život v království Pána Ježíše Krista.

Těm, kteří v něho věří a následují ho, On sám praví: *„Kdo věří ve mne, má život věčný.“* (Jan 6,47) *„Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe. Kdo jí z tohoto chleba, živ bude na věky.“* (Jan 6,51) *„Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život.”* (Jan 10,27) *„Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný.”* (Jan 5,24) A apoštol Jan dosvědčuje: *„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.”* (Jan 3,16.)

Někteří lidé nechápou biblická slova "život věčný" a myslí si, že to bude pokračování zemského života v nynější kvalitě. Někteří dokonce namítají, že mají dost trápení na zemi. Proto žít věčně ani nechtějí. Jiní se domnívají, že věčný život bude podobný "nudným" bohoslužbám v kostele, a o takový život nemají zájem. Jistěže samotná slova "věčný život" nám ještě mnoho neříkají. Když však člověk zjistí z Písma svatého, co vše je obsahem těchto slov, otevře se mu nádherný výhled a zcela nové pochopení věčné budoucnosti. Věčný život bude mít úplně jinou kvalitu, než ten, který nyní prožíváme. Apoštol Pavel to vyjádřil slovy: *„Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.”* (1 K 2,9) Nemáme ani tušení, jak nádherný, bohatý a radostný život nám nebeský Otec připravuje. Něco málo z tohoto bohatství nám Pán Bůh odhaluje v Písmu svatém.

Chci zde připomenout sedm druhů Božích zaslíbení, která jsou spojena s věčným životem.

1. Život věčný budeme prožívat v novém těle. S nynějším tělem máme všichni mnoho různých problémů a trápení. Kdybychom měli žít v takovém těle věčně, bylo by to vskutku utrpení. Pán Ježíš Kristus nám však připravil úplně nové tělo. Ap. Pavel napsal: *„On promění tělo naší ponížености v podobu těla své slávy silou, kterou je mocen všecko si podmanit.”* (Fp 3,21) *„Tak je to i se zmrtvýchvstáním. Co je zaseto jako pomíjitelné, vstává jako nepomíjitelné. Co je zaseto v ponížености, vstává v slávě. Co je zaseto v slabosti, vstává v moci. Zasévá se tělo přirozené, vstává tělo duchovní... Jako jsme nesli podobu pozemského, tak poneseme i podobu nebeského... Pomíjitelné tělo musí obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost.”* (1 K 15,42-44.49.53) A apoštol Jan napsal: *„Milovaní, nyní jsme děti Boží. A ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni.”* (1 J 3,2)

Svědectví apoštolů je tedy jasné. Pán nám dá nové, dokonalé duchovní tělo, které už nebude stárnout, nebude prožívat bolesti, nemoci, trápení ani únavu. Nebudou se na ně vztahovat zákony přírody, které nyní pro nás platí. Neumíme si to ani představit, ani domyslet do všech důsledků. Budeme žít život v úplně nové kvalitě. Pán Ježíš sám o tom praví: *„Lidé přítomného věku se žení a vdávají. Avšak ti, kteří byli hodni dosáhnout budoucího věku a vzkříšení z mrtvých, nežení se ani nevdávají. Vždyť už nemohou zemřít, neboť jsou rovni andělům a jsou syny Božími, poněvadž jsou účastni vzkříšení.”* (L 20,34-36) Jak jsem vděčný Pánu, že toto nádherné tělo připravil i pro mne.

2. Život věčný budeme prožívat v novém otcovském domově. Nejmilejším místem na této zemi je nesporně rodičovský domov. Opravdový domov netvoří však jen stěny domu a vše, co naplňuje jeho prostory, ale především dobré vztahy těch, kteří v tomto domě bydlí. Opravdový domov je místem bezpečí, radosti, lásky, pokoje, ale také potřebným životním zázemím. Bůh, který je naším Otcem i Stvořitelem ví, že takový domov potřebujeme pro dokonalé štěstí a spokojenost. Proto nám připravuje i ve věčnosti domov jako místo bezpečí a radosti. Ujišťuje nás o tom i sám Pán Ježíš, když praví: *„V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. Opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.”* (Jan 14,2-4) Apoštol Pavel napsal Korinťanům: *„Víme přece, že bude-li stan našeho pozemského života stržen, čeká nás příbytek od Boha, věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama.”* (2 K 5,1) A ve Zjevení Jana můžeme s radostí číst: *„A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid. On sám jejich Bůh bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude - neboť co bylo, pominulo”.* (Zj 21, 3-4.) Jak nádherným, milým a příjemným místem bude nebeský domov! Nemáme ani tušení kolik dokonalé lásky, radosti, pokoje a blaženosti tam budeme prožívat.

Stanislav Kaczmarczyk

pokračování příště

Apoštolské doporučení střízlivosti k modlitbám

1 Pt 4,7

Slovo střízlivost či střídmost můžeme obecně chápat v několikerém smyslu: jako protiklad k nestřídmosti - až k přejídání a opilosti, dále jako zdrženlivost a sebekázeň, jako rozvážnost a přiměřenost, i jako prostotu v myšlení a jednání. Ale dovedeme si představit střízlivé modlitby? Snad jedině jako v protikladu ke známým kritickým výrokům Páně v Kázání na hoře: proti okázalému modlitebnému zviditelňování pokrytců (Mt 6,5), nebo proti pohanské mnohomluvnosti (Mt 6,7). Jinak čteme v Novém Zákoně spíše o modlitbách vytrvalých a pilných (Sk 1,14; 2,42; 6,4; 1 Tm 5,5), i ustavičných (Sk 12,5; Ř 12,12; Ko 4,2); o modlitbě pokorné (1 Tm 2,1) a modlitbě víry (Jk 5,15-16); dále o modlitbách spojených s postem a bděním (Sk 13,3 14,23); a neposledně i o různém způsobu přímluvných modliteb (Mt 5,44; L 6,28; Sk 8,24; 2 K 13,7; Ko 1,3; 4,3; 1 Te 5,25; 2 Te 3,1; Žd 13,18; 1J 5,16). Za všemi pak stojí Pavlovo *„Duchem vroucí“* (Ř 12,11) a Jakubovo ujištění, že *„modlitba víry zachraňuje“*; a že *„velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého“* (Jk 5,15-16).

Na otázku střízlivosti či střídmosti při modlitbách však narážíme ve zvláštní apoštolské výzvě v 1 Pt 4,7, která je eschatologicky zaměřena na poslední věci našeho žití i všeho věku. V kralickém překladu to zní v trochu záhadném archaickém podání: *„Všemuť se přibližuje konec. A protož buďte střední a bedliví k modlitbám.“* Zde je *„středmost“* = střídmost či střízlivost, vztažena na život věřících členů sboru. Naproti tomu je v překladu F. Žilky ona „střízlivost“ vztažena přímo na modlitby: *„Konec všeho je blízko. Staňte se rozvážnými a střízlivými k modlitbám.“* Náš ekumenický překlad (ČEP) zde zachoval zprostředkující pojetí: *„Konec všech věcí je blízko. Žijte proto rozumně a střízlivě, abyste byli pohotoví k modlitbám.“*

Tento verš náleží k oněm biblickým místům, kde se překlady původního textu mohou rozcházet vzhledem k jazykové dvojznačnosti. Překladatelé se zde stávají i vykladači, kteří stojí před otázkou, zda se ona doporučovaná střízlivost pro poslední dny vztahuje i na modlitby. Proto zde víc záleží na kontextovém pojetí než na překladové doslovnosti. To si můžeme ověřit porovnáváním některých důležitých překladů. - Původnímu znění v řeckém originále se zdá být nejblíže jednoduchý překlad F. Žilky: *„Staňte se rozvážnými a střízlivými k modlitbám.“* Snaží se porovnat smysl dvou řeckých sloves, která jsou významově shodná ve smyslu střízlivosti, nicméně však rozdílná pokud jde o jejich pojetí. První (*sófronein*) vyznačuje především mentálně rozumovou stránku (srov. Ř 12,3; 2 K 5,13; Tt 2,6). Lat.Vulgata: *„este prudentes“*. Proto i ČEP: *„žijte rozumně“*. (Tak i další překlady.) - Druhé sloveso (*népsein*) vyznačuje spíše stránku psychickou ve smyslu bdělosti (srov. 1 Te 5,6.8; 2 Tm 4,5; 1Pt 1,13; 5,8). Lat.Vulgata: *„vigilate in orationibus“*. Zde se hodí i pojetí ČEP: *„pohotoví k modlitbám“*. (Opět podobně i další překlady.)

O volnější překlad v kontextovém pojetí se pokusil prof. W. Barclay: *„Konec všech věcí je blízko. Buďte proto řádní a střízliví v mysli, abyste byli opravdu schopni modlit se tak, jak je toho potřeba.“* Pokusil se vystihnout eschatologickou vážnost situace, kdy apoštol nabádá věrné křesťany k odpovědné modlitebné přípravě na poslední dny. Petrovi přece šlo o pohotovou soustředěnost na modlitby *„v Duchu a pravdě“*, při vyhlídce na ono *„dědictví nehynoucí a nevadnoucí, které je připraveno v nebesích,… a (na) spasení, které bude odhaleno v posledním čase“*! (1 Pt 1,4-5). Tento zřetel již i předeslal v základním zadání *„duchovní střízlivosti“* na samém začátku listu: *„Buďte střízliví a svou naději upněte k milosti ve zjevení Ježíše Krista“* (1 Pt 1,13). – V tom navazuje tato Petrova výzva k modlitebné pohotovosti na známé výzvy Páně k učedníkům: *„Buďte připraveni a vaše lampy ať hoří!“* (L 12,35). – *„Buďte bdělí a proste v každý čas, abyste měli sílu uniknout všemu tomu, co se bude dít, a mohli stanout před Synem člověka“* (L 21,36).

Jiří Otter

Hřeš udatně 2017

Lutherovo povzbuzení v čase aféry Weinsteingate

Za svět bez heterosexuálních mužů veřejně horovala herečka Květa Fialová (1. 9. 1929 - 26. 9. 2017). Pod vlivem Alzheimerovy choroby, svého náboženství, nebo obojího? (Konkretizovat ono náboženství by žel nebylo politicky korektní. Tím spíše, že do něj dnes bývá zkratově promítáno to nejušlechtilejší, nejúchvatnější, nejctnostnější atd…)

Před časem kdosi konstatoval, že děkovné projevy oceněných při každoročním slavnostním předávání filmařských Oskarů připomínají projev batolat: „já chci“, „hodně“, „maminka“ … Richard Gere poté rozhojnil slovní zásobu děkovatelů o slovo „dalajláma“, George Clooney o „Charlie“. A v důsledku stále hysteričtější kampaně na sociálních sítích kolem hollywoodského producenta Weinsteina obohatí patrně napříště ta či ona hérečka (s dlouhým –é-) výlevy při celosvětově nejsledovanějším televizním přenosu o důraz Květy Fialové … Heterosexuální muži se zkrátka stávají „ohroženým druhem“!

S výhradou, že termín „hřích“ se neomezuje na oblast mezipohlavních vztahů, aktualizujme pro novodobý ohrožený druh dávné povzbuzení: PECCA FORTITER, SED FORTIUS FIDE… (HŘEŠ UDATNĚ, ALE VĚŘ JEŠTĚ SILNĚJI …) Já vím, není to dalajláma. A je to navíc zoufale politicky nekorektní! Jako celý Martin Luther (citát pochází z jeho dopisu zkroušenému Filipu Melanchtonovi) …

František Schilla

„Nic se nezapomíná pomaleji než urážka a rychleji než dobrodiní.“

Martin Luther

Píseň písní 18: Na cestě nás podpírá náš bratr

Závěrečná kapitola Písně písní překvapuje zvoláním: „Ó bys byl jako bratr můj …“ (8,1), bez studu, s jasným, radostným každodenním vyznáváním Boha, s modlitbou na rtech a bez ostychu! Jenže z naší strany zní často výčitka vůči Bohu: Proč nejsi Bože méně nápadný? Ty jsi vstoupil ve svém Synu do tohoto světa nepohody, lidské zloby a nenávisti a prošel jsi jím jako nenápadný, přesto však velmi odlišný, nápadný svou láskou, trpělivostí, laskavostí, pochopením potřeb druhých a službou. Stal ses naším bratrem navzdory naší nestálosti a neochoty se k tobě přihlásit. Chceme si žít po svém, volat k tobě, jen když potřebujeme, mít Boha po ruce v případě potřeby k prosazení svých představ a plánů. Jenže ty nás voláš k opravdovosti víry a života z víry, k závaznosti svých rozhodnutí! Ó, bys byl vpravdě náš bratr a my mohli stát vedle tebe vždycky s horoucím srdcem, s vyznáním svým životem! Kéž bychom se vždycky uměli postavit na Kristovu stranu vahou celé své existence! Tak by potom stál bratr vedle bratra ve vší hloubce a opravdovosti a platilo by slovo z Písně písní: „Vedla bych tě …!“ (8,2) To je nabídka Boží pomoci. Díky za ni. Jenže my se nechceme nechat ničím a nikým svazovat, ovlivňovat, jen svými chtíči a „starým nepřítelem“. Nechceme se nechat vést ani řídit, natož jemným mužem plným lásky, křehkým a v tomto světě tak zranitelným Kristem. Zkoušíme to sami se svým pyšným „já“, které když dojde na hranu, hroutí se, volá a prosí o pomoc. Nevedeme Boha do svých věcí! Neuvádíme Krista jako svého bratra do svých zápasů! Uzavíráme se do sebe, jen aby nebyla dotčena oblast našich soukromých problémů, bolestí, modliteb a našeho duchovna. Ze strachu, aby nám všechno nezpřevracel, aby nám neudělal v našich vztazích, v našem myšlení i v našich srdcích pořádek. Ale při tom ho tolik potřebujeme! On nám přes naši vrtkavost ze své lásky a milosrdenství nabízí, že nás bude podpírat a dávat novou sílu!

Pokračování příště

Pavel Rybín

Inzerce

Farní sbor v Benešově u Prahy hledá faráře na plný úvazek. Ve sboru a kazatelské stanici Vlašim se konají pravidelné bohoslužby, biblické hodiny a další sborové aktivity.
Nabízíme farní byt se zahradou ve sborovém domě vhodný i pro větší rodinu.
Očekáváme aktivní přístup k práci s dospělými i dětmi, ekumenický záběr a ochotu pohybovat se po rozsáhlém regionu diaspory.
Pro další info kontaktujte kurátora J. Zavadila,
tel.: 604618095 e-mail: zavadil@ufe.cz
nebo místokurátora T. Duška, tel.: 733202473, e-mail: t.dusek@seznam.cz.

č.16

Celoroční rekreace v centru Krkonoš - pro skupiny a rodiny nabízíme chalupu "Muchomůrka" ve Svobodě nad Úpou.
Bližší info u br. faráře Samuela Hejzlara, tel: 603578108.

č. 15

Sháním báseň "Janebovy ruce" od br. faráře Bareta. Báseň, prosím, zašlete do redakce ET-KJ, Ječná 19, Praha 2, e-mail ET.KJ@worldonline.cz. Děkuji, Zdeněk Škrabal.

č. 17

Vážení čtenáři,
vy, kteří nás čtete a odebíráte delší dobu, můžete potvrdit, že se snažíme nabízet náš časopis stále za stejnou cenu. Přitom nemáme jiné příjmy než předplatné a vaše dary, bez kterých se při financování tisku, distribuce, nájmu, elektřiny, plynu a našich opravdu skromných platů neobejdeme a kterých si opravdu velice vážíme.
Naši platební bilanci se teď pokoušíme vylepšit formou sponzoringu. Pokud by se nám podařilo sehnat na každé číslo sponzora, který by přispěl cca 3 - 5000 Kč (podle plochy, kterou bychom mu v čísle věnovali), zbavilo by nás to na několik příštích let starostí.
Evangelický týdeník Kostnické jiskry vychází pravidelně více než 100 let a je tak nejstarším křesťanským časopisem. Byla by opravdu velká škoda, kdyby už pro nedostatek financí vycházet nemohl.
Název firmy, sboru, obchodu... budeme uvádět vždy na stejném místě - na této straně. Stručný popis činnosti nebo produktu můžeme sami podle vašich podkladů zpracovat.
Věříme, že nás v této aktivitě podpoříte.

Vaše redakce

Sponzorem tohoto čísla je Daňová a účetní kancelář Paulus, s.r.o.

Trojí povstání evangelických Valachů

Nejméně třikrát se obyvatelé východní Moravy spojili s nepřáteli Habsburků a povstali proti vrchnosti, císaři a církvi. Poprvé to bylo v letech 1620-21, kdy zde propuklo povstání, které bylo pokračováním odporu českých a moravských stavů a jejich příznivců proti bělohorskému vítězi. Později, v roce 1627 povstali Valaši znovu proti stejnému nepříteli, ale ve spojení s moravsko - pobělohorskou emigrací formovanou v Dánském vojsku a ve třetím odporu se spojili s vojskem švédským.
Ale docela první vzpoura byla v roce 1612, kdy se postavili proti Albrechtu Valdštejnovi. Nejprve poslali stížnost zemskému hejtmanu Karlu Staršímu ze Žerotína, pak si stěžovali na Valdštejna, který ukrutně a bez citu prosazoval na Valaších, kteří byli nekatolického vyznání, katolický nátlak.
Valdštejn se zde spojil se sousedy, totiž s pány z Broumova Janem Kafkou z Říčan a vévodou Doczim. Doczi byl zbit holí, tak intenzivně, že musel ležet kvůli svým zraněním dlouho na lůžku. Valdštejn získal zdejší majetky sňatkem.
Druhá vlna povstání byla po roce 1620, kdy byly české stavy poraženy. Vítězná armáda vedená císařským generálem Buqoyem, začala pronikat na Moravu. Chtěla drancovat. Ale jako oficielní důvod byl, že chtěla chránit majetek pánů Dietrichstejna a Valdštejna. Chtěli Moravu uchránit před tažením Gábora Bethlema a spojenců poražené české šlechty, ve které vévodil slezský kníže a markraběte Jan Jiří Krnovský se svým osmitisícovým vojskem a Jindřich Matyáš hrabě z Thurnu se svým synem Františkem Bernardem. Valachy vedl Jan Adam z Víckova, který byl dosazen do zemského soudu za rytířský stav. Valaši vyslechli z ilegality výzvu krále Fridricha Falckého. K výzvě o odpor k Habsburkům, se připojilo asi 8000 Valachů To bylo počátkem července 1621. Jan Jiří Krnovský měl dekret od Fridricha Falckého z Hágu, který jej písemně jmenoval jako *„generála polního pluku a komisařem v zemích, kde byl korunován a v budoucnu ovládat bude“*.
V té době císařský gubernátor Moravy - kardinál Ditrichštejn žádal Vídeň o posily, kterých se mu nedostávalo. Požadoval vídeňský dvůr o pomoc v podobě opětného návratu řádu jezuitů.
Adam z Víckova podnikal s Valachy úspěšné výpady, při kterých velmi oslaboval biskupský majetek. Dobýval i města. 22. 9. 1621 zvítězil nad komandií císařských a obsadil město Hranice. *„V neděli 17. po svaté Trojici pan Adam Šejkovský přitáhl jest s Valachy k Holešovu z jedné strany a z druhé strany Uhři a hned jsou město Holešov dobyli“*. Přes veškeré síly a nasazení života se Morava nepřidala k odboji proti císaři. To byl důvod, proč uherský kníže Gabriel Bethelm začal potají vyjednávat s císařem. Zradil tak všechny velitele armád. Jana Jiřího Krnovského, který císařským dekretem byl zbaven všech svých majetků a tak se nemohl vrátit do Slezska. Odešel tedy bez vojska do Uher. Gabriel Bethelm zradil Adama z Víckova a všechny Valachy, kteří i přes osamocenost zůstali v opozici.
Kardinál Ditrichštejn vypsal na dopadení Jana Adama 28. března 1622 odměnu 500 tolarů
Valaši jej nezradili ani přes takto horentní sumu.
Když Valaši nezradili svého velitele, Ditrichštejn vytvořil zprvu bojůvku z Valachů, kterou nazýval sbor věrných Valachů. Byla to menšina katolíků, kterou pak Ferdinand III. oficiálně úkoloval jako ozbrojenou stráž.
Ovšem císař a jeho „lidé“ nelenili a začalo se s trestáním rebelů. Počátkem března začaly procesy. Jan Adam byl v nepřítomnosti odsouzen *„ke ztrátě cti, hrdla a statků“*. Stejně tak bylo souzeno dalších 15 rebelů. Hůř dopadli odsouzení Valaši. Roku 1622 byl vynesen Ditrichštejnovým soudním dvorem rozsudek nad 147 obviněnými. Rozhodnutím soudního dvora, který vedl kardinál Ditrichštejn bylo zkonfiskováno 147 panství a o dva roky později byli vypovězeni nekatoličtí duchovní a kardinál vydal dekret, kde se dává termín do svatodušních svátků *„obrátit se na katolickou víru“*, nebo se vystěhovat z Moravy. Byli vypovězení ze země novokřtěnci (Habáni), o rok později se v Olomouci konala poprava 18 vůdců povstání, dalších třináct poprav bylo na jiných místech.
Dalo by se o Janu Adamovi z Víckova mnoho hovořit a prožít s jeho osudy a s jeho zájmem o *„věci veřejné“*, ale snad postačí jakýsi společenský a vlastenecký pohled na to, že jej král v exilu Fridrich Falcký pověřil diplomatickými úkoly mezi východní a západní frontou protihabsburského protestantského tábora - tedy mezi Nizozemím a Uhrami. A z poklidné diplomacie se Jan Adam vrátil, jak jinak, než s Mansfeldovým tažením v létě roku 1626. Vrátil se mezi své Valachy. Vrátil se v naději jako tisíce emigrantů kteří bojovali v Dánské i Švédské válce, aby se dostali zpět do své země. Do své svobodné země, jak všichni doufali. Valaši doslova vítali vojsko, z protikatolické ligy, které nazýváme Dánské (součást švédského seskupení). Vojsku poskytli veškerý servis materiální. Dodávali vojsku potraviny, sýr, mléko a maso.
Valašský odpor byl samozřejmě trnem v oku císařské vládě, a o to víc, když trestná výprava sto třiceti mušketýrů a několika stovek domobranců byla roku 1638 rozehnána Valachy v údolí říčky Rokytnice. Valaši však nebyli jednotní, dělili se na katolické Valachy z biskupských statků a evangelické Valachy ze Vsetínska. Podle císařského patentu z 9. ledna 1641 se zveřejňuje rozhodnutí císařského dvora, zlikvidovat *„zbojníky“*. Dekret sliboval tomu, kdo zabije kamaráda a přinese o tom přesvědčivý důkaz, velkorysou odměnu Dekret ještě dodával, že vrahovi bude odpuštěno. Opak byl ale této snahy a plánu. Valaši získali sebevědomí a hrdost, protože návrh císaře nepřijali. Naopak lidé své *„horní chlapce“* ukrývali a milovali.
Když odtáhla vojska Švédů a Dánů, počal z habsburské strany krutý nátlak. Bylo popraveno 148 Valachů Za trest bylo vypáleno 10 vesnic.
Po neúspěchu trestných výprav byl vytvořen vojensky organizovaný sbor portášů nasazovaných proti povstalcům. Portáši se natolik osvědčili, že až do roku 1829 působili jako strážci zemských hranic a bran (brána = porta).
Odboj proti Habsburkům, tvrdému a necitelnému násilnictví tehdejší katolické církve a vnášení německých a cizích prvků pokračovalo mezi Valachy jen jako zbojnické bojůvky. Zde se objevují statečná jména, jako byl Ondrušek a kapitán Adamčík.
Stejně jako se časem zalesní paseka porosty, a vyrostou zde silné stromy, stejně tak posouvá nelítostný čas dějiny dál. Jsou nové zápasy a nové „kácení“ při kterém „odletují třísky“. Je ale dobré, že Valaši nezapomněli na svou minulost, a zde jsou v úctě místa bojů a hlavně jména silných a statečných.
Lesy Valašska dýchají plnou svou paletou vůní, chtělo by se mi si s těmi hlasy minulými zazpívat slova s paní Kubišovou „Ať je mír s touto krajinou, zloba, závist …. ať pominou.“ A připomenout si dětské vyprávění od zdejšího evangelického faráře na Hrubé Lhotě a spisovatele Broučků, - když broučci nahlížejí z okna kostela dovnitř a vidí jak „ten na tom lešeníčku“ káže a pak zpívají…- Ano, zdejší kraj má konečně svou harmonii. A tak je zde namístě rozloučení a přání oněch Karafiátových Broučků. „Pán Bůh s námi a zlý pryč“, - milé Valašsko.
více na: www. jirkapress.cz

Jiří Hlavnička

Pozvánka

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na úterý 12. prosince 2017 od 17 h do kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) na adventní besídku s bilancí práce sekce, neformálním popovídáním, promítáním fotografií z cest a předvánočním pohoštěním.

JNe

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2,
Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka České pošty
800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku
Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9,
tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

35/2017

6. prosince 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
20. prosince 2017

Z obsahu

* *Jak andělé odnesli Pradu*
* *Dějeprava za dvanáct korun*

Poselství k 2. neděli adventní

Trpělivost až do příchodu Páně
List Jakubův 5,7–8

Kdy už přijde Ježíš? Nepřišel 25. prosince, jak by se mylně dalo usuzovat z mnohých křesťanských církví a rodin. Pokud byste si vymysleli další teorii s konkrétním datem druhého příchodu Zachránce Ježíše, našli byste mnoho posluchačů. Možná jsi i ty sám podlehl obavě z nějakého konkrétního data konce světa, či Ježíšova příchodu. Bůh nám však jasně zjevil v Bibli, že ten okamžik nezná ani Boží Syn, jen Otec. My jsme však netrpěliví ať už se jedná o frontu u pokladny, či čehokoliv jiného včetně druhého příchodu Mesiáše. Naštěstí nás nebeský Otec zná, a proto nám zanechal více upozornění, že datum se nedovíme, ale máme být stále ve střehu. To je však obtížné, protože ve střehu máme být třeba i desítky let.

V uvedeném biblickém textu je zmínka o zemědělci, samozřejmě v Izraeli, či lépe řečeno na Blízkém Východě, kde je nedostatek vláhy. My v Česku podzimní deště vnímáme často negativně a z češtinářských diktátů si pamatujeme sousloví podzimní plískanice. Tohle období vlezlé zimy zrovna nevyhlížíme, ačkoliv i k nám se přiblížil nedostatek vody. Možná obraz o zemědělci lépe pochopíme, když si uvědomíme, že vlastně šlo o čekání na dobrý výnos. Bude vláha, bude dobrá úroda. Nebude déšť, bude bída. Investoval jsem do něčeho a čekám na dobrý výnos, čekám dobré podmínky. Nebudou-li dobré podmínky, nejenže nebudu mít výnos, ale utrpím i škodu. Výzva k trpělivosti je namístě burzovním makléřům i kristovcům. Věříš v Ježíše jako svého Zachránce, je Pánem tvého života? Potom očekáváš, že se jednou vrátí, jak to zaslíbil. Je namístě žít každý den s tím, že se s ním mám setkat a nemám se před ním za co stydět. Jinak řečeno, setkávám se s ním každý den a žiji v jeho blízkosti, proto se neobávám okamžiku, kdy mne odvolá, nebo kdy přijde podruhé.

Potřebujeme výzvy k trpělivosti nejen 4 týdny v roce, ale celý rok. Doba adventu je lidský výmysl. Máme rádi svátky, atmosféry, zažít něco jiného. Líbí se nám třpytivé výzdoby obchodů, vánoční trhy, ale upřímně, s Pánem Ježíšem Kristem to nemá nic společného. Celý Jakubův dopis je znám výzvou k činné víře. Pokud naše víra v Ježíše nemá dosah do našich každodenních životů, není to víra, je to prázdné prohlášení. Chci nás povzbudit k následování Ježíše nejen v závěru kalendářního roku, ale každý den. On přijde. On přišel. On je skrze Ducha Svatého přítomen. Je v tobě? Je v našich každodenních životech? Je přítomen v našem přístupu k majetku, práci, rodině, přírodě? Pusťme ho do našich životů, do všech oblastí, kde jsme netrpěliví.

Erik Poloha, kazatel
sboru Bratrské jednoty baptistů
Praha 2-Vinohrady

Adventní očekávání

Advent je dobou očekávání - očekávání Vánoc, a především očekávání Krista. Jak dnes očekávat Krista, tomu lze různě rozumět. V církevní tradici adventní očekávání se vztahovalo především k Jeho druhému příchodu. To se promítá i do tradičně čtených evangelijních textů, mezi nimiž je i známá "evangelijní apokalypsa" (Mt 24, Mk 13, L 21).

Vzpomínám si, když před padesáti až šedesáti lety jako horlivý mladý křesťan jsem vyhledával rozhovory s lidmi, kteří šli po cestě víry déle, a věděl jsem, že víra v Krista je pro ně opravdu důležitá, nejednou se řeč stočila právě na druhý Kristův příchod. Písmo o něm svědčí, ale dnes si uvědomuji, že není naší věcí si o něm vytvářet nějakou konkrétní představu (Mt 24,23; proti vytváření takových představ se staví i druhé přikázání Desatera - Ex 20,4). V době svého mládí jsem se setkával u různých sester a bratří s jeho rozmanitými představami. V současné době, podobně jako Boží soud, se asi dost z křesťanského uvažování vytrácí.

Evangelista Lukáš (12,54b-57) zaznamenal Ježíšova slova, která motivují k rozpoznávání znamení doby: "Když vidíte od západu přicházet oblak, hned říkáte: `Blíží se liják,´ a je to tak. Když fouká jižní vítr, říkáte: `Bude horko,´ a bývá. Pokrytci! Umíte rozeznat úkazy na zemi i na nebi; jak to, že nerozeznáte, jaký je teď čas? A proč ani sami nepoznáte, co je správné?"

A jaký je teď čas? V Matoušově podání evangelijní apokalypsy (24,37-39) čteme Ježíšova slova: "Jak bylo za dnů Noemových, tak bude i při příchodu Syna člověka. Stejně jako ve dnech před potopou jedli a pili, ženili se a vdávaly se až do dne, kdy Noe vešel do archy, a ničeho si nevšimli až do chvíle, kdy přišla potopa a všechny smetla, tak to bude i při příchodu Syna člověka." Ze starozákonního kontextu je zřejmé, že Pán Ježíš zde má na mysli nezřízené jedení a pití (podle barvitějšího kralického překladu nejedli, nýbrž "žrali") a živelné sexuální vztahy. Nejsou dnešní nevázaný sex provázený opouštěním instituce manželství a místy i nerespektováním onoho úžasného párového či dvojpohlavního principu, který prostupuje celou Bohem stvořenou živou přírodou, v naší civilizaci tak běžné trestuhodné plýtvání a zneužívání Božích darů, sobectví nabývající nebývalých rozměrů (říká se mu zpravidla respektování ekonomických zákonů), naprostý nedostatek pokory (nazývaný asertivitou) a mnohé další současné jevy zřetelným znamením doby?

Když v adventu myslíme na první Kristův příchod, připomínáme si, jak učení znalci Božího zákona byli nepřipraveni. Nepoznali, že se naplnil čas.. Jak je tomu s Kristovou církví dnes? Ježíš říká (Mt 24,44): "Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete." A této žádoucí připravenosti může napomoci sledování toho, co se děje, prizmatem Písma. Jádrem biblické zvěsti je láska. Ale víme, že Boží láska k člověku a světu vede přes kříž. Boží milost je drahou milostí. Bůh ve své lásce k nám lidem mluví. Naslouháme mu? Mluví i prostřednictvím znamení doby. Ta připomínají, že se čas naplňuje. Připomínají to proto, abychom se těsněji přimkli ke Kristu, abychom si s novým důrazem připomněli, že on nás posílá být jeho svědky. Šířit poselství o jeho lásce, k níž patří úzká cesta za ním. Kéž i letošní Advent a Vánoce přinesou duchovní obohacení nám i všem těm, s nimiž se setkáváme.

Jiří Nečas

Potřeba dlouhého dechu

Zachariášův chvalozpěv (L 1,67-79) se zrodil a uzrál v době nuceného mlčení. Nyní však tryská plně v okamžiku, kdy se knězi – a zároveň i prorokovi – navrátila konečně zpátky řeč. „Ihned se uvolnila jeho ústa i jazyk a on mluvil a chválil Boha“ (L 1,64).

Zachariáš nebyl nijak vnitřně připraven na andělské zjevení shůry. Na poselství, které mu bylo osobně, zcela adresně určeno. Ve stáří se mu má narodit syn. Copak je však něco takového vůbec možné? „Jsem stařec a moje žena je pokročilého věku“ (L 1,18). Možná, že si teď v duchu řekneme: Zachariáš má dobrý, oprávněný důvod ke chvalozpěvu. To my jsme na tom dnes podstatně hůře. Když máme možnost konečně promluvit – snad rovněž po delší době mlčení – co asi nejspíše vyjde z našich úst? Bude to klad a vděčnost, potěšlivé slovo pro druhé, anebo spíše nářek a lamentace, netvůrčí kritika a kupa stížností? To, čeho je všude kolem nás stále plno?

Spása není vždy stejně daleko nebo stejně blízko. Každá chvíle také nemá stejnou kvalitu a hodnotu. Jsou okamžiky a hodiny plné a napěchované až k prasknutí, ale jsou i časy pustoty a prázdnoty. Apoštol píše: „Nyní je nám spása blíže, než byla tenkrát, když jsme uvěřili“ (Ř 13,11). Jistě – Bůh mluvil naléhavě i v minulosti, dával nadějná zaslíbení. Oslovení se nicméně museli vždy pořádně dlouho procvičovat v trpělivosti. Bez dlouhého dechu to ve víře prostě nikdy nejde. Sprinteři budou rozhodně zklamáni.

Mezi lidmi v úzkých, ba nejužších vztazích, je také potřeba postupného zrání, poznávání a dorůstání. K nadějné známosti patří, když jdou spolu dva lidé určitý kus cesty. A to

Dokončení na str. 2

Aktualita: Z konference k 70. výročí svěcení žen v Církvi čs. husitské

Ve spolupráci s Husitskou teologickou fakultou si Církev československá husitská připomněla 70. výročí kněžského svěcení žen. Třídenní oslavy byly zahájeny mezinárodní konferencí “Žena vysvěcená”, kterou ve dnech 23. a 24. listopadu uspořádala Husitská teologická fakulta, kde mj. Jan B. Lášek uvedl historii kněžského svěcení žen v Církvi čs. husitské a Petr J. Vinš v přednášce “Svěcení žen spojuje i rozděluje - případ Anglikánského společenství a Utrechtské unie starokatolických církví” zmínil i první starokatoličku, která v nouzi přijala kněžské svěcení už v době druhé světové války, kdy nebyl nikdo, kdo by mohl vysluhovat svátosti místnímu společenství. Po válce se služby vzdala, ale v devadesátých letech minulého století se do služby znovu vrátila.

Sarah Banhardt promluvila o dlouholetém zápase žen za

Dokončení na str. 2

Z církví doma i ve světě

Průzkum: 66 procent dotázaných se vyslovilo pro zdanění peněžité části církevních restitucí

Dvě třetiny lidí souhlasí s případným zdaněním peněžité části církevních restitucí. Proti je čtvrtina dotázaných. Nejčastěji se zdaněním náhrad nesouhlasí lidé s vyšším vzděláním a voliči KDU-ČSL. Významně více podporují zdanění peněžitých částí restitucí voliči ANO, SPD a také lidé, kteří volili Miloše Zemana v prezidentské volbě, vyplývá to z průzkumu, který pro Český rozhlas udělala agentura Median v půlce listopadu.

Otázku možného zdanění církevních restitucí oživil po volbách předseda vítězného hnutí ANO Andrej Babiš. Tento požadavek, coby jednu z podmínek tolerance vlády Andreje Babiše (ANO), vznesli rovněž komunisté. K návrhu se hlásí také čtvrtá nejsilněji zastoupená strana v poslanecké sněmovně – SPD Tomia Okamury. „Tento návrh prosazujeme již z minulého volebního období," okomentoval předseda SPD v polovině listopadu návrh pro Lidové noviny. Z celkového počtu 1081 respondentů na otázku „Má se zdanit peněžitá část církevních restitucí?" 43 procent odpovědělo rozhodně ano, 23 procent spíše ano. Rozhodně ne zvolilo pouze 12 procent dotázaných, 13 procent uvedlo spíše ne. 9 procent vybralo jako odpověď možnost nevím.

Před volbami do poslanecké sněmovny v roce 2013 na otázku, zda hnutí ANO souhlasí se schválenou podobou zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, tehdejší lídr pro Vysočinu a první místopředsedkyně politického hnutí Věra Jourová řekla: „Souhlasíme, zákon nezpochybňujeme a nechceme revidovat, ostatně je ‚posvěcen' i Ústavním soudem. Spoléháme však na nestrannou a profesionální rozhodovací činnost soudů ve sporných případech."

Od poloviny listopadu 2013 začal předseda hnutí Andrej Babiš kritizovat inflační doložku k církevním restitucím. „Mě samozřejmě překvapuje, že je tam ta inflační doložka. Minimálně při vyjednávání (o restitucích) se měl stát snažit o to, aby ta částka tam byla stanovena jako fixní," uvedl tehdy Babiš. Neodhadl, o kolik se částka v nadcházejících letech právě kvůli inflaci zvýší. Dodal k tomu jen, že to „není málo peněz". V roce 2016 při projevu na mimořádné schůzi Sněmovny k případu Farmy Čapí hnízdo využil Andrej Babiš při své obhajobě mimo jiné kritiku církevních restitucí. Označil je za „malou domů" pro Miroslava Kalouska a strany, které je podpořily.

podle www.christnet.eu

CVVM: Největší důvěru z institucí má armáda, nejmenší církve

V říjnu 2017 byla součástí pravidelného šetření CVVM otázka zjišťující důvěru občanů ve vybrané společenské instituce.

Největší důvěře ze zkoumaných veřejných institucí se těší armáda (66 %) a policie (64 %), nejméně lidé důvěřují církvím (24 %), tisku, televizi a neziskovým organizacím (30-35%). U soudů a bank převažuje důvěra (53 % důvěřuje), u odborů velmi mírně nedůvěra, v hodnocení rádia, výzkumů veřejného mínění a internetu je podíl odpovědí statisticky vyrovnaný. Po výrazném propadu důvěry občanů k církvím, ke kterému došlo v druhé polovině roku 2012, a po následném mírném vzestupu, důvěra k nim kolísá na úrovni okolo jedné čtvrtiny.

podle ČTK

Aktualita: Z konference k 70. výročí svěcení žen...

Dokončení ze str. 1

zrovnoprávnění v Evangelické zemské církvi v Bádensku a Zuzana Svobodová přiblížila současnou diskusi o ženském svěcení v Římskokatolické církvi. Mezi další zajímavosti patřila přednáška o cestě žen ke svěcení v Jihoafrické republice nebo o svěcení žen ve starokatolických církvích. Pro většinu přítomných to opravdu byly jen zajímavosti, protože v Církvi čs. husitské je žena za stolem Páně naprosto běžnou záležitostí.

Mezi hosty na konferenci byl mj. i Daniel Ženatý, synodní senior Českobratrské církve evangelické a nově zvolený předseda Ekumenické rady církví, zástupci Slovenské evangelické církve a.v. i zástupci některých německých zemských evangelických církví.

Poslední den byl zahájen bohoslužbou v Husově sboru v Praze-Dejvicích, kterou vedli patriarcha Tomáš Butta, emeritní biskupka Jana Šilerová a farářka Lenka Selčanová. Dialogickým kázáním posloužily farářky Jaroslava Böhmová a Erika Oubrechtová z Dobrušky, které si tak vlastně symbolicky předávaly službu.

V Husově sboru v Dobrušce je sousoší Františka Bílka s názvem Já jsem vzkříšení, které už oslovilo mnoho návštěvníků. „Jedná se o sousoší dvou postav velmi blízko u sebe, kdy ona se k němu obrací celým svým tělem a on hledí dopředu. Žena, která hledí na Krista a něco se v její tváři změnilo - je tam naděje, je tam přijetí a je tam plné důvěrné vydání se. Pro mne, když jsem se s naším sborem seznámila a tuto sochu si zamilovala, byla tou ženou - za všechny ženy Samařanka od Jákobovy studny," uvedla Erika Oubrechtová. "

„Je to Františkem Bílkem mistrovsky zpracovaný sošný symbol všech žen vyznávajících a následujících Krista," dodala Jaroslava Böhmová. „Za tímto symbolem se však skrývá každodenní reálný život, plný různých osudů a údělů tak, jak nám o tom Písmo svědčí. Jsou to ony nám dobře známé příběhy a obrazy z evangelií - ženy z různých prostředí a v různých situacích: - Marie a Marta při úmrtí jejich bratra Lazara, Marie Magdalská pod křížem a u Ježíšova hrobu a řada dalších. Jednu z nich Samařanku – ženu pohnutého života a zřejmě tehdy dosti běžného údělu si Kristus vybral pro zvláštní poslání. Samařská žena uvěřila, přijala Ježíše za Spasitele a o tomto zdroji nového života šla svědčit lidem."

„Tato samařská žena je k němu přivádí a to další, jejich vztah s Kristem, je na nich. Žena farářka možná i díky své komplikovanější životní situaci přivádí ostatní k Hospodinu a to další je na nich," popsala kněžskou službu Erika Oubrechtová.

Odpolední program pak uzavřely ženy - farářky, které seznámily účastníky s dalšími aspekty duchovenské služby. Všichni pak měli možnost vyslechnout vzpomínky vnuka první vysvěcené ženy s úplným teologickým vzděláním Nadi Brázdilové, od jejíhož svěcení uplynulo právě 70 let.

Helena Bastlová

Potřeba dlouhého dechu

Dokončení ze str. 1

dříve, než si řeknou vskutku, vědomě, závazně i odpovědně „ano".

I Bůh jde s námi cestou, která má své určité zastávky a zatáčky, zúžení i nebezpečné zákruty a srázy. Také však i místa, z nichž se otevírá krásný a široký výhled do dalekého kraje. Copak můžeme od Pána Boha chtít, aby nám byl plně a cele k dispozici kdykoliv si zamaneme; a aby plnil na počkání naše lidské objednávky, zakázky a přání?

Až když uhodí ta pravá Boží hodina, až přijde Boží čas, pak můžeme říci naplno spolu s apoštolem: „Nyní se naplnil stanovený čas" (Ga 4,4). „Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy" (2 K 6,2).

Zachariáš stojí před oním pomyslným prahem, ocitá se kdesi na rozhraní. Nicméně už ví, že sám Bůh dává věci do pohybu. Proroctví znovu ožívá. Od dob Malachiášových, a to znamená: po několik dlouhých staletí – usnulo. Nyní se však znovu a čile probouzí. I to je neklamným znamením něčeho mimořádného a vskutku nevšedního; znamením času spásy, času napěchovaného vyloženě až k prasknutí.

Mesiáš má znovunastolit zašlou slávu Davidova království. Naplní dávná kýžená a vroucně vyhlížená očekávání. Křesťanská církev však vyposlouchává ze Zachariášova liturgického žalmu cosi ještě víc. Jistě – nepřáteli Izraele byli Egypťané, Filistinci, Babylóňané, Assyřané či Římané. Ti všichni se zapsali záporně do dějin Božího lidu. Ježíšův zápas však nesměřuje, nemíří proti nějakému konkrétnímu člověku či národu. Míří docela jinam a také podstatně hlouběji. Cílí k onomu nepříteli, jehož exponenty zde na zemi jsou ti, kdo druhé utiskují a vykořisťují. Apoštol píše výrazně: „Nevedeme svůj boj proti lidským nepřátelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla" (Ef 6,12).

Vztah k Bohu není rozhodně narušován jen či především zvnějšku. Všelijaká ateistická propaganda nedávno minulých let nebyla pro církev tím hlavním ohrožením. Je velmi laciné a věci zcela nepřiměřené, jestliže současnou situaci církve vysvětlujeme dobami minulé komunistické nepřízně. Takový pohled je mělký i alibistický.

Církev přestala být u nás už před čtvrt stoletím pronásledována. Jít do kostela už není vnějšně riskantní. Ale – naplnily se kostely a katedrály?

Vnější svoboda automaticky nenapraví narušený vztah člověka k Bohu. Kdo v životě přestal počítat s Bohem ten se naopak dostává do stále nových a nových závislostí. Lidská bída je v zabřednutí do soběstřednosti. Proto nespočívá spása jenom ve vnějším osvobození. Je v něčem hlubším. A sice: v odpuštění hříchů. Existuje prostě hlubší zotročení než jen z rukou vnějších protivníků. Pravá záchrana je v odstranění všeho toho, co se staví do cesty mezi člověka a jeho Tvůrce.

Když se modlí Zachariášův žalm křesťanská církev, pak vidí ve Vykupiteli Krista. On nastoluje novou situaci. A my už nemusíme nikam utíkat. Naopak – smíme přijít. Vždyť Kristus sám přichází k nám a za námi. Jde nám vstříc.

Mesiášský posel Jan bude odkazovat k tomu, který přichází. K tomu, který nás „navštíví". Připravuje mu obětavě cestu. Naléhavé volání ke změně životní orientace zaznívá i v církvi. Programem toho, který přichází, je spása a pokoj. Pán staví naše kroky na cestu pokoje a usmíření. Nejde tudíž jen o cíl, ale i o klikatou cestu k němu. Pokojné cesty umožňuje v současném rozbouřeném světě právě Kristův příchod. V církvi, i ve společnosti.

Jaroslav Nečas

Spoločné stretnutia českých a slovenských evanjelických farárov v rokoch 1946 – 1951

Dodatok k článku „Spolupráca českých a slovenských evanjelikov v rokoch 1918 – 38 (KJ 102(32), 4 (2017)

Rokom 1938 bola prerušená nádejne rozbehnutá spolupráca českých a slovenských farárov, ktorá však nezanikla a pokračovala po skončení 2. svetovej vojny. Tu podávame výber z rozsiahlejšej práce Pavla Proksu „Od Hurbana k Struhárikovi - Pastorálne konferencie v rokoch 1871 – 1952". Trnava 2003; ISBN 80-968952-0-6.

**** Skalica 30. 4. – 1. 5. 1946***

Po vojne pozval Ján Ďurovič českých a slovenských evanjelických farárov opäť do Skalice. K 27 českobratským a 42 ev.a.v farárom pribudli aj 3 farári Kresťanskej reformovanej cirkvi na Slovensku. V Prehlásení sa toto voľné združenie evanjelických farárov osvedčilo okrem iného že

a) nadväzuje na tradície a spoluprácu z minulosti

b) cieľom porád je vzájomné poznávanie a duchovné obohacovanie

c) v spoločnom vedeckom časopise ide o ekumenické zbližovanie

d) v duchovnom ohľade chceme zachovať husitsko – reformačnú líniu,

e) podávame ruku aj iným konfesiám

**** Vsetín 30. 4. – 1. 5. 1947***

Na tejto už 14 schôdzke zvesťou slova Božieho poslúžil Peter Boor, konferenciu otvorili Jan Dus, predseda Svazu českobratského duchovenstva a Ján Ďurovič. Obaja zdôrazňovali to, čo nás spája a čo musíme zachovať ako odkaz minulosti. Štěpán Šoltész prednášal na tému „Církev, duchovní a teologie" a Ladislav Jurkovič „Cirkev podľa slova Božieho". Viac sa debatovalo o chystanej spoločnej revue; o jej príprave referovali br. Jeschke a Kátlovský. Okrem tejto schôdze sa v r. 1947 konala aj teologická konferencia, na ktorej o.i. prednášal aj Dr. Rudolf Říčan o „Českom protestantizme v druhej polovici 19. storočia". Publikáciu o tejto konferencii vydal Tranoscius v r. 1948 pod názvom "Vedou k viere".

**** Trenčín 29. a 30. 5. 1948***

Konferencie sa zúčastnilo 120 evanjelických duchovných. Od tohto roku sa Voľné združenie čbr. a ev.a.v. kňazov konštituovalo ako Konferencia evanjelických duchovných (KED) a v tom istom roku bolo vydané prvé číslo „Theologia evangelica" pod redaktorstvom J. L. Hromádku, J. Beblavého, J. Ďuroviča a R. Říčana.

Na vnútornomisijnej slávnosti svedectvom o Kristu poslúžil Václav Kejř z Nového Města na Moravě (Ž 12,6-7). Konferenciu pozdravili Viktor Hájek, náměstek synodního seniora, Fedor Ruppeldt, biskup Západného dištriktu, Ján Dus za čbr. duchovenstvo, Ján Čontofalský za Kresťanskú reformovanú cirkev, Juraj Walach za Sliezsku ev. a. v. cirkev a Igor Bella, predseda synody Sion v USA.

„O vývoji ústavnoprávnych pomerov evanjelických cirkví v ČSR" prednášal Pavel Neckár, o „Ekumenických snahách kresťanstva so zreteľom na naše cirkvi" František Bednář a Fedor Ruppeldt.

Pri reorganizácii KED bol zvolený za predsedu Ján Ďurovič, Jan Dus za podpredsedu, Miroslav Šourek, Miroslav Rodr za členov výboru a Ladislav Jurkovič za zapisovateľa.

Zanietene sa debatovalo aj o našich repatriantoch z Maďarska, Rumunska, Bulharska ktorí boli rozptýlení v pohraničí celej republiky.

**** Zlín 1949***

V Zlíne „O vzájomnej službe konfesií" (augsburská, bratská, helvétska, česká) prednášali profesori Ján Beblavý a Rudolf Říčan. V oboch prednáškach bola zreteľná výzva, že aj v tomto bode sa treba hlbšie a lepšie poznávať, študovať a potom si aj navzájom slúžiť tými pokladmi a hodnotami, ktoré sú v týchto vyznaniach obsiahnuté. Na základe týchto prednášok bola vydaná publikácia „Čtyři vyznání". V zásadných veciach sa totiž úplne zhodujú a v mnohom sa dopĺňajú.

**** Žilina 30 .4. – 1. 5. 1950***

Predposledná konferencia - najpočetnejšie navštívená. – 150 účastníkom slovo Božie zvestoval Jan Dus (Zj 1,16-18). Už bolo zrejmé, že cirkev po vynesení zákonov o hospodárskom zabezpečení cirkvi čaká obdobie vykoľajenia. Signálom k tomu boli aj prednášky Dr. J. L. Hromádku „O spoločných úlohách našich evanjelických cirkví" a potom „Poslanie a zodpovednosť našich cirkví v prevratových časoch". Tvrdil, že liberálna epocha už odchádza, že my sa nesmieme obzerať len naspäť, ani sa nestačí ukryť akoby za Maginotovu líniu a tam prečkať. Nám je potrebná duchovná ofenzíva a s prorokmi formovať srdcia žhavosťou viery. Na druhý deň prednášali Dr. Říčan a Dr. Ďurovič o duchovnej piesni ako našom spojive, ktorého základom je Tranovského kancionál. Hovorilo sa aj o nových spevníkoch, o založení Tranovského bohosloveckej fakulty, vydávaní spoločného homiletického časopisu pre všetky štyri cirkvi, poriadaní spoločných teologických kurzov... To boli očakávania. Ale medzi poslucháčmi boli aj ľudia, ktorí zorganizovali „palácovú revolúciu", keď v septembri 1950 na Slovensku zlikvidovali Všeobecnú vnútornomisijnú pastorálnu konferenciu i Lutherov spolok evanjelických kňazov, atď. Po žilinskej konferencii sa začalo kňazstvo viditeľne deliť na pokrokových a reakčných.

**** Brno 26. – 28. 4. 1951***

V Brne zaznela labutia pieseň spoločných konferencií. Hlavné slovo dostal Ján Chabada a jeho mierové prejavy. Prednášku Jána Petríka „Spoločné prvky v našich službách Božích" uverejnila Theologia evangelica. Prednáška Štefana Abyryho „Evanjelizácia – náš príspevok ľudu" zapadla do virvaru rútiacich sa udalostí.

Na tri roky bol zvolený nový výbor KED v zložení: Miroslav Šourek (čbr., predseda), Ján Ďurovič (slovenská ev.a.v., podpredseda), Josef Berger (sliezska ev.a.v., pokladník), Andrej Maťašík (kresť. reform., zapisovateľ). Ostatní členovia výboru – za Slovenskú ev. a. v. cirkev Ivan Kolesár, Ján Štrba, Karol Gábriš, Ján Zeman; za Českobratrskú cirkev: Jan Dus, Miroslav Rodr, Josef Závodský; za reformovaných: Zoltán Galamboš.

Najbližšia konferencia mala byť v Trenčíne, tá sa ale pre zmenené politické pomery nezišla, pretože všetky cirkevné spolky v ČSR boli rozpustené a medzi nimi aj Konferencia evanjelických duchovných.

Bohumil Proksa

Ageus znovu oživlý?

Pokračování z minulého čísla

(V učení *o jednotách* (církevních útvarech v konfesním smyslu) Jednota bratrská evidentně předběhla ostatní evangelická vyznání – bratří nedali průchod konfesní zaujatosti). Ale asi je v lidských dějinách nevyhnutelné, aby žáci svých velkých učitelů všemi těmi *-ismy* nebo *-ím* (kalvinismy, luterstvím…) zkřivili prostou a jednoznačnou, původní zvěst evangelia.

Náš spis byl napsán v roce 1632, ne však ve vlasti. Na bratrské synodě v Lešně 6. října téhož roku se mimo jiné jednalo právě i o tomto spise, protože bratrští kněží rozpoznali jeho význam. Tehdy Komenskému vrátili rukopis s žádostí, aby jej opět přehlédl a připravil k tisku. K tisku ovšem nedošlo, protože originál Janu Amosovi shořel při lešenském požáru. Ale původní exemplář byl opisován a tak se vlastně zachoval pro pozdější knižní vydání. Výňatek z „Agea znovu oživlého" (kap. XX.) se ještě objevuje v *Historii Bratří českých Jana Lasitského* (*Johannis Lasitii – historiae – liber octavus*) z roku 1649. V knižní podobě vyšel Haggaeus redivivus teprve v roce 1893 v „Comeniu VII" péčí J. Müllera. J. V. Novák s J. Hendrichem a podle nich i J. L. Hromádka uvádějí, že jeden z opisů je uložen v městské knihovně v Žitavě. B. Souček uvádí signaturu městské žitavské knihovny našeho spisu – *A 151b*. Zda je stále možné toto dílo dohledat v žitavské knihovně jsem nezjišťoval; nejde mně v prvé řadě o práci s prameny, nýbrž o duchovní (též teologický) přínos Jana Amose. Snad je spis v Žitavě k nalezení dosud.

Zajímavé, ačkoliv smutné, je historické pozadí v tehdejších Čechách. Roku 1632 (doba třicetileté války) saské (protestantské) vojsko kurfiřta Jana Jiřího s vojevůdcem Arnimem obsadilo část Čech i Prahu a čeští exulanti se zpátky vraceli do své země. Zdálo se, že pobělohorská katastrofa (porážka evangelických stavů armádami Katolické ligy a císaře Sv. říše římské) bude odčiněna a politicko-náboženské pořádky se vrátí do doby před Bílou Horou, před rok 1620. Po obsazení Prahy Sasy bylo 20. listopadu 1631 sňato z mostecké věže dvanáct hlav ze 27 popravených českých pánů a slavnostně pohřbeno v Týnském chrámu na Starém městě pražském. Lidé se zpátky vraceli k evangelickému vyznání. Radost a veselí však brzy uvadaly poté, jak čeští lidé trpně přihlíželi drancování českého státu Sasy, kteří odváželi český majetek i české památky do Saska. Právem lze hovořit o půlleté sasské okupaci, než Albrecht z Valdštejna v květnu roku 1632 vypudil Sasy z Čech. Návrat ke spořádanému církevnímu životu rovněž neprobíhal podle vzpomínek a představ Čechů. Do čela náboženského života se dostal M. Samuel Martinius z Dražova, který oddaně stál ve službách saských luterských konfesionalistů. Vědomí, že „první reformace" začala Husem právě u nás, živý a bohatý vztah mezi evangelickými vyznáními (luterány, kalvinisty, Jednotou a Českou církví (utrakvisty) byl přehlušen strohými luterskými řády ctižádostivého Martinia. (Podotýkám, že ještě do roku 1611 měly výše uvedené církve společnou konzistoř). Zřejmě i z této doby pramení český odpor vůči Němcům, zřejmě i odtud nejeden český evangelík klade vůči luteránům odpor, který bohužel, v nějaké míře trvá dosud.

Obnovu církve Komenský nechápe konfesně. V Ageu dává do jedné řady všechny řádné (a nejen) evangelické církve na českém území a napomíná k návratu k Bohu Hospodinu a jeho přikázáním (k Zákonu), k Hospodinu o kterém hovoří Písma sv., ke Kristu Ježíši a jeho naučením. Komenský volá k prostému životu rané církve a vůbec k tomu nejlepšímu podle Písem, co v křesťanské tradici zůstalo do jeho doby tak, aby se Církev Páně stala skutečnou Nevěstou Kristovou.

Pokračování příště

Jak zvonky budily svědomí

Obvykle prožíval Jakub adventní dobu jako příjemnou předvánoční pohodu. V kostele zavěsili začátkem prosince adventní věnec, farář zařazoval do bohoslužeb zpěvné písně připomínající Ježíšův příchod, a všichni byli nějak radostněji naladěni. Dosti často cítil Jakub zvláštnost adventu i ve všední dny a nebylo to jen těmi reklamami, co se všade objevily.

Dnes se ale Jakubovi nálada pokazila. Snad to do jisté míry zavinily ony veliké haldy věcí, které se chystal zlikvidovat. Celá léta bydlel v jednom bytě pohromadě s otcem a starý pán nepřipouštěl, aby se něco vyhazovalo. Po různých koutech bytu a půdy se nahromadily stohy novin, časopisů, reklamních tisků i lepenkové obaly všech velikostí, které by se možná mohly jednou ještě nějak upotřebit. Teď však, několik měsíců po otcově smrti, se Jakub rozhodl něco s tím rázně udělat. Avšak ani vyhlídka na to, že se zbaví veteše, nestačila na to, aby mu spravila beztak špatnou náladu.

Ale právě při tom kramaření a třídění narazil na něco, co ho zvlášť silně zaujalo. Byl to otcem pečlivě srovnaný notový materiál s rozmanitými etudami a přednesovými skladbičkami pro mírně pokročilé adepty hudebního umění. Zcela nahoře byly desky se svazkem zažloutlých volných listů, které pečlivý otec nadepsal „Zvonky v úpravě pro čtyři hlasy". Na „Zvonky" si Jakub dobře pamatoval. Byla to směs křesťanských i vlasteneckých písní s líbivými melodiemi, které se ještě za války a po válce zpívaly v Nedělní škole. Tam však bývaly vázány v pevných deskách a nápěvy byly vytisknuté pouze v jednohlasé verzi. Proč si ale otec opatřil tuto anonymní vícehlasou úpravu, syn nevěděl. Snad si otec představoval, že by písně mohli jednou hrát dohromady Jakub na housle a Marta na klavír. K tomu ovšem nikdy nedošlo.

Tehdejší farář neuměl hrát na kytaru jak to dovede většina dnešních kazatelů. Měl ale příjemný zvučný hlas a dovedl děti strhnout k nadšenému zpěvu. Jakub si doposavad vybavoval, jak spolu s ostatními „prokřikoval" od vánočního stromu na přivítání Pána Ježíše. Zalistoval nostalgicky „Zvonky", až našel písně k této části církevního roku. Zrak mu padl na slova „Přišel Kníže pokoje ve svět vin a strastí ztišit bouře, rozbroje, žezlem míru vlásti". Za ta léta, co chodil celkem pravidelně do kostela, vyslechl Jakub už mnoho biblických prognóz o příchodu Mesiáše – těch ponurých i optimistických. Naslouchal jim ale většinou s neurčitou představou, že jde o něco, co je ještě v nedohlednu, takže se tím nemusí zbytečně znekliďňovat. Dnes ale stačila zdánlivě nevinná zmínka o Knížeti míru přicházejícím ztišit bouře a rozbroje mezi lidmi, aby to Jakuba zneklidnilo. Bylo to tak trochu jako nečekané bodnutí vosy, které je člověk nucen chtě nechtě vnímat. Vždyť přece Jakub má na svědomí docela čerstvý rozbroj či roztržku s člověkem, který by mu měl být teď nejbližší – s Martou! Jakub a Marta byli dvojčata a kupodivu spolu vždycky dobře vycházeli – až na nějaké to dětské kočkování. Teď ovšem byla Marta již léta vdaná a obývala s rodinou přízemí domku.

Není to dlouho, co přišla nahoru, což nebylo samozřejmě nic neobvyklého, trochu však překvapila Jakuba svou žádostí: „Poslyš, Kubo, přišla jsem tě poprosit, jestli bys teď nepřenechal ten skosený pokoj po tátovi naší Jitce – aspoň přechodně, než si něco našetříme a vyřešíme to jinak. Jitka má už před maturitou a nemůže se pořád tísnit s bráchy v jedné maličké cimře." – „Máš přece, co ti patří, ideální polovinu domu!" vyjel na Martu Jakub. A pak jí navíc mentorsky vyčetl, jaká je to troufalost, že vůbec o takových věcech hovoří pár měsíců po otcově smrti. Možná, že na jeho slovech bylo trochu pravdy, Jakub ale také znal dobře problémy, které dolejší rodina s bydlením a financemi má. Kde jen se v něm vzala ta tvrdost?

Jakubovi stále nechtělo vymizet z paměti, jak zahanbeně Marta od něho odešla. Obyčejně se výčitky po několika hodinách nebo dnech vytratí, ale tentokrát ne a ne. A teď k tomu ještě ta dávno pozapomenutá písnička ze „Zvonků". Kdo by řekl, že nevinné veršíky o lidských rozbrojích můžou tak silně zapůsobit?

Nakonec to Jakub už nevydržel, sešel po schodech do přízemí a zaklepal na dveře sestřiny domácnosti. Otevřela mu sama Marta. Tázavě se podívala na bratra: „Potřebuješ něco?" řekla skoro nepřátelsky. „Rád bych se ti omluvil. Choval jsem se k tobě jako ten nejodpornější hrubián. Samozřejmě, že Jitce ten pokoj uvolním. Právě dnes jsem provedl generální čistku. Vždyť je Jitka má kmotřenka! A kromě toho bych nerad právě teď o adventu rozséval kolem sebe zakyslou, sobeckou náladu."

Víc už nemusel Jakub říkat. Kolem krku ucítil sestřiny ruce a na tváři její uslzený polibek: „Ty ani, Kubo, netušíš, jak se mi ulevilo!" Jsou opravdu vzácné chvíle, kdy na lidi zapůsobí Kníže míru a svým Duchem vnese do jejich nitra konejšivý klid.

Daniel Henych

Těšíme se na věčný život

Dokončení z minulého čísla

3. Život věčný bude ve znamení radosti z odměny. Boží člověk ví, že spasení dostává zdarma. Je to nesmírně drahý dar, který Kristus připravil svou obětí. Těm, kteří tento dar přijali a z vděčnosti Kristu slouží, Pán zaslibuje odměnu za službu, věrnost a vytrvalost. Apoštol Pavel napsal Timoteovi: *"Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavřín spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž všem, kdo s láskou vyhlížejí jeho příchod."* (2 Tm 4,8) Ap. Jakub napsal: *"Blahoslavený člověk, který obstojí ve zkoušce. Když se osvědčí, dostane vavřín života, jejž Pán zaslíbil těm, kdo ho milují."* (Jk 1,12) A Pán Ježíš Kristus praví: *"Buď věrný až na smrt, a dám ti vítězný věnec života."* (Zj 2,10) *"Nikdo totiž nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus. Zda někdo na tomto základu staví ze zlata, stříbra, drahého kamení, či ze dřeva, trávy, slámy - dílo každého vyjde najevo. Ukáže to onen den, neboť se zjeví v ohni. A oheň vyzkouší, jaké je dílo každého člověka. Když jeho dílo vydrží, dostane odměnu."* (1 K 3,11-14) Bude to veliká chvíle pro každého křesťana, když předstoupí před Pána a před všemi anděly i před celou církví přijme z rukou Pána Ježíše odměnu za vykonanou službu. To bude daleko vzácnější chvíle, než udělení doktorátu nebo zlaté medaile na olympiádě.

4. Život věčný znamená mít věčné dědictví. Apoštol Petr napsal nádherná slova: *"Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději. Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase. Z toho se radujte."* (1 Pt 1,3-5) Apoštol Pavel konstatuje tuto nádhernou skutečnost: *"A jsme-li děti, tedy i dědicové - dědicové Boží, spoludědicové Kristovi."* (Ř 8, 17) *"V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví na vykoupení těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy."* (Ef 1,13) Jak velice se lidé radují, když po svých předcích něco většího zdědí. Všechna zemská dědictví jsou však jen blátem v porovnání s věčným dědictvím, které obdrží Boží děti od svého nebeského Otce. To je i pro mne důvod k veliké radosti.

5. Život věčný znamená účast na vládě spolu s Kristem. Většina lidí na této zemi neměla příležitost vládnout. V Kristově království tomu bude jinak. Tam se budou Boží děti podílet na vládě Pána Ježíše. On to osobně slibuje: *"Pojďte požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa."* (Mt 25,34) *"Správně, služebníku dobrý, poněvadž jsi byl věrný v docela malé věci, budeš vládnout nad deseti městy."* (L 19,17) *"Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil a usedl s Otcem na jeho trůn."* (Zj 3,21) *"Kdo zvítězí a setrvá v mých skutcích až do konce, tomu dám moc nad národy: bude je pást železnou berlou."* (Zj 2,26) Už prorok Daniel směl přijmout zjevení tohoto Božího zaslíbení: *"Ale království se ujmou svatí Nejvyššího a budou mít království v držení až na věky, totiž až na věky věků."* (Da 7,18) Neumíme si to vše ani představit. Kristovo kralování bude však podstatně jiné, než kralování vládců této země. Kristus je totiž králem, který slouží. Budeme se tedy podílet na jeho královské službě.

6. Život věčný znamená také spoluúčast s Kristem na soudu. Apoštol Pavel napsal křesťanům v Korintu: *"Což nevíte, že Boží lid bude soudit svět? Jestliže budete soudit svět, nejste snad schopni rozsuzovat takové maličkosti? Nevíte, že budeme soudit anděly?"* (1 K 6,2-3) Něco z toho tajemství zjevil Pán už Danielovi: *"Až přišel Věkovitý a soud byl předán svatým Nejvyššího. Nadešla doba a království dostali do držení svatí."* (Da 7,22) *"Viděl jsem trůny a na nich usedli ti, jimž byl svěřen soud."* (Zj 20,4) Podílet se s Kristem na soudu, to budou veliké chvíle. Křesťan zde uvidí odhalení všech tajných hříchů. Ty pak budou spravedlivě zhodnoceny a potrestány. Křesťan bude svědkem dokonalé spravedlnosti.

7. Život věčný znamená spoluúčast s Kristem ve slávě. Lidé tohoto světa usilují o zemskou slávu všemi možnými i nemožnými prostředky. Křesťan ví, že zemská sláva je jako polní tráva. Proto usiluje o slávu nebeskou, o slávu Boží. Písmo svaté nás k tomu vyzývá, abychom usilovali o Boží slávu. *"Ale až se ukáže Kristus, náš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě."* (Ko 3,4) *"Neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se, že dosáhneme slávy Boží."* (Ř 5,2) *"Trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy. Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena. Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů."* (Ř 8,17-19) *"Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému."* (2 K 4,17-18) Apoštol Petr napsal: *"Když se pak ukáže nejvyšší pastýř, dostane se vám nevadnoucího vavřínu slávy."* (1 Pt 5,4) Spoluúčast na věčné Kristově slávě je něco vskutku velikého. Nemáme ani tušení jak veliká to bude sláva.

Když tedy přemýšlím o obsahu slov "život věčný" ve světle Písma svatého, nemohu jinak, jen velebit, oslavovat a vyvyšovat Pána Ježíše Krista, že nám tento dar připravil a chystá nám tak nádhernou budoucnost. Je to i pro mne důvod k veliké radosti. Toto uvažování mohu zakončit jen oslavnou modlitbou:

Pane Ježíši Kriste, děkuji ti za tu skvělou budoucnost. Z celé duše ti děkuji, žes i mne zahrnul svou láskou, draze vykoupil a očistil svou krví. Dobrořečím ti za to, že jsi mě připojil ke své Boží rodině. Velebím tě za všechno, co jsem až dosud ze tvé milostivé ruky přijal. Ještě víc tě oslavuji za věčný domov, který i pro mne připravuješ. Velmi se těším, až tě uvidím tváří v tvář, až ti za všechno poděkuji a budu tě velebit spolu s tvou Církví nebeskými chvalozpěvy: *„Tomu jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest sláva i moc na věky věků."*

Stanislav Kaczmarczyk

Bratrský kněz, pedagog a překladatel
Mikuláš Albert z Kaménka

(asi 1547 Krapice u Opolí ve Slezsku – 16. 12. 1617 Praha)

Pocházel ze slezské nižší šlechty, studoval ve Frankfurtu n. O. a ve Wittenbergu, kde se stal magistrem svobodných umění. Vyučoval staré jazyky ve Slezsku a na Moravě, od r. 1575 také na bratrském gymnáziu v Ivančicích a v Náměšti. Jako hebraista spolupracoval 1577-1590 na překladu Kralické bible (se Štefanem, Cibulkou, Sušickým a Felinem), 1596 potom na novém vydání. 1588 se stal správcem školy, ale pro neshody s úzkou radou byl 1598 přeložen do Fulneku. Spolu s kazatelstvím zastával úřad městského písaře v Opavě. Královský mandát proti Jednotě bratrské 1602 ho přinutil k odchodu. S Jednotou bratrskou se rozešel. 1603-1604 působil v Praze, kde se ucházel o místo na univerzitě. 1604-1609 vyučoval ve Wittenbergu, dokud mu Rudolfův Majestát neumožnil návrat do Prahy. 1610 nejprve soukromě, později na univerzitě vyučoval hebrejštinu, stal se prefektem zemské školy a rektorem pedagogia, 1613 děkanem filosofické fakulty a 1617 proboštem koleje a rektorem univerzity. Pasovský vpád 1611 mu ovšem způsobil značné majetkové škody.
Jeho syn Jan a dcera Kateřina Alžběta zdědili jeho jazykové nadání a získali i příslušné vzdělání.

Jeho spisy: *Trojjazyčné sdělení o akademické výchově 1612, Řeč o studiu hebrejského jazyka 1611,* (spolu s Veleslavínem) *Čtyřjazyčný slovník* 1598.
Byl naším prvním hebraistou a orientalistou a ceníme si zvláště jeho práce na kralickém překladu Starého zákona.

Bohuslav Vik

Wiclifův stoupenec
John Oldcastle /Cobham

(asi 1360 Herefordshire – 14. 12. 1417 Londýn)

Byl synem anglického šlechtice Richarda Oldcastla z Almeley, vystupoval ve službách lorda Greye z Codnoru i krále Jindřicha IV. (1399-1413), zastával významné vojenské i státní funkce, 1408 se oženil s Joan z Cobhamu a získal tak nejen titul lorda, ale také značné jmění v Kentu a Norfolku. Kolem r. 1410 se přidal k lollardům – žákům oxfordského reformátora Johna Wiclifa (1324-1384), kteří odsuzovali bohatství a zkaženost církve, a stal se jejich vůdcem. Tím se dostal do konfliktu s arcibiskupem Th. Arundelem z Yorku, byl odsouzen za kacířství a byl na něj vydán zatykač. Král Jindřich V. (1413-1422) jej zpočátku chránil, ale za čas byl Oldcastle zatčen a uvězněn v londýnském Toweru. Odtamtud uprchl, vedl vzpouru proti králi, ale po porážce byl zajat a v Londýně popraven: oběšen a jeho tělo bylo spáleno.
(Brzy poté odešel oxfordský mistr Peter Payne - Engliš (asi 1380-1456) do Čech, kde už Wiclifovo učení zapustilo kořeny vlivem knih, které čeští studenti přinesli z Anglie a jejichž veřejné pálení v r. 1410 na tom nic nezměnilo.)

„Po Bohu vzdávám poslušnost svou králi, ale co se týče duchovní vlády papežovy, toho neposlouchám.“

Bohuslav Vik

Toto číslo sponzoruje:
II. žižkovský sbor ČCE, Čajkovského 10, Praha 3

Píseň písní 19: Bůh je iniciátorem všeho

Ten, který nás vyhledal a probudil k životu víry, který nás řídí svým pastýřským prutem, je iniciátorem všeho. „Probudila jsem si tě …“. (8,5) I prorok Izajáš měl takovou zkušenost a dobře věděl, že Bůh „bezmocné nese na svých ramenou“. Jen díky němu můžeme procházet přes všechny pustiny života a s jeho zaslíbením vyhlížet k věčnosti. Proto zní z Písně písní volání z hlubin srdce: „Polož mne jako pečeť na své srdce, jako pečetní prsten na své rámě!“ (8,6) Učiň nás Bože svou pečetí, vryj každému z nás svoje jméno! To je vyznání a touha po následování toho, který nás vyhledal a který se k nám v Kristu Ježíši sklonil! Dal nám svoje jméno, a my si v hluboké pokoře před jeho tváří uvědomujeme, že bez něho ani žádného jména nemáme. On nám vtiskuje na naše čela a do našich srdcí svou pečeť, takže ti, s kterými se potom potkáváme, mohou číst z našeho chování a jednání otisk Božího jména! Apoštol Pavel připomíná, že Pán Ježíš Kristus byl pečetí nebeského Otce, „obraz jeho osoby“. I na nás by měla být tato Boží pečeť patrná. V tom je naše naděje, že se k nám Bůh přiznává! Jeho zájem o člověka ještě neskončil: „Ohlašuj se mi …“. (8,13) Ten, který nás učinil a vším obdařil, který okusil i něco z naší neposlušnosti, lidské zrady a zloby, svým křížem a vítězným vzkříšením před námi otevírá bránu nového ráje. Je schopen obmýt naše srdce i duchovní oči, aby viděly a ještě přidat zaslíbení: „Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa!“ Předchází nás v bratřích a sestrách, vede nás svým slovem, stojí o nás i o naše volání. A autor Písně písní ho vyhlíží: „Pospěš můj milý …“. (8,14) Přijď a pospěš, protože bez tebe se topíme, bloudíme, je nám úzko, sami ze sebe všechno kazíme, na co sáhneme. Dej nám, prosíme, svého svatého Ducha, skrze kterého bychom se znovu roztoužili po tobě a po tvých věcech!

Dokončení příště

Pavel Rybín

Josef Lada – malíř, ilustrátor, scénograf

V letošním roce uplyne 17. prosince sto třicet let od narození nezaměnitelného výtvarného umělce Josefa Lady, známého a milovaného u nás jak dětmi, tak dospělými. Kolik hřejivé harmonie, něhy a hravosti, kolik veselí, kolik osobité moudrosti, kolik laskavosti a lásky je vetkáno do jeho obrazů, jichž zanechal více než čtyři sta, do jeho ilustrací, jichž vytvořil více než patnáct tisíc. Snad každý Čech je pozná na první pohled! Kdo z nás nedržel alespoň jednou v rukou jeho nejznámější knihy pro děti Kocour Mikeš nebo O chytré kmotře lišce, které nejen ilustroval, ale i napsal? A kdo z nás by neznal jeho fenomenální ilustrace k Osudům dobrého vojáka Švejka či Tyrolských elegií aj.? Kdo z nás by nemiloval Ladovu zimu, která svými náměty a nenapodobitelným zpracováním vytvořila celou sérii nejoblíbenějších vánočních pohlednic? Zamilovali jsme si však nejen ladovské ztvárnění snivých zasněžených Vánoc s jejich nadějnou zvěstí dominujících kostelíčků na kopcích uprostřed vsí, ale i kresby plné výskotu a smíchu zachycující velikonoční pomlázku.
Josef Lada se narodil ve středočeské vesnici Hrusice, kde prožil své dětství a kam se později pravidelně vracel. Uměl proto z vlastní zkušenosti svým štětcem zasvěceně vyprávět o nesnadné, tvrdé práci chudého domkaře, hospodáře, upoceného kováře, ševce, rozmáchnutého řezníka při zabijačkách, ustaraného pasáčka, který si je navzdory vlastní nepatrnosti vědom své důležitosti, podobně jako ponocný důstojně procházející ztichlou noční vsí. Nesmíme, nemůžeme zapomenout také na typického Ladova pohádkového vodníka zbaveného tajemna, usměvavého vodníčka s jehličkou v ruce … Jak dobře všechny ty postavičky, všechny ty výjevy známe, jak k nám znovu a znovu dokáží promlouvat o radosti, o snech, o touze po štěstí, ale i o povinnosti a zodpovědnosti k bližnímu, k životu. Je téměř neuvěřitelné, že by tento malíř vyhraněného stylu s charakteristickou silnou linkou a zaoblenými tvary neměl prostorové vidění. Jako půlroční dítě totiž upadl na ševcovský nůž (otec byl ševcem) a nevratně si poranil jedno oko. Říká se, že Josef Lada začal kreslit ještě dříve, než se naučil psát. Po ukončení školní docházky však nastoupil v Praze do učení na knihaře – zlatiče. Zároveň však brzy začal navštěvovat také večerní kurzy kreslení na pražské UMPRUM a jeden rok dokonce absolvoval i denní studium pod vedením profesorů Dítěte a Hofbauera.
Ladův umělecký záběr je velmi různorodý. Známe jeho karikatury v novinách a časopisech, patnáct let působil jako oblíbený redaktor nedělní přílohy Českého slova Kvítko z čertovy zahrádky, byl také úspěšným scénografem a hlavním výtvarníkem populárního filmu režiséra Josefa Macha Hrátky s čertem a dalších. Závratné dědictví však svému národu zanechal především v bohaté a oslovující volné tvorbě. Pro své výtvarné vyjádření nejraději používal kresbu, kvaš a temperu. Byl členem SVU Mánes a SČUG Hollar. S jeho dílem, rozsetým v mnoha soukromých sbírkách, se můžeme setkávat především v Památníku národního písemnictví, v Národní galerii Praha, v Muzeu umění Olomouc, také v jeho vile v Hrusicích, která dnes slouží jako Památník Josefa Lady s expozicí, a jinde. Nelze nezmínit, že nositel Nobelovy ceny básník Jaroslav Seifert, inspirován Ladovými ilustracemi, věnoval malíři sbírku básní Chlapec a hvězdy. O umělcově popularitě a oblíbenosti svědčí také skutečnost, že o něm bylo napsáno více než 14 monografií nebo vzpomínkových knih, z nichž nejznámější je kniha Ladovy dcery Aleny, rovněž výtvarnice, Můj táta Josef Lada. Mladší dcera Eva, klavíristka, zahynula žel ve svých sedmnácti letech před koncem 2. světové války při leteckém bombardování u Emauzského kláštera, v jehož blízkosti Ladovi v Ohradní ulici (dnes Ladova) bydleli.
V letošním roce si připomínáme nejen 130. výročí Ladova narození, ale i 60. výročí jeho smrti. Zemřel 14. prosince 1957 v Praze a pochován byl na Olšanských hřbitovech.

Milada Kaďůrková

„Odpustek nenahrazuje ani první ani druhý díl pokání, tedy lítost nebo vyznání hříchů, ale jen třetí, tedy zadostiučinění. “

* * *

„Nikdo nemůže z Písma dokázat, že božská spravedlnost vyhledává nebo požaduje od hříšníka nějaké utrpení nebo zadostiučinění. Pak tedy [Božská spravedlnost] vyhledává a požaduje jedině jeho srdečnou a skutečnou lítost. “

Martin Luther

Inzerce

Celoroční rekreace v centru Krkonoš - pro skupiny a rodiny nabízíme chalupu "Muchomůrka" ve Svobodě nad Úpou.
Bližší info u br. faráře Samuela Hejzlara, tel: 603578108.

č. 15

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

KOSTNICKÉ JISKRY
Evangelický týdeník

36-37/2017

20. prosince 2017 ✦ ročník 102 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
10. ledna 2018

Z obsahu

* *Budúcnosť - rozpaky a neistoty*
* *Kůň času*

Poselství ke 4. neděli adventní

VYVOLENÍ KE ZVĚSTOVÁNÍ BOŽÍHO EVANGELIA ŘÍMANŮM 1,1–7

O tom, že byl apoštol Pavel vyvolený ke zvěstování evangelia, o tom asi nemáme pochybnosti. O ovoci jeho služby velmi dobře věděli i ve sboru v Římě, přestože Pavel zatím Řím ještě nenavštívil. Dlouho zvažovanou cestu do Říma dosud odkládal kvůli misii v oblastech zatím nezasažených evangeliem (Ř 15,23). Nyní pro sebe nevidí východně od Říma už žádné volné pole, tak by rád s pomocí římských křesťanů vyrazil do Hispánie. Pavlova služba skutečně přinášela evangelium národům. Věříme však, že jsme ke zvěstování evangelia povoláni i my? Mnoho lidí se zdráhá uchopit toto povolání, a to především ze dvou důvodů. Prvním důvodem je pocit nedostatečnosti a neschopnosti evangelium zvěstovat. Druhým důvodem jsou obavy, že lidé okolo nás o žádné zvěstování evangelia nestojí. Za obojím může být nepříjemný obraz zvěstování jako necitlivého tlačení lidí k náboženským otázkám nerespektující hranice soukromí a studu. Výsledkem pak bývá necitlivá, křečovitá „evangelizace“ nebo tendence na zvěstování evangelia úplně rezignovat.

Podívejme se však na naše povolání ke zvěstování evangelia skrze evangelium samotné. Apoštol Pavel právě v tomto bodě začíná. Celá první kapitola je takovýmto pohledem na evangelium. V úvodním úseku dosvědčuje, že evangelium Ježíše Krista bylo od věků připraveno jako dobrá zpráva národům potvrzená proroky a v Duchu Svatém dokončena Kristovým vzkříšením. Nyní se projevuje i v Římě. Pozdrav milosti a pokoje připomíná evangelium pro ně samotné – vám v Římě, „Bohem milovaným a povolaným ke svatosti“.

Povolání ke zvěstování evangelia je neoddělitelné od Boží lásky a jeho záměrů s námi a s lidmi kolem nás. Oddělíme-li zvěstování evangelia od Boží lásky, stává se zákonickým, ideologickým úkolem. Zdravé zvěstování je ve zkušenosti Boží lásky hluboce zakořeněno. V obnově porozumění tomu, že jsme milovaní a povolaní ke svatosti, vyrůstá zdravá motivace se o dary Kristova evangelia rozdělit. Láska, která povolává nás, je stejně tak zaměřena i na naše bližní. Ve svobodě evangelia se obnovuje naše schopnost být přirozeně k dispozici lidem kolem sebe - ne pro nevyžádaná kázání, ale ke schopnosti lidem naslouchat, předávat naději či přímluvnou modlitbu. A naše země potřebuje takovou naději jako sůl.

Tomáš Grulich
kazatel Církve bratrské

Zvěstování jiného

Když se v Pavlových epištolách dočítáme o falešných apoštolech a samozvaných kazatelích, kteří mu tak ztrpčovali život i ve chvíli, kdy byl ve vězení (Fp 1,16), nemůžeme si nevšimnout, že ti buď zvěstují jiného Ježíše, než zvěstoval on (2 K 11, 4), nebo že káží Krista ze závisti a řevnivosti (Fp 1,15), případně že chtějí obrátit evangelium Kristovo v pravý opak (Ga 1,7).

A v údivu se ptáme: je to vůbec možné se tak mýlit a zvěstovat jiného Ježíše, kázat Krista ze závisti a řevnivosti (Vulgata zde má "invidia", což také znamená nenávist, a "contentio" - spíše než řevnivost ve významu soutěživost), či obracet evangelium Kristovo v pravý opak?

A hned nás také napadne, že tito falešní apoštolové mohou sice zvěstovat jiného Ježíše, ale nemohou zvěstovat jiného Ježíše Krista (kraličtí dokonce říkají Jezukrista), ani nemohou ze závisti kázat Ježíše Krista, ani převracet evangelium Ježíše Krista.

Opravdu, bylo možné se mýlit a sklouznout od víry pravé k víře falešné, protože zůstal oddělen tu Ježíš od Krista, tu pouhý divotvorce a mravokárce od nadsvětné božské osoby, jež "vincit, regnat, imperat" (vítězí, kraluje, panuje). Byly doby, že se Kristus zvěstoval z nenávisti a soutěživosti. Byly doby, že se zvěstoval jiný Ježíš než ten, který sváděl takové boje s farizeji a zákoníky a blahoslavil chudé, tiché a žízniící po spravedlnosti. A nepřevrací se snad jeho evangelium v pravý opak, když se skloňují ve všech pádech křesťanské tradice a reformami i "reformami" se přitom připravuje demontáž sociálního státu, nejen u nás, ale po celé křesťanstvím se zaklínající Evropě?

Falešní apoštolové jsou stále při díle, ovšem spojení Ježíš Kristus jim nějak nejde přes rty, takže se mu buď na sto honů vyhýbají, nebo se - v horším případě - tváří, jako by něco takového nikdy neexistovalo.

Jaroslav Kraus

Dítě položené do jeslí

L 2,1–14

Dnes prožíváme slavnostní náladu. Slyšeli jsme koledy, sváteční vánoční hudbu, naslouchali slovům Písma. K Vánocům neodmyslitelně patří oddíl z Lukášova evangelia, který zazněl i zde. Co nám tento text má (může) připomínat?...

V noci tam u Betléma se kolem pastýřů najednou rozzářila nebeská záře. V ní stojí anděl!... Pastýři jsou vyděšení…Přepadne je hrůza… Ale anděl je uklidňuje. Nebojte se! - A ohlašuje, že se stalo něco mimořádného! Narodil se Mesiáš! „Hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid! Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán. Toto vám bude znamením: naleznete děťátko položené do jeslí.“

– Co to znamená?... – Nejdřív nás napadne, že to musel být pořádný problém, rodit ve stáji, bez doktorů, bez hygieny… Ale to není podstatné, jak to bylo s vodou, s dezinfekcí, s pupeční šňůrou a tak… Víme, že nakonec dítě narozené v těchto nuzných podmínkách porod přežilo!...

To, co nás teď nejvíc zajímá, je slovo anděla, slovo, že znamením pro pastýře (a tedy i pro nás) bude dítě položené do jeslí.

Jesle, to není zařízení na odkládání dětí pro socialistické ženy. Ba ani to není gól mezi nohy fotbalového brankáře… Jesle, to je ohrádka na seno, z které žere dobytek. – To víme, to známe… Ale proč to má být pro nás znamením?

Řekli jsme, že jesličky, to je místo z kterého bývá nasycován dobytek – krávy, osli, kozy. – A dítě v jeslích představuje obraz, který nám říká: Zde je pokrm nový!...

Co to, co to? – To snad osel nebo kravka se mají přiblížit k tomu miminu a olíznout ho? Nebo snad pokousat? To je jistě hrozná představa. – Ale my hned zkraje řekněme: Ne! Tak tomu není! Nikdo tomu dítěti (tomu svatému dítěti vítanému s takovou radostí) ubližovat nebude! Protože ten obraz – dítě a jesle – nám má říci něco jiného… Ne dobytek, ale ty máš jíst z takto zvláštního stolu!...

Tak pozor: Tomuto se říká „svatá

Dokončení na str. 2

AKTUALITA: ZÁVĚR 500. VÝROČÍ EVROPSKÉ REFORMACE

V neděli 26. listopadu 2017 dopoledne se ve Dvakačovicích konaly slavnostní bohoslužby u příležitosti 500. výročí evropské reformace. Kazatelem byl a sv. Večeří Páně posloužil významný host, biskup Slezské evangelické církve a. v. Mgr. Tomáš Tyrlík z Českého Těšína. Bohoslužeb se také účastnila oficiální delegace Evropského rytířského Řádu sv. Jiří z Vídně, kterou vedl kancléř Dr. Helmut Günther. Tento laický rytířský řád působí od roku 1308 a funguje pod záštitou Domu Habsbursko - Lotrinského. Věnuje se vzdělávání a sociálním projektům, nestranně se vyjadřuje k politice v rámci evropské integrace a pomáhá potřebným v oblastech postižených přírodními katastrofami anebo válkou. Dvakačovice tak opět ukázaly, že sice patří mezi malé, avšak významné místo Chrudimského regionu. Pán Bůh zaplať všem zúčastněným za pomoc a podporu.

Dušan Ehmig, (foto: L. Jukl)

Požehnané prožití vánočních svátků
a úspěšný rok 2018
přeje redakce

Církve se zabývají budoucností Evropy

Ve dnech 30. listopadu a 1. prosince se v Praze sešla konference ekumenických pracovníků a vedoucích církevních představitelů církví z regionu střední Evropy. Setkání, které organizuje bruselská Konference evropských církvi (KEK) a Ekumenická rada církví v České republice (ERC), se zabývá otázkou Jaká je budoucnost Evropy? Příspěvek církví k budování společenství hodnot. Toto středoevropské setkání je součástí řady regionálních setkání členských církví KEKu z celé Evropy, které připravují impulzy pro valné shromáždění této organizace, které se bude konat v roce 2018 v Novem Sadu v Srbsku. Podobné konference pro jiné části Evropy již proběhly v islandském Reykjavíku, skotském Edinburghu – věnovaná převážně problematice Brexitu – a řeckém Volosu – věnovaná zejména uprchlické krizi.

Pražského setkání se zúčastnil i předseda KEKu, anglikánský biskup Christopher Hill a generální sekretář KEKu Fr. Heikki Huttunen, zástupci ekumenických rad Polska, Maďarska a České republiky a představitelé křesťanských církví z celé Evropy, zejména pak z visegrádských zemí. Mezi diskutovaná témata na konferenci byla zahrnuta současná politická situace v Evropě a role Evropské unie v širším evropském kontextu, otázka ekonomické spravedlnosti a role církví v diskuzi etických problémů na společenské a politické úrovni, stejně jako praktické zkušenosti a výzvy, kterým církve ve střední Evropě v současnosti čelí.

Generální sekretář ERC Petr Jan Vinš k tomu řekl: „Pro církve v Evropě je klíčové, aby se nestahovaly do čistě soukromé sféry, ale aby se aktivně účastnily společensky významné debaty o hodnotách a směřování celého evropského společenství - v Evropské unii, ale i v širším evropském kontextu. Jsem velmi rád, že naše pražské setkání může k tomuto hledání přispět."

ERC

Cena Tomáša Baťu už v Antverpách

V uplynulom rotariánskom roku nominoval RC Banská Bystrica na Cenu Tomáša Baťu profesora Jána Valacha, hudobného skladateľa, koncertného organistu, dirigenta, hudobného pedagóga, najstaršieho slovenského rotariána, ktorý se stal rotariánom už v roku 1973.

Samozrejme nie v rodnom Československu, kde se roku 1925 v Hnúšti narodil, ale v RC Antverpen-Park v Belgicku, kde aj v súčasnosti žije. Je nositeľom odznaku Paul Harris Fellows s dvomi safírmi. Podrobnejšie som jeho životnú púť a zakotvenie v Antverpách predstavil v RGN č. 6/2006 a možete sa s ňou oboznámiť v archíve nášho časopisu. Cenu Tomáša Baťu odovzdal v Antverpách profesorovi Valachovi prezident RC Banská Bystrica Martin Klus v sprievode mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca SR v Belgickom kráľovstve a Luxemburskom kniežatstve J. E. Stanislava Valla. Pri spoločnej večeri účastníci začali kuť plány na klubovú návštevu členov RC Banská Bystrica v RC Antverpen-Park.

Ivan Belan, PDG (převzato z časopisu ROTARY GOOD NEWS 5/2017

Zástupci církví v Jeruzalémě žádali Trumpa, aby neohrožoval mír

Zástupci křesťanských církví v Jeruzalémě vyzvali amerického prezidenta Donalda Trumpa, aby ještě zvážil své rozhodnutí uznat Jeruzalém jako hlavní město Izraele. Patriarchové ortodoxní církve i protestantští biskupové v dopise Trumpovi uvedli, že by svým rozhodnutím mohl způsobit "nevratné škody" a ohrozit mír. "Jakákoli náhlá změna by mohla způsobit nevratné škody," píše se v dopise, který podle listu The Times of Israel podepsalo 12 patriarchů ortodoxní církve v Jeruzalémě i tamní biskupové luteránské a episkopální církve. "Věříme, že se silnou podporou našich přátel, Izraelců a Palestinců, můžeme vyjednat udržitelný a spravedlivý mír a stav prospěšný pro všechny," uvádí se rovněž v dopise. Církevní představitelé rovněž Trumpa varovali, že uznáním Jeruzaléma hlavním městem Izraele vyvolá "zvýšenou nenávist, konflikt, násilí a utrpení". Míru podle nich nelze dosáhnout, aniž by byl Jeruzalém "městem všech". Mezi signatáři je například jeruzalémský patriarcha řecké ortodoxní církve Theofilos III. či římskokatolický arcibiskup Pierbattista Pizzaballa, který je apoštolským administrátorem Latinského patriarchátu jeruzalémského.

podle ČTK

Za sestrou Lydií Plevovou

V sobotu 2. prosince jsme se v evangelické modlitebně v Prostějově rozloučili se zemřelou sestrou Lydii Plevovou, vdovou po evangelickém faráři. Narodila se 22. ledna 1915 v Podhořanech nad Vltavou (u Nelahozevsi) v baptistické rodině (její dědeček Jindřich Novotný byl kazatelem a také její otec Fantišek Kolátor pracoval v církvi, mimo jiné jako spisovatel, jako redaktor časopisu Chelčický a jako zakladatel dětského domova). Vystudovala farmacii a provdala se za Jaroslava Plevu. Měli tři syny – Jaroslava, Tomáše a Jana. Prošli spolu několik působišť: Hronov, Hlinsko, Velké Meziříčí a Krucemburk, odkud odešli v r.1977 do důchodu do Vyškova, kde bratr Pleva v r. 1987 zemřel. Pilně se - vedle domácnosti - věnovala sborové práci, a to nakonec i v kazatelské stanici ve Vyškově. Ještě v posledních letech doprovázela při bohoslužbách zpěv hrou na harmonium. Práce v lékárně jí nebyla umožněna, byla tedy zaměstnána ve farmaceutickém průmyslu. Psala jednak do farmaceutických časopisů, jednak přispívala do církevního tisku. Napsala také Ságu rodu Kolátorů a Farské kvítí. Její články bychom našli i v evangelických kalendářích. Ve věku 102 let zemřela 24. listopadu 2017 v domově důchodců ve Vyškově.

Vděčně vzpomínáme na její život a její práci.

Členové kazatelské stanice ČCE ve Vyškově/BV

Dítě položené do jeslí

L 2,1–14

Dokončení ze str. 1

Bible"? Jsem snad nějaký kůň nebo kus hovězího, abych měl prostřeno v jeslích? - napadne nás…

Inu, to nikdo netvrdí!... – I když, pokud budeme k sobě upřímní, tak si jistě docela lehce vzpomeneme, jak často si plácneme po čele a řekneme: Já osel!.. Jen si vzpomeňme, jak často se umíme zachovat tak, že by se i ta němá tvář zastyděla! Jen si vzpomeňme na naše větší či menší nepoctivosti, lži, podrazy. Jen si přiznejme, jak nás někdy umí ovládnout vztek, nenávist, závist!... A kolik nasekáme chybných kroků z nějaké nenaplněné touhy!...— Myslím, že toho není málo, co bychom raději neukazovali… - Kdyby občas někdo řekl něco o „hovádku Božím" na naši adresu – snad bychom se ani neměli zlobit!...

A to je asi jeden z důvodů, proč dostáváme právě takové vánoční znamení: jesle a dítě…

Řekneme si: „Jesle, no dobře. To chápu. Umím se někdy chovat jako čtyřnohý tvor, tak mi ty jesle patří!.. Ale co to dítě v nich? To přece není žádný pokrm, žádné jídlo!...

Jenomže, co když je?!

„V Betlémě na slámě, leží malé pacholátko na zimě", zpíváme v jedné koledě… Stáj, nepohodlí, možná i chlad – to jasně ukazuje, že Spasitel se narodil do chudoby! Přišel k těm, kdo mají prázdné ruce a zůstal chudým - jak měla zůstat chudou i církev… Chudý Mesiáš - a pro chudé… - „Když tě někdo o něco prosí, od toho se neodvracej!" – To je rys křesťanství, který nikdy ničím nebude vymazán! …

Tím se však znamení „dítě v jeslích" neuzavírá… Neboť to dítě je skutečně něčím, co nás má nasytit! – Na první pohled se to zdá málo pochopitelné!... Ale my všichni víme, že při Ježíši Kristu nezůstalo jenom u malého pacholátka… - Dítě vyrostlo. Ježíš s Marií a s Josefem žili v Nazaretu, Ježíš se učil tesařem. Později přišel čas, kdy Ježíš začal plnit to hlavní Boží poslání. V moci Ducha Božího kázal, uzdravoval, získával učedníky. .. Pak přišlo ukřižování.

…To už není jenom Betlém. Teď už musíme myslet také na Golgotu – tj. na místo, kde Ježíš zemřel na kříži…

Ale to naštěstí není konec! Ježíš Kristus není ani jenom to batole na seně a není ani jen mrtvé tělo položené do hrobu. Ježíš Kristus byl vzkříšen a je živý a přítomný, i když ho fyzickým zrakem nevidíme… Je přítomný a Jeho tajemnou blízkost prožíváte mnozí i v této chvíli. Neboť on je zde a klepe na srdce každého z nás.

Narozením v Betlémě to začalo. Všem bylo dáno znamení. A to znamení ukazuje, že on, Ježíš, nasytí všechny nás, ta „hovádka Boží", kterým se říká lidé…Ježíš má tu moc, aby uspokojil lidský hlad po smyslu života. A on, Pán Ježíš Kristus, má také tu moc, aby naplnil naše bytí silou a pokojem – abychom s jeho silou a s jeho Pokojem mohli dělat méně chybných kroků a rozhodnutí.

Ano, nežijeme bezchybný a bezvadný život. Ani to sami ze sebe nedokážeme. Strhává nás něco hrubého a temného v naších duších – ten „starý člověk", jak říká apoštol Pavel. Častokrát si uvědomujeme tu svoji bídu a nemožnost vyjít ze začarovaného kruhu!...

Avšak není důvod k pesimismu! Přichází pomoc! Narodil se Spasitel! Má jméno Ježíš. Narodil se v Betlémě. – Slovo Betlém přeloženo znamená Dům chleba! Narodil se na tomto místě, aby se pro nás všechny stal novým pokrmem. Pokrmem, který nám dá sílu a moudrost k životu s lidmi zde na zemi - a také s Bohem (teď i po smrti) …Znamením záchrany je dítě položené do jeslí… Pokud nedáme přednost svému egoismu a věcem hmotným, můžeme s úlevou zpívat: Narodil se Kristus Pán… Je důvod slavit, ano, protože to i nám narodil se!... I nám! - Haleluja, amen!

Marian Šusták

Vánoční legenda

„Nebojte se, hle zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid.
Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově.
Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí."

Milí přátelé,

jedna vánoční legenda vypráví o vlkovi, který žil na kopcích kolem Betléma. Pastýřům, kteří tam pásli svoje stáda, velice ztrpčoval život. Byl lstivý a úskočný, nebezpečný a velmi zlý. A taky pořád hladový. Neustále ohrožoval jejich stáda. Museli své ovce dobře hlídat. Ve dne i v noci. Někdo musel být neustále na stráži a dávat dobrý pozor. Hrozné zvíře to bylo. Všem nahánělo strach.

Pak jednou nad kopci kolem Betléma zazářila zvláštní záře. Napřed se ukázala hvězda, pak se rozzářilo celé nebe a objevila se tam spousta andělů, kteří pastýřům vykládali něco o dítěti, které se tu noc narodilo ve stáji. A nádherně, přímo andělsky zpívali.

Vlk to všechno velmi pozorně sledoval. A hrozně se divil tomu, jak to zapůsobilo na pastýře. Ti drsní chlapi, které jen tak něco nevyvedlo z míry, se sebrali, jak jim řekl anděl, a vydali se na to novorozeně podívat.

„Tolik povyku a shonu kvůli nějakému malému dítěti," myslel si vlk. Ale nakonec i jeho přepadla taková zvědavost, co je to za dítě, že se na ně chtěl jít taky podívat. Plížil se tiše za pastýři až ke stáji s novorozeněm. Tam se schoval a čekal, co se bude dít dál.

Pastýři vešli do stáje, vyprávěli rodičům dítěte, co jim řekli andělé. A pak se tomu dítěti klaněli, jako by to byl nějaký král. Říkali o něm, že je to jejich Spasitel. Byli z toho setkání úplně naměkko, celí rozradostnělí a z očí jim zářil zvláštní jas. „To je fakt divné," říkal si vlk. A vyčkával. Čekal na svoji příležitost. Docela dlouho se tam pastýři zdrželi. Znovu a znovu radostně vykřikovali. Když se pak rozloučili a Josef s Marií zůstali s dítětem ve stáji sami, věděl vlk, že nadešla jeho chvíle. Počkal ještě nějakou dobu, než Josef s Marií tvrdě usnuli, unavení jak dlouhou několikadenní cestou do Betléma a všemi přestálými starostmi, tak také radostí nad dítětem a vším rozruchem, který způsobili pastýři.

„Výborně," pomyslel si vlk. „Začnu tím dítětem. To bude snadná kořist." Tiše se vplížil do stáje. Josef a Marie spali. Dítě ale ne. Tiše leželo v jeslích, pod sebou trochu slámy, zabalené do plenek. Nespalo a dívalo se na vlka, který se tiše krok za krokem přibližoval k jeslím.

Vlk si jazykem mlsně a hladově olizoval tlamu. V břiše mu kručelo. Blížil se k dítěti, už stál přímo nad jeslemi a začal rozevírat tlamu. Vycenil všechny zuby. Strašný pohled. Už už se chystal zahryznout.

Když v tom ucítil, jak se ho něžně a láskyplně dotkla ruka dítěte, které leželo v jeslích. Bylo to vůbec poprvé, kdy ho někdo pohladil. Na rány holí i kameny byl zvyklý. Těch dostal nepočítaně. Ale tohle bylo pohlazení.

A pak dítě promluvilo. Hlasem, jaký vlk nikdy v životě ani nezaslechl. Zatím vždy slyšel jen nevraživé nadávky a nenávistné kletby. Teď uslyšel vlídný a laskavý hlas. „Vlku, mám tě rád," řekl chlapec v jeslích. A jeho lásku bylo cítit i z jeho pohledu, kterým se na vlka díval.

A najednou se stalo něco naprosto nečekaného. Vlkova kůže praskla a vystoupil z ní – člověk. Skutečný a opravdový člověk. V údivu a úžasu padl před dítětem v jeslích na kolena, jako před chvílí pastýři. Líbal dítěti ruce a nohy a klaněl se mu.

Pak vstal a stejně tiše, jako před chvílí přišel, ještě jako vlk, nyní už jako člověk vyšel ze stáje ven. Obličej mu zářil. Zalila ho zvláštní radost. Ze setkání, které úplně proměnilo jeho život. Které ho docela změnilo. Srdce měl naplněné zvláštním jasem a pokojem.

Nikdo další si nevšiml, co se tam té noci událo. Josef s Marií spali, pastýři už byli zase u svých oveček. Jen dítě v jeslích a ten, který se stal díky setkání s ním člověkem, věděli, co se tam stalo.

Tak to vypráví ona vánoční legenda. Popisuje proměnu, kterou způsobil láskyplný dotek a slovo betlémského dítěte. V tom je ten příběh hluboce pravdivý.

Takovou proměnu působí setkání s betlémským dítětem Ježíšem dodnes. Jeho láskyplný dotek a pohled, jeho: „Mám tě rád!" může i to nejhroznější zvíře, i toho nejstrašnějšího vlka opět proměnit v člověka. V člověka se srdcem na pravém místě, v člověka s radostí a pokojem v srdci, v člověka se srdcem naplněným opravdovou láskou a otevřeným pro druhé.

To je smysl a podstata Vánoc. Proto Ježíš přišel na svět. Aby ukázal, že Bůh je láska a že mu na nás záleží. Že nás má rád a chce naše dobro. Že chce proměnit náš život, spravit, co se pokazilo. Co jsme my pokazili.

Ježíš přišel proto, aby přetvořil náš život, aby ho změnil k dobrému. Přišel, aby nás proměnil z vlků v opravdové lidi podle Božího určení a záměru. Ježíš přišel, aby z našeho nitra, z našeho srdce vyhnal

Dokončení na str. 3

Ageus znovu oživlý?

Pokračování z minulého čísla

Sluší se zmínit, že přání Jana Amose dosahovalo svého naplnění v pietismu 17. století (záležitost hlavně luterská – Philipp Jacob Spener (13. 1. 1635 – 5. 2. 1705), zakladatel pietismu).

Ale i z jiných spisů než z našeho zaznívá Komenského napomenutí: národe český, vrať se ke Kristu. Pak se určitě naplní o třicet let mladší zbožné přání z Kšaftu umírající matky Jednoty Bratrské vydaném počátkem roku 1650, pouhé dva roky po Komenského zvolení bratrským biskupem. Ta věta ze závěru Kšaftu zazněla během posledních třech staletí českému uchu několikrát jako bonmot: „Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu, hříchy našimi na hlavy naše uvedeného, vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český!“. Jako autor tohoto článku reaguji pod množstvím událostí oněch „osudových osmiček či devítek“, kterých je v dějinách Čech, Moravy a Slezska bezpočet. Jako Čech, byť z Valašska, jako český bratr a luterán, pokud se za něj smím označit, (když mě luterský způsob víry oslovuje radostněji a osvobodivěji než kalvinismus), jsem plný skepse, když sleduji buď mohutné bublání ba vření nebo zase ony „tiché vody“ v České kotlině a plně přijímám Komenského napomenutí, že k návratu, k nápravě, k obnově ve všech úrovních života našeho státu nedojde, pokud se Češi sami v pokání nevrátí ke Kristu.

Název pro spis „Ageus znovu oživlý“ byl inspirován starozákonním Ageem, desátým ze „dvanácti malých proroků“. Biblický prorok promlouvá k judskému lidu několik málo let po Kýrově ediktu v roce 538 př. Kr., kdy byl umožněn Židům návrat do vlasti z babylonského zajetí. (Jméno proroka Agea, hebr. Chaggaj – „sváteční“, souvisí se slovem chág, které označuje právě „slavnost“ či „svátek“. Starozákonnímu proroku šlo o obnovu jeruzalémského chrámu, aby bylo možné opět slavit Hospodina). Komenský po sasské intervenci v r. 1631 spatřuje analogii starověkých dějin Židů s novodobou historií Čechů, kdy se po Bílé Hoře podobně vraceli exulanti do vlasti.

V Předmluvě našeho spisu čteme: „… Bůh, proroka Aggea poslav, potrestati dal Zorobábele a Jozue a všeho lidu, že se chrámu neujímají, ale jen domů a paláců svých, rolí a vinic svých“. Duchovní situace Božího lidu, do vlasti opět se navrátivšího, nebyla růžová. Ačkoliv byl obnoven oltář a položeny základy chrámu, další stavba nadobro uvázla. Prorok promlouvá k Zorobábelovi, judskému místodržiteli a veleknězi Jóšuovi (Jozuovi), kteří byli vinni zdržením v náboženské obnově – starali se pouze o své majetky. Oba zmínění představitelé politického a duchovního života též i lid poslechli a dbali na prorokovu výzvu a dílo Boží spělo ke šťastnému konci. „… A když tak mezi sebou pocty Boží a řád církve napravili, dal Bůh požehnání, že potom i města šťastně stavena a řád politický vzkvetl…“. Komenský vyslovuje přání: „Bůh pak vzbuzujž srdce všech vítězných Cýrů, aby se za triumfy své nejvyššímu Bohu vděčností k domu jeho odměňovali, a srdce všech šťastně panujících Dariů a Artaxerxů, aby šlepějemi pobožných, horlivých předků kráčejíce církve a dobrého jejího hájili…“ (Dareios I. a Artaxerxes – další z perských králů, kteří udrželi mír a umožnili rozvoj Božího lidu).

V Kapitole I. slyšíme definici církve, která: „jest zástup lidí vybraných ze světa, kteříž slovem a Duchem Božím osvíceni jsouce a tak Pána Boha svého právě znajíce a jemu podle vyměření jeho vůle příjemně slouží-ce, k věčnému s Kristem v nebi bydlení a kralování se připravují“. Komenský vychází ze znaků dokonalosti každé církve, že má „…jasné světlo známosti a povědomosti všech tajemství království Božího …svatost života a dokonalou svornost“ a poukazuje, „že bohužel všeho bývá pořídku, neboť místo poznání nastoupily bludy, místo svatého života nastoupily hříchy, místo svornosti rozbroje (kap. II.)“. Příčiny nedostatku jsou různé: Bludy vznikají „z nespokojenosti se zákonem božím, neboť lidé nepravá zjevení kladou výše“, přidávají vlastní myšlenky, „rozumují o teologii a málo myslí na bázeň Boží“ (kap. III., (XIV., XV., XXV.)). Nedostatek zbožnosti vzniká z nedbání kázně (kap. IV.), rozpory v církvi ze svéhlavosti, pověry, hrdosti a lakoty (kap. V.). „Hospodin Bůh náš jest Bůh horlivý, který nepřehlédne nepravosti“ (Joz 24,19). Zlořády církve Bůh nenechával bez trestu, pokud nepomohly výstrahy. Křesťanský lid je povinen vyznávat svoje viny, prosit o odpuštění a skutečně se polepšit, aby mu Bůh opět požehnal, jak se v církevní historii stalo (kap. VI.-VIII.). „Když Bůh nové církvi své po Kristu z těžkých pohanských persequucí (kteréž přes tři sta let trvaly) pomohl a císařství Konstantinovi, křesťanskému pánu, dáno bylo, Konstantin nejen vzdělávaním všudy chrámů a poct Božích vděčnost svou pronášel … ta slova přidav, že nesluší, aby duchovní lidé nešvary své před jinými odkrývati měli; protož aby napotom bratří byli a žádný žádnému nic předešlého nevzpomínal“ (kap. VII.). Pokud se církev napravuje a „to kdykoliv se děje a pobožní po trestání opravdově sebe i jiné v pokání a řádu novém obnovují, Pán Bůh má zvláštní zalíbení, tak že novým požehnáním žehná lidu svému. Nebo tak slíbil: “Navraťte se ke mně, a navrátím se k vám (Za 1,3)“ (kap. VIII.). Nezbytné obnovy církve se má chopit především vrchnost, pokud to nedělá, „extraordinarie (mimořádně) však (když pobožných vrchností, které se toho ujímaly, není) služebníci církve sami to činívají, jako když Kristus rozhorliv se, z chrámu svatokupce vymetal. Item (také) apoštolé bez pomoci světského ramene církev Kristu obnovili“ (kap. IX.). Přitom se služebníci církve budou řídit Písmem sv. a příkladem prvotní církve: „ Což aby ex scriptura, scriptis patrum et conciliorum decretis (z Písma, ze spisů církevních otců a koncilních dekretů) šťastně vyhledané, moudře spořádané, vroucně oblíbené a prospěšně uvedeno býti mohlo, Bůh k tomu ducha těch, jimž to náleží, vzbuditi a nastrojiti rač pro slávu jména svého, věčně požehnaného. Amen.“ (kap. X.).

Pokračování příště

Vánoční legenda

Dokončení ze str. 2

zlost a nenávist, zlobu a závist, strach a svár, lež a klam, sobectví a pýchu. Ježíš za námi přišel, aby nás naplnil svým pokojem a radostí, dobrotou a milosrdenstvím, laskavostí a vlídností, opravdovou a hlubokou láskou.

Kdo tohle pochopí, porozuměl, co jsou skutečné Vánoce. Kdo se setká s betlémským dítětem a nechá se proměnit jeho láskou, jeho něžným dotykem a láskyplným slovem, ten prožije a žije opravdové Vánoce. S hlubokým pokojem a vše pronikající radostí, kterou Ježíš dává do srdce.

Moc vám přeji, abyste toto tajemství Vánoc prožili a zakusili. Každý z vás. Moc vám přeji, abyste se setkali s betlémským dítětem, Ježíšem Kristem, a zažili proměnu svého života, proměnu svého srdce. Aby vás dotek jeho lásky proměnil v lidi radosti a pokoje, dobroty a milosrdenství, v lidi víry, naděje a lásky.

Jděte k betlémskému dítěti Ježíši a nechejte se proměnit jeho láskou. Přijměte ho za svého Spasitele a Pána.

Přeji požehnané, Ježíšem a jeho láskou prostoupené Vánoce vám všem.

Michal Šourek

První sníh

Miluji to těšení.

Začíná naléhavým
pohledem Ladových Vánoc.

Rychle, něco si přej,
s oblohy padá první miliarda
skleněných hvězd!

Přej si dárek ode mne,
mé verše poslepu psané do
prvního sněhu.

Bělostná tabule společné
zimy.
Sem všechno poskládám,
tady to nikdo nezcizí.

Nemohou nám přeci vzít
i ticho prvního sněhu.

Něco si přej,
něco poprvé, něco naposled.

Rýmují sníh a hřích,
hříchu se nedostává,
hlavu máš v oblacích
a dnes už bílá hlava nezná
Boha jen z knih.

Rychle, prosím tě,
rychle si něco přej.

První šlápotu v zemi prvního
sněhu.
Tudy běž, abych tě našla
v jindy nečitelném asfaltu sídliště.

Kdysi jsem hledala tóny
prvního sněhu v krajině,
o níž jsi mi zpíval,
až jsem zapomněla, odkud jdu
a kam

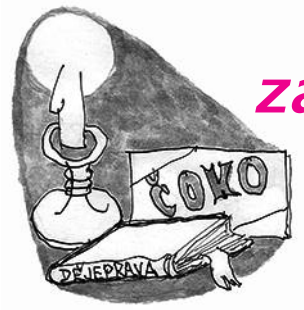
a tu mě vyhledala stopa
dětských saní,
šla jsem za ní,
ale končila v nebi
a já tehdy neměla dost silná
křídla.

Prosím tě,
tak už si konečně něco přej.

Něco i pro mne.

Strom ve mně chřadne,
neboť s podzimem
přišla jsem o jehličí.

Delicie Nerková
(ze sbírky Andělské zvonění)

Dějeprava za dvanáct korun

Dům, do kterého se Barešovi před čtyřmi roky přestěhovali, nebyl zdaleka nový, ale měl dvě veliké výhody: jednak byl jen pár kroků od mateřské školy, jednak bylo z okna bytu vidět značnou část fotbalového hřiště.

Fotbalové hřiště dobře zapadalo do výchovných plánů, které měl pan Bareš se svým synem. „Nechci mít z kluka okopánka, který si dá od druhých všechno líbit, ale pořádného borce!“ A tak už ke čtvrtým narozeninám daroval Davídkovi opravdovou kopací merunu: „Doufám, že se třebas časem dostaneš do žákovského mužstva a jednou z tebe bude parádní fotbalista!“ A pak se vydal s mrňousem trénovat na nezastavěnou parcelu, kde se na podzim pouštějí draci. Což o to! Davídkovi se zprvu docela zamlouvalo, že může kopnout do meruny. Avšak už při druhém nebo třetím tréninku se začalo ukazovat, že není žádný přirozený sportovní talent. I uprostřed hry se občas zarazil, začal o něčem přemítat a o míč a branky ztratil zájem. Daleko víc než fotbal ho těšilo, když mu máma před spaním četla.

Než se Davídek narodil, uplatňovala se paní Barešová jako překladatelka všelijakých nepříliš zajímavých propagačních materiálů. Po chlapcově narození s tím přestala a zůstala s dítětem doma. Avšak právě v době, kdy se přestěhovali do domu u hřiště, byl jí nabídnut překlad opravdového obsáhlého románu. I když se mohla touto prací zabývat doma, dobře věděla, co to obnáší, a že jí na Davídka moc času zbývat nebude. Školka, kam už byl Davídek zapsán, sice bude znamenat určitou úlevu, ale stejně na dvě tři odpolední hodiny by bylo potřeba mít v záloze ještě nějakou další výpomoc. Byl tu ovšem manžel Luboš, ale ten by se asi jen tak snadno nedokázal vzdát pravidelného cvičení v posilovně. Musí se tedy paní Barešová poohlédnout někde jinde.

Bohudíky objevila nečekané východisko přímo v domě. Už tehdy, když se přistěhovali do nového bydliště, zjistila paní Barešová, že na téže podestě sousedí s nimi jakýsi muzikant. Naštěstí to nebyl ani hlučný dechař ani hráč na bicí nástroje, ale stará bělovlasá klavíristka. Družná paní Bartošová se s ní brzy seznámila a zjistila, že je to bývalá korepetitorka v baletní škole pro děti. Toto povolání nemůže ovšem dělat jen tak každý, ale pohotový klavírista a improvizátor. Teď už ale stará dáma byla v penzi a hrála si pro vlastní potěšení.

„Nechtěla byste nám pohlídat ve všední dny našeho Davida, paní učitelko?“ zeptala se bez zbytečných okolků paní Barešová, když se spolu lépe poznaly. „Jen na pár hodin a samozřejmě ne zadarmo!“ Starou korepetitorku návrh zřejmě zaskočil: „To myslíte pravidelně? To bych si musela dobře rozvážit, jestli bych na to ještě stačila!“ Ale už příští den, když se ženy setkaly na schodišti, sama prohlásila: „Já bych to tedy zkusila! Ale to bych už pro vás nesměla být ani paní učitelka ani paní sousedka, ale teta Fanča.“ A při této dohodě již zůstalo.

A tím se vlastně dost podstatně změnil Davídkův život. Každý všední den, hned jak bylo po obědě, si teta Fanča vyzvedla svého svěřence ze školky a buď s ním vyrazila na kopce za městem nebo si ho odvedla k sobě. Na to se Davídek zvlášť těšil. Tetin starobylý vyřezávaný sekretář byl plný zajímavých předmětů. Byly tam různě zbarvené kusy lávy, které si teta přivezla z ciziny, kostěný vějíř, zasouvací ruské matrjošky i spousta jiných pokladů. Co však Davídka lákalo nejvíc, byly staré dětské knihy. Teta uchovávala v knihovničce „Malého lorda“, „Bratra Palečka“, „Hýtu a Batula“, všecky díly „Bibi“ od dánské spisovatelky Michaelisové i další podobné knihy. Z těch mu teta Fanča četla. I když některé věty zněly už trochu zastarale, Davídek se nemohl poslouchání nabažit.

Když nastoupil do první třídy, rozumělo se nějak samo sebou, že společné procházky i odpolední návštěvy u tety budou pokračovat. Teta Fanča pouze změnila témata četby: „Ty se jmenuješ David. Jestlipak jsi už ale slyšel o králi Davidovi?“ Ukázalo se, že o králi tohoto jména prvňáček neví nic. A tak mu teta začala číst o izraelském pastýři Davidovi, který zvítězil nad obrovitým Goliášem. „Příště si přečteme pokračování,“ slíbila teta. Postupně se pak malý posluchač dozvídal i o Mojžíšovi, jak ho jeho izraelská maminka musela po narození skrývat v nilském rákosí a jak z něho nakonec vyrostl vůdce celého národa. Vyslechl také barvité příběhy o Jonášovi, Danielovi, Rút a Ester.

To všecko však nedávno skončilo. Měsíc před vánočními svátky odvezla sanitka tetu Fanču s velikými bolestmi do nemocnice, odkud se už nevrátila. Když ji tam jen několik dní před smrtí paní Barešová navštívila, stará dáma ji požádala: „Paní Sylvo, nechala jsem u vás klíče od svého bytečku. Prosím vás, zajděte tam a ze sekretáře si vezměte dárek, který jsem přichystala pro Davídka pod stromeček. V balíčku je dějeprava, kde se vysvětluje, proč si vlastně rok co rok připomínáme Ježíšovo narození. Nikdo by to asi Davidovi nevysvětlil lépe. Plánovala jsem, že mu o Vánocích přečtu jen ten začátek a že pak budeme spolu ve čtení o Pánu Ježíši pokračovat, ale Pán Bůh to asi naplánoval jinak.“

Když paní Barešová příští den po návštěvě v nemocnici zašla do sousedčina bytu a přinesla odtamtud dárek od tety, neodolala zvědavosti a balíček rozdělala. Navrchu uviděla rozměrnou čokoládu a pod ní už dosti ohmatanou knihu s titulem „Biblická dějeprava“. Asi v polovině z ní vyčnívala vyšívaná záložka. Paní Barešová se rozhodla respektovat pacientčino přání, aby se z knihy četlo na Štědrý večer, přesto ale zalistovala v několika počátečních kapitolách. A je třeba říct, že se rázem do příběhů začetla a nedokázala se od nich odtrhnout. Byla přece překladatelka a dovedla knihy oceňovat po jazykové stránce! „Ten Viktor Hájek, co napsal tuhle dějepravu, byl ale mistr slova!“ usoudila uznale. Tak prostě a jasně, bez složitých souvětí, se málokdo dovede vyjadřovat. A co všecko je možné se dozvědět z jeho poznámek, tištěných drobným písmem vždy před vlastním vyprávěním i po něm!

Teď však Davídek a jeho rodiče sedí už kolem prostřeného štědrovečerního stolu, ale není jim moc do řeči. Uvědomují si, že u stolu schází teta Fanča. Už si zvykli na to, že ji paní Barešová zve, kdykoli někdo slaví narozeniny nebo když jsou svátky. „Víte, co?“ navrhne paní Barešová. „Až dojíme, splníme tetino přání a já vám přečtu dvě kapitolky z knihy, kterou jsem ti měla dnes předat, Davide! A pak si teprve rozdáme ostatní dárky.“

A tak u Barešových zaznělo vánoční evangelium – nikoli do puntíku podle biblického podání, ale jak ho přetlumočil pro velké i malé čtenáře autor dějepravy. Snad zvěst o Spasitelově příchodu na svět oslovila alespoň trochu Davídka a jeho rodiče - podobně jako statisíce lidí, kteří jí naslouchali a naslouchají bez předsudků, s otevřeným srdcem.

Po rozdílení dárků sáhl pan Bareš po dějepravě, která zůstala ležet na stole, a nahlédl na poslední stránku: „Jen si představte, že tahle zajímavá kniha stála před lety dvanáct korun! Za to bych dneska nedostal ani známku na dopis.“

(Od smrti ThDr. Viktora Hájka uplyne 7. 3. 2018 už 50 let.)

Daniel Henych

Vánoční bohoslužby v Praze

Bratrská jednota baptistů

Praha 3 Vinohrady
Neděle 24. 12. a pondělí 25. 12. - 9.30 h sváteční bohoslužby

Církev bratrská

Praha 1 Soukenická 15
Neděle 24. 12. - 10.00 h Ježíš se narodil, aby vysvobodil lidi z hříchů (evangelium podle Matouše a Lukáše)
Pondělí 25. 12. v 10.00 h Ježíš se narodil, aby byl Světlem světa (evangelium podle Lukáše a Jana)
Praha 3 Žižkov
Neděle 24. 12. - 10.00 h Vánoční shromáždění
Pondělí 1. 1. 2018 - 10:00 h Novoroční shromáždění
Praha 5 Smíchov, Vrázova 4
Neděle 24. 12. - 9.30 h Vánoční evangelium podle Marie (L 1,39-56)
Pondělí 25. 12. - 10.00 h Tajemství Ježíšova příchodu na zem (J 1,1-18)
Neděle 31. 12. - 9.30 h Ježíšova rodina (L 2,33-52; 8,19-21)

Českobratrská církev evangelická

Praha 2 Vinohrady
Neděle 24. 12. - 9.30 h bohoslužby
Hod Boží vánoční 25. 12. - 9.30 h bohoslužby s vysluhováním VP
Praha 1 Kliment
Neděle 24. 12. - 15.30 h Česká mše vánoční J. J. Ryby; 16.00 bohoslužby
Pondělí 25.12. - 9.30 h bohoslužby s VP
Praha 1 Salvátor
Neděle 24. 12.- 9.30 h bohoslužby; 16.00 h bohoslužby se svíčkami
Pondělí 25. 12. - 9.30 h Boží hod vánoční s VP
Čtvrtek 28. 12. - 15.00 h setkání seniorů u stolu s VP
Neděle 31. 12. - 9.30 h poslední neděle v roce
I. sbor Praha 3 Žižkov – Betlémská kaple
Neděle 24. 12. - 9.30 h bohoslužby
Pondělí 25.12. v 9.30 h bohoslužby s vysluhováním VP
II. sbor Praha 3 Žižkov, Čajkovského 10
Neděle 24. 12. - 9.30 bohoslužby
Pondělí 25.12. - 9.30 h bohoslužby s VP
Neděle 31. 12. - 9.30 h bohoslužby
Praha 4 Braník
Neděle 24. 12. - 9.30 h vánoční bohoslužby
Pondělí 25. 12. - 9.30 h bohoslužby s VP
Neděle 31. 12. - 9.30 h silvestrovské bohoslužby
Pondělí 1. 1. 2018 - 9.30 h novoroční bohoslužby s VP
Praha 6 Dejvice, Dr. Zikmunda Wintra 15
Neděle 24. 12.; pondělí 25. 12; úterý 26.12. - 9.30 h sváteční bohoslužby s VP
Neděle 31. 12.; pondělí 1. 1. 2018 - 9.30 h sváteční bohoslužby s VP
Praha 6 Střešovice
Neděle 24.12. - 9.30 h bohoslužby
Pondělí 25.12. a úterý 26.12. - 9.30 h bohoslužby s vysluhováním VP
Neděle 31.12. - 9.30 h bohoslužby
Praha 8 Kobylisy
Neděle 24.12. v 9.30 h bohoslužby s VP; od 22 h štědrovečerní bohoslužby
Pondělí 25.12; úterý 26.12. v 9.30 h bohoslužby s VP
Neděle 31.12. v 9.30 h bohoslužby
Neděle 7. 1. 2018 - 9.30 h mezinárodní bohoslužby s VP
Praha 10 Strašnice
Neděle 24. 12. - 9.00 h bohoslužby na Štědrý den; 16.00 h podvečerní bohoslužby
Pondělí 25. 12. - 9.00 h bohoslužby na Boží hod vánoční s VP
Úterý 26.12. - 9.00 h bohoslužby na Štěpána mučedníka
Neděle 31. 12. - 9.00 h bohoslužby na závěr roku; 19.00 h Silvestr na strašnické kruchtě
Pondělí 1. 1. 2018 - 10.00 h bohoslužby na začátek nového roku s VP
Praha 11 Jižní Město
Pondělí 24. 12. - 9.30 h - adventní
Pondělí 24. 12. - 16.00 h - štědrovečerní
Úterý 25. 12. - 9.30 h - božíhodové s VP
Neděle 31. 12 9.30 h - staroroční
Pondělí 1. 1. 2018 - 9.30 - novoroční (VP)

Píseň písní 20: Být Bohu na svědectví

Pokud budeme skrývat před ostatními lidmi svůj vztah k Bohu i svou víru, pak musíme počítat s tím, že ani Bůh se k nám nepřizná ve chvílích, kdy to budeme nejvíce potřebovat, u trůnu milosti. Bůh nás povolal k tomu, abychom mu byli ve světě na svědectví, abychom ho uváděli do svých věcí, do svých zápasů, do všech svých problémů, protože je chce prosvěcovat světlem své lásky, své blízkosti a být nám tak pomocí. Chce vstupovat do našich vztahů, do našich rodin, do našich sborů, do našeho myšlení, do našich srdcí a přetvářet je. Chce přetvářet naše životy do podoby Božích dětí. Pokud mu otvíráme svoje srdce, pak i on před námi otevře svůj bohatý stůl péče a lásky, který bude pro nás znamenat klid, pokoj a naději Boží blízkosti. Pán Bůh pro nás činí všechno, protože nás miluje. On nás v Pánu Ježíši Kristu a skrze něho našel, vyhledal, probudil a nyní nás chce vést. Vrývá do našich srdcí a na naše čela pečeť své lásky, své blízkosti, pečeť své ochrany tak, jako kdysi chránil domy Izraelitů, než vyšli z Egypta. A na naše čela vrývá pečeť kříže i své slávy! Patříme svému Bohu, Pánu a Králi našich životů. On nás učinil a dal nám svoje jméno, Kristem vybojované, bez kterého bychom nenalezli ani sebe, ani smysl svého života. Naše putování tímto světem s Boží pečetí a se znamením Kristova kříže nám zaručuje jeho blízkost, jeho milostivé předcházení, jeho světlo, které nám prosvěcuje cestu i všechny dobré i zlé okamžiky našeho života. Bůh přidává i sílu k napodobování cesty svého jednorozeného Syna, kterého dal pro nás a kvůli nám, abychom nezahynuli. Přidává i odvahu k poslušnosti, tichosti, trpělivosti, radostnosti, opravdovosti lásky, služby a porozumění. Bůh, který nás vším obklopil, jde před námi a ukazuje nám směr. A díky doprovodu Božího Syna máme naději konečného vítězství. Nemusíme se ničeho bát. Nemusíme nic skrývat, protože náš bratr, jehož jméno je Ježíš Kristus Pán a Spasitel, nám podává svou ruku. Nebojme se jí uchopit, kráčet životem s ním, a pak nikdy nezabloudíme.

Pavel Rybín

Husarský kousek pražské Novoměstské radnice

Socha ak. sochařky Jaroslavy Lukešové

Evangelický týdeník se již delší dobu zabývá staroměstským mariánským sloupem. Je přitom pozoruhodné, že nikdo z pražských protestantů si patrně vůbec nevšiml, že od Novoměstské radnice, v níž byl sťat Jan Želivský, vymizela jeho socha. Jeho osud se naplnil poté, co Václav IV. nechal vyměnit na radnici kalichu oddané radní za jejich protivníky, což se stalo shodou okolností 6. července 1419 (ve výroční den Husovy smrti!). Nikoli náhodou byl rozhořčený zástup k útoku na radnici veden netoliko knězem Želivským, nýbrž i Janem Žižkou. Václava IV. poté trefil šlak a tři čtvrtě roku na to vpadl do Čech jeho bratr Zikmund s křížovou výpravou. V krátké době Praha ve spojenectví s Táborem (Žižkou) intervenční armádu porazila. Připomeňme jen, že Jan Želivský byl jedním z prvních, kteří v Praze podávali lidu při bohoslužbě chléb i víno. Na odlehčení připomeňme, že zlidověl jeho bonmot při výkladu Apokalypsy, v němž ztotožnil krále Zikmunda s ryšavým drakem o sedmi hlavách se sedmi korunami. Jan Želivský byl jistě nadmíru horlivý. Je jen tře-ba zvážit, zda nepřejmenovat Žižkov a odklonit Žižkovu sochu z Vítkova do vsi Bezpráví…

Je ostudné, že dnešní novoměstští radní před veřejností zatajili, že nechali sochu Jana Želivského elegantně odstranit do Želivi, aniž se o věci vůbec hovořilo. Téměř nikdo si toho nevšiml, ani na evangelické straně.

Jan Kašper

LEDNOVÉ KONCERTY 2018

14. ledna 2018, 17.00

ANNA PAULOVÁ – klarinet,
MILAN ŘEHÁK – akordeon
Bartók, Kovács, Piazzolla

21. ledna 2018, 17.00
VLADIMÍR ROUBAL – varhany,
JAN VERNER – trubka
Bach, Seger, Albinoni, Dvořák

28. ledna 2018, 17.00
SMÍŠENÝ SBOR EN ARCHÉ
VOJTĚCH JOUZA – sbormistr, hoboj,
ONDŘEJ SCHOLTZ – varhany
Britten, Dvořák

Českobratrská církev evangelická, Kralická 4, Praha 10 – Strašnice

VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

Vzpomínka

19. prosince uplynulo 140 let, kdy se narodila dlouholetá čtenářka Kostnických jisker a zakladatelka první veřejné knihovny v Ratiboři Růžena Dvořáková, roz. Čejková. Byla manželkou faráře Čeňka Dvořáka v Ratiboři a byla mou babičkou. V době, kdy nebyla prakticky žádná kultura, lidé kromě dřiny na polích i jinde neměli žádné rozptýlení a obohacení ducha kromě kostela. Babička tehdy na faře zrušila špížku a nechala tam udělat regály a tam uložila a stále doplňovala knihy. Tou dobou nevycházelo ještě dost knih. U Dvořáků, kde bylo zvykem hodně číst, odebírali z nakladatelství snad všechny dobré knihy. Když si je doma všichni přečetli, dávala je do regálů. Tak měli možnost všichni lidé v Ratiboři si je pravidelně vypůjčovat.

Naděžda Zdeňka Dvořáková

Inzerce

Celoroční rekreace v centru Krkonoš - pro skupiny a rodiny nabízíme chalupu "Muchomůrka" ve Svobodě nad Úpou.
Bližší info u br. faráře Samuela Hejzlara, tel.: 603 578 108.

č. 15

Farní sbor v Benešově u Prahy hledá faráře na plný úvazek. Ve sboru a kazatelské stanici Vlašim se konají pravidelné bohoslužby, biblické hodiny a další sborové aktivity. Nabízíme farní byt se zahradou ve sborovém domě vhodný i pro větší rodinu. Očekáváme aktivní přístup k práci s dospělými i dětmi, ekumenický záběr a ochotu pohybovat se po rozsáhlém regionu diaspory.
Pro další info kontaktujte kurátora J. Zavadila, tel.: 604 618 095
e-mail: zavadil@ufe.cz
nebo místokurátora
T. Duška, tel.: 733 202 473
e-mail: t.dusek@seznam.cz.

č. 16

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktorka: Helena Bastlová
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Vánoce 2017

Jak andělé odnesli Pradu

Přezdívku Prada nebo Miumiu jsem dostala už na střední škole. Kdybych se nebála, že poškodím copyright věhlasné podnikatelky a módní návrhářky, nechala bych si tak říkat dodnes. Ta ženská mě totiž vždycky fascinovala. Neskutečně bohatá, neskutečně inteligentní, schopná a celosvětově věhlasná. Prostě výjimečná ve všech ohledech. Ve srovnání s mou matkou, šedou myškou, vyhlíží i ve svém věku jako slunce vedle nějaké ušmudlané planetky. A to jsou obě stejně staré. Inu životní vzory se nemusejí vylíhnout zrovna ve vlastní rodině. To ale bylo.

Ve svém civilním životě jsem se stala dost úspěšnou manažerkou v dost úspěšném a drahém časopise pro ženy. Muž, který se se mnou oženil, podle všech vyhrál v prestižní soutěži o skvělou manželku. Ale to také bylo.

Vůbec si nežijeme špatně, máme úplně všechno. Jenže už mi bylo skoro čtyřicet, když jsem konečně otěhotněla. Laura je vymodlené dítě ze zkumavky. Měla bratříčka, dodnes mu říkáme Heřmánek. Umřel při porodu jako menší a méně úspěšné dvojče. Co bychom dali za to, kdyby přežil, ale to se nestalo. Máma si myslí, že je v nebi, tak třeba jo, ale to sem nepatří. Bolest se schovala, ale zůstala, v Heřmánkově a Laurině otci, a samozřejmě i ve mně.

Podřízení mi sice říkají Missis Pepper, ale myslím, že jim bylo upřímně líto, když se dozvěděli o částečně nevydařeném mateřství své Velké Šéfky. Možná ale cítili i zadostiučinění, protože konečně nejsem tak dokonalá...

Laura je nádherná, brzy jí budou dva roky. Jenže moje práce je také nádherná a brzy jí bude patnáct let. Moje práce je část mě samé. Jistě, je tady ještě Ludvík a Laura, ale bez mého podílu na vzniku a chodu časopisu, bych to nebyla já. Miu Miu Prada, v českém vydání a trochu při zemi, nicméně dostatečně oslnivá.

Advent.

V práci jsem skoro patnáct hodin denně. Čtenářky chtějí svůj plátek a já chci svůj byznys. Časopis není jen psaní článků a fotky. Časopis je organismus, který má vyšší i nižší formy. Patřím k těm vyšším. Je na mě spoleh i před vydáním posledního čísla roku. Ale je to zabíračka, které by nikdo nevěřil jen tak z vyprávění.

Součástí naší rodiny je Hermína. Je o pár let starší než já. Hned zkraje jsem jí řekla, že na domácnost máme Sáru, ona ať se věnuje Lauře od momentu, kdy ji vyzvedne z jeslí do chvíle, kdy přijdu domů. Hermína u nás i spává, protože se vracím pozdě. Ludvík bývá sice doma o něco dřív, ale je tak vyšťavený, že na péči o dítě absolutně nemá. Nemám mu to za zlé, vždyť maká od nevidím do nevidím ve své firmě.

Je fajn, že se i vánoční dárky dají koupit na netu. Od investičního diamantu pro Hermínu až po značkový oblek pro Ludvíka. Dárky pro Lauru přivezli v době, kdy jsem, samozřejmě, nebyla doma. Dovozce prý měl co dělat, aby to za čtvrt hodiny přemístil z auta do naší haly. Ludvík s Hermínou to vybalovali a dělali si legraci, že vánoční papír budu muset kupovat přímo u výrobce, aby ho bylo dost. Ale co, i na tohle mám lidi.

Štědrý den.

Laura je bledá, jen oči jí svítí nezdravým leskem. Nevnímá. Před hodinou měla teplotu 41 stupňů. Můžete mít plný kufr peněz, ale večer před Štědrým dnem vás vezmou jen na pohotovosti a zase pošlou domů. Tady máte antibiotika a dávejte studené zábaly. Bože, jak se dělá studený zábal? A Hermína odjela za naše prachy do Itálie lyžovat.

Kapří porce jsou v mrazáku, v lednici skomírá bramborový salát a rybí polívka od mojí mámy. S Ludvíkem sedíme na zemi v dětském pokoji, ačkoliv náš obývák skýtá neuvěřitelné pohodlí. Opíráme se jeden o druhého a já už ani nebrečím, ani se nevztekám na soukromé a drahé jesle, kde nechají naši Lauru nakazit nějakým zatraceným virem. Těch dvacet tisíc, co jim měsíčně platíme, aby se kvalifikovaně postarali o naši vymodlenou holčičku, jsou vyhozené peníze. Ani nevím, jestli ty tety v jeslích nosí nějakou roušku, když je chřipková sezóna!

Skoro před půlnocí zazvonila u branky máma. Byla jsem úplně paf! Má to k nám z Vokovic víc než hodinu. Prý přijela taxíkem, který před vraty čeká. Prý mi něco přinesla a ptá se, jak mi je. Proboha – co to plácá? Jak mi je? Vždyť je tady Laura, skoro v bezvědomí, a ona se ptá na mě?

Dala mi pusu a malý balíček. Pak dala pusu Ludvíkovi a Lauře udělala křížek na čelo. Neměla jsem vůbec sílu to nějak v sobě zpracovat. Máma odešla, taxík odfrčel a zase jsme byli sami v přítmí dětského pokoje.

Otevřela jsem balíček. Byl to papírový betlém z mého dětství. Dítě v jeslích, spokojeně spinká, evidentně zdravé jak řípa. Marie, celá natěšená, až se klučík vzbudí, aby ho mohla nakojit. Hm, já se vždycky modlila, aby Laura spala co nejdéle a já mohla on line pracovat, kojení nekojení.

A Josef? Vůbec nevypadá jak zamindrákovaný podvedený taťka, je to kus chlapa s vizí a nadšením. Díky tomu asi mohla svatá rodina přežít i do bezdomovectví v Egyptě, jak stojí psáno.

Půlnoc.

Pořád tupě zírám na betlém a každou hodinu vyměňuji Lauře zábal. Ludvík spí na koberci, vedle sebe tablet. Opírám se o postýlku a zírám na ty betlémské jesle. Hlavně na tu šťastnou Marii a pokojně spící mimino. Jo, tohle by měl o vánocích zažít každý, kdo má malé dítě. Štěstí, zdraví, pokoj svatý.

Hod Boží vánoční.

Laura spí, potí se, ale už má barvu, která neděsí. Snídám nějaké zbytky a k tomu velké silné kafe. Ludvíka jsem přestěhovala do ložnice i s tabletem. Neví o světě.

Zas si prohlížím ten betlém, už si připadám úchylně. A andělé prý volají a vytrubují, že Bůh našel zalíbení v lidech dobré vůle. Hm. Co to je?

Svátek sv. Štěpána.

Laura má hlad. Pokud nespí, žvatlá se mnou a chce Mínu. Myslí tím Hermínu. Povídám jí pohádky, dokud zas neusne. Už žádné zábaly. Nakonec si ji vezmu k sobě do postele, což nikdy nedělám, a spíme spolu. Poprvé v životě spím se svým dítětem pod jednou přikrývkou.

Sepsala jsem si takový scénář.

Zbývající sváteční volno jsem věnovala přemýšlení a nezbytné práci. Do detailu jsem vypracovala diagramy a postupy, z kterých je jasné, jak to bude v redakci vypadat, až odejdu. Vynechala jsem variantu, že mě nechají odvézt na psychiatrii, ale jinak je to zpracované do nejmenších podrobností. Rozesílám maily všem nadřízeným i podřízeným, píšu jim, co je třeba udělat v mé nepřítomnosti. Já si totiž nejdřív beru volno na ošetřování dítěte a pak chci všechno předat Jindře, která je mladá, ambiciózní a schopná.

Z časopisu odejdu na nižší post, který by mě tak nezatěžoval - na to nepomýšlím. Missis Pepper nemůže dělat podřízenou svým bývalým nohsledům. Ale možná, že nebudu nějakou dobu pracovat vůbec. Na cestu do Egyptského bezdomoví se nechystám , třebaže Ludvík se na mé rozhodnutí tváří podezřele nadšeně. Budoucnosti se kupodivu vůbec nebojím, ale budeme se nejspíš muset obejít bez Hermíny, Sáry, cateringových večeří o půlnoci. Zřeknu se svého vlastního auta, jeslí i dovolených v zámoří. Chci mít Lauru a její babičku tak blízko sebe, jak to jen bude možné.

A Prada?

Tu na zpáteční cestě z Betléma odnesli andělé.

Delicie Nerková

Cesta do Betléma

Povídání pro děti podle Lukášova evangelia

Ťap, ťap. Oslík šlape pomalu a těžce. Je už unavený. Josef kráčí vedle něho a drží uzdu. Snáší se soumrak. Byl to dlouhý den a dlouhá cesta – ale konečně jsou tu střechy betlémských domků.

Josef shledával to všechno asi trochu podivným. Je to sice podivuhodné, ale také podivné. Snad zalétaly jeho myšlenky k oné noci – už je to několik měsíců– kdy k němu mluvil ve snu anděl a řekl mu, že jeho manželka Marie čeká syna. Tenkrát dostávali synové jména po svém otci nebo dědovi. Ale anděl řekl: „Ne.“ Syn, kterého posílá Bůh Marii, se má jmenovat Ježíš (to znamená „Spasitel“). On totiž, jak pravil anděl, „spasí svůj lid od jeho hříchů“.

Také Panna Maria měla návštěvu. Jednou v noci přišel k jejímu lůžku anděl Gabriel, jeden z Božích poslů.

„Neboj se,“ řekl jí Gabriel. „Bůh tě má velmi rád. Budeš mít syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Syn Nejvyššího. Bude navěky kralovat nad Izraelem a jeho království nebude mít konce.“

Oslík klopýtl o kámen. Josef pohlédl úzkostlivě na Marii. Vděčně se na něho usmála. Už budou brzy u cíle. Opravdu, myslel si Josef, neměla se vydávat na tuhle cestu. Dítě se co nevidět narodí. Ale vláda nařídila, aby se každý odebral do svého rodiště. Obyvatelstvo mělo být takto spočítáno a zapsáno kvůli placení daní. A tak byli zde.

V Betlémě bylo rušno, byla v něm spousta lidí. Naši cestující potřebovali někde přespat, a v noclehárně nebyla ani jediná místnost. Každý kout byl obsazen návštěvníky, kteří přišli k zápisu. Nakonec byli Maria s Josefem šťastni, když nalezli prázdný chlívek. Oslík se mohl konečně zastavit. Maria a Josef, ale nepochybně i osel, mohli požít hlt polévky.

A bylo tam ještě něco. Ve světle malinké lampičky našla Panna Maria prázdné dřevěné jesle, staré, opotřebované, ale důkladné a silné. Spolu s Josefem je naplnili nejčistší slámou, a pak už neměli co dělat. Hluk města pomalu utichal. Jen Maria a Josef byli vzhůru a čekali a drželi se ve tmě za ruce. Zatímco dobytčata ve vedlejších chlévech přežvykovala a odfrkovala.

Bůh a jeho andělé bděli nad potemnělým chlévem. Byl to Štědrý večer.

z knihy Vánoce – soubor různých textů

„Jakou jste měli dovolenou, paní Vrbenská?“, ptala se své starší kolegyně nová ekonomka v podniku, aby navázala přátelský kontakt.

„My jezdíme na Vysočinu do Lesné. Tchán tam býval kdysi farářem. Je už teď v důchodu, ale máme tam stále řadu dobrých známých. Je tam les, krásné okolí, příroda i kostelík. A jakpak vy, už jste se v bytě zabydleli?“, s úsměvem odpověděla paní Vrbenská.

„Ještě sháním nějaké vkusné doplňky. Víte, chtěla bych mít něco originálního, něco uměleckého do obýváku, něco, co by upoutalo. Máme hodně návštěv. Známá mně doporučila starožitníka. Nabízel porcelán, staré sklo, vázičky. A představte si, nabízel i krucifix na stěnu a také starou Bibli! No to bychom si dali, to by upoutalo!“, smála se pobaveně. „Samozřejmě, to ne, nechci si z bytu dělat muzeum. Představuji si starou litografii, obrázek, nějakou pěknou porcelánovou figurku, milostný, nebo lovecký výjev, jaké se najdou někde na zámku. Říkal, že něco takového sežene. Tak jsem zvědavá!“

„Starou Bibli?“, zeptala se po chvíli náhle a nedůvěřivě paní Vrbenská. „Takovou, co se teď ukazují jen někde v muzeu? Takovou tlustou knihu ve staré ohmatané kožené vazbě?“

„Ano takovou. Ale byla už poškozená, odřená. Asi to byla opravdu vzácnost. Ale to se do obýváku nehodí. Vy byste snad měla zájem?“, zeptala se náhle mladá ekonomka a pomyslela si s hrůzou: „No, to jsem to zvorala. Vždyť ta paní je z farářské rodiny! - No, kdybyste měla zájem, mohu se zeptat, mám na něj telefon“, pokusila se to rychle napravit.

Ω

„Poslouchej´“, řekla nejistě paní Vrbenská večer manželovi a vyprávěla, jak si nedávno popovídali s tou novou, mladou ekonomkou z podniku. „Vždyť jsme pořád marně uvažovali, co dát tomu tvému tatínkovi k vánocům. Říkala jsem si, že nic nezkazím, když tomu starožitníkovi zavolám, kolik za to chce. On, že obchodně jedná pouze osobně, ale že je ochoten nás navštívit. Včera přišel. Byl to takový slušný pán a kolegyně ho zná. Prý kupuje a prodává staré cenné věci a tu knihu skutečně vybalil. Hned jsem viděla, že to bude Bible, asi nějaká taková, na kterou tchán tolik vzpomíná, že ji měli doma. Tak mu říkám: „To musí vidět nejdříve manžel, nechte tu knihu tady, my se poradíme.“ On, že ji nedá z ruky. Pomyslila jsem si, no ovšem, není kradená? Ptám se ho: - „A jak jste k té drahocenné knize přišel?“

On se usmál, že to je podivná historie. Oni prý měli někde v horách starou chalupu. Krásné místo. Rozhodli se, že tam postaví chatu a starou prostě zbourají. To jim nepovolili, prý chráněná oblast a tak dále, že jim však mohou dát povolení na přestavbu, pokud zachovají původní horský ráz té staré. „Co jsme měli dělat? Prodat takové místo v chráněné krajinné oblasti? Dali jsme se do přestavby. Byla to zřícenina, museli jsme ji rozebrat úplně až na kamenné základy. V rohu jsme našli takový malý sklípek. Vyčistili jsme ho a řekli zedníkovi, dříve, než začne se stavbou, ať to prohlédne, opraví a vyspáruje. Kámen se rozpadal, musel ho doplňovat a jeden vypadl úplně. Zbyla tam po něm díra, hluboká díra. Než ji zadělal, posvítil si a podíval dovnitř. Představte si, byla to stará skrýše! Zavolal nás a vytáhli jsme něco zabaleného do starého hadru. Byla to tahle Bible! Taková se kdysi schovávala před udavači. Víte, my jsme stará husitská rodina, jako vy. Dovedeme ten poklad po předcích ocenit. Kdysi to schovávali, to je slavná historie, takový Komenský a tak dále, vždyť mě to učili ve škole. Vzali jsme ji domů, že ji nikomu neprodáme. Je to svým způsobem naše rodinná památka.“

Hned jsem ho přerušila: „Říkáte: Neprodáme! Vždyť jste to nabízel kolegyni do obýváku. Jak tomu mám rozumět?“

„Drahá paní“, povídal, „neznáte lidi. Prodávám třeba vzácný porcelán, lidé tomu nerozumějí, někdo si pomyslí, tohle není opravdu původní, staré. Co s nimi mám dělat? Když vytáhnu tuhle knihu, staletí jsou na ní vidět, žádný podfuk. Tak získám respekt. Vidí, že jsem člověk, který starožitnostem rozumí! Ale tu knihu neprodávám. Víte, vy jste stará husitská rodina, říkala mi to vaše kolegyně. Vy jistě dovedete takový poklad ocenit. Jinému ne, ale vám bych ji prodal.“

„Co jsem měla dělat? Že prý mi ji tu nechá na dva týdny, ale jen na zálohu. Ať se rozmyslíme. Zaplatila jsem mu zálohu, chtěla jsem potvrzenku a dal mi ji. Ještě se mě ptal, nemámeli nějakou starou věc, třeba z té Lesné, že by to koupil. Snad tím myslel, že by dal pak slevu. Mám teď tu Bibli tady doma v prádelníku schovanou. Chceš ji vidět?“

Manžel paní Vrbenské tu Bibli zvědavě prohlíží a říká: „Dárek by to byl pro dědu skvělý, ale moc důvěry k tomu překupníkovi nemám. Vždyť může být kradená! Musím sehnat odborníka, abych slyšel, co si o tom myslí!“

Ω

Odborník ochotně přišel, Byl to nějaký knihovník a byl plný zájmu. Otevřel knihu, prohlížel švabach a četl: „Biblí swatá, to gest…“ Zareagoval hned: „To se jen tak na trhu nevidí. Neukradl to někde v muzeu?“

Vykládám mu proto ten příběh o nálezu té knihy ve skrýši staré chalupy, který vyprávěl mé manželce. On překvapeně poslouchal, zauvažoval a nakonec usoudil: „Takový příběh jsem ještě neslyšel. To by byl nález! Bylo by to rozhodně něco výjimečného. Možné by to ovšem bylo, O takovém nálezu jsem však ještě v současné době neslyšel.“

Pokud šlo o tu Bibli nakonec prohlásil: „Tohle nemůže být falzifikát, i když, víte, dneska jsou prostředky… Na druhé straně odborník to pozná. Kolik za to chtěl?“

„To manželce překupník odmítl říci“, řekl jsem mu a on ještě prohlížel vazbu, kroutil hlavou a listoval v ní znovu.

„Aha!“, povídá najednou, přistrčil mi knihu pod nos a ukazuje: „Vidíte tady vpravo dole přes písmo takovou skvrnu? Takovou trochu do fialova. Vidíte? Tady byla značka, z nějaké knihovny. To se dělávalo už dávno, aby si knihu označil vlastník. Bylo to trochu bezohledné k těm knižním pokladům, ale dělalo se to. Nelze tu nic už víc rozeznat, protože tu značku se někdo pokusil zase smýt, odstranit, a zatím to jen rozmazal. Zůstala ta skvrna. Tak to je jasné. Na ten fantastický nález ve skrýši v chalupě zapomeňte, to byla povídačka, vymyšlený chyták na kupce. Nechtěl říci, jak k ní skutečně přišel. Kdyby ta Bible zůstala ve skrýši v chalupě ležet od dob, kdy horlivá vrchnost nechala prohledávat chalupy písmákům a ty Bible a takovou literaturu jim brali a dokonce inkvizitorsky veřejně pálili na hranicích, tak by nemohla mít přece tady tu skvrnu po značce, která byla určitě z nějaké knihovny. Historie té knihy je jistě zajímavá, ale jinak. Původní majitel, písmák, knihu v obavě před zloději jistě neoznačoval, to by před pátery nebylo nic platné. Schovával ji tajně. Někdo to udal. Rychtář ji při prohlídce vypátral, objevil, misionář ji odsoudil, ale někdo ji šťastně zachránil. Patrně se ocitla v klášterní knihovně, uložena mezi kacířskými spisy. Na své další cestě někde třeba v jiné knihovně byla pak označena. Jak se dostala až k tomu starožitníkovi, to nemohu ovšem posoudit. Je to však originál.“

Ω

To byl důležitý a jednoznačný posudek. „Tu Bibli jsme nakonec jako dárek koupili. Byla drahá, moc neslevil, ale manželka mě uprosila, že prý se na takový dárek jistě celá rodina složí. Měla pravdu. Složili se,“ s úlevou přiznával manžel.

Když pak děda o Vánocích ten dárek, tu vzácnou Bibli, vybalil, skončily pro něj Vánoce. O nic jiného se už nezajímal a jen prohlašoval celý bez sebe: „Právě takovou Bibli jsme měli doma za komunistů! Víte co pro mě taková Bible, už jako pro chlapce, tehdy znamenala?“

Nepochybovali jsme o tom. Dárek se vydařil. Taková Bible se ocitla ve správných rukou, pouze zbyla ta nepříjemná nejistota, že by mohla být kradená. Nemohli jsme se s tím docela smířit.“

Pak přišlo překvapení. Děda po čase seděl doma u stolu nad tou Biblí s vytřeštěnýma očima a ukazoval na něco v té knize. Ukazoval na tu nafialovělou skvrnu. On ji tam našel! „Na tu si přesně pamatuji, ta tam byla! Tohle je opravdu ta naše Bible, ta naše domácí! Je to ona! To je kus mého života!“ Děda omládl vzpomínkami.

Ω

Ptali jsme se pak jednou po čase našeho milého dědy: „Tatínku, jak jste k té Bibli ve vaší rodině vlastně přišli a kam se ta Bible potom poděla. Nevíte?“ „To víš, chlapče. Za komunistů“, vysvětlil nám a přitom posmutněl. „Když to začalo, objevil se u nás nějaký nešťastný tatínkův přítel: - Oni mě asi zavřou. Schovej mi tu Bibli, žádal tehdy a předal ji tehdy otci. - Kde asi skončil ten přítel bez Bible? Zůstala pak už u nás. Otec mi ji ukazoval a opakoval důrazně - Ve škole vám říkají, že je to opium pro lid. Ale je to bohatství. Žádné opium. Dědictví našich předků. To je Boží Slovo!“ Já to bral vážně, šel jsem později studovat a stal se farářem.“

„A kdy jsme o tu Bibli zase přišli? Kam zmizela? Při domovní prohlídce. Přišla nečekaně státní bezpečnost, jak se to tehdy stávalo, a hrabali se u nás v bytě. No, tu Bibli náhodou ti tajní mezi jiným našli a zabavili. Totiž řekněme rovnou, že ukradli! Už jsme ji nikdy neviděli. Vy máte pořád starost, jestli nebyla kradená. No bodejť! Kdysi ji odcizil nějaký servilní rychtář z nějaké chalupy písmákovi. To byla prvně kradená. Co vše ji pak ještě asi potkalo! Ocitla se někde v klášteře pod zámkem, aby se nikdo nenakazil těmi bludy. Potom, co já vím! Ten klášter třeba zrušil císař Josef. Kláštery rušili pak zase komunisti. Co se dělo přitom s knihovnami a knihami? Někdo tu starou Bibli sebral, řekl si - tohle dobře prodám a prodal! Jiný koupil. No, a vždyť ji také ukradli u nás doma při prohlídce ti tajní. A tak dále. - Že byla kradená? Nu, ovšem, mnohokrát kradená! Víš, mně to nevadí. Hlavně, je to ona, že tu pořád ještě je, že ta Bible všecko přežila.“

Blahoslav Košťák

Proč Ježíš přišel jako dítě

Pastýři se vraceli z Betléma, kde se poklonili Ježíškovi narozenému v chlévě. Nesli mu náruče darů a teď se vraceli s prázdnýma rukama.

Kromě jednoho z nich, mladičkého pastýře, téměř ještě chlapce. Ten si z betlémského chléva přece jen něco odnesl. Celou cestu tu věc pevně svíral v dlani. Ostatní by si toho ani nevšimli, kdyby se kdosi nezeptal: „Co to máš v ruce?“

„Stéblo slámy“, odpověděl mladík. „Vzal jsem si ho z jesliček, ve kterých leželo to dítě.“ „Stéblo slámy“, ušklíbali se ostatní: „Takové smetí! Zahoď to!“ Mladý pastýř rozhodně zavrtěl hlavou: „Kdepak,“ namítl. „Já si ho schovám. Pro mě je to znamení, připomíná mi malého Ježíška. Pokaždé, když ho vezmu do ruky, vzpomenu si na něj i na to, co o něm řekli andělé.“

Druhý den si pastýři mladíka znovu začali dobírat: „Co jsi udělal s tím stéblem?“ Mladík jim ho ukázal. „Pořád ho nosím u sebe.“ „Zahoď to, k ničemu ti není.“ „Ne. Má velkou cenu. Ležel na ní Boží Syn.“ „A co má být? Důležitý je přece Boží Syn, a ne kus slámy.“

„Mýlíte se. Velkou cenu má i ta sláma. Na čem jiném by ležel, když je tak chudý? Boží Syn potřeboval trochu slámy. To mě poučilo, že Bůh potřebuje i obyčejné lidi a věci. Potřebuje nás, kteří nemáme velkou cenu, kteří toho moc nevíme.“ Stéblo jako by mělo pro toho pastýře čím dál větší význam. Na pastvě ho často držel v ruce, vzpomínal na slova andělů a byl šťastný, že má Bůh tolik rád lidi, že se stal stejně malým jako oni.

Pak mu však jeden z jeho druhů vytrhl stéblo z ruky a rozhořčeně vykřikl: „Dej už s tím zatraceným stéblem pokoj! Bolí nás z těch hloupostí hlava!“ Stéblo vztekle zmačkal a zahodil.

Mladík klidně vstal, zvedl stéblo ze země a opatrně narovnal. „Vidíš, zůstalo stejné jako předtím. Pořád je to stéblo slámy. Ani tvůj vztek s ním nic nezmohl. Jistě, zničit stéblo slámy je snadné.

Ale přemýšlel jsi už někdy o tom, proč nám Bůh seslal malé dítě, když potřebujeme silného zachránce a vojevůdce? Jednou vyrosteš, bude z něho muž a nic ho neporazí. I přes lidskou zlobu zůstane tím, čím je – Spasitelem, kterého nám seslal Bůh.“ Mladý pastýř se usmál a se zářícím pohledem pokračoval: „Boží láska se totiž nedá zničit a zahodit. I když se zdá křehká a slabá jako stéblo slámy.“

z knihy Vánoční příběhy pro potěchu duše